

ЄВГЕНІЙ ЛИТВАК

ЕПОХА СЛАВИ І НАДІЇ

12+

Євгеній Павлович Литвак

Епоха слави і надії

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=67229963

SelfPub; 2022

Аннотація

"Епоха слави і надії" – це книга про ченців Тибету, пригоди Ісуса в Індії до 33 років, заснування буддизму і християнства. Про те, як індійський Цар Ашока 2000 років тому заснував Братство Дев'яти Невідомих, яке існує досі. Також написані відповіді на найважливіші питання: про реінкарнацію та безсмертя. Одна розповідь на 1000 сторінок, 121 глава та одна історія про безсмертне кохання.

Содержание

Пролог	8
Глава 1	16
Глава 2	33
Глава 3	61
Глава 4	72
Глава 5	95
Глава 6	110
Глава 7	131
Глава 8	147
Глава 9	162
Глава 10	171
Глава 11	187
Глава 12	198
Глава 13	213
Глава 14	226
Глава 15	235
Глава 16	248
Глава 17	262
Глава 18	277
Глава 19	291
Глава 20	299
Глава 21	316
Глава 22	325

Глава 23	343
Глава 24	353
Глава 25	370
Глава 26	383
Частина 2	396
Епоха слави і надії	396
Передмова	398
Глава 1	402
Глава 2	426
Глава 3	449
Глава 4	465
Глава 5	483
Глава 6	501
Глава 7	524
Глава 8	540
Глава 9	558
Глава 10	578
Глава 11	591
Глава 12	612
Глава 13	627
Глава 14	638
Глава 15	655
Глава 16	667
Глава 17	679
Глава 18	693
Глава 19	707

Глава 20	715
Глава 21	732
Глава 22	749
Глава 23	765
Глава 24	780
Глава 25	791
Глава 26	797
Глава 27	813
Глава 28	828
Глава 29	842
Глава 30	852
Глава 31	867
Глава 32	882
Глава 33	895
Глава 34	912
Глава 35	922
Глава 36	937
Глава 37	948
Глава 38	971
Глава 39	987
Глава 40	1001
Глава 41	1019
Глава 42	1037
Глава 43	1050
Глава 44	1063
Глава 45	1078

Глава 46	1094
Глава 47	1116
Глава 48	1131
Глава 49	1146
Глава 50	1160
Глава 51	1177
Глава 52	1192
Глава 53	1210
Глава 54	1226
Глава 55	1245
Глава 56	1260
Глава 57	1276
Глава 58	1291
Глава 59	1304
Глава 60	1319
Глава 61	1334
Глава 62	1354
Глава 63	1370
Глава 64	1390
Глава 65	1407
Глава 66	1424
Глава 67	1441
Глава 68	1458
Глава 69	1472
Глава 70	1489
Глава 71	1508

Глава 72	1524
Глава 73	1541
Глава 74	1559
Глава 75	1575
Глава 76	1590
Глава 77	1605
Глава 78	1622
Глава 79	1635
Глава 80	1653
Глава 81	1669
Глава 82	1685
Частина 3	1711
Глава 1	1711
Глава 2	1725
Глава 3	1738
Глава 4	1749
Глава 5	1762
Глава 6	1774
Глава 7	1786
Глава 8	1800
Глава 9	1813
Глава 10	1828
Глава 11	1843
Глава 12	1858
Глава 13	1889

Євгеній Литвак

Епоха слави і надії

Пролог

Присвячується одному з найважчих періодів мого життя.

Євгеній Литвак

Про саму книгу хочу сказати наступне. Хай і не відразу, але мені вдалося наблизитися до правди. До тих самих по-таємних знань, які так ретельно, і на жаль успішно, приховують від нас до цього дня. Під час досліджень, мені пощастило зазирнути, хоч і одним оком, в такі древні сховища знань, про існування яких не відають навіть історики. Іноді мені, що гріха таїти, доводилося використовувати навіть не зовсім законні методи.

Написане на сторінках цієї книги доводилося збирати по крихтах: випадкова згадка в старовинному рукописі, дивом уцілілий в архіві документ, безвинне на перший погляд свідчення, пару рядків, знайдених в мережах Всесвітньої павутини. Дрібними крихітними мазками мені вдалося написати ціле переконливе полотно. І день, коли воно з'явилося переді

мною в усій своїй красі і показало свою воістину страхітливую суть, став для мене наважливішим у житті.

Мені відкрилося, що релігія – зовсім ніякий не самообман, не породження дурості і неосвідченності, як колись стверджували партійні атеїсти. Релігія є знаряддя, в руках витончених і недобрих умів, прагнучих правити людством. Старий і Новий Заповіти – дві ступені одних сходів, що ведуть до світового панування. Саме останнє було і залишається метою тих, хто започаткував християнство і проштотував його в маси. Втім, це стосується і інших релігій. З незапам'ятних часів людина шукає відповіді на питання: "Хто я?", "Звідки?", "Що керує моєю долею?", "Що буде зі мною після смерті?". А той, у кого є відповіді, має безмежну владу. Будь то християнство, іслам або буддизм – кожне віровчення насправді прагне дістати контроль над думками і вчинками людей.

Відкрити для себе цю істину виявилось страшно і гірко. Адже виходить, що тисячі років праці і страждань, річки крові, пролиті поколіннями наших предків, – усе це робилося в ім'я неіснуючих ідолів, лише заради чужої ненаситної жадібності, що ховається в тіні розп'яття. І тепер мені залишається тільки одне: нести своє знання тобі, читач, оскільки пора вже покласти край найбільшій профанації в історії людства.

Втім, не одна лише релігія є винуватицею людських бід. Протягом всієї історії, люди воювали, вбивали і нівечили

один одного з багатьох причин, і не лише на догоду богам. Якщо замислитися, передвсім, всім нам слід побоюватися самих себе. Прибравши одне джерело ворожнечі, відразу з'являється друге, третє, четверте і п'яте. І немає ніяких гарантій, що ти битимешся на стороні гідної справи, що добро переможе, а справедливість переможе.

Немає нічого важливішого, ніж знати і пам'ятати свою історію. Спогади, подібні до маленьких шматочків великого полотна, здатного показати цілісність твору під назвою "життя". Багато хто з них дарує душевне тепло, здатне прикрасити картину яскравою посмішкою. Інші ж, якщо їх неправильно зберігати, немов уламки встромлюються вістрями у відкриті рани і завдають непоправної шкоди. Одного бажання пам'ятати недостатньо, щоб зцілитися, адже іноді минуле може навіть вбити...

Звичайно, Вам, шановані читачі, буде нелегко відразу повірити в те, про що я пишу в своїй книзі. Це і зрозуміло – я і сам неодноразово відмовлявся вірити в істини, що відкрилися переді мною. Просто прочитайте її – і, можливо, багато що з того, що здавалося раніше загадковим і дивним, стане набагато простішим та зрозумілішим.

Ашока і Таємне Братство Дев'яти Невідомих.

Протягом тисячоліть хтось старанно позбавляв людство від знань, що накопичилися, знищуючи все, що хоч побічно

могло вказати людям шлях істинного розвитку. Шлях, який можна пройти, тільки удосконалюючи власні сили і свідомість, але ніяк не за допомогою милиць "технічного прогресу".

Якби не були загублені древні знання, світ би зараз виглядав абсолютно інакше. Протягом всієї історії людства несподівано з'являлися і так само несподівано зникали дивовижні книги.

Згідно з легендою, загадкове Братство Дев'яти Невідомих, було засновано індійським імператором Ашокою. Прагнучи розширити межі своєї імперії, Ашока пішов війною на сусідню країну Калінгу. В результаті кровопролитних битв загинула велика кількість людей. Розповідають, що коли Ашока побачив створене ним зло, немов прозрів, і його, ніби підмінили. Він прийняв буддизм і ухвалив надалі завойовувати не землі, а серця людей.

Ашока встановив справедливі закони у своїй країні, але не обмежився цим. Він хотів запобігти жорстокості і кровопролиттю в майбутньому. Розуміючи, що людина завжди прагнучиме використати наукові досягнення в першу чергу заради свого збагачення, він вирішив обмежити вільний доступ до знань про закони Природи. За його задумом, лише випробувані і такі, що довели свою безкорисливість і готовність служити загальнолюдському благу, можуть претендувати на знання сокровених таємниць Природи.

Імператор Ашока повелів розділити всі знання про зако-

ни Природи на дев'ять книг і призначив по одному Хранителеві для кожної із них. В завдання Хранителя входило поповнення своєї книги новими науковими даними, турбота про її збереження і забезпечення спадкоємності: потрібно було виховати і підготувати нового Хранителя. Так народилося Братство Дев'яти Невідомих, чимось воно нагадує сучасні Науково – Дослідницькі Центри.

Втім, існує і інша версія, ніби таємне Братство виникло ще раніше, а саме – після знаменитої битви на полі Курукшетра, описаною в Махабхараті. Є версії, які вважають, що описуване Братство мудреців ще давніше, і існує на землі з незапам'ятних часів, точніше, з тих часів, коли нинішня людина здобула розум.

Суспільство складалося з дев'яти найбільших індійських вчених і мудреців, завданням яких були систематизація і каталогізація всіх наукових знань, отриманих з давніх священних рукописів в результаті експериментів і спостережень. Кожен з "Дев'яти Невідомих" написав по одній книзі, присвяченій тій або іншій галузі наукових знань. Діяльність суспільства проходила в обстановці найсуворішої таємності. Наукові дослідження, які мали в розпорядженні вчені Ашоки, навіть за сучасними мірками здаються неймовірними.

Так, одна з книг була присвячена подоланню гравітації і керуванню нею, створенню в земних умовах штучної невагомості. Друга – темі створення і використання деякої надпотужної зброї, що має багато спільного з сучасними роз-

робками в області ядерних і психотропних озброєнь. Ще одна книга містила детальний опис і креслення літальних апаратів, надаючи можливість давнім авіаторам не лише підніматися у повітря, але і здійснювати космічні польоти.

Склад "Дев'яти Невідомих" – найбільша загадка. Відомо лише, що коли один з братів помирив, на його місце приходив інший – такий же обдарований, і що добре вміє зберігати таємниці. Можна тільки здогадуватися, кому випадала така висока честь, і такі припущення існують.

Стати одним з Дев'яти прагнув багато хто, але не у всіх з них були добрі наміри. Адже отримати доступ хоча б до однієї книги – означало отримати невичерпну владу. Як католицький Ватикан, зі своїми хрестовими походами, однією з основних цілей яких – насправді були пошуки таємничої бібліотеки. Або ж, пройшовший Європою Наполеон з гаслом "Власність, свобода, рівність!", що вважав, що приховані книги неодмінно повинні стати надбанням Франції. Чи Гітлер, що вирішив, що саме євреям відомо їх священне сховище.

Втім, ніхто так і не наблизився до розгадки. Річки крові, що обагрили землю, не вказали їм шлях.

Чи дійсно мета благородна?

Передбачається, що Братство Дев'яти Невідомих причетне до вилучення електрики з древнього Шумера і Єгипту.

Вчені, що вели успішні дослідження в області тонкої енергії та телепатії, і передачі її на відстані, часто пропадали безвісті або гинули, їх рукописи теж зникали.

Завдяки Братству Дев'яти Невідомих електрика була публічно відкрита тільки в ХІХ ст. н.е., а дослідження в області магії і телепатії досі невідомі, альтернативні джерела енергії не впроваджуються. Ми все ще вважаємо, що Земля єдина населена планета, що магія і телепатія вигадки, а бензин і турбінний двигун найефективніші джерела енергії. При цьому таке ось стримування, або навіть деградація, не врятувало людство від безлічі війн та катастроф, не дало можливості стати краще.

Далеко не всі перервані дослідження мали військову спрямованість. Іноді знищувалися знання ніяк не пов'язані зі зброєю, зокрема та ж електрика, вивчення телепатії і багатьох надздібностей людини. Звичайно, за великого бажання все це можна застосувати у вигляді зброї, і деякі загублені знання принесли б істотну користь людству, але тепер вони недоступні.

Чи треба так завзято знищувати науку тільки для відвертання "Армагедону"? Так, звичайно, знання могли і зашкодити. Ось тільки деякі з них, хоч і частково, тепер доступні кожному, а ось найголовніші, які здатні вознести людство на новий ступінь розвитку – так і залишилися недоступні. Що досить-таки прозора натякає на справжню мету Братства Дев'яти.

На сьогодні про місцезнаходження Дев'яти книг нічого невідомо. Згадки про ці труди зустрічаються у багатьох стародавньоіндійських письмових джерелах, але жоден з них археологам так і не вдалося виявити. Імовірно деякі книги досі зберігаються у Монастирях Тибету і Індії. І зрозуміло, буддистські лами зроблять все можливе, щоб ці знання ніколи не потрапили до представників сучасної цивілізації.

Частина

1

Глава 1

Англія. Лондон. Готель Hilton.

Сидячи біля розкритого настіж вікна, він маленькими неквапливими ковтками цідив міцну каву без цукру і дивився кудись далеко, за самий небокрай. На подив безхмарне небо, глибокого синього кольору підморгувало яскравими зірками, виразно видима Велика Ведмедиця раптом нагадала про батьківщину. Здавалося, що прогнози брешуть про майбутні дощі, але холодний поривчастий вітер, що тріпав світло-русяве волосся, не давав забути, що характер у Лондона на рідкість мінливий.

Він задумливо провів пальцем по легкій щетині, яка хоч і надавала солідності, але все одно не робила його старше. Ніколас зовсім не виглядав на свої тридцять. Погляд вловив швидке миготіння зірки, що падала, і відразу згадалася, по – хлопчачому безглузда звичка, загадувати бажання. Губи торкнула легка посмішка, Ніколас не бачив чужого неба, погляд спрямувався в минуле, кудись до теплих, трохи змашених спогадів.

Хотілося зірватися, кинути все і додому – додому – додому, але справу, яка привела його сюди, не можна було ні відкласти, ні доручити комусь іншому.

Зробивши останній ковток, Ніколас відставив чашку на підвіконня і знову повернувся до виду в вікні. А подивитися було на що: якщо над головою розгорнулося оксамитове синяво-чорне небо, то внизу, виділяючи велич і старовину, сяяло Вестмінстерське абатство – спадщина короля Саберта. Як і обіцяли в одній з брошур найкомфортабельнішого готелю "Hilton" : "В нашому номері на двадцять третьому поверсі ви зможете насолодитися пишністю Лондона з висоти пташиного польоту". Висоти Ніколас ніколи не боявся, навпаки, вона його притягувала. Тому він без зайвих роздумів вирішив зупинитися саме тут.

Ніколас відніс на стіл порожню чашку, бездумно пробігся поглядом по запропонованому меню, навіщось клацнув кілька разів вимикачем і знову повернувся до вікна. Він із зітханням подивився на циферблат золотого Rolex : маленька стрілка впевнено наближалася до чотирьох годин, а сну не було ні в одному оці. З ним таке часто траплялося, якщо доводилося ночувати у новому місці.

Накинувши шкіряну куртку, Ніколас закрив двері, вивченого вздовж і поперек номера. На безшумному, виблискуючому полірованім деревом і дзеркалами ліфті, спустився в хол, де ввічливо привітався з охоронцем, осанка якого чимось нагадала королівських гвардійців. Дворецький, ніби всю ніч тільки і чекав його появи, послужливо відчинив скляні двері.

Вулиця зустріла його різнокольоровими вогнями реклам.

Правда, через пронизливий осінній вітер, який ганяв по тротуарах опале жовте листя, бажаючих прогулятися було явно не багато. Застебнувши блискавку на куртці до самого підборіддя, Ніколас поспішив до припаркованих вздовж узбіччя таксі і прослизнув на заднє сидіння першого – липшого автомобіля.

– Доброї ночі, сер. – По – англійськи церемонно привітався водій. – Куди їдемо?

– Доброї, – кивнув Ніколас. – Я давно не був в Лондоні. Хотілося б просто покататися по нічному місту.

– Як скажете, – рикнув мотор, і машина плавно рушила з місця.

Відкинувшись на спинку сидіння, Ніколас намацав у кишені свій заповітний талісман, з яким не розлучався, куди б не занесло його життя – невеликий, розміром з долоню – ловець снів. Так непомітно сон, що вислизав від Ніколаса добру половину ночі, наздогнав його на задньому сидінні лондонського таксі.

Через якийсь час помітивши, що пасажир міцно заснув, водій припаркувався біля непримітної закусочної, яка, судячи з виду, пережила свої кращі часи років з десять назад, не менше. Тихенько покрехтуючи, він виповз з машини і, трохи згорбившись через роки сидячої роботи, сховався за обшарпанними дверима. Чашкою теплого чаю, як він спочатку розраховував, не обійшлося. Його друзі, такі ж постійні клієнти, якраз зібралися за більярдним столом. Зігравши кілька

партій, водій сів назад за кермо, на вулицях зовсім розвиднілось. Повернувшись до готелю, він розбудив пасажера.

У втомленого і невиспаного Ніколаса, що кліпав очима, не знайшлося ні сил, ні бажання сперечатися з пред'явленою сумою за сто дванадцять миль поїздки. Він тільки охриплим зі сну голосом запитав, чи можна розплатитися картою і поспішив в готель, шулячись від вітру, що здавався крижаним після теплого салону.

В номері Ніколас спішно кинув на тумбочку зв'язку ключів і, на ходу роздягаючись, пішов прямо в душ, щоб, як слід прокинутися. Він відшукав рукою вимикач і безліч лампочок з матового скла освітили приміщення розслабляючим, м'яким світлом. Хоч кімната і була відносно невеликою, поєднання малахітово-чорного кахлю і розташованих по периметру дзеркал надавало їй схожість з дзеркальним лабіринтом. Спершись ліктем об мармурову стільницю, Ніколас похмуро подивився на своє відображення в найбільшому дзеркалі.

Наїжачив і без того кошлате волосся і плеснув холодною водою собі в обличчя. Це допомогло трохи освіжитися, і тепер світ не здавався таким поганим, як кілька хвилин тому. Не дивлячись, зірвав з гачка рушник і промокнув залиті водою очі.

Скинувши на підлогу шкіряну куртку, і трохи повозившись з гудзиками сорочки, він зробив крок у душову кабінку.

Тепла вода остаточно прогнала ранішній озноб, розслабила м'язи, що нили після сну в машині. Упершись долонями у стіну, Ніколас з насолодою підставляв під тоненькі цівки то голову, то закриті очі. Вони стікали прозорими змійками по рельєфній мускулистій фігурі, пописаній татуюваннями. Для Ніколаса вони були чимось на зразок карти його особистого життєвого маршруту.

Біля самого серця – ловець снів з хитрим переплетенням ниток у центрі круга і широким пір'ям, що звисало вниз; копія подарунка, який Ніколас звик вважати особистим талісманом і оберегом від нещасть. На зап'ястку однієї руки – циферблат годинника, як нагадування про швидкоплинність і безповоротність часу, на іншій – отруйний павук. В моменти ухвалення важких рішень Ніколас частенько неусвідомлено торкався його, і тоді якимось незбагненним чином думки вияснялися, і все ставало простішим.

На вузькій талії, під самими ребрами, два широкі хрести з датами смертей батьків. А над ними зображення неповного місяця, як нагадування про те, що саме вночі Ніколас найчастіше приймав найважливіші для себе рішення.

Струсивши головою, як великий пес, він видавив на долоню шампунь, що пахла бергамотом, пройшовся мочалкою по всьому тілу, після чого швидкими вигостреними рухами бритви покінчив з легкою щетиною, дивлячись в невелике дзеркало. Ніколас обернув навколо талії великий білий

рушник і, прочовгавши босими ногами по кахельній підлозі, знайшов спочатку одноразові готельні тапочки, а після вирушив до спальні, де здається, востаннє бачив свій халат.

В номері панував безлад, що поступово набирав оберти повномасштабного хаосу. Чи не на кожній поверхні розташувалися вирізки з газет, підшивки наукових статей, роздруковані фотографії і ще ціла купа всіляких паперів з хитромудрими формулами і провокаційними заголовками. Втім, сам Ніколас прекрасно орієнтувався у цьому всьому безладі. Переклавши все в шкіряний рюкзак, Ніколас натягнув світло-сині джинси. Чорна обтягуюча байка сіла другою шкірою на рельєфну широкоплечу фігуру.

Зручно і із смаком – Ніколас терпіти не міг ніяковість у рухах, та і взагалі ніколи не розумів людей, які добровільно катували себе подібними тортурами.

Краєм вуха він вловив слова ведучого на екрані телевізору, зробив голосніше і примостився на диван, відклавши всі справи.

"Сьогодні вранці в одному з готельних номерів було виявлено тіло мільярдера, що мешкав там, сера Альприма. Нагадуємо, що в тому ж готелі напередодні ввечері проходила виставка, організована на честь придбання трьох ексклюзивних картин скандально відомого художника Алекса Крамера. Він відомий неординарним мисленням, своїми віруваннями в рептилоїдів і всесвітні змови. Крамер втілює тих чу-

довиськ на своїх полотнах. Багато прообразів він бере з пам'яток архітектури, а його жахливі персонажі настільки реалістичні, що викликають в рівній мірі, як жах, так і захоплення майстерністю автора. Художник вважає за краще залишатися інкогніто, ніхто ніколи не бачив його обличчя. Буквально вчора, відтепер покійний сер Альприм придбав три його картини за один мільйон євро, а вже сьогодні поліція висунула головну версію його смерті – суїцид. В крові загиблого, експерти виявили велику кількість снодійного змішаного з алкоголем, що найімовірніше і ..."

Ніколаса відвернув несподіваний дзвінок готельного телефону. Він підняв слухавку:

– Прошу вибачення, сер. До вас прийшов містер Джонсон. Говорить, що ви забули в нього в машині якусь річ.

– Зараз спускаюся, – коротко відповів Ніколас.

Закинувши рюкзак на плече, він вийшов із номера. Все одно пора було їхати на зустріч.

В холі його чекав той самий таксист, в машині якого Ніколас благополучно проспав до самого ранку:

– Ще раз вітаю, сер. Ви забули, ем-м-м . Цю вашу штуку.

– Ловець снів, – машинально виправив Ніколас. – Втім, як і я, але зараз це неважливо, ви саме вчасно. Мені треба в Оксфорд.

Франція. Париж. Вулиця Монмартр.

В цей же час комісар Лангре дивився той самий випуск новин про сера Альприма, що передчасно пішов, і періодично погойдував головою, клацаючи язиком. Чи то ця гучна справа так засмутила літнього чоловіка років шістдесяти, чи то п'ятниця, що непомітно настала, – останній день на роботі, якій він присвятив все своє життя. А може і те, і інше відразу. Дзеркало, на жаль, не можна обдурити. Звідти на нього дивилася втомлена людина, з помітно припорошеним сивиною волоссям, в старомодному, але охайному одязі, з невеликою зайвою вагою через сидячу роботу, і все через той же вік, будь він неладен.

Вже в понеділок він вийде на пенсію. Напевно відділ влаштує офіційну частину з вдячностями, тортом і іменною чашкою, потім вони з хлопцями нап'ються у барі. Але що далі? Лангре просто не уявляв, куди подіти години, дні і місяці вільного часу, що зваляться на нього.

На його місце вже знайшли заміну. Останній тиждень у відділку тільки і робили, що обговорювали тему новенького, якого, по старому звичаю в їх команді, нарекли "Стажером". Лангре заздалегідь співчував хлопцю, оскільки прекрасно знав, що від прізвиська той позбавиться зовсім не скоро. Молодого і перспективного Стефана, який з відмінністю закінчив академію, сьогодні належало ввести в курс справи. Лангре вже розсортював теки з поточними справами, потрібними адресами і телефонами. Але передавати "кермо

влади" зовсім не хотілося...

Було дивно сидіти в знайомому до кожної тріщинки кабінеті і розуміти, що зовсім скоро тут почне господарювати інша людина. Все тут, хоч і старе, але таке рідне. Ось, наприклад навіть масивна книжкова шафа, повністю заповнена пошарпаними через часте використання енциклопедіями, підшивками старих справ, історичними дослідженнями, улюбленими книгами про Петра Першого, словниками і армійськими чорно-білими фотографіями. Чи вічно виходячий з ладу допотопний комп'ютер, з яким Лангре свого часу довелося немало повоювати, перш ніж він зміг його освоїти. Після звичної друкарської машинки, комп'ютер здавався сущим монстром. До речі, поживклий від часу і сигаретного диму кондиціонер непогано було б полагодити, але в Лангре все ніяк не доходили руки, а тепер, вже і не дійдуть. Він несвідомо прогорнув сторінки, пописаного його кострубатим почерком блокнота з номерами ісіх знайомих лікарів, фармацевтів і патологоанатомів. Промайнула безглузда надія, що Стефан не прийде. Йому потрібен був ще час...

Лангре, відпрацьованим до автоматизму рухом, відкрив ящик столу і намацав пачку цигарок. Палив він давно і багато, по дві пачки за день, так що і не чекав дожити до пенсії. Випустивши хмару густого диму в стелю, спохопився, що Стажер навряд чи оцінить задушливий запах міцного тютюну. Він розкрив вікно, незважаючи на пізню осінь, погода стояла сонячна. Вирішивши, що гірше все одно вже не буде,

Лангре допалив цигарку до самого фільтра. Як тільки він її загасив в переповненій попільничці, в двері кілька разів постукали, а після дзвякнув дзвоник.

– Вітаю, можна? – Ввічливо посміхаючись, до кабінету ввійшов чорноволосий високий хлопець підтягнутої статури.

Лангре буквально впав у ступор, почувши його голос і зіставивши з вивченим напередодні досьє. Поліцейська хватка і роки роботи в якості слідчого навчили його запам'ятовувати деталі. Стефан – хлопець з комплексом відмінника, вічний учасник всіляких олімпіад і перфекціоніст до мізку кісток. Такі, як правило, знають, чого хочуть від життя, сяють яскраво, ними пишаються батьки, на них рівняються друзі – покликані лідери. З багаторічним досвідом за плечима, Лангре вистачало одного погляду на людину, щоб зрозуміти, який він.

– Так, звичайно, проходи, – спохопився Лангре, усвідомивши, що пауза дещо затягнулася.

Стефан зробив крок до столу, до запаху цигарок додалися пряні нотки його дорогого парфюма. А Лангре продовжив вивчати зовнішність своєї заміни. Молодий, чисто поголений, піджак недбало перекинутий через руку, рвані завужені джинси, а замість дипломата – рюкзак на плечі. Білосніжна сорочка розстібнута на кілька гудзиків так, що видно ланцюжок з хрестом. Погляд повний рішучості – Стажерові явно не терпілося почати діяти. Голі по лікоть руки, були попи-

сані безліччю хитромудрих кольорових татуювань.

Лангре подумав, що мода на них пройде, як колись пройшла на азіатські ієрогліфи, а ось звести їх вже буде проблематично. Не даремно у більшості словників татуювання трактують, як "мітку". В поліції на них часто орієнтуються, як на особливі прикмети.

– Розташовуйся. Води?

– Не відмовлюся, – кивнув Стефан.

Лангре так і продовжив стояти на місці, все ще його роздивляючись. Зрозумівши, що води йому не наллють, Стефан сам підійшов до кулера, що стояв в кутку. Наполовину осушивши пластиковий стакан, повернувся до столу.

– В мене теж є тату, – несподівано заявив Лангре. – Правда не таке, як у тебе. Просто цифра, моя група крові.

Стефан знав, що подібні татуювання робляться зовсім не для краси або якогось прихованого змісту. Їх набивали тільки військовослужбовцям з гарячих точок, часто вказуючи ще і резус – фактор.

– Виходить, ви воювали, – відповів Стажер. – Знаю, що їх і зараз роблять військовими. Рід військ, термін служби і група крові. Таке ніколи не втратить важливості.

– Точно помітив, – похвалив Лангре.

Знову наринували хворобливі спогади травмуючого військового минулого. Проте він давно навчився справлятися з цією своєю слабкістю, тому швидко прийшов в себе.

– Подібні, так звані татуювання, були ще при Петрі Пер-

шому, – продовжив Лангре, який ніколи не упускав можливості потріпатися про свою улюблену історичну тему. – Але особливою популярністю почали користуватися під час Афганської війни. Ці тату врятували безліч життів. Коли час йшов на хвилини, медикам не доводилося витратити його на з'ясування групи крові.

– А талановиті люди вдихнули в них нове життя, надали їм абсолютно інший сенс і тепер татуювання є у кожного другого і не лише в неформалів або членів банд, як років двадцять назад.

Лангре нічого не відповів, лише продовжував свердли-ти Стажера важким поглядом. Переступивши з ноги на ногу, Стефан відкашлявся. Важке мовчання ставало все більш невмілим.

– Можна скористатися комп'ютером? Мені треба перевірити пошту, – нарешті сказав він, не витримавши виниклої напруги.

– На здоров'я, – кивнув Лангре, прибираючи в кишеню запальничку, що лежала біля комп'ютерної мишки.

Треба не забути забрати і інші дрібнички, ніби його тут ніколи і не було.

– До речі, – пурхаючи пальцями по клавішах, знову заговорив Стажер, – сьогодні проїздив повз Російське посольство. Там чорти що діється. Справжній хаос.

– Протестуючі сильно розбушувалися? – Питально зігнув брову Лангре.

– Бачив, що будівлю посольства обстріляли зеленкою.

– Не дивно. Для Росії сер Альприм був другом і щедрим меценатом.

Лангре помасажував пальцями віскі, упорядковуючи думки. Сьогоднішній ранок розпочався з дуже поганих новин і продовжував сипати неприємними сюрпризами, але потрібно було зосередитися на поточних завданнях.

– Бачиш ті три теки? – Він кивнув на куток столу. – Ознайомся.

Стажер ніби тільки цього і чекав. Він жваво підтягнув до себе відразу всю стопку і забігав очима по сторінках. Прочитавши кілька, про щось замислився.

– Ну як? Є ідеї? – В голосі Лангре проглядала неприкрита іронія.

– Жодної робочої, – не відриваючи погляду від тексту, задумливо протягнув Стефан.

– Не переживай, їм вже майже рік і кожне під юрисдикцією Інтерполу.

Стажер здивовано свиснув. Це вже не жарти, не академічна теорія, а справжнісінька робота. З Інтерполом, психопатами і знівеченими трупами. Мабуть ці справи були і дійсно складними і їх не змогли розкрити, адже Інтерпол міжнародна організація, у справах кримінальної поліції бере їх тільки, щоб координувати зусилля країн учасниць у боротьбі із злочинністю.

Стефан відкрив першу справу на початковій сторінці. В

нижньому кутку, прямо під його великим пальцем, на жовтому фоні значилося: "Розшукується. Пропав без вісті".

– Тут, до речі, все просто, – знизав плечима він. – Вже більше ніж півроку пройшло. Значить, можна оголосити його померлим і закрити справу. Треба лише заповнити чотирнадцяту форму.

Стажер гордо випрямився. Ось і згодилися отримані в академії знання, не даремно він вважався найздібнішим і подаючим великі надії студентом. Стефан ніколи не упускав можливості блиснути розумом, правда зараз сумніви все ж були. Не міг Лангре зі своїм багаторічним стажем, пропустити таке просте рішення?

– Обтяжливі обставини – усміхнувся комісар, – зниклий, обчистив досить популярну галерею. Виніс льняних полотен і масляних фарб приблизно на дві тисячі євро. А далі його слід пропав.

– І навіщо йому стільки? – Здивовано підкинув брови Стажер.

На другій теці, вже із синім куточком, значилося все теж: "Розшукується".

– Ну, а тут що не так? – Стефан помахав текою, але Лангре навіть не подивився в його сторону.

– Він був церковним Пастирем. Кинув дружину з шістьма маленькими дітьми і, як ти вже зрозумів, безслідно зник. Його дружина приголомшлива жінка. Своїми силами справляється з вихованням синів і дочок, працює лікарем в міс-

цевій клініці і навіть курирує дитячий хор. Їй теж розповіси про чотирнадцяту форму? А її дітям що? Щоб не чекали батька?

Стажер відразу якось знітився, опустил погляд на свій хрестик і застібнув сорочку, приховавши його від сторонніх очей.

Залишилася остання тека із зеленим куточком внизу.

– Ватажок потенційно небезпечного угруповання. Пропав без вісті, – вголос прочитав Стефан. – Особливе спостереження. Що? – Недовірливо спохмурнів він. – "Атлантико"? Вони ще існують?

– Тут йдеться не про просту банду, а про насильство заради насильства. Члени цієї організації дуже агресивні, а їхні дії продумані до самих дрібниць. Вони майстерно володіють зброєю, і повір, у них її більш ніж достатньо. Влада вважає за краще замовчувати про таке, щоб не піднімати галасу. Тому що тоді доведеться визнати свою нездатність захистити країну і її мирних жителів.

– Як боротися з такими угрупованнями?

– Наш зниклий, з третьої теки, більше десяти років очолював "Атлантико", – почав було Лангре, але Стажер його перебив, переможно підкинувши руку:

– Ось! Тепер я готовий поговорити про чотирнадцяту форму.

– Але, – підкреслено проігнорувавши його, продовжив комісар, – з достовірних джерел відомо, що їх "альянс" вже бі-

ля півроку не вибирає нового ватажка. Він знає, що його шукають, а значить – ховається, і мене це турбує. Пограбувань і нападів стало менше. Ніби затишшя перед бурею...

– "Арт – дилер", "Пастир" і "Ватажок". – Відкинувшись на спинку крісла, підвів підсумок Стажер. – Я так розумію, ви побачили в них щось загальне?

– Так, але так і не знайшов зачіпку. Тепер твоя черга спробувати, – Лангре машинально дістав з кишені пачку цигарок, покрутив її в руках і сховав назад. – А мені в мої шістдесят вже належить торт, іменна чашка і найближчий рибальський магазин.

– У вас, на кожній теці, в лівому нижньому кутку ініціали "А.К.", але ж так Алекс Крамер підписує свої картини. Думаєте, він якось пов'язаний зі зниклими? – Запитав Стажер.

– Не думаю, а точно знаю, – виправив Лангре. – Перед зникненням кожен з них отримав його картину.

– Може вам варто зачекати з купівлею рибальських сіток? – Задумливо протягнув Стажер.

– Я віддаю перевагу вудці.

– Правильно, – кивнув Стефан. – Бо сітки притягують зниклих.

– А це вже пахне статтею, – посміхнувся Лангре.

– Якою? – Здивовано подивився на нього Стажер.

– Газетною, – підморгнув йому комісар, та все ж підпалив цигарку.

Трохи помітно сривившись, Стефан підчепив із столу по-

пільничку, з якої недопалки стирчали, як з їжака голки. Він витрусив вміст в сміттевий кошик, що стояв під столом, і закашлявся від хмари попелу, що зметнулася.

Лангре невесело спостерігав за всім цим і подумав про те, що скоро і його ось так витрусять з відділу, як стріляні гільзи з револьвера. Стажер поступово починав наводити свої порядки.

Глава 2

Ніколас Романов вийшов з таксі, закинув рюкзак на плече і, прикривши очі, вдихнув повними грудьми. В маленькому містечку повітря було набагато чистіше за Лондонське – свіже, навіть смачне. А навкруги кипіло життя. Студенти Оксфорда з ланчами і конспектами, розстеливши пледи, сиділи прямо на ідеально підстриженому газоні, користуючись останніми теплими днями. Хтось грав в "змії і сходи", звідсіль доносилося неголосне бринькання гітари, кілька хлопців закидали в коробку червоні "блішки".

Ніколасу подобалася така атмосфера молоді безтурботності, енергії і ентузіазму. Стародавній, ніби зійшовший з картинки університет, був мрією кожного абітурієнта не лише Англії, але і інших країн. Тут все тільки найкраще: викладачі – вчені і доктори наук, а перед випускниками відкриваються практично всі двері.

Ввійшовши до привітно розкритих головних воріт, Ніколас опинився в центральному холі, де також було повно народу. Багато хто його впізнавав – підходили привітатися, тиснули руки, захоплено перешіптувалися між собою. Ніколас був дійсно знаменитий і, що вже гріха таїти, йому подобалося знаходитися в центрі уваги, блищати на світських вечірках та посміхатися в об'єктиви камер.

Він добився всього цього, навіть не маючи вищої освіти, і ось як все обернулося: ректор одного з престижних університетів країни особисто запросив його виступити на сьогоднішній лекції. Від запропонованого гонорару Ніколас відмовився. В нього було своє дітище, що приносить чималі гроші, – інтернет-магазин товарів для сну "РоманСон". Подушки, піжами, нічники, ловці снів, снодійне на травах, дрібні аксесуари – все тільки найкраще, з натуральних матеріалів. Його продукція робила сон якісніше, солодше і затишніше.

До всього іншого Ніколас був автором популярної книги про туризм, над продовженням якої зараз активно працював. Йому було про що розповісти, оскільки він займався цим професійно і побував у більшості країн. Багато тих, що страждають безсонням, тримали по екземпляру на своїх приліжкових тумбочках. В одній з глав Ніколас склав цілий список місць зі всього світу, де можна краще всього виспатися, і розсортував їх по рейтингу.

Він не забув і про найменших: записав казки і видання безлічі різних культур, які можна було почути тільки від самих аборигенів, побувавши в їх селищах.

Взагалі в грошах у Ніколаса не було нужди. Для нього важливіше матеріального було визнання – саме тому він прийняв запрошення від ректора. Сьогодні, тільки заради нього, в стародавніх стінах відомого на весь світ університету, збереться величезний зал. І це зробить його на крок ближче до мрії – заснувати власний університет.

З виступом не повинно було виникнути жодних проблем, Ніколас вмів працювати з публікою. Він не вважав, що здатність викликати прихильність до себе людей, можна отримати тільки з народження. І якщо вже не повезло з внутрішньою чарівністю, то виростити її в собі ніколи не пізно. Секрет крився в самопізнанні, у вивченні особистих психологічних і фізичних особливостей, прийнятті і осмисленні власного "я". Процес цей був досить трудомістким, розпочинався чи не з дитинства і не припинявся ніколи, до самої смерті.

Ще з раннього дитинства, людину починає займати питання, ким саме вона являється, вона намагається розібратися в собі і своєму внутрішньому світі. Звідси бере витік пізнання внутрішньої особистості. І це не просто процес самоспоглядання, але і спостереження за своїми вчинками, думками для того, щоб зрозуміти, як стати краще в тому або іншому аспекті. Адже в пізнання внутрішнього "я" без роботи над собою, немає ніякого сенсу. Заради особистої гармонії варто ставити невеликі, але щоденні цілі: "Я той, ким є зараз і відрізнятимуся від себе завтрашнього".

Тип мислення визначає самооцінку, межі успіху і можливостей. Людина з фіксованим мисленням завжди порівнюватиме себе з іншими. Щоб добре себе почувати, йому необхідно бути краще за всіх навкруги. Такі люди бояться невдач і уникають викликів навіть в тих сферах, в яких вважають себе талановитими. Вони бояться ризикувати, оскільки думають, що навіть один-єдиний промах може похитнути їхній

авторитет в очах інших людей.

Від роздумів Ніколаса відволік, з'явившись прямо перед ним хлопець, років двадцяти. Променисто посміхаючись, той навперебій зі своїми товаришами, що приспіли, почав завалювати його компліментами і захопленими одами на адресу "нетривіальних відкриттів в сомнології".

– І для повного щастя, – бадьоро підвела підсумок вся ця шумна компанія, – нам бракує тільки фотки з вами.

– Ви ж не відмовите? – Заплескала віями миловидна дівчина з каштановим волоссям.

– Навіть не думав, – неголосно розсміявся Ніколас і зробив крок до стіни, де його тут же обліпили бажаючі сфотографуватися.

Ніколас подивився в об'єктив смартфона, та так і застиг на місці. В якості "фотографа" йому дісталася до непристойності приваблива особа. Зовні Ніколас продовжував посміхатися, по ньому не можна було зрозуміти, що в середині вже щось тьохнуло. Він навіть не моргав, ніби боявся, що варто йому на секунду відвернутися, як дівчина зникне. Ніколас давно не відчував нічого подібного : час немов застиг на місці, від кінчиків пальців вгору пробігла іскра.

Через багатство та популярність Ніколаса, при знайомстві з ним дівчата частенько самі робили перший крок, намагалися притягнути його увагу. Він граючи, міг затягнути в ліжко практично будь – яку красуню, але ось ця – чимось відрізнялася від інших. Начебто їй не було до нього жодної справи.

– Тільки не забудьте відмітити мене в інстаграмі, – весело підморгнув хлопцям Романов, коли ті, подякувавши, поспішили до актової зали, щоб встигнути зайняти місця ближче.

Ніколас вів досить популярний блог, на його акаунт було підписано більше трьох мільйонів людей і число це росло з кожним днем. Він славився тим, що художньо описував сни і давав їм пояснення. Також його сторінка рябила безліччю фотозвітів з подорожей по різних країнах – від нікому невідомих африканських племен, до найбільших столиць світу. Частина публіки притягнули фото його вілл із запаморочливими видами і автомобілів бізнес класу: ферарі, гелендвагенів та мерседесів.

А знімки з пляжів або коло басейнів, з рельєфно накаченими м'язами, на пописаному татуюваннями тілі, викликали серед дівчат сказаний інтерес.

Помітивши неподалік кавовий апарат, біля якого якимось дивом не було черги, Ніколас, з секунду подумав, вибрав класичний капучіно. Прямо над кнопками з назвами напоїв був прикріплений аркуш паперу з великою стрілкою-показчиком у напрямі актової зали. Не втримавшись, Ніколас злодійкувато озирнувся по сторонах і, витягнувши з кишені джинсів кулькову ручку, приписав жартівливе: "голосове управління". Парочка студентів, що проходили мимо, помітивши його витівку, схвально розсміялися і підкинули вгору великі пальці.

Серед них Ніколас почував себе "своїм хлопцем", на се-

кунду йому навіть захотілося стати таким самим простим студентом, з тягою до дитячості і шумних вечірок. Тією ж ручкою він начеркав записку для незнайомки, що зацікавила його.

"Я ще ніколи не зустрівав нікого гарнііше за тебе. Може, все ж сфотографуємось разом? Тільки в більше невимушеній обстановці. Напиши свій номер, якщо, звичайно, в тебе немає хлопця. З щирою надією, Ловець Снів.

P.S. Не знаю, чи п'єш ти каву. Сподіваюся, тобі сподобається".

Підхопивши стаканчик, Ніколас ввійшов, до повністю забитої людьми, актової зали. Поглядом він знайшов в натовпі ту саму дівчину – вона виявилася однією з небагатьох, хто не дивився на нього з жадібним інтересом і фліртуючою посмішкою на губах. Незнайомка всім своїм виглядом показувала, що він її зовсім не зацікавив. Але Ніколас був з того типу чоловіків, яких найбільше тягне, саме до недоступного і загадкового. Для нього це виклик, тому і перемога буде солодше.

Вправно пролавірував між людьми, Ніколас підійшов до дівчини і з посмішкою протягнув їй каву, разом із складеною удвічі запискою. Їх погляди зустрілися, здавалося, настав той самий відповідний момент, як несподіванно чиясь дитина, мабуть син когось з викладачів або запрошених го-

стей, врізалася прямо в Ніколаса. Він незручно погойдався і дивом утримав паперовий стаканчик, мало не обливши красуню гарячим вмістом. Їх пальці зіткнулися, дівчина збентежено посміхнулася, поправив пасмо волосся. Але момент був безповоротно загублений.

Ніколас обернувся до хлопчиська, що розбушувався, і жартівливо запитав привселюдно:

– Хто хоче купити дитину? Продам недорого!

Тут же знайшлася його мама і, вибачившись, повела сина у бік крісел, по дорозі відчитуючи того за неналежну поведінку. Ректор, що помітив Ніколаса, з посмішкою кивнув йому у бік сцени, а сам попрямував вперед, щоб представити присутнім запрошеного гостя.

– Леді і джентльмени, – вставши за трибуну, почав ректор. – Тема сьогоднішньої лекції – "Вивчення самосвідомості і пошук глибинного сенсу".

Він пару разів клацнув мишкою. На широкому, розміром майже на всю стіну екрані за його спиною, плавно змінюючи один одного, поплили слайди, присвячені діяльності Ніколаса.

– Ніхто не розповість вам про це краще за нашого гостя, – відкашлявшись, продовжив ректор. – Він нерідко виступає консультантом на телепередачах, дає інтерв'ю для відомих журналів, газет та сайтів. Так що, думаю, багато з вас напевно його знають. Він професіонал своєї справи, хоч і не має спеціальної освіти, оскільки сам є засновником цієї науки. В

майбутньому він планує заснувати онлайн-університет для тих, хто цікавиться вивченням і розбором сновидінь.

Вже зараз він консультує безліч знаменитих, видатних людей, прізвища яких я не стану розголошувати із зрозумілих причин. А ось прізвище нашого гостя знати не лише можна, але і треба. Отже... – ректор витримав театральну паузу, – Ніколас Романов! Він же Ловець Снів!

Зал вибухнув бурхливими оплесками. Ніколас піднявся по бічних сходинках на сцену, тримаючи перед собою мобільний. Для своїх підписників в інстаграмі він увімкнув прямий ефір, щоб зафіксувати важливий момент: видатні уми Оксфорда зібралися, щоб його послухати. У цей момент він помітив повідомлення, що сплигло на екрані, від "Sweet Strawberry" – усміхнений, махаючий помпонами смайлик. Судячи з аватарки, це була та сама незнайомка, яку він пару хвилин тому почастивав кавою. Ніколас знайшов її поглядом.

– Це для моїх підписників, – кивнув він на свій телефон. – Хоч із більшістю з них ми і не знайомі в реальному житті, але я ціную кожне повідомлення. Вони роблять моє життя ще яскравіше і приємніше. Дякую вам, що не забуваєте запитувати, як мої справи. І за те, що завжди поруч, де б я не був.

Підійшовши до другої, вільної трибуни, Ніколас поставив телефон в спеціальне кріплення, а поруч поклав свій незамінний талісман. Хоч Ніколас і був впевнений в своїх словах і силах, серце все одно колотилося від хвилювання. Він

непомітно провів пальцями по татуюванню павука – той, як завжди допоміг йому зосередитися і заспокоїтися.

– Сучасне тлумачення снів є одним з широко використуваних методів психоаналізу, який базується на інтерпретації символіки сновидінь і застосовується виключно індивідуально.

– Наприклад, цей талісман, – Ніколас підкинув вгору руку із затиснутим в ній особистим оберігом. – Так званий "Ловець снів". Одного разу старому вождеві явився мудрець в образі павука. Павук почав плести павутину в середині вербової лозини і за роботою поділився своєю мудрістю з індіянцями. Він повідав їм, що в світі існують добрі і злі сили. Якщо людина вибрала добро, значить, йде правильною дорогою, а якщо зло – починає блудити і втрачає свій шлях.

Павук подарував сплетений обід вождеві і сказав, що зло застрягне в павутині, а добро навпаки легко пройде крізь неї.

Ніколас звичним жестом поправив волосся, зачесавши його пальцями назад, і продовжив:

– І в наш час люди вірять в силу різних прикмет, амулетів і талісманів, які здатні захистити від неприємностей. Ловець снів, це індіанський амулет, захищає сплячого від злих духів і хвороб. За переказами, погані сні заплутуються в павутині, а хороші прослизують крізь отвір в самому центрі. Ось тут, – для наочного прикладу він вказав пальцем на отвір в центрі амулета, який продовжував стискати в руці.

– Плетучи свою мережу, павук залишає в середині зовсім

небагато простору, крізь який можуть пройти, тільки добрі сни. В багатьох культурах павуки вважаються священними комахами, їх не виганяють із житла і ніколи не вбивають спеціально. Ще з давніх часів хороший сон вважався запорукою успішного полювання, сили були потрібні, щоб виживати в тяжких умовах дикої природи, битися з хижакими і ворожими племенами. Тому ловці снів завжди цінувалися.

– А чиє пір'я в них використовують? – Піднявши вгору руку і дочекавшись кивка у відповідь, запитала дівчина в смішних круглих окулярах.

– Для жіночих ловців традиційно беруться совині, для чоловічих – орлині. Але це не обов'язково. Найголовніше – брати пір'я живих птахів, що випало під час линьки. Пір'я з мертвої, обскубанної курки, радості у будинок не принесе.

Ніколас опустив талісман і продовжив:

– Кожен з нас, проводить уві сні третину свого життя. Сон є однією з основних фізіологічних потреб всіх ссавців і птахів. В Древньому Китаї позбавлення сну вважалося однією з найстрашніших страт. Зазвичай тортури проводилися для того, щоб людина з ослабленою свідомістю видала абсолютно всю інформацію при допиті. На щастя, тепер насильство заборонене законом, а тортури і катування сприймаються суспільством, як щось нелюдяне і аморальне.

– До слова про допити. Ви колись консультували поліцію? – З неприкритим сарказмом вигукнув хтось з далекого ряду.

– Ні, – коротко відповів Ніколас.

– Чому? – Запитав все той же голос. – Всі круті спеці консультують!

Проігнорувавши друге питання, Ніколас, як ні в чому не бувало продовжив лекцію:

– Насправді, гірше, що ви можете зробити для свого організму в цілому і мозку зокрема – несерйозно відноситися до сну.

– А ви рятували людей? – Зробивши ковток того самого капучіно, запитала його нова знайома. "Стигла полуниця", як Ніколас тепер подумки її називав.

– Ага! Уві сні! – Голосно реготав хлопець з шоломом для регбі, що лежав на колінах. Його підтримали сміхом сокомандники.

– Якщо людина прокинулася вранці, він вже врятувався, – незворушно усміхнувся Ніколас. – Вночі мозок проходить свого роду інвентаризацію. На той час, як ми прокидаємося, ми є вже зовсім іншими людьми.

– Що означають твої татуювання? – Зухвало, на "ти", запитала дівчина з перших рядів, явно домагаючись цим його уваги. Вона була істинним втіленням вульгарності : з глибоким вирізом на грудях, яскраво-червоною помадою на губах, і в цілому з тих, кого Ніколас би визначив, яка "здасться без бою".

– Те, що вони в мене є. Я кілька разів втрачав все. Але татуювання були і будуть зі мною назавжди.

– Містер Романов, – переключив на себе увагу ректор. – Розкажіть нам про незвичайну науку снів.

Ніколас згідно кивнув, коротко поглянувши на професора:

– Людський сон – дивовижний і складний процес, яким на протязі віків надихалися письменники, поети і художники. Сни і сновидіння – давнє джерело художньої і літературної творчості.

Онейрологія – повноцінна самостійна наука про сни, яка знаходиться на стику нейробиології і медицини. В культурі багатьох народів, що мешкають в теплому кліматі, прийнято відкладати всі справи, щоб ненадовго перерватися на денний сон. В деяких країнах таку традицію називають сієстою, – Ніколас перегорнув на екрані кілька фотографій, які він особисто зробив в Іспанії і Греції. – Згідно з моїми останніми дослідженнями, регулярний денний сон знижує ризик серцево – судинних захворювань. Ви навіть не уявляєте, наскільки важливий сон для нашого організму, який за цей час повністю оновлюється. До того ж відбувається прискорення обміну речовин, тобто утворення нових клітин і тканин. Сон вкрай важливий для відновлення мозку і нервової системи. Всесвіт розумний і нічого просто так не робить. Якщо вже люди сплять третину свого життя, це явно неспроста.

Зал недовірливо зашущукався, деякі з сумнівом переглянулися між собою.

– Я не зовсім звичайна людина, – продовжив Ніколас. – Не

визнайте мене за божевільного, але я кажу абсолютно серйозно. Я не просто людина, я – Ловець снів. Я намагаюся дати пояснення кожному сну і віднести його до минулого або до майбутнього. Знаю точно, що дуже рідко сни бувають звичайною фантазією або кошмаром.

Ніколас неквапливо пройшовся по сцені, склавши руки за спиною. Зупинився в самому центрі, наїжачив світле волосся.

– В дитинстві мене постійно мучили страшні сни, – знову заговорив він. – Можливо, через це я полюбив містику, вірив у потойбічний світ і в цілому, ніби збожеволів на всьому цьому. Мене водили до багатьох фахівців, але лікарі так і не прийшли до єдиного діагнозу. З п'яти років я майже щоночі бачив нечіткі, розмиті кошмари і прокидався в холодному поті з серцем, що майже вилітало грудей. З часом я навчився з цим справлятися. Заспокоювався, обертався на інший бік і спав далі, як ні в чому не було.

Але вранці, довго думав про те, що мені наснилося, гадав, що вони можуть означати і чому таке відбувається саме зі мною. В п'ятнадцять я зрозумів, що кожен з нас, зверніть увагу, кожна людина здатна бачити у снах своє майбутнє. Ніколас лише посміхнувся на скептичні усмішки, очі студентів округлялися.

– Мої батьки дуже любили подорожувати. В нашій сім'ї була чудова традиція – кожен мій день народження відмічати в новій країні. В одній із таких поїздок ми потрапили в жак-

ливу аварію і в результаті опинилися в реанімації, де лікарі боролися за наші життя. Мама. – Ніколас важко ковтнув. – Мама першої пішла на поправку. Вона сиділа на задньому сидінні, і удар з того боку був не таким сильним. Я сидів на передньому, поряд з батьком, і у момент зіткнення, вилетів через лобове скло.

Я навіть помер на якийсь час – лікарі діагностували клінічну смерть. Мені все запам'яталося уривками: як я лежав на дорозі, і як привезли в лікарню, як мене перенесли на операційний стіл, пам'ятаю, що не відчував болю, знаходився в шоківому стані. А потім обличчя закрила киснева маска і останнє, що я тоді почув – слова анестезіолога, що побажав мені щасливої дороги. Ох, тоді я і не підозрював, що за шлях мене чекає! – Ніколас емоційно сплеснув руками. – Мене немов висмикнули з власного тіла.

Я дивився на себе, ніби з боку і ще ніколи мені не було так спокійно, як в той момент. Настільки спокійно, що зовсім не хотілося повертатися назад в сувору реальність. Після цього я перестав боятися смерті і набув душевної рівноваги. Впевнений: нам немає чого страшитися того, що нас чекає за порогом.

Ніколас зробив ковток води з високої склянки. Окинув поглядом зал, повний людей, тих, що жадібно ловлять кожне його слово, і продовжив:

– Батьку припало найбільше. Він, як і ми з мамою, знаходився в реанімації, але потім впав в кому, і тільки через

чотири місяці його перевели в звичайну палату. Єдине, що підтримувало в ньому життя – апарат штучного дихання. Я відвідував його що миті, годинами, днями, тижнями чекав, що все налагодиться, що він видужає і все знову буде добре. Мені довелося швидко подорослішати. Я зрозумів, що ніхто, крім мене не зможе розібратися в справах батька, бізнес без нього зупинився, треба було щось робити.

А ще я зрозумів, якими жорстокими і бездушними можуть бути ті, хто присягав "не зашкодити", – Ніколас зло блиснув очима. – Те, що робили лікарі складно назвати лікуванням. Швидше вони просто не діяли, а чекали коли батько "відмучиться". Мої спроби розворушити батька, ночівлі з ним в палаті, і те, що я продовжував боротися і вірити, їх тільки дратувало. Мені доводилося буквально примушувати їх виконувати хоч би мінімальні обов'язки: міняти крапельниці, робити уколи, перевіряти стан, та навіть елементарно – мити в палаті підлогу.

Одного разу, коли я ночував, на зсунутих разом стільцях у коридорі, біля батьківської палати, мене ніби накрило хвилю сну. Хоча в ті дні я засинав насилу, – Ніколас задумливо склав пальці будиночком, впершись ліктями. – Мені наснилося зимове кладовище. Таке реальне, з чорним від свіжовикопаної землі снігом, каркаючими воронами і труною, в якій лежав батько. Тоді я не надав сну особливого значення, на дворі був червень місяць і я продовжував вірити в краще.

Через півроку батько помер, ми з мамою поховали його

на засніженому цвинтарі. Навіть костюм на ньому був такий, як мені наснився. Повірте, я б віддав все, щоб мій сон не виявився віщим. Віддав би все, аби стати звичайною людиною.

Ніколас випрямився, зробив рух плечима, ніби скидаючи з себе тягар давніх спогадів, і вже іншим бадьорішим голосом, сказав:

– А тепер загадка для приманки. Всім вам відомо про так званий "ефект дежавю", коли людина відчуває, ніби вже бував в тій або іншій ситуації, або місці, аж до дрібниць. Але все одно не може зв'язати "спогад" з конкретним моментом з минулого. "Сон" і "дежавю" – частини одного цілого. З самого народження кожен з нас здатний бачити у снах своє майбутнє. Коли нам здається, що деякі події з нами вже точно відбувалися, значить і справді відбувалися – лише уві сні.

Таким чином, вже сьогодні ми можемо користуватися тією інформацією і тими навичками, які опануємо в майбутньому. Існує і інший погляд на феномен дежавю, – Ніколас сховав руки в кишені і почав ходити по сцені. – Перш ніж прийти в цей світ, ми бачимо уривки майбутнього життя, що відповідає нашому особистому плану або кармі. І коли уві сні, здається, що ми вже десь це бачили, значить, ця подія запланована ще до нашого власного народження.

Річ у тому, що на протязі життя, людина часто відходить від власного плану, міняє маршрут, мимоволі уникаючи намічених ще до народження шляхів. А сни – дежавю нагадують нам про первинний варіант подій.

Ніколас зупинився біля самого краю сцени, балансуючи на п'ятах:

– Для тих, хто не вірить в реінкарнацію існує інше пояснення. Можливо воно припаде вам ближче до душі. Ми ґрунтовно забуваємо деякі епізоди зі свого життя і потім не можемо їх згадати. Наприклад, дитячі враження або ще якісь дрібниці, які не варті особливої уваги, але все ж відклалися десь на підкірці свідомості. Під час дежавю такі "мемуари" різко спливають з глибин пам'яті. Я це називаю "згадати майбутнє". Подумки ми можемо подорожувати в часі, неважливо – в минуле або в майбутнє.

А найактивніше, в цьому напрямку, підсвідомість працює якраз під час сну. Уві сні ми "підключаємося" до всієї інформації, так би мовити, нашої особистої "карти пам'яті". Я твердо впевнений, що людина не може померти, поки не збудеться її останній сон. Знаходячись в царстві Морфея, ми найчастіше бачимо те, на що спрямовані наші найсильніші емоції. Комуś сниться майбутнє підвищення по роботі, комуś – розлучення з коханою людиною, або прекрасний відпочинок на Карибських островах.

– Недивно, що раніше до контролю сновидінь відносилися з великою повагою, як до чогось надприродного і великого, – підтримав розповідь ректор. – Тому в Древньому Китаї бранців катували позбавленням сну. Щоб ті не знали, врятуються або ні.

– Отже, – кивнув Ніколас. – Людина здатна здійснювати

неймовірно, в моменти, коли їй більше нічого втрачати. Насправді, лише будучи загнаними в кут, ми починаємо діяти по-справжньому ефективно, використовувати всі ресурси і можливості нашого організму. Це можна пояснити тим, що коли організм знову засинає, в нас залишається очікування наступного будильника, свідомість входить в проміжний стан між сном і реальністю. Сновидіння – своєрідний місток, між свідомим і несвідомим.

Ці процеси можна уявити, як деяку скриню, в яку складається все, що важко прийняти і засвоїти. Незадоволені бажання, марення, незавершені ситуації, конфлікти – все це потрапляє туди ж. Тому на сні варто звертати увагу, вони підкажуть, що ми приховуємо від самих себе. До речі, цікавий факт, – Ніколас по-хлопчачому підморгнув присутнім.

– Мої дослідження підтвердили, що люди, яким властиво переносити будильник, що задзвонив, ще, ще і ще на декілька хвилин вперед, більше схильні до усвідомлених сновидінь і вони частіше за інших бачать своє майбутнє. Всі, так названі "сни – дежавю", виникають саме через наші переживання. Той, хто зміг це зрозуміти стає "людиною без страху".

– Чому? – Підняла вгору руку жінка середнього віку.

– Тому, що він стає впевненим у завтрашньому дні.

– Але, як це все працює? – Здивовано спохмурніла вона.

– Що ж, – Ніколас задумливо постукав пальцями по підборіддю, – наведу вам ще один приклад. Припустимо, у школі вам з легкістю дається англійська, і ви складаєте по ній

іспит на вищий бал. А потім, вже в університеті, ви починаєте займатися англійською більш поглиблено, або відвідуєте додаткові курси, вивчаєте мову усвідомленіше. Це означає, що у школі ви користувалися своїми знаннями з майбутнього, з дорослішого віку. Вміння їздити на велосипеді, роликах, ковзанах відноситься до того ж.

Вічний задирака в шкільних бійках завжди виходить переможцем завдяки своїй інтуїції, знанню як, куди і коли бити. А потім стає майстром спорту. От, як це працює. Вже зараз ми можемо користуватися знаннями і вміннями зі свого майбутнього. Сон – це зв'язок між нами минулими і нами майбутніми. Сон – абсолютно вся інформація людини. Все його життя. Сон є конференція: я минуле, я нинішнє, я майбутнє.

Ніколас дістав з ніші під трибуною пляшку негазованої води і наповнив свою майже спорожнілу склянку.

– Сюжети будь – яких снів, що викликають пізнання, питання і емоції, краще записувати, щоб згодом можна було їх аналізувати і робити висновки. Якщо ви раптом усвідомлюєте, що сновидіння повністю відбиває ваші прагнення, показує те, чого ви пристрасно хочете або навпаки не хочете, впевнено заявляю, незабаром ви опинитеся в ситуації, схожій або навіть конкретній, що приснилася. Уві сні мозок сприймає те, що відбувається поза часом. Тобто, одночасно і як минуле, і як майбутнє. Саме тому виникає відчуття відриву від реальності.

Хороші чи погані сни не є показниками порушень мозку. Просто все це мало вивчено. А тепер, скажіть мені, що таке "гіпноз"?

– Гіпноз або "hypnos" в перекладі з грецького означає "сон", – карбував, як по начитаному, зовсім ще молоденький хлопчина в картатій сорочці. І відразу ж залився фарбою, як помідор, коли в його сторону з цікавістю обернулася половина залу.

– Все правильно, – кивнув Ніколас. – Проте, мабуть переклад єдине, що об'єднує ці обидва поняття.

– Чому ви цим займаєтеся? – Трохи подавшись вперед зі свого крісла, з щирим інтересом запитала дівчина у бежевому піджаку.

– "Водій автобуса вже випив свою першу склянку". – Прочитував Ніколас зрозумілі одному йому слова.

Інші ж здивовано переглянулися між собою, явно збиті з пантелику.

– Ви повинні зрозуміти, що насправді вам нічого втрачати. Що ви маєте в цьому світі? Майно? Здоров'я? Життя? Все це ви можете втратити відразу. Водій автобуса вже випив свою першу склянку. Скоро він сяде за кермо, і в будь – який момент ви зіткнетеся з ним на дорозі. Ніс до носа, під час обгону по зустрічній смузі, або не впоравшись з керуванням, вріжетеся йому в бік. Отже, чому я цим займаюся?

Ніколас витримав недовгу паузу і продовжив:

– Моя мета – вивести науку про сновидіння на новий

рівень і я вже немало досяг успіху на цьому терені. Проте можу сказати, що, незважаючи на весь мій десятирічний внесок, ми все ще вражаюче мало знаємо про цей дивовижний стан. Проте я впевнений, що онейрологія є однією з саме тих наук, що динамічно розвиваються, і мої дослідження в цій області щодня перевертають наші уявлення про значення сну для організму. Чому нам необхідно спати? Що відбувається з мозком під час сну? І як недолік сну позначається на нашому здоров'ї? Навіщо ви прокидаєтеся кожен ранок? На кого витратите свій останній день, якщо він завтра?

– Як опанувати техніку сну? – Поправивши окуляри, що з'їхали на перенісся, запитав ректор.

– Що ж, якщо коротко, коли ви бачите сон, ви як би знаходитеся в кінотеатрі і спостерігаєте за сюжетом з боку. Основне завдання зводиться до того, щоб впіймати той самий момент, в якому виникає питання : "А чи не сниться мені все це"? Цей ідеальний час, щоб спробувати дати команду. Наприклад, подивитися на свої руки або повернути голову. Якщо у вас вийшло, далі можете вибудовувати сюжетну лінію. Але, знову ж таки, повторюся, що люди вчать цій техніці не день і не два.

– А що до пророчих снів? – Запитала літня леді в широкому капелюсі, який був чи не більше її самої.

– Вивчення пророчих сновидінь відкриває цілий, доки ще не вивчений світ, до якого варто прислухатися. Ті, хто вміють це робити, уникають купи проблем у своєму житті. Бага-

то хто вважає, що подібні сни насправді лише плід нашої підсвідомості, ніякого пророчого сенсу вони не несуть, а швидше допомагають зменшити тривогу або задовольнити в уяві давнє бажання. Як би там не було, люди, які прислухаються до власних снів, не лише частіше за інших приймають виграшні рішення, але і краще пізнають самих себе.

– Втлумачивши чужі сни, ви допомагаєте людині вибрати вірний шлях? – Поставив питання чоловік в піжонському смугастому костюмі.

– Навіть, якщо уві сні ми і приймаємо якісь рішення, зазвичай це відбувається, як би з боку, на несвідомому рівні, і на ранок про це залишаються лише невиразні спогади. Особисто я завжди раджу розвивати інтуїцію, а не тлумачити сни по сонниках, яких написано тисячі, а значення однієї самої картинки в кожному розрізняється, як день і ніч. Розвиток інтуїції займе час, безумовно, але воно того варте. А ще – головне жити повноцінним життям. З освоєнням усвідомлених сновидінь, це стане можливо двадцять чотири години на добу, – Ніколас пружинним кроком повернувся до трибуни, перемкнув зображення, які змінювали одне одного, на фотографії сплячих людей. Хтось спав під відкритим зоряним небом і блаженно посміхався, хтось тривожно хмурився в м'якому ліжку. – Всім нам подобаються приємні сни, де ми пираємо в небі, цілуємося з коханою людиною або наприклад, отримуємо заповітний "Оскар". Такі сни радують і надихають. Але як бути, якщо сниться щось страш-

не, немислиме, незвичайне? Лякатися? Зациклюватися? Чи навпаки не сприймати серйозно? І чому одним сняться веселкові хмарки, а іншим – темні підземелля? Як навчитися чути власну підсвідомість? Під час звичайного сну, необхідного для відпочинку і відновлення мозку, у людини можуть працювати пам'ять і сприйняття, але при цьому відключено мислення. З цієї причини звичайні сновидіння швидше нагадують "фільм", який ми можемо частково пам'ятати після пробудження, але під час самого "перегляду" не в силах вплинути на перебіг подій.

Несподівано з коридору донеслися чийсь гучні веселі голоси:

– Латте! Латте!

– Капучіно!

Студенти, що зібралися в залі, пирснули від сміху, безуспішно ховаючи посмішки в долонях. Щось незадоволено пробурчавши собі під ніс, ректор квапливо спустився зі сцени і сховався за дверима, щільно прикривши їх за собою.

– На моєму першому році навчання в університеті, – продовжив Ніколас, коли нарешті зал угамувався, – ми проходили курс психології. Викладачем був такий, знаєте, відповідний епатажний тип. На першій же парі він дав жартівливу пораду на майбутнє: "на роботі завжди ходіть з текою документів, робочий стіл теж завалюйте кіпами паперів. Носіть їх з собою навіть в їдальню, і тоді керівництво вважатиме вас трудягою і цінним працівником, як би ви не валяли дурня".

Через місяць після цієї лекції препода призначили деканом.

А я кинув навчання, але ось його пораду пам'ятаю досі.

На цих словах повернувся ректор з великою кіпою паперів під пахвою. Зал вибухнув черговим нападом сміху, але всі швидко вщухли, коли Ніколас продовжив говорити:

– Тепер трохи про силу думки. Відома всім приказка про те, що "думка матеріальна" – не порожні слова, а доведений вченими і психологами факт, який вони безпосередньо зв'язують із законом тяжіння.

– А можете пояснити, як тлумачити свої сні? – Боязко, зовсім тихим голосом запитала дівчинка з першого ряду, проте Ніколас її все одно почув.

– В першу чергу, коли ми спимо, ми отримуємо інформацію, і не лише з минулого. Зверніть увагу на емоції, які відчуваєте уві сні і запитайте себе: "На що в моєму житті це схоже"? "Коли я відчував себе так само"? Перш ніж аналізувати сон, треба його як слід відчутти і розібрати по поличках. Спершу намалюйте те, що вам наснилося. Просто візьміть аркуш паперу, фарби або олівці і зображуйте будь-який епізод зі сну. Тепер подумки опишіть свій малюнок. Який він? Який настрої передає? Що хотілося б змінити? На що у вашому житті це схоже? Якщо сон обірвався, або закінчився не так, як би того хотілося, і це не дає вам спокою, придумайте продовження самі. Так ніби пишеть казку. Якщо уві сні є кілька конфліктуючих сторін, продумайте сон від імені кожного героя. Це допоможе не лише вивчити послання сну

з різних сторін, але і об'єднати ці частини в одне ціле.

– Можете розповісти про лунатизм? – Запитала брюнетка з грубою, довгою косою.

– Лунатизм, або, як його ще називають сноходження, є досить рідкісним порушенням сну, при якому сплячі люди можуть ходити і здійснювати уві сні якісь дії. Їх мозок при цьому перебуває в стані півсна-неспанья. Прокинувшись, лунатики зазвичай нічого не пам'ятають. Цікаво, що найчастіше таке відбувається з дітьми, що піддаються постійному стресу, і з людьми, в стані клінічної депресії.

– О так, – кивнула брюнетка. – Коли я була маленькою, мій молодший брат ходив уві сні. Було дуже жахливо. Наші кімнати знаходилися поруч, і я часто прокидалася через те, що на мене хтось дивиться, ще і це його шумне дихання, прямо мурашки по шкірі. Він просто приходив і стояв навпроти мого ліжка, дивлячись в порожнечу, як в якихось фільмах жахів. У такі моменти я навіть поворухитись боялася – думала, хіба мало що. Він стояв так хвилин двадцять і йшов до себе, лягав назад у ліжку, а на ранок нічого не пам'ятав. Я так і не звикла до цього, кожного разу страшно.

– Я десь читав, що є ще летаргічний сон, – з деяким сумнівом в голосі пригадав міцно збитий хлопець у білій сорочці. – Таке і справді буває?

– Уявна смерть, – кивнув Ніколас. – Стан, при якому людина стає нерухомою, а всі життєві функції хоч і зберігаються, але значно сповільнюються: пульс і дихання стають рід-

ше, знижується температура тіла. В літературі повно легенд про людей, що впали в глибокий, схожий на смерть, сон. Проте страшилки з книжок далеко не завжди вигадка. Навіть сьогодні, в століття просунутих технологій, лікарі іноді не розпізнають летаргію, і сплячих живцем відправляють в могилу.

Багато відомих людей боялися, що з ними станеться подібне, а ось ви, – Ніколас обвів поглядом зал, – повинні навчитися долати свої страхи і тоді будете здатні здійснювати неможливе, вас почнуть поважати.

– Ви популярні і у вас купа знайомих. Скажіть, що вас найбільше дивує в людях? – Пролунало питання з найвіддаленішого від сцени ряду.

– Те, що багатьом властиво постійно турбуватися про майбутнє і згадувати минуле. Такі люди зовсім ігнорують сьогоднішня. Живуть, ніби ніколи не помруть і помирають, ніби ніколи не жили.

На цих словах Ніколас вклонився публіці. Пролунали гучні оплески, в залі включилося яскравіше "денне" світло. Розбуркано обговорюючи між собою прослухану лекцію, студенти вишикувалися в чергу, щоб дістати автограф або фотографію з Ніколасом, або і те і інше відразу.

– Вітаю, Ніколас, – протягнув йому руку, що дочекався своєї черги, симпатичний юнак, чимось схожий на соліста відомої рок-групи. – Я хлопець тієї дівчини, яку ви почастували капучіно.

– Приємно познайомитися, – щиро посміхнувся Ніколас. – Повторюся, вона у вас просто чудова.

– Ваш вчинок підняв мені настрій, – підморгнула "стигла полуниця". – Дякую.

– Звертайтеся, – підморгнув Ніколас.

– В записці ви просили не відповідати вам, якщо у мене є хлопець, але ми просто не можемо піти, не сфотографувавшись з вами, – дівчина трохи збентежено заправила за вухо пасмо волосся, що вибілося. – Ви приголомшливий, а отримати від вас записку, в сто разів крутіше за автограф, як у всіх.

– Ввечері обов'язково подивимося передачу з вашою участю, – хлопець "полуниці" ще раз потиснув йому руку, – триматимемо за вас кулаки.

– Дякую, що пришли на мою лекцію. Удачі, – відповів Ніколас і завмер, позуючи для чергового знімка.

Роздавши автографи і посмішки, Ніколас вирішив скористатися моментом і спокійно прогулятися широкими коридорами університету. Здавалося, тут навіть стіни просочилися мудрістю, а під високими стелями сплелося відлуння тисячі тисяч проведених лекцій. Повернувши в абсолютно порожній коридор, Ніколас почув голос, що пролунав через причинені двері аудиторії:

– Візьміть листи паперу, зімніть і киньте їх убік. Так само ви викидаєте свої сни, коли не користуєтеся ними в належній мірі.

Зацікавлений Ніколас, підкрався ближче, і впершись ліктем об стіну, прислухався:

– Тепер візьміть ще по аркушу паперу, зімніть, – продовжив викладач. – А далі правила дуже прості. Уявіть, що ви – населення певної країни, де у кожного громадянина є шанс стати багатше, або ж вийти на новий соціальний рівень життя. Все, що для цього треба – закинути в сміттєвий кошик зім'ятий аркуш паперу, не встаючи зі свого місця.

Задні парти загуділи невдоволенням наріканням, розуміючи, що у попередніх, шансів влучити в ціль набагато більше :

– Так нечесно!

Студенти почали кидати папір і, як і передбачалося, майже всі, хто сидів на перших рядах потрапили в кошик. А ось із задніми партами вийшло навпаки – більшість промазали.

– В тих, хто сидів ближче до кошику, було свідомо більше шансів влучити в ціль, – кивнув викладач, задоволений проведеним експериментом. – Це і означає "мати привілей над іншими". Але чи помітили ви, що про несправедливість говорили тільки ті, хто сидів на задніх партах? Учні з передніх місць не бачили складності в завданні. Їм треба було кинути всього з декількох метрів. Ваше завдання для студентів одного з кращих університетів країни – усвідомлювати, що ваша освіта – є ваш привілей. Використайте її для досягнення своїх цілей, але й не забувайте про тих, хто позаду. В будь-якій ситуації треба залишатися людиною.

Глава 3

– "Мені відомо, що ти зробив п'ятнадцять років тому. Інші вже призналися. Поліція дихає тобі в потилицю. Ваш Харон". – Зачитав вголос Стажер, акуратно тримаючи двома пальцями куточок записки. Та, як і належить доказам, вже була ретельно упакована в спеціальну захисну плівку.

Він разом з Лангре знаходився в готельному номері сера Альприма, мільярдера і філантропа, труп якого вже встигли оглянути експерти. Тоді як Стефан зачитував зміст листа, Лангре оглядав місце злочину, обводивши уважним поглядом обстановку номера. По фотографіях, що висіли на білих стінах, він помітив, що вбитий явно пишався своїми досягненнями і придбаннями.

На одному зі знімків, серові Альприму вручали золоту статуетку, на честь чергового почесного звання і той сліпуче посміхався на камеру, гордо розправивши плечі. На іншому – фото триповерхового замку, що вражає своїми розмірами, який спроектували і відреставрували кращі в світі архітектори. Очевидно, сер Альприм був одним з багатьох, кого стародавні цитаделі притягували своєю загадковістю і романтизмом. Не дивно, адже віки, що простояли ті, ставали історією, що ожила.

Завдяки ним, часи лицарських турнірів, урочистих прий-

омів, підлих змов, таємних ходів, гримлячи ланцюгами привидів і пошуків незлічених скарбів переставали бути просто словами на заפורошених сторінках. Напівзруйновані стіни все "пам'ятали", здавалося, ніби кожен їх камінь дихає історією, приховує жахливу таємницю. Хочеться вірити, що середньовічні замки назавжди збережуть свою "душу", ауру загадковості, до якої люди торкаються чи не з благоговінням. Адже без неї камінь просто камінь, яким би він не був стародавнім.

– Приймаючи ваше запрошення на каву, я і подумати не міг, що доведеться пити її тут. – Стажер зробив наголос на останньому слові і трохи помітно перекрутив плечима.

Лангре на це лише гмикнув, зробив ковток з паперового стаканчика і продовжив вивчати приміщення. Інша стіна відрізнялася своїм вмістом: ніяких фотографій, а тільки картини із зображеними на них рептилоїдами. Вони дивилися своїми моторошнуватими, заворожливими очима, ніби заглядали в саму душу і здавалося, що ось – ось моргнуть і оживуть на полотнах. Рептилоїди, немов знали про все, що сталося в номері, знали і бачили, але нікому не розкриють цю таємницю. Роботи вражали, до них явно доклав руку талановитий майстерний художник.

Стажер, простеживши за поглядом Лангре, окинув картини швидким поглядом. Мабуть не знайшовши в них нічого особливо примітного, знову заговорив про лист, що так схвилював його :

– Записка все ускладнює.

– П'ять мільярдів євро на його рахунку, – крутивши в пальцях запальничку, заперечив Лангре.

– Хм-м-м, – задумливо протягнув Стажер. – Адже і правда. З такою сумою і становищем в суспільстві можна було легко зам'яти все, що "сталось п'ятнадцять років тому".

– Якщо в людини багато нулів на банківському рахунку, це ще не робить її багатим. Раз він нікому не допомагає, значить він бідний, оскільки йому бракує на пожертвування іншим. Виходить, що він і сам потребував, – Лангре сховав запальничку в кишеню, відволікся від стін і подивився на Стефана. – Алекс Крамер прославився не лише завдяки своєму таланту, велику роль зіграла його аура загадковості. Вона додала нулів до вартості картин і кількості прагнучих бути хоча би присутніми на його аукціоні. Анонімний художник, про якого нічого невідомо, крім його імені. Та чи його це ім'я? Чи все ж псевдонім? Використання псевдоніма, до речі, теж частина маркетингу. Один з відомих способів продати продукт.

Лангре замовк, повернувся на санітарів, що вкладали тіло сера Альприма на ноші.

– Навіть, якщо в житті все йде гладко і добре, – перервав тишу Стажер, – обов'язково повинна з'явитися тварюка, яка водночас відніме це життя. Ніхто не застрахований від смерті.

Лангре нічого не відповів. Піднявши брови, він несхваль-

но дивився на санітарів, які діставшись до сходів, вже двічі трохи не впустили тіло нещасного сера Альприма. Потрібно визнати, що мільярдер був дуже великої статури, а самі санітари явно були не раді тому, що саме їм довелося возитися з його транспортуванням.

– Більшість людей поняття не мають, чим зайнятися навіть недільним ранком, не кажучи вже про те, як прожити до старості. Якщо існує щось після смерті, цікаво, чим заповнить його цей бідолага? – Закінчив свою думку Стажер.

– Шкода його, – стиснув губи Лангре. – За життя в нього було стільки знайомих, а помер наодинці.

І дійсно, в номер не пускали нікого, крім представників закону, і на вулиці біля готелю юрбилися одні лише журналісти. І ніяких невітшних родичів, дружини, друзів. Нікого.

– На підлозі плями крові, розміром з... – почав було Стажер, але не встиг договорити, як його перебив Лангре:

– Говори правильно. Плями – схожі на кров, – зробив він акцент на другому слові. – Експертиза ще не проводилася, ти не можеш уточнювати, що це за плями насправді.

Стефан кивнув і продовжив далі зачитувати на кишеньковий диктофон свої короткі нотатки:

– На столі бюст невідомого чоловіка, схожого на Пушкіна.

Кімната вибухнула сміхом санітарів, навіть Лангре дозволив собі скупу, ледве помітну посмішку. Стажер скривджено блиснув на них, провів рукою по волоссю, і дивлячись в стелю, раптом запитав:

– Та все ж, чому ми старіємо?

– Щодня нам завдають шкоди, від якої ми не в силах повністю зцілитися, – заговорив санітар з примітною великою родимкою на носі. Перспектива поговорити йому явно була більше до душі, ніж виконання роботи. – В нашому організмі накопичуються ушкодження різного характеру, включаючи не лише захворювання органів, але і душі. Все це сприяє віковим захворюванням.

– Проте не всі живі організми такі. Взяти, наприклад гідр – вони схожі на медуз, що мешкають в прісних водоймах, і при цьому мають високу здатність до регенерації після практично будь – яких ушкоджень. Це дійсно вражає, – вклинився в розмову другий санітар з яскраво-рудою шевелюрою.

– Гідри направляють всі свої ресурси, передовсім на відновлення, а не на розмноження, як люди. В людини інша стратегія виживання на рівні свого виду, – заперечив той, що з родимкою.

– Люди часто помирають рано, але наша вражаюча плодючість дозволяє тим самим долати високий рівень смертності, – згідно кивнув Стажер. – Тепер, коли смертність серед новонароджених така низька, немає необхідності направляти стільки ресурсів на розмноження. Принаймні, така моя теорія.

– Якщо вдасться зупинити постійне ушкодження наших клітин і досягти так званого "незначного старіння", тоді, можливо, в нашого віку не буде верхньої межі. Якщо це ста-

неться, зникне і причина, щоб ми взагалі помирали, – поділився своїми думками рудий, той, що давно відклав убік ноші і зовсім забув про бідного сера Альприма.

– Було б дивовижно жити в світі, в якому смерть стане необов'язковою, – нарешті вирішив прийняти участь у дискусії і Лангре. – Зараз замислиться кожен без виключення засуджений до страти, хоча більшість з них не зробили нічого такого, щоб заслужити подібне. Смерть – занадто жорстке покарання. Коли живеш, знаючи, що в тебе немає вибору, адже все одно рано чи пізно доведеться зустрітися з Кістлявою. А тепер, повернемося до справи, – ляснув у долоні Лангре. – Що скажеш, Стажер? Є якісь думки?

Стефан, що утнувся в телефон, помовчав пару секунд, і став швидко водити пальцями по сенсорному екрану та бігати очима по чорних рядках.

– Харон – персонаж з грецької міфології! – Вигукнув він, радіючи, що так швидко знайшов в пошуковій системі потрібне йому слово. – Він перевозить душі померлих через річку Стикс в Підземеллі Царства Мертвих. Виходить, той, хто залишив записку, вважає себе кимось на зразок перевізника душ? – Питально зігнув брову Стажер. – А в вас з'явилися припущення?

– Відчуваєш запах фарби? – Лангре повів носом, ніби принохуючись. – Картинам не більше року, а запах фарби занадто різкий. Послання написав Алекс Крамер і нам треба його знайти.

– Щодо запаху згоден, але ось стосовно записки... – Стажер з сумнівом похитав головою. – З чого ви взяли, що її залишив саме Крамер?

Лангре перевернув картину, на зворотному боці якої, виразно виднівся підпис : "Алекс Крамер, 2019 рік".

– Треба ж, – здивовано округлив очі Стефан, вражаючись тому, як легко може розмотуватися клубок, якщо тільки трохи уважніше придивитися до деталей. – Почерк співпадає з тим, що в листі. І рік підходить.

Поки Стажер старанно шукав адресу художника, Лангре зробив пару останніх ковтків вже захололої кави і продовжив оглядати номер. Цього разу не в пошуках доказів, а з чистої цікавості подивитися, як живуть заможні люди. Люкс надто вражав своєю пишністю і зручністю. Здавалося, що тут було все для комфортного існування. Навіть халати, і ті на вигляд були м'якими, сліпуче-білосніжними, з емблемою готелю на грудях. В готелях, в яких доводилося зупинятися Лангре, халатів не видавали.

– В одному тільки Парижі офіційно зареєстровано одинадцять Алексів Крамерів, – сховавши телефон в кишеню, відрепортував Стажер. – Найбільше під опис підходить Крамер, який мешкає в промисловому районі. Звідси доїдемо за двадцять хвилин.

– Що ж, тоді поїхали, – кивнув Лангре. – Не втрачатимемо час.

Вийшовши з готелю, Лангре викинув в урну порожній зі-

м'ятий стаканчик і, користуючись можливістю, швидким рухом підпалив цигарку. Він з насолодою затягнувся і мерзлякувато перекрутив плечима. Все ж на дворі стояла, хоч і м'яка, але осінь. Її пожежа поступово охоплювала все більше і більше дерев, з яких обгорілими вогнями опадало сухе листя. Лангре закинув голову вгору, гадаючи, чи буде сьогодні дощ. Тим часом паркувальник встиг підігнати машину Стажера – зовсім новенький "Рено".

Опустившись на пасажирське сидіння, Лангре відмітив, що в салоні, як і раніше пахне шкірою і свіжістю – саме цим поєднанням запахів, властиві нові автомобілі. Машину з такою комплектацією, явно недешевою, навряд чи подарували Стажерові за успішне закінчення академії. Швидше молодик, як і багато його однолітків, хотів покрасуватися і купив тачку в кредит. Втім, сам Лангре був більш ніж дорослою людиною, тому розсудливо залишив свої думки при собі.

– Щоб стати хорошим поліцейським, одного таланту мало, але і без нього нікуди, – м'яко рушивши з місця, заговорив Стефан. – Нас вчили, що "результат понад усе". Відділу потрібні показники, так який сенс тягнути з чотирнадцятою формою?

– Показники, Стажер, це лише цифри, так само, як і твої оцінки в атестаті, – гмикнув Лангре. – А ось совість допомагає людині не лише протистояти смертоносним силам природи, але і взаємодіяти з іншими людьми.

– Як вважаєте, совість це щось природжене, чи все ж ре-

зультат виховання? – Вправно лавіруючи по вуличках міста, запитав Стефан.

– Природженими є безумовні рефлекси, – постукуючи пальцями по панелі, відгукнувся Лангре. – А сам характер і його якості залежать від виховання. Саме виховання визначає, чи буде людина успішною, порядною і щасливою. Від нього залежить, наскільки довго вона проживе і яким буде її життя – радісним, злим, задрісним або щедрим.

– В кожного з нас є свої обмежувальні рамки. І якщо більшість не піде на вбивство або пряму крадіжку, то з іншими внутрішніми заборонами справи йдуть набагато більш розмито. Хтось вважає злом цигарки, хтось – кредити, – Стажер вправно відкинувся на спинку сидіння, почувуючи себе впевнено за кермом свого автомобіля, – чи можна сподіватися на те, що злочинець зробить помилку?

– Багатьом злочинцям заважає саме те, що вони діють інстинктивно, – відповів Лангре. – Не плануючи свої злочини, вони часто помиляються в дрібницях і у результаті легко попадаються.

– За наявності підозрюваного, що ви перевіряєте насамперед? – не відриваючи погляду від дороги, запитав Стажер.

– Його будинок. В випадку щонайменшої підозри, поліція відразу ж береться обшукувати місце проживання гіпотетичного злочинця. З ордером, зрозуміло, – незадоволено крикнув Лангре. Мабуть, отримання заповітного ордеру порядком набило йому оскому за десятки років служби.

– На чому зазвичай попадаються злочинці початківці ? –
Зупинившись на світлофорі, Стажер з цікавістю покосився
на свого наставника.

– Їх бажання похвалитися частенько
грає проти них же, – Лангре по-
хитав головою. – Вони частенько ви-
бовкують свою страшну таємницю. Роз-
повідають, як вправно повернули афе-
ру, підчистили докази і взагалі обве-
ли всіх навколо пальця. В будь – яко-
му випадку, Стажер, – Лангре подиви-
вся на Стефана важким пронизливим по-
глядом, – запам'ятай ось що: чо-
ловік відповідає образу мужнього, жін-
ка – жіночного, а людина – людяно-
го. Відповідай, раз називаєш себе чоло-
віком і людиною. І ще одне: – По-
висься так, ніби довіряєш людям, але
ніколи не роби цього насправ-

Глава 4

Ніколас звичним жестом наїжачив волосся, трохи посто-
яв біля невеликого фонтанчика навпроти входу в будівлю,
знову вдихаючи в себе жвавий ритм Лондона. І в піднесено-
му настрої розмашистим кроком підійшов до скляних две-
рей висотки, де на одному з поверхів знаходився знімаль-
ний майданчик популярного в Лондоні каналу новин. Раз в
дві неділі телестудія запрошувала відомих людей для участі
в програмі, покликанням якої було притягнути увагу гро-
мадськості до проблем світового масштабу.

В минулих випусках зачіпали теми митних союзів, втеч
з в'язниць суворого режиму і торгівлі наркотиками. В
цій передачі Ніколасу подобалися сміливість, навіть деяка
зухвалість ведучих і експертів, їх свобода слова. Ніхто не за-
важав висловлювати істинні думки, не було сценаріїв. Одже,
якщо в ефірі за спинами експертів маячить охорона, готова
в будь – який момент "підкоригувати сюжет", ніякої правди
в такій програмі не почувеш.

Це наприклад, якби Ісус, проповідував народу своє вчен-
ня і віру, і хтось посмів би заперечувати і обурюватися на
його слова, то їх били б приставлені до нього бурмили.

Вистоявши невелику чергу до ліфта, Ніколас піднявся на
потрібний поверх. Він посміхнувся помічниці, що зустріла

його в коридорі.

– Йдіть за мною, сер Романов, – ввічливо кивнула та і задріботіла вперед, цокаючи каблуками по наливній підлозі.

Закріпивши мобільний на ручний штатив, Ніколас, так робив завжди під час своїх інтерв'ю і шоу, включив прямий ефір для своїх підписників.

– Привіт, банда! – Підморгнув він у камеру. – Я Ніколас Романов, сьогодні кожен з вас зможе заглянути разом зі мною за куліси і дізнатися які секрети використовуються при зйомках, що відбувається за кадром, почути нові слова, якими користуються працівники телебачення. А наприкінці я підведу підсумок: як це – працювати на ТБ?

В гримерці його вже чекала молоденька дівчинка візажист. Незважаючи на юний вік, вона явно розбиралася в своїй справі. Ніколас ледве встиг опуститися в крісло, що крутиться, як вона вправно перебираючи пензликами, одразу почала лоскітно водити по його обличчю, наносячи потрібний тон і бракуючі штрихи.

Закинувши ногу на ногу, Ніколас вирішив скоротати час за легким фліртом з симпатичною дівчиною. Помітивши мереживо, що виглядає з-під обтягуючої білої майки, він глибоким заворожливим голосом сказав:

– Я якось читав в "Cosmopolitan", що дівчата, що носять нижню білизну червоного кольору, дуже активні у ліжку.

Візажистка збентежено спалахнула, але по ній було помітно, що їй приємна його увага. Здається, дівчина теж була

непроти перекинутися парочкою нічого не значущих заграючих фраз.

– І це означає... – Вона провела широкою кистю за вухом Ніколаса, глузливо дивлячись в дзеркальне відображення його очей. – Що зараз я повинна кинутися вам на шию?

– Ви нікому і нічого не повинні, мила. Тільки те, що вам самій хочеться. Найлегший, простіший і безпечніший спосіб спокусити жінку – дозволити їй самій вас спокусити, – Ніколас замовк в очікуванні її відповіді.

Не відриваючи погляду від його очей, дівчина мовчки, продемонструвала руку з обручкою на тонкому довгому пальчику і весело підморгнула. Ніколас з розумінням посміхнувся у відповідь і розслаблено прикрив очі, збираючись з думками перед майбутнім шоу. Він машинально вивудив з кишені штанів свій незмінний талісман – ловець снів. Стиснув його у долоні, і зібрався було попросити принести чашку кави, як до кімнати ввійшла журналістка. За нею по п'ятах йшов оператор із закиненою на плече вже ввімкненою камерою.

– Ви не проти парочки питань? – Опустившись у вільне крісло, запитала вона, навіть не розглядаючи, варіанту з відмовою.

Ніколас розслаблено махнув рукою, мовчки погоджуючись на інтерв'ю.

– Журналісти майже завжди ставлять вам одне і те ж питання. Давайте сьогодні це зроблю я. Може мені повезе і цьо-

го разу ви все ж дасте відповідь своїм прихильникам, – м'яко посміхнулася журналістка. – Чи маєте ви намір одружуватися, Ніколас? Можу запропонувати свою кандидатуру.

Ніколас посміхнувся, оцінивши жарт:

– Знаєте, відчуваю, що я вже готовий до сімейного життя. Хочу піклуватися про своїх майбутніх дітей і дружину. Самотнє життя без підтримки сім'ї і рідних не приносить щастя, відчувається деяка порожнеча, ніби чогось бракує. В мене немає величезних амбіцій відносно себе: добитися, довести, вийти на перше місце. Я просто хочу продовжувати робити те, що роблю, удосконалюватися в цьому... Але я готовий пожертвувати багатьма проектами, щоб бути поряд зі своїми майбутніми дітьми. Я повністю себе забезпечив, залишилося знайти дівчину, зі схожим поглядом на життя і сімейні цінності.

Журналістка встигла б задати ще кілька питань, але в гри-мерку гордою ходою увійшли три людини. Запрошені, як і Ніколас, експерти сьогоднішньої програми – хіромант, астролог і нумеролог.

– Сідайте, я вже закінчив, – Ніколас ввічливо поступився місцем самому старшому із чоловіків, але той у відповідь лише гидливо поморщився і відвернувся, явно демонструючи свою зневагу.

Ніколас недобре примружився. Він був не з тих людей, які спускають подібне відношення на гальмах.

– Ви стверджуєте, що бачите майбутнє? – Запитав він все

тим же доброзичливим тоном, зробивши вигляд, ніби нічого не сталося, і протягнув долоню для рукостискання.

– Саме! – Пихато відповів чоловік. – Бачу так же ясно, як і вас зараз, – він зібрався було потиснути протягнуту долоню, але Ніколас в останню мить прибрав руку. Хіромант округлив очі і воднораз весь почервонів від злості і приниження.

– А це? Передбачали? – Зі знущенням усміхнувся Ніколас.

Спостерігаючи за тим, що відбувається візажистка, не стримавшись, засміялася, затиснувши рот долонею.

– Не зрозумійте мене неправильно, – продовжив Ніколас. – Просто я не тисну руки аферистам. Такі як ви, – він окинув важким поглядом кожного з трійці, – не гідні рукостискання. Жоден з вас.

На цій ноті Ніколас впевненим кроком покинув гримерку, голосно грюкнувши за собою дверима. Він гордився кожним вимовленим словом, оскільки знав, що подібні особи, заслужили і не таке. Сильно, нахабно, зухвало – абсолютно в його стилі. Задоволений собою, Ніколас Романов попрямував у бік знімального майданчика, де з хвилини на хвилину повинен був початися доленосний для однієї сімейної пари прямий ефір.

Зупинившись біля дверей, за якими знаходилася сцена, Ніколас продовжив ефір для своїх підписників:

– Площа студії, на якій проходить шоу, визначається кількістю людей, що беруть участь у зйомці. При трансля-

ції передачі, найчастіше не потрібен великий майданчик для учасників, більше сидячих місць потрібні для глядачів у залі. В разі, коли площі студії недостатньо, досвідчені оператори і постановники використовують прийоми, які дають відчуття великого простору. Вони знімають під певними ракурсами, використовують ширококутну оптику, розсаджують глядачів тільки з одного боку, і в результаті створюється відчуття, що глядачів багато і вони скрізь. Технічному директорові телекомпанії доводиться бути трохи архітектором і будівельником, тому що гостями можуть бути дуже важливі люди і керівники високого рангу. Вхід для таких гостей по можливості окремий і з парковкою. – Ніколас перехопив штатив іншою рукою і, впершись ліктем на стіну, продовжив говорити.

– Сьогодні всі зібралися тут, щоб обговорити дорожню подію, в результаті якої загинув велосипедист. В машині знаходилися двоє пасажирів: чоловік і дружина. Вечір вони провели в гостях у друзів у сусідньому місті. Експертиза підтвердила наявність перевищеної норми алкоголю в крові чоловіка на момент аварії. Є багато фактів, що доводять, що за кермом був зовсім не він. Свідки, їх друзі, ще до події ДТП бачили, як за кермо машини сідала дружина, камери в місті зняли те ж саме.

Знаходячись під слідством, чоловік зізнався, що за містом вони вирішили зупинитися і помінятися місцями. Тільки ось питання: чи говорить він правду або бреше, щоб захистити

дружину? Їх вечір міг би закінчитися цілком зазвичай, якби не ця жахлива подія. Вночі в передмісті велосипедист перетинав дорогу через дві суцільні без ліхтарів на транспорті і світловідбивачів на одязі. Він помер на місці, в результаті зіткнення з їх машиною. В результаті, якщо винною визнають дружину, їй загрожує три роки за ненавмисне вбивство людини.

Набагато сумніше йдуть справи в чоловіка, якому маячить п'ятнадцять років у колонії суворого режиму за нетверезе водіння і не умисне вбивство. – Важко зітхнувши, Ніколас похитав головою. – Ну а мені вже час, – сказав він, побачимося на блакитному екрані.

– Пані та панове, ми раді вітати вас у нас в гостях. Дякуємо кожному за участь і відгук. Як і завжди, розпочнемо нашу програму зі знайомства із запрошеними експертами, – ведуча – мініатюрна дівчина з великими сірими очима і горіхового кольору волоссям, заплетеним у дві коси, обвела поглядом аудиторію в залі. Штани з легкої тканини і білосніжна сорочка з краваткою неймовірно їй йшли і підкреслювали точену фігурку.

Втім, вона приковувала увагу не лише зовнішністю, але і добре поставленим голосом. – Сьогодні п'ятниця, тобто нас чекає ще одне розслідування гучної незвичайної справи. Суд над обвинуваченим у ненавмисному вбивстві чоловіком відбудеться в понеділок, якщо не з'ясуються нові обставини справи. І нас хвилює головне питання – чим же закінчить-

ся історія, що розпочалася зі смерті на темній дорозі? Кого визнають винним? Хто понесе покарання і відбудуватиме термін у в'язниці?

Закінчивши вступну промову, ведуча плавно опустилася в своє крісло в самому центрі сцени. Розташовані під яскравими прожекторами дивани, крісла і мініатюрні кавові столики явно були підібрані дизайнером, що знає свою справу. Колірна гамма всього залу була гармонійно розділена на два види. Сама сцена, де сиділи експерти, переливалася відтінками синього, а глядацька частина була білосніжно – білою.

Четверо запрошених експертів вже зайняли свої місця і були готові висловити свою думку. З лівого від сцени боку сидів астролог, поряд з ним розташувався нумеролог, а ось хіромантові дісталось крісло поряд з Ловцем Снів. Хіромант був явно невдоволений подібним і всіляко це демонстрував всім своїм виглядом. Сам же Ніколас не звертав рівно ніякої уваги на свого свіда. На сцені, під прицілом камер і прожекторів, він почував себе, як риба у воді, оскільки був частим гостем газетних редакцій і різних телепередач.

Популярність прийшла разом з його незвичайним, науковим підходом до тлумачення сновидінь. На сьогодні Ніколас Романов був знавцем своєї справи. Ловець Снів умів переконувати, приводячи логічні аргументи і приклади з практики, тому багато хто прислухався до нього і хотів отримати його консультацію.

Трохи далі від всіх, низько опустивши голову, сиділа жін-

ка, чоловіка якої і звинувачували в ненавмисному вбивстві людини. На вигляд їй було близько тридцяти, увагу привертали яскраві татуювання: яскраво – червоні троянди, що розпустили свої бутони, на руках і шиї. Одягнена вона була в джинси і просту чорну майку – нещасним було явно не до того, щоб вбиратися, навіть перед прямим ефіром. Трохи схиливши голову, Ніколас продовжив непомітно її роздивлятися. Пухкі губи, верхня трохи не діставала до кінчика носа, явно не натуральні: силіконові груди, нарощене волосся і вії, довгі нігті. Створювалося враження, що жінка навмисно прагнула досягти схожості, з якоюсь порно – зіркою, загалом, зробила свою зовнішність за всіма "модними параметрами" цього жанру.

В даний момент її чоловік знаходився в слідчому ізоляторі, оскільки визнав свою провину в трагічній події на дорозі. В машині подружжя знаходилося на самоті, і ніхто крім них не міг сказати, що там сталося насправді, хто все ж був за кермом, коли вони їхали по нічному передмістю. Поки Ніколас вивчав незнайомку, розгорілася гаряча дискусія. Експерти одноголосно зійшлися на думці, що саме жінка була за кермом і збила велосипедиста.

Що чоловік, бажаючи захистити дружину, як і належить джентльменові, пересів на водійське сидіння вже після аварії. Астролог, нумеролог і хіромант в один голос твердили, що винна жінка. Та і взагалі їй відбувати менший термін, а в жіночій в'язниці вже точно трохи легше, ніж в колонії

суворого режиму.

Напустивши на себе загадково – задумливий вид, астролог почав розпитувати дівчину про те, хто вона по гороскопу. Дівчина спокійно відповідала на кожне питання, втім, той навіть не слухав її, повністю захоплений власним монологом про призначення всесвіту і зірки, що являються її покровителями.

Після того, як він закінчив, у справу вступив нумеролог. З'ясувавши дати і час народження подружжя, додав дату аварії, він захопився просторим оповіданням про сенс і символічність чисел у житті кожного, втім, не особливо вдаючись до подробиць самих значень чисел.

Хіромант, подивившись на руку дівчини, зробив розумний вигляд, ніби від його слів залежала вся її доля, і почав сипати термінами, які були зрозумілі тільки йому одному.

Ніколас мовчки, слухав всю цю нісенітницю і повільно закипав від сказу. Кожне слово було не більше ніж маренням божевільного. Нарешті, коли всі три експерти висловили свої "архіважливі думки", черга дійшла і до нього.

– Сотні років назад люди з'ясували, що сон має досить велике значення в нашому житті, долі і пам'яті. Вони виразили це в короткому, але місткому прислів'ї, яке напевно чув кожен, – "ранок вечора мудріший", – ведуча зупинилася біля крісла Ніколаса і протягнула йому другий мікрофон. – Романову вдалося довести, що це явище може бути вивчене глибше. Він не одноразово переконував людей в тому, що під

час сну видозмінюється наша пам'ять, самі того не знаючи, ми навіть здатні ненадовго заглянути в майбутнє!

Подякувавши ведучій за хорошу презентацію, Ніколас піднявся з крісла і почав свою розповідь, обернувшись обличчям до глядачів:

– Мій світ дещо відрізняється від вашого. Я більше орієнтуюся не на логіку і систематичне дотримання правил, а на відчуття та підсвідоме сприйняття того, що відбувається, вчуся відчувати не лише свої емоції, але і людей, що оточують мене. Раз вже ми згадали про старе прислів'я: "ранок вчора мудріший", чи помічали ви, що тривога і погана концентрація, зацикленість на проблемах можуть пройти після яскравого і напруженого сновидіння? Так "розвантажується" наша нервова система. Тому ми часто бачимо в снах живе уособлення власних страхів, метушимося, кудись поспішаємо і біжимо.

Ніколас обернувся до дівчини, яка уважно ловила кожне його слово. Вона вже вислухала всіх експертів, тепер справа залишилася за Ловцем Снів.

– Скажіть, вам колись снилася в'язниця?

– Запитав він. Дівчина задумливо стиснула губи. Поки вона згадувала, в розмову вступила ведуча:

– Чи існує якийсь алгоритм тлумачення снів? – Поцікавилася вона. – Наприклад, як мені здогадатися, що саме той або інший сон був попередженням, сигналом небезпеки, що насувається?

– Вам потрібно уважніше відноситися до власних снів, аналізувати їх, – відповів Ніколас. – Наприклад, людині наснилося, що її збила машина, а потім, через недовгий час, це сталося з нею в реальному житті. Вона розповідає всім, що сон був пророчим, але забуває про одне, що за місяць до події влаштувалася на нову роботу і повадилася перебігати дорогу в недозволеному місці, щоб не запізнитися на летючку. Власний мозок подавав їй сигнал, що не варто цього робити, що це небезпечно!

Сон, як будь – який прогноз, може збутися, а може і ні, – підвів підсумок Ніколас. – До речі, про пророчі сни, – продовжив він. – Припустимо, мені приснилося, що завтра я піду на роботу. Це пророчий сон? По логіці – так, адже приснилося майбутнє. Але більшість не погодяться з цим твердженням, оскільки все занадто очевидно. Інший приклад. Я побачив уві сні, як мені на голову падає бурулька. Прокинувшись вранці, я вийшов на вулицю і це дійсно відбувається.

Багато хто скаже, що сон був віщим, але в одному тільки Лондоні від падіння бурульок щодня страждає близько ста чоловік. Я міг просто подивитися прогноз погоди, де обіцяли ожеледь і попереджали про небезпеку падіння бурульок, а мозок спроектував це в деяке пророцтво, у вигляді сновидіння, але це не означає, що воно точно збудеться. Тут буде доречно процитувати одну людину: "Якщо вам наснилося, що на скачках виграє кінь під номером шість, поставте на неї трохи грошей, але не закладайте при цьому свій будинок".

Так і в цій ситуації: приснилося, як бурулька падає на голову, будьте обережніші, але не фанатійте, – Ніколас похитав головою. – Безглуздо не явитися на роботу через цей сон. Якщо бажаєте, можете навести свої приклади.

Кілька глядачів підняли руки, ведуча передала в зал, підготовлений заздалегідь мікрофон.

– В нашому місті жили дві сестри, зовсім молоді, їм було не більше двадцяти, – почала свою розповідь жінка середнього віку. – Обоє отруїлися чадним газом. Після того, як їх поховали, убитій горем матері приснився сон, ніби одна з дочок зве її на допомогу, каже, що не померла, що лікарі помилилися. Наступного дня жінка підняла всіх, щоб відкопали тіла її дочок. Мертва дівчина в одній труні лежала так само, як і була похована. А ось у іншої, яка снилася матері, все лице виявилось роздряпанним, рот застиг у беззвучному крику. Кришка труни з внутрішньої сторони, була вся роздерта. Мабуть, дівчина опритомніла і намагалася вибратися, але померла від нестачі кисню перш, ніж її відкопали.

Мікрофон передали миловидній дівчині, що підняла руку, з перших рядів:

– Я неодноразово за собою помічала, що мої бажання і сни, так або інакше збуваються. Казала, що не ходитиму в вересні на пари ні за що, так і вийшло – розтягнення зв'язок. Говорила, що було б цікаво подивитися на свого свсїда рятувальника, який виніс з пожежі дітей насправді – подивилася. Спочатку уві сні, а потім наяву, вдома сталася пожежа і

він мене врятував. Якщо чесно, після всіх цих випадків мені стало страшно спати і бачити сні.

Далі слово взяла блондинка з ямкою на підборідді:

– Шість років тому помер мій друг. Загинув у аерокатастрофі. Напередодні мені наснився сон про те, як падає його літак. Я розповіла йому про це, але він відмахнувся, сказав, що все буде добре. А в новинах передали, що літак розбився. Я спочатку не повірила, подумала, що це якась помилка. Але потім до мене прийшов наш спільний друг і сказав, що Міхаель загинув. Я важко переживала втрату, багато плакала, боялася засинати, щоб не побачити ще чийось смерть. Але, якось Міхаель явився до мене уві сні, обійняв мене і заспокоїв, вибачився, що не прислухався до мого попередження. Відтоді кожного разу, коли мені складно або сумно, я відчуваю його присутність, що він поруч і підтримує мене.

Коли всі ті, що бажали – висловилися, Ніколас знову піднявся з крісла:

– Грань між життям і смертю оманлива і невизначена. Хто може сказати, де закінчується одне і починається інше? Згадайте, що відбувається з тими, кого забувають? "Летаргія" з латині переводиться, як "забуття і бездіяльність", уявна смерть, стан нерухомості, схожий на сон. В людини два головних органи, які безупинно працюють на протязі всього його життя – мозок і серце. Коли перестає працювати серце, людина помирає, а коли відключається мозок – він занурюється в летаргію, стан, який може стати роковим.

Найдrevнішим джерелом згадок летаргічного сну і живцем похованих, являється Старий і Новий Заповіти, де є приклади воскресіння померлих. А це не що інше, як пробудження після летаргічного сну або реанімація при клінічній смерті.

– Ви стверджуєте, що ваша наука про сновидіння допомагає отримати відповіді на ті питання, що хвилюють людину. Це дійсно так? – Запитала явно заінтригована ведуча.

– Я б сказав, що проблеми допомагають вирішити не лише усвідомлені сновидіння, а просто сон у цілому. Історія знає не один випадок, коли великі вчені знаходили відповіді на ті, або інші питання саме уві сні, адже в цьому стані людина не пов'язана межами мислення. Але рішення завжди приходять у вигляді нелогічних асоціацій, які вимагають подальшої інтерпретації. Коли ми спимо, у нас відбувається підсвідомий аналіз всього того, що сталося за день. Як ви знаєте, вісімдесят відсотків інформації людина сприймає невербально.

Саме з цієї причини ми можемо, наприклад: підсвідомо відчувати небезпеку, не розуміючи, звідки взялося це почуття. Припустимо, ви зайшли до свого кабінету і раптом вам стало дуже тривожно. Виною тому можуть бути пересунуті кимось теки на вашому столі, які ви помітили всього лише краєм ока. До свідомості ця інформація може не дійти, зате підсвідомість може вловити її і потім почати подавати сигнали, але знову ж таки не безпосередньо, а образами.

– Що таке усвідомлене сновидіння, і як довго люди вивча-

ють техніку занурення в подібні сні? – Поцікавилася ведуча.

Сам Ніколас був тільки рад таким цікавим і продуманим питанням. Адже, відповідаючи на них, він міг притягнути увагу до масштабної проблеми людства – невміння чути свої внутрішні сигнали.

– В люцидних або усвідомлених снах, людина може керувати своїм станом. Це певна техніка, якій вчать від декількох місяців до року, залежно від індивідуальних особливостей. Але якщо ви одного разу пережили такий стан, то кожне подальше занурення даватиметься все легше і легше. Можна провести аналогію з фізичним тренуванням: перший час складно, м'язи не можуть витримувати таке навантаження, але незабаром стає помітно, що колишні вправи робляться з більшою легкістю, ніж це було раніше.

Адже в такий спосіб організм адаптується. Іноді люцидні сні приходять випадково, я сам особисто кілька разів бачив їх, не маючи при цьому ніякої спеціальної підготовки.

– Усвідомлені сні можуть бути небезпечними? – ведуча, що сиділа в кріслі, витончено закинула ногу на ногу, приготувавшись слухати.

– Як ви розумієте, люцидні сновидіння – досить цікава річ, адже з їх допомогою в людини з'являються практично безмежні можливості. Нехай тільки уві сні, але все ж. Логічно, що є і зворотний бік медалі. В моїй практиці були пацієнти, які практично жили у своїх сновидіннях. Їх мало цікавила реальність. Уявіть собі: наяву людина працює на неці-

кавій роботі, а уві сні вона – бос великої фірми, може літати, керувати не лише своїм життям, але і чужими.

Природньо, впродовж дня вона думає тільки про те, щоб швидше настала довгоочікувана ніч. По суті, це одна з форм виходу з дійсності. І діагностувати її дуже складно, тому що симптоматика схожа на депресивний, тривожний стан: пропадає інтерес до життя, постійно хочеться спати. Якщо сама людина не поділиться з вами тим, що вона вміє занурюватися в люцидні сновидіння, то ви навряд чи про це дізнаєтеся.

– Чи можна придбати уві сні якісь навички? – Запитав один з глядачів. В залі, як і раніше залишився один з мікрофонів, і під керівництвом куратора, глядачі за бажанням могли брати участь у розмові.

– На жаль, в класичному розумінні – ні. Заучувати під час сну підручники не вийде, навіть якщо їх вам нашіптуватиме любов всього вашого життя.

Мікрофон взяла молода дівчина у в'язаній кофті:

– Кажуть, що риба, наприклад, сниться до вагітності. Стандартні сонники можуть дати інтерпретацію таким чином?

– Авжеж ні, – посміхнувся Ніколас. – "Сонники", які є в широкому доступі, навряд чи допоможуть. В різних виданнях один і той же образ може інтерпретуватися абсолютно по-різному. Якщо серйозно, тільки фахівець зможе розкласти по полицях ваші сновидіння. Я надаю кваліфіковану допомогу людям, які не можуть згадати те, що було з ними в

минулому, по ряду певних обставин. Також я можу допомогти зрозуміти людині, що може статися з ним у майбутньому.

Якщо вам сняться жахи чи кошмари, для цього в мене теж є спеціальні методики. У разі останніх, я всім раджу носити при собі, або ж на собі, ловець снів. Не варто недооцінювати його силу. Щоб я зміг вам допомогти якнайшвидше, важливо розуміти, що з усього перерахованого вам приснилося. А тепер перейдемо до теми візуалізації, – Ніколас з'єднав пальці будиночком. – Ця таємниця є відповіддю на все, що було в минулому, є в сьогоденні і станеться в майбутньому. Нас всіх зв'язує одна безмежна сила.

Ми всі живемо за одними і тими самими законами. Неважливо де, як і з ким ви живете, ми всі підкоряємося одній силі. Секрет всього полягає в законі тяжіння. Думки матеріальні, згодні? – Не чекаючи відповіді, Ніколас продовжив свою промову далі. – Кажуть, що сон – це зустріч свідомості і підсвідомості, але є і сміливіші теорії.

– Можете детальніше розповісти про "сни з майбутнього"? – Запитала ведуча.

– Не варто дуже хвилюватися про минуле і майбутнє. Уві сні завжди можна отримати підказку про те, що з нами буде. Я попрошу, щоб підняли руку ті, хто вірить астрологам або хіромантам, – Ніколас обвів поглядом глядачів. Ті мовчки переглядалися між собою, але ніхто так і не підняв руки. – А тепер нехай піднімуть руку ті, хто хоч раз в житті робив "дошку бажань".

Зал пожвавився, більше половини людей підняли руки. Ніколас задоволено кивнув.

– Опустіть руку ті, чия мрія, написана на дошці бажань – не збулася, ніхто не поворушився, всі продовжували тримати руки. – Ось, що означає "візуалізація". Ви розміщуєте на "дошці бажань" образи та картинки, і вони обов'язково збудуться в майбутньому, це факт. Це працює завдяки розумінню і прийняттю буття. Особисто я навчився просто отримувати задоволення від життя. В цьому питанні кожен повинен зробити свій власний вибір, де йому цікавіше знаходитися – уві сні чи наяву.

– Є ще один цікавий момент, пов'язаний зі снами. Ви наводили приклад з бурульками і прогнозом погоди, коли людина неусвідомлено програмує себе на певне сновидіння, – згадала ведуча. – Як зробити так, щоб побачити щось конкретне? Наприклад, якусь людину, море, рідну домівку?

– Думайте про це, бажано прямо перед сном, – відповів Ніколас. – При цьому важливо намалювати в голові максимально яскраві, чіткі образи, якісь елементи, кольори, запахи. Створені в уяві картини можуть легко проявлятися уві сні. Сон – це взагалі дивовижний стан нашого організму. Людство навчилося визначати за допомогою приладів навіть той момент, коли людина бачить сновидіння, але ось "записувати його на відео" ми, на жаль, поки ще не навчилися.

Ніколас переклав свою увагу на обвинувачену суспільством нещасну дівчину. І знову повторив своє питання, яке

поставив їй на самому початку:

– Ну що, згадали? Вам снилася в'язниця?

– Ні, точно не снилася. Ніколи, – знизала плечима та.

– Отже, в вашому житті її ніколи не буде. В в'язниці опи-
ниться ваш чоловік.

Зал здивовано ахнув на таку несподівану заяву.

– Згадуються слова великого сера Уінстона... "Людство
подібно до корабля в шторм, компас якого несправно пош-
коджений, морські карти безнадійно застаріли, а капітана ви-
кинуло за борт і матроси повинні по черзі його замінювати.
А кожен поворот керма доводиться погоджувати не тільки з
членами екіпажа, але і з пасажирями, яких на палубі з кож-
ною хвилиною все більше", – дивлячись хіромантові прямо
в очі, Ніколас додав: – Раб не хоче бути вільним, раб хоче
мати власних рабів.

Піднявшись з крісла, Ніколас почав ходити вздовж запро-
шених експертів, міряючи кроками сцену і уважно вивчаючи
погляд кожного з них:

– Якби ви – астрологи, хіроманти, нумерологи насправді
розбиралися в своїй справі, то зрозуміли б, що вся інформа-
ція про майбутнє людини проходить через сон, і перестали б
займатися вашою лженаукою. Тоді б ви самі стали багатими
людьми, а не їх радниками.

Передача закінчилася, але багато глядачів так і продовжи-
ли сидіти на своїх місцях, вражені словами Ніколаса. Такі
люди, як Ніколас Романов незмінно вселяють трепет і пова-

гу. Їх не турбує чужа думка про свою персону, часто вони поводяться надмірно агресивно. Такі люди є "лідерами лідерів", можуть стати добрими керівниками, здатними впевнено повести за собою команду до поставленої мети. Вони звикли домагатися свого, неважливо як – розумом або силою.

Ніколас вибіг в коридор, де за одним із поворотів вже сховалася жінка, чоловік її зараз знаходився під слідством. Він ледве встиг її наздогнати – та йшла квапливо, явно не бажаючи затримуватися.

– Ви все робите правильно, – легенько торкнувшись її руки, сказав Ніколас. Жінка здивовано підняла брови. – Всі говорять тільки про жертву вашого чоловіка, що він любить вас і готовий заради вас на все. Але я бачу, що ви теж дуже його кохаєте. Я впевнений, на його місці ви б зробили те саме. Не плачте, заспокойтеся. Він поступає по-чоловічому, несучи всю відповідальність, – на очах жінки виступили сльози, вона вдячно кивнула і на прощання обійняла Ніколаса, який дав так необхідну їй зараз щиру підтримку.

Ніколас ще трохи постояв у коридорі, перегортаючи в мобільному коментарі підписників з приводу передачі, що вийшла. І коли він вже зібрався йти, до нього підійшов ставний чоловік за сорок в ідеально випрасуваному костюмі і короткою стрижкою. Разом з ним була юна особа років двадцяти – власниця приємній зовнішності і довгого темного волосся.

– Сер Романов? – Чоловік протягнув руку. – Я Едвард

Сміт, Інтерпол. Приділіть нам пару хвилин? Ганна Шیان, – він кивнув головою в бік дівчини, а та в свою чергу, кокетливо стрельнула очами в Ніколаса. – Ганні наснився досить дивний, я б сказав тривожний сон і нам потрібна ваша консультація.

Ніколас машинально кивнув, не відводячи погляду від дівчини. Та сліпуче посміхнулася і в її зелених чаклунських очах затанцювали іскри.

– Я згоден, – знову кивнув він. – Може, знайдемо якесь містечко чи мені принести стільці прямо сюди?

– Не варто так хвилюватися, сер Романов, – підморгнула Ганна і штовхнула перші, що попалися двері залу для нарад, що виявився порожнім. – Гадаю, тут нам не перешкодять. – Вона повільно облизнула губи.

– Я схожу за водою, в горлі пересохло, – вибачившись, Едвард знову вийшов у коридор.

Ніколас, тим часом, опустився в крісло на коліщатках, відкинувся на спинку і, потягнувшись, як би ненароком, кинув погляд на годинник:

– Знаєте, Ганна, мій годинник показує, що ви без одежі.

– Але я в одязі, – чарівно почервонівши, заперечила дівчина.

– Вони поспішають, – спокусливо посміхнувся Ніколас. – Знаєте, як то кажуть...? Ніколи не ганяйся за двома речами: за автобусами і за жінками – все одно не наздоженеш. Але я люблю виклики, – Ніколас подивився Ганні прямо в очі. В

них явно читався інтерес. – Давайте сходимо в кіно?

– Хм-м-м. – Задумливо протягнула дівчина. – А чим вам Італія не подобається?

Вона заливчасто розсміялася, і Ніколас зрозумів, що здається попав.

Глава 5

До будинку Крамера вони добралися відносно швидко, встигнувши прихопити по дорозі каву у великих стаканах. Машина Стажера вразила Лангре, хоч він і вважав це занадто дорогим, зайвим задоволенням, та вголос нахвалювати її не став, але в душі отримав велике задоволення від поїздки. Навігатор безпомилково відвіз їх спочатку на північ Парижа, а далі за місто – туди, де чисте повітря і майже порожні дороги.

Ледве вони опинилися на місці, Стажер вислизнув з машини, досить нестримно потягнувся і попрямував до входу у будинок. Від нього так і віяло захопленістю і азартом, Стефан явно був людиною справи і точно знав, чого хоче. Більше того – як цього домогтися. Він чітко і злагоджено справлявся із завданнями, кожна його дія і слово відрізнялися логічністю і раціональністю. Також він мав не лише смак до життя, але і гарний стиль в одязі.

Маєток Крамера – двоповерховий, з панорамними вікнами, які дещо потьмяніли після дощів, виглядав занедбаним. Вітер тріпав розвішані по периметру жовто-чорні стрічки з написом "опечатано". Колись акуратний газон і декоративні кущі – зараз помітно заросли. В порожньому басейні впереміж з опалим листям валялися дитячі іграшки, немов зали-

шені похапцем. Неозброєним поглядом було помітно, що тут сталося щось дуже погане, судячи із слідів боротьби і руйнувань. Повітря ніби просочилося запахом горя, страху і відчаю. Загалом місце справляло досить гнітюче враження.

– М-да, давненько тут не було прибиральниці, – гмикнув Стажер.

– Її нікому викликати, – з неупередженим виразом обличчя відгукнувся Лангре.

Всередині маєтку виявилось не краще: такий же повний безлад і запустіння. І ні душі – лише Стефан і Лангре, який озирнувшись, відразу ж зачепився поглядом за картину, що висіла у вітальні над диваном. Скривившись від неприємного запаху позеленілої, затхлої води, що виходив з маленького фонтанчика, Лангре підійшов до картини ближче. На полотні був зображений, один з таких улюблених художником, рептилоїд. Правда цього разу ракурс дещо відрізнявся від тих, що були на інших картинах.

В правому нижньому кутку красувалися знайомі ініціали – "А. К."

Поки Лангре задумливо роздивлявся картину, Стажер вирішив швидше ознайомитися з інформацією у справі. Діставши з кишені новенький айфон, він занурився в пошуки. Після хвилини мовчання Стефан почав зачитувати вголос знайдені відомості:

– Півроку тому пильні сусіди Алекса Крамера почули крики, що доносилися з двору, і негайно викликали поліцію.

Поліцейські, що прибули на місце, виявили самого Крамера, його дружину і двох доньок. Батько сімейства, що злетів з катушок, наніс важкі поранення дружині і донькам, яких, на жаль, не вдалося врятувати. Вони померли від великої крововтрати і ушкоджень внутрішніх органів. Незадовго до приїзду поліції Крамер перерізав собі вени, його знайшли в несвідомому стані, але лікарям вдалося його врятувати.

Після, Крамера перевели в психіатричну клініку. Лише за кілька тижнів перебування під наглядом психіатрів, він зізнався, що дуже любив своїх доньок і дружину, що не хотів їх вбивати, але йому довелося це зробити. Щоб вони возз'єдналися відразу ж, і сім'я не випробувала горя через його самогубство. Оглянувши місце злочину, поліцейські виявили передсмертну записку Алекса. Той писав, що йому погрожували і саме тому він зважився на крайні заходи – вбити себе і рідних.

Сусіди і знайомі сім'ї Крамерів всі, як один стверджують, що шоковані такими жахливими подіями, оскільки Алекс не справляв враження людини, здатної на подібну жорстокість, – закінчивши читати газетну статтю, Стажер із зітханням обвів поглядом кімнату, в якій колись збиралося і проводило час щасливе любляче сімейство.

– Він не розумів, що коїть, – похмуро похитав головою Лангре. – Чи часто дорослий чоловік вирішує не просто звести рахунки з життям, але і забрати з собою в могилу всю сім'ю, щоб..., як там говорилося в статті? "Вони не випро-

бовували горя через його самогубство"?

Стажер знизав плечима і почав міряти кроками кімнату, ходячи туди і назад уздовж фонтанчика:

– Все це дуже дивно. Крамер явно хворий. Пам'ятаю на першому курсі академії ми вивчали таке поняття, як аутизм – коли людина йде в свій світ і втрачає можливість розрізняти дійсність і фантазії. Ця крайня форма відходу від реальності – симптом психічного розладу. Разом з цим поняттям розглядається термінологія симуляції. Симуляція – так само признається, як "захисна реакція психопатичної особи на непосильну для цієї людини життєву ситуацію.

Питання про свідомість або несвідомість симуляції є умовним. Бажання психопата бути або здаватися психічно-хворим може перейти в реальний психічний розлад. – Стажер задумливо почухав підборіддя. – Життя, як воно нам дано, занадто важке для нас. В ньому занадто багато болю, розчарувань, нерозв'язних проблем. Щоб впоратися з всім цим, нам потрібна панацея, що дає полегшення...

– Але, перебуваючи в нормальному стані, кожна людина хоче, щоб близькі люди раділи життю, щоб у них все було добре, – опустившись в припорошене пилом крісло, відзначив Лангре.

– Крамер вважав інакше, – махнув рукою Стажер. – Він думав, що його рідним буде набагато легше померти, ніж пережити його смерть. Він не хотів залишати їх сумувати. В цьому і полягає, так звана шизофренічна позиція цього чо-

ловіка. Не складно здогадатися, просто як двічі два.

– Ти правда думаєш, що тут все просто? – Здивовано підняв брови Лангре і подивився на Стефана. Той, в свою чергу розглядав картину, котра притягнула увагу Лангре на самому початку – рептилоїда з людським тулубом, одягненого в діловий костюм і тримаючого між пальців димлячу сигару.

– Люди часто кажуть, що їм набридло жити і вони хочуть померти, але замість того, щоб йти і вішатися, все одно пристібаються ременями безпеки, коли їдуть на роботу або додому. Кажуть, що хочуть померти, але продовжують дивитися на всі боки, перш ніж перейти дорогу. Люди кажуть, що не хочуть жити, але зупиняються на червоне світло, а не йдуть напролом. Люди кажуть, що їм все набридло, але це не так. Вони просто хочуть, щоб життя не заподіювало їм стільки болю, хочуть бути почутими, – пояснив Стажер, не відводячи погляду від картини.

– З цього витікає питання! – раптом вигукнув він. – Що заподіяло Алексу Крамеру такий нестерпний біль, що він зважився на самогубство? У нього була дружина, діти, непоганий заробіток. Навіщо він спустив все це псові під хвіст? Що такого зробило йому життя?

Лангре нічого не сказав, оскільки і сам не знав відповіді. Він довгі роки пропрацював в поліції і вже давно зрозумів, що іноді вчинки людей неможливо пояснити, логіка кожного індивідуальна. Вирішив ще трохи озирнутися, він піднявся з крісла і вийшов в просторий коридор. Над дверима однієї

з кімнат помітив ікони – Матері Марії і її Сина Ісуса. Будучи істинно віруючим, Лангре намацав під сорочкою невеликий дерев'яний хрестик, потягнув за мотузочок і, діставши його назовні, прошепотів коротку молитву, після чого приклав хрестик до губ. Впершись плечем на стіну, Стажер із задумливим виглядом спостерігав за тим, що відбувається. Сам він молитися не став, хоча теж вірив у Бога.

– Адже Бог є всюди, вірно? – Вдивляючись в обличчя святих, запитав Стажер.

– Так. Принаймні, я так вважаю, – відповів Лангре, продовжуючи стискати в руці хрестик.

– Виходить, можна молитися де завгодно, а не в якомусь певному місці?

– Звичайно. Чом би і ні? Будь – яка молитва хороша і кожна важлива для Бога, – впевнено відповів Лангре. За роки служби в поліції його віра лише зміцнилася, молитви допомагали йому пережити всі ті жахи, з якими доводилося стикатися. Він справно ходив у церкву по неділях, робив пожертвування і, в разі потреби, сповідався.

– Навіщо тоді ходити в церкву? – Продовжував гнути свою лінію Стажер. – Невже не можна просто помолитися вдома? Цього недостатньо? Адже, як мовиться, Бог є в душі кожного.

– Будь – яка молитва похвальна і корисна. Домашню молитву можна порівняти з плаванням в човні. Але коли на морі шторм і хвилі, гребти самотійно дуже складно. В та-

кому разі тебе чекатиме церква, вона допоможе. Молитва в ній подібна до ходіння на кораблі, який здатний перенести навіть дев'ятибальний шторм і привести тебе до призначеної мети.

– Цілі легіони церковних служителів, вивчивши всього одну книгу – Біблію, посилаючись лише на неї і не маючи ніяких особливих знань і умінь, безбідно живуть на пожертвування щиро віруючих прихожан! – Обурено вигукнув Стажер, він був у корені не згоден з Лангре, який вважав, що церква потрібна, і що вона допомагає. – Вони не приносять суспільству ніякої користі! Тільки спотворюють свідомість мільйонів людей сумнівними міфами.

Лангре не став продовжувати суперечку. Тільки похитав головою, сумно посміхнувся чомусь і повернувся у вітальню. Картина, що висіла над диваном, з рептилоїдом ніяк не давала йому спокою. Здавалося, ніби той спостерігав за ним, випробовував, зчитував думки і емоції.

– Як би то не було, – нарешті подав голос Лангре, – гадаю, насувається буря, і пора нам до неї готуватися, – він подивився на Стажера, що раптом похмурнів. – Помічав колись, що замогильним життям цікавляться саме ті, хто не знає, що робити з цим? Їм потрібне ще одне життя, яке тривало б вічно.

– Так життя після смерті все ж є? Чи ні? Як думаєте? – Вигнув брови Стажер.

– Головне питання в іншому, – Лангре звичним жестом вивудив з кишені пачку цигарок. – Чи є життя до смерті?

– В будь – якому випадку так, я теж помічав, що люди, що "заробляють собі на квиток у рай", найчастіше не цінують життя, яке їм дано тут і зараз, – кивнув Стажер. – Чомусь у християн є неправдиве переконання в тому, що страждання цього життя приведуть їх на небеса в наступному. Я ж вважаю, що якщо людина вибирає дорогу страждань, вона вже не зможе жити інакше, не зуміє насолодитися благами за райськими вратами.

– Згоден, – клацнув язиком Лангре. – Треба прийняти життя як воно є, без зайвої драми цінувати кожен момент, і приймати все з вдячністю, навіть тяжкі випробування. Адже і в складних життєвих моментах можна знайти опору для майбутніх звершень і внутрішнього щастя. Кожна людина може стати рішенням якоїсь проблеми.

Лангре, що побачив життя, явно знав про що говорив. Стефан же здивовано округлив очі, поняття не маючи, що і думати.

– Ти теж вирішення чієїсь проблеми, – помітивши його замішання, пояснив Лангре. – Твоя посмішка, твоя любов, твоя сила. Може, вони і не потрібні всім і кожному, але хтось точно їх прагне. Все це може здаватися тобі даремним, але інша людина може думати зовсім інакше. Вона знайде в них свій порятунок і підтримку. Ти можеш навіть не дізнатися про це, але... Алекс Крамер сказав одну дуже мудру фразу – "Зрозуміти самовбивць може лише той, хто побував на їхньому місці" ...

– Існує кілька теорій, чому люди все ж наважуються звести рахунки з життям, – вирішив розвинути тему Стажер – найпопулярніша, до неї я найбільше схилиюся – психологічна. Є так звана "тріада самовбивці". Це бажання вбити, бажання бути вбитим і бажання померти.

Вони неквапливо вийшли з будинку. На вулиці Лангре підпалив цигарку, це йому хотілося зробити ще в особняку. Стефан заправив електронку. Палити йому не особливо хотілося, швидше так – за компанію.

– Треба їхати до художника в психлікарню, – зробивши перше затягування, сказав він і опустився на всіяні листям сходи в головного входу.

– Цей Крамер не художник, – поправив його Лангре. – Хтось хоче, щоб ми так думали, але це неправда. Ти не звернув уваги на замітки Алекса, які він залишив на полях газети? Почерк не співпадає з тим, що на картинах. Не помітив, що в будинку немає ні фарб, ні пензлів, ні полотен?

Несподівано в двір в'їхав фургон, голосно скрипнув гальмами. Лангре встиг помітити лише водія в масці і спрямоване на них дуло пістолета. Загартований роками роботи, він відреагував блискавично – йому вистачило кількох секунд, щоб підскочити до Стажера і штовхнути того на сходи, прикриваючи від кулі власним тілом. Стефан встиг лише здивовано ахнути. Лангре сіпнувся від кулі, що потрапила в спину, і хворобливо поморщився. Добре, що навіть в останній робочий день він не став зраджувати своїм звичкам

і надів бронезилет.

Синяк звичайно буде знатний, але в цілому він залишиться неушкоджений. Якщо звичайно стрільцю не закортить продірявити йому і голову. Лангре зі стогоном перекотився на спину. Стажер тут же схопився на ноги, швидким рухом дістав з портупеї пістолет, зробив кілька пострілів, цілячись то у водія, який вже почав розгортати фургон, збираючись вшитися, то по колесам автомобіля. Постріли виявилися вдалими – машина, сіпнувшись, зупинилася.

Тримаючи пістолет напоготові, Стажер повільно підійшов до водійських дверей і опустив зброю. Хвилюватися вже було нічого – в голові стрільця зяяла діра. Сам Стефан в голову не цілився, судячи з усього, водій застрелив себе сам. Лангре мовчки, зняв з мерця маску і здивовано підкинув брови, дізнавшись в нім зниклого Арт – дилера.

– Нічого тут не чіпай, викликай експертів. Відбитки і інше залиш їм, це їх робота. Краще йди, збери всі гільзи, – почав керувати Лангре. Багажник фургона був відкритий, як у пікапа, і він помітив там кілька картин – неякісних реплік Крамера. – Після смерті художника, вартість його робіт зростає в рази. – Неголосно пробурмотів він собі під ніс.

Підійшовши до нього, Стажер вийняв застряглу в бронезилеті кулю – прямо під лопаткою. Коли б не броня, Лангре припало б туго.

– Для хорошої людини нічого не не шкода, – посміхнувся Стефан.

– Але хороші люди, як правило, нічого і не просять, – усміхнувся у відповідь Лангре.

– Раз в нас стріляли, виходить, ми на вірному шляху? – Припустив Стажер.

– Не думаю, що все так просто, – похитав головою Лангре.

В цей час в двір в'їхали три поліцейські машини. Вітально кивнувши їм, експерти зайнялися справою – оглядом тіла і затриманого автомобіля.

Через деякий час комісар обзавівся свіжою інформацією. В телефоні стрільця знайшли фотографію картини з рептилоїдом і повідомлення, де слово в слово повторювався зміст записки, знайденої в номері покійного сера Альприма. Сів на нещасливі сходинки, де нещодавно їх із Стажером трохи не підстрілили, Лангре задумливо підпер рукою підборіддя. Судячи з усього, Арт – дилер переплутав його з самим Алексом Крамером, тому і стріляв.

– Як вам такий крайній робочий день? – Перервав його роздуми Стажер.

– З яких пір все різко стало "крайнім"? – Гмикнув Лангре. – Невже прикметник "останній" заборонили на законодавчому рівні? Знаєш, звідки взагалі пішов цей безглуздий забобон, який живе і процвітає ось вже років сімдесят? – Обурено пробурчав Лангре, йому зовсім не подобався той факт, що його молода заміна скидає його з рахунків лише через вік. – Звичай називати все "крайнім", а не "останнім" пішов від льотчиків. А далі його вже підхопили всі, чия про-

фесія пов'язана з якимось ризиком для життя.

Але це лише забобон, не більше.

Стефан кивнув і вирішив змінити тему, щоб не нервувати напарника:

– Злочинці ж не екстрасенси, тому здійснюють помилки, в своїх так би мовити "ідеальних планах", – сказав він, спостерігаючи за киплячою навкруги роботою. Кілька експертів фотографували місце злочину, вусатий вгодований співробітник знімав відбитки пальців з керма і коробки передач. Тіло стрільця вже переклали на ноші і запакували в чорний мішок.

– Будь – який, здавалося б, бездоганний план, легко розкусити. Злочинці не можуть передбачити, що саме по ходу справи може піти не так, які докази їх видадуть, – кивнув Лангре, він вважав, що немає ідеальних злочинів. Є тільки ті, які недостатньо розслідували.

– Ви маєте на увазі незавершені злочини? – Запитав Стажер.

– Перервані, – виправив його Лангре. – Навіть найобережніший злочинець не в силах передбачити всі непередбачені обставини, які можуть завадити його ретельно підготовленому плану.

– А коли вони попадаються? – Протягнув Стажер. – Як ви вважаєте, чи є сенс у безкоштовних адвокатах?

– Ох, – Лангре схилив голову до плеча. – Якби хоч би половина злочинців зверталася за захистом відразу після за-

тримання, в'язниці б спустили. Звичайно, шанс потрапити за ґрати у них залишиться, але, принаймні вони не наговорять нічого зайвого.

Він покосився на руки Стажера. Рукави сорочки Стефан загорнув до ліктя, і було видно, що татуювання хлопець зробив не лише на зап'ястках та передпліччі – малюнок йшов вище під тканину одягу. В цьому питанні їх погляди абсолютно не сходилися, мабуть тут позначалася різниця у віці. Лангре вважав, що рано чи пізно молодик пошкодує про кожен набитий малюнок. Сам же Стажер дотримувався абсолютно протилежної думки. Він вважав, що чисте тіло абсолютно не в моді, і зараз менше шансів зустріти людину без татуювань, ніж навпаки.

Коли їх покоління постаріє, онуки напевно жартуватимуть над ними із словами "І попросив він у Господа ще трохи тіла для татуювань". Чи буде наступне покоління прикрашати, таким чином своє тіло?

– Людина має право на помилку? – Стажер підняв з асфальту червоно-жовтий листок і, притримуючи за хвостик, почав крутити його.

Лангре голосно зітхнув – мабуть питання змусило його замислитися про щось своє. Він взагалі сприймав життя з філософської точки зору, вірив в долю і неминучість визначених подій. Він був стриманою і дисциплінованою людиною, відповідально відносився до будь – якої роботи. В колективі Лангре почував себе легко і невимушено, його цінували, як

мудрого порадника. Але якою б самовідданою людиною він не був, завжди ставив межі між особистим життям і роботою. Сім'я була для нього найважливішим надбанням, вона була метою і сенсом його існування.

Трохи помовчавши, він все ж відповів:

– Всі помиляються, але права такого не мають, – наслідуючи приклад Стажера, Лангре теж підчепив із землі багряно – червоний листочок канадського клена. – І ще. Якщо навчитися правильно отримувати бажане, потім нічого не доведеться просити.

– Всі кажуть про якусь віддачу, але що толку про неї говорити, коли ми і отримувати не вміємо, – згідно кивнув Стажер.

– Люди розписують свої тіла розумними словами, але чужі цитати не мають ніякої цінності, – посміхнувся Лангре, дивлячись на руки напарника. – Інша справа, якщо тату – продумане і особисте.

– Першу я зробив в шістнадцять, – сказав Стажер. – Набив назву групи, в якій тоді співав. Моя мама завжди була відкрита для подібних речей, а ось вітчим, був дуже старомодний. Дізнавшись про татуювання, він довго розпинався про те, що спочатку я повинен був запитати ради і дозволу в нього, але я не став запитувати, оскільки заздалегідь знав, яку отримаю відповідь. Я люблю і поважаю свого вітчима, але тоді вважав себе досить дорослим, щоб не радитися, – посміхнувся спогадам Стефан.

– Зараз у мене татуювання на обох руках, по всій спині і я вже почав забивати ноги. Деякі з них мають для мене особистий прихований сенс, деякі просто для краси. Знаєте, татуювання – вони, як наркотик. Один раз зробиш, потім точно захочеться ще і ще.

Глава 6

Едвард, що ходив за водою, повернувся не один, а в супроводі секретаря – миловидної дівчини років двадцяти п'яти, одягнуеною в сіру, застібнуту на всі гудзики блузу і спідницю – олівець.

– Прошу вибачення, панове, – збентежено посміхнулася та – через півгодини тут відбудеться нарада. Не могли б ви зайняти інший кабінет? Я проводжу.

В коридорі Ніколас трохи відстав від інших, вирішивши скористатися моментом, дістав з кишені мобільний, включив прямий ефір і, дочекавшись, коли піднабереться трохи учасників, заговорив:

– Привіт, Банда! З вами Ловець Снів, і сьогодні в мене незвичайна тема для обговорення, – Ніколас змовницьки підморгнув на камеру. – Потрібен тямущий адвокат, що розбирається в тонкощах грамотного спілкування з поліцейськими. Чекаю вашої допомоги!

Одразу посипалася купа коментарів, в одному з яких поступила пропозиція спільного ефіру від відомого адвоката. Задоволений таким швидким результатом Ніколас, відразу зв'язався з ним:

– Вітаю, дякую що відгукнулися, – посміхнувся він. – Отже, мене чекає розмова із співробітником правоохоронних

органів. Як слід поводитися? Про що не варто говорити?

– Добридень, мені приємно брати участь у вашому ефірі і я тільки радий допомогти, – адвокат поправив краватку і випрямився в кріслі. – Давайте коротко пройдемося за основними пунктами. Перше, що треба запам'ятати: підозрюють вас або звинувачують – у будь – якому з цих випадків ви не несете відповідальності за дачу вами неправдивих свідчень. Будь-яка придумана або використана версія є для вас способом захисту. Ви маєте право, як говорити, так і відмовитися від будь – яких свідчень.

Але підкорятися представникам влади зобов'язані, оскільки спроби уникнути затримання, багаті великими проблемами. Якщо подібне все-таки сталося, не панікуйте, тримайте себе в руках. Не показуйте співробітникам поліції, що ви вразливі і безпорадні.

– Дуже ділові ради, обов'язково запам'ятаю, – кивнув Ніколас. – Як вести розмову з поліцейським?

– Стежте за вашим спілкуванням, говорити треба впевнено і ввічливо. Люди відчують нервозність, а вона наштовхує на ще більші підозри. Ні в якому разі не намагайтеся "домовитися" з представниками влади, щоб вас відпустили. Як правило, під час подібних оперативних заходів ведеться відеозйомка, тому пропозиція хабаря, або іншої матеріальної винагороди є злочином з реальним терміном.

– Завжди було цікаво, – задумливо стиснув губи Ніколас. – Якщо мені треба вчинити дзвінок з відділення поліції,

скільки мені дадуть часу? Хвилину? Дві?

– В законі це не обумовлено. Там сказано, що право на дзвінок надається "в цілях повідомлення родичів або близьких осіб, про своє затримання і місце знаходження", – відповів адвокат. – І так. Не варто чекати від інших повного дотримання всіх вимог і законів. Дотримання вами законів не гарантує, що їх дотримуватимуться по відношенню до вас. З мого досвіду відома велика кількість випадків, коли людей не просто затримували, а заарештовували і засуджували до реальних термінів за абсурдними звинуваченнями.

– Як поводитися при затриманні? Що робити? – Запитав Ніколас.

Адвокат трохи пересунув камеру для кращого огляду:

– Насамперед треба повідомити родичів або друзів про те, що сталося, де, і з якої причини ви знаходитесь. При затриманні поліцейські можуть вилучити ваш комп'ютер або іншу техніку, після чого попросити вас ввімкнути і ввести пароль. Головне пам'ятайте, що ви не зобов'язані цього робити. Повідомляйте інформацію тільки по письмовому запиту представників влади, зберігайте всі копії переданих вам паперів. Якщо знаєте, що не зможете грамотно відповісти на поставлене питання, краще промовчить, ви маєте на це повне право.

Не піддавайтеся ні на які загрози, і при першій же нагоді зателефонуйте адвокату. Зазвичай представники влади роз'яснюють права затриманим вже після того, як доставлять

їх в органи дізнання, під час складання протоколу. Так підозрюваного позбавляють можливості запросити свого захисника якомога раніше. Знайте, що право на захист виникає в вас з моменту затримання.

– Якщо слідчі приїхали до мене додому і вимагають надати свідчення, що робити? – Поцікавився Ніколас.

– Відповідь одна – ніяких розмов без юриста, – категорично заявив адвокат. – Будь – які загрози, умовляння, залякування не мають юридичної сили.

– Про мої права зрозуміло, але що можуть зробити поліцейські? Що їм дозволено?

– Вилучити у вас речі, але тільки ті, що мають відношення до адміністративного правопорушення. Тобто гаджети вони вилучити не можуть, якщо на те немає підстав, – відповів адвокат.

– Велике дякую вам за таку інформативну бесіду. Було приємно з вами поспілкуватися. Банда! – Звернувся до глядачів Ніколас. – Сподіваюся, ніхто з вас не потрапить в неприємності, але про всяк випадок залишу в коментарях посилання на знавця своєї справи, який сьогодні мені дуже допоміг. Підписуйтеся на його профіль, дізнаєтеся багато корисного.

Закінчивши короткий ефір, Ніколас пройшов у кінець коридору. Під час розмови він помітив, куди секретар проводила Ганну і Едварда, і без зусиль відшукав потрібні двері. Судячи із столу, що стояв у центрі, і яскравого освітлення,

кімната призначалася для проведення кастингів. Опустившись на стілець поряд з Ганною, Ніколас приготувався слухати.

– Ганна, – звернувся до дівчини поліцейський, – розкажіть, будь ласка, в подробицях про те, що саме вам наснилося.

Ганна поправила волосся, кинула короткий погляд на Ніколаса і почала свою розповідь:

– Мені наснилося, ніби з'явилася дуже небезпечна людина, яка стане причиною багатьох нещасть і катастроф. Цей чоловік родом з країни з дивною назвою – Тауред. Саме з цього все і почалося.

– Ви сказали "багатьох нещасть і катастроф". Ця справа планетарного масштабу? – Уточнив Едвард.

– Так, – кивнула дівчина. – Радіація. Я бачила, що люди, які вижили після катастрофи, опинилися в справжнісінькому пеклі. Інакше не назвеш ті умови, в яких вони опинилися.

– Ви казали, що рослинність і вода перетворилися на отруту, дощі стали небезпечними через радіацію, – нагадав поліцейський.

– Багато хто загинув через отруєну їжу і водойми. А ті, хто зрозумів, у чому справа, вимушені були страждати від спраги, тоді як навкруги було повно прісної і прозорої води, але зараженою радіацією, що несе смерть всьому. Від цього сну мені жахливо. – Ганна щулилася, ніби від ознобу.

– А де в цій розповіді я? – З усмішкою поцікавився Ніко-

лас, бажаючи трохи розрядити обстановку і підбадьорити дівчину, що сподобалася йому.

Едвард його прагнення не розділяв. Ще сильніше нахмуривши брови, він серйозним голосом сказав:

– Сьогодні вранці в Російському аеропорту був затриманий чоловік, що стверджує, що він родом з країни під назвою Тауред.

– Продовжуйте! – Зі схвильованим інтересом попросив Ніколас.

– Згідно вашої концепції "згадати майбутнє", – вклинилася в розмову Ганна, – цілком можливо, що не просто так в народних переказах з'явилися згадки про так звану "погану воду". Приміром, у казці "Про сестричку Оленку і братика її Іванка".

– Батьки читали мені цю казку, коли я був маленьким, – кивнув Ніколас. – "Не пий, братик Іванко, водицю із сліду копитця козеняти, інакше сам в козенятко перетворишся".

– Старша сестра намагалася залякати свого маленького братика, – посміхнулася Ганна. – Адже в сліді збирається тільки дощова вода. Малюк страждав від спраги і не розумів, чому не можна пити дощову воду з різних калюж, що виникли на місці слідів диких тварин. І якщо він слухався свою сестричку Оленку в інших випадках, коли вона лякала його перетворенням на різних диких тварин, то вочевидь у нього не виникло страху перед козеням. Чи в нього більше не залишилося сил терпіти спрагу і він...

– Випив водицю, – закінчив фразу Ніколас.

– Всі добре знайомі з цією чудовою казкою, але у світлі можливої катастрофи планетарного масштабу слова Оленки мають абсолютно інший сенс, – вирішив нагадати про свою присутність поліцейський.

– Навкруги повно води, а пити її не можна. – Погодилася Ганна. – Але дитина не розуміє, що вода отруєна, він хоче пити...

– І старшій сестрі доводиться придумувати різні страшилки, щоб злякати молодшого брата і таким чином його вберегти, – підхопив Ніколас. – Але це не допомогло.

– В казці, правда, все добре закінчилося, на те вона і казка. А якби все відбувалося, як у моєму сні, то випити дощової води, там означало б вбити самого себе невидимою смертю, – сумно зітхнула дівчина.

– Які у вас думки із цього приводу? – Ніколас допитливо подивився на поліцейського.

– Не працюю я в Інтерполі, шанував би сонник: пити воду уві сні до того, що скоро надасться можливість реалізувати свої найсміливіші плани, – відповів він. – Але зараз затримана реальна людина, і він цілком збентежений. Надто багато збігів, – Едвард із непокоєнням подивився на Ганну.

– В соннику також йде мова, що людина, яка п'є воду уві сні, в реальному житті мріє про продовження роду. Якщо ж посилатися на науку, яка вивчає сновидіння, то там говориться, що вода сниться виключно вагітним жінкам. Вода

є продовженням життя, – по пам'яті переказав Ніколас. Нависла тиша. Склавши руки в замок, поліцейський довго дивився в якусь невидиму крапку на столі, після чого глухим голосом сказав:

– Нам потрібна ваша допомога. Інтерпол сплатить всі ваші витрати, – він важко зітхнув. – Сьогодні вранці при митному огляді прибулих авіапасажирів один з паспортів привтягнув підвищену увагу. Він був справжнім, з відповідними мірами поліграфічного захисту від підробки, мав безліч штампів різних держав і на перший погляд абсолютно нічим не відрізнявся від інших. До тих пір, поки співробітник, що ставив штампи, не поцікавився в пасажира, з якої держави той прибув до Росії, а саме – в Петербург. Чоловік, не замишлюючись, відповів, що з Тауред, – Ніколас підняв брови і покосився на Ганну. Та сиділа з неприродно випрямленою спиною і явно була злякана. – Посвідчення особи, водійські права і всі інші документи, насправді також були видані Республікою Тауред. Проте співробітник аеропорту здивувався і сказав, що такої держави немає на планеті. Пасажир у свою чергу зажадав принести карту, щоб показати, де саме розташований Тауред.

Чоловік вказав на територію між Францією і Іспанією і заявив, що Тауред вже тисячу років розташований там, він дуже здивувався, що на наданій йому карті Тауред назвали Андорією. Ситуація розжарювалася. В конфлікт між чиновником і пасажиром були втягнуті інші працівники аеропорту.

Пасажира не випустили зі службового терміналу, склали акт про підробний паспорт і поселили в готельному номері на час розгляду.

Зрозуміло, номер охороняється, оскільки його підозрюють в шпигунстві, – Едвард задумливо постукав пальцями по столу. – В історії бували випадки, коли люди заявляли, що приїхали з країн і міст, яких не існує на Землі.

– Вважаєте себе матеріалістом? – Усміхнувся Ніколас. – Впевнені, що все, що відбувається в світі можна пояснити за допомогою наукового підходу? Існує безліч таємниць, над якими вчені б'ються не один десяток років, але так і не знайшли відповідей.

Ніколас перевів погляд на Ганну, яка була дуже бліда. Історія Едварда про людину з Тауредра – того самого міста, що наснилося їй, явно справила на неї враження.

– Мила, – м'яко посміхнувся їй Ніколас. – Не переживайте ви так. Якщо хочете, я знаю кілька ефективних засобів виходу з депресії – вокзал і аеропорт.

Дівчина вдячно посміхнулася. Їй явно були приємні і увага, і підтримка.

– Найкращий – третій, – продовжив Ніколас. – Любов. Спробуємо?

– Гарзд, – кивнула Ганна – нерозділена, вас влаштує?

Поліцейський, про присутність якого всі ніби забули, незручно відкашлявся, і як би ненавмисно сказав:

– Здається в мене вода закінчилася, піду покурую, – з ци-

ми словами він вислизнув з кімнати, явно не бажаючи там затримуватися.

– Може, сходимо повечеряти? – Не звернувши рівно ніякої уваги на квапливу втечу Едварда, Ніколас повністю зосередився на Ганні, включивши всю свою чарівність.

– Я не їм, – заперечила дівчина.

На це Ніколас лише посміхнувся. Йому подобалися ці словесні перестрілки, своїми відмовами Ганна підігрівала в ньому все більший інтерес, розпалювала азарт і інстинкт мисливця.

– Єдине, що вам варто знати, Ніколас, – розсміялася дівчина, вирішив розставити всі крапки над "і", – нещодавно подруга подарувала мені паросток якоїсь рослини і сказала, що, коли вона зацвіте, я зустріню свою долю. Вчора його зжер мій кіт. В мене все.

Ніколас вже зібрався було відповісти, але до кімнати без стука увірвалася незнайома людина. Не встиг той і рота розкрити, як Ніколас роздратовано випалив:

– Принесли мільйон євро? Ні? Тоді до побачення.

Приголомшливо кліпнув очима чоловік, закрив двері з іншого боку, так і не промовив жодного слова.

Ганна подумки посміхнулася. Їй подобалися такі, як Ніколас – впевнені в собі, такі, що не бояться діяти. Відчуваємi від чоловіка сила і пристрасть – кращий парфюм, який тільки можна уявити. Зрозуміло, Ніколасу вона про це ніколи не скаже, нехай мучиться.

– А раптом він за вами? Попередити, наприклад? – Посміхнулася Ганна. – Ну, знаєте, як там кажуть...? "Якщо ніхто не приходить з майбутнього, щоб зупинити тебе, означає – ти все робиш правильно".

– Відмінно сказано! – Захоплено ляснув в долоні Ніколас. – Відтепер, це моя нова улюблена фраза. З вашого дозволу, я збираюся говорити її кожного разу, коли переді мною встане якийсь вибір.

Спіймавши погляд Ганни, він подивився їй прямо в очі, не відриваючись, ніби гіпнотизуючи. Дівчина не витримала і збентежено відвернулася.

– Не варто соромитися. Я – загальний улюбленець і взагалі чарівний хлопець, – завзято підморгнув Ніколас. – Можу порозумітися з будь – якою людиною. Через п'ятнадцять хвилин спілкування, мене називають другом і присягаються в вічному коханні. Я ніколи не дістаю відмов на свої прохання і можу влитися в будь – яку компанію. В мене багато підписників, які мене обожують, а ще – зачарувати будь – яку дівчину для мене справа кількох хвилин.

– Все одно припиняйте на мене витріщатися, – зажадала Ганна, надувши губки.

– Гаразд, хай так. – Ніколас відвів погляд. – Тепер ваша черга. Розкажіть про себе. Наприклад, хобі?

Попорпавшись у сумочці, Ганна дістала блокнот і протягнула його Ніколасу:

– Я мрію стати дизайнером і шити свої сукні.

Ніколас зацікавлено перегорнув сторінки, після чого дістав телефон і почав фотографувати ескізи, що сподобалися.

– В неділю мені треба бути в Стамбулі, там у мене призначена приватна консультація для однієї досить відомої людини. Отже, пропозиція на мільйон, – Ніколас витримав театральну паузу. – Там ми і проведемо ваш перший показ мод.

– Ви мене вперше бачите! – Здивовано ахнула Ганна. – Це дуже дорого!

– Можу собі дозволити, – коротко відповів Ніколас, для якого нулі на банківському рахунку ніколи не були основним джерелом щастя.

– Вирішили мене купити? – З викликом випалила Ганна.

– Щоб спокусити жінку, треба всього три речі, – похитав головою Ніколас, – неабиякий розум, приголомшливе почуття гумору і абсолютна впевненість у тому, що ти зможеш це зробити. Гроші в цей перелік не входять – не варто плутати полювання з купівлею. Я просто хочу допомогти вам виконати мрію. А ще треба розібратися з вашим сном, і якщо нас чекає незavidне майбутнє – кінець світу і таке інше... – Він по – хлопчачому наїжачив волосся. – Нехай перед цим весь світ побачить ваш прекрасний одяг.

– А якщо їм не сподобається? – Невпевнено прошепотіла дівчина.

– Одного разу ризикнувши, можна залишитися щасливим на все життя, – підбадьорив її Ніколас.

– Гарзд, я згодна провести показ, – підкинула голову Ганна. – Але не час у вашому ліжку. Не надумайте собі зайвого.

– Тому, хто вміє чекати, завжди дістається найкраще, – як би ненавмисно протягнув Ніколас. – Треба придумати назву для твого показу, – вирішивши перейти на "ти", він змінив тему.

– Зараз нам допоможуть, – посміхнувся Ніколас і включив прямий ефір. – Банда! На неділю, мені потрібно відповідне для показу мод, приміщення в самому центрі Стамбула. Я шукаю тих, хто готовий безкоштовно, в обмін на рекламу, надати моєму модельєрові апартаменти. Чекаю пропозиції від арт-закладів на зразок галерей, музеїв, а також розважальних комплексів. Співпраця зі мною допоможе вам притягнути додаткових відвідувачів. – Про твою колекцію писатимуть всі модні інстаграм – акаунти, – сказав він Ганні і знову звернувся до підписників.

– Також мені потрібний режисер для організації модного показу. Постановник, який збудує концепцію шоу, продумає світло, звук, черговість виходу моделей.

– Навіщо він нам? – Здивувалася Ганна. – Я і сама можу це зробити.

– Ти не встигнеш все, в тебе буде своє завдання – спілкуватися з потенційними клієнтами і іншими гостями показу.

– Я постараюся, – впевнено заперечила дівчина.

– В тебе не вийде спілкуватися в залі і контролювати те, що відбуватиметься за кулісами. Якщо тільки ти не вмієш

розділятися на дві Ганни, – наполіг на своєму Ніколас і дівчина, погодившись, кивнула. Він накрив її руку своєю. – Сьогодні багато знаменитостей можуть похвалитися власною лінією одягу. Але тільки для одиниць це стало не разовою пар акцією, а реалізацією давньої мрії.

Ніколас знову подивився в камеру:

– Мені потрібна допомога модельного агентства, дванадцять професійних моделей. Постановка модного показу – все одно, що постановка шоу для бродвея, хіба що без репетиції. В нас є тільки одна спроба, і на кон поставлено багато. Я завжди стежу за тим, щоб кейтеринг був на рівні: мені важливо, щоб і команда, і моделі – всі були ситі і задоволені. Стилистів по волоссю і візажистів зазвичай надають спонсори – в нас їх теж немає. Ніколас Романов на твоєму дебюті покаже, чи коштувала гра свічок, – звернувся він вже до Ганни, вийшовши з ефіру.

– Все вийде, – підбадьорив він дівчину. – Якщо ти любиш моду і своє захоплення, то точно вийде. Просто зараз поняття "Я щось люблю" знецінилося. Я можу сказати, що люблю тебе, але по факту це нічого не означатиме. Мені б хотілося, щоб слова і вчинки людей щось означали, щоб люди згадали значення слова "люблю" і припинили його перекручувати. З таких дрібниць і будуються стосунки між людьми. Жах стосунків в тому, що вони залежать від двох. Ти можеш бути найвірнішим, чеснішим, відданішим, але це не гарантує зовсім ни-чо-го, – по складах карбував Ніколас. – Як говорила

моя мудра бабуся: "жінка може все! Але не під кожним". Одного прекрасного дня я зрозумів, що не хочу нікому нічого доводити. Люблять мене або ненавидять – їх право.

Після хвилинного мовчання, обдумав його слова, Ганна збентежено заправила пасмо волосся за вухо і раптом сказала:

– В мене є знайома – неймовірно гарна дівчина. В неї довге волосся, модельний типаж і відмінний стиль. Зі мною в тебе нічого не вийде, але я могла б познайомити тебе з нею.

– Не потрібно мене ні з ким знайомити! Крім тебе, мені ніхто не цікавий, – рішуче відрізав Ніколас.

В цей момент Ганні дуже хотілося йому повірити, хотілося, щоб він завжди так дивився тільки на неї і ні на кого більше.

– Я вірю в ідеальний брак і ідеальну сім'ю. Сім'ю, де дві людини сходять з розуму один від одного, де замість докорів і образ панують мир, довіра та повне взаєморозуміння. В такій сім'ї завжди піклуються про свою кохану людину, підтримують у будь – якій життєвій ситуації, і разом ви – справжня сила, яку не зломити і не перемогти, – сказав Ніколас, чим вразив Ганну ще більше. Вона не знайшла відповіді і замість слів просто мовчки кивнула. Потім, вибачившись, відволіклася на мобільний. Для несподіваного показу їй треба було вирішити кілька важливих питань.

Щоб не нудьгувати, Ніколас проглянув ще кілька сторінок блокнота і здивовано підкинув брови, коли нашттовхнувся на

щось подібне до щоденника. Покосившись на Ганну, яка захоплено говорила з кимось по телефону, він почав непомітно читати зміст.

"Зізнаюся чесно, я не хотіла вести щоденник. І досі ця ідея не здається мені такою вже привабливою. Проте мій психолог порадив (насправді занадто наполегливо, щоб назвати це просто радою) мені писати тут уривки спогадів, так що...

Привіт, щоденник. Як в старі добрі часи, які, дай Бог пам'яті, (немає дійсно, дай, дуже не завадить) були ще в шкільні роки. Тільки тут я не заповнюватиму анкети друзів і виписувати цитати з книг. Ні-і. В тобі зберігатимуться шматочки моєї рваної пам'яті. Я тут подумала... Може, має сенс написати своє ім'я? Розповісти про себе, а не тільки те, з чого все розпочалося. Зробити, як і належить в справжніх особистих щоденниках. Чи я плутаю з мемуарами? М-м-м ні, це вже занадто. Та і завдання було іншим. Ось так і живемо. Спочатку робиш домашнє завдання в школі, потім в університеті, а після – в психотерапевта. Що ж, приступимо.

Дорогий щоденник, мені сняться страшні сни. Катастрофи і закопані перші поверхи будівель. Міста в колоніальному стилі, зірки і один прапор, ніби до нещастя держава була єдиною, із загальною культурою та без війни. Але в моїх снах, отруєна радіацією вода, яку не можна пити, багато померлих і вмираючих, так багато горя, болю і сліз, що я

не справляюся. В середині мене сама порожнеча, абсолютно нічого. Я намагаюся всім довести, що щаслива, стримую сльози і, здається, у мене виходить, навіть голос не тремтить. Може, я і здаюся сильною, але в середині зломлена. Що толку від гарної тарілки, якщо вона порожня? З людьми так само".

– Ніколас, – окликнула його Ганна, і він непомітним рухом перегорнув сторінку на ту, що з ескізом. – Едвард купив нам квитки в Пітер. За годину зустрічаємося в аеропорту.

Хитроу зустрів їх високими стелями, білосніжними стінами і акуратними чергами. Підхопивши сумку Ганни, Ніколас неквапливим кроком попрямував до залу очікування.

– Обожаю аеропорти та пасажирів, а ти? – Запитав він.

– Ні-і, – трохи подумавши, відповіла вона.

– Тут люди здаються такими цікавими.

– В них просто більше грошей, ніж у тих, хто подорожує поїздом або автобусом. А так. Звичайні люди, – не погодилася з ним дівчина. – Ніколас, розкажи щось про себе. З чого розпочалася твоя історія? – несподівано попросила вона.

– Давай розповім тобі забавну історію з дитинства, – посміхнувся Ніколас, опустився на канапку поряд з Ганною і дістав з кишені куртки свій талісман, з яким ніколи не розлучався, задумливо покрутив його в руках. – Моє захоплення ловцями снів почалося багато років тому. Одного разу мене запросили на новорічну вечірку в стилі "Назад в мину-

ле", за сценарієм там були і дикуни, і індієці. Мені хотілося подарувати батькам річ, яка була б оригінальною, і в той же час зроблена з душею.

Тоді прийшла думка про ловця снів, і я вирішив спробувати його зробити. Мене все це сильно захопило і я продовжив їх майструвати. З часом почав удосконалювати техніку. В процесі напрацював різні деталі, які полегшують виготовлення і роблять зовнішній вигляд ловця снів естетичнішим. Але найперші ловці були дійсно якимись шаманськими. Знаєш, що за традицією для їх виготовлення використовується вербова гілка? – Запитав Ніколас, на що заінтригована Ганна лише похитала головою.

– Доки гілка свіжа, її легко можна скрутити в потрібну форму, зафіксувати і дочекатися, поки пісохне клей. За легендою індієців, вербовий круг символізує цикл життя людини. Ловець снів не має бути вічним. Коли під натягненням ниток, лозини ламалися, це означало закінчення певного етапу життя людини. В наші дні ловець снів не завжди використовується як оберег. Часто це просто аксесуар інтер'єру в бохо – стилі. Для того, щоб виріб прослужив довго, необхідно зробити його міцнішим. Я використовую натуральні матеріали, такі, як виноградна лоза або бамбук. Павутину важливо плести з бавовняних, конопляних ниток, також можна використати і із льону. Колір ниток значення не має. Все діло смаку, фантазії. В павутину додаються маленькі намистини, які символізують росу. Якимсь я використав в

роботі бите скло.

Якщо використати відповідні по знаках зодіаку натуральні камені, то це посилить енергію амулета і позитивно впливатиме на майбутнього його хазяїна, – Ніколас протягнув дівчині свій амулет, щоб та розглянула його ближче. – Обов'язковим елементом ловця снів є перо птаха. Пір'я символізує життя, дихання, повітря і вітер. Можна використати будь-яке натуральне пір'я: сови, орла, фазана, сойки.

В вигляді декору я додаю в композиції різні глиняні і металеві елементи, але замість пір'я їх використати не можна. В ловцеві снів мають бути хоча б три пера. Час, витрачений на виготовлення одного ловця снів, залежить від розміру круга і від частоти осередків в павутині. Чим більше осередків, тим складніше робота. Довше за часом робиться виріб в павутині якого, дуже багато намистинок. В середньому я витрачаю півгодини на виготовлення маленького ловця снів, а на великі йде приблизно години три. Я намагаюся кластися в рекордно короткий час.

З кожним місяцем замовлень все більше, тому доводиться викручуватися. Якщо я сідаю за роботу, то намагаюся завершити її. Бажано робити ловець снів, не відриваючись, поки знаходишся на одній хвилі, на одному емоційному пориві. Ще я малював з самого дитинства. Хотів вивчитися на дизайнера, – Ніколас підморгнув Ганні, натякаючи на те, що в них багато спільного. – Але коли постало питання про вибір професії, мама хотіла, щоб я став програмістом. Склавши

складні іспити, я все ж вступив на цю спеціальність, але, як важко мені все це давалося. Після першого курсу прийшло розуміння, що це зовсім не моє. Мені потрібно було щось міняти, і я кинув навчання. Працювати по професії я не збирався. Тоді батько сказав, щоб я займався тим, що в мене дійсно добре виходить, тим, що приносить мені задоволення. Я прикинув і виявилось, що мої замовлення по ловцях, приносять стільки ж грошей, скільки будь – яка робота на окладі. М-м-м, що ще розповісти. – задумливо протягнув Ніколас.

– Майстер – клас в комерційних цілях у мене був всього один. І це не означає, що я не ділюся досвідом, щоб не плодити конкуренцію. Вся річ у тому, що в мене не виникало цієї потреби. Всі хто бажають творити, можуть знайти в вільному доступі інформацію в інтернеті: і майстер – класи, і напрацювання інших майстрів. Зазвичай мої замовники уявляють, який ловець снів вони для себе хочуть. В цьому сенсі працювати трохи складніше, тому що людина вже придумала образ, а сам зробити ловець не може. Я повинен зрозуміти його задумку, уявити все в фарбах і втілити всі його побажання в реальність. Але з людьми працювати набагато приємніше, ніж абстрактно виготовляти виріб в надії, що ловець снів знайде свого хазяїна. Коли працюєш в тандемі із замовником, у результаті виходить щось самобутнє. При виконанні нестандартних побажань замовника народжуються абсолютно незвичні речі, які в другий раз буде складно повторити.

Мої роботи не повторюються, крім одного замовлення. Одного разу дівчина на своєму дівич – вечорі вирішила подарувати подругам ловці снів і попросила зробити їх однаковими. Так я змайстрував тринадцять ловців в одній стилістиці і колірній гамі. Я і надалі буду розвиватися у творчому напрямку. Хочу більше малювати і отримати художню освіту. Почуття смаку в мене є, є деякі навички, але бракує базових знань і замало практики. В своїх мріях я бачу себе художником зі світовим ім'ям. – Признався Ніколас.

Глава 7

Лангре і Стажер не стали відкладати поїздку до психіатричної лікарні, де знаходився той самий Крамер, біля будинку якого, комісар трохи не розпрощався з життям. Поліцейські, немов два шукачі, що взяли слід, йшли по залишених злочинцем слідах і не хотіли витратити часу на те, щоб перевести дихання і відпочити. Адже в їх випадку це може відгукнутися новими жертвами.

Вони припаркувалися біля в'їзду в лікарню в невеликому ряді автомобілів інших відвідувачів, що чекали своєї черги. Сама будівля ховалася за високою огорожею, а по всьому периметру виднілися чорні лінзи камер спостереження. З одного боку лікарня була по сусідству з військовою частиною, схованою за високою білою огорожею, увінчаною колючим дротом. Біля контрольно – перепускного пункту, з суворими обличчями стояло кілька чоловік у формі.

З іншого ж боку дороги, яскравою плямою черепичних дахів і вічнозелених живоплотів, виділявся приватний сектор.

В двір поліцейських впустили лише після детального огляду речей і перевірки всіх документів. За огорожею, кипіло своє життя – тут і там поспішали в своїх справах працівники лікарні, з розташованого трохи подалі гаража виїхало

кілька машин швидкої допомоги з увімкненими сиренами. Самі пацієнти були схожі швидше на примар, ніж на живих людей, прогулювалися в дворі з непрацюючим фонтаном.

На порозі їх зустріла привітна санітарка середнього віку – в охайній формі і милими ямками на усмішливому обличчі. Їй явно хотілося поговорити, мабуть, відвідувачів тут було мало, а нових і поготів.

– Умови в нас відмінні – догляд, процедури і живлення на вищому рівні. Але не дай боже вам, панове, сюди потрапити! – Сплескала вона руками. – До недавнього часу єдиною установою з високим рівнем нагляду за такими пацієнтами була французька психіатрична лікарня імені святого Петра... – Беззупинки тараторила привітна жінка, ведучи їх по хмурому на вигляд вестибюлю. Вони повернули до другого корпусу, піднялися по обшитих панелями сходах.

Після чого, раптом схопившись, санітарка вибачилася і сховалася за дверима одного з кабінетів, де, як вона сказала, залишила книгу обліку відвідувачів.

Лангре озирнувся на всі боки. Через високі стелі, розташування палат та сходів, будівля здалася йому досить старою.

– Якщо суд визнає злочинця неосудним, його відправляють на примусове лікування, поки лікарі не визнають його повну соціальну безпеку, – неголосно, щоб їх не почули сторонні, сказав він.

– Я тільки що прочитав в інтернеті, – сховавши телефон в

кишеню, також впівголосу поділився інформацією Стажер, – що правозахисники занадто часто фіксують тут порушення прав хворих. Цю лікарню звать "Пеклом на землі".

Помітивши неподалік жінку, яка, судячи з одягу, не була співробітником, а прийшла відвідати когось з рідних або близьких, поліцейські переглянулися між собою. Лангре кивнув у відповідь на німе питання Стажера.

– Добридень, мадам, вибачте, що потурбували, – чарівно посміхаючись, вибачився Стефан. – Ми тут вперше і хотіли б дізнатися про це місце.

– Правильно, що хочете, – з гіркотою в голосі відповіла жінка. – Моя дочка тут вже півроку. Я вже і не запитую, скільки ще їй треба часу на повну реабілітацію. Лікарі тільки твердять, що залишається тільки чекати. Вони, бачте, ніяк не можуть переконатися, що рецидивів більше не буде!

Побачивши, що хтось вийшов з кабінету у кінці коридору, жінка різко попрощалася з ними, на ходу кинувши, що вже давно шукає зустрічі з головлікарем, і рішуче попрямувала туди, де щосили набирав оберти неабиякий скандал. Не звертаючи уваги на оточення і спроби лікаря її заспокоїти, відвідувачка, перегородивши собою отвір, з кожною секундою кричала все голосніше та голосніше :

– Я вимагаю, щоб ви негайно припинили колоти моему синові ваші препарати! Ви що, не бачите, від них йому тільки гірше?! – Жінка в люті тупнула ногою. – Я знайду на вас управу! Ви тримаєте тут мою дитину вже шість років! Ви

зламали їй життя! Мадам! – вона вчепилася в рукав жінки, що підійшла. – У вас тут хтось є? Забирайте, поки не пізно! Мого сина не лікують, тільки знищують уколами його здоров'я! Суд не допомагає, по колу одна сама платівка! – Вона голосно хлипнула, крики змінилися сльозами відчаю. – В мого хлопчика трясуться руки і ноги, тиск скаче, він ледве говорить, весь якийсь загальмований, майже не спить. Вони перетворили його на овоч! Прошу, – вона знову перемкнула увагу на лікаря. – Прошу, заради усього святого, почуйте благання матері! – Жінка опустила на коліна, низько схиливши голову, не припиняючи схлипувати. – Зупиніться! Досить його вбивати.

– Йому зараз явно не до нас, – кивнув на сцену, що розгорнулася, Лангре похитав головою. – Підемо, почекаємо зовні. Якщо що, я маю тут одного знайомого санітара.

Вони вийшли у внутрішній дворик, де за лавками причаїлася стара, обшарпана будівля коричневого кольору, з ґратами на вікнах.

– І це називається лікарня! – Скептично гмикнув Стажер. – Але чи можна це, – він зробив наголос на останньому слові, – назвати установою охорони здоров'я?

Лангре промовчав, що було красномовніше за зайві слова. Він витрусив з пачки цигарку, закурив і, опустившись на найближчу лавку, витягнув ноги. Випустивши з рота клуб диму, Лангре задумливо подивився на пацієнтів, що прогулювалися неподалік :

– Здаються такими нешкідливими, – зітхнув він. – Адже тут у більшості своїй лікують особливо – небезпечних, як наш.

– Крамер, так, – підхопив Стажер. – Власними руками вбив всю свою сім'ю. Ось тільки ніяк не зрозумію, чому ніхто не встиг врятуватися? Навіть якщо вони спали, прокинулися б від криків. Хтось міг би втекти.

– Якщо це був психоз, все могло статися дуже швидко, – пояснив Лангре. – Людина в такому стані має величезну фізичну силу. в цей момент відключаються всі гальма, ніби пружина, що різко розпрямилася. І це може статися настільки блискавично, що жертва просто не встигне зреагувати і учинити опір.

– Тобто, ви не розглядаєте інші варіанти?

– В іншому випадку події б розвивалися інакше. Вже після першої жертви була б реакція. в нього міг виникнути шок, він міг би відмовився від задуманого, його можна було б зупинити, якимось вмовити або відвернути.

– Може, запитаємо В когось із пацієнтів, як тут взагалі йдуть справи? – Запропонував Стажер. – Виберемо самого осудного на вигляд, он той якраз зовсім поряд на квіточки милується, – він кивнув у бік літнього чоловіка, який, коли б не лікарняний одяг, цілком зійшов би за того, що насолоджується красою природи – інтелігента.

Лангре кивнув, вирішивши, що варто спробувати, раптом їм усміхнеться успіх, і вони дізнаються щось корисне.

– Мосьє, – ввічливо привіталися вони, підійшовши до старого.

Той ніби того і чекав, відразу ж підкинув голову, подивився на них водянисто-блакитними очима, немов скануючи:

– Ви з цих? – Сходу запитав він. – Пра-во-за-хист-ників? – Старанно вимовив чоловік по складах. – Давненько вас тут не було видно. Ці квіти крадуть мою їжу, – раптом заявив він, обвинувачно вказав пальцем на хризантему.

– Ем-м-м, – знітився Стажер. – Можливо, у вас є ще якісь скарги?

– Каральна медицина, – пожувавши губи, несподівано цілком усвідомлено сказав старий. – Попадешся, і тебе відправлять на десять уколів. Так що, бережися, внучок.

– Десять уколів? – Підкинув брови Стефан. – Щодня? Чи що години?

– П'ять днів по два уколи, якщо вже "залетів", – чоловік відірвав від квітки кілька пелюстків. – "Заліт" – це якщо в тебе, наприклад знайшли цигарки, що тут заборонено. Але є і гарне, голубчик, – підморгнув старий. – Раніше, наприклад, у нас таємниці листування не було. Читали все, що хотіли: тобі лист прийшов, вони його відкрили і тільки потім віддають – "на, тримай". А зараз ось при тобі подивляться, що нічого забороненого немає, відразу віддають.

– Господа поліцейські! – До них стрімкими кроками пішли дещо досить міцних на вигляд санітарів. Стажер було напружився, що їх зараз звідси "попросять" за розмови з па-

цієнтами, але раптом один з санітарів привітно посміхнувся. – Мосьє Лангре! Я вас у віконце побачив і відразу дізнався, дай, думаю, привітаюся. Брись, – звернувся він до старого. – Там Ема клени пересаджує, йди подивися, ти у нас таке любиш.

– Вітаю, Моріс, – привітався Лангре.

Коли літній чоловік відійшов трохи далі, знайомий Лангре змовницьким шепотом запитав:

– Ви ж тут через Крамера, так? – Злодійкувато озирнувшись на всі боки, він продовжив. – Ми з Джеромом тільки що були в головного. Запитували, на чому Крамера повезуть до суду, який транспорт підготувати і о скільки, які умови будуть у самому суді, так от, знаєте, що він сказав? Заявив, що цього може і не статися, що Крамера не повезуть нікуди, ніби "все вилами по воді писано"! Мовляв, він тут ще довго пробуде.

– Як довго? – Спохмурнів Лангре.

– Та в тому і річ, що не каже. Темнить наше керівництво, – похитав головою другий санітар. – Кожні півроку комісія лікарів направляє звіт до суду за станом пацієнтів, потім суддя приймає рішення, продовжувати лікування далі або ні. Раніше до суду пацієнтів взагалі не возили, тільки нещодавно почали.

– Ви кажете, що його збираються залишити тут надовго, але ж тут сидять не за вбивства котиків, – задумливо протягнув Лангре. – А в основному за вбивство людей. Адже таке

неможливо пролікувати навіть за кілька років.

– Але нас взагалі не повідомляють, яке лікування буде ув-Крамера, а це дивно, – спохмурнів Джером. – Не повідомляють, як і скільки працюватимуть над його психікою.

– Алекс Крамер – унікальний випадок, – кивнув Моріс. – Я взагалі нічого не розумію. Його треба лікувати психотерапією, а не медикаментами, розумієте, про що я?

– Так, – кивнув Стажер.

– А яка тут може бути психотерапія, якщо на шістсот пацієнтів у нас всього чотири штатні психологи? Це по п'ятнадцять хворих на одного лікаря, ви мене вибачте! І займатися з ними треба щодня.

– Його вже чотири рази возили до суду, і я знаю, що лікарі там казали, ніби Крамер їх шантажує, не приймає пігулки і не виходить на вулицю, – додав Джером.

– Він не потребує заходів примусового характеру і суворого нагляду. Але лікарям плювати на пом'якшувальні обставини, – сказав Моріс. – Спочатку Алекс перебував у загальній палаті з п'ятнадцятьма пацієнтами, але він людина дуже конфліктна. В результаті, за наказом головлікаря його перевели в одиночну палату.

Зіщулившись від холодного, проймаючого до кісток вітру, що налетів раптом, Моріс запропонував:

– Давайте підемо в середину? Погода не шепоче, – він кивнув у бік будівлі.

Ледве вони ввійшли, як пролунали грюкання дверей, що

закривалися одна за одною. Непроханих гостей тут явно не шанували. Втім, Лангре встиг помітити, що в одній невеликій кімнатці тулилися, як мінімум десять чоловік.

– Чому вони не вийдуть на вулицю? – Запитав він знайомого санітара.

– Відпочивають після судового засідання, – знизав плечима Моріс. – Навіть якщо пацієнт або його родичі наважуються розпочати нелегкі тяжби з цією лікарнею, ні до чого хорошого це не призводить. В першу чергу страждає сам пацієнт, персонал може навіть елементарно не випустити його в нужник. Щонайменша скарга на якісь побутові питання або ще щось... Якщо хоч трохи наполягаєш на своїх вимогах та правах, лікарі відразу приписують таку поведінку до прогресуючої хвороби і збільшують дозування препаратів.

– Ти казав, що керівництво темнить щодо Крамера, – нагадав Лангре. – А сам, як думаєш, він тут надовго?

– Ну-у-у, – протягнув Моріс. – Звинувачена в особливо тяжких і тяжких злочинах людина, визнана неосудною, в середньому проводить тут близько восьми років під суворим наглядом.

Лангре схмурнів. Із слів санітара виходило, що навіть якщо у пацієнта був короткий психоз, в результаті якого той вчинив вбивство, і він вилікувався наприклад за півроку, то раніше поставленого терміну його все одно ніхто не випустить.

– Якщо людина вчинила вбивство, і за це йому передбаче-

но покарання в десять років, то все. Раніше, ніж через десять років він з цієї лікарні не вийде, – підтвердив його думки Моріс. – Ця установа спочатку орієнтується не на лікування, а на зміст і утримання. Кожні півроку суд подовжує лікування, оскільки "пацієнт становить надзвичайну небезпеку для оточення". Але це просто формальність, у Алекса Крамера немає жодних шансів на інше рішення суду, будь він хоч сто разів осудним і здоровим.

– Якщо пацієнт поскаржиться в листі рідним на своє життя в лікарні, що зробить персонал? – Запитав Лангре. – Все просто, – скривився Джером. – Це заліт. – Той старий розповів нам трохи про це, але можна детальніше? – Попросив Стажер.

– Детальніше? Тридцять уколів "аміназіна" – по три протягом десяти днів. Це додатково, до вже призначеного лікування – його не відмінюють. У Крамера стосунки з персоналом склалися не дуже, так що йому доводиться несолодко, – подумавши, додав Моріс.

– Охоронці в нас хлопці суворі, можуть і "припечатати", якщо у поганому настрої, – похмуро сказав Джером. – Це, звичайно, не завжди, але бувало. Не дай бог зробити охороні зауваження, або спробувати зупинити – визнають за прояв агресії до персоналу.

– Одному особливо буйному призначили уколи сірки. Вони викликають нестерпну агонію – їх ставлять приблизно опівдні, до вечора піднімається дуже висока температура.

Спочатку біль концентрується на місці уколу, а потім поширюється по всьому тілу. Вночі хапає серце, спати неможливо, а на ранок – наступний укол, – Стажер мимоволі перекрутив плечима від слів санітара. Мурашки бігли по шкірі через жахи, які творилися в цій лікарні.

– Здається, більше дванадцяти уколів ніхто не витримував, з кожним разом дозування збільшується, і я, більш ніж впевнений, що Алекса Крамера чекає саме така доля.

– Отже, – ледве вони залишилися наодинці, схвильовано сплескав руками Лангре, що було вкрай на нього не схоже. – Що головного ти дізнався, з розказаного нам Джеромом і Морісом?

– Що по всьому місцевому персоналу в'язниця плаче? – Зігнув брову Стажер.

– Що останнє вони нам сказали? До Алекса щодня приходив Пастир і читав Біблію, правда в коридорі, оскільки в палату до Крамера його не впускали. А це означає, що я до Моріса за Біблією, яку той залишив, а ти використай всю свою чарівність і значок. Пробий по камерах номера машини Пастиря, а потім його будинок. Зустрінемося в головному холі, – на цих словах Лангре стрімким кроком сховався за найближчим поворотом. Стажер лише знизав плечима і відправився на пошуки охорони, щоб домовитися про перегляд відео з камер.

На подив, значок і чарівність допомогли, так що вже через півгодини Стефан увійшов до вестибюля, де на одному

зі стільців його очікував Лангре. Той поплескав по сидінню поряд з собою.

– Вийшло? – Запитав комісар.

– Так, – кивнув Стажер. – Тут поруч, в гуртожитку.

– Я теж дещо відкопав, – він протягнув Стажерові відкриту Біблію, де червоною ручкою був виділений уривок про змія-спокусника в Райському саду і першому гріхопадінні. Закладкою на цій сторінці служила записка, з до болю знайомими словами "Я знаю, що ти зробив п'ятнадцять років тому."

– Пастир теж отримав картину? – Швидко зміркував Стажер.

– Пам'ятаєш, я показував тобі теку із справами? Виходить, він цілих п'ятнадцять років ходив озираючись, боячись скомпрометувати себе, свою сім'ю і навіть свою країну. А потім кинув дружину з шістьма дітьми і ніби розчинився у повітрі – впевнений, що відразу після записки із загрозами, – гмикнув Лангре. – Після недавніх новин про смерть сера Альприма, Пастир зірвався. Якщо є передумови, то буде психічна реакція, пов'язана з потужною агресією.

Сьогодні в лікарні Пастир дізнався, що увпонеділок у Крамера суд, і той може виконати загрозу – здати його з тельбухами. Як ввжаєш, що він зробить?

– Я пам'ятаю його справу, – кивнув Стажер. – І дивно ось що: він скоїв деякий жахливий злочин, жив з цим п'ятнадцять років і при цьому жодного разу не спостерігався у пси-

хіатра.

– Такі нікому не довіряють, – похитав головою Лангре. – Та і взагалі більшість чоловіків бояться психіатрів.

– А сім'я? Невже рідні нічого не помічали?

– Хто знає. Просто про це не прийнято говорити. Стигма нашого суспільства така, що якщо ти звернувся по допомогу, то з тобою щось не так.

– Краще нам тут не розсиджуватися! – Раптом схопився зі свого місця Лангре, і кинувся геть з лікарні, на ходу кинувши:

– За мною!

До будівлі гуртожитку вони добралися в рекордні терміни. Важко дихаючи, Лангре зігнувся навпіл – все ж вік був не той, щоб носитися по вулицях.

– Священик, – звернувся він до молоді, що сиділа на лавочці біля під'їзду. – В рясі, – Лангре знову з шумом вдихнув повітря. – На якому поверсі?

– Третій, – сходу видав один з хлопчаків, що оторопів.

Незважаючи на біль, що колола у боці, комісар кинувся вгору по сходинках. І вчасно – в кімнаті з відкритими дверима на ремені від брюк, висів чоловік – зовсім ще молодий, років тридцяти. Далі події розвивалися з неймовірною швидкістю. Комісар почав діяти, ледве усвідомив те, що відбувається, швидше на автопілоті. Діставши з – за пояса невеликий ніж, він підвівся навшпиньки, намагаючись однією рукою перерізати ремінь. Пастир вже навіть не хрипів, лише

гойдався під стелею безвільною ганчірковою лялькою. Але надія на порятунок все ще залишалася.

Перерізавши пояс на очах у застиглого в дверному отворі Стажера, Лангре обережно опустив Пастиря на підлогу.

– Вмієш робити штучне дихання? – Коротко запитав він, на що Стажер лише розвів руками.

До кімнати вбігли ті самі хлопці з двору, які підказали їм поверх :

– Ми почули крики і вирішили перевірити. – Побачивши, що відбувається, вони викликали швидку допомогу.

Тим часом, Лангре почав робити непритомному хлопцю штучне дихання і масаж серця, як його вчили на практичному занятті, ще років сорок назад. Пастир, здавалося не дихав, пульсація на сонній артерії була слабкою настільки, що Лангре міг переплутати її з пульсацією власних пальців. Але він все одно не втрачав надії. Коли Лангре втретє натиснув на грудну клітку Пастиря, той несподівано захрипів і розплющив очі із словами:

– І вона.

– Живий, – радісно видихнув Лангре.

Швидка приїхала досить швидко. Санітари завантажили самовбивцю на ноші.

– Це було неймовірно, – вигукнув Стажер, провівши поглядом лікарів, що спішно пішли. – У вас вийшло!

– Раніше таке проробляв тільки з манекеном, – витерши піт з лоба, признався Лангре. – А тут жива людина, ще зовсім

молода, боявсь йому ребра зламати.

– Не страшно було брати на себе таку відповідальність? – Захоплено запитав Стажер.

– Трохи страшнувато, – признався Лангре. – Але хіба в подібні моменти думаєш про таке? Мені ще ніколи не доводилося рятувати шибеників. Якщо чесно, я думав, що у нього немає шансів. "Я дуже злий на тебе, нам треба поговорити про це, поки я не помер", – багато тих, хто пішов на той світ, так і не зумівши вимовити цих слів. Не наважившись або запізнившись...

– Якщо перед смертю, людина встигає попроситися, то і у його близьких, і в самого вмираючого, крім всепоглинаючого горя, залишається ще дещо – почуття деякого завершення.

– Так, правильно. Гідно попроситися з дружиною, дитиною або матір'ю – добра смерть. Вмираючі, завжди знають, що помирають. Навіть маленькі діти, які ще не вивчили поняття слова "смерть", – знають. І краще, що можна зробити перед смертю – признатися і розкаятися. Усвідомити свою провину, пошкодувати про вчинений проступок і отримати пробачення. У поганих вчинках завжди треба зізнаватися, адже своєчасне і щире розкаяння – це велика сила, здатна перекреслити навіть дуже негідну поведінку.

Не даремно психіатри вважають, що в пригнічуючих випадках причинами суїциду стають незадоволення собою і, внаслідок втрата інтересу до життя, що тягне психічні розлади. Найчастіше звести рахунки з життям наважуються ті,

хто страждає від душевного болю і перебувають у постійному стресі.

– Зрозуміти самовбивцю може тільки той, хто побував на їхньому місці.

Глава 8

В Петербурзі виявилось, за звичаєм похмуро, дув вологий вітер, а затягнуте свинцевими хмарами небо, сипало дрібним дощем. Смурні пасажири, виходячи з будівлі аеропорту, поспішали до очікуючих їх таксі, бажаючи якнайскоріше опинитися спочатку в теплі салону автомобіля, а потім вже вдома або в готельному номері. На фоні загального настрою Ніколас виділявся своєю посмішкою і піднесеним настроєм.

Він встиг непогано виспатися під час польоту, а зараз збирався відправитися назустріч пригодам, в компанії дуже миловидної особи, так що в нього не було приводу хмуритися. Втім, вони цілком могли затриматися ненадовго в якомусь милому ресторанчику. Адже хто ж вирушає вершити справи на голодний шлунок?

– Дівчина, скільки часу? – Сліпуче посміхнувся Ніколас і підморгнув.

Здивовано, Ганна подивилася на свій наручний годинник і знову на нього:

– Десять хвилин одинадцятого, а що?

– А скільки вільного? – Продовжив дуріти Ніколас.

– Ти ж знаєш, у нас його мало. – Навіть не посміхнувшись, заперечила дівчина.

– Гарзд, але ж красуням теж потрібно їсти? Я знаю од-

не містечко тут поруч. Ми швидко, – акуратно підхопивши Ганну під лікоть, Ніколас повів її до виходу.

– Ти виглядаєш, як самотня жінка, – сказав він, коли вони сіли в найближче таксі, що підвернулося.

– Що ти маєш на увазі? – Ганна незадоволено посовалася на сидінні. Хоч втомлений і мовчазний водій, здавалося, не звертав на них ніякої уваги, а просто віз за названою Ніколасом адресою, їй не хотілося зараз, при сторонньому, зачіпати особисті серйозні теми.

– Занадто доглянута, занадто щаслива, – не роздумуючи, перерахував Ніколас, після чого вже бадьорішим голосом додав:

– Хоча зараз і хмуришся, як небо над Пітером, але ти мені все одно жакливо подобаєшся, – схилившись до її вуха, прошепотів він.

– Нічого, це пройде, – збентежено відвернувшись, махнула рукою Ганна. – Спочатку я практично всім жакливо подобаюся. Потім не всім. Потім не жакливо. Потім просто не подобаюся. Потім жакливо не подобаюся.

– Отже, вони дурні, Ганна, – несподівано заявив Ніколас. – Вони не захотіли або не змогли впізнати тебе справжню. В наш час люди бояться складнощів і занадто усе спрощують. До відрази спрощують. Захотіли – пропали, забули, одружилися, розвелися. Бездумно і безвідповідально все якось. Швидко і просто. І ніхто нікого не потребує, і ніхто нікому не повинен. Спочатку чваняться гордістю, а потім

давляться сльозами. Гарно йдуть, а потім божеволіють, тому що залишили найцінніше, що могло бути в житті.

Намагаються заспокоїти себе безглуздою фразою: "одже так і треба". І почувають себе неймовірно самотніми в натовпі таких же самотніх людей. Двадцять перше століття – століття зовнішньої краси і внутрішньої порожнечі.

– Ти цікаво міркуєш, Ніколас, – тихо сказала Ганна, збентежена і його близькістю і тим, що водій чує їх розмову. Ніколас був зовсім поряд, вони майже стикалися плечима, кілька сантиметрів – і можна зіткнутися долонями. – Я вважаю, батьки тебе добре виховали.

Автомобіль зупинився біля входу в ресторан, і Ніколас, обійшовши машину, відкрив двері з боку Ганни:

– Дозволь тобі ще раз це довести, – він галантно протягнув руку.

Ресторан дійсно виявився досить гарним. З ненав'язливими розторопними офіціантами, великим вибором блюд у меню, затишною атмосферою і розташованими досить далеко один від одного столиками, що надавало відчуття відокремленості. Сніданок явно пішов дівчині на користь, вона помітно розслабилася і навіть повеселішала.

– Чому ти на мене так витріщився? – Вперше за ранок посміхнулася вона.

– Одна твоя присутність – вже натяк на секс, – посміхнувся куточком губ Ніколас, зробивши знак офіціантові, щоб той приніс ще чаю.

– Давай без цих твоїх дешевих підкатів, – закотила очі дівчина.

– Гаразд, – кивнув він. – Знаєш, я взагалі непогана людина. – Мої слова можуть здатися грубими або образливими, але я нікому не бажаю зла. Просто кажу правду. Я можу за одну секунду психанути, зненавидіти весь світ, а в іншу, як ні в чому не бувало, посміхатися і говорити, як прекрасне це життя.

– Знаю, – погодилася Ганна, – а ще ти дуже самовпевнений.

– Ця моя головна зброя, – Ніколас змовницьки підморгнув, немов збирався розповісти якусь страшенно сокровенну і цікаву таємницю. – В мене характер такий – не вмію програвати. Або я переможець, або гра ще не закінчена. Неважливо хто проти, головне не боятися і діяти.

– Розкажи мені ще трохи про те, як Ніколас Романов став Ловцем Снів, – зробивши ковток чаю, попросила дівчина. – Як ти усього цього добився?

– Хто хоче багато чого досягти, передвсім, має бути вимогливим до себе. Спочатку мені було просто цікаво, як людина уві сні може чути, бачити і відчувати, ставати головним персонажем яскравих картинок. А далі я спробував в цьому розібратися – раз, потім другий, ще і ще. Тепер це моє хобі, – посміхнувся Ніколас.

– Наша зустріч відбулася через мій сон. – Ганна несвідомо зім'яла серветку, потім розгорнула її і розгладила. – Але

цей сон не єдиний такий, е-м-м-м... – вона замислилася на секунду, підбираючи відповідне слово. – Незвичайний. Іноді я бачила чужі сни. Іноді зустрічала у своїх снах інших людей, відчувала, як би сказати – їх присутність. І розуміла, що вони тут не просто так, не випадково, що вони на зразок мандрівників, тільки не по країнах і містах, а по сновидіннях.

І я б хотіла запитати в тебе, – дівчина пильно подивилася на Ніколаса. – Ти думаєш, що втручаючись в сон іншого, ти можеш допомогти? Припустимо, сон це програма, яка допомагає знайти вирішення якоїсь проблеми. Я би вчинила навпаки – ускладнила б сон до такої міри, щоб людина зрозуміла, що вона спить, що може змінювати реальність навкруги, керувати нею, як їй заманеться.

– Мені б хотілося охороняти чужі сни, – подумав, відповів Ніколас. – З'являтися в кошмарах і позбавляти від них людей. Переміщатися між сновидіннями, спостерігати за ними. Ця думка багато років не дає мені спокою. Я готовий присвятити цьому все своє життя, але до путя не можу знайти інформації. Я здатний по полицках розкласти будь – який сон – його початок, кінець, все до найдрібніших подробиць. Але далі за власні сни, зайти не можу. Якби міг, то допомагав би людям, втручаючись тільки в крайніх випадках, коли дійсно потрібна допомога. Зберігав би їх таємниці, спостерігав би за їх світами, заради такого і життя не жаль.

– Знаєш, – сказала Ганна, кивнувши офіціантові, щоб той приніс рахунок, – я чула, що за кошмарами криється неосяж-

не поле ресурсів. Так що твоє бажання допомогти може виявитися ведмедячою послугою, – вона піднялася з-за столу, прихопивши з свіднього стільця свою сумочку. – А тепер давай викличемо таксі. Тільки цього разу без ресторанів, кіно і доміно. Відразу в готель, не повертаючи.

– Відразу в готель! – Театрально схопився за серце Ніколас. – Я, між іншим, пристойний чоловік!

Біля дверей таксі вони випадково зіткнулися руками. Ганна хотіла сама відкрити двері, а Ніколас продовжував доводити, що вона не помилилася, і його дійсно добре виховали. В цей момент, він опустив погляд вниз і вперше помітив червону ниточку, обмотану навколо безіменного пальця її руки, – на тому самому, де зазвичай носять обручку.

Велику частину шляху він мовчав, обмірковувавши те, що побачив. Ніколас цікавився багатьом, у тому числі і легендами про обручки і червону нитку долі.

Вважається, що кільце – сакральний символ браку, тому з ним не можна поводитися легковажно, наприклад, крутити. Прикмети про обручку свідчать, що це може привести до розлучення. Кільце, як замкнуте коло символізує цілісність і єдність. Воно не має ні початку, ні кінця, тому часто асоціюється з вічністю і нескінченністю. Нескінченність, що обернулася навколо пальця, здавна була символом влади. Це знак особливого становища, приналежності до певного кола.

– Про що замислився? – Ганна легенько торкнулася його

плеча, привертаючи увагу.

– Та так... – знизав плечима Ніколас. – Про кільця. Ти знала, що власника кільця можна розглядати, як володаря власного всесвіту, який він носить з собою? Тому воно служило невід'ємним атрибутом чародіїв, жерців і королів. В царя Соломона був магічний перстень, за допомогою якого, він міг керувати ангелами, демонами, всіма стихіями і духами природи.

– Гм, – здивувалася дівчина. – Про Соломона багато читала, але цього не знала.

– В стародавньому Єгипті кільце, як знак вічності мало подібність, з укладеним у вигляді кола шнуром, кінці якого зав'язувалися вузлом, – продовжив Ніколас. – Часто цей символ був присутнім в зображеннях богів. Наприклад, ширяючий сокіл з храму Гори в Едфу, тримає в своїх кігтях цей символ вічності. Сила кільця, що запобігає біді, служила захистом фараонові. Імена правителів при написанні полягали в царському кільці, так званому картуші.

Прості люди використовували вузликові амулети у вигляді кільця, які повинні були захищати від хвороб і інших нещасть.

– Я чула, що в Китаї коло вважалося основою всесвіту, – згадала Ганна. – кільце було символом вічності, а також переваги і влади. Ціле кільце означало прихильність імператора, розімкнене – його гнів по відношенню до підлеглих. В древньому Китаї існував звичай посилати одно з таких

перстнів у посиланні за якийсь вчинок. Якщо це було ціле кільце, то імператор мав намір відновити цю людину на державній посаді, зберегти його репутацію і не знижувати у званні. Якщо ж воно було розімкненим, то це означало, що людина більше не допускалася до державних справ.

– У каблучок є багато значень, – кивнув ловець. – В алхімії існує відомий багатьом символ – змії, що кусає власний хвіст. Значення його пов'язане з ідеєю часу – хід часу супроводжується руйнуванням, оскільки минуле, неначе безповоротно втрачається, тобто час пожирає сам себе. Як і в індуїзмі, змії асоціюється з циклом життя людини в природі і в усьому всесвіті.

В алхімічних манускриптах зустрічається також емблема із зображенням дитини, рука якої покоїться на черепі. Дитину обвиває змія, що згорнулася в кільце і кусає свій хвіст. Змії полягає в колі з двома символами крайніх полярностей. Створення світу, дитини і символу смерті – черепа. Взята, як єдине ціле, ця емблема може бути представлена, як "На моєму початку закладений мій кінець" ... – Ніколас подивився Ганні в очі. – Помітив нитку в тебе на пальці, – він кивнув на її руку.

– Так. – Ганна опустила голову вниз. – Все проходить, але не забувається.

– Тебе колись любили? – Ніколас взяв її за руку і переплів їх пальці. Дівчина трохи міцніше стиснула його долоню. – Шрами можна перетворити на прикраси, намалювавши на

них тату, – і він тепло посміхнувся. Ледве вони під'їхали до готелю, як у Ганни задзвонив телефон.

– Це Едвард, – промовила вона і включила гучний зв'язок.

– Вітаю, Едвард, ми вже біля готелю і слухаємо тебе.

– Ганна, Ніколас, – привітався Едвард, – у мене для вас погані новини. Наша загадкова людина з Тауредра пропала. Вранці, охороняючі його поліцейські постукали у двері його номера, щоб продовжити допит з метою з'ясування особи, але чоловік не відгукнувся. Коли стало зрозуміло, що відкривати той намір не має, вони зламали двері, замок був закритий з середини, і дуже здивувалися, виявивши номер порожнім. Скажу так, – зітхнув Едвард. – Непомітно вийти він не міг, оскільки охорона весь час була напоготові.

Але і це, ще не все, – по голосу Едварда було чутно, що він явно спантеличений і вкрай незадоволений ситуацією. – Якимось чином з митного сейфа пропали вилучені в нашого дивного пасажира документи. Ми доки так і не зрозуміли до кінця, що сталося. Містифікація? Але навіщо? Тим більше, що в паспорті втікача стояла безліч штампів інших держав. Яким був сенс видавати себе за громадянина невідомого Тауредра? В будь – якому випадку обшукайте номер, вас впустять, я домовився. На цьому поки все. Відбій, – попрощався Едвард.

– Розуму незбагненно, – похитала головою Ганна. – Якби тебе тут не було, я би подумала, що божеволію.

– Він реальний, мила. Інші теж його бачили. Не може ж

це бути колективним божевіллям? – Ніколас підбадьорююче поплескав її по плечу. – Знаєш, я тут трохи понишпорив в інтернеті, – сказав він, – були і інші люди, які згадували неіснуючі назви міст і країн, розмовляли незрозумілою мовою і були одягнені в дивний одяг. Давай оглянемо номер?

Поки вони піднімалися на ліфті до потрібного їм поверху, Ганна задумливо сказала:

– Знаєш, навіть якщо він прийшов з якогось паралельного світу, все одно міг поспілкуватися з місцевими, оскільки знав багато мов. І чому люди досі не придумали одну мову на весь світ?

– Впевнений, вона вже була, – пропустивши дівчину вперед, Ніколас вийшов слідом за нею в коридор.

В номері виявилось порожньо. Ні записок, ні телефону – нічого. Тільки халат і футболка, недбало кинуті на стілець.

– Речі, які занадто брудні, щоб вішати їх в шафу, але занадто чисті, щоб прати, ласкаво просимо на стілець, – усміхнулася Ганна. – Не бачила нічого подібного, але все ж він був – цей чоловік із Тауред.

– Давай ще оглянемо? – Запропонував Ніколас.

Він почав порпатися в столі, сподіваючись знайти хоч якусь зачіпку. Судячи із скептичного виразу обличчя, Ганна не розділяла його надій, але теж приєдналася до пошуків. Вона заглянула під шафи і ліжко, потім провела долонею між подушками дивана.

– Ніколас! – Раптом вигукнула вона. – Тут щось є! – Дів-

чина дістала з-під подушки пачку якихось карток. – Дивися!

Придивившись, Ніколас зрозумів, що це колода гральних карт, тільки трохи незвичних на вигляд.

– Дай сюди, будь ласка, – попросив він. Ніколас перегорнув з десяток карт, розглядаючи малюнки. – Ти не проти проконсультуватися з тим, хто в цьому розуміється на порядок краще нас з тобою?

Ганна згідно кивнула і Ніколас відразу ввімкнув на мобільному прямий ефір.

– Банда! – Звернувся він до своїх численних підписників. – Сьогодні ми з однією прекрасною дівчиною, в якій, як ви пам'ятаєте, скоро відбудеться модний показ, знайшли дуже примітну колоду карт. Може серед вас є знавці? Ніколас пробігся поглядом по коментарях і підключив до ефіру людину, що запропонувала допомогу.

– Добридень, – привітався той. – Я відразу її впізнав! Це колода Великої Вітчизняної війни. Між іншим, в цій колоді у кожного короля є свій історичний прототип, що означає одного з чотирьох великих людей минулого. Король пік – Цар Давид, король трэф – Олександр Великий, король червей – Карл Великий, а король бубей – Юлій Цезар.

– Дякую вам велике за таку швидку відповідь, – подякував Ніколас, потім звернувся до іншої аудиторії:

– Знаєте, чому діалог з новим знайомим нагадує гру в карти? В кожного з вас є своя стратегія. Своя головна думка і козир в рукаві. Але, результат партії в покер і розмови за

чашкою кави, залежить не лише від них. Вміння чути співрозмовника і вгадувати його наступний хід, підвищує ваші шанси на успіх і в картковій грі, і в перемовинах з партнерами. На цьому ми з вами поки прощаємося. Трохи пізніше обговоримо наш модний показ.

– Ніколас, – покликала його Ганна. – Едвард дзвонить.

Вони сіли поруч на дивані, Ганна прийняла виклик і ввімкнула гучний зв'язок:

– Наш прибулець не залишив нічого, крім однієї зачіпки. Тільки колода карт Великої Вітчизняної війни.

– Гм, – здивовано кашлянув Едвард. – Більше схоже на те, що росіяни в аеропорту щось наплутали. Андора – маленька країна, з неї навряд хтось подорожує літаком. Може ще і паспорт був так оформлений, що назва селища була написана більше, ніж назва країни. "Тауредець", напевно, намагався пояснити на ламаному французькому, що він з селища Тауред, а росіяни, які самі погано знали французький, подумали, що він говорить про країну. В будь – якому випадку єдина ваша зачіпка – карти. Працюйте над нею.

Я теж спробую щось дізнатися. – На цих словах Едвард поклав трубку.

– Що робитимемо з "кінцем Світу", що насувається? – Відклавши телефон, запитав Ніколас. – Як зупинимо?

– Для успіху будь – якого підприємства потрібно три людини, – суворим тоном сказала дівчина. – Мрійник, бізнесмен і сукин син.

– Залишилося знайти сукиного сина, – усміхнувся Ніколас.

Дівчина заливчасто розсміялася, а потім додала:

– В крайньому випадку, кінець Світу зупинить мій папа, – побачивши непідробно – здивований вираз обличчя Нікола-са, вона знову розсміялася. Але, зглянувшись, все ж пояснила:

– Пам'ятаю, коли я була маленька, в нас на поверсі оселився якийсь хам, до нього постійно ходили друзки, кричали ночами в під'їзді, палили, пиячили. Страшно було додому повертатися... Одного разу я вийшла з ліфта і почула, що вони знову там. Я на тремтячих ногах пішла до своїх дверей, вони мене зупинили, почали приставати – я в сльози. В сльозах почала мимрити, щоб вони відстали і не чіпали мене. В цей момент повз пройшли два чоловіка, і навіть уваги не звернули на ту, що плаче в цій компанії. Я заголосила ще більше. На мій рев вийшов батько.

Підійшов до одного, демонстративно перед особою показав гранату, висмикнув чеку і кинув йому в штани. Той на місці і обробився, а інші розбіглися. Граната не бойова звичайно, але у той момент я зрозуміла, що таке справжній чоловік, і як він вирішує проблеми.

– Ну, гранати в мене немає, – посміхнувся Ніколас. – Але і я дещо вмію. Не забула ще про свій показ?

Він знову включив ефір:

– Банда! Цього разу поговоримо про модний показ, який

ми обговорювали з вами вчора. В моєму випадку йдеться навіть не про одяг, а про історію, яку я хочу розповісти за допомогою нарядів і шоу. Одяг мене цікавить не в першу чергу, хоча грає і не останню роль: все ж це мода. Важливо, щоб модель була з досвідом. Типаж зовнішності не має для мене значення. Як я вже згадував, я розповідаю історію, а в історії можуть бути різні персонажі. Присилайте мені порфоліо моделей, а я відправлю їх до цеху.

До речі, дякую ательє, яке погодилося допомогти і пошити дванадцять нарядів в рекордні терміни. Обіцяю, що найближчий рік скрізь рекламуватиму тільки їх одяг. Нагадую, що цей показ йде під егідою: "А ти спробуй без грошей!", – Ніколас перекинув телефон в іншу руку. – Одяг у стилі знаків зодіаку. Число дванадцять є священним. Дванадцять місяців, дванадцять апостолів Христа, дванадцять годин – це все не дарма. Не можна просто так взяти і відмовитися від гороскопу, який перевірений роками.

Та і мені абсурдно читати, коли кажуть, що вчені відкрили новий знак Зодіаку. Астрологи, які складають гороскопи, не вчені, не може бути доктора або кандидата астрологічних наук. Як наука – існує тільки астрономія. Так, я вірю в астрологію, але називати це наукою не поспішав би. Але нам потрібна загадка. – Швидко написавши на папірці свою пропозицію, Ніколас підштовхнув його до Ганни.

– Показ міняє назву! – Урочисто заявив він. – На "Тринадцятий знак зодіаку". Дякую всім за увагу.

Ніколас зібрався було відкласти телефон у бік, але, помітивши число своїх підписників, здивовано вигнув брови. Не те щоб він рахував кожен десяток, але з часу його ефіру про знайдену колоду карт, кількість зросла з трьох мільйонів до чотирьох.

– Головне не засмучуйся через те, що ми пропустили того незнайомця, – він обійняв Ганну за плечі. – Значить, нам не судилося зустрітися з цією людиною. Не вішай носа, адже, як мовиться, треба бути вдячним: закритим дверям, запізненню на автобус, заторам, стосункам, що закінчилися і зруйнованим планам. Це захищає нас від того, що нам не призначене.

Глава 9

Санітари понесли Пастиря на ношах. Слідом за ними пішли, приголомшені побаченим, свсіди.

Лангре за звичкою дістав з кишені пачку цигарок, та так і тримав її в руці, оскільки знаходився в приміщенні, більш того – в чужому будинку. А ось Стажер мабуть не був обтяжений особливими моральними принципами, оскільки без зайвих роздумів затягнувся електронкою. Помітивши невдоволений погляд Лангре, Стажер криво посміхнувся:

– Маю право, – він знову смачно затягнувся.

"Що ж, – подумки зітхнув комісар. – Від недалекого розуму і вчинки недалекі".

Лангре не знав, як йшли справи в інших містах, але в Парижі такі ось "ходячі паровози" викликали у населення значно більше невдоволення, ніж, наприклад, рокери чи байкери. Більшість людей негативно відносяться до тих же вегетаріанців або представників сексуальних меншин, саме через пропаганди їх способу життя. Лангре особисто плювати, що якісь люди під покровом ночі вдаються до гріха мужолозтва у своєму ліжку. Але коли ці чоловіки надівають стринги поверх джинс і йдуть на демонстрацію з плакатами, кричачи всім, що вони не такі, як всі, і їм потрібні особливі права – ось це його відверто дратує. З вейперами та ж сама

історія – нехай парять вдома. В своєму нужнику, під ковдрою, де завгодно, але тільки не при Лангре. Він був людиною старих поглядів і вважав, що якщо і палити, то цигарки, або не палити взагалі, третього не дано.

Стажер видихнув кілька кубометрів щільної пари, чому Лангре скривив обличчя:

– Сподіваюся, ця мода швидко мине. – Гаразд, – махнув рукою Лангре. – Я на вулицю.

Вийшовши з під'їзду гуртожитку, комісар опустився на ту ж лавку, де сиділи підлітки, що підказали поверх, і закурив. Коли через хвилину до нього підійшов Стажер, Лангре з клацанням, викинув недопалок до урни:

– Давай назад в лікарню. Тут нам більше нічого робити.

Стажер мовчки кивнув і вони неквапливою ходою попрямували вниз по вузькій вуличці.

– Ті хлопці виявилися непоганими, хоч і живуть в такому районі. – Порушив мовчання Стефан. – Зараз надто багато різних угруповань, ростуть, як гриби після дощу. Не уявляю, як з цим боротися.

– Мене більше турбує, що насильство все частіше стає засобом самовираження, що переступає всі прийняті в цивілізованому суспільстві межі, – похитав головою Лангре. – В передмістях багато ворогуючих банд, іноді їх розбирання зовсім виходять з-під контролю.

– Там щось відбувається, переглянувшись, вони кинулися у бік шуму.

Біля воріт лікарні творилася суцзя нерозбериха: місцева охорона в чотири руки утримувала чоловіка, який щосили чинив опір, намагаючись одягнути на того кайданки. Біля ніг бешкетника лежав якийсь металевий предмет. Втім, чисельна перевага швидко взяла верх, і хулігана все ж упаковали. Підійшовши ближче, Лангре упізнав в ньому члена із угруповання "Атлантико".

– Це все неспроста! – вигукнув Лангре, схвильовано озирнувшись на Стажера. – Я до Крамера, ти за машиною!

Комісар з всіх ніг помчав в палату до Алекса, але його гірші побоювання підтвердилися, чуття не підвело – Крамера там не виявилось. Не зменшуючи темпу, він кинувся до заднього двору.

Не жаліючи свій новенький Рено, Стажер різко вивернув кермо, перекривши дорогу виїжджаючому автомобілю, вийшов з машини, цілячись у водія.

– "Сім'янин", – скривився Лангре. – Дізнавшись в ньому зниклого.

Ватажок "Атлантико" вийшов з машини з піднятими руками:

– Я без зброї, ти ж знаєш, Лангре, – звернувся він до комісара.

– Знаю, – кивнув той. – Зброя – не твій метод.

– Я не збирався його вбивати, – Сім'янин кивнув у бік своєї машини. – Мені просто треба, щоб у понеділок він не потрапив до суду.

– В нього щось є на тебе? – Підкинув брови Лангре.

– Можливо, – ухильно відповів Сім'янин.

– Що сталося п'ятнадцять років тому? Розповіси? – Схрестивши руки на грудях, запитав Лангре.

– Не твоя справа, – крізь зуби процідив Сім'янин.

– Я можу допомогти, термін давності вже збіг.

– Ні, – мотнув головою Сім'янин. – В мене свої методи.

– Не варто цього робити, – завірив його Лангре. – Півроку тому Крамер вбив свою сім'ю, але вас не видав.

– "Нас"? – Здивовано перепитав Сім'янин.

– Інших, які також отримали картини, підписані його ім'ям. Але малював їх не він.

– Як таке можливе? – Недовірливо округлив очі Сім'янин.

– Хтось інший дуже успішно ховається за ім'ям Алекса Крамера, – пояснив Лангре.

– Що тут відбувається?! – Обурено вигукнув голов-лікар, що підійшов в компанії декількох міцно складених санітарів. – Крамер важкий пацієнт! – Відкривши задні двері машини, лікар сплескав руками. Стан пацієнта став ще гірший – той втратив останній розум.

Стажер сховав пістолет, Сім'янин дещо розслабився і підпалив цигарку.

– Нам доведеться вас затримати, – сказав йому Стажер, потягнувшись до кайданків, що висіли за поясом. – Викрадення людини і таке інше...

Сім'янин не звернув на нього рівно ніякої уваги, лише пи-

тально подивився на Лангре.

– Прибери кайданки, хлоп'я. – Кивнув комісар Стажерові. – Нам треба розібратися, що за чортівня робиться, хто насправді малює картини і пише записки із погрозами.

– Але ж він злочинець! – Обурено вигукнув Стефан.

– Зараз не до цього, – заперечив Лангре. – Станеться в рази більше злочинів, якщо ти зараз заарештуєш главу клану "Атлантико". Почнеться справжня війна за поділ Парижу.

Стажер опустил погляд, зрозумівши, що Лангре у черговий раз виявився правий.

– Затримай того, хто відволікав охорону, – прихильно запропонував комісар. – Буде тобі перша справа для початку кар'єри. Далі нехай їм займаються адвокати "Атлантико".

Сім'янин схвально гмикнув на ці слова.

– Я зрозумів, що ти не хочеш розповідати про те, що сталося п'ятнадцять років тому і про те, що вас всіх зв'язує, – звернувся до нього Лангре. – Але все одно подумай над цим. Помирають люди, не пройшло і години, як я дістав з петлі одного з "ваших". Лікарю, – відразу за першою підкурив другу цигарку і окликнув завідувача Лангре. – Скажіть, будь ласка, Алекс Крамер осудний? Суд прийме його заяви?

– Боже збав, авжеж ні! – Сплескав руками лікар. – В мене в кабінеті є вся особлива характеристика картини психогенного стану Крамера. Пацієнт з тих, хто вчинив "втечу в хворобу", – помітивши здивований погляд Лангре, він пояснив:

– Так називається своєрідна поведінка деяких хворих, пе-

реважно з числа підслідних ув'язнених. Зараз покажу вам наочно, як це виявляється. Алекс, – покликав того доктор. – Скільки буде двічі два?

– Три або п'ять, – тихим голосом відповів Крамер.

– Яке сьогодні число?

– Тридцять п'яте.

– Якого кольору сніг? – Поставив останнє питання лікар.

– Червоний, – все таким же безбарвним тоном відгукнувся пацієнт.

– Відповіді характерні своєю очевидною безглуздістю, – сказав лікар. – Але хоч вони і "не потрапляють у ціль", уважний спостерігач помітить, вони майже завжди даються в площині питання. Через це, все сказане хворим виглядає нарочитим і удаваним. Це відноситься і до дій теж. Дайте йому цигарки.

Лангре простягнув Крамеру пачку і сірникову коробку. Той дістав цигарку і затиснув її між губами, тільки неправильно, а фільтром від себе. З сірниками сталася та ж історія – Крамер спробував запалити їх зворотною стороною. Не витримавши, Сім'янин перевернув цигарку правильною стороною і підпалив від своєї запальнички.

– Крім рідкісних виключень, пацієнт невірно виконує всі найпростіші завдання, проте загальний напрям дій відповідає меті, – продовжив свою розповідь лікар. – Такі хворі справляють загальне враження розгубленості. Дивляться перед собою нічого не розуміючим поглядом, скаржаться на

головний біль, або абсолютно апатичні, або навпаки, наводять метушню: можуть несподівано розсміятися, злякатися і сховатися під стіл.

Спочатку такі пацієнти здаються глибоко недоумкуватими, але чим довше їх спостерігаєш, тим очевидніше стає, що в їх недоумстві і безглуздості є система. Чи, як пишуть в книгах, "в їх безглузді ховається цілий метод", – лікар плавним неквапливим рухом забрав у Крамера цигарку і, струсивши вуглинку, з клацанням відправив її до урни. – Я не маю на увазі, що він спеціально прикидається, ні, це швидше несвідома поведінка, "втеча в хворобу".

– Моя мила дружина, мої чудові діти! – Раптом заголосив Крамер. – Хобі, гроші, робота – в мене було все! І раптом я опритомнів в психлікарні, прикований до лікарняного ліжка, – чоловік схопився за голову. – Я плачу, б'ю кулаками стіни! – Крамер голосно хлипнув, по запалих щоках текли сльози. – Лікарі говорять це загострення, але я, я, я... Просто не розумію, чому все це зі мною сталося! – він різко замовк, опустив голову вниз, і так завмер, роздивляючись свої черевики.

– Хворий насправді приголомшений нещастям, що звалилося на нього, він розгублений і не може знайти виходу із ситуації, що склалася, – сумно зітхнув головлікар. – Він в жаху від покарання, що загрожує йому, і щиро хоче з'їхати з глузду, щоб не розуміти того, що відбувається і не брати участь у цьому. Все це наростає сніговою кулею, свідомість руйнується.

ся і хворий вибирає найбільш доцільну, як йому здається, тактику поведінки.

Він несвідомо починає розігрувати психічнохворого і робить це саме так, як це уявляється людині, що не розуміється на психіатрії, – нарочито безглуздо і перебільшено.

– Здається, він заслуговує на співчуття, – похмурнів Сім'янин.

– Мабуть він чогось дуже сильно злякався. – Задумливо протягнув Лангре.

– Саме так, – кивнув лікар. – В нього виникло свідоме або несвідоме бажання тим або іншим шляхом, хоч би на якийсь час сховатися від навислої над ним небезпеки.

– Вся справа в картині, яку він отримав, – зрушив брови Стажер.

– Півроку тому Алекс Крамер попав до нас з гострим психозом, який розвинувся на фоні повної відсутності сну. В будь – якому випадку, пани поліцейські, моя відповідь на ваше питання така, – лікар перевів погляд із Стажера на Лангре. – Запевняю, що Крамер, не грає, не обманює і не симулює. Він дійсно хворий. Жоден суддя не прийме його заяв або визнань.

– Дякую, що ввійшли в наше становище, – Лангре потиснув йому руку.

– Всього вам доброго, – попрощався доктор. Слідом за ним, з двох боків, притримуючи Крамера, пішли і санітари.

– Знову ниточка обірвалася, – стиснув губи комісар. – До-

ведеться шукати далі. Хто ж за всім цим стоїть?

– Що такого ви всі нарobili п'ятнадцять років тому, раз досі боїтеся признатися? – З щирою цікавістю запитав Сім'янина Стефан. – Вам же все одно нічого не буде, термін давності збіг.

Проігнорувавши його питання, Сім'янин звернувся до Лангре:

– Дозвольте відкланятися. Мені пора дзвонити адвокату і звільняти свою людину.

Стажер різко зблід і перелякано округлив очі. Він сховав в кишені тремтячі руки і відвернувся, зробивши вигляд, що дуже зацікавився кленом, що росте неподалік.

Глава 10

Ніколас опустився на диван і задумливо перевернув кілька карт. Наштовхнувшись на червову даму, він трохи спохмурнів, зітхнув і подивився на Ганну:

– Мені б хотілося дізнатися. – неголосно сказав він. – Яка ти насправді?

– Та звичайна я, така, як всі, немає в мені нічого особливого, – дівчина посміхнулася куточком губ. – Трохи романтична, вірю в чудеса, добрих людей і в те, що всі наші думки матеріальні. Вірю в долю, в те, що чоловік і жінка можуть підходити один одному, як дві половинки одного цілого. Люблю мріяти і забувати про те, який жорстокий насправді цей світ.

– Ти цілеспрямована? – Запитав Ніколас.

– Так, принаймні, намагаюся такою бути. Я завжди кажу те, що думаю. Напевно через це здаюся дивною, але... – Ганна задумливо прикусила нижню губу. – Але я не хочу позбавлятися від своїх дивностей, адже без них перестану бути собою – такою, яка я є. А ще я довго тримаю людей на відстані. Спочатку мені треба відчути людину, зрозуміти яка вона – тільки потім я зможу довіритися і підпустити ближче.

– "Своїх" людей я впізнаю миттєво, – похитав головою Ніколас. – До них не треба пристосовуватися і довго впізнавати, щоб полюбити. "Своїх" відчуваєш відразу – неважли-

во, де і за яких обставин сталася зустріч. Це, як удар під дих – відразу розумієш.

– Неймовірно. – Тепло посміхнулася Ганна.

– Розумієш, що ви однієї крові, – продовжив Ніколас. – Що це та людина, з ким можна розділити хліб і пити в бій. А якщо ви раптом одного разу виявитеся по різні сторони барикад і станете ворогами, то це буде честю, а не бідою.

– Це означає, що в тебе багато друзів? – Ганна сіла поряд з ним на диван, обдавши його квітковим ароматом духів.

– Звичайно, – широко посміхнувся Ніколас. – Я дуже люблю людей, яким ніколи не подзвоню в три години ночі і не попрошу забрати мене на таксі. Я дуже дорожу тими, хто ніколи не звернеться з подібним проханням до мене, – Ніколас дістав з кишені мобільний і кивнув на нього. – Вони – моя опора. Ті самі розрізнені крапки координат, по яких я впевнено будує свій графік. Це люди, з якими безпечно, з якими можна бути голим, бідним, п'яним. Вони не дадуть мені впасти.

– Якщо тобі буде треба, – Ганна легенько торкнулася його руки, – скажи мені і я приїду.

– Приїжджай без запрошення, – Ніколас поклав свою руку поверх її – по-дівочі вузькою і крихкою. – Цього буде досить. Вибач, – Ніколас відволікся на повідомлення. – З'явився ще один знавець карт, вмикаю прямий ефір, – попередив він дівчину.

– Привіт, Банда, – привітався він. – Знову повертаємося

до питання про незвичайні карти. Зі мною в ефірі людина, яка готова розповісти нам щось новеньке про них.

– Так, – поважно кивнув з екрану телефона чоловік середнього віку. – Знайдена вами колода колись належала членам Древнього Індійського Братства Дев'яти Невідомих. Більше того, в Пітері якраз мешкає, раніше наближена до "Братства" людина. Він працював на них. Я вже знаю його адресу, можу прислати в директ.

– Дякую, зрозумів, виїжджаю, – підморгнув Ніколас. – Банда, готуйтеся до пригод, триматиму вас в курсі.

– Я з тобою, – Ганна підхопила сумочку і, підійшовши до дверей, з очікуванням подивилася на Ніколаса.

Той відразу зрозумів, що сперечатися з нею марно – сказала, що поїде з ним, значить поїде. Було видно, як все це важливо для неї, як вона хвилюється і нетерпляче переминається з ноги на ногу. Заради неї Ніколас був готовий погодитися на будь – яку авантюру.

– Гаразд, – кивнув він. В цей момент телефон коротко пиликнув, Ніколас швидко прочитав повідомлення. – Нам якраз прислали адресу, ходімо.

На вулиці вони зіткнулися з суворою пітерською реальністю. Гнані поривами вітру, краплі дрібного дощика потрапляли то в ніс, то в очі, то в вуха. З необережності, ступивши в брудну калюжу, Ніколас незадоволено поморщився.

– Годі тобі, – посміхнулася Ганна. – Це ж типова пітерська погода: весна – не весна, літо – не літо.

Проте підбадьорити Ніколаса їй так і не вдалося. Весь шлях у таксі, він похмуро дивився в екран телефону, читаючи інформацію, яку йому скинули підписники. Про Павлова, що живе на околиці Пітера, в будинку університетських професорів, з яким їм належало познайомитися в найближчому майбутньому.

Відкрив двері під'їзду цегляної девятиповерхівки, Ніколас відразу зрозумів, що його чекає – він бачив сотні таких будинків. Брудних, напівзруйнованих, доживаючи останні роки, як і їх мешканці. Ввійшовши до єдиного ліфта, пописаного кострубатими графіті з матюками, Ніколас і Ганна синхронно затримали дихання. Але це мало допомогло – від смороду, сльозилися очі. Ледве переживши поїздку на останній поверх, вони вискочили з ліфта. Тут справи йшли анітрохи не краще.

На підвіконні – давно зачахла квітка в тріснутому горщику, на підлозі – порожня консервна банка, що мабуть була попільничкою. Хоча її явно не використали за призначенням – недопалки валялися всюди, а сморід сміттепроводу міг сміливо конкурувати із смородом з ліфтової кабінки.

Типова картина капіталістичної розрухи, ще сильніше зіпсувала Ніколасу настрій і навіяла думки про відпустку. Замість чахлої квітки йому бачилися розкішні пальми, замість брудного стільця з продавленим сидінням – шезлонг, і красуня в червоному бікіні, що простягає йому коктейль.

Дзвінок не працював, і Ніколасу з Ганною довелося довго

стукати в двері потрібної квартири, перш ніж їм відчинили. На порозі їх зустріла трохи повненька жінка середнього віку в квітчастому фартусі і з недбалим пучком волосся на голові. Деякий час вони мовчки роздивлялися один одного. Втім, Ніколасу було не звикати – в його професії клієнти рідко починали розмову першими.

– Добридень. Ви, якщо я не помиляюся, Павлова Ольга? Мене звать Ніколас Романов, а це – він кивнув на свою супутницю, – Ганна Шиян.

Жінка нічого не відповіла, лише продовжувала роздивлятися непроханих гостей.

– Прошу вибачення, що так затримався, я з Тауредя. Дозвольте поцікавитися, де ваш чоловік – Олександр Сергійович?

– Нічого страшного, – кивнула господиня квартири. – Проходьте, він у кімнаті, – вона вказала на останні від кухні двері. – Вам щось запропонувати?

– Ні, дякую, – відповів Ніколас. – Я краще відразу приступлю до виконання завдання. І так вже затримався на десять років.

– Так – так, звичайно, – схвильовано сказала жінка. – Він чекав вас весь цей час.

Прикривши за собою двері, Ніколас і Ганна огляділися навкруги. Кімнатка виявилася зовсім маленькою: розкладний диван, масивна шафа, крісло і старенький телевізор – ледве в ній містилися. На дивані, спиною до них, лежав

Олександр Сергійович – в пом'ятій сорочці, розтягнутих треніках і в одному тапці. Другий валявся осторонь на радянському запарошеному паркеті. Вигляд у Олександра був відверто пошарпаний і жалюгідний. Непривабливу картину доповнювало багатирське хропіння і стійкий запах перегару.

– Добрий ранок! – Ніколас акуратно потряс чоловіка за плече.

– Який до біса добрий ранок? – обурився той. – Оля! Я ж просив мене не чіпати!

– Це не Оля, – гмикнув Ніколас.

– Чого? Кого ще принесло?! – Гнівno вигукнув Олександр, і різко сівши на ліжку, зібрався було схопитися на ноги, та так і плюхнувся назад, приголомшено округливши очі. Він повільно моргнув раз, другий, третій і весь зблід, – здавалося, що чоловік ось-ось втратить свідомість від потрясіння.

– Я до вас у справі, Олександр Сергійович, – м'яко окликнув його Ніколас. – Не варто так нервувати.

– У справі? – промекав чоловік. – Так ти ж... Ти ж цей... Той самий...

– Ловець Снів, цілком вірно. Звуть мене, до речі, Ніколас Романов.

Ніколас протягнув руку, але господар квартири взаємністю не відповів – тільки тихо вирячився на непроханих гостей, прямо, як його дружина зовсім недавно. Телефон Ніколаса пиликнув повідомленням. Він швидко пробігся очима

по тексту і ледь стримав посмішку. Інформація поступила, як не можна вчасно: "Десять років тому "Пушкін" був в Індії і працював там на Братство, але його членом так і не став".

– Я розумію, що ми нагрянули вкрай несподівано, навіть не попередили, але я зараз все поясню. Тільки спершу з вашого дозволу ми сядемо, – Ганна сіла в єдине крісло, Ніколас опустився на стілець, закинув ногу на ногу і дістав зі свого рюкзака колоду карт, яку вони знайшли в номері готелю.

– Бачите, Пушкін, – чоловік здивовано вигнув брови. – Адже це ваше прізвисько, вірно? – куточком губ посміхнувся Ніколас. – Я прибув з Тауредра, а Ганна – новий член Братства. Ви повинні ввести її в курс справи з приводу цих карт, – він помахав колодою. – А це, – Ніколас дістав пухкий конверт з грошима. – Ваша вихідна допомога.

– Я вам не вірю, – різко мотнув головою Пушкін.

Розблокувавши телефон, Ніколас пробігся поглядом по новим повідомленням, що прийшли від його підписників. І знову вони виявилися дуже доречні.

– Похвально, ви пройшли перевірку, – він сховав конверт назад в рюкзак і замість нього протягнув ключі від машини. Доводилося імпровізувати і викручуватися, оскільки Пушкін був їм потрібен – той явно впізнав колоду. – Ми даємо не гроші, а можливості. Ми про вас знаємо більше, ніж ви думаєте. Останнім часом ваша поведінка нікуди не годиться. Ось хоч би вчорашній епізод. Ви пам'ятаєте, що сталося вчора ввечері після того, як вишли з роботи? Ні? Я так і ду-

мав, – Ніколас осуджуюче цокнув язиком. – А шишка в вас на голові, звідки, пам'ятаєте?

Що ж, недивно, – Ніколас демонстративно вказав на свій телефон. – Спробуємо освіжити ваші спогади, Олександр Сергійович.

Пушкін виглядав так, ніби почав сумніватися у власній осудності: часто моргав, протирав очі, пару разів вшкварив себе по щоках. Звичний світ, в якому він спокійно прожив всі шістьдесят три роки, рушився на очах.

– Олександр Сергійович, я бачу, вам здається, що ми плід вашої уяви. Дозвольте вас завірити – я абсолютно реальний. Будь ласка, заспокойтеся, адже я не зробив вам нічого поганого, так? – Ніколас питально заглянув в очі чоловікові, той повільно кивнув у відповідь.

Діставши з рюкзака пляшку води, Ніколас сказав:

– Давайте домовимося. Зараз я вам плесну мінералочки, а ви спокійно мене вислухаєте і постараетесь змиритися з необхідністю нашої співпраці. Бо я нікуди не подінуся, доки не отримаю те, навіщо прийшов. Згодні?

З хвилину чоловік недовірливо дивився на гостя, потім спрага пересилила страх, і він протягнув руку за пляшкою. Поки він жадібно пив, Ніколас продовжив читати:

– Отже, вчора, отримавши аванс, ви вийшли з роботи близько восьми годин вечора. Получка палила кишеню, ноги самі понесли в бік кафе біля будинку. Там можна було розжитися спиртним і знайти компанію, тим більше що вас

особливо не хвилювала якість ні того, ні іншого. Час пролетів непомітно. Порядно набравшись, ви вийшли з кафе близько чотирьох годин ранку і попрямували до будинку. Алкоголь ще не вивітрився, кров вирувала, душа просилася в танок. Ваша дружина прокинулася о п'ятій годині ночі від ваших завивань, – Ніколас несхвально зсунув брови.

– Двері ходили ходором, сусіди кричали благим матом і погрожували викликати поліцію. Ось тут нерви в одного з них і не витримали. Сусід, якого порядком дістали всі ваші п'яні витівки, вийшов у під'їзд. Далі ви вдарилися об одвірок, тим самим заробивши шишку і втратили свідомість. Здається, моя розповідь вас трохи втомила? – Ніколас відклав телефон у бік.

– Добре, – витерши з лоба піт, що виступив, сказав Пушкін. – Я вам вірю.

– Ми якраз підійшли до суті нашої розмови, – криво посміхнувся Ніколас.

– Точно! Досить про мене! – Гнівню виплюнув чоловік. – Я доросла людина і сам розпоряджаюся своїми грошима і своїм часом! – Він раптом різко замовк, схопився за серце і весь зблід. – Що за... – перелякано промимрив Пушкін. – Голова крутиться.

– Ой, – Ніколас театралью прикрив рот рукою, – здається після моєї мінералочки будь-який алкоголь стане для тебе отрутою, – він різко змінився в обличчі і низьким, як гуркоти грому, голосом сказав:

– Жалюгідний черв'як, ти думав зможеш і далі продовжувати в тому ж двсі? Та я тебе, нікчема, в баранячий ріг скручу і навіть не захекаюся! Думаєш, я не знаю за що тебе з Братства поперли? Вводь Ганну в курс справи! – Жорстко припечатав він.

– Ця колода є картою, – важко ковтнувши, заговорив Пушкін. – На ній прокладений маршрут до Амріти – еліксиру безсмертя. Я розповім вам все. Гра в карти на лінії фронту, була частиною життя солдата. Це був найпростіший спосіб скоротати час і зняти напругу в зоні військових дій. Під час Другої світової війни офіцери розвідки союзників зв'язалися з Американським брендом, щоб створити найтаємнішу колоду карт в історії. Британські і американські спецслужби вирішили використати Женевську конвенцію в своїх інтересах. Союзним військовополоненим, розкиданим по таборах Німеччини і окупованої Європи, гарантували право на отримання пошти і посилок від Червоного Хреста, якщо в посилках не було зброї, – він потягнувся було до мінералки, щоб промочити горло, але відразу відсмикнув руку і продовжив розповідь:

– Союзники побачили в цьому можливість контрабанди корисних для військовополонених предметів. Подібне давало шанс на організацію і здійснення втечі. Об'єкти ретельно маскувалися, щоб виключити будь-яку підозру серед нацистів. Саме так кампанія Сполучених Штатів по виробництву гральних карт була залучена в понад секретну місію по ви-

робництву особливої колоди.

Вона включала приховану карту, що показує шляхи евакуації, вказівки, цінні поради і інформацію, що могло б допомогти втікачеві дістатися до дружніх шляхів або перетнути межу в нейтральну країну, – Пушкін відкашлявся, голосно зітхнув і нервово провів рукою по сплутаному немитому волоссю. – Карта була схована між двома шарами, які утворювали гральну карту. Після занурення у воду військовополонений знімав ці шари і знаходив частину маршруту на кожній карті. Потім він збирав частини воєдино і вуаля – з'являлася діюча карта свого району! Навіть зараз, дуже мало інформації, що стосується підпільних колод. Річ у тім, що навіть після війни інформація трималася в таємниці, оскільки це було порушенням Женевської конвенції. Ніхто не знає, скільки оригінальних колод пережили війну, крім двох, які служать експонатами в Міжнародному музеї шпигунів у Вашингтоні.

– Що ж, – Ніколас звівся на ноги, підхопивши рюкзак, – ви нам допомогли. Дякую на цьому.

Вони з Ганною вийшли з кімнати, залишивши Пушкіна задумливо роздивлятися напівпорожню пляшку мінеральної води.

Ледве вони підійшли до кухні, щоб попрощатися з господинею будинку, як Олександр Сергійович в два кроки обігнав їх і з гучними риданнями впав на коліна перед дружиною:

– Оленька, кохана! Я більше ніколи! Присягаюся тобі! Ні краплі в рот не візьму, заживемо, як раніше. – Він обвив руками ноги дружини і ткнувся обличчям в квітчастий фартух, рясно змочуючи його сльозами. – Тільки прибери їх звідси, прошу!

Приголомшено округливши очі, жінка перевела погляд з чоловіка на Ніколаса.

– Ключі від вашої нової машини, – Ніколас поклав їх на кухонний стіл. – Її привезуть вам після вихідних.

– Але нам не потрібна машина. – Затерплими, від потрясіння губами, ледве вимовила Ольга.

– Що ж, – Ніколас сховав ключі назад в кишеню. – Тоді ось, – він поклав на їх місце конверт з грошима. – Тут вся сума.

Ніколас і Ганна, не змовляючись, вирішили спуститися пішки. Нікому з них не хотілося повторювати поїздку в жакливому ліфті.

– Звідки ти все про нього дізнався? – Згораючи від цікавості, запитала дівчина.

– Повезло, – знизав плечима Ніколас. – Серед моїх трьох, точніше вже п'яти мільйонів підписників знайшовся один колега з його роботи, свід по під'їзду і професор, схиблений на Таємних Братствах і теоріях змов.

– А про випивку звідки? І що ти йому підмішав? – Продовжила сипати питаннями Ганна.

– Про пияцтво все було очевидно, а в мінералку я до-

дав настоянку женьшеню, – посміхнувся Ніколас. – Вийшло щось подібне до енергетика, я завжди його п'ю. Живий, як бачиш.

Вони обоє заливчасто розсміялися.

– Виходить, ти наставив його на істинний шлях? Приємно усвідомлювати, що ти тільки що зробив світ трішки краще! – Сказала дівчина.

– Напевно, з боку це виглядало так собі, але головне, що допомогло, – кивнув Ніколас. – Гадаю, він пристосується. Я ж зміг, – він дістав з кишені телефон. – Освоюю нові технології, веду аккаунт в інстаграмі, до речі, – Ніколас включив прямий ефір. – Банда! Увага, питання: хто готовий взяти участь у пошуках еліксиру безсмертя під назвою Амріта? Пригоди тривають, – він весело підморгнув Ганні.

Мода мінлива і вередлива, тому за її віяннями важко встигати. Проте на вулиці можна зустріти елегантно одягнених людей. Серед них напевно є знаки зодіаку, перераховані астрологами.

Вийшовши з таксі, Ніколас озирнувся на всі боки.

– Доки є вільна хвилинка, пропоную перекусити і обговорити твій показ.

– З радістю, – посміхнулася дівчина.

Влаштувавшись за невеликим столиком в кутку ресторану, вони зробили замовлення.

– Раз вже показ називається "Тринадцятий знак зодіаку", – сказав Ніколас, – пропоную поговорити про саме зна-

чення. Астрологи стверджують, що існує тринадцятий знак Зодіаку – Змієносець. Нинішня структура зодіакальних знаків, що складається з дванадцяти сузір'їв, ґрунтується на системі виробленій ще в древньому Вавилоні. Один з її основних принципів полягав у тому, що Сонце, повинно знаходитися в сузір'ї в день народження кожної людини, яка належить до цього знаку. Проте внаслідок того, що рух Земної орбіти змінився за минулі століття, це становище зараз порушено.

– Я думала це просто гарна назва, – здивувалася Ганна. – Невже тринадцятий знак дійсно існує?

– Так, – кивнув Ніколас. – Новий знак Зодіаку – Змієносець, його ще називають Змієдержцем, він істотно змінив уявлення про те, хто і під яким знаком народився. Можливо, наші діти і інші покоління вважатимуть Змієносця повноцінною частиною зодіакальних знаків. Знак дістав свою назву на честь бога Асклепія, що присвятив все своє життя медицині, він лікував людей за допомогою зміїної отрути. Згадай символ, який ти бачила на кожній аптеці і лікарні.

– Точно! – Ахнула Ганна. – Змія!

– Це палиця Асклепія. Звідси і назва Змієносець. Саме так бога величали як літописці, так і різні поети. Відміно і те, що художники відтворювали у своїх картинах таке сузір'я в образі чоловіка, що тримає на руках велетенську змію. Він, як би роздирає її навпіл, а ногою наступає їй на голову.

– Я трохи вірю в гороскопи, – сказала дівчина. – Іноді слу-

хаю по радіо пророцтва, читаю в інтернеті. Тепер стало цікаво, може, я теж Змієносець?

– По екліптиці у знаку Змієносця, сонце проходить лише три дні. З вісімнадцятого по двадцяте листопада. Якраз сьогодні почалося, – про всяк випадок звірившись з датою в телефоні, сказав Ніколас. – Змієносці, природжені містики, маги і ясновидці.

– А який в них характер? Щоб знати, до чого готуватися, якщо раптом зустрінуть їх представника, – хихикнула Ганна.

– Вони сильні і впевнені люди, звиклі домагатися своїх цілей. Для них важливий не процес, а результат, до якого вони прагнуть, адже про методи здійснення бажаного вони забудуть, а про тріумфи говоритимуть все життя. Змієносці мають внутрішню силу, яка розкривається поступово, – Ніколас ввічливо кивнув офіціантові. – Комусь може здатися, що Змієносець трохи зарозумілий і іноді ставить себе на перше місце, коли інші люди, навіть близькі для нього можуть бути другорядними. Так от, це повна правда, але це не робить його поганим. Просто тринадцятий знак Зодіаку і правда особливий. Він розумний, талановитий і дуже кмітливий, що робить його злегка егоїстичним. А щодо жінок цього знаку... – Ніколас спокусливо посміхнувся. – Вони дуже хитрі і іноді злопам'ятні. Часто підозрюють, що їх обманюють, мстиві. Але якщо в стосунках до них прислухаються і поважають, жінка Змієносець може стати кращим життєвим партнером, який не дасть в образі свого коханого.

Змієносці жіночого роду також дуже запальні, але це легко вирішується – їм потрібно приділяти увагу, дарувати квіти і не забувати говорити про свою відданість. А ти любиш квіти, Ганна? – Чарівним голосом запитав Ніколас, дивлячись дівчині в очі.

Глава 11

Час наближався до обіду, а Лангре і Стажер, так і не покинули територію психіатричної лікарні. Лангре відчував, що тут ще не зовсім покінчено, що варто копнути глибше – десь натиснути, десь схитрувати. Поведінка Стажера здавалася підозрілою і дивною, комісар задумливо пожував губу. Ні, йому безперечно варто було тут затриматися.

Раптом почувся гучний відчайдушний крик, що перейшов в потужний плач. Лангре прожогом кинувся на шум, перестрибуючи через дві сходинки. І застав шокуючу картину. Крамер, стоячи на колінах, несамовито просив вибачення, а санітари намагалися його заспокоїти – поки безуспішно. Лікар, що стояв поблизу, похмуро похитав головою і щось шепнув на вухо одному з санітарів. Швидким рухом той вивудив з кишень масивний шприц і ввів Крамеру його вміст, після чого той різко заспокоївся, замовк і вже без зайвих істерик дав відвести себе в палату.

Відчувши на собі пильний погляд комісара, лікар повернув голову. Лангре був готовий дати руку на відсікання, що тільки зусиллям волі, лікареві вдалося приховати своє роздратування, той явно був невдоволений його присутністю.

– Що це було? – Підійшовши до лікаря, запитав комісар.

– Я ж сказав вам, що жоден суддя не прийме його заяв, –

відповів доктор. – Його інтелект, прагне до рівня трирічної дитини, він поступово втрачає здатність до самостійного існування.

– Я бачив щось інше, про що ви замовчуєте? – Натиснув Лангре.

Стажер встав поруч.

– Знаєте, я не хотів вдаватися до цього методу, – з жалем похитав головою Лангре, діставши підписаний ордер. – Але ви мене змусили. Нехай моєму напарникові видадуть речі Алекса Крамера і список всіх його відвідувачів.

Очі лікаря блиснули злим роздратуванням, але більше він ніяк не висловив свого невдоволення.

– Проведи пана поліцейського до стойки реєстрації, – наказав він санітару. – Нехай видадуть йому все на Крамера.

– Що тільки що відбувалося з Крамером? – Нагадав про своє питання Лангре, коли Стажер сховався за рогом.

– Він почав чути голоси. Ніби жінка співає дитячу колискову. А тільки що ви спостерігали рідкісну мить просвітлення, – знизав плечима доктор. – Він просив вибачення. Як думаєте, в кого?

– В дружини і доньок. – Трохи чутно сказав комісар, після чого рішуче додав:

– Я хочу оглянути його палату.

Виявилось, особистих речей при Крамері майже не було. З тих, що могли згодитися – мобільний телефон. До нещастя, той був майже розряджений і захищений паролем. В запро-

шеному списку відвідувачів значилися троє: Роза, Грозович і Порше.

Крамер не звернув рівно ніякої уваги на відвідувачів; сидячи на високому стільці, він махав ногами, наспівуючи собі під ніс якийсь нехитрий мотив.

Лангре озирнувся навкруги. Він і сам не знав, що очікував тут знайти. Маленька кімнатка з білими стінами і загра-тованим вузьким вікном, на столі – парочка зім'ятих листків і тупий олівець. Він махнув Стажерові у бік вузької кушетки. Той, мовчки перевірів під матрацом, струсив подушку і ковдру, але нічого. Лангре висунув один за іншим ящики столу. На дні останнього, виявилися зім'яті порожні листки і фотографія. Піднісши її до обличчя, комісар уважно розглянув зафіксованого на ній чоловіка. Середину його брови грубо перекреслювала лінія олівця.

– Навіщо ти його так? – Лангре протягнув фотографію Крамеру, втім, не особливо сподіваючись на виразну відповідь.

– Не я, – різко мотнув головою Алекс. – Він сам. Он він! – Крамер по-дитячому ткнув пальцем у бік вікна, і знову втративши всілякий інтерес до того, що відбувається, продовжив махати ногами.

Лангре виглянув у вікно. У внутрішньому дворі лікарні повним ходом йшла робота; автомеханіки перевіряли справність автомобілів швидкої допомоги, підкручували гайки, міняли шини, при цьому весело перемовлялися між собою.

Він знову перечитав короткий список відвідувачів Крамера і насупив брови. Хіба мало що могло здатися психічнохворій людині, але все одно варто було перевірити. За роки служби комісар навчився довіряти своєму чуттю, яке, варто відмітити, рідко його підводило.

– Ходімо, – покликав він Стажера і стрімким кроком вийшов з палати.

Захоплені справою працівники не звернули на роззяв, що підійшли, ніякої уваги. Користуючись моментом, Лангре уважно озирнувся, ціпким натренованим поглядом помітив мобільні телефони, що лежали на запорошеному дерев'яному столі, порожні скляночки з – під кави і пачку російських цигарок. Після, він почав вивчати осіб, і помітив чоловіка, років сорока з рваним шрамом на брові, трохи чутно свиснув, після чого театралью заплескав в долоні:

– Які люди, Грозовський! Що ти тут робиш?

Чоловік театралью вклонився:

– Якщо життя театр, я найвтомленіший актор, – невесело посміхнувся він. Потім нарочито повільно витер руки, забрудненою ганчіркою і підняв вгору відкриті долоні. Хоч він і демонстрував повну капітуляцію, в погляді виразно читалася сила і жорсткість.

– Оригінальності тобі явно бракує, – гмикнув Лангре. – Назватися в журналі реєстратури Грозовичем замість Грозовського. – Він похитав головою. – В понеділок Крамера

повезуть на цій машині, після твого "ремонту"?

– Мені потрібна допомога, Порно в небезпеці.

– Це та, яка підписалася в журналі, як деяка Роза? – Трохи подумавши, уточнив Лангре.

– Роза? Так, у неї багато татуювань і троянди в тому числі.

Схожа на порно – актрису, моє перше шкільне кохання, – мрійно прицмокнув губами Грозовський.

– Вона отримала картину? – Не ходячи навкруги, прямо запитав комісар.

– Отримала, як і я. Порно зараз в Лондоні зі своїм чоловіком. Якщо Крамер в понеділок здасть її, вона візьме на себе провину за смерть велосипедиста в автокатастрофі. А це не припустимо! – Грізно крикнув чоловік.

– Ти під червоним кодом, номер сімдесят чотири, тебе розшукує Інтерпол.

– Шкода, що не фотографи Форбс. Я б непогано виглядав на обкладинці, а, комісар? – видав короткий смішок Грозовський.

– Але ти під егідою.

– Під заступництвом російської мафії. Давай називати речі своїми іменами, пан поліцейський, – посміхнувся чоловік.

– Код червоний? – Втрутився в розмову Стажер. – Значить, його треба затримати на місці! А далі вже вирішуватиметься питання про його видачу державі, що ініціювала розшук. Поки ви говорили, я тут пошукав трохи, – Стажер

демонстративно покрутив телефоном. – На сайті Інтерполу часто залишають інформацію про міжнародних злочинців у відкритому доступі. Ви, мосьє Грозовський, дуже небезпечний.

Вандалізм, викрадення людей, пограбування із застосуванням насильства і залякування, викрадення транспортних засобів і приналежність до злочинної російської мафії, – Стажер показав в нього пальцем. – Розшукуєтеся правоохоронними органами Франції.

– Сам факт знаходження в розшуку по лінії Інтерполу – не вирок, – обсмикнув його Лангре. – Навіть, якщо хтось скоїв тяжкий злочин, після закінчення десяти років, звинувачення вже не пред'являється – ловити і карати, потрібно було раніше.

– Але по статтях, де передбачена вища міра покарання, або довічний термін, питання саджати або ні після закінчення термінів давності, знаходиться в винятковій компетенції суду, – продовжував стояти на своєму Стажер.

– Це не означає, що суд обов'язково посадить громадянина за дуже старі, хай і страшні справи. Спочатку людина з'явиться перед судом, відповідь за свої минулі гріхи, а потім окремо вирішуватимуть питання, звільнятьмуть її від покарання або ні, – похитав головою Лангре.

– Скільки б часу не пройшло, людина повинна з'явитися перед судом за особливо страшний злочин, – впевнено карбував Стефан.

– Прошло п'ятнадцять років. – Звернувся до Грозовського Лангре.

– І всі ці п'ятнадцять років я майже не сплю, – гірко усмінувся чоловік.

– Не ти один, – кивнув комісар.

– Що відомо про інших? – Схвильовано запитав Грозовський.

– Скажімо так, ти не єдиний, хто бажає смерті Алексу Крамеру, – знизав плечима Лангре. – Де твоя картина?

– У Франції, в російського посла.

Лангре замовк, пригадуючи недавні події. Смерть сера Альприма, протестуючі біля Російського посольства.

– В твоєму віці, пан поліцейський, – надтріснутим голосом заговорив Грозовський, прикуривши цигарку, – все, що могло бути досягнуто – вже досягнуто. Далі тільки старіння, згасання і смерть. Не всім повезло бути письменниками, акторами і художниками, – він недобре посміхнувся, мабуть, згадав про того самого художника, що писав жакливі картини з рептилоїдами. – Професором вже не стати, вченим не бути, час назад не повернути. Я почуваю себе так само, хоча набагато молодше за тебе.

Лангре обережно дістав із вже розкритого конверта листок паперу, пописаний нерозбірливим почерком.

"Я отримала картину разом із запискою, і тоді мені захотілося накласти на себе руки. Я купила снодійне, випила його."

го, проспала кілька годин, а, прокинувшись в холодному поту, не могла зрозуміти – я жива або вже померла? Здавалося, все обійшлося, але потім стало тільки гірше. В мене почалася депресія, я не їла, майже не спала, а якщо і спала, то мені снилися кошмари.

Перестала спілкуватися з друзями, втім, і вони не рвалися зі мною поговорити. Світ бачився, як в тумані, я кілька разів трохи не потрапила під колеса машини, але мені було все одно. Я закинула роботу і захоплення, все навкруги перестало для мене існувати, я повністю пішла в себе. І тоді з'явилися інші мої особистості, найбільше я хотіла побачити їх наяву і боялася залишитися одна. Характери були настільки різними, що я іноді плутала їх, коли вони зі мною розмовляли.

Часом в голові відбувався справжній хаос; вони кричали всі разом, намагаючись один одного перекричати. Особистості тільки множилися, а я починала божеволіти. Без них мені було погано, а з ними ще гірше. Я не знала, що мені робити. Земля йшла з – під ніг, я боялася завтрашнього дня, і післязавтра, і після. Я ненавиділа і злилася на саму себе, але нікому про це не говорила.

Я спілкувалася тільки з психіатром, здавалося, лише він один мене розумів. Що я тільки йому не казала, яку нісенітницю не несла... Мабуть, тоді в мене почав їхати дах. Прошло лише два місяці, а я знову замислилася про те, як накласти на себе руки. Постійно уявляла, як все станеться,

готувалася зустрітися із смертю, адже я перестала її боятися, найбільше мене лякало життя. Я розчарувалася в усьому: в чоловікові, навчанні, друзях, але найстрашніше те, що я розчарувалася в собі. Перестала боротися, перестала мріяти, втратила сенс життя.

Я не розуміла, чому деякі помирають, а я не можу. Хотіла, щоб все це закінчилося, набридло балансувати на краю прірви.

Я відчуваю, що скоро знову зірвуся, але ні за що не ляжу до лікарні. Я перестала цінувати свободу і життя і навряд чи знову зможу. Тепер я боюся чергового зриву, адже він може мене знову привести до спроби самогубства. Що тоді буде з моїми батьками? На них, на все життя залишиться клеймо – "дочка – самовбивця".

Нормальним людям не потрібен особливий привід, щоб жити. Вони просто живуть і не озирються назад. Мені б хотілося, щоб подія, яка сталася п'ятнадцять років тому, не мала наді мною влади, але це не так. Ми приходимо в цей світ одні і не по своїй волі, і йдемо одні і не по своїй волі. Навіть моє самогубство – "тиск обставин", що склалися".

Закінчивши читати, Лангре трохи тремтячими руками сховав лист назад в конверт. Дістав було цигарку, але в роті було і так гірко від прочитаного, що палити передумав.

– Бачиш? – Зло прошипів Грозовський. – Бачиш, що він з нею зробив? Він звинувачує її в злочині п'ятнадцятирічної

давнини, а сам став вбивцею зараз! Він довів Розу до такого стану, що вона збила на смерть людину!

– Ми допоможемо, – Лангре підбадьорююче поплескав чоловіка по плечі.

– Але. Він же... – Підкинув Стажер.

– Єдине правило в житті, по якому треба жити, Стефан, – залишатися людиною в будь – яких ситуаціях. В твоєму випадку, Грозовський, – він знову перевів погляд на злочинця, – раджу тобі почати шукати адвоката.

– Мені не потрібний юрист, який примушуватиме мене танцювати під його дудку і читати по – написаному. Я сам можу себе захистити. Головне ти стримай обіцянку і допоможи їй. Це вбиває її, – гірко стиснув губи Грозовський. – Він одним листом зруйнував її життя. Я вже нічого не боюся. Найстрашніший кошмар в моєму житті вже стався. І залишив після себе це, – чоловік вказав на свій шрам. – Одним звичайним зимовим вечором я повертався додому з роботи. В усьому будинку відключили світло, спочатку я трохи не повернувся в під'їзді, потім йшов в повній темряві по сходах. Зайшов в квартиру. Тепер постійно думаю, чому двері тоді були відкриті? А потім, раптом почув рик в темряві і на мене накинувся великий звір. Він гриз мої руки, обличчя, я не міг нічого зробити. Якісь люди відтягли його, посвітивши на мене ліхтариком. Я не міг зрозуміти, що відбувається і де взагалі я знаходжуся. Виявилось, що я помилився поверхом і зайшов в чужу квартиру, в господарів якої був великий

бійцівський пес.

Я прийшов до тями тільки в лікарні, де мені тільки на лице наклали близько двадцяти швів, – він замовк, сховав лист за пазуху і знову закурив, спрямувавши погляд кудись вдалечінь.

– Я пробив по базі третього зі списку відвідувачів, – підійшов ближче до напарника і неголосно сказав Стажер. – Порше мертвий, повісився. І ось ще що, – він відкрив на телефоні картини і почав їх неквапливо перегортати, демонструючи комісарові.

– Це ж?... Всі тринадцять? – Здивовано підкинув брови Лангре. – Грозовський, – окликнув він чоловіка, що пішов у свої думки. – Я так розумію, до машин доки краще не підходити?

– Дайте мені годину часу, – швидко зорієнтувався той.

– Він у тебе є, – кивнув комісар. Відвівши Стажера убік, він пошепки сказав:

– Нам треба чим швидше дізнатися, що накоїли тих дванадцять чоловік п'ятнадцять років тому, і хто їм за це мститися. Вони не лише гинуть самі, як Порше, але і тягнуть за собою інших. Крамер вбив сім'ю, Порно збила велосипедиста. Хто підставляє Алекса Крамера? Хто справжній автор картин?

Глава 12

Таємниця життя полягає в тому, щоб "померти перед смертю" і зрозуміти, що смерті не існує.

Розплатившись з офіціантом, Ніколас зробив останній ковток чаю і подивився на Ганну:

– Зараз спробуємо дізнатися про "Варта Ануш", – він щось швидко надрукував у своєму телефоні і включив прямиий ефір. Трохи почекавши, Ніколас тріумфально вигукнув:

– Є контакт!

– Добридень, – привітався чоловік за кермом, що підключився до ефіру. Він плавно крутанув кермо і зупинився на узбіччі. – Я щасливий взяти участь у вашій пригоді. І можу допомогти. Варта Ануш – це Зберігачі Великої Таємниці Братства Дев'яти Невідомих. Мені напевно відомо, що сер Альприм перебував у Братстві.

– Сер Альприм? – Перепитав Ніколас. – Це той, якого знайшли сьогодні мертвим у французькому готелі?

– Так, – кивнув чоловік. – П'ятнадцять років тому він працював в Росії помічником німецького посла. В результаті деякої події, Альприм втратив ногу, а потім повернувся до Німеччини, де відкрив найбільшу фірму з продажу діамантів.

– Мабуть – росіян? – Гмикнув Ніколас.

– Індійських, – відповів чоловік. – Після він отримав титул Сера, розширив свій бізнес, став власником першокласних готелів і в цілому жив розкішно. В Росії більше не з'являвся.

– Вважаєте, він провіз діаманти в протезі ноги? – Поцікавився Ніколас.

– Я цього не говорив, – похитав головою чоловік. – Але точно знаю, що його нога була похована на околиці Пітера. Я вишлю вам координати цвинтаря. Вам слід там побувати, адже біля його воріт стоять дві статуї левів, на постаменті яких, висічена та сама фраза – "Варта Ануш".

– Гарно, – сказала Ганна, озирнувшись на всі боки. – І дуже тихо.

До самих воріт цвинтаря проїзд був заборонений, якщо тільки ти не везеш труну з покійником. Тому таксі зупинилося на самому початку усипаної гравієм доріжки, а далі Ганні з Ніколасом, довелося трохи пройти пішки. Навкруги і дійсно було тихо, якщо не рахувати рідкісного каркання ворон і шелесту листя на високих деревах. Зовсім скоро вони підійшли до статуй левів. Ті немов спостерігали за ними своїми неживими, але ніби все обізнаними і розуміючими очима. Ганна мимоволі шулилася і поправила комір пальто, сховавши оголену шию.

– Як не дивно, але і про левів мені вдалося знайти деяку інформацію, – Ніколас зупинився поряд з Ганною, так само роздивляючись величні статуї. – Якось один чоловік побу-

дував новий великий будинок і оселився там зі своєю дружиною і маленькою дитиною. Але йому все здавалося, що зовнішній двір виглядає не презентабельно і порожньо, тому він шукав, чим його прикрасити. І знайшов. Купив у якогось торговця цих красенів, – Ніколас кивнув на статуї, – і встановив їх на ганку.

Через тиждень після цього, померла його маленька донька, трохи пізніше дружина розбилася на машині, а потім його самого знайшли повішеним. Поліція "впізнала" левів – їх вкрали з місцевого цвинтаря. На постаменті одного, – Ніколас провів пальцем по холодному каменю, – був вигравірован напис "Варта". На постаменті другого – "Ануш".

Ганна, як зачарована простежила за рухом його руки, після струсила головою, ніби відганяючи непрошені думки.

– Той мільярдер, – сказала вона, – втратив ногу, і справи його різко пішли вгору, ніби плата за його жертву. Ти б зміг віддати, наприклад, руку, якби натомість виконалося твоє найпотаємніше бажання?

– Я не вважаю розумним і правильним платити за успіх таку ціну, – Ніколас похитав головою. – Такий шлях в результаті приведе до краху. Але якщо домагатися, довго і чесно боротися – тоді можна з чистою совістю насолоджуватися плодами своєї праці. В разі сера Альприма... – Ніколас задумливо провів пальцем по губі. – Гадаю, ногу він втратив не заради мільйонів. Це була його данина Братству Дев'яти Невідомих, щоб ввійти до їх кола.

– Молоді люди, – окликнув їх цвинтарний сторож. – Вам чимось допомогти?

– Так, – кивнув Ніколас. – Ми б хотіли відвідати. – Він осікся, прикидаючи в думці, як краще висловити своє прохання. Було б дивно говорити, що вони прийшли на могилу, де похована одна тільки нога – Сера Альприма.

– Ох, – здивовано підкинув брови сторож. – Давайте я вас проведу. Що тут коїться останнім часом, ви б знали, – він скрушно похитав головою. – Взагалі я не скаржуся, із зарплатнею не дурят, у будиночку тепло, але ось нещодавно, сталася така історія, думав відкину ноги, відразу після цього зав'язав. Жодної чарки відтоді.

Ніколас і Ганна переглянулися. Було помітно, що чоловік явно нудгував в компанії одних лише покійників та невітших родичів. Але слухати його було цікаво, тим більше, що його розповідь могла бути пов'язана з їх розслідуванням.

– Вдень тут повно народу, а ось вночі я залишаюся на самоті. Матеріальних цінностей і документів повно, я вже мовчу про комп'ютери і всякий різний інвентар. Робота взагалі спокійна, зазвичай нічого в нас не відбувається. Сатаністів всяких, як на інших об'єктах, у нас зроду не було. Бродять, правда, готи, але у нашого керівництва з їх ватажком негласний договір. Типу своїми непристойностями можете займатися, але майно цвинтарське не чіпати.

Так що вони тихо поводяться, – сторож зупинився, підібравши із стежини, кинутий кимось, порожній паперо-

вий пакет. – Як і на будь – якому іншому кладовищі, ми тримаємо собак. Раніше в нас їх було три. Дворняги, але досить розумні і робочі. Свій хліб їли не даремно. Вони постійно сиділи на ланцюзі, біля своїх будок. Ще у нас скрізь камери спостереження, ну хіба мало що, ось так і живемо, – чоловік розвів руками. – А нещодавно я заступив на зміну і... Мені ще з вечора не сподобалося, як собаки поводяться. Вони постійно гавкали і гавкали, я на них цикати замучився.

Ближче до ночі ніби замовкли, але ненадовго. Коли зовсім стемніло, вони почали сильно вити. Так, що волосся дибки. Мені стало ніяково, я відв'язав одного пса, привів до себе у будиночок. Нехай, думаю, тут ночує, так спокійніше. Ну і ліг спати. Собаки потім ніби угамувалися, все добре, і я заснув. Прокидаюся серед ночі від жахливого гавкіту і виття, чую – пси, які на вулиці залишилися, прямо з ланцюга зриваються. Як згадаю, такий острах бере. – Сторож поспішно перехрестився. – Дивлюся, а Джек, це той якого я до себе в сторожку взяв, хвилюється якимось, але доки мовчить.

Я в монітор глянув і очманів... Навколо нашого будинку фігури якісь напівпрозорі блукають. Силуети такі, ледве помітні, більше на людські схожі. Я очам-то і не повірив. Вирішив подивитися, хто там бродить, взяв Джека за нашійник і на двір. Він поведився дуже дивно, ніби слід взяв – мов щура учуяв або що... Вийшли ми на ганок – нікого. Тільки пси виють жахливо. Джек встав і теж вити почав, протяжно, як вовк прямо. Я навкруги все обійшов – нічого не помітив.

Повернувся назад, глянув у камери, а силуети так і блукають. Що ви про це думаете?

Я знову на двір, подивився вдалечині, туди, де могили, та трохи не впав, – сторож сплескав руками. – Над кожною могилою по кулі висіло. Такі, знаєте, розміром з два футбольні м'ячі біло – сірого кольору. Мене, як паралізувало, стояв хвилини дві, витріщався на них, а собаки тим часом зовсім з розуму посходили. Джек помчав у бік могил, потім я і інших псів спустив. Дай, думаю, нехай розберуться. Вони спочатку загавкали голосно, а потім замовкли різко. Я пішов до себе, все ніби заспокоїлося – ні шуму на вулиці, ні силуетів на моніторі.

Ну, я заснув, прокинувся в шість від будильника, дочекався змінника і пішов додому.

– А що було далі? – З цікавістю запитала Ганна.

– Коли я прийшов на наступну зміну, дізнався, що тим ранком могильники знайшли собак розшматованими. Вони всі були розірвані, – чоловік пригнічено похитав головою, важко зітхнув і подивився вгору, в сіре небо. Можливо, він думав про розтерзаних псів, чийі душі зараз знаходилися десь там, за хмарами. – Я так і не можу зрозуміти, що за силуети і кулі тоді бачив. Розпитав наших місцевих готів, так ті ще більшого жаху навели. Сказали, що в ту ніч чули з боку моєї сторожки, гучний людський крик – ніби вбивали когось.

Я нічого такого не пам'ятаю. Може просто спав міцно? Потім з'ясувалося, що сталося з собаками і з цим сером... який

Альприм.

– Що? – Здивовано підняв брови Ніколас. – Про що ви говорите?

– То я ж не просто так вам тут все розповідаю, голубчики, – не менш здивовано відгукнувся сторож. – Могилу ж його розкопали, може то ведмідь був.

– Звідки на кладовищі ведмідь? – Продовжував не розуміти Ніколас.

– Похолоднішало вже, мабуть не встиг клишоногий перед сплячкою наїстися. Кажуть, його притягнув запах частувань, люди ж залишають на могилах печиво там і солодощі всякі. Він і наших псів подрав, окаянний і могилу мабуть розрив.

– Знайшли ведмедя хоч? – Перелякано запитала Ганна, озираючись на всі боки, ніби чекала, що в будь-яку секунду із-за якоїсь надгробної плити на неї вискочить голодний звір.

– Ні, але ви не хвилюйтеся, красуня, – заспокоїв її сторож. – Судячи із сліду, він пішов у бік старого цвинтаря. Зараз тут чергують співробітники управління по охороні тварин. Його або відлякують, або приснуть. Не хвилюйтеся.

– Щодо сера Альприма. Ви впевнені, що саме ведмідь розрив його могилу? – запитав Ніколас.

– В цьому випадку – впевнений. Кому ще вона здалася? – Гмикнув сторож. – Звичайно, є могили, які можна назвати привабливими для вандалів. Наприклад, поховання з дорогими огорожами і пам'ятниками. Чи могили циганів, які

вірять, що в світі іншому покійник повинен жити з комфортом, і тому кладуть до труни багато цінних речей, аж до мобільного телефону. Але і я тут не даремно штани просиджую, знаєте. До того ж наруга над тілами померлих і місцями їх поховання карається.

Іншу частину шляху трійця пройшла в задумливому мовчанні. Навкруги панувала спокійна умиротворена тиша. Не вірилося, що зовсім недавно цей спокій був порушений голодним звіром. Деякі пам'ятники привертали особливу увагу, Ганна і Ніколас затримували на них свої погляди, мимоволі зупиняючись хоч би на пару секунд, щоб розглянути їх. Скульптура сплячої дитини уособлювала чистоту, природність і невинність, вона особливо зацікавила Ніколаса. Він завжди вважав, що сон – нитка між Життям і Смертю.

Орел у польоті, чиє оперення було висічене з такою скрупульозною точністю, затримав на собі погляд Ганни. Цей птах на надгробку міг вказувати на військову кар'єру померлого, його сміливість і доблесть. Ганна згадала про Едварда. Скульптура у вигляді сувою, символу життя і смерті, теж не залишилася без уваги. Обидва його кінці, закручені вгору, втілювали невідомість минулого, майбутнього і невизначеність життєвого терміну. Він символізував визнання і пам'ять, а також стару приказку – "Шляхи господні несповідні".

Нарешті вони підійшли до ще одних воріт, напис на яких свідчив: "Зупинися перехожий. Відвідай мій прах. Я вже

вдома. А ти ще у гостях".

– Дозвольте? – Ніколас питально подивився на сторожа.

– Так, звичайно, я буду недалеко. Якщо що, то гукайте, – посміхнувся чоловік.

Через кілька могил вони знайшли ту саму, оточену червоно-білою стрічкою, оскільки її ще не відновили. Ніколас зазирнув в яму, на дні якої виднілася труна – в центрі відполірованої дерев'яної кришки зяяла діра.

– Постій насторожі, – попросив він, а сам стрибнув вниз, вправно приземлившись на обидві ноги.

Ніколас нахилився, заглянув в зяючий отвір і з відразою поморщився, побачивши біліючі кістки. Нога сера Альприма була на місці. Часто дихаючи, борючись з нудотою, Ніколас сунув руку в діру і через хвилину сліпих пошуків знайшов щось схоже на папір. Він витягнув його на світло, покрутив і задумливо примружився.

– Ганна! – покликав він. Дівчина відразу з явилася на краю ями, дивлячись на нього зверху вниз, ще раз озирнувшись, вона подала Ніколасу руку, допомагаючи вибратися із могили.

Обтрусивши штани від налиплої на них землі, Ніколас показав дівчині знайдений зім'ятий аркуш паперу, на якому віддрукувався слід "карткової сорочки". Після він дістав з кишені колоду карт і мовчки приклав її до відбитку на папері.

– Вони були загорнуті сюди. Із-за вогкості залишився від-

биток. Хтось обчистив могилу.

Ганна приголомшено приклала долоню до губ:

– Може краще повернути їх на місце? Сер Альприм мертвий і...

– Треба боятися не мертвих, а живих. Так, є забобон, що предмет, прихоплений з кладовища, який належав мертвому, несе небезпеку, але це не так. Покійному в цьому матеріальному світі нічого вже не належить і він не стане переслідувати, бути примарою або щось подібне до того, – заспокоїв її Ніколас.

В цей момент з неба зірвалася перша крапля, потім друга, третя. Дрібна мряка падала на зім'ятий папір та заплутувалася прозорим бісером в густому волоссі Ніколаса.

– Вода. – Одними губами вимовив він. – Ганна, пам'ятаєш, що говорив Пушкін? – Він обережно підштовхнув дівчину до найближчої кованої альтанки з навісом і озирнувся навкруги. Із-за дощової завіси кладовище тепер виглядало ще похмурішим, потойбічним і неосяжним.

– Їх тут так багато, молоді, та людей похилого віку, у яких були свої плани і надії на майбутнє. Будь нас менше, ми жили б довше і краще. А так повинні проіснувати, скільки зможемо і скоріше поступитися місцем під сонцем "черговим, що стукаються". Вода може продовжити цей термін, – Ніколас провів рукою, пригладжуючи вологе від дощу волосся. – Більшість сучасних довгожителів п'ють воду гірських річок, що утворюються від танення льодовиків, як в стародавні ча-

си.

Не випадково лицарі, герої і авантюристи всіх часів і народів шукали в буквальному розумінні джерело вічної молодості – живу воду.

Але навіть якщо і можна зупинити процес і обдурити смерть, чи всі захочуть назавжди затриматися у цьому світі? Ні. Перекази свідчать, що сам цар Соломон відкинув еліксир, який дарує безсмертя, тому що не бачив щастя в житті без тих, кого любив.

– Але чому ти раптом заговорив про це? – Здивовано спохмурніла Ганна.

– Правило, по якому в колоді гральних карт туз вищий за короля і королеву, з'явилося за часів Французької революції, як символ переваги нижчих класів над знаттю. Наша колода не проста, пам'ятаєш? Тут у кожного короля є свій реальний прототип: король пік – Цар Давид, король трэф – Олександр Македонський, король червів – Карл Великий, король бубей – Юлій Цезар. Але і це ще не все.

– Я згадала! Пушкін говорив, що під час війни деякі карти були саме маршрутом, підказкою при евакуації, – Ганна роздивилася по сторонах, запримітив поруч, залишену кимось лійку, вона поставила її на стіл.

Ніколас поклав поруч колоду карт.

– Щоб маршрут проявився, потрібно намочити карти. – Він нетерпляче розклав колоду і полив з лійки, яка була повною через часті пітерські дощі.

– Дивися! – Ганна, не торкаючись карт, провела пальцем в повітрі, обкреслюючи криву лінію. – Король бубей – Юлій Цезар. Тепер на ньому чітко видно назву міста – Петербург. А далі... – Вона повела пальцем вище. – Київ, Стамбул, острів Родос. Це карта Європи?

Високосний, тобто календарний рік, відрізняється від звичайного появою додаткового триста шістдесят шостого дня.

– Так, знайшла, – Ганна квапливо зачитала знайдену в інтернеті статтю: – І ця зміна в літочисленні, яким стало користуватися людство, з тих самих пір намертво закріпила за оновленим календарем назву "юліанський".

– Тепер треба зрозуміти, який зв'язок між Цезарем і Пітером. – Задумливо похитав головою Ніколас.

– Ей, голубчики! – Окликнув їх сторож. – Ну ви знайшли місце, де в карти перекинутися! – Він по-доброму посміхнувся в густу бороду. – Ходімо я вас проведу.

– Йдемо! Дякуємо! – Ніколас поспішно склав карти і сховав за пазуху.

Вони всі втрьох, тією ж дорогою рушили назад.

– Ось ви, голубчики, щоб хотіли почути на своєму похороні? – Жваво запитав сторож. Ніколас і Ганна задумалися, але чоловікові і не потрібна була їх відповідь. Він продовжив: – Я ось нещодавно підслуховував випадково трьох чоловіків. Так один хотів, щоб про нього говорили, як про гарного сім'янина, відмінного і вірного товариша. Другий, щоб

його згадували, як чесного, ніколи і нікого не зраджувавшого чоловіка. А третій сказав, що хотів би, щоб на його похоронах хтось взяв і крикнув: "дивиться, він ворушиться!", – сторож заливчасто розсміявся власному жарту. – Ну, удачі вам, молодь.

– До побачення, – Ніколас з Ганною попрощалися з ним біля воріт і неквапливо пішли у бік дороги.

– Як вважаєш, ми на вірному шляху? – Запитала Ганна після хвилинного мовчання.

– Зараз я можу сказати одне, я впевнений в двох речах: в собі і в мерседесах. Їзда – це краще задоволення, яке можна отримати, не знімаючи штанів, – підморгнув Ніколас.

– Знову ти за своє, – зітхнула дівчина. – Я дуже хвилююся, сподіваюся у нас все вийде.

– Надія... – неголосно сказав Ніколас, – це єдине, що сильніше за страх. Але іноді, докопав до правди, хочеться закопати її назад.

– Іноді просто хочеться заснути і спати довго-довго, – Ганна мрійно підняла голову до похмурого неба. – Тому що уві сні ти можеш бути з людьми, з якими не можеш бути в реальності.

– Сон не врятує тебе, якщо у тебе втомилася душа, – похитав головою Ніколас. – Повір, я знаю, про що кажу.

– Коли мені погано, я починаю мовчати. Мені простіше замкнути біль в собі, не завдавши шкоди нікому. Плювати, що вона повільно жере мене зсередини.

– Я часто роблю вигляд, що чогось не помічаю, щоб люди-на не почувала себе незручно. А іноді мовчу, щоб не розбити мрії інших. І іноді кажу повне марення, щоб підтримати людину, але знаєш, що саме головне? – Ніколас зупинився на секунду, заглянувши Ганні в очі. – Будь з тим, хто тобі дорогий. Я хочу.

– Ти говорив, що у будь-якому віці одна зустріч здатна змінити все життя, – тихо відповіла дівчина. – Здається, ти був правий.

– Мені теж так здається. Що ти та сама людина.

Ганна посміхнулася:

– Іноді мені хочеться бути трохи іншою людиною. Ну, знаєш, дівчиною, яка добре володіє англійським, вміє малювати, завжди виглядає до біса круто. Її запрошують на шоу, яка веде блог про своє життя і вміє майже все на світі. Сумно, але я просто та дівчина, яка впустила на підлогу "Кіт – Кат" і все одно його з'їла.

– Як на мене, так навіть краще – з щирою широкою посмішкою сказав Ніколас. – І життя в тебе цікавіше. Ти вже стала частиною мого блогу, за останню добу кількість підписників виросла з трьох мільйонів до сорока. Всі ці люди стежать за нашими пригодами, по можливості беруть в них участь. Ми на порозі великої таємниці, яку Братство Дев'яти Невідомих зберігало тисячі років. Можливо, йдеться про Еліксир Безсмертя!

– Звучить і справді захоплююче, – кивнула дівчина.

– До того ж зовсім скоро відбудеться твій перший модний показ. Моделі готові, дизайнери вже закінчують пошиття одягу.

– До речі, – Ганна лукаво подивилася на Ніколаса. – Все точно, як ми і домовлялися? Абсолютно безкоштовно? Як це тобі вдалося?

– В мене свої методи, – підморгнув Ніколас. – Моделям я пообіцяв кожній по побаченню, організаторові – безкоштовно знятися в його фільмі. А ось арабський шейх – сам зробив щедрю пропозицію.

– Шейх? – Ганна здивовано округлила очі.

– Він забронював ресторан для святкування ювілею і готовий прийняти нас в центрі Стамбулу.

– Звучить, як сон, – дівчина похитала головою.

– Я вже говорив тобі, – серйозно сказав Ніколас. – Багато снів мають тенденцію збуватися.

Глава 13

Вулицю Монмартр поступово закутували по – осінньому холодні сутінки. Один за іншим запалиювалися ліхтарі на довгих високих ніжках, і один за іншим гаснули вікна в будинках, де розташовувалися офіси, робочий день добіг кінця.

– Що ж, – Стажер глянув на годинник. – На сьогодні все? Я піду.

Лангре ще сильніше нахмурих брови, вчитуючись в черговий документ. Сьогоднішня ніч була для нього останньою, коли він ще міг брати участь в розслідуванні, будувати припущення, попереджати злочини. Але Лангре не був би собою, якби просто встав і пішов додому в покладену годину.

– Ми не закінчили, – тоном, що не терпить заперечень, відповів він. – Нас чекає ще одна зустріч. Краще запобігти злочину, а не чекати коли він станеться.

Стажер зовсім не виглядав здивованим, ніби чекав, що так і пройде його вечір. Проте він все одно не стримав гучного зітхання, кинувши останній погляд на годинник.

– Ти знав, у що вплутуєшся, – по – доброму посміхнувся Лангре. – В нашій роботі є певні складнощі і переробки – не найгірші з них.

– Знаю, – кивнув Стажер. – У Франції не особливо дарують поліцейських. А знайти іншу роботу, якщо захочеться

піти, складно. Хіба що в охорону.

– З мене б вийшов непоганий рибалка, – посміхнувся Лангре.

– Я вступав до академії з думкою, що займатимуся благородною справою – боротися із злочинністю, робити світ краще, мало не клацанням пальців, – Стажер похитав головою, ніби і сам не вірив, що міг так думати. – Сьогодні вранці все здавалося таким крутим – кайданки, бронежилети, нерозкриті справи. Я вирішив, що ви всі безглузді, раз за двадцять років не розкрили жодної гучної справи, а ось у мене вийде в перший же день.

– Багато хто через це проходив, – заспокоїв його Лангре. – А ти тямущий хлопець, якщо відразу зрозумів, що та як, – попорпавшись у ящику, комісар дістав звідти пачку цигарок. – Швидко підеш вгору по кар'єрних сходах. Мене ось у двадцять один призначили молодшим лейтенантом, у підпорядкуванні тридцять дев'ять чоловік, багатьом з них було років по сорок, – Лангре з насолодою зробив перше затягування. – Я стрибнув через голову – звичайно, були і невдоволені. Мене теж не влаштовували ні підлеглі, ні керівництво.

Хода – перевалюючись, погляд – серйозний – коротше зразок для наслідування.

– З яких справ ви розпочинали? – З щирим інтересом запитав Стажер.

– Як і всі, багато людського бруду – п'яні розбирання, крадіжки, домашнє насильство. Працювати доводилося на осо-

бистій машині: бензин, принтер, фарба і папір теж за свої гроші.

– І вас це влаштовувало? – Стажер здивовано підкинув брови.

– Я радів безглуздим дрібницям на зразок грамоти за службу. Став частиною системи, – Лангре випустив в стелю чергову хмару густого диму.

– І переробки вас теж ніколи не бентежили?

– Не бентежили, дочекатися злочинця в засідці або прикувати його до стільця і самому спати поруч у відділку, щоб вранці оформити. Я жив на роботі і цивільне життя мене мало цікавило, – Лангре на кілька секунд прикрив очі, ніби згадуючи ті далекі, що давно пройшли роки.

– Ви сказали "прикувати до стільця" ... – Задумливо протягнув Стажер. – Вам доводилося чинити тиск під час допитів?

– Слідчі прекрасно вміють грати в психологічні ігри. Ти теж навчишся, – Лангре зім'яв недопалок в попільничці. – Навчишся блефувати, "випадково" натякати, створювати враження, що в курсі всього. Початкуючі злочинці здаються під таким тиском і, як правило, швидко розколюються, раз вже слідчий "і так знає". Зараз багато що змінилося, – Лангре похитав головою. По ньому було незрозуміло, радіє він цим змінам або навпаки. – Раніше не було ні ютуба, ні смартфонів з камерами.

– Я завів свій блог в інстаграмі, – не можна стояти на од-

ному місці, Стажер підійшов до вікна. – Там я записую свої спостереження, іноді допомагаю людям. Багато хто не знає своїх прав і не може себе захистити, якими б сміливими і гарними людьми вони не були. А я... – Стефан обвів поглядом освітлену тьмяним світлом ліхтарів вуличку, – не даремно ж вчився?

– Блог приносить прибуток? Тобі це вигідно? – Поцікавився Лангре.

– По початку, ще в академії, мене серйозно пресувала податкова інспекція, тому не хочу вдаватися до подробиць заробітку, – Стажер поморщився, як від зубного болю. – В основному донатять підписники, але я їх попереджаю, що гроші йдуть на виплату кредиту за авто.

Лангре відмітив про себе, що виявився правий – новенький "Рено" був взятий в кредит. Проте в його очах Стефан помалу ріс, комісар почав його сприймати, як напарника, як партнера.

– В академії ми з однокурсниками скидалися на добродійність, збирали кошти на лікування дітей або на життя вдовам загиблих поліцейських. Це була наша особиста ініціатива. Самій академії, здається плювати на життя людей, – Стажер похитав головою.

– Не знаю, що там академія, а тут ми допомагаємо людям і вважаємо це своїм покликанням, – твердо сказав Лангре.

– Я такий же, – трохи помітно посміхнувся Стефан.

– Як там взагалі зараз в академії? – Запитав Лангре.

– Три рази в день стройова, ходьба тільки строєм – коротше, безглузде дресирування, – знизав плечима Стажер.

– Гарних поліцейських стає все менше, – Лангре стиснув губи, – багато хто не любить свою роботу, розчаровується в ній, в собі, в людях. Мій знайомий полковник – хороша людина, відмінно ловив злочинців, але щиро любив зовсім інше – подорожі і мотоцикли. Як звільнився – перетворився на очак. Часто в поліцію йдуть по стопах батьків, династія так би мовити. Син художника хоче бути художником, а син поліцейського хоче піти в поліцію.

– Ви маєте рацію. – Погодився Стажер. – Я прийшов в поліцію за прикладом вітчима і діда. Хоча вони всіляко відмолювали, твердили щось подібне до "тільки через мій труп", але із самого початку було ясно, що моє життя пройде в погонах. Хіба може бути інакше, коли вітчим поліцейський, а дід військовий?

– Ти молодець, раз наполіг на своєму, – похвалив його Лангре.

– Я вільний в своєму виборі, – Стажер посміхнувся. – У мене немає ніяких обмежень і перешкод у житті, всі двері відкриті. Обмежує тільки діючий кредит. Мені ще п'ять років його виплачувати, але від цього нікуди не подінешся, все це дрібниці. Знаєте, я вже п'ять років зустрічаюся з дівчиною, – Стажер мрійно подивився у вікно. – І коли стикаюся з якимись труднощами, завжди дивлюся на її фото і розумію, що якщо я прожив стільки часу з цією психопаткою, то мені

точно все дарма.

– Здогадуюся, чим ти її зачепив, – посміхнувся Лангре. – Всім дівчатам поголовно в чоловіках подобається дві якості.

– Бабло і тачка? – Гмикнув Стажер.

– Ні. Зухвала впевненість і відчуття стабільності. А чоловікам у свою чергу ці якості можуть дати лише влада і гроші.

– Важко не погодитися, – кивнув Стажер.

– Найголовніше в цих стосунках не створювати вигадані образи. Ось якщо любиш людину, то любиш її такою, яка вона є. Тоді і любов буде справжня.

– А у вас з дружиною, вона справжня? – Трохи соромлячись, запитав Стефан.

– Ще яка.

Після цих слів, Лангре акуратно розклав на столі фотографії тринадцяти картин загадкового художника. Звірився зі списком прізвищ і прізвиस्क, що отримали картини і підписав кожену фотографію. Потім кликнув Стажера.

– Подивись уважно. Що ти бачиш?

Стажер широко розкрив очі і мимоволі перекрутив плечима. Із зображень на нього дивилися ящероподібні монстри – зафіксовані в індійському стилі, вони стояли, сиділи, піднімали вверх руки. Чимось вони були схожі на звичайних туристів, що сфотографувалися на тлі пам'яток. І від цього ставало ще жахливіше. Хоча Стажер бачив раніше кілька картин живцем, все одно вони продовжували його лякати.

– Найбільше мене приголомшує те, що картини, очевид-

но, були зроблені з натури, – задумливо сказав Лангре.

Обоє поліцейських схилилися над столом, уважно розглядаючи дивних істот: змієподібні, витягнуті вперед голови, далеко видатні назад потилиці, великі, вузькі очі-щілини з вертикальними зіницями. Їх тіла були покриті дрібною лускою, руки п'ятипалі і хвости... короткі, плоскі хвости рептилоїдів.

– Змієлюди. – Прошепотів Стажер. – У багатьох відданнях згадується про існування різних змієлюдей, частина яких знаходилася в союзі з сонячними богами, а інша частина розглядалася, як "натовп огидних монстрів" – крилатих, хвостатих, рогатих, лускатих драконів, що "вилазили на поверхню землі з всіх щілин", – Стефан було протягнув руку до одної із фотографій, але тут же відсмикнув, немов злякавшись.

– Тепер мало хто вірить в те, що пекло знаходиться під землею, як вважали в давнину, і що там, в "нижньому світі", живуть деякі істоти, які іноді викликають землетруси. Але дивна справа: майже три століття існує теорія про те, що наша планета порожниста в середині. Гіпотеза дожила до нашого часу, причому не тільки завдяки письменникам-фантастам, – Стажер опустився на стілець. – Було знайдено немало слідів цивілізацій, які існували задовго до нас і мали серйозні знання.

Можливо, вони мали літальні апарати, використовували електрику і навіть більше!

– Чом би й ні? – Сказав Лангре, чим дещо здивував Стажера. – Ми самі за якихось сто-двісті років освоїли всю цю техніку. Але, куди поділися всі ті цивілізації? Чому зникли?

– Яюсь я цікавився всім цим і вважаю, що тут може бути кілька пояснень, – Стажер трохи подався вперед на стільці. – Або вони самі себе знищили, йдучи по неправильному шляху розвитку, або на Землі і дійсно періодично відбуваються природні катаклізми, настільки серйозні, що міняється вигляд планети, зникають або з'являються моря, з'являються нові континенти, міняються полюси. Зрозуміло, що при цьому буде зруйнована всяка цивілізація і ті, хто залишаться живими, починають спочатку – з первіснообщинного устрою.

Лангре кинув ще один задумливий погляд на фотографії і несподівано схопився з крісла. Він в кілька кроків перетнув кімнату, розкрив дверцята бувалої шафи, від верху до низу заставлену книгами і теками.

– Що ви шукаєте? – Стажер напівобернувся на стільці і з подивом спостерігав за Лангре, що метушився.

Той перебирав книги, одну за іншою, відкладаючи їх убік.

– Знайшов! – Нарешті вигукнув він. Спішно сівши назад у крісло, він почав перегортати сторінки масивної енциклопедії. – Ми з тобою більше розглядали самих зміїлюдей, але не звертали уваги на те, що в них за спинами!

– За спинами? – Здивовано перепитав Стажер і знову вдивлявся у фотографії. Від тепер, після підказки комісара,

побачив, що фоном служила одна і та ж будівля.

– Ісаакіївський Собор, – Лангре повернув книгу, показуючи Стажерові чорно-біле зображення будови. Потім почав читати:

– Останнім часом деякі стали сумніватися, а чи справді місто Санкт-Петербург було побудовано царем Петром Першим? Багато хто почав помічати сліди деяких супер технологічних для Петрівського, та навіть і для нашого часу, методів будівництва і обробки каменю. Прибічники цієї ідеї намагаються розгадати секрети планування міста і те, що можуть означати насправді колони, сфінкси, пам'ятники. Хто ж правий? Офіційні історики або альтернативні? А може ніхто з них? – Лангре перегорнув сторінку.

– Але одно відомо точно – історія древнього граду не так проста. Побудували його архітектори із північної країни Гіпербореї. Будівництвом керував один із її правителів, на ім'я Хорс, у відданнях же його нарекли "цар Горох". Одного разу зрозумів Хорс, що на славному місці повинні стояти храм і град великий. Тоді і збудували град первинний з каменів величезних, які ваші сучасні вчені мегалітами назвали.

Це найдавніша частина і збереглася вона у фундаментах вічних, подекуди Петрушкою знайдених, – Лангре примружив очі, зачитуючись в написаний по-старовинному текст. – Як і багато святилищ борейських, град цей був названий на честь Світила нашого – Ярила, та стерлося в повіках ім'я те. Пізніше борейці і іноземці стали град цей Хорсовим будин-

ком величати – Хорсгардом. І великий був цей град, і зірка була в центрі його. Вона і до ваших днів не стерлася. Тільки на тілі її Петропавлівська фортеця стоїть. Адже Атланта давно Борею з'їсти хотіла.

Вона півсвіту обклала даниною, колонії свої заснувала. І так в одному із зіткнень Хорсгард потрапив під владу Атланти. Сам Посейдон, правитель тієї пори, ходив по вулицях його. Так ненавидів він Голю, що велів вигляд його теж поміняти. Але камені туго піддавалися, навіть техніці атлантів! Тоді Посейдон назвав цю твердиню Петрос, що означає "Камінь, зроблений з каменю". Ще подекуди збереглися статуї або колони, які атланти любили ставити по центру гір. Про ці гори ходять страшні легенди. Люди, що намагаються дізнатися про їх таємниці і ,проникаючі углиб, пропадали або поверталися з розумовими розладами. Згідно з місцевими легендами, побудували ці тунелі страшні істоти. Ряд катаклізмів перешкодили розумним динозаврам вижити і перемогти людську цивілізацію, – в цей момент Лангре подивився на Стажера, що уважно його слухав. Починав вимальовуватися хоч і ледве вловимий, але зв'язок з картинами, рептилоїдами і Собором. – Вони вимирали.

Вироджувані представники людей-ящерів дожили до моменту, коли володарем Землі поступово стає людина. В деяких випадках люди – ящери ставали вчителями примітивних племен людей, як це, на думку ченців, сталося в Індії, де існували легенди про мудрих змієлюдей. Але частіше трапля-

лося, що розумні рептилії піддавалися нападу представників нової молоді цивілізації Землі, і тоді в легендах людей розповідалося про підступних змії і злих драконів, з якими вони вели безжальну боротьбу.

Закінчилася вона тим, що розумних рептилій поступово витіснили з поверхні Землі в печери і глухі, практично незаселені куточки нашої планети.

– Звучить абсурдно, але мені здається, що художник пов'язаний з всім цим. Чи вірить, що пов'язаний. – Стажер задумливо постукав пальцями по підборіддю. – Може в інтернеті ще щось знайдеться? – Запитав він, звертаючись швидше до себе самого, ніж до напарника.

Через кілька хвилин мовчання і пошуків, Стажер подав голос:

– Не впевнений, що це саме те, але послухайте.

Слово "Агарта" перекладається з ватанаана, як невразливий, недоступний. В світі існує два джерела сили. "Джерело лівої руки" відповідає за матеріальну потужність, центр його розташований в надземному місці Шамбалі. Кому вдасться знайти Шамбалу і укласти союз з Царем Світу, той буде владикою Світу. Саме з цієї причини практично всі завойовники і тирані цілеспрямовано шукали Шамбалу.

"Джерело правої руки" розташовано в укритих глибоко під землею святилищах країни Агарті – це сила, породжена спогляданням, медитацією і вона не обіцяє земних благ, фізичної потужності або володіння фантастичною зброєю.

Проте, згідно з прадавніми легендами, саме звідти, з Агартти, невідомий Цар Світу керує ходом абсолютно всіх подій. Яких тільки фантастичних істот не породила людська уява. Але очевидці стверджують, що деякі з найнеймовірніших монстрів існують насправді.

З їх уривчастих фраз можна було зрозуміти, що в заплутаних печерах вони побачили щось таке страшне, що це пошкодило їх розум. І судячи з окремих реплік, зустрілися їм живі істоти – люди-ящери з довгими хвостами і людським тілом.

Лангре взяв у руки одну з фотографій, вглядився в очі рептилоїда, ніби сподівався знайти в них відповідь. Художник хотів донести саме це? Або ж він просто психопат, що звихнувся з катушок, вирішив помститися тринадцятьом людям, попутно вбиваючи і інших?

– Все це можна було б прийняти за вигадки, – продовжував читати Стажер, – якби в місцевих легендах здавна не існували б люди-змії і люди-ящери, що живуть глибоко під землею і ніколи не виходять назовні. За індійським повір'ям, вони зберігають у своїх печерах накопичені ними незліченні скарби. Холоднокровні, як ящірки, ці істоти не здатні пережити людські почуття. Вони не можуть самі зігрітися і крадуть тепло, тілесне і духовне, у інших живих істот. Вони принесли у світ обман, удаваність, страх, смуту.

– Обман, смута. Перерахування гріхів, – Лангре відкинувся на спинку крісла, запалив цигарку. – Тринадцять людей

скоїли деякий злочин. Можливо, кожна картина є уособленням їхнього гріха?

Глава 14

Вже порядком втомлені, Ніколас і Ганна неквапливо прогулювалися вечірнім Петербургом. В густих сутінках місто виглядало зовсім інакше, немов оповите деякою старовинною таємницею. І здавалося, що вони самі є її частиною, просочені її відлуннями, що витають в осінньому холодному повітрі.

– Ти щось чула про Пулківський меридіан? – Запитав Ніколас.

– Знаю, що він зник сто двадцять років тому, – відповіла Ганна, трохи збита з пантелику несподіваним питанням.

– О, Ніколас, – несподівано вигукнув перехожий. – Я ваш давній підписник! – Підійшовши до парочки, чоловік протягнув долоню, а коли Ніколас відповів на рукостискання, енергійно затряс його руку. – Мене звать Сергій. Із задоволенням стежу за вашими пригодами, якщо чимось могу вам допомогти, ви тільки скажіть! – Сергій обернувся до Ганни і ввічливо вклонився їй.

– Мені дуже приємно зіткнутися з частиною своєї Банди, – щиро посміхнувся Ніколас. – Ми з Ганною якраз говоримо про Пулківський меридіан.

– О-о-о, нульовий меридіан, раніше він проходив тут, в Петербурзі, – зі знанням справи кивнув чоловік. – Тоді всім

було зрозуміло, де знаходиться Східна, а де Західна Європа. Лінія Московського проспекту, – Сергій махнув рукою в його сторону, – щонайдовший проспект в Пітері протяжністю в дев'ять з половиною кілометрів. Абсолютно прямий і виходить до Пулківських висот. Деякі вчені називають його лінією Всесвіту. Дозвольте вам пояснити? – Ніколас і Ганна одночасно кивнули.

Чоловік черевиком намалював на землі лінію.

– Умовно, це Пулківський меридіан. Петро знав про це, коли переносив столицю сюди. Місце він вибрав на березі "хвиль і боліт". Перенести столицю на околицю держави було стратегічним божевільям. Столиця повинна була знаходитися десь у центрі. А так, ні підготуватися до оборони, ні запастися провіантом... Але мабуть Петро знав інші таємниці, – чоловік поправив шарф, задумливо почухав підборіддя. – На Пулківських висотах знаходиться астрологічний центр, Пулківська обсерваторія далі, – він махнув рукою убік.

– Древнє місто Вітебськ, далі по лінії розташовується Київ, в ньому Києво-Печерська лавра, далі Константинопіль, сучасний Стамбул, де найголовніший храм Софії, а ще далі на південь, давніша візантійська столиця Александрія, нинішній Єгипет. Ще далі – Піраміди, і так до "великих озер" Танзанії і Зимбабве. А тепер намалюємо шестидесяту паралель, – він намалював ребром черевика лінію, перпендикулярну Пітеру. – Якщо дивитися на захід, там у нас Фінська затока, в лінії шестидесятої паралелі є столиці.

Столиця Норвегії – Осло, столиця Швеції – Стокгольм, молода столиця – Хельсінкі і сам Санкт-Петербург. Якщо міряти не в верстах, як нас навчив Петро, а в градусах, чим користуються вчені, то між кожною з цих столиць по сім градусів, – він прокреслив меридіан вище за Пітер. – Там у нас Північний полюс, а нижче усипальня Фараонів. Вгору і вниз від Пітера по шістдесят градусів. Шістдесят до Північного Полюса і шістдесят до усипальні Фараона, – чоловік трохи відійшов убік від малюнка.

– Батюшки! Я зовсім забув про час. Мені треба бігти, – він з жалем похитав головою. – Було так приємно з вами зустрітися, – чоловік потиснув руку Ніколасу, знову відважив легкий уклін Ганні.

– Дякуємо вам, це було дуже пізнавально, – подякував Ніколас.

– Так, ви дуже зрозуміло усе пояснили, – посміхнулася Ганна.

Чоловік пішов, а Ніколас обережно притягнув дівчину до себе.

– Не проти фотографії?

Вони з посмішкою подивилися в камеру.

– Нам нема де зберігати спільні фото, – похитала головою Ганна, після того, як вони сфотографувалися.

– Головне, щоб ці спільні фото були, а де їх зберігати – справа десята, – підморгнув Ніколас. – Саме час звернутися до підписників. Вони нам здорово допомагають, згодна? –

Ганна кивнула.

– Банда! З кожною годиною нас на один мільйон більше! Не можу передати, як сильно люблю вас і рад кожній новій людині. Ми з вами йдемо по сліду Таємного Братства, якому, як виявилось, відомий секрет Еліксиру Безсмертя. І оскільки в нас з'являються нові зачіпки, разом з ними виникають і нові питання. Хто може розповісти про "старий стиль"?

Через кілька хвилин Ніколас підключив до ефіру чоловіка. Той був одягнений в темно – синю піжаму, явно готувався до сну, але очі його горіли непідробним інтересом і азартом.

– Добрий вечір, Ніколас, – привітався він. – Я готовий відповісти на ваше питання. За часів правління Юлія Цезаря перед астрономами поставили завдання – удосконалити римський календар, в якому рік складався з трьохсот п'ятдесяти п'яти днів, а кожні два роки додавався додатковий місяць з двадцяти двох днів. Римляни помітили, що календар безнадійно відстав від зміни пір року. Саме тоді і з'явився календар, що дійшов до наших днів : триста шістдесят п'ять днів плюс зайвий день, що додається кожні чотири роки.

Іншими словами, високосний рік теж бере початок в Древньому Римі.

– Виходить, що "Июль" місяць, названий на честь імператора? – Ніколас підкинув брови.

– Так, ви абсолютно праві. Вперше григоріанський календар був введений Папою римським Григорієм. У католиць-

ких країнах наступним днем після четверга четвертого жовтня 1582 року стала п'ятниця п'ятнадцятого жовтня. Григоріанський календар використовується у більшості держав і країн світу. В літературі також застосовується назва – "новий стиль".

– Дякую вам за відповідь, – кивнув Ніколас. – А тепер на порядку денному наступне питання. Банда, подумайте, як можна зв'язати Цезаря і Петра Першого? Якщо в когось з'являться припущення, зв'яжіться зі мною. На цьому доки прощаюся з вами.

Ніколас вийшов з ефіру і сховав телефон в кишеню. Він ніби ненавмисно спробував узяти Ганну за руку, але та спалахнула від зніяковіння і сховала руку за спину.

– Ні – ні, я же збирався тобі лише погадати, – Ніколас променисто посміхнувся. – Давай сюди руку, мила, дізнаємося твою долю, – жартівливо підморгнув він.

Дівчина невпевнено протягнула йому свою долоню.

– Я в цьому дійсно вправний. Ворожок в роду у мене не було, але дечому навчився від одних хлопців, – Ніколас кінчиком пальця плавно провів по одній лінії, потім по іншій. Рука була дуже крихкою – Ось тут, – він провів пальцем по довгій лінії, – я бачу любов.

Ганна несподівано розсміялася від цих слів. Потім лукаво подивилася на Ніколаса:

– І, як же мені знайти цю любов?

– Вона прямо перед тобою, – підморгнув Ніколас, – і від-

чуває, яка холодна у тебе рука. Заглянемо? – Чоловік кивнув у бік невеликого кафе, заклично миготливого вивіскою у вигляді кавової чашки. Ганна посміхнулася і, сховавши руки в кишені, попрямувала у бік кав'ярні.

Коли вони розташувалися за столиком, Ніколас озирнувся на всі боки, після чого раптом заявив:

– Знаєш, мені завжди здавалося, що любителів чаю утискують, – вираз його обличчя при цьому був абсолютно серйозним. Ганна не утрималася і тихенько порснула в кулак. – Кав'ярні на кожному розі, а чайних майже немає. Печиво і цукерки із смаком кави? Будь ласка. А де ж із смаком чаю? Скоро нас, чаеманів, взагалі не залишиться, – Ніколас театральньо зітхнув. – Ну, не будемо про сумне. Щодо піци? Сама краща їжа на світі.

– Немає нічого кращого, ніж виграти в монополію, – заперечила Ганна. – Ні любов, ні секс, ні піца не зрівняються з цим.

– Серйозно? – Ніколас округлив очі. – Ти взагалі коли-небудь їла піцу?

– Так, і це не зрівняється з почуттям, коли ти скупила половину дошки, а друзі віддають тобі всі свої моногроші. З кожним кругом вони все ближче до банкрутства, а ваша дружба все ближче до розриву, – дівчина мрійно прикрила очі.

– Ну ти даєш, – посміхнувся Ніколас. – Це мені в тобі і подобається.

– Розкажи про самий незручний випадок у твоєму житті? – Попросила дівчина, коли вони зробили замовлення.

– Ну-у-у, – задумливо протягнув Ніколас. – Якось на пляжі мені здалося, що моєї ноги торкнулася акула, я запанікував і штовхнув її ногою. Виявилось, це була п'ятирічна дитина.

– Не жартуєш? – Здивовано ахнула Ганна і заливчасто розсміялася. – Сподіваюся, дитина не постраждала?

– Не постраждала, слава богу, – Ніколас збентежено похитав головою. – Ще один випадок. Я гуляв по парку і почув, як жінка голосно закричала: "Хто хоче морозиво, підійдіть сюди"! До неї підійшло кілька чоловік, ну і я в тому числі. Вона роздала всім морозиво, а коли черга дійшла до мене, запитала: "Ти взагалі хто"? У цей момент я зрозумів, що інші люди були її родичами. Пройшло вже багато років, але мене все ще переслідує ця ганьба.

– Бідолаха, – хихикнула Ганна. – Хочеш, я почастию тебе морозивом? Можу прямо зараз попросити офіціанта тобі його принести...

– Є хтось? – До кафе вірвався переляканий чоловік. – Тут є лікар? Там, – він махнув рукою в бік вулиці, – там дівчинці погано. Вона лежить там.

Ніколас різко схопився на ноги, забувши про куртку, і в одній сорочці вибіг на вулицю. Наздогнавши його, Ганна схвильовано запитала:

– Ти впевнений, що можеш допомогти?

– Я не лікар, але допомогти зможу, тому що допоможуть мені, – Ніколас підійшов до ридаючої жінки, що сиділа прямо на землі. Та, поклавши голову дівчинки до себе на коліна, не припиняла схлипувати і повторювати одне і те саме: "Потерпи, потерпи ще трохи". На вигляд дівчинці було років шістнадцять, вона була без свідомості. – Подзвонили в швидку? Що з нею?

– Я її мама. Вона... – жінка черговий раз голосно хлинула. – У неї вроджена вада серця. Ви лікар? Допоможіть, прошу! – Вона схопила Ніколаса за руку, міцно, ніби потопаючий за рятівну соломинку.

Ніколас кивнув, відійшов на кілька кроків убік і ввімкнув прямий ефір:

– Потрібен лікар – кардіолог! Дівчинці з вадою серця стало погано на вулиці. Швидка ще не приїхала! – Ніколас нетерпляче струсив телефон, ніби це могло допомогти.

Але допомога і справді прийшла, за тисячі кілометрів в місто Пітер. Ніколас знав цю людину з великої літери, кілька разів особисто зустрічався з ним, коли бував проїздом в Бурятії. Лікар з тридцятирічним досвідом, що врятував безліч життів, дивився на нього з екрану смартфона, готовий допомогти врятувати ще одне життя.

– Станіслав Олексійович, допоможіть, у нас тут людина помирає! – Вигукнув в телефон Ніколас. Він швидко переказав те, що встиг дізнатися про стан і діагноз дівчинки.

– Підніми її ноги, на лоб мокрий рушник і дай щось, що

різко пахне, на зразок нашатирного спирту, – з ходу включився в роботу лікар, не витрачаючи час.

Підручних медичних засобів у Ніколаса не було, тому він, як і раніше не випускаючи телефон з рук, швидко збігав в кафе за оцтом. Повернувшись, він по настанові лікаря велів матері розтирати доньці руки.

Вся рятувальна операція тривала хвилин двадцять, після чого дівчинку передали медикам швидкої допомоги, що запізнилися через затор. На той момент, завдяки чітким інструкціям досвідченого кардіолога, вона була вже при тямі.

– Ось це я розумію дзвінок другу, – Ганна захоплено подивилася на Ніколаса, ніби бачила у ньому супергероя – не менше.

– Все завдяки Станіславу Олексійовичу, – знизав плечима Ніколас. – Головне, що все добре закінчилося. Вони повернулися до кафе.

Глава 15

Сутінки змінилися густою темрявою з вкрапленнями жовтих ліхтарів. Боязко визирнув з – за важких хмар блідий місяць. Дещо збентежені несподіваним відкриттям, Стажер і Лангре не поспішали додому. Обоє мовчали, але думали про одне і те саме – зв'язок між Ісаакіївським собором в Петербурзі і картинами з рептилоїдами. Лангре задумливо перебрав фотографії і склав їх в акуратну стопку.

Із старенького, бувалого телевізора пролунав схвильований голос ведучої: "Європейський середземноморський сейсмологічний центр повідомляє: У районі Іспано – Французького кордону стався землетрус магнітудою в чотири цілих чотири десятих бала. Підземні поштовхи зафіксовані з двокілометрової глибини. Епіцентр знаходився в тринадцяти кілометрах на захід від іспанського міста Сео-де-Уршель, у Каталонії і в двадцяти п'яти кілометрах на південний захід від столиці Андори – Андора-ла-Велья. Про руйнування і потерпілих інформації поки немає".

– Я бачив його, – перебив диктора із телевізора Стажер. – Ісаакіївський собор. Цього року в червні, я їздив до Пітера, подивитися на білі ночі. В минулий приїзд у мене було мало часу, тому вдалося побачити тільки здалека. Але цього року вирішив, що обов'язково повинен розглянути ближче це

диво архітектури. Перше враження... – Стажер задумливо стиснув губи, підбираючи слова. – Він просто неймовірних розмірів, справжній гігант. І виглядає, як деяке чудо світу, або плід роботи античних архітекторів, що в принципі одне й те саме, – Стефан пройшовся по кабінету, зупинився біля столу і взяв одну з фотографій з собором на задньому фоні. – Я тоді ще згадав, що читав десь про роздуми любителів альтернативної історії. Нібито собор був побудований у більш ранні часи, ніж вважається, мало не римлянами. Коли я побачив його на власні очі, зрозумів, чому ці фантазери так до нього прикипіли, – Стажер повернув фотографію на місце і взяв наступну.

– Він і дійсно вражає уяву. До речі, по фотографіях це не передається. Можна скільки завгодно дивитися на знімки, але тих самих почуттів не відчуєш. А коли заходиш в середину, ніби потрапляєш в інший світ. Там можна помітити і частину його історії – шрами війни, вставки в колонах замість вибитих снарядами шматків. Єдине, що зіпсувало враження – ціна входу в музей. Все ж п'ять євро досить серйозна сума для студента, але воно того коштувало.

В білі ночі там досить гарно, в блідому світлі він здається чимось містичним, потойбічним. Мені попався досить непоганий екскурсовод, – Стефан сперся ліктем на стіл, схрестив руки на грудях. – Від нього я дізнався, що в роки Великої Вітчизняної війни підвали храму служили сховищем для творів мистецтва, які везли туди з всіх палаців і музеїв.

Для маскування куполи перефарбували в сірий колір, щоб уникнути бомбардувань, але ж не все вдалося.

Закладений в тисяча вісімсот дев'ятнадцятому році собор завершили тільки в п'ятдесят восьмому, але і після освячення, храм постійно потребував ремонту і доопрацювання, будівельні ліси ще довгі роки стояли не розібраними. Неймовірно тривале будівництво собору, не могло не породити масу домислів і чуток, всім здавалося, що в цьому довгобуді є щось таємниче, як в покривалі, яке Пенелопа ткала для Одісея і потайки розпускала. В результаті народилася легенда про те, що доки стоять риштування – керуватиме династія Романових.

Сходилося і те, що кошти на всі доробки виділяла Царська скарбниця. Остаточо ліси з Ісаківського собору вперше зняли в тисяча дев'ятсот шістнадцятому, за рік до зречення престолу російського імператора Миколи Другого.

– Треба ж, – здивовано гмикнув Лангре.

– Процес обробки Ісаакіївського собору був складним: особливо важко давалося золочення куполів, на обробку яких пішло сто кілограмів золота. Невід'ємною частиною золочення куполів була ртуть, від її отруйних випарів загинуло близько шістдесяти майстрів, – Стажер похитав головою, ніби жаліючи людей, що поклали свої душі в ім'я мистецтва. – Будівництво затягнулося майже на сорок років, що породило чулки про деяке пророцтво, яке архітектор отримав від ясновидця. Нібито чаклун напророкував йому, що

він помер, як тільки добудує собор.

І дійсно, місяць по тому після церемонії освячення собору архітектор помер. Насправді Монферан помер від гострого нападу ревматизму, що стався після перенесеного запалення легенів. Він заповідав поховати себе в Ісаакіївському соборі, але імператор Олександр Другий не дав на це згоди. Вдова Монферана відвезла тіло архітектора до Парижу, де він і був похований на Монмартрському цвинтарі. Так що головний архітектор Ісаакіївського зовсім поряд, мосьє Лангре, – підморгнув Стажер.

– Можемо якимось відвідати старого, при нагоді. Про цю видатну людину, до речі, ходить ще одна легенда. Нібито Олександр другий, помітив серед скульптур святих, уклоном вітаючих Ісакія Далматського, самого Монферана, який не схилив голову. Відмітивши про себе гординю архітектора, імператор не подав йому руки і не подякував за роботу, чому той засмутився, захворів і помер.

– Яка вразлива людина. В нас би він точно працювати не зміг, – посміхнувся Лангре.

Стажер дістав з-під столу маленький, розміром з дволітрову пляшку кальян. На німе питання Лангре "і коли тільки встиг притягнути" він лише загадково посміхнувся.

– Одним з винаходів Індії, що поширилися по всьому світу, став кальян, – сказав Стажер. – Пробували колись?

– Історія походження кальяну досить складне і заплутане питання, існує безліч різних версій і тлумачень, – не погоди-

вся Лангре.

– Які ще, крім Індії? – Підкинув брову Стажер.

– Є безліч версій походження кальяну. В історіях інших народів були схожі курильні пристрої.

– Я чув тільки, що само слово "кальян" запозичене з ватанаанської мови і перекладається, як "кокос", оскільки він виготовлявся з шматка дерева, а посудиною служила шкарала лупа кокосового горіха.

Дискусію про кальяни перервав дзвінок мобільного Лангре. Подивившись, хто дзвонить, той відразу ж відповів:

– Так, дорога. Так. Ще не закінчив. Потерпи трохи. Так, ти ж знаєш.

Стажер розчулено посміхнувся, потім задумливо відвернувся до вікна.

– І заради чого це все? – Із зітханням сказав він. – Життя не має ніякого сенсу. Ми живемо, щоб померти. І неважливо, як саме живемо, чим займаємося – підсумок один.

– Звідки такі думки? – Похитав головою Лангре. – Ми живемо не заради смерті, а заради життя. Від того, як я живу і чим займаюся, залежить мій інтерес до життя. Можна жити захоплююче, а можна сидіти на стільці і горювати про те, що життя не вдалося. З приводу тривалості відведеного нам терміну не знаю, для мене це не має значення. Головне, щоб жити було цікаво і корисно.

Стажер нічого не відповів, продовжуючи вдивлятися в вікно. Лангре знайшов контакт і натиснув кнопку виклику.

Через кілька гудків йому відповіли.

– Я готовий допомогти вам з Порно, – без зайвих вітань сказав комісар.

– Гарзд?! – Здивувалися на тому кінці. – Я втомився. Так втомився, що вже втомився втомлюватися.

– Дзвони Послові, зустрінемося у нього.

– Якщо вже зібралися в Росію, захопіть парасольку, – гмикнув Грозний. – Погодка там не шепоче.

– Зараз не час для жартів, – крижаним голосом сказав Лангре. – Зустрінемося у російського Посла у Франції. Я знаю, що ти ще в країні.

– Я так зрозумів, ми їдемо до Посла? – Запитав Стажер, коли Лангре закінчив розмову.

– Готовий до вистави? – Запитав Лангре.

Ствердно кивнувши, Стажер заштовхав в рюкзак формену куртку кур'єра і кепку з довгим козирком. Потім загасив кальян, спішно накинув куртку і, підкинувши у повітрі ключі від машини, вийшов з кабінету. Лангре похитав головою і рушив услід.

Їм належало відвідати будівлю посольства, розташовану на бульварі Лан, що є частиною Бульварів маршалів в шістнадцятому окрузі Парижу.

Французи з великою повагою відносяться до чужого часу, всі зустрічі навіть з рідними і близькими друзями, відбуваються за суворою домовленістю. Завалитися у гості без запрошення вважається поганим тоном, і в аудієнції може бу-

ти відмовлено. Тому Стажер і Лангре діяли не абияк".

– Зараз я розповім тобі, як повинно бути згідно із законом, – Лангре пристебнув ремінь і відкинувся на спинку автомобільного сидіння. – Завданням посла, як глави посольства своєї країни, являється представлення і захист інтересів держави, що представляється ним. Посол має права, не лише у державних органах країни перебування, але також і в місцевій політичній опозиції і суспільно-політичних організаціях. Для необмеженого представлення інтересів посол користується дипломатичним імунітетом.

Місце проживання посла і його сім'ї називається Резиденцією. Вона, як і територія посольства, користується екстериторіальним імунітетом.

– Я це вчив, – гмикнув Стажер. – Нічого нового.

– А зараз я розповім тобі, як йдуть справи насправді, – Лангре постукав пальцями по панелі автомобіля. – Посли користуються недоторканістю і повним дипломатичним імунітетом відповідно до міжнародних угод. Останнім часом спостерігається тенденція, при якій громадяни, що скоїли значні злочини і бажають уникнути покарання, намагаються відвернути кримінальну відповідальність шляхом виїзду "за кордон".

І "за кордон" в даному випадку, деякий бар'єр для правоохоронних органів в здійсненні пошуку і затримання особи, що ховається.

– І з цим нічого не можна поробити? – Обурився Стажер.

– Співробітники посольств, як відомо, користуються дипломатичним імунітетом. Вони не можуть бути заарештовані і не можуть з'явитися перед судом країни перебування навіть в якості свідків. На територію посольства без дозволу посла не мають права ступити ні поліцейський, ні судовий пристав, ні пожежний інспектор, а дипломатична пошта не підлягає митному контролю. В той же час є випадки, коли такий імунітет мають особи, що не входять до дипломатичного складу посольств.

Люди, що мешкають в резиденції, можуть порушувати правила дорожнього руху і носити при собі зброю, не боячись арешту. При цьому вони не платять податків, а їх посылки не розглядає митниця. Представники дипломатичного корпусу мають права і привілеї, які навіть не снилися звичайному громадянину. Між тим дипломати нерідко поведуться точнісінько як прості громадяни, тобто п'ють, б'ються, крадуть.

Немає нічого дивовижного в тому, що дипломати або особи, зараховані до таких, регулярно потрапляють в звіти кримінальної хроніки. Саме тому я призначив Грозному зустріч в резиденції.

– Я припаркую машину і підійду. – Сказав Стажер.

Мовчазний худорлявий чоловік, судячи з виду, одноліток Лангре, проводив його в їдальню. Як виявилось, комісар прибув якраз до вечері. За довгим вузьким столом сиділи двоє – Грозний і сам Посол. Вони про щось неголосно пере-

мовлялися, вправно нарізуючи на широких плоских тарілках просмажені біфштекси. Затишно потріскував камін, і Лангре подумав, що хотів би зараз виявитися в іншому місці, біля іншого каміна, поряд зі своєю дружиною.

– Так я не збирався його вбивати! – Раптом підвищив голос Грозний. – Просто ми трішки посварилися і так вийшло. Ненавмисно. Він мене перший вдарив, потім я його. А далі. Коротше прибив я його кулаком. Але я навіть і не відразу зрозумів, що він коні просунув. Затягнув до себе додому на четвертий поверх. Вважав, він прикидається просто, почав його трясти, намагався привести до тями, тільки потім усвідомив, що це кінець.

– Вітаю, – кивнув Посол, помітивши присутність Лангре. – Сьогодні у мене вечір непроханих гостей. Приєднається до нашої пізньої вечері?

– Дякую, – Лангре сів між Послом та Грозним, почувавши себе дещо незатишно в такій помпезній, химерній обстановці.

Все той же мовчазний одноліток комісара приніс ще прилади і наповнив келихи вином. Випий за зустріч, втім сам Посол обійшовся соком.

– З деяких пір я не п'ю, – пояснив той. – Одного разу син свіда впав зі сходів і сильно вдарився головою. Йому терміново треба було в лікарню, швидкій їхати далеко, час йшов на хвилини. Але мій свід не міг сісти за кермо, оскільки випив за вечерю. Я сам тоді відвіз дитину, все обійшлося,

але... з того дня я жодного разу не доторкнувся до спиртного. Вирішив, що не дозволю своїм дітям опинитися в такій ситуації.

Лангре з розумінням кивнув і, для годиться, наколов на виделку пару стручків квасолі. Прожувавши, він мовчки, поклав на стіл список з тринадцяти чоловік, який вміщував Алекса Крамера.

– Коли вони були в Росії?

– Ні, – мотнув головою Посол. – Від мене допомоги не чекайте. Я не збираюся втручатися в цю справу, мені дороге моє життя і моє положення.

Що ж, Лангре ніскільки не здивувався відмові. Саме тому у них із Стажером був заздалегідь підготовлений запасний план. Виниклу напругу перервав впевнений стук у двері. Не чекаючи відповіді, до їдальні ввійшов кур'єр. На його очі насувалася кепка так, що обличчя було не розглянути, але Грозний чогось напружився, ніби впізнав в ньому когось. Помітивши це, Лангре і сам приготувався діяти, прикидаючи, як далі розгортатимуться події цього вечора.

– В мене лист. Особисто в руки Послові. Хто з вас? – Він повів головою з одного боку в інший, розглядаючи присутніх.

– Він, – Лангре кивнув у бік Грозного.

Обстановка розжарилася ще більше, здавалося, що напружену тишу можна різати ножем, як біфштекс.

– Я не кур'єр, – спокійним і холодним, як сталь голосом,

порушив тишу черговий непроханий в Посольстві гість. Він зняв кепку. – Я співробітник поліції. Близькі, кличуть мене Стажером. Ти вбивця, що штовхає наркоти. – Прошипів він. – І я не дам тобі піти безкарним, сволота!

Він у два кроки перетнув їдальню. Відкинувши вбік кепку і мішкувату кур'єрську куртку, що заважала йому, схопив за комір шокованого Грозного. Той спробував було чинити опір, зло зашипів крізь зуби, але Стажер різким рухом прибив його носом у стіл. Дезорієнтований від удару Грозний в'яло кліпнув очима. Не кажучи більше ні слова, Стажер потягнув його до виходу.

Лангре зустрівся поглядом з Послом.

– Ви... – Голос Посла похолонув, він відпив зі свого келиха. – Ви тільки що врятували мене, комісар. Що ж, – взявши себе в руки, він підвівся зі стільця, підхопив список, який так і залишився лежати на столі.

З хвилину покопавшись у ноутбучі, Посол сказав:

– Ви врятували мене, і це менше, що я можу для вас зробити. П'ятнадцять років тому, всі дванадцять чоловік з цього списку були в Росії. Вони провели там всього два дні вихідних. Крамер теж там був, по роботі. Раніше він був громадянином Росії. На цьому все.

– Дякую, – кивнув Лангре. – Не буду більше зловживати вашою гостинністю. Прощайте.

Лангре не довелося довго шукати Стажера. Той стояв бі-

ля воріт Посольства і палив, байдуже розглядаючи Грозного, прикутого кайданками до вуличного ліхтаря. Зупинившись поруч, Лангре чиркнув сірником і на мить прикрив очі, насолоджуючись першим затягуванням.

– За час роботи в поліції, в мене було близько чотирьох з половиною тисяч виїздів, – першим заговорив він. – Кожен виїзд – ризик, але що робити? Взагалі нам не належить думати про страх. Боїмося ми чи ні, але наказ є наказ. Дисципліна – це найсильніша форма самоповаги. Це відмова від поточного комфорту в обмін на більш гідну нагороду в майбутньому.

Випустивши останній клуб пари, Стажер кивнув у бік фургона, припаркованого на іншому боці дороги :

– Швидко приїхали, так?

В цей же час, Лангре відправив смс, з одним лише словом: "Грозний". Двері фургона різко відчинилися, і кілька одягнених за формою поліцейських підбігли до них. Діючи злагоджено, як єдиний організм, вони взяли під руки Грозного, що вже не чинив опір, і повели у бік фургона.

– Лангре! – Зло випалив Грозний. – Ти обіцяв допомогти, чортов флік!

Вискнула поліцейська сирена, через півхвилини машини і слід пропав, ніби нічого і не було.

– Ми з тобою доки не розходимося, – не дивлячись на Стажера, сказав Лангре. – Зараз же їдемо назад до маєтку Крамера, не можна відкладати. Дванадцять іноземних туристів

і Алекс Крамер сильно комусь насолили п'ятнадцять років тому. І цей хтось мстить. А ми з тобою щось упускаємо.

Глава 16

Доївши останній шматок піци, Ніколас відклав столові прилади і відсунув тарілку убік. Промокнув серветкою куточки губ, він подивився на Ганну:

– Ну що, все ще сперечатимешся, що є щось краще за піцу? – З посмішкою запитав він.

– Ну, хіба що кава, – вона зробила ковток гарячого гіркуватого напою і з насолодою прикрила очі. – Завдяки йому у мене, ще залишилися сили на пригоди.

І дійсно, дівчина, що зовсім недавно виглядала втомленою, значно підбадьорилася.

– Вибач, – Ніколас прикусив губу. – Я б і радий дати тобі час на відпочинок, але хвилююся, що в нашому випадку потрібно йти за гарячими слідами. До того ж – до показу залишилося менше доби.

– Я розумію, – кивнула Ганна. – Викличеш таксі?

Таксі не змусило себе довго чекати, час був пізній і на дорозі не було заторів. Влаштувавшись в салоні автомобіля, Ніколас підключився до прямого ефіру:

– Банда! Я не історик, не академік і не архітектор. Я просто блогер, гість цього міста, який, дивлячись на будови Пітера, не вірить офіційним казкам істориків. Мені вже набили оскомину небилиці екскурсоводів, що читають по одному

папірцю. Вони твердять, що одного разу на болото прийшов Цар і саме він перетворив його в Північну Пальмиру. Але коли їм кажеш, що місто існувало задовго до Петра Першого, вони губляться, і продовжують вводити в оману мільйони туристів, втираючи їм брехливу історію про великих рвсів.

Ніби одному з найкрасивіших міст у світі, якихось там жалюгідних триста років. А насправді воно стоїть на землі тисячоліття, подібно до старогрецького міста Дельфи. Від нас намагаються приховати щось дуже важливе, нам нахабно брешуть все життя. Спотворено абсолютно все, – Ніколас перекинув телефон в іншу руку. – І сьогодні я вирішив дати ще один шанс міському гідві. Він з нашої Банди, і погодився провести екскурсію по закритому на ніч Ісаакіївському собору.

"Председатель", як він себе називає, впевнений, що якщо таємниця еліксиру безсмертя і схована в Петербурзі, то саме в цьому соборі. Послухаємо, що він нам розкаже? – Ніколас вийшов з машини, подав Ганні руку.

– Ніколас, Ганна, – привітав їх біля входу в собор екскурсовод.

– Пан «Председатель»? – Перепитав Ніколас.

– Так, – кивнув той. – Якщо ви не проти, я б хотів залишитися інкогніто. Ходімо?

Ледь вони опинилися всередині, Ніколас, не втримавшись, закинув голову вгору, вражений розмахом і пишністю собору. Ганна здивовано ахнула.

– Бажаєте, я розповім трохи з історії?

– А ви не проти зйомки? – Ніколас помахав мобільним.

Погодившись на ефір, «Председатель» заговорив:

– В 1930 -ті роки пройшла чутка, що американці, захопившись красою Ісаакіївського собору, чимось він нагадує їм Капітолій, запропонували радянському уряду викупити його. За легендою, храм повинні були розібрати і по частинах на судах переправити в США, а вже там зібрати наново. В якості плати за безцінний архітектурний об'єкт американці нібито пропонували заасфальтувати всі бруківки Ленінграда, яких на той час було немало.

Що ж, як ви бачите, Ісаакіївський собор і понині стоїть на своєму місці, – екскурсовод обвів рукою простір навкруги. – Угода зірвалася. Проте приводи для появи цієї легенди були небезпідставні. Як відомо, на початку тридцятих на фоні індустріалізації і колективізації, країну охопив страшний голод, що забрав життя, за різними оцінками, від двох до восьми мільйонів людей. Поки селяни помирали від голоду, експорт хліба збільшувався. З чуток, за кордон продавалися і музейні цінності – картини, ікони, антикваріат.

Це все, плюс нелюбов радянських громадян до Заходу, і породили чутки про продаж собору. Мовляв, таким чином, американці бажали скористатися скрутним становищем Радянського Союзу. Крім цього, Ісаакіївський собор дивом вцілів при бомбардуваннях Ленінграда під час Великої Вітчизняної війни, – екскурсовод кивнув на одну з колон, на

якій було виразно видно сліди реставрації. – Німці прямим наведенням не стріляли у купол будівлі, хоча його було видно з будь-якої точки міста.

Це дозволило врятувати безліч витворів мистецтва, захованих в підвалах собору напередодні наступу фашистської армії. Передбачив такий розвиток подій нібито відставний артилерійський офіцер. Коли загроза окупації Ленінграда стала реальною, виникла необхідність терміново кудись сховати скульптури, меблі, книги, фарфор з музеїв міста. Це питання вирішувалося на екстреній нараді в виконкомі Ленінської ради.

Літній військовий, що був присутній там, запропонував в якості сховища використати Ісаакіївський собор: він припустив, що німці, почавши обстріл Ленінграда, скористаються куполом собору, як орієнтиром і будуть намагатися зберегти цю найбільш високу точку міста для пристрілки. З пропозицією колишнього артилериста погодилися, і він виявився правий. До речі, – екскурсовод кивнув у бік східців, – на східцях і колонах західного портика залишилися сліди від уламків снарядів. Кілька таких відмітин, до речі, спеціально зберегли на будівлях і скульптурах Петербургу, як данину пам'яті блокади.

– Продажні історики і фальсифікатори просто не здогадуються, що навіть при сьогодняшньому рівні розвитку будівельної індустрії, історичні об'єкти типу Ісаакіївського собору і Адміралтійського шпиля, не можуть бути побудо-

вані, – сказав Ніколас, уважно спостерігаючи за реакцією «Председателя» на його слова. – Навіть звичайну полігональну кладку з каменю, сучасні будівельники не можуть виконати, а нам намагаються довести, що селяни із зубилом вирубували статуї атлантів.

Всі ці об'єкти були побудовані іншою цивілізацією, нашими предками.

– Так що це, тоді по-вашому? – гід вигнув брову, йому дійсно цікава була відповідь Ніколаса.

– Колись Петербург був єдиним містом на землі. Звідси і назва така "вічне місто", і в людській пам'яті збереглося, що він завжди був столицею світу. Ісаакіївський собор – храм Солару або, як нам звичніше його називати – Сонця, – Ніколас накрив долонею одну з блискучих мармуром стін, прислухався до чогось, ніби будівля була живою істотою і могла відгукнутися на його дотик. – Коли не було Богів, люди поклонялися Сонцю.

Християнська церква, якій нині належать всі церкви і храми, давно і наполегливо поширює версію про те, що все це побудовано самими християнами для християн. Що стосується сучасних, безумовно, це так. А, як щодо стародавніх храмів? Чи так це насправді?

– Чому храми і церкви побудовані саме так, як побудовані? – Запитала Ганна.

– Я впевнений, що саме цей, в якому ми зараз стоїмо – перший. – Пояснив Ніколас. – Він є оригіналом і еталоном

колоніального стилю, інші лише копії і репліки.

– Хотілося б дізнатися вашу думку щодо того, звідки взявся сам принцип і архітектура, яких кілька? Хто це придумав? – ввічливо поцікавився «Председатель».

– Будівля була викликом для самого архітектора. Я впевнений, що він впорався, – Ніколас прибрав руку зі стіни. – Чому ж в нібито християнських храмах суцільно нехристиянська символіка? Офіційна історія запевняє нас, що цей собор, побудований Монфераном. А де ж у ньому християнство? Ні Христа, ні християнських хрестів, ні біблейських сюжетів. Проте – не біблейських, хоч вагонами вантаж. І що це тоді? В Новому Заповіті сюжетів таких немає! А нам про пророка Ілію, то ще про якихось старозавітних персонажів розповідають. Ну ж бо, розплюште очі!

– Ніколас схвильовано підійшов до однієї з фресок. – Чи я повинен повірити якимось тлумачам, а не власним очам? Велетенський храм побудований християнами, але при цьому в римському стилі і зі свастичними візерунками на підлозі? При повній відсутності християнських хрестів? При янголах в римських обладунках? З такою архітектурою? Це що – біблейський народ, біблейські люди? Біблейський одяг, біблейські риси осіб? – Він обвів рукою навкруги. – Монферан просто впхнув кривий і косий хрест у руку статуї з ідеальними пропорціями і якістю.

По суті, він займався дрібним ремонтом і адаптацією собору під християнство. Підміняючи окремі деталі, "втрача-

ючи" і переписуючи незручні фрески. Це єдине місце з таким хрестом: поверніться до янголів і побачите, які були тоді хрести. Щоб не переробляти, впхнули, що змогли і куди змогли. Тому що виготовити так, не зуміли б. Так велося "будівництво" майже всього Петербургу – просто переробка і підміна історії. І Віри у тому числі. Ну і? Перед вами храм сонцешанувальників. Сонце – той самий Бог, якому цей храм присвячений.

І всі інші храми, всі до єдиного – теж.

Ніколас знову підійшов до Ганни, зупинився праворуч від неї і вже спокійнішим тоном продовжив:

– Всі просто сліпо повірили. Але скільки років астрономії і скільки стародавнім храмам, про які досі нічого до ладу невідомо. Ким вони побудовані? Як? Чому битком набиті сонячною символікою? Ясно, як божий день, що Петербург не будувався, а відновлювався. Спотворені факти формують спотворене уявлення про країну і місце людини в історичному процесі. При цьому виникають спотворені психологічні реакції людей на великі історичні періоди або великі історичні події.

В більшості випадків докази знаходяться буквально перед очима, проте люди, навчені більше вірити офіційним джерелам, проходять повз реальні факти, за звичкою не помічаючи їх. Тотальний обман привчив громадян не бачити реальності за вигаданими образами.

Ніколас подивився в камеру телефона, звертаючись до

численних глядачів:

– Що стоїть за словом, "відтворити"? Відтворюється те, що було повністю втрачено. Ісаакіївський собор завжди стояв в незмінному вигляді, його лише трохи переробили на початку дев'ятнадцятого століття, і не було ніяких інших церков на його місці. Давайте заглибимося в будівельну конструкцію собору, вона підкаже нам його справжній вік. Отже, пан «Председатель», ви непроти розповісти?

– Зрозуміло, – кивнув екскурсовод. – Зараз у Ісаакіївського собору три сходинки. На макеті установки колон, ось він, – «Председатель» вказав в його сторону, – східців дев'ять. Шість з них пішли під землю на глибину в півтора метри.

– Але будівлі йдуть в землю не тому, що занурюються під своєю вагою, а тому що наростає культурний пласт, вірно? – Запитав Ніколас. – Так от. Розкопки культурного пласту на Палацовій площі дали дуже цікавий результат: нижній пласт – нижня бруківка, далі півтора метри культурного пласту у вигляді звичайного ґрунту. Верхній пласт – верхня бруківка, далі вже сучасний щебінь і асфальт. Звідки на Палацовій площі взявся шар ґрунту в півтора метри? – Ніколас сам же відповів на своє питання:

– Виходить, у результаті якоїсь катастрофи все місто занесло брудом, можливо, сталася повінь. Чи може культурний пласт наріс сам, природним чином, але тоді мала пройти не одна сотня років, і Пітер повинен був би залишатися безлюдним, оскільки бруд, що скупчився, двірники з Палацової

площі вже точно би прибрали.

Ніколас пошепки звернувся до Ганни:

– Так от, що тобі снилося? Про катаклізм у Петербурзі? Не знаходиш, що цей збіг занадто значимий? Йй богу, я готовий вже і в реінкарнацію повірити.

Ніколас подивився на «Председателя»:

– Нав'язана версія історії Ісаакіївського собору повністю не відповідає реальності. Будівництво і виготовлення будівельних конструкцій велося із застосуванням високого рівня технологій, недоступного у наш час в таких масштабах. Вони клали камені без розчину і без щілин в кладці. Вміли підганяти кам'яні блоки один до одного з вражаючою точністю. І взагалі обробка і будівництво із каменю були доведені до рівня недоступного для нашого розуміння і зараз.

Розмір культурного пласту в півтора метри залишає відкритим питання віку Ісаакіївського собору і самого Пітера. Письмові свідчення на цю тему сфальсифіковані. А під фальшиву версію написані наукові праці, випущені книги за кордоном, намальовані картини, створені міфи, – він криво посміхнувся. – Це справжня система обману, такі обмани супроводжують історію міста Пітера, Росії і всіх російських народностей. Виходить, що вся історія, яку навчають у школі, в інституті, показують по телебаченню – міф, що має у своїй основі реальні події. Ми думаємо, що нам недовмлюють в деяких дрібницях, а насправді нас обманюють у головному! Особливо сильно містифіковані кінець вісімнадцятого і по-

чало дев'ятнадцятого віків. Це повністю закрита для обговорення тема. Ну, раз закрито – обговорюватимемо.

– Гарзд! Ваша взяла, я згоден! – Вигукнув екскурсовод. – Згоден з тим, що Петро Перший не збудував, а відкопав Петербург із землі. Ось так, взяв лопату, копнув, а там виявився граніт. Ще трохи в землі подлубався, і прямо в руки йому впали фрагменти бронзової капітелі. "Ух ти" зрадив Петро Перший. Зібрав працівників, привіз на місце розкопок, і через пару років здивовані аборигени вже могли там все оглядати, а власне, що вони там оглядали? Що саме викопав Петро Перший із землі?

Підсумовуючи ствердження "супротивників офіційної історії", в глибині петербурзьких боліт чекали археологів наступні "нез'ясовні артефакти": кілька кілометрів гранітного парапету і кілька десятків колон із граніту, мармуру і піщанику. Ось, власне і все, якщо не рахувати ще "викопаного" Петром "Мідного вершника", його бронзового пам'ятника самому собі.

– Банда! – Ніколас з посмішкою звернувся до своєї аудиторії. – І так ми дійшли висновку, що на цьому місці, задовго до 1703-го року існував великий міський центр високорозвиненої імперії, що мала деякі супертехнології, які згодом виявилися втрачені. Ось таким, зовсім несподіваним чином, проявився зв'язок Санкт – Петербургу з найзначнішими спорудженнями старовини і географічними параметрами Землі.

– Цей зв'язок частково пояснює єгипетську містику Санкт

– Петербургу, прагнення Петра, відродити місто саме в цьому, незручному з практичної точки зору місці, і багато інших не пов'язаних на перший погляд фактів. І найголовніше, дає сенс античній версії спорудження Петербургу, – вперше за той час, що вони знаходилися в соборі, подала голос Ганна. – До Петра Першого на Рвсі також велося літочислення з часів Створення Світу. Виникає питання – коли ж насправді був "створений" світ? І взагалі, який світ був створений?

Наша планета, космос, галактика, а може просто деякий мирний договір?

– А можна побачити могилу Монферана?

– Його поховали не тут, – похитав головою «Председатель». – І навіть не в Росії. Монферан – великий архітектор, людина мистецтва, був, поза сумнівом, істинно віруючою людиною, народженою і хрещеною в католицтві. Для нього віра була не просто безглуздою "конфесією". Архітектор помер майже відразу після того, як храм був освячений. Є безліч чуток і припущень, чому ж він помер. Одно з них – нібито зневажливе відношення з боку нового государя, Олександра Другого.

– "Військових вусів"? – Здивовано перепитала Ганна.

– Річ у тому, що Петербург дев'ятнадцятого століття був військовою столицею. І на балу, і на вулиці мундир можна було зустріти частіше, ніж сюртук або фрак, – пояснив екскурсовод. – Тоді ж і ввійшла в моду приказка: "Славна Москва калачами, а Петербург – вусанями", тому що відмітним при-

вілеєм військових, в порівнянні із цивільними, було носіння вусів, їми в ті часи пишалися. Цивільним особам, носити вуса забороняв і закон, і етикет.

Так от, згідно з однієї із версій, Олександр Другий на церемонії освячення Ісаакіївського собору раптом помітив, що Монферан носить вуса, будучи абсолютно не військовою людиною, та ще і французом... Імператор публічно, в досить різкій формі зробив йому зауваження. Нібито, відчувши себе ображеним, Монферан пішов додому до закінчення церемонії, впав в депресію і незабаром помер.

– А яка друга версія? – Запитав Ніколас, прочитав в коментарях до ефіру безліч питань на цю тему.

– За іншою легендою, під час урочистого освячення собору, один з приближених Олександра Другого, звернув увагу царя на скульптурну групу святих на фронтоні храму. В ній була присутня скульптура самого Монферана з моделлю собору в руках, – відповів екскурсовод. – Зображувати себе в подібному оточенні само по собі було досить зухвалим кроком, але цього мало, всі святі покірливо схилили голови перед Ісакієм Далматським, і тільки архітектор залишився з гордо піднесеною головою.

Імператор Олександр Другий нічого не сказав Монферану, але, проходячи повз, руки не подав і не подякував. Архітектор дуже засмутився, від розпачу захворів і помер... Версія гарна, але за офіційною Монферан помер від запалення легенів.

– Так, а що ж щодо місця його поховання? – Нагадала про своє питання Ганна. – Невже він не хотів знайти вічний спокій тут? У Ісаакіївському?

– Хотів, – кивнув гід, – але в цьому йому було відмовлено ще за життя. Російський цар, як і французький архітектор, відносився до віри серйозно. Тому не зміг прийняти те, що суперечить канонам рішення про поховання католика Монферана, у створеному їм православному Соборі, і упокоївся Монферан у рідному Парижі. Хоча урочиста церемонія проведів цього шанованого католика була проведена на найвищому рівні – із заупокійною службою в Ісаакії, з обнесенням труни навколо Собору.

Та і Російська Церква віднеслася до пам'яті Монферана з величезною повагою – його бюст, виготовлений з матеріалів, що застосовувалися при будівництві храму, був встановлений в соборі – поряд із скульптурними зображеннями святих і святими іконами.

Передбачаючи наступне питання Ганни, екскурсовод посміхнувся, бачачи її нетерпіння, сказав:

– Тіло покійного було поміщене в металеву труну, залите воском і відправлене до Парижу, де похованням на Монмартрському кладовищі зайнялася тітка Огюста Пуаро. Після багатьох років, ім'я Монферана на батьківщині забули, так само, як і забули місце його поховання. Якщо опинитеся в Парижі і заглянете на Монмартрське кладовище, зможете відшукати пам'ятник, де французькою мовою написано:

"Тут похована Луїза Фістіоні, що померла двадцятого травня 1823-его року".

А нижче, на тому ж надгробному камені, вибита дата смерті Монферана за григоріанським календарем – десяте липня 1858-го року. На лицьовій стороні надгробка, на мармуровій п'ятикутній плиті прикріплений відлитий в бронзі вензель Монферана "АМ". Велика людина, якій не знайшлося місця на кладовищі Петербургу...

Екскурсовод відвернувся, ніби і дійсно щиро засмучуючись про долю Монферана. Щоб не заважати йому вдаватися до меланхолії, Ніколас жестом відкликав Ганну убік і, подивившись у камеру мобільного, сказав:

– Хочу зробити ще одну заяву. Одна відома персона підтвердила, що вшанує наш показ своєю присутністю. Алекс Крамер особисто подарує нову картину для Ганни Шиян, і тоді успіх нашої колекції забезпечений. Стежте за моїм інстаграмом. Залишилося менше доби до зустрічі у Стамбулі.

Глава 17

"Проблеми примушують розумних людей діяти. Дурнів вони вганяють в депресію". Гай Юлій Цезар.

– Ми точно щось впустили, я впевнений, – Лангре похитав головою. – Піджени машину, їдемо в маєток Крамера. Там має бути зачіпка, хоч щось пов'язане з картинами.

– Знову? – Підкинув брови Стажер. – Експерти сто разів там все переглянули, та і ми теж.

– Повір, – Лангре дістав з кишені мобільний, досить старенької моделі. – Передчуття мене рідко підводить.

Стажер гмикнув, але слухняно відправився за своїм автомобілем. За ті пару хвилин, що його не було, Лангре встиг перекинутися з дружиною декількома фразами. Довелося вибачитися за затримку і пообіцяти зводити її в улюблене кафе. Судячи з голосу, та здається, трохи полагідніла, хоча і продовжувала бурчати.

Підігнав машину, Стажер хвацько підморгнув:

– Сідайте, мосьє, візник до ваших послуг!

Лангре закотив очі і, відкинувшись на м'яку спинку пасажирського сидіння, пристебнув ремінь. Він почав звикати і до купленого в кредит автомобіля, і до його водія. Ще зовсім хлопчисько – часом занадто серйозний, часом навпаки лег-

коважний, але Лангре здавалося, що будь у них більше часу, вони б могли стати непоганими напарниками. І, хто знає, можливо, навіть друзями.

– Хвацько наші скрутили цього Грозного, – усміхнувся Стажер. – Я, знаєте встиг трохи попрацювати в конвої.

– І що тебе туди потягнуло? – Здивувався Лангре.

– Ну-у-у, – протягнув Стажер. – Століття бандитської злочинності закінчувалося, і мені захотілося трохи краще вивчити "білих комірців", корупціонерів і шахраїв. Єдине, для чого потрібен конвой – це тягар, тому якщо пристібати підозрюваного рука до руки, йому буде важко потім цю колоду тягнути. В цілому ж нашим завданням було перевозити підозрюваних, і не дати їм втекти. Я і п'ятнадцятирічних школярів – хакерів возив, і всім відомого автовикрадача Швеца.

Часто мені доводилося працювати, по суті кур'єром і возити підозрюваного туди-сюди, щоб він поставив підпис. Все тому, що слідчому було ліньки виходити на вулицю, – Стажер цокнув язиком. – І ось, четверо озброєних співробітника поліції і автомобіль випадають через це на півдня. Возити підозрюваного на продовження терміну утримання – теж нікому не потрібна процедура. Навіщо особиста присутність, якщо в кожній в'язниці є устаткування для відеозв'язку? Гірше в поліції – політика "давай-давай".

Дзвонить тобі начальник і наказує: "Все кидай і вали туди – потрібно когось відвезти до суду". Але, як це можливо? За наказом заявка на перевезення повинна подаватися за кілька

діб. Але якийсь слідчий розсипає терміни, тому що у них недобір кадрів. І ось, я разом із чотирма підлеглими повинен їхати, – Стажер стиснув губи. – Звісно, я чинив опір і лаявся. Працювати треба згідно із законом не лише співробітникам, але і керівництву. Якщо у всіх будуть соціальні гарантії, то і інше відношення забезпечено.

Взагалі вважаю, що потрібно в три рази збільшити, як зарплатню поліцейських, так і терміни за посадові злочини.

Крім автомобіля і своєї "заміни" Лангре почав звикати і до особняка Крамера. Недивно, враховуючи той факт, що останнім часом він тут бував частіше, ніж у власному будинку. Він вже знав, що на першому поверсі знаходяться три кімнати: спальня, повноцінний робочий кабінет і велика вітальня. Лангре зупинився в дверях вітальні, яка через світлі тони і великі вікна, з яких відкривався вид на двір і басейн, здавалася у кілька разів більше і просторіше, ніж було насправді.

На кожну, навіть найменшу статуетку з місцевого декору Лангре довелося б копити кілька років. Він не був особливим поціновувачем мистецтва, але за роки роботи звик помічати деталі. Як, наприклад, оригінальний авторський дизайн меблів і прикрас, з елементами натуральних порід дерева і мармуру. Втім, Лангре роздивлявся всю цю пишність не з цікавості, а тому що знав – політ думки дизайнерів інтер'єрів і меблів може воістину здивувати.

Вони вдало адаптують старі і придумують нові ідеї, що

допомагають надійно зберігати секрети господарів будинку. Навіщо у будинку схованка – справа господарська. Про таке не запитують, адже це все одно, що рахувати чужі гроші, підглядати в чужу тарілку або ліжко. Але, якщо їх попросять, за додаткову плату вони запросто влаштують схованку. Це завдання технічне і, можливо навіть більшою мірою, психологічне.

– Розкажи, чому там зараз вчать щодо схованок? Місця, хитрощі, тонкощі.

– Вчать шукати в побутовій техніці, меблях, у будівельних конструкціях, нерухомих і рухливих, в підлозі, взагалі у будь-яких несподіваних місцях.

– Крамер жив не один, – задумливо примружився Лангре. – Навряд чи він став би посвячувати сім'ю у свої справи, значить, повинен був добре сховати. Схованка, про яку знають двоє вже ніяка не схованка.

– Згоден, – кивнув Стажер.

– Те, що ти пам'ятаєш, чому тебе вчили у академії, це добре, але... – Лангре почував підборіддя, на якому вже проглядала дводенна щетина. – Але їх керівництво по схованках вже давно вивчили і злодії, і поліція.

– І?

– Ми в будинку росіянина. Є в них одна приказка: "хочеш сховати – поклади на найвидніше місце".

– Але тут вже провели обшук, нічого не знайшли, – нахмурих брови Стажер.

– А якщо те, що ми шукаємо, відпихувати чимдалі і присипати пилом з пилососа? При збіглому огляді багато що можна впустити, а для обшуку з розбиранням будівельних конструкцій потрібні дуже і дуже вагомні підстави.

– Ну і де тут може бути схованка? – Стажер покрутив головою, ніби чекав, що на найближчій стіні вималюється табличка "всі секрети і таємниці тут".

– Не крутися, – пробурчав Лангре, – подумай.

– Двері в "задзеркаллі", – Стажер підійшов до великого, в людський зріст, дзеркала в рамі з майстерно вирізаного темного дерева. – Нікому і в голову не прийде, що дзеркало може бути дверима до кімнати. Особливо цінно, що відкривається тільки дзеркальна частина, – він провів руками по периметру, спробував підчепити пальцями, але дзеркало так і залишилося просто дзеркалом.

– Ще варто пам'ятати, що жоден зловмисник не стане даремно ризикувати своїм життям. Тому цінні речі найлогічніше ховати там, куди ти і сам боїшся сунути руки, під страхом смерті або травми, – висловив свою думку Лангре.

– Ага, – посміхнувся Стажер. – А якщо діра досить велика, там навіть залишиться місце для ланцюгового хом'яка, що буде охороняти схованку.

Помітивши невдоволений, через його жарт, погляд комісара, Стажер додав серйозним голосом:

– "Капсула надії". Невелику значку або флешку можна сховати в металевий тубус, який "врізати" в верхню кромку

дверей.

– Або замок міжкімнатних дверей, – кивнув Лангре. – Набагато надійніше, при тій же або більшій місткості, тайник в ніші замку, у заглибленні клямки міжкімнатних дверей. Клямку вибирають з механізмом коротше, а її секцію поглиблюють, наскільки це можливо, без збитку для міцності дверей. Якщо необхідно захиститися і від просвічування, на корпус клямки туго надівають скобу з пружинної сталі. Але це точно не заміна банківським сейфам, тільки для невеликих заначек, щоденників, паперів і інших особистих речей, які треба прибрати чимдалі з очей.

– Звичайно, це не заміна банківським сейфам, – гмикнув Стажер. – Але саме за таким принципом сейфи і ховають. На стіні – за картиною, вже не актуально, а ось замаскувати під розетку, радіатор або трубу – ще в темі. Пересічному громадянину важко собі уявити можливості сучасної оглядової і розшукової апаратури. Сучасні розшукові сканери-інтроскопи дозволяють читати номери банкнот, замуrowаних в сталевому контейнері в бетонну стіну. Нам про це розповідали в академії. Воістину крута штука, якби тільки...

– Крутих штук у нас немає, так що діємо по – старому, – перервав його мріяння Лангре.

Так, переговорюючись між собою і поступово обшукуючи двері за дверима, дзеркало за дзеркалом, вони поступово перемістилися на другий поверх.

– Корінці палітурок старих книг не приклеєні до сторін-

кового блоку. І, повірте, ні перевертання, ні перетрушування, ні інтроскопія його не виявить, треба все щупом перетикати. Від злодія це майже стовідсоткова гарантія, та і спецагенти можуть піти ні з чим, – сказав Стажер, піднімаючись вгору по сходинках.

– Дуже навіть можуть, – кивнув Лангре. – В легальних доглядачів часу більше, ніж у злодіїв, але не до безкінечності – час обшуку обмежений законодавчо.

Вони ввійшли до просторої ванної кімнати; Стажер, намацав вимикач. Ванна, як і все інше в будинку, кричала шиком кожної плитки і навіть гачком для рушника.

– Що ти звик бачити в санвузлі? Стопку МАХІМ, кошик для білизни, але головне труби. Вони так природно вписуються в інтер'єр ванни, що нікому не прийде в голову перераховувати труби або ставити питання, навіщо вони тут і куди йдуть.

– Дійсно, кращого місця для схованки не знайти. Затримаємося тут? – запитав Стажер.

– Ні, давай, перш ніж лазити по трубах, подивимося інші кімнати.

На старомодно обставленій кухні виявилось досить брудно, та і пахло не кращим чином. Залишки піци, що лежали у коробці, зачерствіли і покрилися пліснявою, над немитими тарілками в раковині літали дрібні мушки. Намагаючись дихати через рот, Лангре почав обшукувати шафки.

– Краще місце тайника в побутовій техніці – холодильник.

Я якось читав керівництво по ремонту, так от, вільного місця тут повно, – Стажер відкрив морозильну камеру.

– Бінго! – Несподівано вигукнув Лангре. І тут же роздратовано додав:

– Вони взагалі її відкривали?

Стажер обернувся до нього, тоді як комісар діставав з хлібника пачку якихось документів.

– Російський паспорт з друком про розлучення, лист. – Лангре примружився. – Від першої дружини ніби. Отримання французького громадянства, права з всіма категоріями. Стажер, – покликав він. – Тут лист на російській, прочитаєш вголос?

– З чого ви взяли, що я знаю російську? Це досить складна мова.

– Бачив у твоєму резюме. Якраз, тому що мова складна, вразився і запам'ятав, – Лангре протягнув йому пошарпаний, пописаний дрібним почерком аркуш паперу.

– Зловили, – посміхнувся Стажер. – Що ж, вона пише, даруйте, складно читати і відразу переводити вам на французький.

– Нічого, – заспокоїв його Лангре, уважно дивлячись на напарника.

– Отже. "Коли ти сказав, що підеш працювати водієм міжнародних рейсів, я плакала, напевно, півроку, доки не змирилася. Не всі жінки здатні жити в таких умовах, адже іноді доводиться негайно приймати рішення з якогось серйозного

питання, а порадитися не має з ким. Такі речі треба було з'ясовувати і домовлятися про них заздалегідь, до того, як йти до вітваря. Тоді у нас було б менше непорозумінь і страждань. Але хто в цьому винен? Чоловік, дружина або обоє? До втечі з будинку я підготувалася заздалегідь: під ліжком лежала зібрана валіза з найнеобхіднішим одягом, сумка з дитячими речами. Я знала, що ти не відпустиш мене по – доброму.

Тому просто дочекалася, коли ні тебе, ні свекра зі свекрухою не буде вдома, і пішла потайки разом з нашим сином Степаном, – голос Стажера похолонув. – Тут трохи нерозбірливо написано, секунду, – він кілька разів моргнув. – Пройшов час, але батьки, здається, так і не зрозуміли, чому я розлучилася. Твій деспотизм, те, що я тебе розлюбила, що у мене змінилися плани на життя – все це, із їхньої точки зору, було просто дурацтвами, які потрібно викинути з голови, і постаратися пристосуватися до "правил гри".

Головне, що чоловік не п'є, не б'є і не зраджує. Звичайно, батьки прийняли мене назад, але ще довго плакали, сперечалися, вмовляли одуматися. І досі вважають, що я занепастила своє життя. Та що там батьки – взагалі всі навкруги вважали своїм боргом сказати, що я даремно розлучилася".

По щоках Стажера покотилися сльози. Він плакав, абсолютно беззвучно, тільки трохи тремтіли плечі і рука, що стискала лист. Лангре, не кажучи ні слова, забрав листок. На іншій стороні він помітив коротку записку, вже на французькому. Мабуть, від другої дружини Крамера.

– "Я люблю тебе товстого, лисого, з грошима і без, хоч водієм автобуса. Я люблю тебе такого, який ти є", – вголос прочитав Лангре і знову перевів погляд на Стажера. – В мене ордер на твій арешт. Я знаю, що ти його син, Стефан. Чи звати тебе Степаном Крамером? Ти звинувачуєшся у тому, що намалював ті картини і довів людей до самогубства.

Стажер над силу посміхнувся, плавно, щоб не провокувати, підняв руки і витер мокрі від сліз щоки.

– І давно ви?

– Давно. Я знав це ще в першу нашу зустріч в моєму кабінеті. Повинен був розговорити тебе, а потім заарештувати на місці, але... – Лангре похитав головою. – Смерть сера Альприма, що купив три картини Алекса Крамера і змінила весь сценарій.

– Зрозуміло, – довго видихав Стажер. – Що ж, пан напарник, не против попалити?

На вулиці вони посідали прямо на ганку, на припорошені листям сходинки. Здавалося, пройшла вічність відколи на цьому самому місці Лангре власним тілом прикрив Стажера від кулі.

– На тебе немає справи. Де вона? – Запитав комісар.

– Татусь засунув за пояс, вийшов на вулицю і спалив за рогом, – Стефан знизав плечима. – На відновлення справи підуть роки, а пам'ять у людей коротка. Спочатку шукатимуть, потім згадувати і забудуть, і врешті – решт... Мікроавтобус, в якому затримали Грозного... Він же стояв і біля

лікарні Святого Петра?

– Так, – не став юлити Лангре. – Так. Зараз він теж неподалік. А в ньому дванадцять оперативників, які весь день чекають, поки ти зізнаєшся.

– Не дочекаються, – гмикнув Стажер і зробив затягування.

Лангре трохи повів плечима, ніби кажучи – "твоє право".

– Я не винен, але в мене є пару думок із цього приводу, – тихо сказав Стажер.

Стажер, тим часом закинув голову вгору, ткнув пальцем в найяскравішу зірку на нічному небі:

– Якось мій батько показав цю зірку матері і сказав, що вона прилетіла звідти. Сказав їй не сумувати, що колись, коли прийде час, вона туди повернеться. Потім він її поцілував і попросив залишитися з ним на цій планеті, тому, що завдяки їй, він вперше не почуває себе самотнім. Я прочитав про це у старому щоденнику матері. Таким ось було їх перше побачення, їй тоді було всього вісімнадцять.

– Щодо її останнього листа. – Лангре глибоко зітхнув, підбираючи слова. – Розлучення в Росії вважається для жінки трагедією, ганьбою, клеймом на все життя. Батьки переживатимуть, і ховатимуть очі від сорому, родичі – шкодувати, свіді – розпускати плітки і тому подібне.

– Багато жінок в Росії фінансово несаможиттєві і повністю залежать від чоловіка або від батьків. І якщо рідня була проти її розлучення, то жінці просто не було куди йти і нема на

що жити, – Стефан стиснув руки в кулаки.

– На відміну від старшого покоління, молодь не сприймає брак, як щось священне і вічне. Над молодими людьми вже не владні старі цінності і установи, вони хочуть самі вибирати, як їм жити і вважають, що якщо брак не приносить щастя, то навіщо він взагалі потрібен. По собі знаю, що зберегти всякий брак досить важко, – Лангре сумно посміхнувся. – Дуже важливо думати про те, який твій вклад у збереження стосунків, як особисто ти вирішуєш виникаючі проблеми.

– Проблем у них було багато, – стиснув губи Стажер. – Водій, який повертається додому всього на кілька днів, почуваче себе гостем, а не господарем.

– Важливо зрозуміти, що розлучення це травма і величезний біль, який потрібно винести, перетерпіти, пережити.

– В дев'яності роки рухнув Союз. Мама ростила мене, як могла, коли батько кинув усе і втік до Франції, він зовсім не допомагав нам. Її скоротили на роботі, перебивалася, як могла. Я часто згадую "пиріжки", – Стажер прикрив очі, ніби і дійсно згадуючи. – Пиріжки – це був край нашого життя. Не пам'ятаю, скільки днів ми їли тільки перепічки з борошна і води... , мамі вже давно затримували зарплату. Одного разу, вона дістала заповітну скриньку зі своїми скарбами – сережки від бабусі, подаровані їй на вісімнадцятиріччя, обручка, прабабусине кільце, браслетик і підвіска. І пішла. Повернулася з пакетом продуктів, і почалося чаклунство – через пару годин будинок наповнив чудовий запах випічки. О,

я тоді трохи з глузду не з'їхав, – Стажер прищмокнув губами, немов відчував на язиці, смак того давнього частування. Смак справжнього дива. – Але мені дістався лише один пиріжок. А мама наділа фуфайку і пішла в холодну зиму, прихопивши всі смаколики.

А коли повернулася, то обіймала мене, цілувала, плакала і сміялася. Їй повезло – мама підходила до машин, що стояли на перехресті, і пропонувала купити пиріжки. В одній з машин був директор ресторану. Він купив пару, поїхав, а через якийсь час повернувся і запропонував мамі пекти для його ресторану. Пройшло вже багато років, але і досі перед очима ця картина – мама в фуфайці, в руках повний піднос пиріжків, дбайливо укутаних в рушник, і я з голодними очима проводжаю її.

В мами лице сумне – сумне, адже в неї в руках їжа, але вона не може мені її дати, адже тоді вона не зможе заробити грошей – знову ж таки – на їжу, щоб прогодувати мене трохи подовше.

– А до того... до того, як мама пішла від батька було краще? Хоч трохи? – Запитав Лангре.

– Трохи? Можливо, – знизав плечима Стажер. – Але наша сім'я вже тоді перестала існувати. Традиційна сім'я, що насолоджується сімейним сніданком і спокійними бесідами після закінчення робочого дня – нездійсненна мрія далекобійника. Мало того – сім'я, а точніше, згода в сім'ї, стає головним болем тих, хто проводить своє життя на колесах. З цією

проблемою стикається значна частина професійних водіїв.

Одні сподіваються на те, що мудра і дбайлива жінка не розлучатиметься, а якщо і піде від чоловіка, то тільки не тому, що така специфіка його роботи. Водії автобуса, що зіткнулися з цією проблемою, радять своїм колегам частіше замислюватися про те, чим займаються дружини в той час, коли їх немає вдома, і поставити собі питання, що важливіше: сім'я або трудові нормативи.

– Щодня, вирушаючи на роботу на громадському транспорті, ми не замислюємося, який сьогодні настрій у водія автобуса, тролейбуса або трамвая. А це важливо. Хороший настрій – немає приводу для занепокоєння, поганий – життя може знаходитися у небезпеці, – задумливо сказав Лангре. – Водій автобуса і іншого громадського транспорту схильний до стресових ситуацій, як ніхто інший.

Неадекватні водії на дорозі, зайнята виділена смуга, небажання водіїв поступатися дорогою громадському транспорту, невдоволені пасажери. Якщо до усього цього прикласти можливі особисті неприємності, то до депресії рукою подати. А людина за кермом з депресією – просто бомба уповільненої дії.

– Ви б жажнулися, якби побачили, що в моїй рідній країні робиться з автобусами. – Говорив Стажер. – Чим далі від Москви, тим гірше. Автобуси старі, ні про яку техніку безпеки мова і не йде. Глянеш на автобус в провінції, і волосся дибки встає. У Франції, наприклад таку старизну не можна

використовувати для пасажирських перевезень.

– Звучить дійсно жахливо, – перекрутив плечима Лангре.

В цей момент в двір забігли п'ятеро у масках. Відсунувши літнього комісара убік, вони в чотири руки скрутили Стажера, ткнувши того лицем в холодні запарошені сходинок. Стефан охнув від болю, коли заламані руки потягнули вище, до лопаток.

– Навіщо так жорстко?! – Голосно обурився Лангре. – Показали б посвідчення, пояснили, у чому справа, він би пішов з вами. До чого ця вистава?

– Та ми, розумієш, так би і зробили, – похитав головою один з бійців в масці. – Але такий наказ – скрутити і пов'язати саме таким чином. Ти вже не осуди, комісар.

– А то я не знаю, для чого це все робиться, – Лангре вайовничо схрестив руки на грудях. – Чините неабиякий психологічний тиск на підозрюваного, повторюю – підозрюваного злочинця! Сподіваєтеся, таким чином, скоріше вибити з нього визнання?

Бійці нічого не відповіли, більше навіть не дивлячись у бік Лангре, вони жорстким ривком підняли Стажера на ноги. Комісарові залишалось тільки спостерігати, як його... "Підозрюваного" або "Напарника"? ведуть у залізні руки правосуддя .

Глава 18

"Прийшов, побачив, переміг". Гай Юлій Цезар.

Сидячи поряд з Ганною на задньому сидінні таксі, Ніколас спостерігав за тим, як дівчина плавно вимальовує олівцем лінії у блокноті. Рухи пальців були витонченими і легкими, зайняття здавалося для неї вже давно звичним. Ганна змінила олівець на кольоровий, після пари десятків штрихів розтушувала малюнок.

– Дивися, – вона протягнула блокнот. – Я подумала, раз вже ми назвали показ "Тринадцятий знак зодіаку", то без тринадцятої сукні ніяк. Вона якраз підходить і до Змієносця, і до картин Алекса Крамера.

Ніколас окинув поглядом темно-зелене, під колір шкіри рептилії сукню:

– Мені подобається, – у цей момент задзвонив його телефон. За час, проведений з ним, Ганна вже знала, що ця мелодія означає виклик по відеозв'язку. – Вибач, – коротко кинув Ніколас і відповів на дзвінок. – Доброї ночі. Чи у вас день?

– Ми з вами знаходимося в одному місці, – посміхнулася дівчина по той бік екрану. – Я стежу за вашими пригодами і знаю, що на даний момент ви зупинилися на Римській імпе-

рії. Мій дідусь присвятив цьому все своє життя, а я виросла на історіях про Цезаря і знаю, як саме римський собор пов'язаний з християнством. Вважаю, я можу вам допомогти. Зараз вишлю адресу.

Дівчина поклала трубку, Ніколас тим часом подивився на Ганну.

– Зміна маршруту? – Посміхнулася вона.

– Так, – кивнув Ніколас і, окликнув водія, продиктував йому нову адресу, що надійшла по смс.

Вони опинилися в одному з центральних районів Петербургу. Таксі висадило їх прямо навпроти напівпідвального приміщення з неоновною вивіскою з нехитрою назвою "У Марти". Судячи з картинки, вони прибули до тату-салону, а ще більш дивним здалося те, що звідти доносилися гучна музика і сміх, ніби там повним ходом йшла якась вечірка. Переглянувшись з Ганною, Ніколас ще раз перевірів адресу, але ніякої помилки не було.

– Ну, – Ніколас знизав плечима, – яка різниця – тату-салон або лапшична? Головне, що вони можуть нам допомогти.

Поряд з ними зупинився мопед. Знявши шолом, одягнений в кур'єрську форму молодий хлопець стомлено зітхнув і потягнувся до коробок з піцою.

– Дякую, – посміхнувся Ніколас і підхопив невелику вежу з коробок, яких там було не менше десяти. – Далі я сам.

– Але, як же! – Здивовано заперечив хлопець. – Ви ж іще не розраховалися.

– А, ви про Ловця Снів, чули? – Підморгнув Ніколас і включив прямий ефір:

– Банда! Зараз ми з вами станемо ще на крок ближче до розгадки Амріти, еліксиру безсмертя. За смачною гарячою піцою ми з Мартою поговоримо про Цезаря і його секрети, а спонсор нашої вечері... – Ніколас переключив камеру на кур'єра і його мопед. – Піцерія "Блокада". До зустрічі, триматиму вас в курсі.

– Скільки – скільки чоловік тільки що було в ефірі? – Приголомшено запитав хлопчина.

– Більше ста мільйонів, з Пітера теж багато людей, так що ви отримали відмінну рекламу, – підморгнув Ніколас.

– Да – ааа, дякую, а ви не могли б залишити автограф? – Кур'єр протягнув йому чек і Ніколас розмашисто розписався прямо поверх інформації про замовлення.

– Якщо я якось замовлю піцу і кур'єром будеш не ти...

– Тоді я буду диспетчером, – розсміявся Ніколас. – Що ж, ходімо? – Перехопивши коробки зручніше, він попрямував до салону. Двері відкрилися прямо перед ним, назустріч вийшла дівчина, з якою Ніколас нещодавно спілкувався по відеозв'язку.

– Вітаю, я Марта. Дивилася ваш ефір і побачила, що ви тут, вирішила зустріти. Це – до речі, мій салон, – вона кивнула собі за спину. – Не могла сьогодні призначити зустріч у іншому місці, в нас тут вечірка.

– З якого випадку? – Ввічливо поцікавився Ніколас.

– Старі клієнти, – знизала плечима дівчина. – Раз на рік бронюють на ніч наш салон, обжираються піцою і дивляться, як комусь з їх колег набивають тату. Всі вони працюють у бібліотеці, – змовницьким голосом додала вона.

– Треба ж, – Ніколас підняв брови. – Це майже так само дивно, як і те, що ви володієте тату салоном.

– Багато хто дивується, – кивнула дівчина. – Люди зазвичай чекають побачити якогось брутального хлопця, забитим з голови до ніг черепами і акулами. Але це ви ще не бачили мої роботи. Я будь-кому фору дам. Ой, ви проходите, – спохопилася вона, відійшовши убік і притримавши двері для Ніколаса, руки його були по колишньому зайняті коробками.

Ледве вони ввійшли, як досить рухливий і бадьорий старичок забрав у Ніколаса піцу. Побачивши його обличчя, він округлив очі і із словами "ох, мені ніхто не повірить" втік убік людей, що стовпилися навколо столика із закусками. Тим часом Марта скинула куртку, і Ганна побачила в неї на ключиці татуювання.

– Даруйте, а це боляче? – Запитала вона.

– Терпимо, – посміхнулася Марта. – Правда, це залежить від того, в якому місці робити.

– В Росії, а що? – Підморгнув Ніколас. Їх маленька компанія дружно розсміялася.

– Цих ластівок, – Марта провела пальцями по ключицях, – я набивала ще в молодості. Лінії грубі, неякісні, але я не шкодую. Завдяки безлічі стилів, ластівки виграють. Вони

не повторюються і в основному добре виглядають на тілі. Ластівки, які летять зграєю, часто можна побачити на за-п'ястку або ключиці, як у мене.

Поки вони говорили, деякі з присутніх гостей, впізнавши Ніколаса, підходили привітатися. Деякі ж навпаки демонстративно відверталися і продовжували займатися своїми справами.

– Є в мене історія, яка швидше по вашій частині, Ніколас, – сумно посміхнулася Марта. – Три роки тому я набила своїй кращій подрузі рукав. Малювала ескіз за її словами, вона говорила, що він їй наснився. Розбита машина, багато-багато вогню і на кисті руки вона попросила вибити дату і час, які теж їй ніби приснилися. В березні її поховали. Аварія. Вона вся обгоріла – пізнали тільки по тату, дата і час смерті співпали. Я досі не можу прийти до тями, – дівчина похитала головою.

– Татуювання, як і сни – жест несвідомого. Але бажання міняються, а проба залишається. Більше за всіх від моди на татуювання виграє поліція. Наприклад, завдяки ним легше пізнати тіло. – Ніколас подивився зі співчуттям на свою нову знайому.

– В моїй країні люди не звертають уваги на тату, але роботу знайти важко, особливо якщо це йде в парі з пірсингом і дредами, – Марта жестом кликнула молодого хлопчину, що розносив напої.

– Не можна судити про людину, таким чином, татуюван-

ня не є синонімом поганої поведінки або недоброї людини. Знаєте, як то кажуть, когось вчить книга, а когось життя, не судить книгу з обкладинки, – Ніколас підхопив з підноса скляну пляшку "Кока – коли".

– Іноді, коли я бачу двадцятирічних, повністю забитих татуваннями, то думаю, коли ним буде років по тридцять, чи залишиться у них взагалі вільне місце, якщо захочеться зробити ще щось нове? – Задумливо сказала Ганна.

– Повірте, – підморгнула їй Марта, – місце завжди знайдеться, було б бажання. А ви самі, якби вирішилися, що набити б?

– Навіть не знаю, напевно, щось маленьке, – збентежено посміхнулася Ганна. – Може, значок нескінченності на пальці.

– Найчастіше такі символи набивають, коли приходять великими компаніями і хочуть зробити щось однакове. Коли я їм пропоную набити щось інше, вони зазвичай дивляться на мене так, ніби я їм намагаюся штовхнути наркоту або що гірше, – усміхнулася Марта. – Нескінченність – найпопулярніший знак. Загальноприйнятого осмислення, не існує, та і витвір мистецтва зі знак нескінченності не зробити. Змінюється лише техніка. Нічого проти не маю: якщо в вас одне татування, яке говорить світу про то хто ви, то ви хочете, щоб це був символ нескінченності? Більшість вчених не в змозі осягнути нескінченне, а молоді люди, які приходять за цими татуваннями і поготів.

– Я вважаю, що татуювання не завжди повинні мати значення, головне, щоб вони нас робили щасливими, – заперечив Ніколас.

Люди, які перед цим підходили просто привітатися, підійшли в другий раз всі разом і, трохи бентежачись, попросили Ніколаса показати його татуювання. Той погодився, заздалегідь попросив Ганну включити прямий ефір і допомогти в зйомках.

– Зараз я володар тринадцяти татуювань. Мене часто, як ви зараз, просять їх показати і здебільшого людям вони подобаються, – посміхнувся Ніколас. – Для мене татуювання не мають якогось особливого сенсу. Ви прикрашаєте свій дім красивими зображеннями, то чом би не прикрасити і своє тіло? Деякі пам'ятні, – Ніколас кивнув на дати на своєму тілі – числа, коли загинули його батьки. – Деякі просто абстракції.

– Хіба можна набивати щось просто так? – незадоволено пробурчав одягнений в піджак із твіду чоловік.

– Можна, якщо хочеться. Мое тіло – моє діло, – гмикнув Ніколас, і показав на спині два великі ієрогліфи.

– З ієрогліфами треба бути вкрай обережними, – підтримала розмову Марта. – Поспілкувавшись зі спеціалістами перед сеансом, можна дізнатися багато цікавого. Наприклад, що одна неправильна паличка або неправильний нахил можуть змінити весь сенс і значення. Але люди не бажають цього не чути. Ще – зараз мода на годинники на різних частинах тіла. Просто безумство якесь. Багато хто набиває в середині

них дати народження, що цілком може існувати і дуже символічно.

– Гаразд, – Ніколас застібнув сорочку, – гадаю, всі встигли розглянути. Ми можемо поговорити про те, навіщо зібралися? – Він подивився на Марту.

– Ходімо, – дівчина повела їх до робочого кабінету, де на кушетці її вже чекав клієнт. – "Veni, vidi, vici" з ліва на грудях, вірно? – Запитала вона. Чоловік кивнув, Марта взялася до роботи, а Ніколасу і Ганні кивнула, щоб сідали на вільні стільці поруч. – Я говорила, що виросла на оповіданнях дідуся про Цезаря і Римську імперію.

Вважають, що Цезаріон був сином Юлія Цезаря, але істинних доказів цьому нема, багато істориків і досі сперечаються з цього питання. Цезар не бажав визнавати сина своїм, і ми майже нічого не знали про нього до вбивства тирана. Клеопатра сама назвала сина. Історичні факти відкривають нам, що останнім фараоном Єгипту був Птолемей п'ятнадцятий, і звали його Цезаріон або маленький Цезар – син Клеопатри і Юлія Цезаря. Клеопатра, під час церемонії в Александрії, назвала Цезаріона королем королів, – під монотонний звук машинки почала свою розповідь Марта.

– Проте після вбивства Юлія Цезаря, Клеопатра вимушена була Цезаріона сховати, і вона вирішила вивезла його з Єгипту, побоюючись за його життя. Марія з Бифінії і Джо-сеф з Аримафеї, погодились взяти хлопчика з собою, та приєдналися до каравану, що йшов в Індію по шовковому. В

буддійському Монастирі Халонг, був знайдений рукопис, у якому розповідалося про чотирнадцятирічного пророка, що прийшов з маленької країни зі сходу. І сталося це через п'ятсот років після народження Будди.

– Стривайте. – Ніколас подумки підрахував в голові. – Виходить... цей час і є – невідомі роки життя Ісуса? Ісус вивчився читати буддійські рукописи, навчився медитації і навчився зціляти людей. І лише через сімнадцять років він залишив Індію і прийшов у Єгипет.

– Саме так, – кивнула Марта.

– А Клеопатра, крім Цезаріона, народила ще дітей від римського полководця Марка Антонія. Це були близнюки хлопчик і дівчинка, і ще один хлопчик. Після смерті батьків всі троє виховувалися в будинку імператора Октавіана з сином Октавіана Тиберієм і його сестрою Октавією. Доньку свою Клеопатра назвала Селеною. Вона одружилася с королем Мавританії, і стала королевою. Ісус почав шукати своїх братів і сестру, а коли знайшов, то сказав їм, що створивши нову релігію, він поверне собі владу. Брати і сестра вирішили приєднатися до нього і запропонували йому свою допомогу. Селена вирішила змінити своє ім'я, замінивши букву "с" на "магда". Так вона стала Магдалиною. Після цього Ісус став проповідувати свої вчення в Ізраїлі. Побував разом з Джозефом з Аримафеї на півдні Англії в Корнвилі, де теж проповідував свої вчення серед друїдів. Життя Ісуса після дванадцяти років оповите таємницею, аж до того моменту,

коли він в тридцятирічному віці заявив про себе, як проповідник і чудотворець.

– Виходить, масони виконують заповіт Ісуса? На самому початку таємниці стоїть він? – Запитав Ніколас.

– Так, на великий жаль, – Марта промокнула частина малюнка серветкою.

– Але єдине, що співпадає з Біблією це те, що з дванадцяти до тридцяти трьох років не описано життя Христа... Але він десь, же був весь цей час, а повернувся вже із навчаннями, які дуже схожі на буддійські писання, – сам собі відповів Ніколас. – І те, що Ісус був розіпнутий під час царювання римського імператора Тиберія, це вказано також у Біблії, дивні збіги, згоден...

– В Ісуса ж був план захопити царство свого батька Цезаря, яке в нього викрав Октавіан, тільки захопити не зброєю і силою, а створенням нової релігії. В принципі, Біблія те ж саме і пише, тільки Біблія говорить про царство небесне – Боже, але ми ж знаємо, що Цезар проголосив себе Богом, – Марта знову схилилася над чоловіком, акуратно виводячи чергову лінію на його шкірі. – Цезаріон і його учні створили Новий заповіт – релігію рабської любові.

Втім, зерна потрапили в сприятливий ґрунт – зараз християнство одна зі світових релігій. Віра є віра. Вона не вимагає доказів. Для кого тоді написана ця інформація? Може бути для майбутніх поколінь, а може для тих, хто цікавиться тим, як же все було насправді.

– Та Бог не міг обіцяти євреям владу над всім світом, – Ніколас похитав головою. – Бог хотів завжди, щоб на землі відновилося всесвітнє Братство. Щоб жоден народ ніколи не керував іншим, а тим більше, щоб один народ керував всім світом. Як сказав Ісус Христос, "Легше верблюдові пролізти в голкове вушко, чим багатому потрапити в Царство Небесне". Тоді багаті, з часом, самі повернуть все народу, – Ніколас піднявся із стільця. – Даруйте, Марто, нам пора. – Ніколас трохи схилив голову, на знак вдячності. – Ви дійсно допомогли, дякую.

Коли вони вийшли з робочого кабінету, Ніколас підключився до ефіру:

– Банда! Таємниця Цезаря – його син, якого він офіційно не визнав. І це буде наступна наша зупинка, – в цей час задзвонив телефон Ганни, але вона скинула дзвінок, потім другий і третій. Ніколас питально подивився на неї, на що дівчина знизала плечима і одними губами прошепотіла "не хочу тобі заважати". – Нагадую, що завтра в самому центрі Стамбула відбудеться показ моди "Тринадцятий знак зодіаку". Там Алекс Крамер особисто подарує Ганні свою нову картину.

Закінчивши короткий ефір, Ніколас притримав Ганні двері, і вони вийшли на холодне повітря, тому дівчина мимоволі зіщулилася.

– Дзвонив хтось важливий? – Запитав Ніколас.

– Ні, просто говорити ні з ким не хочеться, – знизала плечима Ганна.

– Розмови. – Тихо сказав Ніколас, дивлячись кудись убік. – Дивна це все ж таки річ. Можна обмінятися мільйонами слів і не сказати головного. А можна мовчки дивитися в очі і повідати про все. Зараз у мене в голові одне питання: хто я для тебе?

– До чого це? – Здивовано запитала дівчина, на що Ніколас, протягнув їй свій мобільний.

Він ввімкнув кнопку відтворення відео і відійшов убік на пару кроків, не зводячи з Ганни погляду. Ніколас знав, що вона зараз там побачить. Те, що і він біля півгодини назад. Відео йому прислав кладовищенський сторож, а на ньому деякий Едвард Сміт з Інтерполу, та сама людина, що познайомила його з Ганною, розкопував могилу, де "покоїлася" нога досить відомого сера Альприма і вивуджував звідти колоду карт.

Він був не один – у компанії ще кількох чоловіків зі світловідбиваючими значками на куртках, які нещасний переляканий сторож свого часу прийняв за "містичні кулі".

– Ти пов'язана з ним, – Ніколас кивнув на мобільний, де у цей момент Едвард Сміт, якраз простягав колоду одному зі своїх підручних. – Ви маніпулювали мною і, знаєш, я як і раніше, бажаю тобі щастя, але з цієї хвилини я вмиваю руки. Більше на мене не розраховуй.

Ганна стиснула губи, трохи тремтячою рукою, протягнула

Ніколасу його мобільний. І опустила погляд вниз, боячись дивитися йому в очі.

– Я знаю більше, ніж ви думаєте, просто мовчав.

– Ти... – Дівчина судорожно видихнула. – Ти все зрозумів ще раніше?

– Звичайно. Ти сказала, що не впізнаєш чоловіка з Тауреда. В наших снах ми часто бачимо незнайомців, але поняття не маємо про те, що наша свідомість не придумує їх образи. Це обличчя реальних людей, тих, кого ми бачили на протязі життя, але не запам'ятали. А це означає, що якщо ти бачила уві сні своє майбутнє, то і обличчя чоловіка ти теж би бачила. Тобто впізнала би його, – Ніколас гірко усміхнувся. – А ще я впевнений, що в готельному номері ти сама підсунула мені колоду карт, оскільки ви не знали, що з ними робити.

Вам потрібні мої зв'язки, моя Банда, щоб розгадати, що робити з картами. Людина менше за все схожа на себе, коли говорить від свого імені. Дайте їй маску, і вона розповість усю правду. Так от, я дозволив тобі ходити в тій масці, яку ти вибрала для себе сама.

– Знаєш, ти був у моєму списку, заслуговуючих довіри, список цей дуже короткий. – Ганна, нарешті подивилася йому прямо в очі.

– Було і було. Переживу, забуду. Цей світ дуже рано мене розчарував. Я без тебе не помру, житиму, як раніше, – Ніколас слизнув по дівчині байдужим поглядом, хоча в середині все переверталось. Їй він міг брехати скільки завгодно, але,

на жаль собі не виходило.

Він розблокував телефон і через додаток викликав таксі.

– Ти куди? – Ганна зробила крок було вперед, ніби хотіла затримати його, але завмерла на місці.

– Поїду назад в Ріо – де -Ташкенто, – це був його перший жарт, сказаний без посмішки.

Глава 19

Лангре квапливо йшов по коридору до свого кабінету, біля дверей якого, обличчям до стіни, стояв Стажер. Руки його були туго скуті кайданками, ноги широко розставлені, до того ж у нього конфіскували всі потенційно небезпечні предмети, включаючи брючний ремінь. Втім, все могло бути і гірше – Стажерові ще повезло, що його не вклали на підлогу в "позі зірки". Це в прокуратурі могли бути послаблення в вигляді зняття кайданків, дозволу сісти на стілець, походити коридором та інше.

А ось конвой завжди діяв чітко по інструкції, і часто це давало результат. "Маски – шоу" розколело багатьох злочинців. Через страх, що їх можуть побити, вони сходу зізнавалися в всіх проступках.

Відкривши двері у свій кабінет, Лангре пропустив Стажера уперед. Він розстібнув кайданки своєму колишньому напарникові, поставив перед ним пляшку прохолодної мінералки і підштовхнув електронну цигарку, вилучену в Стажера конвоем. Лангре вважав, що навіть найнебезпечнішого злочинця можна допитувати шанобливо – без загроз і принижень. Він вірив, що інформація здобута під тортурами, рідко допомагає просунути в розслідуванні – винні і невинні готові сказати що завгодно, аби припинити муки.

Все так само мовчки, Лангре повісив пальто на гачок, плавно опустився в крісло і почав плескати себе по кишечках у пошуках цигарок. Намацавши в одному з них телефон Стажера, Лангре поклав його на стіл, поряд з попільничкою. Запалили вони майже синхронно.

– Можеш подзвонити своїй дівчині, якщо хочеш.

– Я знаю про своє право на телефонний дзвінок, – кивнув Стажер. – Проте в вас на мене нічого немає.

– Слідчий надасть тобі адвоката. Ти і сам знаєш, що допит без захисника відбутися не може. Швидше за все, адвокат схилить тебе до визнання провини, – Лангре випустив в стелю клуб густого диму. – Його послуги оплачуються Слідчим комітетом, так що, і танцювати він буде під їх дудку. "Підозрюваний має право давати пояснення і свідчення з приводу його підозри, або відмовитися від дачі пояснень і свідчень". Пам'ятаєш про це?

– Лангре питально подивився на Стажера, на що той тільки гмикнув, потім кивнув.

Лангре важко зітхнув, похитав головою і ввімкнув старенький телевізор, щоб хоч якось розбавити обстановку.

– "Затриманий підозрюваний художник, що писав картини рептилоїдів", – на цих словах ведучого, Лангре додав гучність. – "Відносно французького поліцейського розпочато розслідування за підозрою до доведення до самогубства або до замаху на самогубство, шляхом загроз записками і страшними картинами. Міністр збройних сил Франції під-

твердив, що прокуратура почала розслідування, але не повідомляє інших подробиць. Поліцейський був затриманий в Парижі і знаходиться під слідством.

Як повідомляє французька радіостанція "Еуро 1", в поліцейського були родинні зв'язки в Росії, і він вільно говорить російською.

В цей момент задзвонив телефон Лангре, Стажер встиг помітити ім'я того, хто дзвонить – "дорога" і з розумінням посміхнувся.

– Слухаю, – комісар нахмурих брови.

– Ну що, мій друг, все так, двадцять дев'ять "старих справ", га? – Запитали на тому кінці.

– Виходить, що так, – гмикнув Лангре.

– Мені теж шкода, що ти не дотяг до тридцятки, як хотів. Але, сам бачиш, справа з картинами дуже заплутана, а у тебе часу немає.

– Так – так, – покивав комісар. – Раз вже мені саме начальство дзвонить, хотів дещо уточнити щодо художника. Саме, – погодився Лангре з питанням, що прозвучало. – Ага, ще рано. Добре. Відбій.

Почувши усю розмову Стажер, майже відразу здогадався, що "дорога" зовсім не дружина комісара, а хтось із товаришів по службі. З його коротких: "ще рано", "треба час" він також зрозумів, що Лангре просто тягне заради нього час. Стажер уважно подивився в очі комісара. Невже вірить? Правда хоче допомогти? Чи продовжує вести якусь свою

гру?

Ніби прочитавши його думки, Лангре сказав:

– Моєю метою було встановити з тобою контакт, щоб ти відчув, що до тебе відносяться серйозно, твої права – не лише підозрюваного, але й права звичайної людини – поважають. Відповідно до мого методу, я розпочав з того, що надав тобі право висловитися і пояснити свою позицію.

Лангре дійсно повадився професійно і стримано, як наказано в статуті.

– Двадцять дев'ять "старих справ"? – Трохи помовчавши, запитав Стажер, ясно давши зрозуміти, що доки не хоче говорити про себе.

– Так, – кивнув Лангре, – саме стільки злочинів я розкрив. Для розслідування серйозних справ, які колись зайшли в безвихідь, у нас, на Монмартрі, створена спеціальна слідча група, яка так і називається: "Старі справи". Її співробітники знову і знову досліджують речові докази, вивчають тисячі сторінок слідчих справ, шукають щонайменші зачіпки, обірвані сліди, нестикування в свідченнях свідків. В нас на постійній підставі діє аналітична група по розслідуванню злочинів, здійснених у минулі роки.

Незважаючи на неочевидний характер злочинів, які не вдавалося розкрити багато років, слідчі ведуть скрупульозну роботу по збору доказів. В архівах правоохоронних органів сьогодні знаходяться сотні кримінальних справ, доки не доведених до логічного кінця. По одних не встановлені винні,

фігуранти, а в інших вони сховалися від правосуддя, – Лангре незадоволено цокнув язиком. – Спеціально підібрані для таких справ групи планомірно вивчають кримінальні справи, перевіряють старі і нові версії. І роблять усе можливе, щоб зловити злочинця, адже, як всім відомо, людина, що скоїла серйозний злочин одного разу, здатна зробити це знову.

– І яка ж справа була тридцятою? – З невідомим інтересом запитав Стажер.

– Справа п'ятнадцятирічної давності, – чесно відповів Лангре.

– П'ятнадцять років тому мій батько біг з Росії, кинувши нас з мамою, – Стажер нахмурих брови. – Зуб даю, що мова саме про його справу. Що він зробив? Що такого примудрився натворити? Розкажіть! – Майже зажадав Стефан, але швидко взяв себе в руки.

Лангре знизав плечима, запалив другу цигарку:

– Існують певні внутрішні пріоритети по розкриттю. В тій справі п'ятнадцятирічної давнини майже всі з дванадцяти чоловік, були неповнолітніми.

– Хіба немає якогось терміну давності, за рамками якого слідство припиняється? Стільки років пройшло, – Стажер здивовано підкинув брови.

– Для співробітників мого відділу тяжкі і особливо тяжкі злочини не мають терміну давності, і вони розслідуватимуться до тих пір, поки особи, що їх вчинили, не будуть встановлені. Рано чи пізно ми знайдемо їх всіх, і змусимо відпо-

вісти перед законом, – твердо припечатав Лангре.

– Які взагалі перспективи розслідування справ, яким вже десятки років? – Пирхнув Стажер.

– Скажу так: вони не безнадійні. Все залежить від наявності речових доказів і їх збереження – сьогодні ми можемо їх досліджувати за допомогою нових технологій і методик.

– Ви постійно працюєте із злочинцями і частково вивчаєте їх. Яка причина могла бути у мого від... – Стефан обірвав себе на півслові. – В нього?

– Як правило, більшість випадків походять з особистої неприязні і в рамках побутових конфліктів. Часто злочини скоюються з необережності.

– Ясно, – Стажер прикусив нижню губу, наїжачив волосся і, наважившись, сказав:

– Мені здавалося, що за мною стежать. Це взагалі законно?

– Закон "Про оперативно – розшукову діяльність" дозволяє правоохоронним органам стежити за громадянами, якщо є підстави вважати, що їх дії можуть бути небезпечні для суспільства і держави. Ти повинен був це вчити, – невесело посміхнувся Лангре.

– В вас на мене нічого немає, – Стефан розвів руками. – Так, я його син, але на цьому все. Ви добу за мною спостерігали – нічого не знайшли. Якби щось було, я б ще вчора вранці сидів на цьому стільці. Ви завели на мене кримінальну справу?

– Ні, – коротко заперечив Лангре.

– Адміністративне?

– Мимо, – комісар постукав пальцями по столу.

– Я свідок?

– Знову помилочка.

– Це оперативно – розшуковий захід?

– Бінго! – Лангре хитро примружив очі.

– В такому разі я відмовляюся в ньому брати участь, –

Стефан схрестив руки на грудях. – Тільки подумайте! Ми за добу, зібрали дванадцять чоловік, повернули їх на п'ятнадцять років назад і посадили в автобус "Москва -Петербург" до мого батька. Впевнений, що нам потрібна ще одна доба, щоб розкрити цю справу. А найголовніше в цьому...

– Що? – Лангре трохи нахилив голову до плеча.

– Що ви мені вірите, – прямо дивлячись в очі комісарові, сказав Стажер.

– В тебе є думки на рахунок цієї справи?

– Ввімкніть мій телефон.

Лангре рухом пальця розблоковував екран.

– Читайте, – сказав Стажер.

– Що? Сторіз? – Недовірливо перепитав комісар.

– Саме так, читайте.

– Деякий Ніколас Романов пише, що на показі Ганни Шиян у Стамбулі Алекс Крамер особисто подарує їй свою чотирнадцяту картину, – Лангре різко підкинув голову. – Це буде завтра!

Знову задзвонив телефон комісара з проханням прийняти виклик "дорога".

– Ніяких результатів. Пора передавати його в прокуратуру. Далі це не наша справа, – наказав керівник.

Лангре на мить прикрив очі, стиснув двома пальцями перенісся і через пару секунд мовчання сказав всього два слова:

– Особиста порука.

– Ви... – Приголомшено прошепотів Стажер, коли комісар закінчив розмову. – Ви ручаетесь за мене? Ви ж в курсі, який штраф вас чекає, якщо...

– Якщо що? – Посміхнувся Лангре. – Ти правильно сказав – я тобі довіряю. Так що не підведи мене, напарник.

Глава 20

*"Лише дисципліна і вправи ведуть до хоробрості".
Гай Юлій Цезар.*

Ніколас, схрестивши руки на грудях, похмуро дивився на Ганну, доки вони чекали таксі на темній вулиці біля тату салону. Дівчина мовчки, дивилася кудись вдалечинь. Вона здригнулася, коли тишу перервала гучна мелодія її мобільного.

– Так, – тут же відповіла на дзвінок Ганна. – Так, нічого не вийшло. Пошукам кінець, – її ноги підкошувалися і вона відійшла убік, нервово жестикулюючи вільною рукою. Дівчина закинула голову вгору і часто заморгала, стримуючи сльози.

Ніколас не припиняв на неї дивитися. Не дивлячись на подію і все, що він дізнався, як вона водила його за ніс, Ганна, не переставала йому подобатися. І бажання захистити її, підтримати, заспокоїти, нікуди не пішло. Він спокійно дістав з кишені мобільний і почав знімати дівчину на відео. Через деякий час, помітивши, що він робить, Ганна, закінчила розмову і підійшла до нього.

– Навіщо ти це робиш?

– Для того, щоб коли я дощовим вечором сидітиму один і думатиму, чому у нас з тобою нічого не вийшло, включити

це відео і згадати: а ні, все правильно!

Ганна посміхнулася, нарешті, подивилася в його очі і, ніби прочитавши в них щось, помітно заспокоїлася.

Нарешті, підїхав старенький мерседес, з його вікна висунув голову водій:

– Це вам на Москву?

Заразом заснявши і водія, і його машину, Ніколас закінчив запис:

– Головне в мерседесі – сидіти за кермом, а не лежати пов'язаним у багажнику, – він відкрив передні пасажирські двері і кивнув Ганні, щоб та сідала. Хоча зазвичай вони сиділи разом на задньому сидінні, зараз все було інакше, між ними багато що змінилося за останні кілька годин правди. – Пережити можна все, – тихо сказав Ніколас, – але не можна після цього залишитися тим самим.

Розташувавшись на задньому сидінні, Ніколас занурився у свій телефон, краєм ока помітивши, як Ганна дістала з сумочки блокнот і почала щось захоплено записувати на його сторінках – можливо, промова для майбутнього показу.

Машина плавно виїхала з провулка.

– Вам не дме? – Раптом співчутливо поцікавився водій, з посмішкою подивившись на Ганну.

– Ні, дякую, все добре, – дівчина похитала головою.

– Точно? Не замерзли?

– Ні – ні, правда, все добре.

– Хочете цукерок? – Чоловік, не зводячи погляду з доро-

ги, пошарудів і дістав пакет. – Я їх тільки що купив в одній популярній кондитерській. Такі смачні! Желейні. Обожаю їх! Зазвичай я не пропоную пасажирам, це не тактовно. Але з вами ось прямо захотілося поділитися. Я все зрозумію, якщо ви відмовитеся. Хочете?

– А знаєте, хочу! – Променисто посміхнулася Ганна.

– Тепер зрозуміло, чому в вас такий високий рейтинг, – весело пирхнув Ніколас.

Автомобіль зупинився перед світлофором, де, незважаючи на досить пізній час, бігали між рідкісними машинами хлоп'ята у пошарпаному одязі.

– Любите квіти? – Знову звернувся водій до Ганни.

– Дуже, – кивнула дівчина.

Висунув голову з вікна, чоловік окликнув одного з хлоп'ят і, відрахувавши пристойно завищену суму, забрав букет. Ганна вражено ахнула і трохи почервоніла від зніяковіння, коли водій протягнув їй жоржини – ніжно рожеві, з великими бутонами.

Ніколас на все це лише підвів брови, намагаючись зрозуміти, що відбувається. Спалахнув зелений і вони поїхали далі.

– Ось знаєте, Ганна. Я такий щасливий, що у мене є сім'я, троє дітей. Дружина, робота – мені все це дійсно подобається, – водій щасливо зітхнув. – Двоє синів тут, зі мною, а дочка вчиться на другому курсі в університеті у Польщі. Вона частенько дзвонить мені, нудьгує, ну і грошей просить

на якісь речі. А я кладу їй на картку і так добре на душі стає. Просто від того, що я дитині своїй зробив щось добре, чимось допоміг. Я уявляю, як вона там якісь хусточки собі купить, піцу замовить з друзями, їй на все вистачить.

І мені прямо тепло. А ще, знаєте, ось коли я дружину відвожу на манікюр, завжди сам розплачуюся. І так приємно! Вона ж потім цей манікюр мені ще два тижні показуватиме і посміхатиметься. І мені так приємно від цього, ви собі не уявляєте. Я ж для сім'ї щось добре зробив!

Ніколас відклав телефон убік, вирішив, що на повідомлення, що входять, можна відповісти і потім, і почав прислухатися до розповіді таксиста.

– А ось ще, знаєте, так мало щасливих людей на вулицях! Я дивлюся на пішоходів і практично не бачу усмішливих. Всі такі тьмяні і смикані. Ви, взагалі-то, перша, хто посміхнувся мені за останні пару днів, – на цих словах водій і сам розплився в посмішці. – Зустрів нещодавно знайомих, у них двоє дітей вчать в першому і другому класі. І вони скаржилися, як дорого дитину в школу зібрати, "а приладдя купити, а підручники, а форму, а курси" ... Хвилин п'ятнадцять тільки про це і говорили, і лица на них не було. А я запропонував рішення.

Знаєте яке? Сказав їм йти в найближчий дитбудинок і здати туди своїх дітей, раз вони для них такий тягар. І не буде тоді жодних проблем ні з школою, ні з формою, ні з підручниками. Вони у відповідь: "не, ну як це, так не можна, ми ж

їх любимо, це ж наші діти". Ну ось ваші діти – одже будьте вдячні за те, що Бог послав вам їх здорових і гарних. Багато людей можуть лише мріяти про це і готові віддати всі гроші світу за таку можливість, а у вас цей дар вже є. Подарунок долі. Любіть їх і робіть для них усе. І робіть так, щоб вони про це "все" навіть не дізналися. Не любите – віддайте до дитбудинку. Чого скаржитися?

– Так, ви праві, – кивнула Ганна.

– Настільки щасливі люди, а зовсім не помічають свого щастя. І в більшості так, правда? Ось якби люди вмiли...

Чоловік занурився у міркування про те, що треба ловити момент і цінувати маленькі радощі. А Ніколасу в свою чергу його недавні вчинки перестали здаватися такими вже дивними. Він просто зрозумів, що ця людина відрізняється. Він ні підприємець, ні інвестор, ні політик. Він не входить в "ТОП 100", як більшість знайомих Ніколаса. Його немає на обкладинках журналів, у нього не беруть інтерв'ю і заробляє він зовсім небагато. Але життя в ньому більше, ніж в всіх інших разом взятих! Любові, світла – справжнього світла, не телевізійного, більше, ніж в всіх людях, яких він колись зустрічав. Взагалі. Бути постійно з кислим виразом обличчя, не посміхатися, бути вічно зайнятим і незадоволеним, не вмiти радіти, або відноситися до життя, як до боротьби і випробування. Ця проста людина була і гарним чоловіком, і батьком. Його діти, зіткнувшись зі складнощами, не думали "Не, батько мене вб'є". Вони думали зовсім інакше, що

батьку можна подзвонити і попросити про допомогу. Адже виховувати дітей в страху, означає бути не батьком, а деяким строгим наглядачем.

Треба вміти правильно будувати стосунки зі своїм чадом і піклуватися про нього до тих пір, доки він не зможе робити це самостійно.

– Ось тому, ми і боїмося, кажуть люди по – сьогоденню близькі, коли їм є про що помовчати, – кинув водій фразу, що притягнула увагу Ніколаса. І він знову був повністю згоден з цією людиною.

Роздумуючи про слова чоловіка, Ніколас знову дістав телефон і продовжив відкривати непрочитані повідомлення. "Це ваш водій Uber, я чекаю вас зовні". Серце пропустило удар, Ніколас кинув швидкий погляд у бік водія, потім нахилився до сидіння Ганни і, легенько торкнувшись її плеча, показав повідомлення, коли та обернулася.

Ганна розгублено і трохи перелякано подивилася на Ніколаса. Вона судорожно вдихнула і міцно стиснула блокнот, що лежав на її колінах.

– У вас бензин закінчується, – звернувся Ніколас до водія. – Треба заїхати на заправку.

– Заїдемо, – кивнув чоловік, – але тільки не на цю, – вони промайнули повз, заклично миготливу вогниками, заправну станцію. – Там деруть в тридорого.

– Я оплачу, якщо ми... – договорити Ніколас не встиг. Голосно вискунувши гальмами, розгорнувшись боком, їм пере-

городила дорогу інша машина. Все відбувалося дуже стрімко. Буквально за лічені секунди, двоє хлопців у масках підбігли до дверей з боку Ганни і витягли її з автомобіля. Дівчина закричала, Ніколас зібрався було кинутися їй на допомогу, але водій, заблокувавши двері, перегнувся між сидінь і схопив його за рукав.

– Сидіти! – Крізь зуби прошипів він і, розмахнувшись, стукнув кулаком у вилицю. Удар вийшов несильним і змащеним через незручне положення водія, але на кілька секунд оглушив Ніколаса. Чоловік підтягнувся вперед, знову завдаючи удару, але цього разу Ніколас встиг перехопити кулак і просунув водієві ногою кудись у грудну клітку. Той ахнув, смачно вилаявся і, дотягнувшись, струсив Ніколаса за груди.

Ловець безуспішно пробував дотягнутися до кнопки розблокування дверей, в занадто тісному просторі було майже нереально вирвбити супротивника.

– Та відчепися ж ти, біс тебе дери! – Люто прогарчав Ніколас. В цей час повернулися двоє в масках і, витягнувши Ніколаса на трасу, кілька разів вдарили його кулаком по голові. Всі троє, разом з водієм, застрибнули в автомобіль і забрали з собою Ганну в невідомому напрямку, залишивши Ніколаса лежати на узбіччі, поряд з покинутим стареньким мерсом.

Він різко сів, трохи скривився від тупого болю у потилиці, здавив пальцями віскі, намагаючись прийти до тями і, під-

хопившись побіг до машини. Сів за кермо, сподіваючись, що ще не пізно, що встигне наздогнати викрадачів, але ключів не виявилось нігде, як і на підлозі, як і між сидінь. Він зло вдарив долонями по керму. Треба було щось робити, щось вирішувати. Ніколас дістав телефон, але той розбився під час бійки і не включався. В голові набатом стукала лише одна думка: "Ганну викрали". Її викрали, а він зараз абсолютно безпорадний і не знає, як їй допомогти.

Приїзду поліції Ніколас чекав у тому самому мерсі, вже більше години не знаходячи собі місця від хвилювання. Він встиг сходити на заправку, від якої, на щастя, вони не встигли далеко від'їхати. Там подзвонив у відділення, коротко змалювавши подію, і навіть викупив у одного із співробітників його робочий телефон. Звичайний кнопочковий, але ж з нього можна було дзвонити. Проте вся важлива і потрібна інформація залишилася в розбитому айфоні. На його інстаграм підписувалося по кілька мільйонів людей в годину. На даний момент його акаунт був найпопулярнішим в інтернеті, але зараз, коли це було так життєво необхідно, від його вірної "Банди" не було ніякої користі. З ними було неможливо зв'язатися.

Нарешті явилися поліцейські у компанії декількох журналістів. Ніколас на камеру переказав, як невідомий водій вивіз їх за місто, а потім їх зупинила друга машина, і двоє в масках викрали Ганну. Поліцейські почали обшукувати ав-

томобіль на предмет доказів, а журналісти продовжили зйомку репортажу.

Ніколас сів у автобус, що проходив повз: "Петербург-Москва". Пасажирів майже не було, так що йому дісталось місце біля вікна. Автобус їхав повільно, і легкі похитування діяли, як снодійне. Ніколас не спав більше доби, але через адреналін, що ще не вщух, і переживання, не міг заснути, все думаючи про подію. В якийсь момент він все ж відключився, але його розбудив дзвін мобільного, в який він встиг переставити свою сім-карту.

– Вітаю, я хочу замовити «Пепероні».

Ніколас подивився на екран телефону, потім на всі боки – мабуть хтось помилився номером. Коли він купував кнопочний телефон, то розраховував, що у Ганни є його номер, і якщо їй вдасться втекти, вона зможе йому подзвонити, дати знати, що з нею все гаразд.

– Ніколас Романов слухає, – сказав він. – Ви впевнені, що не помилилися?

– Так, я б хотіла замовити піцу на адресу.

– Ви дзвоните Ловцеві Снів, щоб замовити піцу? – Продовжував не розуміти Ніколас.

– Ну да, площа Театральна один, Великий театр, мала сцена.

– Проте це неправильний номер, дівчина, я не доставляю піцу. Кладу трубку, – Ніколас вже зібрався було натиснути кнопку завершення дзвінка, але на тому кінці судорожно за-

торохтіли:

– Ні-ні-ні. Ні! Ви не розумієте...

Автобус зупинився підібрати ще одного пасажера, шум двигуна стих, і Ніколас, нарешті, зміг як слід розчути голос тієї, що дзвонила. Серце пропустило удар, залишки сонливості, як рукою зняло, Ніколас від хвилювання підвівся над сидінням і знову опустився назад.

– Тепер зрозумів, – видихнув він в трубку. – Ганна, це ти? Викрадачі поруч?

– Так, мені потрібна велика піца.

– Добре. А лікарі потрібні? Подзвонити лікарям?

– Ні, – сказала дівчина і знову додала:

– З пепероні.

Ніколас уткнувся лобом в долоню, благаючи всіх богів, щоб автобус їхав швидше.

– Приїжджай, якщо зможеш, – прошепотіла Ганна.

– А якщо не зможу? – Навіщося запитав Ніколас, хоча для нього все давно було очевидно. Звичайно зможе, звичайно приїде. Тому що любить, тому що не зможе без неї і ніколи не пробачить себе за бездіяльність.

– Тоді вважай, що дівчина просто помилилася номером, – на цих словах Ганна поклатла трубку.

"Зроби все, що зможеш, а в іншому покладися на долю".

Втративши будь-яке терпіння через неквапливу їзду водія, Ніколас вискочив з автобуса. До Москви залишалося триста кілометрів, і добратися треба було чим швидше. Проте машини проїжджали повз, ніби не помічаючи його. Він безуспіху махав руками, виставляв руку з піднятим вгору великим пальцем і вже починав зневірятися. Нарешті, біля нього зупинився автомобіль. Ніби по іронії долі – мерседес-купе білого кольору. Правда, цього разу не старий і дешевий, а бізнес класу. Молода дівчина-водій привітно махнула йому рукою:

– А я вас впізнала. Ви вже кілька годин не виходите в ефір. Що я можу для вас зробити?

– Мені треба за годину дістатися до Москви, – схвильовано випалив Ніколас.

– Але це неможливо! – Здивовано ахнула дівчина.

– Можливо, пустіть мене за кермо.

– Ні, – похитала головою водій. – Даруйте, але машину мені купив мій хлопець і...

Ніколас зняв із зап'ястка золотий "Ролекс ":

– Ось, для вашого хлопця.

Дівчина взяла годинник, а потім, зітхнувши, перелізла на пасажирське сидіння.

Ніколас зберігав спокій, незважаючи на те, що зараз в середині нього бушував шторм. Він завів машину і почав її розганяти. Зараз йому треба було покласти стрілку спідометра, і тримати її в такому положенні, як можна довше. Дівчина

ввімкнула у себе прямий ефір, щоб показати своїм підписникам несподіваного водія-пасажира.

Ніколас кинув на неї швидкий погляд.

– Де ви гальмуєте, там я на газ натискаю, – посміхнувся чоловік.

– Одного разу це вас згубить, – дівчина похитала головою.

Не пройшло і години, а вони вже вїхали в Москву. Не звертаючи уваги на гнівні гудки, Ніколас мчав на червоний, виїжджаючи на зустрічну.

– Так теж не можна! Господи, ви нас вб'єте, – дівчина схопилися за серце.

– Послухайте, зазвичай я так не роблю, але зараз червоний наш, зелений – загальний.

Зупинившись біля Великого театра, Ніколас вискочив з машини. Дівчина встигла крикнути йому:

– Ви допомагаєте іншим, але хто допоможе вам?

Ніколас лише знизав плечима. І ніби у відповідь на слова дівчини, помітив біля театру кілька чоловік. Це була його Банда". Один з них протягнув Ніколасу новенький айфон:

– Чув, ваш розбився.

До коробки була прикріплена записка: "Справжні брати без запрошення приходять не лише на свято, але і на допомогу". Швидко переставив картку в новий телефон, Ніколас ввійшов до театру, де тут же зірвався на біг, на ходу звіряючись з вказівниками, що вели до малої сцени.

Він вірвався до приміщення, і різко зупинився, оскільки там панувала абсолютна темрява. В цей момент його з силою вдарили по потилиці, ноги підкосилися, Ніколас рухнув на підлогу. Очі злипалися, як би він не намагався тримати їх відкритими. Свідомість спливала. І ніби крізь, закладені ватою вуха, він чув голоси. Акторів? Потім почувся чіткий звук, наче всі вставали з крісел – разом, практично синхронно. Застукали підбори. Ніколас нарешті прийшов до тями.

Він опритомнів у порожньому залі, ніби чужа присутність йому лише здалася. Здавалося всі ті люди не просто пішли, а зникли, розчинилися в повітрі. Цього разу горіло світло, освітлюючи сцену і перший ряд. Він голосно кашлянув, звук віддався луною, після якої знову настала дзвінка тиша. Чому ніхто не привів його до тями? Де ж всі люди? Охорона? Невже так просто залишили непритомну людину і пішли? Звівшись на ноги, Ніколас, трохи похитуючись і потираючи ніючу потилицю, рушив до єдиного виходу.

– Біс! – Вилаявся він, посмикавши ручку. Двері виявилися замкнутими. – Може за кулісами є вихід?

Ніколас обернувся і в жаху завмер на місці. В центрі сцени хтось стояв. Стояв нерухомо, з опущеною головою, втупившись у підлогу. Статура явно була чоловічою, але найголовніше, на незнайомцеві був сірий костюм, а його зовнішність була швидше схожа на маску "рептилоїда". Ніколаса перекрутило. Лише мить тому на сцені нікого не було, він почув би кроки через акустику, не могла людина так швидко

виявитися на тому місці. Людина не могла, а ось істота?

Придивившись, Ніколас побачив, що костюм на незнайомцеві роздертий, а видимі частини шкіри бліді, як у живого мерця. Треба було якось відвернути його увагу, спробувати сховатися або втекти чимдалі. Залишалось тільки сподіватися, що за кулісами є запасний вихід із залу. Намацавши в кишені пару монет, Ніколас повільно, намагаючись ступати, якомога тихіше, рушив через останні ряди до правого краю залу.

Весь цей час, не зводячи погляду зі сцени, він йшов до середини, сів навпочіпки і зібрався, вже було кинути монети, щоб відвернути "рептилоїда", як помітив силует, що стояв біля виходу. Ще один! "Чорт, звідки він там взявся"? – промайнуло в голові. По шкірі пробігли мурашки жаху і паніки. Він шпурнув фунтову монету, та попала прямо у дерев'яний підлокітник сидіння, тому пролунав гучний металевий звук. Оба "рептилоїда" підняли голови і, кілька секунд постоявши на місці, повільним кроком пішли до джерела шуму.

Скориставшись моментом, Ніколас слизнув уздовж стіни до куліси, що закривала правий край сцени. Але звідти до нього назустріч вийшов ще один, перегородивши шлях до порятунку. Судорожно озирнувшись на всі боки, Ніколас помітив, що інші два стояли на тому місці, куди він кинув монету і пильно дивилися на нього своїми жахливими очима, з вузькими витягнутими зіницями. Вони стояли, немов статуї,

без єдиного руху. Спостерігаючи за двома ліворуч від себе, Ніколас бічним зором стежив і за тим, що стояв у сцени.

Вибору все одно не залишалось, "рептилоїди" могли накинута на нього у будь-який момент, тому Ніколас побіг першим до виходу. Перемахуючи через сидіння, ящери кинулися за ним, третій не відставав. Добігши до задньої стіни, Ніколас згорнув вправо і відчайдушно забив кулаками в двері, в надії, що йому відкриють. Коли два чудовиська виявилися на центральному проході, третій вже підбігав ліворуч, Ніколас кинувся в обхід уздовж стіни по лівій частині залу.

"Рептилоїд", що з'явився з – за куліс, побіг так само, як і він, а інші два знову вирішили зрізати шлях через крісла. Забігши за завісу, Ніколас побачив, що з правого боку, є невеликий коридор, біля якого стояли риштування і, радіючи несподіваній удачі, побіг через сцену прямо до них. Виявившись на середині, краєм ока помітив, що зал повний! Звідки тут люди? Ніколас повернув голову, зіниці розширилися від жахливого видовища, що пробивало до тремтіння. В глядацьких кріслах сиділи вони і дивилися прямо на нього! Білі, з гримасами, що леденять душу, нерухомі, як мерці – рептилоїди.

Не чекаючи, доки вся ця орава встане зі своїх місць і кинеться за ним в гонитву, Ніколас забіг в коридор, перевернувши за собою риштування, перегороджуючи тим самим, шлях. Опинившись біля дверей з написом "запасний вихід",

він з розмаху вривався в неї плечем, сподіваючись вибити. Але вона раптом різко відкрилася, і Ніколас буквально вивалився до світлого затишного приміщення.

– Ти хто такий? П'яний чи що? – Ніколас підняв погляд і побачив багрове від злості обличчя охоронця театру.

– Ні, з чого ви взяли? Я прийшов за Ганною. Там, там. – Ніколас кивнув собі за спину. – Рептилоїди!

– Яка Ганна? Які рептилоїди? В тебе голова розбита! – Перебив його охоронець і дістав з кишені телефон. – Алло? Швидка?

Ніколас на секунду прикрив очі, борючись з нудотою, що підступила, а коли відкрив, його вже клали на ноші санітари. Не вже він примудрився знову втратити свідомість?

– Як ти туди взагалі потрапив? – Схвильовано запитав один з працівників швидкої допомоги.

– Просто ввійшов, там було незамкнено, – якик Ніколаса заплітався.

– Відкрито? – Вигукнув охоронець. – Там ремонт йде повним ходом! Ти що, фарби надихався?

Перш ніж знову втратити свідомість, Ніколас побачив Ганну, що стояла над ним. А потім настала темрява.

Глава 21

Стрілки на годиннику показували сім ранку. Багряні промені сонця забарвили кімнату літнього комісара в нові відтінки, пройшовшись мазками по меблях, стінах і підлозі. Життя за вікном вже кипіло щосили, стукали по рейках електрички, у відкрите вікно спальні доносився шум гудків автомобілів і віддалених розмов.

Щось бурмочучи собі під ніс, Лангре поклав у сумку останню сорочку і, закрити її, почув за вухом собаку, що заважала під ногами. Випрямившись, він поправив комір пальто, пригладив волосся, окинув швидким поглядом своє відображення в дзеркалі.

– Дорогий, – дружина, що підійшла, змахнула з його плеча невидимі порошинки, – ти головне не накручуй себе. Подумаєш, переліт. Цей хлопчик без тебе не впорається, тільки ти зможеш йому допомогти. Не відпускати ж його зовсім одного у Стамбул?

Лангре голосно зітхнув. Народившись у Монмартрі, він так за все життя ніде і не побував, крім Парижу і його околиць. Хоча ще з підліткових років мріяв побувати в різних куточках світу, прогулятися по вуличках Стамбулу, побачити своїми очима піраміди Єгипту та Китайську стіну. І ось, хто би міг подумати, в його шістдесят це все ж станеться – перша

подорож. Лангре струсив головою, підхопив дорожню сумку і вийшовши із будинку, дав собі обіцянку, що в наступну поїздку обов'язково відправиться у компанії дружини.

На вулиці його вже чекав Стажер за кермом свого "Рено".

– Купив квитки? – Пристебнувши ремінь безпеки, коротко запитав Лангре. Стажер тільки кивнув. Вони їхали мовчки, кожен думаючи про своє.

Опинившись в аеропорту, Лангре насамперед підійшов до екрану, де транслювався час відправлення і прибуття рейсів. Трохи заспокоївшись, оскільки до їх літака залишалось ще досить часу, комісар вирушив в одну із закусточних скоротати хвилини і відвернути себе від переживань перед першим в житті польотом. Шматок в горло не ліз, тому він обійшовся лимонадом, який, до речі, коштував невиправдано дорого.

Час за переглядом новин, по телевізору у кафе, промайнув, як одна мить. І ось Лангре вже сідав на своє місце поряд із Стажером, кидаючи схвильовані погляди у ілюмінатор. Летіти треба було три з половиною години, і комісар вже починав шкодувати, що не прихопив з собою заспокійливе або, на крайній випадок, легке снодійне. Помітивши його стан, Стажер запитав:

– Боїтеся? Боїтеся смерті?

– Боюся, – кивнув Лангре. – Особливо зараз. Не довіряю літакам, передчуваю, що всю дорогу буду тільки і думати про те, що "Не готовий помирати". Хоча хто з людей взагалі готовий? Я боюся смерті, оскільки не знаю, що за нею, за тією

межею. Тому треба своє життя будувати так, щоб не боятися Кістлявої. Щодня робити благі справи, щось корисне, щодня завойовувати, заслуговувати собі місце, скажімо, заробляти собі місце в раю. Тому, якщо тобі страшно, значить, тобі ще треба працювати.

Лангре прикрив очі, коли вони злетіли і відкрив їх тільки через пару хвилин, почув питання стюардеси. Та запитувала, чи є на борту поліцейські.

– Ти йди, – Лангре махнув рукою Стажерові. – Я вже на пенсії.

Щоб не хвилювати пасажирів, стюардеса відвела Стажера у відсік для працівників:

– В пасажирки вкрали сумочку, – схвильовано сказала вона. – В ній документи, гроші, ігрова приставка. Вона засмутилася і закрилася в туалеті, дуже переживає, як і її батько, який нас повідомив про подію.

– Давай сюди свою дудку, – гмикнули за спиною Стажера. Той обернувся через плече, анітрохи не здивувавшись, що Лангре не зміг "всидіти на пенсії" довше за п'ять хвилин.

Взявши протягнуту Стажером електронку, Лангре сів навпочіпки перед замкнутими дверима вбиральні. Зробивши кілька глибоких затягувань, він випустив густий дим в замочну щілину. Двері тут же відкрилися, з кабінки вийшла заплакана дівчина і, знайшовши поглядом свого схвильованого батька, кинулася в його обійми.

– Скажу відразу, – Лангре перевів погляд з батька дівчини

на стюардесу. – Зараз безглуздо піднімати паніку – в літаку знайти злодія майже нереально. Після посадки зможемо вичислити нашого злочинця. А доки просто заспокойтеся, випийте чаю та візьміть себе в руки.

Лангре і Стажер повернулися на свої місця, трохи схвильовані. Комісар похитав головою:

– Сьогодні вже ніхто з впевненістю не може стверджувати, що знає, що насправді відбувається в світі. З'явилося багато теорій тих, що суперечать одна іншій. Невже є таємний уряд, який організовує всі війни і біди? – Він зробив ковток води з невеликої пляшки. Чергова хвиля скандалів проти сера Альприма почалася минулого року. І повинна була закінчитися для нього дуже сумно. Йому повинні були пред'явити докази, спростувати які він був би вже не в силах.

– Йому б ніхто не допоміг? – Запитав Стажер.

– Йому загрожував довічний термін. Поліція Монмартра працювала швидко і жорстко. Вони розуміли, що його могли прибрати в будь – який момент, щоб він не встиг розкрити інші імена. Але завдяки наполегливій роботі, поліція змогла вийти на місцезнаходження Братства Дев'яти Невідомих. Побоювання поліції підтвердилися, і сера Альприма прибрати. Проте спецслужбам вдалося з'ясувати одну адресу. Місце, де зберігається еліксир безсмертя, – відповів комісар, відкинувшись на спинку крісла.

– Виходить, що скоро цю справу можна буде вважати закритою? Коли відшукається еліксир?

– Взагалі, поліція розворушила це “осине гніздо” і оголошила полювання на всіх, хто брав участь в злочинній діяльності. Якщо звернутися до даних, то можна побачити, що в Італії спостерігалось, щось схоже на землетрус. Насправді, це військові знищували бункери та тунелі, що належали Таємному Братству.

– Це правда? – Засумнівався Стажер.

Лангре тихо розсміявся:

– Звичайно ж ні. Еліксир – всього лише казка. Як і таємні Братства.

– Я майже вам повірив, – пирхнув Стажер. – Адже людям потрібні і казки і таємниці.

– Надія людям потрібна. Слава потрібна людям, – Лангре провів рукою по волоссю.

– Епоха слави і надії, – задумливо протягнув Стажер.

– Слава, за допомогою якої, можна набути безсмертя і надія, яка дає нам сили шукати цю славу. Надія стати щасливим або багатим. Надія, що кохана людина не помре. Надія жити вічно. Вона буває різна.

– Надія – синонім віри? Як вважаєте? – З цікавістю запитав Стажер.

– Звичайно. І чим швидше ти це зрозумієш, тим легше тобі буде жити.

На цьому вони замовкли на деякий час. Стажер занурився у телефон, щось захоплено читаючи, а Лангре, нарешті розслабився, заколисаний шумом двигуна.

– Щодо показу Ганни, – трохи почекавши подав голос Стажер. – Я зрозумів, що мені нагадав дизайн її одягу. Занадто вже схоже на картини рептилоїдів, особливо тринадцяте вбрання, – він повернув свій телефон екраном до комісара. – Її батько так само буде присутнім на показі, зараз він летить з Москви до Стамбулу. Як вважаєте, варто з ним поговорити?

Взагалі останнім часом у нього досить насичене подорожами життя. Лондон – Франція, потім Москва, тепер ось до Стамбулу вирушив.

– Довідайся, хто літав з ним. Можливо, знайдеш збіги, – Лангре задумливо стиснув губи. – Хоча, я майже впевнений, що знайдеш.

– Хвилину, – Стажер знову втупився в екран мобільного. – В мене є доступ до списків пасажирів. Зараз зажену через фільтр. Так, є три прізвища. Вони всі французи. Ви знову виявилися праві.

– Тепер потрібні їх фотографії.

– Я тут погортав сторінку деякого Ніколаса Романова. Що їх зв'язує з Шиян? – Спохмурнів Стажер. – Вони разом в прямому ефірі шукають еліксир безсмертя.

– На показі мод все і дізнаємося, трохи чекати залишилося, – знизав плечима Лангре.

– Нарешті ми зловимо цього художника, – Стажер стиснув руки у кулаки.

Лангре кивнув стюардесі і попросив принести трохи віскі. Наступні три години польоту він повільно цідив міцний об-

палюючий напій, проводжаючи похмурим поглядом пасажирів, що проходили повз. Врешті-решт, Стажер не витримав і запитав:

– Ну що? Вже знаєте, хто злодій?

– Підліток з рюкзаком "Саймон", – гмикнув Лангре.

– О, у мене в шкільні роки було таке прізвисько. Я займався боксом, і завжди міг за себе постояти. – Стажер підкинув брови. – І як ви дізналися?

– Спочатку я подумав, що злодій піде до вбиральні, щоб там оглянути вкрадене, дізнатися, за що взагалі ризикує. До вбиральні ходило п'ятнадцять чоловік – пенсіонери, і матусі з дітьми. Серед них не було підозрюваного, оскільки наш злодій розкусив мій план і не пішов перевіряти. Але він теж стежив за проходом до туалету, як і я.

– Злодій не здогадався, що у вас є план "Б". Дуже розумно. Можна його брати?

– Фас, Симон! – Усміхнувся Лангре.

– Саймон! – виправив його Стажер і одразу піднявся зі свого місця, широко посміхаючись, підійшов до хлопчини.

Той перелякано сіпнувся, але діватися було нікуди. Комісар простежив за тим, як злодій протягнув сумку Стажерові, а потім похнюплено опустився назад у своє крісло, чекаючи посадки і подальших розглядів.

– Я тут знайшов дещо цікаве, – Стажер протягнув свій мобільний комісарові. – Репортаж на російській, але є французькі субтитри. Раджу вам подивитися.

Лангре зацікавлено пожував губу і, надівши навушники, подивився в екран телефону.

– Автомобіль таксі Hyundai Solaris, в якому знаходився Ніколас Романов, він же Ловець Снів, зупинився на світлофорі, – стоячи на узбіччі траси, заговорила ведуча новин. – До нього під'їхав інший автомобіль, з якого вишли двоє невідомих в масках і зробили кілька пострілів, а потім розбили скло задніх дверей. Зловмисники побили Романова і викрали пасажирку Ганну Шиян. Водій таксі виявився спільником. Пограбування, згвалтування, викрадення і навіть сексуальне рабство – так може закінчитися звичайна поїздка в таксі.

Для розшуку і затримання зловмисників введений план "Перехоплення". На місці події працює слідче – оперативна група. Тепер кілька слів постраждалому Ловцеві снів, – ведуча протягнула мікрофон трохи збитому з пантелику, збентеженому Ніколасу.

– Я викликав таксі і автомобіль потрапив в мій прямий ефір. Думаю, це дещо вибило з колії водія. Далі він поведився досить дивно. Пропонував цукерки, купив квіти, потім мені прийшло повідомлення від справжнього водія таксі, але я не подав вигляду. Встиг непомітно попередити Ганну, йому сказав, що ми дуже поспішаємо, і нас чекають на показі. Далі я спробував вмовити його зупинитися на заправці, в нього майже закінчився бензин, але він відмовився. Незабаром після цього, дорогу перекрив другий автомобіль і...

все сталося занадто швидко.

Коли вони зникли, я зміг добігти до заправки і викликати поліцію.

– Значить, ти вважаєш, що Ганна Шиян – це "наш" художник, який підписує картини "А.К."? – Серйозно поставив питання Лангре.

– Так, так вважаю. І що тепер робитимемо? – Схвильовано сказав Стажер.

– Навчися розставляти пастки.

Глава 22

"І в гарному саду змії водяться".

Гай Юлій Цезар.

Ніколас опритомнів у лікарняній палаті. Потилиця садни-ла, а в голові трохи шуміло, але в цілому він почував себе цілком стерпно. Підвівшись на ліктях, Ніколас обвів пала-ту поглядом і полегшено видихнув, коли побачив Ганну. Та спала у кріслі, підігнувши під себе ноги – як завжди неймо-вірно прекрасна. Мабуть, чекала, коли він опритомніє і сама не помітила, як задрімала. Слава богам вона була в безпеці. Ніколас правда не розумів, як їй вдалося вирватися з лап ви-крадачів, але з цим він розбереться пізніше.

Найголовніше, що зараз вона була поруч, що все було недаремно.

Ганна раптом здригнулася і різко розкрила очі. Вона кіль-ка разів моргнула, ніби проганяючи сон, а, помітивши, що Ніколас прокинувся, тепло йому посміхнулася.

– Я вже зачекалася тебе, тільки що мені приснився жах-ливий кошмар, – дівчина помасажувала віскі і звісила ноги на підлогу. – Приснилося, що я померла.

– Багато людей вважають, що смерть уві сні – самий кра-щий спосіб померти. Спокійно, без тортур або болю. Один

мій друг говорив, що ангели забирають тих, хто помирає у ві сні на небо. Але іноді попадаються незграбні ангели, які можуть випадково впустити їх назад. Розкажи, – попросив Ніколас, – що тобі снилося?

– Уві сні я усвідомлювала, що сплю, що застрягла в жахиті. В пам'яті спливали тільки окремі короткі уривки з мого життя. Вони крутилися, немов осінні листя на вітрі, і я ніяк не могла вхопитися, впіймати хоч один. Ніби деяка сила заважала всім спогадам з'єднатися, щоб я не змогла побачити картину того, що відбувається цілком. Спочатку я йшла пізно ввечері через парк, але дорога все ніяк не закінчувалася, а тіні навкруги здавалися живими.

Потім картинка змінилася і я опинилася у своєму ліжку, в ізголів'ї висів ловець снів, хоча я не пам'ятала, звідки він у мене з'явився. Після – настала п'тьма, і я опинилася у величезному лабіринті, де не було нічого, крім голих сірих стін, – Ганна мерзлякувато шулилася і обхопила себе за плечі. – Я побігла, намагаючись знайти вихід, бігла так довго, що втратила відлік часу. Втім, там воно не мало ніякого значення. В наступний момент я помітила чийсь силует. Підбігла, торкнула за плече, а він впав, як підкошений. Ніби маріонетка, в якої обрізали всі ниточки. Побачивши його мертво, бліде обличчя, я закричала і побігла в інший бік. Я відчувала, що це не простий сон, що все по-справжньому. І від цього, мерці, що нерухомо стояли навкруги, лякали ще сильніше. Там були і чоловіки, і жінки, і діти і люди похилого віку. В якийсь

момент нескінченного бігу я почала згадувати. Як йшла через парк і побачила ловець снів, що лежав на лавці, – круг, в середині якого складна павутина з червоної нитки, а з боків чорне пір'я. Я підбрала його, а далі все було, як в тумані.

Саме тоді спогади і стерлися, – Ганна нахмурила брови. – Прийшовши додому, я відразу повісила його в ізголів'ї ліжка. Зараз я пам'ятаю, що сиділа як загіпнотизована і дивилася на нього годинами, після заснула, а прокинулася вже тут. Тепер я все зрозуміла, Ніколас, – Ганна міцно стиснула його долоню в своїх руках, шукаючи підтримки. – Я мертва. Назавжди залишилася в тому чортовому лабіринті, як і ті, інші, мерці. То був не ловець снів, а ловець душ, – Ганна хлипнула і відчайдушно заголосила.

– Ти не там, мила моя, – Ніколас погладив її по волоссю. – Ти справжнісінька і найживіша з всіх, кого я знаю.

Дівчина трохи відсторонилася від нього, щоб подивитися Ніколасу в очі. Вона знову хлипнула:

– Що ти маєш на увазі?

– Ти наївна і щира, якщо тобі боляче ти плачеш, а сльози – не ознака слабкості, вони означають, що в тебе є душа, – Ніколас тепло посміхнувся. – Сни ніколи не сняться просто так, ти перехвилювалася, тому і опинилася в кошмарі.

Ніколас пригладив волосся Ганни, що розтріпалося, не відводячи погляду від її очей насиченого шоколадного кольору. Він міг дивитися в них вічно, помічати кожну зміну. Він вже знав, що коли Ганна щаслива її очі іскряться теплим

медовим кольором, а коли злитися – в них бушує справжній шторм, здатний перемолоти кораблі і скелі.

– Я хочу завжди засинати і прокидатися з тобою. Щоб обійняти і втішити, якщо тобі насниться кошмар. Щоб бути поруч. Обійми, в нашому випадку – найправильніший засіб заспокоїтися.

Ганна легенький стиснула його мізинець:

– Кажуть, що якщо людину взяти за мізинець, коли вона спить, вона відповість на всі питання.

– І що ж ти хочеш дізнатися? – Посміхнувся Ніколас.

– Хто ти по знаку зодіаку?

– Світляк, – Ніколас заливчасто розсміявся.

– Але такого знаку не існує.

– Ніяких не існує, – знову розсміявся Ніколас.

– Коли я вперше тебе побачила, в мене серце завмерло, – призналася Ганна. – Я зрозуміла – з цієї миті моє життя зміниться. Я дивилася в твої зухвалі очі і відчувала, що спокою з тобою не буде. І що саме тебе я чекала все своє життя. Тебе одного.

Ніколас здивовано округлив очі. Ганна вперше настільки відкрито говорила про свої почуття до нього.

– Я не знаю, які ще таємниці ти зберігаєш, – він ласкаво провів пальцем по щоці дівчини, – але в одному впевнений точно: я дуже щасливий, що зустрів тебе.

Ганна прикрила очі, потягнувшись за поцілунком, і перелякано відскочила, коли двері в палату різко відчинилися.

Вони з Ніколасом роздратовано подивилися на непроханого гостя. Ним виявилася молода дівчина з перебинтованою рукою в недбало накинутому поверх куртки халаті. Здоровою рукою вона дістала букет з трьох пишних піонів, що розпустилися, і маленьку коробочку полуниці.

– Вітаю, мене звать Катя Фост, – дівчина поставила подарунки на тумбочку, – прийшла вас відвідати.

– Ви мене вибачте, звичайно, – Ніколас підкинув брови. – Але ви хто взагалі?

– Як це "хто"? – невідповідно розгубилася дівчина. – Я з вашої "Банди". Мій чоловік працює в цій лікарні стоматологом, він мені і розповів, що ви тут. Ось я і примчала. Як ви себе почуваєте?

– Я в порядку, але як тебе взагалі сюди пустили? – Продовжував не розуміти Ніколас.

Дівчина помахала перебинтованою рукою.

– Купила в аптеці бинт, перемотала руку, на прохідній сказала, що на перев'язку. Почувала себе таємним агентом на спецзавданні, – дівчина весело підморгнула. – Все наші хвилюються. Ви давно не виходили в ефір!

– Я виправлюся, – Ніколас кивнув на свій телефон.

– Ну, якщо в вас все добре, я піду, – широко посміхнувшись, дівчина відважила жартівливий уклін і вискочила з палати.

– Несподівано, – порснула Ганна. – В тебе дуже наполегливі фанати, з-під землі дістануть, щасливчик.

– Щасливчик? – Порснув Ніколас. – А тобі що треба для щастя?

– Букет піонів, – Ганна підхопила квіти і занурилася носом в один з бутонів.

– І все? – Здивувався Ніколас.

– Все. – Кивнула дівчина.

– Ти взагалі нормальна?

– Нормальна, ненормальна, зате я щаслива, в мене є букет піонів.

Ніколас дивився на неї – усміхнену, неймовірно спокусливу навіть в теплому в'язаному светрі і розумів, що яскравіше і гарніше немає нікого в цілому світі.

– А ти даруватимеш мені квіти? – Дівчина лукаво посмінулася.

– Обов'язково. Які захочеш.

– Неважливо які, головне від тебе.

– Розповіси, звідки у жінок така пристрась до квітів?

– Ну-у-у, – задумливо протягнула Ганна. – Квіти для нас, як поцілунки. Прокинешся, побачиш букет і ніби вся зацілована тобою.

Ганна раптом насупилася і відійшла до вікна, за яким виднілося похмуре небо Пітера і невеликий скверик. Вона опустила руки, впустивши квіти на підлогу.

– Я здаюся. Більше немає сил, вірити в те, чого не буде.

Ніколас підняв квіти, поклав на підвіконня і обійняв її зі спини:

– Улюблена квітка – це, передусім відмова від всіх інших квіток, інакше вона не здасться найпрекраснішою.

– Мій світ, не схожий на твій. Тут не про логіку. Не про систему правил. Тут про відчуття і сприйняття, про емоції, – Ганна судорожно зітхнула. – Тут не важливо, хто правий. І я відкриваю двері, ризикуючи як ніколи. І дуже – дуже боюся, що впустила не ту людину в своє море і вона вб'є моїх риб. Заходь, але пам'ятай: мій світ, не схожий на твій.

Ніколас похитав головою. Погляд впав на коробочку з ягодами, принесеними несподіваною гостею. Залишивши Ганну біля вікна, він відкрив кришку і висипав всі ягоди в сміттевий кошик.

– А я не люблю полуницю. Я інший, мені до вподоби суниця. Вона насправді краща і кожен це знає. Будь-хто може нарвати полуниці, а щоб зібрати суницю, треба попрацювати, я б навіть сказав, докласти зусилля. Так от, ти – суниця. І мова зараз не про ягоди.

Обернувшись, Ганна зазирнула в його очі. Ганна дивилася на нього, як на переможця. Ніколас вже зустрічав такі погляди у своєму житті, але цей був найзначущий зі всіх.

– А дозволь, я тебе зацілую? – Прошепотів він.

– А дозволь, я тобі не дозволю, – посміхнулася Ганна.

– Переспимо? – Ніколас підкинув брови.

– Кого? – Весело розсміялася дівчина. – Гаразд, – покликала вона, – йди сюди, цілувати мене будемо.

Клацнувши дверним замком, Ніколас замкнув двері і

неквапливо обернувся. Ганна вже встигла зняти светр і тепер, трохи хвилюючись, намагалася розстебнути блискавку джинс, що заїла. Він накрив її руки своїми.

– Я допоможу.

Дівчина прикрила очі і, зарившись пальцями в його волосся, закинула голову вгору, відкриваючи доступ до своєї шиї. Ніколас припав губами до ніжної шкіри, вдихаючи легкий квітковий аромат бажаного тіла. Вжикнула блискавка...

Надівши светр, Ганна почала розчісувати волосся.

– А раптом у нас не вийде? – Вона подивилася на Ніколаса. – Мало що?

– Вийде, я точно знаю.

– А я ось не впевнена. В мене неприємний характер.

– Не вигадуй. Ти сама краща жінка з всіх, кого я зустрічав. І я хочу бути з тобою. Бути, розумієш? Не просто переспати, а засинати і прокидатися поруч. І сидіти поруч на дивані ввечері, коли вже немає сил навіть говорити. Просто мовчки бути.

Ганна закусила губу. Цей чоловік, Ніколас, ніби читав всі її думки. Читав її, як відкриту книгу. Несподівано, спонтанно вона знайшла свою людину, того, з ким хотілося провести залишок свого життя. В очах Ніколаса вона бачила своє майбутнє, і після стількох років самотності їй вперше захотілося заміж.

– Ти б одружився зі мною? – Пошепки запитала вона.

– Так, – без роздумів відповів Ніколас.

– Ти тільки не кидай мене, – попросила дівчина. – Інакше це розірве мене на частини.

– Назавжди.

– Не люблю слово "назавжди". Воно брехливе і лицемірне, – Ганна похитала головою. – Ти краще пообіцяй мені, що будеш зі мною сьогодні, до ранку або до вечора. Обіцяй це щодня.

– Обіцяю, – м'яко посміхнувся Ніколас.

Хтось смикнув за ручку, але двері були все ще зачинені. Ніколас поспішив відкрити їх.

– Вітаю, – до палати ввійшов сивий чоловік у халаті лікаря. Ніколас швидко прочитав напис на бейджику. До них завітав завідувач відділенням.

– Вітаю, доктор, мені ж не пора наглядати собі труну? – Ніколас округлив очі в удаваному жаху.

– Що ви таке кажите? Знаєте, як нас за це лають? – Посміхнувся у відповідь доктор. – Ну, згортання в вас повільне, але ви не хвилюйтеся! В усьому є свої плюси – якщо вас підстрілять, помрете швидко, без зайвих мук. Насправді, – тон лікаря різко змінився, ставши серйозним, без краплі веселощів, – я затримався, оскільки чекав результату ще одних аналізів.

Літній чоловік подивився на Ганну і, кивнувши в бік Ніколаса, запитав:

– Він в курсі?

На очі дівчини навернулися сльози, вона похитала головою і знесилено, опустилося на краєчок лікарняного ліжка. Абсолютно не розуміючи, що відбувається, Ніколас тут же виявився поряд з нею, заспокійливо взявши її за руку і переплів їх пальці.

– На жаль, результати такі ж, – із співчуттям сказав доктор. – Ніяких змін.

– Що відбувається? – Не втримався Ніколас. – Про що він говорить, Ганна?

– Скажімо так, – дівчина зробила глибокий вдих, збираючись з силами, – я з тих, хто не доживе до своєї старості. – Помітивши здивований погляд Ніколаса, вона тихо додала:

– Я помираю.

Вона на секунду примружилася:

– Я тебе люблю.

В її словах були суцільні безнадійність, відчай і упокорювання.

– Я, правда, дуже тебе люблю і мої почуття до тебе абсолютно божевільні.

– Розкажи мені все, – тихо попросив Ніколас.

– Мені б хотілося змінити у своєму минулому не вибір хлопця, інституту, професії, не поміняти зачіску або місце проживання, ні, а просто той момент, коли всі закрилися від мене в кімнаті, мама повідомила свій діагноз, і я підслуховувала це чортове слово "рак". Мені було дванадцять, і вони вирішили, що я занадто мала, щоб зрозуміти. Я б все від-

дала, щоб ті півроку знати, що вони в мене з нею останні. Несправедливо, що знали всі, крім мене. Для мене її смерть стала шоком.

– Мами бояться за наше життя. Але вони не знають, як сильно ми боїмося, життя без них. – Ніколас, що пережив смерть батьків, розумів її, як ніхто. Він уткнувся носом їй у скроню.

– В двадцять років моє життя перевернулося в другий раз, – продовжила дівчина. – Коли тобі двадцять, ти не думаєш про смерть. Але все міняється, варто тільки відчуті її поряд з собою. Я була у лікарні. Дізналася діагноз – вирок. Я повернулася додому, як завжди, мене зустрів батько. І тут я подумала, адже не важливо, на скільки я йду з будинку – на цілий день або за покупками, він проводить мене, як востанне і радіє, навіть якщо я повернулася через десять хвилин. Вперше в житті я подумала, що я правда можу піти з будинку і не повернутися.

Ніколи не могла відповісти на питання, ким хочу стати. Вищу освіту здобувала за принципом "у чому розбираюся". Інтерес до своєї спеціальності втратила ще до третього курсу і, якщо чесно, дуже хвилювалася про своє майбутнє. А після діагнозу всі страхи, як рукою зняло.

Повисло мовчання, яке порушив літній доктор :

– В Ганни хвороба Бехтерева. Анкілозуючий спондилоартрит. Захворювання є запаленням міжхребцевих суглобів, яке призводить до їх зрощення, через що хребет опиняється-

ся, як би в жорсткому футлярі, що обмежує рухи. Хворобливість і напруга м'язів спини, зменшення об'єму рухів у хребті. По мірі прогресування захворювання, відбувається посилення больового синдрому і розширення його меж на весь хребет, з'являються болі і в тазостегнових суглобах.

– Медицина рухається вперед! – Ніколас різко підкинув голову. – Невже немає ніякого лікування?

– Своєчасне лікування лише уповільнює розвиток хвороби і підвищує якість життя, але при цьому не усуває причину розвитку захворювання, – доктор похитав головою.

Ніколас судорожно вдихнув повітря. Лікар зібрався вже було йти, але поглядом слизнув по сміттевому кошику, де лежала коробочка з ягодами полуниці, і раптом сказав:

– Якщо в геном полуниці ввести ген антифризового білку полярної риби, то вийде супер ягода, якій ніякі морози не страшні. Якщо перекласти мову науки на загальнозрозумілу, то ГМО – деякий організм, в геном якого були "вбудовані" сторонні гени. Подібна "операція" робиться, зрозуміло, тільки з кращих мотивів. Адже отримати продукт, невразливий для шкідника або здатний протистояти посві і морозам, продукт, врожайність якого після "модифікації" збільшується в десятки разів – чи не це мрія Мічуріна?

На цій несподівано-дивній ноті лікар покинув палату, залишивши приголомшеного новинами Ніколаса і пригнічену Ганну наодинці, шукати розради в обіймах один одного.

Ніколас поправив шарф Ганни, прикриваючи голу шию

від поривчастого вітру, який трохи не збивав їх з ніг, як тільки вони вийшли з будівлі лікарні.

– В нашої історії обов'язково буде щасливий кінець, чуєш? – Він проникливо заглянув дівчині в очі. Та відсторонено кивнула, ніби витаючи думками десь далеко звідси.

– Я все улагоджу і розпочну з гонки за часом, – швидко підключившись до прямого ефіру, Ніколас коротко змалював підписникам ситуацію зі своєю відсутністю, після чого додав:

– Банда! Мені потрібний зелений коридор до аеропорту. Без вас я не впораюся.

Мабуть, це стало їх маленькою традицією – вести довгі розмови, поки водій таксі мчить їх до чергової точки. Пригоди, на якийсь час відступали і під мірний звук мотора, в теплі салону, хотілося поговорити. Поділитися думками і почуттями, чого вони часто не встигали зробити в вічному поспіху і гонитві за таємницями.

– Знаєш, я завжди мріяла відправитися у подорож. Одна або з тим, кого я люблю. Хотіла втекти, досліджувати місця, спати в машині. Зупинятися, просто, щоб помилуватися видом. Відвідувати музеї і всілякі кафе. Слухати улюблені альбоми по дорозі. Мати «Полароїд». Робити гарні фотографії сходу сонця. Фотографувати себе. Бігати через ліс. Гнатися за туманом і сонцем. Витрачати час на полі, щоб зробити вінок з квітів. Відчувати вітер у волоссі. Купувати сувеніри.

Зустрічати людей. Спостерігати.

Хотіла створювати спогади, – Ганна задумливо провела пальцями по вікну, за яким проносилися тротуари, дерева і рідкісні перехожі.

– Хороша мрія. І ми її скоро виконаємо. Розпочнемо життя з чистого аркуша, – Ніколас міцно стиснув її руку.

– Мені б хотілося побачити Рим, побувати в Парижі, Лісабоні, Неаполі. Купити будинок в Тоскані і вирощувати виноград. Відправитися на Гаваї і зникнути з виду приблизно на місяць. Побачити кориду. Створити парфюм на півднях Франції, прочитати якомога більше книг і хоч одну написати. Хочу купити спорт кари і їхати по гладкій дорозі, з крутими гірськими кручами на фоні морського бризу. Нічого не боятися, намагатися бути мудріше, займатися кінним спортом, альпінізмом і серфінгом. Пожити в Альпах, знявши будиночок на околиці лісу. Врятувати життя хоча б одній людині. Говорити на п'яти мовах. Хочу любити прекрасного чоловіка і бути матір'ю чотирьох дітей. На заході свого життя поїхати на Батьківщину. Побудувати будинок в горах біля річки і, коли прийде мій час, помираючи, усвідомлювати, що прожила прекрасне життя, і ні за чим не шкодую.

– Я зроблю все. Все, щоб кожна твоя мрія збулася.

– Ми подорожуватимемо світом?

– Останні дні ми тільки цим і займаємося, – тепло посміхнувся Ніколас.

Вони все ж встигли на літак. Ганна відкинулася на м'яку

спинку сидіння, кинула короткий погляд на Ніколаса, який, як не боровся зі сном, заснув через півгодини польоту. Все ж позначилося потрясіння і напруга останніх днів. До того ж, хоч і невелика, але травма. Не хотілося занадто часто тривожити його душу розмовами про те, щоб вона хотіла зробити, про те, що ніколи не зробить через хворобу. Як би не храбрував цей чудовий чоловік, як би не хотів все виправити, її тіло на жаль, було не полагодити, а хворобу не викоренити.

Дівчина дістала з сумочки свій блокнот з ескізами і, перегорнувши його до середини, де починалися чисті сторінки, почала писати.

"Це життя. Таке крихке, дорогоцінне, непередбачуване. Щодня – безцінний подарунок, а не даність. Зараз мені двадцять два. Я не хочу помирати. Я дуже люблю життя. Я безмірно щаслива у ньому і кожної миті готова дякувати за це щастя близьким. Але, на жаль, від мене більше нічого не залежить. Цей лист я пишу не тому, що мені страшно. Поки ми живі, ми не усвідомлюємо, що таке смерть і наскільки вона близька. І мені це подобається.

За винятком тих випадків, коли нам з якоїсь причини хочеться поговорити про це, ми робимо вигляд, що смерті не існує. Що вона не станеться ні з ким з нас. Це таке табу. Про нього не розмовляють. Мені теж складно це дається. Занадто важко. Занадто незрозуміло.

Кожного разу, коли вам хочеться понервувати по дрібни-

цях, поскаржитися на своє життя, просто подумайте про тих, хто зіткнувся із справжньою проблемою. Такою, яку не здолати. Такою, від якої не втекти. Такою, яка перекреслює все. Згадайте про мене. І подякуйте життю, що ваші проблеми – суцця дрібниця. Їх, на відміну від смерті, можна здолати. Пам'ятайте про це. Ви живі – і це вже щастя. Ви можете вийти на вулицю і вдихнути свіже повітря. Можете побачити, яким блакитним буває небо і якими зеленими дерева.

Можете, а я зовсім скоро вже не зможу. Вам пощастило. Дійсно пощастило. Я ось дивлюся на своє тіло, як воно тане на очах, і нічого не можу з цим поробити. Все, чого б я хотіла – це не ідеальні форми, а ще один день народження або Різдво, проведене з сім'єю. Чи ще один день (лише день!) наодинці з коханим.

А ще будьте вдячні за кожен день, коли в вас нічого не болить. Менше скаржтеся, люди! І більше підтримуйте один одного. Віддавайте, віддавайте, віддавайте. Це свята правда: ви відчуєте себе щасливішими, якщо допомагаєте когось. Шкода, що я робила це не так часто.

Знаєте, це було б дуже дивно: маючи гроші, почати витратити їх в кінці, перед смертю. В цей час абсолютно не хочеться йти в магазин і купувати, наприклад, нову сукню, хоча я дуже любила шопінг раніше. Сукні втратили сенс. В кінці ти абсолютно чітко усвідомлюєш: безглуздо витратити гроші на новий одяг або інші речі. Якщо хочете витрати-

ти гроші – витрачайте їх на враження. Чи хоч би не примушуйте себе відмовлятися від вражень, витративши все на матеріальну, по суті непотрібну вам нісенітницю.

Витратите день, щоб поїхати, наприклад, на пляж – вибратися в поїздку, яку ви давно відкладали. Пориньте в воду, зарийте пальці в пісок. Відчуйте солону воду на своєму обличчі. Відчуйте себе частиною природи.

Відчуйте цей момент, насолодіться ним, а не намагайтеся ввіймати це в камеру вашого смартфона. Безглуздо витратити життя через екран, безглуздо витратити час на пошуки ідеального кадру! Просто насолоджуйтеся цим моментом. Самі! А не намагайтеся ввіймати його для когось іншого.

Так ось риторичне питання. Час, який ви щодня витрачаєте на макіяж і укладання – воно дійсно того коштує? Ніколи не розуміла цього в жінках.

Серйозно: робіть тільки те, що примушує ваше серце битися швидше, а вас – почувати себе щасливим. Хочете торт? З'їжте – і ніякої провини!

Скажіть "ні" тому, чого ви не хочете. Перестаньте думати про те, що подумують про вас і ваше життя інші. Так, у них можуть бути інші уявлення про те, як потрібно і правильно. Але ви можете побажати прожити найзвичайніше, зате повне щастя життя – і будете абсолютно праві!

І останнє. Якщо можливо, зробіть добру справу для людства (і мене) – станьте донором крові. Цим ви врятуєте

чиєсь життя, а заразом і самі відчуєте себе краще. Кожна здача крові може врятувати життя! Це величезний вклад, який доступний кожному".

Ніколас розглядав Ганну, гладив її по руці і сказав їй прямо в очі:

– Всім завжди від мене щось було потрібно. Я міг дати їм це, і вони пішли б. А тобі треба лише моя присутність в твоєму житті. І ти ніколи мене не залишиш, скільки б я себе тобі не віддавав.

Глава 23

"Великі справи, потрібно здійснювати нероздумуючи, щоб думка про небезпеку, не послабляла би відвагу і швидкість".

Гай Юлій Цезар.

Жовтневий Стамбул зустрів їх легкою осінньою прохолодою і жвавими, навіть вечірньої пори, вулицями. Попри те, що оксамитовий сезон закінчився, потік туристів, здавалося, не вичерпувався в цьому місті ніколи. Почалася пора книжкових ярмарків і авангардних виставок. До того ж місто готувалося до головного свята – Дня Республіки.

До початку показу залишалося всього нічого, так що Ганні довелося приводити себе до ладу прямо в літаку. Їй навіть вдалося переодягнутися в тісній кабінці в приталену закриту сукню в підлогу. Щоб віддати данину поваги місту, що приймало їх, і шейхові, Ганна вибрала наряд з традиційними елементами – золотистою вишивкою по краю подола і рукавів, що розширювалися від згину ліктя. Якби Ніколас не знав, вирішив би, що вона вийшла прямо з салону краси, а не з літака. Він був закоханий в неї, як хлопчисько.

Вони промчали по колишній столиці імперій на максимально допустимій швидкості. Взагалі весь їхній шлях із

Росії до Стамбулу нагадував одну суцільну гонку за часом, який вже йшов на хвилини. Здавалося, вони вже і забули, яке це – жити в розслабленому розміреному ритмі, не перехоплюючи рідкісні хвилини спокою ривками – недовгими прогулянками та вимушеному відпочинку в лікарні.

– Твоя тринадцята сукня. – Задумливо сказав він, постукавши пальцями по підборіддю. – Я вважаю, ти повинна представити її сама, особисто.

– Та яка з мене модель? – Дівчина здивовано підняла брови. – Я жодного разу не виходила на подіум. Про що ти взагалі?

– Мені надіслали фотографії готового образу і, повір, зміїний принт у поєднанні з пір'ям, як у ловця снів, нікому не підійде краще, ніж тобі, – завірив її Ніколас.

– Як у ловця снів? – дівчина вигнула брови. – Знаєш, я не замислювалася, але тепер, коли ти сказав, у цій сукні...

– Ти будеш, як...

– В твоїх обіймах! – Схвильовано вигукнула Ганна. – Тепер я точно знаю, як вона називатиметься – "Обійми".

– Значить, ти згодна? І навіть думати не смій, що в тебе не вийде.

– Я згодна, згодна, але до нього йдуть дуже незручні туфлі. Красиві, але, боюся, що...

– Шампанське. – Несподівано заявив Ніколас. – В разі чого, скажеш, що трохи перебрала з шампанським. Нехай краще думають, що ти не вмієш пити, чим, що ти не вмієш ходи-

ти на підборах, – вони переглянулися і дзвінко, весело розсміялися.

Тим часом, автомобіль плавно зупинився біля входу в ресторан, де повинні були відбутися святкування дня народження місцевого шейха і перший показ мод Ганни. На вулиці юрбилися сотні людей – журналісти, що бажали привітати та висловити повагу шейхові і просто вуличні роззяви. Вони стояли вздовж червоної доріжки, за умовними обгороджуваннями з тонкої бордової стрічки, що кріпилася до позолочених низьких стовпчиків. Втім люди, що штовхалися ліктями і намагалися пробитися до перших рядів, не порушували межі і не заважали гостям, що прибували.

Більшість запрошених вже знаходилися в середині будівлі і лише одиниці, такі, що запізнилися, як Ніколас з Ганною, чинно ступали по червоній доріжці під яскравими спалахами фотоапаратів, жадібних до новин і знаменитих осіб, журналістів. Іноді вони зупинялися попозувати на камеру або нашвидку відповісти на кілька з сотні питань, що сипалися з всіх боків.

– Ну що? Ходімо?

Ганна, зробивши глибокий вдих і трохи заспокоївшись, згідно кивнула.

Вийшовши з автомобіля першим, Ніколас подав їй руку і тихо прошепотів на вухо:

– Не бійся. Якщо щось, я поруч.

І їх приголомшило гулом голосів, сміху і музики, що до-

носилися з будівлі. Ледве вони піднялися на ліфті на самий верхній поверх, як Ніколаса і Ганну одразу перехопили кілька охоронців і провели до шейха. Вони обмінялися з ним теплими вітаннями, ніби старі друзі або хороші знайомі.

Ніколас простяг шейхові, заздалегідь підготовлений подарунок, загорнутий в гарну упаковку – ловець снів, якого він зробив спеціально для іменинника. Той, як його прихильник, буквально світився від радості і хвалився друзям, тим, що сам Ніколас Романов підготував для нього єдиний і унікальний в своєму роді предмет. Враховуючи, що за життєвих обставин, що склалися, Ніколас давненько закинув цю справу і ні за які гроші не брав замовлення, подарунок був ще ціннішим.

– Ніколас! Скажіть пару слів для інтерв'ю. – Перекрикуючи гул голосів, звернулася до нього журналістка, що проштовхнулася через натовп.

– Звичайно, – широко посміхнувся Ніколас.

– Ви відома людина і останнім часом, армію ваших фанаток, все більше цікавить питання – невже в вас хтось з'явився?

– Є одна дівчина, – підморгнув Ніколас. – Я зустрів її на фанзустрічі, не знав її ім'я, тому що була суматоха з автографами, і я бачив її тільки один раз, але закохався відразу, – на цих словах Ніколас сумно опустив погляд, при цьому марно намагаючись приховати губи, що розповзалися в пустотливій посмішці. – А тепер прошу мене вибачити.

Залишивши журналістку, Ніколас ледве стримав гучний веселий сміх. Треба буде послухати завтрашні новини.

Помітивши трохи вдалині організатора їх сьогоднішнього показу, Ніколас підхопив Ганну за лікоть і спішно повів через натовп.

– Вечір добрий, – привітався він. – Як у нас справи?

– Насправді все дуже погано, містер Романов, – признався організатор, скрушно похитавши головою. – Сьогодні на початку шоу випустили ефектну хмару диму. Тепер подіум неймовірно слизький і травмонебезпечний. Про це з жахом повідомили моделі, що повернулися за куліси. І я прямо перед виходом став ножицями різати підошви тифель дівчат так, щоб вони стали рифлені, через мої руки пройшло багато пар взуття. Ніхто не впав, але долоню я поранив дуже сильно і проводити показ далі тут неможливо.

– Ганна, – Ніколас підштовхнув дівчину у бік гримерки. – Зараз від тебе потрібно тільки одне – бути чарівною. Переодягнешся в сукню для показу? Я все залагоджу.

Пробравшись до сцени, Ніколас окинув поглядом повний зал людей. Помітивши знайоме обличчя Едварда, він зустрівся з ним очима. Той кивнув йому, повільно дістав з – за пазухи щось маленьке і кругле. Придивившись, Ніколас впізнав в предметі ручну гранату.

Ніколас набрав номер поліції :

– Я Ніколас Романов, зараз знаходжуся на показі моди, в ресторані "ХХ". Тут знаходяться озброєні злочинці з грана-

тою, які організували викрадення людини в Петербурзі.

– Приносимо свої вибачення, але поблизу до вас немає жодної патрульної машини. Як тільки хтось звільниться – ми його той же час до вас відправимо.

В ресторані, серед сотень людей, двоє чоловіків пильно дивилися один на одного, ось тільки один із них тримав гранату.

Зрозуміло, що така відповідь Ніколаса не задовольнила, і він знову передзвонив в поліцію.

– Все, можете не приїжджати – я їх всіх перестріляв.

Едвард повільно скосив погляд убік, натякаючи Ніколасу туди подивитися. Ніколас непомітно повернув голову і зазмер. Аж надто багато знайомих осіб опинилося у залі на іншому кінці планети. Двоє громил і водій таксі, що викрали Ганну, були тут як тут. По спині пройшовся холодок – один з них стискав у руці зброю. Він знову подивився на Едварда, і тіло буквально пробило струмом, як він відразу не здогадався? Чому не зіставив всі факти? Зараз же пазл зібрався, він побачив картину цілком, наскільки масштабною і продуманою була гра.

Мабуть, Ніколас дійсно був сліпим, якщо відразу не помітив, наскільки схожі риси обличчя були в Ганни і Едварда. Батько і дочка? Вони буквально підчепили його на вудку обманку про сон Ганні, а потім і про людину з Тауредра, якої, тепер Ніколас був впевнений, взагалі ніколи і не існувало. Все заради розгадки карткової колоди? Вони дійсно споді-

валися відшукати еліксир безсмертя, через хворобу Ганни, щоб врятувати її? Ніколас не відчував злості, швидше здивування. Він мав величезне-величезне бажання допомогти, надію на те, що еліксир дійсно існує в цьому світі, і вони з Ганною ще отримають своє "довго і щасливо".

Краєм ока, помітивши Ганну, що підійшла до нього, Ніколас обернувся до неї обличчям.

– Я ніколи не брешу, тому що нікого не боюся. Але я розумію твій обман, розумію твій страх. Але мені... Ти не повинна боятися бути чесною зі мною. Я все зрозумію і прийму. Добре?

– Що? – Здивовано запитала дівчина. – Про що ти?

– Там, – Ніколас кивнув головою у бік залу, – твій батько з гранатою та знайома трійця викрадачів. З подіумом проблеми, але все вирішу. Ти довіряєш мені?

Шейх подивився на ситуацію, що відбувалася, і запитав:

– Ніколас, мій друг, ти завжди можеш на мене розраховувати. Чим я можу допомогти?

Думки в голові Ловця Снів : "Якщо відчуваєш, що це твоє – нікого не слухай. Ризикуй". Він подивився на Ганну. Вона розгубилася. Йому треба було щось зробити.

– Роззувайся.

Ганна не стала запитувати. Швидко роззувшись, вона підхопила туфлі і подивилася на Ніколаса, чекаючи подальших вказівок.

– А тепер... – Він взяв її за руку. – Біжимо!

І вони помчали з всіх ніг до дверей, над якими світилася табличка "службовий вихід". Лиходії кинулися за ними.

Охоронець, що помітив гонитву, зробив крок услід, намацуючи рукоятку пістолета.

– Ні, – помахом руки зупинив його шейх. – Романов сам впорається.

Ніколас заблокував двері шваброю, що підвернулася йому під руку :

– Це їх ненадовго затримає.

Вони кинулися вниз по сходах, тим часом Ніколас примудрився на бігу підключитися до прямого ефіру.

– Банда! Показ переноситься прямо до центру Стамбулу. Мені потрібна допомога! Доки я займаюся пошуками елік-сиру безсмертя Амріти, допоможіть з показом! Мені треба тринадцять чорних мерседесів, які прямо зараз заберуть моделі з ресторану "XX". Показ пройде на дахах машин, на центральній вулиці. Я подумав, що буде незаконно приховати від вас такий показ в стінах ресторану. Чекатимемо вас!

– Боже, – Ганна переривчасто часто дихала, – який це по-верх? Сходи неначе нескінченні!

– За мною.

Вибігши за двері, вони опинилися в торговому центрі, серед величезного натовпу. На сцені, розташованій в центрі просторого холу, давала концерт незнайома група. Мабуть дуже популярна серед місцевого населення, судячи з кілько-

сті людей, що зібралися, і веселого ажіотажу. Озираючись, Ніколас висмикнув з тримача на стіні невеликий вогнегасник.

– Навіщо тобі? – Ахнула Ганна.

– Ніхто не стане зупиняти людину з вогнегасником, – коротко пояснив він і потягнув дівчину через натовп. Прямо зараз вона розуміє, що означає фраза "бути заміжною" – знаходитися за чоловіком. Він біг крізь людей немов хвилеріз і вів її за собою. – З дороги! Пропустіть! Терміново!

Вони прослизнули за куліси.

– Тепер слухай мене, – перевівши подих, заговорив Ніколас. – Поправляй зачіску, взувай туфлі, – він подивився на свій телефон. – Нас вже чекає машина біля чорного входу.

– Ми ведемо прямий репортаж із центру Стамбулу, – перекрикуючи гул гелікоптера, заговорила ведуча. – Сьогодні Ніколас Романов і Ганна Шиян, чия популярність росте з кожною годиною через їхні пригоди, проведуть модний показ прямо на центральній вулиці. Ніколас веде пошуки еліксиру безсмертя в прямому ефірі, за яким спостерігає весь світ. З 3 млн. за добу в нього вже 300 млн. підписників. Чим же закінчиться ця гонка?

Камера перемкнулася з ведучої на сцену, що розгорнулася внизу. З висоти пташиного польоту відкрився вид на тисячі людей, яких з кожною хвилиною прибувало. Вони стовпилися навколо чорних мерседесів, на дахах яких демонстрували

наряди моделі.

– Прямо зараз Ніколас Романов і Ганна застрибнули на ходу в одну з машин.

В цей момент люк на одному з гелендвагенів від'їхав убік, і на дах вибралася Ганна, одягнена в тринадцяту сукню своєї колекції. Незважаючи на незручний наряд, рухалася вона досить вправно і впевнено трималася на каблуках, балансуючи на широкому даху автомобіля.

Машини повільно прямували до центральної площі, а водії намагалися не звертати уваги на те, як підбори дряпають дахи.

– Зніми великим планом, – прикрив рукою мікрофон, шепнула журналістка операторові. – А тепер туди, – вона вказала пальцем трохи лівіше і знову заговорила в мікрофон. – Зверніть увагу на подіум, який зараз встановлюють, – продовжила коментувати ведуча. – Саме тут нам представлять картину Алекса Крамера. Більше того, сьогодні ми побачимо і самого Крамера, який вирішив розлучитися зі своєю анонімністю. І як тільки Ніколас умовив його на це? Залишайтеся з нами, вечір обіцяє бути захоплюючим!

Глава 24

Ряд чорних машин припаркувалися біля подіуму, де вже їх чекав натовп глядачів і камер папарацій. Тільки що, в центрі міста, пройшла неймовірної краси подія, і тепер прекрасні юні дівчата у своїх нарядах збираються біля картини. Спалахи фотоапаратів, відблисками освітлювали наряди, що переливалися. Дівчата сьогодні були на висоті. Люди кричали і аплодували, захоплюючись цим чудовим показом. Журналісти збігалися в перші ряди, намагаючись дістати найвдаліший кадр. Телебачення теж не відставало.

Ніколас і Ганна підійшли до сцени, і журналісти тут же кинулися до них з питаннями.

– Скажіть, як довго ви готувалися до такої масштабної події? – Ставила своє питання дівчина, витягнувши в правій руці мікрофон.

– Ваша ідея "Зодіак" – цей власний твір або ж ви запозичили його в когось? – Звучало питання від ще одного мисливця за новинами.

Ніколас світив своїми білосніжними зубами в камери, а Ганна вже починала відчувати незручність. Увага стількох людей була звична для Ловця, але не для неї.

– Так, це моя ідея і мрія з самого дитинства. – Почала відповідати Ганна на одне з багатьох питань, що летіли до

неї з всіх боків.

Журналісти не соромилися, обліпив їх навколо, як мухи медовий пиріг. Шум натовпу, звуки затворів камер і спалахи світла сильно заважали говорити і сконцентруватися на одному питанні.

– Ваш наряд, як ви зважилися на нього? – Знову запитували стерв'ятники з диктофонами. – Це дуже сміливий крок, ви так не вважаєте?

– Образ цього наряду я виношувала багато років, поки не з'явився шанс втілити мрію в життя. – Ганні знадобилося трохи часу, щоб розслабитися і тепер вона могла говорити стриманіше, сміливо описуючи деталі і подробиці свого задуму. – Багатьом це може здатися занадто, і я розумію, я довго не могла вирішитися, але все ж таки ризикнула. – Вона обернулася навкруги, вказуючи руками на навколишній багатотисячний натовп. – І як бачите, ризик був виправданий і захоплені мільйони глядачів по всьому світу повністю зі мною погодяться.

– Чи будете ви продовжувати цю діяльність? – Намагалася впхнутися служба новин, що тільки що приспіла.

– Я ще не знаю. – Боязко відповіла Ганна, поправив локон і заклавши його за вухо, при цьому, не припиняючи мило посміхатися. – Світ швидко міняється і потрібно вміти ловити момент, як на серфі. Ти або пропускаєш хвилю, або ловиш. Я дивитимуся за обставинами.

– Які ваші стосунки з Ніколасом?

Ніколас побачив Едварда, батька Ганни і ще трьох чоловіків. Він підійшов до них і встав поруч. Едвард вловив знайомий погляд. Погляд батька, який пішов на все це, щоб врятувати свою доньку. Порушив закон, щоб врятувати дитину. Зараз він стояв прямо перед ним, без краплі жалю або страху. Ніколас захоплювався такими рішучими людьми, але цей чоловік був не таким, і це насторожувало.

– Біжи якщо можеш, але я не дам тобі сховатися. – Прозвучав голос Едварда, Ніколас опустив очі і побачив, як він знову показує гранату. Складно сказати злякався він в той момент чи ні, але тремтіння все одно автоматично пробігло по тілу.

– Тут ти помиляєшся, – відповів Ніколас, насилу переводячи подих, – втекти я не можу.

– Де еліксир?

Ніколас мовчав. Адреналін, що потрапив в кров, змусив серце забитися частіше. Ловець Снів взяв себе в руки, зробивши кілька глибоких вдихів.

– Кажи, я знаю, ти його знайшов. – Наполегливіше повторив Едвард – Треба її врятувати!

– Не знайшов. Як би ми не бажали жити вічно, людям судилося помирати.

– Це не правда! Говори, або я скажу, що Ніколас Романов, не лише Ловець Снів, але і Алекс Крамер! – Сказав той, майже пошепки наблизившись до Ніколаса і ткнувши його

гранатою у бік.

Ніколас, розглянув вибухівку і здогадався, що це муляж та згадав історію Ганни про хуліганів у під'їзді. Він злегка посміхнувся і в цей момент вся напруга спала, неначе тіло повернулося в початкове становище, дав відбій. Хвилювання пішло, а разом з ним і думки стали яснішими.

– Я тебе зрозумів. – Спокійно сказав він Едварду і попрямував до картини. Ніколас зробив кілька кроків по східцях і, пройшовши по сцені, зупинився біля накритої полотном картини, дістав телефон, вмикаючи трансляцію.

– Банда! – Закричав він, привертаючи загальну увагу. – В нас це вийшло! Дякую вам!

Натовп ще голосніше кричав і заплодував. Впродовж декількох хвилин неможливо було нічого розчути, крім шуму голосів, що зливалися в один. Ловець снів зробив жест рукою, закликаючи заспокоїтися тріумфуючих людей, і через хвилину всі вщухли.

– Я повинен зробити заяву! – Голосно сказав Ніколас і подивився на Едварда, а потім і на саму Ганну, яка вже звільнилася від репортерів.

Всі погляди були приковані до нього. Він теж дивився на свою "Банду". В натовпі з'явилися Лангре і Стажер, які протискувалися ближче, щоб опинитися в перших рядах. Глядачі не дуже хотіли поступатися місцем, але вони були наполегливі і все ж наблизилися до Ніколаса.

Ловець схопив край тканини і одним ривком зірвав її з

картини. Полотно оголило себе на публіку і всі ахнули. Здивуванню людей не було меж. Їх погляди прикувалися до малюнка. На картині не було жодного з рептилоїдів. Замість цього на полотні був намальований Ловець Снів, як предмет і як оберіг на білосніжному фоні. Окрім цього, на картині був підпис з двох літер: "А.К".

Тисячі фотоспалахів засліпили Ніколаса, і він прикрив очі долонею. Всі робили фото нової картини. Всі сторіс вже заповнювалися новиною з перших вуст і перші лайки не змусили себе чекати.

Ніколас заговорив, витримав паузу.

– Я вільний художник – Алекс Крамер! – Заявив він.

У відповідь настала могильна тиша. Здавалося, навіть вітер затих і затамував подих разом з глядачами. Більше за всіх був вражений Стажер, який кілька секунд стояв в щонайповнішому ступорі. Лангре міг бачити, як його очі червоніють від гніву, і він несподівано зірвався з місця і, немов залетів на сцену, завдав удару Ніколасу.

Почалася бійка. Ловець, сам того не чекаючи, завдав удару у відповідь нападаючому, чим розсердив його ще сильніше. Навіть якщо сам не хочеш захищатися, інстинкти самі захистять тебе. Він прикрив руками обличчя, але кілька ударів хлопця все ж таки пробили захист. Ніколас відступив назад, але Стажер і не думав закінчувати. Він бив його, як боксерську грушу. Лангре вже біг на допомогу. Він, як вартовий порядку, не міг дозволити своєму напарникові вбити

людину, та ще і на очах у тисяч людей. Ніколас намагався триматися на ногах і ухилятися від ударів. Ще один і Ловець відступив назад, не втримав рівноваги і впав. Спробувавши встати на ноги, він побачив, як на підлогу крапає його кров.

– Аби лише ніс був цілий. – Подумав Ніколас і побачив, як в його обличчя летить нога нападаючого.

Лангре встиг вчасно і, схопивши свого напарника за руку, різко зупинив його. Нога пролетіла зовсім поряд, і не зачепила його. Лангре міцно тримав Стажера за руку.

– Заспокойся! – Скомандував Лангре – Зараз не час і не місце.

Він прекрасно розумів, що у Стажера свого роду помста за батька, за те, що Ніколас Романов підписував картини не своїм ім'ям, а Крамера, але дозволити вбити людину він не міг.

– Давно мене так не обробляли, – звівшись на ноги, відбувся жартами Ніколас. – А точніше ніколи.

Вже через пару хвилин, з мигалками та сиренами прибули поліцейські машини і цілий автобус Спецпідрозділу. Такий масштабний захід міг закінчитися масовою бійкою, тому правоохоронні органи вирішили все навкруги оточити і в'язати всіх, хто здається підозрілим. Почалася метушня. Були і ті, хто хотів посперечатися з поліцейськими і отримав за це палицею. Один офіцер піднявся на сцену і підійшов до Ловця.

– Ніколас, ти ж, ніби, сказав, що всіх перестріляв?

– Ну, так і ви мені, ніби, сказали, що в вас машин немає. – Відповів він, продовжуючи витирати кров.

Лангре підійшов до офіцера і показав свій значок поліцейського Франції, попросив приділити йому час. Вони відійшли убік, а Ніколас все так само стояв на сцені з розбитим обличчям і дивився у натовп. Він вловив злісний погляд Стажера, який насилу стримувався, щоб знову не кинутися на нього.

– Життя коротке, і того чого хочеш, потрібно домагатися. – Все ж вирішив заговорити Ніколас з хлопцем.

Стажер промовчав. Він краєм вуха слухав розмову Лангре і офіцера поліції. Лангре включив на телефоні відео, на якому Батько Ганни – Едвард, виходив з номера готелю сера Альприма.

– Цей чоловік, підозрюється у вбивстві сера Альприма в Парижі. – Пояснював Лангре. – Ми тут якраз за цим.

– Я все зрозумів. – Відповів поліцейський. – Наші люди зроблять вам повне сприяння, але нам доведеться всіх забрати до поліцейського відділку.

Він подивився на Ніколаса і Стажера і додав:

– І їх теж.

Едварда і інших його помічників тут же затримали. Вони і не чинили опір. Все було вже зрозуміло і будь-які їх дії лише погіршили б ситуацію.

Ніколас і Стажер стояли осторонь, слова Ловця летіли в напрямку хлопця.

– Якщо Бог дав, значить витримаєш.

Його голова крутилася. Стажер намагався тримати себе в руках, але всеж дав слабину і накинувся зі словами на Ніколаса:

– Вільний художник! Та такі виродки як ти, повинні сидіти за ґратами. Змусив нас думати про рептилоїдів, а сам виношував дитячу образу. Та з-за твоїх картин дев'ять чоловік покінчили життя самогубством. Лангре взагалі Пастиря на моїх очах з петлі дістав.

Ніколас більше не став нічого говорити, розуміючи, що хлопець може знову спалахнути і краще йому не підливати масла в це полум'я. Він оглядав натовп, що сходився, поліцейських, які допомагали зібрати відомості про то, що відбувається у свідків. З багатотисячного натовпу на площі утворився величезний хід. Люди висовувалися у вікна, виходили з магазинів і найближчих кафе, щоб прийняти участь в процесії.

Тут виявилися всі. Був Алекс Крамер з дружиною і дочками, Порно, Грозний, Арт – дилер зі своєю дівчиною, Пастир із сім'єю та інші. Коли ці люди стали отримувати картини із зображенням рептилоїдів, вони звернулися в поліцію. А далі ці заяви об'єднали в одну справу і передали Лангре. Він повинен був захистити людей, яким, невідомий погрожує записками з підписом "А.К".

Через кілька тижнів головним підозрюваним став Стефан Крамер, син Алекса Крамера – водія автобуса, від його пер-

шого шлюбу, з Росії, а на даний момент вчився у Франції. Ось тоді Лангре і придумав свій "театр одного актора", де кожен грав відведену для нього роль. В нього не було доказів, що Стефан винен, тому він організував його перехід на свою ділянку і провів з ним добу, провокуючи його на визнання – показуючи йому "наслідки" від картин.

А далі Лангре зрозумів, що Стефан не винен і він перетворився на напарника, а наступною підозрюваною була Ганна.
– Степан!

Голос Крамера долетів до Стажера і той його відразу впізнав. Його обличчя тут же змінилося. Лише здивування і радість читалися в очах. Він обернувся і побачив свого батька. Той стояв так близько, що можна було бачити зморшки на його обличчі. Степан рушив з місця і кинувся до батька в обійми. Бачити його тут було просто дивом, і він не хотів навіть знати зараз, як і чому той виявився, просто був радий його присутності.

В Лангре були з собою дві фотографії, які він дістав з кишені. Вони були пов'язані з місцем аварії на трасі, що сталася п'ятнадцять років тому. Автобус виїхав на зустрічну смугу, і щоб уникнути зіткнення, легковичок згорнув і злетів з траси. Автобус втік з місця аварії, не надав жодної допомоги потерпілим.

На першому фото вирізка або з архіву, або з газети, де швидка допомога кладе на ноші п'ятнадцятирічного хлопця. А друге фото – з інстаграма Ніколаса, там, де він біля басей-

ну, голий торс і видно його татуювання. Два невеликі хрести – символізує смерть батьків і цифри – дата його народження і дата аварії. Це і було особистим розслідуванням Лангре. Ці фото були перед очима Ловця Снів. Вони повернули його до минулого. До тих спогадів, які будь-яка людина давно поховала в глибинах своєї пам'яті.

– Я опритомнів і побачив тринадцять тварюк, які не допомогли. – Витерши з носа кров, заговорив Ніколас. – Я їх звав, а вони тікали. Просто сіли в автобус і поїхали. Вони поспішали встигнути у свій аеропорт, і ним не було справи на те, що сталося з вини їх водія. Я закрив очі і втратив свідомість. У мене був перелом тазу і втрата зору. Я з машини вилетів інвалідом. Пройшов час і зір відновилося, все відновилося, але я ні. Тіло живе, а душі немає.

Лангре просто слухав. Для будь-якого слідчого дуже цікавою є розповідь підозрюваного. Він, як майстер складав мозаїку і у результаті хотів побачити картину і зрозуміти, що всі частини виявилися на своєму місці. Він вже знав цю історію, але знав по-своєму.

– Мої батьки померли. Спочатку батько, відразу за ним мати. Вона не змогла без нього жити. І я залишився сам. Я дванадцять років пив. Я хотів до них. Я спеціально напивався і чіплявся до людей, щоб мене били. Але ось накласти на себе руки я не наважувався. А рани і синці гоїлися на мені, як на собаці. І я знову пив і все повторювалося. В мене було бажання померти. Дванадцять років без мети. Без сенсу

життя. Але все змінилося! Якщо б я продовжував так жити, то не став би тим, ким є зараз.

Він важко видихнув і продовжив:

– Ось що змінилося. Це сталося зі мною три роки тому. В мене закінчилися батьківські гроші. Я все витратив, пропив. Кілька днів не їв і не спав. – Вже емоційніше розповідав Ніколас, приковувавши увагу оточення до своєї історії. – Я стояв на зупинці в навушниках, і тут несподівано перестала грати музика. Не встиг я дотягнутися до кишени, щоб знову її включити, як вона знову заграла. Але в цю секунду, поки вона не грала, в вухах стрельнуло і неначе струмом ударило. Я не особливо звернув на це увагу і просто протер навушники.

Під'їхав автобус, я сів у нього і доїхав до своєї зупинки. Вийшовши з автобуса, я побачив на протилежній стороні вулиці чоловіка з великими чорними вусами, в білому халаті. Він стояв і пильно дивився на мене. Я мигцем глянув на нього і пішов у своїх справах. І почалося. Я почав бачити цю людину щодня – на зупинках, в метро, просто на вулиці. Я завжди його бачив в таких випадках, коли просто не міг до нього підійти.

В метро на зустрічному ескалаторі, на пероні, коли потяг вже від'їжджає із станції, я підходжу до будівлі, а він на мене з вікна дивиться, ну і так далі. І в всіх випадках я ніяк не міг до нього наблизитися.

Так тривало одинадцять днів. І ось я побачив його в черговий раз, – їхав я в трамваї, а він стоїть на вулиці і дивиться

на мене в вікно. Я не витримав і закричав водієві:

– Зупиніть, мені терміново треба вийти!

Хоч там і не було зупинки, водій зупинився. Не зводячи очей з чоловіка, я йшов прямо до нього. Він, як і раніше спокійно стояв і дивився на мене. Я підійшов до нього і запитав:

– Що тобі від мене потрібно?

У відповідь він спокійно взяв мене за руку, і почав говорити:

– Ну, молодець, давай тепер прокидайся.

Я не знав, що робити, і був у ступорі. А він продовжував:

– Прокидайся! Подивися навкруги, хіба ти не бачиш, де ти?

Я почав озиратися і раптом, немов щось у голові клацнуло. Я закричав, сіпнувся і прокинувся на лікарняному ліжку. Виявляється, на зупинці мене і ще трьох людей, збив автомобіль, і я впав у кому. Все, що зі мною відбувалося, було маренням травмованого мозку. А цей чоловік у білому халаті, якого я постійно бачив, виявився моїм лікарем. До речі, в реальності пройшло всього шість днів, а не одинадцять.

Ловець Снів з кров'ю на обличчі стояв в оточенні Ганни, Лангре, Стажера, офіцера місцевої поліції і інших. Їх холодні погляди пронизували його наскрізь. Тільки погляд Ганни виражав глибоку печаль і співчуття. Він продовжив:

– Коли я повністю прийшов до тями, я розповів лікареві про це. Він спокійно мене вислухав і сказав, що не варто звертати на це уваги, що через струс, мозок людини здатний

видавати і не такі фокуси.

Після того випадку пройшло вже три роки, але мене переслідуює нав'язлива ідея, що я досі "там". Ну, або "тут", не знаю, як це пояснити.

Саме тоді я і згадав в деталях аварію дванадцятирічної давності. А лікар, з яким ми стали добрими друзями, допоміг зібрати інформацію про пасажирів того автобуса. Тринадцять чоловік, які нам не допомогли і прийняли одностороннє рішення втекти з місця злочину. Моїм батькам можна було б допомогти і батько вижив би, а водій автобуса – Алекс Крамер, отримав би умовний термін. Але вони цього не зробили, адже запізнилися б по своїх маршрутах.

Тринадцять брехливих, боязких тварюк, кожен з яких, перед сном бачить наш перевернутий автомобіль. – Останні слова він вимовив дуже чітко.

– Тоді я зрозумів, що втрачати вже нічого, і набув нового сенсу. Того дня Ніколас Романов став Ловцем Снів і вільним художником Алексом Крамером. Я знайшов тринадцять прізвищ, тринадцять адрес, тринадцять чоловік, які вчинили таке зло. Але не єдиного доказу. Звідси і записки до картин, які, між іншим, зроблені по їх фотографіях в Петербурзі.

"Я знаю, що ви зробили тринадцять років тому. Інші вже призналися. Поліція вже їде за тобою" Алекс Крамер.

– Стільки років ти носив це в собі! – З болем сказала Ганна. – Хіба тобі не вистачило часу, щоб пробачити?

– Ні. Час може і лікує, але шрами залишаються. – Відпо-

вів їй Ніколас. – Потерпілі багато разів просили правоохоронців вжити заходи до розшуку і затримання Алекса Крамера. Хто тепер винен? Як пояснили в судовій колегії в кримінальних справах Верховного суду, здійснення злочину, за який передбачено пожиттєве ув'язнення, свідчить про його високу громадську небезпеку, тому відносно його застосовуються інші правила, що не стосуються термінів давності.

Скільки б часу не пройшло, людина повинна з'явитися перед судом за особливо страшний злочин.

Ловець закінчив і настало мовчання. Знову життя показало свої сюрпризи. Мотиви людей не завжди зрозумілі з першого погляду і їх вчинки можуть бути мотивовані, як амбіціями, так і ненавистю. Крамер чув кожне слово, сказане Ніколасом і не зміг промовчати.

Голос його тремтів. У горлі стояв ком, і він часто запинався. Ніколас дивився на нього, не кліпаючи, поглядом спопеляючим і гнівним.

– Пробач! – Сказав Алекс і відвернувся, після чого поліція стала поряд з ними, готуючи кайданки.

Пастир зробив крок вперед:

– Набагато легше сказати "вибач", ніж "пробач". "Вибач" – значить, виведи мене з провини, зроби мене невинним, іншими словами, давай вважатимемо, що я перед тобою не винен. Так дитина, яка полізла на стіл за цукерками і розбила вазу, може сказати: мам, я ось тут розбив твою улюблену вазу, вибач мене. Тим самим він хоче виправдатися: Я не ви-

нен, так вийшло. А що таке "пробач"? Це означає: я винен, я визнаю свою провину, відпусти мені її, прийми мене таким, яким я є, я спробую виправитися. Тому і в Бога ми просимо не вибачити, а пробачити, а значить – прийняти. Прийняти винного, грішного, якого завгодно – але прийняти. Пробач нас.

Поліцейські машини стояли одна за одною з відкритими дверима і чекали своїх пасажирів. Співробітники правоохоронних органів повели затриманих.

– Навіщо тобі такий чоловік?! – Зневажливо кинув Степан, звертаючись до Ганни, що йшла поруч.

Дівчина промовчала, але Ніколас вирішив відповісти за неї, злегка повернувши голову на бік так, щоб краєм очей бачити Стажера.

– В мене немає суперників. Адже справа стосується її і мене. Я або не сумніваюся в ній і вона не сумнівається в мені, або ні про яких "нас" і мови бути не може. А такі як ти, нехай будуть. Нагадуватимуть мені, що губа в мене не дурна.

Степан вилаявся кризь зуби, але стримався, щоб не продовжити словесну суперечку.

Всі підійшли до машин і зупинилися, до них наближався Шейх. Лангре зробив пару кроків йому на зустріч. Він був дещо схвильований і це позначалося на його обличчі, воно придбало червонястий відтінок.

– Добре, що ви ще не поїхали. – Широко посміхнувшись,

звернувся Шейх до Лангре. – Ця картина, просто шедевр. Я зацікавлений в її купівлі.

Лангре залишився з кам'яним обличчям.

– Даруйте, але картину ми конфіскуємо, до закриття справи.

– Від однієї картини багато що у ваших справах не зміниться. Я можу запропонувати частину суми вам, за клопіт.

Обличчя Лангре все так само було безживним і суворим.

– Я розумію. Але все ж картина їде з нами у відділок і буде доказом.

– За цей "доказ" я заплачу 10.000.000 доларів. Це великі гроші для вашого департаменту поліції. Думаю, що ваш уряд ніколи не виділить стільки грошей вашому відділку.

Ця розмова була даремна і Лангре не хотів її продовжувати. Він відвернувся від зацікавленого покупця і пішов у бік машини.

Шейх, подивився на Ніколаса, а потім на Ганну:

– Тоді я купую права на авторську колекцію Ганни. Ви непротив? Ніколас показав нам, як повинна боротися людина! Пройшло стільки років, і зараз перед ним винні просять вибачення перед ним і перед всім світом. Тепер Ловець Снів буде символом справедливості!

Ганна посміхнулася, але залишилася мовчати. Поліцейський надів кайданки на Ніколаса і його разом з Ганною посадили в мікроавтобус. Другі кайданки він надів на Стажера, і той разом з Лангре теж сів у машину, в якій вже був Едвард

і інші. Машини повільно поїхали, покидаючи місце події.

Глава 25

"Коли любить один – це: рабство, прихильність, повага, звичка. Але це не любов – справжня любов, завжди взаємна!"

Гай Юлій Цезар.

Рев двигунів був чутний на всю вулицю, але в салоні, як і раніше було тихо. Броньовані поліцейські мінівени мчали по дорозі до відділку. В одній з машин знаходилося п'ять затриманих і двоє вартових закону. Стажер, Лангре, Ніколас, Ганна та її батько Едвард. Повернувшись, машина піддала газу, так сильно, що Стажер трохи не впав Лангре на коліна.

– Цей шофер везе нас, як м'ясо на продаж. – Вилаявся хлопець.

– Зазвичай в цих машинах возять трохи інший контингент. – З посмішкою відповів йому Лангре і відвернувся у вікно.

– Як би то не було, до всіх треба відноситися з повагою. Особливо, якщо людина тільки підозрюється, а не визнана винною.

Машина їхала досить швидко. Проїхав ще мильо в тому ж темпі, бус різко почав гальмувати і пролунав скрипучий звук. Колона зупинилася. Пасажири подивилися на двері,

що відкрилися, з яких вийшли поліцейські. Навкруги стояла повна тиша і, здавалося, що вулиця була повністю мертвою, а вони були останніми живими істотами в радіусі ста миль. Чоловік в шкіряних туфлях зупинився біля відкритих дверей. Обличчя затриманих виглядали вкрай здивованими. Перед ними стояв сер Альприм, живий і здоровий.

– Добрий вечір! – Привітав їх повсталий із мертвих.

Всі були в шоці. Вони бачили перед собою, чи то примару, чи то дуже невдалий жарт.

– Як таке може бути? – Вирвалося у Степана.

– Поняття не маю – напівпошепки відповів Лангре на несподіване питання Стажера.

Те, що вони бачили, було не жартом і не примарою. Виходить, що сер Альприм, за допомогою своїх санітарів, влаштував виставу перед Лангре і Стажером, щоб інсценувати свою смерть. Поки Лангре займався всім, щоб викрити Стажера, він навіть не помітив, як провели його самого.

– Ну ви і створили мені неприємностей.– Знову заговорив Лангре, але вже впевненішим тоном.

– Не більше, ніж ви мені – привітно відповів Альприм. – Я так розумію, мені треба розпочати з пояснень, а то ви і далі будете на мене так витріщатися.

Він зробив крок в салон і зайняв місце поряд з Ганною, закинув ногу на ногу, зняв свій капелюх і поклав його на коліно, він зовсім не виглядав людиною з обмеженими здібностями.

– Братство невдоволене, що я припустив те, що відбувається. – Почав сер Альприм. – Коли Едвард був у Тибеті і шукав відповіді на свої питання, він дізнався про Братство Дев'яти Невідомих і де зберігається секрет еліксиру безсмертя. Потім він знайшов кладовище, на якому була похована моя нога, і там же відкопав колоду карт часів Другої Світової війни. Едвард знайшов докази, але не зміг розгадати, що за таємницю вони приховують, а оскільки його донька, Ганна невиліковно хвора, він вирішив особисто приїхати на зустріч до мене.

І в його готелі, на святкуванні купівлі відомих картин, в нас зав'язалася розмова. Розмова була без успіху і Едвард пішов. Цього ж вечора, в рамі однієї з картин, я дістав записку "15 років тому...".

Сер Альприм помітив здивування на їх обличчях і посміхнувся, розуміючи причину їх шоку.

– Життя повне збігів, іноді воно складається тільки з них. Я не знав, що ці записки писав Ніколас і прикріплював до своїх картин. Я подумав, що ця справа рук Едварда і на цьому він не зупиниться і найперше, що прийшло мені на розум, це інсценувати свою смерть. Так я планував зупинити шантаж і погрози, а коли на ранок приїхав пан Лангре, я вислав йому відео з камери спостереження, де батько Ганни виходить з номера.

В планах було затримати його, і таким чином вивести з

"гри", але далі колода карт перейшла до Ніколаса, і він у прямому ефірі продовжив пошуки еліксиру безсмертя Амріти, а поліція знищила одну з наших штаб-квартир в Італії. Все виходило з-під контролю, але тепер нам пора б все повернути в колишнє русло.

Пасажири напружилися. Зараз вони розуміють, що знають занадто багато і найкращий спосіб змусити людину забути – це покласти її в могилу. Сер Альприм відчув напругу, яка нависла в повітрі. Вони кидали свої погляди то на нього, то один на одного, то на причинені двері авто, через які, як їм здавалося, можна вчинити втечу. Їх гість дав трохи часу понервувати, щоб всі зрозуміли серйозність ситуації, потім заговорив, звертаючись до Ніколаса.

– Ніколас, ти зробив неймовірне. За дві доби, в твоєму профілі число підписників виросло до трьохсот мільйонів людей, а це більше, ніж у мого друга відомого футболіста...

Ловець підняв своє обличчя, що злегка припухло від ударів Стефана, і прикував свій погляд на гостя.

– В мене є пропозиція. Ви всі забуваєте про еліксир безсмертя. Ти, Ніколас, видаляєш свій профіль з інтернету, а я кажу, яким чином можна вилікувати твою жінку.

Ніколас мовчав. Те, що запропонувала ця людина, було дуже великодушно, але все ж сумніви в його чесності змусили Ловця коливатися.

– Все чесно. В мене був час знайти ліки від її хвороби. – Сказав Альприм. – Даю слово сера.

Всі були збентежені, вони дивилися на Ніколаса і чекали його реакції. – Так, і ще момент. – Раптом доповнив сер Альприм. – Час сьогодні велика розкіш і ви про це знаєте. Зараз багато чого залежить від твоєї відповіді, Ніколас, і її потрібно дати негайно.

Нависла тиша, здавалося, що такий дорогоцінний час зупинився і все навкруги завмерло. Ніколас дістав телефон і включив прямий ефір:

– Банда! Я зупиняю наші пошуки еліксиру безсмертя Амріти. За сьогоднішнє визнання і за бійку на площі, мені світить реальний термін. – Він показав скуті кайданками руки на камеру і всі змогли побачити підтвердження його словам. – Спасибі, що ви були зі мною! Це була приголомшлива пригода! Я дякую кожному. І останнє що хочу сказати, ви живі доки вас пам'ятають, одже – ви безсмертні. Бажаю вам слави і надії!

Миттєво йому прийшло повідомлення від підписника:

– В тебе все вийде! Якщо в тебе виникнуть якісь проблеми, то знай, ми – твоя Банда і щоб не сталося, ми з тобою і ми тебе любимо.

Після цих слів, він не відриваючи погляд від екрана смартфона, вимкнув ефір і перейшов в налаштування. На екрані сплив напис: "Видалити профіль"? Ніколас натиснув знову і новий напис: "Ви впевнені"?, змусив Ловця зробити маленьку паузу, під час якої він подивився прямо на Альприма, та все ж натиснув кнопку підтвердження.

– Мудре рішення! – Сказав сер Альприм. – Я радий, що ми все улагодили.

– Ще не все, як вилікувати Ганну?

Машина поїхали далі. Ніхто із співробітників поліції не надав цій зупинці ніякого значення. Їх начальство дало наказ, а ті його виконали. Ніколас і Альприм їхали вдвох в іншому автомобілі, де їх розмова продовжилася.

– Ти чув, щось про стовбурові клітини?

– Зовсім небагато. – Відповів Ніколас і провів рукою по обличчю, помацавши засохлу кров.

– Коротко кажучи, це універсальна клітина, яка може стати тією частиною організму, яка була пошкоджена. – Нашвидку пояснив сер Альприм – найпоширеніші з них, це ембріональні.

Ніколас розумів, про що говорить його попутник.

– Вагітність! – Підсумував Альприм. – Вагітна може попрощатися з хворобою Бехтерева. Повне зцілення організму жінки.

Ловець випрямив спину і склав руки перед собою. Слова співрозмовника здалися йому правдивими.

– Багатьом з нас доводилося чути фразу "народиш – і все мине", причому "все" означало і головний біль, і запалення на шкірі, і навіть безнадійні хвороби. Але чи є здорове зерно в таких рекомендаціях?

– Я не знаю. – Розгвбився Ніколас від несподіваного питання.

– Є! Навіть більш ніж. – Виплеснув радісний порив емоцій, до цього моменту стриманий, Альприм. – Вагітність і пологи дійсно можуть понизити ризик майбутніх захворювань або усунути прояв вже наявних. Під час виношування немовляти, організм жінки міняється настільки сильно, що навіть проблеми із здоров'ям відступають, Бехтерева у тому числі.

Ніколас не встиг нічого сказати, машина зупинилася, і двері відкрив один з поліцейських. Сер Альприм одразу залишив автомобіль.

– Впевнений, що до вас не буде серйозних претензій. – Сказав наостанок сер Альприм і, надів свій капелюх, пішов.

Ловця вивели на вулицю, перед поліцейським відділком. Захищена огорожею споруда мала три поверхи, побудовані з бетонних плит. Вікна захищали сталеві ґрати.

– Серйозний заклад. – Подумав Ніколас, доки його вели до середини.

Подальші події сталися дуже швидко. Система правосуддя в цій країні працює чітко, як швейцарський годинник. Акти були складені, слова свідків записані, визнання почуті, і суд вже був готовий ухвалити вирок. Як і говорив Альприм, серйозних звинувачень Ніколас не отримав, але за бійку і порушення громадського порядку, йому дали реальний термін, хоч і невеликий, шість місяців колонії.

Час підступний. Коли ти поспішаєш, він поспішає разом з

тобою і завжди його бракує, а коли ти чекаєш і сподіваєшся на швидкий хід життя, час сідає з тобою поруч і нікуди не кваплячись насолоджується твоїм очікуванням. Шість місяців у в'язниці йшли в рази довше, ніж в будь – якому іншому місці. Навіть не дивлячись на те, що умови були не поганими, і було все необхідне для життя, не було найголовнішого – свободи. За час, відведений йому долею, Ніколас міг багато що обдумати. По закінченню свого терміну, він вийшов зовсім іншою людиною.

Ганна була у Стамбулі. Перед нею: ні музей, ні вокзал, ні храм, ні вежа, ні фортеця – це в'язниця. Був суботній день. Свіжість повітря і синява неба здавалися іншими за стінами колонії. Зустрічати його прибули не лише друзі і близькі, але і моделі яким він обіцяв побачення. Ворота відкрилися і чоловік вийшов на свободу, залишивши позаду півроку свого життя, віддані, як плата за проступки перед суспільством. В'язниця – єдине місце, де час – реальна валюта. Першим хто його зустрів, була Ганна. Вона була жива, здорова і вагітна.

Її батько, теж був там. Дівчина кинулася в обійми Ніколаса.

– Ось ми знову разом! – Прошепотіла вона йому на вухо.

– Знову і назавжди! – Відповів їй Ніколас і притиснув ще сильніше.

Едвард підійшов до них неспішним кроком, даючи час, насолодитися моментом.

– Тебе прийшли зустрічати не лише ми – сказав Едвард і з посмішкою подивився на натовп моделей, що чекали Ніколаса.

– А тепер вже можна їм заплатити? – Запитав Ніколас, випустивши Ганну з обіймів. – Гадаю, що вже досить "А ти спробуй без грошей".

– Да.– Розсміявся Едвард, в чому Ніколас його підтримав. Ганна теж заусміхалася, чи то від слів свого батька, чи то від зустрічі з Ніколасом.

– Виходить все закінчено? – Знову заговорив батько Ганни.

– Не все, а лише, якась частина.

– Ніколас, а насправді, що з еліксиром? – Запитала його дівчина, взяв за руку.

Вони йшли у бік машини, де їх чекав водій.

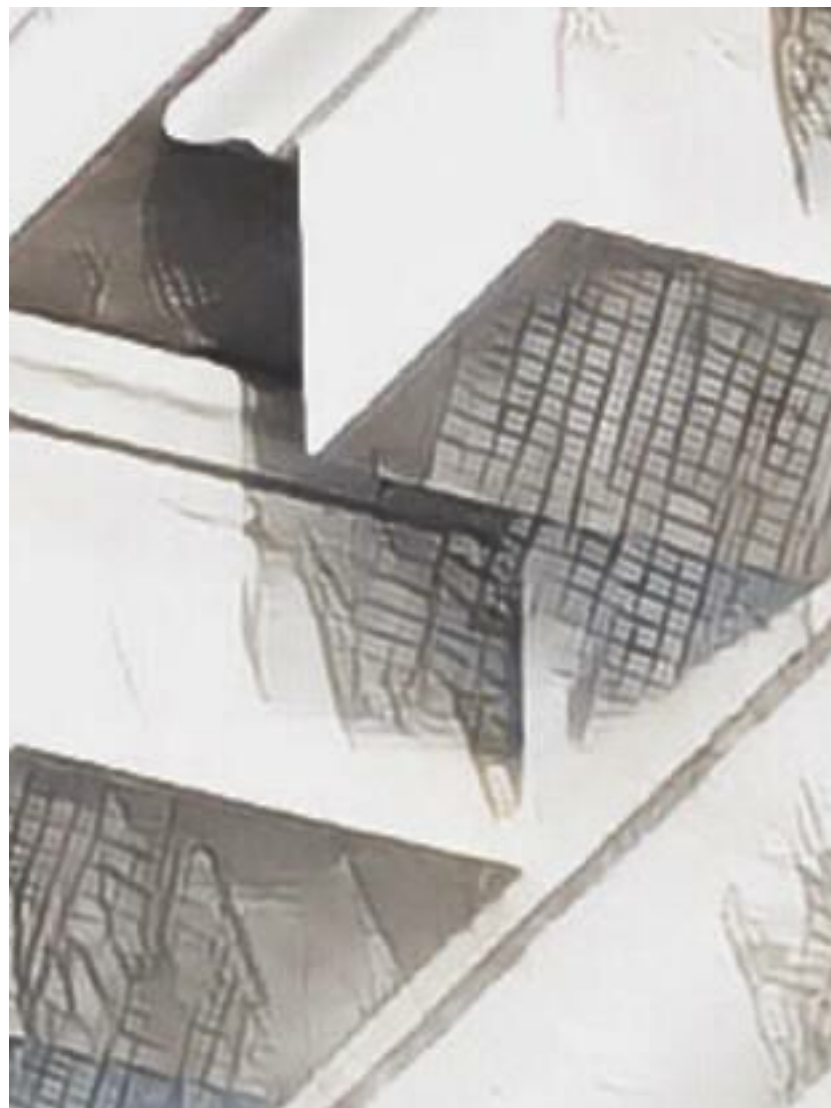
– В мене був час все обдумати. Якоюсь мірою, ми його знайшли.

– Як це? – Здивувалася Ганна.

– Монферан зображував Цезаря зі своїм дітищем на вершині Ісаакіївського собору. Що Цезар тримає в руці?

– Копію Собору.

– А в іншій руці? – Знову поставив питання Ніколас і тут же на нього відповів. – Дитину, якої ми не помічаємо. Адже навіть сам Цезар, на нього не дивиться. Ось, що означає покласти на найвидніше міс-

Ніколас помітив замішання на обличчях супутників. Вони думали над його словами, і збирали нову інформацію в одну цілу картину.

– Римська Імперія. Цезар. – Продовжив свою розповідь Ловець Снів. – Що він приховував? Від чого зрікався і чого боявся? За що чоловік, готовий віддати життя? Поставити все на кон і ризикувати?

– Дитина. – Відповів Едвард.

– Правильно. Спочатку батько в всьому за сина. Потім син скрізь за батька.

Ніколас посміхнувся і продовжив:

– Він хотів захистити свого сина. А це і є наше безсмертя. Продовження роду. Є лише два способи стати "безсмертним". Продовження роду і вища творчість, яка залишить слід в історії. Не кожному дано творити, але безсмертя в нас уже є. Ми ніколи не народжувалися, тому ніколи не помremo. Будь-яка із складових нас часток вже існувала у наших батьках.

– ДНК. – Тихо прошепотів Едвард.

– Я мав на увазі, як мінімум, культурне безсмертя, як повагу до своїх батьків, дідів, прадідів і далеких предків. Я шаную своїх прабатьків, які дали життя мені і іншим моїм родичам. Їх діяння, життя, про яке мені розповідав дідусь, з мого боку дає їм продовження життя в оповіданнях іншим людям і майбутнім моїм дітям.

Також і наша творчість залишається після нас в культурі, культура і суспільство – це є сукупність вкладу кожної людини протягом тисячоліть і цим вони залишають своє місце у житті після смерті.

– Здається, я починаю розуміти, про що ти говориш. – Едвард говорив швидко і впевнено. – Особисте безсмертя неможливе. Перед людьми завжди було і стоятиме завдання продовження роду – відтворення собі подібних. Вони повинні народжувати і рости дітей.

– Саме так. Я багато про це роздумував. Дитина наслідує ДНК від обох батьків, але частіше використовує ДНК батька, так що генетично ми всі схожі більше на батька, ніж на матір. Безсмертя не в людях, а в ДНК. Найбільш банальною ідеєю є уявлення про те, що діти – це спосіб досягнення безсмертя батьків. З іншого боку, розум людини – тільки інструмент, створений еволюцією для збереження певних генів. І якщо ці гени зберігаються в нащадках, то безсмертя частково досягається.

Вони підійшли до машини, водій відкрив їм двері. Едвард сів попереду, а Ганна з Ніколасом позаду.

– Якщо вважати, що більшість властивостей людини визначаються його геномом, то виникає ідея про ДНК-безсмертя, тобто про відновлення людини шляхом клонування його з його ДНК. – Закінчував свою думку Ловець Снів. – В цьому випадку природним чином вирішується проблема позбавлення від зайвої і застарілої інформації, отриманої у

ході навчання. І, навпаки, найцінніше в людині, її потенціал, який може бути максимально використаний.

– Можемо їхати? – Запитав з переднього сидіння Едвард.

Ніколас кивнув головою, і шофер зняв машину з ручного гальма.

Глава 26

Чорний Мерседес зупинився біля ресторану. Ніколас і Ганна попрощалися з Едвардом і вийшли на вулицю.

– Стривай! Дай мені хвилину. – Затримала Ганна Ніколаса. – Я думала про тебе щоночі і ти мені снився. – Боязко призналася Ганна. – Я чекала той день, коли сни стануть дійсністю.

– Найкоротше освідчення в коханні "Снився". Ми не померемо, поки не збудеться наш сон.

Вона посміхнулася. Почуття чоловіка завжди загадка, і кожній жінці приємно, коли їй відкривають цю таємницю. Ганна дістала з сумки білу коробку і протягнула її Ніколасу. В ній був новий айфон.

– Це подарунок від сера Альприма.

Ніколас відкрив подарунок і взяв в руки телефон. Він був ввімкнений. – Я провів час з людьми, які змусили мене забути про мій телефон. – Сказав Ловець, розглядаючи новий телефон.

– Нічого, я впевнена ти швидко згадаєш, як ним користуватися.

На екрані сплигло повідомлення про вхідний дзвінок. Ніколас кинув погляд на Ганну, але та лише знизала плечима.

По відеозв'язку дзвонив сер Альприм. Ніколас прийняв виклик, і одразу показалося обличчя Альприма, судячи з усього, він був на риболовлі.

– Вітаю тебе, Ніколас. – Відразу ж заговорив він. – Як ти відпочив?

– Не так добре, як хотілося б, але цілком стерпно. – Відповів Ніколас. – Правда тушковані овочі там не дуже, так, що доводилося задовольнятися відбивними і макаронами.

Сер Альприм розсміявся, посмішка Ніколаса його дуже порадувала.

– Дуже радий, що ти у гарному настрої. Мені якраз зараз це потрібно.

– Я так і подумав. Навряд чи б ви дзвонили просто дізнатися, як мої справи.

Повисла коротка пауза, після якої Альприм заговорив вже серйозним тоном.

– Що ти знаєш про Тризубець?

– В Індії, це означає три аспекти Шиви : творець, хранитель, руйнівник, – відповів Ловець.

– З одного боку Тризубець є символом страти і смерті, з іншої звільнення і воскресіння. – Розповідав Альприм. – В християнстві Тризубець розглядається, як символ Трійці, а іноді і, як сатанинська зброя. Але щодо Шиви ти теж правий. Тризубець зображується у вигляді відмітки на лобах послідовників Шиви. Це також символ вогню, що відбиває три суті Агни. Зустрічається він і в містиці тантричної йо-

ги. В буддизмі Тризубець символізує три Коштовності Будди. Він символізує Небеса чистого полум'я, а також руйнування трьох отрут: гніву, бажання і ліні. Є багато легенд, багато оповідань, але ось зрозуміти де істина, нам не дано.

– Істина мене зараз не цікавить. – З кепкуванням відповів Ніколас. – Знаєте, я готовий зараз навіть померти – такий я щасливий. – Вимовляючи ці слова, Ніколас дивився на Ганну.

Вона була, як ковток води серед спекотної пустелі, такої бажаної і такої недосяжної. Її гострий глибокий погляд, немов у вічність, валив з ніг, а голос вводив в сп'янілий стан. Кожна клітина її тіла випромінювала блаженство і радість. Вона була джерелом нового життя, як для своєї дитини, так і для Ніколаса.

– Смерть твоя зачекає. – Звучав з телефона голос Альприма. – Якщо Всевишній не дав тобі те, що ти хотів, значить, він дасть тобі краще, але пізніше.

Ніколас подумав, що прийшов час закінчувати цю розмову, і перейшов відразу до справи:

– Що вам від мене потрібно?

– Ти! – Спокійно відповів Альприм. – А точніше, твоя участь.

Ніколас мовчав, чекаючи наступного питання.

– Що ти знаєш про Братство Дев'яти Невідомих?

– Його заснував Цар Ашока дві тисячі років назад. З якоюсь великою метою, я точно не пам'ятаю.

– Ашока був не просто засновником і черговим царем. – Альприм почав своє оповідання швидким темпом, і він явно вважав цю частину розмови дуже важливою, тому що весь фоновий шум і різні голоси, що були чутні до цього, припинилися. Швидше за все він відійшов в тихіше місце.

– В історії світу, було багато царів, які присягнулися не воювати більше після того, як вони були переможені. Але у скількох царів прокинулася жалість під час перемоги і опустилася рука з піднятою зброєю?

Напевно, був тільки один такий цар на протязі всієї історії світу – цар Ашока. Дивлячись на нього, дивуєшся, як одна людина могла стільки всього встигнути. За час його життя, перетворилася не лише Індія, але і весь світ. Його діяльність поширилася в всі сфери життя, але найголовнішим стало діяльність Братства і місія дхарми.

– Може розповісте і про Братство коротко, якщо про Ашоку я вже знаю? – Нетерпляче сказав Ніколас, бажаючи швидше зрозуміти, що йому належить робити далі.

– Протягом тисячоліть хтось старанно позбавляв людство від знань, що накопичилися, – вгамовувавши спрагу Ловця почав скорочувати свою розповідь Альприм. – Знищуючи все, що хоч побічно могло вказати людям шлях істинного розвитку. Шлях, який можна пройти, тільки удосконалюючи власні сили і свідомість. Якби не були загублені давні знання, світ би зараз виглядав абсолютно інакше. На протязі всієї історії людства несподівано з'являлися і так само швид-

ко зникали дивовижні книги.

Братство мало до цього прямий стосунок. Імператор Ашока наказав розділити всі знання про закони Природи на дев'ять книг і призначив по одному Хранителеві для кожної із них. До завдань Хранителя входило поповнення своєї книги новими науковими даними, її збереження і забезпечення спадкоємності: потрібно було виховати і підготувати нового Хранителя. Так народилося Братство Дев'яти Невідомих.

Є версії, які вважають, що описане Братство мудреців ще давнє, і існує на землі з незапам'ятних часів, точніше, з тих часів, коли нинішня людина набула розуму. Суспільство складалося з дев'яти найбільших індійських вчених та мудреців, завданням яких були систематизація і каталогізація всіх наукових знань, отриманих з стародавніх священних рукописів та в результаті експериментів і спостережень. Кожен з "Дев'яти Невідомих" написав по одній книзі, присвяченій тій або іншій галузі наукових знань.

Діяльність суспільства проходила в обстановці найсуворішої секретності. Наукові відомості, які мали в розпорядженні учені Ашоки, навіть за сучасними мірками здаються неймовірними. Так, одна з книг була присвячена подоланню гравітації і керуванню нею, створенню в земних умовах штучної невагомості. Друга – темі створення і використання деякої надпотужної зброї, що має багато спільного з сучасними розробками в області ядерних і психотропних

озброєнь.

Ще одна книга містила детальний опис і креслення літальних апаратів, що дозволяли стародавнім авіаторам не лише підніматися в повітря, але і здійснювати космічні польоти.

– Складно повірити, що при такому швидкому зростанні світу, Братство зберегло свою цілісність. Та і залишатися непоміченими весь цей час вони не могли. За фактом у них мають бути зв'язки у різних колах і при цьому дуже близькі зв'язки. Дев'ять осіб ні за що не впоралися б з таким обсягом завдань у сучасному світі. Скільки ж їх зараз?

– Склад Братства – це найбільша загадка. Відомо лише, що коли один з братів помирав, на його місце приходив інший – такий же обдарований, так само добре вміючий зберігати таємниці. Можна тільки здогадуватися, кому випадала така висока честь. Але такі припущення існують. Стати одним з Дев'яти прагнув багато хто. Адже отримати доступ хоч би до однієї книги означало отримати доступ до невичерпної влади. Будь то католицький Ватикан зі своїми хрестовими походами, основною метою яких були пошуки таємничої бібліотеки. Або пройшовший, із руйнівною силою по Європі, Наполеон з гаслом "Власність, свобода, рівність"!, який вважав, що приховані книги неодмінно повинні стати надбанням всієї Франції. Чи Гітлер, що вирішив, що саме євреям відомо про священне сховище. Втім, ніхто так і не наблизився до розгадки. Річки крові, що обагрили землю, не вказали їм шлях.

Ніколас зрозумів, до чого веде його співрозмовник трохи раніше, ніж той планував, і відразу вставив своє слово :

– Я так розумію, що ви перестали бути серед них?

– Правильно. – Відповів Альприм. – Тепер ти займеш моє місце. Адже я офіційно мертвий, і це, дідька лисого, мені подобається. Тепер ти будеш одним з Братства Дев'яти Невідомих, засновником якого був *Ханой Злітаючий Дракон*.

Слова сера Альприма змусили Ніколаса завмерти. Він тримав телефон перед собою, дивлячись в камеру, а очі його були скляними. Здавалося, що перебої зв'язку і картинка зависла, але ні, Ловець нашвидку повторював в думці почуте і поєднував те, що складається в одну велику історію, намагаючись визначити своє місце в ній.

– Ніколас, ти тут? – Запитав Альприм, хвилюючись, що зв'язок обірвався.

– Так! – Немов ожив, сказав Ловець і кинув швидий погляд на Ганну, яка весь цей час не зводила з нього очей. – Тепер я займаю ваше місце, і ви повинні віддати мені свою книгу.

Альприм збирався сказати ще щось дуже важливе. Було чути, як він відкашлявся, після чого відео відключилося, і залишився тільки голос колишнього члена Братства.

– Не зовсім. – Голос Альприма став чіткіший, він явно говорив прямо в мікрофон, щоб кожне його слово було почуте правильно. – За дві тисячі років, дев'ять книг Братства до-

повнилися новими книгами і переросли спочатку в дев'ять бібліотек, а потім у дев'ять університетів. Я думаю, що ти вже сам здогадався, про які університети йде мова. Так що знання тепер не приховують – вони відкриті, і кожен може отримати їх – юридична, економічна або медична освіта.

Тільки Глава Братства – Лео Евран знає, де зберігаються оригінали перших дев'яти книг. Ти скоро зустрінешся з ним.

– А що з Тризубцем?

– Історії про цей артефакт, існують дуже-дуже давно і перевірити їх справжність складно. Деякі народи сприймали його, як символ влади, інші, як знаряддя правосуддя і так далі, але все що я знаю про Тризубець, так це те, що в Братстві є десята книга. Вона називається "Реінкарнація. Євангеліє від Дітара". На ній зображений Тризубець.

– Цього не може бути. – Вимовив Ніколас одночасно голосно і пошепки. Його обличчя змінило форму і колір.

– Ти в порядку? – Тут же запитала Ганна.

Він протягнув телефон до Ганни, не звертаючи уваги на її хвилювання:

– Вимкни телефон. Відключи повністю.

Вона слухняно вимкнула телефон і знову звернулася до нього:

– Що сталося?

– Сталася розмова, після якої мені захотілося вимити свої руки. – Ніколас посміхнувся, намагаючись розбавити виниклу напругу. Ганні не слід було зайвий раз хвилюватися, тим

більше за такими речами.

– Все добре. Ти півроку провів за ґратами і зараз вийшов на свободу. Тобі просто треба трохи часу, щоб адаптуватися.

– Ти права. – Погодився Ніколас і протягнув руку до дверей ресторану, Ганна ввійшла.

Літній вітер шумів очеретами. Бризки на гладі води йшли колами, розбиваючись об берег. Дрібні комахи, що літали біля води, притягували птахів. Навіть водяні змії з'явилися у пошуках своєї здобичі. Природа жила своїм життям в цих місцях, і рідко бачила людей.

Лангре сидів у рибальському костюмі, на розкладному стільці, закинув ногу на ногу і поглядав на поплавець. Це найприємніший момент у риболовлі – очікування улову. Той момент, коли ти, злившись з довкіллям, можеш відчутти його, і дати йому відчутти себе. Ніким недоторканий спокій невинних лісів і озер, зв'язок з душею людини наповнює її благоговінням і заспокоєнням. Легкі похитування листя, крапельки роси на траві, ранішній туман у ніжної водяної гладі, це і багато що інше, притягує рибалок.

Навіть не риба, а саме та атмосфера, знаходячись в якій, людина може побути сама з собою наодинці, подумати про свої справи, проблеми, турботи. Про своє майбутнє і минуле, і нарешті подумати про вічність. Лангре і Стажер уважно вдивлялися в прозору воду, спостерігаючи за рухом риби. Вона ніяк не хотіла попастися на гачок. Чи то, тому що бачила рибальські снасті вперше і не довіряла їм, чи то вже

побачила у своєму житті багато таких "розумних" рибалок і уникала зустрічі з ними.

– Може спробувати іншу наживку? – Напівпошепки запропонував Стажер.

– Іншу, це яку?

– Природнішу. Ось зараз ми пробуємо на штучну, і риба нам не вірить, тому що розумна. Але якщо ми спробуємо на живого черв'яка, то її інстинкти не дадуть їй шансів пропливти повз.

– Справа не в наживці. – Голосом наставника відповів Лангре. – Якщо кожні десять хвилин її міняти, то вся риба втече від тебе. Потрібно заpastися терпінням. Вам, молодим, аби бігти кудись і отримувати результати, але тут інше. Хороший мисливець вміє вичікувати здобич. Дивися.

Лангре кивнув у бік поплавця, який раптом заворушився.

– Клюнула! – Зрадів Стефан. – Нужбо, підсікайте!

– Рано! – Тихо сказав Лангре і нахилився до вудки, взявши рукою один кінець. – Треба в правильний момент.

Стажер пильно дивився за діями Лангре. Той акуратно взяв у руки вудку і зробив різкий рух вгору, після чого почав накручувати волосінь.

– Ідеально! – Зрадів Стажер, такому успішному маневру. – Важко йде, напевно велика.

Він щосили намагався підтягнути рибу до берега, але талюто чинила опір. В цей самий момент у Лангре задзвонив телефон, і він від несподіванки впустив вудку, що для риби

означало порятунок.

– Біс! Що за напасть! – Почав лаятися літній рибалка, але побачивши ім'я того, хто дзвонив, заспокоївся і, зробивши глибокий вдих, прийняв виклик.

– Не відволікаю? – Запитав чоловічий голос.

– Ніяк ні. – Відповів Лангре керівництву.

– Мені дуже шкода, що художник картин сам зізнався, і тобі не вдалося впіймати Ніколаса Романова. Вгорі не змогли зарахувати цю справу, як твою тридцятую. Ці бюрократи занадто повільно працюють.

– Боже мій, ви серйозно? – Вже почав Лангре, але його тут же зупинили.

– Не поспішай кип'ятитися. Я почув про той випадок з хлопцем в літаку. Це більше підходить для тридцятої справи, як ти і бажав перед пенсією. Хоч чисто випадково ти і виявився на борту літака, де сталася крадіжка, але розкрита вона була тобою. Ти сам, за три години визначив злодія, не використав навіть своє посвідчення. Це вищий рівень професіоналізму. Більше ста чоловік на борту. Один комісар. І без повноважень, без відеокамер, допитів, доказів зміг розкрити його. І річ не в тому, що вкрали, а як затримали злочинця.

Я дивлюся на молоде покоління і можу сказати одне – вони будуть не такі. На жаль.

– Це хороша новина. – Вже спокійно вимовив Лангре. – А ви вмієте підносити добрі новини.

– Дякую за службу, Лангре. Бережи себе!

– Слухаюся!

Лангре сховав телефон в кишеню і подивився на чоловіка, що сидів з ними поруч. Він миролюбно спостерігав за хмарами і навіть не звертав уваги на те, ключе в нього або ні.

– Дороги назад немає. – Сказав йому Лангре. – Ти впевнений?

Сер Альприм відірвався від неба і подивився на комісара.

– Цей хлопець, за дві доби, за допомогою свого телефону, розгадав таємницю, яку мою брати зберігали дві тисячі років. Він знайшов Амріту. Нехай не в тій формі, що хотів, але я впевнений, що таємницю безсмертя він розгадав.

– Ми робили з нього приманку. А ти зробив його новим членом Братства. Ти поставив на кон все.

– Я знаю. – Заявив Альприм. – На те є вагомі причини. Всього за півроку невідомий викрав всіх членів Братства. Лео Евран теж зник безвісти, не залишивши ніякого послання або натяку. Наш ворог почав діяти, а ми про нього нічого не знаємо. Він шукає бібліотеку Братства і нам необхідно його зупинити. І це зробить Ніколас, а ми з вами йому у цьому допоможемо. Як на мене, цей план найкраще що в нас є.

На ноутбучі Стажера заблимав сигнал:

– Телефон Ніколаса почав рух! – Повідомив Стефан. – Той жучок, що ми встановили в його новий телефон, чудово впорався із завданням.

– Ну що ж, тоді пора починати! – Сказав Лангре і встав

зі стільця.

Сер Альприм теж піднявся:

– Головне, в ході слідчих дій, не вийти на самих себе.

Частина 2

Епоха слави і надії

Дано було Знання людям, дано було в стародавні часи. Призначено воно було для всіх людей, але хтось з присвячених, визнав своїх сучасників занадто слабкими прийняти його. Знання передавалися присвяченими обраним, з покоління в покоління, лише крупинками кидане людям, щоб множившись числом, вони могли вдосконалюватися розумом.

В горах Тибету, в степах Монголії і в джунглях В'єтнаму, люди без батьківщини і без сім'ї, об'єднуються у Братство і зберігають Таємницю. Вони ховають її чимдалі від людських селищ і зберігають ціною своїх життів, від тих, хто волею або проти волі до цієї таємниці наближається. Вони планують майбутнє. Мета – один Трон, одна Імперія.

Але Знання неможливо утримати людськими силами. Імовірно, деякі книги досі зберігаються посвяченими у Монастирі. Тільки там, можна відшукати загублене "слово", яке і є Слово.

В одному з європейських архівів знайшли старий документ, що розповідає про дивовижну знахідку. Цей манускрипт не лише пролив новий світ на історію стародавніх цивілізацій, але й може змінити старі уявлення про історію самої землі. Його публікації бояться всі: і сучасна наука і основні релігії. Бо він дає відповідь на головне Питання – Як з'явилася Людина на планеті Земля? Схоже, нам доведеться переглянути всю відому історію планети. Те, що я виявив, повністю суперечить картині світу, що існувала до сьогоднішнього дня.

В нас у всіх є хоч би одна історія, яку ми ніколи і нікому не розповімо. Цю ж Історію я захотів зв'язати з чужим ім'ям. Досить того, що я дізнався, а все інше не має значення. А розповім я те, що знати необхідно кожному.

Євгеній Литвак

Передмова

Караван увійшов до снігової бурі, як у тигрову пашу, що вискалилася. Це останнє випробування повинно було вбити всіх, хто ще залишався живими після довгого переходу. Гірський Тибет не любить жителів теплих долин. Тим більше – джунглів. Але в ченців не було іншого виходу, як бігти через місця, не позначені на жодній карті світу. Через заборонені місця, повні непрохідних скельних розломів і обривів.

Кілька сотень ченців намагалися рухатися якнайшвидше. Їх гнали відчай і страх. Не за себе і не за свої життя. Навіть не за життя своїх дружин і дітей, хоча кожен ченець любив їх більше за себе. Відчай – їх Таємниця, що зберігалася протягом багатьох століть, була розкрита. Страх – задум був під величезною загрозою.

На той час, коли караван здолав перевал, багато хто вже залишився позаду щоб замерзнути, провалитись і зникнути в заметах, що приховували края обривів. Вони падали без крику. Ті, що йшли за ними, навіть не намагались їм допомогти, а ніхто на допомогу і не сподівався, просто ухилялися трохи вбік.

Довге, кольору вороняча крила волосся, вже не розвівалося за вітром, а обліпило обличчя, закритих обривками тканини ший, плечі і спини. Тільки мокрий одяг, до болю важ-

кий, ускладнював і без того нестерпний шлях вперед.

Природа була, немов не на їх стороні і вказувала на їх місцерозташування – їм не сховатися. Їх ноги мерзли і все частіше потопали в сніговому покриві, здавалося, виходу нема, але вони продовжували свій нелегкий шлях в ім'я своїх цілей, не боялися навіть смерті, адже загальне бажання робило їх сильніше.

Діти несли провізію. Жінки несли провізію і дітей. Чоловіки несли дітей і жінок. Зброю несли всі. Все було проти них: бездоріжжя, вітер, сніг, слизькі камені і уламки дерев, що звідкись взялися. Коли йти ставало просто неможливо, ченці влаштовували короткі привали. Спорудивши якусь подібність захисту, вони примудрялися розводити вогнища, трохи поїсти і подрімати. І знову йшли далі.

Після кожного привалу в снігу залишалось кілька людських тіл. Їх не ховали і над ними не плакали. Надія на порятунок, як вогонь факела їх проводиря окриляла їх душі. Надія на те, що їх місія ще не загинула. А люди?... Люди смертні.

Вірогідність залишитися в живих і не замерзнути в горах танула, як мокрий сніг. Вони не готові до таких умов, адже у них на батьківщині інший клімат, а попереду, як і раніше, стояла стіною снігова буря, вискалювала свої білі зуби. Посилювався північний крижаний вітер, снігові пластівці на очах перетворювалися на мініатюрні кинджали, які з кожним поривом вітру, приносили нестерпний біль.

Ченці в чорному одязі тримали свій шлях, і немов вівці на

закланні виділялися на тлі білого снігу, тим самим привертаючи увагу птахів. Їх шлях не має права закінчитися сьогодні, і надія – не згасала.

Час від часу низку закутувала вороняча зграя, миттєво розчиняючись у білій крижаній пустелі. Іноді ворони навіть не хотіли чекати, коли люди пройдуть повз тіло, що впало, а накидалися на ще не заохололий труп, покриваючи його килимом, що кричить хрипкими голосами. Ченці не відганяли птахів, економлячи свої сили для боротьби з вітром і холодом, і лише найменших дітей вони захищали від найбільш зухвалих стервятників.

В каравані виділялася особлива група. Дванадцять ченців – вони йшли попереду півколом, несли перед собою легкі, але великі щити. Вони захищали від вітру і будь – якої небезпеки Авраала – свого проводиря, що вивів Братство зі стін Монастиря майже місяць тому. Воїни не були обтяжені, як інші люди мішками з провізією. Їх зброєю служили тільки кілька коротких списів і мечі, більше схожі на кинджали.

Очоловав цей маленький загін найвідданіший своїй справі і найвідважніший воїн – Дітар. Йому було не важливо, куди вони йшли, його не відвідували ніякі думки, крім збереження життя Авраала. Навіть розуміючи, що дуже скоро їх знайдуть і напевно знищать. Дітар затримав дихання, коли проводир зупинився і глянув на нього. Довгий, занадто довгий погляд Глави Братства був промовистіше за всі слова. І коли воїн побачив те, від чого вони так довго і тяжко

бігли, він зовсім не здивувався.

"Невже після всього ми не зможемо врятуватися"? – Миттево промайнула думка.

Глава 1

"Оберігати таємницю Братства ціною свого життя".

Заповідь Перша. Кодекс Братства тибетських ченців

Дітар вже зібрався спуститися з вежі, як його зупинило побачене. На перший погляд – звичайна у цих краях картина – кілька грифів кружляють у пошуках здобичі. Дивним було те, що птахи по черзі пікетували до землі, але не залишалися, а злітали вгору. Лише один момент не давав ченцеві спокою, примушуючи його вдивлятися в те, що відбувається. Кілька хижих птахів по черзі наближалися до землі, немов продовжували своє переслідування. Дітар вирішив затриматися на оглядовому майданчику і подивитися, чим це викликано.

Чернець мав унікальну красу для тутешніх місць. Смугляве кругле лице ставного юнака циганського роду, перетинав біло білий шрам над лівою бровою. Волосся було чорне і хвилясте, а над очима кольору туманного синього неба нависали густі брови, які розліталися на переніссі, ніби пташині крила в польоті. В погляді Дітара читався внутрішній спокій і твердість, а в очах був холодний металевий блиск. І тільки, коли відбувалася важлива подія, на одну мить в очах юнака спалахувала іскра.

Коли Дітар помічав несправедливість, його погляд мінявся зі спокійного і зосередженого на гнівний і пронизливий. Він був високого зросту і міцної статури, і його зовнішність виражала силу та відвагу. Незважаючи на молоді роки, досвід і знання ченця говорили самі за себе, він був відданий собі, своєму Братству і своїй справі. Він завжди був чесний і передбачливий зі своїми братами. Любив і поважав людей і завжди зважав на їх думки. Будь-хто, хто хоч раз його бачив, відчув його силу.

Вони знижувалися по два – три відразу, але здобич від них вислизала, і їм знову доводилося набирати висоту, щоб продовжити переслідування. Дітар знав звички цих птахів: грифи не чекали поки тварина випустить дух, вони декількома ударами потужних дзьобів в очі жертви, могли змусити її впасти на землю. А далі – головне встигнути відірвати більші ласі шматки, поки інші, вже наземні, що теж бажали поживитися падаллю, не розтаскають труп на частини. Боялися птахи добивати тільки одну істоту – людину. Тому командир загону стражників Білокам'яного, віддав наказ своїм воїнам підійти ближче. Четверо ченців, що вже зібралися додому, знову одягли шоломи. Один з них – Орхан, навіть занадто поспішно. Можливо, щоб приховати своє невдоволення – адже в думках, він вже сидів у таверні "Тінь Лотоса", де пив дозволене вино.

Дітар переклав шолом в ліву руку, а правою вказав стражникам на грифів, легким нахилом голови і поглядом дав зро-

зуміти, що відбувається щось дивне.

– Що скажете? Такі різкі повороти то вправо, то вліво, не властиві тутешній зграї. Що грифам робити біля озера? Тут здобичі для них мало і, дістати її важче, ніж у горах. – Звернувся він до воїнів. – Як ви можете це пояснити? – Дітар все ще дивився удалину, а четверо вартових знизували плечима.

Не почувши відповіді, чернець кинув галькою в двох інших сплячих вартових, чим розбудив їх. І коли вони в подиві поглянули на хлопця, він взяв в руку свій меч і показав їм у бік незвичайного польоту пернатих.

– Схоже, що вони знайшли того тигра. – Все ж наважився відповісти Орахан на питання командира. – Не повезло тварині. З його люттю і силою йому б загинути у бою з гідним супротивником, а не такою безглуздою смертю – потрапити на розтерзання стерв'ятникам. Не хотів би я бути на його місці.

– Який "той" тигр? – Поцікавився його напарник, він, судячи зі всього, не особливо стежив за новинами в селищі.

– Той, що позавчора втік з Тигрового селища. – Почав пояснювати Орхан. – Нас попереджали про тигра, коли ми були там. Ось і блукав звір сьогодні вночі біля наших воріт. Я думав, наші лучники його вбили, але мабуть інші ченці його злякали. – Договіривши Орхан, ліниво потягнувся і потер руки у зап'ястках, як би бажаючи зняти шкіряні обладунки.

Дітар вислухав відповідь і, продовжуючи уважно спостерігати за польотом стерв'ятників, різко запитав:

– З чого ти взяв, що це саме тигр, а не інший звір? І чому його ніхто не вбив, якщо бачив біля наших воріт?

Дітар обернувся і підійшов до іншого краю вежі. Він оглянув селище від одного краю до іншого, намагаючись помітити будь-які ознаки небезпеки. Потім опустив погляд до воріт і, побачивши кілька ченців, готових змінити варту, крикнув:

– Хто з вас сьогодні вночі бачив біля воріт тигра, що втік з Тигрового селища? – Його голос змусив всіх замовкнути.

– Сьогодні вранці нас попередили, що тигр спійманий. Все гаразд. – Таким була відповідь одного з вартових воріт.

На кілька митей запанувало мовчання. Ченці дивилися на Дітара і чекали його рішення, а він здогадувався, що це не порядок. Зі всіх присутніх ченців, лише йому вистачало кмітливості вирішити таку головоломку. Інші просто виконували накази і їх це цілком влаштовувало.

– Що нам робити? – Запитав і спохмурнів Орхан.

Чернець, який не так давно очолив Білокам'яне селище, не повинен показувати воїнам, що він не знає, що робити. З показною впевненістю, яку насправді зовсім не відчував, Дітар надів шолом, підняв із землі свій легкий щит з емблемою Братства в праву руку взяв короткий двосічний меч.

– Потрібно перевірити. – На обличчі хлопця було деяке обурення. – Тварина не може так сильно зацікавити агарійських грифів. Схоже – там людина. Треба дізнатися хто це.

Не встигнув він закінчити фразу, як перший кинувся до сходів вниз.

– За мною! – Скомандував Дітар і слухняні воїни нестримно почали спускатися по сходинках вежі, намагаючись не створювати шум.

Опинившись внизу, вони швидко сформували загін, і, озброївшись, попрямували по вузькій стежці у джунглі.

Чорношкіра людина бігла по густих заростях джунглів. Важке дихання зі свистом і хрипом виривалося з його широких грудей. Величезні агарійські грифи летіли за ним, але він і не думав обертатися. Страх побаченого, гнав його вперед, витісняючи інші думки. Сили майже покинули Солара, названого на честь Сонця, але зупинка хоч на хвилину означала для нього неминучу загибель. Втома і голод позначалися на його стані. Незнайома місцевість ускладнювала шлях, зрадницька думка про легку смерть від удару дзьобом стерв'ятника все частіше миготіла у нього в голові.

Мавр був гарним бігуном у себе на батьківщині, але в цій місцевості він був майже безпорадним. Сильна спека і джунглі, ніби допомагали грифам переслідувати свою жертву: повалені дерева і гілки, що потрапляли під ноги, ліани, що звисали з дерев, слизькі камені порослі мохом, примушували його час від часу перестрибувати і ухилятися, а це істотно позначалося на швидкості. Птахи переслідували його вже більше години і не збиралися здаватися, або припинити гонитву.

Ласий шматок людської плоті, який вони мали намір схо-

пити, занадто вабив, і це не дозволяло їм залишити чужинця в спокої. Внутрішній голос Солара лише повторював, що він зобов'язаний вижити. Природа немов була союзником стерв'ятників. Від вологої, після злив землі, піднімалося випаровування, одурманюючи своїм запахом зелені. Піт юнака стікав струмками по відкритому лобі, потрапляв в очі, примушуючи його робити зайві рухи руками і іноді не помічати перешкоди.

Довге пряме чорне волосся, стягнуте на верхівці ремінцем, немов мокрий хвіст кобили, прилипло до голої спини.

Енергії ставало менше з кожною хвилиною. Мавр просувався вперед, незважаючи на жахливий біль в ногах від втоми. Тривале переслідування і спека давалися взнаки. Задихаючись, він намагався призупинитися, щоб вдихнути глибше, але ноги несли його далі. Солар біг дуже швидко, але дорога була підступна, він часто спотикався і падав, через що доводилося витратити ще більше енергії. Непрохідні джунглі вичавлювали останні сили. Ці місця були агресивні до непроханих гостей.

Люті тварини, отруйні змії, павуки і комахи, густі зарості і корені дерев, що плуталися під ногами, це і багато іншого, як напасть, обрушилися на чужака, що прибув сюди.

Думка про те, як донести своєму хазяїну таємницю знайденого Монастиря мавр загнав чимдалі. Його розум був зайнятий небезпекою навкруги, як загнаний в кут звір, він на-

магався вибратися і зберегти своє життя. Та все ж, необережно нахилившись від занадто знахабнілого птаха, утікач не помітив порослий мохом камінь і, спіткнувшись покотився по невеликому схилу.

Що сталося далі, Солар так і не зрозумів: шипіння величезної змії і удар в руку. Зміїний укус судомою прокотився по руці від кисті до ліктя. Лежачи на боці, мавр побачив в метрі від себе величезну трикутну голову з розкритою шиплячою пащею, готову завдати нового удару. Дивно, але в його серце раптом оселилася спокійна безтурботність, викликана, чи то смертельною втомою, чи то отрутою.

Драма, що розгорнулася, не вислизнула від очей грифів, вони ніби подякували змію і почали опускатися над жертвою. Ляскаючи крилами, птахи обережно спускалися дедалі нижче, наздоганяючи хлопця, що знесилив. Не вперше їм доводиться відбирати здобич у інших мешканців джунглів. Це був закон сили, якому підкоряються всі в цих місцях.

Усвідомлення своєї приреченості, раптом викинуло в кров мавра потужну порцію адреналіну. Відкотившись на метр-два убік, під захист коріння дерева, що звисали з невеликого обриву, він ухилився від удара потужного дзьоба величезного птаха. Від змії це його не захистило б, але і вона сама зараз повинна була рятуватися від грифів. Вихопивши невеликий кинджал, мавр рішуче полоснув лезом по червоних слідах, від зміїних зубів, на своєму зап'ястку. Чорна густа кров потекла з відкритої рани.

Мавр спробував забратися глибше під коріння, але вперся спиною в стіну обриву. Поступово на очі опускався сірий серпанок, нестерпне запаморочення, тіло відмовлялося слухатися. Далеко не кожен погодиться на те випробування, через яке йому довелося пройти. Солар боровся щосили, тим самим перевіряючи себе на витривалість. Ну, ось і настав пік всіх його змагань з природою. Він вже серйозно знемагав від болю і тому, стиснувши зуби, одним стрибком схопився і, затиснувши руку вище рани, щоб призупинити поширення отрути, продовжив бігти.

На його обличчі з'явилася усмішка: " Що ж буде далі"? Втрата сили і здоров'я, заслугували поваги. Солар чув грифів, що наближалися, і усвідомлював, що ніхто і ніщо не вислизне від гострозорих очей стерв'ятників і що дуже скоро його можуть наздогнати гострі, як ножі, кігті і дзьоби цих птахів, і тоді кінець великій справі, заради якої і почався його шлях.

Від частого серцебиття і отрути, що встигла проникнути в середину, його кров згущувалася, перетворюючись на густу масу, відчувався брак кисню. Пульс ставав все рідше, ноги все частіше і частіше підкошувалися, примушуючи Солара постійно на щось спиратися, тим самим уповільнюючи його шлях вперед, який і так був дуже важким і довгим.

Вибігши на невелику поляну, мавр впав на спину, розкинувши в сторони руки. До нього підбіг загін озброєних індусів і кілька чоловік відтягнули його в невелике поглиблен-

ня у коренів високих дерев, де до цього вони ховалися у засідці, і чекали свого розвідника. Солдати почали захищатися від стерв'ятників, що налетіли, стріляючи по них з луків і відбиваючи їх атаки мечами, що допомогло їм відлякати таких сильних птахів.

Солар відчув блаженство. Це був перший раз за кілька тижнів його походу, коли він розслабився, він не відчував тіла, не відчував болю, а пісок на якому він лежав, був для нього м'яким ліжком, якого хлопець не бачив з початку походу.

Мавр розумів, що втрачає сили, але протистояти слабкості, що його скувала, він більше не міг. Почуття неминучої загибелі промайнуло в його голові. З останніх сил він засунув руку за пазуху і дістав звідти пожовклий клаптик пергаменту. Він швидким рухом запхав його, як можна глибше між корені дерева і на цьому його очі закрилися.

Загін, що складався з тридцяти індусів, зімкнувши ряди і виставивши вперед різноманітну зброю, приготувався дати битву невидимому ворогові. У відсутність розвідника – мавра Солара, командування взяв Табурал – приземкуватий, міцний і загартований в боях воїн. Допомігав йому незмінний старий друг Фарсіс.

Вони зайняли оборонну позицію, готуючись у разі чого одразу напасти, оточивши мавра собою, надавши йому захист. Всі воїни були одягнені в зручний бойовий одяг: сорочку темного кольору, укорочену до коліна, і штани з щільної

тканини, затягнуті згори міцним поясом, а знизу охоплені високим шкіряним взуттям.

– Ну що? – Фарсіс сплюнув вперед і вилаявся. – Що робитимемо? Тільки Солар знає шлях назад, безпечний шлях, я маю на увазі.

Табурал, не обертаючись, крізь зуби пробуркотів прокляття і голосно заявив:

– Відходимо до озера, до своїх. "Безпечний", що б він здох, цей твій мавр, притягнув нас прямо в пащу цим проклятим ченцям. Не на такий похід я погоджувався, коли нас звільняли з в'язниці.

– Так, я теж більше думав про золото і жінок.

– Відходимо. – Прогарчав Табурал вліво і вправо.

Їх загін не був схожий на організований військовий підрозділ. Від розгубленості, вони притиснулися ще ближче один до одного, сховавшись за щитами, позадкували назад. Табуралу така реакція дуже не подобалася.

– Ви, четверо! – Кинув він найближчим солдатам. – Беріть свого командира і бігом до озера. – Він перевів свій погляд на Фарсіса. – Ти підеш з ними, а то ще заблукають. Всі сюди! – Заволав він на воїнів. – Підняти щити! Списи вперед! Йдемо вперед і тримаємо лад. – Голос командира змусив солдат негайно виконувати наказ. – Якщо в когось з вас виникне думка бігти, то я швидко вас від неї позбавлю, разом із головою.

Загін повільно позадкував, піднявши щити.

Коли вони пройшли десяток кроків, Фарсіс і інші воїни, схопили Солара під руки і пустилися бігти.

Ворог вже був тут. Дітар з загоном варти Білокам'яного, вже готові були забрати їхні життя.

Спочатку з – за стіни джунглів вилетіли чотири стріли.

– Щити! – Заволав Табурал, але вже було пізно.

Стріли пролетіли повз тих, що оборонялися, але наздогнали двох воїнів, що несли мавра. Спіткнувшись і розкинувши руки в сторони, вони впали обличчям в землю і замерли. Стріли вразили їх на смерть. Ще один був поранений, він кинув свою ношу, накульгував що було сил в укриття. Фарсіс встиг відбити стрілу, що летіла в нього. Він розгорнувся і міцніше стиснув щит, одним ударом відбив її убік. Про втечу не могло бути й мови.

Слідом за першим залпом, із заростей вилетіли ще чотири смертоносні дротики. Один воїн, що обернувся у бік пораненого, який закричав, отримав стрілу в скроню, останній, тримаючий мавра солдат, прийняв грудьми ще дві. Фарсіс випростався і випустив дикий войовничий клич.

Тим часом, загін Дітара безшумно просувався джунглями. Ченці бігли один за одним і звернули увагу, що грифи розлетілися, немов від переляку. Ченці оббігали дерева, перестрибували кущі і інші перешкоди, навіть не торкаючись до них. Дітар був впевнений, що зараз вони переслідують непроханого ворога. Він зрозумів, що метою ворожого заго-

ну був захист одного зі своїх, того, кого переслідували грифи. Занадто вже завзято кинулися вони до цієї людини.

Звичайно, досвідчений чернець – воїн Дітар, міг битися з десятком таких солдатів і, цілком імовірно, отримати перемогу. Але навіть поранення одного вартового Білокам'яного селища коштувало для Братства дорожче, ніж півсотні ворожих життів. Тому він не кинувся одразу на ворога, а дозволив їм відійти, розраховуючи перебити їх стрілами.

І все вийшло б, коли б не Орхан. Коли він почув войовничий крик одного з індусів, то перший вискочив із засідки. Схоже, розсердився через відбиті стріли. Непокора наказу командира у ченців каралася негайною смертю, але Дітар не давав наказ залишатися в засідці – довга служба в одному загоні навчила його побратимів розуміти свого командира без слів. Зараз – попереду ворог, що знає їх таємницю. Адже ніхто з мешканців країни не зважиться переправитися на цю сторону озера, не поставивши на кон своє життя.

Дітар прокричав:

– Ченці не люблять чужаків, і чим ближче ви підходите до їх лігва, тим лютіші вони стають.

Фарсіс крикнув у відповідь:

– Мене попереджали про цю небезпеку, але одне – справу уявляти, а інше – відчувати.

В цю мить з укриття індусів полетіли стріли, ченцям довелося сховатися за свої щити і підійти до дерев. Тепер Дітар переконався – це вороги, тобто їх треба допитати і їх кров

буде пролита на благо таємного Братства:

– Не важливо скільки їх, набагато важливіше, скільки у нас сили. Сьогодні жоден з них не повинен покинути цей берег озера. – Віддав наказ Дітар.

До індусів долетів уривистий крик, із джунглів з'явилися ченці. П'ять воїнів вискочили із заростей, немов тигри, що вистежили свою здобич. Табурал окинув їх своїм досвідченим поглядом і оцінив ситуацію.

– Це не прості воїни. – Промайнуло в голові індуса, і він зрозумів, що його друг рано почав святкувати перемогу.

Ченці виглядали майже так, як їх описували ті, що ледве дивом вижили після зустрічі з ними: в вільному одязі, шкіряних обладунках, з невеликими щитами і короткими дротиками. В кожного до стегна були прив'язані короткі мечі, а через плечі виднілися рукояті чи то мечів, чи то кинджалів. В порівнянні з ними загін, яким командували Табурал і Фарсіс, був жалюгідною зграєю бродяг.

– Ех. – Зітхнув воїн. – Якби зараз зі мною були мої старі друзі, в нас був би шанс, а так.

– Стояти разом! Не розкриватися! Атакувати напевно, а хто злякається – вб'ю! – Встиг прокричати Табурал, коли перший чернець злетів над ладом переляканих індусів.

Немислимим чином перший чернець ухилився від півдюжини спрямованих на нього мечів, і при цьому усього лише єдиним помахом відсік голову одного з воїнів, Табурал зро-

зумів, що це його останній бій.

– Тримати лад! – Заволав він на все горло. – Щити зімкнути!

– Тридцять солдатів – не три та не десять. Просто так їх не здолати. – Подумав Дітар і нарешті зважився на ризикований стрибок. Тільки повна зневага життям дає насолоду битвою. Так вчив його циганський Барон, де він народився, так навчали його в Монастирі, де він знаходився вже п'ять років, так вчив своїх воїнів він сам.

Один за іншим ченці встрибували прямо на центр ладу чужаків. Зручний для походу одяг індусів абсолютно не міг захистити їх від потужної зброї ченців. Дротики, що летіли з всіх боків, і металеві ножі, менше ніж за хвилину встигли знищити половину загону індусів. Інші кинулися вріз-нобіч. Ченці чорною тінню кинулися слідом, вбиваючи тих, що тікали. Лише Дітар зупинився і озирнувся навкруги в пошуках найціннішого – людини, ужаленої змією.

– Як вони змогли вислизнути? – Здивувався він, побачивши кілька індусів, що відбігли вже на півсотні кроків у бік озера.

Переслідуючи ворогів, Дітар розумів, що з ущелини, входом в яку є тільки озеро, живим випустити нікого не можна. Адже таємниця місця їх поселення не має бути відкрита. З одного боку він побоювався за життя Монастиря, а з іншого, зберегти таємницю було сенсом його життя.

Індуси рухалися так, щоб відгородити собою мавра і його

супроводжуючих, тим самим перетворивши свої тіла на потужний захист. Вони розуміли, що знесиленого мавра легко втратити, тому старалися що сили.

Дітар біг не один, поряд з ним були його воїни. На бігу, вони продовжували метати в індусів свої списи. Іноді спис пролітав повз ворога, а іноді попадав в саму ціль, пронизуючи жертву наскрізь. Не зупиняючись, ченці висмикували спис з мертвого тіла і продовжували гонитву за тими, що залишилися. До озера залишалось не більше ста метрів. Ворог біг, не оглядаючись щосили, сподіваючись зберегти життя, але продовжуючи втрачати своїх воїнів, а Дітар навіть не рахував їх трупи.

Почався дощ. Дрібні краплі падали на обладунки воїнів. Скоро дощ посилювався і перейшов в справжню зливу, кожна крапля була розміром з маслину і при ударі об пісок, створювала шум урагану, що наближався. Дві групи хоробрих воїнів билися один з одним, і були готові битися до останнього подиху.

Варта Білокам'яного селища належала до Братства, яке ховалося в густих і непрохідних джунглях В'єтнаму. Але сьогодні вони були викриті невідомими воїнами, які прийшли з території Індії. Маючи дуже велику кількість ворогів, ченці навчалися військовому ремеслу з самого народження.

До берега вже причалювали плоти, і з них, прямо у воду стрибали, важкоозброєні воїни. Дітар налічив не менше двох десятків. Не чекаючи підмоги, молодий воїн кинувся слідом

за втікачами. Щось підказувало йому, що зараз доля всього Монастиря, всього Братства знаходиться в його руках. З розгону, вклавши в кидок всі сили і майстерність, Дітар метнув короткий спис. Самі боги направили смертоносне знаряддя повз щити і солдатів – прямо в груди командира загону ворогів. Ті, з жахом переглядаючись, все ж виходили на берег, назустріч своїй смерті.

З всіх розвідників – індусів, живими залишилися тільки Табурал, Фарсіс і, вмираючий Солар. Між ними і ченцями в два ряди вишикувалися піхотинці в обладунках з товстої бичачої шкіри, з великими щитами і важкими списками. Обличчя солдатів закривали шоломи, і ченці могли бачити лише їх очі, якими вони уважно досліджували своїх супротивників з ніг до голови. Позаду піхотинців, в ряд вишикувалися лучники, і вже були готові випустити перший залп стріл.

Навпаки, важко дихаючи, хоч це і не було помітно ворогам, в пів оберту до них, завмерли п'ять чорних примар смерті. Варта Білокам'яного знову була при своїй зброї. Короткі списи, мечі і кинджали повернулися до своїх хазяїв забруднені ворожою кров'ю. Лише металльні ножі залишилися в тілах вбитих. Дітар зробив крок вперед і зняв свій шолом. Ворог побачив прекрасне смугляве обличчя, обрамлене чорним волоссям. Точені ніздрі роздувалися в передчутті смертельної сутички. Слідом за своїм ватажком, обличчя відкрили всі ченці.

Табурал і Фарсіс переглянулися. Вперше за багато років

мандрів і воєн їм стало ніяково. Жахливе почуття скуло їх тіло і душу. Вони багато разів дивилися в очі смерті, але очі ченців були страшніші. Зараз вони зрозуміли, що тепер померти їм не дадуть. Їх будуть намагатися взяти живими. І це найстрашніше.

– Якщо це станеться, вбий мене, мій брат. – Злегка тремтячими губами намагався говорити Фарсіс. – Не дай їм дістатися до мене. Я не хочу.

– Я сподіваюся від тебе отримати таку ж послугу. – Скрипнув зубами Табурал, чудово розуміючи, про що говорить його друг.

Солар тим часом помирав.

Ченці повільно, не відриваючи погляд від лучників-індусів стали розходитися в сторони. Індуси не знали, що їм робити. Позначалася відсутність командира. Нарешті їх нерви не витримали, і вони кинулися вперед.

Біля самого краю джунглів, ченці вирівнялися, і на останніх метрах відштовхнувшись від землі, немов тигри, вилітаючи з кущів, скидали свої мантиї, ніби шкури. Вони в повітрі діставали кинджали, приземлившись на пісок, різкими рухами в різні боки, ухилялися від копій і сокир і завдавали нищівних ударів по ладу ворога.

Супротивник був зляканий і усвідомлював, що їм не врятуватися. А ченці не дозволяли собі розслаблятися, кожен їх рух був чітким, обдуманим і витриманим. На розмови часу не було, ченці довіряли один одному і билися як одне ціле,

а замішання ворога тільки зіграло їм на руку. Рішення було одно – зберегти таємницю ціною свого життя.

До кожного з ченців бігло відразу по три-чотири піхотинці. Табурал відразу зрозумів пастку і закричав:

– Назад, діти мавпи! Назад! – Але було вже пізно.

Лучники не мали змоги стріляти, боячись потрапити в своїх, і лише здивовано озиралися, але луки не опускали. Піхотинці в обладунках і з щитами, перевершуючи ченців числом, не йшли ні в яке порівняння, зі спритністю чорних воїнів. Шоломи закривали огляд, заважаючи вловити рухи спритних вартових, ноги в'язли в піску, щити при різких поворотах тільки заважали, списи не встигали вражати ворога.

Ченці ж, легко ухиляючись від даремних у ближньому бою копій, танцювали свій “танець смерті”. Дітар повторював захисну мантру:

– "Ом".

Хоровод їх мечів, копій і кинджалів з подвоєною швидкістю крутився навколо індусів, що абсолютно втратили голову. Навіть Табурал і Фарсіс, старі воїни, що побачили все на світі, стояли, відкривши роти, доки ченці різали їхніх солдатів, як новонароджених телят.

Коли кинджали ченців застрягали в мертвих тілах ворогів, вони діставали їх, і високо піднявши над головою, знову кидалися на ворога. Кожен чернець бився з двома індусами, і лише їх ватажок Дітар бився з трьома. Він був відмінним бійцем. Будучи циганською сиротою, йому доводилося відвой-

овувати шматок хліба і місце для ночівлі щодня, а прийшовши в Монастир, його навчили використовувати навички бою з розумом, а злість і ненависть пригнічувати, примушуючи битися розумом, а не емоціями.

Таким чином, Дітар завдавав удар за ударом, від якого падали найміцніші воїни. Результат битви був передбачуваний, а зброя ченців була настільки міцною, що вони ламали не лише ворожі мечі, але і їх щити.

Розвідники, які прибули з іншого берега озера, і зараз знаходилися на землі ченців, мали уявлення про цих воїнів, але ніколи не бачили їх. Чутки і різні оповіді про ченців з таємного Братства вселяли страх в серця. Особливо, коли ці легенди підтвердилися, і їм вдалося відшукати Монастир.

Пропав мавр. Дітару було важливо наздогнати утікачів, і для цього він встрибнув в джунглі, де побачив, як індус одною рукою тягнув мавра до коріння дерева, а тим часом другою вдарив Дітара по спині. Чернець впустив меч, впав на землю, але не втратив свідомість. В одну мить він схопив свій меч і, відштовхнувшись від землі, скрутив ворога і приклав вістря свого меча до його шиї. Той, в свою чергу, підняв руки, що означало – він здається. Чернець викинув індуса з джунглів і вийшов останнім.

Сутичка була закінчена. Четверо ченців стояли навколо п'яти полонених, інші були мертві. Індуси заціпеніли від страху. Бідолахи були далеко не безглузді, вони розуміли, що

це кінець. Така річ як надія, має звичку повільно згасати. І деякі з індусів, навіть помираючи, сподівалися на те, що їх побратими розіб'ють ченців. Холодний дощ не закінчувався, краплі стікали по обличчях та одягу людей. За кілька хвилин все було закінчено. Табурал, його старий друг, та ще четверо лучників, що так і не прийшли до тями, сиділи пов'язані на плоту. Дітар спостерігав за мавром, а двоє ченців ходили берегом, добиваючи поранених.

Орхан наблизився до командира.

– Вибач, я не дочекався твого наказу. Дітар, я готовий понести будь – яке покарання. Моє серце готове зупинитися по твоєму наказу, на знак підкорення.

Дітар, не обертаючись, сказав:

– Життя кожного ченця надто дороге для Братства. Тим більше зараз. Але повторення не буде, ти сказав своє слово – я прийняв його. Тепер твоє серце – в моїх руках – війна в нас або мир.

Орхан лише схилив голову.

– Треба врятувати життя цьому чужинцю, принаймні, доки його не допитає Глава Братства. Скажи Анрісу, щоб приніс потрібної трави для його лікування.

Орхан, притримуючи рукою меч у стегна, побіг до краю лісу, де один з ченців збирав металльні ножі, витягуючи їх з ворожих трупів.

Дітар турбувався за життя мавра. Гірше було те, що він був практично виснажений і втратив багато крові. Отрута,

навіть у малій кількості, проникнувши в кров, могла у будь-яку мить зупинити серце. Тому Дітар відразу став обережно заливати в рот розвідника воду. Той ледве ворухив язиком, але пив.

Дітар дав знак ченцям підвести до нього полонених.

В цей момент з лісу пролунав крик. Всі обернулися на різкий звук: вздовж берега хитаючись, біг один з індусів. Схоже, він не загинув у сутичці, а лише втратив свідомість. Тепер же відчайдушно намагався врятуватися втечею. Не це стурбувало Дітара, адже втекти від вартових Білокам'яного в джунглях, не зміг би і здоровий, не те, що поранений. Дітар побачив, що Орхан стоїть над Анрісом, одже – сталося неоправне!

Діяти треба було швидко.

– Стережіть мавра і полонених. Якщо спробують втекти – вбийте. – Наказав чернець своїм воїнам і кинувся до лісу. Тим часом, залишивши свого друга, Орхан наздоганяв втікача. Втеча від ченця завжди закінчується однаково. Про це можна було не турбуватися. Дітар біг лісом і лише наблизившись, зрозумів, що справа зовсім погана. Анріс лежав на землі, міцно притискаючи руками величезну рану на животі. Звідти стирчав уламок ворожого списа. Від таких поранень навіть Глава Братства, будь він тут, не зміг би врятувати нікого! Дітар сів поряд з вмираючим другом. Поранений розплющив очі. Легка судома пройшла по його юному обличчю.

– Що? Як? – Промайнув потік думок в голові командира. – Смерть воїна після бою і ще від руки напівживого ворога. Я не можу в це повірити. Дітар обмірковував те, що сталося, час неначе зупинився. Він зітхнув і подивився, вмираючому прямо в очі. Анріс також розумів, що його рана смертельна, але в його погляді читалося величезне бажання жити. Ченці мовчали. Дітар знав, що його чекає, знав, що це його борг перед пораненим другом, занадто довго вони з Анрісом були завжди поруч, щоб ось так просто можна було порушити їх традицію. І тут знову сильна судома спотворила обличчя вмираючого воїна. З його очей раптом хлинули сльози, а з рота – пінистий потік крові. Цього Дітар витримати вже не міг!

– Мій друг. – Задихаючись, промовив поранений. – Прощу, позбав мене від мук, не дай агарійским грифам, виклювати мої ще зрячі очі і видряпати ще гаряче серце. Нехай твоя рука дарує мені світ і спокій.

Він захлинався власною кров'ю, але говорив чітко, немов від цих слів залежало його життя. І Дітар знав, від нього зараз залежало, тільки не життя, а смерть друга. Анріс був гарним воїном і заслужив на останнє прохання.

Ченці рідко дають клятви, а якщо все ж присягаються, то Сонцем, і зобов'язуються їх виконати. Вартовий бився проти небажаних гостей і проявив всі свої навички та вміння. Він показав свою героїчну відвагу в нерівному бою та дотримав клятву: "Оберігати таємницю Братства ціною свого життя".

Дітар трохи коливався. Він знову оглянув рану ченця. Ситуація була безнадійна. Уламок такого розміру не вдасться витягнути, не зачепивши артерії. Анріс втратив вже багато крові і його кончина – це питання часу. Дітар витягнув свій клинок.

– Та буде світ в твоєму серці, брат мій. – Нахилившись, прошепотів чернець своєму вмираючому другу.

Анріс бився в конвульсіях. Тіло він більше не контролював. Сили покидали його. Дітар притиснув свого друга до себе і встромив кинджал в його серце, чим припинив страждання бідолахи. Чернець стримав всі почуття в середині. Ніхто не повинен бачити слабкість командира варті Білокам'яного, і ніхто не побачив. Орхан, що наближався, лише помітив, як Дітар опустив тіло ченця на землю і закрив очі померлого, провів долонею по його обличчю.

– Зніми з нього зброю і обладунки. Нехай полонені несуть Анріса в селище. – Скомандував Дітар Орхану.

– А що робити з чорношкірим розвідником? – Поцікавився той.

– Він занадто цінний для них. Вони швидше вб'ють його, чим віддадуть у наші руки. Його не можна довіряти полоненим. Особливо стеж за тими двома, з першого загону, що залишилися живими. Йдіть вперед, а я подивлюся, що вони там сховали.

Монастир Агарія був для ченців, як будинком, так і трену-

вальним табором. Тут вони вивчали не лише різні науки, але і техніку, і прийоми бою. Вони стали кращими майстрами бойового мистецтва, постійно, навіть вночі удосконалювали свої навички. Жінки та люди похилого віку обробляли невеликі ділянки землі, займалися господарством, а ченці тільки полювали і билися. Джунглі та вчителі бойових мистецтв, зробили з них воїнів, готових вступати в бій з ким завгодно і з чим завгодно, безстрашно входити у вогонь і в воду.

Загін підходив до воріт, Дітар йшов першим і тримав в руках пожовклий листок, на якому була зображена карта, намальована мавром.

Карта

Глава 2

"Ченцям не личить виражати свої почуття, щоб вони не переросли в їх слабкості – не показуй куди завдаєш удар".

Заповідь Друга. Кодекс Братства тибетських ченців

Кожен житель селища чув про Дітара, воїна з непохитним духом і нестримною відвагою. Розмови про його мудрість і здібності вести бій, були не рідкістю серед мешканців і особливо місцевих хлоп'ят, які мріяли бути схожими на свого героя. Це допомагало їм переносити неймовірні, як для простої людини, важкі підготовки. Адже кожен, абсолютно кожен чоловік в селищі повинен володіти зброєю краще, ніж будь – який воїн – чужинець.

Після обов'язкової бойової підготовки, чоловіки могли повернутися до сімейного ремесла, стати писарями в храмах, мисливцями, гончарами або землеробами. А кращі з кращих відбиралися в ряди вартових. І лише одиниці удостоювалися честі прикрасити свій одяг девізом, вишитим золотом. У Дітара на грудях красувався герб селища і напис на латині "CREDENDO VIDAS" – "Хто вірить – той бачить".

Будь – який вартовий храму або селища, засинаючи мріяв, щоб Дітар підійшов, зазирнув у вічі, поклав руку йому на

плече та сказав: "В моєму будинку для тебе є плащ і меч". Це означало б, що командир вірить в нього, бере його у свій особистий загін, і буде готовий прийти на допомогу навіть ціною власного життя.

Вся ущелина і джунглі між селищами, кишили небезпечними агарійськими тиграми, грифами, отруйними зміями і комахами. Така дика природа не давала можливості самотнім шукачам пригод наблизитися або підібратися непомітно, а великий загін було нескладно виявити і знищити, ще на далеких підступах до селищ ченців-відлюдників. Вже багато років, чужинці бажали розбагатіти за чужий рахунок, і тому вживали різні спроби проникнути в таємницю Братства.

Білокам'яне селище височіло на невеликій кручі, оточене кам'яною стіною і глибоким ровом перед нею. Ченці пройшли через ворота, і полонені помітили, з якою повагою поселенці відносяться до Дітара і його групи. Всі були здивовані, що поряд з воїнами вели пов'язаних індусів, але ніхто не вимовив, ані слова. Зазвичай всіх, що наближались до селища, чекала неминуча швидка смерть. Дітар привів їх у селище, і тепер Глава Братства повинен прийняти рішення, що робити далі.

Весь шлях від воріт до центральної площі селища загін пройшов мовчки. Звістка про смерть Анріса долетіла до мешканців селища, ще до приходу ченців. Для Братства навіть рана, отримана ченцем у бою, була тривожним сигна-

лом: або воїн був не досить навчений, або командир загону обрав невірну тактику бою. Загибель же одного з кращих бійців могла стати незмивною плямою ганьби для всього загону! Те, що сталося, тривожило серця ченців і жителів Білокам'яного. Полонених вели по вулицях поселення, під пильним наглядом стражників.

Одне вселяло надію – Дітар йшов, не ховаючи погляд, швидше, як герой, ніж як програвший битву командир.

Ще в воротах, по знаку Дітара, кілька ченців понесли мавра в центральну фортецю. Вона була високою багатоярусною спорудою, з прапором на шпилі. Тут над бібліотекою мешкав Дітар, поруч у казармі його воїни і міська варта. На відміну від житлових будівель, фортеця мала також оборонну цінність. З невеликої тераси, під самим верхом будівлі, виділися головна фортеця Агарія і свідне Тигрове селище.

Індуси переглядалися: тому що ніколи не бували в Білокам'яному, вони дивувалися, як ченці облаштували свою фортецю. З боків і в центрі твердині височили сторожові вежі з вартою, а вздовж стіни розташувалися лучники. Охоронці всі, як на підбір, були високими і добре складеними чоловіками, озброєні мечами і одягнені в міцні обладунки. Всі будови в селищі були виконані з білого каменю, що чимось нагадує мармур.

Табурал і Фарсіс йшли, похмуро похнюпивши голови, з під лоба роздивляючись місцевих жителів.

– Якщо нам не зав'язують очі, значить, і не збираються залишати в живих. – Фарсіс криво посміхнувся і сплюнув собі під ноги.

– А я думав, хто ж мені розплющить очі на те, що відбувається? – Сарказм Табураала бив фонтаном з кожного його слова. – Добре, що ти не помер раніше.

Особливо яскраво, на фоні білого каменю, виділялася темна п'ятикутна зірка, в самому центрі якої, височіла прекрасна скульптура. Статуя дівчини була основним об'єктом центральної площі. Вона була виконана у повний зріст, з трохи опущеною головою і складеними навхрест руками на грудях. При погляді на статую, виникає тільки одна думка – "Скорбота", це була данина пам'яті Ануш, дружині засновника Братства.

Ченці також віддавали почесні і клятви Ануш, у них були свої символи і свої ритуали. В перекладі її ім'я мало кілька значень: породження мудрості, безмежного багатства і впливу, а найголовніше – знання, знання історії.

Саме завдяки їй, був закладений перший камінь в основі Братства. Так що, якби її не було, то не існувало б всіх тих історій і легенд про ченців, на яких матері виховують своїх дітей. Кожному, хто стояв на центральній площі перед скульптурою Ануш, вона нагадувала про минулі біди, горе і загублену людську мудрість. Для одних вона була символом міцної любові і взаємної відданості, а для інших – символом

розлуки або втрачених надій.

До неї приносять квіти, але вони їй вже не потрібні. На її п'єдесталі вигравіруван напис: "Де б ми не були, ми завжди бачимо один місяць. Ніщо не вічне під цим місяцем". Цей напис був плід досліджень ченцями, будови небесної системи – вони були прекрасними спостерігачами за рухом небесних тіл.

Загін ченців зупинився на площі. Всі учасники були тут. Дітар, його стражники, полонені і навіть тіло Анріса. Командир особисто підніс тіло і поклав його біля ніг статуї. Поряд із тілом вбитого, ченці поклали його обладунки і його бойовий меч. Дітар бачив, як у декількох дівчат, що прийшли з всіма мешканцями зустрічати воїнів, очі наповнилися сльозами: Анріс був бажаним нареченим для багатьох. Кілька хвилин всі стояли мовчки.

– Анріс хоробро бився і переміг. Підлість ворога відняла в нас його тіло, дух же завжди був і буде з богами. Сьогодні Анріс зустрінеться з Великою Ануш у царстві мертвих.

Віддавши останню шану другу по зброї, чернець звернувся до варти селища, яка завжди була на площі для підтримки порядку :

– Цих двох, – вказав він, на похмурих Табурала і Фарсіса, – тримати окремо один від одного, не давайте їм розмовляти.

Воїни підійшли до полонених і приставили свої списи до

їх спин, не даючи їм можливості навіть поворушитися або підняти голову.

– І стережіть строго! – Додав наостанок Дітар. – Вони командували загоном розвідників. І скажіть батьку Авраалу, що я також хочу бути присутнім на допиті. Нехай вони готуються говорити правду.

Білокам'яне селище завмерло в очікуванні розвитку подій. Чоловіки і жінки розійшлися по домівках, але вже незабаром багато хто потягнувся до ринкової площі, що знаходилася практично у центрі селища. Жінки несли продукти: в'ялене м'ясо, рибу, сушені фрукти і ще багато чого, чоловіки – зброю. На ринку не торгували – кожен приносив те, чого у нього був надлишок і брав для себе необхідне для життя, праці, чи полювання.

Тільки один з дванадцяти кантрі ченців – чернець Аденський контролював життя на ринковій площі. Він стежив, щоб птахи і домашні тварини не розтаскали продукти, щоб одяг і інструменти не зіпсувалися від вологи і вітрів. Для таких робіт кантрі чернець міг притягнути будь-кого, хто приходив на площу, крім воїнів і служителів фортеці.

По свідству з ринком знаходилися майстерні, а трохи вдалині, ніби причаїлася – кузня. По всіх провінціях кузні були приземкуватими, темними і димними, такою ж була вона і тут. Зовсім не змінилася, відколи Есін, тоді ще молодий коваль, що працював під керівництвом свого великодосвід-

ченого батька, викував Дітару його перший меч. Але вже багато днів це місце стояло порожнім, і зараз ковалі з молотами і кліщами були відсутні. Лише Аденський заходив сюди, щоб побути наодинці зі своїми думками.

Чернець сумно глянув на кузню. Як довго він не бачив свого вірного друга, що з ним стало, може йому потрібна допомога, і його сім'я зараз в небезпеці? Такі думки не були для Дітара новими, щодня з моменту їх розлуки, він згадував коваля і туга закутувала його серце. Але ніхто з присутніх не знав про це, хлопець дуже вміло приховував свої хвилювання. Ніхто і ніколи не бачив його емоцій щастя або розчарування, для всіх він був прикладом для наслідування. Багато захоплювалися їм і бачили в ньому благородного, мудрого воїна і керівника. Ченцям не личило виражати свої почуття, щоб вони не переросли в їх слабкості.

Дітар пройшов через ворота вежі Білокам'яного і через кілька хвилин вже знаходився на території тюремного подвір'я. Посеред двору стояла варта, що охороняла індусів, кілька лікарів під легким накриттям, вже перев'язали мавра і тепер намагалися привести його до тями. Батько Авраал ще не з'явився, отже, всі чекали його появи.

Дітара долало безліч припущень, з приводу ранкової сутички, він і уявити собі не міг, що надалі відбуватиметься. За час існування Братства ченці боролися з різними супротивниками, але тоді їм була відома їх мета. Всі чекали Главу

Братства, він прийме єдине правильне і безперечне рішення.

Батько Авраал і його рідний син Серафім прийшли на тюремне подвір'я через центральні ворота. Його голос зазвучав у повітрі, стрясаючи своєю вібрацією навколишні простори.

– Вітаю, Дітар. – Привітав ченця Авраал. – Я бачу у тебе є новини.

Він окинув поглядом пов'язаних індусів, що стояли навколішки, спрямувавши свої погляди в землю, і додав:

– Причому живі новини.

Чернець відповів мовчанням, та Авраал, який носив титул "Нісан", що означало той, що "Належить Сонцю", попрямував до бранців. Дітар зробив кілька глибоких вдихів і розповів усе, що сталося вранці, а через мить, немов згадавши, додав:

– Я вже наказав ченцям, щоб вони заспокоїли мешканців Білокам'яного. Також моя варта затигнула трупи вбитих індусів, зброю і їх плоти прямо в джунглі, щоб приховати їх присутність.

Авраал схвально кивнув і придивився до Солара, тіло якого лікарі протирали цілющими травами. Мавра трясло в лихоманці, жар не спадав. Всі розуміли, що якщо він не помер в перші хвилини після укусу змії, то зараз він бореться за життя. Авраал почав говорити настільки тихо, наскільки це було можливо.

– Вони мовчатимуть. Я маю на увазі, тих двох, яких стежать окремо. Але їх тіла розкажуть нам багато корисного.

Вони у шрамах, тобто їх раніше катували або тренували, в будь – якому випадку вони терплячі до болю, одже перед нами воїни. На них відсутні знаки відмінностей, що пояснює – вони передовий загін розвідників. Їх часті погляди на мавра означають, що він очолював їх загін, а в дорозі вони кілька місяців. Я впевнений, що у них не було запасу їжі – їх армія не так далеко, можливо в парі днів шляху. А їх місце зустрічі знає тільки ватажок.

В мавра є татуювання, абрєвіатура на десяти пальцях ніг, таке роблять лише злочинцям у державі Калінга, в якості покарання. Але, якщо така людина очолює загін розвідників, то багатотисячна армія професіоналів готується до війни. Схоже, в джунглях біля нас не більше пари сотень чужинців. Вони не небезпечні. Відведіть цих двох до в'язниці і замкніть окремо. Як тільки мавр опритомніє – відразу ж повідомте мене. Ти, Дітар, дізнайся де знаходяться головні ворожі сили. А я зараз вирушу до храму, шукати відповіді в Оракула.

Бічним зором Дітар уважно спостерігав за тим, як Нісан Авраал зі своїм спадкоємцем поверталися в Монастир Агарії. На душі в нього стало важко.

– Калінга? – Здивовано запитали варту, дочекавшись відходу Авраала – Це далеко від нас?

– Це невелика маловідома держава. – Почав пояснювати Дітар. – Вона ні з ким не воювала, і ні для кого не уявляла небезпеки. Місце, де контрабандисти вимінюють рабів на

опіум, домовляються про різні інтриги або просто гуляють. Це справжнісинький розсадник шпигунів. Місцеві торгаші примудряються отримувати гроші відразу з декількох зацікавлених сторін, вміло маніпулюючи отриманою від них інформацією.

Правда, якщо послуги подібних "шпигунів" переставали задовольняти "замовників", то їх зазвичай знаходили позаду власних халуп-магазинів з перерізаним горлом. Іноді виникали "шпигунські війни", і навіть в одному кварталі за ніч знаходили по три – чотири, а то і більше трупів.

– Якщо чужаки дійсно з Калінги, то це робить ситуацію ще заплутанішою. – Тим не зрозуміліше, яку роль грав в загоні мавр – житель далеких країн? Чому індуси готові були померти всі до одного, аби врятувати цього інородця?

– Нічого, – відповів їм командир – тортури завжди працювали безвідмовно – скоро все стане ясно.

Дітар відчував, що настають зміни, які кардинально змінять його уявлення про світ, і так вподобане йому, стабільне життя ченця. Не може загін ув'язнених просто так здолати таку велику відстань без вагомих причин на те.

Серафім був здивований поведінкою батька. Той всю дорогу мовчав, що було для нього абсолютно не властиво, оскільки Авраал завжди ділився своїми переживаннями і роздумами з сином. Будучи дитиною, Серафім, завжди захоплювався своїм батьком. Не знаючи матері, він завжди вва-

жав саме його – прикладом для наслідування. В ті роки, в батька ще було темне волосся і яскраві ясно – блакитні очі, що зовні відрізняло його від інших агарійцев. Вигин брів і овал обличчя, надавали Авраалу якусь неземну красу, особливо – коли він був у гніві або радості. Його авторитет вселяв повагу, справедливість підкупувала. За це і любив його син, та й всі мешканці Монастиря. Будучи Главою Таємного Братства, Авраал вмів прислухатися до всіх. Все Братство було повністю віддане тільки йому одному.

Авраала ж з'їдала тривога, яку він просто не мав права показати своїм людям. Ніколи ще за своє життя перед ним не стояло такої проблеми. Він знав, що всі жителі Агарії покладають великі надії на нього. І хоча волосся його давно вже стало білим, як полотно, очі помутніли, а обличчя покрили зморшки, розум його залишався ясным, як в молоді роки і мудрість не покинула ченця. Люди звикли довіряти легендам, але всі вони несуть в собі, як світло, так і пітьму, що причаїлася.

Не дізнавшись від індусів нічого суттєвого, старий не здогадувався з приводу подальших дій. Можливо, треба передати хід ворогові, не зробивши свого у відповідь. Час і терпіння – два кращі союзники.

– Зараз, як ніколи нам потрібно зібратися. – Звучав голос Глави Братства. – Нас не повинні застати зненацька. Потрібні знання про супротивника і готовність до будь – яких дій.

Здавалося, Авраал говорив не з сином, а з потойбічними душами, дуже серйозно звучав його голос.

– Батько, я усвідомлюю, що тебе хвилюють різні думки, але чи можеш ти приділити мені увагу?

– Звичайно. – Глава Братства різко підняв голову, як від раптового пробудження.

– Ти ростиш мене своїм спадкоємцем і наступним Главою Братства, але я двадцять п'ять років у стінах Монастиря.

– Ні. – Перервав його мову батько, відразу давши йому відповідь на питання, що ще не прозвучало. – Я не хочу намочити мантію.

– Що це означає? – Здивувався молодий чернець.

– Ти хочеш просити мене, дозволити тобі приєднатися до Дітара. Моя відповідь – "Ні", я не можу тобою ризикувати.

– А ним можеш? – Запитував Серафім.

– Ним? Звичайно можу. – З легкістю відповів Авраал. – Він не ти!

– Ах так, будь – які жертви?

– А ти наполягатимеш на своєму і продовжиш просити мене змінити рішення. І тоді я почну погрожувати, що доки я живий, ти не покинеш цих стін, і не спробуєш перепливати озеро, а якщо мене не послухаєш, то я власноручно втоплю тебе в ньому. А сьогодні я не хочу стати мокрим, мені треба поспішати до Оракула.

– Пробач мене. Я даю слово, що більше не заподію тобі біль цієї розмовою.

– Зараз ти можеш цього не розуміти, але постарайся не забути про важливість слів, які ти дав. Саме ти і ніхто інший є повноправним спадкоємцем Братства. Після того, як одружишся, ти займеш моє місце і станеш Главою. Подумай про весілля, воно відбудеться після свята "Зодіаку", коли з походу повернуться наші люди. Саме свято не може бути перенесене, тому весілля відбудеться в будь – якому випадку. Відправ ченців до старої шахти, щоб все було готово.

– Добре. – Покірно схилив голову син Авраала. – А що зробити з тілами мертвих індусів?

– А їх розпорядися поховати за цвинтарем Білокам'яного. Вони звичайні люди і навіть мертвими вимагають поваги. По своїй волі ніхто не стане битися з ченцями.

Син в замішанні почав кивати головою. Зрозумів, що краще йому помовчати, і повністю заплутався в становищі, що створилося. Він передав найближчій варті нові накази Авраала, а потім наздогнав батька, і йшов справа, на крок позаду. Питання про врожай винограду і ситуації, яку спостерігав у винному льосі таверни, сьогодні він вирішив не задавати.

Так вони дійшли до Монастиря і виявилися на центральній площі Агарії. Вважалося, що всі шляхи фортеці ведуть в це місце.

Із західного боку височів храм, основна частина якого знаходилася в скелях. Перші промені сонця спочатку падали на його стіни та вежі, і лише потім, освітлювали Білокам'яний.

До входу у святилище вели п'ятдесят східців, з обох боків огинаючи скульптурну композицію з дев'яти фігур воїнів зі щитами. Всі вони були виконані в людський зріст: вісім, що тримали круглі щити над головою і дев'ятий, що відвів щит убік, завдає удар мечем невидимому ворогові. Щит дев'ятого воїна прикрашали різні символи, але в центрі – герб Агарії: п'ятикутна зірка і змія, що кусає себе за хвіст – Левіафан. Левіафан обвивав герб кільцем і символізував циклічний хід подій у всесвіті, а також безмежну мудрість, що передається із покоління в покоління, як би по колу. Також, змія вважалася символом перемоги Братства над будь-яким ворогом.

Лише рідкісні обрані знали, що причиною втечі Ханоя і засновників Братства з Підземного Світу, була жінка на ім'я Ануш. Ханой в секретних списках Братства, числився під номером один.

Як би бажаючи посилити враження, прямо за вівтарем на центральній стіні Монастиря барвиста фреска зображувала ченця, що переміг стародавнього змія. В одній руці воїн тримав голову змія, а в іншій – меч з рукояттю в формі трьох алмазних голок. Він отримав перемогу над Знаннями і приніс Мудрість в Агарію. Коли сонячні промені падали на лезо меча, можна було побачити напис на стародавній мові ватанаан – знаки переливалися смарагдовим кольором і склалися в слово "Ханой" – "Злітаючий Дракон" – ім'я найстарішого, найпершого засновника Братства.

Меч, назва якому "Влада", символізував атакуючу силу і був, як би продовженням руки ченця.

Ханой зі своїми воїнами – єдині люди, що згідно з переказом, покинули Підземний Світ за власним бажанням. Тому він і став Драконом, що вийшов із землі і підкорив небо. Вчинивши втечу, ченці втратили можливість повернутися і приховали свою таємницю за воротами Храму.

Статуї здавалися живими людьми, великими воїнами, що стоять на варті Монастиря, і готові завжди захищати його стіни від небезпеки, навіть після смерті.

На кожному щиті у всіх воїнів, у центрі зірки був вигравіруван напис – ім'я Царя Світу. Ханой був йому дуже відданий, і правив Агарією за такими ж канонами, як і в Підземному Світі Агарті. Навіть назву фортеці вибрав співзвучну, як би бажаючи вмилюстити свого владику.

Авраал попросився з сином і в роздумах, поступово піднімався по східцях в храм. Йому ще ніколи не було так важко в ухваленні рішення. Зараз він зміг заспокоїти людей але не себе. І ось, тепер мудрець розумів, що від того, що він вирішить і як скоро, залежала подальша доля Братства.

Авраал, у котрий раз зупинився перед дверима і прочитав напис на них: "Храм Злітаючого Дракона, який створив нас і не покинув". Варта відчинила двері, і чернець увійшов до середини. Взяв свічку, що горіла, та наблизився до вівтаря. Тисячі свічок можна розпалити від єдиної і життя її не стане коротше. Щастя не стає менше, коли їм ділишся. Вівтар був

нагадуванням про його безтурботне дитинство, коли в храмі стало яскравіше, старий занурився в спогади.

Колись Монастир славився трьома майстрами і їх роботи були відомі серед ченців. Вони кували зброю і обладунки для всієї Агарії, що налічувала тисячі мешканців. Перший коваль, славився виготовленням обладунків, які не лише здатні були витримати тисячі ударів, але і могли міняти свій колір під час дня і ночі, відбиваючи промені то сонця, то місяця. Воїн, одягнений в ці обладунки, був здатний стримати натиск сотні ворогів і міг з легкістю проникати до ворожого тилу.

Про зброю другого коваля, ходили легенди, подекували, що воїн з його мечем був приречений на перемогу, адже одним ударом він знищував цілі загони.

А третій, Мріадр, був початкуючим ковалем і наймолодшим серед майстрів. Він допомагав своїм вчителям здійснювати їх задуми, а про те які він кував обладунки або мечі, майже нічого не відомо.

Останньою їх роботою стали три чудові мечі. Ходила чутка, що вони були важчі за світ, міцніші за дружбу найвірніших друзів і гостріші за сонячний промінь. Майстри гордилися своєю роботою і не вважали, що це треба тримати у таємниці. Цим вони й підписали собі смертний вирок. За свою необережність вони, і майже половина жителів Монастиря Агарії, поплатилися життям. Підступна зрада одного

з ченців принесла смерть і спустошення в їх оселі.

Зазіхнувши на роботу майстрів, чужинці проникли в Монастир пізно вночі, і вбили всіх, кого змогли, доки сонце не зійшло над обрієм. Вони знищили майстрову і велику частину будівель.

Через кілька днів з походу повернулися кілька загонів ченців і застали лише руїни, колись квітучого Монастиря Агарії, що нині потонув у крові і попелі, страху і болі. З ними був юний Авраал, він довго дивився на основу свого спаленого будинку. В ньому загинула вся його сім'я: батьки і старший брат. Він плакав, коли ховав їх обгорілі тіла. Плакав, звинувачуючи себе у тому, що не зміг їх захистити. Він сам зробив собі татуювання на передпліччі лівої руки – ім'я свого брата: "Кіан", ніби тепер він повинен прожити життя за двох.

Тяжкому лиху тих, що прийшли, не було кінця, а ненависть до зрадника позбавила їх спокою.

На щастя, ворог не знайшов таємного входу до бібліотеки Ханоя. Але зникли всі книги, що знаходилися в будинках ченців. Через цю зраду і крадіжку книг його охрестили ім'ям "Чорний Книготорговець" або "Чернець, який торгує книгами". Так, в різних частинах світу спливають згадки про цю людину. Але і досі його не вдалося виявити, ввіймати та покарати. Він і став їх головним ворогом, помста – одна з головних цілей.

Живим знайшли лише Мріадра. Зляканий до смерті і за-

бруднений в чужій крові хлопець сидів посеред згарища, що раніше було їх майстернею і щось бурмочучи, вколисував тіла посічених мечами своїх вчителів. Мріадр зміг врятувати лише один меч, а інші два були загублені назавжди. Казали, що саме вбивці забрали зброю, а третій меч, учень Мріадр тримав у своїй хаті, він повинен був нанести на нього майстерне гравірування.

Цей меч повинен був стати подарунком батьку Панадію, який на той час правив Братством, а в той страшний день був із загонами ченців у поході. Будинок Мріадра спалили, як і всі інші, але хлопець витягнув меч з вогню пожежі, і страшні опіки свідчили про те, чого йому це вартувало.

Через кілька днів ченці, поховали жителів і потягнувши в джунглі на поживу стерв'ятникам трупи ворогів, почали відновлювати Монастир. З важким серцем ченці носили камені і будували нові будинки.

Це були важкі часи для Монастиря, адже їх сенсом було змінити людей, але швидше люди змінили Братство. В цих землях вони заснували: "Союз Землі, Людини і Неба в ім'я справедливості". Вони не пішли з місця, просоченого кров'ю близьких, і не змирилися зі своїми втратами. Події минулого навчили їх жити по – іншому. Один раз на рік, за стіни Монастиря йшов загін ченців на пошуки зрадника. Цілий рік вони шукали і переслідували його. Коли вони поверталися з порожніми руками, Авраал посилав наступних. І так із року в рік.

А потім в одному з походів загинув Панадій. Його тіло так і не знайшли, а з ним пропав і останній меч. В страшному замішанні було все Братство, терміново необхідно було обрати нового Главу. Ось тоді і проголосували всі дванадцять кантрі ченців за Авраала. Ясноокий і мудрий чернець, очолив Братство і ніколи не втрачав надії не лише знайти втрачений меч Панадія, але і відшукати зрадника "Книготорговця". З часом їх володіння розширювалися, вдосконалювалися, оновлювалися. Було побудовано два селища: Тигровий і Білокам'яний.

Авраал ненавидів і любив свої спогади. Минуле, як стара хвороба, нагадує про себе в самий невідповідний момент, прекрасно знаючи, яку тугу навіває своєю присутністю. Він навчився запитувати ні "за що"?, а "для чого"? Старий так і не зміг поховати у собі пам'ять минулого, хоч у нього і був син, якому він і передавав всі свої знання, але незабутній біль, все одно ще жив у ньому і іноді віднімав такі потрібні сили.

Авраал був Главою найдавнішого на планеті Братства "Коулунг", що через кількість його засновників – означає "Дев'ять Драконів". Саме вони розкрили таємницю Агарії. Коли Ханой біг з Підземного Світу, він захопив з собою велику зброю, створену в ім'я помсти всьому світу за його брехливість і жорстокість. Тому в умах засновників, вибір для людства став простий: або ченці беруть розвиток людства у свої руки і зможуть, як контролювати, так і правити,

або існуванню людства треба покласти край.

Потік думок заповнював розум ченця. Дітара мучили питання і сумніви.

– Останнім часом багато хто намагався проникнути на території селища. Раніше вони не могли дістатися навіть до центру густих джунглів, а тепер вільно доходять до ущелини і навіть рухаються далі. Їх настирливість явно збільшилася. Те, що загін індусів пішов на вірну смерть, переправившись через озеро, говорило про найвищу ціну, яку вороги готові були заплатити. За що?

Роздуми супроводжували його. Єдине, що було для Дітара зрозуміло, що життя мавра цінніше за інші життя.

– Можливо, старі полонені зможуть розповісти правду. – Говорив сам з собою чернець. – Або сам мавр, якщо виживе.

Дітар попрямував до таверни "Тінь Лотоса". Він знаком покликав до себе Орхана і той попрямував назустріч до командира. Крокуючи вперед і не повертаючи голови, Дітар сказав майже пошепки:

– Вирушай до Тигрового селища, розшукай мого друга, кантрі ченця Агіаса, і повідом йому, що наша зустріч опівдні біля шахти. А потім розкажи йому, що сталося вранці. Далі збери загін з двадцяти чоловік, переглянь всі джунглі між Білокам'яним і Тигровим, і залишся чергувати біля озера на ніч. Йди.

В таверні завжди щось відбувалось. Заходячи туди, ніколи точно не знаєш, що чекає тебе цього разу. Дітар відкрив двері і спустився в загальний зал круглої форми.

– Де господиня? – Прозвучало це навіть занадто голосно, але в словах Дітара чувся неприкритий біль.

Не чекаючи відповіді, Дітар сів за стіл і поклав перед собою скривавлений одяг із золотим розписом – бойовий одяг Анріса. Нечисленні відвідувачі таверни тихо і непомітно стали покидати зал.

Вона з'явилася в центрі таверни, в яскраво – червоно – золотистих язиках полум'я червоної сукні, розріз подолу з обох боків доходив майже до стегон, щоб не сковувати рухів дівчини, темно – коричневі штани, заправлені в червоні чоботи, із злегка загнутими носами. З посмішкою, відкинув яскраво-червону відлогу, вона відкрила поглядам рудувато – каштанове волосся, забране в акуратний хвіст. Іраель окинула зал теплим поглядом.

– Я часто вибираю квіти для прикраси будинку. Мені дуже подобається синій колір, тому і квіти я обираю сині, але, як мені здається, ніхто цього не помічає. – В голосі Іраель чулося здивування, але не суттю питання, а тим, що люди почали поспішно покидати таверну при її появі. Такого ще не було, швидше навпаки – її краса служила магнітом для жителів селища.

– Іраель, скільки я тебе знаю, завжди дивлюся на квіти, що прикрашають твій стіл і кімнату, я вважаю, що в тебе є чо-

ловік.

– Любов до кольорів, це все що від нього залишилося.

– Я ніколи тебе не запитував, що з ним сталося. Можливо, настав час?

– Як може чогось не знати сам Дітар – найсильніший і мудріший воїн не лише Білокам'яного, але і всього Братства? Того, хто подарував мені любов до квітів, давно вже немає. Він був простим ченцем, ще одним хранителем таємниці Братства. У моєму серці залишився його погляд – довгий, як літній день і ніжний, як весняна ніч. Тільки у зрілому віці починаєш впізнавати такі погляди з натовпу. Називав мене самою кращою і улюбленішою. А я і досі шукаю в таверні або на вулицях, його погляд. – Іраель подивилася Дітару прямо в очі і продовжила:

– Я знаю, що змогла би полюбити цю спину, або будь – яку іншу, і ті очі надовго, напевно назавжди, але я відвертатимуся. А, що чернець Дітар, тут робить після заходу сонця? – Насторожено запитала господиня таверни.

– Як завжди, оберігає твій сон. – З награною посмішкою, відповів чернець. Він дотягнувся рукою до найближчої склянки з вином і відпив, бажаючи змочити горло.

– Може є і інші причини, по яких ти тут?

Чернець дивився в середину келиха. Червона рідина гра-ла від світла вогнів. Він перевів погляд на співрозмовницю і продовжив:

– Я шукаю кантрі ченця ОльханКарина.

– Він тут.

– Треба обговорити похорони ченця. – Нарешті Дітар зміг заговорити у справі.

Тут тільки дівчина звернула увагу на згорток, що лежав на столі, і зрозуміла, що перед нею – символ смерті.

– Хто? Хто загинув? – По тихому, тремтячому голосу, все стало ясно про ім'я загиблого, Іраель вже сама здогадалася.

– Анріс. Твій брат. – Не відводячи очей від неї, повідомив Дітар.

Дівчина не могла повірити. Ім'я загиблого прозвучало в цих стінах, і луною відбивалося в її думці, і знову, і знову доносило до неї страшну звістку.

– Як?! – Вирвалося з вуст дівчини. – Як це могло статися?

– Я його вбив. – Серйозним і холоднокривним тоном продовжував говорити Дітар. – Він помирав від рани ворога. Мені довелося його звільнити, припинити муки. Я завдав йому смертельного удару, який зупинив його серце. Зараз Анріса готують до зустрічі з Ануш.

Іраель не слухала його. На її обличчі з'явилися перші краплі сліз. Стан шоку не давав їй в це повірити. Все, що говорив Дітар, вже було не важливо. Її брат був мертвий, і це не можна було змінити.

Дітар піднявся, і не обертаючись, нестримно вийшов з приміщення, яке в одну мить стало для нього задушливою темницею. Ледве двері закрилися за ченцем, він тут же почув несамошите ридання Іраель.

Глава 3

*"Один чернець може багато, а двоє зможуть все".
Заповідь Третя. Кодекс Братства тибетських ченців.*

Вузька стежка в Тигрове селище була найбезпечнішим місцем в навколишніх джунглях, навіть змії не наближалися до неї, а тигри вже давно пішли в глибоку гущавину, даючи про себе знати лише ревом та нявканням в шлюбний період. Єдиною небезпекою могли стати грифи, і те для дитини, яка заблукала. Тільки з цієї причини дітям не дозволяли покидати територію поселення без дорослих.

Проте для командира вартових Білокам'яного, тропа була лише місцем, де можна поміркувати в тиші. Зараз він виконував нове завдання, і йому була потрібна порада і підтримка старого вірного друга. Він завжди міг підтримати хлопця в скрутні хвилини життя, запропонувати свою допомогу у вирішенні будь – яких проблем.

Насичене вологою повітря нагадувало про недавній дощ. Дітар не надівав капюшон, дозволяючи великим краплям с дерев, падати на волосся, вони текли вниз, вільно потрапляючи за комір одягу. По тілу ченця пробігало освіжаюче тремтіння від прохолодної вологи. Це немов повертало його в дитинство, коли він, циганське хлопчενя, йшов працюва-

ти на шахту, на здобич золота. Важку роботу йому тоді не доручали, але вода і стебла солодкого очерету були поряд з кожним шахтарем. Спека робила дорогу важкою, а прохолода і дощ дарували спокій і насолоду.

Дітар йшов по стежці, а думки повертали його дитинство. Спогади проносилися перед очима, і він згадав той день, коли вперше зустрівся з кантрі ченцями. Того дня дорослі хлопці зовсім вже зацькували Дітара жартами, запотиличниками і ляпасами. Таке часто трапляється в циганських селищах. Особливо старався Лекса – хлопчина, років на п'ять-шість доросліше Дітара. Вже тоді, він вважав себе дорослим і дозволяв собі багато чого, але тільки у бік тих, хто молодший.

Дітар, намагаючись завоювати довіру і повагу серед підлітків селища, вирішив, що він вже готовий, і відправився вночі на озеро за солодким очеретом. Вночі покидати будинок було небезпечно, а тим більше ходити на старе кладовище, про яке багато разів ходили жохливі чутки і оповідання. Подейкували навіть, що там можна зустріти істот, які п'ють людську кров і використовують мертві тіла для своїх ритуалів.

Підбадьорюючи один одного, хлоп'ята тихо йшли, огинаючи навислі над стежкою гілки. Ніч була безмісячна і темрява ще густіше закутувала стежку, не даючи розгледіти нічого. На кожному дереві – змія в засідці, що бажає поласувати дрібним нічним гризуном або птахом. Так само можна бу-

ло нашттовхнутися на шакала, або що гірше на гепарда, який крадькома міг вистежувати свою жертву. Рятувала дітей лише їх природжена здатність добре бачити в темряві і те, що вони знали дорогу.

Півгодини шляху привели їх до відкритої місцевості на старий цвинтар. Десяток слабеньких вогників притягнули увагу шукачів пригод, але не всі з компанії наважилися туди піти. Дітар і ще кілька хлопчент стали беззвучно наближатися до місця, де відбувалося щось таємниче. Вони йшли навшпиньках, намагаючись бути непомітними. Крок за кроком дітвора проходила повз могильні плити, все більше і чіткіше бачила те, що там відбувалося.

Дванадцять фігур в чорних балахонах, з опущеними капюшонами, стояли навколішки навколо могили і читали тиху молитву. Перед кожним стояла засвічена свічка, відкидаючи своє полум'я на кам'яний надгробок. Ні подиху вітру, ні шурхоту листя, здавалося, природа завмерла в страху перед цією дією. Завмерли і п'ять маленьких циганчат. Ніхто з них не почув, як ззаду з'явилися дві фігури, чий чорний одяг зливався з мороком нічних джунглів.

– Забирайтеся. – Прозвучав сталевий, як кинджал голос, непослух якому, загрожував смертю.

Хлопчики навіть не встигли обернутися. Страх швидко гнав їх назад додому, змусивши відмовитися від походу до озера.

Зараз же юнак йшов до свого друга, йому він довіряв і своє життя, і свою душу. Агіас був одним з кантрі ченців Братства і дресирувальником тигрів. Він дуже любив Дітара і був йому, як рідний брат. Їх зв'язок був міцніший за залізо, яке кувалося в Монастирі, ченці завжди могли розраховувати на підтримку один одного.

– Чому мене не допустили на допит індусів? – Роздумував чернець, наближаючись до Тигрового селища. – А що, якщо ворогів на березі, було б у рази два більше? Скільки ще таких нападів нам доведеться відбити? І ця карта, яку мавр сховав в корінні дерева...

Досі Дітар знав лише одне – тренуватися і знищувати во-рога, що наближається до селища. Знав, що Авраал зберігає таємницю, ціна якої – їх життя. Адже життя навіть одного ченця – цінувалося неймовірно дорого!

Бували випадки, коли люди припливали на цей берег озера для переговорів з батьками-настоятелями Братства, але вперше сюди переправився цілий загін солдатів, та ще й з розвідниками.

Що ж, нехай на допиті він і не був присутнім, але батько Авраал дав недвозначний наказ: знайти всі сліди перебування чужаків в радіусі двох – трьох днів шляху.

Щомиті йому на думку спадала нова думка, витісняючи попередню. Але найбільше його виводила з себе суперечність. І він прикладав масу зусиль, щоб розібратися з ними.

– Що, якби я не побачив агарійських грифів, або проіг-

норував їх? А якби на березі, було більше, ніж шістдесят індусів?

Йому треба було дізнатися нову інформацію, не наражаючи на небезпеку ні себе, ні братів. Емоції переповнювали хлопця. Індуси стали тими, хто вперше зміг перепливсти озеро без дозволу ченців. Ця подія могла означати тільки одне – вони повернуться знову.

Дітар, з трьома ченцями, наближався до шахти. Золота копальня, яка ховалася в густих джунглях, належала Братству. Вона приносила гарний прибуток і забезпечувала існування всього Монастиря. Дітар знав, де шукати друга. Агіас, будучи одним з дванадцяти кантрі ченців, не цурався чорної роботи нарівні з циганами, і ті ставилися до нього з повагою. Адже він, як ніхто інший, розумів тяжкість, небезпеку і відповідальність їх праці.

Агіас – високий широкоплечий і зеленоокий чернець, у чорній довгій мантії сидів на камені. Одним з прізвиськ Агіаса було "Провідник". Адже лише він знав всі лабіринти шахти, розроблені їм же. Монастир зберігав стільки золота, що воно дозволяло не лише протистояти свіднім країнам, але і таємно ними керувати. Мешканці Білокам'яного завжди припускали, що якась таємниця криється в надрах шахт, але жоден не наважувався говорити про це вголос.

Не всім під силу така робота, навіть найвитриваліших і сміливіших, шахта могла швидко зробити слабкими, від об-

валу або хвороби. Агіас з почуттям гордості і відповідальності, продовжував виконувати свою місію. Він підставив обличчя сонцю, після мороку і мерехтіння смолоскипа, переживаючи прекрасне відчуття людини, що наново народилася. На сьогодні він закінчив роботу в сирій землі і набрав повні груди свіжого повітря.

– Вже майже полудень. – Посміхнувся своєму другу Дітар.

Його душу наповнили спогади, як часто він звертався до Агіаса по допомогу, а той у свою чергу приймав Дітара, як брата. Останні тижні через турботи вони не бачилися, але хлопець знав, що Агіас буде радий зустрічі. Зазвичай вони обмінювалися короткими записками з новинами. Друзі очолювали селища і були схожі своєю діяльністю.

– Та від твоїх кроків земля трясеться і обсипається на глибині двадцяти ліктів! – Агіас посміхаючись, вітав друга. Він тільки вибрався з шахти з пристойним мішечком золота.

– Старію, брат. – Відбувався жартами Дітар. – Став товстим і важким, як китайський скупник краденого.

Робітники підходили, притискали руки до серця, на знак поваги до Дітара і його супутника. Агіас зробив всім знак, і цигани відразу відійшли на відстань, що дозволило командирам поговорити наодинці.

Для циганів здобич золота в шахті була звичайною роботою, а під захистом ченців вони завжди були в безпеці. Кожен вранці заходив в шахту з мішечком, де була їжа і питво, а

коли він наповнювався золотом, його відносили до скарбниці. Чим швидше вони виконували свою роботу, тим швидше звільнялися. Таким було основне правило роботи. Ченці мудро розсудили, що одних і тих самих людей така робота або вб'є, або розбестить і змусить красти. Щоб цього не сталося, Братство наймало на кілька місяців по два-три десятки міцних і здорових чоловіків з табору циганів, готових до важкої праці, яка добре оплачувалася і дозволяла їм утримувати свої сім'ї в достатку. Під час роботи цигани жили в спеціальних бараках між Тигровим селищем і шахтою.

– Дітар, дуже радий тебе бачити, я вже чув, про сутичку з індусами. Шкода, що ти бився без мене.

– Батько Авраал вимагає ясності – як і чому чужаки виявилися тут. Впевнений, цигани більше нашого знають про це.

– І ось ще що, коли я вже підготував золото для циганського Барона, то пропоную йти до нього.

– Звичайно, вони можуть щось знати. Нам потрібно до Барона.

Агіас крикнув:

– Цигани! Що ви знаєте про індусів чужаків?

Ті, весь ранок пробули у шахті і точно нічого не знають, але відповіли, як люди, що знають таємницю, і що бажають продати її подорожче:

– Якщо ти такий розумний, це не означає, що ти кращий

за інших.

Вперше за довгий час цигани були недостатньо шанобливі, і Агіаса це зачепило за живе.

– Забирайтеся! – Повторив він строго.

Дітар, сам будучи циганом, хотів було за них вступатися, але почувши сталь голосу, на мить сам злякався, що Агіас може віддати команду знищити робітників, що зарвалися. Ті також відчували невдоволення кантрі ченця. Перед ними сидів вже не напарник, а повелитель їх життів. Через хвилину жодного цигана в таборі вже не було, всі продовжили займатися роботою.

Дітар зробив спробу продовжити: – Давай все обговоримо по дорозі.

– Дітар, ти не був у таборі циганів з моменту нашої першої зустрічі, з першого дня нашої дружби. Не боїшся потривожити старі спогади?

– У кожної людини є своє минуле, і я не можу забувати про це. Тим більше, у мене є наказ Авраала.

– Добре. – Агіас закинув мішок на плечі. – А по дорозі навідаємося до Есіна. Якщо є поблизу ворог, то наш коваль може бути в небезпеці.

– Ще вранці, в Білокам'яному, я віддав наказ трьом ченцям охороняти Есіна, так що вони вже мають бути у нашого друга.

Вони вже прямували в бік Тигрового селища, звідки планували йти до озера. Обіднє сонце злегка підпікало, а легкий

вітер надавав свіжість повітрю.

– Підемо, як раніше, вдвох? – Запитав Дітар, ухиляючись від гілок над дорогою. – Відпустимо охорону?

– Один чернець може багато, а двоє зможуть все!

Свого часу Агіас виконував багато різних завдань Братства. Після кожної перемоги в сутичці, він робив собі татування – крапку на правому зап'ястку. Тепер вони зливалися в дев'ять суцільних ліній навколо руки.

Перше, що ченці побачили, ввійшовши до селища – це клітини з тиграми. Кілька десятків тварин, незвичного для цих місць чорного забарвлення, були приведені ченцями з глибини Індії. Тигри були кращими хижаками, ченці використовували їх для полювання і захисту. З такими тваринами вони були у безпеці в будь – якому поході. Звірів виховували особливим чином, саме виховували, а не дресирували. Тигр – відданий друг ченця, і вони обоє зберігали вірність цій дружбі.

Одну з таких кішок вели до клітки, але вона підійшла до Агіаса і стала тертися об його ногу.

– Повірити не можу, вона муркоче. Агарійський тигр нявкає. Присягаюся великим Ханом, якщо ми залишимося, то вона розпочне з нами грати. – Посміхнувся Дітар. – Аби в грі вона не забула, що ми, в порівнянні з нею – просто котенята!

Ченці знову занурилися в спогади. В неповні тринадцять років, Агіас проходив випробування страхом, про що свід-

чать шрами на його тілі. Будучи кандидатом в ченці, вночі він був кинутий на цвинтар Білокам'яного, з зав'язаними за спиною руками, він повинен був повзти по гострому камінню довгий шлях до селища, рятуючись від випущених з кліток диких тигрів. Агіас розумів, що запах крові від його ран дуже скоро притягне хижаків, і смерть не стане довго ходити навколо нього.

Здивована на ранок варта побачила, що він сидить біля воріт селища в оточенні декількох лютих тигрів, що зализують йому рани і охороняють від інших хижаків. Через короткий час йому обстригли волосся, і він був посвячений в ченці у храмі Великого Ханоя. Його головним завданням у Монастирі було приручення і виховання тигрів. Він бажав, щоб люди і такі дикі тварини, як тигри, могли жити разом і бути друзями. Тому зараз клітки для кішок були потрібні лише на перші кілька місяців, а то і тижнів.

Але раптова смерть батька змусила його життя змінитися. Він зайняв його місце у Монастирі і незабаром став одним з дванадцяти кантрі ченців Братства. Після цього в його житті з'явилися нові обов'язки.

Друзі переглянулися, кожен з них переживав біль втрат і знав, як це складно. Ченці пройшли вздовж кількох невеликих будинків і виявилися на центральній площі селища, біля ставка. На березі двоє кантрі ченців навчали хлопчиків бойовому мистецтву. На дні озера нерухомо лежали кілька дітей. До ноги кожного, був прив'язаний камінь, що не доз-

воляв спливати на поверхню. Кантрі вчителя стверджували, що діти можуть залишатися під водою до півгодини.

Здатність до такої тривалої затримки дихання, пояснюється збереженням у немовляти, народженого в воді, здатності до так званого анаеробного дихання, коли кисень потрапляє в кров не з повітря, а з поживних речовин, що накопичилися в середині організму. Одним з найбільш здібних до цього дітей – був Агіас. Ченці мали потужні знання про можливості тіла і прекрасно розуміли, як з немовляти виростити мало не надлюдину.

Хлопчаків загартовували, вчили володіти своїм тілом і почуттями. Без скарг виносити біль, холод, голод і по кілька днів перебувати без сну. Від них була потрібна блискавична реакція, володіння бойовими мистецтвами, вміння без промаху стріляти з лука, а головне – з презирством відноситися до смерті. При цьому кожен дорожив своїм життям, розуміючи, що воно належить Братству. В ченців був культ воїна. Кожен навчений чернець, коштував для Білокам'яного і Тигрового селищ тисячі ворожих життів.

Повержений чернець ніколи не просив пощади, а навпаки вимагав вбити себе. Воїн без руки або ноги знаходив собі застосування в тренувальному таборі, в дозорі або підмайстром. Той же, хто не міг цього зробити, просто зупиняв своє дихання. Це була вища відвага великих воїнів.

Ченці осягали знання управління думками і підсвідомістю, через техніку гіпнозу та навіювання. Виховання ро-

зраховувалося на те, щоб виробити слухняність, витривалість, фізичну силу і сміливість. Особлива увага зверталася на кмітливість і розум, адже обачливий воїн завжди виходив з бою переможцем.

Ченців, що пройшли таку школу, відправляли по всьому світу з різними завданнями, суті яких ніхто не мав права розголошувати навіть під страхом тортур і смерті. Кожна дитина, що пройшла навчання, ставала мудрим і сильним воїном.

Агіас згадав своє дитинство. Його навчання почалося в п'ять років з урочистої церемонії – він отримав від батька свій перший меч. На очах у ченців воїнів і жителів селища, тримаючи в лівій руці щит, сплетений з лозин, а в правій дерев'яний меч, він атакував опудало ворога. Завдаючи ударів, завжди треба бути прикритим і захищеним. В рвсі його рук зі щитом і мечем, виробилася повна узгодженість. Агіасу завжди подобалися саме бойові мистецтва.

Ченці захоплювалися його навичками і пророкували йому велике майбутнє, коли він освоїть самозахист без зброї.

Але не лише у володінні зброєю була сила воїна Братства. Велика увага приділялася розумовому розвитку. Дітей вчили читанню і писемності в спеціальних школах Білокам'яного. Кантрі ченці були уважними і досвідченими педагогами. Будь – які захоплення дітей заохочувалися і розвивалися надалі. На додаток, наставники могли розкрити в дитині ті таланти, які ні він сам, ні його батьки не помічали.

Щоб виховати в дітях хоробрість і увагу, їх відправляли з Тигрового до Білокам'яного йти пішки в будь – яку погоду, часто тільки в одному плащі, а іноді і босоніж. Озброєнням для них служила тільки палиця, якою ледве можна було відбитися від грифів або змії. Не кажучи, вже про дикого тигра. Проте, до часу цього випробування, підлітки вже були готовими воїнами і не боялися лісових хижаків.

Дітар і Агіас пройшли біля ченця, який розповідав дітям одну історію, і вони почули лише її частину:

– "Ад" – це лише скорочення від назви одного з міст Підземного Світу – великого міста Аркада. Де знаходиться, не лише відомий храм "Укладання Миру", а також і в'язниця. В ній, на страждання приречений, ув'язнений сам Сатанель. Всім вигідно, щоб Сатана знаходився у в'язниці, але смерть його не вигідна нікому. Останнє, що було йому сказано: "Тобі категорично забороняється накладати на себе руки. Може пройти скільки завгодно років, але ми обов'язково повернемося за тобою". Від його імені здригаються. Від дружби з ним відхрещуються.

В нього ніколи не було спільників. Його голос може контролювати людей на відстані. Він завжди приймав рішення самостійно, як і діяв. При цьому ні сім'ї, ні якихось уподобань. Можливо причиною тому – спосіб життя воїна, а можливо, в його минулому сталася якась трагедія.

– Навряд чи нам всім вистачить місця в пеклі! – Сказав

Агіас, подивившись на Дітара. – Нас, грішників вже стільки зібралось, що там вже точно буде затісно.

– Це одна з причин, чому треба прагнути потрапити до раю. – Потримав бесіду Дітар. – Там-то вже точно знайдеться містечко.

– Рай? – Глузливо запитав чернець. – Хіба таке існує?

– Ти точно про це не дізнаєшся, Агіас.

– Тут ти правий. Помирати я доки не збираюся.

Агіас вже не міг стримуватися і вибухнув сміхом, що ще більше повеселило оточення.

Ченці звернули увагу, як діти з цікавістю слухали цю розповідь.

– Агіас, нагадай мені, чому ти ще не маєш дітей?

– Найбільше боюся вбити дитину через необережність.

– Краще мати розумного ворога, чим друга ідіота.

– Я, саме той випадок, де бути хорошим батьком означає не мати дітей. – Знову сказав дотепний чернець і вони під здивованими поглядами дітей і, осуджуючим поглядом ченця учителя, зі сміхом попрямували до воріт селища.

Там стояла найкрасивіша статуя маленької дівчинки – Молитви – доньки засновників Монастиря: Ханоя і Ануш. Для Братства ця дівчинка втілювала – самонавчання.

– Агіас?! – Чоловіки обернулися на крик і побачили ченця, що біжить до них, а за ним ще кількох, які вели Орхана, із зав'язаними за спиною руками. Той, спохмурнівши, оглядався на всі боки з неприкритим гнівом.

– Що сталося? – Запитав Агіас, коли вони підійшли ближче.

– Він з'явився в Тигровому селищі і намагався нав'язувати людям азартні ігри. Пропонував людям “гру у кості” на золото, а коли ми його помітили і зробили попередження, він вирішив спровокувати нас на бійку.

Орхан нічого не сказав у своє виправдання. Чи то йому було соромно, чи то він не вірив в те, що Дітар наважиться покарати його.

Суперечки і азартні ігри на гроші, що так полюбляють жителі Калінги, Китаю та інших свідніх країн, серед ченців суворо каралися. І часто – смертю призвідника. Адже гравець прагне отримати те, що йому не належить, а значить – він злодій. В ченців край рідко можна почути про злодійство.

– Вбийте його! – Закричав хтось із дітей.

Агіас і Дітар кинули суворий погляд у бік дітвори і ті одразу замовкли. Втручання дітей до справ дорослих припинялися дуже суворо. Їх вчитель одразу відвів всіх чимдалі, залишилися Агіас, Дітар, Орхан і троє свідків злочину.

– Вранці він шукав мене у шахті і передав послання від тебе, Дітар. Це твоя людина, тобі і вирішувати, що з ним робити. – Сказав Агіас.

– Я бачив Орхана в бою з ворогом, смерті від руки ченця він точно не заслуговує. – Дітар в роздумі похитав головою. – Доставте його до Білокам'яного. Нехай побуде у в'язниці до нашого повернення. Провина серйозна, та я не гото-

вий приймати рішення один. Передайте варті, що я дозволяю посадити його в камеру до брата Османа. Якщо він хотів таким чином зустрітися с братом – в нього вийшло.

Глава 4

"Відповідальність за свої дії і рішення, це готовність віддати своє життя". Заповідь Четверта. Кодекс Братства тибетських ченців.

Двоє ченців йшли по стежці через джунглі. Небезпечний шлях для них здавався легкою прогулянкою сонячним ранком. Вони вправно і безшумно долали перешкоди із струмків і повалених дерев, вони немов хлоп'ята, змагалися в спритності, усміхаючись і ділячись останніми новинами про загальних знайомих. Навіть, зустрівши королівську кобру і переконавшись, що вона не захищає гніздо, ченці не відмовили собі в витівці подразнити її, ухиляючись від її смертоносних кидків. Потім, немов покаючись в неповазі до змія, вони сховалися від нього, перестрибнувши невеликий яр.

Навкруги було напрочуд спокійно, навіть птахи замовкли, залишив тільки шум поривів вітру. Тепле повітря, земля, що підсохла за день, не занадто густий ліс і передчуття зустрічі з другом робили шлях коротким.

Есін – коваль відлюдник, жив із батьком, своєю дочкою Гретою і сестрою Надішею, в яку кантрі чернець Агіас був давно і вже нетаємно закоханий. Відлюдником Есін став не з власної волі: кілька років тому, він разом зі своєю сім'єю,

був вигнаний із Монастиря Агарії, всього лише за сон свого батька, який Авраал сприйняв, як пророцтво. Вигнання з Братства, означає втрату всього, але для Есіна, це було початком нового шляху. Так воно і сталося: тут, майже наодинці, він набув свободи.

Щоб забезпечити сім'ю, він побудував будинок на полі так, щоб ніхто не зміг наблизитися до нього непоміченим. Поряд з основною будівлею, яка служила житловим будинком для сім'ї Есіна, стояла менша, це була кузня, яка з'єднувалася з будинком підземним ходом. Навіть, якщо ворог і нападе на їх житло, то застати зненацька його сім'ю не вийде.

Ченці вийшли на край поля і побачили будинок коваля. Двоповерхова будова з бамбуковим дахом, своєю формою нагадувала невелику фортецю. Житло виглядало дуже самотнім посеред поля, в оточенні таємних і густих джунглів. Прямо біля нього був невеликий квітник, де маленька дівчинка років семи, гладила пелюстки квітів і наспівувала веселу пісню. Біля неї молода дівчина полола бур'яни. Це і була сестра Есіна, Надіша. Вона часто опікувалася своєю племінницею, доки її брат займався справами або працював у кузні. Друзі підійшли ближче.

– Гляньте, невже це малеча Грета. – Агіас підійшов до клумби, і Надіша йому посміхнулася.

Грета звернула на нього увагу:

– Чернець, скажи, а що ти робитимеш, якщо зустрінеш в

лісі небезпечного тигра? – Витріщила очі дівчинка.

– З'їм. – Холоднокровно відповів Агіас.

– Гм, – недовірливо сказала дівчинка, – а якщо тигр буде проти?

– Ну, значить не з'їм. – Легко погодився чернець.

– Рада вас бачити, як ваші справи? – Дітар і Агіас переглянулися. – Може мені називати вас "Кантрі чернець Агіас і командир варті Білокам'яного селища"? – Дівчина явно була у хорошому настрої.

– Все відмінно. – Відповів їй Дітар, оскільки Агіас вже трохи розгвбився, побачивши Надішу. – До речі, Агіас дуже ці ... э ... ну ... квіти. – Дітар підморгнув другу. – Ти доки розкажи йому про них, а мені треба до твого брата.

Дітар знав, що Надіша дуже подобається його другу, адже доки вони йшли, Агіас всі розмови зводив до дівчини своєї мрії. Створення сім'ї тільки віталось – Братству потрібні були нові вірні воїни.

Дітар сумно посміхнувся. Він теж колись був закоханий і знає, як це воно. Агіас, будучи досвідченим ченцем і великим воїном, який без коливання міг перебити цілий загін ворога, про що говорили набиті точки-лінії на його руці, у присутності Надіши перетворювався на юного молодика, що бентежить. А смуток викликав той факт, що у дівчини вже є наречений, і вона готується до весілля. Обранцем, а вірніше – що обрав її, був син Авраала – Серафім. Дружба або любов – не має значення, коли крім цієї людини не хочеш

бачити поряд із собою нікого. Агіасу подобалася Надіша, і дівчина відповідала йому взаємністю. Дітару цього було досить, а в іншому вони розберуться самі.

З Есіном Дітар зустрівся, ледве відчинив двері:

– Вітаю вас брати, ви просто на вечерю встигли. Я так зрозумів, що Агіас ще має справи на дворі? – З деяким смутком він спробував посміхнутися. – Не затримуйся, запрошую всіх до столу.

Чверть години опісля, друзі сиділи за столом в просторій кімнаті.

Есін робив зброю, як для ченців, так і для циган, що жили далі в джунглях. Руки його були суцільно покриті шрамами від опіків, а очі випромінювали впевненість і досвід. Втомлений погляд видавав, що життя у коваля складалося не просто. Його дружина, Оракул Братства, залишилася в стінах Агарії, така була ціна за його свободу. Свобода... Ось, що було його вищою цінністю. Але тепер, вже не володіючи мантиєю Братства, він був для більшості жителів Агарії чужим, ізгоєм. Есін сів у крісло і розгорнув записку від циганського Барона.

– Ти отримуєш листи? Від кого? – Здивувався Дітар.

Те, що Есін не приховував послання, дозволяло вільно його запитати про зміст. Він не відповів на питання Дітара, а лише підняв на друзів очі та запитав:

– Ви прийшли до Надіши чи до мене?

Дітар обернувся до трьох ченців:

– Якщо з їжею ви закінчили, то один – на дах, а двоє на вулицю. Вночі не спати, докладати про щонайменший шурхіт, йдемо вранці.

Ченці швидко і беззвучно зникли з кімнати.

Есін простежив за їх відходом:

– Брати, мабуть в наших джунглях з'явився ворог. Я навіть уявити не можу, хто він. По вигляду – люди з Калінги, але навіщо їм приходити сюди зі зброєю? Сьогодні я отримав цей лист від Міхі. Барон циганів повідомив, що загін індусів в кілька десятків чоловік напав на табір, де будувалися човни. Кілька майстрів загинули. Ті, кому вдалося врятуватися, говорили, що це були воїни Калінги.

– Ми також відбили напад індусів сьогодні вранці на березі озера. Від бранців немає користі. Думаю, що прямо зараз у Монастирі їх катують.

Есін здивованно схмурнів:

– Довго мовчати вони не зможуть!

– Тому ми і вирішили попрямувати до циган, в надії довідатися у них, що їм відомо.

– Всі новини, які ти дізнаєшся, приведуть тебе до старого ворога ченців – Книготорговця! – Прозвучав суворий голос сивого батька Есіна, що спускався по сходах. – Зрадник, що накликав на Агарію безліч бід і смертей. Тепер, навіть порваний уривок старого манускрипту, притягує всіх, прагнучих золота і заборонених знань, шукати сховані скарби ченців. – Говорив Мріадр. – Доки зрадник живий, не буде спо-

кою для Агарії.

Есін ще нижче опустив голову і стиснув кулаки. Колись він очолював один з таких загонів месників. Вони з'ясували місце угоди між Книготоргівцем і купцями з далеких земель. Кожного разу той вибирав нове місце, але їм вдалося його вистежити. В таверні маленького містечка ченці влаштували засідку. Але в останню мить вони були викриті, і люди Книготорговця перебили майже всіх месників. В страшній бійні Есіну вдалося запам'ятати лише голос зрадника, оскільки обличчя його приховувала маска. А ще, чернець зміг вирвати у ворога книгу, яка готувалася на продаж – "Щоденник Ханоя".

Сам Книготорговець зміг піти цілим і неушкодженим, втративши частину своїх людей, він зберіг своє життя і свободу. Ще до того, як почалася різанина в тісній таверні, Есіну вдалося почути, як Книготорговець обмовився, що найняв, найвідомішого на Сході вбивцю для якихось своїх цілей. Найманець відомий тим, що бере нову справу, лише завершивши попередню, репутація вбивці була занадто кривава.

Після того, як син повернувся в Агарію, Мріадр і побачив той страшний сон, що змінив не лише його життя, але й долю всього його роду. Ось, що він розповів Авраалу.

– Фортеця була вся у вогні. Я не знав, як мені рятуватися і що робити. Понівечені тіла заповнили вулиці Білокам'яного. Було багато болю і крові. Передсмертні крики жителів,

змішувалися з тріумфуючими вигуками ворогів. Монастир був у вогні. Ченці кидали камені в невидимого ворога, розбирали завали. Прямо біля ніг Авраала, на купі каміння, лежало мертве тіло мого сина Есіна, а його дружина бігла по вулиці – в скривавленому одязі, божевільно регочучи на все горло.

Глава Братства визнав це віщим сном, і зажадав, щоб Мріадр покинув стіни Агарії. Есін розумів, що батько, будучи вже у похилому віці, не виживе в джунглях без допомоги і тижня. Кидати його на вірну загибель було б для нього ганебним вчинком, та і життя вдалині від селища, буде нестерпним без його дружини – Ліберти. Авраал заборонив їй покидати Монастир, оскільки вона була Оракулом Братства. Есін забрав з собою свою сестру Надішу, а також – прийняв рішення самостійно виховувати дочку Грету до її повноліття.

Дружина нового чоловіка знайде, але дочка не знайде нового батька ніколи. Рішення далось йому нелегко. Він шепотів про себе: "Ти воїн! Так і зараз візьми те, чого гідний, яка б не була ціна"! Зійтися з улюбленою жінкою і розлучитися – однаково не просто, але Есін попросився з дружиною і пішов з Монастиря. Ліберта залишилася одна. Мріадр замість спокійної і гідної старості, яку він, безумовно, заслужив у боях і працях, зводив стіни їх нового житла-фортеці. Цей будинок став для них одночасно і свободою, і в'язницею.

Друзі ченці розуміли, наскільки важко доводиться цій сім'ї.

Дітар запропонував свою допомогу:

– В джунглях залишатися небезпечно, і я хочу забрати тебе в Агарію. Хоч на якийсь час, доки все проясниться.

– Ні – Похитав головою Есін. – Ти вже мене пробач, але про це не може бути і мови. Давайте відкладемо ці розмови на потім.

Агіас, сидячи за столом, показував веселі личка і смішив Грету, а Надіша спостерігала за ним із посмішкою. Дівчата здавалися такими щасливими. Небезпека не встигла затьмарити їхні життя. Грета, чарівне малятко з каштановим кучерявим волоссям і смарагдово – зеленими очима, із захопленням дивилася на Агіаса.

– Вона така схожа на Ліберту. – Видихнув Дітар, почавши нову тему розмови.

– Як вона зараз? – З цікавістю запитав молодий коваль.

– З нею все гаразд. А ти знаєш, що Агіас віддасть все, щоб зайняти місце Серафіма, щоб бути із твоєю сестрою?

Есін обернувся до Дітара і серйозним тоном заявив:

– Що з нього взяти. – Друзі продовжували вечеряти за великим столом. Їжа була дуже смачна, хоч і скромна. Трохи супу з гострими спеціями та миска зі свіжими перепічками. Есін знову вирішив почати розмову першим:

– Агіас, розкажи нам, будь добрий, чому ти досі без дружини? Чому?

Агіас відкинувся на спинку стільця, відставив піалу з їжею і почав свою розповідь.

– Чому я ще не одружений? Мій батько говорив, що для одруженої людини на першому місці стоїть сім'я. Я впевнений, що поки я кантрі чернець, то для мене номер один – це Братство. В моєму житті був один випадок. Мені подобалася дівчина в маленькому містечку в Індії, і в мене з нею була можливість... Коли мені вперше сказали, що вона любить мене, я відповів, що люблю її більше за життя. Коли ж мені сказали, що вона любить іншого, я відповів, що не тримаю на неї зла. Потім, вона одружилася, і я сказав: "нехай буде щаслива".

Деякий час я не спав по ночах і думав: "Можливо я зробив помилку? А раптом я ніколи не зможу її забути?"

– Ти сумував за нею?

– Щодня. А одного разу я дізнався, що вона померла під час пологів. І тоді я відповів: "Пощастило їй, я кожен вечір помирав, а вона померла лише раз". А зараз я навіть обличчя її згадати не можу. Вона пішла, її більше нема, вона більше ніколи не повернеться. В якийсь момент ми все одно забуваємо ту людину, без якої, як ми думали, жити не зможемо.

Агіас запитав у Есіна:

– А ти помилявся?

– О так, я закохувався в жінок, а вони мене кидали і поверталися до своїх чоловіків.

Надіша, чи то підтримуючи, чи то докоряючи братові, до-

дала:

– Лише той, хто відчув, що таке зрада, може бути вірним.

– Як відсвяткувала заручини? Я чув, у тебе все склалося.

– Чи тобі не знати. – Напружено відповіла Надіша. – Вся

Агарія гуляла за рахунок Серафіма.

– За рахунок його батька. – Поправив її Есін. – Так чого

бракує тобі? – Продовжував він тиснути на свою сестру.

– Я хочу чоловіка, а не хлопчиська. – Не витримала Наді-

ша. – Такого, як Ханой. "Я за неї візьму провину, я за неї поч-

ну війну, я за неї піду на дно, і дно перетвориться на небе-

са"! – Прочитувала вона слова Ануш. – Я прийму до свого

серця тільки справжнього чоловіка. Агіас не витримав: – Я

не розумію, навіщо Ханой дає людям можливість зустрітися,

якщо вони ніколи... якщо ми не будемо разом?

– Поряд з ним, моя сестра буде в безпеці. – Вимовив по-

вільно і чітко Есін, проте твердості та впевненості в його го-

лосі майже не було.

Агіас не звернув уваги на слова коваля і продовжив:

– Напевно підкорити світ легше, ніж твоє серце, Надіша.

Надіша встала з – за столу і знаком показала, що піде

за пляшкою вина. Агіас піднявся слідом. Він наздогнав її в

сусідній кімнаті. Есін і Дітар залишилися за столом, надавши

молодим людям самим розібратися в тому, що відбувається

між ними.

– Що ти робиш, Агіас? – Тут же запитала його дівчина. –

Навіщо?

– Важко зробити тебе щасливою, але ще важче, знати, що щасливою тебе зробить хтось інший. – Напівпошепки відповів чернець.

– В Агарії повно інших жінок.

– Ні. – Перервав її Агіас. – Таких, як ти, немає і ніколи не буде! Коли мене запитуватимуть про моє життя, я хочу розповідати тільки про тебе.

– Чому я?

– Тому що я закоханий в тебе. – Боязко відповів він.

Надіша подивилася йому в очі. Він говорив правду, але простих слів їй було замало.

– За що ти мене любиш? Що ти в мені знайшов? З чого ти взяв, що я тобі підходжу? – Питання обрушилися на ченця, як кам'яний обвал. Агіас не встигав обмірковувати свої слова.

– Ні за що! Не знаю.

– Що тобі треба від мене?

– Нічого.

– "Нічого" і "ні за що". – Повторила вона слова ченця. – Замислись, про що ти говориш, в цьому немає ніякого сенсу, просто слова.

– Не віддавай мене їй.

– Кому?

– Іншій жінці. – Відповів Агіас не знайшовши інших слів. – Мені не потрібні інші, мені потрібна тільки ти.

Здавалося, молоді люди більше ніколи не зможуть повер-

нутися до цієї розмови, тому фрази вилітали з їх вуст, немов стріли в пекельному бою. І ранили так само.

– Ніколи не брешти мені, якщо хочеш бути моїм другом. Не смій говорити про любов, і ніколи не присягайся мені у вірності. Просто не примушуй мене шкодувати про зроблений вибір. Це в моїх очах страшніше за будь – яку зраду.

– Я думаю про тебе день і ніч! Як же ти мені можеш сказати – "не думай"?

Дітару було знайоме почуття туги і печалі від розуміння, що ти ніколи не зможеш бути з людиною, яка так сильно запала в твою душу. Бувало, в безсонні ночі, він уявляв, яким би могло бути його життя, небудь він ченцем. В такі моменти йому не хотілося бути самотнім, але він один, а потрібна йому людина належить іншому, і вони не можуть бути разом. Але, що Дітару до багатьох?! Він з цим почуттям змиритися не міг ніяк – просто гнав його, переконував себе в тому, що можливо в самий останній момент, Ханой може повністю змінити весь хід його життя!

Шум за дверима притягнув загальну увагу. Звичка до небезпеки підкинула Есіна зі свого місця, і коваль враз опинився біля стіни, де зберігалася його зброя. З отвору, що веде на дах, рухнуло вниз тіло дозорного ченця із стрілою в шийі. Дітар разом з Агіасом, тримали по три короткі списи в руках і вже були біля дверей. На ганку лежало тіло ще одного вбитого ченця. Третій був у кузні, ще мить тому він був

живий, але стріла, що вилетіла з-за дерева, пронизала його груди наскрізь, і той впав на землю, видихнувши востаннє.

– Поверніться до будинку! – Крикнув їм Мріадр.

– Агіас, а ти дуже шкодував, що не міг битися разом зі мною в ранковій сутичці? – Дітар перевів погляд на Надішу, і дав їй знак сховатися за столом.

Замість відповіді, Надіша лише посміхнулася, як вовчиця перед боєм, оголивши сліпуче білі зуби. Есін кинув їй кинджал, вона зловила його на льоту і відразу заправила за пояс. Вона підхопила лук і сагайдак із стрілами, який був вже на половину порожній, і вбігла по сходах на дах, переступивши мертвого ченця. Всі приготувалися до бою.

– Дозорці загинули! П'ять зі смолоскипами обходять будинок! – Голос сестри коваля прозвучав у напруженій тиші.

Дах почав горіти, індуси підпалили його відразу з декількох сторін.

Есін схопив спис і побіг до далекої кімнати, де через вікно вистрибнув на двір. Першому індусові він тут же зламав ногу найсильнішим ударом свого списа, після чого перерізав йому горло коротким мечем. Наступний вже нападав, і чернець тут же почав відбиватися від його ударів. Ворогів ставало все більше і ченцеві доводилося битися відразу з двома, а потім і з трьома, по черзі забираючи їх життя. Есін шукав останнього, п'ятого, а як тільки його побачив, то в ченця полетів десяток стріл.

Він зробив ще один ривок і, ухилившись від меча, схопив

індуса за сорочку. Прикриваючись ним, як щитом, чернець добіг до дверей і його впустили в середину. Перший поверх був в диму, всі піднімалися на другий.

– Есін, будь у будинку, бережи сім'ю. Ми все зробимо.

– Зроблять вони. – Огризнувся вголос Мріадр.

Нічого образливого такий досвідчений воїн, як Есін в цьому наказі для себе не почув – раз командував Дітар, значить, у нього є план.

– А я на даху що, твоє лахміття сушу?! – Надіша, схоже не на жарт розсердилася, вбиваючи з лука ворогів, вже кілька лежали на землі, не подаючи ознак життя. – Мої стріли не з соломи зроблені. Допоможи хлопцям – їм туго зараз припаде!

Мріадр підняв своє ліжко, і ченці побачили сходи, які вели вниз до підземного ходу. Дітар спіймав себе на думці: щоб спуститися під землю, їм довелося піднятися на другий поверх будинку. Голова сім'ї кинув туди зброю, Надіша випустивши стрілу у темряву в невидимого ченцем ворога, стрибнула у відкритий лаз і їй подали Грету.

Індуси пробили двері і вдерлися до середини, вже на сходах другого поверху, їм відразу дали відсіч. Дітар і Агіас одночасно встромили мечі в груди першим нападаючим. Вони тут же схопи тіла індусів і сховалися за ними, як за щитами. Стріли встрягали, в ще теплі тіла вбитих воїнів. Кинувши мерців на підлогу, Агіас і Дітар пішли в тунель, наздоганяючи Есіна і його сім'ю. Через пару хвилин вогонь охопив весь

будинок і ченці проповзли більше ста метрів у напрямку до кузні.

– Надіша! Чому будинок горить? Я ж просив просочити бамбук. – Брат не встиг договорити, зрозумів, що це вже марно.

– Їх залишилося два десятки. Я знайду для них місце на своїй руці. – Агіас явно хотів справити враження на дівчину і показав їй свої крапки -татування.

– Це говорить кантрі чернець, чий головний борг – зберегти життя жінкам і дітям? – Відповідь Надіши обрізала будь – яке бажання ризикувати.

Живі і неушкоджені, вони вибралися в підлозі кузні. Тут агарійці підготувалися до захисту, а Надіша знову полізла на дах, озброївшись луком і стрілами. Мріадр відкрив клітки з двома навченими тиграми, а сам повів онучку до потайної кімнати.

Тепер перевага була вже на стороні ченців: стрімка атака звірів і людей на індусів, що розгубилися, стала несподіваною.

Есін, Дітар і Агіас метнули свої списи і шість індусів впали замертво. Надіша допомагала ченцям, а будинок горів і освітлював місце битви. Ті, що прийшли, були перелякані не лише тиграми, що рвали їх на клапті, але і відвагою ченців. Все закінчилося досить швидко.

Посеред поля залишився стояти будинок з однією палаю-

чою стіною, навколо якого, земля була вистелена тілами вбитих. В повітрі пахло смертю. Радості перемоги не відчував ніхто. Дітар мовчки, витирав свій меч, рятувати речі з будинку, що палав, ніхто не квапився.

– Дітар, твоя пропозиція йти до циган разом з вами, ще в силі? – Есін подивився на друга.

– Звичайно, брат. Ми з Агіасом будемо ради вашій компанії. Нам всім треба дізнатися причину нападів, і хто за всім цим стоїть.

Агіас додав:

– Якщо підемо удосвіта, то вже опівдні будемо в циган.

– Добре. Ви збирайте те, що вціліло, а я пошукаю свій "золотий" мішок. Циганів він зробить добріше. Надіша, пильнуй – мало хто ще причаївся за деревами.

Ніхто не міг зрозуміти звідки прийшли індуси, і тим більше з якою метою. Багато років ченці не просто ховалися, але жорстоко карали кожного, хто намагався проникнути на їх територію. Це знали всі жителі: горці, індуси, контрабандисти Калінги і китайці. Звичайно, не можна ховатися вічно, все таємне рано чи пізно стає явним. Таємниця Агарії в небезпеці. Захисник Білокам'яного селища ще не лягав спати, як вже двічі заглянув в обличчя ворогам.

Агіас, збираючи зброю і готуючи спорядження, розмовляв з Надішею. Він був щиро здивований тому, як холодно-кровно дівчина справлялася з луком. Зрозуміло, що в цьому заслуга її брата – кращого мисливця цих земель. Мріадр

схвально кивнув синові і посадив онучку верхи на тигра. Ченців же не удостоїв навіть поглядом. Він вважав, що це вони накликали небезпеку на його будинок і сім'ю.

Есін обійшов кузню і схилився над невеликою плитою. Коваль з особливою обережністю розкопував землю голими руками.

– Ніколи не слід тривожити останки людей, ні великих, ні простих. Це могила? – Запитав Дітар.

– Це не останки, це моя схованка.

– Ще золото? Схоже, у вас його вистачає, щоб купити весь циганський табір. – Промовив Дітар.

– Це – не золото, це – справжній скарб.

Чернець викопав досить великий згорток і сховав його в свою сумку, що висіла на плечі.

– Книга!

– Так, "Щоденник Ханоя", але не вся. В мене є тільки її частина, а якщо точніше, то кілька сторінок. Як тільки поховаємо братів ченців, ще зможемо трохи поспати в кузні. Сьогодні був довгий день. Тигри охоронятимуть наш сон.

Дітар підійшов до Агіаса, впізнавши його погляд і вираз обличчя.

– Зрозумій, брат. – Почав він першим. – Світ складається з різних людей. Розумних і безглузвих, сильних і слабких. З тих, хто може долю перевернути, і з тих, хто за течією пливе. Ось сьогодні на твій зап'ясток, скільки крапок треба додати?

Скільки людей ти врятував? Ось я зміг, ти зміг, а Серафім цей, у нього мрії немає! Не гідний він цієї дівчини, не заслужив.

– Та хіба можна щастя заслужити? – З жалем запитав Агіас.

– Можна! – Заявив впевнено Дітар. – І треба! Сумнівайся в кому завгодно, але тільки не в собі. Не кидай віру, думаючи, що станеш слабшим. Не упускай дівчину, сподіваючись знайти ще краще.

– Не впусчу, брат. – Посміхнувся кантрі чернець. – Вже повір. Я свого ніколи не впусчу.

Глава 5

"Чернець справедливий. Вчиняй з іншими тільки так, як вони того заслуговують. Той, хто нічого не боїться, могутніший, за того, кого бояться всі". Заповідь П'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Табір індусів розташувався в глибині диких лісів. Їх командир був мудрим і сильним воїном, що отримав перемоги у багатьох битвах. Солдати були впевнені, доки він з ними, поразок не буде, але останні зустрічі з ченцями змусили у цьому засумніватися. Андрогін, оточений своїми охоронцями, задумливо вдивлявся в гущавину джунглів. Як досвідчений стратег і тактик, він обмірковував свої наступні кроки.

Вже п'ять розвідувальних загонів, з досвідченими воїнами на чолі, безслідно зникли в цих проклятих місцях. Загін мавра Солара у тому числі. Провізія закінчувалася, солдати страждали хворобами шлунку, від щонайменшої подряпини на тілі утворювалися гнійні рани. Щодня хтось помирав від укусу змій. Надія на досягнення мети повільно згасала. Сумніви солдатів росли з кожним днем, і вони всерйоз замислювалися, чи варто їм ризикувати своїми життями, якщо шансів на успіх зовсім мало.

Пошуки Братства тибетських ченців – дуже складне зав-

дання, яке ніхто ніколи не виконував.

Андрогін ловив на собі похмурі погляди найманців Калінги, солдати вже готові були при першій нагоді підняти бунт або розбігтися. Тільки страх перед командиром і джунглями стримував їх. Кожен вечір по кілька чоловік впадали в шаленство або сльозні ридання.

Шпигуни докладали Міланосу, молодшому братові Андрогіна, про смуту у військах армії індусів. Солдати не знали, навіщо вони вже кілька тижнів блукають джунглями передгір'їв, годуючи собою комах і кровожерних п'явок.

Андрогін думав про те, що сталося пару місяців назад. Від думок про рідні краї стискалося серце. Калінга була для нього всім, і він дуже любив свою країну. Будучи невеликою державою, вона не була для завойовників великою цінністю. Навпаки, всім було вигідно мати місце, де можна безкарно торгувати державними таємницями, гашишем, опіумом і прекрасними дівами.

Багато воєн обходили Калінгу стороною, надаючи їй мирно існувати і розвиватися. Умова була одна – пропускати крізь свою територію війська, надаючи їм продукти і спорядження, за дуже добрі гроші.

Переможці, повертаючись додому, залишали велику частину здобичі місцевим торгівцям і лихварям. Бранці, ставали легкою здобиччю работоргівців. В будь – якому випадку, жителі Калінги мали можливість на ці кошти утримувати, нехай невелику, але добре навчену армію найманців з різних

країн.

І ось, в один із звичайних днів, коли місцева знать розважалася тим, що підбурювала на аренах людей і тигрів, прибув посланець свідної імперії. З принесеного ним листа, було зрозуміло, що над Калінгою нависла загроза, що виникла, немов з небуття. Небувалих розмірів армія насувалася на Калінгу з бажанням поглинути її. Армію очолює людина, що називає себе "Завойовником". Більше нічого не було відомо про нього і це вселяло ще більший страх.

Цей таємничий військовий командир відправив, написану кров'ю депешу, в якій говорилося, що незабаром, він правитиме всіма землями Азії і всіма народами, що живуть тут. В повідомленні пропонувалося схилити коліна перед новим правителем.

Коли всі вже переситилися видовищами, вином і розвагами, глава Калінги вирішив зібрати раду і обговорити подальші дії.

Ранок застав його за важкими роздумами.

– Цей "Завойовник" – не дрібний авантюрист, адже депешу прислали за всіма правилами. Це дуже шанований владика.

Цар Калінги не став кликати всіх підряд, щоб не сіяти паніку серед людей. До нього були запрошені лише кілька вельмож і начальники варти міста – два брати, та старший радник на ім'я Акурат. Він був кращим другом Андрогіна, і

саме він ввів Міланоса в раду. Коли всі були в зборі, до зали прибув гонець.

– На Калінгу війною йде Ашока! – Чутки про його хитрість і військовий талант, вже давно ходять по ринкових площах столиці.

Після слів гінця, Цар подивився на своїх підлеглих, що означало – він чекає їх пропозицій. Першим виступив Акурат:

– Нам не виграти цю війну самостійно! – Заявив він. – По – перше, Калінга не встигне зібрати всю армію за такий короткий термін. По – друге, навіть якщо тягнути час переговорами і обманом, то ми нічого не виграємо. Наша армія поступається кількістю в рази і не готова протистояти такому ворогові. Найманці не стануть битися за безнадійну справу, а місцеві давно перетворилися з воїнів у вартових.

Цар мовчки кивав головою, знаходячись в роздумах. Після слів Акурата стало зрозуміло, що самостійно йому мауреїв не здолати, а віддати “Завойовникові” країну означало втратити її назавжди!

– Говорити про безнадійність нашого положення мало. Треба шукати рішення і тому ви тут.

– Ашока не стане вести всю свою армію так далеко і, можливо його загрози так і залишаться загрозами. – Висловив припущення один з братів.

– Можливо! – Повторив Цар. – А можливо і ні. Ми не маємо права так ризикувати і залишити свій дім без захисту.

– За свій народ завжди треба битися. – Вставив своє слово Андрогін.

Люди в раді, відомі своєю незацікавленістю у війні, переглянулися кривими усмішками, це не вислизнуло ні від Андрогіна, ні від старшого радника.

– Є шанс розбивати армію Ашоки частинами. – Продовжив говорити воїн про ту перевагу, що дає їм знання території. – Кожне селище досить укріплене, щоб витримати напад невеликої армії. Так що, вклавши сили і засоби, можна перетворити їх на досить сильні фортеці. Ворогові буде не так легко втілити свої плани. Ну і, звичайно, маючи сильні зв'язки у злочинному світі декількох імперій, можна найняти вбивцю, другого, третього, – скільки знадобиться – і Ашока буде зупинений!

Нарешті, Цар почув ті слова, які чекав. Хоч одна людина готова йти в бій за свій дім. Андрогін продовжував свою промову:

– Необхідно лише прийняти правильне рішення – битися до кінця. Ми, існуємо вже багато років, і не можемо дозволити стерти нас з лиця землі та викреслити з історії. Додав впевненості правителів і Міланос. Він запропонував вести переговори і, можливо, домовитися про зустріч з "Завойовником", а поки почати збирати армію.

– А доки переговори тягнутимуть час, ми можемо відправитися на пошуки таємного Братства тибетських ченців. І зробити все, щоб вони погодилися битися за Калінгу. Це

відразу дало б країні великий загін провідників, розвідників і добре навчених воїнів.

Після вислуханих аргументів, правитель прийняв рішення відправити Андрогіна і Міланоса на пошуки Братства, Акурату доручив зміцнення фортець, а братам – збір для цього необхідних коштів. На величезне незадоволення останніх, рахувати гроші, що поступають, розподіляти і контролювати їх використання, правитель вирішив особисто.

Зараз Андрогін сидів біля багаття і дивився на згасаюче вугілля. Тепер йому треба було терміново знайти і переконати ченців битися на його стороні. Часу на це практично не залишалось – величезний загін, блукаючи у джунглях, сильно порідшав, воїни пали духом. Лише дві речі мотивували солдатів і утримували їх від бунту. Це страх страти і бажання отримати обіцяну нагороду.

Розвідники не поверталися. Лише один загін, наштотувавшись біля річки на десяток якихось темнолицих, зопалу перебив всіх їх, не залишивши нікого, кого можна було б допитати. Проте, там, де є десяток чоловіків, мають неподалік бути жінки та діти. А одже – табір.

І ось було виявлено велике укріплене селище. Армія гарячково готувалася до походу. Міланос у супроводі дюжини вершників носився по табору, контролюючи збори і підбадьорюючи солдат. Андрогін був впевнений, що знайшов Братство. Наказав осідлати для себе коня, він з братом поєднався в авангард передового загону армії, що вирушала.

Дорога крізь ліс ставала все вужчою, з обох боків на неї наповзало болото, що буквально кишило комахами і зміями. Коні могли йти лише по три в ряд, потім – по два. На краю лісу індуси побачили дві сторожові вежі, кожна з яких височіла над деревами на кілька метрів. На обох знаходилися лучники, які були готові у будь-який момент вистрілити. А прохід між укріпленнями нагадував ворота, лише фортеці там не було, а тільки дорога, вірніше невисока насипана стежка, яка йшла від веж до селища.

Андрогін здогадався, що це єдиний шлях у табір, вежі неможливо було ні обійти, ні оточити – болото підступало прямо до скелястої основи пагорбів. Судячи з усього, до селища було не менше двохсот – трьохсот кроків.

Андрогін зрадів побаченому, і вирішив, що йому нарешті посміхнулася удача, і вдалося знайти ченців.

– Брат ми у мети! – Він обернувся до Міланоса.

– Обережно, ми не знаємо, що у них на розумі, і ми вже зустрічали таких воїнів, як на цих вежах. – Але Андрогін лише відмахнувся.

– Вони не зможуть нам нічого зробити. – І широко посміхнувся. – З нами потужна армія. Не божевільні же вони?!

– А якщо божевільні? – Перепитав молодший брат.

– Тоді я знищу їх Монастир.

На чолі десятка воїнів особистої охорони Андрогін попрямував до входу в поселення. Він запропонував братові йти разом з ним, але Міланос відмовився.

– З нас двох воєначальник – ти. І ти ведеш цю армію. Йди і все розвідай.

В інший час Андрогін знайшов би спосіб змусити брата підкоритися:

– Немає нічого поганого, якщо вся слава і нагорода від успішного походу дістанеться мені. – Швидко пробігла думка в голові і індус посміхнувся.

Андрогін кивнув і попрямував до веж. Поки він йшов, то помітив, що на болоті, в деяких місцях були невеликі дерев'яні захисні укріплення. Вони були пов'язані між собою мотузками або плетеними сходами, які так само кріпилися до дерев. Побачити з першого разу їх було складно, вони були замасковані під колір болота і джунглів.

Біля веж стояли два десятки вартових, які не дуже здивувалися індусам. Один смуглявий, високий, двадцятирічний хлопець зробив пару кроків назустріч.

– Вітаю тебе житель таких небезпечних земель! Моє ім'я Андрогін. Я і моя армія прибули із держави Калінга.

– Вітаю тебе. Я Маркітан, син Барона. Що тобі треба, Андрогін з Калінги? – В голосі юнака Андрогін розчув не то кепкування, не то презирство. Але... мета близька – геть дрібниці!

– Мені потрібен ваш правитель. Я хочу говорити з ним. В мене важливе послання від верховного правителя Калінги.

– Міха – мій батько і наш вождь. Для тебе він буде Барон. У нас не прийняті інші титули. Батько зараз знаходиться в

будинку. Залиш зброю, і я тебе проведу.

– Ні, з цим я не згоден! Воїн Калінги ніколи не розлучається зі зброєю. Я йду до Барона і горе тому, хто перегородить мені шлях! – З цими словами Андроґін повів свою охорону між вежами, не звертаючи уваги на протести в погляді Маркітана.

Індуси спішно крокували, лише підвели свої щити, немов приготувалися до стрільби лучників. Але кожен їх крок був впевненим, вони навіть не озиралися, оскільки всі вони відчували гнів Андроґіна. Вони пішли так швидко, що Маркітану з половиною загону вартових довелося, мало не наздоганяти їх. Дійсно, якою небезпекою можуть бути десять чоловік для табору циганів?

А індус був у сказі, він вже зрозумів, що переплутав циган з ченцями. Через сотню метрів він сховав свій меч, а охорона опустила щити і полегшено зітхнула. Битви не намічалось. Вони не почули ні тривожного сигналу, ні кличу до бою.

Маркітан вирівнявся з Андроґіном, і сказав гостю:

– Андроґін з Калінги, я проведу тебе, але хочу попередити: не показуй свій меч моєму батьку. Заходити в його будинок зі зброєю – не прийнято.

Індус проігнорував ці слова і дивився, як цигани збиралися біля входу в табір. Форма селища здивувала індусів, вона була кругла і обгорожена невисоким частокілом, його було видно здалеку. Будинки всі однакові, а в центрі селища знаходилися колодязь і шибениця – символи єдності і пра-

восуддя. Маркітан повів їх вузькою дорогою по краю селища, а точніше за табір – до підніжжя кам'яного хребта. Там і знаходився величезний в порівнянні з іншими будинок Барона. Всі увійшли в середину.

В одній із кімнат їх чекав Міха. Високий бородатий чоловік з грізним поглядом. Барон, ігноруючи вітальний жест Андрогіна, вказав на вхід до наступної кімнати без вікон, але ще з одними дверима. В ній на підлозі лежали важкі килими, стіни освітлювали кілька смолоскипів, а на стелі, драпірованій грубим полотном, був малюнок змії, що кусає себе за хвіст.

– Мене звать Андрогін. Я командир армії Калінги і я шукаю таємне Братство ченців, що ховається в цих місцях. – Ще раз представився, індус, пояснюючи хто він. – І якщо ви не допоможете, то мій верховний правитель наказав мені знищити вас або забрати в рабство всіх непокірних.

Якщо Міху і обурило таке звернення, то вигляду він не показав. Циган лише щось сказав пошепки синові на вухо, і той миттєво вийшов з будинку.

– Ми нічого не знаємо про ченців. – Відповів він своєму гостю – Ваші загрози нічим не освіжають мені пам'ять. Вам краще покинути наші землі. Так буде кращий для всіх. – З цими словами Міха вказав на двері, через які пішов Маркітан, але індус лише усміхнувся.

– Ти безглуздий старий, якщо думаєш, що я злякаюся жменьки циган. Перед вашими вежами стоять тисячі моїх

воїнів. Я знаю, що оголивши мечі, ми, можливо, зараз загинемо, але чи обміняєш ти наші десять життів на існування свого народу? – Закінчуючи ці слова, Андрогін вийняв свій меч, а з ним оголили клинки і його воїни.

Циган прокашлявся і підняв очі:

– Від нас не буде толку, як від рабів. Але якщо ви підете з миром, то я дам вам стільки золота, скільки ви зможете донести. – Міха жестом наказав циганам прибрати мечі, і килими – з підлоги. Потім цигани зрушили дерев'яні балки, і всі побачили широкий вхід у підземелля.

Такої кількості золота Андрогін не бачив жодного разу, навіть будучи послом Калінги до імператора Піднебесної. Двоє циганів, взяли шкіряні мішки і стрибнули до ями, де стали наповнювати їх самородками. Андрогін наказав своїм воїнам допомогти циганам.

– Доки твої люди вантажать золото, я б хотів з тобою поговорити. Тут дуже багато зайвих очей і я не хочу, щоб наша розмова обговорювалася між простими вояками. З посмішкою, запросивши індуса пройти вперед, циганський Барон вийшов за ним через другі двері. За невеликим подвір'ям виявилася вузька кам'яниста дорога.

– В нас нема відомостей про ченців і їх Монастир. Сказати де їх Братство я не можу, тому що ніколи там не був. Ми знаємо про їх існування не більше вашого. Зрідка ми зустрічаємо людей в мантиях, що купують їжу і інструменти, але стверджувати, що це саме вони, я не можу. Вистежувати їх у

мене було марно, тому тобі доведеться шукати їх самостійно.

Андрогін процитував фразу свого брата, яка була сказана в залі зборів перед їх імператором : "Той, хто знайде ченців і укладе з ними союз, правитиме світом".

Двоє йшли поселенням, доки не прийшли до кладовища. Міха продовжував говорити:

– Такими методами, як у тебе, союз ви не укладете. Ти зробив дві помилки. Перша, – Міха кивнув у бік кладовища, де цигани ховали своїх братів, полеглих від зброї індусів, коли ті напали на селище, що тоді будувалося. – Твої розвідники вбили ні в чому не винних людей, чоловіків, батьків, братів.

Він розгорнувся і попрямував назад до будинку, Андрогіну нічого не залишалось, як піти за ним. Індус йшов за циганом, передчуваючи багатство і виношуючи думки про те, як заволодіти іншим золотом.

– За таку суму можна відкупитися не лише від Ашоки, але і від усього світу. – Говорив сам собі Андрогін – Та що там відкупитися? – Можна створити свій світ!

Зухвалу мову цигана він розглядав просто, як порожні настанови переляканого старого.

– Друга, – продовжив Барон, – те, що ти посмів погрожувати мені і моєму народу, навіть не дізнавшись, хто ми такі. Я впевнений, що мій син попереджав тебе з приводу зброї.

Індус не розумів, чому Міха розмовляє з ним таким тоном, поки вони не зайшли назад у будинок. Там цигани скла-

дали в ряд мертві тіла його охоронців – кращих воїнів його армії, а скарбниця була знову закрита. Маркітан із загоном вартових біля воріт закрив йому вихід. Барон обернувся до індуса:

– Зробиш третю помилку, і я відправлю тебе до прабатьків!

Андрогін спохмурнів. Недаремно він був командувачем армією: навіть перед обличчям неминучої смерті, він не втрачав здатності думати. Якщо його не вбили, значить, вони розраховують на те, щоб він відвів армію.

– Якщо ти і в правду думаєш, що я тобі це пробачу, то ти безглуздий, як стара кобила. Я зрівняю твою глушину із землею.

– Ти правий. Якщо б я так думав, то був би дурнем. Добре, що це не так. – Відповів Міха на загрози індуса. – Я не думаю, я в цьому абсолютно впевнений! Ні ти, ні твої люди не зможуть знищити ні мене, ні це селище. І це ти -дурень, якщо думаєш, що це у тебе вийде.

Андрогін розсміявся, але вже не так самовпевнено.

– Мої воїни перевершують в кількості та вміннях! Я веду найкращих країни.

– Мертві твої найкращі. – Міха вказав на трупи його особистої охорони. І Андрогін зрозумів, що жоден з циган не отримав в сутичці навіть подряпини.

Барон взяв обома руками індуса за комір сорочки, незва-

жаючи на свій вік, сили в нього було досить, щоб сорочка гостя репнула. Міха наблизився до нього настільки близько, що Андрогін відчув його дихання, і відчув, як погляд цигана проникає прямо в його душу. Потім лівою рукою старий вдарив його по обличчю і викинув до свідньої кімнати. Гість ударився об одвірок і, зігнувшись навпіл, ледве втримався на ногах. Такого приниження він ще ніколи не відчував!

– Забирайся! – Прокричали цигани.

Швидким і твердим кроком, індус попрямував до виходу, на вулиці зупинився, обернувшись обличчям до будинку, він вийняв свій меч, що блиснув на світі сонця і покликав Барона:

– Міха! Я чекаю тебе. Виходь і покажи, на що ти здатний! – Андрогін був серйозний і не жартував. В уміннях управлятися зі зброєю, він був одним з кращих в Калінзі, а його холонокровність не давала руці здригнутися в потрібний момент.

Циганський Барон повільно з'явився на порозі свого дому. Він не відривав погляд від індуса. Величезна сокира, яку він тримав в правій руці, виглядала загрозливо. Андрогін тут же стиснув свій меч двома руками, приготувавшись атакувати. За ним, у всеозброєнні стояв його син з вартою. З всіх боків підходили вже не цигани, а воїни в легких шкіряних обладунках, зі списами, мечами і щитами.

– Пам'ятай, зробиш третю помилку – сам проситимеш мене про смерть.

Розуміючи, що зараз не час помирати, він розвернувся і не озираючись, попрямував до виходу, розштовхуючи циганів, що стовпилися. Він прийшов сюди з вимогою і воїнами, а йде з ганьбою і порожніми руками. По дорозі його проводжали сотні циганів своїми лютими поглядами. Це були не просто чоловіки і жінки, це були воїни, які були готові не лише до захисту свого дому, але і до нападу на ворога.

Він подумки лаявся, а брови його повзли вгору від люті і приниження, він дозволив себе обдурити.

Маркітан провів його до краю табору:

– Йди Андрогін з Калінги. Ми тобі не вороги, але навіть не думай повертатися.

– Я можу вбити тебе прямо тут, але відчуваю, що ти мені ще згодишся! – Прошипів крізь зуби індус, і ледве чутно додав. – А інтуїція жодного разу мене не підводила.

Індус вийшов з селища. Тепер, коли безпосередня небезпека минула, почало приходити усвідомлення того, що сталося. В якійсь мірі йому було страшно. Холодок пробіг по його тілу. Адже у будинку могло виявитися не десять, а одинадцять трупів.

– Я залишив там своїх друзів і кращих воїнів. Жменька циганів втерла мені носа і перебила всю мою охорону. – Злився на себе Андрогін. Потім він згадав фразу свого друга Акурата: "Минуле – в минулому" і йому стало легше.

– В мене досить воїнів, щоб штурмом опанувати посе-

ленням циганів. – Продовжував свій монолог провідник індусів. – Помститися за приниження? Ні. Цінніше, те золото, що цей Барон зберігає в себе. Але, побачивши таку багату здобич, кожен з моїх підлеглих, захоче стати сам собі царем і правителем. Якщо хто і залишиться живим, після цього "поділу", того доб'ють ті, що прийдуть циганам на допомогу – ченці. Можливо, Міха на це і розраховував, і цигани вже йдуть таємними стежками в гори? Щоб потім повернутися і розправитися з нашою армією по частинах?

Андрогін йшов через джунглі до своїх людей, не помічаючи нічого навкруги. Його думки мчали швидше, ніж він міг їх обмірковувати. Одна за одною, вони з'являлися в голові, і так само зникали, залишаючи індуса в замішанні.

– Міха брехав – ченці мають бути поруч. Не міг старий ватажок показати своє золото командирові великого загону, небудь він впевнений, що його зможуть захистити. Чи він розраховує на допомогу ченців? Ось це ймовірніше!

Дорога здавалася щонайдовшою в його житті. Думки не давали спокою. Ось би Калінга була на болоті. Він на мить посміхнувся і заспокоївся. Думки в голові Андрогіна стали змінювати одна іншу занадто швидко. Йому треба було придумати інший план дій.

Міланос побачив брата першим. Його самотній силует ставав все ближче, і він не розумів, чому брат повертається без охорони. Індус відчув тривогу. Знаючи Андрогіна, він

сподівався, що той про все дізнався. Зробив все сам, як завжди. Їм зараз війна не потрібна. Міланос спішився і пішов назустріч братові.

– Що сталося з твоїми воїнами? – Ще здалека крикнув він.

Андрогін не поспішав із відповіддю, лише підійшовши ближче, вимовив:

– Я обміняв їх життя на інформацію про Братство. Ченці поруч. Вони знаходяться поруч.

– Брат, де люди?!

– Так! Мене провели, як "сопливе хлопчисько"! – Цю фразу він сказав, але без гніву або відчаю, як чекав Міланос.

– Що ти маєш на увазі?

– Тут знаходяться цигани. Ти бачив колись "хоробрих" циганів? Не хитрих, а саме хоробрих? Сміливість їм надають ченці, які поруч. Моя охорона мертва, а в їхнього Барона стільки золота – як в нашого імператора. – Андрогін відчув полегшення від того, що виговорився. Але Міланос чекав продовження розповіді і вдарив кулаком по руці.

– Як мертві? Що сталося? Ти можеш пояснити?

– А що тут пояснювати? – Вже спокійно відповів Андрогін. – Цигани виявилися не простою купкою розбійників. В них вистачило розуму і сил перерізати всіх моїх людей у мене за спиною, а мене викинути з селища.

– Тоді ми відберемо в циган золото і зробимо їх рабами.

– Цей народ не стане рабами. – Вирішив тепляче пояснити Андрогін.

– Не забувай, що ми самі не в найкращому становищі. Ти говорив, що діяння Ашоки невибачні, а сам? Вже готовий писати ченцям лист кров'ю циганів?

– Ти не розумієш, ми могли б...

– Ні, ти послухай! Імперія Мауреїв загрожує нам не те, що рабством або залежністю, а повним знищенням! Ти ж, замість пошуку союзників, хочеш нажити могутніх ворогів? Ми вчинимо ще гірше за Ашоку!

Міланос стиснув кулаки і почав часто дихати, щоб заспокоїтися. А Андрогін продовжив:

– Брат, я розумію тебе, але зараз іншого шляху немає. Ти пообіцяв імператорові знайти Братство ченців, так що цим і займемося. А цигани ймовірно під їх захистом.

Тепер Міланос зрозумів, що його брат має на увазі :

– Там де цигани, там і ченці. Нападаючи на одних, нападаєш на інших. Якщо ти правий, то ми побачимо ченців вже завтра.

Андрогін кивнув головою.

– Навіть раніше, ніж ми думали. Можливо, ченці самі знайдуть нас ще до світанку.

Брати попрямували до армії, знаками показуючи, щоб воїни поверталися.

Глава 6

"Не мирися із злом, бо зло залишене без покарання, множитьсь, а провина лежить на тому, хто залишив його безкарним".

Заповідь Шоста. Кодекс Братства тибетських ченців.

Світанок в передгір'ї настає швидко. Тільки на сході стало яснішати небо, ченці вже стали збиратися в дорогу. Коли ж сонце зійшло, на полі залишився лише обгорілий будинок Есіна, кузня та десяток шакалів, що розтаскували трупи індусів. Скоро від них залишаться лише обривки одягу та металеві частини обладунків.

Незважаючи на важку добу для Дітара, він відчував навіть деяку бадьорість – чи не до такого життя його, циганського юнака, більше п'яти років тренували ченці день і ніч? Есін, трохи раніше вийшов з табору, щоб йти попереду загону в якості розвідника. Легше було Агіасу, тому що в битві він набував свободи. Тільки маленька Грета мирно спала на спині в тигра. Поруч йшли Мріадр та Надіша, спостерігаючи за дівчинкою, щоб вона не звалилася уві сні з величезного хижака.

Дітар і мудрий Мріадр, скоро звернули увагу, що Агіас

і Надіша хочуть поговорити наодинці. Розуміючи, що попереду їх чекає небезпечний шлях, на прикінці якого невідомість, кантрі чернець хотів швидше відкрити дівчині свої наміри. Він ще вночі щиро здивувався, як Надіша билася, нарівні з чоловіками. В Братстві для жінок було інше призначення: вести господарство, любити чоловіків, народжувати дітей. Жінка зі зброєю – велика рідкість. І тут явно простежувався вплив брата.

Та і як можна було розраховувати вижити в джунглях, не маючи бійцівських навичок? Але зараз він признався собі, що йому сподобалося битися з нею плече до плеча.

Надіша йшла поряд з тиграми і погладжувала одного з них. Холоднокрівність і розрахунок поєднувалися у ній з ласкою і ніжністю. Ще вночі Агіас, як би ненавмисно взяв в руки лук, яким билася дівчина, і здивувався ще більше, виявивши, що він не схожий на інші. Його вага була куди більше звичайного лука, а сила, з якою він натягнутий, могла запустити стрілу з такою потужністю, що та могла пробити двох воїнів наскрізь. Зараз чоловік намагався впорядкувати думки, що змінювали одна іншу в його голові:

– Вона гарна. – Говорив собі чернець, дивлячись на ходу дівчини, що йде попереду. – Не можу повірити, що вона стане дружиною іншого! Що я можу зробити, навіть якщо я старший і сильніший за її нареченого. Якщо вона вибрала його, то чи потрібний їй я...

Агіас не міг відірвати свій погляд від Надіши, від її фігу-

ри, що зводила його з розуму, від її волосся, що майоріло на вітрі. Кожен її рух, від посмішки до вбивчої майстерності бою, зачаровували ченця. Його переповнювало почуття захвату і в той же час туги, від усвідомлення того, що йому з нею не по дорозі. Чим далі він заходив у своїх роздумах, тим більше до ченця приходило переконання, що жити без Надіши він просто не зможе!

Присутність Дітара допомагала Агіасу тримати себе в руках. Він розумів його почуття і, хоч і не втручався в їх справи з Надішею, Агіас відчував, що друг його підтримує.

– Добре, що хоч увснах ми можемо бути з тими, кого любимо. – Заговорив Дітар. – В тебе завжди є шанс бути з нею, Агіас. Вирішувати тобі.

Серце Агіаса пронизала неземна ніжність після слів ченця. Він загорівся пристрастю і відчув, що готовий творити подвиги на її честь.

– Ти зрозумів, що готовий заради неї на все?– Як би роздумуючи про своє, говорив Дітар. – Що підеш у вогонь і в воду, стрибнеш вище за голову, згризеш власний лікоть, аби вона тільки подивилася на тебе трохи тепліше.

– Зараз я жалкую лише за тим, що в мене немає можливості просто так сісти з нею і говорити. Говорити про що завгодно, нескінченно. Говорити, а потім слухати її ніжний голос. Смішити її і насолоджуватися її чарівною посмішкою. Цікаво, чи зможу я жити без думок про неї? Хоч би день, щоб жодного разу не подумати, не згадати? Щоб її ім'я не

зронити своїми губами, щоб її образ не сплив у моїй пам'яті. Її очі, теплі руки, прекрасне обличчя і ніжні губи. Вона потрібна мені!

Останні слова чернець сказав так голосно, що Дітар застеречно підняв руку. Йому здалося, що дівчина їх почула.

– Чому ти вважаєш, що вона та, кого ти шукав, Агіас? – Трохи повернув голову до свого друга, Дітар запитав.

– Я шукав її, а знайшов себе. Себе сьогоднішнього. Поряд із нею, в мене виявляються здібності, які я ніколи не помічав за собою.

– Цікаво. – Награно вимовив Дітар. – А мені здавалося, що ти себе знаєш.

– Я теж так думав, але поряд із нею... – Почав було говорити Агіас, але Дітар його призупинив.

– Гарзд. Нехай ці твої якості залишаться при тобі. Ти краще скажи, навіщо збрехав їй?

– Збрехав? – Здивувався Агіас. – Про що?

– Про іншу жінку. – Спокійно нагадав він своєму другу. Агіас злегка почервонів, відчувши провину.

– Це все через Серафіма. – Почав виправдовуватися чернець. – В мене немає нікого, а в неї є він – син Авраала. Я просто не можу це прийняти.

– Нас завжди вчили говорити і робити те, що ми самі вважаємо за потрібне.

– Я можу вбити його, або зробити абсолютно нікчемним. А що Братство зробить зі мною потім, від цього легше не

стане нікому.

– Можеш або не можеш, зробиш або ні – вирішувати тільки тобі.

– В мене вже є заповітне бажання – закрити його мертві очі, поки не виконаю не помру.

– Батько вбивці забуває, а батько вбитого ніколи.

– Мені, тільки мені з цим жити.

Дітар знову зробив знак Агіасу говорити тихіше. Втомившись боротися з думками, Агіас зробив кілька швидких кроків і майже порівнявся з дівчиною. Та відразу зрозуміла, що є розмова. Вони трохи відстали, Дітар же пішов на чолі загону.

Надіша взяла Агіаса під руку. Немов судома прокотилася по тілу ченця від цього дотику. Тоді він почав першим:

– Схоже, що я потребую тебе більше, ніж ти мене.

– Слова стають зайвими, коли говорять про те, чим наповнене серце. Не треба слів, щоб сказати правду. Я бачила, як ти мене вчора захищав.

– Якщо треба я стану другом, найкращим і найвірнішим. Мені б лише знати, що тобі це треба, я завжди буду поруч – повір мені!

– Адже це не буде простою дружбаю? Ти мені пропонуєш свою любов. Я ж бачу.

Агіас заговорив швидко, ніби боячись забути слова.

– Я знаю, що хочу бути з тобою. Я хочу жити з тобою,

точніше не хочу жити без тебе.

– Я не вірю в те, що ми зможемо бути разом.

– Ти будеш щаслива з ним? З Серафімом? Вірніше, просто без мене. Ти не будеш зі мною, але ти мною будеш пишатися. Я готовий на все заради тебе. Забратися на найвищу гору, щоб дістати для тебе зірку з неба, або спуститися в саму глибину океану, заради найдорожчих перлів. Навіть, якщо знадобитися пробиратися до тебе крізь жакливіх демонів, я не здригнуся і вб'ю кожного з них. Я спущуся в Підземний Світ, знайду там найнебезпечніше чудовисько, і його битиму, битиму, битиму! – Кажучи це, Агіас взяв в руки уявний меч і завдав їм удару по повітрю.

– Ти або роби, або не роби, а обіцяти не потрібно.

Агіас хотів ще щось сказати, але вони побачили, що Мріадр зупинив тигра, і назустріч вийшли Есін з Дітаром. Вигляд у них був стурбований.

Одного разу, під час Великої Війни, армія Ханоя врятувала плем'я темнолицих людей і відвела від небезпеки в Підземне Царство, де вони залишалися багато років. Люди племені, навіть живучи в підземеллі, не втратили смуглявість шкіри і свої звички бурхливо веселитися у свята, або сумувати в горі.

Плем'я множилося числом: жінки були плідними, а чоловіки сильними і спритними. Здавалося, їм було добре в Підземному Царстві.

Проте, через одну жінку, ім'я якій Ануш, їх вигнали зі світу, що став їм майже рідним. Зараз вони розсіялися по всій Азії: діти займаються випрошуванням і дрібним крадігством, жінки – ворожінням і також не гребують зазіхнути на чуже, і лише деякі чоловіки є гарними ремісниками і торговцями кіньми. А найталановитіші, стають дресирувальниками ведмедів і заклиначами змії.

З цим народом і виріс Дітар – нині командир варти Білокам'яного, найуміліший і безстрашніший воїн Братства.

Есін говорив спокійно, але вигляд його був заклопотаним.
– Цигани значно зміцнили табір: вежі, пастки, частоколи.
Агіас подав голос:

– Вних накопичилося надто багато золота. Дівати його нікуди, а старий Міха боїться, що чутки про їхні багатства притягнуть до них зграї бандитів, як і до нас.

Від цих слів Мріадр несхвально насупився:

– Щоб не відбувалося в таборі, нам треба потрапити в середину. – Строго сказав Дітар. – Емоції нам не помічник, треба думати головою.

З всієї групи, Дітар був найрозсудливішим і завжди мислив раціонально, завжди вигадував вихід із складних ситуацій, це і допомогло ченцеві стати кращим воїном Білокам'яного селища, а незабаром і командиром варти.

– Так. – Есін також схмурнів, але з іншої причини. – Недалеко розташувався великий табір індусів. Схоже вони з Калінги і серед них є професійні воїни. Також я бачив пару

десятків берсерків в ланцюгах. І головне – їх багато. Дві-три тисячі!

– Ось тобі і відгадка на багато питань, Дітар. – Агіас сумно посміхнувся. – Ці цигани ніколи не вміли тримати язика за зубами.

– Та все ж, питань стало ще більше, мій друг. Наскільки далеко готові піти солдати Калінги у пошуках своїх відповідей? Впевнений, що старий циганський Барон щось придумав, щоб зберегти і золото, і свій народ. А мені потрібно зупинити індусів. Тут, на озері біля Білокам'яного селища, або навіть у Монастирі. Скрізь, де вони будуть з'являтися, я битимуся з ними, не даючи рухатися далі.

– Підемо в селище. Там у всьому розберемося. – Запропонував Мріадр. – Якби індусам треба було золото, вони давно б вже спалили циганів дотла. Розвідники шукали щось інше. Чи – когось іншого. – Старий коваль говорив, як завжди переконливо і не кваплячись.

Після його слів, Дітар з Есіном висунулися до веж циганського селища.

Надіша опустила Грету, що прокинулася, на землю. Та все ще була укутана в мантию Есіна, на якій золотом виднівся напис "Сила через радість". Дівчинка, ледве встав на ноги, підійшла до Агіаса і взяла його рукою за штанину. Чернець був не проти, а швидше і рад, що дитині він сподобався. Грета йшла поруч, притискаючись до його ноги. Мріадр задумливо поглядав на довгий кинджал, після чого сховав його.

Потім старий став на одне коліно перед тигром, ласкаво взяв його руками за величезні бакенбарди і, втупившись йому в очі, щось ласкаво зашептав.

Тигр у відповідь муркотів, і спробував потертися своєю мордою об голову старого. Той не дозволив, ласкаво тріпав щоки тварини і ніби співучо читав якусь молитву. Надіша сіла збоку і, обійнявши тигра за загривок, також дякувала за дружбу і вірність. Потім, вони мало не силою розгорнули кішку назад, і командами та хлопаннями відправили до джунглів. В циганів тиграм місця не було. Це було правилом Міхи.

Повз попереджених стражників на вежах, всі пройшли до поселення. Агіас помітив, що охорони стало в кілька разів більше, а Дітар сказав, що п'ять років тому вежі були набагато нижчі. Саме стільки він тут не був. П'ять років у Братстві пройшли дуже швидко. Коли він йшов, він і уявити собі не міг, що повернеться, тим більше – при таких обставинах. І все ж таки, доля привела його до рідного будинку.

Ченці поправили мантії і обоє накинули капюшони на обличчя. Мріадр посадив Грету собі на шию, і сказав, що хоче зустрітися з однією людиною. Через мить він сховався осторонь невеликого ринку.

На центральній площі було шумно. Там завжди щось відбувалося, але зараз у галасі, чулися крики відчаю і злості. Друзі вирішили підійти ближче, пробравшись крізь невели-

кий натовп роззяв. Більшість жителів, ще були зайняті обговоренням недавнього приходу індусів. Проходячи повз людей, Дітар впізнавав багатьох, але своє обличчя приховував. Ченці звернули увагу на крики. До невисокого стовпа, в натовпі на площі, була прив'язана за руки дівчина.

Розпатлана, в яскравій різнокольоровій сукні, розірваній на плечах, з поглядом пантери, що потрапила в капкан, і подряпаною шиєю, ця, чорноволоса циганка була справжньою красунею. Навіть Надіша глянувши на неї, стала ближче до Агіаса, як би побоюючись, що той може закохатися в незнайомку. Дітар, побачивши її, зупинився, як укопаний, і схопив кантрі ченця за рукав. Агіас відчув, що його друг неймовірно напружений.

Високий чорнобородий циган, судячи зі всього – господар будинку, стояв спиною до натовпу, з явним наміром вдарили дівчину величезним батогом. Народ підбадьорював його криками. А дівчина буквально гарчала від безсилля, проте сліз на її очах не бачив ніхто.

Дітар хвилювався, не відпускаючи рукав мантиї Агіаса, зробив три кроки вперед і потягнув його за собою. Вони підійшли до хазяїна разом.

– Що тут відбувається? – Звернувся Дітар до господаря будинку. – За що ви караєте цю жінку?

Той озирнувся. Тінь здивування промайнула на його обличчі, але швидко зникла.

– А чому це ченці втручаються у наші справи? Йдіть, вам

тут не раді.

– Що вона зробила? – Терпляче і рівно повторив Дітар, чим показав, що він хоче почути відповідь.

– Я пустив її у свій дім, а вона вкрала прикраси моєї дружини. Вона злодійка і доки їх не поверне, я її не розв'язу. А якщо не поверне, то я відрубую їй руку. – І циган на підтвердження своїх слів вказав, на притулену до стіни будинку, сокиру. – Ось тільки дочекаємося Барона і відразу перейдемо до покарання.

– Я її купую! – Вигукнув Дітар і подивився на Агіаса. Той, мовчки, запустив руку під мантію і витягнув величезний самородок. – Досить?

Побачивши такий скарб, натовп зашумів. Обурений циган озирнувся і відразу забув про свою жертву.

– Ха-ха! Ченці стали купувати собі дружин з бродячих злодіянок? – Він вправно спіймав на льоту, кинутий Агіасом шматок золота і розсміявся. – Я буду першим циганом, хто не стане торгуватися! Цього вистачить.

З цими словами чоловік пройшов повз здивовану дівчину і сховався в своєму домі.

– Ні, не треба! – Закричала дівчина, і сльози хлинули з її очей. Циганки більше всього на світі цінували свободу і знали, що своїх дружин ченці Братства тримають в покірності і не терплять норавливих. Ченці іноді знаходили собі дружин в різних містах країни з бідних сімей або у работоргівців. Це

було для дівчат все ж кращею долею, ніж померти від голоду або продавати себе першому зустрічному за гроші. Але циганки ніколи не погоджувалися на таку долю.

Дітар, впевненим кроком підійшов до неї, і у всіх на очах став відв'язувати. Вона плакала і чинила опір, а натовп зловтішно сміявся. Звільнившись, дівчина подивилася ченцеві в очі. На мить завмерши, вона різким рухом зняла з його голови капюшон, немов хотіла переконатися, що це саме та людина, яку вона впізнала.

Як тільки з'явилося обличчя ченця, в натовпі одразу промайнула хвиля здивування. Вони не чули про нього уже ось п'ять років.

– Це що, Дітар? – Зашепотілися між собою цигани.

– Ніби він. – Відповідали інші.

Перешіптування ставали все голосніше і голосніше, доки не перейшли на крик.

– Та це той самий сирота – кричав циган з натовпу. – Він був раніше разом з нею! – Тицяв пальцем на дівчину у стовпа.

Стало ясно, що всі його впізнали. Відразу кілька хлоп'ят кинулися бігти в різні боки, кваплячись розповісти всім дивовижну новину.

Підстрибнувши, дівчина кинулася в його обійми. Сльози страху перетворилися на сльози радості. Чиста і щира посмішка з'явилася на її обличчі. Довге, до середини стегна волосся, смоляного кольору, здавалося, готове було укрити їх

від сторонніх очей. Очі її заблищали чорними сапфірами. Красуня плакала і міцно – міцно обіймала свого рятівника. Дітар навіть не був готовий до такого, він лише мовчки, тримав її і гладив по волоссю, що розсипалося по спині.

– Я тут... я з тобою... я з тобою... тепер назавжди...

– ...

– Я тебе не кину. Я тебе оберігатиму і більше ніколи не втрачу.

– Впевнений?! – В циганці немов прокинулася дитина. Вона відхилилася, не випускаючи Дітара з обіймів, і розсміялася. – Міцно мене доведеться тримати!

– Так, я твердо в це вірю.

Дітар раптом побачив в очах коханої переляк, випустив її і різко озирнувся.

– Все добре. Я поруч, заспокойся. – Говорив Дітар, майже пошепки притискаючи дівчину до себе.

– Ти знову підеш! Ти змінився!

– Ні, не піду. Я буду поруч і не кину.

Вона відхилилася і, не випускаючи з обіймів свого рятівника, посміхнулася і запитала:

– Ти впевнений, що зможеш дотримати слово?

– Я ні в чому не був такий впевнений, як у цих словах. – Сказав чернець і теж посміхнувся, але помітив, що саме в цей момент вираз обличчя дівчини змінився. В її очах був переляк, Дітар різко повернувся.

Посеред площі, взявши друзів у півкільце, стояли

озброєні чим попало люди. Відразу було видно, що це не воїни, а бандитська зграя. Вперед вийшов один із них. Мабуть, його можна було назвати гарним: дорогий одяг не приховував, а тільки підкреслював атлетичну фігуру, волосся зібране в довгу косу, борода обстрижена, а вуса закручені вгору. Дорога зброя була не як у інших, а ретельно підібрана або викована за замовлення – ченці оцінили, що перед ними стоїть справжній боєць. І, схоже – ватажок.

На вигляд йому були років тридцять, коли б не шрами та відбитки розгульного життя на обличчі.

– Ха – ха! Бідний Дітар повернувся за черговою порцією стусанів?! Шрам, що я тобі залишив, не турбує перед дощем? – Єхидна напівусмішка не сходила з обличчя ватажка бандитів. – Та ще і чернечу мантию десь вкрав. Нічого не змінилося: злодюжка прийшов врятувати таку ж злодійку, як і сам. Але тільки сьогодні цього не станеться!

Немов підбадьорені його словами і мовчанням ченців, з – за будинків стали виходити люди. Ці цигани також були озброєні, чим попало: від ножів до сокир і сап.

– Лекса. – Дітар пішов назустріч ватажкові, зробивши знак друзям залишатися на місці, а дівчині приєднатися до них. – Я прийшов сюди не для бійки, і менш за все, чекав побачити тут Тарсішу і... тебе. Я завітав до Міхи з дорученням.

Дітар підходив до Лекси повільно, тримаючи руки на видноті, з відкритими долонями, поверненими вгору. Він робив

все, щоб показати свої мирні наміри.

– Я не пам'ятаю образ. З тієї пори пройшло надто багато часу. Я не тримаю на тебе зла.

Дітар навіть не встиг закінчити, як Лекса нестримно зробив два кроки йому назустріч і завдав блискавичного удару кулаком у сонячне сплетіння. Чернець зігнувся навпіл і опустився на одне коліно. При цьому, він все ж підняв руку, зупиняючи друзів, готових було кинутися йому на допомогу.

– Ви, ченці, порушили наш договір і будете покарані!

– Я циган, ченці нічого не порушували! – Гордо сказав Дітар. – Лекса. Ти пам'ятаєш про це? – Голос Дітара залишився рівним і не здавленим після удару.

Агіас знав, як його друга тренували відразу п'ять-шість ченців воїнів, захищатися і тримати удари зі зброєю і без. Тому він утримував і Есіна, і Надішу, щоб ті не діставали зброю. Тарсіша ж просто вчепилася в мантію Агіаса і шепотіла чи то молитви, чи то прокляття.

– А мені плювати, хто ти, чужоземний підкидьок! Ти не циган і не був ним ніколи! Ти – мавпа, яка завжди стояла у мене на шляху.

Лекса ставав хоробріше і впевненіше. Він ходив навколо Дітара, голос його ставав все голосніше.

– Навіть цю дівку, тобі вдалося в мене забрати!

Тарсіша ще сильніше притиснулася до Агіаса і вискалилася, як пантера, готова до бою.

Лекса продовжував:

– Це я хотів її викупити і забрати собі, і я б не дозволив її карати! Але ти з'явився нізвідки, щоб і тут мене випередити! Досить! Настав кінець і тобі, і цьому ганебному союзу з ченцями. Ми відправимо ваші трупи назад у Монастир. Тут, такі як ти, не потрібні! Але перед цим ти побачиш, що я зроблю з твоєю циганкою!

Лекса стояв позаду Дітара і спеціально повільно витягував кинджал. Він явно не повірив, що Дітар дійсно міг стати ченцем. Також повільно він заніс кинджал над головою, як би демонструючи всім, свою силу та правоту. Потім направив зброю до шиї Дітара. За мить до зіткнення клинка і тіла, чернець ухилився, і кинджал пішов в землю.

– Ми прийшли сюди не стосунки з'ясовувати і не мстити. В нас справа до Барона.

Замість відповіді, ватажок ще раз змахнув кинджалом вже поперек, маючи намір потрапити по животу. З легкістю відхилившись від атаки, Дітар встиг завдати прямого і точного удару йому в голову. Він мітив прямо в перенісся, але боячись покалічити свого супротивника, завдав удару в вилицю. Той впав на землю, випустивши свою зброю.

Лекса швидко піднявся на ноги і захотів вдарити Дітара по обличчю, але чернець різким рухом відвів однією рукою удар цигана убік, а другою схопив за потилицю і трохи підштовхнувши, вдарив його лобом об дерев'яну балку, до якої раніше була прив'язана Тарсіша. Потім підставив йому ногу і повалив нападаючого на землю. Це послужило сигналом,

щоб з десяток циганів кинулися до ченця з різних боків.

Тарсіша притиснулася до Есіна, який захотів вийти до Дітара на допомогу, але Агіас взяв його за рукав, чим затримав.

– Він сам повинен завершити почате, бо в усіх справах є наслідки.

Тарсіша затрясла мантию Агіаса :

– А якщо в нього не вийде?

– Вийде. Порушимо договір – вони перестануть працювати у шахті. Не хвилюйтеся, для Дітара п'ятнадцять чоловік не повинні стати проблемою, він впорається. В нього був добрий вчитель.

– Це ти про себе? – Надіша зрозуміла, про кого йде мова.

– Так. Зараз він міцно стоятиме на ногах.

Тарсіша здивувалася від почутого. Агіас згадав їх тренування в Тигровому селищі, коли він, кантрі чернець, зв'язував Дітару руки за спиною і примушував битися з кількома суперниками.

Через мить він вже бився з всією бандою. Не дивлячись на меч за спиною і кинджал на поясі, чернець встав у стійку та кулаками прикрив лице.

– Ну що, підходьте по одному. – Він, як в дитинстві, піднявся один проти всіх.

Дітар став спиною йти вздовж будинку і ухилявся від ударів, деякі пропускав по голові та рукам. Але у відповідь чернець завдавав дуже швидких і точних ударів, що збива-

ли з ніг кожного цигана. Цигани його оточили, але він ви-чікував момент, коли один з них відкриє вразливе місце і не втрачав можливості зробити удар. Природний талант, нині він у цьому переконувався в черговий раз. Дітар бився само-стійно проти натовпу, б'ючи одного за другим, і не боячись підставити себе під удар у відповідь.

– Вони вб'ють його! – Крикнула Тарсіша.

Есін зробив ще один крок у бік бійки, але Агіас знову його зупинив:

– Хто чоловіком народжений, той народжений перемага-ти. Якщо щось можна довести справою, то на це не мож-на витратити слова. Дітар завжди повинен залишатися чоло-віком.

– Що ж відбувається? Злодійку треба покарати! Чому чен-ців всі бояться? Ви ж бачите, що вони порушили договір! – Кричав Лекса.

– Що ти наробила? – Запитав Агіас, поки Дітар пропускав удари на їх очах.

– Невже зараз це так важливо? – Обурилася Тарсіша.

– Схаменись, ми ж не такі. – Есін рвався на допомогу.

Але Агіас в черговий раз його зупинив:

– По – перше, він все робить правильно, а по – друге, він ще жодного разу не впав.

– Чому він не бере зброю? Я зробив йому відмінний меч.

– Тому що він їх карає, а не знищує. І ти, мій друг, не мирися із злом, бо зло, яке залишилося без покарання, мно-

житися, а провина лежить на тому, хто залишив його безкарним.

Здавалося, почався якийсь божевільний танок – вихор, до якого залучалося все більше людей: пола чорної чернечої мантиї описувала хитромудрі кола, Дітар то злітав над натовпом, то повністю пропадав з очей під купою тіл, щоб знову злетіти. Кожну мить з вихору вилітав хтось з бандитів, щоб поповзти убік. Той, хто брав в руки зброю, або ранив одного зі своїх, або самого себе.

Всі ці кілька хвилин тільки Агіас зберігав цілковиту холоднокровність: він знав ціну, сплачену Дітаром за уміння володіти мистецтвом битви без зброї. Всі інші, навіть Тарсіша, готові були кинутися в бій. Але через хвилину-дві все було закінчено: кілька циганів відтягали Лексу убік і приводили його до тями, поливаючи йому лице водою прямо з глеків. Інші, розбившись по групах, в три – п'ять чоловік, допомагали один одному, злісно поглядаючи в бік ченців.

Тарсіша кинулася до Дітара і стала оглядати подряпини і садна на його обличчі і руках. Есін обернувся до Агіаса:

– Краще було запропонувати їм тиждень роботи в шахті за подвійну ціну. Вдалося б уникнути "цього". Біля воріт стоїть армія індусів – дорога кожна хвилина.

– Це б не розв'язало проблему. Багаторічна суперечка повинна була закінчитися.

Всі глянули на Лексу, що прийшов до тями. Той кількома ударами розшпурляв своїх "помічників" і швидко зник з

площі у бік сторожових веж. За ним поспішали його бандити. Назустріч бігла варта на чолі з Маркітаном. Командирові загону було досить одного погляду, щоб визначити, хто найбільше постраждав. Міха зупинив Лексу, схопивши за сорочку. На відстані, не було чути слів, які говорив йому циганський Барон, але його жести говорили про те, що Міха в гніві.

Бандит не став вислуховувати старого, а лише висмикнув свою сорочку з рук цигана і повернув углиб селища.

Барон зупинився в декількох кроках, даючи можливість гостям наблизитися, дотримуючись субординації: Агіас – кантрі чернець, Дітар – командир вартових, Есін – коваль і лише за ними – жінки, не виходячи через спина чоловіків.

Міцний, гарний і мужній ватажок циганів, абсолютно не виглядав на свої сімдесят років. Ті, хто живуть, поблизу боліт рано старіють, але не Міха. Він немов відшукав чарівне зілля, що дарувало йому сили і довголіття.

Він упізнав Дітара і запитав:

– Що такого жахливого ти побачив в тих краях, що повернувся назад?

В цій фразі було багато сенсу, але тільки для Дітара і Міхи. Минуле ченця було відоме тільки йому. Дітар нічого не відповів, лише дав зрозуміти, що він тут ні як циганське хлопчеченя, а як чернець таємного Братства.

Агіас зробив крок убік, даючи другу вийти вперед.

– Я говоритиму від імені батька Авраала. – Відповів Дітар, і став поправляти мантію і приводити себе до ладу.

– Тоді ходімо в мій будинок. – Сказав Міха, і вже зовсім іншим тоном, по-батьківськи додав:

– Адже ти не забув, де він. Бери з собою своїх друзів.

В гості вони йшли вже безладним натовпом. Міха все ж – першим, а за ним Дітар з Маркітаном, який все запитував через що бійка, та і взагалі здивувався тому, що циган повернувся через п'ять років, посвяченим у ченці, адже раніше нікому з циганів цього не вдавалося. Всі мовчали, і у кожного на душі була тривога.

Біля будинку Барона, Дітар з Маркітаном відійшли убік, вони поговорили менше хвилини, а потім чернець передав йому шматок золота. Той взяв золото і відразу пішов. На вигляд, це нагадувало деяку плату за угоду.

Міха розпорядився розпалити вогнище біля річки і приготувати вечерю для гостей. Агіас передав мішок, наповнений золотом, після чого разом із Дітаром зайшов у будинок.

У будинку ченці відразу відчували тепло. Сидячи на килимах, Дітар розповідав, як він вже двічі бився з індусами, і що ченці про них майже нічого не знають.

– Вони сьогодні і до нас завітали. Два брати Андрогін і Міланос привели досить велику армію з Калінги, я думаю – близько п'яти тисяч. Андрогін сказав, що на їх країну хоче напасти Ашока, новий Цар мауреїв. Вони дійсно шукають Монастир, оскільки впевнені, що змусять вас стати їх поміч-

никами у війні. А тепер, підемо до вогнища, я розповім, як покарав їх сьогодні вранці.

– Я маю владу від імені Авраала запропонувати вам допомогу: ви можете сховатися в стінах нашого Монастиря.

Барон ввічливо відмовився, пояснив, що сам захистить свій народ. Розмовляючи, вони вийшли на вулицю.

– Залишайтеся в таборі до світанку. Зараз дійсно небезпечно навколо. І розкажи мені про свої плани на Тарсішу. Її теж не було в нас п'ять років, і повернулася вона тільки минулого тижня.

Тарсіша прогулювалася селищем, її не було тут досить давно, і вона пам'ятала все по – іншому. Спогади не завжди точні. Вона зупинилася у крамниці з одягом, задивившись на сукні.

– Хочеш приміряти? – Привітно звернулася до Тарсіши продавчиня.

– Так. – Кивнула у відповідь циганка і звернула увагу, на те, що шнуровка корсета знаходилася попереду. А це означало, що дівчина сама зможе його застібати. Через пару хвилин вона вже уважно оглядала себе. Дивно, але сукня підійшла ідеально і сиділа, як влита.

– Тобі дуже йде. Відразу видно, що річ знайшла хазяйку. Бери.

Сукня дійсно була гарною, пошита в циганському стилі. На грудях – витончене шнурування, рукави три чверті, спина

на половину відкрита. Сукня була досить довгою, і вона їй дуже личила.

– Добре, беру. – Погодилася Тарсіша.

Коли всі вийшли до річки, то стали сідати ближче до вогнища. Дітар помітив одного хлопця, років шістнадцяти. В нього був перебитий ніс, а в очах питання без відповіді. Він хотів тренуватися, але ніяк не наважувався бити по дереву. Дітар підійшов до нього:

– Своїми силами. – Це була фраза з книги Ханоя. – Якщо тобі скажуть, що мрії не збуваються – не вір. Вони збуваються, якщо за них боротися.

– Дякую. Тепер все буде по – іншому. – І хлопець завдав удару по тренувальному дереву.

– Я знаю – буде боляче, але лише з болем прийде пізнання. Ти навчишся притупляти біль та керувати своїм тілом. – Дітар наїжачив волосся хлопчикові і той посміхнувся.

– Ей, вихователь, ти збираєшся вечеряти?! – Агіас стояв вдалині і сміявся.

– Так, йду! – Відповів чернець, і подивився на свої руки, кулаки були в шрамах, адже на тренуваннях в Тигровому, він завжди розбивав руки в кров.

Глава 7

"Чернець може випробувати страх, але проявити його – ніколи"!

Заповідь Сьома. Кодекс Братства тибетських ченців.

В самому серці Монастиря Агарті, розташовувався головний храм. Він був вищий та більший за інші, і вміщав у собі багато залів та приміщень, починаючи від кухні і закінчуючи таємними кімнатами, де зберігалися реліквії Братства. В головному залі, серед сувоїв, стояв Глава Братства – батько Авраал. Він спирався на невеликий п'єдестал обома руками, що б його ноги могли відпочити. Авраал був могутнім воїном і мудрим наставником. За роки його правління не було жодного приводу засумніватися в ньому, або його рішеннях.

Навіть сьогодні, коли старість розмірено дихає йому в потилицю, він все той же сильний і мудрий, повага його побратимів не згасла. Час, здавалося, плив через нього і зупинявся на невеликому кинджалі, що лежав перед старцем, з рукояттю у формі змії, що кусає себе за хвіст – кинджал Ханоя. Символ, що охороняє світ від злих сил. Опоясуючи собою землю, він говорив: все що було, є і буде завжди повертається до своїх витоків.

Скорбота і гордість боролися в серці Авраала. Сотні і сотні разів він читав цей напис на рукояті кинджала, та все ж не міг відвести погляд. "Завжди тримай своє слово". Слова Ханоя. Він ніби сподівався, що нова, світла думка осяє його розум, як це траплялося вже безліч разів. Але почуття... почуття зачиняють навіть перед найсильнішою думкою. Чи відкривають ці двері навстіж?

Чернець взяв кинджал, але рука зрадницьки здригнулася, і звук падіння різко порушив тишу в храмі. Три кантрі ченця, що сиділи в різних кінцях залу, навіть не озирнулися – вони були зайняті своєю справою, їх так навчили, цьому вони присвятили свої життя, свої душі. Ніщо і ніхто не могли завадити їм, виконувати свої обов'язки, їх відданості справі можна було тільки позаздрити.

Авраал підняв клинок і сильніше стиснув його в руці, немов боячись знову впустити. Його підводить власне тіло! Та все ж, день змінюється вночі, літо – взимку, слідом за затишшям вибухає буря, все що народжується, рано чи пізно помирає, а все, що розквітло і набирає силу, врешті – решт знову слабшає і чахне. Чернець може це прийняти, воїн – ні. Він не хотів бути враженим часом, не хотів ставати слабким, до цього Авраал був не готовий.

Сумніви краяли його душу. Чи правильно він вчинив, побудувавши кріпосні стіни замість того, щоб знайти новий притулок для зберігання "таємниць поколінь"? За роки ченців ставало все більше і більше, і залишатися в тіні ставало

складніше.

– "Якщо рука не поранена, можна нести отруту в руці. Отрута не пошкодить людині, що не має ран. Хто сам не схильний до зла, не буде завдавати його іншим". – Слова Ханоя, немов заклинання, звучали в голові старого Глави Братства. Смерть, для тих хто прийшов за золотом ченців, була не злом, а позбавленням від зла. І Ханою нема в чому дорікнути Главу Братства. Адже не золото охороняли ченці – що таке для Царя Світу якийсь метал?! М'який, непридатний ні на що, лише радувати цих жадібних нікчем. Метал повинен був стати захистом стародавнього Братства, але став приманкою для ворогів.

Ченці багаті тим, що не можна купити ні за яке золото світу!

Старий спіймав себе на думці, що тримав зброю останній раз тільки на тренувальному майданчику, і це було досить давно. Він боявся втратити свою силу і спритність. Боявся бути даремним у битві. Цей страх не давав йому спокою. Чи здатний він приймати правильні рішення? Чи врятують фортечні мури від нових непроханих гостей? Сьогодні їх виявив загін розвідників, це змусило його засумніватися в своїх силах. Його ніби поглинало почуття тривоги, воно скребло з середини, адже це була не банда, а вже частина армії. Значить... і знову сумніви! Якщо зараз час захищатися, то коли настане час піти?

– Померти не страшно, я зробив все. Все я зробив вірно. –

Прошепотів Глава Братства. Його вилиці стиснулися, ніби він здавлював крик.

Ось вже кілька років він намагається передати свої знання єдиному синові Серафіму, готуючи його до управління Братством. На жаль, спадкоємець мав інші пристрасті, які явно були не до душі побратимам. Все більше часу Авраал став проводити наодинці, його бажання спокою ніяк не покидало, навпаки, все більше хотілося самоти. Величезна небезпека цього у тому, що через час починаєш до нього звикати і вже просто не пускаєш нікого в своє життя.

Він віддав перевагу самотності не через смуток, а тому що вона дає більше, ніж може дати майже все його оточення. Він втомився. Він відчув старість. А один з найважливіших законів Братства свідчив: "Ченцеві можна відчувати страх, але ніколи не можна його проявляти".

Беззвучно відчинилися двері. Ввійшов схвильований кантрі чернець ОльханКарин.

– Слава Ханюю – ви тут.

– Тихіше, – скривив губи Авраал.

– Прошу вибачення, Орхана тільки що доставили до в'язниці і посадили в камеру до його брата Османа.

– За що?

– Він казав всім, що може довести невинність свого брата і навіть був готовий сперечатися на золото, що він правий. Брата його взяли під варту за вбивство.

– Мій друг, як ти вважаєш, за що можна відібрати в лю-

дини життя?

– За будь-який повторний злочин. Якщо людина зробила одне і теж двічі, значить – не зупиниться. – ОльханКарин карбував кожне слово, ніби на уроці по вивченню Законів Братства.

– Час нас сильно поміняв. А ще?

– За умисне вбивство. Ніхто не має права відбирати життя іншої людини, яким би він не був. – Також швидко і чітко прозвучала відповідь.

– Гм... насправді все навпаки, ніж ми бачимо, відчуваємо... чи знаємо... – всупереч очікуванням кантрі ченця, Глава Братства навіть бровою не повів, лише продовжив. – Як ти думаєш, що найскладніше в керуванні нашим Братством? – Запитав Авраал, продовжуючи стискати в руці священний кинджал.

Кантрі чернець мовчки, проковтнув слину, не зронивши ні слова. Він розумів, що зараз його слова можуть бути дуже різкими і прийняв рішення бути обережним.

– Ідеальне Братство – це система, яка керує сама собою. Завдання Глави – створити таку систему і нічого не міняти, доки вона працює.

– Кожне суспільство має своїх ворогів, зовнішніх і внутрішніх. Вважаю, створити її дуже і дуже складно. – Обережно помітив ОльханКарин.

– Звичайно. Таку систему створив Ханой. Але є і друга складність: якщо ти отримуєш систему, яка працює, дуже

важко не піддатися спокусі, почати її змінювати.

– Можливо, ви бажаєте побути один? – Делікатно запитав чернець.

– Не ганьби моєї сивини.

– Я хочу в черговий раз доповісти про нашого брата, вашого сина. – На словах "в черговий раз" кантрі чернець зробив легкий, але цілком помітний наголос.

– Серафім. – Авраал ще більше нахмурих брови.

– Так, знову він. Нехай він і займає високе становище, але він заплямував себе постійним пияцтвом. – Стараючись, щоб його голос не здригнувся, промовив чернець.

– Де він?

– Взяв вино і сидить за таверною. Сказав, що смерть Анріса – це для нього серйозний привід випити. Ми говорили йому, що спадкоємцеві Братства не варто захоплюватися вином.

Авраал підняв руку, зупиняючи його.

– Панадій залишив цілком ясний заповіт, в якому дав точні інструкції, хто стане наступним Главою Братства після мене. Надалі керувати Братством буде тільки мій син. Він має статус спадкоємця Братства і навіть, якщо він п'є, то нехай п'є. Ханой, словами Панадія велів нам довіряти.

Тут тільки Авраал звернув увагу, що він підняв руку, що стискає кинджал, притому настільки сильно, що кісточки пальців побіліли. Опустивши руку, чернець зробив серйозне зусилля, щоб розтиснути пальці і не подати вигляду, як важ-

ко йому це далось.

– Ми з тобою дружимо все життя, брат мій ОльханКарин. Чи змиришся ти з тим, що після моєї смерті керувати буде він?

– Ні. Але проти цього я не виступлю і сперечатися не стану.

"Звичайний правитель нагороджує тих, хто йому подобається і карає тих, хто йому не любий. Мудрий же правитель поступає не так. Його благословення неодмінно поширюється на тих, хто має заслуги, а покарання падає на тих, хто має провинності", – слова Панадія звучали у голові Авраала. Здалося, що замовкли вони на мить, але наступні слова Авраал вимовив тільки коли кантрі чернець, що сидів в кутку, піднявся щоб замінити свічки.

Язики полум'я з новою силою освітили клинок Ханоя. "Той, хто не зрозумів твого мовчання, навряд чи зрозуміє слова". Авраал простягнув кинджал ОльханКарину рукояттю вперед і коротко вимовив:

– ОльханКарин, коли ми довіряємо людині, ми даємо йому в руки ніж. І йому вже самому вирішувати: захистити тебе їм або знищити.

– ...

– Присягайся на святому кинджалі Ханоя, що ти, один з дванадцяти кантрі ченців, і твої воїни, виконуватимуть всі мої накази, а після моєї смерті – і накази мого сина.

– Пробачте батько, я не можу. – Насилу вирішившись, відповів чернець.

– Ти можеш, інакше я б тебе не просив.

– Як ви можете таке просити? – Вже впевненіше говорив ОльханКарин. – Хіба ідеали Братства не вищі.

– Не вище! – Строго відповів Авраал почавши підвищувати голос. – Для тебе нічого не може бути вище за мої слова.

– Я не зможу виконати ваше прохання.

– Тоді виконай наказ! – Сказав глава Братства, і ченцеві довелося схилити голову.

Правила Братства зобов'язували беззаперечно виконувати будь-які накази старшого. Найчастіше ченці просили про допомогу і давали завдання з поваги один до одного, але бували випадки, коли доводилося наказувати.

– Я виконаю наказ! – Прозвучав голос ченця, і він схилив голову.

Авраал підніс до нього кинджал і той приклав губи до ле-за.

– Дякую тобі. Ти зробив правильний вибір. А тепер я бажаю почути, як ми можемо протистояти новому ворогові.

– Якраз про це я і хотів поговорити. Якщо буде війна...

– Війна буде.

– Цього не можна допустити ні в якому разі. Може "подати руку ворогові"?

– Якщо ворог без попередньої домовленості несподівано спробує укласти перемир'я, тут безперечно ховатиметься

підступ.

– Нам не потрібні їх умови. – Погоджуючись, кивнув чернець.

– Коли на ринкову площу потрапляє озброєний розбійник, всі хто там знаходяться – стороняться його. Чому? Не через те, що він хоробріший, ніж всі люди на площі, а через те, що готовий померти, не зрівняється з тими, хто дорожить життям. Коли ти зможеш озброїти Братство?

– Мені треба деякий час. Дітара зараз немає і я би міг зайняти його місце в Білокам'яному.

– Він виконує мою волю, чого вимагаю і від тебе.

– Близько трьох днів. – Ухильно відповів кантрі чернець.

– Добре, я даю тобі один день.

– Але нам треба час – хоча б два дні.

– Син мій, не торгуйся, ми не на ринку. Якщо індуси нападуть раніше, ти поведеш війська.

– Батько Авраал, як завгодно. Мені треба віддати деякі розпорядження і попередити інших кантрі ченців. – ОльханКарин додав невеликий уклін.

– Треба терміново зібрати всіх кантрі ченців. Вони мені потрібні. – Наказав Нісан Авраал.

ОльханКарин почувши ці слова, здригнувся. Зібрати ченців справа не проста, оскільки у кожного свої обов'язки і не звичайні, а такі які вимагають постійної участі. Деяких не буває в Монастирі тижнями, а то і більше. Чернець стримав це в собі, розуміючи, що Главу Братства не цікавлять склад-

нощі, які виникнуть при виконанні цього доручення.

– Де відбудеться рада? – Запитав кантрі чернець.

– А де їх можна зібрати? – незадоволено відповів Авраал.

– Бібліотека Білокам'яного селища – краще місце для такої зустрічі.

– Тоді нехай буде так.

Чернець видихнув, почувши згоду Глави.

– Тоді я можу бути вільний?

– Так, іди.

ОльханКарин затримався і дістав подарунок, який підготував для Глави Братства, прекрасні ножиці. Це була його особиста робота. Подарунок був унікальний, зроблений із золота і оброблений смарагдами, який ще раз підкреслював його майстерність та уміння. Кантрі чернець протягнув ножиці Авраалу.

Авраал взяв їх, подивився і, повертаючи назад майстрові, сказав:

– Мій друг, велике дякую, за твій подарунок. Це дуже гарна річ, але абсолютно непотрібна для мене. Було б краще, якби ти подарував мені голку. Ножиці мені не потрібні, а голка би підійшла.

– Якщо є потреба в голці, то ножиці зайвими точно не будуть.

– Я навчаю любові. Мені потрібна голка, щоб з'єднати наше Братство. Ножиці даремні, вони розрізають, вони розділяють. Наступного разу, принеси мені звичайну голку. Цьо-

го буде досить. Іди.

Це був саме той храм, в якому зберігалася легендарна зброя Підземного Світу. Вона називалася Ханойськими Вежами, і виглядала досить просто. Вежі склалися із шістдесяти чотирьох полірованих дисків, з невідомого, але дуже міцного матеріалу, мідної плити і трьох алмазних голок. Дванадцять присвячених ченців, які досягли спеціального титулу, по черзі переміщують диски за єдиним правилом: *"Всі диски мають бути зняті з першої голки і одягнені на третю за допомогою другої, за умови, що на менший диск не можна ставити на більший"*.

Саме в Агарії воно зберігалось і захищалося. Як вчив Ханой – ця зброя може з легкістю підірвати земну кору, обернувши планету в пустелю. Вона в силах осушити моря, затопити сушу і спорудити гори серед пісків пустелі. Ченці приховували смертельну зброю від всіх. Тільки дванадцять присвячених кантрі ченців, чистих серцем і вільних розумом, могли робити цю роботу, – зберігати. Тут, в Монастирі Агарії, Вежі мають бути в безпеці.

Ханой залишив багато настанов ченцям, і одна з них стосувалася зброї, схованої в Монастирі :

"Коли всі шістдесят чотири диски будуть одягнені на останню голку – тоді земля спустіє, тоді на землі запанує морок і смерть, коли з десяти тисяч виживе лише один, народ, досі невідомий нікому, вийде на поверхню землі".

Ханойські Вежі вважалися найвищим досягненням мудрості, а мудрість позначалася в вигляді змії. Братство вибрало її своїм символом, показуючи, одночасно і знання, і могутність. Але таємницю ретельно оберігали. Ченці збудували високу стіну в ущелині фортеці Агарії. Стали навчатися бойовим мистецтвам у Тигровому, а іншим наукам у бібліотеці Білокам'яного.

Ченці знали, що володіючи цими знаннями, вони володарюватимуть над світом, але таких, що бажали влади було багато. Вони усвідомлювали, якщо Ханойські Вежі потраплять в руки жадібних і хтивих людей, то поверхня планети може буде знищена.

Сенс перестановки дисків полягав у тому, що це дуже тривалий процес. Ніхто не знає, хто почав їх переставляти, адже це було так давно, що, на жаль, від тієї цивілізації не залишилося нічого, навіть імені. Багато поколінь займаються цією справою. Батько Авраал вже зараз докладає всі зусилля для того, щоб виростити в серцях братів міцну віру та сильне бажання здійснити мету, і не порушити закон древнього повчання. Він дуже сподівався, що його спадщина передаватиметься із покоління в покоління.

Він, як ланка ланцюга скріплює минуле і майбутнє, віддаючи свої знання і мудрість своїм дітям.

Їх метою і сокровенним бажанням було врятувати світ від зла, що поширюється, і вивести людство на дорогу добра і

взаєморозуміння. Вони не хотіли, щоб хаос правив світом, і Братство вирішило – доки ченці переставляють диски, в них є час врятувати світ, а якщо не встигнуть, то нехай він буде знищений. Авраал сподівався, що якщо людство осмислить всі свої помилки і перестане вбивати самих себе та оточення, своїми вчинками, знайде гармонію з природою, то Ханойські Вежі не згодяться.

Це було більше ніж релігія – це була віра в добро.

Майже весь храм покривали древні пророцтва. Одні показували історію яка була, інші ту, якій належить відбутися. Таємні знаки зв'язували долі ченців із стінами Агарії. Вони неначе говорили про своїх мешканців, пророкували і одночасно застерігали.

Ніхто не знав, наскільки ці стіни стали йому важкі.

– Мені стало б набагато легше, скинувши з себе такий вантаж. – Прошепотів Авраал і сперся на один з вівтарів.

Не лише вівтар нагадував ченцеві про минулі втрати. Доторкнувшись до правої руки, Авраала пронизав сильний біль – чорне тату на ній, не давало про себе забути. І знову відроджувало в ньому жаль і смуток від втрати рідних. Хворобливо позначався на ньому – настільки трепетний спогад про минуле. Ще, будучи юнаком, він наніс собі на руку ім'я улюбленого брата – Кіан. Після загибелі старшого брата він втратив цю опору і підтримку. Він не міг пробачити собі свою відсутність, в той кривавий і жахливий день. Тепер він зробить все, щоб не допустити руйнування Монастиря.

Через кілька хвилин перед ченцем лежали кілька сторінок з книги Великого Ханоя. В день руйнування Монастиря, вона була розірвана, ченцям вдалося зберегти лише її частину, інші сторінки були викрадені людьми Книготорговця. Ханой – засновник Братства отримав посвячення в святилище Підземного Царства Агарти, але він не міг винести з неї свої записи і згодом диктував своїм першим учням лише те, що була здатна утримати його пам'ять, але це були лише крихти.

Сама книга була написана особисто Злітаючим Драконом, і він стверджував, що в ній є відповіді на всі питання.

В Тибеті є місце, що має унікальну властивість. Людина, що ввійшла до нього, залишиться в тому ж віці, яким потрапила, навіть якщо пробуде там багато років.

Легенди кажуть, що будь – яка людина, втомлена від безумства "верхнього" життя, якщо шукатиме, то знайде і потрапить до Підземного Царства. Ніхто не знає, де точно знаходиться центр Агарти, але підлеглі їй простори тягнуться під землею по всій планеті. Деякі казали, що вхід є в Європі, інші – в Азії. Люди там живуть у мирі і злагоді, не відають зла і злочинності . Підземний народ досяг незвичайних висот знань. Там існує особливе світіння, що дозволяє навіть вирощувати різні фрукти, овочі і пшеницю.

Агартці живуть під землею дуже довго, за нашими мірками практично вічно. Тепер це велике царство з багатомільйонним населенням, яким мудро править Цар Світу, він чес-

ний і справедливий. Ханой писав, що прийшов з країни, в якій немає нічого, крім правди. Немає там ні віку, ні дряхління, ні смутку, ні печалі, ні заздрості, ні ревнощів, ні ненависті, ні гордині.

"Кому вдасться знайти Підземний Світ і укласти союз з їхнім Царем, той буде Владикою Світу". Саме з цієї причини практично всі завойовники і тирані цілеспрямовано шукали вхід в Агарту. Але, жоден із замахів на Царя Світу успіхом не увінчався, тому поповзли нові чутки про те, що Цар невразливий, а то і зовсім безсмертний.

Зі східних регіонів в Агарту проникло плем'я темнолицих людей. Вони спустилися вниз і проіснували там тисячі років, а поверталися назад не по своїй волі. Так, вигнаним з царства, довелося повернутися на поверхню землі, вони і принесли з собою секрети Підземного Світу— мистецтво ворожби на травах і по лініях руки. Це плем'я було названо – циганами.

Авраал повільно пішов до темної ніші в протилежному кінці залу.

Храм побудований, як фортеця, і як місце для самоти, роздумів, медитацій. Настав час для роздумів. Потрібен був план: як протистояти ворогові? Чи йти? Якщо потрібна втеча, то куди? Лише Ханой міг знати – чи з'явиться Книготорговець, щоб скористатися пануючим хаосом?

Авраал ввійшов до ніши і сів на кам'яну лаву. Тепер його

ніхто не міг бачити. Навіть, якщо б він і сказав щось, форми і її стіни, поглинули б його слова. Жоден звук без бажання людини не покине цього місця.

– Ханой – звернувся до нього Авраал – Хоч хтось тебе бачив? Віра в твою присутність це лише віра чи реальність?

Колись це була одна книга, в якій були відповіді на всі питання. Тепер же, після нападу Книготорговця, доводилося по крупинках відновлювати прадавні знання. Авраал вдивлявся в писання і занурювався в роздуми. Він шукав відповіді на тих сторінках, що у нього залишилися. Відповідь приходила рідко, але старий не залишав надію. Кілька годин він просидів у кімнаті, і сподівався на дивовижне одкровення, яке дасть йому нове рішення або затвердить його волю у вже прийнятому. Часу для цього залишалось все менше, а на помилку він не мав права.

Глава 8

"Навіть, якщо меч знадобиться один раз в житті, носити його потрібно з собою завжди". Заповідь Восьма. Кодекс Братства тибетських ченців.

В таборі горіло величезне вогнище і готувалася вечеря. Всі збиралися навколо вогню, щоб провести вечір разом. Чоловіки притягнули великі колоди, щоб вогню вистачило на всю ніч, а жінки приносили їжу і складали її на великі миски, які потім по колу передавалися всім присутнім.

Перед вечерею, Маркітан з посмішкою, передав Дітару невеликий згорток, який відразу був схований під мантію.

Маркітан подивився йому в очі і сказав:

– Швидше подаруй їй кільце, щоб всі бачили, що вона зайнята тобою.

– Кільце не завжди зупинить заздрісника, надійніше мені самому бути поруч.

Почалося шумне застілля просто неба. Бесіди і історії звучали зі всіх боків. Голодні цигани проковтували свою порцію і вимагали добавки. Хтось вже почав напиватися вином і задавати настрої оточуючим своїми піснями.

Під час вечері Тарсіша сиділа біля Дітара, а він розповідав, як проводив час у ченців, через що він пройшов і як

подружився з Агіасом. Той спочатку кивав головою на підтвердження слів друга, але потім став жартувати над ним.

– Я не відмовлюся від вашого знаменитого вина. – З по-смішкою вигукнув Агіас. – Кантрі ченцеві не належить пити разом з робітниками на шахті, але серед друзів – інша справа!

– А мені воду. – Сказав Дітар, чим притягнув увагу.

– А! – Махнув рукою Агіас. – Він не п'є вина взагалі!

Дітар розумів, що тепер чекають пояснень від нього:

– В людини, особливо цигана, який хоче стати ченцем і вартовим Братства, мають бути особливі принципи. Ось у мене – такі.

– Так, і ще, хтось один повинен завжди залишатися тверезим. – Сміявся Агіас, надпиваючи дрібними ковтками вино. – Щоб контролювати всіх інших.

Надіша штовхнула Агіаса в бік, мабуть, таким чином вона робила йому зауваження.

– Ти ненормальна! – Заусміхався чернець і почухав бік.

– Нумо повтори, що ти сказав!

– Я кажу, ти ненормальна!

– А ну повтори ще разок. – Дзвінко сміялася Надіша, це її бавило.

– Ти – ненормальна!

– Я не маю наміру вислуховувати претензії від людини, яка вже двічі беззаперечно виконала накази ненормальної жінки.

Дітар зробив знак Тарсіші, що хоче з нею поговорити. Він витягнув з вогнища поліно, що горіло, а в іншу руку взяв кілька сухих гілок, і вони вдвох пішли на піщаний пляж. Всього пару сотень метрів відділяла їх від м'якого білосніжного піску і відчуття спокою.

– Не добре покидати табір в такий час. – З деякою турботою помітив Міха, звертаючись до ченця і його супутниці. – Шакали, не єдині хижаки в цих місцях.

Дітар не звернув уваги на його слова, лише Тарсіша кинула невмілий погляд через плече, ніби вибачаючись, що вони йдуть. Міха і не чекав іншого. Хоч вони і стали дорослими людьми, він все одно пам'ятав їх дітьми, які бігали по табору багато років тому. Старий провів їх поглядом і коли вони вже зовсім сховалися в темряві, повернувся назад до ченців та циганів, що сиділи біля багаття.

Вони сиділи на березі і крізь язика невеликого полум'я, дивилися на темну воду, в якій, здавалося можна розчинити все: похмурі думки, печаль, що давить і, навіть час. Вітер ніжно перебирав її густе волосся, а Дітар не міг нею намілюватися, вона така гарна, і настільки йому потрібна. Ніби стискалося щось у грудях, коли він торкався її шкіри, дивився в її очі і тонував в них, немов у такій же темній воді.

– Я пам'ятаю, як ти взяв мою руку вперше. Я тоді була ще зовсім дівчинкою.

– А я пам'ятаю кожен день, коли ми були разом. Спогади –

дивовижна річ: зігрівають з середини, дають силу і прагнення жити та одночасно – рвуть на частини. В Монастирі наполягали, щоб я знайшов тобі заміну, але я не зміг. Я дивився в порожнечу, яка утворилася коли ті пішла, вона ніби кроїла мою душу і терзала, як найнебезпечніший звір. Темними ночами в своїх мріях, у повній тиші, я проживав з тобою разом цілі роки, створював наш прекрасний світ, там нам було так добре, що реальність здавалася вигаданою.

Там ми були разом, я міг вдихати тебе, відчуваючи аромат твого тіла, міг торкатися твого обличчя, напиваючись цією ніжністю. Ти була настільки близько, що я відчував твоє дихання і ніколи не хотів тебе відпускати. Давай зі мною в Агарію? Я готовий любити і піклуватися про тебе, як ніколи не зможе жодна людина, ні тут, ні в Підземному Світі!

– Проїшло так багато часу з нашої першої зустрічі.

– І пройде ще більше до нашої останньої. – Відповів Дітар, взявши її за руку. Вона подивилася в його очі і нічого не відповіла, даючи ченцеві говорити далі.

– Покажи мені свої шрами.

– Навіщо? – Здивувалася дівчина.

– Хочу знати, скільки разів ти потребувала, а мене не було поруч.

Тарсіша мило посміхнулася.

– Це вже не важливо. Все залишилося в минулому. Зараз ти поруч.

– Ти права. Минуле повинне залишитися у минулому. За-

раз головне не впустили отриманий від Ханоя дар.

– Не заслужила я Монастиря, тебе не заслужила. Коли сильна печаль залишається в минулому, здається, немов все життя перетворилося на минуле. В нас все було занадто добре, щоб тривати довго.

– Навіть у найважчі дні, я завжди пам'ятав про тебе. Невже ти забула мої руки, забула мій голос? Ще нещодавно ми говорили про любов, а сьогодні немов чужі. А я пам'ятаю кожну нашу ніч, наші прогулянки, наші поцілунки. Пам'ятаю, як я зберігав тебе для того дня, коли Міха перед усіма оголосить нас чоловіком та дружиною.

– І мені цього не забути. Ночами, я лежала і згадувала те, чого не можна згадувати.

– Той день я ніколи не зможу забути. Коли ми розлучалися, ти плакала, а я запевняв тебе в своєму коханні. Ось тоді і було між нами все серйозно, я був щасливий так, як став нещасний, втративши тебе.

– Ти знаєш, чому я це зробила. Неначе не було стільки холодних зим, а минуло лише пару днів. Пам'ятаєш, коли я від'їжджала, ми сиділи в тебе вдома і мріяли, що колись, дуже скоро зустрінемося?

– Так.

– І я пообіцяла, що де б я не була, і що б не сталося, ми обов'язково зустрінемося.

– Так.

– Я знала, що мені буде боляче, розуміла це, але любов, що

в мені залишилася – найсильніше. Я залишила тобі останній танець. Я танцювала під музику, яку ти слухав в останню нашу ніч. Ти спав, а я танцювала, боячись тебе розбудити. Потім я покинула тебе. Назавжди. Обдурила тебе. Відчув ти це чи ні – не знаю. Мені хотілося, що б ти зрозумів: "Мене більше не буде поряд з тобою". А сьогодні на площі, я зрозуміла, що ти для мене ще більше улюблений.

Тарсіша говорила тихо, уривчасто, а Дітар не міг намілюватися її губами. Він ловив кожен звук, кожне зітхання, кожен рух губ, що так вабили його. Після кожної фрази, вона немов вирішувалася вимовляти наступну. Дітар слухав кохану, боячись своїм диханням перервати цей потік слів. Нарешті він наважився сказати.

– Перший день без тебе я не знав, як мені бути. Я не вірив до кінця, що ви поїхали назавжди. Чому ти повернулася одна? Де твоя сім'я? Мені просто хочеться, мовчки стояти навпроти тебе, дивитися в твої до болю улюблені очі і розуміти, що тепер у мене є досить сил, вберегти тебе від всякої біди.

– А де був ти?

Дітар відкрив було рот щоб відповісти, але, спохопившись, лише сказав:

– Я ще не готовий розповісти, що зі мною було без тебе. Для тих людей, які знаходяться в Монастирі роки – це лише час, а для мене – цілий період мого життя.

Тарсіша, розуміючи боротьбу, що відбувалася в душі ченця, продовжила свою розповідь.

– Батько відвіз нас далеко, і ми оселилися в Калінзі. Йому вистачило золота, щоб купити досить великий будинок на околиці міста. Він зайнявся розведенням худоби і працював пастухом. Їм з матір'ю сподобалися нові місця. А ми з братом танцювали на вулицях і заробляли цим значно більше батьків. Ми навіть були щасливі. Але я думала про тебе щодня. Я знала, я була впевнена, що побачу тебе знову. Мені цього так хотілося.

Мені часто снівся сон, як ти рано вранці з'являєшся в місті на великому білому коні, а я біжу до воріт тебе зустрічати.

Циганка заплакала, але продовжила:

– Наш ідеальний світ був розбитий вщент. Мій брат, зовсім ще молодик, згвбив і себе, і всю нашу сім'ю. Він закохався в жінку – дружину воєначальника. Вона здавалася йому втіленням ідеалу. Він ніяк не міг забути думати про неї, ніби вона вирвала його душу і залишила собі в якості іграшки. Кілька місяців він домагався її уваги, він був дуже гарний і прекрасно танцював, його молодість п'янила її – вона все ж відповіла взаємністю. Таємно від її чоловіка, брат став приходити в їх будинок. Вона давала йому багато грошей.

Він і не усвідомлював, що став її розвагою. Коли про це дізнався наш батько, він був у люті і сильно побив брата. Навіть заборонив виходити з будинку. Не знаю напевно, але, схоже, братові вдавалося регулярно порушувати заборону батька. Трохи пізніше батько вирішив мене віддати заміж.

Син одного з багатих торговців – Хашим, закохався в мене не на жарт, і просив своїх родичів не звертати увагу на те, що я циганка.

Він був багатий – йому належали цілі базари, але я не любила його і була проти нашого шлюбу. Я не хотіла належати нікому, крім тебе. Підтримував мене тільки брат. В призначений день до нас на вечерю прийшов Хашим. Разом із моїм батьком вони стали обговорювати наш шлюб. Я почула їхню бесіду і, проявивши нечувану зухвалість, ввійшла і заявила, що заміж за нього не піду.

Я побачила, ніби в Хашима в середині щось зламалося, немов його світ розвалився тієї ж хвилини, а я стояла над уламками і нічого не могла зробити. Він чекав від мене допомоги, але я не могла, чи просто не хотіла. В мене було лише відчуття провини і жалю. Деякі чоловіки поведуться так, коли приходить перше велике почуття. Найчастіше це нерозділене кохання, і їм треба впоратися з цим наодинці. Їхні серця розбиваються, і ці уламки не скласти, як було. Мені дуже шкода, що я заподіяла йому біль.

Потім пролунав стук у двері. Не чекаючи, поки їм відкриють, в наш будинок вломилися солдати, на чолі з тим самим воєначальником – обдуреним чоловіком жінки, мого безглузлого брата. Його звали Андрогін – сильний, владний, навіть жажливий. Його погляд був переповнений ненавистю, і ніщо не могло йому завадити. Батько хотів його прогнати, але солдати індуса відкинули його на підлогу, а коли до нього-

го побігла мати, вони вбили обох. Мені стало так страшно, що я, сама того не помітивши, вжиалася в кут в надії, що мене не помітять.

В цей момент до кімнати забіг мій брат з кинджалом в руках. Андрогін відразу ж напав на нього. Такий молодик, як мій брат, проти досвідченого воїна. Він був вбитий першим же ударом. Коли він впав, я побачила на його обличчі посмішку. Останнім його словом, було ім'я коханої жінки, що обдурила його. Тепер воно звучатиме в моїй голові, цілу вічність.

Тарсіша говорила, немов перебувала в трансі, розгойдуючись з боку убік. Вона згадувала ті події з важким серцем. Було видно, що ця розповідь вперше покинула її вуста. Дітар став єдиним, кому вона наважилася все розповісти. З ним вона поділилася своїм болем, що ранив її душу.

– Я втратила всіх за одну мить. – Продовжувала вона. – Хашим наказав мені бігти, а сам кинувся на індусів. Я бачила, як він бився, щоб я встигла врятуватися. Я впевнена, якби він сам на них не напав, то вони його б не зачепили. Він рятував мене і бився на смерть. Коли я вискочила у вікно, то почула, що шум бійки несподівано припинився – і зрозуміла, що не стало і його. Він пожертвував собою заради мене! Я зламала його світ, а він все одно мене рятував. Я не знала куди бігти і кинулася у будинок його батька.

Можливо, щоб все розповісти про сина, а може – просто опинитися у безпеці. Він пустив мене і вислухав. Потім

відвів до потайної кімнати і велів сидіти тихо. Я лягла, але спати, звичайно ж, не могла. Пролунав стукіт у двері. Мені стало страшно, я сховалася в найдальшому куті під купою ганчір'я. Намагалася не дихати, напевно, я би і закричати не змогла, мене ніби паралізував цей страх. Потім почула, ніби двері зламують, а пізніше скрип в моїй кімнаті. Дуже різко відчинилися двері, я впала. А потім прокинулася в ліжку. Це був тільки сон.

Мені стало страшно, і я вночі побігла до себе додому. Там було все розкидано, роздерто, але тіл не було. А на стіні червоний напис: "Тарсіша, я знайду тебе". Після усього цього я повернулася до циганів. Тут я вже пару тижнів живу в друзів батька. А сьогодні вранці в табір прийшли індуси, а привів їх він, той самий Андрогін. Я подумала, що він шукає мене. Адже я остання з ненависного йому роду. Я знаю, наскільки він небезпечний і тому хвилююся за тебе.

Чернець спробував притулитися до дівчини, але вона відхилилася і підійшла до річки.

Їй ніби знову довелося все пережити. Він пішов за нею, та все ж ніжно обійняв її за плечі. Та ж немов ожила від його дотику.

– За хвилини щастя ми часто платимо роками самотності!
Тепер все буде по-іншому.

– Я не знаю дякувати тобі за зустріч, або проклинати за розлуку.

– Вдячність або прокляття, все віддавай Ханою. – Сказав

Дітар.

– Я не знаю хто це! – Спокійно відповіла дівчина.

Дітар приклав свої холодні губи до її шиї, а вона обернулася і поцілувала його, не розплющуючи очей, боячись, що це всього лише сон. Тіло пробирало солодке тремтіння, дихання коханого зводило її з розуму, а очі застилав туман. Він обсипав її шию ніжними поцілунками, з кожним дотиком серце то завмирало, то виривалося з грудей. Вперше і Дітар, і Тарсіша змогли зрозуміти, що ж це насправді таке – пристрасть, що зводить з розуму! Вони не могли напитися один одним.

– Я не боюся освідчитися в коханні – ти знаєш про це. Немов хлопчενя, я боюся, що тобі буде все одно, що ти мені не повіриш. Тоді ми були майже дітьми, я бився більше не за нашу любов, а за своє місце в циганській зграї. Зараз я шкодую, що не зміг тебе втримати. Але я тебе кохаю. Пробач мене. Правда, адже я і раніше тебе любив.

– Я все прощаю, знаєш, все прощаю!

– Одну лише тебе я не хотів забути. А пам'ятаєш, що ти говорила?

– Я пам'ятаю, пам'ятаю все. Повір, я все чекала, хоча все знала.

Вони говорили, немов попереду у них була не ціла ніч, а лише кілька хвилин щастя.

– Скільки нам відміряно життя? З тобою життя мало, без тебе воно триває шалено довго. Коли батько тебе забрав, я

відчув себе самотнім. Я залишився один. Один. Але я залишився твоїм і не знаю, як моє серце витримало. З того дня пройшло багато часу, але нічого не змінилося. Я жив, це все, що я міг робити. Знаєш, що робить з людиною самотність? Вона з'їдає з середини. Я боявся залишитися один і залишився. І ще – я зберіг твій останній подарунок, самий кращий подарунок. Спогади. В них я був щасливий.

– За п'ять років без тебе, я так і не змогла навчитися жити. Я ніколи не забуду ті почуття. Все зруйнувалося, весь мій світ. Тепер же ми знову, як раніше, удвох. Заради цього варто було жити і страждати.

– Тоді ти не зміг мене втримати, а я не змогла втриматися. Давай втечемо! Прямо зараз.

По обличчю Дітара немов промайнула судома страждання.

– Запам'ятай раз і назавжди: Братство я не покину ніколи. Може я не найсильніший, не найшвидший, і не самий кращий чернець, але я люблю Братство всім серцем. Тепер Монастир Агарія мій будинок. Я заберу тебе з собою, він стане і твоїм будинком. Я не забув, я всі ці роки пам'ятав тебе. І на кожному тренуванні боявся лише того, щоб ці спогади не вибили з моєї голови. Він дійсно згадав жорстокі тренування, що зробили з нього воїна, готового виживати і вбивати.

– Нехай буде так. – Дівчина зітхнула. – А як ти став ченцем?

Дітар посміхнувся тому, як Тарсіша влучно помітила його

почуття, і продовжив:

– Через пару тижнів, після того, як ви пішли я знову зчепився з бандою Лекси, але я вирішив дати їм відсіч. Ми почали битися, потім втрутилися його друзки. Вони били мене і насміхалися. Цей шрам нагадування про той вечір. В той момент від болю і приниження я хотів втратити життя, але моїм рятівником виявився Агіас. Він їх прогнав своєю появою. Інакше, вони б забили мене до смерті. Агіас же запропонував мені покинути табір циганів і працювати в шахті у ченців. Я вирішив, що в них буду у безпеці. Там же зможу тебе забути.

А якщо не забуду, то накопичю золота і відправляюся за тобою. Загалом, я погодився і пішов разом з ним. Я вже тоді знав, чого я чекаю. А ти? Що знала ти?

– Життя подарувало мені зустріч з тобою. Я вважала, що якщо нам судилося бути разом, то так і буде. Навіть через тисячу років.

– Я був готовий чекати більше. В мене була мета, заради якої варто було жити, і я був впевнений, що виживу за всяку ціну і до ченців я вже йшов з такою вірою. Тому набрався терпіння і працював, а через чотири місяці я вирішив відправитися на твої пошуки. Я знав, що ти у мене дуже гарна і тому навколо тебе буде багато чоловіків, але я був впевнений, що ти, жодному з них не відповіси взаємністю. Це і надавало надії. Я точно знав, що зможу тебе повернути! Але, як тільки я перебрався через озеро, в джунглях мене схопив

загін ченців.

Адже я біг від них, ось і був спійманий. В цей момент на нас напали канібали. Під час битви багато хто загинув, а мене взяли в полон. Ці канібали справжні дикуни, вони ізгої в цих місцях і живуть зовсім здичавілим життям. В них немає ні честі, ні законів, ні моралі. Абсолютно кровожерні тварюки. Коли нас привели в їх табір – це були покинуті розвалини, якогось замку в джунглях, ми там виявили лише одну розумну істоту, сліпого ченця Теодора, що дуже давно потрапив до них. Нас було п'ятеро, і в цьому була наша сила.

Разом ми змогли знайти спосіб влаштувати втечу, але в сутичці з охороною по дорозі в Білокам'яне селище мої друзі загинули. Я повернувся один. Батько Авраал мене пробачив і взяв з мене клятву, що я заміню собою загиблих ченців. І ось, я живу і б'юся за п'ятьох. В перший рік я намагався ходити у бібліотеку Білокам'яного щодня, не дивлячись на мої складні і виснажливі тренування. Грамоті мене навчили кантрі ченці, вони ж допомагали мені розбиратися в писаннях і премудрощах Братства. З усього було видно, що в мене повірили. Щоб не втратити пильність очей, вдень я міг читати древні манускрипти, а вночі став тренуватися.

В шахті я допомагав Агіасу. Він у вдячність розмовляв зі мною і навчав секретним прийомам бою без зброї. На другий рік, мені наказали копати сховище для золота, між Тигровим і Білокам'яним. Здавалося, я був в кроці від посвячення у ченці, але був відправлений на найчорнішу роботу. Лише

потім я дізнався, що ця справа могла бути доручена тільки самим довіреним людям Братства. Вдень була праця в шахті, а ночами тренування і дозори.

Проте ми копали швидше, ніж будували опори, і одного разу стався обвал. Засипало велику ділянку шахти, а одна з балок сильно пошкодила спину і ногу Агіасу. Нас там було кілька ченців, ми знаходилися в повній темряві без їжі і води, розуміючи, що можемо розраховувати тільки на себе і ні на кого більше. Нас оточували тільки камені і балки, перемішані з золотом і землею. І я почав працювати. Працював не за плату, а за життя. А коли я відпочивав, то чув, як в мороці стогнали від болю вісім ченців. Я відчував їх біль.

Одного разу у мене було бачення, немов моя мама виявилася поруч. Пізніше Агіас розповів, що чув, як я з кимось розмовляв. Ми втратили рахунок дням, розуміючи, що нас можуть і не знайти. В серці кожного з нас була найвища воля до життя. "Ми тепер – Підземний Орден. З тими ж законами традиціями та цілями, що і наші брати у Білокам'яному"! – тільки і говорили ченці протягом усього цього часу.

Ми не розкисли, а навпаки, немов зібрали свої дев'ять сил в одну і створили потужне енергетичне поле, яке, як щит витримав тиск гірських порід. Ченці не лише не зневірилися, вони неначе отримали команду: "Залишитися живими"! І виконали її. Ми врятувалися.

За кілька днів я майже відновився, як до мене прийшов батько Авраал і запросив в храм "Злітаючого Дракона". Для

цього ми відправилися в Агарію. На площі, у присутності всіх ченців він вимовив: "Врятуй одного – і ти врятуєш весь світ". Потім він провів церемонію присвячення і подарував мені мантию. Я був ченцем три роки, після чого мене взяли на завдання у далекі краї. Ми покинули Монастир на три місяці і провели їх далеко від нашого будинку. З нами був Єсін, там ми з ним і потоваришували.

Дивна це була подорож: ми когось шукали, постійно б'ючись з нападаючими на нас – то воїнами, то бандитами. Кілька разів проти нашого загону в десять чоловік, виступало майже всі мешканці міста! Ми в цих випадках не вступали в бій, розуміючи, що ними керує чиясь зла воля. Мету ж подорожі знали лише два присвячених кантрі ченця. По поверненню, батько Авраал і призначив мене командиром вартових у Білокам'яному селищі. Поки я ще не кантрі чернець, але виконую його обов'язки.

В моєму підпорядкуванні зараз більше п'ятисот сімей, і я піклуюся про кожну. В мене не лише багато золота і влади, але і велика відповідальність. Я і мріяти не міг, що моє життя може так зміниться. Так пройшли мої роки серед ченців, а вчора вранці на нас напали індуси з Калінги, і ось я виявився тут. В таборі. Поряд з тобою.

Тарсіша слухала коханого, затамувавши подих, з жадністю ловила кожне його слово, боячись пропустити щонайменшу деталь. Лише у кінці сказала:

– Як же я за тобою сумувала. Ти дуже змінився. Я і уявити

не могла, що ти станеш таким хоробрим воїном.

– Це тільки зовні, в середині я колишній – закоханий в тебе хлопчисько!

Дітар поцілував Тарсішу і обійняв ще сильніше. Чернець потягнувся рукою до невеликого згортка тканини, який дав йому син вождя, але раптом зупинився. Плескіт води, змінився – став більше розміреним. До нього приєднався легкий удар дерева об дерево. Ще один.

Дітар озирнувся і зрозумів, він залишив свій меч біля багаття.

– Я тебе більше ніколи не втрачу, вір мені! – Прошепотів він на вухо Тарсіші, взяв її під руку, і сильним ривком перекинув через вогнище. Вона впала позаду Дітара і, озирнувшись, побачила його на одному коліні з кинджалом в правій руці і мантиєю, обернутою навколо лівої.

Через мить, з темряви річки показалися кілька човнів і полетіли списи. Четверо пофарбованих синьою глиною дикунів вискочили на берег і кинулися на ченця. Кожен канібал тримав двома руками спис, їх обличчя нагадували морди диких тварин, вони були озброєними і страшними. Вони бігли на ченця, він же – їм назустріч. Це не було кроком відчаю – Дітар, умілий воїн, вирішив відразу привести ворога в замішання.

– Йди звідси! Біжи до Агіаса, там безпечно. – Крикнув

чернець до Тарсіши і вступив в сутичку. – Зі мною все буде гаразд, прошу тебе – біжи!

Дівчина була в шоці і ноги її не слухалися. Все сталося занадто швидко, і страх скував рухи. Вона дивилася на свого чоловіка, і сама була готова кинутися на його захист, але не могла.

– Біжи! – Знову крикнув Дітар і Тарсіша немов відтанула. Його слова немов повернули їй контроль над тілом. Вона нестримно побігла до поселення, не озираючись і не зупиняючись.

Глава 9

"Стояти спиною до ворога – непробачна дурість, це коштуватиме тобі життя. За перемогу потрібно не віддавати своє життя, а відбирати чуже". Заповідь Дев'я-та. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дикуни не чекали, що чернець самотійно і головне без зброї кинеться їм назустріч. Вони вже встигли замахнутися списами, як для кидка, але забарилися, і це коштувало їм життя. Дітар впорався з ними швидко, і в нього з'явилася можливість озирнутися і саме вчасно: на берег вискакували нові озвірілі канібали, але атакувати вони збиралися не ченця, а кинулися наздоганяти Тарсішу. Їх було більше десятка, а до берега все прибували нові човни, також повні канібалів, прагнучих крові.

Вперше за багато років, у серце юнака проникло почуття страху. За своє щастя, за свою любов.

Ворог бачив лише відкинуту убік мантию, яка як би зависла в повітрі, а чернець кинувся вперед, схопивши перший спис, що попався йому під руку. Його ноги грузнули в піску, але їх сила була неймовірною. Пісок піднімався в повітря, як від вибуху і натреновані м'язи Дітара несли його в бій. Вже через кілька секунд, дикуни побачили, що їх обганяє силь-

ний воїн, який одним рухом руки примушує своїх ворогів падати за мертво.

Відчай Дітара був такий великий, що з його грудей вирвався протяжний відчайдушний крик пораненого тигра, а у відповідь йому завили канібали, немов згряя голодних шакалів.

Дітар вже біг позаду Тарсіши, закриваючи її своїм тілом від стріл, які немов хмара насувалися над їх головами. Він накинувся відразу на двох канібалів і скрутив їм шиї, потім встав на ноги, і немов закрив собою тікаючу дівчину. В розправлені плечі ченця потрапила стріла, яка була призначена для Тарсіши. Стріла настільки сильно його вдарила, що повалила з ніг.

Раптом пролунав гучний дзвін – це вартовий циган, побачив ворога, що наближається, і вдарив молотом по підвішеному до стелі дозорної вежі металевому диску.

Есін обернувся і помітив, що меч Дітара все ще лежить там, де його залишив чернець. Він підняв голову і зустрівся поглядом з Агіасом. Він подумав про те саме. Вони одразу кинулися до річки, не сказавши один одному ні слова. Ченці зрозуміли, що сталося і що потрібно робити. Біля вежі до них приєдналися ще кілька озброєних циган.

Тарсіша розминулася з Агіасом і Есіном, вони пробігли навіть мимо Дітара і вступили в бій з канібалами. Приспів ще невеликий загін циганів, і нападаючі зрозуміли, що рап-

това атака не вдалася. Цигани, на чолі з ченцями, тримали в кожній руці по мечу и немов гострою сокирою врзалися в людську масу, залишаючи за собою лише килим з тих, що билися в передсмертних судомах тіл.

Есін, захоплений боєм, помітив, що меч Дітара все ще у нього в руці, а самого його рядом немає. Наказавши захисникам табору гнати дикунів назад до річки, коваль кинувся на пошуки друга. Серце його завмерло, коли він побачив ченця, що лежав на землі зі стрілою в спині, і Маркітана, що схилився над ним.

– Стій! Зупинися, циган! – Есін кинувся до них, кричачи у відчаї. – Не діставай стрілу! Я сам огляну його! Есін заглянув в обличчя друга.

– Дітар, брат мій! Розплющ очі!

Чернець раптом стрепенувся, як від сну і спробував підвестися, але коваль притиснув його до землі.

– У тобі стріла. Її треба витягнути. Лежи спокійно. – І, немов відповідаючи, на німе питання друга сказав. – Тарсіша в безпеці.

Почулися тріумфуючі крики циган, що поверталися після короткого бою. До Есіна і Дітара приєднався Агіас. Кантрі чернець найкраще розбирався в пораненнях і відразу ножем став розрізати на спині Дітара одяг. Цигани ж, крім Маркітана, здавалося, взагалі не надали значення тому, що чернець поранений. Вони весело йшли до селища, підбираючи вподобану зброю канібалів. Цими трофеями вони тепер хвали-

тимуться перед своїми жінками.

– Радій, воїн Ханоя! Стріла виявилася тупа, втім, як і нападники. Вона лише забила тебе і не ввійшла до тіла глибоко. Ти просто дуже втомився, мій друг і удар позбавив тебе свідомості на кілька митей.

Агіас витягнув стрілу і відразу приклав до рани хустку, змочену цілющим розчином. Кантрі ченці були не лише воїнами, але і лікарями, та завжди носили з собою пляшечку настою, що швидко заліковує рани.

Агіас прислухався до дихання Дітара і сказав:

– Доки людина не здається, вона сильніша за свою долю.

Друзі підхопили Дітара з двох сторін і допомогли йому встати. Чернець, прийшов до тями, але був слабкий і гул в голові супроводжувався помутнінням в очах.

– Потрібно йому допомогти! – Сказав Есін.

Тарсіша здалека побачила ченців, що поверталися. Не встигли вони перетнути вартові вежі, як дівчина кинулася до Дітара і скувала його в своїх обіймах.

– Я така рада, що ти живий. – Заплакала циганка.

– Я ще більше рад, що з тобою все гаразд. – Посміхнувся Дітар і витер рукою сльози, Тарсіши, що стікали по щокам.

Ченці пішли до будинку Міхі, де вже було готове місце для відпочинку. В дворі горіло вогнище, на вулиці були розкладені шкури і ковдри для ночівлі, тому що в військовий час, чоловіки сплять на вулиці, щоб не бути захопленими зненацька в теплих ліжках. Міха особисто зустрів ченців, що по-

верталися. При зустрічі він обійняв кожного. Це коштувало більше, ніж будь-які слова вдячності. Після бою всі були втомленими, і багато циганів вже спали прямо на землі, сховавшись за накидкою або теплою шкурою.

Через кілька хвилин, ченці лежали поруч – просто неба, відходячи у світ марень.

Вранці в таборі панувала тиша. Так, селище вже перестало бути просто мирним поселенням, а перетворилося на справжній військовий табір. Скрізь, біля кожного будинку стояла озброєна людина так, щоб видно було кожен куточок.

Ніщо не порушувало сон, лише кілька циганів готувалися до трудового дня. Дітар спав на колінах Тарсіши, біля майже згаслого багаття. До ченців підійшов Агіас з Надішею. Залишок ночі вони провели, розмовляючи з циганами. Раптом стали все голосніше доноситися крики Міхі. Барон галасував на Лексу.

– Я велів тобі закопати трупи індусів, а не кидати їх, як дохлих собак в річку! Тому ці людоїди й пришли на запах свіжої крові! Добре, що їх було мало!

– Міха! Я не хлопчисько, а мої люди – не землекопи! Ми можемо створити своє власне плем'я і навіть без твого золота, за яке ти продав нас цим чорним воронам – ченцям!

М'язи Барона вже скоротилися, змусивши його руку, кинутися до ножа, але Міха вчасно спохопився. Лекса був набагато молодший і швидший, і навіть поступаючись старому

в силі та вмінні, міг напасти першим і отримати перевагу. Рука, що піднялася, зупинилася на половині шляху, вказуючи бунтівникові шлях до воріт, що вели в бік гірської стежки.

– Забирай своїх покидьків і геть з мого племені! Відтепер ти – вигнанець!

Гордо підкинувши голову, Лекса жестом кликнув своїх людей, що бачили його суперечку з Бароном. Їх зібралось близько десятка. Всі мовчки, схопилися на коней і рушили геть. Лише Маркітан запитав його:

– І що далі? Ти отримав те, чого домагався?

– Ви вигнали мене, до чого ця цікавість? – Лекса лише знизав плечима. – У нас є коні, зброя і сміливість, а навкруги повно здобичі – не пропадемо.

Маркітан побачив, що до сідла кожного бандита був вже прив'язаний мішок з речами. Це означало, що Лекса виношував плани покинути селище ще вчора. Не встиг командир вартових обдумати це, як пролунали удари в тривожні металеві диски на дозорних вежах.

Дітар прокинувся і першим кого побачив, була Тарсіша. За кілька секунд він згадав все, що вчора сталося. Він схопився рукою за голову, яка страшенно хворіла, і закрив очі. Тарсіша доторкнулася до його обличчя. Перед собою він побачив прекрасну дівчину, яка дивилася на нього закоханими очима і посміхалася. Дітар не зміг стриматися і посміхнувся у відповідь. Тарсіша наблизилася ще ближче і її губи торк-

нулися ченця. Біль повністю вщухла.

– Тривога не може перешкодити мені любити тебе. Я за-
надто довго жила без тебе. Кажуть, якщо людина тобі сниться,
вона думає про тебе – вночі ми згадуємо те, що цінно на-
шому серцю.

Чернець пригадав, що вчора не встиг зробити їй подару-
нок, і повільно потягнувся до маленького згортка тканини.
Він дістав його і тримав у руках. Сміливий в бою, чернець
втратив всю хоробрість у присутності цієї дівчини. "Не від-
повідний час". – Промайнула думка. Повз них до воріт бігли
озброєні люди, на ходу застібаючи і поправляючи обладунки.

– Доки всі спали, я принесла твою мантию. Ти залишив
свій скарб, рятуючи мене.

Дітар не звертав ніякої уваги на військові приготування
навколо нього. Він був спокійний і стриманий. Його серце
наповнювалося любов'ю і ніжністю до Тарсіши і нічого, крім
цього, не цікавило його у цю мить.

– Ей, закохані! – Агіас і Надіша стояли повністю у всеоз-
броєнні в декількох кроках. – Щось дивне відбувається в та-
борі індусів. Нам всім варто приготуватися до несподіванок!

Дітар із зітханням жалю сховав згорток під одяг.

Цигани, що несуть дозор на вежах, показували руками в
бік поля. Там, на чолі з Міланосом стояли близько тридця-
ти вершників і до сотні піхотинців з великими щитами. До-
зорці не переставали бити молотом в тривожний набат, що

знаходився на одній з веж. На кожну таку вибігло по два десятки лучників.

В індусів була безліч релігій і вірувань, безліч храмів та жерців. І мало хто з необізнаних знав, що там іноді відбувалося: туди могли прийти безліч людей на поклоніння, а покинути – з відрізнаними язиками і осліпленими. Вони ставали мандруючими "святими" і тільки знаками закликали людей йти в ці храми. Індуси були язичниками, в них були свої боги, яких вони боялися і яким поклонялися: хтось блискавці, хтось вогню.

В Міланоса було два вірних слуги – два чорні ворони, які літають по світу і приносять йому новини. Він активно бореться зі злом, він строгий, але справедливий.

В одному з таких місць Міланос і купив за величезні гроші свою особисту гвардію та охорону, за допомогою якої і підтримував дисципліну в війську свого брата Андрогіна. Цих монстрів боялися всі ще більше, ніж ченців. Це були берсерки – породження експериментів жерців над людьми. Колись сильні воїни, вони були оскоплені, жерці тонкими спицями проколювали їм черепи так, щоб вбити ті частини мозку, які відповідали за страх і біль. Тепер ці чудовиська безжально вбивали всіх і все, на що їм вказував хазяїн – Міланос.

Сам Андрогін давно подумував, як від них позбавитися.

Тепер ці тридцять вершників, повинні були зломити волю циган, а Андрогін таємно сподівався, що вони всі загинуть. Проте, для успіху місії він не пожалів сотню щитонос-

ців з селян, щоб прикрити наступ берсерків. Воєначальник знав, що його гордовитий брат може відмовитися від допомоги більшого загону, не бажаючи втратити слави переможця. А сотня солдатів в такій битві могла служити лише допоміжним загonom.

Міланос привів три десятки найнебезпечніших воїнів. Двадцять чоловік спішилися і пішли в атаку на циган, а десять вершників, дістали луки і стали обсіпати дозорні вежі стрілами. Ченці і цигани чули про берсерків, але бачили їх вперше.

Ті йшли в бій без кольчуг і були досить дикі та сильні, подібно до ведмедів. Вони кусали свої гострі кромки своїх щитів, щоб привести себе в лють. Для ще більшої нечутливості до болю, ці воїни приймали відвар з невідомих грибів, могли битися навіть з відрубаними кінцівками або випущеними кишками. Ці демони зупинялися тільки тоді, коли позбавляли життя своїх ворогів. І чим кривавіше було вбивство, тим більшу насолоду відчував берсерк. Кажали, що самі вони невразливі, що їх не бере ні вогонь, ні меч. Вони мали злість і лють диких звірів, а їх очі наливалися кров'ю, коли вони йшли вбивати.

Берсерки з презирством відносилися до кольчуг, що заважали в бою. Вони билися лише в одних сорочках або взагалі оголеними до пояса. В битвах вони відрізнялися швидкістю і ухилялися від ударів не зі страху бути пораненими, а з розуміння, що неущкоджені вони зможуть більше вбивати. Якщо

вже кому з ворогів і пощастить покалічити озвірілого монстра, то рани той не помічав та бився до закінчення битви, відправляючи ворогів у царство мертвих одного за іншим.

Попереду бігли щитоносці, приймаючи на себе десятки стріл, що сипалися з веж. Ці нещасні селяни були приречені! Вони знали про це, але повернути назад не могли – берсерки їхали за ними на конях, і пару злякавшись одразу впали з розтროшеними головами. Єдиним шансом для щитоносців було добігти до веж і якимось протриматися до того, як в бій вступить гвардія Міланоса. Той же спостерігав за цим на відстані випущеної стріли і передчував славу перемогу. Думки про золото циган не залишали його.

Десяток "вовкоголових", саме так любив називати воїнів Міланос, загальними зусиллями перевернули одну з двох веж, разом з лучниками, і буквально розірвали їх на частини! Жах і страх вселився в живих, що залишилися. Прикриваючись щитами, виставивши вперед списи, циганські бійці задкували і сховалися під захист, вцілілої вежі, вже не вірячи в перемогу. Вони опинилися у пастці. Вежа була оточена.

В них не було шансів – берсерки розкидали своїх супротивників одного за іншим. Всі піші цигани були вбиті, берсерки через їх трупи побігли у табір по довгій дорозі. Стріли стирчали з їх плечей і спин.

Агіас обернувся до Дітара:

– Треба щось робити, не можна дивитися, як їх вбивають.

Дітар крикнув циганам, щоб загородили прохід в сам табір возами, збитими з дощок щитами і поваленими деревами:

– Стійте тут і стріляйте лише тоді, коли вони наблизяться, стріляйте тільки в шию або в голову.

Дітар обернувся до Есіна:

– Біжи через болото, зустрінемося біля вцілілої вежі.

А потім Агіасу:

– Діставай кинджали і наздоганяй! – йшлося про одну важливу рису ченця – йому ніколи не можна проявляти страх.

Вони перестрибнули через барикаду. До берсерків було близько сотні метрів. Вони були зайняті тим, що просто добивали поранених. І навіть не звернули уваги на двох ченців, озброєних короткими списами, що бігли до них.

Есін і Дітар наближалися до берсерків, готуючись атакувати ворога. Есін зійшов з дороги і став стрибати по каменях і коріннях дерев. В Дітара в руках були два списи, один він кинув у берсерка, направив прямо в груди одному з демонів. Сила, яку Дітар вклав в цей кидок, змусила спис летіти так швидко, що берсерк не встиг ухилитися і спіймав його своїм тілом. Величезна туша впала на землю зі списом, що стирчав у грудях. Чернець продовжував бігти, відстань між ним і його метою скорочувалася. Він кинув другий спис і потрапив у горло. Здоров'як був приречений. Це був смертельний удар, від якого ворог одразу впав на землю.

Будучи вже зовсім близько, Дітар вихопив з – за спини свій меч і, відштовхнувшись від землі, заніс його над головою чергового берсерка. Інші, кинулися на зухвалих ченців, з тіл деяких стирчали стріли, але битися їм це не заважало. Слідом за ним в бій вступив Агіас з двома кинджалами. Він розумів, що в таборі зараз знаходиться Надіша і її сім'я, тому йому потрібно захистити їх. Двоє берсерків кинулися на болото, бажаючи перехопити Есіна.

Один удар і голова берсерка відокремилася від тіла, та покотилася по землі. Ще двоє отримали удари кинджалами. Чернець знав, куди завдавати ударів і робив це з особливою точністю. Кілька ударів в небезпечні точки і ворог повержений.

Берсерки ж виявилися не так прості, як думали ченці на перший погляд. Навіть смертельно поранені, вони були небезпечні, тому вбивати їх доводилося двічі. “Вовкоголові” наближалися. Їх ставало більше, оточивши зі всіх боків ченців, вони взяли їх у кільце. Шанси на перемогу ставали значно менші.

Есін стояв майже по коліна в болоті і чекав, коли до нього наблизяться вороги. Ченцеві вдалося вибити з рук одного берсерка молот. Другий же люто накинувся на коваля. Даремно хтось рахував берсерків просто божевільними – вони були вмілими воїнами, тільки позбавленими людських почуттів. Ухиляючись від ударів, Есін прикрився, але метати молот виявилось набагато важче, і зброя ченця відлетіла в бо-

лото, а сам він впав на одне коліно. Вихопивши кинджал, він увігнав його у стегно ворога по руків'я і вистрибнув з болота.

Чернець, що навіть став ковалем, і без зброї не беззбройний! Ударом ноги, вибивши молот з рук берсерка, Есін блискавично застрибнув йому на плечі і, падаючи на сторону, скрутив тому шию, трохи не зірвав голову.

Тепер, вже навпроти нього, стояв справжній монстр. Розлючений втратою молота, витягнувши широкий зазублений ніж, “вовкоголовий” повільно наближався до коваля. Есін приготувався до смертельної сутички. Зробив випад, щоб завдати удару ногою, але лише отримав різану рану на кісточці. Удар рукою – лезо ножа розірвало тканину на рукаві, і лише шкіряний обладунок врятував від серйозного поранення. Есін спробував захиститися, але болото позбавляло його можливості ухилитися. Тепер берсерк перейшов в атаку і залізною хваткою зупинив коваля.

Перед тим, як завдати смертельного удару ножем, берсерк поглянув йому в очі. Есін побачив перед собою обличчя монстра, що досяг найбільшого задоволення – повільно вбити супротивника.

Міха зі своїм сином підійшли до возів і побачили, що ченці б'ються з ворогами, а цигани загнані на дах останньої, з вцілілих веж. Барон розумів, що в таборі легше втримати оборону, він віддав наказ атакувати ворога і вози були прибрані.

Міланос спостерігав за боєм здалека. Він бачив дві чорні мантії, що рухалися кругом своїх ворогів немов у танці, і забирали їх життя. Він відразу зрозумів, що це і є ті самі ченці, але бачити їхні обличчя індус не міг.

– О, боги, їх лише двоє! – Вигукнув Міланос, не вірячи своїм очам. – Як їм вдалося зупинити мій загін? Це неможливо!

Індус розводив руками, озираючись на всі боки, явно не бажаючи приймати побачене за реальність. Оточені берсерками, які передчували тепер вже легку перемогу, ченці раптом стали – співати!

– Ом Намах! – Зазвучала стародавня захисна мантра.

Стоячи спиною до спини, опустивши свої мечі, вістрям вниз, звівши очі до небес, вони в одну мить, відразу з високої ноти заспівали чистими голосами пісню, слова якої вони не знали! Їх навчали цій пісні на кожному тренуванні в найважчий її момент, коли сил і сміливості вже не було і сліду. Пісня Братства тибетських ченців. Їй могли навчитися тільки ті, хто віддавав себе повністю тому, щоб стати справжнім ченцем!

Величезні звіри, які тільки і знали, що вбивати своїх ворогів, остовпіли. Вперше, вони не розуміли, що відбувається і що їм робити. Мелодія звучала в їх головах. Сила чернечих голосів паралізувала і обеззброювала.

Цигани зупинилися на півдорозі до тих, що билися і за-

стигли на місці від почуваного.

Есін побачив, як там, де тільки що було спрямоване на нього чорне око монстра, раптом з'явилося скривавлене вістря стріли. Трохи відвівши погляд, він побачив Надішу на краю болота, вона встигла зробити постріл за мить до того, як Агіас з Дітаром почали співати. Есін вибив зброю берсерка бічним ударом ноги з розвороту, потім загнав обидва кинджали в груди і став бити руками по обличчю. Одним ударом він розітнув здоров'якові ліву брову. Потім ще одним ударом праву, після чого зламав ніс і розбив губу. Він завдавав удару за ударом, не даючи ворогові прийти до тями.

В ченця обидва кулаки були в крові ворога, але той не помирав, тоді Есін висмикнув кинджали і перерізав йому горло.

Міланос, здавалося, перенісся думками далеко від битви. Тому, коли спів раптом закінчився, ще якийсь час всі учасники битви ще залишалися, так мовити у забутті. Всі, але не співаки! Той же прийом – короткий розгін, стрибок, і ченці вже за спинами ворогів. Ще два удари, ще дві голови, таких дорогих для Міланоса воїнів зірвалися з плечей і, кліпаючи очима, покотилися по скривавленій землі. Ченці ухилялися від ударів і просто різали ворогів, один з берсерків втратив зброю і накинувся на Дітара, став крутитися з ним по землі.

Чернець, захищаючись, бив ворога руками, а Агіас встав над ними і почав завдавати смертельних ударів по спині бер-

серка. Тільки після дев'ятого удару Дітар зміг скинути його мертве тіло з себе.

Дітар і Агіас побігли вздовж краю болота до останньої вцілілої вежі, де пара десятків циганських воїнів ще билися за свої життя. Навіть маючи чисельну перевагу, вони розуміли, що не вистоять у відкритому бою і кількох хвилин. Циганам залишалося тільки закритися і метати стріли і дротики, в надії вразити практично невразливих ворогів здалека.

Не маючи страху, берсерки розуміли, що дістати ворога на вежі їм буде складно. Тоді найпотужніші бійці виступили вперед з величезними бойовими молотами і, що прикриваючись щитами, стали трошити стіни вежі і її двері. Дуже скоро цигани зрозуміли, що їх загибель неминуча.

Двоє ченців стали дертися на вежу хапаючись за балки і перекладини дерев'яної конструкції. Вони влетіли на неї дуже швидко, що було дивно для звичайної людини. Виявившись на верху, ченці тут же очолили оборону, чим викликали радість тих захисників, що залишилися живими.

– Лучники! – Крикнув Дітар. – Атакуйте берсерків, не давайте їм ступити і кроку, не отримавши стрілу.

Ті, з новою завзятістю почали обсіпати наступаючих, стрілами. Проте воїни Міланоса також не втрачали часу дарма – одна опора вежі була вже повністю зруйнована, а зовсім скоро вони зламають і вхідну, зірвуть двері, увірвуться в середину і бій буде закінчено!

Есін і Надіша зайняли зручну позицію для стрільби з укриття. Оточені деревами, вони стріляли в спину воїнам Калінги, щоб не привертати увагу берсерків. Шлях до вежі їм перегороджував занадто великий загін ворога. Тепер їм доведеться рятувати своїх братів – ченців самотійно.

Цигани продовжували стріляти з луків, що примушувало берсерків піднімати великі щити над головою. В кожного в тілі були стріли, рани кровоточили. Але вони кусали свої щити і, підігріваючи свою лютість, величезними бойовими молотами, вибивали двері. А інші дерлися вгору за допомогою крюків.

Раптом Агіаса осяяла рятівна думка! Він добре знав конструкцію циганських сторожових веж – адже він сам колись навчив цьому людей Міхи.

– Дітар! Не дозволяй цим тварюкам видертися вгору і підготуй всіх циганів до стрибка!

Не чекаючи відповіді Дітара, кантрі чернець схопив дві посудини з горючою рідиною для сигнальних вогнів і кинувся вниз по внутрішніх сходах.

Двері здригалися під потужними ударами, ще хвилину – друга і вони рухнуть. Але між вхідними дверима і люком, що відкриває вхід на сходи, був невеликий простір, де людина могла пройти лише зігнувшись. Агіас миттєво розплескав пальне по стінах і дверях, висік вогонь, підпалив все і вискочив в люк, щільно закривши його за собою. Спалахнув-

ши, полум'я майже вмить пригаснуло, наповнивши маленьке приміщення димом, готовим вибухнути.

Вибігши нагору, Агіас двома словами пояснив Дітару задумане, і вони приготувалися.

– Готуйтеся! – Вигукнув Дітар. – Вежа впаде і кожен з вас повинен буде групуватися і, падаючи завдати удару по ворогу.

Цигани слухали слова ченця і не розуміли, що він говорить правду. Такі божевільні ідеї ніколи не сприймалися серйозно. Вони не вміли так битися, як ченці, тому і не вірили, що зможуть це зробити зараз.

– Вам нічого боятися! – Заговорив Агіас, розуміючи хвилювання циганів. – Вежа вибухне і впаде, а самий кращий спосіб врятуватися – це стрибати. Падаючи, кожен зможе завдати лише одного удару ворогові. Виявившись внизу, не вступайте у бій, а просто тікайте до табору або на дерева. Ми візьмемо берсерків на себе і виграємо для вас час.

Берсерк завдав останнього удару і вибив двері. Великі дерев'яні двері відкрилися, майже згасла пожежа отримала нову порцію повітря, і вежа вибухнула. На щастя тих, що оборонялися, головна сила вибухової хвилі пішла через пролом, що утворився у дверях, зірвавши дерев'яні бруси і вбивши на місці ще трьох монстрів.

Агіас летів вниз між деревами разом з якимось циганом, потім вдарився спиною об дерево і пірнув у болото. Дітар, зробивши перекид, метнув кинджал у горло найближчого

ворога та кинувся на допомогу другу. З іншого боку до них поспішали Есін і Надіша. Майже всім циганам – захисникам вежі вдалося врятуватися від ударів берсерків, що обрушилися на них.

За рахунок несподіваності, нападу циганам вдалося вразити двох – трьох берсерків списами. В залишків вежі зійшлися в смертельному бою відразу кілька загонів, що підбігли практично з різних боків: індуси, берсерки і ченці з циганами на чолі з Маркітаном.

Люди з двох сторін, важко дихаючи, опинилися одні навпроти інших, не наважуючись, напасти першими. Міха стояв, схрестивши руки на грудях. Перед ним лежало тіло берсерка. Барон покликав сина і запитав:

– Скільки їх ще там?

– Точно не знаю. Ми вбили майже двадцять берсерків і кілька десятків піхоти.

– А скількох втратили?

Маркітан прикинув, підраховуючи в голові вбитих циганів.

– Не менше тридцяти наших братів.

Циганський Барон похитав головою. Втрати були відчутні.

– Що робитимемо далі? – Запитав його Маркітан.

– Воювати! – Впевнено відповів старий.

– Воїни! – Прокричав Маркітан. – Встати в три лінії і зімкнути щити. Ці індуси ще пошкоднують, що з нами зв'язані.

лися.

Цигани миттєво вишикувалися, і лише повторювали його наказ, немов шукали місце в першій лінії, щоб помститися ворогові за загиблих братів. А навпроти трьохсот легко одягнених та слабо озброєних воїнів спішилися і вишукувалися в бойовий порядок, десяток берсерків і, ще з півсотні піхотинців та щитоносців.

Глава 10

"Немає нічого гіршого за нерішучість. Навіть погане рішення краще, ніж сумніви або бездіяльність. Втрачений момент не повернеш". Заповідь Десята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар і Агіас пробиралися через ряди циганів. Вони шукали Маркітана і розштовхували чоловіків у різні боки, звільняючи собі шлях. Щільні ряди озброєних циганів розступалися перед ченцями. Маркітан виявився ближче, ніж думав Дітар.

– В нас великі втрати. – Відзвітував Маркітан, побачивши поряд з собою ченців.

– Тому пора закінчувати. – Сказав Дітар.

– Ми атакуватимемо? – Здивовано перепитав циган.

– Сьогодні в нас краще виходить оборонятися, чим нападати. – Лише відповів чернець.

Міланос не чекав такого результату, з подивом продовжував спостерігати, що відбувається замість його перемоги. Воєначальник, взяв в одну руку меч, а в іншу – бойовий топірець, повільно вийшов вперед. Його воїни: берсерки і інду си розступилися перед своїм командиром. Це означало одне – виклик на поєдинок циганського Барона. Кожен крок

Міланоса був впевненіший за попередній.

Маркітан хоробро зробив крок на зустріч, але його зупинила важка рука батька.

– Тобі ще рано здійснювати такі вчинки.

– Але батько, – заперечив Маркітан. – Я готовий померти за своїх людей.

– В цьому я не сумніваюся, – сказав Барон. – Але і я готовий померти за свій народ. Така роль ватажка.

– Тоді, що я можу зробити?

– Живи! Твій час ще прийде.

Міха звернувся до ченців:

– Я дякую за допомогу. Без вас, все могло б закінчитися набагато раніше і сумніше. Чи можу я розраховувати, що ви знайдете місце в Агарії для мого народу на час цієї війни?

– Так, мій друг! – Відповів Агіас.

Міха посміхнувся, закинув сокиру на плече, і неспішаючи попрямував назустріч Міланосу.

З одного боку, Дітар розумів, що цигани не зобов'язані помирати за ченців, адже це не їх війна. Проте всі події говорили про те, що циганам і самим не уникнути смертельних зіткнень. Але зараз втрутитися ченці не могли, адже відновивши битву, у бою ляжуть сотні невинних циган, а їх сім'ї будуть відведені у рабство. Кілька тисяч солдат Калінги тільки чекали сигналу до бою!

Міланос підійшов до цигана без зволікання, роблячи ши-

роки помахи зброєю. Вони обоє зупинилися в декількох кроках один від одного. Після вдиху індус кинувся в атаку, і через мить – меч і сокира схрестилися в сутичці. Удари були настільки сильними, що іскри снопами вилітали з-під зброї, а бійці після особливо потужних ударів відскакували один від одного, щоб в наступний момент знову кинутися в бій.

Міланос завдавав ударів один за іншим, намагаючись зачепити цигана, але той кожного разу примудрявся ухилитися або захиститися від атаки. Індус був здивований спритності і майстерності старого Барона, і ще більше здивувався, коли Міха почав атакувати. Свої удари, циган наносив не слабше за молодого індуса, примушуючи Міланоса крокувати назад, що б встояти на ногах. Це змусило непроханого гостя перейти в захист. В якийсь момент на обличчі Міланоса з'явилася усмішка.

Якби Міха знав свого супротивника краще, то відразу був би обережніший, але зараз це нахабство тільки розсердило циганського Барона. Міха кинувся вперед з подвоєною люттю, Міланос відхилився і, зробивши підлий удар ногою циганові в пах, тут же завдав сильного удару по руці, що тримала сокиру. Як не старався Міха відхилитися, але край леза розрізав руку від ліктя до кисті, і Барон випустив свою сокиру на землю. Затиснувши рукою рану, він схилився до зброї, але індус, перегордив шлях.

Міха було вихопив кинджал і накинувся на ворога, але міцні обладунки не пропустили лезо, воно слизнуло вбік,

Міланос завдав Баронові удару рукояттю меча в голову, і циган впав біля його ніг.

Навкруги зазвучали крики солдатів і циганів. Одні кричали прокляття, тоді, як інші захоплено смакували перемогу. Дві армії стояли одина навпроти другої, стримуючи себе. Кожен чекав лише найменшого знаку, який дозволив би їм кинутися в бій. Міха дивився в обличчя Міланосу, не бажаючи відвертатися і показувати свою спину. Циганський Барон не боявся дивитися смерті в очі. Індус же не поспішав завдавати вирішального удару.

Настав момент, коли крики припинилися. Міха встав і вирівнявся, пережимаючи рану рукою. Незважаючи на його зусилля, калюжа крові біля його ніг збільшувалася. Він стискав зуби, чи то від болю, чи то від гіркоти поразки. Раніше одним помахом своєї сокири він міг розігнати натовп бандитів, але сьогодні супротивник був набагато молодший, сильніший і майстерніший за нього. Міланос стояв перед переможеним Бароном, і було помітно його перевагу над циганом навіть в зрості. Прокашлявшись, він сховав меч. А сокиру кинув до ніг берсерків.

– Справу треба доводити до кінця. – Вимовив спокійним тоном Міха.

– Це кінець. – Завірів його індус. – В мене не було мети вбити тебе... цього разу.

– Може і так, але знай – я б тебе не пощадив.

– Я – не ти. Ти відпустив мого брата живим, і я відплачу тобі тим же.

Маркітан побіг до батька. Підняв його сокиру він захотів оглянути його рану, але Міха відштовхнув його і жестом наказав повернутися. Син не послухався і став поруч.

– Мій народ ніколи не стане рабами, і вони битимуться за свою свободу на смерть. Велика Ануш, мудра циганка, врятувала нас з Підземного Світу і пророкувала лише свободу. Ось за неї мій народ і битиметься та, якщо потрібно – помирати.

– Ти правий. Вранці вони гинули, як худоба. Мені не потрібні такі раби. Вчора мій брат сказав тобі справжню причину чому ми тут, і я нагадаю тобі, що нам потрібні лише ченці. Міха, я дарую тобі життя, тобі і твоєму народу. Ще я прошу вибачення в Барона великого народу, що в запалі бою завдав йому удару не зброєю, а ногою. – Міланос протягнув Барону свій меч і вимовив урочисто. – Я готовий понести покарання за цю зухвалість і втратити цю ногу.

Міха притиснув поранену руку до серця, показуючи, що вибачення Міланоса прийняті. Маркітан відразу скористався цим, щоб поспішно пережати рану батька, відірваним рукавом своєї сорочки.

– Щоб закріпити сьогоднішній наш союз прошу, розкрий таємницю, де знаходиться Монастир. – Міланос вимовив ці слова спеціально голосно, щоб всі його почули.

В строю циган почалося приглушене нарікання, всі вони

спрямували погляди на ченців, як би видаючи їх ворогові.

– А ось і вони. Вони мене і відведуть. Міха, ти хоробрий воїн і мудрий Барон. Твій народ вільний і миролюбний. Нехай так і залишається. Вам немає потреби вмирати через пару ченців. – Міланос вказав рукою на двох чоловіків в мантиях. – Тобі нічого не варто віддати мені їх, і я піду. Все що я від тебе прошу, це прийняти правильне рішення.

Міха штовхнув сина у бік і відправився назад.

– Вони – не речі, щоб їх віддавати. Візьми їх сам, якщо це в твоїх силах.

Есін стояв в одній сорочці, його мантия була порвана і немов безформна грудка тканини лежала біля його ніг. Індуси не можуть відрізнити цигана від ченця, якщо той не в мантиї, тому Міланос налічив тільки двох. Агіас вже готувався до бою, і поправивши свій пояс, поклав руку на меч, готуючись вийняти його в будь – який момент.

Агіас звернувся до друзів:

– Есін, якщо ти залишишся, то ми зрозуміємо. Ворог тебе не торкне. Ти був вигнаний, і не повинен помирати за Братство. А ти, Дітар, крокуй за мною. Це наша доля. Поділимо берсерків навпіл, сьогодні не час для переговорів, та і ворог має бути покараний за цю бійню.

Два ченці вийшли на зустріч до Барона.

– Друзі. – Міха закусив губу від болю. – Мої воїни не впраються з цими звірами. Але якщо треба буде, то ми спро-

буємо.

Дітар зустрівся поглядом з Тарсішею. Дівчина стояла за рядами воїнів, на обличчі її читалася особлива недомовленість. Тіло ченця нило від забить і порізів, але цей біль вщухав. Вбити вдвох десяток берсерків було не те, щоб не під силу, а взагалі неможливо. Тим більш, що їх прикриватимуть піхотинці, а неподалік розташувалася ціла армія індусів. Хоча останні навряд чи зможуть переслідувати циганів на їх місцевості – болота, річка, скелі із стежками, відомі тільки місцевим жителям.

Вони битимуться вдвох. Якщо станеться гірше, для улюбленої циганки він залишиться в пам'яті навіки воїном – захисником. Нехай вона знає, що саме так і народжуються герої. Тільки за правильно прийняте рішення, ім'я ченця згадуватимуть при слові "честь" і "борг". І така слава не буде забута. Існує неписаний девіз ченців, що став давно законом: "Роби так, як би вчинив Ханой".

Дітар побачив, як Есін надіває свою порвану мантию і крокує до них. "Сила через радість" виднілося на рваному одязі. Чернець стає ченцем не тому, що надіває мантию. Він підійшов до Міхи.

– Навіть погане рішення краще, ніж сумніви або бездіяльність. – Прозвучало з вуст старого Барона.

– Ти правий. – Відповів чернець. – Немає нічого гіршого за нерішучість. Моя сім'я залишиться в таборі, Міха, будь добрий, не відмов їм в допомозі, коли відводитимеш людей.

Довго ми їх не втримаємо, але найнебезпечніших покладемо тут.

– Добре, нехай буде так.

Настала тиша. Час тягнувся. Ніхто не поспішав. Ніхто не хотів помирати.

Барон і коваль розминулися, Есін приєднався до двох своїх друзів. Агіас протягнув йому розкриту долоню, як останню вдячність за допомогу.

– Брат. – Агіас дозволив собі напівпосмішку.

Він зробив знак Надіші йти, але та лише негативно похитала головою. Дівчина показала, що займе позицію, звідки вона зможе краще всього допомогти в битві. Розуміючи, що у ближньому бою вона довго не протримається, дівчина повільно стала йти в бік болота, щоб стріляти звідти.

Есін міцно потиснув протягнуту руку. Тепер вони втрьох стали спиною до циганів і уважно стали вдивлятися в ряд берсерків. Непрохані вороги викликали в них лише презирство.

Надіша обернулася до Мріадру:

– А чому цигани зараз не можуть вбити їх усіх, відрубавши змії голову?

– Тому, що в індусів залишиться друга голова на ім'я Андроґін, яка приведе всю армію. Міланос повинен повернутися живим, тоді є шанс, що вороги не повернуться до циган.

Надіша дивилася на чоловіка, готового віддати за неї життя:

– Нехай цигани будуть прокляті!

– Вони потрібні мені живими! – Кричав Міланос.

Берсерки міцно стискали свої величезні молоти і шкірили зуби. Їм дали наказ вбивати, і вони не стали втрачати ні секунди. Загін рушив з місця, набираючи величезну швидкість. Берсерки кинулися у бій, залишаючи після себе вм'ятини в землі. Слідом за ними, живою стіною побігли піхотинці Калінги, приготувавши свої списи. Спочатку, ніхто не звертав уваги на стріли, що вражали солдатів одного за іншим, але коли впали два берсерки, всі зупинилися. Хмари стріл, що летіли над головою, були лише обманним маневром. Одразу впали ще два.

Стріли, явно, не циганські, стирчали із скривавлених очних ямок. Вони вражали монстрів прямо в мозок, не залишаючи шансів на продовження битви. Це Надіша і її батько Мріадр, що приспів, почали стріляти по берсеркам, чим дуже допомагали ченцям. Вони робили всього один – два постріли, але з такою точністю, що ворог не встигав зміркувати, що його підстрілили.

Непереможні були вражені, ще не почавши бій. Демони, що залишилися, бігли вперед, і почалася страшна битва. Знайти рівних по силі і спритності "вовкоголовим" було практично неможливо. Єдині, кому було це під силу – кантрі ченці. Не кожен супротивник ризикнув би вступити з ними в боротьбу. Берсерки, в свою чергу, найлютіші і безжальні

істоти, що не знали поразки, йшли в бій не на життя, а на смерть.

Поки піхотинці, під командуванням Міланоса, намагалися збудувати хоч якесь загородження, прямо у гущу ворога увірвалися ченці. Почався знаменитий страшний танець смерті, про який склалися легенди по усьому Тибету і Піднебесній! Ченці падали і підстрибували, крутилися, як колесо гончара, завмирили та летіли стрілою вперед, як атакуючі кобри. Навіть нетямущому погляду було зрозуміло, що діють вони спільно. Роками, днями та по ночах вони відпрацьовували тактику, як поодиноких боїв, так і в групах по два – три і більше чоловік.

Жителям джунглів не потрібні були армії, щоб брати перемоги – вони брали гору своєю майстерністю і злагодженістю дій.

Четверо берсеркерів було буквально порубано в клапті на очах здивованого Міланоса, що явно глибоко шокувало його. Він був впевнений в своєму війську, ніхто і ніщо раніше не могло, з такою легкістю розправитися з берсерками. Безстрашні воїни, битва – все їх життя. Вбивати, патрати, знищувати – те, для чого були створені ці монстри. А зараз, пара ченців з ними розправляється.

Міланос, здибивши коня, поскакав у бік головного табору. Залишки його людей лишилися гинути під ударами чернечих мечів, кинджалів і стріл. Він був затьмарений, але його вид показав, що він ще повернеться. Відступ командира

сильно підірвав бойовий дух війська. Перемога була для нього головним завданням, і він готовий був платити за неї всяку ціну. Можливо, прямо зараз індус придумував наступний план, але цей був вже приречений на провал.

Цигани, тим часом терміново збиралися в дорогу. Чотири – п'ять тисяч солдатів ось – ось почнуть штурмувати селище, і тоді вже ніхто не встоїть. Надто багато воїнів вже склали свої голови у бою, та і загону Лекси явно бракувало. Якщо під час візиту Андрогіна, Міха був цілком впевнений в своїх силах, то тепер він розумів, що в битві з індусами – цигани приречені. Треба рятувати своїх людей, поки не стало занадто пізно. Всі чекали повернення Міланоса.

Спершу він віддав наказ кинути трупи в річку, оскільки вже ховати їх часу не було, а канібали, що повернулися, передусім нападуть на індусів. Потім терміново збиратися і йти до озера, а далі високо в гори. Стежка була небезпечна і обіцяла багато труднощів, але краще було зустріти десятки канібалів, чим армію індусів. Звідусіль доносився шум, хтось в поспіху збирав нажите, хтось плакав – шлях мав відбутися нелегкий. Потрібно було знайти безпечне місце для циганських сімей.

Агіас та Дітар підійшли до Барона, що давав спішні розпорядження командирам загонів:

– Ми поскачемо вперед і попередимо Братство про армію

з Калінги.

Дві жінки перев'язували йому рану, а Маркітан розставляв дозорців, як можна ближче до табору індусів. Але, побачивши, що ченці розмовляють з батьком, відразу підбіг до них. Міха знав про давню дружбу свого сина з Дітаром, тому не став заперечувати присутності Маркітана.

– Батько. – Схвильовано вимовив той. – Я віддам нашим друзям кращих коней. Вони їм зараз потрібніші.

Дивлячись на свою рану, старий Барон із сумом відповів:
– Віддати своє життя – це лише розлучитися на якийсь час з братами, віддати вірного коня – це розлучитися зі своїм серцем. Дітар, цінуй те, як мій син до тебе відноситься. А мені, нескоро тримати поводи в цій руці. – В його очах була гіркота, адже могутній воїн, почав здавати.

Як циганський Барон, він ніс відповідальність за свій народ, своїх воїнів і їх долі. Але, як і будь – який ватажок, він побоювався.

– Чи зможу я їх захистити? – Часто ставив собі питання Міха.

Сумніви таїлися в його душі і скребли там, подібно до дикої кішки, це приносило йому нестерпний біль. Безумовно, відбиток залишиться до кінця днів, а шрам на руці нагадуватиме про те. Але Барон повинен будь що захищати свій народ.

Агіас на знак вдячності притиснув руку до серця і трохи схилив голову.

– Брат мій, Дітар. – Звернувся Маркітан до друга. – Свого коня я в тебе зажадаю, як тільки перепливу озеро.

Всі посміхнулися, розуміючи, що саме хотів сказати молодий циган: "Ми обов'язково повинні побачитися, так що будь добрий – не ризикуй ні собою, ні моїм конем".

Тільки Дітар чомусь не розділяв загальних веселощів. Було втрачено стільки сильних і сміливих воїнів. Тепер найважливішим стало захистити їх сім'ї. Накази Барона і його сина виконувалися без зволікання, і ось вже два ченці отримали своїх коней.

Глава 11

"Помилятися не страшно, пам'ятай: не роби одну й ту саму помилку двічі. І ти будеш рости". Заповідь одинадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ось вже кілька годин Авраал медитував у храмі Злітаючого Дракона над співаючими Тибетськими чашами. Одну з них він тримав у руці. Стародавній засіб для медитацій з невідомого сплаву, давав можливість отримувати звук, що значно відрізнявся від звучання будь-яких інших музичних інструментів. Звук, проникаючий в глибину душі, зачіпаючий навіть найтонші її струни. Чимось схожий на материнський голос або на дотик вітру – незвичайний і, в той же час, здатний подарувати спокій. Медитація – невід'ємна частина життя ченця.

Єднання, взаємодія мозку і серця.

Глава Братства тримав чашу на витягнутих пальцях однієї руки, а іншою водив дерев'яною паличкою з твердого дерева по зовнішньому краю чаші, і мелодія проходила, ніби через нього. Використовують чаші зовсім не для забави – це потужний засіб. Відповідно до прийнятого на Сході ділення всього суцього на "інь" та "янь", чаша несе жіночу енергетику, а паличка або жезл, втілює чоловіче начало. З'єднуйчись

разом, вони створюють третю суть – звук. Це дитина, народжена в лоні чаші.

Розділити все: важливе і не важливе, потрібне і не потрібне, тимчасове і вічне. Знайти спокій душі, відчутти баланс буття – мала частина, до чого закликає звучання чаші того, хто медитує. Храм наповнювався "піснею" чаші, та, у свою чергу, відбиваючись від стін, немов закутувала собою ченця, віддаляла його від цілого світу.

Найдавніша легенда оповідає про те, що саме Ханой розповів ченцям про ці чаші і навчив їх робити. Вона повинна мати круглу форму і складатися з восьми елементів. Шість були відомі: золото, срібло, залізо, мідь, свинець, олово. Інші компоненти були забуті. Так само була втрачена сама технологія виготовлення: порядок, пропорції, температури. Кантрі ченці намагалися виготовити чаші з того, що пам'ятали, але вони не справляли якогось значного враження. Безліч спроб і зусиль не принесли ніяких плодів.

Тільки згаяли час і ресурси. Повторити втрачену технологію і відновити склад виявилось неможливим.

Агіас йшов до Авраала. Тільки підійшовши до сходинок храму і зробивши перші кроки вгору, він відчув сильний біль в спині.

– Падіння з вежі не пройшло безслідно. – Він згадував, як летів вниз і, рятуючи життя молодому цигану, не встиг згрупуватися і вдарився о стовбур дерева, що стирчав із бо-

лота.

– Часу на лікування немає. – Сказав собі чернець і зосередився на своєму шляху.

– З Калінги була виведена армія в п'ять тисяч воїнів під командуванням двох братів Міланоса і Андрогіна. – Докладав Дітар.

– Їх мета – зупинити Ашоку. Самі вони слабкі, щоб стримати таку армію, але вірять, що з нашою допомогою вони виграють цю війну.

Авраал уважно слухав промову Дітара, киваючи головою і задумливо погладжуючи свою сиву бороду.

– Сьогодні вони напали на табір циганів і привели з собою тридцять диких берсерків з далеких північних країн. Ці монстри надзвичайно небезпечні. – Дітар говорив рівно, не дозволяючи своїм емоціям спотворити істинну картину того, що сталося. – Вони виявилися настільки сильними, що тільки ціною п'ятдесяти життів, цигани змогли вбити лише двох з них! Агіас і Есін знищили велику частину загону берсерків.

Чернець згадав Есіна в надії, що Авраал, оцінить вклад коваля в оборону, і дозволить тому повернутися зі всією сім'єю під захист стін фортеці, але обличчя Глави Братства залишилося таким же незворушним, як і раніше. -Індуси ще повернуться. Міланос жадає дістати бажане і не зупиниться ні перед чим. Я прийняв рішення і запропонував Барону, і його людям, переправитися через озеро під наш захист.

Авраал схвально кивнув і сказав:

– Ми зустрінемо циганів і допоможемо їм. Агіас, візьми своїх, і зробиьплоти для переправи. Дітар, а ти збери ще вартових з Білокам'яного і розташуй на іншому березі для охорони озера. Переправа має бути в безпеці. Потім покажеш циганам вільне поле коло скелі. А ще, я хочу, щоб ти передав цю Тибетську чашу Міхі.

– Тільки чашу? – Здивувався чернець.

– Так. – Відповів старий. – Можеш сказати, що це мій подарунок.

Дітар не до кінця розумів те, що відбувається і Авраал це помітив.

– Ця чаша, не така вже і даремна річ, як ти міг подумати, – заговорив батько Авраал. – Передай її Міхі, і скажи, що той, хто чує її звук, в найближчу добу не помре.

Зараз це було дуже символічно. Ченці, поклоном дали зрозуміти, що всі вказівки ними зрозумілі і прийняті, тоді вибігли з храму.

Сонце було вже високо над головами. День провіщав багато роботи. Через кілька годин Агіас і Дітар сиділи на одному з тридцяти плотів. Інші ченці стояли в дозорі. І ось з джунглів стали з'являтися цигани. Втомлені і налякані. Деякі ченці, перехопивши зброю так, щоб вона їм не заважала, почали їм допомагати. Скоро з'явилася сім'я Есіна, а потім і сам Барон.

Дітар зрозумів, що сталося щось жахливе, Миху вели під руки, і здавалося, що він постарів років на десять за один день. Серед циганів Дітар не побачив Тарсішу, тому побіг до Барона. Його серце здригнулося, страх за кохану, переповнив його, він намагався приховати тремтіння в голосі, але це явно було сильніше нього. Втратити кохану знову він не міг. Знаючи питання, той зробив знак, що сам розповість, що сталося. Заговорив старий циган. – Ми вчинили помилку, повірив, що вони пішли.

– Хто? – Запитав чернець.

– Канібали! – Вимовив Барон. – Це плем'я завжди поруч. Вони тільки і чекають, коли запахне кров'ю. – Здавалося, кожне слово давалося Барону дуже важко.

Серце Дітара стиснулося у передчутті біди.

– Вони напали на нас із засідки, майже відразу після вашого від'їзду. Ніхто не встиг приготуватися до битви. Ми тільки вийшли і розтягнулися на велику відстань, Маркітан, ще залишався в таборі і не зміг нас почути і прийти на допомогу. Але тварини і не намагалися битися з нами: перебивши кілька дозорців, вони взяли в полон два десятки циганів. А саме тих, хто йшов попереду, Тарсішу теж. Мені шкода, син мій.

– Чому я не взяв її з собою?! – Злився на себе чернець. – Чому не залишився, як обіцяв?! Я знову кинув її у біді.

Дітар не міг повірити, що втратив її в другий раз. Адже він думав, що вони тепер разом назавжди, ніхто і ніщо не

зможе зруйнувати їх союз, але канібалам це вдалося. В відчай він опустив голову.

– Чому саме Тарсіша?! Нехай будуть прокляті ці тварюки! Пришли на запах крові після бою, скористалися моментом.

Дітар закипав. Якби він тільки міг зараз закричати у всі легені, щоб заглушити біль.

– Кінь Маркітана. Він чекає на тому березі озера.

– Маркітан залишився в селищі, там частина воїнів закінчують важливі справи і скоро приєднаються до нас.

Але Дітар вже його не чув. Серце казало, що Тарсіша жива. Два найсильніші почуття буквально висаджували в повітря його розум: борг перед Братством і слово, дане улюбленій жінці. Слово, яке він не міг порушити, нехай це і коштуватиме йому честі, життя, всього світу. Він був готовий зірватися прямо зараз. Але примушував себе повернутися від цих думок до того, що відбувається.

Агіас показав Барону плоти, як краще розташувати на них веслярів, жінок, дітей, воїнів. Він переконався, що сім'я Есіна не просто у безпеці, а зараз – це кращі його помічники. І раптом виявив, що Дітара немає поруч. Хтось інший, можливо не зрозумів або засудив вчинок ченця, але тільки не Агіас. Він, як ніхто інший знав, що це – знайти і раптом втратити кохану людину.

Ця ситуація вимагала негайного втручання: там, де з небезпечних створінь мешкали лише шакали, грифи та тигри, тепер зосередилася величезна кількість людей. Кожен пе-

реслідував свої цілі. Хтось уникнути сутички, хтось зберегти сили і людей, а хтось отримати вигоду. Лише індуси могли не зважати на втрати.

Дітару, як ніколи, потрібна була допомога друга. Але він сам відправився на пошуки улюбленої циганки. Один, в лігво тварюк, що пожирають людську плоть. Про страх чернець навіть не думав, та і про себе також. Вони багато що пропустили, ще стільки було попереду – ніхто не мав права їх розлучати. Доля, що зіграла з ними злий жарт одного разу, не могла повторити його знову.

Зараз, в його голові, з'являлися картинки: її очі, наповнені світлим почуттям, губи, які він так хотів цілувати, ніжні руки, адже її дотики були для нього найласкавішими. Він був готовий присягнутися, що чує її голос, що її запах витає в повітрі. Навіть, якщо цей шанс нікчемно малий – Дітар їм скористається. Чернець зробить все, щоб повернути кохану, навіть якщо це коштуватиме йому життя.

Любов, можливо найцінніше, що дається людині. З неї розпочинається сім'я, вона дає незмірну силу творити, будувати, діяти. Заради неї здійснюють подвиги. Відібрати в людини любов – все одно, що зламати його. Життя втрачає всякий сенс. Він жив, вчився, бився – все це з надією її знову побачити, і ось, коли кохані були так близько, доля знову вирвала дівчину з його обіймів. Чернець ніколи не був такий злий і пригнічений. Несамовите бажання – ось, що зараз їм рухало.

Агіас перевірів свою зброю. В нього виявився лише його меч і пара металевих ножів.

– Цього буде мало. – Подумав чернець і окинув поглядом найближчих воїнів.

– Брат, я йду! – Крикнув він ченцеві, який саджав людей в човни. – Мені потрібна твоя зброя.

Той покорився наказу кантрі ченця, дістав з-за пазухи свою сокиру, і кинув прямо до рук Агіаса. Чернець, вправно схопив її та, заправивши за пояс, побіг слідом за Дітаром. Агіас був хорошим слідопитом і без зусиль знайшов шлях, по якому рухався брат. Він біг через густі кущі і огинав дерева, намагаючись не зменшувати швидкість. Менше, ніж через півгодини, він наздогнав свого друга.

Дітар – чуйний до звуків джунглів, впізнав легку ходу кантрі ченця і уповільнив крок. Поява Агіаса надала сили. Чернець знав, що тепер він не один. Тепер вони точно впораються.

– Я радий, що є кому прикрити мою спину.

Ченці розуміли, що їм необхідно пробратися в табір канібалів і, швидше за все, вступити з ними у бій. А заради порятунку жінки, тим більше, циганки, Авраал ні за що не дозволить би йому взяти навіть пару вартових. Тим більше, маючи у безпосередній близькості дещо тисячну армію Калінги.

Цигани, канібали, індуси і ченці. Всі вони – навколо озера, в одному дні шляху від Монастиря! Джунглі, ніби кишать такими, що бажають вбити один одного. З кожною ок-

ремою проблемою впоратися труднощів не склало б, але головна місія Братства – зберігати таємницю, яка зараз явно була під загрозою.

– Що, брат мій Агіас, готовий?

– Твій друг із задоволенням побігає по джунглях з металевими ножами в руках! – З усмішкою сказав Агіас.

Дітар сумно посміхнувся.

– Вона жива. – Як би вгадуючи його думки, сказав Агіас. – Ти ще зможеш обійняти її.

– Я взяв відповідальність за її життя. Якщо є хоч щонайменший шанс – я зроблю все.

– Ми знайдемо її. Навіть найдовша дорога все одно приведе нас до неї. Вона чекає тебе. Ти мене чуєш?

– Чую. Померти за неї не складно, важче все життя оберігати її.

– Я знаю, що пожирачі падалі мешкають лише в трьох поселеннях. Ми шукатимемо її в кожному.

– Дітар, ти мені врятував життя у шахті, а померти в бою за друга – це навіть не повертає і малої частини мого боргу тобі. А тепер – відвідаємо Маркітана і його людей – можливо, вони щось дізналися. Старий Міха скопив стільки золота, що з собою в Монастир він його точно не потягне.

Ченці дісталися до табору циганів ще до ночі. Сонце вже починало сідати за горизонт, і останні промені поступалися місцем темряві. Біля воріт був Маркітан, який залишився за дозорця. Побачивши ченців, він відразу здивувався.

– Чому ви тут? Що сталося?

Агіас і Дітар з розумінням переглянулися.

– Що ви знаєте про напад стерв'ятників?

– Нічого. – Відповів син Барона. – Ми цілий день розставляли пастки і сітки з отруєними шпильками для непроханих гостей.

– Вони забрали близько двадцяти циганів у полон. – Повідомив Агіас.

Маркітан задумливо вертів довгий вус у пальцях.

– Ці дикуни ніколи не заспокояться.

Ченці були налаштовані рішуче – багато канібалів загинуть на його шляху до Тарсіши.

– Я допоможу вам, брати. Тут закінчать вже без мене, а для вас ще один меч зайвим не буде.

Він віддав накази своїм людям і пішов до річки.

З боку могло здатися, що збираються вони поспішно, але кожен досвідчений воїн помітив би, що в човен вантажить-ся тільки найзручніша і необхідніша зброя: металеві короткі списи, мотузки, мечі і трохи провізії.

Через пару хвилин, вони відплили від берега і сильними помахами весел, погнали човен вниз за течією. Гребти треба було, якумога тихіше, бо сплеск води можна було почути на дуже великій відстані. Їм ніяк не можна було себе розкривати. Далі течія сама несла їх до мети, вони лише підгрібали веслом, коригуючи свій маршрут.

По знаку Маркітана вони пристали до суші і побігли вздовж берега до фортеці канібалів. Безшумно піднялися по стволах найближчих дерев на кілька метрів вгору, і відразу змогли оцінити обстановку в поселенні. Кілька чоловіків і жінок заганяли в середину тварин. Швидше за все – викрадених у циганів або індусів. Вони служили харчуванням, поки не настане можливість покуштувати людиною.

Друзі вирішили терміново обговорити план дій. Потрібно було якнайшвидше діяти і, як можна довше залишатися непоміченими.

Дітар сказав:

– Якщо вони сьогодні привели тварин, одже – в них немає наших бранців, але я перевірю. Я знаю цю фортецю – колись я сам з неї тікав. Чекайте мене тут.

Пробратися непоміченим вздовж краю лісу не складає труднощів для ченця, тим більше – для такого вмілого воїна, як Дітар. Канібали не особливо піклувалися про охорону: всі були зайняті своєю здобиччю.

Дітар дуже скоро знайшов велике дерево, зломлена гілка якого лежала одним краєм прямо на стіні. Він пробіг вздовж майже сотню метрів, щоб зрозуміти, скільки ворогів знаходиться в середині – близько двохсот. Слідів перебування циган і Тарсіши він не виявив. Повертаючи за кут напівзруйнованого зміцнення, Дітар зіткнувся віч – на – віч з двома дозорцями. Один помах кинджала, і два тіла рухнули на землю з перерізними глотками. Тепер часу на пошуки майже не

залишалось, адже невідомо, коли дозорці повинні були змінювати один одного.

Діяти потрібно було швидко.

Залишалася підземна в'язниця, де Дітар колись провів страшні дні і бачив дуже дивні видіння. Про них він не розповідав ще нікому, навіть найближчим друзям, але забути про них не виходило. Ці видіння були настільки реалістичними, що чернець іноді навіть вірив у них.

Прикривши гілками трупи дозорців, чернець тінню прослизнув до кам'яних гвинтових сходів, що вели в підземелля. Як він і очікував, тут було тихо і безлюдно. Нечутно ступаючи по кам'яних плитах, він повільно пройшов до тієї камери, де провів страшні дні і ночі свого полону. Спогади наринали важкою хвилею, а по шкірі побігли мурахи. Висічена в скелі, як і десятки інших подібних, вона була частиною величезного залу з плоским зеленим каменем у центрі.

Він був схожий на оплавлений череп якоїсь неземної тварини: порожні очниці діаметром у два лікті, величезний лоб і щось схоже на дзьоб.

Знову тихо зазвучав в його вухах той самий жіночий голос, який він чув тут роками раніше! Голос, що підкріплював його сили і давав надію! Тепер він був голосніший і виразніший:

– Її тут немає.

Дітар не злякався, і навіть не здивувався.

– Її тут немає, синок. Залишатися тобі тут небезпечно.

– Покажися. Не бійся, я не заподію тобі зла!

У відповідь пролунав тихий і дуже мелодійний сміх, він був навіть приємний.

– Є багато причин, по яких ти не зможеш заподіяти мені зла, синок.

Тепер Дітар був дійсно здивований. Він дивився на камінь посеред залу, над ним стали виявлятися контури жіночої фігури. Вони ставали все чіткіше, незабаром явився мерехтливий образ прекрасної жінки, в одязі розшитому золотом, який облягав її стан. На голові в жінки був дивного вигляду головний убір з фігуркою змії на лобі.

Навіть побаченого, Дітару було достатньо, щоб зрозуміти, що перед ним стоїть жінка царського роду. Але чому вона називала його сином?

– Я тут тільки тому, що в тебе жива пам'ять про мене. Я твоя мати, а ти мій син. Глибоко в середині твоєї свідомості, ти ще пам'ятаєш мене.

– Ні, я не можу згадати.

– Багато причин. Зараз ти вважаєш себе ченцем, до цього думав, що ти циган, але це не так. – Продовжував говорити голос жінки.

– Де тебе шукати?

– Всі відповіді ти знайдеш у Калінзі. Я відправляла тебе в Монастир, але ти затримався у циганів. Життя часто йде саме по собі і не зважає на твої плани.

– Але чому я? – Розпитував її Дітар. Питань у нього було

куди більше, ніж відповідей, які він отримував.

– В тебе добре серце. В світі, звідки ми родом – це великий дар, навіть для нас. Ти виріс чоловіком і можеш досягти всього, але не все тобі треба. Я можу бути поруч, навіть допомагати, але бачити мене ти зможеш дуже і дуже рідко. А зараз – поспіши! Вона тебе гідна. Твоєї коханої тут немає, але я чую запах крові. Багато пролитої чорної крові. Біжи, син мій, до своєї любові і нехай ніщо тебе не зупинить! Але пам'ятай, що вільний лише той, хто все втратив!

Образ несподівано зник, Дітар немов прокинувся, почув тупіт десятків ніг, які спускалися до підземелля. Блискавкою, кинувшись назустріч, він раптом зрозумів, що вихід з підземелля лише один! Не знищивши всіх, він не зможе вийти звідси живим. Сам став позаду сходів і приготувався. Один, два, п'ять, вже десяток дикунів розбіглися по залу, тоді чернець вийшов зі свого укриття. Вузкі сходи не дозволяли пустити в хід навіть меч, тому в повітрі замиготіли кинджали. Один крок вгору – один труп. Чим швидше він дістанеться до верхнього майданчика, тим більше шансів у нього не залишитися тут назавжди!

Ще кілька кроків, і воїнові довелося зупинитися, щоб стримувати нападаючих і ззаду, і спереду. В канібалів була перевага: вони тримали в руках списи. Хай і даремні в ближньому бою, але вони могли тримати ченця на відстані або вдарити в спину. Зараз в його голові були навчання Авраала:

"Терпінням виграються битви".

Дітар, наносячи і відбиваючи удари, швидко продумував шляхи виходу. Час працював проти нього: якщо до ворога приєднається ще підкріплення, то доведеться відступити у глибину залу і потім лише сподіватися, що якимось чином вийде звільнитися. Надія на диво – сама остання справа. Треба вибиратися своїми силами.

Відразу три канібали стрибнули на ченця. Вони атакували його згори, і це було дуже несподівано для воїна в мантиї. Впавши на одне коліно і пригнувшись, він дозволив ворогові буквально пролетіти над його головою і збити з ніг нижніх. За першими трьома, повністю нехтуючи захистом, кинулися вниз ще з десяток. Дітар не розгинаючись, завдавав удари та помітив, що канібали і не намагалися його атакувати – вниз їх штовхала невідома сила.

Агіас і Маркітан могутньо напали на канібалів з тилу і ті, сипалися вниз прямо на Дітара. Йому вже доводилося ухилятися від тіл, що падали на нього, і зіштовхувати трупи вниз, щоб самому зробити хоч крок вгору по сходинах.

Коли останні дикуни були мертві, Агіас протягнув Дітару руку.

– Я звичайно не скажу, що розплатився за свій порятунок з – під завалу, але ти б тут точно надовго застряг.

Весь у крові, в порваній мантиї, переводячи дух, Дітар схопив простягнуту руку, і тільки тепер, дозволив собі посміхнутися. Він ще раз переконався, що поряд з ним саме ті, ко-

му він не боїться довірити своє життя, та і сам, не сумніваючись ні хвилини, кинеться їм на допомогу. В голові ясно прозвучало "Тарсіша" і знову переживання закололи його тіло голками. Йому хотілося швидше знайти кохану, він молвився, щоб циганка була жива.

– Тут полонених немає, камери порожні, тому не витрачаємо час на всю ту мерзенність, що скупчилася внизу. Нам треба поспішати. – Скомандував Дітар, і всі рушили далі.

Маркітан йшов попереду, за ним Дітар, а прикривав з тилу Агіас. Образ матері виникав у хлопця в голові, але чернець намагався зосередитися на своїй меті. Пролунало виття, друзі зрозуміли, що з підземелля вже вибралися ті, що залишилися живими. Але звертати на них увагу не варто – людоїди були сильні своєю кількістю, силою і люттю, але не вмінням йти слідом тих, хто ці сліди вмів приховувати.

Маркітан вимовив:

– Човен нам тепер не потрібен. Ми набагато швидше перетнемо джунглі, тільки дивиться під ноги аби в темряві не наступити на змію. Тигри пішли з цієї місцевості – надто багато шуму за останні дні нароби́ли люди. Стільки пролитої крові, могло притягнути тільки стерв'ятників, що власне і сталося. Звірі не полізуть у саме серце битви.

Мав відбутися нелегкий шлях. Пробиратися крізь гушавину з отруйними тварюками складно і в білий день, не кажучи вже про непроглядну темряву.

– Веди нас, друг. Головне зараз – час. – Дітар явно виглядав втомленим, тому Агіас протягнув йому маленьку пляшечку з рідиною, вона відновлювала сили і надавала бадьорості. Кантрі ченці спеціально готували її в храмі і брали з собою в далекі і небезпечні подорожі. Дітар лише посміхнувся і показав, що відмовляється прийняти це зілля, і зараз його не потребує.

Маленький загін, одному Маркітану відомим шляхом, нестримно і майже безшумно рухався джунглями. Хоча ночі в цю пору року короткі, здавалося, що ця триває вічність.

Не провів і години в дорозі, всі разом зупинилися, відчувши ледве вловимий запах вогнища. Далі вони йшли слід у слід.

В глибокій улоговині горіло вогнище, повільно граючи язиками полум'я, навколо сиділи близько двох десятків добре озброєних людей. Двоє із них рубали на шматки величезних змій і нанизували їх на гілки, готуючись смажити на вугіллі. В джунглях така вечеря це нормально, вибирати не доводиться.

Агіас вказав друзям на трьох вартових, що причаїлися серед дерев навколо табору, одного з них явно хилило до сну.

Не зронивши ні єдиного звуку, чернець ударом долоні відключив його і наблизився до табору зовсім близько. Тихо просуваючись у темряві, він практично дихав у потилицю своїм ворогам. Ватажок загону обернувся, і ченці одразу ж впізнали його. Це був Лекса, якого зовсім недавно Міха

вигнав з табору. Таїтися вже не було сенсу, та і варто було дізнатися в циган: можливо, вони щось знали про викрадених? Ченці вийшли з кущів і, не надавши ніякого значення на обернену в їх сторону зброю, підійшли до Лекси.

Той теж не подав вигляду, що здивований їх появі і жестом запросив сісти до вогнища. Друзі відмітили, що за спиною кожного з них розташувалося по два – три цигана зі зброєю напоготові.

– Куди тримаєте шлях цього разу? – Почав Агіас.

– Ми йдемо з цих земель.

– Канібали викрали циган.

– Нам немає до цього ніякої справи.

Фрази вимовлялися неквапливо, але після кожної було зрозуміло, що Лекса до розмови з кантрі ченцем не схильний і чекає іншого співрозмовника. Тоді продовжив Дітар.

– Лекса, вони забрали Тарсішу.

– Мертву? – Вперше на обличчі розбійника відбилосся почуття.

– Живу.

– Злодійка, моя циганка.– Лекса, намагався зібрати воедино свої почуття, думки, і при цьому не видати їх присутнім. В середині нього все затремтіло. А це буде справедливо, нехай отримає за заслугами!

Дітар знав, що він говорить це спеціально і провокує нову бійку, але тримав себе в руках. Але тут, один з циганів, що сидів позаду нього, швидким рухом підніс свій меч до ший

Дітара.

– Закоханий вовк вже не хижак.

Лекса сміявся на повний голос, показуючи, що не боїться нікого у цьому лісі. Схоже – даремно. Агіас не втрачав ні на мить пильності, і вже зрозумів, що за ними гострозоро спостерігають із темряви. Він почув хрускіт хребців шиї дозорця, ні з чим незрівняний звук, коли клинок відсікає голову людини. Це була доля останнього вартового циганів.

Все ще сміючись, Лекса раптом зробив різкий випад ножем, убік Дітара. Тепер ніхто нікому нічого не повинен!

Злегка відхилившись від удару ножем, Дітар одночасно підняв праву руку вгору так, що меч нападаючого ззаду лише слизнув по наплічному обладунку ченця. Удар в ніс відкинув Лексу назад.

Стрибок вгору з перекидом назад – улюблений прийом вартових, став несподіваним для тих, що попали в засідку. Всі схопилися на ноги: одні для нападу, а Маркітан і Агіас – щоб зупинити бій. Прямо у вогнище впав обличчям ще один циган, вбитий списом, вилетівшим із темряви. Якою б не була сильною ненависть Лекси до Дітара, він був досвідченим воїном і, побачивши спис, відразу зрозумів, звідки їм загрожує реальна небезпека!

– Розсипатися! Швидко до дерев! Це індуси!

Індуси припустили величезну помилку, сподіваючись, що чисельна перевага і несподіваність дадуть їм перемогу. Вибігши на середину, відразу два десятки їх воїнів стали чу-

довою мішенню для циган і ченців, що сховалися серед дерев. Метальні ножі, кинджали і бойові топірці виявилися за раз набагато ефективнішими, ніж списи і щити солдат Калінги. Тишу передсвітанкових джунглів порушували лише удари зброї, викрики, прокляття і передсмертний хрип тих, що вмирили. Через кілька хвилин все було кінчено.

Лекса дістав, із заваленого тілами загиблих, кострища недосмажений шматок змії, відкусив, виплюнув і вимовив крізь зуби:

– Надто багато м'яса скупчилося в одному місці. Скоро тут будуть канібали, але, навряд чи вони приведуть з собою твою злодійку. Мені більше нічого тут робити. А з тобою, безпородний виродок, ми ще не закінчили.

Лекса дав знак своїм бійцям йти за ним у джунглі. Дивно, але перед тим, як послідувати за своїм ватажком, кожен з циганів зробив знак зброєю – знак поваги і прощання ченцям і Маркітану.

Вдосвіта джунглі особливо небезпечні, вони наповнюються туманом і звуками живності, що прокинулася. Загін продовжував свій шлях до табору канібалів. Одяг і зброю упорядковували на ходу.

– Ти що не знав, що Лекса закоханий в Тарсішу? Не взаємно звичайно і не відкрито, але закоханий.

– Ні, перший раз чую.

– Чуєш це ти не вперше! Лекса в кожному слові це тобі кричав у вуха. Ось тільки твоя любов заважає тобі це почу-

ти. – Маркітан сказав і відвернувся, даючи зрозуміти, що на цю тему розмова закінчена.

Дітар замислився над таким поворотом подій. В голові ченця не могла вкластися думка про те, що хтось зможе полюбити Тарсішу так, як любить її він. Ревнощі пронизали його з голови до п'ят. Як інший чоловік може дивитися на його кохану з таким же трепетом, як і він? Він ще сильніше захотів обійняти "його всесвіт", заритися в її волосся і більше ніколи не відпускати.

Чернець дав обіцянку – він буде з нею, але спочатку її потрібно повернути.

Глава 12

"Чернець день і ніч безперервно йде шляхом вдосконалення, та знає точно, що робити". Заповідь Дванадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Вдосвіта, вони підкралися до останнього табору канібалів. Перед ними була велика кругла яма, немов кратер. Фортеця не височіла над поверхнею землі – її не було видно з відстані навіть кількох десятків метрів, це служило хорошим захистом. До того ж від краю цієї ями до стіни була широка смуга абсолютно порожньої, немов оплавленої поверхні. Похмурий вигляд відлякував мешканців джунглів, сюди не заходили навіть звіри, тому охорону канібали не виставляли.

Гострозорому погляду Дітара відкрилося, що в середині однієї фортеці, знаходиться інша. А у центрі її, на невеликій площі і були полоні. Розділені на дві групи, їх руки були скуті за спиною мотузкою і прив'язані до однієї поперечної балки. Крім циган, з полонених виділявся світловолосий гігант берсерк. Навіть "вовгоголовий" став полоненим цих тварюк. Серед жінок Дітар відразу помітив Тарсішу. Його серце забилось сильніше.

Навколо майданчика з бранцями, були налагоджені сотні маленьких хатин. Невисокі, з хмизу, очерету і глини, май-

же без вікон, вони тісно ліпилися одна до іншої. Двері були завішені рогожами з очерету. Житло канібалів нагадувало, швидше конуру. Між хатинами бродили собаки. Трохи осторонь, стояли кілька хатин вище і міцніше – майже будинки. Швидше за все – це для вождів – єдині, кого шанували канібали.

Людська плоть для них була ласощами, залишалося тільки припустити, що чекає полонених: перетворення на подібних чудовиськ або стати обідом для племені.

Було порожньо, а це означало, що канібали відпочивали у своїх норах після нічних походів. Лише кілька жінок і пара чоловіків розводили вогнище недалеко від бранців. Їх приготування не обіцяли останнім нічого доброго. Як би підтверджуючи самі гірші побоювання, одна з жінок підійшла до групи циган і без слів встромила довгий кривий ніж у горло одному з них. Інші в страху відскочили, але мотузка не дозволяла їм віддалитися. Тіло повисло на пов'язаних руках, заливаючи все навколо кров'ю. Дикунка жадібно припала своїм ротом до рани. За кілька хвилин і інші приєдналися до неї. Тільки два охоронці, здавалося, байдуже спостерігали за тим, що відбувається. Потім вони неквапливо підійшли і помахами кривих мечів, перерубили мотузки, що підтримували труп у висячому положенні. Тіло рухнуло на землю і жінки потягнули його убік. На цей шум стали виходити канібали з хатин. Хтось приєднувався, інші спостерігали. Табір прокидався, зволікати вже не можна було.

Дітар повернувся до друзів.

– Ну що, першу частину плану я вже придумав. Часу немає, за кілька хвилин площа буде повна, і ми вже не зможемо пробитися.

Маркітан тільки знизав плечима, показуючи, що готовий на все. Агіас задумливо вимовив:

– Гадаю, шансів вийти живими звідси – в нас нема. Але вийти нам необхідно. Ми не можемо залишитися осторонь і просто спостерігати за тим, як пожирають наших друзів. Я вже точно не зможу спати ночами після такого. Веди нас, мій друг і знай, що я завжди прикриватиму тебе собою.

– Тоді – за мною і, що б не сталося, не зупиняємося! – З короткого розгону Дітар перестрибнув насип і за кілька митей вже був на краю внутрішньої стіни.

Агіас з Маркітаном не відставали ні на крок. Вже тоді друзі відчули деякий внутрішній страх. Це був не такий страх, як перед боєм або небезпекою, а страх, який будив бажання вбивати. Зараз в їхніх очах було тільки жадання крові, і канібали їм здавалися стадом свиней.

Стіна внутрішньої фортеці не затримала маленький загін ні на мить. Лише пробігаючи між хатинами, ченці і Маркітан відчули трупний запах повною мірою: людські кістки і останки тварин валялися просто на землі суцільним килимом. Жах! Маркітана знудило прямо на ходу. В цей же момент, Агіас зніс голову мечем дикунові, що виходив із хатини. Тут же вони безшумно заскочили в середину житла і в

одну мить умертвили кілька канібалів, які спали. Всі розуміли, що як тільки підніметься тривога – їм не сховатися.

До того ж, це нез'ясовне бажання вбивати, стало нестримно набирати силу!

Не затримуючись, друзі кинулися до полонених. Вже не ховаючись, Дітар ударами меча і кинджала вбив двох стражників, застрибнув на дах і побіг, перестрибуючи з однієї хатини на іншу. Гілки тріщали, місцями провалюючись, але ченця це не зупиняло. Він бачив мету. Бранці були знесилені і налякані, треба було терміново діяти. За ним ледве встигали Маркітан з Агіасом. Біг по дахах зберіг їм кілька дорогоцінних хвилин дістатися до мети, ще до того, як підніметься тривога.

Дітар метнув короткий спис, цілячись у мотузку на поперечній балці. Вістря просвистіло у повітрі і потрапило точно в ціль. Мотузок луснув, і полонені отримали шанс. Хоч руки за спинами все ще були пов'язані, вони вже могли бігти і рятувати свої життя. Чернець не встиг розв'язати мотузки на руках Тарсіши, до них вже бігли озброєні канібали. Він закинув її собі на плече і, висмикнувши з дерев'яної опори свій спис, сховався за хатинами.

Агіас же підбіг до іншої групи полоних, сильно відштовхнувся від землі і завдав удару сокирою по балці. Та, під натиском спільних зусиль полонених, репнула, і впала на землю. Поки чернець долав підбігаючих ворогів, Маркітан звільняв полонених, розрізаючи мотузки на їх руках. Покін-

чивши з трьома стражниками, Агіас побачив, як один з полонених – той самий світловолосий гігант, якого вони помітили здалека, зривав мотузки сам. Берсерк!

Чернець протягнув йому свою бойову сокиру:

– Зроби так, щоб я не пошкодував про це.

Берсерк звільнив свої руки, і на Агіаса подивилися два величезних синіх ока, майже божевільний погляд.

– Я – Беркун! Ти пошкодуєш, що подарував мені життя.

Але зараз я не стану тебе вбивати, чернець.

– Якщо я подарував, я і заберу.

Чоловіки хапали зброю вбитих стражників і вступали у бій. Людоїди знаходилися на своїй території і набагато перевершували ченців у кількості. Але все, що вони вміли, це бити в ціль, а це марно у битві з навченими кантрі ченцями. Звільнені жінки не стали бігти у різні боки, щоб не стати легкою здобиччю канібалів, вони всі разом попрямували за Дітаром. За ними спрямувався Беркун, він був у кінці. До порятунку залишалось не так багато заповітних метрів, головне протриматися цей шлях.

Дітар розумів, що кожна мить може стати для них останньою. Зробивши кілька поворотів, він вибіг на пряму дорогу, що вела до виходу з фортеці. На вежах не було видно дозорців, мабуть всі кинулися на пошуки нападників. Одна брама була відкрита, але біля неї, раптом з'явилися двоє озброєних лучника.

Вільною рукою, чернець метнув спис і вбив їм одного ди-

куна. Звільнивши руки, він натягнув тятиву і був готовий стріляти. До ворога було менше двадцяти кроків, дорогоцінна ноша на плечі не давала можливості якось відхилитися! Дітар зробив вигляд, що прикривається тілом дівчини, але за мить до пострілу розгорнувся вперед спиною, і стріла потрапила прямо в нього. Воїни з канібалів були погані, зброя слабка, але відстань була занадто малою, і стріла пробила обладунок.

Стримавши стогін, від болю, що пронизав його тіло, чернець похитнувся і, не відпускаючи Тарсішу, з неймовірним зусиллям здолав кілька кроків що залишилися, і потужним ударом в стрибку, п'ятою проломив грудну клітину лучника. Так втрюх вони і вивалилися з воріт фортеці. Слідом бігли всі інші. Пережите у поселенні канібалів, додавало їм бажання боротися за життя. Ніхто не хотів бути з'їденим цими жахливими тварюками.

Було очевидно, що під обстрілом ворожих лучників, вони не зможуть здолати останні десятки метрів до зовнішньої стіни і видертися по ній. Маркітан швидко звільнив руки Тарсіші, яка перебувала немов у забутті, а Агіас перевернув Дітара і вміло витягнув з його спини стрілу. Другу за добу. Рана була не смертельною, але тепер Дітар не міг битися. Вони зробили кілька поворотів і забігли у відкритий будинок. Дітар почав оглядатися і відразу побачив залізні ґрати у підлозі. Він вставив спис між прутами і натиснув на зброю.

Проте найсильніший біль у плечі і втома, змусили його

впасти на коліна, але ґрати не піддалися. Тарсіша кинулася на допомогу коханому. Відштовхнув убік Агіаса і Маркітана, вперед несподівано вискочив Беркун. Під зусиллям величезних м'язів берсерка ґрати злетіли з кріплень.

Маркітан спіймав себе на думці, що з боку це виглядало досить дивно – ченці пліч-о-пліч з берсерком. Зараз не важливо, хто проти кого воює. Треба врятувати полонених і вибратися самим.

– За мною! – Дітар першим стрибнув у водостік, а за ним циганка. Інші кинулися слідом за. В круглому і невеликому тунелі вони дуже швидко повзли вперед. У ченця боліло плече і майже відмовляла рука, але він знав, що зупинятися не можна.

В кінці тунеля Дітар наштовхнувся ще на одні ґрати. Беркун просто не міг навіть протиснутися до них, Дітару нічого не залишалося, як розгорнувшись, щосили вдарити по них ногами. На щастя, ґрати піддалися, і всі раптом впали з висоти людського зросту в величезний зал з великим плоским зеленим каменем у центрі. Вода, стрімким потоком пробігаючи вздовж стіни, йшла під землю в далекому кінці.

Зал виявився таким самим, як і підземна в'язниця в першій фортеці: запліснявілі стіни в камерах, а над головою купольне кам'яне склепіння. Сонце ледве пробивалося сюди через отвори в стінах, що важко нагадували вікна. Все, як і раніше. Тільки замість сходів, що вели угору, по дві протилежні сторони залу були ворота. Куди вони ведуть?

Невеликий загін, оглядаючись, повільно просувався вздовж стіни до воріт. Дітар несподівано відчув, як його тягне до каменя у центрі. Ведений якоюсь силою, чернець покорявся, і ноги самі несли його вперед. Він відчув, що для нього час зупинився. Образ матері знову виник над каменем, як і вперше.

– Ти рухаєшся не в тому напрямку. – Попередив голос.

– Чому? – Здивувався чернець.

– Це не важливо, мій син. Важлива твоя відповідь.

– Відповідь на що? – Не розуміючи того, що відбувається, запитував Дітар.

– Ти повинен прийняти важливе рішення.

– Про що ти говориш?

– Ми допомогли тобі знайти її. Але нам потрібний хтось натомість. Кого ти віддаси нам? – Образ матері Дітара раптом став мерехтіти багряним кольором, замість золота, як було вперше. – Я не бачила тебе дуже довго. Ти сильно змінився і виріс гарним чоловіком.

– Як давно це було?

– Ти ставиш не ті питання. – Суворо нагадав йому голос матері.

– А які потрібно задати?

– Зараз ніякі. Зараз тобі треба дати відповідь! Кого ти віддаси нам?

– Я нікого не хочу віддавати. Що це за умови такі? – Починав злитися Дітар.

– Час йде, спливає дуже швидко, нам потрібна відповідь. Необхідно заплатити високу ціну за життя твоєї циганки, і нам тепер потрібний хтось, хто дорогий тобі.

– Якщо іншого шляху немає, то забери мене.

– Тебе ми не зможемо забрати. Тебе ще чекає спадок. Ти зможеш добитися всього, але не все тобі потрібно. – Рішуче повторив голос, і образ зник так само несподівано, як і з'явився.

Тут же відкрилися одні ворота і впустили кілька розлючених дикунів. Агіас розправився з трьома в одну мить, інші пали під ударами Маркітана і берсерка. “Вовкоголовий” відразу побіг до інших воріт і приклав до них вухо. Задоволено кивнувши, він розмахнувся і вдарив по них сокирою. Поки кантрі чернець і циган замикали розчинені двері і підпирали їх розкиданими навколо дерев'яними балками, Беркун вже ламав іншу нищівними ударами. Глухий звук сокири, луною розносився по залі.

З кожним ударом, шлях на свободу здавався все ближче.

Дітар звернувся до Агіаса:

– Півсправи зроблено! – Посміхнувся чернець.

Агіас озирнувся.

– Є тільки один шанс вибратися звідси, тому думати довго не припаде. Беркун вибиває двері, і ми біжимо не зупиняючись.

Всі, хто почув план Агіаса, вибухнули сміхом. Він був од-

ним з тих, який міг підняти настрій навіть перед смертю.

– Друже, я забув! – Заговорив Дітар знову. – Авраал велів віддати Барону подарунок. – Дітар намацав Чашу у своїй сумці і дістав її. – Впізнав, одна з твоїх улюблених? – Зброя в руці ченця і метал Тибетської чаші зіткнулися, і пролунала тиха мелодія.

– Що ти маєш на увазі? Чому не було звуку? – Забарився Агіас і Дітар дуже здивувався. Звуки Чаші не може почути, тільки вмираючий, але Агіас був цілий і неушкоджений, ще одне питання шукало відповідь у голові Дітара.

В цей момент, Беркун вибив браму, і відразу ж кілька десятків людоїдів зруйнували хистку барикаду перших дверей і вдерлися до зали. Агіас, Маркітан і берсерк, пліч-о-пліч билися з дикунами, даючи можливість іншим відступити.

– Біжимо! – Дітар, схопив Тарсішу за руку, першим сховався в мороці підземелля.

Тут можна було пересуватися майже на повний зріст, але на шляху весь час траплялися дерев'яні напівгнилі опори. Очевидно раніше вони утримували стелю від обвалів. І тут почувся страшний гуркіт, схоже, що хтось вибив одну з опор, і земляна стеля обрушилася.

Думки тривожили ченця але він поспішав. Рука циганки, як і раніше, була в його руці, дівчина зберігала мовчання. Очі стали звикати до темряви, але бігти по темному тунелю було небезпечно. Один необережний рух, і вони можуть виявитися живцем похованими.

Підкоряючись своєму внутрішньому інстинкту, Дітар зупинився. Зробив короткий замах і закинув спис у темряву. Через пару секунд пролунав тріск, і в середину проникнув сонячний промінь, з щілини від спису у дерев'яних дверях. Наздоганяючий Беркун, швидко впорався і цими дверима – тепер вони знову були на волі! Зовні вона була ретельно замаскована і служила запасним входом в підземелля, та вела далеко за табір канібалів, прямо в гущу джунглів. Сонячне світло вдарило в очі, на секунди засліпивши їх.

Дітар був щасливий, йому вдалося врятувати кохану і вона знову була поруч. Він не міг намілуватися нею: її волосся, обличчя, ніжні руки – все це було настільки рідним. І ось тепер він ніколи її не відпустить – обіцянка, дана ним, набула нової сили.

Свіже повітря ввірвалося в їх легені, наповнюючи силою і надією. Плече Дітара, спина Агіаса відгукнулися на почуття свободи тяжким боєм, м'язи немов рвалися на дрібні клапти. Ченці сіли прямо в високу траву оглянути рани одного. Один з циганів заліз на дерево вивчити обстановку. Тарсіша допомагала коханому зробити пов'язку. Берсерк стояв, задумливо опустив голову і трохи помахуючи сокирою. Вони врятовані. Канібали далеко позаду, опора зруйнована і крізь джунглі ніхто не піде шукати полонених, що втекли.

– Тепер настав час повертатися в Монастир. – Сказав Агіас.

– Ти правий. – Погодився Дітар. – Але спочатку, перевіри-

мо чи всі на місці.

– Де Маркітан? – Агіас переводив погляд з одного цигана на іншого. – Де син вашого Барона?

Ті переглядалися між собою в подиві. На їх обличчях читалося тільки одне: "Хто стане думати про щось крім порятунку"? Маркітана ніде не було. Ченці намагалися згадати останній момент, де бачили його.

– Коли я вибив опору, рухнула стеля. – Заговорив берсерк. – Ваш циганський командир цілком міг залишитися під землею або... в компанії людодідів. – Беркун байдуже дивився то в небо, то в бік, щойно покинутої ними печери.

– А ти куди зібрався, берсерк? – Запитав Дітар, побачивши, як той повільно відступає від них.

– В мене своя дорога, з вами я ще зустрінуся, дякувати не стану. – Відповів він і пішов у ліс.

Для "вовкоголових" не існувало вдячності, страху або переживань. Рано чи пізно, їм дійсно доведеться зійтися в бою, а ось хто вийде переможцем – це вже питання. Для берсерка існували тільки накази його командира Міланоса.

Дітар стиснув міцніше спис і побіг за ним. Це буде великою удачею, якщо він приведе в Монастир живого берсерка!

Через хвилину вони вдвох опинилися на невеликій галявині. Чернець наздогнав "вовкоголового" і вмілим підсіканням, повалив на землю.

– Ти підеш з нами, берсерк.

– Наскільки люди вищі за тварин, настільки берсерки ви-

ще за всіх інших. Рятуючи мене, ти рятував і себе, і друзів! Тож для тебе зараз важливо дістатися живим і привести врятованих, або померти, утримуючи мене? – Різким рухом Беркун відкинув Дітара в бік і схопився на ноги.

Бойова сокира і меч, промайнули в повітрі і з дзвоном схрестилися.

– Я був поранений, коли рятував твоє життя!

– Берсерк не відчуває жалю.

Вільною рукою Беркун різко вдарив Дітара прямо в поранене плече. Той привалився спиною до дерева. Біль червоною пеленою застиляла йому очі, розум відмовлявся покорятися. Як уві сні юний воїн побачив кинджал в руці берсерка, помах, політ зброї в його сторону. Ще через мить і Беркун зник, а біля його ніг лежав кантрі чернець. З грудей Агіаса стирчала рукоятка кинджала, призначеного Дітару. Друг відштовхнув ченця, що відчайдушно бився, за мить до того, як Беркун метнув зброю і перейняв смертельний удар на себе.

Ось вона вся суть дружби, хоч і з боку, це виглядало, як щось більше. Він ризикнув своїм життям, щоб врятувати близького друга, навіть на мить не замислився про себе.

Переживши стільки радощів і негод разом, вони стали близькі. Навіть коли Дітар починав свій шлях циганом на шахті, Агіас вже тоді наглядав за ним і захищав. І зараз, коли чернець нарешті з'єднався зі своєю коханою, Агіас не дав смерті знову їх розлучити. Чернець діє так, ніби знає точно, що робити. Агіас пожертвував собою, це був його вибір.

Повна самовіддача – ось що означає бути кантрі ченцем.

Потім не було вже нічого, тільки морок і відчай. Напевно, всі звіри почули крик Дітара – біль від втрати, немов різала його по живому. Агіас був йому не просто другом, а братом. Він рухнув на коліна біля ченця, і хвиля жалю накрила його, здавивши груди. Комок у горлі зрадницьки підбирався, а очі налилися кров'ю і сльозами.

– Ні, Агіас, не йди! – Крізь стиснуті від відчаю зуби, бурмотав він. – Тримайся, брат, прошу тебе, тримайся! – Він так міцно вчепився в його мантию, що тканина не витримала і розірвалася.

Дітар відмовлявся вірити в те, що відбувається.

– Агіас прошу тебе, тримайся! – Чернець намагався зрозуміти, наскільки можливо допомогти своєму другу, але не бачив виходу, хіба що диво!

Дихання ставало все важче, на погляд було видно, що Агіас віддаляється, немов занурюючись в інший світ. У свідомість Агіаса крізь кривавий туман рвалася думка, що він повинен розплющити очі, повинен щось зробити, але сил не було. Зараз він засинав. Кожну мить він боровся, шукав у собі сили відігнати сон, що наринув.

– Агіас! – Крик був повний такого болю, що зробивши над собою титанічне зусилля, він повільно розплющив очі.

Він зміг, пересиливши себе. Вхопився за життя і поки не збирається його відпускати. Біль обвивала його тіло клубком, що палав, завмирала на його грудях. "Невже все закін-

чено?" – Промайнуло у голові пораненого ченця.

– Дітар. – Спробував вимовити Агіас, але губи не підкорялися йому.

– Тихіше, не розмовляй, тобі не можна. – Сказав Дітар. – Сили тобі ще згодяться. – Озирнувшись, чернець з благанням подивився в очі коханої, потім на інших. Він не міг цього так залишити, не міг назавжди розлучитися з другом. Винний повинен відповісти.

– Адже ти дочекаєшся мене, Агіас?! Будь ласка, дочекайся мене. – З цими словами він кинувся слідом за берсерком, не відчуваючи нічого, крім несамовитої люті.

Доки кинджал у грудях ченця повільно забирає його життя, в Дітара в голові були лише дві думки – "рятувати" або "мстити".

"Берсерк повинен відповісти", але і "Агіас повинен жити".

Глава 13

"По своїй волі ніхто не битиметься з ченцями".

Заповідь Тринадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Загін індусів повертався в свій табір. Міланос і Андрогін повільним кроком вели коней. Добре утрамбована стежка існувала тут давно і була зручною для руху війська. Варта йшла на відстані від своїх командирів, і ті могли вільно розмовляти.

– Я недооцінив циган. – Задумливо дивлячись вдалину, вимовив Андрогін. – Наступного разу цього не повториться.

– Справа була не в циганах, а в ченцях, що були з ними. – Вирішив підтримати брата Міланос. – Самі по собі цигани – дикуни. Ми перебили би їх всіх до останнього.

– Ці цигани – ключ до ченців. Чим ближче ми до них, тим ближче до ченців.

– Проти злих собак треба випускати ще зліших вовків. – З посмішкою сказав Міланос, згадавши про свої "вовкоголови".

Андрогін не відчував особливої любові до загону найманців свого брата, тому не зміг приховати свого невдоволення.

– Мене вражає твоя холонокровність і жорстокість. Як-

що ти будеш тільки жорстокий, не думаючи при цьому про наслідок своїх діянь, ти програєш. Подумай над цим і тоді зможеш довше прожити, запам'ятай це брат.

Вони наближалися до форту – величного, мовчазного кам'яного оплоту сили, віри і братерських уз. В цих місцях, більше сотні років тому, розташовувалися кілька невеликих поселень, про існування яких сьогодні нагадують лише спорожнілі, порослі травою галявини серед лісу, які так і не заросли деревами, немов зберегли місцевість для нового заселення. Колись Калінга захопила ці землі, але побачивши, що особливого інтересу вони не уявляють, вирішила відступити, залишивши після себе форт.

Зовсім недавно, розвідники Міланоса наштовхнулися на нього, і брати вирішили влаштуватися в ньому, оскільки він був власністю їх держави і належав їм по праву.

Ясна, сонячна погода сприяла швидкому відновленню фортеці, і тисячі воїнів працювали не покладаючи рук. Вони розчищали територію від старих уламків, дерев, що попадали і заростів кущів. В першу чергу індуси відбудували будівлі для воїнів і командирів, потім почали відновлювати центральну вежу, яка була важливим об'єктом. В центрі форту, знаходився старий, засипаний землею і будівельними матеріалами, колодязь, виритий ще їх предками. Індуси почистили і привели його до ладу, чим отримали доступ до води.

Недалеко від нього знаходилася напівзруйнована комора, яку так само довелося обладнати під зберігання провізії. Ка-

м'яна огорожа навколо форту вціліла і виглядала міцною і не пошкодженою. У разі нападу, вони готові були оборонятися.

Брати в'їхали в форт, який після облагороджування і зміцнення, мав абсолютно інший вигляд, і спішилися. Міланос підійшов до колодязя і набрав собі прохолодної води.

– Скажи брат, як вони виглядали? Ти і справді вважаєш, що вони такі жахливі і непереможні, як про них кажуть?! – Запитав Андрогін.

– Так, зі зграєю китайських найманців можна впоратися, але ченці нестримні.

– Ти думаєш, вони допоможуть нам добровільно?

– Ні, думаю, їх це не цікавить, але крім доброї волі є ще і примус.

– Може взяти когось у полон і за допомогою цього змусити їх підкоритися?

– Мабуть мудрість ще не повністю оселилася в тобі. Вони так просто не здадуться. Вони швидше віддадуть своє життя, чим поступляться своїми принципами. Ченці – не найманці, вони воїни з великої букви. Чи бачиш у мене склалося враження, що їм простіше триматися осторонь і не лізти на рожен, може це і правильно.

Міланос вирішив продовжити:

– Чоловік – воїн у будь – який момент часу, незалежно від обставин, зобов'язаний без сумнівів прийняти бій, захистити себе, своїх рідних і близьких, свою країну. Наказ царя потрібно виконати за будь – яку ціну, брат, ми не можемо роз-

думувати про їх добру волю, при цьому, ставлячи під удар нашу мету. Ми отримаємо їх знання, багатства і всі цінності, які вони мають, і за допомогою усього цього зможемо протистояти Ашоці. Брат, ну чому ти бачиш лише можливість все знищувати, а не керувати потрібними тобі людьми. Ми зможемо перевершити Ашоку хитрістю.

Андрогін, ви з царем, хочете Ашоку прогнати з нашої землі, а я хочу довести, що можна завоювати його серце.

– Я тобі скажу те, що повинен знати кожен. В імперії, яка більше, завжди на одного солдата більше. Одна з головних ознак зрілості духу – повна відсутність потреби щось доводити. В цьому світі є речі, заради яких варто битися навіть тоді, коли не можеш перемогти. Про нього ходять різні чутки, але до ладу так нічого і невідомо, так само, як і про ченців. Як ти збираєшся завойовувати його серце?

В табір прибуло дві людини. Один був в звичайній військовій формі, а ось другий носив чорну, немов сажа, мантію. Спішившись, він не зробив жодної спроби заговорити, або зняти капюшон, що закривав його обличчя, це додавало інтересу і таємничості до особи цієї людини.

Міланос посміхнувся:

– Як ти знаєш, я довгі роки збирав особливий загін. Так от, як тільки ми виїхали з Калінги, я послав кращого воїна зібрати інформацію. І тепер чекаю від нього новин. Ось! – Він показав на гостя і його супроводжуючого.

Андрогін йшов нарівні з братом. Його не переставало ди-

увати, скільки ще треба вчити молодшого. Він розглядав гостей, але від їх вигляду йому стало тільки цікавіше послухати про цих особливих людей.

Міланос кивнув воїнам і, поманивши їх за собою, послідував у напрямку до головної вежі форту, яка вже набула абсолютно іншого вигляду. Він називав її "Рок". З самого дитинства він любив давати імена і назви речам, які його оточують. Брат не перешкоджав цій дивності, навпаки, навіть знаходив її дуже забавною. Ось і цього разу: вежа, що не мала якихось особливих рис, отримала таке гучне ім'я.

Вони ввійшли до вежі і почали підніматися по гвинтових кам'яних сходах вгору до кімнати переговорів. Кожен думав про своє. Міланос із спокійною посмішкою на обличчі йшов попереду, далі Андрогін, а потім вже і незнайомиць у чорному одязі. Андрогіну було так цікаво що необхідно послухати розповідь цієї людини, що він був готовий прискорити крок.

Піднявшись вгору, вони потрапили до кімнати середніх розмірів зі скромною обстановкою, проте в більшому і не було потреби. Андрогін знаходився тут вперше і з цікавістю оглядався навкруги – по центру стояв дерев'яний стіл, з розкладеними на ньому картами місцевості. Справа біля стіни був розташований камін, а вікно, що виходило на північну сторону форту, було єдиним джерелом світла.

Гонець підійшов до столу і поклав на нього кілька сувоїв. Він обернувся до Міланоса і подивився на нього, немов чекаючи сигналу говорити. Той схвально кивнув, і воїн почав

розповідь:

– Ашока, син жінки з бідної сім'ї, з дитинства захоплювався полюванням, одного разу в лісі він врятував із пастки воїна на ім'я Легеза, який на знак вдячності, почав навчати його усім своїм знанням. Для Ашоки це стало хорошою можливістю проявити себе доблестним воїном, хоробрим, сильним і майстерним. Зусилля Легези не були марні – імперія прийняла і полюбила Ашоку. Він проявляв відвагу, мудрість і гідну поведінку.

Прокашлявшись, він продовжив:

– В кожному місті ми розпитували людей, вони говорили різне, але одне залишалось незмінним – його вважають царем, який милий богам. Люди вірять, що він наділений владою і що тільки його правління істинне. Його поважають, повторюють його слова: “Будь-яка віра заслуговує поваги. Якщо хтось засуджує чужу віру з відданості своєї, то він шкодить як собі, так і іншим”. Одного разу, полюючи разом зі своїм старшим братом у лісі, вони наштотхнулися на тигрицю з дитинчам. Його брат кинувся на неї, але схибив і лише ранив, чим тільки розлютив тигрицю.

Злякавшись, він став тікати, залишивши брата і Легезу їй на розшматування. Коли вона люто кинулася на Ашоку, Легеза перейняв удар на себе, а Ашока, підняв кинутий братом спис і пронизав звіра. Таким чином, врятував Легезу і себе. Пораненого воїна він дотягнув у місто і передав лікареві. Цар, дізнавшись, що сталося, став пильніше спостерігати за

Ашокою. А після, помітивши його здібності до керування, він, незважаючи на юний вік, призначив його намісником, а Легеза став особистим вчителем військової справи, стратегії і майстерності.

– А навіщо ти мені розповідаєш про цього Легезу?

– А тому, що він зробив Ашоку імператором.

Ашока, що прибув на прохання ради і безпосередньо голови уряду, був коронований після смерті свого батька. Народ прийняв нового царя, а рідні брати ні. Початок правління Ашоки супроводжувався багатьма чутками. Говорилося, що Ашока вів боротьбу зі своїм батьком і у результаті зміг його вбити і стати Царем. Також, люди розповідають про те, що Ашока вбив всіх своїх братів заради влади над імперією. Можливо його брат дізнався про смерть батька і зрозумів, що Ашока міг отримати владу, але був вбитий, при спробі захопити місто.

Кожен, хто хоче керувати багатьма, повинен і з багатьма битися! Ті, хто були проти царя, підтримували і поширювали такі історії. Але репутації Ашоки це ніяк не шкодило. Він постійно розширював межі своєї імперії, підпорядковував собі безліч сусідніх держав. Чим більше розширювалися його володіння, тим могутніше ставала його влада. Він керував країною мудро і уміло, тому в імперії панували мир і спокій.

Брати вбирали інформацію і роздумували, кожен про своє.

– Вісім років не було жодних проблем, а зараз він вирішив нас знищити. – Думав Андрогін.

Міланос, неначе читаючи думки свого старшого брата, подивився на нього:

– Що ж. Все йшло спокійно і своєю чергою, але раптом, ми стали йому поперек горла. За ці роки він став правителем великої імперії. Але маленька держава Калінга – залишилася незалежною. Ми все ще за межами впливу Ашоки і йому це дуже не подобається.

– Наша країна має дуже багату і родючу землю і наш народ не віддасть її без бою. – Продовжував розмову Андрогін. – Йому так просто не взяти Калінгу. Ми всі готові боротися і померти на захист своєї батьківщини.

Міланос посміхався і кивав головою на знак згоди, йому подобався настрій брата. Він обернувся до людини в капюшоні.

– Продовжуй. Думаю, у тебе є ще багато цікавого для нас. Той кивнув і заговорив.

– Призначення великим імператором було нелегким. Крім керування великими територіями та великими фінансами, Ашока мав бути воїном! Народ чекав, що Ашока буде хоробрим у битві і захистить свій народ. Цар бездоганно справлявся з цією роллю. Він особисто брав участь у битвах і, виходив з них переможцем, чим заслужив повагу своїх людей.

Ашока налагоджував зв'язки і входив у взаємодію з ін-

шими державами. Воїн докладав Міланосу, і вони з братом уважно його слухали. Він зібрав багато інформації і, здавалося, неначе він сам виріс з Ашокою і знав про нього все, навіть захоплювався ним.

– На закінчення можна сказати, що межі його імперії посилено охороняються, і народ любить свого імператора, але ми можемо набути союзників, в особах ворогів Ашоки. Адже якщо добре пошукати і щедро заплатити, то, вважаю, це питання можна незабаром вирішити. Поки в мене все. – З цими словами воїн вклонився.

– Робили спроби його знищити? – Запитав Андрогін.

– Та й не раз. В нього дуже велика охорона і просто так до нього не підібратися. Навіть рідні брати не змогли цього зробити.

– Дякую, можеш йти. – Андрогін зітхнув. – Нам з тобою треба гарненько обдумати почуте і завтра прийняти рішення. – Командир почав збиратися. – Прошу мене вибачити, мені потрібно поміркувати. – Сказав Андрогін і пішов, залишивши Міланоса в замішанні, дивитися в маленьке віконце і думати над таємними справами брата.

Сонце, тим часом, повільно наближалося до небосхилу, зникаючи за округлими, ніби намальованими, хмарами і з'являючись знову, закутуючи останніми на сьогодні променями все, до чого змогло дотягнутися, паралельно забарвлюючи небо лілово-червоним кольором – кольором боротьби і надії. Надії на те, що сонце ще повернеться і принесе за со-

бою новий день, тобто і нове життя.

Міланос був серйозною молодою людиною. Військова кар'єра йому давалася з легкістю. Він був дуже дисциплінований. Але назвати себе релігійною людиною не міг, хоча з боку здавався таким. Він був догматичний у дотриманні певних ритуалів, які були поширені в його країні. Духовне бродіння було настільки сильним, що виникло велике число релігійних сект, очолюваних різними проповідниками. В одній країні можна було зустріти безліч релігій і більше сотні різних сект.

Коли він подорожував, то любив відвідувати храми, роблячи підношення богам.

– А ти, з якої секти?

– Це ти з секти. – Відповідав Міланос. – А я наслідую вчення Богів.

– За якими ж богами ти йдеш? – Питали його.

– В першу чергу за Калі, я йду за природою. – Не без гордості заявляв він.

За тисячоліття духовність встигла розвинутися у різних напрямках.

– Яким богам поклонятися, які підношення робити і які мантри співати – це твій вибір, але якщо ти йдеш за Калі, то нам по дорозі. – Відповідали йому в одних храмах, а в інших він отримував невдоволені погляди і осуд.

– На кожне питання, в кожній релігії, була своя відповідь. – Думав він, але намагався з людьми не сперечатися. –

Знання йдуть з одного джерела, але як інтерпретувати це джерело, кожен вирішує сам.

Йому подобалося наслідувати традиції і не замислюватися, що і як. Всі події: з нагоди народження, весілля, смерті і т. п. – він виконував відповідно до старих ритуалів.

Його брат був консервативніший і ходив тільки в один храм. Його народ здавна захоплювався красою і величчю природи і Андрогін робив те саме. Підходячи до вівтаря Бога Сонця або Бога Огня, він здійснював свій обряд підношення.

– Богів багато і кожному з них будується храм, а іноді і не один. Люди ще блукають в нецтві. – Відповідали йому служителі. – Хвала Богам, що твоя душа чиста.

Вони були дуже вдячні йому за його щедрість і відносилися до нього з повагою. Секти були всюди, цим часто користувалися шпигуни, які, збираючи інформацію, представлялися послідовником тієї або іншої течії. Вони втиралися в довіру людей і знаходили відповіді на багато своїх питань. Міланос знав про це і знайшов кращу людину для свого завдання. Інформація була отримана хоч і з ризиком, але сповна. Історія Ашоки трохи відкрила завісу таємниці, завдяки Міланосу і його людині в чорному плащі .

Глава 14

"Перш ніж попросити, потрібно щось віддати".

Заповідь Чотирнадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар, Тарсіша і дивом вцілілі цигани бігли до озера. На швидку руку сплетених ношах, вони несли вмираючого Агіаса, загін не зупинявся ні на мить. Часу залишалось все менше, життєві сили покидали ченця, і його порятунок у цей момент був найважливішою справою. Дружба двох ченців, як і їх долі сильно сплелися. Дітар не міг уявити втрату свого брата. Він вдивлявся в глибину густих заростей з надією, що звідти з'явиться допомога, але її не було. Його вуха намагалися вловити хоч один звук підмоги, але навкруги була тиша.

Смерть страшніша за смертельні рани. Втратити друга, що неодноразово врятував твоє життя, було куди болючіше, ніж померти самому. В глибині душі він досі не міг повірити, що це сталося. Чернець розумів, що витягнувши зараз ніж із рани, він прирече друга на миттєву втрату крові і смерть. Надія була одна – донести його живим до Білокам'яного. А там вже призвати на допомогу всіх, хто здатний лікувати.

Як би не хворіли руки, або не стискалося від болю серце, наскільки б сильно не поглинала втома загін, зупинитися на-

віть на долю секунди було неможливо. Кожен крок вселяв надію.

Він не дозволив Дітару самотійно переслідувати канібалів і не міг допустити, що б той знову втратив свою кохану. Він бився за неї, а зараз був на волосок від смерті, через збожеволілого берсерка.

– Хіба це справедливо?! Ось так дякувати за врятоване життя? Ворожнеча повинна, ні, навіть зобов'язана залишатися на полі бою! Нехай берсерки не мають властивих людині почуттів, але вдячність! Вдячність – це зовсім інше. Це щось особливе. Коли ти зобов'язаний життям людині, хіба ти маєш хоч щонайменше право відбирати це життя у нього? Краще б цей "вовоголовий" був з'їдений канібалами, став би обідом для цих тварюк, тоді з Агіасом було би все до ладу, йому нічого б не загрожувало. – Почуття тривоги переповнювало молодого ченця.

Комок підкочував до горла, він хотів заволати, але біль здавила груди. Тарсіша, його кохана поруч, а кращий друг близький до смерті у нього на руках. Він не міг пожертвувати жодним з них! Дві найцінніші людини в його житті.

– Чому це взагалі сталося? Чому саме Тарсіша? Як вийшло, що саме Агіас зараз має бути тут з ножом в грудях? Він цього не заслуговує.

Обличчя Дітара блідло і нагадувало мармурову статую. Один вид скривавленого кинджала в грудях друга, розривав серце ченця на шматки. Чернець раптом виявив, що світ нав-

круги став розмитим і бляклим – сльози застиляли очі воїна. І рана, отримана в бою з канібалами, немов прокинувшись, заливала тіло пекучим болем. Вона нила, горіла, все відразу, немов вищим силам треба було додати ще болю, зачепити куди більше і, немов показати, як світ і удача бувають мінливі, на скільки чоловік безпорадний в бою з самою смертю. Дітар біг.

Він винен Агіасу і ні за що не дасть йому так померти. Принаймні, не зараз, не сьогодні.

Тарсіша намагалася бути допомогою для загону. Навіть не володіючи силою і навичками бою, вона намагалася принести користь іншим. Вибігаючи вперед, вона вирубувала мечем, знайденим у таборі, гілки і листя, що загороджували шлях. Дівчина, подібно до воїна, зовні тримала спокій, хай і душа її вила від болю. Вона буде корисна, чим тільки зможе. Про те, щоб не залишати слідів ніхто не думав. Всім було важливо, як найшвидше дістатися до озера, сісти на пліт і переправитися у Білокам'яне селище.

В душі циганки бушував цілий ураган почуттів: один тільки вид її воїна – повергав у відчай! Відчуття провини закрадалося у її голову, це саме через неї ченці опинилися в сутичці з канібалами, пропав Маркітан, а Агіас був при смерті. Дівчина гинула від почуття безпорадності.

– Якби я не була такою слабкою, іншим би не довелося ризикувати собою заради мого захисту.

Незабаром, зовсім близько беріг озера. Дівчина, як могла,

залишала цю біль в середині себе. Але вона, подібно кішці, все скребла. Їй було так боляче. Вона не розуміла, або не хотіла розуміти, що в цьому всьому немає її провини. Дітар, Маркітан, Агіас – воїни, що захищають свій народ. Ченці зробили те, що повинні були. Нехай навіть такими жертвами.

Вони пробиралися крізь джунглі, здавалося з останніх сил. Йшли крізь гущавину з таким цінним вантажем. Втома долала всіх. Важке дихання Агіаса лякало Дітара. До порятунку залишалося не так багато.

Есін зустрів їх разом з невеликим загonom. Всі забралися на плоти і попрямували у Білокам'яний. В дорозі, не втрачаючи часу, Есін надавав допомогу своїм братам, оглядаючи і перев'язуючи їх рани. Тарсіша сиділа поряд з Агіасом, і щохвилини змочувала його пересохлі губи, свіжою водою, ледве стримуючи сльози. Здавалося, всі емоції, що накопилися, починаючи із загибелі її брата та батьків, і до полону в канібалів, готові були розірвати її душу. Все, що за довгий час, звалилося на цю крихку дівчину, зламало б навіть міцного чоловіка.

– Моя мати. Вона була царицею. Інакше, звідки ця велич в її образі, в голосі, фігурі? – Спогади дитинства, як легкі хмари у вітряний день починали нечітко з'являтися в голові Дітара. Він хотів згадати, дізнатися хто ж він, хто його сім'я. А зараз, його долали сумніви – чи з цього він світу і часу. Чому він інший? А може і дійсно, він зовсім не циган?

– В цьому місці дві фортеці однакової форми, два зали, два камені. Метеорити? Там до мене приходили видіння. Тільки там. – Думки Дітара міняли одна іншу, і починали вибудовуватися в певному порядку. – Мені треба самому вирішити, кого віддати батькам. На яку жертву я готовий?

Питань ставало все більше, а відповідь була лише одна:

– Мені треба знайти батьків. – Дітару хотілося дізнатися, хто він і що тут робить. На це питання він мав отримати відповідь.

Дітар згадував, як поводитися інші бранці в в'язниці, і зрозумів, що кожен випробовував подібне, але лише йому бачення являлося так ясно і виразно. Невідома сила, яка викликала спогади про його матір, напевно зводила з розуму тих людей, які знаходилися поруч. І ще це страшне і солодке бажання – бажання вбити ворога! А тепер юнак згадав, як глибоко в його розумі було бажання випити крові вбитого їм супротивника. Таємниця канібалів починала розкриватися. Можливо, відповідь треба шукати в цих каменях.

Камені, немов залишки метеоритного дощу, якщо так, то це пояснює, чому вони викликають такі галюцинації.

Ще до вечора вони пристали до берега. Ось вже видно сторожові вежі Білокам'яного селища. Табір циган, оточений поспішно виготовленою загорожею, знаходився в самих стін фортеці ченців.

Вони прибули на центральну площу Білокам'яного, де їх відразу ж зустріли два кантрі ченця із вартою.

– Нам терміново потрібний лікар. – Швидко заговорив Дітар. – Агіас сильно поранений. Часу немає, треба діяти швидко.

Ченці переглянулися.

– Зараз у Білокам'яному немає жодного лікаря. Як ми зможемо йому допомогти?

Дітар не хотів цього чути. Він був налаштований дуже рішуче і готовий зробити будь – які дії для порятунку друга. Він тут же обернувся і повів їх до печер, що ховалися в глибині кладовища. Темп їх руху залишався незмінно швидким. Зовсім скоро вони опинилися біля печери.

– Це тут! – Завірив їх Дітар і увійшов до неї першим.

Недалеко від входу вона розширювалася, утворюючи невеликий зал, у центрі якого горіло вогнище, а навколо нього сиділи троє.

Їх складно було назвати людьми, зовні вони більше були схожі на напівмертвих. Шкіра сірого кольору, одягнені в дрантя, зняте з мерців, їх очі горіли божевільним блиском – некроманти. Всі в Білокам'яному знали про них, але на пам'яті Дітара ніхто до них ще не звертався. Вони самі, шукали собі нових послідовників. Ченці не вважали їх жителями цього світу, а швидше – підземного, але дозволили їм мешкати в безпосередній близькості від себе. Страху вони не викликали. Але і доброзичливими теж не були.

Некроманти сиділи в своїй печері, денне світло, тепло сонця або запах дощу – ніщо їх не цікавило. В них було своє

вчення, свої правила. В іншому, це їх життя. Вони могли допомогти і це важливо.

Ченці внесли і поклали перед ними Агіаса.

– Мій друг помирає від бойових ран. – Відразу почав Дітар. – Нам терміново потрібний той, хто може зцілити його. Якщо ви впораєтеся з таким завданням, то я щедро заплачу вам золотом.

Пропозиція їх явно зацікавила, і некроманти переглянулися.

– Таку рану вашому лікарю зцілити неможливо! – Сказав один з них і злісно глянув в обличчя ченця. Це був Маліс. – Коли ти став правити Білокам'яним, то вигнав нас у ці печери. Ми не мали права вийти навіть за межі кладовища. А тепер ти просиш допомоги? Ти не Глава Братства, тому не смієш навіть заходити сюди. Тут ти нами не керуєш. Ми не збираємося підкорятися тобі. І, тим більше, твоїм людям.

Дітар насторожився, почувши такі слова. Можливо, вони не лише не допоможуть, але і зашкодять. Дітар не хотів затримуватися тут і втрачати час на умовляння.

– Але я можу дати тобі одну пораду. – Продовжив свою мову Маліс, вже спокійніше. – Поховай свого друга і забудь сюди дорогу. Ми не твої помічники, ти – циган, а не чернець! Єдине, що ми можемо для нього зробити – це викопати могилу, і то не безкоштовно! А тепер – йди.

У відповідь Дітар підійшов до вогнища, вперся руками

об коліна, щоб усі некроманти могли бачити його обличчя і твердо вимовив:

– Якщо він помре – я поховаю його разом з вами! Тільки з ним попрощається весь народ на площі Білокам'яного, а вас я накажу закопати так, як є – живі ви або мертві.

В голосі ченця відчувалася небувала серйозність. Для нього порятунок друга – найважливіша місія і всі, хто йому завадять, заплатять найвищу ціну.

– Він що винен тобі грошей, раз ти так хочеш його вилікувати, краще я б сказав воскресити? – Некроманти засміялися. Але було помітно, що слова Дітара їх зачепили і трохи налякали.

– Йому залишилося зовсім недовго. – Сказав інший.

– І що ж робити? – Запитав Дітар. Він підійшов до вогнища, взяв Маліса за одяг, подивився йому в обличчя і сказав:

– Ім'ям Ханоя я забороняю цю смерть. – Все його тіло напружилось, з голови до ніг і затремтіло. – Він мій друг. А ваші жарти такі ж нікчемні, як і ви самі. – Дітар дістав меч і показав, наскільки серйозні його наміри. – Ми присягнулися у вірності, він для мене більше ніж друг, він мій брат.

Маліс злякався, хоч і намагався не подавати вигляду. Ті, які грають із самою Смертю, негоже бути боягузами. Інакше Смерть просто розірве договір.

Дітар був готовий на все і, якби йому запропонували віддати своє життя в обмін на життя Агіаса, він ні хвилини б не коливався.

Один з них вийшов з темряви печери і підійшов до тіла. Це був Фалькар. Він оглянув місце рани, шию, голову. Вивчив кожен міліметр, немов шукав потрібну зачіпку.

– "Неможливо" буває тільки для тих, хто хоче почути відмову. Необхідно зробити спеціальний еліксир. У тебе є три доби, потім твого друга вже не повернути у світ живих.

– Що для цього потрібно?

– Нам потрібна книга, яку у нас відібрав Авраал. "Місяць Некромантів". У твого друга уявна смерть – летаргічний сон. Цей стан, при якому Агіас став нерухомий, усі життєві функції збереглися, але помітно знизилися. Потрібна книга. Іншої можливості врятувати твого друга – немає. Принеси її в строк, і ми все зробимо. Але...

– Що, але?

– Ми зажадаємо від тебе послугу. – Серйозно вимовив Маліс. – І ти, її пообіцяєш виконати.

Настало мовчання. Тарсіша нервово озиралася.

– Будь-що. Я зроблю все. Я згоден! – Уривчасто вимовив Дітар і вийшов з печери. За ним – Есін і ченці. Тарсіша затрималася лише на мить.

Один з них хтиво посміхнувся.

– Залишайся, красуня. Ми давно не бачили жінок, поки твій чернець повернеться, ти отримаєш неабияку порцію чоловічої уваги. – Він облизнув посинілі губи. Жінки в їх печері були рідкістю. Вони досить зголодніли. І прямо пожирали циганку, що забарилася, очима. Тарсіша відчула гниль-

ний запах, і повітря здалося їй отруєним. Здригнувшись від жаху і відрази, вона вибігла з печери. На щастя, на вулиці її вже зустрічали двоє ченців, що отримали наказ провести дівчину до будинку Дітара. Ченці повідомили, що він попрямував у Монастир Агарії, до батька Авраала.

Крокуючи по стежині під охороною ченців, Тарсіша могла поміркувати про те, що сталося з нею за останні дні. Хвилі любові, жаху, радості і занепокоєння по черзі переповнювали її розум. Стільки подій і переживань. Але найбільше дівчину вражало те, що хлопець, в якого вона закохалася, ще маленькою дівчинкою, за кілька років зміг так сильно змінитися. Він став таким сильним і мужнім. Поряд з ним, вона відчувала себе спокійно, у безпеці, ніби він прикривав її теплим крилом, навіть від щонайменшого пориву вітру.

Адже вона навіть не здогадувалася, що відбувалося в Братстві. За роки без Дітара, Тарсіша і сама стала куди сильніше. Dorосла жінка, зі своєю вдачею і поглядом на життя. Час міняє всіх, йому підвладно все і, якщо ти дозволиш, воно виточить з тебе могутню людину або ж, навпаки, зламає і розірве в клепті. Дівчина справлялася, хоч і було складно. Постійна боротьба і поневіряння супроводжували її довгий час. Багато хто б позаздрив такій силі духу.

Дітар з Есіном бігли до Монастиря. Менш ніж за годину вони були вже на місці. Ворота храму були відкриті, де йшла вечірня молитва. Друзі знали, що порушувати тишу спілкування ченців із духами не можна, але вже надто багато тра-

дицій і правил було порушено в ці кілька днів!

Знаком, попросивши Есіна залишитися, Дітар кинувся на пошуки Авраала, заглядаючи в обличчя усім, хто молився. Коли він пройшов вже кілька рядів, ззаду хтось торкнувся його плеча. Чернець показував йому жестом у напрямі воріт, де Авраал розмовляв з Есіном. Він навіть не встиг здивуватися, що коваль розмовляє з Главою Братства, як рівний з рівним, а відразу опустився на одне коліно і схилив голову. Зараз йому було не до роздумів.

– Батько!

– Напевно, твоя проблема дуже важлива, раз ти порушив розмову. – Старий посміхнувся.

– Пробач батько, але моя мета дійсно важлива.

– Я думаю, це ваше. – Есін протягнув кілька сторінок Авраалу.

Хоч Авраал і не показав виду, але його і без того світле обличчя, помітно зблідло. Невпевнено він протягнув руку за свитами. Безцінні сторінки Книги Ханоя в первинному вигляді поверталися в Храм! Коли свити опинилися в руках Глави, їх краї помітно тремтіли. Може тому Авраал швидко взяв їх двома руками і притиснув до грудей. За його виразом обличчя, було зрозуміло, що він прийняв Есіна назад.

– Я думаю нам потрібно перейти в зручніше місце, і дати можливість Серафіму повернути ці сторінки на їх колишнє місце.

Пройшовши кілька поворотів і підйомів, вони незабаром

опинилися в помешканні Авраала. Глава Братства сів на своє крісло склав руки і, зробивши глибокий вдих, заговорив.

– Я слухаю вас уважно. Коли щось дають, тоді щось просять натомість. Вам потрібна моя допомога?

Ченці не розгубилися, почувши діловий тон старого. Він умів вести справи і завжди знав ціну послугам або речам.

– Нам потрібна книга. – Повідомив Дітар. – "Місяць Некромантів".

– Я це зрозумів. Але я хочу почути причину. – Старий вичікувально подивився на ченців.

Дітар пройшов і сів за стіл, поклавши руки долонями вниз на поверхню і не відриваючи від них очей, почав свою розповідь. Без зайвих подробиць він розповів про битву з канібалами, про полон, про пропажу Маркітана і про берсерка Беркуна, що смертельно поранив Агіаса. Ще згадав про свою розмову з некромантами.

– І тепер їм потрібна книга. – Закінчив свою розповідь чернець.

– Ясно. – Задумливо протягнув Авраал. – Але віддати вам книгу я не можу. Щоб підтримувати нейтралітет з падаллю – з некромантами, я віддав їх скарб її справжньому власнику – Некромасану. Наскільки я знаю, той зараз влаштувався в печерах біля кладовища міста Бролікон. Так що тут я вам не можу допомогти. Мені шкода.

– Батько! Агіас – істинний чернець, відданий Братству і вам! Я не зможу жити, якщо не зроблю все можливе для його

порятунку!

Бачачи рішучість Дітара, Авраал знову замислився і вимовив:

– Впевнений, ти можеш ще раз послужити Братству. Я дам тобі завдання відправитися в це місто. Там знаходиться загін наших ченців. Заберіть їх додому, в цей неспокійний час вони нам потрібні тут. Там же в тебе буде трохи часу вирішити свої питання з Некромасаном. Але, я не зможу вплинути на його рішення.

– Дякую. – Дітар зітхнув з полегшенням.

– Отже, вирушай до Бролікону, я дам вам своїх коней. Впевнений, за ніч ви встигнете туди дістатися.

– В мене є кінь Маркітана.

– Ах так, циганські коні. Нехай буде так. – Авраал схмурнів. – Про твої рани і про циганку поговоримо після твого повернення.

– Дякую, батько! – Дітар преклонив одне коліно. – Я виконаю ваше прохання.

– Це було не прохання, а наказ. Нехай прибуде з тобою благословення землі і неба, син мій! – З цими словами Авраал повернувся і повільно пішов у храм завершити вечірню молитву.

Ченці вибрали чотирьох сильних коней і поспішили до бібліотеки, де їх вже чекала Тарсіша. Дітар обійняв дівчину і відразу забув про все на світі, дозволивши собі потонути в улюблених очах, але – лише на мить. Вона стояла, опустив

руки і лице. Взяв її руки в свої, Дітар, з такою ніжністю, підніс їх до губ. Повні сліз очі циганки виблискували особливо. Пережити таке варто було не малих зусиль, а впоратися з цим і жити далі – ще більших. Юна циганка була сильна духом, але ці події похитнули її силу.

Як сильно Дітар любив Тарсішу, не можна було передати словами. Пронести це почуття крізь розлучення і таку кількість випробувань – вони зобов'язані були залишатися разом. Ніщо і ніхто не мав права їм завадити.

– Любов моя! Я не шкодую ні секунди, що відправився за тобою! Я не зміг би жити без тебе! – Дітар говорив тихо і ніжно, дивлячись їй прямо в очі. – Мої друзі – воїни. Їхнє життя – битва, а смерть – нагорода. Лише Ханой вирішує, хто і коли піде до нього. Тому, не вини і не страчай себе – ти лише знаряддя Ануш для того, щоб душі воїнів Ханоя йшли своїм шляхом. – Немов долаючи себе, говорив чернець.

– Я відведу тебе в мій дім, а сам відправлюся до Бролікону. Повернуся через кілька днів.

– Я тут не залишуся!

– Не хвилюйся, тут ти будеш у безпеці.

– Мені не потрібна безпека, якщо тебе немає поруч. Я їду з тобою! Ти хвилюєшся, що я не впораюся? – Не даючи Дітару заперечити, Тарсіша раптом вихопила з рукава короткий ніж і різким помахом шпурнула його повз ченця. Озирнувшись, друзі побачили Фалькара, що завмер біля дверей. Ніж прикував капюшон його накидки до дерев'яної балки прямо

біля вуха.

– Е-гей, циганка! Я тоді тільки пожартував. Я некромант, але не безсмертний!

Дітар посміхнувся.

– Ми були на відстані цілих п'ять років, і я не маю наміру більше розлучатися з тобою ні на один день. А якщо в цьому місті з тобою щось станеться, то нехай це станеться з нами обома. Дітар, більше тебе я не втрачу.

– Я кохаю тебе! – Дітар обійняв дівчину і зарився обличчям у її волосся.

– Мені залишилося повідомити батька про смерть сина.

Поселення було більше схоже на вулик: нестримний рій і постійні турботи. Закохані йшли повз, немов вирвані з загальної метушні. Самотні вогнища горіли біля наметів, чулася протяжна пісня дорослої циганки. Вона співала про нещасну любов, яка закінчилася смертю дівчини через тугу по коханому. Біля вогнищ сиділи групи суворого вигляду чоловіків, в обладунках і повністю озброєних. Вони проводжали пару важкими поглядами, немов вважаючи їх винними у всіх своїх бідах.

Хлопець з дівчиною відчували весь тягар засудження, що легким холодком йшов за ними.

Дітар і Тарсіша відправилися до найбільшого шатра. Біля нього виднілася самотня постать старого.

Міха не спав, його турбувало погане передчуття, але він намагався не піддаватися йому, вдивлявся у вогнище і чекав

новин. Дітар підійшов до нього, поклав руку йому на плече. Старий здригнувся і стрепенувся, як від сну.

– Вітаю тебе, Барон. – Ввічливо привітав старого чернець.

– Дітар, син мій, я не можу звикнути, що ти ходиш безшумно, як... як чернець. – Посміхнувся Міха. – Я слухаю.

– Маркітан. – Твердо вимовив Дітар. – В мене погані новини.

Посмішка відразу зникла з обличчя старого Барона.

– Твій син і мій брат – бився зі мною з канібалами. Ми звільняли наших полонених, але коли йшли через тунель, земля обвалилася і засипала усе. Я не знаю: загинув він чи потрапив у полон, ми виявилися по різні сторони завалу. Але я збираюся повернутися туди, як тільки...

– Він залишився битися, заради порятунку інших. – Втрутилася Тарсіша, з жалем дивлячись на Міху.

Дітар зняв з плеча сумку і дістав невеликий згорток. Дбайливо розгорнув полотно, протягнув Барону чашу.

– Це подарунок Авраала – Тибетська чаша. В кожного великого народу має бути своя велика святиня. А цигани її більш ніж гідні. – Він протягнув чашу, ніби намагався хоч би трохи приглушити втрату.

Міха прийняв подарунок і кивнув. Звістка про сина так його вразила, що він поки не міг усвідомити те, що відбувається, хотів тільки захистити себе від нестерпного болю.

– Дякую, тобі. Ти гідно послужив своєму народу. Я завжди

був готовий прийти тобі на допомогу, але бажав, щоб страждання виховали в тобі терпіння і силу. Раз по раз ти проходив випробування, падав, піднімався і йшов далі. Ти виявився кращим учнем, ніж я був учителем. Я і не міг розраховувати на твою допомогу, а ти зробив більше за всіх.

– Твій син – великий воїн, для мене було честю битися поруч. Але доки я не побачу його мертве тіло, я вважатиму його живим. Даю слово, що зроблю все, щоб Маркітан переплив це озеро. – Дітар зітхнув.

Міха пішов у будинок, більше приховувати свої почуття він не міг, він пишався своїм сином і не знав, що зараз візьме верх у його серці. В середині все стискалося. Абсолютно все! Йому тепер жити з цим, нести такий важкий тягар до кінця своїх днів. Чекати повернення сина. Дивитися в темряву.

Есін підвів коней, і вони вирушили в дорогу. Несподівано з темряви, прямо на стежку до них вибіг Серафім. Вони ледве встигли зупинити коней, що пустилися швидкою риссю.

– Брат мій, тобі що, набридло жити?!

– Дітар, ось карта. Тут найкоротша дорога. Бережи її, вона єдина. А тепер щасливої дороги. – Серафім сховався у темних джунглях так само не чутно, як і з'явився.

Путь вони тримали в невідомі землі, Берлікон чекав їх.

Глава 15

"Зустріч у дорозі, як несподіваний поворот, таїть у собі великі небезпеки чи можливості". Заповідь П'ятнадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Земляна стежка, розташована серед заростей, вела мандрівників до їх мети. Ченці, Тарсіша та некромант Фалькар прямували до Бролікону за книгою, яка стала ключем для порятунку Агіаса. Завдання Авраала стало дуже до речі. Повернення ченців в Агарію допоможе відновити військову потужність Монастиря і підготуватися до зустрічі з ворогом.

Не дивлячись на поспіх, вони їхали дуже обережно змінюючи одну дорогу на іншу, а іноді пробираючись по бездоріжжю у пошуках вірного шляху. Лише зі сходом сонця, вершники змогли прискорити коней. Непрохідні джунглі залишилися позаду і розмашисті поля давали побачити невеликі поселення в окрузі.

Вже вдень, здолавши переконливу дистанцію, вони наважилися зробити привал. Потрібно було тільки знайти відповідне місце. Шум і крики притягнули увагу ченців. Вони зменшили темп і прислухалися. Дітар зміг уловити виразний голос дівчини, що звала на допомогу. Через кілька метрів, вони побачили, як троє чоловіків нещадно б'ють молоду дів-

чину, намагаючись її зв'язати, а інший натовп розбійників спостерігає за цим. Ченці не могли залишитися осторонь і відразу кинулися на допомогу.

– Негайно відпустить її! – Голосно заявив Дітар, підскочивши до них впритул.

Почувши ці слова, бандити розсміялися, порахувавши, що пара вершників, не мають жодних шансів проти такого натовпу.

– Скачи собі далі, поки не втратив свого коня, а то і своє життя. – Відповів йому один з головорізів, пригрозивши своїм ножем.

В ченців не було сумніву, що це розбійники.

– Ви дуже безглузді і самовпевнені, я дам вам раду: "Бі-жіть" – Явно не бажаючи вбивати бідолаг, порадив чернець.

– Так це ж ченці! – Крикнув щуплий хлопець з палицею в руці.

Розбійники уважніше подивилися на них, ченці були в мантиях.

– Так ви бродячі ченці! – Зауспіхався перший з бандитів. – Тоді тим більше забирайтеся і це моя вам порада. Остання.

Бандити явно думали, що вершниками були прості мандруючі ченці, що збирають милостиню для Монастирів.

– Я вас недооцінив! – Вже серйозніше сказав Дітар. – Ви виявилися ще тупіші, ніж я думав.

Бандити втратили терпіння.

– Ви – в халатах! – Крикнув їм здоров'як. – Негайно злізайте з коней, вони нам згодяться. Давно хочемо забратися з цих убогих земель. Жінку вашу ми теж заберемо.

Про Агарію і Братство вони не могли чути і тому зробили рокову помилку. Схоже – це був залишок якоїсь банди, що забралася занадто далеко від великих міст. Їх самовпевненості не було межі.

Бандити промишляли на малолюдній дорозі, грабуючи і вбиваючи подорожніх, заради власної наживи. Що б стало з дівчиною, якби Дітару і його супутникам не довелося вибрати цей шлях?

Есін вихопив з сидельного сагайдака лук і блискавично випустив три стріли. Тіла "сміливців" впали на землю. Коваль зістрибнув з коня і почав висмикувати стріли з трупів.

Прояв такої холоднокровної жорстокості, здавалося б, вже не повинен був здивувати Тарсішу, але вона все одно закричала і відразу закрила собі рот рукою. В її житті було надто багато жорстокості, і хворобливі спогади ніколи її не покинуть. Інші бандити не ризикнули навіть сіпнутися у бік ченця. На їх обличчях застиг жах, і вони позадкували, забувши про дівчину і свої забави. Есін байдуже став ногою на тіло, щоб зручніше було дістати стрілу з шиї вбитого. Потім він витер стріли об його одяг і, вклавши в сагайдак, застрибнув у сідло.

Фалькар весь цей час, здавалося спав, настільки його не

зачепили ні сугучка, ні смерть розбійників. Його взагалі мало що могло зачепити, він звик жити в печері з відлюдниками, своїми побратимами, йому було абсолютно плювати на смерть навкруги.

Полонянка боязко підійшла до ченців і звернулася до свого рятівника:

– Мене звать Мірана. Я поверталася в Бролікон, але мабуть розбійники визнали мене багатою здобиччю.

– Ми були раді допомогти. – Відповів їй Есін. – Тобі не слід одній ходити по таких місцях.

Він вперше подивився на неї очима чоловіка, сидячи на коні, розглядав її від ніг до голови.

На вигляд їй були роки двадцять п'ять, або біля того. Невисокого зросту із стрункою фігурою. Маленьке овальне личко обрамляло чорне волосся. Вольове підборіддя, трохи широкувате для дівчини, гордо було підняте, показуючи наявність гострої і сміливої вдачі. Видно було, що вона стійко чинила опір, оскільки губи її були розбиті в кров, крізь місцями розірвану сукню, були видні садна і синці. В жінок цієї місцевості в моді були сукні з відкритими боками, де вони часто робили характерні тату.

В Мірани, на лівому боці був набитий чіткий великий напис: "Для ваших ігор у мене свої правила". Дівчині дійсно дуже пощастило.

Скинувши мотузку на землю і поправивши сукню, дівчина озирнулася і подивилася на тіла розбійників. На обличчі

її відбилися всі спогади пережитого кошмару. Вона помітно тремтіла і намагалася подавити свої почуття, бідолаха впала на землю і розридалася.

Коваль тут же спішився і підійшов до дівчини.

– Тобі нічого більше боятися. – Заспокоював він її. – Ти не одна і тебе більше ніхто не посміє торкнутися.

Мірана, слухаючи голос ченця, почала заспокоюватися. Есін доторкнувся своєю долонею обличчя дівчини і підвів його так, що їх погляди зійшлися. Її заплакані очі сяяли, немов повний місяць. Коваль витер сльозу зі щоки дівчини, підняв на руки і поніс до свого коня. Вона не чекала, що чернець зможе так легко підняти її, немов пір'їнку, і без будь – яких зусиль усадити на свого вірного скакуна.

– Поїдешь із нами. В Броліконі розберемося, що до чого.

Вершники продовжили свій шлях. Через кілька годин шляху, вони влаштували невеликий привал, щоб перекусити і дати коням можливість відпочити. Дівчата сиділи поруч на пні, ченці діставали з мішків припаси, знімали сідла і перевіряли своє спорядження. Некромант прогулювався, розглядаючи різні рослини, які він міг використати в своєму зіллі.

– Чому саме такий напис на твоїй нозі? – Поцікавилася Тарсіша.

– В світі не все таке, яким здається. – З деяким смутком відповіла Мірана.

– Я розумію, про що ти.

– Гадаю, розумієш. Я коли побачила тебе, то відразу відчула, що ми схожі. По тобі видно, що ти вже знаєш закони цього світу.

Циганка дійсно багато пережила і, як ніхто інший, розуміла Мірану. Але в неї був Дітар. Він хотів, а головне міг її захистити.

Тарсіша поїхала першою. Незнайомі землі були їй цікаві, і вона намагалася на милуватися природою, що оточувала її. Ченці з некромантом трохи відстали, але не втрачали її з поля зору. Після полуденної спеки, в лісі було досить тихо. Ні шелесту листя, ні дзвінкого співу птахів. Навіть тупіт копит став набагато тихіший. Навкруги відчувалося умиротворення. Природа випромінювала небувалу гармонію, і ченці це відчули. Спокій, що оселився в їх душах, не протримався довго. Крик циганки порушив тишу.

Кінь під нею став на диби, і Тарсіша впала на землю. Дітар відразу підбіг до неї. На дівчині не було лиця. Тремтячи всім тілом, дівчина вказала прямо перед собою. Дітар простежив за її рукою і зблід.

Прямо перед ними лежав мертвий парубок. Зовсім юний, майже хлопчик, він лежав на спині із закиненою назад головою. Руки були випрямлені в струни і стислі в кулаки, очі широко розплющені. В них застиг такий жах, що здавалося, він побував на бенкеті у самого Сатани. Рот його був широко розкритий в передсмертному крику, обличчя перекошене від болю, а волосся було повністю сивим. Складалося вра-

ження, ніби з хлопцем розправилося щось далеко не чисте.

Притуливши Тарсишу спиною до дерева, Дітар взяв її обличчя в свої долоні і подивився в очі. Він захистить її від будь-якого ворога але, побачене, вказувало більше на містичну небезпеку, чим на фізичну. Тарсіша вірила в те, що є речі, які ми не здатні зрозуміти, і тим більше підпорядкувати їх собі. Лице, застигло від жаху, і чітко віддрукувалося у неї в голові.

Вона намагалася впоратися, намагалася заспокоїтися, але щось сильно заважало. Вона знову бачить смерть і знову в такому жахливому стані.

– Тарсіша, я тут, я з тобою. – Хлопець намагався заспокоїти кохану, гладив її по щоках, стискав руки, обіймав. Цього було мало, але зараз чернець не міг зробити більшого. За останні роки він побачив стільки смертей, каліцтв і потворності на полі бою, що йому вистачило б на все життя, але вона, вона не створена для того, щоб спостерігати за тим, як вбивають.

Дітар теж не міг зрозуміти, як це сталося, а головне навіть що? Шлях, явно, не буде спокійним. Мірана застигла і закрила очі, навіть закричала від жаху. Їх нова супутниця злякалася не менше Тарсіши. Дихати стало важке, вона ніби відчула весь його біль. Есін спішився і зняв з плеча лук. Раптом, хтось є поруч, і наважиться напасти на них. Треба бути у всеозброєнні, немає сенсу ризикувати на незнайомій місцевості.

Лише Фалькар зберігав спокій – некроманту не повинно боятися смерті, в якому б вигляді вона перед ним не з'явилася. Некроманти дружили із смертю. Смерть для них – цілком реальна істота. Вони укладали з нею угоди, приносили їй жертви і виконували її доручення, а натомість отримували від неї послуги. Їх справи з потойбічним світом були таємними для всіх, їх вчення були досить жахливими і складними, але врятувати Агіаса могли тільки вони.

Фалькар підійшов до тіла хлопця, що лежав на землі. На ньому не було ні рани, навіть плямочки крові. Що вже саме по собі, було дивним.

– Що з ним сталося? – Запитав Дітар у некроманта в надії, що той бачив подібні речі.

Фалькар уважно розглядав труп.

– Можна тільки припускати, але сказати точно ніхто не зможе.

Біля трупа лежало кілька пергаментів з розмитим текстом. Він підняв їх, але розібрати зміг тільки один уривок: "Якщо у птаха відрізати крила, то він перестане бути птахом. Якщо хочеш бути живим – в крила бий". Він прочитав ці слова вголос і подивився на ченців, але ті тільки знизали плечима.

– Швидше за все, його серце просто не витримало того жаху, що він побачив. – Сказав некромант, встаючи на ноги, потім він застрибнув у сідло, забравши з собою папери.

– Надто багато смертей. – Задумливо вимовив Есін, див-

лячись на синє небо, тепер він вирішив не випускати з рук зброю і уважніше стежити за тим, що відбувається навкруги.

– Скільки на цій землі не було воєн, Дітар? Не рахуючи набігів зграй бродячих мисливців за легкою здобиччю. – Запитав коваль свого друга, схоплюючись на коня. – Книготорговець?

Почувши останнє слово, Дітар вирішив промовчати.

– Не будемо про це, пора вирушати. Час, як і смерть, чекати не стане.

Фалькар, коли ніхто не звертав на нього уваги, дозволяв собі легку посмішку:

– Смерть – мачуха життя.

Адже він правий, без смерті не з'явиться нове життя, люди стануть безстрашними і від цього безглуздими. Почнеться багато воєн, бійці не помиратимуть – битва стане тривати цілу вічність. Без страху втратити близьких, ми не зможемо до них прив'язатися, любов набуде тільки фізіологічного сенсу. Вщухне радість появи нового життя, адже, це гіркота втрати давала сенс. Загін рушив у дорогу, залишивши тіло хлопчика і далі привертати увагу перехожих. Вони їхали в повній тиші, роздумуючи про своє. Сонце вже скоро спуститься нижче і похолодає.

Наступний привал планувався вже в Броліконі, часу було зовсім мало.

Прохолодний вітер пробігав по шкірі. Місто було зовсім

близько. Стежка привела їх туди куди потрібно. До Бролікона залишалось кілька сотень метрів. Пил, що піднімався, від вершників, не залишився непоміченим, у стін міста їх вже чекав десяток ченців. Дітар першим зупинив коня, і тут же заговорив:

– Хто старший загону? В мене наказ від Авраала. Агарії потрібна ваша допомога, порушений спокій нашого Братства. Ви повинні повернутися разом зі мною.

– Я знаю тебе, Дітар, ти командир стражників Білокам'яного. Звичайно, ми готові повернутися. – Один із загону ченців вийшов вперед.

– Я рад цьому. Ще нам потрібен король некромантів, у мене до нього термінова справа.

Ченців складно збентежити, чимось, але при цих словах вони переглянулися. Той же, хто назвався командиром, знову вийшов вперед.

– Всі тут намагаються обходити стороною печери у міського кладовища. А по ночах, Некромасан творить такі справи, що лише некромант зможе витримати це, і не з'їхати з глузду від страху. Давайте ми влаштуємо вам зустріч вранці.

– Так, добре. – Дітар зітхнув. – Але час нам неймовірно дорогий!

– Так буде краще, чернець. – Фалькар спішився і взяв із сумки свої речі.

Ченці знову заговорили.

– Відпочинете з дороги, а завтра зустрінетеся з хазяїном

мертвих. Йдіть за нами, ми зараз приготуємо для вас їжу і ночівлю.

Дочекавшись Тарсішу і Мірану, які дуже швидко наздогнали чоловіків, вони ввійшли до міста. Настав вечір, але вогнів на вулицях не спостерігалось. Навіть вікна будинків не пропускали світло, а закривалися на ніч віконницями. Через невеликі вузькі вулички, зробивши кілька поворотів, ченці привели путників у будинок.

– Ви можете розташуватися тут. Довгий шлях вимагає відпочинку. Завтра ми все обговоримо. Ченці пішли.

Всі випробування, пережиті за день, давалися взнаки. Кожен думав про своє. Ніхто спочатку навіть не доторкнувся до їжі. Втома долала їх, жоден не міг забути те, що вони побачили в лісі.

"Знову ніч, його серце болить, він вірить і чекає, її образ у серці тримає, голос шепоче "йди", це сили йому надає, він пам'ятає їх мрії, повіки закриває, колір очей згадає, а я знову каравани зустрічаю." – Тарсіша співала старовинну пісню, розтягуючи слова і граючи голосом: від низького грудного, до ніжного з високими переливами. В стару пісню влітаються нові слова: "Кажуть, що чернець помирає двічі: перший раз, коли б'ється за Братство, другий – коли слухає пісню циганки".

Коли циганка затихла, всі ще деякий час мовчали. Її голос, немов зачарував їх, вони ловили кожне слово, кожну нотку.

Після вечері погасили свічки і всі лягли спати в одній кімнаті. Дітар ліг поряд з Тарсішею і обійняв її. Дівчина притиснулася до нього. Навіть у темряві було видно, що вона посміхнулася. Вона намагалася кожним міліметром шкіри вловити його ніжні торкання, як можна сильніше притиснутися до нього і не відпускати. Ніколи не відпускати. Він був для неї всім світом. Не можна передати словами, наскільки вона була зараз щаслива. Розчиняючись в цьому моменті, юна циганка забувала про все те, що сталося. Це здавалося таким далеким, та навіть не реальним. Їй хотілося, щоб так було завжди. Щоб коханий був поруч. Не було битв, втрат, а існувало тільки щастя.

Сон помалу долав їх, після важкої дороги, але враження все ж заважали заснути. Звичайна стежка привела їх до розбійників, а потім до померлого хлопця. Бролікон, як і дорога до нього, була повна таємниць і небезпек. Навіть у повітрі відчувався страх і напруга, неначе тут кожен воює один з одним, і у будь-який момент на тебе можуть напасти і відняти твоє життя. Емоції боролися зі втомою, а уява затягувала у світ марень. Дівчата довго не могли заснути, Фалькар просидів кілька годин, повторюючи собі під ніс дивні заклинання.

Есін, не випускаючи з руки меч, ліг біля найдальшої стіни, сподіваючись, що його сон ніхто не потривожить. Дітар дивився на Тарсішу і мріяв, поки його очі не зімкнулися.

Глава 16

"Якщо чернець зможе врятувати одного члена Братства, значить, він може врятувати все Братство". Заповідь Шістнадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Тарсіша все сильніше притискала до Дітара, вона боялася відпустити його навіть на секунду. Стільки щастя в цих дотиках, стільки ніжності. Їм було визначено разом пройти цей шлях. Доля побажала їх перевірити – вони ж довели їй, не дивлячись ні на що, їх любов сильніша за цілий світ, з його злом, нещастям і болем. Тарсіша хотіла знати все, що сталося з Дітаром під час їх розлуки. Їй було цікаво, як молодий циган став ченцем?

– Роки тренувань! – Відповідав їй Дітар. – Повна самовіддача і бажання вчитися.

Дитинство хлопця було не найкращим, а тут у нього з'явився шанс стати важливою ланкою в міцному ланцюзі. Хлопець щосили старався. Він не жалів ні завзятості, ні часу. Йому треба було стати частинкою чогось великого, значимого.

Того дня, коли циганський хлопчик перетворився на чоловіка, він і став ченцем – перше, що за довгий час дало йому відчуття радості і спокою. Цю історію, він готовий прокру-

чувати в себе в голові цілу вічність. Нею він і вирішив поділитися, своїм посвяченням у ченці. Дітар почав свою розповідь.

З самого світанку кілька сотень ченців стояли рядами вздовж берега озера, що біля Білокам'яного селища. Готувалося посвячення нових братів у ченці.

Глава Братства – сивоволосий старець зійшов на піднесеність в оточенні ченців. Перед ним стояли два десятки юнаків, з поголеними головами, одягнених лише в легкі пов'язки на стегнах. За кожним із них стояли його один-два наставника. Старець підняв руку, як би закликаючи до мовчання, і без того беззвучних ченців.

– Сьогодні – великий день! Нові брати приєднуються до Братства хранителів Великої Таємниці. Кожному буде дано випробування, щоб ми, могли зрозуміти – яке місце і у якому світі приготував для нього Ханой. Ще більше випробування чекає того, хто навчав і наставляв цих юнаків, готував їх стати ченцями. Для деяких це випробування стане останнім у їх житті!

Старий зробив паузу: чи то щоб віддихатися, чи то щоб усі змогли усвідомити значення того, що відбувається.

– Кожен учасник присвячення має вибір. Він може пройти випробування і стати ченцем, а може відмовитися. Відмовляючись проходити перевірку – ви покидаєте Братство назавжди, а ваш наставник буде зобов'язаний провести цілий

рік у вигнанні і потім ще рік на чорних роботах. Агіас! Постав своїм учням одне питання: “ Чи готові вони ризикнути своїми життями сьогодні і ризикувати ним в майбутньому, заради Братства і нашої місії?”

Кантрі чернець Агіас підійшов до юнаків, і прошепотів їм кілька слів на вухо. Всі залишилися на місці. Вони були готові.

Один хлопець особливо відрізнявся від усіх присутніх високим зростом та світлою шкірою. Його м'язи, немов канати, обплітали струнке тіло. Лоб і праву брову юнака перетинав білий шрам. Він спирався на тонку бамбукову тростину, а груди його були стягнуті пов'язкою з широкого полотна. Саме так виглядали результати тренувань.

По сигналу Авраала, ченці повели учасників до човнів, даючи на ходу вказівки. До юнаків прив'язували обтяжувач і скидали в озеро. Кожен повинен був показати свій максимум перебування під водою. Таке випробування перевіряє не лише фізичну підготовку, але і моральну. Учень повинен опанувати контроль над своїми емоціями, щоб знаходячись у подібних ситуаціях приймати правильні рішення.

– Агіас і Дітар! – Авраал вказав на них рукою. – Я хочу особисто сказати, що вас чекає. – Підійдіть до мене. Там, у шахті, в тебе Дітар, було більше шансів врятуватися самому, але ти вирішив залишитися до кінця зі всіма і з пораненим Агіасом. Це похвально. Кантрі чернець Агіас порахував, що цього вчинка і твого навчання, що ти пройшов в Тигровому

селищі, вже вистачає для твого приєднання до Братства. І він на це має право. Але багато братів, вважають, що один вчинок – ще не показник готовності.

– Розумніше, – продовжив він голосніше, – і корисніше для Братства, надати Ханом вирішити твою долю. Тому сьогодні, в тебе Дітар, є можливість нового вибору. Вибирати між дружбою, розумом і вірністю Братству. Агіас розуміє, про що я, на тебе ми покладаємо великі надії. Що ж, чи виправдаєш ти їх – побачимо.

Четверо ченців повели пару випробовуваних до берега, де їх чекав човен. Разом вони відплили на кілька десятків метрів від берега. Човен зупинився, один з ченців взяв у руки мотузку, зробив глибокий вдих і пірнув з нею в воду. Через хвилину він сплив і знову занурився. Так повторилося кілька разів. Дітар порахував, що під воду пішло десять – п'ятнадцять ліктів мотузки.

– Зараз ми прив'яжемо мотузку до твоєї ноги. Ти повинен пірнути і на дні знайти кільце, крізь яке вона протягнута. Схописья руками за кільце і тримайся під водою, скільки тобі вистачить сил. Другий кінець буде прив'язаний до ноги Агіаса, і як ти вже зрозумів, ви зможете виринати з води по черзі.

Юнак дав прив'язати до своєї ноги мотузку і вправно зісковзнув із човна. Пірнати він любив і вмів, тому кільце знайшов відразу. Вода була прозорою, і мотузка чітко позначила йому шлях. Але, як тільки він схопився руками за кільце, згори мотузку швидко потягнули, нога Дітара була притис-

нута до залізного обруча на дні. Той спробував висмикнути кільце і скоро зрозумів, що йому це не вдасться, але продовжував залишатися під водою, наслідуючи ті навички перебування без дихання, що придбав у тренувальному таборі. Нарешті він зрозумів, що пора спливати.

Через секунду мотузка знову натягнулася. Яке ж було його здивування, коли він побачив свого наставника, що пливе вниз йому назустріч, так само прив'язаним до ноги. Вони обоє були пов'язані так, щоб на поверхні міг знаходитися тільки один! Це що? Яке це випробування?! Поки Дітар піднімався на поверхню, його мозок перебирав можливості розвитку подій.

Виринаючи, юнак побачив ченців у човні, готових витягнути його, але тоді Агіас потоне! Який вихід?! Висмикнути кільце! Вдвох вони зможуть!

Не встигнувши толком віддихатися, Дітар уміло перекинувся і нестримно пішов на глибину. Перше здивування його чекало, коли він не побачив Агіаса, що мав підніматися йому назустріч. Той спокійно лежав на дні, тримаючись однією рукою за кільце. Здавалося, він... спав. Треновані ченці можуть впадати в анабіоз, щоб залишатися під водою довго. Але в Дітара часу не було! Він доторкнувся до руки наставника, взявшись двома руками за кільце, Дітар дав знак, щоб Агіас допоміг йому висмикнути кільце.

Наставник, дивлячись в очі своєму учневі, посміхнувся і негативно похитав головою. "Він що? Вирішив загинути за-

ради мене?! Ні! Це не може бути рішенням поставленої задачі. Що ж, це частина випробування. Треба чекати".

Прошло півгодини, можливо година. За цей час Дітар час від часу спливав на поверхню, а Агіас був не рухливий. У воді залишилися лише вони. Дітар у відчаї озирнувся на всі боки. Крізь прозору товщу води він побачив контури затопленого дерева. Розтрачувавши дорогоцінні залишки повітря в легенях, декількома сильними помахами юнак наблизився до уламка грубої гілки, цілком відповідної для важеля, міцно стиснувши його в руці, повернувся до Агіаса. Він починав тонути, його рука відпустила кільце, і тіло ченця почало повільно лягати на дно.

Дітар просунув дерев'яний важіль у кільце і одним рухом вирвав його, підхопив друга і разом з ним сплив на поверхню.

– Ми з шахти вийшли разом і з озера виплили вдвох. – Сказав Дітар.

Тепер перед рядами ченців стояли учасники випробування, а позаду них лежали двоє, не в силах піднятися. Це були Дітар і Агіас.

Авраал знову звернувся до присутніх.

– Слава Ханую! Він обрав для себе особливих людей, що стануть нашими братами. Двоє зараз на шляху в Білокам'яний, щоб попроситися з Ануш і чекати нас вже в іншому світі. Для них це випробування було останнім. А один... – Авраал трохи запнувся. – Один не протримався і хвилини.

Він сам відв'язав вантаж і попросив перенести випробування на наступний рік. Ми знаємо, що не має йому прощення тими, кого міг підвести на завданнях. Нерішучість гірша, ніж смерть, гірше за зраду.

Для мене очевидно, що сьогодні ти готовий відмовитися від своїх слів і прийнятих рішень, завтра – ти не станеш захищати наше Братство. Брати допоможуть тобі зустрітися з Ханом.

Двоє ченців підійшли до самотнього юнака. Один з них поклав йому руку на голову, а інший встромив під лопатку довгий тонкий клинок. Юнак рухнув на коліна, але йому не дали впасти обличчям вниз, а висмикнувши зброю зі спини, повалили назад. На обличчі його застигла мирна посмішка.

– Ще один, тепер уже наш брат – чернець, проявив нечужу кмітливість, самовідданість і розум, пройшовши випробування абсолютно не так, як ми чекали. Він у черговий раз довів, що може врятувати ченця, а для нас це означає, що він може врятувати і все Братство. Ми відправляємо його для подальшого тренування в особливе місце, де Ханом допоможе йому повністю розкрити свої якості.

– А потім мені зробили ось цю нашивку на мантиї. – Підтверджуючи історію, Дітар вказав на напис: "Вільний і цілеспрямований".

– Ти був там? – Тарсіша дивилася на Есіна.

– Яке це має значення?

– Моє б серце не витримало такого.

– Тому жінки хоч і проходять навчання, але не присвячення. – Есін тихо розсміявся. – Нам також треба поспати. Світанок близько, а нас чекають ще важливі... гм... справи. Ніхто не помітив, що ще одна пара вух уважно слухала їх оповідання.

Почулися кроки, і Дітар розплющив очі. Сон ченця завжди дуже чуйний і застати його зненацька було практично неможливо. Кроки ставали голосніше і голосніше, після чого різко припинилися. Дітар відчував гостей позаду себе. Їх було кілька. Він потягнувся за своїм кинджалом, як один з них заговорив.

– Некромасан, хоче тебе бачити. Тебе одного. Гості переглянулися і трохи помітно кивнули один одному. Передавши послання Дітару, вони пішли так само тихо і непомітно, як і з'явилися.

Бролікон складно було назвати містом: високий замок, обліплений зі всіх боків халупами різної величини. Навкруги, немов окремі острівці, великі і менші, розташувалися майже точні копії цього замку. Вони пройшли через величезну ринкову площу, тут життя вирувало вночі ще більше, ніж вдень. Десятки таверн, ігорних і публічних будинків світилися вогнями. Місто вдень і вночі, немов жило абсолютно різним життям.

– Ми йдемо не в бік кладовища? – Дітар запитав, запам'ятовуючи шлях.

– Некромасан вже закінчив свої обряди і зараз чекає тебе

в замку.

Саме до замку вони і попрямували. Дивним було не те, що ворота виявилися замкненими, а що навіть вузькі дверця-та для нічних відвідувачів, були зачинені. Вони різко повернули убік з такою впевненістю, неначе знали, що далі є таємний прохід за огорожу. Дітар йшов слідом. Він вже відчував тривогу, але вирішив йти до кінця. Прийшовши в глухий двір, вони зупинилися у високих замкових стін. Їх чекали. Не люди Некромасана, а ще вісім ченців. Вони обступили Дітара півколом, відрізуючи шлях до відступу, і притиснули його до стіни цитаделі. Панувала тиша.

Вперед вийшов той самий чернець, який їх зустрічав.

– Не так давно в місті змінилася влада. Ми перестали ховатися, а показали силу своїх бойових навичок. Нас стали боятися, поважати, платити не просто золотом – ми стали впливати на рішення правителя. І у нас з'явилося все, чого ми хотіли. Тепер же ти прийшов з наказом старого Авраала, щоб ми повернулися. Якщо Агарія в небезпеці, то це навіть до кращого. Одже і наші послуги виростуть у ціні, оскільки немає в цьому місті сили, здатної протистояти десяти "обраним". Ми будемо раді, якщо в Монастирі про нас забудуть, тоді зможемо жити тут, як заманеться.

В тебе є шанс приєднатися до нас. Ти – великий воїн. Ціна того, щоб стати частиною нашого загону – вбити циганку і коваля. Хоч і шкода втрачати їх, але твоя вірність для нас коштує дорожче.

– Вбити Тарсішу? – Повторив він пропозицію ченця. – Втратити найдорогоцінніше і дорожче, що є в моєму житті? Ні! – Твердо вимовив про себе чернець. – Ніхто, навіть сам Цар Світу не має права нас розлучити. Дітара ці слова, привели в жах. Злість наповнила його вени і змішалася із кров'ю, тим самим, змусивши її закипіти.

– Брати. – Вимовив Дітар. В небезпечних ситуаціях саме холонокровність не раз рятувала йому життя. – Ми з вами проходили випробування, вітали один одного з перемогами, приносили наших загиблих братів до Ануш. Ми – Братство. У нас завжди був єдиний сенс життя.

– Ми давно перестали вірити в "казки" Ханоя.

– Це наша історія.

– Жодна його історія не має доказів. Він був божевільний! Якщо взагалі був?! А якщо ти в це віриш, то такий же дурень або фанатик! Цар Світу – імператор ДаАрії, Велика Війна з Китаєм, Підземний Світ, Рептилоїди, Люди-ящери. – Де докази?

– Хто? Які люди?

– А? Ось що! Навіть тобі – "великому воїнові Білокам'яного", ще не все розповіли!

– Я повинен повернути вас додому. "Хто забув про борг – згадуйте, хто пам'ятає – виконуйте".

– Додому?! – Ченці розсміялися. – Ти знущаєшся, ми не станемо повертатися в рабство Авраала. Він сліпий і безглуздий. Навіть, якщо Братство і володіє знаннями Ханоя, таєм-

ницями Підземного Світу, відповідями на всі питання, то вони ними ніколи не скористаються. Ви просто варта. Старий хворий, і ми не станемо йому підкорятися. І не маємо наміру слухати, безрідного цигана, що цитує нам давно забутий Кодекс! Тут ми – влада, і триматимемося за неї так довго, як це тільки можливо! Зараз помреш ти, а потім твої друзі, уві сні, так і не прокинувшись. В Агарії навіть не дізнаються, що ви досягли Бролікона.

Ченці, що осіли в цьому місті, відчували смак влади і не хотіли його втрачати. Вони давно забули про Кодекс і відступили від правил. Сьогодні, своїми силами, вони тримали в кулаці ціле місто. Їм платили данину за виконану роботу, їм підкорялися – їх це влаштувало. Навіщо відмовлятися від теплого місця, повертатися в рідні місця, захищати їх, якщо тут вони зуміли поставити свої закони і підпорядкувати їм інших. Ченці, що відреклися від Братства, уявили себе місцевою владою.

Місячне світло відбилося на десяти клинках в руках зрадників, готових до нападу. Але чомусь вони не атакували, і скоро стала зрозуміла причина. Дітар уловив легкий рух на даху одного з будинків і різко відхилився. Він знав, що ченців вчили стріляти з лука в шию або в обличчя – адже там немає захисту. Стріла пролетіла у самого ока і дзвінко впала на землю.

– От як? – Здивувався Дітар. – Навіть не поєдинок! Во-

ни напали на свого брата зі спини, як останні негідники. Це низько для ченця.

– Ви не лише втратили честь, але і бійцівські якості. – Дітар дозволив собі розсміятися.

Швидше за все, це виведе з себе нападників, і вони почнуть допускатися помилок. Навіть той факт, що його супротивник ослабів без постійних тренувань, не давав йому шансів вижити проти десяти навчених ченців, особливо коли їх прикриває лучник. Вони залишалися такими ж могутніми воїнами, незважаючи на зраду. Одна надія – забрати з собою якомога більше, щоб Есін зміг впоратися з іншими і врятувати Тарсішу. Він закричав:

– До чого пусті розмови. Підходьте по одному. Я вам нагадаю, чому нас навчали. – Дітар оголив два клинки.

Ось вже друга стріла пролетіла мимо Дітара.

Дітар посміхнувся ширше:

– Ганьба для стрільця!

Нехай навіть зараз Дітар один, але вони все одно зазнають втрат. У відповідь на його слова лучник впав на землю і повалився до ніг із стрілою в шиї. Поки ченці озиралися, ще дві стріли, одна за одною вразили на смерть двох інших зрадників. Третя потрапила прямо між очей тому, хто озирнувся подивитися, звідки вона прилетіла!

Глава 17

"Чернець, що зрадив Братство – заслуговує на смерть. Чернець може забрати життя зрадника тільки, якщо іншого виходу немає". Заповідь Сімнадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Допомога прийшла вчасно. Есін вийшов на площу, повільно притулив лук і сагайдак зі стрілами до стіни, дістав меч і, піднявши його, пограв світлом яскравого місяця на майстерно викovanому і відполірованому клинку.

Ченці знали, з ким мають справу, обережно йшли вперед. Четверо атакували Дітара, інші – Есіна. Якби міське життя їх не розбестило і не зробило такими самовпевненими, то основного удару вони б завдали по Есіну, а Дітара вони б тільки стримували. Розправившись з ковалем, зрадники могли б, потім повністю зосередитися на головному супротивнику. Але коли вони спохопилися, було вже пізно! Дітар, кинувшись вперед, миттєво вразив першого і, відбивши удари інших, блискавично атакував трьох, зі спину нападаючих на Есіна.

Ніхто не міг порівнятися з Дітаром у швидкості рухів, так що вже через хвилину, в живих залишився лише один. І відразу, металевий клинок Дітара встромився в його шию.

Тепер сили були практично рівні. Пліч –о – пліч Дітар і Есін стали навпроти трьох колишніх своїх братів.

– "Зрадника не залишай в живих"! Ви згадали?

Тепер уже чернець з ковалем закривали зрадникам шлях до втечі. Ті озиралися, немов зацьковані вовки, розуміючи, що порятунку немає. Занадто багатьох вони приводили на це місце і вбивали. Їх жертви також шукали вихід і не знаходили. Здавалося, відчай надав їм сили, і трійця кинулася в атаку. Клинки виблискували в місячному світлі, сипалися іскри, але ніхто не зупинявся. Навіть, коли зброя зачіпала тіло, ніхто не звертав уваги на рани. Нарешті останній з ворогів отримав смертельний удар, і друзі змогли перевести дух.

– Ти як, не поранений? – Запитав Есін, обернувшись до Дітара.

–Тільки не виспався! – З посмішкою відповів той і перепитав. – А ти, як тут виявився?

– "Своїх не можна залишати наодинці з ворогом, а зрадника не можна залишати в живих". – Есін помахом, вказав другу на чергового стражника, що йшов по стіні фортеці в їх напрямку. – Ходімо швидше звідси.

До світанку було ще далеко. Ченці повернулися в будинок і тихо ввійшли до кімнати. Дівчата спали, а Фалькар чекав їх. Він швидко зорієнтувався і запропонував ченцям перев'язати рани.

– Вам треба відпочити. Лягайте спати, а я почергую. – На-

полегливо запропонував некромант. – Тут ви в безпеці. Я замкнув двері і підпер їх столом, так що відкрити легко не вийде.

Обидва ченці повернули свої голови і побачили барикаду, яку побудував Фалькар для захисту.

– Нехай всі відпочинуть. – Сказав Дітар. – А ми з тобою поговоримо. Ти розповіси мені, як жити на кладовищі.

Есін широко позіхнув і пішов додивлятися перервані сновидіння. Тепла ковдра накрила ченця, і той розслабився. Почуття спокою після битви було таким солодким. Есін відчув, що заснути у нього не вийде. Він лежав із закритими очима, як раптом, край його ковдри відкинувся, і чернець відчув ніжну жіночу шкіру, що торкалася його тіла.

– Побути з тобою? – Запитала Мірана, провівши кінчиками пальців по торсу коваля.

– Іншим разом.

– Іншого разу може і не бути. – Її дихання стало переривчастим, ніби їй стало важко стримати вогонь в середині себе.

Від гарячого шепоту прямо у вухо, Есін відчув, як жар охоплює все його тіло.

– Бажати треба душу. Тільки дурні пропонують і беруть тіло. Я недурна і ти теж недурний.

Всі прокинулися, як тільки перший промінь сонця освітив верхівку найвищої вежі замку. Дітар провів усю ніч, що залишилася, до світанку біля порогу кімнати. Йому не

давало спокою передчуття прийдешньої біди, але він вирішив доки про це нікому не говорити. Ще його турбував втрачений час. Тарсіша винесла йому чашу води.

– Я така рада за Есіна. – Вона посміхнулася і сіла біля цигана.

– Чому це ти така рада? – Дітар в подиві подивився на дівчину.

– Ну як же! В них з Міраною була ніч кохання! – Вона розсміялася.

Дітар спробував підтримати жартівливий тон подруги.

– Добре, що всі ми живі. Небезпека на кожному кроці. Напевно загибель десятка "обраних" не залишиться непоміченою. Проте, рятування життя Агіаса вимагає від нас залишитися і діяти рішучіше.

Трохи відкрилися двері, і вийшла Мірана.

– Я така рада, що вас зустріла, – говорила дівчина. – Дякую вам за порятунок і за нічліг. – Останню вдячність вона адресувала більше Есіну, ніж іншим, вона подивилася на коваля і злегка прикусила нижню губу. – В мене багато справ у місті, але я впевнена, що ми ще побачимось.

Мило посміхнувшись, молода жінка пішла в вузький провулок і зникла із вигляду.

Тарсіша якимось похмуро подивилася їй услід.

– А я думала...

– Не варто. – Есін став поправляти зброю на собі.

Вийшов Фалькар.

– Нам треба дізнатися, чи не шукає вас варта після нічної події. Та і поїсти зовсім буде не зайвою справою. Воїни нехай залишаться доки тут, тримати оборону, а ми з юною красунею вирушимо на ринок, якщо ніхто не заперечуватиме.

Дівчина встала і радісно кивнула, потім поцілувала Дітара і попрямувала за Фалькаром. Ченці, озирнувшись навкруги, ввійшли до будинку і замкнули за собою двері.

– Мені не дає спокою те, що сталося вночі. – Заговорив Дітар. – В місті твориться щось дивне і зараз нас це теж торкнулося.

– Мене це хвилює не менше. – Відповів коваль. – Наміри цих зрадників були серйозні, і хто знає, що могло б статися, якби ми були не разом.

– Вони вже давно чинили не по Кодексу. Вони зрадили Братство і купилися на золоту монету і славу.

– За що і заплатили своїми життями. – Закінчив Есін.

По дорозі на ринок Тарсіша з Фалькаром відвідали кілька некромантів. Ті допомогли їм продати золоту підвіску, Тарсіша зняла її з вкраденого ланцюжка. Так, їх зустріч з Дітаром розпочалася саме з неї. Що ж, "людину треба прийняти такою, як вона є, або відпустити". Обмінявши золото на дрібні срібні монети, вони змогли розрахуватися за товар, не викликаючи ні в кого підозр. Фалькар же з кожним продавцем обов'язково обмінювався парою фраз. Через чверть години, вони стали повертатися.

В місті панувала дивна напружена обстановка. По дорозі до будинку вони зустрічали іноземців – воїнів у шкіряних обладунках, прикрашених черепами тварин. Озброєні ті були дивною зброєю: короткі металеві луки, горизонтально встановлені на масивну довгу рукоять. Ні Фалькар, ні циганка так і не зрозуміли хто вони. З ринкових розмов було відомо, що це якісь таємничі "гості правителя Бролікона".

– Воїни, що спокійно розгулюють по місту, – це не завжди хороша прикмета. – Попередив Фалькар Тарсішу.

– Як ми поступимо? – Запитала дівчина.

– Нам треба дізнатися хто вони.

Через кілька годин вони повернулися, і Тарсіша одразу почала накривати на стіл. Поки дівчина метушилася, чоловіки зібралися, щоб обговорити останні новини. Некромант розпочав з того, що йому вдалося дізнатися :

– До недавнього часу містом правили некроманти, вірніше – їх король Некромасан. Ось вже більше двох місяців тому над небом міста з'явилося чудовисько. Точніше – літаюча істота, що під покривом ночі вбиває жителів. На його рахунок, вже приблизно півсотні смертей. Впевнений, той хлопець з лісу, це його робота. Ніхто до ладу не бачив його, але всі чули, як воно пролітає над містом. Тепер страхом наповнений кожен будинок. Після перших вбивств, у місті з'явилися більше трьох сотень світлошкірих бродяг.

– Фалькар чомусь заговорив, знизивши голос майже до шепоту. – Вони називають себе "мисливцями на драконів" і

"германами" – людьми-воїнами. Ці мисливці кажуть, що чудовисько – рідкісний трофей і коштує на їх батьківщині величезних грошей. Вони заповнили все місто, влаштовують пиятики і бійки, не соромляться пускати в хід навіть зброю, лякають місцевих мешканців не менше, ніж само чудисько. Ми бачили їх дивні луки. Некроманти говорять, що вони стріляють набагато точніше і далі, ніж звичайні.

Його горло пересохло, він зробив кілька великих ковтків прохолодної води і продовжив:

– Півтора повні місяці назад, брат короля Ксилон, підняв повстання проти Некромасана. З чуток, йому не подобалося те, що той ще не позбувся чудовиська і мисливців на нього. Всі солдати фортеці відразу перейшли на сторону повсталих і підтримали зміну влади. Все це закінчилося полонем Некромасана, якого посадили до в'язниці. Ходять чутки, що Ксилон, в таємниці змовився з мисливцями, і ті допомогли йому схилити варту замку на свою сторону та відвоювати владу в місті. Тепер же він сам в неприступному замку і ніхто не може потрапити в середину.

Всюди слідкує його охорона, і вдень і вночі.

Ченці спробували втрутитися, і навіть перебратися з міста в фортецю, але після лютої сутички зі стражниками і мисливцями, відступили. Після переговорів ваші зрадники отримали в володіння кілька будинків і багато привілеїв. З однією тільки умовою – не лізти в замок і не заважати мисливцям на дракона. Коли ж вчора знайшли вбитих ченців, ви-

рішили, що це робота чужаків – мисливців. Ксилон відразу вигнав їх із замку і подвоїв охорону. Так що доки вони знаходяться в місті, потрапити в замок неможливо, тим більше до в'язниці, де сидить Некромасан.

– Відмінна робота, Фалькар. – Сказав Дітар і поплескав того по плечу.

– Так що ви робитимете? – Поцікавився некромант.

– Зараз я пропоную поснідати, а після поговорити з мисливцями.

– Ось це план! – Зрадів Есін, почувши, що його зараз погують. – На голодний шлунок не дуже хочеться вплутуватися в неприємності.

– Згоден. – Посміхнувся чернець. – Сьогодні нас чекає щось особливе.

Після сніданку вони всі разом відправилися в таверну "Сяюче Сонце" і по дорозі зазирнули на Ринкову Площу.

Коли Ксилон став правити містом, дуже скоро сюди перестали приїжджати купці і мандрівники. Нічні оргії в кладовищенських печерах відлякували навіть найсміливіших. Місцеві жителі, нехай і захотили б втікти, то через свою бідність могли потрапити тільки в рабство. Ксилон відразу ж взяв у заручники дітей найбагатіших і впливовіших громадян, зобов'язуючи їх підкорятися і нікуди не переїжджати надовго. Так що тепер, майже всі будинки навколо площі, були зайняті мисливцями, які допомогли Ксилону захопити

трон.

Новий "король" за це відсипав їм немало золота. Не дивно, що ці бродяги тепер почували себе тут повноправними господарями.

Зараз на площі їх тинялося близько п'ятдесяти чоловік. Торгівля йшла в'яло, а вони здебільшого, пиячили та грали "в кості". Їх одяг і обладунки майже нічим не відрізнялися: плащі, довгі з капюшонами куртки з нашитими на грудях і плечах, металевими пластинами, шкіряні рукавички і чоботи по коліно. Вони всі були схожі між собою, і тому було важко впізнати їх ватажка.

Один з них встав з – за столу, мабуть програв і був не дуже задоволений таким результатом, схопивши першого слугу, що попався, він поволочив його за собою. Бідолага навіть не чинив опір, його привели до стіни будинку, а програвший дістав свій дивний лук. Мисливець поклав хлопцю на голову невеликий мішок з монетами і відійшов на десяток метрів. Друзі уважно дивилися, як мисливець випив ріг якогось хмільного пійла, обома руками різко натягнув тятиву, поклав в ложе коротку потовщену стрілу і прицілився. Людина біля стіни закрила очі від страху.

Швидкий приціл, постріл і стріла прибила мішок з монетами до стіни! А нещасний, що служив опорою для мішені, миттєво побіг під регіт і кепкування гравців. Жорстока забава потішила мисливців. Взагалі їх розваги були досить дикими, і отримавши підтримку Ксилона, вони могли собі дозво-

лити залякати або навіть вбити безневинну людину просто так, заради забави. Народ не особливо довіряв мисливцям, їх здебільшого боялися, ні про яку надію, що вони врятують місто від чудовиська, вже не йшлося.

На ченців всі кидали недовірливі погляди, але більший інтерес у них викликала Тарсіша. Дівчина циганської зовнішності одночасно і притягала, і відлякувала непроханих гостей.

– Я піду в таверну, розпитаю там про їх ватажка. – Фалькар попрямував в середину приміщення, але на вході його зупинили неабияк п'яні мисливці. Їм явно не терпілося познущатися над кимось. Перший, рудий товстун величезного зросту, виштовхав некроманта назовні і, тримаючи того за комір балахона, заволав:

– Що, пожирач мертвячини, захотів випити ковток вина? – Товстий мисливець заходився від сміху.

– Ні, шановний. Моїм друзям ченцям, потрібен ваш ватажок, до нього є важлива справа.

– Чули? Мало того, що могильник сунувся на нашу територію, так він ще і цих, “в рясах”, з собою притягнув. – Вони і самі вірили, що ченці біля замкової стіни були вбиті кимось з мисливців. А тепер перед ними стояло ще два. Мисливець засміявся і штовхнув некроманта так, що той злетів з ганку таверни і покотився по землі.

Ченці навіть не поворушилися. Тоді мисливець підійшов до лежачого на землі Фалькара, і штовхнув його ногою. Всі

на площі стали спостерігати. Якщо ченці втрутяться, то це стане приводом, щоб почати бійку. Дітар обернувся до Есіна і крізь зуби сказав:

– Йди, розімнися. Я буду поруч. А ти – любов моя, постарайся не привертати до себе увагу і зачаїся.

Дівчина слухняно відійшла. Есін швидким кроком попрямував до Фалькара, а той, стрибнув на кривдника і зчепився з ним. Проте мисливець тільки на вигляд був товстим і незграбним, він вправно перекинув некроманта через себе на землю, ударом ноги змусив зігнутися навпіл. За роки полювання, він теж дечому навчився.

– На, пожирач трупів, спробуй мій чобіт на смак! – Удар ногою розбив ніс і губи некроманта в кров.

Есін приспів вчасно. Як тільки бурмило витягнув меч і заніс його над головою Фалькара, коваль завдав йому короткого удару кулаком в те місце на боці, де обладунки не сходилися на великому телі, а утворили невеликий пролом. Товстун впустив свій меч, не втримавшись від нестерпного болю, що пронизав його тіло. Удар же п'ятою в неголене підборіддя і зовсім перевернув його. Сміх припинився, мисливці стали підтягуватися до місця бійки. Їм, явно, була не до душі така зухвалість.

Двоє найсміливіших, з довгими мечами, атакували Есіна з різних боків. Той спочатку ухилявся, навіть не дістаючи зброю, але коли приєдналися ще двоє, дістав свій меч і кинджал. Почався той танець, який так бавив ченців в трену-

вальному таборі, коли досвідчений воїн двома бамбуковими палицями давав урок повністю озброєним новачкам. Чернець вправно йшов від ударів, то злітаючи над головами своїх ворогів, то опускаючись на землю. І якщо завдавав удару, то лише ногами, а якщо мечем, то лише навзнаки. Ось тільки тепер, це бавило одного Дітара.

Коваль, навіть самотійно, був куди моторніше, його удари чітко попадали в ціль.

Почувши шум сутички, з таверни вийшли всі, хто був у ній. Утворилося велике коло глядачів з мисливців. Вболівальники за своїх, у той же час, явно віддавали данину бойовій майстерності ченця, сміючись над промахами перших і підбадьорюючи вже Есіна.

Дітар стояв і уважно вдивлявся в натовп. Всі вони були озброєні арбалетами.

– Так, ця зброя дійсно серйозна. Агарія обов'язково повинна її отримати.

За Есіна він був спокійний. Його супротивники вже втомилися і розмахували зброєю не так вправно. Рудого здоров'яка осторонь обливали водою із старого відра. Він знатно отримав і, навряд чи зміг би зараз повернутися, щоб продовжити бій. Кров стікала з розбитого обличчя, на ньому читався жах упереміж з диким розчаруванням і гнівом. Його, сильного борця, побив чернець парою точних ударів. І тут, чернець побачив потрібну йому людину. Один з мисливців дивився не на бійку, а на Дітара. Їх погляди зустрілися, і на

обличчях з'явилися посмішки.

Чернець підняв вгору руку і стиснув розчепірені пальці в кулак. Це був знак Есіну, щоб той закінчував виставу. В свою чергу, ватажок мисливців також зробив своїм людям цей жест. Кількома ударами Есін обеззброїв бійців і вклав їх на землю.

В таверні за центральним столом трое співрозмовників вели неквапливу бесіду. Біля вікна сиділи два мисливці і некромант з дівчиною.

– Мені відомо, що це саме ви вбили ченців. Я розумію, що собакам – собача смерть. А я вам навіщо?

– Нам потрібний новий король некромантів. Але, наскільки ми знаємо, Ксилон нікого не впустить у замок, поки ви не підете з міста. Так що, давай обговоримо умови вашого відходу.

– Ха-ха!... По-перше – ми нічого не робимо без вигоди для себе, ні я, ні мої люди. По-друге, рішення буде тільки за Адваром – нашим ватажком. Він зараз повів один загін у гори, на пошуки лігва дракона. Інший загін тиняється по лісах на північ звідси. Але в якому з них ви знайдете Адвара? – Мисливець розвів руками.

– А ви можете почекати його за межами міста?

– Смієшся? Звичайно ж, ні! Спробуй, поясни моїм людям, особливо тим, хто зараз в обіймах місцевих красунь, навіщо їм йти?!

– Варто було запитати. Може є припущення де шукати Ад-

вара?

– Ніяких. – Мисливець відкинувся на сидінні, даючи зрозуміти, що розмова закінчена. – І вам бажано поменше мелькати на очах у моїх людей. Мої воїни – це не просто лучники.

Фалькар і Тарсіша зайняли місце мисливця за столом.

– Дітар, ми повинні спробувати. В горах росте дерево, яке згодиться Некромасану або Малісу. Воно називається "Драконове дерево", хочу відразу сказати, що воно нічого не має спільного з нічним кошмаром. Ми з нього беремо смолу – "драконову кров" і додаємо в зілля. Зараз – самий час збирання, а оскільки всі бояться йти в ліс, то ми можемо стати єдиними володарями цінного.

– Ну що ж, я згоден. – Перериваючи Фалькара, Дітар відразу встав. – Зараз же ми попрямуємо в гори. Не забувайте – Агіас не може чекати! Беремо тут тільки їжу і воду. Залиште на столі срібло – мисливцям не варто знати, що у нас є золото.

Глава 18

"Зрадника не можна залишати в живих".

Заповідь Вісімнадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

До полудня вони дісталися до місця, на якому були сліди покинутого табору мисливців. На невеликій галявині, було розставлено дюжину наметів, накритих темною шкірою. Поряд з ними лежали різні пожитки мисливців, включаючи припаси та зброю. Їжу, вони готували на великому вогнищі в центрі їх притулку. Вислідити їх шлях було не склало, але вони були сміливими і вміли володіти зброєю. Щоб витіснити десяток ченців із замку, треба було мати дійсно велику силу. Думаючи про це, Дітар враховував наявність такої зброї, як арбалет.

Дальність, сила і точність пострілу робили це, незграбне на перший погляд, пристосування – потужною зброєю. Молодий чернець забажав дістати таке і принести у Білокам'яний.

На жаль, у таборі вони нікого не застали, якщо не рахувати два посинілих людських тіла. Тарсіша обережно заглянула та зайшла в один з наметів. Там вона знайшла невелику скриню, наповнену акуратно складеними паперами. Вона

принесла їх Дітару.

– Це схоже на речі їх ватажка. – Сказав Дітар.

Чернець пробігся поглядом по написах, намагаючись вловити зміст тексту.

– Мабуть, це похідні записи. – Задумливо вимовив Дітар. – Вони писали мовою греків. Тут сказано, що на них напав дракон.

– Дракон? – Здивувалася Тарсіша. – Невже небилиці про його існування – правда?

Дітар не відриваючись від записів, кивнув головою.

– Адвар зміг визначити його місцезнаходження. Тому пішов з воїнами, що залишилися, в ліс до високих скель. Це означає, що лігво там. Напис зроблений поспішно, явно всі квапилися. Давайте за ними, часу у нас мало.

– Дітар, у скелях повинно рости потрібне нам дерево, необхідно зібрати його смолу. – Фалькар сказав твердо. – Це дасть нам перевагу в переговах з Ксилоном і Некромасаном. Та взагалі з ким завгодно.

– Ти думаєш, нам варто витратити на це час? – незадоволено запитав чернець.

– Повір мені. – Сказав некромант і подивився на Дітара. Чернець вловив цей погляд і кивнув головою на знак згоди.

Менше ніж за годину вони були в потрібному місці і Дітар зупинився першим:

– Фалькар!

Друзі підбігли і побачили дивне дерево: грубе біля корін-

ня, воно мало кілька стволів і гілок, які химерно сплелися та надавали вигляду дивної тварини. Ніхто з них раніше не зустрічав подібного.

– Це воно! – Зрадів некромант.

Він дістав з-під поли одягу короткий ніж і спеціальну посудину, з як би всіченою шийкою. Зробивши впевнені надрізи на стволах, Фалькар став наповнювати посудину темною рідиною – "драконівською кров'ю". Але не встиг він зібрати потрібну кількість, як пролунав застерігаючий крик Есіна :

– Бережися! Щось летить!

Всі сховалися за деревами, Дітар з мечем у руці встав позаду великого каменю. Величезна тінь, що закрила собою сонце, раптом зменшилася, і чернець побачив дивну істоту, що нестримно атакувала його згори. Він сів за виступ каменю, але величезне перетинкове крило накрило його, і Дітар відчув сморід, що походив від тварюки. Запах був такий сильний, що його трохи не знудило. Немов тисячі трупів, що розклалися, накрили галявину, сховатися від цього смороду було неможливо.

Дітар підняв обличчя і побачив на камені ноги істоти – величезні і покриті шерстю, це були людські ноги! Ніби, це людина переповнена ненавистю до всього живого, прийняла образ зла. Тепер стало зрозуміло, від чого був той жах, застиглий на обличчі померлого хлопця. Блискавично випроставшись, воїн наніс нехай не такий сильний, але відчутний удар по нозі чудовиська. Ніколи меч, викований Есіном, не

підводив Дітара! І цього разу сталь розкrojла кісточку дракона від верху до низу.

Пронизавши своїм криком весь простір, дракон злетів з каменю. Потужними помахами крил, він відірвав себе від землі і вже через мить був високо над деревами, а після зник, залишивши після себе лише смердоту.

– Це не дракон. – Дітар, нарешті, зміг вимовити перші слова. – В нього руки, ноги та голова, як у людини. Тільки набагато більше. І цей огидний запах.

– Так, цей смрад буквально приліпив мене до дерева і не дав поворушитися, щоб прийти тобі на допомогу.

– Нічого, брат, до наступної зустрічі з ним, ми будемо кращі підготовлені. Я серйозно поранив його, але побоююся, що... гм... воно тут не одне.

– Дивіться! – Тарсіша показувала вниз, де стало видно дим від кількох вогнищ.

– Явно це мисливці на драконів. Думаю, ця істота може знову напасти. Цей запах не дозволить їм захиститися нічим, крім арбалетів. Есін, йди трохи правіше, а ви, – Дітар обернувся до некроманта і Тарсіши – ви, головне, не попадіться йому в лапи. Тримайтеся позаду мене і ближче до дерев.

Адвар не був схожий на ватажка загону. Своїм видом він швидше нагадував старця. Його довге сиве волосся і срібна борода до грудей, неабияк надавала йому років. Він мирно сидів на пні, і тримаючи в руці гострий ніж, виточував собі стріли з палиць, що лежали поряд з ним в акуратній купі.

Поруч був його слуга, що приладнував до них вістря і обмотував їх тонкою мотузкою. Готові стріли він відносив до найближчого дерева, де були складені обладунки і зброя. Поряд з деревом напівлежали двоє пов'язаних індусів – явно слуги мисливців.

Ченцеві обстановка здалася досить спокійною. Він повільно пройшов у табір і заговорив першим:

– Мене звуть Дітар, я втратив свого друга і сподіваюся, що ви мені допоможете з цим.

На його голос багато мисливців обернулися, залишивши свої справи на потім. Дехто заусміхався, а хтось навіть напружився, побачивши незнайомця, але старий лише подивився на нього згаслими очима.

– А я втратив вісімнадцять чоловік за один тиждень. Ти з цих? Кого мої воїни докінчили минулої ночі? З ченців, чи що?

Адвар говорив, розтягуючи слова. Видно було, що спілкуватися на місцевій мові було для нього ще складно.

– Це не твої люди вбили ченців, це ми вдвох втратили зрадників.

При цих словах очі старого пожвавилися. Він зробив знак охороні відійти подалі.

– Ви вдвох вбили майже дюжину цих чорних ворон? Вдвох? Ха! Стражники Ксилона не менші, але ми втратили десяток своїх, коли намагалися видворити їх із замку! Це серйозні бійці! Чим ви доведете свої слова?

Не встиг Адвар закінчити останнє слово, як металний ніж Дітара вже пробив шолом, що висів на дереві.

– Хороший був шолом. Наша сталь його не могла пробити. Навіть стріла і те зблизька. Навіщо зіпсував річ? Краще б встромив свою колючку в одного з цих мародерів. Ми все одно хотіли їх повісити, а потім вирішили використати, як приманку для дракона.

– Немає часу на довгі розмови.

– Гаразд, ворона, слухай. Ми поклали майже дві дюжини мисливців, але вистежили де лігво дракона. Воно поруч, близько тисячі кроків звідси. Битися в ближньому бою з ним важко – його сморід паралізує. Ми дорого заплатили, щоб це зрозуміти. Тому я чекаю підкріплення. Завтра повинен прийти загін лучників. Ми обмотаємо обличчя мокрою тканиною, і розстріляємо цю тварюку здалека.

– У нас немає часу чекати доки ви розважаєтеся. Нам треба потрапити у фортецю до Ксилона. – Дітар говорив швидко і чітко, даючи зрозуміти, що він серйозно налаштований і не збирається грати ні в які ігри. – Давайте так: ми розберемося з чудиськом, а ви пообіцяєте, що негайно покинете Бролікон.

– Ха! Ти багато на себе береш! Дракон вас розірве в одну мить.

– Це моя турбота. Двома воронами буде менше. Дайте мені пару ваших арбалетів і цих мародерів для приманки.

– Слухай! Я не збираюся нікому допомагати задарма. Я

мисливець – там моя здобич.

– Якщо ми зловимо його живим, ти забереш трофей собі і, як я чув, отримаєш за нього купу грошей. Але без твоєї зброї ми не впораємося.

– Ви божевільні, але хай буде по-вашому. Підете далі по стежці повз озеро і побачите на вершині високого дуже грубого дерева порожнє пташине гніздо. Правда, це гніздо незвичайного розміру. У ньому могли б поміститися не менше ніж чотири дорослих чоловіка. А запах відчуєте здалека.

– Добре. Є ще дещо. – Заявив Дітар – Туди я піду вдвох зі своїм другом, а ще двоє моїх людей залишаться тут. Один вам дуже не сподобається – некромант, а інший може сподобатися навіть занадто – моя жінка.

– Навіщо вони нам? – Перепитав мисливець.

– Вони вам ні до чого. Ваше завдання охороняти їх до мого повернення. Я хочу, щоб у вас вони були в безпеці. – Тепер голос Дітара став помітно тихіший. – Якщо з ними щось станеться, то я виколю очі кожному з вас і згодою дракону. Але тебе – першого.

Адвар підійшов до одного зі своїх воїнів і передав йому прохання ченців.

– Я догляну за твоїми людьми, не турбуйся, твої слова більш ніж переконливі.

Дітар кивнув на знак вдячності.

– Якщо більше побажань немає, то можете забрати цю мерзоту. – Мисливець з відразу вказав на зв'язаних маро-

дерів і додав – Сподіваюся, що дракон встигне розірвати їм глотки раніше, ніж вб'є вас. Дітар став вибирати собі арбалет і стріли.

Отримавши зброю, друзі відправилися в ліс. Зробивши кілька пробних пострілів, Есін звернувся до Дітару:

– Хороші арбалети! Дивися, вони зроблені не з цілої гілки, як наші, а з двох! Посередині – цікаве кріплення і дерево твердіше за наше. – Есін дивився на чужоземну зброю із захватом. – А яким чином ми “впіймаємо дракона”?

– Ми його не “ловитимемо”. Нам просто треба цю зброю, щоб вбити чудовисько. Таким чином, у нас з'явиться можливість потрапити в фортецю. А все інше не має значення – вони самі підуть. Бролікон – не те місто, де можна пожитися таким гіенам. Зараз дракон стоїть між нами і Ксилоном. Більше нікого не залишилося.

– Ти залишив Тарсішу, як за поруку цих арбалетів?

– Так. Так що не схиб.

– Але, як ми вб'ємо його?

– Спочатку знайдемо, а там... Есін – невже щось або хтось може зупинити нас, брат?

Ченці пройшли потрібну відстань, і щоб притягнути увагу чудовиська розпалили вогнище, посадили біля нього індусів-мародерів, зв'язавши ним руки і ноги. Ті, бліді і ледве живі від страху, навіть не благали про пощаду. Ченці з милості влили в їх глотки мисливського пійла. Потім вони заховалися в зарості і стали чекати. Чудисько мало було потра-

пити на заготовлену наживку. Другого шансу могло і не бути, тому діяти потрібно було прямо зараз. Потім, чим швидше добути книгу і дістатися до Білокам'яного.

Весь цей час Дітара не покидали думки про Агіаса. Він боявся запізнитися, боявся втратити можливість.

Тільки Дітар з Есіном приготували зброю, як відчули знайомий запах. Вони швидко зав'язали обличчя хустками, змоченими в еліксирі із трав. І тут же прямо на вогнище з ревом впала величезна істота. Жодна тварина не могла видавати подібний звук. Чорні перетинкові крила – продовження його рук або лап, накрили нещасних індусів пеленою. Приманка сховалася із виду ченців. Дві стріли одночасно потрапили в тіло тварюці, і пролунав неймовірної сили крик. Він, луною рознісся по окрузі, змусивши, стрепенутися все живе.

Вони зупинилися на мить і прикрили вуха руками. Це дало можливість чудовиську злетіти вгору і сховатися за кронами дерев.

Друзі побачили що, залишені в якості приманки, живі і біжать услід людині – драконові. Їм допомагали плями крові, що залишалися на гілках, стволах дерев і на землі. Кров виділяла той же сморід, що і сама тварюка.

– Ось і печера! Воно там.

Вхід був досить вузьким, і криваві смуги були не лише на землі, але і на стінах. Через кілька кроків печера стала просторіша. Есін запалив два смолоскипа, захоплені в таборі, і друзі продовжили шлях.

Через півсотні кроків, вгору йшли гвинтові сходи. Східці були рясно окроплені кров'ю, ченці були на вірному шляху. Далі тунель перетворився на величезний зал з високими зведеннями і поглибленнями в стінах. Світла від смолоскипів було явно недостатньо, щоб можна було озирнутися, але те, що ченці побачили, потрясло їх.

Прямо у декількох кроках перед ними, лежали два розшматованих тіла мисливців. Кров на них і навкруги була ще свіжа, навіть не підсохла. Навколо тіл валялася безліч кісток, обривків одягу, що напівзотлів, і зброя. Віддавши смолоскип другу, Есін підняв арбалет і вклав стрілу.

Раптом почулися хрипи і стогони. Чернець приготувався оборонятися і дуже вчасно. Десятки пекельних створіннь людського безумства, напів-люди-напів-звірі виповзали, виходили і вискакували з кам'яних ніш та прямо вували до Дітара і Есіна. У страшних, виснажених виродках, навіть при слабкому світлі, можна було впізнати ознаки ведмедів, вовків, тигрів. Але всі вони були людьми! Багато хто був обв'язаний ганчір'ям і мотузками, та покритий гниючими ранами. Ченці не стали розбиратися в їх намірах, а відразу пустили в хід мечі, але берегли постріли для дракона.

Смердюча липка кров залила все навкруги.

– Звідки тільки беруться такі тварюки? Невже хтось створює їх цілеспрямовано, як берсерків, або ці істоти такими народилися?

Часу розбиратися в цьому зовсім не було. Треба чим

швидше завершити справу, але нестямний крик оглушив їх і змусив сісти. Величезна крилата тінь злетіла вгору по зведеннях залу, чудовисько готове було атакувати воїнів згори. Есін підкинув лук і вистрілив в його сторону: тварюка з ревом впала вниз і ударом крила відкинула коваля до стіни. Потім, перекочуючись по тілах вбитих монстрів, поповзла до ченця. Стріла Есіна потрапила прямо в ліктьовий суглоб монстра, позбавивши його можливості літати!

– Якщо хочеш залишитися живий – бий в крила. Крила! Руки-крила! Рубай крила!

Есін, похитуючись, піднявся. Удар дещо оглушив його, проте арбалет, як і раніше був у руці. Вони встигли розглянути людське обличчя, покриту пухом. Падаючи, коваль поранив стегно. Пересилуючи біль, Есін випрямився і приготувався стріляти.

Як не старався "дракон" схопити Дітара, чернець вправно ухилився. Він відволікав чудовисько випадками і ударами меча, а Есін випускав стрілу за стрілою в його кінцівці. Тварюка з кожним пострілом все більше слабшала. Нарешті Есін і Дітар накинулися на нього і кількома ударами мечів добили. Голови їх крутилися від перенасичення кривавим смородом, руки слабшали, ноги підкошувалися від втоми. Друзі насилу змогли вийти назовні, свіже повітря повернуло їм свідомість. Перев'язуючи старі і нові рани, друзі стомлено посміхалися.

– Ти про це мріяв, коли захотів стати ченцем? – Есін підморгнув другу.

– А ти цього хотів уникнути, коли подався в ковалі? – Не залишився у боргу Дітар.

– Хтось дуже постарався, щоб перетворити людей і звірів на цих чудовиськ. Що думаєш, це магія чи наука?

– Не знаю..., напевно ця таємниця залишилася в печері і померла разом з останнім монстром. Хоча, можливо, їх хазяїн ще якось себе проявить.

Повернувшись у печеру і взявши на доказ своєї перемоги відрубане крило-руку монстра, друзі почали спускатися в табір.

Фалькар вже не міг дихати навіть куточками рота. Важкий чобіт давив його до землі. Рудий товстун-мисливець, що прибув разом з підкріпленням у табір, тримав за волосся Тарсішу, а в іншій руці – короткий широкий меч. Він тільки що витягнув її з намету, де шукав випивку, а заразом трохи не вбив некроманта, що намагався йому завадити. Тепер він стояв навпроти Адвара і його охорони, розчервонівшийся і повний рішучості взяти реванш за ганьбу на ринковій площі.

– А мені плювати на слово, яке ти дав мерцеві! – Налиті кров'ю очі, стежили за кожним. – Я заберу собі дівчину! А цього пожирача падали я просто роздушу!

– Вальстаф! Поки я тут командир, ти просто підкорятимешся моєму наказу. Залиш жінку і відійди від некроманта.

Раптом грудка бруду, розміром з кулак, смачно вдарила товстуну прямо в обличчя! Від несподіванки той відпустив

циганку і зробив крок назад. Дітар йшов крізь ряди мисливців. Слідом, обмотавши ганчір'ям відсічене крило дракона, і тримаючи його кожен двома руками, йшли два абсолютно посивілих індуса-мародера, замикав Есін, витираючи руки від бруду. Обличчя ченців були закриті мокрими хустками, але по очах можна було помітити, що вони посміхаються. Мисливці швидко розступалися перед ними через огидний і нудотний запах, що виходив від трофея.

– Даремно я зв'язався з брехливими вбивцями драконів. Ви, згряя дикунів, і вам не можна довіряти. – Дітар зупинився прямо навпроти величезного бунтаря і вказав йому рукою на Есіна із зарядженим арбалетом. – Так само, як і довіряти слову вашого ватажка.

– Ти другий раз став на моєму шляху, божевільний. Це велика розкіш. Я не можу витратити на тебе стільки часу.

Мисливець Вальстаф вирішив скористатися ситуацією і показати, на що він здатний. Поки Дітар дивився на ватажка, здоров'як спробував вразити ченця і замахнувся на нього своїм ножом, але тут же впав на землю. Стріла Есіна, випущена з арбалета, завдала смертельного удару, і бездиханне тіло вже лежало в тій самій калюжі, де хвилину тому заклинала некромант. Мисливці напружилися. Вся їх впевненість випарувалася, і залишився тільки страх.

– Нам з другом треба багато води, щоб змити з себе весь цей бруд і кров. А вас, нещасні, спокутуючі свою провину, проведуть у печеру, де ви наберете трофеїв стільки, скіль-

ки зможете донести. Виступайте в зворотню дорогу краще відразу, як закінчите.

Тарсіша кинулася до свого ченця в обійми.

– Та я вбивця драконів! – Злився Адвар. – Я вам не простий мисливець. Мої трофеї – це не кабани і птахи, а такі тварюки як та, що літала тут над головами. Я...

Дітар його перебив, припинивши потік слів з вуст брехливого мисливця:

– Адвар, ви не вбиваєте чудовиськ, а знаходите їх вже мертвими. Ви не мисливці – ви стерв'ятники!

Глава 19

"Навіть перед смертю, чернець повинен думати про життя".

Заповідь Дев'ятнадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Прохолодне повітря говорило про наближення ночі. Цвіркуни подали перші ознаки життя, після чого своїм стрекотом заповнили ліс. Що б пережити холодну ніч було розведено вогнище. Дров у лісах було достатньо і тому їх клали стільки, скільки могло згоріти. Полум'я розгорялося, високо випускаючи іскристі вогники, що прагнули вгору. Криваво-червоний жар вугілля сушив попрані мантії ченців. День підходив до свого завершення. Справи були зроблені, претензії і образи висловлені і пробачені, а трофеї запаковані.

Вальстаф був похований, разом із його поважною пам'яттю. Він був хоробрим воїном, хоч і безглуздим. Йдучи в похід на дракона, він готовий був померти. Так і сталося, правда, не від кігтів звіра, а від стріли ченця. Адвар не сильно переживав через своє полювання.

– Плювати, що чудисько не спіймане, а вбите. Тягнути з собою величезну, смердючу тушу, ніхто не захотів би. – Він повторював своїм хлопцям: – Головне – все закінчено, і мож-

на повертатися додому, за нагородою.

Мисливці і ченці сиділи біля багаття – це поширений ритуал примирення.

– Розкажіть нам про ваші краї? – Попросив Дітар.

Ватажок мисливців Адвар посміхнувся:

– В наших краях відбувається щось дивне, саме тому ми не хочемо повертатись назад. Все почалося в провінції Бер, що на півдні від тих місць, де я народився. Це невелике село з парою десятків глиняних будинків з солом'яними дахами. Між собою ми називаємо цю провінцію "барліг", там можна зустріти багато ведмедів. Але мова, не про це. Я навіть не знаю, що там зараз твориться – ми переправилися на кораблях через море в Азію, вже кілька місяців тому.

– У нас почали пропадати люди. Багато людей. Ходять чутки, що молода людина, під впливом темної сили, а точніше – "сили вовка", збирає армію смертників. Тих- кому нема чого втратити, тих- кому нема чого шукати. У них нічого немає, і їм нічого не треба.

Він був молодим юнаком, але дивна серйозність, якою віяло від нього, робила його доросліше. Він всіх ділив: на своїх і чужих. За своїх, він бився, а чужих або сторонився і просто вбивав. Про нього нам відомо, лише кілька жажливих оповідань.

– Швидше за все, ви "не хочете, повертатися", ви хочете "втекти чим далі". – З посмішкою сказав Есін, але мисливець не був такий веселий.

– Я побажав би всім триматися чим далі від усього цього. –
Похмуро відповів мисливець і почав свою історію:

"Посеред моста стояв молодий хлопець і дивився вниз, в чорноту водного потоку. Ще жоден, що впав туди, не був знайдений ні живим, ні мертвим.

– "Виходу немає. Що ж, я готовий".

Тінь, схожа на велетенського пса, але більшого розміру, несподівано виникла перед ним і одразу швидко зникла. Хлопець від жаху впав назад. Він хотів підвестися, але біль у спині перевертала його назад. Рука до плеча горіла вогнем. Маркус заціпенів. Він не міг навіть повернути голову, щоб подивитися чийі кроки він чув так близько. Нарешті підвівшись, він побачив, що рукав сорочки розірваний, з численних ран текла кров, дуже закрутилася голова. Похитуючись, Маркус встав і знову побачив тінь, вона завмерла. По тілу заново пройшовся тваринний жах.

Місяць яскраво світив, і Маркус зміг розглянути дві темні щілини замість очей, чорні і порожні. Круглий рот злегка заворушився.

– "Тепер ти зрозумів справжню ціну життя"? – Голос Сатани вселяв не менший жах, ніж зовнішність тварюки, що звалила його з ніг.

Він відкашлявся і потягнувся за кухлем. Ченці помітили, як мисливець напружився, згадуючи цю історію. Він не просто знав, він вірив, що це правда. Друзі з цікавістю спостері-

гали, він підсунув до себе пляшку з випивкою, зробив ковток, після чого продовжив:

– Є і інша історія, не менш жахлива. – Повідомив мисливець.

"Теплим весняним ранком Бята проводжала чоловіка на риболовлю. Риба йшла з моря в гирлі річки повна ікри, і треба було встигнути наловити її, якомога більше.

– Поцілуй сина. – Попросила вона, взявши на руки однорічного хлопчика.

Чоловік засміявся і сказав:

– Повернуся і буду весь вечір його цілувати. А тебе – всю ніч, моя красуня.

До ночі Бята стояла на березі в очікуванні повернення коханого. Лише на п'ятий день люди знайшли уламки його човна і не розуміли, яка біда могла статися з найдосвідченішим рибалкою селища. Такі гарні жінки, як Бята – рідкість в цих краях, та і спадок залишився непоганий: ще два човни, рибальські снасті, будинок та господарство. Проте, втративши чоловіка, всього за місяць з гарної та квітучої жінки, вона перетворилася на сіру стару, ніби горе випило з неї життя. А кому потрібна стара?

Треба було за щось виживати і вона, за невелику плату, здавала селянам човна та рибальські принади чоловіка. Трохи, але все ж таки вистачало.

З приходом зими, жити стало важче. І ось, одного ра-

зу морозної ночі, пролунав наполегливий стук у вікно. "Хто тут?" Не почувши відповіді, жінка відчула, що хтось пильно на неї дивиться. Місячне світло освітлювало кімнату. У отворі виднілися голова і плечі її чоловіка. Але якими вони були?! Очі ввалилися і майже не відбивали світло, губи і ніс погнили. Страшна подібність посмішки спотворювала його обличчя, крізь випавші зуби, назовні виповзали слизняки і черв'яки.

– Вийди до мене, моя красуня. Відімкни мені двері. Я прийшов поцілувати сина! А потім – тебе. – Голос належав чоловікові, але він лунав ніби з підземелля.

Бята закричала:

– Геть, чудовисько! Які боги відпустили тебе в цей світ! – Від крику прокинулася і заплакала дитина. Вона схопила малюка на руки, притиснула однією рукою до грудей, а іншою дістала з печі тліючу головню.

– Відімкни! Я все одно до вас увійду! – Надломлений голос мерця став схожим на рик звіра.

Бята ногою відкрила заслінку піддувала, вогонь у печі відразу спалахнув і світло залило кімнату. Все раптом стихло. Мрець пропав. Наступного дня люди говорили, що видно незакінчена справа у її чоловіка тут залишилася. Ось душа і не знаходить спокою. Потрібно знайти тіло і поховати.

Через час всі визнали, що Бяті все це здалося з горя. А може – вона просто придумала? Прошло більше двадцяти

років. І ось, коли навесні риба пішла на нерест повз їх селище, знову пролунав стук у вікно. Тепер уже майже голий скелет, зі звисаючими обривками шкіри стояв у місячному світлі посеред двору.

– Відкрий! Віддай сина! – Просвистів утопленник і зник.

Вранці сива напівбожевільна від страху жінка обійшла всіх рибалок у селі і повідала про свою біду.

– Так! Робити нічого. – Тільки зітхали рибалки, сподіваючись таємно, що все це лише марення старої, що вижила з розуму.

Бята не знаходила собі місця, ніхто їй не вірив, і раптом почула крик сина. Жінка заскочила в будинок і обмерла, під самою стелею у петлі з рибальської мотузки висів її син. Схопивши його за ноги, Бята нестямно заволатала про допомогу. На щастя, сусіди були близько, витягнули хлопця з петлі і привели до тями.

– З чого це Маркус поліз у петлю?! Молодий же, здоровий хлопець!

Син лежав на підлозі, тремтіння стрясало його тіло, а Бята побачила у вікно, як кістлява тінь кинулася в ліс".

– Звідки у вас такі подробиці? – Задумливо запитав Есін.

– Я передаю історію так, як почув сам. – Відповів Адвар. – Все ж дивно "хлопець під впливом сили вовка, або куди гірше, самого Сатани, веде армію смертників у невідомому напрямку".

– Можливо і так, але це лише історія.

Мисливці дивилися один на одного.

– Тепер нам тут нічого робити.

Дітар протягнув Адвару кілька шматків золота :

– Це – плата за ваші арбалети.

Очі мисливців жадібно спалахнули.

– У мене є до вас пропозиція. Вірніше – є для вас робота до душі.

– Ти знаєш, де є дракон?

– Так. Величезний індійський дракон. У нього дві голови. Ми його називаємо "Брати". Якщо, звичайно, зараз у вас немає в планах інших небезпечних пригод.

– Ми там, де дракони наганяють страх на мирних жителів. Наше життя – боротьба з подібними істотами. – Стрепенувся Адвар, а за ним і інші.

– Він вимагає жертв, а частіше, бере їх сам вже багато років. Місцеві злякані, якщо зможете їм допомогти – ласкаво просимо, а Монастир все сплатить.

Есін підкинув ще гілок у вогнище.

– А ви куди далі?

– Ми повинні повернутися додому, в Монастир, там наш будинок. Мій друг, Агіас на волосині від смерті. Він затулив мене собою, коли берсерк завдавав удар ножем. Рана смертельна, допомогти можуть тільки некроманти. Вони кажуть, що у нього летаргічний сон. Але нам пора рятувати друга.

Доки вогнище догорало, всі повільно розходилися, Тарсі-

ша сиділа, уткнувшись носом у плече коханого.

– Я чув про берсерків, але зустрічатися з ними не доводилося.

– Це тварюки! – Закричала циганка.

– Так, ми врятували йому життя, але "вовкоголовий", не здатний бути вдячним. Він вміє тільки вбивати, битиметься, навіть смертельно пораним, до останнього подиху. Я б не радив вступати з ними в бій, вам з ними не впоратися.

– Я так скажу, у кожного свої тварюки на шляху. Ми вбиваємо драконів, чудовиськ, що пожирають худобу і людей, ви – винищуєте берсерків у бою. – Повільно, розтягуючи слова, говорив Адвар. – Дякую вам за допомогу. Якщо хочете, залишайтеся з нами до ранку.

– Завтра нас чекає довгий день.

Від вогнища залишилася лише пара тліючих гілок. Всі розійшлися спати. Пережито багато, але попереду все ще є шлях. Поєдинок був виграний, і тепер ніхто не міг завадити ченцям. Справа залишилася за малим, потрапити в замок.

Дітару хотілося чим швидше повернутися в Монастир, побачити друга живим. Зараз, сидячи біля багаття, він дивився на Тарсішу, милувався нею, слухав оповідання, її пісні і, здавалося, був навіть щасливий. Але це тільки здавалося. Попереду була незавершена справа.

Глава 20

"Чернець знає чого він чекає і поки він чекає, насичує свої очі світлом. Чернець приймає свою долю, якою б вона не була".

Заповідь Двадцята. Кодекс Братства тибетських ченців.

– Що ж ви нам пропонуєте? – Уточнював Адвар.

– Все просто! – Відповіли йому ченці. – Найближчим часом, буде велика війна. Якщо ви битиметеся на нашому боці, ми заплатимо стільки золота, скільки зможете донести на собі. Командири отримають вдвічі більше, а ти – стільки, скільки важиш.

– Цікаво і заманливо говориш, чернець. Я згоден.

– Мало того. – Дітар знизив голос. – Як тільки стінам Монастиря нічого не загрожуватиме, ми допоможемо вам, відправимося разом у ваші землі, дізнатися, що там відбувається і хто за всім цим стоїть.

– Добре. Такі воїни нам згодяться.

– Що ж, домовилися.

Воїни вирушили в дорогу. Ченці йшли попереду, а германці-мисливці утворювали довгу лінію за їх спинами. Розчарування було не в тому, що дракони не існують, а в тому,

що мисливці на них виявилися простими найманцями. Але ті тварюки в печері з'явилися неспроста.

Знаючи Авраала, Дітар припускав, що той може відмовитися платити германцям, але зараз це питання відійшло на задній план. Важливо, що три сотні найманців цілком замінять зрадників ченців. До того ж – вони відмінні стрілки, з гарною зброєю.

Ксилон вже знав про події, що сталися вночі біля стін замку і в лісі. Фалькара і Тарсішу без будь-яких перешкод пропустили в цитадель, ченці зайшли слідом. Проте чекати новоявленого короля їм припало довго. У центрі залу стояв масивний дубовий стіл і високі крісла, там могло розміститися не більше сотні людей. Приміщення було замалим у розмірі, але обставлено багато. На столі безладно були навалені різних розмірів свити, листи, карти. Нарешті, у супроводі чисельної охорони, до них вийшов Ксилон.

– Ви вже пробачте, але справи. Все ж король. – Крива посмішка тонких темно-червоних губ спотворила бліде обличчя.

Це був довгоногий і довгорукий худий чоловік, з великою головою і коротким тулубом, його фізичну потворність доповнювали глибоко посаджені очі і маслянисто-чорне пряме волосся. Він незручно сів на відсунуте крісло, а кілька чоловік охорони встало між ним і ченцями. Не запрошуючи нікого за стіл, Ксилон вимовив якимось старечим голосом:

– Я чув про вас. Ви прийшли за еліксиром. Помирає твій

друг.

– Ось, ми принесли залишки того "чудиська", що вбивало мешканців. – Дітар кинув обрубки крил перед собою на кам'яні плити. По всьому залі рознісся сморід. Він одразу помітив, як перелякано здригнувся Ксилон – Мисливці покидають місто. "Місяць Некромантів" має бути в бібліотеці Никромасана, ми прийшли за цією книгою.

Не відводячи погляду від скривавлених шматків чудовиська, Ксилон якимось поспішно сказав:

– Добре, добре... Я не хочу псувати стосунки з Агарією, а еліксир для порятунку твого друга я можу зробити і сам. Це буде швидше для вас і краще для нього.

Дітар подивився на Фалькара, той лише потиснув плечима. – Роби, як знаєш!

З колоди карт "Тора", що лежали на столі по його праву руку, Ксилон витягнув навмання карту і показав її всім. – Це мандрагора. Вона наділена величезною магією. Корінь її схожий на людське тіло. Якщо її змішати з вином, то можна зробити сильну отруту або протиотруту, залежно від пропорцій кореня. А якщо додати туди ще і "Кров Дракона", що ви зібрали в лісі, то можна врятувати твого друга.

– Де нам шукати мандрагору?

– Знайти її можна тільки під шибеницею. Волога, що стікає з повішеного, дає життя і силу цій рослині.

– Де знаходиться шибениця?

– Немає у нас більше шибениць. Були раніше в місті, але

їх спалили. Ми використовуємо інші способи страти. – Криво посміхаючись, Ксилон провів нігтем великого пальця собі по тонкій шії. – Але залишилася остання, в підземеллі цього замку. Її затопило підземними водами, але тобі це не складе труднощів.

Король пройшов через зал і відкрив у підлозі невеликий люк. Звідти було видно кілька східців, інші ховалися під водою. Дітар засумнівався. Вода в темному підвалі могла таїти багато небезпек, та і вірити на слово такому, як Ксилон він не збирався.

– Всього три-чотири людських зростання, максимум п'ять, вниз по гвинтових сходах, далі кругла кімната з шибеницею по центру.

Дітар зняв одяг і лише з ножем підійшов до люка.

– Я не запитуватиму, навіщо вона вам була потрібна під землею. – Майже без сплеску чернець пішов під воду. Він став, як би дертися вниз по східцях, благо вони були із старого потрісканого каміння і не дуже заросли мохом.

Ксилон, піднявшись, підійшов до невеликого поглиблення в стіні. Там стояв великий пісочний годинник. Пішла перша хвилина. Піщинки швидко висипалися. Охоронці короля винесли останки дракона. І раптом Есін згадав, що в такій же печері він вже був.

– Там були такі ж сходи, що ведуть в зал з тварюками. – Подумав чернець. – Так от хто за всім стоїть? Цей Ксилон страшніше чудовисько, ніж знищені нами в печері. Він їх

творець!

Пісок неблаганно відлічував секунди, що переходили в хвилини. І ось король-некромант підійшов до люка і закрив його на засув.

– Іноді так буває, коли хочеш когось врятувати, можеш загинути сам. Я люблю відкривати і закривати ці двері особисто. Найсильніші нирці не могли навіть до шибениці доплисти, не то щоб корінь дістати.

Есіну не треба було озиратися, щоб побачити вістря копій, приставлені до грудей Тарсіши і Фалькара.

– Це було твоє чудовисько. Ти і не намагався надавати нам допомогу, правда? Якщо ми загинемо тут, ніхто нічого і не дізнається. – Есін вже був готовий напасти, але пропустив відповідний момент. Сильний удар по голові заглушив усі його думки, і коваль впав на кам'яну підлогу, впустивши наполовину оголений меч.

З кожною сходинкою чернець опускався все нижче і нижче, поки не наштовхнувся на дерев'яну опору. Напрочуд було, що від стін виходило слабке мерехтливе світло, і Дітар добре бачив куди плисти. Ось вже і поперечна балка шибениці. Запліснявілий мотузок з порожньою петлею колихався у воді. Внизу під нею – купа кісток і людський череп – все, що залишилося від шибеника. Поряд з останками виднілася необхідна рослина, щільно вросла своїми коренями в підлогу. Ще мить, і ніж ченця встромився в щілину між камінням підлоги. На щастя, камінь піддався зусиллю, виштовхуваний

знизу великим білим кореневищем рослини. Ще два удари ножем, і з коренем у руці він почав підйом. Тепер тиск тягнув ченця на дно, здавалося, невидимі руки впиралися йому в голову, не даючи спливати.

Коваль лежав з розбитою головою на кам'яній підлозі. Тарсіша плакала, відмовляючись вірити, що все може закінчитися тут. Фалькар, схрестивши руки на грудях, опустив голову і стояв абсолютно нерухомо.

– Не плач, красуня, – заговорив з нею некромант – твоє життя поза небезпекою. Ксилон не вбиває людей, а лише насолоджується їх стражданнями.

Пролунав глухий удар знизу. Через кілька митей другий – дещо слабший, третій – зовсім ледве чутний. Дітар став завдавати ударів по старезних дошках люка, щоб пробити перешкоду. З першим ударом він випустив майже все повітря, але не здавався та продовжував. І тільки на п'ятий раз він проломив дошки, поранивши руку в декількох місцях.

Циганка підбігла до люка і відкрила засув. Її тут же відштовхнула варта. Всі побачили, як тіло Дітара стало повільно занурюватися углиб. По знаку короля один зі стражників кинувся в воду і виштовхнув ченця нагору. Того відразу ж підхопили під руки і витягнули назовні. В руці був затиснутий дорогоцінний корінь. Ксилон, був здивований неменше інших. Він підбіг до Дітара і, наступивши тому чоботом на передпліччя, вирвав мандрагору з його руки. Зі своєю здобиччю він пройшов знову до свого столу.

Тарсіша рухнула на коліна у тіла коханого і стала намагатися його відкачати. Фалькар прийшов до неї на допомогу. Стражники подивилися на короля і той дозвільно махнув рукою. Зусиллями двох, з рота ченця скоро хлинув потік води, він вдихнув повітря, надривно закашлявся і розплющив очі.

– Десять хвилин під водою. Дякую за мандрагору, і особливо – за драконівську смолу. Раз ти не помер, тоді продовжимо. – Ксилон взяв карти і став їх перемішувати. До залу ввійшли охоронці.

– Ми впіймали жінку. Вона намагалася проникнути в замок.

– Добре, буде веселіше, і у мене з'являться не одна, а дві пантери. – Старечий сміх віддавався луною від високих зведень замку. – Приведіть її і всіх інших учасників нашої гри. Дізнаємося, що їй треба. Не щодня жінки самі просяться до нас. Раз всі чудовиська вбиті – потрібно робити нових.

Він дістав з колоди карту з витіюватим знаком "13", що означала смерть. Щоб воскресити твого друга треба заплатити ціну, розумієш?

– Ні! – Дітар вже майже віддихався і тепер спідлоба, повільно повертаючи голову, оглядався навколо.

– Щоб Агіас жив, ти повинен віддати своє життя. По-іншому еліксир зробити не вийде. Баланс має бути відновлений. Один помирає, інший – оживає, але я б сказав, прокидається. Що ти вирішив?

Дітар давно знав відповідь на це питання. Ось тільки чи

можна довіряти слову такої підступної істоти, як Ксилон?

– Я згоден.

Тарсіша рукою закривала йому рот:

– Він вб'є нас усіх.

У цей момент кілька охоронців ввели Некромасана і Мірану.

Настало мовчання. Всі лише переглядалися один на одного і намагалися знайти відповіді. Ксилон, здавалося, отримував насолоду, спостерігаючи за тим, що відбувається. Він упивався своєю владою над людьми.

Дітар зробив крок до Ксилона. На його шляху відразу виявилися четверо охоронців, які виставили вперед списи. В інший час та в іншому місці, це не стало би перешкодою для такого воїна, як Дітар, але тут знаходилося багато близьких йому людей.

– Я згоден віддати життя. Готуй еліксир.

– О-о. Це не займе багато часу. Все дуже просто: трохи соку мандрагори, стільки ж "драконівської крові"... так... нагріваємо у долонях. Вино... ще трохи. Що ж! – Ксилон переможно подивився на Некромасана. – Навіть ти не зміг би зробити еліксир краще! Залишилося лише додати крові! Зараз ми випробуємо силу еліксиру, щоб ви всі могли переконатися в моїх здібностях!

Фалькар підійшов до столу і розбив пісочний годинник. Скло розсипалося і розлетілося убоки. На піску він написав лише одно слово: "Винен"? Цей напис призначався для

Некромасана, він тут же його прочитав, і підняв голову на Фалькара. Їх погляди зустрілися, і некромант негативно похитав головою. Цієї відповіді Фалькару було досить. Тарсіша підійшла до Дітара, простягла долоню, в якій був вкладений ланцюжок. Дітар подивився на її обличчя. Циганка почервоніла. Йому все стало зрозуміло.

– І все-таки вона злодійка – сказав собі Дітар, він пішов до Ксилона і почав знімати сорочку, але як тільки брехливий король відвернувся, чернець накинув її йому на голову. Той оступився до Тарсіши, і тоді вона вдарила його по очах ланцюжком. Ксилон намагався зупинити кров руками і кричав, але всі зрозуміли, що він осліп. Він відступив до вікна і нашттовхнувся на Мірану. Вона вихопила у нього кинджал, перерізала йому горло і шттовхнула в вікно. Стражники накинулися на неї, але дівчина перетворилася на холоднокровного вбивцю.

Вона чудово ухилялася від ударів, і працювала своєю зброєю, як жалом, завдавала точних і сильних ударів. Стражники навіть не встигли покликати на допомогу, за пару хвилин вони всі були мертві.

– Мірана допоможи іншим, охорона може прийти будь-якої хвилини. – Сказав Есін, але дівчина лише розсміялася.

– Я не Мірана, мене звать Магуран. – Зізналася дівчина. – Я дякую вам за допомогу.

– Що це все означає? – Голос Дітара звучав дзвінко, і він був здивований черговому повороту в цій історії.

– Все просто. – Посміхнулася вона. – Я працюю на Книготорговця, а ви допомагаєте мені виконати його доручення.

– І що ж ти для нього повинна зробити, невже вбити Ксилона?

– Смішно! Я знайшла місцерозташування Агарії! Туди я і повинна доставити жертву. – І дівчина показала карту, ту саму, яку їм дав Серафім.

У цю єдину ніч, коли вона віддалася Есіну, вона і змогла її викрасти.

– Щоб вкрасти карту, тобі не обов'язково було лізти в моє ліжко. – Грубо відповів Есін, почувавши себе обдуреним і використаним. – Карта була в Дітара, а не у мене.

– Я була з тобою, але не стала твоєю! Я отримала те, що було треба мені. Все справедливо.

– Звичайні люди називають це ...

– Я не звичайна людина! Я одна з кращих вбивць у світі! Та і взагалі, що ти знаєш про...?

Есіну було важко стримувати свої емоції:

– Зовсім не боляче коли почуття не взаємні.

– Коли вони взаємні – дуже боляче.

– Що ти тепер з нами зробиш, вбивця, га?

– Ви мені не потрібні. Я зараз зізналася, щоб ви були готові до наступної зустрічі зі мною. – Магурана зробила кілька кроків до Есіна і блискавичним ударом кинджала зробила йому невеликий розріз над лівою бровою. – Шрам тебе прикрасить, будеш частіше мене згадувати.

Есін зрозумів – вона не бреше, і тепер знав, що потрібно робити. Мірана не повинна забрати карту. Тепер можна знову ризикнути всім. У цей момент вона закричав на все горло: "Аа-а", ніби від болю. Він знав, що зараз увірвуться стражники. Так і сталося, ось тільки коли двері відкрилися, в них забіг тільки один охоронець. Магурана кинулася до вікна, Тарсіша стрибнула на нею, щоб затримати. Тоді вона схопила Тарсішу за волосся і відштовхнула настільки сильно, що та, пролетівши половину зала, впала на підлогу. І тут охоронець заніс меч над циганкою.

Дітар знову став перед вибором. Рятувати карту або кохану. Він схопився на стіл і, відштовхнувшись ногами, накинувся на нападника. Чернець вдарив його лобом у голову з такою силою, що той впав без свідомості. Фалькар кинувся до його меча і почав звільнятися від мотузок. Тарсіша підняла осколок годинника і накинулася на Мірану, порізала їй обличчя, так і не дала їй вистрибнути в вікно. За дверима були чутні кроки охорони. Дітару і Есіну довелося їх затримати. Магурана, із скривавленим лицем, раптом сховалася за вікном.

Охорона почала виламувати двері. Есін переглянувся з Дітаром і, отримавши схвалення, схопив Тарсішу за руку і вони вистрибнули слідом за Міраною. Дітар стримував натиск охорони, а Фалькар звільнив Некромасана, і сказав, що вже можна впустити охорону.

– Ксилон мертвий! І я знову ваш король! Тільки що, через

це вікно, втекла дівчина, вона небезпечна злочинниця, її потрібно негайно зупинити. Виконувати! – І охорона сховалася так само швидко, як і з'явилася.

Некромасан напрочуд швидко підійшов до столу, взяв ніж, яким був вбитий Ксилон. На ножі була кров:

– Цього вистачить. Ти був здібним учнем Ксилона. – Повільно говорив Некромасан, збираючи в посудину кров, що все слабкіше стікала з ножа. – Учнем некроманта, але не короля. Ти правильно приготував еліксир.

Некромасан додав бракуючий елемент у суміш, вилив усе в невелику пляшечку, а залишки рідини виплескав собі на долоню і притиснув її до рани охоронця, що помер. Через мить той поворушив рукою, потім ногою...

– Еліксир у нас, знак "13" спрацював, підійшла і смерть Ксилона, точніше – його кров. Життя – за життя! Дякую тобі, Дітар, без твоєї допомоги я не повернувся би на трон.

Пошуки Магурани не дали результатів. Варта продовжувала обшукувати кожен будинок. А ченцям був час повертатися. Усі четверо осідлали коней і виїхали за ворота.

Не проїхав і пари кілометрів, вони зупинилися відпочити. Останні події зовсім вимотали їх. Тарсіша і Фалькар постраждали менше за всіх, тому зайнялися упорядкуванням поспішно зібраного спорядження і зброї. Добре, що не забули мисливські арбалети. А тут і самі германські бродяги завітали!

Про їх наближення дав знати гучний спів. Мелодія була проста, груба, але дуже відповідна. На галявину, по троє в ряд, виїжджали вершники. Кожен на поводі вів одного – двох коней, з великими мішками особистих речей. Всі вони добре випили і були щасливі.

– А ось і наші нові друзі. – Язик Адвара трохи заплітався. – Ми знали, що скоро вас наздоженемо.

Тільки зараз Дітар і Есін помітили вдалині стовп чорного диму, що розсіювався. Простеживши за їх поглядом, Адвар розреготався.

– А?! Гніздо дракона. Спалили ми тих чудовиськ, вирішили їх не забирати. Мерзенне було місце, але вогонь його очистить. Місту нічого не загрожує.

Рішення повернутися з найманцями далось Дітару нелегко. Рада дванадцяти кантрі ченців може не схвалити цього, і тоді вже нікого живим з Агарії не випустять. Дітар поспішав у Білокам'яний. Його рішучість і сила духу, якщо не переконали, то змусили германців не відставати. В джунглі загін увійшов з сутінками. Адвар порівнявся з Дітаром і сказав:

– Ми почали втрачати людей! Вже четверо провалилися кудись, і ми не можемо їх знайти! Давай зробимо привал і розпалимо вогнища.

Дітар розумів, що мисливці, не звичні до джунглів Агарії, не зможуть пройти їх без втрат навіть вдень. А тим більше вночі.

– Добре. Але скажи людям, що ми виступаємо, як тільки

небо стане сірим.

До вечора наступного дня, вони увійшли до Білокам'яного. Дітар віддав розпорядження щодо мисливців, що ніч ті проведуть на Центральній площі, а пізніше влаштуються біля старої покинутої шахти Тигрового селища. Есін взяв усе необхідне, і разом з Фалькаром пішов до некромантів.

– Ти розумієш, що від цього еліксиру залежить життя не лише Агіаса, але і всіх вас.

Замість відповіді Фалькар лише накинув капюшон на голову, взяв торбинку з еліксиром, залишками мандрагори, "драконівської крові" і попрямував вперед.

По дорозі до кладовища Есін занурився у важкі думки. Жахлива втома після такого довгого походу, біль від ран і недосип валили його з ніг.

– Чому я не помітив фальші? – Корив себе чернець. – Невже через те, що давно не був з жінкою? Вона просто використала мене, і я їй це дозволив. Вона мене не вбила, їй не потрібна була моя смерть, тільки карта.

Ритуал почався на заході. Агіаса покляли головою на схід. Тепер усе було в руках Фалькара і Маліса. Некроманти всі одягнулися в похоронний одяг, явно знятий з трупів. Стоячи навколо Агіаса, вони читали заупокійні молитви по самих собі, потім змастили його рану еліксиром. Залишалось тільки чекати.

– Почуй мене, о бунтівний дух. Згадай сенс життя. Наказую тобі, повернися до світла, залиш пільму. Я слуга темної

і холодної смерті, дозволяю тобі, живи. Я повертаю тобі тепло, дихання, почуття, пам'ять. Я наказую тобі жити! Я наказую тобі, встань і піди! – Він затамував подих.

Раптом Агіас розплющив очі, і некроманти зітхнули. У них вийшло. Але чернець став кричати від болю. Крик переходив у стогін, він скреготав зубами і звивався всім тілом. Здавалося, Агіас ось – ось помре остаточно.

– Тобі боляче тому, що ти живий. – Вимовив Фалькар і посміхнувся. – Мене радує твій біль. Він живить нас. Ми насолоджуємося болем інших. Я знаю, що він нестерпний.

"Бережи себе для мене"- слова Ханоя до Ануш.

Дітар відправив трьох вартових до Авраала, потрібно скликати раду кантрі ченців.

Лікар, перев'язуючи рани Дітара, сказав:

– Життя ченця повне крові, але тобі Дітар, пора припинити проливати свою.

Лікар пішов, залишивши їх з Дітаром наодинці. Тепер їм ніхто не заважав. Дітар зняв пов'язку з плеча, яку він не дозволив змінити. Під нею виявився маленький мішечок. Чернець взяв руку Тарсіши і повернув її долонею вгору. Золоте кільце з п'ятьма дорогоцінними сапфірами блиснуло чарівним світлом.

– За кожен рік розлуки по каменю. Будь моєю, як раніше та назавжди.

Тарсіша прийняла кільце, зі сльозами.

– Пробач мене. Я дійсно злодійка. Моє життя без тебе було...

Дітар приклав палець до її губ.

– Я буду завжди за тебе, навіть якщо ти не права. Головне, що ми разом, і тепер тобі не доведеться так вчиняти. – Він поцілував її.

Тарсіша зняла ланцюжок і відкинула його убік. Потім наділа кільце і замилувалася ним. Дітар обійняв її і поклав на ліжку. Тепер їм слова були не потрібні, тільки почуття. Щирі, правдиві, справжні.

Легко обдурити очі, але важко обдурити серце. Спогади. Чому ми їх зберігаємо в своїй пам'яті, і чому вони для нас такі важливі? Одні епізоди ми пам'ятаємо, як кращі в нашому житті, а інші проклинаємо.

– Так. Одного разу ми будемо щасливими.

– Я кохаю тебе. Закриваю очі і бачу тебе. Розплющую очі і хочу бачити. Якщо тебе немає поруч, то все одно відчуваю твою присутність кожную хвилину, кожную мить. Називай це любов'ю, божевіллям чи биттям мого серця, для мене це одне і те саме. Багато людей люблять, але так, як люблю я, не може ніхто. Я любитиму тебе все життя, до самої смерті і навіть після неї.

Зараз він був такий рідний. Так спокійно, коли він поруч, циганці дуже його бракувало. Дітар міцніше обійняв і поцілував м'яке волосся, яке зводило його з розуму, він відчу-

вав, що втома проходить. Тіло Тарсіши прекрасне в напівтемряві, хлопець ще раз переконався, він вибрав саму кращу дівчину. Вони не зможуть жити один без одного. Двоє закоханих знову разом. Чернець вдячний Ханюю, за повернення коханої.

Тарсіша лягла на ліжко і поманила його рукою, його очі спалахнули, він був щасливий. Посмішка, що слизнула по їх губах, була красномовніша за будь-які слова. Це була неймовірна близькість, яку вони так довго чекали, коли біль і втома змішувалися з шовковими нитками неземної насолоди. Вона була близько тисячі разів близька до екстазу, але він не давав їй можливості торкнутися тієї височини. Кожного разу він залишав її на міліметр від прірви, і з кожним разом вона все гостріше відчувала, що відстань скорочується.

Стогони задоволення, які зривалися з їх вуст, могли розбудити навіть полонених "Пекла". У якийсь момент вони перестали себе стримувати, і дівчина подряпала йому спину. Його кров на кінчиках її пальців була сильніша за будь-яку інтимну клятву, ніж будь-які любовні ласки.

Належати.

Для них це початок довгого життя.

Глава 21

"Щастя, біль, радість, захват любові і мука смерті – все це лише грані коштовного каменю, під назвою – ЖИТТЯ". Заповідь Двадцять перша. Кодекс Братства тибетських ченців.

Небо ще не почало сіріти, коли чуйне вухо ченця вловило тихий глухий стук. Зовні стояв Серафім.

– Я за тобою. Батько збирає раду. І ще – сьогодні повернувся загін з походу. Вони втратили семерих, але привели когось з мішком на голові.

Дітар пам'ятав, що майже рік тому загін бійців був відправлений з таємною місією. Семеро загиблих – це багато! Враховуючи півтора десятки вбитих зрадників, Агарія знала значних втрат своїх братів. Цінність найманців – германців росла з кожною годиною!

– Так швидко пройшов час! Вони виконали завдання? – Це швидше були міркування вголос, ніж питання.

– Вони скоро доповідатимуть. Всі збираються на площі біля старої шахти. Там же призначена "Сутичка".

Тарсіша продовжувала солодко спати, а ченці вже були біля таверни "Тінь Лотоса". Місцева таверна, яка славилася

своїми "кривавими" історіями, її частенько відвідували для таємних зустрічей. До самого ранку таверна приймала тих, хто бажав скоротати час за хмільними напоями. І тільки коли сонце освітлювало площу, двері закривалися до закінчення польових і ремісничих робіт.

Іраель – красуня, яка тримала таверну і керувала практично всіма справами. Всі чоловіки Білокам'яного, навіть ті, хто в хмелю вважали себе "чарівними" завойовниками жіночих сердець, лише з побоюванням дивилися на цю струнку богиню "Лотоса" і згадували сумні часи, коли наважилися дозволити собі паскудну вільність. А зараз, після загибелі брата, Іраель особливо різко і жорстко реагувала на будь-який безлад.

Небо яснішало, вулиці ще були пустинні, лише пізні відвідувачі "Лотоса", підтримуючи один одного, нетвердими кроками розбрідалися по будинках. Троє лежали зовні, прямо під дверима. Разом їм явно було тепліше. Ще один, з розбитою головою, сидів недалеко від них і витирав кров з обличчя шматком своєї розірваної сорочки.

– Чому ми сюди прийшли? – Запитав Дітар, таверна була їм не по дорозі.

– Мені доповіли, що тут Надіша і не одна. – Серафім гидливо поморщився, оглядаючись навкруги.

– Мені треба дещо дізнатися.

Дітар не переживав теплих почуттів до Серафіма, знаючи його характер і відношення Агіаса до Надіши. Проте, той був

сином Авраала, спадкоємцем влади в Агарії, і варто було відноситися до нього з повагою. Чернець різко відчинив двері і, не озираючись, відразу пішов до стійки в глибині темного залу. Агіас був трохи напідпитку, він розмовляв з Надішею.

– Ніхто не завдасть тобі шкоди, Надіша, ні тобі, ні твоєму батьку. А що стосується ченців...

– Як же рада, що ти вижив! Не потрібно слів, Агіас. Я тобі вірю. Але, ти навіть уявити собі не можеш той страх і ту біль, що ми пережили, залишившись одні в джунглях.

– Як же мало ти про мене знаєш! Твоє чисте, безневинне серце навіть не здогадується, що діється у мене в середині. Хто це там?

Поряд з їх низеньким столиком, стояв Серафім. Лощений, гарний і самовпевнений, він був приблизно одного віку і зросту з Надішею. На гарному обличчі з хижо зігнутим орлиним носом, зло виблискували холодні і владні очі.

Син Глави Братства, навис над ними. Обличчя Агіаса і Надіши освітлювали лише відблиски масляної лампи, але навіть її тьмяного світла було досить, щоб помітити, як дівчина зблідла.

– "Гідне" ж місце і компанію вибрала моя майбутня дружина, щоб скоротати ніч!

Надіша тут же схопилася і тремтячим від зніяковіння і хвилювання голосом пробелькотіла:

– Рада тебе бачити, Серафім. Я думала ти прийдеш пізні-

ше. Прошу, прохоть, сідай.

Серафім залишився стояти на місці. Впершись руками в боки, він зневажливо дивився на Агіаса.

– Що тут робить цей, повсталий із мертвих? – Різко запитав він.

– Він мій друг. Він врятував мене від канібалів і індусів. Чому ви не привітаєте один одного?

Ченці холодно кивнули. В повітрі повисла напруга. Все навкруги здавалося, готово було ось-ось спалахнути від загострення пристрастей.

– Надіша розповіла тобі про нас?

– Наскільки я зрозумів, між вами нічого немає. – Агіас зробив ще ковток.

– Ах, от як? Ну, тоді я сам тобі все розтлумачу. Ця юна дівчина належить мені, так що краще піди і прогуляйся, ти неабияк п'яний.

Серафім добре знав, що після багатьох травм і смертельного поранення Агіас, не був готовий протистояти йому у відкритій сутичці. Тому він і грубив щосили. Проте і суперник його був не звичайним солдатом, а кантрі ченцем – одним з дванадцяти присвячених.

– Дякую ні, але у мене настрої не для прогулянок. А що стосовно дівчини – доки немає на пальці кільця, лише її батько і брат можуть їй наказувати! – І слово "ні" ударило Серафіма під дих.

– Невже? – В очах молодої людини блиснули блискав-

ки. – Може ти в настрої з'ясувати наші стосунки прямо зараз, Агіас?

– А ось це – із задоволенням! Ти вважаєш себе вже дорослим чоловіком? Ти вважаєш себе дуже сильним і великим, але якби сила і розмір мали значення, то слон був би королем джунглів. – Кантрі чернець явно не збирався поступатися, алкоголь розбурхував його кров.

– Агіас! Не потрібно! – У відчаї зашепотіла Надіша і встала між чоловіками. – Ні, Агіас! Він вб'є тебе!

– Ага! Він для тебе вже Агіас! – Прощидив Серафім і вилаявся. – Спаситель вже став близьким другом?!

– Серафім, схаменись. Прошу, заради мене. Якщо ти мене кохаєш, залиш це.

– Надіша, я думаю, якщо ти дозволиш нам поговорити наодинці, ми зможемо з'ясувати все раз і назавжди. – На подив спокійним голосом вимовив Агіас. – Серафім, вважаєш за краще вийти зі мною на вулицю?

– Я не стану бруднити руки. – Прозвучала відповідь.

Схоже, Серафім злякався, як би справа дійсно не дійшла до бійки. Агіас виявився не так слабкий, як здалося спочатку. – Скоро ти пошкодуєш, що виявився, тут... поряд з моєю жінкою. Я ще з тобою розберуся.

– Чом би не зробити цього прямо зараз?

– Я сам вирішу, коли мені це зробити. І мені не потрібно битися з тобою, щоб вважати себе чоловіком.

– Що ти хочеш сказати?

– Я вже сказав.

– А знаєш, що найстрашніше в житті?

– Що?

– Не встигнути стати тим, ким ти думаєш, що вже став.

– Дивися! – Серафім демонстративно підняв закоти широкого рукава і показав усім браслет. Знаєш, що це означає?

Кожен чернець знав – це браслет спадкоємця Глави Братства.

– Кільце, за яке водять немовля справити нужду в правильному місці. – Розсміявся Агіас, ще більше розпалюючи гнів суперника. – Зрозумій ти, цуценя! Навіть коли твоя дорогоцінна залізка набуде чинності, я тобі буду більше потрібний, ніж ти – мені!

Розмова переставала бути загрозливою, швидше чернець ставив Серафіма в принизливе положення. Той не боявся Агіаса – як кантрі ченця, але зараз, перед ним сидів, повсталий із пекла закоханий демон, а не людина.

– Нічого, скоро дізнаєшся, я тобі це обіцяю. І це буде останнє, що ти дізнаєшся в своєму житті. Надіша тобі розповідь, що це означає. А ти, приповзеш до мене на колінах, чуєш? На колінах, і тоді я вирішу, яке вибрати для тебе покарання. Подивимося, хто сміятиметься останнім!

– Раджу, бережи її.

– Чому?

– Тому, що я чекаю твоєї помилки.

– Вважаєш себе кращим за мене?

– Не погрожуй мені.

– Це не загроза – це обіцянка!

Агіас припинив сміятися і спокійним тоном продовжив:

– Що б ти зробив, якби не боявся мене?

– Я позбавлю тебе життя!

– Мені життя не дороге.

Серафім окинув пару спопеляючим поглядом, розгорнувся і вийшов, голосно грюкнувши дверима. Він мріяв мати все, чого побажає, проте тут його, немов відшмагали по щокках. Кілька митей Надіша стояла мовчки. Потім вона сіла поряд з Агіасом і припала до його грудей:

– Який же ти божевільний! Він вб'є тебе.

– Я – твій. Навіть, якщо ти мене ніколи не побачиш. Ти – моя, навіть якщо я тебе ніколи не побачу.

Між ними не було любові з першого погляду, але вона відчула свого чоловіка – того, кому вона готова народити дитину.

"Менше очей – безпечніше жити" – подумав Дітар. І підійшов до стійки. Від його уваги не вислизнула перепалка Серафіма з Агіасом, але занепокоєння із цього приводу він не відчув. Йому потрібно було дізнатися те, про що не говорять в іншому місці і на тверезу голову. Так що – нехай спадкоємець і кантрі чернець самі розбираються між собою. Чернець взяв їжу: холодний рис, трохи м'яса і печених овочів. Не встиг він поїсти, як дівчина в мантії криваво-червоного ко-

льору підійшла до нього і зробила знак йти за нею.

Іраель поводитися дивно: ніколи раніше вона не таїлася у своїх володіннях, і не приховувала своє обличчя. Тут вона була господинею і "богинею", але не сьогодні.

Зайшовши в коридор, ведучий в комору, вона дала Дітару в руки згорток і, нічого не пояснивши, розчинилася в темряві. Чернець не звик витрачати час і сили, щоб подивитися, він повернувся до залу. Тим часом Надіша і Агіас вже домовлялися про щось удвох.

– Я хочу подякувати тобі, за те, що ти зробив. Поснідаємо?

– Поснідаємо по дорозі. – Кинув різко Дітар друзям. – Авраал скликає всіх кантрі ченців до старої шахти. Надіша, якщо ти йдеш з нами, то постарайся не привертати увагу.

Агіас виглядав зовсім погано – він всю ніч пив і не спав. Тепер же червоні очі і сірувате обличчя, сильно видавали його втому.

Перш, ніж покласти згорток у сумку, Дітар вирішив його розгорнути, але Агіас голосно його окликнув:

– Ми готові.

– Йдемо вже. – Дітар прибрав згорток і пішов до дверей. – Візьмемо з собою і Тарсішу. Я хвилююся, не хочу залишати її одну.

– Можеш не турбуватися, коханий. – Тарсіша посміхалася їм з-за стійки. – Іраель вже дала мені чудовий похідний

КОСТЮМ.

Іраель провела їх поглядом і розплакалася, від відчаю, що нахлинув. Вчотирьох вони і попрямували до шахти.

За розмовою вони не помітили, що на вулиці немає Серафіма. Тут Дітар ще раз звернув увагу на Агіаса.

– Виглядаєш, ти не дуже. Як рана?

– Болить при кожному вдиху, я знову твій боржник. Ну що ж – вперед до шахти!

Тарсіша була тут вперше, все для неї було в дивину. На Ханойській Площі, не доходячи до Храму Злітаючого Дракона, вона побачила велику наскальну картину і зацікавилася. Небо вже просвітліло, і на ній була виразно видна таблиця з 64 клітин з різними фігурами.

– Що це? – Запитала вона.

– Незавершена шахова партія. Засновник Братства Ханой, грав з Царем Світу на свою свободу.

– Він переміг?

– Гм... Партію вони так і не закінчили, до поразки Ханоя залишався лише один хід. Але він не зміг прийняти навіть думку про це, тому і не зробив його. Це незавершена гра. Жодна людина до Ханоя, не посміла кинути виклик великому Цареві Світу. На кону було все: свобода від служби, від Царя і повернення до коханої Ануш. Гра була єдиною умовою вирішити їх суперечку, і він грав. Дозволити собі програти він ніяк не міг – надто велика була ціна.

– "Король" Ханоя – це головна фігура і вона була в небезпеці. – Дітар захоплено почав розповідати правила гри. Було помітно, що шахи стали його пристрасстю.

Перші промені сонця торкнулися гір Агарії. Світло залило все навкруги, природа швидко прокидалася, птахи заводили трелі звідусіль, а мавпи підняли свій звичайний ранішній галас.

Сьогодні у агарійців було свято "Сутичка" або "Зіткнення". У ченців не рідкістю були ритуальні жертвопринесіння, які були деяким обрядом очищення. В якості жертв, Авраал вибирав ченців, які проявили боягузтво, порушили Кодекс чи не виконали наказ. Або полонені, засуджені на смерть. Хороший боєць цінувався в Агарії буквально на вагу золота і навіть злочинцям давався шанс спокутувати свою провину і поповнити ряди вартових.

На площі перед в'язницею окремою групою стояли близько сорока чоловік. Навколо них півколом – кантрі ченці і стражники. Ув'язнені, всі поголені, стояли босоніж і були одягнені лише в білі сорочки. Орхан і його брат – близнюк Осман були в їх числі. Засуджені не знали, що їх чекає, і переживали страшенно довгу ніч перед заходом свого життя. До ранку в багатьох страх наростав і перетворювався на звіра, що поїдає людину з середини, задовго до початку дійства. Смертники з воїнів, навпаки, готувалися до випробування, як до битви.

Як тільки загін ченців в'їхав на територію в'язниці, в рядах ув'язнених немов пролунав шум. Ніхто не знав, що саме з ними зроблять, але нічого доброго не очікували. Тому одні стали тихо волати до своїх богів, інші – розминати суглоби. Вершники – ченці, взяли їх у кільце і погнали до старої шахти. Там їх вже чекав Авраал, у своїй білосніжній мантиї.

– Вітаю вас! Сьогодні ми святкуємо день "Зодіаку", який трапляється раз в кілька років. Ви були вибрані, щоб очиститися від крові, вами пролітої. Але зробити ви це зможете, тільки проливши свою. "Відкриті руки завжди отримують щось". Ви зараз – одна, хоч і вимита, але брудна тварина. З цієї тварини повинна народитися людина. Народитися в крові. Інші помруть.

Доки він говорив, ченці роздавали ув'язненим два види каміння, біле і чорне. Багато хто з жахом дивився на Авраала, здогадуючись про майбутнє.

– У вас у руках повернення до життя. Колір цих каміннь, визначить вашу долю. Білих каменів дванадцять – дванадцять з вас залишаться живими.

Після цих слів ув'язнені підняли дикий шум. Вони кричали, що не винні, і готові виконати будь-яку службу, аби лишитися живими. Деякі з солдатів, хижо оглядалися і чекали продовження. Авраал підняв руку, закликаючи до тиші.

– В цій шахті є вихід, він веде до храму Зодіаку. Вся шахта – це лабіринт в тридцять тисяч кроків з обвалами і безвихіддю. Ваша свобода і ваші життя залежать від вас самих,

ну і від білих каменів. – Знову піднявся шум.

Авраал крикнув:

– Хто невдоволений – відійдіть убік, щоб ваша кров не забризкала інших завчасно!

При цих словах десяток ченців – вершників оголили мечі.

– Ніхто не примушував вас скоювати злочини. Всіх чекала смерть. А зараз, коли вам випав шанс на життя, ви хочете зі мною торгуватися?

Гул різко припинився, настала тиша. Ніхто ще не бачив старця в такому роздратуванні. Всі чекали, що він скаже далі. Авраал не поспішав. Якби Агарії зараз не були так потрібні воїни, він би відразу публічно стратив їх усіх! Але, впоравшись зі своєю злістю, продовжив:

– Тут вхід, там вихід. Хто вийде на іншу сторону з білим каменем, залишиться жити і вступить в загін бійців "першої шеренги" – вони першими йдуть в бій. Іншої можливості змінити свою долю – немає. Свободу не отримає ніхто – тільки можливість битися далі, але вже, як воїни.

Авраал обвів усіх важким поглядом.

– Якщо хтось хоче сказати або попросити – зробіть це зараз. Бажання померти задовольняється негайно. Бажання уникнути випробування прирівнюється до бажання померти.

Біля Орхана опинився білий камінь, а у Османа – чорний. Для сорока чоловік, біля входу було підготовлено лише тридцять мечів і тридцять запалених смолоскипів.

Настало обтяжливе мовчання. Всі чекали коли почнуть-ся випробування. Раптом, один із засуджених, рухнувши на коліна, поповз до Авраала, молитовно склавши руки перед собою. Свій чорний камінь він відкинув убік, обличчя його заливали сльози.

– Отче Авраал! Я лише хотів вкрати трохи грошей і зовсім не хотів вбивати! Це сталося випадково!

Один з вершників торкнув коня вперед і, нахилившись, точним ударом зрубав йому голову. На обличчі застигла маска здивування, очі ще кілька митей кліпали.

Всі мовчали. Орхан зробив крок вперед:

– Ми з моїм братом – стражники Білокам'яного! Ні я, ні він – невинні! Вбивство сталося в момент самозахисту, не навмисно.

– Повернути в камеру? – Запитав кантрі чернець Ольхан-Карин Авраала.

Вершник з мечем повільно наближався до Орхана.

– Дітар, ми тобі ще згодимося!

– Не говори зайвого, чернець, батько і так знає все.

Вершникові навіть не потрібно було нахилитися, щоб завдати смертельного удару, але Орхан не даремно був одним з кращих воїнів: меч просвистив у повітрі, а колишній вартовий проскочив під черевом коня і знову встав у лад засуджених.

– Справедливості тут немає – я знайду її в шахті. Але всі повинні знати, що сталося! Вночі я повертався в Агарію один

і побачив, що мене чекає засідка з шести чоловік. У мене був тільки кинджал. Я вдарив першим, не приховую, в нерівній сутичці – так було потрібно. В бою я втратив свідомість, і ще досвіта, пораненого, мене знайшли ченці. Поруч було тіло одного з тих, що напав на мене, ось мене в клітку і кинули. Але силою Ханоя мені вдалося вижити. – Закінчив Орхан.

В тиші, що настала, голос Авраала проскрипів:

– Якщо яйце розбивається силою ззовні, життя припиняється. Якщо яйце розбивається силою з середини, життя починається. Все велике завжди починається з середини. У будь-якому випадку є ворог і жертва. І чим швидше ти це визначиш, тим швидше переможеш.

– Ну що ж! – Він зчепив пальці рук і подивився на Орхана. – У тебе є чудова нагода довести Ханую свою невинність.

"Свобода, рівність, Братство"

-Дістанься до виходу живим. Це все, що я можу тобі сказати. Раз ти вижив тоді, хтось повернув тебе.

– Людьми похилого віку стають усі, а ось мудрецьми...

Авраал підняв руку і дав знак. Низький протяжний звук великого дзвону коло шахти сповістив про початок. Умілими рухами ОльханКарин направив звук по черзі в чотири сторони світу.

Кінні і піші озброєні ченці, взяли засуджених у кільце, і стали тіснити до входу в шахту. Ті скопом кинулися до воріт,

що б встигнути схопити мечі і смолоскипи. Враз люди перетворилися на диких звірів, що б'ються за право жити – ціною життів інших! Огорожа біля входу була влаштована таким чином, що до зброї могли одночасно підійти три – п'ять чоловік не більше. Тому відразу утворилося звалище і бійка.

Тарсіша і не думала стати свідком таких подій. Особливо її жахнула сцена, де один чоловік повалив на землю іншого і несамовито бив кулаками по обличчю. Обоє виявилися далеко від мети, в обох були чорні камені, шансів дістатися до смолоскипа в них не було. Але він продовжував перетворювати обличчя жертви на криваве місиво, не жаліючи своїх рук. До них підійшов один з воїнів і двома ударами меча обезголовив обох. Дівчина глянула на Дітара, Надішу і Агіаса, але ті дивилися на те, що відбувається з кам'яними обличчями. Потім її налякав вираз обличчя Авраала – здавалося, старий насолоджувався тим, що відбувається.

Осман і Орхан – брати по крові і по духу, вмить зорієнтувалися в тому, що відбувається. Осман, як сильніший, розуміючи даремність свого чорного каменю, метнув його в голову людини, що вирвалася вперед. Той рухнув, і в звалищі, що утворилося, брати, першими опинилися біля зброї. Осман схопив смолоскип і меч, Орхан підібрав, білий камінь того, що впав.

Перед іншими володарями білих каменів стояло складне завдання: смолоскип або меч? Адже камінь сховати було

нікуди! "Щасливчики" хапали смолоскипи і падали під ударами тих, хто вибрав меч. Проте, і останні не могли скористатися своєю перевагою – їх чатували такі ж мисливці за життям. Тепер уже сутичка перетворилася на смертельну гру. Осман, прикривав відхід у шахту, вправно орудуючи факелом і мечем, відганяв тих, що бажав послідувати за ним.

– Йди вперед, брат, я – слідом, тримайся весь час правою рукою за стіну, і я тебе знайду. Тільки тримайся правою рукою за стіну!

Розрахунок його був простий: рано чи пізно, тримаючись однієї сторони лабіринту, вони зможуть вийти назовні. У якийсь момент, скориставшись бійкою за мечі, що знову розгорілася, Османові вдалося схопити ще один незапалений смолоскип і нестримно вбігти в морок тунеля. Він вже не бачив і не чув того, як за останнім учасником змагання, що сховався в шахті за життя, ченці закрили ворота і завалили їх великими камінням. Тих, хто виживе чекатимуть біля входу в "Храм Зодіаку".

Невеликий загін вершників попрямував туди, кілька чоловік залишилося розбиратися з трупами загиблих, а інші стали розходитися по домівках.

Дітар стояв з Агіасом і Надішею, прямо навпроти Серафіма і Авраала. Глава Братства звернув увагу на те, як Серафім дивився на Агіаса і сказав:

– Чоловік повинен залишатися чоловіком. Відповідати за

слова. Все в руках чоловіка. Тоді він завжди і всього доб'ється.

Здавалося, старий знав про все, що відбувалося в серцях людей. По його знаку Надіша зробила крок і стала між Агіасом і Серафімом.

– Що може зробити тебе щасливою? – Голос старого став м'яким, як оксамит.

– Я лише хочу самостійно розпоряджатися своїм життям.

– Навіть ціною самого життя? – З оксамитового, голос став твердим, як сталь.

Слова змусили замислитися кожного.

– Син мій. – Тим же тоном Авраал кинув Серафіму. – Вирушай до “Храму Зодіаку”, ти зустрічатимеш тих, кому вдасться вийти живим. У кого не буде білого каменю – вбийте на місці. А ви ходімо всі за мною. Дітар, твоя циганка може йти з нами.

Якщо Серафім і хотів щось заперечити, то не показав цього і швидким кроком віддалився. Інші попрямували у бік Монастиря, до храму "Вічної Ночі", він був точною, але зменшеною копією храму "Договору" у Підземному світі.

Глава 22

"Коли хочуть бути почутими, звертаються до богів. А коли бажують смерті, говорять зі зміями". Заповідь Двадцять друга. Кодекс Братства тибетських ченців.

До полудня повітря розпалювалося і ставало гарячим і щільним. Незвичним до цих місць людям, було важко – дихання ускладнювалося, піт котився градом. Ця особливість місцевого клімату теж робила Агарію важкодосягаємою для мандрівників.

– Як там мої мисливці? – Подумав Дітар і тут же здивувався, що назвав цю банду германців "своїми". Як би вони від неробства не наробили чогось неналежного? І з циганами треба теж щось вирішувати.

– Я забороняю говорити про некромантів, їх книги і про те, що сталося. -Авраал сказав це гучно, твердо і впевнено. Глава Братства обвів присутніх своїм поглядом і переконався, що ні в кого немає заперечень.

– Буде так. – Прокашлявся Агіас, і притиснув долоню до грудей.

– Хто зараз займається Тигровим? Чи досить їжі у тих, хто прибув, Агіас? – У черговий раз Дітар здивувався прозорливості батька Авраала. – Хоч і очевидна твоя потреба

у відпочинку, але вам з Дітаром доведеться потурбуватися про те, щоб цигани і чужинці не побилися між собою.

Бачачи, що його слова почуті, Авраал продовжив:

– Треба зупинити армію індусів.

– Я поведу ченців і розіб'ю їх. – Ствердно сказав Агіас.

– На зміну цим – прийдуть інші. – Авраал дав зрозуміти, що потрібен інший вихід.

Дітар вловив хід думок Глави Братства.

– Вони не зупиняться ні перед чим, доки Монастир не паде. Вони прийшли сюди за нами і битимуться до тих пір, поки не отримають бажане.

Авраал був радий, що молодий чернець так швидко зрозумів те, що відбувається і підтримуючи висловлювання Дітара, додав:

– Або зрозуміють, що Монастир не може дати їм те, чого вони хочуть.

Нечасті пориви вітру овівали, даючи прохолоду. Від цього йти ставало легко і приємно. Їм належало піднятися по вузькій лісовій стежці, між темно-зеленими кущами. Потім місцевість стала різноманітнішою – схили гір ховалися щільним килимом трав, дерева з довгими, тонкими гілками, спадаючими дотолу, немов водоспад. У спекотливу пору тут було особливо тихо: навіть пташині трелі лише зрідка порушували тишу. Тарсіша зрозуміла, що вони вже йдуть вздовж храмової стіни.

Кам'яна кладка не була обплетена гілками, але маскувалася від цікавих очей під щільним шаром тонкого зеленого моху – м'якого на дотик, але слизького.

– Обережно, кохана. – Дітар відвів її руку від стіни. – В моху водиться безліч отруйних комах. Вони не люблять, коли їх спокій порушується.

Відскочивши від стіни, молода циганка мало не зачепилася об невеликий камінь.

– Ми вже прийшли. – Дітар взяв її за руку.

Будова надзвичайної форми, що нагадувала чи то фортецю, чи то замок. Це був храм "Вічної ночі", витесаний в горі, залишивши назовні лише малу свою частину, він ховався в скелі. Складний лабіринт стін, коридорів, печер і тунелів, часто закінчувався хитро замаскованими смертоносними пастками. Вхід до печери служив коридором, ведучим до основної частини. Він був дуже довгим з множиною відгалужень. Ченці вміли створювати і дотримуватися таїнства самоти. В такі моменти ніхто не повинен був їм завадити.

Лабіринти були дуже складні не лише для непроханих гостей, але і для самих ченців. Тільки мала частина присвячених знала всі ходи цього храму, таких присвячених називали "кантрі ченці". Вхід до храму вінчало величезне зображення червоної змії на високих воротах. Колір рептилії, символізував річки крові, в якій потопало людство. Лише змія, своєю силою і мудрістю, могла осушити ці ріки, та перетворити їх на ґрунт для життя.

Все зображення і простір навколо нього, було зайнято написами, зображеннями та символами, що оповідають про марнославство, жадібність і хіть, які панують у світі людей. Змія втілювала острів мудрості серед океану зла і неучтва. Само по собі людство не мало шансів на порятунок – лише на загибель у морі пролітої чорної крові.

Навколо культу Змії, Братство з роками створило безліч легенд і оповідань. Таємнича сила ченців, їх позамежні для людського розуму здібності жити і битися – вселяли страх. Тому змії боялися.

Самі ж ченці вважали Змію втіленням душ предків зі всією їх мудрістю, хитрістю, знаннями, а головне – символом перемоги над Великим Ворогом.

Вінчалася ж велична картина висіченими в камінні словами: *"Ханною честь і шана"*.

Саме Ханой, засновник Братства, навчав перше покоління ченців. Першими ченцями стали кілька десятків, які увібрали в себе знання, мудрість і навички свого вчителя. Вони були його послідовниками і відразу після навчання, ченці почали шукати тих, кому зможуть передати отримане від Ханоя багатство. Незабаром вже сотні тренувалися в таємному Монастирі: силі, скромності та мудрості, заповіданих Великим Ханоем.

Дітар з Тарсішею зупинилися біля маленьких, непомітних дверей поряд із воротами, які відкривалися лише з середини. Вони чекали своїх друзів на чолі з Авраалом.

– ... і потім вони побудували цей храм, щоб не забувати, звідки пришли, і якою ціною їм дісталася свобода. – Дітар розповідав коханий, історію виникнення храму, неначе співав пісню – тиху, мелодійну, заколисуючу.

– В цьому храмі, на самому верху замість старої дзвіниці, є особливе місце. Я там жодного разу не був, але один мій друг, кантрі чернець, обіцяв мені показати, що там знаходиться. – Дітар виразно показав очима на Агіаса. – Лише звідти і тільки в особливий час ночі можна розгледіти...

– Таємне знання про історію людства. – Авраал злегка розвіяв інтригу. – Сьогодні я покажу тобі це місце, куди річками стікалися мудрість і таємниці.

У момент тиші, Тарсіша відчула мурашки по шкірі.

– Мені треба поговорити з хранителями, а ви доки оглядайтеся. – Авраал зробив широкий плавний жест, обводивши рукою простір залу. – Агіас знає все про це місце. Агіас відразу зрозумів, що "все" якраз показувати гостям і не треба.

– Дітар – особлива людина в нашому Братстві, сказала наш Оракул – і жінку йому, Ханой і Ануш знайшли також дуже особливу. Оракул це відчуває.

Тарсіша, забувши, про все на світі, розглядала картини і фрески на стінах. Авраал беззвучно віддалився в один з темних коридорів, а друзі підійшли до циганки. Дівчина стояла перед величною панорамою, викладеною коштовним різноколірним камінням, в деяких місцях щедро обрамлену зо-

лотом. Сузір'я виблискували розсипами рубінів, смарагдів і сапфірів. Рот Тарсіши був відкритий від захоплення мистецтвом художників – ченців.

Агіас тихим голосом, щоб не розсіювати чаклунство споглядання запитав:

– Ти хотіла б оглянути храм?

Очі Тарсіши засяяли. Стрепенувшись, вона вигукнула:

– Так! Так, звичайно!

Кантрі чернець заговорив:

– Історія походження людства завжди розбурхує свідомість. Знання, збережені віками, передаються з покоління до покоління. Ми повинні знати і пам'ятати наші корені, Тарсіша. Це зображення називається "IRA TERRA". З ватананського переводиться, як "Гнів Землі". Коли люди вийшли з Підземного Світу – Першою державою на нашій планеті була священна ДаАрія, що означає "Дар Богів". Жителі ДаАрії звалися гіперборійцями. Священні землі країни були розділені річками на чотири провінції.

Всі чотири річки стікалися в одне внутрішнє прісне море. Посеред цього моря знаходився мальовничий острів – Арктида, на якому височила гора Світу. На самій її вершині гіперборійці збудували місто Асгард ДаАрійський – столицю ДаАрії і храм "Сонцю". Перша Велика цивілізація була створена Царем Світу Давидом. Жителі цієї держави не знали воєн, конфліктів та хвороб, живучи в мирі і злагоді. В їх світі не було зла, насильства та агресії, за своєю суттю, вони бу-

ли близькі до Богів – щедрими творцями і талановитими художниками.

В результаті, цивілізація освоїла тільки Північний континент. А все тому, що інші землі були заповнені невідомими істотами, нездатними розвиватися духовно. І гіперборійцям швидше доводилося відстоювати своє право на життя, ніж освоювати нові території.

Агіас обернувся, щоб переконатися, наскільки уважно його слухають, і продовжив:

– Зі священних книг Ханоя відомо, що з Підземного Світу вийшли чотири раси людей, які підкорялися одному Цареві Світу – Давиду. Пізніше, ці чотири раси людей, називалися згідно зі своїми основними відмінностями : Велика раса – "білі", це люди з білим кольором шкіри, раса Великого Дракона – "жовті" – вітри гір і пил пустель зробили їх шкіру жовтою, а очі вузькими, раса Вогняного Змія – "червоношкірі", мали смагляву шкіру і чорне волосся, і раса Чорної пустки – "чорношкірі" – ті, чия шкіра обпалена сонцем до чорноти. Кожен знайшов своє місце під сонцем і не порушував мир.

Наші предки були жадібні лише до знань і створення чогось нового – будували міста, замки, вежі і храми.

– А "Гнів Землі"?

– Але на самому піку розвитку ДаАрію осягнула жахлива катастрофа. Ти, щось знаєш про три місяці? – Агіас поглянув на Тарсішу, яка спантеличено дивилася то на картину, то на нього. За її спиною стояли Дітар і Надіша.

– Від Дітара, я знаю що навколо Землі оберталися три місяці, але я не пам'ятаю, як вони називалися. – Лише вимовила дівчина.

– Вірно. Навколо нашої планети, оберталися три місяці – Леля або Тиамат – з древніх манускриптів мені стало відомо, що вся вона була заповнена солоними водами: в ясні ночі після декількох років спостережень тодішні хранителі налічили на ній більше п'ятдесяти морів. Для обертання навколо нашої планети їй треба було 7 днів і ночей.

Фатта або Фаетон – середній місяць, проходив коло за тринадцять днів і ночей, а найбільший місяць – Нібіру, обертався за 29 діб.

Лела була найменшим місяцем із всіх і, невідомо чому, саме вона несподівано обрушилася на ДаАрію. Страхітливий вибух зупинив життя! Все живе на величезній території загинуло у вогні. Земля здригнулася, найпотужніші землетруси миттєво утворювали розломи в тисячі кроків, вулкани вивергали вогняні ріки, що знищували все на своєму шляху, неймовірної висоти морські хвилі змивали цілі міста. Вогонь і вода зіткнулися, і хаос, що обрушився на планету, знищував усе довкола.

Складно уявити, що відбувалося в непроглядному диму від пожеж, які заповнили всю сушу. Зіткнення було немислимого масштабу, і весь континент зруйнувався. Ті клаптики суші, що вціліли, не могли дати необхідне тим, хто вижив. Їх було мало, але саме вони продовжили існувати.

В той час почалися поневіряння і завоювання нових територій, що було нелегкою справою. Цар Світу вирішив освоювати нові землі і це допомогло відродитися цивілізації. Але ДаАрія вже не могла бути колишньою. Епоха пройшла і все змінилося. На той момент був розкол на 4 держави, і кожна існувала окремо. Африка, Арімія, Асія і Атлантида, вони розвивалися самостійно. Цар Світу керував з Асії, центральної частині світу, і там же був зведений храм Сонця в Асгарді.

Ханой, будучи ще архітектором, доклав немало зусиль для його будівництва, і Цар високо оцінив його роботу. Вже тоді він мав особливу його прихильність. Відмінності між народами не дозволяли їм знову об'єднатися. Протиріччя і конфлікти існували між країнами – спочатку дрібні, але з часом і великі. Кожен жив для себе і думав про себе, згодом це призвело до світової війни. Вона була новою чумою для цивілізації, і її загибель була дуже близько. Багато жертв і руйнувань, голод і хвороби огорнули планету.

Все навкруги розділилося на буття і небуття. Страх, жах, пил, гарячі камені, люди – все змішалось в одну вогняну кулю. Стихія нестримно відбирала життя людей.

Але все – таки знаходилися ті, хто намагався врятувати стародавні знання. Ці люди вірили, що все, що відбувається – лише очищення життя, але не кінець. Знаходячись в гармонії з природою, всесвіт може щедро обдарувати людину і навпаки. Той, хто йде проти законів всесвіту і порушує по-

рядок, може сильно поплатитися за це. Бо всесвіт нагадає, що не все знаходиться в руках людини, і що вона лише мала частина великого.

Картина була дійсно жахливою. Той, хто її створював, вклав у неї все вміння, щоб не дати канути в небуття тим подіям, про які щойно розповідав Агіас. Тарсіша немов чула рев стихії, що в одну мить, забрала мільйони життів. Вона здригнулася. Якщо до сьогоднішнього дня весь її світ полягав лише в просторі між декількома містами, то за кілька хвилин вона пізнала масштаби всесвіту. Внизу, вздовж усієї панорами, білим камінням був викладений підпис:

"Людство може прийти на Землю або піти в Підземне Царство, а планета існувала завжди".

Тарсіша присунулася до Дітара і заглянувши йому в очі, прошепотіла:

– Стільки людей загинуло і нічого не можна було змінити або уникнути. Дітар, це так страшно. Як же це страшно!

– А пізніше, загинуло ще більше. – Сказав Дітар. Навіть він, що звик до смерті і багаторазово чув обривки цієї історії, був приголомшений. І йому була зрозуміла печаль в очах коханої.

Агіас, бачачи як глибоко Тарсіша перейнялася розповіддю, не поспішав переказувати вразливій дівчині про інші зображення в залі, але вона перша порушила тишу.

– Неминучість.

– Так, Тарсіша. Ввесь континент був зруйнований. Всі,

кому вдалося врятуватися, поспішали освоювати нові території. Це було питанням виживання. Так почалося Велике Переселення.

Молода циганка зупинилася біля іншої картини і запитала:

– А інші картини?

– Це різні сюжети, Тарсіша. Про різні часи і події, але всі вони зливаються в одне – життя людства зазнало колосальні зміни.

Атлантида – велика частина стародавнього світу! Омивана морем, зі спекотним кліматом та дивовижними рослинами! Її заселила раса Вогняного Змія, або, як вони самі любили себе називати – народ Священного Вогню.

Африка – найспекотніший континент, що не знає холодів і не бачив снігу, омивалася чотирма морями, її заселили люди з чорною шкірою. Тільки вони могли витримати: пекуче сонце на півночі континенту, щоденні зливи в центрі, і безводні пустелі на півдні.

Арімію – велику країну, близьку до Богів, повну таємниць і загадкових явищ природи, наповнену дивовижними тваринами, заселили жовті люди.

Асія – країна сонця, її освоїли білі люди. Цар Світу залишився правити в Асії. Тут їм доводилося найскладніше: їх постійно атакували істоти – начебто і люди, але в душі не мали ніякої людяності. Навіть дикунами їх складно було назвати, хоч вони і розбивалися на зграї і племена, але більше схо-

жі на сучасних канібалів – нічого цінного, нічого святого.

Не маючи жодних шансів на співіснування, людям доводилося постійно воювати з ними. Ці варвари не відчували жалості і не щадили нікого. Коли майже весь континент був очищений від цієї нечисті, залишки людиноподібних сховалися в непрохідних гущавинах нескінченних лісів північно-східної Асії і, здавалося, зникли назавжди.

Коли на небосводі два місяці зіткнулися, на річці Ірій був закладений перший камінь великого міста Асгард Ірійський. Його ще називають Першим містом, і дуже скоро він став столицею Асії, там і перебував Цар Світу – Давид. Він особисто керував будівництвом Храму Сонця і основних веж Цитаделі. Цар підписував папери, виносив ухвали і нагороджував будівельників, що особливо відзначилися.

Майже щодня, виходячи зі свого палацу на огляд робіт по зведенню Першого міста, Цар Світу зустрічав високого і широкоплечого, гарного чоловіка років тридцяти, що тримався з гідністю, майже рівною царській. Це був Ханой – його ім'я означає "благородний". Хоч він і не був з "благородної" сім'ї, але розум і талант швидко зробили його кращим архітектором того часу. Його рішення відрізнялися сміливістю і новизною. Часто їх ставили під сумнів, як небезпечні, але Ханой завжди вдавалося відстояти свою точку зору. Такий талант не міг залишитися непоміченим Царем. Йому він і доручив керувати будівництвом.

Храм Сонця – Цар хотів зробити його духовним і релі-

гійним центром всього світу, а не тільки ДаАрії. Так і з'явився приголомшливий колоніальний стиль, а в майбутньому - "царський".

Дивовижним чином Ханом вдавалося керувати величезною групою будівельників. Маючи сильний характер і абсолютну підтримку Царя, він відразу поставив справу так, що його накази негайно виконували – як закон. Знання і природна мудрість Ханом дозволяли йому контролювати всі етапи будівництва: від підбору необхідних матеріалів до оформлення і прикраси внутрішніх приміщень.

На час будівництва храму, всі робітники були розділені на три окремі групи. У кожній були свої знаки відмінності на одязі, паролі і навіть дотики. Під страхом смерті заборонялося спілкування між групами.

Ніхто не був посвячений в загальний план приміщень і проходів Храму. А їх була велика кількість. Часто працівників із зав'язаними очима, поміщали у підземелля, там вони робили свою роботу і, отримавши щедрю нагороду, від'їжджали кожен у свою сторону. Так у Храмі Сонця виникали секретні штольні, в'язниці, схованки та пастки. У плани розташування окремих фрагментів цієї складної схеми, були присвячені лише обрані самим Ханом, особливо довірені майстри – храмовники. Вони і зіграють у майбутньому імперії величезну роль.

Основні роботи по зведенню стін виконувалися другою

групою – архітекторами і астрономами. Їх завданням було: в точності зафіксувати на стінах і зведеннях Храму давню карту зоряного неба до катастрофи. Зі всіма сузір'ями і трьома Місяцями.

Третя група – відповідала за всі будівельні матеріали. Ці майстри створювали особливу цеглу, відливали фігури з різних металів і сплавів, працювали з твердими породами дерев і смолами. Саме в цій групі були люди похилого віку, вони вміли так обробляти стіни і підлогу приміщень, що ті ставали джерелами сили для тих, хто перебував там.

– Почекайте, я не розумію: навіщо Ханоя було так віддавати всього себе будівництву Храму? -Тарсіша чи то запитувала, чи то просто роздумувала вголос. Дітар, не чекаючи Агіаса, вимовив:

– По – справжньому цінуєш тільки те, що добув власною працею. Є одна притча про Ханоя.

"Три людини носили каміння. Одного з них запитали: "Що ти робиш"? Той витер ніт із лоба і відповів: "Працюю, як останній раб"! Підійшли до другого і запитали: "А ти що робиш"? Він закотив рукави і діловито сказав: "Я своєю працею годую себе і свою сім'ю". "А що робиш ти"? – Запитали у третього, – подивившись вгору, він сказав: "Я будую Храм". Це і був Ханой.

Дітар обійняв свою циганку. Він був щасливий, що вона

з такою цікавистю занурюється в знання Братства. Вона ставала до нього ще ближче.

– Життя наповнюється сенсом, тільки тоді, коли ти живеш заради великої мети. – Сказав їй чернець.

Агіас зрозумів, що можна продовжити :

– Коли Храм був закінчений, і Цар Світу з численною свитою пройшов по головних його залах, то у вдячність за виконану роботу, запропонував Ханой керувати двадцятьма містами Асії. Ханой, подякувавши, відмовився від такого подарунка. Замість цього попросив одну річ, знайдену в землі, де був закладений перший камінь Храму Сонця. Це була дуже древня бойова ручна зброя, з трьома зубцями, яка вразила Ханоя своєю красою і досконалістю. Цар категорично відмовив своєму кращому майстру.

Але все ж не залишив без нагороди: він подарував йому свій перстень з печаткою – символ схвалення. Не маючи влади керувати державою, Ханой отримав право і підтримку Царя робити все, що вважає потрібним.

На цьому місці Агіас замовк неначе вирішуючи, чи варто продовжувати.

– Що відбувалося далі, Агіас? – Спантеличилася дівчина.

– Війни. Нескінченна низка великих і малих воєн. При тому, що знову з'явилися всі умови для розвитку і становлення народів, не всі народи бажали вести мирне життя. Катастрофа знову поселила в серця страх. Страх народив недовіру і бажання отримувати максимум від життя за будь – яку ціну

і нехайно. А це означало, що світом стали правити жорстокість, жадібність, хіть та гординя.

Глава 23

"Чернець вірний Братству. Справжня вірність пізнається лише в бою. Слабкий – боїться битви, сильний кидається до неї, а великий здобуває перемогу". Заповідь Двадцять третя. Кодекс Братства тибетських ченців.

Агіас продовжував ходити по залі і розповідати історію:
– Почалося все з Аримії. Розуміючи, що своїми силами жовтолиций народ не зможе збільшити володіння, аримійці вступили в союз з нацією змій. Нам досі невідомо, як їм це вдалося, адже змії не укладають союзи і досі навіть не брали участь ні з ким у перемовинах. Є підозра, що було принесено в жертву безліч людських життів, а обіцяно ще більше. Як би там не було, але полчища аримійців і змій хлинули на простори Асії. Атлантида відмовчувалася, вичікуючи, коли залишиться один переможець.

Африканці були розсіяні по континенту і розділилися на безліч дрібних племен. Вони сподівалися, що пекуче сонце Африки і згубний для інших рас клімат, зупинять будь – якого завойовника. Навіщо їм було об'єднуватися, йти до невідомих країн і там помирати? Вони вважали що краще не втручатися.

Тарсіша ахнула:

– Невже, при всій своїй жадібності і бажанні воювати, арійці не боялися укласти союз зі зміями, не страхалися зради?

Агіас і Дітар одночасно зітхнули. З ледве уловимою по-смішкою кантрі чернець відповів:

– Жадібність і гордість роблять людей божевільними і безрозсудними. Зрештою так все і сталося. Аріман, правитель Арімії, був чудовим полководцем, але нікудишнім дипломатом. У надії стати єдиним володарем континенту, він вступив в угоду з мешканцями Підземного Світу Агарті. Аріман думав, що його армія набагато сильніша, і він зможе тримати союзників у вузді. Спочатку так все і було: об'єднавшись, дві величезні армії наповнили Асію кров'ю, грабежами та насильством.

Циганка перепитала:

– Аріман об'єднався з істотами і пішов війною на Царя Давида?

– Так. Асгард Ірійський слався. Він будувався ні як військове місто, тому утримати його не вдалося. Аріман займався пошуками Царя Давида, щоб дати йому головну битву, але в цей же час йому доводилося стримувати натиски ящерів, щоб ті не знищили цивілізацію Асії вщент. Йому потрібні були країни і континенти з розвиненими поселеннями і родючими землями, а не попеляста пустеля, яку після себе могли залишити ящери.

Однак змії виявилися не так безглузді, вони скористалися зручною для них обстановкою і повернули на Арімію, де до них у полон потрапила онука Царя Світу – Давида. Про викрадення Дарини, дочки Соломона, дізналися надто пізно, це дуже засмутило Давида.

Проте Аріман дуже помилявся. Змії – неймовірно сильні і хитрі істоти. Маючи форму тіла, більше схожу на людську, вони дуже від них відрізнялися. Тіла їх, як і у всіх рептилій, покриті лускою – щільною, майже невразливою для легкої зброї. Подовжений череп видавався вперед потужними щелепами з множиною дрібних зубів для захоплення і заковтування здобичі. На відміну від тих змій, що ми бачимо в наших лісах, ці мали руки і ноги. Точніше, все ж лапи, оскільки на пальцях були довгі, міцні і гострі кігті.

Пересуватися вони могли як на двох, так і на чотирьох лапах. Сильний хвіст також служив їм непоганою зброєю. Але, при всій своїй силі вони не могли самі виготовляти собі обладунки і зброю. Їх лапи були для цього не пристосовані, а холодна кров не дозволяла мати справи з вогнем. Для цього їм і потрібні були раби – люди.

Аріман, розраховуючи на підтримку з боку змій, наказав виготовити для них зброю і обладунки, в той момент він не розумів, до чого це все може призвести. Тепер тисячі монстрів стали практично невразливими бійцями. Вони могли протаранити будь – яку оборону, вселяли жах в серця найхоробріших воїнів. З їх допомогою Аріман до певного ча-

су тримав у вузді північних найманців. Але потім, як я вже говорив, вони зрадили свого благодійника і повернулися в Арімію, підпорядковуючи собі одне місто за іншим.

Забувши про завоювання світу, Аріман хотів повернутися на батьківщину, але тепер йому належало зробити те, чого з величезною працею свого часу добився Цар Давид – загнати в непрохідну гущавину лісів людиноподібних.

Асія могла б зітхнути вільніше, коли б не викрадення Дарини. Цар був у нестямі від гніву, горя та відчаю. До змії були відправлені переговорщики. У відповідь караван арімії-ців, привіз голови послів, позбавлених язиків і вух, та лист від Левіафана – владики змії.

– Його зображення так само є на цих стінах. – Сказав Агіас і вказав у напрямку картини.

Дівчина обернулася і побачила величезне зображення Левіафана.

– Ого! – Не витримала захоплення Тарсіша. – Не можу повірити, що ящери таких розмірів ходили по землі.

Левіафан був зображений чудовиськом величезних розмірів і потужності, тіло його було щільно покрите лускою, ніби зливаючись в єдиний панцир, з пащі, всіяної зубами, висовувався роздвоєний язик, очі горіли жовто-зеленим полум'ям. Від одного його вигляду по тілу пробігало холодне тремтіння.

– Заввишки майже в два людських зроста! – В голосі Агіа-

са прозвучала навіть нотка захоплення. Ось тільки явно не на адресу змія. – В листі Левіафан зажадав такий викуп, що для його доставки асійцям довелося спорядити величезний корабель. Що там було – у трюмі корабля, знали лише два-три десятки присвячених. Носіями були бранці – аримійці. Після завантаження, їх всіх, близько трьохсот чоловік, вбили мечами прямо на причалі. Корабель вирушив до Левіафана з великим загоном найкращих солдатів. Капітан корабля – був близький друг Царя Давида – Сатана.

– Вони повернулися? – Тарсішу розповідь Агіаса захоплювала все більше і більше.

– Ні. – В тиші, що настала, тихо прозвучав голос Агіаса. – Не повернувся ніхто. І ніхто не знає, куди зник корабель. Левіафан же викуп не отримав. Всього лише і треба було перетнути одне із зовнішніх морів, сезон був сприятливий – без штормів, вітер попутний, але...

Навіть такий досвідчений капітан, як Сатана, не впорався. Або ж впорався занадто добре. Деякі подекують, що саме він винен у зникненні корабля.

І Агіас додав, трохи чутно:

– Хто знає? Такі скарби могли спокусити навіть обраних. Для порятунку Дарини було кинуто багато сил. З Асії вирушали загоми воїнів, герої – одинаки, розвідники – ніхто не повертався назад. Інші народи відмовилися виступити проти Левіафана, вирішивши відсидітися за океанами або пекельними пустелями. І Цар Світу – Давид оголосив війну всім!

Всім жителям нашого світу. Мабуть, одним з перших його підтримав Ханой.

– Той архітектор, який будував храм для Царя?

– Тепер він став воїном. Талановитий і старанний в мирному житті, Ханой став справжнім генієм війни. Ханой прийняв присвячення з архітектора і будівельника, в лицарі – Асгіри. Спочатку він зводив міста, а тепер повинен був стати воїном, що б їх захистити. І перший його похід був на Арімію.

– На зміїв?! Як це можливо? Вони і свою столицю не змогли відстояти! Змії підкорили всю Арімію, Аріман пропав – на що Ханой сподівався?

– Той, що переможе Левіафана, стане найсильнішим! Іншим доведеться визнати першість переможця. Така битва буде єдиною і останньою.

– Але вся Арімія була під владою зміїв! Всі люди стали їх рабами! Тисячі тисяч! Але ці раби були ще і ворогами Давида. Змії і арійці без зусиль завоювали майже всю Асію. А Ханой вирішив йти в саме лігво ворога.

– Багато хто потім стане привласнювати собі висловлювання Ханоя: "Розділяй і володарюй" і "Ворог мого ворога – мій друг". – Дітар розсміявся, підійшов до Тарсіши і обійняв її за плечі.

– Змії і є змії: вони не розуміли почуття людей. Поневоливши Арімію, вони зробили її жителів не просто рабами,

але тваринами! Вони примушували їх працювати і служити собі – ніхто при цьому не міг почувати себе у безпеці! Змії розважалися, змагавшись у тому, хто зможе більше і з максимальною жорстокістю вбити людей. Для цього вони влаштовували цілі масові "вистави". Змії відчували до людей холодну ненависть. Ви готові далі слухати? – Агіас помітив, як дівчата притиснулися одна до одної.

– Ні... не впевнена. – Циганка подивилася Дітару в очі.

Поруч з'явився старий. Неспішним, помірним кроком він пройшов повз них і запропонував розміститися в зручнішому місці, зробивши широкий жест, у бік величезного кам'яного столу, заваленого Кодексами і свитами.

– Давайте сядемо і почитаємо літопис Ханоя про ті часи.

Всі підійшли до столу і зайняли місця, Авраал розмістився на чолі.

– Дітар, синок, візьми книгу ліворуч від тебе і починай читати. Це якраз те, що треба.

"Одкровення Ханоя".

Арімійці були нашими ворогами. З ними потрібно було воювати. Ми їх не любили, так само, як і вони нас. Змії були для нас чужими. У нас була до них ненависть, як і у них до нас. Ми просто повинні були знищити їх. Якщо нам це буде не під силу, то це буде під силу їм. Вони знищать нас, як розумних істот, перетворивши на безвільних тварин. Їм майже вдалося це зробити з арімійцями. Майже. Єдиною нашою

надією була ненависть арміїців до змії за зраду.

Ми відправили туди багато шпигунів і наймайстерніших розповсюджувачів чуток. Розрахунок був на те, щоб раби дізналися, що зміїв можна перемогти: злякати, вбити, вигнати. Наші люди розповідали, як зміїв вбивають у Асії, і що ті, не змогли здолати Царя Світу. При цьому ми розсудливо замовчували, що лише наші холода і жадібність рептилій допомогли нам встояти. Клімат же Армії допомагав зміям розмножуватися з катастрофічною швидкістю.

Отже, останнім слухом, вірніше – вже правдою, була звістка про те, що ассійські війська йдуть через гори Тибету в Армію. Це надихнуло тисячі і тисячі підбадьоритися і повстати. Але погано озброєні натовпи повстанців, навіть у величезній кількості, були скоро загнані і затиснуті армією Левіафана в північні передгір'я.

Проте, замість страху, це породжувало і зміцнювало в арміїцях пристрасне бажання свободи".

– Уявляєте, наскільки арміїці втомилися від постійного гніту та рабства, що забули про свої страхи? Вони бачили і розуміли, що ці істоти дуже небезпечні. Змії мали неймовірну витривалість і силу, і крім кігтів та зубів, у них були дворучні клинки з міцного металу, списи і стріли, а їх морди закривали великі чорні маски.

Дітар перегорнув сторінку і знову почав читати:

"Цього дня, наша армія приєдналася до повстанців. Ми спустилися з гір, повні рішучості отримати перемогу. Окрім віри у нас було багато зброї: важкі металеві дротики з трикутними наконечниками, що пробивали броню і луску, потужні кирки з міцним кайлом на довгих рукоятях, високі щити і шоломи, короткі широкі мечі.

Проте найголовніше – ми принесли те, чого змії боялися! Ми принесли з собою вогонь! Весь час, поки Цар Світу збирав армію, кращі вчені і зброярі винаходили горючі суміші для ручного метання. І армія відправилася в похід. Вогню було мало, і ми вирішили використати його в найвирішальніший та переломний момент.

Всі готувалися вийти на поле бою".

– Ханой був великий стратег, він запропонував свій план дій. Цар Світу – чудовий організатор. Якби ще не його син – спадкоємець! – Агіас замовк під строгим поглядом Авраала. Але на його слова ніхто не звернув уваги.

"В наші ряди не прослизнув страх. Ми йшли боротися за свою свободу. Нашу армію вели сам Цар Світу – Давид і його син Соломон. Ми просуvalися все ближче до поля бою. Кожен з нас знав, що зворотного шляху немає".

– Хіба, арміїці могли відступити? Їм залишалося тільки битися!

Дітар продовжував читати:

– Ось про план Ханоя, адже він був ще і художником:

*"Коли ми перейшли через перевал і наблизилися до армії-ців, вони побачили малюнки на наших щитах: **воїн встромлює спис у пащу змія.***

Тоді вони усвідомили, що Цар зі своїм сином привели армію для перемоги. Цей малюнок став символом порятунку людей і знищення тварюк. Арміїці перейшли на сторону Царя Світу, і їм роздали такі самі щити. Саме у цей момент і стало єднання двох народів, проти загального ворога.

Дві армії – армія Питьми і армія Світла стали одна навпроти одної. Так почалася Велика Війна. Той день витесан у моїй пам'яті клинком.

Межа між днем і ніччю стерлася. Армія з лицарів, будівельників, слуг, пекарів і ковалів злилася у величезне єдине військо, люди билися на смерть, відвойовуючи у Питьми дорогоцінні хвилини власного життя. Яцери несли втрати, але через гори і ущелини в той же час прибували нові. Ніхто не знав їх кількості ні до бою, ні зараз.

Я бачив, як воїни відчайдушно кидалися на ворога, рубали як могли на всі боки, сіючи смерть у його рядах. Я бачив Левіафана, який теж вступив у бій. Тоді я вирішив, що його військо зазнало значних втрат, якщо він сам вирішив битися. Від його меча гинули всі, хто траплявся у нього на шляху.

ху. Поступово він наближався до нашого Царя, чії обладунки, виковані із сплаву золота і заліза, дуже сяяли на сонці. Царя було видно, як на долоні і, в одну мить, спис Левіафана, пролетівши неймовірну відстань, встромився в нагрудник Давида.

Я помчав до Царя, з надією, що ще зможу його захистити чи врятувати. Поряд з Царем вже не було нікого з царської охорони, ні лицарів, ні воїнів – усі вони загинули. Ряди нашого війська, танули. Одночасно зі мною до Царя підбіг його син – спадкоємець Соломон. Ми зняли з Царя обладунки і побачили, що рана була смертельна – він мертвий. До нас наближався Лавіафан.

Ухиляючись від ударів і наносячи їх у відповідь, я дивився на спадкоємця, тому що зараз він повинен був перейняти всі обов'язки Царя на себе. Але в його очах я прочитав страх і тривогу. Бачачи все це, люди втрачали надію.

Я зрозумів, що зараз можу змінити те, що відбувається однією фразою. Я повинен був хоч би спробувати."

Старець Авраал взявся рукою за голову:

– Проїшло багато віків з часів тієї Великої Битви. Наші предки билися там, а ми зараз можемо тільки молитися за них тут.

– Так само думатимуть про нас наші нащадки – відповів Агіас.

– Сподіваюся ні ми, ні наші діти та онуки, не застанемо

таку битву. Дітар продовжив читати цю сторінку.

"Я закричав: "Цар Світу живий! Він живий"! Ти уявити собі не можеш, на що, виявляється здатна людина, яка на-решилі зрозуміла, що немає іншого виходу. Люди, почувши ці слова, стрепенулися, хтось заплакав від щастя, хтось, не барившись, відразу ж, з новою силою кинувся на ворога. Мечі загуркотіли по щитах і над понівеченою землею рознісся зли-тий бойовий клич тисяч і тисяч людей. Вони кричали: "Жи-вий"! Я зміг вселити в них надію на порятунок.

Залишивши Соломона біля тіла його батька, я кинувся в напад. Ненависті в мені було стільки, що кістки хрумтіли, так сильно я стискав два свої мечі. Я залетів у натовп і по-чав рубати одного за іншим. Їх тіла валилися, а я без зупин-ки рухався вперед. Мої мечі тонули в крові. Я бачив, як бага-то хто падав, іншим я потрапляв по щитах і обладунках, але не зупинявся. Я біг. Я проривався.

І переді мною з'явився Левіафан. Ми зустрілися очі в очі. Левіафан змахнув хвостом і збив мене з ніг. Удар відкинув мене на кілька метрів, і я відчув, як мої ребра хруснули, але все – таки не зламалися. Я відразу піднявся і знову виявився на землі від другого удару. Цього разу я встиг запустити свій меч у голову змія, але навіть не поранив його, а тільки розсердив ще сильніше, збивши маску з його морди.

Коли Левіафан спробував завдати третього удару, мені вдалося відхилитися, а потім вхопитися за хвіст і опини-

тися на його спині. Чудовисько виверталося, намагаючись скинути мене, крутилося і розмахувало хвостом. Тоді мені вдалося вивертнутися і встромити свій меч у голову змія. Він впав з диким ревом. Чорна кров полилася з зіяючої рани. Зло було повержене. Ворог був загнаний назад у Підземний Світ – Агарту".

– Ханой дуже мужній на цій картині. Такий сміливий, кинувся один на величезного звіра. Він не боявся. Воїн без страху. – Кивнула головою у бік зображення дівчина.

– Тепер Ханой перестав бути майстром і архітектором, відтепер він став героєм – Ханоем Побідоносцем, добувши це звання в бою.

– Герой – це той, хто готовий пожертвувати своїм життям заради чогось більшого, ніж власне життя. Моїм героєм є не той, хто забирав чужі життя, а той, хто захищав їх ціною свого власного.

Розмова була довгою, але ні в кого з присутніх, навіть не виникало думки перерватися або закінчити її. Храм був наповнений таїнством, яке саме зараз, з новими знаннями, трохи відкривалося всім, і це викликало бурю різних емоцій. Від щирого співчуття, до розчарування і відчаю. Від безсилля, до захоплення і поваги.

– Хочеш знати, що відбувалося далі? – Запитав Дітар і поглянув на Тарсішу, її очі горіли інтересом і, не чекаючи її

відповіді, зрозумів все без слів і продовжив:

– В ті часи, мирні договори, що укладали між собою воюючі держави, називалися Створенням Світу. І наскільки б будь-яка держава не була войовничою і сильною – всі потребували миру. Будь-яка війна приносить з собою біль та розруху. Сили, ресурси і люди рано чи пізно виснажуються. Саме після того, як країна "Великого Дракона" понесла поразку, в день Осіннього Рівнодення, був укладений мирний договір між Великою Расою і Великим Драконом.

Договір був укладений між Ханоем і Аріманом – правителем Арімії, що назвався після цієї битви – Китаєм, за умови, що держава зведе велику стіну навкруги Арімії. На цьому і зішлися. Всі ці події стали початком нового часу – відтоді почався новий відлік, літочислення від Створення Світу в Зоряному Храмі. Зоряний храм збудував вже новий правитель.

– А чому "Китай"? – Попросила роз'яснити Тарсіша.

– Тому, що це слово означає "Відгороджена стіною країна". Після агресії, виявленою цією країною, інші держави побоювалися повторних кровопролитів.

Аріман став намісником нового Царя Світу. В якості свого символу Аріман вибрав дві риби, що пливають одна за одною по колу, що назавжди вписало в історію сутичку Ханоя з Левіафаном, і так само означало нескінченну вдячність Арімана Ханоею за звільнення. Ми знаємо цей знак, як Інь Янь.

Після тих подій Ханоя нарекли Побідоносцем і стали зоб-

ражувати його як білого вершника, що пронизує своїм списом змія. Його перемога над Левіафаном стала символом перемоги над країною "Великого Дракона". Цей образ описується у святих писаннях, зображається на фресках та барельєфах храмів. На його честь зводяться пам'ятники і будуються міста. Це була пам'ятна битва, і історія зберегла для нас деталі тих часів, щоб ми могли згадувати ті подвиги і дякувати предкам за їх жертви.

Це наша спадщина, Тарсіша, історія всього людства. Ця війна була дуже кровопролитною і коштувала колосальних жертв, ми повинні пам'ятати.

– Ханой намалював, як він вбиває змія, а потім він це зробив. Ханой – Оракул?

– Можливо.

Глава 24

"Пам'ятайте, не отримати бажаного – це іноді і є везіння". Заповідь Двадцять четверта. Кодекс Братства тибетських ченців.

Крізь високі вузькі вікна в купольній стелі, промені заходу сонця потрапляли до залу. Спекотний день добігав кінця. В храмі панувала прохолода і спокій.

Заворожені розповіддю Агіаса дівчата сиділи, кожна занурившись у свої думки. Погляди їх переходили від одного настінного зображення до іншого, поверталися, знову йшли по колу. Найдовше, мабуть, вони розглядали саме картину битви з Левіафаном. Навіть Авраал, здавалося, весь занурився в ті часи, коли Ханой бився за життя людства. Він сидів, опустив обличчя, погляд його пронизував підлогу, та заговорив ніби сам із собою:

– Чому розвалюються імперії? – Глава Братства замовк.

Він знав кожну тріщину на стінах, навіть найменшу. Кожну букву в Писаннях і мазок пензля на картинах. Дар зверху і працювитість зробили його всезнаючим. І знання тривожили його душу.

– Чому розвалюються імперії?

– Вони стають нікому не потрібні. Як солдат йде, коли закінчилася війна. Як лікар перестає бути потрібним, коли хвороба пройшла. Як найманець, що зробив свою справу. Так ідуть і імперії.

– "NAGNA DILUVIUM". – Прочитала циганка вголос. На картині була намальована піщана пустка і вказівки на чотири частини світу. – Розкажіть про це.

– Назва цього зображення "Потоп". Потім впав другий місяць, і це викликало потоп. Цар Світу Соломон зібрав усіх, хто вижив і повернувся в Підземний Світ. – Авраал показав Агіасу, що він може продовжити.

– Це Цар Світу Соломон, маючи владу і якісь таємні знання, зміг обрушити на Атлантиду другий місяць – Фату. А тоді відвів свою імперію під землю. Але чи знали вони до кінця про наслідки задуманого? Все сталося блискавично. Удар був настільки потужним, що здригнулися і зрушилися материки, а океанські хвилі обрушилися на береги, змиваючи все на своєму шляху. Це і був Великий Потоп. Місяць Фата знищив острів – столицю Імперії атлантів – Атлантиду. Зараз це місце глибоко під водами океану.

Після цієї катастрофи, почалося різке похолодання. Спорожніла земля замерзала і перетворювалася на льодовики. Вся живність, що залишилася на землі, гинула або нестримно пристосовувалася до нових умов. Цар Світу Соломон завчасно відвів свою цивілізацію під землю. Йому було гірко і складно усвідомлювати подію. Схоже, навіть він, зі своєю

мудрістю не міг такого передбачити. Тому і заборонив будь-які згадки про те, що трапилося. Старовинні книги знищувалися і переписувалися, створювалася нова історія, історія без ДаАрії і Атлантиди.

Авраал наважився розповісти далі:

– Дві епохи закінчили своє існування. Кожна закінчувалася катастрофами і лихами, більше схожими на покарання людству за те, як вони безцільно проживали свої життя і використовували дари богів. Людям завжди було чогось недостатньо. Мало їжі, мало земель, мало знань. Жадність керувала їх думками і діями – саме вона і була причиною всіх бід. Саме ця пристрасть – мати все, і губила людей в усі часи. Людство вважало, що з ними не станеться того, що сталося з їх попередниками.

Воно будувало непорушні пам'ятники своєму розуму і величчю. – В цій фразі вловлювався глузливий тон, але друзі не надали цьому значення.

– Але під вагою цих пам'ятників, Земля стогнала і в якийсь момент просто скидала їх з себе, і людей, які їх будували теж. Нові катаклізми, катастрофи і різні біди змусили народи спуститися під землю. Планета від них позбавилася.

Авраал замовк, так само несподівано, як і почав свою промову. Ніхто навіть не міг припустити, наскільки вони стали огидливі старому, ці зображення чотирьох епох, що одна за одною приносили жах і розбрат на Землю. Кровожерливість, гнів, розпуста, зарозумілість і егоїзм, висіяні нав-

круги, немов поля пшениці. Вони проростали і давали свої паростки, призводячи до страшних наслідків.

Кожен жив, як хотів. Одні, заради задоволення своїх амбіцій вбивали, руйнували і нівечили. Інші, намагалися пристосуватися до такого життя, і будь – які способи для них були хороші. Треті, забезпечивши особисто себе, спостерігали за цим усім з боку – не втручалися і нічого не міняли. Та за все це доводилося платити, і платили всі. Промінявши вічне на земне, обчорнивши благородство користю, людство прирекло себе на страждання.

Ченці завжди твердили людям, що ті несуть тяжку карму за своє свавілля, що за всі вчинки доводиться платити. Авраал часто про це думав, поглядаючи на стіни свого храму. І раз по раз він поглиблювався в ці думки.

Всі присутні дивилися на Авраала і побачили, як той показує вгору. Вони підняли голови, а він продовжив:

– Ви бачите планету, що знаходиться під загрозою, ви бачите, що кожна жива істота в небезпеці? Все що ми знаємо, все що любимо і цінуємо, може перетворитися на пил. Наше виживання поставлене на карту.

– Невже планета дійсно в небезпеці? Що може погрожувати земній кулі? – Ченці стали переговорюватися між собою.

Авраал вказав очима вгору:

– Залишився третій місяць. А це означає, що ми живемо під час останньої епохи.

Дітар пошепки, ледве чутно вимовив:

– Епоха слави і надії.

У залі панувало мовчання.

– Ми не можемо бути такими ж безтурботними, як наші предки. Кожне наступне покоління вважало, що не потрапить в ту саму ситуацію, що їх попередники, але доля показала зворотне. Якщо місяць впаде на материк – настане "Гнів Землі". Він сказав це з величезною серйозністю і вірою.

Не було сумнівів у тому, що Авраал знає, що говорить. Його авторитет був бездоганний і повага, яку до нього виявляли ченці була безмежна. Думка про неминучу загибель усього живого вкоренилася в голові у кожного. Ось для чого були всі ці оповідання про минулі трагедії і катастрофи.

– Життя піддається ризику з боку Неба. Всі ми схильні сподіватися на випадок. І те, що це траплялося раніше, говорить, що може повторитися і сьогодні. – Авраал говорив дуже голосно, так щоб кожен почув і зрозумів усю серйозність його слів.

Дітар мовчав. Оточений напівтемрявою у великому просторі старовинного храму він відчував, щось особливе, щось сакральне. Місце і справді було святим і древнім, а ті історії, що розповідали про його походження, надавали особливого значення. Авраал орудував словом не гірше ніж зброєю, роблячи акценти, паузи і наголоси так, що створювалася симфонія, слухати яку було насолодою.

– Підземний Світ був населений безліччю різних племен

і народів. Життя без сонця змусило цих людей розвиватися в світі між собою, а мирне співіснування зробило їх розвиток стрімким! Ханой і засновники Братства спорудили три високі стержні і на один з них поклали шістдесят чотири диски з незнайомого для людей металу. Поклали таким чином, що менші диски, розташовувалися на великих. Надання свідчить, що як тільки, всі диски перемістити з першого стержня, на який Брахма поклав при створенні світу, на інший стержень, пролунає страшний грім, і Монастир разом із храмом перетвориться на пил і весь світ загине. Ханой стверджував, що при тривалих перестановках, можна створити "мир у всьому світі".

Цар Світу Соломон день і ніч знаходився на своєму посту, то в палаці серед вельмож і чиновників, то в найважливіших місцях своєї столиці. І лише зрідка віддалявся до храму, де у склепі, в труні з чорного мармуру, покоївся його батько Давид. Склеп завжди був оповитий пільмою і тільки з приходом сина, стіни і труна батька сяяли полум'ям. Таїнство склепу тут зберігав старий гуру, який кожного разу, зустрічаючи Царя Світу, з'являвся ніби звідки... Старійшина був провідником між світом живих і світом мертвих – підтримував зв'язок з їх душами.

– Що відбувалося в склепі? Ритуали? – Запитав старого Агіас.

– Ритуааали... – Протягнув Авраал так, немов він знав

більше, ніж говорив. – Ханой писав, що Цар Світу Соломон завжди довго молився невідомим богам. Він наближався до труни, простягав перед собою руки, і полум'я спалахувало яскравіше, пробігши по стінах, затухало. І відразу знову оживало, тонкими нитками спліталось в дивовижні візерунки літер алфавіту "Ватанаан", мови Підземного Царства. З-під кришки труни з'являлися ледве помітні цівки світла, поступово закутуючи його від ніг до голови м'яким сяйвом. Думки його попередника набували світла і форми.

Вогняний алфавіт на стіні горів, вибудовуючись у нові і нові послання від богів Цареві Світу. – Все це мудрець говорив з великим інтересом.

– Після завершення обряду, Цар Світу йшов до головного храму. Там, у центральній кімнаті стояло кілька віктарів. Вогонь спалахував на них, як тільки Цар Світу з'являвся на порозі храму. Вони запалювалися по черзі, спочатку в головному віктарі, а після – в інших. Там правитель довго молився наодинці. З тих часів до наших днів, мало що змінилося. Люди хочуть отримувати знання, не розуміючи, які наслідки вони понесуть за собою. Багато хто присвячує цьому свої життя і навіть віддають їх.

– Дітар, синок, ти пам'ятаєш того кочівника зі своєю сім'єю, що якимось дивом, непоміченим наблизився і розбив свій табір біля нашого Монастиря?

– Звичайно, батько. – Чернець відповів так швидко, неначе його хтось розбудив. – Тоді я і став командувати вартою

Білокам'яного, щоб цього більше не повторювалося. Ви наказали відпустити їх. Чому?

– В обмін на своє життя і свободу він розповів мені правду про Підземний Світ, те, що бачив своїми очима і залишив ось це...

Авраал взяв у руки один із сувоїв, що лежали на кам'яному столі, розгорнув його і став читати:

"Колись, дуже давно сильний і спритний мисливець проник через таємні ворота до царства Агартти, а повернувшись, став розповідати всім про побачені дива. Тоді лами відрізали йому язика і навіть пальці на правій руці, щоб він не зміг повідати про Таємну таємницю. Проживши життя в убогості і постарівши, мисливець знову знайшов ворота і ввійшов до них. Щоб тепер уже назавжди сховатися в Підземному Царстві.

Агартта, що означає "недоступна", "невразлива" – це таємнича країна, прихована глибоко під поверхнею землі. Живуть там люди, що керують долями всього людства. Вони зберігають і множать літописи існування роду людського, вже більше тисячі поколінь. На кам'яних скрижлялях висічені постулати життя – формули енергії всього живого. Це – "найпотаємніше святилище Землі".

Невразливе і недоступне. Самодостатнє, зі своїми сонцями для кожного міста, річками і озерами, полями, пасовищами і лісами. Земні катастрофи не зачепили це місце, як

що самі мешканці Агарті і не створили їх, то вже точно знали про все заздалегідь".

Авраал замовк на кілька митей, як би замислившись про щось важливе, і наказав, щоб Іраель принесла води. Такі моменти тиші, допомагали краще запам'ятовувати те, про що говорив старець. Ніхто не прагнув порушити цей спокій, всі чекали продовження, і воно настало.

"Вгору піднімаються лише обрані. Підземні жителі володіли такими незліченними багатствами і силою, протистояти яким, простим людям, не було а ні найменшого шансу. Жителі Агарті жорстоко присікали будь-які спроби проникнути до них з поверхні".

"Верховний правитель Агарті, носив титул брахман і, будучи верховним жерцем, міг говорити безпосередньо з Богом. Йому підкорялися беззаперечно. Цю легендарну країну шукали багато хто, деякі бажали проникнути у вищі таємниці, але їх історії майже не відрізнялися одна від одної. Люди складали міфи і казки, а потім самі перестали відрізняти свої вигадки від реальності. Але всі сходилися в одному – безмежно мудрі і розвинені, "пішли під землю", і створили там світ, що дає їм усе необхідне".

– Бідолахи, що не знають сонячного світу, як це сумно! –

перейнявшись співчуттям, Тарсіша і Надіша переглянулися. Поглядом, яким можуть подивитися один на одного тільки жінки, що цінують простір і свободу.

"Тільки обрані могли потрапити до їх світу. Давид – перший цар Підземного Світу розумів, що раз боги створили Землю такою, що обидва світи можуть взаємодіяти. Поверхня спершу їм була потрібна, як мінімум, своїми продовольчими ресурсами. Але, в немислимо короткі терміни люди підземелля навчилися обходитися своїми силами. Без впливу пекучого сонця, дощів і холоду вони позбавилися від хвороб і продовжили життя у кілька разів.

Нині ніхто не знає, де знаходиться те царство. Народи, давно зниклі з лиця землі, знайшли притулок у Агарті. Але, коли все спустіє, коли на землі запанує морок, хаос і смерть, коли з мільйонів виживе один – тоді народ, доти невідомий, вийде щоб відродити життя на землі!"

– Людство не бажає жити за правилами, постійно вторгається в життя "Вищих", хоче помірятися силами з тим, що йому не підвладно. Все живе, що стикається з людьми, завжди знаходиться в небезпеці. Ліси, води, гори, звіри. Абсолютно все. Людина найнебезпечніша істота, що населяє цю планету.

Його слова, його роздум і все, що було ними почуто, виглядало правдою. Може, вони і не повірили, але точно бу-

ли захоплені потоком стародавніх легенд, які розбурхували їх свідомість.

Ніч майже вступила в свої володіння, сонце давно сховалося за горою, його промені вже не проникали в зал. Авраал закінчив, усі сиділи в повній тиші. Темрява закутувала приміщення, приховуючи все своєю тінню. У якийсь момент кілька ченців увійшли зі свічками в руках, і стали запалювати смолоскипи на колонах залу. Темна вуаль спала.

Історія про Підземний Світ і його мешканців вибила їх з реальності на якийсь час. Нова хвиля світла осяяла зал. Почувся голос Авраала:

– Пора починати збори!

Глава 25

"Неможливо стати ченцем, не пройшовши навчання і великі випробування". Заповідь Двадцять п'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Високі стелі з незрозумілими візерунками тягнулися над головами ченців. Всі були в однаковому одязі, без зброї, вони зайняли свої місця, оточивши кам'яну площину. Дітар з дівчатами спостерігали за рухом братів навколо столу. Вони побачили дванадцять стільців і на височини – крісло. Трон Глави Братства. Навіть сидіти поряд з ним було великою честью. Його зараз і займав Глава Братства – Авраал. Праворуч від нього – син Серафім, а ліворуч – Агіас.

– Брати, таїнство наших бесід не повинно торкатися необізнаних. Я прошу воїна і жінок вийти. – Суворим і гучним голосом вимовив кантрі чернець ОльханКарин, звернувши увагу, що Дітар і дівчата не покинули зал.

Надіша питально подивилася на Агіаса, але той не звернув на неї ніякої уваги. Під час зборів він був зовсім іншим. Вони не наважилися пройти у глибину зали, поки їм не дозволять, а тепер і зовсім збиралися піти.

– Навіщо ж нас сюди запросили, якщо я не кантрі чернець? – Запитав Дітар.

Авраал звернувся до ради, відповідаючи на питання Дітара:

– Сьогодні багато правил і посад будуть змінені. Я не хотів нічого порушувати, ви самі розсудіть, правий я чи ні. Тепер він звернувся убік Дітара і дівчат:

– Ви залишитеся поки що тут. – Авраал жестом вказав їм на лаву, що стояла біля стіни поряд з ним.

Ідучи до вказаного місця, вони розглядали зал. Велика квадратна кімната з круглим столом посередині. Кілька великих дверей прикрашені символами і рунами. Світло смолоскипів перетворювало це місце і відкривало нові деталі. Полиці зі стародавніми свитами і папірусами заввишки до самої стелі виглядали досить старими. Залу було багато років, дуже багато, але все збереглося і використовувалося досі. Ченці вміли берегти цінні предмети. Тільки при світлі вогню на спинках стільців, проявилися зображення знаків Зодіаку.

Стало зрозуміло, кожен чернець займав місце під своїм знаком, Агіас сидів під знаком Стрільця.

На стелі виявилось зоряне небо. Кілька дивно воно виглядало – немов малюнками сузір'їв хтось хотів зробити напис. У будь-якому випадку, кожен знак знаходився під своїм сузір'ям. Авраал поклав руки на стіл і почав збори:

– Сьогодні вночі повернулися наші брати. Вони виконали моє завдання і привели людину, яку ми вислухаємо пізніше. А зараз перед нами стало нове випробування, що терміново

загадає зібрати загін. Дванадцять ченців поведе Дітар, тому він тут. Із загоном також піде його дівчина. – Авраал на мить зробив паузу. – У Надіши своє завдання – стати гідною дружиною мого сина.

В залі настала дзвінка тиша. Кантрі ченці явно чекали пояснень. Авраал знову заговорив, не бажаючи витратити час:

– Коли я показую пальцем на місяць, не дивиться на палець, дивиться на місяць. Всі наші знання ґрунтовані на навчаннях Ханоя. В тому числі його щоденника, який ми назвали "Розірвана книга Злітаючого Дракона". Життя і час – два вчителі. Життя вчить нас правильно розпоряджатися часом, а час вчить цінувати життя. – Старий говорив, як завжди мудро і красномовно.

– Ханой стверджував, що світ ніхто не створював, він з'явився сам собою. Ніхто не може підтвердити слова Ханоя про ДаАрію, Царя Світу і Підземний Світ. Ми знаємо, що символом держави традиційно є герб, прапор і гімн. Можна припустити, що ДаАрія була державою і у неї, можливо, був свій гімн, але думаю, ми вже ніколи не дізнаємося, як він звучав.

– Зараз я розповім історію, а вам належить її довести. Засновник нашого Братства залишив нам багато знань, але у нас жодного підтвердження слів Ханоя з інших джерел. Запаліть більше вогнів і подивіться на небо над вашими головами.

Стеля залу розкрила свою красу. Всі сузір'я були зображені на ній. Велично височіла голова барана, символізую-

ча сузір'я Овна, голова бика – сузір'я Тельця. Два однакові фрагменти місяця, з'єднані кількома лініями – вказували на Близнюків, а клешні і страхітливого виду голова молюска – на сузір'я Раку. Як символ Лева – на наступному п'єдесталі красувалася, обрамлена гривною, котяча морда, фрагмент із букви "М" і хвостика символізував сузір'я Діви.

Сузір'я Скорпіона було представлене строгим знаком "М", Стрільця – списом, Козерога – дивовижним знаком "Ъ". Кривавим водоспадом виглядало сузір'я Водолія. Сузір'я Риб символізували дві риби, що торкаються плавниками, але пливають у різні боки. Терези із зелених та блакитних каменів.

І підлога, і стеля в залі були покриті картами сонячної системи, сузір'їв і планет. Коло із знаків Зодіаку знаходилося в межах Сонячної системи. Завороженим поглядам відкрилася картина руху зірок по небу день за днем, місяць за місяцем. Вони чітко бачили знаки рівнодень, щонайдовшу і найкоротшу ніч – крихітне зображення місяця відкрило їм все.

– Брати! Нам належить вирішити, як зберегти і примножити наш вплив на країни, по сусідству від Монастиря. І головне, зберегти наші цінності і народ, який сподівається на нашу допомогу. Щоб ви могли краще зрозуміти майбутню справу, на яку ми відправимо наших братів, я розповім вам ту частину історії, яку деякі ще не знають.

– Хитрі і розумні використали знання для керування людьми. Тому ченці зберігали свої в таємниці. Навіть у се-

редині Братства доступ до знань був обмежений. У Братстві зберігалося дев'ять особливо важливих книг Ханоя, і наше завдання, повернути і примножити їх.

– Час підкріпити сили, брати. – Авраал піднявся зі свого місця. А слідом за ним всі інші. Після вечері, яку приготувала Іраель, Дітар вирішив поговорити з Главою Братства.

– Батько Авраал. – Окликнув Дітар.

Той повернув голову, на його обличчі світилася легка посмішка.

– Я отримав записку від Іраель, сестри Анріса, загиблого на березі. Записка була в його мантиї. І її зміст збентежив мене.

Дітар вклав листок в протягнуту долоню, старець прочитав: "Змієносець. Ви не знаєте, чому поклоняєтеся".

– Змієносець – тринадцятий знак Зодіаку, це велика таємниця Ханоя.

– Насправді, Дітар, це доказ того, що наша віра ставиться під сумнів і якщо це не змінити, то все, за що боролися наші предки, може виявитися марним. Хто знає минуле, той зможе керувати майбутнім. Йди за мною, я повинен тобі дещо показати. Тобі час дізнатися про пророцтво Ханоя!

– Пророцтво?

– Так. Пророцтво, яке попереджає нас про небезпеку.

"Повернуться тварини, яких Земля не бачила з часів останньої епохи".

– Про кого йде мова?

– У Левіафана залишився син, який присягнувся над тілом батька, зібрати ящерів, що вижили, і повести їх у останню битву, щоб помститися Ханю Побідоносцю .

Глава 26

"Будь готовий щодня віддати своє життя за Братство".

Заповідь Двадцять шоста. Кодекс Братства тибетських ченців.

Авраал йшов попереду і продовжував говорити:

– Ти вже здогадався – у цього храму є багато своїх таємниць. Деякі зали і кімнати тільки в певний час показують те, для чого вони призначені. В минулому залі – це вітражна стеля зі знаками Зодіаку, а в наступному залі – таємниця сузір'я Змієносця.

– В такий короткий час тільки Агарія може створювати і розкривати стільки вікових загадок і таємниць. Час нашого життя короткий. Нам доводиться проявляти чудеса винахідливості, щоб зберігати наші знання і приносити в жертву багато людських доль. Записка, що опинилася біля Анріса можливо і коштувала йому життя.

Вони пройшли крізь вузькі двері, і обличчя Дітара витянулося від подиву, а рот трохи відкрився.

Перед ними, на двох ногах, стояв ящероподібний монстр, тримаючи величезний спис у руках. Кожна деталь у зовнішності була передана настільки точно, що було зрозуміло –

статуя творилася з натури. Дітар був приголомшений до глибини душі. Розмір статуї перевищував два людські зрости. Грізна, хижа змієподібна голова витягнута вперед. Ці зловісні пропорції вселяли жах і захоплення! У вузькі очні ямки скульптор помістив два жовті відшліфовані дорогоцінні камені, вони виблискували у полум'ї смолоскипів.

Тіло його і хвіст були покриті з голови до ніг дрібною чорною лускою з шипами, які стирчали і збільшувалися в розмірі по мірі наближення до хвоста, ті виглядали абсолютно інакше – гострі, зігнуті в різні боки голки. Руки чудиська вражали, на пальцях зігнуті кігті. Змій стояв, широко розставивши міцні ноги, суцільно переплетені м'язами і сухожиллями.

– Саме ноги – не лапи. – Подумав Дітар. – А в руці – Сузір'я Скорпіона. – Юнак не помітив, що останні слова вже вимовив вголос.

Авраала тішила уважність Дітара.

Здавалося, ящер зараз поверне голову, заговорить або просто вб'є кожного, що ввійшов – списом.

– Так от з ким воювали люди. – Здивовано вимовив Дітар.

Авраал продовжив, не приховуючи почуттів:

– Те, що я зараз скажу, швидше за все, здивує тебе, син мій. Ящер і є символом Підземного Світу. Його володарем. А ще, він символізує продовження сузір'я Скорпіона. Він тринадцятий знак Зодіаку – "Змієносець", але після Великої Війни були стерті всі згадки про це. Два сузір'я злилися вое-

дино, і Змієносець став частиною Скорпіона.

– Символом і володарем. – Заворожено повторив він слова старого Авраала.

– Вони і до цього дня живуть у підземному царстві. – Продовжував говорити Глава Братства – Чекають час розплати. Велика війна закінчилася для них поразкою, але вони її не визнали. Нація рептилій не вимерла, а швидше навпаки.

– Звідки взялася ворожнеча між ящерами і людьми? – Розпитував Дітар.

– Складно сказати. Корені цього розбрату йдуть углиб часів. Навіть найдревніші літописи не можуть розкрити нам цієї таємниці. – Авраал трохи зам'явся.

– Особисто я вважаю, що ми занадто різні з ними, щоб співіснувати. Їх природа нам чужа, так само, як і їм наша. Те, що для нас вважається варварством, у них є звичайною справою. Складно знаходити спільну мову з тим, чий цінності протилежні до твоїх.

– Скажи, батько, чому цей зал приховують, а знання зберігаються в таємниці? – Все ж наважився запитати молодий чернець. – А мені ти все відкрив.

– Не можна назвати те, що приховано, "таємницею". Швидше я б назвав цю статую "заборонений плід людського розуму". Ось що ти знаєш про символ змії? – Запитав Авраал. – Переконаний, багато що.

Дітар подумав, невже настала пора йому дізнатися всю правду? І він заговорив:

– Мені відомо, що змія, яка кусає себе за хвіст, втілює первозданний хаос. Просто ж змія, у багатьох народів є символом первозданної потужності і енергії, мудрості і справедливості. З давніх часів в історіях, легендах та релігіях, її вважали символом родючості, землі, жіночої сили. У змії з'єднувалися дві суперечності – ті, що дають життя людині: стихії води і вогню. Виходить, що лише сонце і повітря не схильні до впливу змії.

– Люди боялися змії завжди і бояться зараз. Причина їх нелюбові до змії мені зрозуміла – за всю історію людства, від них загинула величезна кількість людей і багато постраждало. Пекуча отрута і задушливі обійми.

– Але разом зі страхом, змія дає людям відчуття божественності і сакральності долі, непередбачуваності життя.

Авраал, погойдуючи головою, відповів:

– Всі вчинки, що ми здійснюємо по відношенню до інших, неодмінно позначаються на нас. Це вічна істина. Що ми знаємо про людей, які живуть у Підземному світі? Деякі з них були частиною раси, що пішла під землю перед великим похолоданням, інші мешкали там ще раніше. Ці народи не йшли під землю – вони бігли туди! Саме втеча, а не відхід і згубив їх, як людей. Не взявши з собою знання і принципи життя людей розумних, вони дуже скоро там здичавіли. А, можливо, вони і йшли дикими?

Поряд зі статуєю, на невеликому кам'яному п'єдесталі, ле-

жала нефритова маска, покрита матовою чорною емаллю. Промені світла падали на неї і тонули. Дітар пильно оглядав маску, і здогадувався, звідки вона взялася і для кого була зроблена.

– Так. Це та сама маска Левіафана, яку Ханой збив своїм мечем з його морди. Левіафан ніколи не знімав її. А зараз, ми спустимося назад до залу, і я розповім про ваше завдання. Якщо ти його виконаєш – серед інших нагород ти також отримаєш і її.

Авраал взяв маску в руки, підняв її вище за своє обличчя і став розглядати. При цьому рукави його мантиї спали широкими складками до ліктів, і погляду Дітара відкрилися глибокі шрами на руках старого – стигмати. Той, не відриваючи очей від маски, заговорив:

– Мій час йде. Я вже не такий молодий і сильний, як раніше. Мій син Серафім скоро займе моє місце, і Братство підкорятиметься йому. Нам важливо дотримуватися кодексу, Дітар. – Останні слова старий вимовив із сумом і іронією. – І зараз важливо, як ніколи, довести правдивість історії Ханоя. Інакше, якщо Братство засумнівається і вирішить само встановити собі статут і закони, то будь-кого може наздогнати доля, будь прокляте навіки його ім'я – Книготорговця!

Злість хвилиною захлеснула Дітара, обличчя спотворилося. Багаторічна практика збереження холонокровності і розсудливості на кілька митей здалася під натиском втомі від багатоденних походів, битв і потрясінь.

– Цьому не бувати! Ви цього не допустите! – Закричав він.

– Я не вічний, Дітар. – Авраал навіть не обернувся на крик юнака. Він все ще розглядав маску. – Серафім зовсім не такий, яким має бути Глава Братства. Сподіваюся, ти зможеш стати його правою рукою, і допомагатимеш йому в ухваленні важливих рішень, та ще два-три мудрі і надійні брати. Братство повинно існувати в тому вигляді, як його задумав настоятель Ханой.

– Навіщо ви покликали мене сьогодні, що я повинен для вас зробити?

– Всьому свій час. – Спокійно відповів старий. – Я про все розповім за столом. Але я дивлюся, що не лише це питання тебе турбує? – Сказав Авраал і подивився на юнака.

– Ви, як завжди праві, батько. – Боязко заговорив Дітар. – Ваші руки... ці стигмати. – Підбирав слова чернець. – Звідки вони? Під вашою мантиєю їх не було видно.

Авраал опустив погляд на руки, поклав маску на місце і обсмикнув рукави мантиї. Після нетривалої паузи, неохоче і повільно заговорив:

– Ех, шрами. Шрами – це моє присвячення, Дітар. Стати Главою Братства, це не в озері викупатися. – Старий посміхнувся. – Мені довелося пройти випробування смертю. Так-так, Дітар, тобі не почулося.

– Одного разу, після вечері, я заснув у своєму будинку. А опритомнів у тісній труні з грубих дощок. Чогось схожого я чекав, але тоді... Було темно і задушливо. Я трохи не

запанікував, але вчасно заспокоївся. Я робив короткі вдихи і повільно видихав. Заспокоївши серцебиття, я спробував проломити або розсунути дошки. Новий жах трохи не вбив мене – я зрозумів, що знаходжуся під землею! Проте на зміну страху відразу прийшла впевненість і сила: Братство ніколи не дає випробувань претенденту, які той не зміг би пройти. Просто треба було це зробити.

Я заспокоївся. Щоб просунути пальці в щілину між дошками, довелося проломити їх десятком – двома ударів: коротких, без замаху, не жаліючи кісточок. В обличчя, посипалася земля, але я вже був до цього готовий: капюшон мантиї надійно закривав мені очі і рот. Ще зусилля – кришка затріщала і розламалася. А потім я направляв землю від голови до ніг і, немов черв'як, пробирався назовні і вгору.

– Скільки це тривало?

– Не згадаю вже. Я був мертвий, майже не дихав, не витрачав сили на те, щоб думати – тільки проривав собі хід до поверхні. До мого щастя, земля була рихлою і трохи вологою. В якусь мить рука пройшла крізь ґрунт, і моя долоня відчула дотик живильного повітря, я спрямувався вгору. Пробравшись до поверхні, я вдихнув повні легені повітря і назавжди запам'ятав, яке воно солодке! Весь у землі, із скривавленими пальцями, на тремтячих ногах я вибрався з могили.

– Що ви побачили?

– Навколо йшли гуляння. Всі святкували і веселилися. Мене опанувала лють! Я повільно йшов крізь табір до шатра

кантрі ченців. Мене кілька разів намагалися зупинити, але моє тіло завдавало ударів, кожен з яких виявлявся смертельним для нападаючих. Схоже, я тоді навіть очей не відкривав. Ввійшовши до шатра, я побачив кантрі ченців, що тут же схилилися переді мною.

Авраал продовжив:

– Виявляється, в заповіті Панадія, я був наступним "гідним" Главою Братства. За його вказівкою, мене закопали в труні за стінами Монастиря. І прямо там я прийняв присвячення і став Нісаном Авраалом.

Дітар слухав голос Авраала, і його уява малювала картину того, що відбувалося там. Йому здавалося, що він бачив ці події наяву і був їх учасником. Але одне і те саме питання виникало в голові, він знову озвучив його старому:

– Але, звідки взялися ці жахливі шрами?

– Істинний знак віри, коли я опритомнів у труні, то мої руки були прибиті до дощок. – Кинув Авраал і відвернувся. – Це не було випробування, це був похорон. Їх влаштував будь-який кандидат, окрім мене!

Дітар зрозумів, що розмова закінчена і Авраал не стане продовжувати. Авраал підійшов до дверей і зупинився.

– Підемо, син мій. Всі вже повернулися до зали. – Разом вони пішли вниз.

В залі було шумно, і розібрати слова було складно, всі говорили одночасно. За столом обговорювалися проблеми

Братства. Багатьох сильно цікавила думка Авраала з того або іншого питання, а інші просто спостерігали, зберігаючи мовчання. Як тільки двері відчинилися, і Глава Братства з'явився зі своїм супутником, шум затих, і кантрі ченці направили всю свою увагу на старого.

Дітар йшов слідом за Авраалом, повністю занурений в свої думки. Надто багато нового: знання, почуття, потрясіння.

Ввійшовши, Дітар і Авраал зайняли кожен своє місце. Тарсіша мило посміхнулася. Кожного разу, коли вона бачила його, на її обличчі з'являлася чарівна посмішка, але цього разу, чернець не звернув ніякої уваги. Здавалося, він не помітив не те що посмішку, але і саму дівчину.

– Все одно. Він тут і поряд зі мною. – Заспокоїла себе дівчина.

Авраал заговорив:

– Я хочу озвучити завдання загону, який очолить Дітар. Корабель "Ковчег", з викупом Царя Світу – Соломона, за свою доньку Дарину, має бути знайдений, як найшвидше. Ханой казав, що капітан Сатана зрадив Царя Світу і сховав скарби, а Дарину так і не знайшли. Після перемоги у Великій Битві, капітана спіймали і заточили у в'язницю Підземного Світу – Аркаду.

Тепер його стали звати Сатанаель, що означає "воїн-зрадник". На "Ковчезі" були ДаАрійські монети, на яких накарбоване ім'я першого Царя Світу Давида.

Авраал продовжив:

– Сьогодні повернулися наші брати, які повідомили нас, що Книготорговець теж шукає ці скарби, а можливо вже знайшов. Монети Давида – єдиний безперечний доказ існування ДаАрії. Дітар: твоє завдання – знайти хоч би одну золоту монету Царя Давида.

– Я зроблю все, що в моїх силах – вимовив чернець і схилив голову.

Авраал злегка посміхнувся. Вогонь молодого воїна дуже подобався старому. Він ні на мить не сумнівався у ньому. Чернець показав себе, як гідний лідер і воїн, відповідальний і рішучий. Батько Авраал покивав головою і продовжив:

– А тепер головне: нещодавно до нас потрапив чоловік з китайської провінції. Він стверджує, що йому відомо, де знаходиться Книготорговець. З цього ми і почнемо.

В залі стояла така тиша, що кожен чув биття свого серця. Новини потрясли всіх. Надіша вимовила шепотом слова, але вони промайнули храмом:

– Звідки відомо, що ця людина дійсно знає де Книготорговець?

Авраал повільно вимовив кожне слово:

– Коли людину допитують ченці Агарії, та не може говорити неправду.

Від цієї фрази на дівчат повіяло крижаним вітром. Авраал продовжив колишнім діловим і чітким тоном:

– Ви повинні розуміти: майбутня справа надзвичайно важлива, навіть одна єдина знайдена монета стане великою знахідкою. – Авраал завершив.

Дітар намагався усвідомити майбутнє завдання. Він передчував щось велике, доручене вчинити саме йому, Дітару – хлопчиську з циганського табору, послушникові, вартовому Білокам'яного, воїнові і ченцеві Агарії, доручено відшукати Істину, яка зможе змінити історію всього світу!

До залу увійшло четверо ченців і повідомили, що змагання з нагоди свята "Зодіака" завершилося: засуджені, що вижили, вийшли із шахти. По знаку Авраала всі присутні встали і вийшли зустріти переможців.

Першими, кого побачив Дітар, були Орхан і Осман. Брати стояли, кожний тримав білий камінь і меч. "Молодці! Підготовка у Білокам'яному, пішла їм на користь". Дітар був радий, що його люди отримали другий шанс і тепер підуть з ним. Ченців готують не бути веденими почуттями, але Дітар вважав це несправедливим. Особливо – у випадку з братами.

Авраал став у центрі, півколом дванадцять кантрі ченців, справа – Дітар і дівчата. Інші ченці стояли позаду, не приховуючи своїх хвилювань: радощі і розчарування. Незважаючи на заборону на азартні ігри, все ж деякі посперечалися, хто саме залишиться живими після випробування.

Ув'язнені, що пройшли лабіринт у шахті, стояли тісною групою навпроти Авраала. Неначе не було за плечима ста-

рого, декількох днів безперервних роздумів і тривоги. Голос його зазвучав голосно і владно:

– Хто здатний спокутувати своє минуле, той може керувати і своїм майбутнім. Ви відвоювали свої життя, але не свободу. Ви всі вирушаєте в похід, під командуванням Дітара. Я вважаю, що роблю вам велику честь, дозволяючи брати участь у важливій місії. Відвоювавши своє життя сьогодні, не втрачайте його завтра, виправдайте довіру, покладену на вас Братством.

– Дітару ми можемо довіряти, але не Братству! – Прозвучав грубий голос з натовпу. – Раз ми вижили в цьому випробуванні, то тепер ми вільні і той, хто спробує відняти цю свободу – помре! – Орхан говорив впевнено без будь-яких коливань.

Його голос луною промайнув по рядах звільнених. Вони почали перешіптуватися, кидаючи погляди, то на варту, то на своїх побратимів. Одним ударом ноги в голову ув'язненому, Орхан звільнив собі місце попереду і стрибнув вниз зі схилу храму. Його брат без зволікання пішов за ним. Кілька охоронців одразу, вихопивши клинки, кинулися в гонитву за втікачами. Стража не встигла пробігти і десяти метрів, як могутній голос Авраала зупинив їх.

– Тіла втікачів повинні повернутися в Монастир. – Спокійно сказав Глава Братства і кожен зрозумів, що це означало.

Будь-якому зрадникові ухвалювався смертний вирок, і це

було одне з тих правил, яке ніколи не порушувалося.

Першим відгукнувся Есін, він подивився Агіасу в очі, підняв руку з мечем і, не чекаючи схвалення Авраала, вигукнув:

– Дозвольте взяти з собою мою сестру! А після повернення, відіграємо їх весілля з Серафімом!

Надіша повстала, ожила і рішуче зробила крок вперед, оголосив:

– Я йду разом з ними. Доля не дає шансів просто так.

Серафім розсміявся:

– Агііііас. – Протяжно звернувся він до нього. – А сил досить до озера дійти? Багато хто йшов у похід, але не всі з нього поверталися.

Агіас гідно прийняв як жарт, так і виклик. Він стояв, спокійно і гордо дивлячись прямо перед собою. Його душу гріла думка, що Надіша буде з ним бік обік, їх чекає непростий період, що неодмінно їх зблизить.

– Чернець черпає сили не в ліжку, і не в вині. – Агіас хотів побачити свого ворога не просто знищеним, але і приниженим!

Серафім стояв трохи позаду Агіаса і його погляд пропалював спину суперникові. Він – спадкоємець Глави Братства, вже в другий раз за один день почував себе ображеним. Гнів здавлював йому горло і примушував до судом стискати рукоять меча. Ненависть до Агіаса і дикі ревнощі до Надіши, заливали серце гарячим металом. Помста!

Авраал в цей час схвально кивнув Есіну:

– Частина тебе повинна любити світ і захоплюватися ним, інша ж чекати удару і бути готовим до війни. Нехай буде так. Завтра висувайтесь з Білокам'яного, зараз вирушайте на збори і відпочинок.

На вулиці Дітар почув частину розмови між Авраалом і кантрі ченцем ОльханКарином. Глава Братства намагався заспокоїти другого:

– Всі оповідання часто закінчуються кам'яними дверима, які ніхто ніколи не відкривав. За кам'яними дверима печери приховані таємниці. Вхід цей і приведе в Підземний Світ.

ОльханКарина переповнювала нез'ясовна впевненість:

– Я запевняю Братство і заявляю, що земля порожниста і населена з середині. Навіщо шукати "Ковчег", якщо відразу можна шукати Підземний Світ. Я впевнений, що вхід до нього знаходиться на полюсі. Якщо Братство погодиться мені допомогти, я готовий. Мені треба сто сміливих воїнів, щоб виступити з нашого Монастиря Агарії в Підземний Світ Агарту, на прикінці літа, на санях з оленями, по льоду Північного моря. Я обіцяю, що ми знайдемо теплі і багаті землі, багаті корисними копалинами і тваринами, а може і людьми. До наступної весни ми повернемося.

Авраал демонстративно відвернувся від нього, чим закінчив розмову.

Дітар і Тарсіша відправилися, в супроводі друзів, у Білокам'яне селище. Сьогоднішній день був багатий на дари:

одним він дав нові знання, іншим – розчарування, для когось цей день став символом нового життя, хтось зміцнився у своїх почуттях, а хтось навіки канув у небуття.

Пройшовши майже половину шляху, Тарсіша, раптом зупинилася і заплакала:

– Дітар, коханий мій! – Схлипувала вона. – Весь день крізь мій розум немов тече річка людської жорстокості. Як це витримати, Дітар? Мені так важко це чути, що серце розривається на частини!

– Ось і тебе, моє кохання, наздогнала втома. – Дітар обійняв дівчину за плечі. – Ти просто втомилася, як і я, як і всі ми.

Дівчина, що виросла у жорсткому світі, здавалося, звикла до перипетій долі, все ж виявилася просто дівчиною, що випробувала надто багато емоцій за надто короткий час. Співчуття, жаль, відчай і страх. Захват, гордість, ейфорія любові і те, що вона важлива частина життя Дітара. Всьому є межа – навіть щастю.

Великими пальцями рук Дітар ніжно змахнув сльозинки з її щік і обійняв.

– Тарсіша, світ повний незвіданого. Ми не можемо силою змінити людство, але можемо бути гідним прикладом. – Прошепотів Дітар. – Завтра, цей світ здасться тобі новим і свіжим. І я буду в цьому світі поряд із тобою. – І вони, обійнявшись, рушили у бік селища.

Агіас залишився ночувати в храмі. Ченці неквапливо роз-

брелися по келіях, а ті що вижили у випробуванні, були нагодовані, їм обробили рани і вони, під наглядом вартових, відправилися спати на ліжка із соломи і листя.

Всі від втоми валилися з ніг, але кожен засинав з надією і передчуттям нового дня.

Глава 27

"Вирушаючи на завдання, ченцєві потрібна головна зброя – розум і самовладання". Заповідь Двадцять сьома. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ледве торкнувшись головою подушки, Дітар безтурботно заснув. Здавалося, майбутній похід з усіма його небезпеками, абсолютно його не хвилював. Тарсіша дивилася на свого коханого із захопленням і тривогою. В голові кружляли різні думки. Страх і хвилювання не покидали її.

– Що з нами буде завтра? – Задавалася питанням циганка. – Де ми будемо, чи будемо все ще разом? А що коли все закінчиться сьогодні, а що, якщо я його більше не побачу?

Дівчина притиснулася до милого, також спробувала забути, але переживання останніх днів відганяли сон. Ось вона, спіймана на злочинстві, без надії на порятунок, і так несподівано набуває коханого. Ледве отримав надію на щастя, потрапляє в полон. Дихання зупиняється при спогаді про жах, пережитий в таборі канібалів. Звільнення, похід, нові друзі, любов. Глава Братства розкриває історію людства, відому лише обраним.

– Навіщо все це? Знову вирушати в похід і знову ризикувати своїми життями. Для чого? – Запитувала Тарсіша сама

себе. Єдине, що її заспокоювало – це Дітар, він був поруч, він захистить її від будь-якої біди. Вона не сумнівалася, що він віддасть за неї своє життя. Дівчина ніжно обіймала Дітара і бачила, як той посміхається крізь сон, і заснула сама.

Першими новий день зустріли птахи. Їх захоплений спів, щебетання, крик, свист залили селище і розбудили всіх. Одних – для буденних справ, інших – для зустрічі з пригодами і смертельними небезпеками.

Збори зайняли зовсім небагато часу. Дітар із Тарсішею пройшли до майстерно зробленої, прямо в скелі, купальні з водоспадом і, не соромлячись один одного, омилися холодною гірською водою. Вони не поспішали йти, вода дуже освіжала і надавала бадьорості. Після цього завжди приходиться свіжість, неначе вода змиває бруд не лише тілесний, але і душевний. Тарсіша відмітила, як усі її думки понесло потоком води і, підбадьорившись, знову розквітла. Відпочивши і поснідавши, вони зібрали свої сумки і рушили далі.

– Зайдемо до нас у казарму і виберемо тобі відповідну зброю. – Було видно, що Дітару не терпиться відправитися в похід. – Побачиш справжнє багатство!

Тарсіша, не дуже розділяючи його захват, все ж посмінулася і закивала головою.

Так, збройова кімната Білокам'яного була дійсно схожа на скарбницю: розкладені в строгому порядку мечі і списи, луки що висіли на стінах і кошики зі стрілами, що стояли вздо-

вж. Зброя різних форм і розмірів заповнювала кімнату до самої стелі. Тут були і казково багато оброблені мечі, і абсолютно непримітні, але не менш смертоносні металеві ножі.

Дітар вже через кілька хвилин був повністю озброєний і готовий. Дівчині явно була потрібна допомога: хоча вона і виросла серед циганів, де абсолютно всі були знайомі зі зброєю, але все ж не була професійним воїном. Дітар допоміг їй підібрати два ножні короткі мечі в зручних чохлах, і ще один легкий меч, що пристібався за спиною.

– На першому ж привалі я допоможу тобі подружитися із твоїми новими "захисниками". – Чернець не міг приховати свого захоплення: його циганка, одягнена, як воїн, виглядала особливо привабливо!

Тарсіша і Дітар вирушили до храму. Добре відпочивши, Дітар тепер міг замислитися про важливість завдання – довести достовірність історії про Ханоя і всього, що з цим пов'язане, історію Агарті і Людей Ящерів. Він розділяв віру Авраала, що, знайдена одна із монет з профілем Царя Світу – буде доказом. Думки Дітара перервала Тарсіша:

– Дітар, я хвилююся. – Сказала вона, опустивши голову. – Я боюся того, що нас чекає.

– Кохана. – Голос Дітара був бадьорий і впевнений. – Батько Авраал вірить у наш успіх, одже, ми все здолаємо. Ми будемо не одні: Агіас, Есін і Надіша будуть поруч. Ти з ними вже подружилася. Головне – триматися разом. Я з тобою!

Вони наближалися до храму. Назустріч, ніби він тільки їх і чекав, вийшов чернець і запросив у бібліотеку:

– Сьогодні важливий день. Ми всі чекаємо вас. – Молоді люди, кивнули на знак вітання і пройшли за ним.

Бібліотека була місцем, що охороняється ще більше, ніж скарбниця. Навіть Авраал не мав права самостійно потрапити до сховища – тільки в супроводі не менше двох кантріченців і служителя. Там вони вибирали потрібні їм свити, які зберігалися в глиняних посудинах, а також дев'ять книг Ханоя, і виносили їх до залу для читання.

Зал був овальної форми, залитий м'яким світлом, проникаючим крізь величезні вікна. Працювати зі свитами дозволялося тільки при денному світлі – запалювати вогонь, було заборонено.

Коли Дітар з дівчиною ввійшли, то побачили, що навколо великого столу, повторюючого форму залу, вже сиділи Авраал і кілька ченців. Дітару стало незручно, що Глава Братства проводив ранок очікуючі інших.

– Розташовуйтеся. Як бачиш, зібралися ще не всі. – Відповів Авраал, поглинений вивченням якогось сувою.

Дітар видихнув з полегшенням, сів на вільне місце. Тарсіша влаштувалася біля нього. Дуже скоро до кімнати ввійшов Агіас, а слідом Надіша, Есін і їх батько Мріадр. Серафім вже знаходився в приміщенні, привільно розсівшись на зручному місці – лицем до входу так, що йому було видно кожного, хто входить. Побачивши Агіаса, він усім своїм виглядом

постарався продемонструвати своє до нього презирство. Серафім направив свій колючий погляд на ченця, пронизуючи його наскрізь. Його молоде, гарне обличчя викривилося в глузливій посмішці.

Ненависть труїла душу молодого спадкоємця.

– Серафім, ми всі повинні бачити і відчувати серцем, але емоції – це не почуття, як полум'я – не вугілля. Не давай злості і ненависті захлеснути тебе і позбавити розсудливості. Тобі належить стати Главою Братства після мене, але ти можеш усе зруйнувати, якщо даси емоціям взяти верх. Будь мудрий, Серафім.

Серафім різко обернувся до батька, хотів випалити щось їдке, але вчасно зупинився і спрямував свій погляд на одну крапку на столі.

Дітар, скориставшись паузою, впівголосу почав розповідь:

– Цю легенду знають майже всі, проте почути її ще раз буде корисно. Мужній воїн – Місяць, знаходячись у повноті своєї сили і пишності, слухав думки прекрасної земної дівчини. Він був зачарований її чистотою, мудрістю і силою духа. Дуже швидко він беззавітно закохався в неї. Але не встиг Місяць насолодитися сповна взаємною любов'ю, як дівчина зникла і перестала приносити йому свої думки і слова.

Місяць почав страждати, він не міг повірити, що її більше немає в його житті. Йому хотілося знову побачити і почути її голос. Дізнатися, що вона ще його кохає і зрозуміти причину

її зникнення. І тоді Місяць звернувся по допомогу до свого друга – Океана, щоб той шукав її в кожному морі, річці, озері, струмку, калюжці і на кожному узбережжі. Океан би сильний і буйний, всі води були підвладні йому.

Також він попросив про допомогу своїх земних слуг – воєнків, щоб вони шукали її в кожному куточку суші. Йдуть віки, а Місяць все ще не чує думок своєї дівчини. Але Океан ніколи не припинить бушувати від безсилля допомогти другу. І вовки, зустрівши Місяць у його повноті і величі, ніколи не перестануть протяжно і тужливо вити, кажучи йому: "Пробач, наш господар, ми так і не змогли її відшукати".

Це легенда про те, як Ханой шукає свою Ануш.

– Ох, Дітар. – Зітхнула Тарсіша і прошепотіла. – Я вперше чую цю легенду. Вона така душевна. Дякую.

Нарешті всі зібралися. Присутні розсілися за столом. Авраал, обвів їх поглядом, зробив глибокий вдих і почав:

– Ви всі вчора дізналися багато нового про Ханой. Ми чули багато історій і легенд. Ми володіємо безліччю різних відомостей. Чому ж так багато уваги зараз ми приділяємо саме цьому? Навіть створили цілу місію. Просто всі джерела наших знань і міркувань витікають з єдиного – з щоденників Ханоя. Сьогодні це знають усі, але чи так це було насправді?! Ми завжди були і будемо за праву справу. Нам важливо затвердити істину. Істина і віра, це ті, сакральні і непохитні стовпи, на яких тримається Братство.

А Братство живе в очікуванні війни – війни за те, щоб інші могли жити. Ми вже втратили багато братів, хто сумнівався у своїй вірі, в істинності нашого шляху – шляху Ханоя. Проте ми віримо в перемогу нашої справи, бо вже багато років ми живемо і перемагаємо завдяки тому, що щоденники Ханоя підказують нам не завжди зрозумілий для нас, але шлях, що завжди призводить до перемоги.

Тиша протрималася менше хвилини, після чого Авраал продовжив:

– І легенда, що згадує вовків, припала до місця. Вовк воістину благородна тварина. Всякі стерв'ятники, на зразок гієн і шакалів, не мають тих якостей, що є у вовка. Маючи потужні щелепи, силу і витривалість, гієни цілком можуть здолати вовка. Проте вовк хоробрий і холоднокровний. Вовк безстрашний. Шакали не атакують здобич, поки не будуть впевнені, що переможуть супротивника, тобто, щоб битися з вовком, їх повинно зібратися не два і не три, а більше. Боягузтво і підступність властиві стерв'ятникам.

Хоробрість і хитрість – риси справжнього хижака, що добуває собі їжу полюванням і захищає свою зграю до кінця. Зграя, у свою чергу, захищає кожного – і дорослого, і цуценя.

Зустрічі зі справжнім хижаким, кровожерним і безпристрасним вбивцею – вовком або тигром, стерв'ятники боються. Вовк же, відчуває чужий страх і живиться ним. Чим сильніше і досвідченіше вбивця, тим холоднокровніше він

поводиться. Сила в спокої. Слабкий панікує і намагається сховатися, сильний же спокійно шукає можливості напасти і отримати перемогу. Вовк не переживає почуття ненависті, він підвладний прадавнім інстинктам і впевнений, що рівних йому немає. Він вступить у сутичку зі звіром більше і сильніше його.

Битися вовк буде обачливо і хитро, терпляче вичікуючи слушної нагоди, доки ворог остаточно не ослабне. Але в будь-якому випадку битися він буде! І кожен бій для вовка, як останній. Тому і прозвали вовчий погляд "Мецуки сутемі", що означає – погляд того, що йде на смерть. Вовк втілює рішучість йти до самого кінця. Готовність стояти на смерть за те, що для нього дорого – за сім'ю, за зграю і за своє життя. Вовча готовність стояти до останнього добре видна і звірові, і людині.

Саме завдяки цій якості, справжні воїни перемагають задовго до початку сутички.

Навкруги стояла тиша, всі уважно слухали, навіть Агіас і Серафім припинили свою дуель поглядів і в'їдливих слів. Тарсіша уявила великого, статного, благородного звіра, що з під лоба дивиться прямо їй в очі. Дивно, але зараз її не лякала зустріч з цим хижаком, а якимось особливо хвилювала. Вона і раніше знала, що вовк – звір розумний. Слухаючи розповідь старого, вона віддавалася своїм думкам.

– У вовка велика душа. – Говорила циганка. – Цей звір людяніший, ніж багато із нас.

Роздумуючи, дівчина відмітила, що ця горда тварина їй дуже нагадує коханого Дітара. Він усміхнувся. Надіша теж посміхалася, дивлячись на Агіаса.

– Він точно вовк. Такий же хоробрий і спокійний.

– Слуги Ханоя... – Дітар задумливо вимовляв слова, відділяючи кожне. – Такі слуги, часто бувають кращими друзями: благородними і вдячними. Чому так багато на моєму шляху шакалів та гієн, і так мало вовків?

– Чи не занадто ти чутливий, до всіляких легенд, Дітар? – Їдко запитав Серафім.

– Чому засудженому перед стратою прийнято зав'язувати очі? – Втрутився Авраал. – В народі здавна вважалося, що погляд людини, що знаходиться на порозі смерті, несе в собі колосальну енергію, здатну завдати непоправної шкоди тим, на кого він дивиться. Ти не віриш в таке, а коли відчуєш на собі, то навряд чи встигнеш комусь розповісти. Подумай про це.

– Ну хіба це робиться не зі співчуття до засудженого? – здивувалася Тарсіша.

– Хто знає. Хто знає? Закони і порядки, як людські, так і вовчі, пишуться кров'ю, Тарсіша.

Новий день вже був у розпалі. Сонце наближалося до зеніту.

Дітар і Тарсіша вийшли на вулицю. Авраал відправив командира вартових поставити собі мітку – татуювання, сим-

волізуючи мету місії. На зап'ястку правої руки юнака з'явилися загадкові знаки, взяті з книги Ханоя, нагадування – "2805".

– За цими цифрами ховається вхід у Підземний Світ. Дітар, ти повинен розгадати їх значення.

Відволікаючись від болю, чернець продумував стратегію їх походу. Схоже, Авраал вірив у їх успіх, і навмисно надав йому всю повноту влади та відповідальності у їх загоні. Поряд стояла Тарсіша, з цікавістю спостерігаючи за тим, що відбувається. Дуже вже їй хотілося розпитати ченця, що робив татуювання Дітару, про символи і значення малюнків на тілі, але вона ніяк не могла наважитися.

– Краще відвернуся на щось інше. – Подумала дівчина, і її увагу одразу притягнула маленька подія в густій, зеленій траві під тіннями дерев.

– Дивися, Дітар. – Вигукнула вона, зацікавлено розглядаючи щось за кілька кроків. Обернувшись і побачивши, що той не може перервати нанесення клейма, стала розповідати. – Пробач. Тільки що, бджола вжалила павука, а раніше він заплутав її у своє павутиння. Обоє загинули. У череві павука досі видно бджолине жало.

Дівчина зітхнула.

– На перший погляд може здатися, що світ повний безглузлого насильства. – Відповів Дітар. – Але павук добував собі їжу, а бджола, ціною життя, відстояла свою свободу.

Татуювання було нанесене і закрите від попадання воло-

ги щільною тканиною. Тарсіша і Дітар повернулися в бібліотеку. Там обстановка знову розжарювалася. Серафім, що не звик до розсудливості і спокою, ледве стримував себе в руках. Не здійснюючи нових нападок на Агіаса, він докладав раді:

– Орхана і Османа ще не знайшли. Ми припускаємо, що їх вже вбили десь у джунглях. Провізії і зброї у них не було. Обое вибилися з сил в сутичці. Навряд чи вони змогли далеко піти і не звернутися по допомогу. Але хто захоче допомогти біглим з Монастиря? Хто захоче стати їх посібниками і накликати на себе гнів Братства? До того ж – мертві ченці для місцевих жителів набагато безпечніші за живих. Ми продовжуватимемо їх пошуки.

Якщо втікачів не вбили люди, то вже звіри, грифи або канібали, яких розвелось немало навколо храмів і селищ, точно їх прикінчать.

Авраал трохи нервував, що з ранку пройшло вже немало часу, а основні цілі були ще не озвучені.

– Я прошу тиші. – Сказав він, підвищивши голос, і всі замовкли. – Для початку треба вирішити питання з втікачами. Я маю бути впевненим у тому, що вони мертві. Найголовніше – вони не повинні опинитися в руках індусів живими. Навіть при всій чернечій стійкості, Орхан і Осман надто багато знають. Тепер – до головного. Ви вже знаєте своє завдання – відшукати монети, щоб підтвердити наші знання про Ханоя. Ви знаєте, скільки місій ми відправляли на це завдання і на

пошук меча Панадія – першого Глави Братства Агарії, ніхто не повернувся назад.

Папери і знання можуть бути цінніші за золото, але не в цьому випадку. Введіть гостя. – Авраал перевів погляд на ченця, що стояв біля дверей.

Той, мовчки, вийшов і через кілька хвилин повернувся у супроводі чоловіка середнього віку, невисокого зросту, з розкосими очима. Чоловік оглянув всіх і назвався – Цзи Лу Торесом.

– Прошу вас, починайте свою розповідь. – Звернувся до нього Авраал.

Чоловік, здавалося, тільки цього і чекав. Слова потоком полилися з його вуст: гарячі, проникливі, вселяючі довіру своєю щирістю.

– Ми опинилися в нелегкій ситуації. Моє рідне селище "Грозове" під загрозою. Все розпочалося з того, що у нашого імператора Цинь Ши змінився радник. Звуть його Веш Ідрог з Царства Цинь. Ідрог був відправлений до однієї з ближніх країн з дорученням. Від'їжджав він зовсім молодою людиною, а через два повні місяці повернувся зрілим чоловіком і, навіть вище зростом.

Ченці спостерігали за оповідачем з суворими обличчями, запам'ятовуючи кожну деталь. Гість висунув з кишені хустку і протер свій лоб, на якому почали з'являтися краплі поту.

– Через кілька місяців він настільки втерся в довіру до ім-

ператора, що став спочатку його радником, а потім і правою рукою. Під час його призначення, на церемонії представлення, я побачив на його руці татуювання – клеймо у вигляді знаку "К". Це мене вже тоді насторожило. Але хіба ми могли не підкорятися волі імператора, якщо радник був призначений саме ним.

З призначенням Ідрога розпочалися різкі зміни в Царстві Цинь: було оголошено, що наш імператор захворів тяжкою хворобою і перебуває при смерті, народ обклали високими податками, оголосивши, що казна майже порожня.

Крамниці закривалися. Люди перестали торгувати. Заробляти чесно було неможливо, а ті, хто вів торгівлю за межами країни, постраждали від контрабандистів. Пізніше, в провінцію приїхали іноземні купці. Армію практично розвалили. Охорону, особистий полк імператора – еліту армії нашого Царства, розігнали.

Імператор продовжував хворіти або йому не доносили про справжній стан справ. Інтригами і підкупом Ідрог завойовував все більший вплив на імператора. Дивним, дуже дивним чином він завоював довіру. Не роками чесної служби. А хитрістю і лестощами.

Одного разу, Ідрог викрав прикраси імператриці – брошку, бронзові шпильки і нефритові персні. Ще мені стало відомо, що серед викраденого виявилися монети з якогось древнього корабля. Я, так розумію, саме вони – ваша мета?

Оповідач замовк і Авраал заговорив:

– Розказані вами відомості, цінні для нас. Ми не можемо жити в спокої, не знаючи правди. Так, ми шукаємо скарби з корабля "Ковчег", але вони нам потрібні лише для того, щоб Братство дізналося істину, затвердилося в ній і потім відкрило її світу. Цінність цих монет для нас виключно в їх існуванні. Навіть одна-дві монети можуть послужити шляхом до цієї правди.

Цзи Лу Торес, зрозумівши, що Авраал закінчив, кивнув головою і продовжив:

– Безперешкодно викрасти їх міг тільки Ідрог. Коштовності імператора мають неймовірну вартість, і викрадач міг би багаторазово збільшити свій стан, збувши їх. Але гірше, якщо за цим стоїть усім відомий Книготорговець.

Тоді ж ми створили – не змову, а союз. Союз чесних і непідкупних чиновників, суддів і командирів армії, щоб припинити свавілля Ідрога та запобігти падінню імперії. Ідрог збагачувався, думав тільки про власну вигоду і, врешті-решт, вчинив ряд помилок, за які ми змогли заарештувати його. Потім надали всі докази його злочинів проти імперії. І, хоча цих злочинів було багато, у в'язницю його посадили лише за порушення правил торгівлі. В цьому і є основна проблема.

Ми потребуємо допомоги, адже положення в країні дуже нестійке. Ми вже переживали смутні часи і хочемо зберегти спокійне життя, виграти час для відновлення минулої потужності держави. Ми вважаємо, що радник імператора діяв

у змові з Книготорговцем. Тому нам потрібна третя сторона – сила ззовні щоб натиснути на зрадника. Ви – кращий варіант. Я приведу вас до Ідрога, а він, у свою чергу вас до Книготорговця, чие ім'я, я так само проклинаю, як і ви.

Авраал вдячно вклонив голову, склавши долоні. Цзи Лу Торес відповів таким же поклоном.

– Отже, брати, склад місії визначений: Дітар поведе команду з десяти засуджених і дванадцяти ченців. Йому допомагатиме знаннями і досвідом Агіас.– Есін – умілий воїн. Його батько і його сестра знавці цілющих трав і так само здатні битися. Вони і циганка Тарсіша стануть відмінним посиленням для загону. Попереду важливий похід і нам усім потрібен результат. Ходіть і нехай стіни цього святого місця нададуть вам сил і відваги. Та благословить вас Ханой!

Глава 28

"Хто знає своє призначення в житті, той воістину мудрець".

Заповідь Двадцять восьма. Кодекс Братства тибетських ченців.

Тривалі перемови закінчилися, і ченці розбрелися. Агіас і Есін з сім'єю першими вийшли на вулицю. Вдихнув свіжого повітря, вони відчули прилив свіжості і ясності розуму. Дітар з циганкою затрималися в бібліотеці, бажаючи залишитися наодинці. Авраал теж був у середині храму, закінчував свої справи, а його син швидким кроком рухався до виходу. У нього було завдання проінструктувати кожного ченця і підготувати їх до походу. Він пролетів мимо Надіши та Агіаса, і хвиля його гніву, накрила їх з головою.

Обличчя Серафіма випромінювало зневагу і відразу, ніби він ступив ногою у бруд. Агіас і Надіша нарешті залишилися вдвох.

– Надіша, кожен прожитий день без тебе, не коштує нічого. – Боязко заговорив Агіас і зніяковів. – Розумієш, без тебе мені не те, щоб... щоб я не міг жити, без тебе мені просто немає чого жити. Я досі не знаю, як це вирішити, але я не

здамся, доки не знайду спосіб, щоб ми були разом. Хоч Авраал і поводитьсь мудро, розуміючи, що серцю не накажеш, але Серафім пробачити нам цього не зможе. Коли він стане на чолі Братства, ми можемо тільки припускати, яку війну він затіє. Я не хочу, щоб ти постраждала через мою любов до тебе. Розумієш?

У неї завжди щоки заливалися рум'янцем, коли Агіас говорив про почуття, вона бентежилася і опускала очі.

– Агіас, я дуже переживаю за... ну... думаю, що це я винна в усьому. Я готова битися або загинути, жити наодинці далеко від людей – аби лише не заподіювати страждання ні тобі, ні Серафіму. І мені дуже важко. Але я не можу нічого зробити, мені без тебе так... так холодно!

Агіас наблизився до дівчини, набравшись сміливості притиснути її до себе і втішити, але раптом вона підняла обличчя і, подивившись на ченця, посміхнулася.

– А знаєш що? – Завзято запитала Надіша. Голос її змінився і став веселішим, навіть трохи зухвалим, що дуже сподобалося Агіасу.

– А що, якщо я не повернуся в Монастир? Якщо я покину це місце?

Агіас вловив її прямий погляд в його очі. Вона його зачарувувала і одночасно шокувала.

– У мене є дещо для тебе! – Сказала Надіша і одразу почала перебрати свої речі в пошуках потрібного предмета. З поясного мішечка – сумки, дівчина дістала маленький брас-

лет у формі крокодила і, озирнувшись на всі боки, швидко вклала його в руки Агіаса і відійшла на пару кроків.

– Агіас, крокодил здатний рухатися тільки вперед. Тому його так всі бояться. Ніколи не здайся. – Посмішка осяяла обличчя дівчини. Від минулої невпевненості не залишилося і сліду.

– О, моя кохана, це так... символічно. – Вимовив Агіас. – Надіша, я не зможу висловити, що означають мої почуття до тебе, слова бідні і лишні. Ти лише скажи про те, що тобі треба, і я все зможу. Я можу розділити з тобою все, що завгодно. Але ділити тебе з кимось я ніколи не буду. Роби, що хочеш. Тільки не виходь заміж без кохання.

– Я вірю тобі, Агіас. – Прошепотіла Надіша.

Обернувшись, вона побачила, що Серафім наближається до них. Серце завмерло і стиснулося. Вона боялася сварки. Але чоловік зі спокійним видом пройшов повз них і увійшов до бібліотеки. Надіша звернула увагу, що коли Серафім зняв капюшон, його голова була поголена.

Після розмови з Есіном і Мріадром, Авраал йшов, щоб дати наказ ченцям. Наблизившись до пари, старий глянув на них, зітхнув і кивнув у бік дверей. Надіша і Агіас послідували за Авраалом до бібліотеки. Входячи до кімнати, на самому порозі, Агіас шепнув їй на вухо :

– Я навіть смерті тебе не віддам.

Побачивши, як він схилився до дівчини, Серафім прийшов у лють. Йому здавалося, що Агіас і Надіша навмисно

дратують його і демонстративно намагаються принизити. Він вибухнув:

– Агіас, ти такий безглуздий, що не зміг сказати їй все, поки ви були на вулиці? – Вигукнув Серафім з відразою в голосі. – Я завжди в житті роблю те, чого хочу або, те, що сам вважаю потрібним, Агіас. Навіть не мрій про неї. Ти втратив розум? Не знаєш, якими можуть бути наслідки?

– Я ніколи не вдавався до химерних мрій. – Спокійно відповів Агіас. – В мене завжди були цілі, які я переслідував і домагався. Не погрожує мені, Серафім. Хоч ти і на особливому положенні в Братстві, але і я завжди готовий битися за своє в чесному бою. І це мій вибір.

Агіас почав трохи жалкувати, що спровокував Серафіма. Той був правий: він дійсно зробив це спеціально – хотів подразнити запального спадкоємця. Можливість, що підвернулася, була занадто спокуслива і Агіас не стримався, щоб не вколоти і без того гарячого хлопця. Тепер же чоловік розумів, що, наскільки б сильно не був лояльний до ситуації Авраал, Серафім – його син та спадкоємець, і зобов'язаний відповідати цьому статусу.

А їх постійні перестрілки і конфлікти не додавали нікому гідності: Агіас виглядав провокатором, а Серафім – незрілим і невтриманим. До того ж, Агіас навіть боявся уявити себе на місці людини, коли жінка, яка повинна стати його дружиною, віддавала перевагу іншому чоловікові нижче рангом, хоч і з його оточення.

– Я тебе знищу. – Немов розлючений, але стримуючий себе змій, Серафім шипів крізь зуби. – Залишу лише попіл і спогади, Агіас. Та і чи буде хто, потім про тебе згадувати?

Агіас поглядав на Авраала, на Надішу, бачив їх несхвалення, але за себе постояти вважав за правильне.

– Я – за вчинки, а слова нічого для мене не означають. Якщо щось можна довести справою, то на це не треба витратити слова. Чоловік, що не вміє додержати слова, жодну жінку не втримає. – Тим самим спокійним голосом, монотонно сказав Агіас.

Серафім випалив:

– Я не відпущу її з тобою! Я...

Авраал вирішив втрутитися:

– Відпустиш. Вона там потрібніше Братству і нашій справі, чим тобі тут, Серафім.

Агіас же, як ні в чому не бувало, продовжив:

– Дорожче за всіх обходиться та жінка, якій від тебе нічого не потрібно. – І подивився в очі Серафіму. – Якщо жінка чогось дуже сильно хоче, постарайся їй це дати. Вона все одне це отримає, але вже не від тебе. Змирися, Серафім. Вона йде з нами.

Старий сумно зітхнув. Авраал мріяв передати справи Братства своєму синові, вірячи, що той зможе привести його до процвітання, але з кожним роком ця віра танула і танула. Поведінка його сина заподіювала йому біль не лише, як батьку, але і як керівникові, який боїться за майбутнє Брат-

ства. Він намагався не втручатися в його стосунки з ченцями, щоб той вчився сам все вирішувати.

Надіша була поруч і відповіла:

– Я вважаю, що справжній чоловік – це той, з ким не страшно опинитися на чужині, або безлюдному місці. Коли впевнена, що він зможе побудувати для тебе будинок із нічого, де б ви не знаходилися. А якщо не вистачить матеріалу на стіни – він триматиме дах над твоєю головою руками. І захистить тебе навіть ціною свого життя.

– Ти віддаси за неї життя? – Ніби каміння, кинув слова в обличчя Агіасу Серафім.

– Без сумнівів, але любов, це не лише клятви і обіцянки віддати своє життя за когось. Людей чомусь вражає, коли заради них помирають, або, коли заради них живуть, мій недруг. – Відповів Агіас. Останні слова він вимовив співчутливо, майже з теплотою в голосі. Це справило на Серафіма зворотну дію.

– Батько, бачиш, він не чув мого звернення. Дивися, Надіша, як він уникає відповіді!

Агіас відповів:

– Я віддам і тисячу життів за неї, якщо так буде треба, і своє у тому числі. Відпусти страх – набудеш мужності. Ти злий. Мені зрозуміла твоя злість. Адже ти хочеш вдарити мене? Вдарити безкарно. Але я легко можу тобі вибити око, розірвати горло – ти знаєш. Навіщо ж тобі це? Потім, щоб зі мною не зробили, тобі легше не стане. Ти вважаєш, що силь-

ний і цілком можеш перемогти мене в сутичці? Що ж, ми можемо... покалічити один одного. Але це нічого не змінить.

Ти не повернеш час назад і не змусиш мене розлюбити її, а її не зможеш змусити не любити мене, Серафім.

– Ти мені погрожуєш? – Підвівши брову, трохи заспокоївшись, з кепкуванням запитав Серафім.

– Ні, я нагадую, що ми обоє можемо створити великі неприємності. Це нікому не потрібно. – Розтягуючи слова, відповів Агіас. Його дивувала видима бездіяльність Авраала.

Надіша стояла біля них і, вже не приховуючи злості, дивилася пильно на Серафіма. Погляд був настільки колючим, що Серафім відчував його на собі холодом по шкірі. Розгорнувшись, він запитав різко:

– Чим же я тебе постійно так сильно дратую, Надіша?

– Тим..., що ти – не він. – Випалила вона, вказуючи поглядом на Агіаса.

Серафім промовчав, а вона продовжила, немов надолужуючи всі втрачені моменти, коли її слабкість і страх не дозволяли висловити все наболіле:

– З такою людиною як він, про інших не думають. Агіас, забери мене звідси, будь ласка, мені тут... завжди погано. – "Завжди" прозвучало настільки значущо, що Серафім подивився на Авраала, поглядом вимагаючи його участі в тому, що відбувається.

Він, як хлопчєня, що нашкодило і боїться покарання, про-

сив захисту в батька! В цьому і була та його слабкість, з якою навіть Авраал не міг примиритися. Через цей тривалий невирішений конфлікт Серафім відчував себе, ніби він стоїть один, серед великої площі і його судить кожен з натовпу, що зібрався навкруги. Всі його отруйні фрази або хитрощі, не приносили ніякого результату. Він відчував, що програє, гірке усвідомлення того, що він винен, не покидало.

Він був, розпеченим батьківською увагою, дитинчам, у якого виросла щетина. Оточення йому багато що прощало з поваги до Авраалу, але він перейшов межу і гординя його поглине. Сильно загравшись, вийти переможцем важко. Гордість завжди йде перед падінням. Вино було тією останньою віддушиною, до якої він прибігав останнім часом все частіше. Зараз вже не було можливості піти, зберігши обличчя. Залишався батько, але той зберігав мовчання і навіть не дивився в їх бік.

Нарешті старець розімкнув уста:

– Агіас, Надіша, той, хто закоханий, готовий на все. Ви обоє це знаєте. Серафім чекає, коли відбудеться весілля. Можливо, тоді щось зміниться. Зараз же будьте мудрі і розсудливі. Йому важко, як і всім нам. Я Глава Братства і мої основні інтереси – інтереси Братства. Я не хочу бачити в цих стінах розбратів і сварок. Вчора, я своїм рішенням дозволив взяти вас в місію, але це не означає, що я схвалюю те, що відбувається зараз. Я зробив це тому, що ви обоє можете згодитися на шляху до нашої головної мети. Ваша допомога

може бути безцінна.

Але, що стосується особистого, я не порадник і не стану втручатися.

– Хто б сумнівався! – Закричав Серафім. – Батько, ти хочеш, щоб я пішов з Монастиря один і, в кращому випадку ти отримаєш труп свого сина! Тебе це влаштує? Цього ти хочеш?!

– Розмова закінчена. Все інше ми обговоримо з тобою, після від'їзду місії. Пора, Серафім. Їм пора. – Твердо сказав Авраал. – Відразу після трапези, ми скликаємо всіх на малу площу біля храму. Ви готові?

Ченці закивали головами, даючи батьку Авраалу відповідь, після чого неквапливо почали вставати з-за столу і покидати стіни храму. Тарсіша і Дітар, вийшовши на вулицю, видихнули і вирішили не йти в таверну до ченців, а розмістилися під найближчим деревом. Розгорнули хліб, в'ялене м'ясо, сир і почали обідати.

– Дітар, я ось що думаю: попереду нас чекає дуже багато чого. Багато викликів і випробувань, але я хвилююся, що твій загін не впорається. Ми не схожі на згуртовану команду, а швидше на людей, що тільки що познайомилися в барі. Ми дуже різні, у кожного свої потреби. І ще ці засуджені. – Дівчина міркувала вголос, а чернець просто слухав її. Він був повний тривоги. – Хоч вони і йдуть з тобою, але вони в'язні, не зрозуміло, що ними рухає і на що вони підуть заради своєї свободи.

Хіба хоч один з них стане за нас у бою, якщо ще вчора, ми на святі "Зодіаку" холодно спостерігали, як вони вигризають свою свободу в самій смерті? А Надіша з Агіасом? Хіба можна вирушати на таку місію, тільки за тим, щоб зробити на зло Серафіму і побути разом?

Тарсіша говорила, не припиняючи жувати, але Дітар дивувався, як влучно вона помічає стратегічні слабкості походу.

– А ми? – Заговорив Дітар. – Хіба ми йдемо разом не для цього? В тому, що ти кажеш є сенс, але в цьому і є сила – бути таким ватажком, щоб за тобою йши добровільно. – Чернець не бажав сперечатися.

– Ми – це інше. В нас усе зрозуміло. Ми разом, і всі навколо це знають, що ми належимо тільки один одному. Від наших дій ніхто не страждає. Ми не ризикуємо долями інших – тільки собою. А вони? – Посміхнулася дівчина. – Всьому свій час. Мудрі, судять про справу тільки по підсумках, чи вас не так вчили?

Дітар у відповідь лише широко посміхнувся і, ніжно обійнявши, поцілував її очі.

На площу стягувалося Братство. Окремою групою стояли недавні засуджені. Коли на майданчик вийшов Авраал, загін збудували у два ряди: дванадцять ченців стали кожен позаду звільненого. Попереду стояли Дітар, Есін з батьком і дві дівчини. Всі були готові вирушати в дорогу. Навколо зібралось кілька десятків ченців і більше сотні мешканців Білокам'я-

ного. Прийшли попрощатися родичі, дружини, друзі і діти. Останнім до загону приєднався Цзи Лу Торес, який повинен був провести місію до Веш Ідрога.

Серед натовпу стояла і дружина Есіна – Оракул Ліберта. Серафім дивився на Агіаса і Надішу з неприхованими рев-нощами та злістю.

Вийшовши вперед з натовпу, Авраал став навпроти Дітара. Той зробив крок вперед. Старий заговорив:

– Це – мої останні слова перед вашим від'їздом. Я багато разів повторював, що вас чекає важке завдання, але я готовий говорити це ще сотню разів. Сьогодні ви – наша єдина надія, щоб дізнатися істину. Все Братство живе заради того, щоб прославляти знання і не давати їм згаснути, а також – щоб зберігати вогонь віри в наші серцях.

Голос старця звучав не голосно, але проникливо і сильно.

– Дітар, благословляю тебе ім'ям Ханоя. – Авраал дозволив собі проявити теплі почуття до юнака і посміхнувся в сиві вуса. – Тепер ти просто зобов'язаний повернутися з добримими новинами і монетами, які стануть справжніми доказами.

– Звільнені! – Авраал заговорив, підвищивши голос. – Я завжди приймав рішення за правилами Братства і тільки за ними. Жодного разу я не відхилився від наших приписів. Ваша “Сутичка” була не моєю примхою, а традицією, хай і несправедливою на вашу думку. Я переконую вас, що

Дітар, буде гідним командиром. Об'єднавшись навколо нього і нашої місії, ви станете одним цілим, і перемогти вас буде неможливо. Будьте вірні Братству – воно готове прийняти вас після повернення, як героїв. Не сійте сумніву в своїх серцях і не намагайтеся втекти.

Краще повернутися переможцем або загинути в бою, чим боязко ховатися. Якщо забажаєте, то ви будете вільні покинути стіни храму назавжди. І ми нагородимо вас так, щоб ви могли жити, не піклуючись ні про що до кінця своїх днів. Рідні і близькі загиблих будуть взяті під мій захист. З важким серцем, але з великою надією та вірою в успіх, я вас благословляю. У вас є трохи часу, щоб попрощатися з рідними. Дітар схилив голову перед Авраалом. Авраал відповів тим же.

Загальна група стала розбрідатися, було ще кілька вільних хвилин, щоб попрощатися з тими, хто прийшов їх проводити.

Дітар і Тарсіша підійшли до дружини Есіна. В жінки було дуже сумне обличчя, вона намагалася ховати сльози. Вона обійняла Тарсішу, і циганка сказала їй:

– Не плач. Все буде добре. Ти гідна дружина своєму чоловікові. Я поверну їх назад. – Втішала циганка жінку.

– Він мій чоловік, я присягнулася бути з ним і в горі, і в радості. І немає нічиєї провини в тому, що радість швидко закінчилася. Доля розпорядилася так, що лише він чув голос зрадника і може його розпізнати. Тільки з цієї причини

він йде на цю місію і може вже не повернутися. Я пишаюся чоловіком і чекатиму його. Моє серце завжди було і буде з ним. А наша дочка Грета буде зі мною.

Есін подивився на Тарсишу і Дітара, зітхнув і вимовив:

– Ми завжди були разом, навіть якщо доводилося розлучатися. Тільки любляча людина може по-справжньому оцінити те, що ти вмієш найкраще. Вона знала, що я роблю і чим захоплений, вона доклала багато зусиль, щоб я став тим, хто я є сьогодні. – Есін міцно обійняв дружину.

Тарсіша і Дітар тихенько відійшли.

Мешканці Білокам'яного, проводжали їх шумно, не соромлячись сліз. Чулися вигуки і підбадьорюючі слова. Хтось схлипував, якась жінка протяжно і голосно вигукувала одне ім'я. Загін вирушив у дорогу. Сьогодні у всіх починалося нове життя. Сонце вже наближалося до верхівок гір, але якщо вирішено було вийти сьогодні, то так тому і бути. Темрява – не перешкода руху ченців у горах. Спеки не було – все було оповито м'яким теплом. Місія висунулася.

Авраал і Серафім мовчали. Вони стояли і дивилися вслід, поки ченці і жителі всі не розійшлися по келіях і будинках. Батько і син продовжували дивитися в одному напрямі.

– Син мій. Я звертаюся до тебе зараз, як твій батько. Випусти із серця цю злість. Давай скористаємося обставинами, і ти спробуєш забути про те, що відбувалося. Ти маєш бути мудрий і розумний. Залиш це. Спробуй, прошу тебе. –

Останні слова далися Авраалу важко.

Серафім нічого не відповів. Його погляд залишився, як і раніше скляним і суворим. Він чув слова свого батька, але слідувати їм йому не вдавалося. Він розумів, що ця злість сильніше його. Обоє неспішно відправилися до храму. Син йшов попереду, батько за ним, опутивши голову. Ніхто не повинен бачити сльози на очах найважливішої людини Монастиря.

Глава 29

"Жінка, це відображення свого чоловіка".

Заповідь Двадцять дев'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

На самому початку, порадившись з Агіасом і Мріадром, Дітар вибрав для загону найраціональніший темп руху: вдень всі відпочивали, а по ночах йшли, орієнтуючись за зірками. Дітар розумів, що ні Мріадр, ні Тарсіша з Торесом і ченцями, що знову набули відносної свободи, не зможуть підтримувати таку швидкість, до якої звикли варти Білокам'яного. Але і зволікання могло виявитися згубним для місії. Так що йшли швидко. Щоб шлях був безпечним, кожен ранок вперед на розвідку йшли три – чотири воїни: два ченці і один – два звільнених.

Дітар і Тарсіша йшли попереду загону, за ними: Агіас і Надіша, та Есін з Мріадром. Далі йшли ченці із звільненими. Не те, щоб хтось намагався втекти, але так було спокійніше. Та і самі недавні в'язні могли в небагатьох словах розпитати своїх, новознайдених побратимів про те, що вони пропустили перебуваючи у в'язниці. Всі поводитися гідно і були налагоджені, щоб то не було виконати завдання і отримати повну свободу. Загін попрямував у Царство Цинь.

За кілька днів, Торес вивів їх до великого міста. Погода була ясна і сонячна. Цього разу Дітар відправив на розвідку тільки ченців, відразу два загони по три людини. З ними також пішов Торес – приготувати для місії надійний притулок, де вони зможуть знаходитися не викликаючи підозр.

Через пару годин Дітар почав хвилюватися, хоча і намагався цього не показувати, то ходив вздовж дерев, то мовчки сидів у роздумах.

Нарешті три силуети з'явилися на лісовій стежці. Дітар відчув полегшення.

– В місті повно людей. – Повідомили розвідники Дітару. – Є безліч військових, у тому числі іноземців.

– Це добре. – Відповів чернець. – Загін може відправитися в повному складі. Ми не відрізнитимемося від основної маси населення столиці.

Не встигли розвідники ще віддихатися з дороги, як повернувся загін Тореса. Вони підійшли до Дітара і відразу відзвітували.

– Нам вдалося зустрітися з головою торгової Гільдії, і ми домовилися про вашу зустріч.

– Хто цей голова торгової Гільдії? – Поцікавився Дітар.

– Він, один із "змовників" проти свавілля Ідрога, скривджуючого права і інтереси місцевих купців. Тепер торговці готові допомагати всім, хто зможе стабілізувати обстановку у країні. Торесу вони повністю довіряють.

Дітар зробив паузу, швидко склав план наступних дій. Він

прийняв рішення і почав віддавати накази:

– Пора висуватися. Йдемо прямо в місто всім загоном. Перевірте спорядження і зброю.

Через кілька хвилин загін був готовий. Воїни йшли один за одним, намагаючись не сильно розтягуватися вздовж дороги.

– Переживаєш? – Запитала Тарсіша пошепки, підійшовши до ченця ближче.

– Ні. – Занадто сухо відповів він.

– Переживає. – Подумала дівчина, але говорити нічого не стала.

Вони ввійшли до міста надвечір. Мешканці метушилися на вулицях, життя кипіло. Ніхто дійсно не звертав уваги на великий загін, адже іноземні торговці і солдати стали повсякденністю для Царства Цинь. Цзи Лу Торес привів їх до невеликого готелю, де зазвичай селилися торговці, що приїжджали з навколишніх селищ і містечок. Це був просторий двоповерховий будинок, з невеликою таверною на першому поверсі. Він був порожній. Іноземцям або приїжджим купцям, ця забігайлівка здавалася дуже убогою, і вони всіляко обходили її стороною.

Ченцям і дівчатам належало провести тут деякий час, і ніхто не виявляв невдоволення – після лісових стоянок навіть жорсткі прості роґожі на підлозі їм здалися імператорськими ліжками. Скоро всім принесли їжу.

В таверні Дітар з Агіасом, Мріадром і Торесом чекали

приходу глави торгової Гільдії. Мала відбутися важлива розмова.

– Я розумію, чому поряд зі мною завжди знаходяться два – три ваші воїни – ви побоюєтеся зради з мого боку? – Торес не виглядав скривдженим підозрами. – Раджу вам поводитися зі мною у присутності гостя шанобливо. Мені купці довіряють більше, ніж ченцям, на зразок вас, і поважають більше. – Ви – одно з вирішень моєї проблеми, а ось я, схоже, ваш єдиний шанс дістатися до...

Їх бесіда була перервана появою в таверні нових людей. Найголовніший підійшов до столу. Інші розмістилися навкруги на поважній відстані.

Цзи Лу Торес підвівся і, склавши долоні разом, підніс їх до обличчя та вклонився. Гість відповів тим же. Дітар, Агіас і Мріадр так само вітали незнайомця.

Цзи Лу заговорив:

– Ви знаєте, для чого ми тут. Цього ченця звать Дітар. – Представивши Дітара Цзи Лу, вказав на нього рукою. Той ще раз вклонився. – Він командир загону, їх мета відшукати Книготорговця. Я вже розповів йому про ситуацію, що створив Ідрог у Царстві. Ченці таємного Братства погодилися нам допомогти. Так допоможемо і ми їм. Повідайте, що ви знаєте про радника Царя Ідрога і про те, де його зараз тримають. – Закінчив Цзи Лу Торес.

Глава торгової Гільдії не поспішав переходити до справи. Гості були малознайомі, хоча той факт, що їх привела ша-

нована людина, зіграв свою роль. Але розкривати всі карти відразу він не хотів.

– Давайте сядемо – з щирою посмішкою запропонував він співрозмовникам. – Може, бажаєте чаю або, щось міцніше?

– Дякую за гостинність. – Вклонився Дітар. – Але нам би не хотілося затягувати таку важливу для нас розмову.

Глава Гільдії сів, кивнув і почав розповідь:

– Ідрог – персона неоднозначна. Вам напевно повідали про особливості, які він ввів у Царстві, і про їх наслідки, так що скажу коротко. По вкрадених ювелірних кресленнях він зробив велику кількість підробок, на цьому не лише розбагатів, а і завів корисні зв'язки. Ідрог наразі поміщений у в'язницю, проте ходять чутки, що його планують перевозити в інше місце. Раджу вам поквапитися. Інакше, хто знає, що він ще затіє? Скрізь у нього є спільники і вороги. Всі зацікавлені в його мовчанні. Якщо ви зрозуміли мої слова, то поспішайте. Потрібен план дій, і ми допоможемо вам його зупинити.

Дітар задумливо кивнув Агіасу.

– Дякую вам. – Сказав він, піднявся зі свого місця, знову вклонився і попрямував до дверей. Агіас відправився за ним. Глава Гільдії, у супроводі своєї свити зник так само тихо, як і з'явився.

Ледве двері зачинилися, Дітар заговорив.

– Ми повинні сьогодні ж дістати Ідрога з в'язниці. – Він повернув свій погляд на Мріадра і додав. – Їм можна вірити?

– Він боїться. Вони всі тут бояться. Не знаю – Ідрога або

самого Книготорговця, але страхаються сильно. – Мріадр говорив не кваплячись, зважуючи кожне слово. – Гаразд. Нехай собі бояться, а нам пора зробити справу, заради якої ми тут.

– У мене є людина з числа варту, яка допоможе нам. Він зобов'язаний мені життям. Зараз я відправляюся на зустріч з ним, – вступив в розмову Цзи Лу Торес.

– Так і вчинимо. – Відповів Дітар, переглядаючись з друзями. – З вами піде Мріадр. Вам ми довіряємо, але нам треба переконатися у вірності стражника.

– Ми повинні зробити це сьогодні. Інакше ризикуємо залишитися ні з чим. – Почав Дітар. – Дівчата залишаться тут.

– Тут маса шпигунів Ідрога, що мріють звільнити або вбити його! Тут може бути Книготорговець, та буде проклято його ім'я! Занадто висока ціна нашої місії, щоб ризикнути нею заради декількох базарних брязкалец. – Дітар схмурнів і підвищив голос. Потім, побачивши скривджені обличчя дівчат, сказав вже м'якше:

– Нам дійсно треба бути дуже обережними. Я хвилююся за успіх.

– Ми повністю виконаємо все, що ти нам накажеш. Можеш бути впевнений.

– Дякую, моя любов. – Дітар розслабився. – Агіас, давай складемо план.

Як тільки ченці були готові, до міста повернувся Цзи Лу Торес. Він радісно повідомив, що все готово, і вони можуть

вирушати. Виявилось, що Ідрога мають перевозити сьогодні вночі, і варта готова за винагороду видати його загону.

– Вони всі начулися про силу Братства, і побоюються, що в імперії незабаром можуть початися хвилювання, а то і війна. Їм сім'ї куди дорожче, тому вважають за краще отримати своє золото, і відвести рідних чимдалі. Помирати ніхто не збирається, навіть за великі гроші.

Дітар квапливо збирався, полохаючись, що ситуація може змінитися будь-якої хвилини.

Через чверть години загін вийшов з готелю і розчинився в темряві. Цзи Лу Торес йшов поряд з Дітаром, вказуючи дорогу. Мріадр та Агіас трималися трохи позаду, не спускаючи з нього очей. Старий коваль, довіряючи своїй інтуїції, вирішив підстрахуватися, що змусило Тореса нервувати.

– Чи знаєте, я покладаю на вас великі надії. Життя стало зовсім нестерпним, а уряд ніколи б не погодився видати ув'язненого вам. Я йду на незаконні методи і сподіваюся, що вони обернуться благом для мого народу. – Говорив він Дітару, косячись убік Мріадра.

Дітар слухав. Зараз, його основною метою був Ідрог, він був ключем, який приведе їх до Книготорговця. Принаймні, на це сподівалися всі. Вони підійшли до великої будівлі, захищеної дуже високою потужною кам'яною огорожею. Сторожові вежі зі стражниками були, мабуть єдиною його "прирасою".

– Ближче не підходимо. – Цзи Лу Торес взяв Дітара за рукав мантиї, але під поглядом ченця, тутже його відпустив.

– Скоро його виведе загін супроводу. Один з них, наша людина. Ми домовилися, що він забариться на якийсь час і тим самим відверне інших. У Ідрога буде можливість бігти, чим він обов'язково скористається.

Дітар був готовий до всього. Він розподілив ченців на групи і розставив на кожному розі і в кожному провулку. Всі завмерли в очікуванні. Залізні ворота заgrimіли засувами і з важким металевим скрипом відкрилися.

– Вчасно ж ми прибули. Почалося. – Подумав Дітар, поклавши руку на рукоять кинджала.

За вартою не було видно в'язня, настільки той був щільно оточений солдатами. Весь конвой почав рух до головної вулиці і встиг пройти всього з десятків кроків, як один з вартових закричав:

– Зрада! Ліворуч за рогом засідка!

– Правильно. – Подумав Дітар, почувши крик. – Вірний розрахунок на те, що ніхто не чекає нападу так близько від в'язниці.

Дійсно, варта заметушилася. Захоплюючи за собою ще кількох, двоє стражників кинулися за кут.

– З іншого боку! Дивіться! – Пролунав крик. Стражники помітили двох ченців і побігли до них. Ті миттєво розчинилися в п'їтмі.

Дітар помітив, як в цій метушні один силует швидко

прошмигнув в перший же провулок. На щастя, там теж була засідка.

Дітар пустився в обхід кварталу, щоб встигнути перехопити Ідрога. Варта кинулася врізнобіч. Ідрог біг вздовж високої огорожі, постійно озираючись назад. Дітар вже наближався до перехрестя, на якому розраховував спіймати Ідрога, але той вже перетнув вулицю і попрямував далі. В цю ж хвилину з темряви з'явилися торгова гільдія з двадцяти чоловік, вони схопили Ідрога, закинули в карету і зникли.

Дітар на зіткнення з Гільдією вже точно не розраховував. Дітар кинувся наздоганяти карету, потрібно було простежити за ними.

– Вони торговці, а не вбивці. А це означає, що вони його продадуть. – Сказав Дітар Агіасу, і виявився правий.

Гонитва забирала багато сил, ченці перебігали з провулка в провулок, перетинали безліч вулиць і через чверть години карета зупинилася. Маленька вуличка привела їх до великого будинку, стіни якого прикрашав малюнок лопати. Зображення було нанесене білою фарбою і відразу ж впадало в вічі.

– Ідрог у "чорнокопачів". – Повідомив Цзи Лу Торес.

Агіас звернувся до друга:

– Ти пам'ятаєш, Дітар, як три роки тому ми знищили загін цих стерв'ятників, що вирішили пожитися скарбами Білокам'яного?

Дітар пам'ятав той бій, де вони з Агіасом і десятком

стражників, билися з півсотнею мисливців за скарбами. Ті не лише шукали золото в землі, грабували могили, але і не гидували нападати на дрібні селища і каравани. Сильні бійці, сміливі і жорстокі – “чорнокопачі” вселяли страх жителям і легко йшли в найманці до місцевих керуючих, коли ті бажали звести рахунки з кимось зі своїх ворогів. Ченці напали на їх табір під ранок, коли ті ще спали.

Дітар тоді отримав своє перше бойове поранення – легке, але це змусило його тренуватися днями і по ночах довгі місяці. Ченці – воїни приймали поранення, як знак богів – де саме знаходиться їх слабке місце.

– Їх ватажка звать Гармир. – Продовжував Торес. – Він знаменитий, відомий своїм розумом і хитрістю, він майже не ховається. Хоч і пролив багато крові в цих краях.

Дітар відповів:

– Значить, Гармир – це наша зачіпка. Відвідаємо його пізніше, коли Гільдія покине цей будинок. Зараз потрібно розставити навколо наших людей.

Агіас сказав:

– Раз Гільдія нас обдурила, значить дівчатам у готелі небезпечно. Іди за ними, а я візьму цей будинок під свій контроль.

Глава 30

"Хто одного разу вкрав, той злодій назавжди".

Заповідь Трицятя. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ранок підступав і світанок, ніби краплями молока, почав розбавляти нічну пітьму. Повітря вулиці наповнювалося свіжістю. Дітар увійшов до готелю. Переступивши через поріг, він побачив двох ченців. Мабуть – напівсон, коли тіло і розум відпочивали, все ж зберігаючи готовність до негайної дії. Він придивився – очі їх були розплющені. Він перетнув вітальню і увійшов до наступної кімнати до дівчат.

В середині була повна тиша, Тарсіша стрепенулася, почувши кроки коханого. Вона вже не спала, але все ж чекала, коли він її розбудить. Дітар підійшов до її ліжка.

– Добрий ранок. Як все пройшло? – Тарсіша, всілася на край ліжка, і почала нетерпляче розчісуючи своє довге волосся. Вони спустилися в таверну поснідати.

– Тут вранці порожньо. – Говорив їй Дітар. – Ми зможемо спокійно поговорити і перекусити. Сонце нестримно набирало висоту, а ченці вже поспішали взятися до роботи. Воїни вирушили до міста в будинок "чорнокопателів", де їх чекав Есін з самого сходу сонця.

– Ви багато спите! – Вилявся коваль.

– Це ти вмієш спати по дві – три години, а ми звичайні люди. – Пробурмотіли воїни.

– Ось ви, як "звичайні", все життя і проспите. В нас багато справ.

Коваль відправився на розвідку, дівчата пішли на ринок, оглядіться і розвідати шляхи до відступу, Дітар же попрямував до Агіаса. Дотримуючись обережності, він побачив ченців навколо будинку, по двоє – троє, тримаючи один одного в полі зору, він підійшов до Цзи Лу Тореса та Агіаса.

Чиновник дуже зрадів його прибуттю. Було видно, як він втомився і боїться. Він вже вважав свою частину місії виконаною і далі ризикувати не хотів.

– Ідрог тут, у будинку. – Сказав Агіас і показав рукою навпроти. Гармир, разом з Гільдією торговців пішов у напрямку ринка і ще не повернувся.

Торес не витримав напруги:

– Дітар, я виконав свою обіцянку. Тепер я покидаю вас, якщо я вам знадоблюся, ви знаєте, де мене шукати.

– Добре, Цзи Лу. Я тобі вдячний. Ми обов'язково скоро побачимося. – Дітар вклонився.

Цзи Лу Торес вирушив до себе додому, а Дітар і Агіас з ченцями залишилися чекати ватажка копачів.

Тим часом, Надіша, Есін і Тарсіша оглядаючи місто, вийшли на центральну площу ринку. Вони з цікавістю розгля-

дали крамниці.

– Так, через ринок лежить самий кращий шлях до відступу. – Озираючись на всі боки, впевнено заявила Надіша.

На торговій площі дівчат оточувало бурхливе життя міста. Навколо шумів натовп, люди штовхалися, покупці і торговці лаялися один з одним, і всюди ходили іноземці. В такій метушні можна приховати кого завгодно. Крізь натовп важливо проходили найманці з різних країн, зневажливо роздивляючись товари і не соромлячись, брали собі вподобане. Десяток ченців, у повному озброєнні, не викликали ні в кого підозр.

– Дивиться! – Раптом прошепотів Есін. – Це та людина, до якої прийшов Ідрог. Торес казав, що Гармир, важлива і небезпечна персона, давайте підійдемо ближче.

Гармир – невисокий міцний чоловік про щось бурхливо розмовляв із довгов'язим місцевим торговцем. Одягнений ватажок “чорнокопачів” був більш ніж скромно, але його високе становище видавалося багатою зброєю і дорогою кольчугою, вдягнутою прямо поверх одежі. Гармир розмахував якимось сувоєм, прямо перед обличчям співрозмовника невизначеного віку, чия приналежність до Гільдії торговців була помітна по довгому волоссю і бороді, заплетений в тоненьку косу.

Торговець махав руками, як би відбиваючись від невидимого ворога, його борода кидалася з боку в бік. Але слова копача не сильно його переконали, він був неприхилений.

Есін з дівчатами підійшли ближче і, роблячи вигляд, що

розглядають посуд у крамниці, спробували розчутити, про що йде мова.

– Я добре заплачу! – Говорив Гармир запально. – Але я можу говорити з тобою і по-іншому! І тоді ніяка Гільдія тебе не врятує! Ти все зробиш і притому найближчим часом.

Всім своїм виглядом він показав, що жарти закінчилися і тепер він, у жодному разі, не сприйме відмову.

Торговець неохоче кивнув, погоджуючись, і Гармир сунув сувій в сумку. Він навіть не встиг застібнути її, як знову обернувся до крамаря.

– І я не потерплю ніякої каверзи або зволікання. Мені потрібні ще люди! Ти зрозумів?

Довгобородий часто закивав головою, його коса і борідка понуро бовталися в такт.

Сумка залишилася відкритою, і сувій з неї вільно виглядав. Есін з дівчатами переглянулися – вони прийняли це, як керівництво до дії. Втрюх, вони подумали про одне і те саме. Тарсіша підморгнула, і Надіша підійшла ближче до Гармиру так, що той прямо зіткнувся з нею. Ватажок копачів прямо налетів на дівчину. Потягнувшись до кинджала, він раптом широко посміхнувся і зробив вітальний жест. Видно, що він був поціновувачем жіночої краси. Надіша розсміялася, та так весело і завзято, що прикувала погляди торговця і копача.

Тарсіша, скориставшись цим, вихопила сувій з сумки, миттєво поклала його під руку і, обсмикнувши Надішу, ми-

ло посміхнулася Гармиру. Дівчата, сміючись і озираючись на Гармира, швидким кроком сховалися в найближчий прохід між будинками. Той, ще трохи подивився їм услід і знизав плечима. Коли він звернув увагу на свою пропажу, дівчата разом з Есіном вже були далеко за ринком.

Тарсіша дістала сувій, щоки горіли рум'янцем, а очі азартно блищали. Розгорнувши його, вона показала Есіну – це була карта.

– А вино ми так і не купили. – Весело сказала Тарсіша. Есін і Надіша тільки посміялися.

Дітар і Агіас стежили за будинком, але ніяких ознак охорони не було. Дорога була порожня і Дітар нарешті вирішився.

– Думаю час! – Заявив чернець, подивившись на свого друга, той кивнув.

– Ідрог або там один, або там немає взагалі нікого. – Сказав Агіас. – Але якщо це пастка?

– Не думай про це. – Зупинив його Дітар і рушив до будинку.

Довгим клинком свого меча Дітар пробив наскрізь нехитрий замок, і ченці ввійшли до довгого темного коридору з десятком дверей по обидва його боки. Вони безшумно підходили до кожних дверей, прислухалися і переходили до інших, поки за однією з них не відчули присутність людини. Різким ударом Дітар вибив тонку бамбукову перемичку, що

розділяла їх з тим, кого вони так довго шукали. В кімнаті не було вікна, а в кутку перелякано притискався до стіни Ідрог – радник і права рука імператора!

Маленького зросту, худий, з ріденькою борідкою на вузькому обличчі, він зовсім не виглядав другою людиною країни.

– "Велика людина" не завжди висока. – З усмішкою вимовив Агіас.

– Це він ще став вищий, після свого завдання.

– Та невже. Чим менше пес, тим більше гавкає. Ось від цього одні проблеми.

У відповідь Дітар лише знизав плечима і підійшов до Ідрога.

– Ми знаємо хто ти! – Почав чернець. – І ми знаємо про твій зв'язок з Книготорговцем. Нам потрібен він і якщо ти допоможеш, то ми збережемо тобі життя, що буває дуже рідко з тими, кого ми зустрічаємо.

Дітар уважно дивився на Ідрога. У того на лобі виступили краплі поту.

– Ти знаєш, хто ми і знаєш, що втекти не зможеш. – Продовжував пояснювати Дітар. – Не намагайся нам брехати або відмовчуватися. В тебе всього одне життя.

Ідрог, мовчки дивився то на Агіаса, то на Дітара. Тремтіння його бороди видавало страх. Так, хто ж не знав про таємничих, непереможних і безжальних ченців?! Прямо на столі, серед якихось статуєток і хитромудрих пристосувань,

Дітар знайшов папери і спішно став їх розгортати. Він побачив те, що шукав. Прочитавши список і згадавши слова Торреса, чернець зрозумів, що у нього в руках перелік цінних речей з якоїсь скарбниці або гробниці. Нашвидко оглянувши карту, Дітар звернув увагу, що на карті є позначка із згадкою про Панадія.

– Ти все нам розповіси. Але не зараз. Навіть не думай чинити опір. Тебе шукає варта. Тобі нікуди тікати. Ти підеш з нами, швидко і спокійно, не привертаючи уваги.

Ідрог опустил погляд у підлогу і пригнічено кивнув. Він був у відчаї – він так і не встиг закінчити справу, хоча успіх був так близько!

Дітар і Агіас вивели Ідрога з будинку Гармира і швидким кроком попрямували в готель.

– Так що у тебе за справа з Гармиром, Ідрог? – Запитав Дітар. Йому явно не терпілося швидше отримати відповідь. Навкруги, в шаховому порядку йшли ченці їх загону, прикриваючи від можливого нападу.

– Гармир – ватажок “чорнокопачів”. Все просто. Я беру участь у цьому, продаючи знайдені цінності. Мертвим вони не потрібні. Ніколи не розумів цих обрядів, коли мертвим віддають багатства. – Видавив з себе Ідрог.

– А тепер правду! – Прикрикнув Дітар, і звернув увагу, як забігали його оченята.

– А ще я роблю копії, на знайдені артефакти.

– Продовжуй.

– Сьогодні ми повинні були відправитися в гробницю, даремно ви увірвалися до його будинку. Всі знають, що, ввійшовши туди – не проживе і дня.

– Де знаходиться ця гробниця? – Перервав Ідрога Агіас.

– Карта в Гармира, він її носить завжди при собі. Він вирушив до міста, щоб зібрати людей, – відповів той без запинки. – Вам краще бігти. Все просто.

Дітар хвилювався, щоб все пройшло вдало.

– Агіас, – сказав він. – Веди його в готель, а я зараз вас наздожену.

Дітар звернув на вулицю, що вела до торгових крамниць. Купивши в першій з них вина, швидким кроком пішов у наздогін за Агіасом і Ідрогом. За ним тінню слідували його воїни.

Ідрога посадили на великий дерев'яний стілець, поставили перед ним воду. Агіас наказав усім чекати їх у таверні. Там же зібралися майже всі ченці – воїни за винятком ковалів: батька і сина. Ті охороняли кімнату з Ідрогом і Агіасом. Незабаром до них приєднався і Дітар.

– У нас немає часу на вмовляння: я не вірю, що в тебе є щось подібне до совісті, – у Ідрога голосніше застукали зуби. – Але ти правильно боїшся, навіть смерть тобі здасться нагородою, якщо ти спробуєш обдурити або забаритися з відповіддю. І, на підтвердження слів, кантрі чернець просто натиснув пальцем точку на тілі чиновника, після чого той, ляскаючи ротом і задихаючись від болю, витріщивши

очі, звалився на підлогу. Агіас тут же різко підняв його і іншим натисненням зняв біль. Мокрий від поту Ідрог схопив глек і став жадібно ковтати воду, проливаючи велику частину на себе.

– Я бачу, ти мене добре зрозумів. Повторювати не потрібно?

Зрадник і самозванець, відірвався від глека і замотав головою з одного боку в інший.

– Ось і добре.

– Куди ви повинні були відправитися сьогодні ввечері?

– На пошуки гробниці. – Ідрог відповідав швидко, боячись щонайменшої запинки. – Гармир повинен знайти людей, які виконують чорну роботу. Карта в нього. Я не знаю де гробниця. – Всі думали, що він ось – ось втратить свідомість від страху. – Гармир відпустив своїх людей в місто після вдалого походу, тому його будинок виявився порожній. Вам пощастило – зазвичай там повно озброєних людей, і вони вміють ним користуватися.

– Ми теж вміємо.

Ледве дізнавшись, що Дітар повернувся, до кімнати вбігла Тарсіша і відразу кинулася до нього. Її настрій швидко передався Дітару і він відчув добрі новини. Чи то від того, що вона знову поруч, чи від того, що вона хоче йому щось сказати.

– Мені дуже терміново треба тобі дещо показати.

Тарсіша дивилася на нього з азартом, а Есін кивав головою. Дівчина азартно заторохтіла:

– Карта, Дітар, я добула карту. Коли ми були в місті, Есін показав нам людину, в якій ховався Ідрог, і так вийшло... ну... загалом ось. – Вона протягнула сувій і тріумфуюче подивилася на коханого. – Поглянь!

Дітар розгорнув сувій і засіяв.

– Тарсіша, ти навіть не уявляєш, яку цінність ви добули! Це те, що нам було треба. Як ти здогадалася? – Захоплено заговорив Дітар, не вірячи в такий успіх.

– Я не знаю. – Збентежено хихикнула Тарсіша. – Я подумала, що це може нам знадобитися.

Дітар міцно обійняв дівчину за плечі.

– Ідрог, ми сьогодні вирушаємо на пошуки гробниці. Ти йдеш з нами, а поки ви охороняйте його, – він обернувся до ченців. – Всім готуватися до походу.

Агіас, Дітар, Тарсіша з Есіном спускалися в таверну. Голод вів їх за стіл, де вже стояла їжа. Пообідавши, вони вирішили обговорити план. Дітар, як командир загону, заговорив першим.

– Мріадр і Надіша, вони ще відпочивають? – Есін кивнув. – Нехай набираються сил, вони підуть з нами. День видався вдалим. В нас вже є карта, зрадник Ідрог розповів, куди нам належить проникнути.

Всі уважно слухали ченця. Дітар продовжував:

– Доки все йде добре. Ми знаємо, що Гармир збираєть-

ся на пошуки гробниці. Він вже найняв людей. Там явно не просто золоті прикраси, якщо радник самого імператора і ватажок такої банди розвинули таку бурхливу діяльність.

– Меч Панадія? Третій і останній, втрачений меч Братства?

– Ми повинні бути готові до всього.

– Дітар, скільки чоловік готувати до вечора? – Запитав Есін.

– Гадаю, я візьму всіх. Тільки ви з батьком і Надішею залишитесь, щоб нам було куди повернутися. – Дітар посміхався в передчутті пригоди. – Готуйтеся до зустрічі.

– Не ризикуй сьогодні, захищаючи інших, тому що я буду далеко і не зможу допомогти.

Всі розійшлися по кімнатах. Ченці залишилися стерегти Ідрога. Агіас, піднімаючись по сходах, зустрів Надішу. Дівчина зупинилася, посміхнулася і шепнула:

– Будь ласка, будь обережним.

Агіас просвітлів і, притиснувши ліву руку до серця, схилив голову.

Вечір поступово розфарбовував вулиці, червонясто-помаранчеве сонце оповідало про закінчення дня. Ледве стемніло, невеликий загін вирушив у дорогу. Ідрог йшов між двома ченцями, опустивши голову, і явно перебував у важких роздумах. Як тільки вони перетнули спорожнілу ринкову площу і втягнулися в вузьку вуличку, то раптом побачили перед собою загорожу, висотою з людський зріст.

– Ще годину тому її тут не було! – Із здивуванням сказав чернець, вдивляючись перед собою.

Зробивши ще кілька кроків, ченці зрозуміли, що це була за стіна – щільно притиснувшись пліч-о-пліч, перед ними стояли десятки озброєних людей.

– Засідка! – Вигукнув Агіас. – Копачі!

В одну мить ченці оголили зброю і подалися назад, щоб вийти на широку ринкову площу.

– Позаду теж засідка. – Хтось з ченців, сказавши ці слова, раптом рухнув вниз обличчям. З його спини стирчав важкий дротик.

Тут же натовп кинувся на ченців, виставивши вперед списи, і ще один впав, пронизаний стрілою.

– Прориватися на площу! – Дітар вихопив два клинки з-за спини. – Бережіть Ідрога!

Загін нестримно атакував ченців. Недаремно всі так боялися копачів – ті виявилися сильним супротивником. Не такі спритні, як ченці, але копачі були дуже добре навчені правилам бою на відстані. Вони метали списи і дротики, стріляли з невеликих зігнутих луків, та були такі ж безстрашні в ближньому бою. Ніхто з них не відступив, багато хто полегли під ударами мечів і кинджалів, але все ж затримали ченців на кілька митей, поки основні сили не приспіли. Сталася сутичка, де вміння вже поступалося силі і натиску.

Коли б не Дітар з Агіасом, то весь загін ліг би в нерівному бою.

– Їх надто багато! Відступаємо! – Мечі Дітара описували виблискуючі круги, розтинаючи кожного, хто наближався, на частини. Спиною до спini з ним бився Агіас. Позначилася їх злагодженість у бою – немов одна смертоносна куля прокотилася по тілах копачів, що намагалися зупинити ченців, залишаючи за собою купу порізаних, обезголовлених і розітнутих тіл. Бій викотився на площу. Тут ченці вже могли застосувати свою бойову майстерність, але при цьому стали гарною мішенню для лучників.

– Де Ідрог? – Дітар раптом зупинився, як укопаний. – Агіас! Де Ідрог?!

Вони побачили чиновника одночасно. Той лежав навзніжки на землі, марно намагаючись захиститися руками від кремезного копача у виблискуючій кольчuzі, одягненій зверху на одeжу.

– Гармир! Стій, Гармир, не вбивай його!

Але той вже заніс руку з кинджалом у смертельному ударі. Камінь просвистав у повітрі і, отримавши удар в скроню, Гармир впав у пил. Тарсіша закричала:

– Чому стоїте?! Хапайте Ідрога і біжимо!

Четверо ченців кинулися до нього і, підхопивши під руки, винесли з сутички. Втративши свого ватажка, копачі перестали атакувати і відступили, відносячи Гармира з собою. Проте в ченців продовжували здалека летіти стріли і дротики. Дітар швидко відвів загін під прикриття будинків і огорож. Через кілька кварталів він зупинив людей. З усього за-

гону вціліло менше половини. Дітар був у відчаї. Який же він після цього командир?! Обернувшись до Ідрога, юнак побачив, як той раптом мішкуватого осів на руках ченців, що його тримали.

Зі спини його стирчала коротка оперена стріла.

– Швидко всі в готель! Біжимо! Агіас, прикрий нас.

Залишивши друга з двома бійцями, Дітар сам звалив Ідрога собі на плечі і в якійсь люті поніс його, не помічаючи важкості. Тарсіша і залишки загону бігли поруч. Буквально виламавши собою двері, вони ввалилися в таверну. Всі, що знаходилися там, схопилися зі своїх місць.

– Що відбувається? – Спохопилися ченці.

– Всі! – Крикнув Дітар. – Бігом на допомогу Агіасу!

Він опустив Ідрога на землю і почав далі віддавати накази:

– Есін, веди їх!

– Надіша, бери свій лук і займи місце на даху. Сьогодні нам знадобиться твоя влучність.

В таверну з другого поверху спускався Мріадр. Дітар повернувся до Ідрога, той явно помирав: кривава піна вже виступила в нього на губах, тіло здригалось в конвульсіях. Дітар з благоговінням подивився на Мріадра. Той схилився над тілом і намагався якось подовжити життя нещасного. Йому це явно вдалося – Ідрог раптом розплющив очі, сів і швидко заговорив, дивлячись кудись вдалину скляними очима:

– Наближаються змагання. – Говорив Ідрог. – Чуєте? – Він раз у раз закривав очі, закидаючи голову назад. – Книготор-

говець відправляє свого кращого бійця – жінку Магурану.

Ідрог захрипів:

– Всього буде кілька учасників, а переможець отримає золото Книготорговця. Я повинен був допомогти Гармиру викупити найсильнішого бійця для участі.

Тіло Ідрога зігнулося в останній спробі встати і він обм'як. Радник імператора, маленький німічний монстр, що тримав у страху всю країну, випустив останній подих. Дітар важко піднявся. По опущених у безсиллі руках, на підлогу стікали великі краплі крові, чужої крові.

– Скільки ще її повинно пролитися, заради щастя людства?

Глава 31

"Для чого тобі перемога, якщо ти не знаєш, що з нею робити, чому так наполегливо прагнеш її добути?" Заповідь Тридцять перша. Кодекс Братства тибетських ченців.

– "Страшніше за смерть нічого немає". Хто це сказав? Не воїн і не філософ. Легкодухість і боягузтво, в рази страшніше. Тому що слідом за ними завжди йде рабство і ганебна смерть. В хоробрості ж є сильне бажання жити, що набуло форми готовності померти. Існує така міра боязні, коли людина сама робиться страшною.

Вістрям кинджала Дітар видряпував хитромудрі руни "Страху немає" на чорній стільниці. Деревина, відполірована ліктями і руками тисяч тих, що сиділи за цим столом, згори була зовсім чорна і гладка. Тому значки, криві лінії, риски і точки, здавалося, світилися червонясто-бежевим полум'ям. Здувши стружку, не відриваючи погляд від дивних візерунків, чернець продовжив неквапливу розмову.

– Основа страху – це нереальне прийняття життя. Чи не цьому вчив мене наставник Агіас? Люди не вміють жити, але не хочуть помирати. В цьому і є вся складність. Я живу в своїй свідомості. Мій страх визначений подіями, які ста-

нуться в майбутньому, одже, я завжди боюся того, чого не існує. А якщо це так, то мій страх – тільки моя фантазія. Якщо я страждаю через те, чого немає, це називається божевіллям.

– Людина може бути божевільною настільки, наскільки йому дозволяє його оточення, і він сам. Коли ти виділяєшся із загальноприйнятих норм, тебе сприймають хворим. – Відповів йому Агіас.

– Люди переживають почуття провини і сорому через те, що сталося вчора, або страшаться того, що може статися завтра. Одже, душевні страждання завжди ґрунтовані на чомусь, чого – вже, або, ще – нема. Просто якщо ти не перебуваєш насправді, ти завжди прихований в своїй свідомості, одна частина якої: це – пам'ять, інша – уява. Але обидві вони однаково уявні, тому що, ні та, ні інша не існують прямо зараз. Ти втрачений у своїй уяві. В цьому і суть страху. Будь ти занурений глибоко в реальність – страх випарувався би в лічені миті. Але ніщо людське нам не чуже. Ці настанови, друг мій Агіас, я запам'ятав слово в слово. Вони ведуть мене по життю.

– І привели сюди.

Друзі сиділи навколо величезного столу вже цілу годину. Думки їх були обтяжливі: вони втратили багато людей, завдання уявлялося їм майже нездійсненим, і Дітар оголосив про своє рішення брати участь у турнірі, про який перед смертю сказав Ідрог. Всі вважали це самогубством і повним провалом місії.

Дітар піднявся і сказав:

– Я піду на турнір. Так у нас буде шанс. – Дітар, видихни.

Командирові не варто приймати таких поспішних рішень. Ми не знаємо хто твої суперники, ми не знаємо хто їх хазяї. Давай продумаємо інший план, у нас є час до ранку. Ми можемо встигнути. – Агіас заперечував. – Будь ласка. – Дивлячись на Дітара переляканими очима, сказала Тарсіша. – Давай спробуємо щось інше.

– Ви щойно чули, що сказав Цзи Лу Торес, друзі. Не можна втрачати час, турнір починається вже завтра, а нам ще треба добути золото. – Дітар говорив рівним тихим голо-сом, продовжуючи вирізувати кинджалом глибокі борозни на столі. Цей його спокій найбільше і лякав друзів.

Мріадр мовчав. Він знав, що командира не відмовити. Есіну також були знайомі почуття молодого ченця – адже і сам він випробував подібне після нападу Книготорговця на Монастир Агарія. Надіша дивилася то на брата, то на Агіаса, не наважуючись вступити в розмову.

Три години тому вони скинули тіло Ідрога в мулке русло річки, задалегідь прив'язавши камені до голови і ніг. За ним послідували і тіла двох ченців, які померли від ран на його руках. Всі розуміли правильність цієї дії, але не Дітар. Для нього смерть кожного була непоправною втратою. Такою втратою для нього був його друг Анріс. Можливо, тому він і став командиром вартових, і його так поважали в Білокам'яному?

– Ми вирушаємо до Цзи Лу Тореса прямо зараз. Він повинен знати про ці змагання. А після – на пошуки. Не можна втрачати ні хвилини.

Чинovníк прийняв загін у своєму домі без особливого за-
хвату. Ще менше радості йому принесла новина про смерть
Ідрога.

– Не такого розвитку подій я чекав. – Торес заклопота-
но тер рукою очі, немов туди потрапили піщинки. – Я споді-
вався на його визнання і справедливий суд. Наш цар буде
невдоволений. Можуть початися арешти серед мирних жи-
телів. Що накажете робити, якщо розслідування його зник-
нення доручать саме мені?

– Наша перевага – швидкість. Ми будемо вже далеко. –
Агіас говорив переконливо, але Торес тільки сильніше став
терти очі.

– Що мені накажете робити?! Я ж повинен буду дати по-
яснення – що сталося!

– Коли ми підемо, ви зможете вказати на нас. Навіть місце,
куди ми скинули труп зрадника вам покажемо. Ми не боїмо-
ся гніву царя – напередодні великої війни, він не стане пере-
слідувати по горах і джунглях якусь жменьку ченців.

– Що за турнір, про який говорив Ідрог? Яке відношення
до цього має Книготорговець? – Дітар втрутився в супереч-
ку. – Розкажи нам, що ти знаєш. І не говори мені, що тобі
нічого про це не відомо!

Торес, здавалося, перестав нервувати і заговорив зовсім іншим голосом.

– Ми знаємо про подібні турніри. Вони проходять у різних куточках нашого царства і сусідніх державах. "Рівні" таких подій різні: від сільської бійки за пару монет і до...

– До? – З нетерпінням підганяв його Агіас.

– До таких, де ставки дуже і дуже високі. Проходять вони протягом одного дня, бійців виставляється від чотирьох до восьми – чим менше, тим вище ставки. До нього готуються багаті князі і торговці весь рік: збирають гроші на участь, часто в складчину, шукають і тренують бійців. Відразу скажу, якщо за бійців була сплачена дуже висока ціна і вони сильні, то хазяї можуть між собою домовитися, і бій буде не смертельним. Слабких же, чекає смерть. Також такі турніри – свято для простолюдинів і жебраків. В них є можливість непогано заробити.

Для кожного бійця відбирають дюжину озброєних добровольців. Їх випускають на арену на кілька хвилин, щоб на них боець міг "розім'ятися". Тих, що залишилися в живих, нагороджують по кілька золотих монет. Але таких, дуже мало. Особливо останнім часом.

– Це жахливо! – Вигукнула Тарсіша. – Жахливі, огидні правила!

– У нас так ніхто не вважає. – Цзи Лу Торес усміхнувся і продовжив. – Всі задоволені: публіка отримує видовище, боець – розминку, що залишилися в живих – рятування від

зліднів.

Після декількох митей тиші чиновник продовжив:

– Тільки останнім часом зовсім мало тих, хто залишається в живих – два бійці вбивають усіх за лічені миті. Один з них це – Магуран. Якось вони брали участь разом у одному турнірі, але їх бій був припинений – кожен залишається досі непереможним воїном. Тепер бажають їх знову звести в поєдинку і визначити найсильнішого. Ставки величезні! Тільки за участь сплачуються немислимі гроші.

– Ви ставили своїх бійців на турнір? Сподіваюся, ви чекали таке питання? – Питання Мріадра прозвучало хльостко, як удар бича по спині буйвола. Приблизно таке ж враження він справив і на Тореса. Чиновник здригнувся, але відразу опанував себе, обернувся до Мріадра і окремо з натиском сказав:

– Турніри – це частина нашої культури. Вони проводяться скрізь і завжди, в одному форматі, відрізняються лише сумами ставок та кількістю жертв. Організаторами його є представники вищого статусу. Гільдія торговців, при моєму сприянні, також неодноразово виставляла своїх воїнів, але не цього разу. Ніхто не хоче розоритися або загинути, бо запорука шалено величезна, а договори заборонені: всі б'ються до кінця – на смерть.

– Я впевнений... – Перебив його Дітар. – Я повністю впевнений, що Книготорговець виставить у нагороду саме по-

трібні нам монети. Нам не треба все золото, нам потрібно кілька монет. Як ви вважаєте, якщо ми відшукаємо бійців до початку змагань і запропонуємо їм розділити між собою все золото, але програти бій, вони на це підуть?

– Дух воїна не дозволить їм піти на таку угоду. Дух воїна – це, передусім безумовне бажання за всяку ціну перемогти. Я не можу гарантувати, що вам вдасться схилити їх скласти мечі. – Відповів Цзи Лу. – До того ж вже оголошено, що на цьому турнірі всі б'ються до кінця.

– Тоді розкажіть, де нам їх шукати. – Втрутився Агіас. – Ми спробуємо знайти аргументи, щоб вони прийняли наші умови.

– Книготорговець виставив свого воїна. – Сумно посміхнувся Мріадр. – Що ж, це частина нашої місії. Шановний Цзи, якщо ми звільнимо місце в списку бійців і внесемо необхідну суму, ви зможете зробити Дітара представником Гільдії торговців?

– Звичайно. Це буде не важко, якщо Гільдії не доведеться платити. А ваша участь тільки додасть нам авторитету в очах знаті і багачів. Ченці – відмінні воїни.

– Знайдіть нам список бійців і тих, хто стоїть за ними.

– Добре, список – не таємниця для нас. – Торес запнувся. – Я не стану приховувати, що після смерті Ідрога, наші домовленості набувають дещо інше забарвлення. Так що я не стану переживати про долю вашої місії, і вашу долю теж. Книготорговець ще жодного разу не затівав турнір, якщо не

був повністю впевнений в успіху. А в турнірі бере участь його кращий воїн. Є ще один боєць – він прибув кілька днів тому і зупинився неподалік. Готуйтеся, зі мною піде один із вас – я покажу йому місце, де він зупинився. Чиновник піднявся з місця. Слідом за ним – інші присутні, на знак поваги.

Мріадр мовчав. Він знав, що командира не відмовити. Що ж, для Дітара головне – місія, а для нього, Мріадра – зберегти дітей. Есін і Надіша – його єдине багатство в цьому житті. Мечі і монети, істина і брехня, життя і смерть мали значення для нього тільки тоді, коли торкалися його сім'ї. Втративши багато років тому дружину, старий коваль усього себе присвятив дітям. Він мріяв піти з цього світу в спокої, знаходячись далеко від шумних і повних тривоги місць, оточений онуками і правнуками.

Тепер він мовчав і зважував шанси на успіх, від якого залежали життя дорогоцінних йому людей. Обличчя Мріадра ставало все похмуріше.

До ченців явно боги благоволили – торговець, хазяїн воїна, якого їм слід було відшукати, зупинився за два квартали від готелю. Два загони по п'ять ченців у кожному, під керівництвом Агіаса і Дітара легко проникли у величезний будинок. Охорони практично не було, просторий зал на першому поверсі був повний гостей, чулася музика, кидалася в вічі велика кількість жінок у занадто строкатих, хоч і небагато прикрашених, оджах.

– Ми не можемо витратити час на переговори, Дітар. – Агіас шепотів на вухо командирові. – Візьмемо їх несподіваністю і натиском.

Троє ченців у повному озброєнні, в мантиях, с капюшонами, що закривали їх обличчя, вийшли і стали прямо по центру зали. Інші блокували в коридорах охорону і слуг, представивши їм до горла кинджали.

– Що це за балаганні клоуни до нас вийшли, батько?! – Юнак у багатому одязі піднявся з ложа. – Я не замовляв цих чорних блазнів!

Дівиці, що оточували його, верескливо підхопили його п'яний регіт. Слідом за ними засміялися і близько десятка молодих багачів, що лежали навколо юнака.

У іншому кінці зали, на великому прямокутному підвищенні, сиділи півдюжини літніх поважних старців. Компанію їм склали жінки – гарні, в строгому одязі. Четверо охоронців з щитами і короткими списами стояли по кутах. Разом із старцями сидів високий, атлетично складений чоловік, що безпристрасно поглядав на те, що відбувається.

Один зі старців, а разом з ним і атлет піднялися.

Не повертаючи голови, Агіас тихо сказав другу на агарійському :

– Це ті, хто нам потрібні – торговець, його син і воїн. Пора діяти.

Не чекаючи відповіді, кантрі чернець подав умовний сигнал заgonу діставати зброю.

Старець підняв руку:

– Стійте! Припиніть! – Звучним голосом господар будинку зупинив рух. – Зупиніться! Що вам треба?

Вперед виступив Дітар. Він сам був здивований таким оборотом подій і не чекав від Агіаса самовільних дій.

– Потім розберемося. Зараз головне – турнір. – Подумав він.

– Турнір. – Дітар намагався говорити рівно. – Я братиму участь у ньому замість твого воїна.

По залі прокотилася хвиля обурення. З кута, де веселилася молодь, пролунав сміх. Воїн, що стояв позаду торговця, зробив крок вперед, але старець зупинив його, взявши за рукав.

– Я знаю, хто ви такі, ченці. Але ви не знаєте, хто я! Ввійшовши сюди, ви виступили проти цілої провінції Китаю! Ми два роки збирали гроші і тренували наших бійців для участі в цьому турнірі. І привезли кращого! Сюди приїхали найшанованіші в наших краях люди. – Торговець повів рукою в бік свого оточення. – Ми не просто хочемо насолодитися переглядом бою, ми бажаємо побачити перемогу нашого воїна! Якщо ви підете прямо зараз, то я готовий пробачити вашу зухвалість і обмежитися...

– Мені ніколи розмовляти з вами, поважні пани. – Дітар продовжив. – Я братиму участь у турнірі і отримаю перемогу. Чи я представлятиму вашу провінцію, або самого себе – для мене це не має значення. Ви мені потрібні тільки для

того, щоб вийти на арену. Якщо ви не зможете мені бути корисні – я знайду інший спосіб. Але всіх вас, ми будемо вимушені... ви розумієте, на що ми готові піти, коли нам важлива мета. А турнір для мене надзвичайно важливий!

Старий обернувся до воїна, що стояв поряд з обуреним обличчям, обмінявся з ним декількома словами і відповів:

– Наш воїн не згоден з тобою, чернець. Чи готовий ти битися за своє право брати участь у турнірі?

Навіть капюшон не зміг приховати зневажливої посмішки, що спотворила обличчя Дітара.

– Я втомився від базікання. Нехай йому дадуть зброю.

Тарсіша сиділа в кімнаті і дивилася, як Есін і Надіша готують спорядження до походу: перевіряють тязиву на луках, вістря і оперення стріл, складають у сумки пляшечки з цілющими мазями і пакетики з травами.

– Вам не здається, що Дітар став якимось іншим в останні дні? – нарешті порушила мовчання циганка.

– Ми всі стали іншими, подруго. – Надіша приміряла на себе пояс з металевими ножами.

– Я не пам'ятаю, щоб ми проливали стільки крові, за все своє життя. – Есін задумливо розглядав короткий меч, немов шукаючи на дзеркальній поверхні його леза відповіді на питання, що мучили його. – Ми завжди билися на своїй території, а завдання в інших місцях були не такими.

– Якими? – Тарсіша стала чомусь злитися. – Не такими

кривавими? Так?!

– Так! – Есін раптом спалахнув, немов вугілля під натиском повітря з ковальського хутра. – Так! Не такими кривавими! І вороги ще ніколи так відчайдушно не намагалися проникнути до нас!

Коваль раптом якимось обм'як і розслабився.

– Чи ти знаєш, Тарсіша, як це – побачити викований тобою меч, у руках ворога? Це, схоже, як побачити сина серед зрадників. – Есін говорив, важко переводячи дух. – Дітару потрібна підтримка. Дуже потрібна. Тягар цієї місії може виявитися для нього занадто важким. Він молодий, ще не розчарований в житті і в людях і... в наших ідеалах.

– А ти не розчарований, Есін? Ти ще не розчарований в Братстві? В Авраалі і Монастирі? – Тарсіша помітила, що очі подруги повні сліз. – Що з тобою, Надіша? Ти плачеш?

– Нарешті помітила! Дітар "щось змінився"? – Надіша заговорила швидко і голосно, погляд її став колючим – таким, як при розмові з Серафімом. – Наші чоловіки люблять нас! Але, у твого Дітара, є тільки одна турбота – добути монети. Агіас же, тільки що повстав із мертвих, але йому скоро належить битися за наші життя проти Серафіма і навіть – проти Дітара! Якщо... якщо той буде вірний Братству, Авраалу, а значить – і Серафіму. А він буде!

– Пробач, пробач мене Надіша. – Тарсіша обійняла подругу, і вони разом розридалися. По-справжньому, по-жіночому.

Есін дивився на двох дорогих для нього жінок і мовчав. Так, всі вони змінилися. Добре, що Тарсіша не бачила очі Дітара, якими мужніми вони стали.

Мріадр, Агіас і Дітар сиділи навпроти торговця і його протверезілого сина, повільно куштуючи їжу і слухаючи його розповідь.

– Ми сподівалися, що цього року у нас з'явиться шанс на перемогу. Книготорговець останнім часом виставляє на бій Магурана і не чекає опору. Тому і підняв ставки до небес. Ми два роки готували бійця, а ти відняв у нас надію. – Старець подивився на свого воїна, і те, як лікарі перемотували його поламану руку. – Він сміливий воїн, але не досить розумний, як ти. Дякую тобі, що ти зупинився, і не вбив його.

– Тепер ви зрозуміли, що я кращий за нього? І, якщо ви допоможете мені виступити на турнірі, я обіцяю віддати вам все вигране золото, залишивши собі, лише пару монет.

– Тааак... ти краще за нього. Ти покалічив його, навіть не доторкнувшись до зброї. – Молодий син торговця заздрісно дивився круглими очима на Дітара, майже не кліпаючи. – Ти можеш тренувати мене? Я багато чого вмію, але я хочу стати таким, як ти!

– Стати таким, як він?! – Агіас розреготався прямо в обличчя юнакові. – Із ста, що бажають стати ченцем, добре, якщо десяток залишається живими і лише один стає воїном. А такого як Дітар, ще не народила жінка! І навряд чи народить.

– Пробачте мого сина. – Старий торговець постарався зам'яти незручність. – А що скажуть люди, що прийшли з тобою, Дітар? Їм теж буде досить десятка монет?

– Поважний, ти говорив, що знаєш нас – ченців. Не примушуй нас сумніватися в твоїй мудрості. – Агіас широко посміхнувся. – Що для нас золото? Що для вас знання?

– Так-так. Звичайно. Якщо ви знімете свої мантиї, то я зможу провести вас на турнір, як свою свиту. Що ви ще хочете дізнатися від мене?

– Магуран. Що це за воїн, що з ним ніхто не може впоратися?

– Це – дух смерті у вигляді людини. Проте – це все ж людина. Жива. З плоті, і в жилах його тече червона кров.

При цих словах Дітар трохи пожвавився.

– На одному з турнірів одному воїнові вдалося подряпати руку Магурана мечем. Бій відразу зупинили. Тепер же цей воїн знову виступатиме на турнірі і, якщо в першій сутичці він зійдеться з ...

– ... Ваші шанси на перемогу вирости. – Дітар знову подав голос. – Повторю – я отримаю перемогу, отримаю свої монети, а ви отримаєте ваше золото і весь виграш.

– Домовилися, чернець. Ви – мої представники на турнірі.

– А твій єдиний син – гарантія твоєї чесності. – Мріадр встав, даючи зрозуміти, що розмова закінчена. – Ти отримаєш його разом із золотом за перемогу Дітара. Назви лише ім'я бійця, що наніс рану Магурану.

– Легеза. Його ім'я – Легеза.

Майже одночасно Дітар і Агіас спіймали себе на однаковій думці "Легеза, відмінний воїн, який зробив Ашоку імператором".

Глава 32

"Не бійся люті дикого звіра – побоюйся лагідної посмішки хитруна".

Заповідь Тридцять друга. Кодекс Братства тибетських ченців.

– Ти щось не домовляєш, шановний. – Агіас намагався говорити, якомога лагідніше, але від цього його голос ставав тільки зловісним. – Що тебе турбує?

Старий переглянувся зі своїми супутниками.

– За пару хвилин до того, як ви увірвалися, нам доповіли, що Легезу заарештували, і він зараз знаходиться у в'язниці, вчора цей воїн влаштував бійку в одному закладі. Тепер його чекає суд і, в кращому випадку – кілька років ув'язнення і штраф.

– А що ви задумали?

– Золото. Золото вирішує все в цій країні. Треба заплатити, щоб його не випустили на турнір.

– Нам цей Легеза... – Промовив Дітар задумливо.

Агіас виступив трохи вперед:

– Краще мати союзника на волі, чим суперника у тюрмі. Якщо ми звільнимо його, то мені вдасться з ним домовитися.

Відвівши Дітара убік і давши знак Агіасу наблизитися,

Мріадр заговорив пошепки:

– Діти мої, невже ви думаєте, що Книготорговець збирається розлучитися з монетами так легко? Можливо, він покаже їх, але не віддасть! Тому і Легеза у в'язниці. Такий умілий воїн та авантюрист, як Легеза, нам дуже знадобиться.

– Добре. Ми звільнимо Легезу. – Сказав Дітар рішуче і поглянув у бік торговців. – Тут кожна тюрма – прохідний двір!

– Він поки що в "ямі", при казармі місцевої охорони. Вранці його переведуть у міську в'язницю. Звідти вам його вже не звільнити.

– Тоді – вперед! Не втрачатимемо час. Мріадр, поклич всіх, хто залишився в готелі – ми не станемо більше розділятися.

– Тарсіша, ти не втомилася? – Дітар стурбовано дивився на обличчя дівчини, що потемніло від переживань і безсонних ночей. – Нас чекають дуже важкі і небезпечні бої, може, ти відправишся в готель? Тебе супроводжуватимуть, якщо ти хочеш.

Очі Тарсиши блиснули образою.

– Ти думаєш, що я можу стати на заваді? – Різко запитала вона.

– Ні.

– Тоді – про що розмова? – Тарсіша відвернулася. – Є план, як проникнути в середину?

Вони стояли в тіні якогось занедбаного напівзруйнованого будинку на околиці міста. Тут і там, навколо невисокої стіни казарми, не показуючись на світло, чекали сигналу ченці. Агіас з Мріадром склали план нападу. Вони якраз покинули будівлю, і підійшли до Дітара.

– Місцеві стражники – безтурботний народ. – Агіас був майже розчарований. – Стіни невисокі, веж навколо казарми немає, в дозорі стоїть лише чотири людини. Я не знаю, скільки людей в середині, але, схоже, що не багато. Ми легко з ними впораємося.

– Що ж, вперед. Тарсіша, ви з Надішею і Мріадром прикриєте нас і, якщо хтось вийде з казарми – не дайте йому піти або подати сигнал.

Як і припускав Агіас, шестеро ченців безперешкодно проникли в казарму через огорожу. Відразу за огорожею стояв приземкуватий будинок і кілька побутових складів. Всі будови майже нічим не відрізнялися від звичайних міських, хіба тільки одна, вона мала стіни товще, та вікна більше були схожі на бійниці. Посеред двору, ченці побачили чотири ями з закритими згори ґратами. По знаку Агіаса ченці заблокували двері і саме вчасно: звідти вийшла жінка з відром в руках.

Вона навіть не встигла закричати, як один чернець затиснув їй рота, а інший вихопив з руки відро.

– Де Легеза? – Шепіт Агіаса, пролунав у її вуха. – В ямі? Жінка заплескала віями, і помацала шкіряний мішечок на своєму боці. Тут же Агіас зірвав його і витягнув звідти

зв'язку ключів.

– Ось і добре. А зараз тобі відкриють рот, і ти скажеш, скільки людей в середині. – Кинджал блиснув у очей служниці одночасно з тим, як утримуючий її чернець ослабив хватку.

– Шестеро. Вночі інші стражники в місті. Приходять лише вранці. Не вбивайте, прошу.

Агіас дав знак, і двоє ченців прослизнули в середину.

– Відкривай яму – у нас немає часу на сюрпризи.

Дітар у цей час оглядав двір. Одна яма була порожня, інша ж була, мало не доверху наповнена якимись каліками і обідранцями. Звідти доносився сморід немитих тіл і людських випорожнювань. Третя і четверта ями були накриті до половини важкими бичачими шкурами. Заглянувши в одну, Дітар побачив несподівану картину: на чистій підлозі була розстелена широка рогожа, на якій спав, закинувши руки за голову, високий ставний чоловік у багатому одязі.

Навіть, незважаючи на сутінок, було видно, що це мало не вельможа – доглянуте волосся обрамляло біле обличчя з гарною бородою і вусами.

Дітар чомусь згадав татуювання на спині Ханоя – "**Стра-ху немає**", і він на мить замислився. "У цієї людини, мабуть, страху дійсно немає".

Агіас підійшов з ключами.

– Це Легеза. – Сказав він, нахилиючись над замком.

– А це – Іріда. – Пролунав мелодійний жіночий голос з

сусідньої ями.

– Закрий свого рота. Це не твоє ім'я. – Легеза солодко потягнувся і розплющив очі.

– Ну і що, воно мені подобається. – Посміхалася дівчина. Легеза продовжив перепалку з дівчиною:

– Мене взагалі не цікавить чуже: ні життя, ні думка.

– А ти мені подобаєшся! – Грайливо розпливлася вона в посмішці.

– А ти мені не подобаєшся. Знову висиш на ґратах, навіщо тренуючи свої м'язи перед стратою? Тренуй свій рот бути закритим. А що тут треба цим чорним примарам?

– Не знаю, дурень. Ти перейшов дорогу Книготорговцеві. Це тебе стратять, а мене чекають каторжні роботи. Так що я цілком зможу втекти. Змогла б, якби ці привиди не забралися сюди. А тепер усіх, хто залишився, точно стратять.

– Ми прийшли за тобою, Легеза. – Дітар був здивований діалогом ув'язнених і дав знак Агіасу подивитися сусідню яму. – Пора вирушати на турнір – на зустріч із Магураном.

При останніх словах в'язень одним рухом схопився на ноги і підняв голову.

– Чудово, "хто б ти не був", заради цього я піду з тобою!

– Це ченці, Легеза! – Знову пролунав жіночий голос. – Я пішла б з ними просто заради цікавості. Але зараз – врятуйте мене від смерті, ченці! І я вам колись знадоблюся... чимось.

– Агіас, звільни її, подивимося, чим вона нам зможе згодитися, – Дітар нетерпляче подивився на двері в казарму,

звідки вийшли два ченці. Один демонстративно витирав меч якимось сукном. Часу залишалось мало.

Переодягнуті в місцевий одяг ченці і дівчата заходили на територію притулку в супроводі торговця, його сина і поважних представників провінції. Легеза йшов, закривши обличчя строкатою хусткою.

– Нічого їм завчасно витріщатися на мене. – Сказав він. Іріда виявилася милою і товариською жінкою, чим відразу викликала до себе прихильність Тарсіши. Надіша все ж трималася насторожено. Ченці і дівчата грали роль слуг торговця і його воїнів. Під одягом у кожного було зручно сховано зброю – найменші кинджали і металеві ножі. Зброю бійцям видавали безпосередньо перед поєдинками, а важкі мечі і списи мали право носити тільки стражники.

Тарсіша розглядала Легезу і зважилася на питання:

– А тобі доводилося просто вбивати?

– Захищаючи своє життя або честь?! – Неоднозначно відповів чоловік.

– Заради чого ти вбивав? – Запитав Дітар і посміхнувся циганці, немов показуючи, як правильно ставити питання.

– Заради життя. – Розкусив його "вміння" Легеза.

– Свого? – Продовжив Дітар.

– Так, рятуючи себе. – Прозвучала відповідь.

Тарсіша продовжила, неначе іншого часу та можливості для цього, могло не надатися:

– Ти особисто вбивав?

– Захищаючи своє життя. – Продовжував він свою гру, і чекав наступний "хід".

Легеза здавався небезпечним, починаючи від його виду і статури, закінчуючи діалогом і вмінням поводитися.

– Як у тебе це виходить? Абсолютно немає емоцій!

– Емоції, це вогонь, що поїдає душу, серце і розум. Спочатку людина повинна вбити щось у собі, щоб потім почати вбивати інших.

– Ти говориш про такі речі, і навіть оком не кліпнув.

– Якщо ти прийняла рішення вбити людину, не слід винаходити обхідних шляхів. На моєму шляху найголовніше – мета. – Розпізнавши гру дівчини, вже холодно вимовив Легеза. – Тому краще відразу кинутися на ворога.

Дітар продовжив:

– Перемогу отримає той, хто витерпить більше, ніж його супротивник.

На що Легеза теж знайшов, що сказати:

– Іноді людина буває мертвою задовго до своєї смерті.

– А ти живий? – Не вгамовувалася циганка.

– Всесвіт залишає мене жити, тобто мені призначено щось ще. На мене робили замаху так часто, що для мене це стало рутинною буденністю.

Надіша та Тарсішею переглянулися. Легеза здавався їм дуже дивним і хитрим. Особливо їм не подобався захват, з яким цього вбивцю слухала Іріда.

– Людей, чіє ремесло вбивати, ми називаємо найманцями. – Сказала Іріда в спину Легезі.

І навіть на це у нього була готова відповідь:

– Найманець, як правило, це людина без минулого.

Іріда продовжувала сміятися над тим, що відбувається:

– За такими людьми, як ти, тягнеться брудний шлейф слави вбивці, готового за винагороду битися під чужим прапором.

Жінка, здавалося, смакувала слова, тим самим надаючи їм інше значення і похмуру зловісну красу. Легеза промовчав. Але на його обличчі читалося, що він давно помер, відразу після того, як зрозумів, що йому ніхто не потрібний.

– Не можна сказати, що він шукає смерть, але він чекає її. – Відповіла Іріда, обернувшись до циганки.

Вони вже були біля великої дороги, Дітар підійшов ближче до Легези і продовжив:

– Ти особисто знайомий з Книготорговцем? – Несподівано запитав він Легезу.

– Так, звичайно.

– Хто тобі допомагає?

– Я сам приймаю рішення та їх виконую.

– Так ти знаєш, як знайти Книготорговця?

– Звичайно, знаю! – Вигукнув Легеза. – Навіщо його шукати? Він буде тут, на турнірі.

– Книготорговець наш ворог. Ми допомогли тобі втекти, а ти допоможеш нам його знищити. – Твердо сказав Дітар.

– Звичайно ж! Звичайно ж, допоможу! – Саркастично відповів Легеза. – Такі люди як я, на слова відповідають діями. Але про допомогу, я вас не просив.

– Якщо є загальний ворог, що заважає нам об'єднатися? – Заперечив Агіас.

– Я піду з вами. І допоможу вам, але натомість зажадаю послугу – коли все закінчиться, я відвідаю ваш храм. – Раптом погодився Легеза. – Я мрію побачити ваш Монастир.

Дітар погодився:

– Угода ченця. Я готовий на виконання ваших умов.

– Де твоя зброя? – Запитала циганка і озирнулася на всі боки.

– Я сам зброя. – І він показав свої руки. – Руки – ця зброя, яка, завжди при тобі. Я слухаю, як суперник дихає. Перед атакою треба затамувати подих і підходити до нього ближче, щоб він не зміг розмахнутися. – Легеза зробив крок вперед, чим перегородив їй дорогу, і наблизився настільки близько, що зміг би її поцілувати.

Іріда підштовхнула їх йти далі і дзвінко засміялася. На що Тарсіша її запитала:

– Ти завжди така весела?

– А ти заглянь до мене в душу, здохнеш від болю. – І її посмішка була під стать її сміху – не радісною, а якоюсь холодною, злою.

– Розкажи нам, за що ти потрапила у в'язницю, Іріда. – Запитав Дітар – Тільки не бреш.

– Навіщо мені брехати? – Підвівши брову, обурилася Іріда. – Ми просто грали.

Дітар питально подивився на неї: жінка зітхнула, як дитина, що провинилася і сказала:

– Я просто почала стріляти по них з лука, от і все. Я дуже не люблю, коли мене викрадають з мого будинку. А потім "яма" і ще цей. – Жінка кивнула убік Легези.

– Ха! Я всього лише бійку затіяв, а ти – вбивство!

– Я вбила работорговця, що викрав і продав мене! Але я не змогла зробити це тихо, тому довелося вбити і всіх його людей. Для мене, немає вищої насолоди, чим бачити вмираючого ворога, який ще нещодавно намагався мені зашкодити.

– Говорити про це без єдиної емоції. Так холоднокровно і байдуже! – Голосно відповіла Тарсіша їй в очі і відійшла сторону.

Легеза звернув увагу на Агіаса, який дуже пильно роздивлявся його, немов хотів зрозуміти цю "виставу". На що він сказав ченцеві:

– Хлопець, я п'ять років провів там, де ніхто не грає в глядалки, перед тим, як вбити людину.

Агіас зрозумів, що Легеза тепер звертається до нього:

– Під час чергової сварки, мені прокричали "І щоб очі мої тебе більше не бачили", довелося їх виколоти. Не вмію я людям відмовляти.

– Розкажи нам про турнір. – Вирішив змінити тему роз-

мови кантрі чернець.

– Нікого не бійся, вони такі ж люди, як і ти. Я ніколи не знаю, який з боїв стане для мене останнім, тому щоразу, коли я виходжу битися, я виходжу, як в останній.

– А про арену, що скажеш?

– Існує два виходи з арени: вихід життя і вихід смерті. Через один виходять переможці, через інший виносять мертвих. – Очі у нього заблищали від збудження. – Побачите, скільки людей сьогодні прийде на видовище! Більшість мріє якщо і не розбагатіти, то хоч поживитися на поєдинках.

– А що нам допоможе?

– Ти ніколи не повинен повертатися обличчям до світла. Це поганий знак. Сонце повинно світити під час бою тільки в спину. Треба враховувати напрям вітру, ти не повинен допускати, щоб вітер дув тобі в обличчя.

Всі уважно слухали настанови по дорозі до арени, а Легеза продовжував:

– В деяких ситуаціях все залежить від твоїх рук. Вони повинні стати шматком металу. Зробити такий захват, щоб людині після цього жити не хотілося.

Тарсіша не встигла поставити своє питання, як пролунав удар дзвону, що сповіщав про швидкий початок турніру.

Дійсно, трибуни швидко заповнювалися, прагнучими видовища людьми. Більшість були чоловіки.

– Вони відчують смерть, що наближається, – свою або

вашу.

Перед виходом на арену кожна свита готувала своїх бійців: робили їм масаж, натирали спочатку льодом, щоб м'язи прийшли в тонус, потім – олією.

Секрет правильного керування народом був відомий ще в давнину: треба давати людям хліб і видовища. По центру фортеці була арена, навколо якої знаходилися лучники, що охороняли глядачів від нападу звірів або бійців. Задня стіна фортеці була не такою високою, і на ній не було веж, а лучники і варта були спрямовані у бік основних воріт так, що задній двір був практично поза полем їх огляду.

– Дивиться. – Сказав Агіас. – Як це не розумно. Вмілим воїнам дуже легко проникнути сюди або штурмувати це місце з тилу.

– Може тому, що тут містяться і б'ються – раби? Вони давно припинили спроби чинити опір долі, знаючи, що їх чекає одне – негайна показова страта. А тут є шанс вижити – вирвати свою перемогу, вигризти і отримати волю, що п'янить. Поки людина не заглянула в очі смерті, неможливо сказати, на що вона здатна заради життя.

Есін і Надіша про щось розмовляли осторонь. Тільки тепер Дітар звернув на них увагу, йому стало незручно, що він занадто занурився в місію, забувши про друзів.

– Мені належить битися з кращими бійцями і з самим Книготорговцем.

– Ти боїшся? – Запитала Тарсіша, заглянувши в очі Діта-

ру.

– Ні. Страху немає. – Посміхнувшись, відповів Дітар. – Не хвилюйся і не сумнівайся в мені. Якщо ти зі мною, це означає, що я виживу в будь-якій сутичці, і витримаю будь-яке випробування. Пора виходити на арену.

Раптом Легеза піднявся зі свого місця, розпрямив плечі і, дивлячись в очі Дітару, розсміявся.

– Я воїн, у мене є досвід участі в таких змаганнях і я не боюся смерті. Мене вона не лякає, як не лякає і все, що з нею пов'язане. Це означає, що я не страшуся загинути і в рівній мірі не боюся вбивати. – І додав ченцям. – Та ви взагалі розумієте, що хочете неможливого? Вона залишається непереможною вже багато років поспіль, немов вона має надприродну силу.

– Кто вона? – Запитав Агіас. – Нарешті ти почав говорити. Магуран – жінка?

– І не жінка вона зовсім, а якийсь демон. Книготорговець не поставить на кон "ваше" золото, якщо не буде впевнений в перемозі свого бійця. Це даремна гра. Ви марно її затіяли.

Легеза лукаво подивився на Дітара, і відповів:

– До зустрічі на арені.

Глава 33

"Мудрий не той, хто щось довів, а той, хто знає правду не стане сперечатися". Заповідь Тридцять третя. Кодекс Братства тибетських ченців.

Вони вийшли на, залиту сонцем арену, під тріумфуючий рев натовпу. Торгівець зі своїми друзями, сином і дружинами – попереду, Легеза та Дітар – за ними, Мріадр, Есін і дівчата при кінці. Ченцям на чолі з Агіасом, було доручено під виглядом глядачів, зайняти місця ближче до трибуни, де розміститься Книготорговець і чекати умовного сигналу.

Звикнувши до яскравого світла, друзі помітили ще одну групу, таких саме учасників дії, на протилежній стороні арени. Там ціла багатодітна сім'я, близько десятка слуг і служниць, супроводжували величезного чорношкірого воїна. Всі були одягнені з кричущою розкішшю, що викликало кепкування і свист з трибун. Прямо по центру великої круглої арени височіла купа зброї різного виду. Короткі і довгі списи були складені в піраміду, мечі та кинджали встромлені прямо в пісок, щити і шоломи звалені просто на купу.

На трибунах творилося щось неймовірне: люди сиділи, мало не на головах один у одного!

– Я таке вперше бачу. – Легеза з цікавістю озирався. –

Стільки народу! Розщедрився Книготорговець, але чому зброю не видають? Що – самим вибирати?

Люди свистіли і кричали не зупиняючись. Тут і там спалахували колотнечі за кращі місця. А на самому верху три ряди воїнів у панцирях, з мечами і щитами в руках, оточили простору трибуну для високопоставлених гостей.

Друзі ближче стали один до одного. Син торговця озирнувся і підбадьорююче кивнув у бік арени та трибун.

– Ми так довго цього чекали! Зараз Книготорговець введе свого бійця, а потім на трибуну вийдуть організатори.

Але спочатку заповнилася трибуна для високих гостей. Якщо так можна сказати – "заповнилася". Побачивши тих, хто туди ввійшов, у Дітара і Агіаса завмерло серце, Мріадр і Надіша переглянулися, відчай явно читався по їхніх очах. Четверо, в чернечих мантиях зайняли перший ряд. За ними вийшли дві дюжини воїнів, чиї закриті обличчя сірим покриттям і зброєю, видавали в них найманих вбивць. І майже відразу ще шестеро воїнів – вбивць завели пов'язаного Агіаса.

Не встигли друзі відійти від здивування, як почесне місце на трибуні зайняла людина у нифритовій масці, від ніг до голови оповита у білу одежу. Його супроводжувала жінка – воїн, так само як і він – у масці. В ній всі впізнали відому Магурану. З ними – четверо слуг. По знаку Книготорговця, а це був саме він, затрубили горни, народ замовк і за тих. Будь-який рух на трибунах припинився. Напруга досяг-

ла свого апогею. Всі завмерли, і в цій тиші пролунав голос Книготорговця.

– Ласкаво просимо в мій світ, ченці і прекрасні дівчата! Я вас давно чекаю. – Чоловік у білому сів на своє місце, і вмить його оточили шість воїнів, беззвучно оголивши короткі мечі з довгими рукоятями. Інші взяли в руки короткі луки і вклали в них по стрілі. – Як бачите, у вашу честь мені вдалося зібрати безліч народу. І я запросив вашого друга скласти мені компанію.

Слово "народ" у вустах Книготорговця прозвучало відверто принизливо і зухвало. Він продовжив.

– Навіть не намагайтеся напасти на мене – першим загине цей кантрі чернець, а потім – усі ви. Втім, мало хто з вас залишиться сьогодні живими. Вам же, поважні гості, хто привів своїх бійців на арену, скажу – мені вас щиро шкода! Шкода, що довелося заманити вас у це місце, але гра зайшла занадто далеко, і мені доводиться йти на суворі крайні заходи. Кому повезе – той збереже життя.

Книготорговець встав і продовжив:

– Слухайте всі! На арені стоять мої вороги і це ваш шанс! Я даю всім шанс – перемогти їх і вбити, або загинути. Зараз відкриють ворота. Хто через хвилину залишиться на трибуні: чоловік або жінка буде вбитий! За голову Дітара нагорода – тисяча монет! За голову одного з бійців нагорода п'ятсот монет! За будь-яку голову – сто монет! Той, хто через чверть години, буде без голови в руках, залишиться без

своєї! Для народу зброя – біля входу, для тих, хто на арені – по центру. Коли я опушу руку, можна починати веселощі.

– Він гратиме з нами, поки не набридне. – Легеза здавався занадто незворушним у той час, як всі присутні остовпіли від подиву і страху. – Не ворушиться до помаху руки.

Не встиг він договорити, як у сина їх покровителя не витримали нерви, і він кинувся вперед до зброї. Ніхто навіть не встиг зрозуміти, що сталося, як юнак вже лежав із стрілою в горлі.

– Я ще не дозволяв веселитися! – Порив гарячого вітру через гробову тишу доніс до всіх гучний голос Книготорговця.

Легеза обернувся до ченців:

– Тепер ви мене слухатимете? Щоб ми могли перемогти, кожен повинен чітко виконувати мої накази. Ми з Есіном біжимо вперед – не до зброї, а напереріз суперникам, а ви всі озброюйтеся. – Гучний шепіт Легези встромлювався в мозок немов голки. – Дівчата нехай хапають щити, а чоловіки – мечі.

Тарсіша поступово розуміла те, що відбувається:

– А тут більше хороших чи поганих людей?

На що Легеза відразу ж дав їй відповідь:

– Не важливо, хто навпроти. Важливо хто поруч. Я не ба-зіка. Ви знаєте, що я роблю. Як тільки все почнеться, ми не ділитимемо їх: на хороших і поганих. Хапайся за зброю, і діли їх на голови і тулуби. Хочеш допомогти Дітару, слухай

мене, і роби те, що я кажу. Ми впораємося.

Помах руки, і десятки людей посипалися через загородження трибун прямо на арену. Легеза в одну мить, влучним ударом кулака, вже поклав воїна, що прагнув раніше за всіх дістати зброю, і одразу вступив у сутичку ще з кількома бажаними вижити.

Книготорговець розглядав Агіаса. Дивився він досить уважно, немов оцінював його. На що Агіас не витримав і сказав:

– Свобода – це право вибору.

– Що ти там сказав? Ти хоч розумієш, в який час ти прийшов? Свобода сьогодні це можливість робити те, за що тобі нічого не буде. І всі вже змирилися. Подивися на арену! Вони вже впевнені, що не вільні. Тепер вони повинні її заслужити. Служити! Ти розумієш? У них тепер є сенс життя. Подивися на них: вони хочуть служити. Служити. – Наступним рухом Книготорговець показав Агіасу, що він може приєднатись до того, що відбувається.

Ченцеві віддали його меч, і той миттєво понісся на допомогу – він не біг за натовпом до воріт, а просто сплигнув на арену. Це був прекрасний стрибок з великої висоти. Злість – це стан, коли руки зі зброєю працюють швидше за мозок.

Дівчата вже бігли до щитів, за ними Мріадр з Есіном, і до них вже кульгуючи наближалися кілька "глядачів" з трибун.

– Тримаємося разом! – На арені стояв Дітар – командир

вартових Білокам'яного. – Ковалі! Хапайте по два мечі! Торговці – захищайте жінок! Знайдіть їм луки і стріли!

Не зупиняючись, Дітар пройшов крізь тих, що кидалися на нього, залишивши на піску їх тіла, що лише корчилися. На арені, вже щосили кипів бій. Дітар попадав точно в ціль. Супротивники скрикували і падали. На відміну від ченця, нападаючі, свої почуття контролювати не вміли. Лють губить точний розрахунок. З воріт, що відкрилися, продовжували висипатися десятки людей з одним бажанням – вижити і "розбагатіти". Біля тіла, поверженого Легезою воїна, вже утворилася тиснява.

Час від часу лунав чийсь тріумфуючий крик, над натовпом підіймалася рука з відрізаною головою, але крик відразу перетворювався на передсмертний стогін і хрип, а голова зникала в десятках протягнутих до неї рук.

Перевагою загону ченців була їх взаємодопомога один одному. Вони одразу розподілили свої ролі: Дітар і воїни пробивалися крізь натовп, ковалі, орудуючи важкими мечами, кожен удар яких означав чиюсь смерть, прикривали їх з флангів. Торговці, отримавши від дівчат щити, стримували натовп, захищаючи тил загону. Іріда і дівчата, передавши щити, вихопили кинджали і добивали тих, кому вдалося прорватися. Дітар та шестеро ченців, йшли клином, до все ще відкритих, набагато менших, воріт під трибуною.

Легеза зник у натовпі. Крики, верески, стогони та хрипи змішалися в якусь дику пісню смерті. Агіас разом з Дітаром

проривалися. Він пам'ятав, як у Монастирі, на тренуваннях у Тигровому селищі їх вчили : "Людину не можна перемогти, якщо він точно цього не хоче. Вбити можна, а перемогти ні! Майстрові бойових мистецтв, не треба щось особливо доводити, тому було досить одного – двух ударів, щоб людина померла. Якщо після удару людина не впала – це не удар, будь уважним, зберися".

Почувся хрускіт хребців, і у цей момент Легеза виліз з-під кількох мертвих тіл. Мабуть вони всі виявилися без зброї, і битва перейшла в боротьбу. Дітар подав йому другий меч.

– Дякую, але я і сам зброя.

Загін вже майже був у мети, як ворота, пронизливо закрипівши, почали закриватися. Пастка! Різко розгорнувшись, ченці змінили щитоносців. Нападаючі не чекали атаки, і десяток їх відразу впали під ударами кинджалів і мечів.

– Голови! Я хочу бачити голови! – Голос Книготорговця заgrimів над ареною. – В кого в руках не буде голови – тому смерть!

У відповідь пролунав дикий рев натовпу. Люди кинулися до трупів, прагнучи скоріше відрізати від них страшні призи.

– Все назад! До воріт! – Виставивши вперед щити, Вміло працюючи мечами та кинджалами, загін твердо тримав позицію біля воріт.

– Дітар! Ворота! Біжимо!

Два голоси одночасно досягли вух Дітара: Легеза і Агіас із скривавленими мечами в обох руках стояли в напіввідкри-

тих воротах. Всі розгорнулися і кинулися в рятівні двері. Лише Дітар і ще двоє бійців відступали обличчям до ворога. Чернець ще встиг побачити, як жінка з божевільним поглядом і відсіченою в сутичці рукою, іншою намагалася відрізати голову якомусь, що бився в конвульсіях нещасному. І тут же влучний удар меча, позбавив її власної.

Під натиском друзів, ворота закрилися, засуви з брязкотом ввійшли в пази, і вони опинилися в широкому коридорі. Всі голосно видихнули. Тарсішу знудило.

Дітар озирнувся навкруги. У напівтемному приміщенні стояли, важко дихаючи, його старі і нові друзі. Схоже, ніхто не був серйозно поранений, але безумство бою перекосило обличчя у всіх. Але небезпека ще не минула. На щастя, не один Дітар це усвідомлював.

– Всі за мною! Нам ще треба дістати Книготорговця.

На голос командира відразу відреагували Агіас, Легеза і Мріадр. Вони змусили загін вишикуватися в бойовому порядку до виходу.

– Не варто шукати того, хто сам прагне до зустрічі! – Коридор освітлився смолоскипами, що спалахнули з обох боків. Їх тримали в руках ті самі воїни -вбивці в сірому. А в центрі стояв сам Книготорговець. Поряд з ним – Магурана в повному озброєнні. Факела розгорілися, а разом з ними спалахнула і лють в очах Мріадра.

– Зніми маску, зрадник! – Старий коваль Мріадр зробив крок вперед. – Я все одно тебе впізнав!

– Мудрий не той, хто довів щось, а той, хто знаючи правду, не став сперечатися. Чи не про це ми з тобою говорили при нашій останній зустрічі, коваль? – Запитав Книготорговець. – Я звичайно ж її зніму. Тепер вона мені вже ні до чо-го. Давайте вийдемо на арену – впевнений, що там вже все закінчилося. Відкривайте ворота.

Не зводячи очей з ворога, Дітар підняв руку. За його спиною знову пролунав брязкіт засувів, що тепер вже відкриваються, і скрип воріт. Яскраве сонячне світло потрапило в темний коридор. Мружившись від сонця, загін вийшов на арену. Від побаченого там, Тарсішу негайно знудило. Навіть знаходячись у полоні в канібалів, вона не бачила таких слідів божевільної людської жорстокості!

Купи обезголовлених людських тіл громадилися тут і там. Величезна купа голів лежала прямо по центру. Жовтий пісок лише іноді проявлявся маленькими острівцями на суцільно-му килимі кривавого місива, що покривало арену. У бічної трибуни стояли десятка два вцілілих учасників цього безумства. Їх охороняли воїни – вбивці. Одного за іншим "переможців" виводили в центр площі і швидко оглядали. Міцних чоловіків відводили убік. Поранених і жінок ставили окремо. Хвилина, і їх голови полетіли до загальної купи. Тарсішу знову знудило.

– Хорошу подругу ти собі вибрав. – Трохи глузливо вимовив Книготорговець. – Після всього пережитого вона досі не може звикнути до смерті?

Він стояв у оточенні охоронців, під захистом Магурани, і Дітар розумів, що кинувши загін у атаку зараз, він згубить всіх. Не було навіть малої надії на успіх.

– Зніми маску, Кіан, досить грати в ці ігри, – Мріадр прийшов на допомогу Дітару. Він дістав свій список і демонстративно порвав його. На це всі звернули увагу.

– Ах, так. Маска... тепер вона не потрібна. – Книготорговець зняв нефритовий захист і, тримаючи її в руці, повернувшись до ченців гарне, благородне обличчя.

– Кіан? – Чоловік був дуже сильно схожий на Главу Братства. Дітар не міг повірити, і згадав татуювання на руці Авраала. Але риси обличчя Книготорговця говорили краще за слова. – Брат Авраала?!

– Гадаю, нам варто поговорити в іншому місці. – Книготорговець не відреагував на вигук Дітара. Магурана хотіла було теж зняти маску, але Кіан її зупинив. – У мене до вас справа, і дуже серйозна. Інакше я не влаштував би всю цю виставу. Зараз вас відведуть до лазні, але там прошу не затримуватися, а поспішити до мого будинку, сьогодні він недалеко звідси. Там я все вам викладу і зможу відповісти на ваші питання. На деякі з них. – Уточнив він.

Знесилені фізично і емоційно люди, опустили зброю. Вони програли, і перемога Книготорговця була очевидною. Всі дивилися на Дітара, чекаючи наказу, але в очах усіх, без виключення читалося благання про припинення бою.

– Ми йдемо з тобою. – Дітар насилу вимовляв слова. – Дай мені слово, Кіан, що мої супутники не постраждають.

Книготорговець з цікавістю подивився на ченця, в його посмішці оголилися два ряди сліпуче – білих і гострих, як у шакала зубів.

– Навіщо мені давати тобі слово, чернець? Я можу робити з вами все, що захочу. Можу всіх вас просто вбити або взяти в полон. Невже ти не зрозумів, що тільки сталося? Я пожертвував майже всіма своїми людьми, що покорялися одному моєму погляду, заради того, щоб ви виявилися зі мною за столом перемов. Невже цього не вистачає, щоб зрозуміти вашу важливість для мене? Йдіть, приведіть себе до ладу, вам дадуть новий одяг. Потім чекаю вас на серйозну розмову. Зброю можете залишити тут – ви скоро отримаєте своє.

Всі вимилися, одягнули чистий одяг і пройшли за слугами Книготорговця до його будинку. Там їх розсадили навколо величезного столу, заставленого всілякими стравами. Хазяїн не змусив себе чекати. Кіан ввійшов у супроводі Магурани та дюжини воїнів у сірому. З ним були і четверо в чернечому вбранні. Зробивши знак сідати, головний ворог Братства і брат його нинішнього настоятеля підняв кубок.

– Я не збираюся блищати перед вами красномовством. Те, про що я говоритиму, для мене – питання життя і смерті. Такого ж відношення я чекаю і від кожного з вас! Відповіддю на відмову в моїх проханнях буде нехайна смерть.

Слова вилітали, немов стріли з лука, – прямі, гострі, небезпечні. Погляд переходив від одного до іншого. Нарешті очі Книготорговця зупинилися на Дітарі.

– Зараз я знаходжуся в двох кроках від своєї головної мети або... від смерті. Тому і говоритиму коротко і чесно. Я дуже зацікавлений в вас, як у загоні бійців, здатних допомогти в досягненні моєї мети. І не бажаю, щоб ви витрачали час і сили на з'ясування тих або інших подій, я сам все вам розповім.

Книготорговець осушив свій кубок і сів. В гробовій тиші він продовжив:

– Ці четверо ченців, зрадили ваше Братство. Я, ніколи не був зрадником, і таких не потребую. – Кіан лише злегка повів поглядом убік і четверо в чорних мантиях впали обличчями на стіл. В потилиці у кожного стирчали металльні зірки – зброя вбивць сходу. Одразу слуги, що невідомо звідки взялися, підхопили вбитих під руки і винесли із залу. Не встигли всі здивуватися або злякатися, як Книготорговець продовжив.

– Легеза. Нехай ти і жалюгідний найманець, все ж я ціную твої здібності і збираюся їх використати. В тому числі – вміння виживати. – При цих словах Кіан трохи нахилив голову у бік найманця, а той криво посміхнувся. – Проте тобі не обов'язково знаходитися тут. Тому – чекай всіх у готелі і не надумай втекти.

Тепер посмішка Легези стала ще кривішою і похмурішою:

– Мене взагалі не цікавить чуже.

– Щоб тобі не було нудно, мої слуги нададуть тобі вдовсталь вина і жінок. Іріда нехай йде з тобою і, якщо захоче, зможе розділити з тобою це свято життя.

– Зараз за столом залишаться лише ті, хто прийшов з Дітаром із Агарії. Іншим – відпочивати. Ви вже зрозуміли – якщо хоч на крок ви оступитися, смерть відразу прийме вас у свої обійми. В мене немає часу на вас.

Нарешті за столом залишилися загін агарійців, Книготорговець, Магурана і їх охорона.

– Агіаса я полонив прямо перед сутичкою на арені. Хвала творцеві, що наділив його мудрістю не віддати своє життя марно. В нього ранг вищий, ніж у вашого командира, так що думайте двічі, чий голос вирішальний. Не судіть і не виніть його. Як тільки я зрозумів, що він вам потрібний, я відразу відпустив його вам на допомогу. Його і Легезу.

Він говорив вже не так швидко, очі були напівзакриті, пальці теребили полу довгого одягу.

– Знаю, у вас багато питань, багато злості і претензій до мене. Так, я спалив Монастир. Мріадр, хочеш дізнатися, хто з твоїх друзів був боягузом? Там загинуло багато дорогих вам людей. Так, це зруйнувало чи поставило під удар ваші життя і вашу місію. Я це знаю. І про почуття свого брата теж знаю. Але! – Книготорговець підвівся. Поряд з ним встала Магурана, не знімаючи маску і зберігаючи мовчання. Голос його зазвучав знову владно і твердо.

– Я не виправдовуватимуся і не даватиму пояснення! Ви – воїни, Дітар – командир, Агіас – кантрі чернець, а Мріадр – мудра людина. Всі ви хочете отримати монети з "Ковчегу" і... не втратити при цьому свої життя. Можливо, на ваші життя вам і наплювати, але, хвала творцеві, у вас є щось більше. Так от! Що мені треба від вас. Мені потрібен меч Панадія! У мене є два, але мені потрібен третій! Один мій меч здатний поставити на коліна найгордіших.

Заради цього я пішов на все: вбив усіх своїх людей, настроїв проти себе всю Піднебесну імперію і сусідні держави. Я готовий на все, тому що з трьома мечами я поверну все в стократному розмірі. Чуєте, як багато раз я повторюю слово "все"? Дайте мені меч – я дам вам монети і відпущу. Не вірите? – Ваша справа! Можете відмовитися і загинути!

Я не даю обіцянок не нападати на ваші Монастирі та храми – я роблю те, що хочу. Я не обіцяю вам нагороди. Я з вами відвертий. Чи чесний я? – Не важливо. Важливо те, що у вас немає іншого виходу! Якщо ви не погодитесь, я заподію вам такий біль, що весь світ померкне у вас перед очима! Ви вже змогли переконатися в моїх здібностях! Дітар, подумай про Тарсішу! Мріадр – подумай про дітей! Агіас і Есін – вам теж є, ким дорожити! У вас не має іншого виходу!

Голос Книготорговця гримів під зведеннями, Магурана була готова вихопити кинджали, сірі вбивці подалися вперед. Дітар зрозумів – скажи він хоч слово, або зроби один неправильний рух – всі загинуть в одну мить, місія буде про-

валена, Братство опиниться в смертельній небезпеці.

– Ми згодні. – Промовив він спокійно. І, озирнувшись на свій загін, повторив голосно і чітко. – Ми згодні!

Кіан примружився і подивився на Агіаса – той підтвердив кивком голови. Здавалося, на цих словах усі затримали дихання. Потім плечі опустилися, дихання стало рівним, хтось із воїнів – ченців навіть зітхнув. Але це був Мріадр. Книготорговець відразу обернувся до нього.

– Не те, щоб я був радий – я знав, що ти погодишся, Дітар. Це не просто правильне, це єдине рішення, що міг прийняти відповідальний командир і закоханий чоловік. – Кіан говорив абсолютно без іронії. – Мене хвилюють ковалі. Я знаю тебе, Мріадр, і твою любов до дітей. Тому на час походу Есін і Надіша залишаться в мене. Мені потрібен меч Панадія, і ви мені його здобудете.

Агіас різко встав так, що стілець відкинувся на підлогу. Кіан зрозумів, що йому є, що сказати.

– Дітар! Не дозволяй собою маніпулювати!

Надіша і циганка навперебій заговорили, незважаючи на навислу небезпеку:

– Зрадникові не можна вірити! Де гарантії, що він виконає свої обіцянки?!

– Молодість, молодість. – Кіан жестом зупинив воїнів, що вже подалися вперед. – Ніяких гарантій – тільки здоровий глузд. Мені важливий меч і абсолютно не важливі ваші життя.

І знову благодушний тон змінився на холодну сталь:

– Мені потрібен меч! Не примушуйте своїх чоловіків страждати до кінця своїх днів від думки, на які муки вони прирекли вас! Замовкніть, жінки! Ти ж, циганка, будеш ще лютіше битися за мій меч і свого Дітара, думаючи ще і про подругу!

Агіас дочекався паузи, продовжив:

– Ми не залишимо своїх людей.

Есін, розуміючи, що зараз обговорюють долі їх з сестрою, вступився на Магурану, на її одяг, форму тіла, ніби про щось здогадувався. І вона вимовила:

– Чекаю. – На її очах блиснула посмішка. Вона повільно наблизилася до Есіна і зняла маску. – Що ж, коваль. Для тебе за цим столом приготовано особливе блюдо.

– Мірана? – У Есіна миттєво виступив піт на лобі. І у всіх перед очима промчали спогади міста Бролікона, все що пов'язане з цією дівчиною, від її "звільнення" і до того моменту, як вона вистрибнула у вікно. – Між нами нічого не було, особливо правди.

– Ти правий. Ви бачили рівно стільки – скільки я вам показувала. – І дівчина дзвінко засміялася.

– Досить! – Кіан зупинив те, що відбувалося. – Есін, щоб ти не задумав – передумай. Жінки взагалі-то здатні на все, особливо в двох випадках: коли є за що боротися і коли вже нема чого втрачати.

– Ми згодні! – Дітар встав і підняв руку. – Я даю слово

командира, і я відповідаю за кожного бійця зі свого загону. Якщо цей меч існує – ми його тобі принесемо. Якщо його немає – ми принесемо тобі докази. Якщо хтось: Есін, Надіша або близькі нам люди постраждають – я принесу тобі такі страждання, що навіть ти здивуєшся!

– Я чую слова чоловіка. Йдіть у готель і чекайте моїх вказівок. Я ж хочу пообідати в компанії своїх людей і... Есіна. Надіша може йти. І пам'ятайте: світло вважає, що воно швидше за всіх, але воно помиляється. Неважливо, як швидко летить світло – темрява вже на місці і чекає його. Не покладайтеся занадто сильно на когось у цьому світі, тому що навіть ваша власна тінь покидає вас, коли ви в темряві. Я – пільма! І я стежитиму за кожним вашим кроком! Йдіть!

Глава 34

"Будь вірний своїм братам. Справжня вірність пізнається лише у бою. Коло братів цінується дорожче багатотисячних армій ворогів".

Заповідь Тридцять четверта. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ранок сріблясто – сірим розсипом ліг на стару черепицю. Готель для іноземців наприкінці вулиці, мирно дрімав, прикритий пологими гілками і ясно-зеленим листям. Сонце все сильніше розливало приємне світло, немов перемагаючи в важкій сутичці з нічною пільмою. Світла ставало все більше, тобто ранок перемагав.

Залишки загону сиділи за столом, щоб поспідати і обговорити майбутній похід. Вони досі не могли прийти до тями після вчорашніх подій.

Дітар, Мріадр, Агіас, Іріда, Тарсіша та ченці – всі сиділи за одним столом. Вирішено було, щоб в обговоренні планів брали участь усі – не так вже багато їх залишилося, і кожен, хто вижив, був гідний довіри.

Як тільки слуги принесли гарячу їжу, і апетитний аромат рознісся по всьому першому поверху, з'явився Легеза. Вмить всі завмерли. Підійшовши до столу, він став поряд з

Дітаром і зарозуміло подивився на інших. Дітар припинив незручну паузу:

– Сідай, Легеза. – Коротко кинув він і звільнив для нього місце.

Легеза сів і демонстративно взяв велику миску з їжею. Впоравшись з сніданком, він заговорив:

– Я вам допоможу. – Нотки невдоволення ясно простежувалися в його голосі. – Але не поводьтеся так, ніби я ворог. Я вам вже допоміг. Можна сказати – врятував життя.

– Ти заманив нас у пастку! – Надіша і Агіас вигукнули одночасно. – Ти зрадив нас!

– Ні в якому разі. – Вже спокійніше заговорив Легеза. – Я ніколи не працював на тих, хто витягує мене з "ями" в своїх інтересах. До того ж, ви все одно пішли б на турнір, і Книготорговець заманив би вас у свою пастку, зі мною або без мене. А я вас все ж врятував, визнайте. І не тому, що ви мені сподобалися! Я хочу побувати у вашому Монастирі і навчитися тому, що вмієш ти, Дітар.

Ченці не могли не зрозуміти логіки в словах цього цинічного воїна. А той продовжував:

– Мені Книготорговець не "батько", та і будь він їм, я все одно б шукав особисту вигоду. Так що вам вирішувати: повернутися до вашого Монастиря побитими собаками, обдуреними цим авантюристом, або... чи продовжити гру. Результат гри неясний, але ми живі, наші мечі і кинджали з нами, а в руках ворога – наш... ваш друг Есін, син старого.

Мріадр, Агіас і Тарсіша під час цієї розмови постійно обмінювалися поглядами. Лише Дітар сидів, вступившись на столешню, з вирізаними на ній, не так давно знаками.

Легеза їв руками, і він був єдиним із присутніх, з прекрасним апетитом. Прожувавши черговий шматок, він звернувся до Мріадра:

– А чого ти мовчиш?

– А що мені говорити. Ти ніби все по справі говориш. Шукатимемо меч. – І гірко додав. – Три ковалі знали таємницю цих мечів, але двоє з них вже мертві.

Легеза відчув, як контролює обстановку в таверні і продовжив вже до Дітара:

– Так ти чого хочеш, виграти чи не програти?

– Не програти.

І Легеза дзвінко засміявся:

– Це не важливо, як можна виграти, або програти в грі, правила якої постійно змінюються, і змінюються не вами? Є лише один шлях. Домовитися між собою і встановити свої правила. Тоді і почнеться наша гра.

Дітар зробив кивок головою, він розумів, про що йде мова.

– Ви ведете життя боязких і ледачих хом'яків. Хіба ні? Які створили Кодекс, але грають за чужими правилами і не здогадуються, що найцікавіша гра: вигадувати свої правила.

– І чим же ти відрізняєшся від чорного натовпу? – Не могла стриматися Тарсіша. Гарячіша і емоційніша, ніж інші, ци-

ганка могла раптом спалахнути і не соромилася у виразах. – Чим ти відрізняєшся від тих, хто прийшов напиться крові, та ще і розбагатіти на цьому?!

Легеза відкинувся назад, і, спираючись спиною на стіну, знову заговорив – спокійно, як вчитель говорить з нетямущим учнем.

– Керування народом одночасно складна і проста наука: скільки б у світі не було доступних задоволень, скільки б бажань і капризів людини не було реалізовано, вона ніколи не зможе насититися. Весь життєвий принцип пожирача благоґрунтувався і ґрунтується на постійному очікуванні "хліба і видовищ". Мудрі правителі знають про це, і підживлюють цю людську потребу віками. Як говоритися: "Panem et circenses", моя дорога, "Panem et circenses"!

– Що це означає? – Запитала Тарсіша.

– Хліба і видовищ. – Відповів Легеза. – Людина слабка і вразлива в своїх бажаннях. Щоб успішно керувати, багато не треба. Я часто думаю про те, чи виросла людина духовно і чи далеко пішла від тварини? Твариною керують інстинкти, і вона ніколи не бере більше, ніж їй необхідно. Людина ж ненаситна у своїх потребах і бажаннях. А найцікавіша подія, яка дуже притягає людей – смерть. Якщо тільки це не їх власна смерть.

Як тільки, йдеться про їх життя – відразу починають волати про несправедливість, забувши, яку порочність творять самі. В цьому вся людина. – Легеза був сьогодні явно

в ударі. – Я бував на безлічі арен. І кожного разу, люди були одноманітні і непоправні. Кожного разу їм дають вибір – помилувати переможеного або вимагати його страти. І як ви вважаєте, що вони вибирають частіше?

– А ти? Для тебе, що таке потреба вбивати – бажання чи необхідність? – Різко запитала Тарсіша.

– Ні, у кращому разі – задоволення. Цим я і відрізняюся від "чорного" натовпу. Цим я відрізняюся від вас, що б'ються незрозуміло за що.

– На чому ж зіграв Книготорговець, щоб заманити тебе? – Подала голос Іріда.

– Можеш запитати в цього кантрі ченця. Я відчуваю, що відповіді він знає. – При цих словах Легези, Агіас підкинув голову. – Я збережу тобі час, а йому – нерви. Помста і ненависть! Я не в його владі, а в пастці своїх інтересів.

– Та годі. Вчора ми всі були на волосок від загибелі. А тепер мій син в руках зрадника.

– Живий! – Уточнив Легеза. – Гідну і швидку смерть треба заслужити. Деяким неодмінно необхідно померти в ганьбі і муках.

Мріадр ударив кулаком по столу, на що Легеза відповів:

– У мене є два правила. Перше – ніколи не вбивати без особливої на те причини. Друге – завжди можна знайти причину, щоб когось вбити.

– Потрібно, зробити все, щоб мій син зміг набути свободи.

– Що таке свобода для ченця?

– Свобода – це коли в будь-якій ситуації, ти можеш сказати, як "так", так і "ні". "Бійцями натовпу" на таких аренах стають військовополонені, раби чи люди, засуджені до страти, але, часто буває, що в битвах беруть участь і вільні люди. Всі бажають отримати грошенят. Раніше билися тільки чоловіки. Але згодом, щоб задовольнити натовп, якому завжди мало, а смерть швидко приїдається, стали випускати тварин, а пізніше і жінок. Смерть заграла новими фарбами. Бої стали довгими, почалися перерви в сутичках. Знаєш, навіщо?

– Можливо, щоб пощадити бійців? – Припустила Тарсіша.

Іріда розкрила рот, але Легеза, регочучи на все горло, зупинив її.

– Ти вчора була з нами на арені?! Прокинься! Щоб поміняти мокрий від крові пісок. Просто вчора Магурана не билася, тому пісок не міняли!

Всі були роздавлені, вчорашніми подіями і розповіддю Легези.

Легеза сидів на розі, спираючись на стіну спиною, і почував себе цілком вільно. Неквапом обстругав гострим ножом паличку, подлубався в зубах, скривився, сплюнув убік і знову заговорив.

– Ввійшовши до кімнати, я встиг почути, що ви тут обговорювали меч Панадія. – Примружившись одним оком, Легеза колупав у зубах вже нігтем, анітрохи не бентежачись. –

Я теж знаю про Панадія дещо, що могло б вам згодитися. Так про що ви говорили?

– Ми говорили про карту, яку знайшли в будинку Гармира, – ватажка "чорно копачів". В ній є згадка про Панадія. – відповів Дітар. Він намагався не звертати уваги на застережені гримаси і знаки, що подавала йому Тарсіша. Більше його хвилювала реакція Мріадра.

– Карта в тебе? – Кинув Легеза.

Дітар кивнув і Легеза почав розповідати:

– Панадій бився з воїнами Книготорговця, як міг. Коли будинок його був зруйнований, а навкруги стояв туман з пилу і потрібно було відступати, він демонстративно підпалив свій будинок, щоб нічого не залишити людям Книготорговця. Тоді він сказав: "Будинок ліг, а я ще живий". Після цього він рішуче зірвав з себе знаки влади. Він зник у цьому бою. Тіло його так і не знайшли. Кажуть, воно згоріло в пожежі разом із захисниками Монастиря.

Але, через час, пішли чутки, що скарби і меч останнього глави Братства, за якими полював Книготорговець, надійно сховані в підземних лабіринтах маєтку "Месмеризм", що означає – гіпноз. Звичайно ж, – Легеза усміхнувся, – Книготорговець влаштував там пошуки. Під покровом ночі, його люди, забезпечені всім необхідним від голови до ніг, копали і шукали, без сну і відпочинку. І, одного разу, наштовхнулися на щось схоже на підземний хід.

– Вони намагалися його дослідити? – З цікавістю запитав

Дітар.

– Авжеж нама-а-а-гались. – Протяжно позіхаючи, відповів Легеза і посміхнувся. – Пройти по ньому не надалося можливим. Як би це не здавалося містично – зведення не витримали і вхід у підземелля обвалився. Розкопки результатів не дали.

– І після цього пошуки припинилися. – Як би "про себе", в півголосу вимовив Агіас.

– Що означає припинилися? Як вони могли припинитися?! Хто не використовує всіх можливостей, той платить ціну. І ця ціна може виявитися дуже високою! Книготорговець вирішив, що вони вже близько до шуканого і наказав перекопати кожен міліметр маєтку. – Легеза розсміявся. – І це, звичайно, ніяк не допомогло. Вони нічого не знайшли. Взагалі нічого! О-о! Як же Книготорговець був розчарований, можете тільки уявити.

Настало довге мовчання. Нарешті, після довгих роздумів, Агіас сказав:

– Чи знаєте ви про те, як Авраал полював на тигра? Одного разу вчитель взяв мене на полювання. Ми побачили двох тигрів, які пожирали бичачу тушу. Я вже дістав меч і хотів напасти на хижаків, але тут вчитель схопив мене за руку і сказав: "Ці тигри ще тільки почали їсти. Зачекай, коли жадібність прокинеться в них по-справжньому. Тоді вони обов'язково нападуть один на одного. В цей момент вони забудуть про небезпеку ззовні, і ми зможемо на них напасти". Я

послухав цю пораду, сховався за каменем і став спостерігати.

Через деякий час вони дійсно побилися. Саме тоді, ми з вчителем і вискочили з-за каменя з голими мечами. Звіри так захопилися бійкою між собою, що ми без зусиль змогли наблизитися і напасти на них. Так ми без зусиль здобули двох тигрів.

Агіас зробив паузу і обвів поглядом усіх у таверні:

– Зараз я знову почуваю себе на полюванні на двох тигрів.

Ось тільки я не можу зрозуміти, хто другий тигр.

Всі вже закінчили трапезу. Тарсіша з Ірідою про щось перешіптувалися, поглядаючи то на Дітара, то на Легезу. Чоловік різко обернувся до них, награно нахмуривши брови і блиснувши темними живими очима, завзято запитав:

– Хочете розповіді про привидів? Страшних... а?

Дівчата здивовано втупилися на Легезу. Той, не чекаючи їх згоди, продовжив:

– Після того, як будинок цілком згорів, залишив від себе тільки купу обгорілого каміння, купи огарків та попелу, що розлітався по вулицях, осідав мармуровим обідком по калюжам і бруднив все і всіх, що проходили повз його розвалини.

– Тобі б в літописці йти або в придворні поети. – Похмуро перебив його Мріадр.

– Ха! Ви ще не чули від мене про любов! – Крикнув Легеза, по-хлопчачому захихикав, і зловісно оглянувши всіх навкруги, продовжив:

– Так от, саме тоді в місцевих околицях з'явилася прима-

ра. Найхоробріші із сміливців, які наважувалися пройти до підземелля, розповідали, що кожного разу зустрічали "білого старця". І всі, хто його бачили, описували те, що сталося – однаково практично слово в слово.

"Старець, оповитий легким примарним серпанком, одягнений в грубий полотняний одяг, повільно і велично з'являвся з капиці та парив над землею. В руках у нього був ледве тліючий смолоскип, а його гніт горів синювато-крижанним світлом, яке лягало на обличчя старця і викривало темні контури, обрамлені білосніжною бородою. Кожного разу старець змикав і розмикав губи, немов намагаючись щось сказати, потім швидко шепотів одну фразу і, повільно піднявшись над землею, не обертаючись, ніби розчинявся в кам'яній стіні".

Фу-ух... я вже напам'ять вивчив цю маячню боязких "сміливців"!

Тарсіша, мабуть якраз уявляла собі це видовище і задумливо дивилася прямо перед собою заокругленими очима. Дітар розклав на столі карту, і почав уважно її вивчати. А коли знайшов маленькими буквами слово "гіпноз", то запитав Легезу:

– Яку фразу повторювала примара?

– "Нехай твої рани будуть смертельними. Нехай твої рани будуть смертельними". – Двічі повторив Легеза. – Якось так.

Мріадр підвівся:

– Ці слова я сам наніс на меч Панадія! Я сам!

Глава 35

"Вибери смерть, якщо запропонують зраду".

Заповідь Тридцять п'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Тонкий серп нового місяця вже був готовий змінити повний, а загін все ще йшов у напрямку по карті. Переходячи з села в село, повертаючись і знову допитуючи мешканців, золотом і загрозами купуючи провідників, ченці та люди Книготорговця, що супроводжували їх, обнищпорили всі гори і долини з джунглями на п'ять днів шляху по колу. В "напутньому слові" Книготорговець чітко дав зрозуміти, якщо меч Панадія не опиниться в його руках, то смерть буде солодким подарунком богів для всіх.

Ті, що вижили на арені добре знали значення цих слів і вовками дивилися на ченців, а вони у свою чергу, мало довіряли "стерв'ятникам". Але зробити нічого не могли – загін людей Книготорговця, під командуванням Легези, повинен був їх супроводжувати. Це була умова без альтернативи. Тепер залишилося знайти садибу, про яку повідав проклятий зрадник, а в ній – склеп із тілом і мечем Панадія. Але як? Як це зробити?

Всі сиділи в убогій таверні в одному із сіл, наближеного

до заповітного слова на карті. Жували печене жорстке м'ясо і похмуро перекидалися фразами. Зрідка хлопчик – слуга приносив їм глек кислого вина і, повертаючись за стійку до господаря, щось коротко йому переказував. Іноді в таверну заходили місцеві жителі, нібито щось купити, але більше вони дивилися на господаря, а той робив їм ледве вловимі знаки. Це не вислизнуло від гострозорих очей Агіаса, і він став уважніше стежити за місцевими.

Дітар втрутився в розмову між ченцями і Легезою:

– Ми повинні відшукати цей меч. Його викували в Братстві. Тому саме ми і погодилися на ці пошуки. Саме ми! В склеп. В храм. В підземелля. Куди завгодно, але ми повинні знайти його. І річ не лише в тому, що Есін – у заручниках Книготорговця. Історія про Панадія – важлива ланка наших пошуків. Чи вийде після Книготорговця відшукати щось, і чи є він там взагалі? – Дітар поставив питання і, не чекаючи відповіді, додав. – Я не знаю. Але вирушаємо ми негайно, не втрачаючи часу.

– Дивні речі відбуваються тут, Дітар. Я кажу при всіх, щоб у потрібний момент ніхто не розгвбився, якщо припаде когось вбити на місці. Не ми одні займаємося цими пошуками.

– Легеза, ти дізнався, де це місце?

– Так. За селищем є гора, потрібне місце знаходиться за нею.

– Ти можеш показати його?

– Звичайно. Можемо зараз вирушати.

При цих словах Агіас кинув погляд на господаря таверни. Той, якраз щось тихо казав жінкам, що ввійшли, і хлопчиківі – слугі. Селянки перелякано витріщили на нього очі та прожогом кинулися до дверей.

– Дітар! Ловіть жінок! Вони щось знають. – Агіас вже не ховаючись, кинувся до хлопчиська.

Хазяїн спробував вискочити через задні двері, але металевий ніж Легези наздогнав його на порозі. Нестямно заволавши, той рачки швидко поповз назовні. Всі вибігли на двір. Двох жінок і чоловіків, що чекали їх на вулиці, зтягли в середину, але ченці побачили кілька тікаючих селян та побігли за ними. Волаючого господаря, не церемонячись, за ноги теж зтягнули назад у таверну.

– Вони явно щось знають, Дітар. – Сказав Мріадр, дивлячись як ченці, наздогнали ще двох селян. – І про те, що сталося вже знає все село. В нас зовсім немає часу, якщо ми хочемо встигнути.

Старий, кивком голови і поглядом, показав Дітару на дівчат. Той з розумінням опустив очі.

– Тарсіша, ви з Ірідую, Надішею і двома ченцями, швидко ступайте до будинку та зберіть речі у похід. Їжу не беремо – тільки зброю і спорядження, та відразу повертайтеся.

Дітар говорив уривчасто швидко. Тим часом підійшов Легеза, ведучи за собою на мотузку, ще якийсь хлопчєня.

– Зібрався кудись тікати разом із батьком та старшим бра-

том!

– А де його батько і брат? – Голос Надіши звучав стурбовано.

У відповідь, найманець лише усміхнувся і подивився на невелику пляму крові на рукаві своєї сорочки.

– Йдіть швидше, Тарсіша! – Дітар став втрачати терпіння. – Зберіть речі і повертайтеся.

Сам же, вказавши Легезі на двері, ввійшов у середину. Дівчата з ченцями швидко попрямували до будинку. Надіша озирнулася ще раз.

– Що?! Я не навиджу цих селян! Вони – зрадники, завжди готові вдарити в спину і відплатити злом за добро.

Тарсіша, деякий час мовчки йшла попереду, але через кілька кроків зупинилася.

– Послухайте... так-так... зупиніться і прислухайтеся! Що ви чуєте?

Кілька митей ченці і дівчата вслухалися в дзвінку тишу.

– Ні собаки, ні кози, ні курки не чутно! Ні-чо-го. – Перелякано сказала Тарсіша. – Схоже, всі мешканці втекли з села.

Не встигла вона закінчити, як крик, що леденив душу, пролунав з боку таверни. Не в силах зрушитися з місця, дівчина лише слухала передсмертні крики людей, що перейшли в одне протяжне виття. Страх, біль та відчай змішалися в цьому звуці, паралізуючому і вганяючому в жах. Нарешті заціпеніння пройшло, і дівчата у супроводі своїх безстрашних супутників побігли назад. Біля дверей їм довелося затрима-

тися, випускаючи назовні людей Легези, але лише на мить. Те, що побачила Тарсіша, змусило її зігнути навіл в нападі жаху і нудоти.

Вона думала, що страшніше за арену, нічого вже не могло бути, але вона помилялася! І найстрашнішим було те, що Іріда – була тією, хто все це створив!

Весь невеликий зал був залитий кров'ю, навіть повітря було заповнене жахіттям. Тут і там, на підлозі і на столах валялися частини людських тіл. Кров була навіть на стелі. В неясному світлі мідних ламп, блискуча пляма показала дивовижною рибкою з довгими плавниками. Ось тільки... тільки в рибки була цілком людська голова – голова хазяїна! В темному кутку вгадувалася група жителів, у страху, ховаючих обличчя, притискаючихся до стіни та один до одного. А прямо посеред цього кошмару стояла Іріда. В її руці був скривавлений кинджал. Очі жінки шалено виблискували.

– Іріда... та, як ти... – Немов уві сні повторювала циганка, наближаючись до неї. – Що тут сталося?

Раніше Тарсіши поряд з нею виникли Дітар і Агіас. Вони вихопили хлопчика і передали Легезі.

– Іріда, та що з тобою?– Мріадр спробував вийняти з її руки кинджал.

– Подивиться – це посуд з мого будинку. Ви розумієте? – В неї вийшли сльози. – Це вони... Вони...

– Ти врятувала нас всіх. Тепер ми врятуємо тебе. – Мріадр показав рукою, щоб Легеза вивів її на вулицю.

Дітар взявся руками за обличчя, долонями закрити очі.

Разом з Агіасом і Тарсішею, Мріадр підвів Дітара до столу, де ще були залишки вина, і влив в хлопця повну чашку.

– Відповідальність дуже важка для такого молодого командира. – Агіас був схвилюваний не менше. – Скоро тут збереться все село. Треба бігти за селище, щоб сховатися за скелями. Можливо ми вже близько до Панадія і його меча.

Легеза, який досі мовчав, вигукнув:

– Не смійте її засуджувати! Час у дорогу! Ми не знаємо, що можуть викинути ці селяни, але знаємо, що зробить з нами Книготорговець, якщо ми не принесемо йому меч.

– Він правий, Мріадр. – Дітар встав і підняв очі. – Негайно вирушаємо.

Загін йшов по широкій гірській стежці, не ховаючись і тримаючи зброю напоготові. Часу на розвідку не було, доводилося ризикувати. Ченці і люди Легези тільки прискорювали крок.

Тарсіша, йдучи поряд з Іридою, раптом запитала:

– Ти знала, що станеться? В таверні?

– Я знаю Легезу. Коли йому щось треба, він йде напролом. І я знаю зрадників селян, у мене не має до них співчуття.

– Щось особисте?

– Ці худоби спочатку вбили моїх батьків, а потім обманом викрали мене і віддали в рабство за два мішки рису! Звичайно особисте! До цього я просто не помічала їх існування.

Я – жінка знатного роду, в мене було все. А тепер, я повинна захищати себе сама і добувати собі їжу сама! За всяку ціну. Щоб повернутися додому в Калінгу і... спочатку – повернутися! Скільки при цьому загине цієї худоби, для мене не має значення. Зрозуміло?

Надіша, слухаючи розмову дівчат, наблизилася до Агіаса.

– Що сталося в таверні, Агіас? Що зробив Дітар?

Кілька митей Агіас мовчав, обмірковувавши відповідь.

– Не зробив. Дітар – чернець, Надіша. І в той же час – не зовсім. Я, кантрі ченці та Авраал, ми вчили Дітара благородству та в той же час – ставити інтереси Братства і місії найвище. Зараз саме існування Братства знаходиться під загрозою, і Дітар це усвідомлює. І йому доводиться приймати важкі рішення вмить, а це вимагає багато сил, яких йому так бракує. В таверні, селяни знали те, що нам було життєво важливо дізнатися. Ось і довелося б йому самому застосувати те, чого його навчили – як швидко дізнаватися відомості у будь-якої людини. Чого б це не було варто. Просто Іріда його випередила. Коли б не вона, це довелося б зробити йому.

– Ось він – вхід, що відкрився, в ущелину! – Мова Агіаса була перервана вигуком Легези, але тут же через покриті кущами і невеликими деревами брили, пролунав гучний сигнал до атаки. Два бійці, що йшли попереду, впали під градом стріл і каменів. Десятки людей вискакували із засідки, стріляли з луків, кидали каміння і знову ховалися в тріщинах.

– Це Гільдія торговців. – Підтвердив свою здогадку Дітар.

Ченці миттю розсипалися, ховаючись за деревами. Воїни Легези були не так розторопні, і ще один з них впав, ворожий стрілою в око.

– В атаку, зміїне плем'я! – Легеза, пригнувшись та ухилившись від каменів, побіг вперед. – Жінки! Прикривайте тил!

Повторювати йому не знадобилося: стріли Надіши тут же полетіли в ціль. Під їх прикриттям, воїни в кілька стрибків, без втрат здолали більше половини відстані. До засідки було рукою подати. Тепер вже один за іншим гинули селяни, кожного, хто висовувався зі свого укриття, вражала стріла Надіши, ніж ченця, або металевий дротик "стерв'ятника".

– Візьмемо кілька живими. – Агіас вправно збив торговців з ніг ударом кулака. – Вони покажуть нам шлях далі.

Весь бій зайняв не більше п'яти хвилин. Нападаючі не могли протистояти досвідченим воїнам, але билися відчайдушно. Якщо ченці майже не випробовували ненависті до торговців, то людей Легези зупинити було не просто – вони жадали помститися за смерть своїх найманців. Врятувати вдалося тільки трьох. Ті, зацьковано дивилися на ченців спідлоба з ненавистю і страхом.

– Я більше не дозволю піддавати людей тортурам. – Дітар рішуче і твердо встав між полоненими і Легезою. – Досить, ми і так заподіяли їм болі. Пора виправляти зло. Ми самі знайдемо дорогу. Вперед.

Знизавши плечима і давши знак взяти з собою селян, Ле-

геза пішов за Дітаром. Тарсіша з вдячністю подивилася на коханого, розуміючи, як сильно благородство бореться в його душі з бажанням швидше виконати місію. Лише краєм ока вона помітила, як Іріда, проходячи повз пораненого во- рога, блискавично встромила йому кинджал в шию і пішла далі. Помітивши погляд циганки, жінка криво посміхнулася і сказала в півголоса:

– Йому все одно подихати – лише зробила йому милість і... принесла собі задоволення.

– Вперед, вперед! Досить возитися з бранцями і з'ясовувати стосунки! Треба наздогнати інших! – Агіас, як завжди вчасно розрядив обстановку. Він явно пишався Дітаром.

Далі загін просувався без перешкод і незабаром вийшов до невеликої долини.

– Прекрасне місце, щоб зустріти старість. – Легеза пове- селішав. – О-он наші втікачі! Значить, поруч і наша мета!

Натовп Гільдії зібрався біля невеликої садиби, посеред порослої рідкісними деревами долини. Оточена ланцюгом скель місцевість, була чудово пристосована для життя: вла- лині виднівся невеликий водоспад, земля була родюча.

– Зрозуміло, чому вони так хотіли сюди потрапити. – Мріадр озирнувся навколо. – Тут можна жити і не залежати ні від царів, ні від податків, ні від... нас.

Очевидно, останні захисники загинули або потрапили в полон, оскільки ніхто з озброєних чоловіків не вийшов на- зустріч загону. Взявши селян в півкільце, воїни зупинилися.

– Дозвольте мені пояснити їм, що нас цікавить. – Виступив вперед Агіас.

– Поясни їм також, що їх чекає, якщо ми не отримаємо те, що шукаємо. – Додав Легеза, переставши сміятися. – Іріда явно хоче відплатити за старі образи. Іріда!

Всі обернулися на його викрик. Іріда лежала прямо посеред стежки позаду всіх, і можна було подумати, що вона умиротворено роздивляється небо. Коли б не оперення короткої стріли, що стирчала в неї у грудях. Легеза, дівчата і Мріадр кинулися до неї, а ченці, на чолі з Дітаром – до жалюгідної халупи, де вони побачили стрільця, готового випустити наступну стрілу. Люди Легези, зовсім розлютувавшись, кинулися вбивати селян усіх підряд. Лише крики командира, удари кулаків Дітара і загроза вбити всіх, змусили їх зупинитися.

– Зв'яжіть усіх їх і замкніть у цій хатині! Допитаємо їх завтра. Де стрілець?

Коли у відповідь на його питання, йому кинули під ноги людську голову, Дітар зрозумів, що похід та ціла черга боїв, вже до кінця вимотали всіх. Той, що стріляв був хлопець років двадцяти, з майже дитячим луком для полювання на птаха.

– Мріадр, вона мертва?

– Хвала творцеві, вона житиме. Іріда просто втратила свідомість від втоми і больового шоку.

Вогнище відблискувало на зосереджених обличчях: безстрашних ченців, похмурих людей Легези та задумливого – Агіаса. Останнього можна було зрозуміти – поруч сиділа любов всього його життя, і тепер ніхто їм не перешкодив.

– Відпочиньте, сьогодні вже битви не буде. – Легеза старався жартами, якимось підтримати своїх людей. – Вранці ми розкопаємо це кладовище, і селяни нам у цьому допоможуть. Вони краще за наше вміють ритися в землі. Ця фраза викликала посмішку у Дітара, і він сказав:

– Знаєш, іноді ти не виглядаєш, як безжальний вбивця. Навіть не віриться, що ти здатний на таке! Ніби світло в тобі ще не зовсім згасло і з маленької, ледве вловимої іскри, в тобі може вирости ціле сонце.

В Легези одразу змінився вираз обличчя. Чоловік нахмурих брови і кинув різко:

– Спочатку я і сам не вірив. Іноді, вбивши одного, здається, що в мені з'являється щось схоже з докором совісті. Потім я йду і вбиваю ще парочку, щоб йому там нудно не було. Легшає. Відразу. Я не борюся зі світлом. Його в мені немає. Схоже, серед нас лише ти ще прагнеш до світла. І терпиш через це біль. – Як же самовбивці? Як ти до них ставишся? – Розворушивши палицею вугілля, щоб краще бачити Легезу, запитав Агіас.

– Я їх зневажаю. Ненавиджу. Вони роблять за мене мою роботу. Роботу, яку я люблю. Роботу воїна.

– Ні! Воїн – це захисник, який віддає своє життя заради

інших, – обурено вигукнула Тарсіша.

– Ніхто не знає, які його сили, поки не використає їх повною мірою. Ніхто не дізнається воїн він або ні, поки не побачить все своїми очима або не відчує на собі. Для когось це може бути посмертним відкриттям.

Надіша з Тарсішею переглянулися і, дивлячись одна одній в очі, посміхнулися. Кожна – про своє. Ірїду доручили турботам селянок, пригрозивши, що за її смерть дадуть відповідь їх люди. Тепер же дівчатам стало сильно її не вистачати. Легезі абсолютно не сподобалося, як з ним розмовляють, йому стало здаватися, що його перестали сприймати серйозно. Трохи промовчавши, він їдко випалив:

– Те, що я зараз вам посміхаюся, не означає, що я не можу встромити комусь з вас в серці ніж... і не перестану при цьому посміхатися. Не дуже вірте моїй посмішці. Все! Посмішка – цей тільки рух обличчя.

Агіас вирішив понизити напругу і обережно запитав Легезу:

– Якщо ти найманець і вбивати, просто твоя робота, чи означає це, що ти покійно робиш те, що тобі наказує господар?

– Ніхто і ніколи не отримає моєї покійності. Вони можуть знівечити моє тіло, поламати мені кістки і навіть вбити. Тоді в них буде всього лише мій труп, але не моя покійність. Є три суті людини зі зброєю: солдат, м'ясник, воїн. Перший вбиває за платню та ідею, другий – виключно за винагороду

і іноді заради власного задоволення, а третій контролює поголів'я перших двох. Тобто теж вбиває, але тільки, коли це стає необхідністю. Я можу бути солдатом і воїном. Але м'ясником – ніколи.

Воїном може стати хто завгодно – чоловік, жінка і навіть дитина. Ні вік, ні фізичні дані не мають ніякого значення. Важливіше інше – розуміння неминучого. Бути воїном, це честь. – Спокійно відповів Легеза. В його очах читалася ностальгія, неначе він зараз згадав про щось далеке і приємне.

– Честь – це вірність. Вірність до смерті. – Агіас говорив повільно, немов згадуючи слова. – Ти маєш бути вірний своєму слову, своєму вибору, вірний до останнього вдишу. Ти маєш бути вірний людині, яку одного разу вибрав.

Тут Надіша відвернулася, ховаючи сльози, що накопили. Агіас же продовжував.

– Не можна зраджувати. Ніколи. Зрадити – означає померти ще живим, це найбільша ганьба для людини, вона єдина, зі всіх живих істот, здатна на зраду. Та все ж – це злочин проти моралі, проти честі, проти себе.

– Завжди потрібно чітко знати, чого хочеш. – Подумав і відповів Легеза.

Настало довге мовчання. Кожен думав про своє, згадував або мріяв. Тишу порушила Тарсіша, звернувшись швидше до неба, ніж до когось конкретно.

– Хіба є щось сильніше за надію?

Ніхто не здивувався, що першим зреагував Легеза.

– Є. Очікування. Людина здатна чекати, навіть, коли в неї пропадає остання надія. Ти б чекала Дітара?

– Звичайно. – Не замислюючись, відповіла дівчина.

– Якщо говориш із чоловіком – нехай слова твої будуть повні віри, якщо мовчиш – нехай мовчання теж буде повним віри в нього. І що ж такого ти в ньому знайшла? – Легеза кинув оберемок гілок у вогнище. Полум'я спалахнуло, ожило і пожвавило розмову.

– Те, чого в ньому не знайде жоден з вас. Якщо чоловік, то з дитинства. У Дітара, в списку якостей справжнього чоловіка, безумовно: "роби те, що обіцяв". Якщо сказав "обіцяю", то розбийся, але зроби обіцяне. Інакше, який сенс жити, якщо твоє слово не варте навіть кинутої у вогнище гілки.

– У кожного чоловіка, десь на світі, є жінка, створена тільки для нього. Вона не краща і не гірша за інших, але вона єдина, яка по-справжньому йому потрібна. Це таємниця, у якої немає пояснень. І у кожної жінки теж обов'язково є такий чоловік. – З тією ж ностальгією в очах, що і кілька хвилин тому, сказав Легеза.

– Ну все... всім пора відпочивати. – Дітар піднявся. – Агіас, розстав людей Легези у дозор. Ти стоїш на варті перший, потім Легеза з ченцями.

Легеза заусміхався ще ширше, оцінивши передбачливість ченця.

Вкладаючись спати прямо біля багаття, Дітар запитав йо-

ГО:

– Якщо я попрошу про допомогу – то я можу розраховувати на тебе?

– Гм... Я можу зробити абсолютно будь – який вчинок, якщо буду впевнений, що він того вартий.

Дітару сподобався така відповідь, і він продовжив:

– Нам необхідно зробити неможливе.

– Зробити "неможливе" – не таке вже велике завдання, якщо знаєш з чого розпочати. – Відповів Легеза. – Дві речі бувають важкими: мовчання, коли потрібно говорити та розмова, коли потрібно мовчати. А неможливе, це будь ласка.

Глава 36

"Труднощі – це не покарання за минуле, а випробування – заради майбутнього". Заповідь Тридцять шоста. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар стояв, на повністю перекопаній ділянці землі. Тут згорів будинок, в якому ховався Панадій. Люди Книготорговця перекопали тут кожен метр. Осторонь були складені згорілі балки. Чернець постійно обертвся, але розглядати було нічого. Він почав роздумувати:

– Якби нас тут оточили. Куди відступати? Агіас з Мріадром переглянулися. Дітар намагався зрозуміти, що робив Панадій.

– Ось! – Агіас вказав рукою на кілька дерев на горі. – Ми прориватимемося туди, до них.

Втрюх вони побігли на невелику височину до дерев. Там виявили ледве помітну кам'яну стежку, ведучу далеко вниз до покинутого кладовища. Воно складалося з кам'яних надгробків і невеликих склепів.

– Туди. – І Дітар першим побіг вниз. – Там можна сховатися.

Іншим довелося його наздоганяти, і притримувати свою зброю, щоб вона не створювала гучних звуків. Коли вони ви-

з'явилися на самому кладовищі, Агіас заговорив:

– "Гіпноз" – це Царство Сну. Чим вам тут не Царство для сну?

Мріадр зрозумів, що він має на увазі і додав:

– Кіан перекопав всю садибу, а повинен був усе кладовище.

– Ми уклали угоду з Книготорговцем. – Сказав Дітар. Потім озирнувся на всі боки і промовив тихо, але виразно. – Будьте готові до того, що можуть з'явитися його люди.

– Так, ти правий. Він не такий легковірний, щоб відпустити з нами лише Легезу з дюжиною бійців. Напевно десь поруч нишпорять його сірі вбивці. Агіас задумливо крутив у руках маленький важкий металевий ніж.

– Або торгова Гільдія, який ми завадили знайти "скарби" Панадія. – Мріадр уважно вдивлявся у небосхил. – Ми тут, як на долоні, роги можуть напасти з будь – якого боку.

– Нам треба убезпечити наших жінок – це наше вразливе. Кличте всіх сюди. Пошуки меча продовжимо тут.

Промені ранішнього сонця ще не впали в долину, лише небо за горами стало блакитним. Виставивши вартових по колу кладовища, ватажки загону залишилися самі і дивилися на величезну безліч могил.

– Що ж, знову шукаємо неприємностей. – Спробував пожартувати Дітар. – Мало ми їх пережили.

– І залишилися живі. – Тарсіша ласкаво посміхнулася

Дітару, а Легеза, помітивши це, сказав:

– Чоловік, якого любить гарна жінка, завжди вибереться з неприємностей.

Агіас засміявся:

– А якщо не вибереться?

Трохи подумавши, Легеза все ж вирішив пофілософствувати:

– На цьому світі можна шукати все, крім любові і смерті.

Вони самі тебе знайдуть, коли прийде час.

Ця фраза знову викликала посмішку в Дітара.

– І знову ти кажеш зовсім не так, як сказав би безжальний вбивця.

– Я не люблю турбувати мертвих – досить неприємностей я завдаю живим.

Ще одна пара закоханих знаходилася у хвилюваннях про майбутні події.

– Ти теж відчуваєш небезпеку, що йде від цих могил? – Надіша подивилася на Агіаса в надії, що чернець розвіє її похмурі думки. Але той не був розташований вислуховувати її тривоги. Це злило дівчину не на жарт. Вона закусила губу, щоб не сказати якусь зухвалість і відвернулася.

– З жінкою просто, тільки в одному випадку – якщо це не твоя жінка. – Хихикнув Легеза, звернувши на це увагу.

Агіас нічого не відповів, лише подивився на Легезу з докором.

– Якщо я загину, ти зможеш мене розлюбити? – Звернув-

ся до Надіши. Дівчина повернулася і прошепотіла:

– Не став питання, якщо не знаєш, що робитимеш з відповіддю. Але, невже ти вважаєш, що я ще комусь зможу так посміхатися, Агіас?

– Біду не передбачиш. Ми не чужі. Люди, в яких є загальні спогади, не можуть бути чужими. Але, ти не відповіла на питання. – Сказав чоловік.

– А якщо я відповім "так"? – Зухвало кинула Надіша. Агіас абсолютно не чекав такого.

– Гм... Серафім хоч любить тебе? – Скривджено випалив Агіас.

– Любить, звичайно, любить, але... не мене. Себе в коханні до мене. Зараз це недоречно, Агіас. – Надіша поклати руки ченцеві на плечі. Ми тут не для цього.

Легеза обернувся до Дітара і Тарсіши, і підсумував перестрілку Агіаса з дівчиною:

– Жінки ніколи не помічають те, що ми робимо для них, зате помічають те, чого ми не робимо.

Мріадр показав Дітару на одну з могил неподалік. Не втрачаючи один одного із вигляду, вони почали просуватися вглиб кладовища, тихо і обережно. Могили були вириті або висічені в пагорбах, немов склепи. Їх входи були завалені величезними каміннями.

– Скільки років тут нікого не було – двадцять, тридцять? – Запитав Мріадр.

Дітар попутно оглядав могили і відразу звернув увагу, що

тільки та могила, на яку вказав Мріадр, була без надгробка або пам'ятного знаку. На перший погляд – нічого дивного, але, що це була могила, вказувала тільки загальна форма насипу землі. Легеза обсмикнув Дітара за рукав і також вказав на цю могилу.

– Копати почнемо тут.

Поки Агіас діставав спорядження з мішків, Дітар оглядав могилу зі всіх боків. Дівчата стояли позаду, спостерігали за тим, що відбувається і озиралися на всі боки. Надіша про всяк випадок взяла в руки лук і дві стріли.

– Тут щось є. – Сказав Дітар і нахилився. – Я нашттовхнувся на щось, подивіться сюди.

Агіас підійшов до нього і схилився поруч. Дітар долонями очищав камінь, і коли поверхня була звільнена від землі, Дітар вголос прочитав напис: *"Бережи її, я нею живу"* і відразу ж згадав, ці слова про Ануш у книгах Ханоя.

– Схоже, ми у цілі.

Тим часом Агіас встиг привести допомогу і роздати їм лопати.

Плиту з написом довелося розбити, і ченці почали копати. Через мармурові темно-сині хмари ледве пробивалося мізерне місячне світло, і вони не могли виразно розглянути дно, але продовжували копати, майже напонамацки. За годину вдалося відкопати тринадцять розвалених східців, які вели до неміцного дна, з прогнивши дерев'яних дощок. Один з

ченців підійшов до Дітара схилився, і тихо сказав:

– Там щось є. Ви повинні самі це побачити.

Дітар спустився і почав оглядати дошки, вони були старими і трухлявими.

– Це вхід. Треба його розібрати. – Піднявши голову вгору, сказав Дітар.

В цей момент вгорі закричав Легеза і дав Дітару зрозуміти, що до них наближається небезпека.

– Мріадр, беріть людей і тримайте оборону! Тарсіша, Надіша, Агіас за мною!

Легеза різко підштовхнув дівчат і Агіаса до викопаного входу, сам спустився останнім і крикнув Дітару:

– Розбирай швидше, там люди Книготорговця. А ось і торгова Гільдія прийшла – ми оточені.

Дітар з силою штовхнув, одну з трухлявих дощок, і вона з глухим тріском провалилася. Легеза спішно допомагав Дітару розламувати і викидати стару деревину. І ось вхід відкрився. Вони поспішили спуститися вниз. Земляні стіни були вологими, стояв стійкий запах вогкості. Вхід до підземелля був обрамлений деревиною, а згори була табличка з написом, Дітар стер рукою плісняву та бруд і прочитав – "допоможемо померти", великими буквами було вирубано на дошці. Вони рушили вперед.

Як тільки, Тарсіша зробила перший крок до підземелля, тривога скувала її м'язи, і жахливий тваринний страх змусив її тремтіти. Пульс важким молотом став відбивати по скро-

нях.

– Я дуже боюся, Дітар. – Прошепотіла Тарсіша, схопивши його за руку.

– Не думай про страх. – Шепнув чоловік їй на вухо і стиснув міцніше її долоню.

При ретельнішому огляді, стало видно, що підземелля досить велике і високе, а земляна стеля була підперта двома міцними, дерев'яними підпорами. З боків кілька камер, схоже, що раніше, тут утримували людей. Тут, серед вогкості і бруду, пільми та порожнечі було видно сліди перебування когось.

– Легеза, копаємо. – Крикнув Дітар. Чоловік почав поспішно орудувати лопатою. Агіас стояв на виході з підземелля на випадок, якщо люди Книготорговця підберуться ближче.

– Якщо вони сюди дістануться, ми тут, як в пастці. – Крикнув Агіас, тримаючи руку на мечі.

Все не те, чим здається. – Попутно говорив Легеза.

– Дивися, напис. – Змахуючи землю з плити, сказав Дітар. Легеза перестав копати і завмер в очікуванні.

– Що там? – Крикнув від входу Агіас.

– "Не будіть невідомого воїна". – Прочитав Легеза вголос.

Дітар нашттовхнувся на величезні круглі колоди, йому довелося прорубати діру в дерев'яній стіні, він просунув руку в середину, там була порожнеча. Це означало, що він знайшов. Там в середині – вхід. Одна з камер у підземеллі була

закрита із середини, але зламати її двом міцним чоловікам було не важко, двері піддалися натиску з другого разу – Дітар і Легеза знесли дерев'яну перешкоду і ввійшли до кімнати:

– Навіщо тут двері?

– Точніше, для чого? – Уточнив питання Легези Агіас.

– Її поставили, щоб не впускати, а не випускати. Розумієте? – Відповів Дітар.

Це була велика кругла кімната з вузьким невеликим колодязем по центру. Поряд з колодязем, півколом лежали кілька непохованих покійників. Їх тіла, жовтувато-сірого кольору давно муміфікувалися. Це були скелети, обтягнуті шкірою, схожою на пергамент. Дітар озирнувся навколо. Біля колодязя, що припав пилом і грудками землі, лежала мотузкова драбина, з одного кінця, до неї був прив'язаний смолоскип. Легеза почав спускати його вниз у колодязь. Руді язики полум'я бігали по стінах колодязя, він опускався все нижче і нижче.

– Піднімай назад, там внизу тіло і якісь свити, потрібно спуститися.

– Тарсіша, може ти? Тебе повинна витримати. – Відповів Легеза. – Так що без варіантів. Оглянь там все, нам потрібен меч.

Взявшись за мотузку, Тарсіша здивовано ахнула: – Гарзд, я спущуся. Вона стара і неміцна. Я легша за всіх. – Сказала дівчина з тремтінням у голосі.

Тарсіша помінялася місцями з Дітаром, і її опустили вниз.

Дно колодязя було сирим і брудним, але рівним. Тарсіша, насилу переборов свої страхи і відразу, зібрала свити, які були на покійнику.

Дівчину підняли вгору і відв'язали. Вона була вражена тим, що сталося і сіла прямо на підлогу, щоб трохи прийти до тями.

Дітар взяв перший сувій – "Рваної книги Ханоя", на ньому було написано: "важко тебе не чекати, ти приходиш лише уві сні" і в наступному рядку: "хто знайде цей напис, нехай скаже всім, що помер я не на колінах і не благаючи про пощаду".

– Там були тільки свити? Там не було меча, Тарсіша? Ти все оглянула? – Звернувся до дівчини Дітар.

– Все. – Закивала вона. – Там немає меча. Ні-чо-го.

– В першому сувої написано, що Царство сну може дати відповідь. Дітар, нам треба залишитися тут до ранку. – Агіас почав нервувати. – Двері до цього залу були закриті із середини. До нас тут нікого не було. Меч має бути тут. Шукайте.

Дітар повторив собі під ніс :

– Не будіть невідомого воїна... Залишаємося.

– Майте терпіння, тоді правильні дії прийдуть самі собою. – Агіас ходив по залі і шукав приховані знаки.

В могилі було багато цінних речей, це говорить нам про те, що покійник був важливою і багатою людиною.

– Чудовий збір предметів, все крім меча. Де ж могла бути схована зброя? – Нервувала Надіша, і хотіла швидше поки-

нути це місце.

– Можливо, ми зможемо дізнатися щось ще. – Сказав Легеца. – Агіас, треба зачинити двері. Люди Книготорговця не нападуть, доки ми щось не знайдемо. Вони тут не для того, щоб битися даремно. Вони теж у пошуках. – Запропонував Легеца.

Агіас погодився, і постарався замкнути двері.

– Життя штука легка. Якщо тобі важко, значить, ти живеш не правильно, шукай помилку. Чи не своєю справою зайнявся, або не з тим живеш. Повинно бути легко. Те, що не подобається, швидко набридає. Треба міняти.

– Дякую. – Віддячив ченця Легеца.

– А буває, що ти хочеш з кимось поговорити?

– Коли хтось зникає з твого життя, і ти більше ніколи його не побачиш, але хотів би сказати те, чого не встиг, щось дуже важливе, ти береш папір і пишеш лист. Він може бути довгим, а може в одне слово. Ти пишеш тому, кого вже немає. Але не відправляєш, а просто складаєш, підносиш до вогню і спалюєш. І вітер відносить попіл і той біль, який був в середині тебе.

– "...приходиш лише уві сні" – Задумливо повторив Дітар.

– Дітар, до ранку, тут? Спати? – Закричала Тарсіша. – З покійниками?

Надіша розгублено поглядала на Тарсішу і Дітара. Вона

сподівалася, що вони передумують.

– Ми залишаємося тут. – Твердо сказав Дітар.

Вони сіли на земляну підлогу, але Агіас не витримав тиші:

– Там Мріадр битиметься, а нам треба спати?

– Пора спати. – Підтвердив Дітар.

Дівчата прилягли, а Дітар встромив в землю смолоскип, розгорнув перший сувій, що попався, і почав читати вголос .

Глава 37

"Велика любов і великі досягнення – завжди вимагають величезного ризику". Заповідь Тридцять сьома. Кодекс Братства тибетських ченців.

Як тільки почалася війна, Ханой перестав бути архітектором, і став воїном, так він і познайомився з Сатаною, який був майстерним оратором, що надихав звичайних людей на битви. Дітар читав вголос "Рвану книгу Ханоя":

"Страшно дивитися, як твоє творіння руйнується. Тако-го я не зможу повторити. Вигини дахів, вертикалі стін, хи-мерні плетіння опор і вікон. Ніхто не розуміє, як важливі в будинках вікна! Халупа може стати палацом, якщо зроби-ти вікна правильно. Палац стає раєм. Коли палац горить, першими зникають вікна".

– Ханой, був дуже талановитим архітектором, цікаво було б знайти продовження цих сторінок. – Дітар вирішив прочи-тати всі обривки сувоїв, навіть якщо йому знадобиться вся ніч.– Агіас, ти згоден?

"Не вірити Сатані означало не вірити в перемогу. Його

слова проникали в саме серце і вимітали звідти страх та безвір'я. Ми йшли битися тоді, коли ворог подумки вже бенкетував. Ми готові були знищити кожного, хто піде проти нас. А все тому, що з нами був той, хто один, зміг спонука-ти до втечі цілі армії. З нами був Сатана! І тепер не важливо, що він таким насправді не був".

– Цікаво, яким же він був насправді? – Запитав Легеза.

" – Мене ніхто не чекає. Що мені потрібно – мені дають, що не дають – беру сам. В цьому моя сила. Я не ризикую своїм життям – я його не маю. Я беру чужі життя і живлюся ними, як вишуканою їжею. А життя тих, хто мені не цікавий, я вирощую і поїдаю, не помічаючи смаку. Мене кличуть лише тоді, коли все йде під укіс. Коли крах, коли настає кінець, тоді я збираю людей і наповнюю їх серця силою. Адже насправді кожен чоловік просто зобов'язаний взяти в руки зброю, коли його народ у небезпеці".

– З останнім, я повністю згоден. – Сказав Агіас.

" Я слухав Сатану, не помічаючи протиріч у його словах. Я упивався його красномовством і гордістю. Мені подобалося бути переможцем. Я хотів перевершити його в усьому, і він це бачив, і схвалював, і заохочував. Дуже скоро мої загони, простих будівельників, стали битися краще, ніж його

воїни. Ми брали перемоги там, де він відступав. Тепер я розумію, що відступав він навмисно – він згодовував моїй гордісті життя солдат. А сам бажав, поласувати моєю".

– Сатана, все ж упивався своєю хитрістю.– Це були думки Дітара вголос.

"Цар Світу створив загін особистої гвардії. Сорок вісім кращих бійців було відібрано, щоб вбивати тих, хто не догодив Владиці. "Воїни влади" і Сатана – їх командир. Хвала богам – я не в їх числі".

– Хотілося б цю історію дізнатися повністю.– Подав голос Легеца.

"Він постарів, а війна робила його молодим, адже бути командиром "Воїнів влади" – завдання для старих, хто вже не відрізняє добра від зла. А старість просить самотності. Цар Світу відправив Сатану з кораблем скарбів, він йому довіряв. Цар Світу, але не Сатани...".

– Все вказує на те, що Сатана сам собі Цар.

"Часи, що Сатана провів, блукаючи по морях, не пройшли для мене дарма. Я сам став "сатаною" для народів – переможцем змій, не командиром, але господарем "Воїнів влади". Я став тим, хто володіє умами людей. Мені не потрібно бу-

ло їхнє захоплення, мені не потрібно було їхнє поклоніння мені. Я точно знаю, що мені потрібно!"

– Скромність Ханоя вражає. Згоден, Агіас?

"Він говорив зі мною:

– Мені не треба іншої жінки, крім моєї Ануш.

– Правда? – запитував я. Я дратував його. Нарешті я побачив його слабкість. Він думав, що його жінка – його сила, але я бачив..."

– Коли самотні, ми набагато сильніші в бою, нам не шкода наше життя віддати за перемогу.– Думав Дітар, поки не знайшов свою Тарсішу.

"Коли він говорив про неї, він п'янів. Гарячковий рум'янець і незв'язна мова – все так не схоже на Переможця і командира "Сорока восьми".

– Мені належить найкрасивіша в усьому всесвіті жінка! – Урочисто заявляв він.

Мені подобалося, коли він говорив таке. Я міг годинами його слухати і спостерігати за ним.

– Так, Ханой, правда. Ануш немає рівних! – Сатана вступав в словесну гру без правил.

– Красивіше за Дарину, доньку Царя Світу? – Продовжував дошкуляти я його.

– Дарина зараз дитина, але навіть коли вона виросте, то все одно в порівнянні з Ануш, вона буде лише блідий місяць при світлі сонця. Хіба можна описати Богиню? Хіба можна словами виразити досконалість? Ступай до мого корабля, Ханой, і подивися, чим я наказав прикрасити ніс мого корабля. Я запропонував різьбяреві острів разом із мешканцями, і дві скрині скарбів у нагороду, якщо він зможе в точності відтворити оригінал. І страшну загибель всьому його роду, якщо я знайду хоч одну ваду.

– І різьбяр живий? – По тому, як долоня капітана лягла на рукоять кинджала, я зрозумів, що питання потрапило в ціль.

– Піди і подивися”.

– Так, для Сатани Ануш, дійсно була його богинею. А моя Тарсіша, чи богиня для мене? – Замислився Дітар.

” – Чи є у тебе надійний друг, якому ти можеш довірити своє життя? – запитав мене Сатана.

Одного разу ми сиділи в таверні і ніяк не могли попроситися. Я дістав свій вірний меч і поклав перед собою між нашими чашами з вином.

– Твоя зброя дуже непогана, в твоїх руках вона стає смертельною, неначе ти її гостриши поглядом і силу свою їй передаєш. Я її куплю у будь-який час і за будь-які гроші. А мій друг – це море. Його не можна ні купити, ні продати. З ним

можна тільки дружити і довіряти. А довіряю я своїм друзям тоді, коли знаю, що у них тут і тут, – Сатана приклав долоню до серця і до лоба.

– Море не вміє дружити з людиною. – Я хотів подразнити його востаннє.

– Я вмію дружити з ним. А воно вміє зберігати мої секрети. Якби тонув корабель, я би притиснув до грудей найдорощче – подарунок Ануш. Не хочу помирати без нього. Це фляга, яку вона мені подарувала, а я обіцяв наповнити її еліксіром безсмертя.

Сатана говорив повільно, проникаючи крізь мої очі прямо мені в мозок і серце. Його погляд був світлий".

– Так, подарунок від богині. – Дітар замислився.

"Не можна в одну мить забути минуле. Та і не хочеться. Повинен пройти час. Скільки? Навіщо? Чи треба мені все пережити забути? Я не зможу і не хочу забувати ту мить, коли нефритова маска відкрила мені обличчя ворога. Я виявив в його очах те, що ніяк не очікував, на що змія здатна. Я побачив..."

– Що ти побачив, Ханой? – Дітар дивився на всі боки, на друзів, що уважно його слухали. Що приховує край папірусу, що зітлів, з одним словом, яке йому було так необхідно!

"... вино абсолютно не діяло на мене, я звик пити напої міцніші і не хмеліти, так що мої спроби відволіктися від похмурих думок, викликаних фальшою святкового блиску, не мали успіху. Багаті і чиновники, хто воював, так само, як і їхні дружини, голосно хвалилися причетністю до чужих вигаданих перемог, їхні дружини, доньки та коханки відчайдушно загравали із оторопілими від усього старими солдатами. Їхні сини захоплювали в темні кути служниць і зарозуміло дивилися один на одного, шукаючи привід для дуелі."

"Але тут до залу ввійшла ВОНА. Я відчув на собі чийсь погляд. Я дивився у натовп і намагався її побачити, щоб зрозуміти, що не помилюся. Насправді вона з'явилася в залі, коли вже всі збиралися. Спочатку я не бачив її, але знав, що вона тут! На ній була сукня з відкритою спиною, і я побачив цю спину і цю шию, а потім вона обернулася, і я побачив її очі. Шалено красива, – МОЯ доля! По тому, як вона повела плечима, коли я наблизився до неї ззаду, я зрозумів, що вона знає про мою присутність і чекає. Вона була зовсім іншою, і в той же момент справжньою.

В цьому світі, де гідних можна злічити по пальцях, я зміг знайти її.

Мені простіше було знову битися з Повелителем Змій, чим побачити її обличчя і зустрітися з нею поглядом. Я насолоджувався, розглядаючи крізь напівзакриті очі, вигини її тіла, слухав її глибокий голос, і спостерігав за її жестами.

Жінки дивилися на неї із заздрістю з неприхованим захопленням, як на богиню. Богиню війни і миру. Я знайшов її – вона, єдиний справжній скарб, заради якого варто було жити і померти".

"АНУШ" – коротке ім'я прогуркотіло гірським обвалом у мене в голові! Звук цього імені ще не вщух, як вона обернулася, і світло осяяло моє серце. Я пошкодував, що маска Левіафана не у мене на обличчі!"

"... хто я? Ханой! Я готовий стати ким завгодно, аби тримати в руках її важкі і чорні, як смола коси, аби цілувати її мармурові плечі, яскраво-червоні губи і смарагдові очі. Я готовий врятувати цей світ ще раз, щоб він підкорявся їй – справжній Богині".

"...хто вона? ... – мені все одно! "Ануш – жінка Сатани", – сказав мені мій друг Халонг. "МОЯ жінка, належить іншому"! – Подумав я, але у відповідь зміг лише сказати: "Гарна". – Гарна?! Якби її чоловіком, був не сам Сатана, в тебе міг би бути шанс, а так..."

"Скільки їй років? Може їй було 25, а може 30. Їй виявилось 35. Але хто рахував? Сатана марив нею вже багато років, а я пару хвилин, як почав.

Вона обернулася, і наші очі зустрілися. Це було так легко,

так просто. Вона стояла в півоберті до мене, і цього було досить, що б розглянути її фігуру. Вона прекрасна. Дівчина дивилася на своє плече, а я ловив її погляд. Погляд, якого тепер мені так не вистачало. Вона посміхнулася".

"Того вечора, я не пив і не їв, а дивився тільки на неї. Благословення це або прокляття? Бушували війни, що забрали силу силенну життів – лише легкий вітерець, готовий знову захопити мене, Ануш.

Мені не заважали сотні гостей, мені не заважав Цар Світу.

Вона самотня! Ось, що я побачив, крізь пелену своєї пристрасті. І відразу зрозумів чому. Є люди, що легко і невимушено використовують заборонені прийоми, порушують правила, стають просто непередбачуваними. Так от, вона вміла все це робити очима. І робила. Одним своїм поглядом, який, немов діамант, грав безліччю своїх граней, засліплюючи і зачаровуючи всіх... Абсолютна бездоганність. Цей погляд був важливіший за розмову. Так буває, погляд коштує дорожче, ніж усе, що в мене є. Її чорна сукня, нез'ясовно стала така владна наді мною".

"Хто був здатен порушити цю самотність? Ніхто. Хоча декому, з чоловіків, хто люблять похвалитися, подобалося казати, що за одну ніч з такою спокусливою жінкою, варто віддати життя, насправді ніхто з них не був на це здатний.

Для мене було легше вбити всіх гостей, чим перекинутися з нею кількома словами. В залі була безліч людей, але я вам ручаюся, що вона побачила мене одного і подивилася не те, що тривожно, а ніби хворобливо. І мене вразила, не так її краса, скільки незвичайна, ніким непобачена, самотність в її очах".

"Пізніше, деякі вважали нашу зустріч благословенням, деякі прокляттям, але на ту мить, коли дві пари очей зустрілися, спалахнув вогонь взаємної пристрасті. Вона ходила перед моїм столом від одних гостей до інших. Все, що я бачив на той момент – це був лише її погляд. Іноді вона дивилася мені в очі, але частіше на своє плече, примушуючи мене спостерігати і чекати. Цей погляд, для нас був важливіший за розмову".

"Я зібрався вийти з-за столу, щоб пройтися і подихати повітрям, як переді мною виявилася вона. Того вечора, мені пощастило закружляти з нею в танці.

– Як тебе звати? – Почала вона першою.

– Ханой. – Ледве видавив з себе я.

– Ануш. – Посміхнулася мені вона, посмішкою, яку хочеться залишити на пам'ять.

– Радий знайомству, Ануш. – З гордістю сказав я.

Здавалося, ми обоє були абсолютно байдужі до світу, що оточував нас. Закохані, в розпал пристрасті, що тільки за-

роджувалася. Ми були тоді такі серйозні, майже не посміхалися і щиро вважали себе єдиними людьми не лише в цьому залі, але й у всьому Підземному Світі. Коли музика вищухла, ми кілька секунд стояли нерухомо і... не розійшлися. Вона знала, що я повинен щось зробити. І я зробив! Я подав знак музикантам, щоб вони продовжували, і на знак поваги до мене, вони заграли.

– Я заплачу музикантам стільки, що вони не закінчать свою музику ніколи.

Вона знала, за нами спостерігає Сатана. І вона продовжувала зі мною говорити:

– Скільки тобі років?

– Досить, раз взяли на війну.

– Хто ти? – Не припиняла вона свою цікавість.

– Я архітектор і воїн. – Я вгадував питання по її губах.

Музика заграла знову, і ми далі танцювали. Це був наш танець – справжній. За яким, невпинно стежив Сатана, випивав і радів, що він, що він господар "МОЄЇ" досконалості".

"Виявилось, що він ніколи не хміліє і ніколи не втрачає розуму. Він міг і хотів грати роль. І різні ролі давалися йому легко. Але хто грає моєю долею? Він стояв у колони, і десяток з його "сорока восьми" заглядали йому в рот, чекаючи оповідань про бурхливі морські стихії і битви. А він радів, що довів свою владу над "самою досконалістю". Ануш. Я випробував абсолютне щастя. Мені в цьому світі, без неї нічого не

потрібно. Вона була чужа, але самотня. І ця самотність, була так схожа на мою".

Дітар дбайливо тримав черговий листок. Значки розпливалися в нього перед очима. Чи це папірус розсипався у нього в руках? Дівчата, Агіас і навіть Легеза давно спали. Пора і йому трохи відпочити. Їм всім сьогодні належало побачити важливі сни. Тиша поглинула склеп. Міцний сон накрив всіх своєю ковдрою. Він продовжив читати.

"У іншому кінці залу почали грати чиесь весілля. Я вирішив ризикнути і запросити її:

– Я хочу піти і привітати молодих. Але сам не піду, ти зі мною?

– Не вірю, що я єдина, кому ти можеш запропонувати.

– Ти єдина, хто може відмовити.

Я взяв її руку, і не чекаючи відмови, потягнув Ануш за собою. Вона охоче зробила крок, і ми побігли. Слуги снували навколо столів накритих їжею та напоями. Сміх і шумні розмови були всюди. Ми йшли повз, і ніхто не помічав нас. Ми були самі по собі. Я був одержимий нею. Весь світ був для неї, і я сам теж належав їй. Так часто буває, коли бажаєш щось мати, стаєш залежним і пов'язаним. Я бажав її так пристрасно, що не відривав погляду від її обличчя, хвилюючись більше його не побачити.

В середині я був поневолений, але зовні я був з нею нарівні.

Те, що вона була зі мною, відчувалося в повітрі. Багато хто думав, що я її чоловік, який ласкаво оберігає її поглядом і при цьому не сковує її свободу. Земля не торкалася її ніг, вона парила над нею. Вона вільна, але вільна зі мною.

Натовп гостей заповнив весь простір і не давав проходу. Погода була огидною, йшов дощ, і вулиця наповнювалася водою, а повітря вогкістю. Ми вибігли на двір, і ось перед нами з'явилася калюжа, вона була взута в туфельки, і не знала, куди їй ступити, щоб не промочити ноги. Я, не розгубившись, зняв свою дорогу і гарну мантію, і опустив перед нею в калюжу. Вона пройшла по ній величним кроком, ступаючи по тканині, що промокала у воді".

" Мій Друг, Халонг побачив нас на вулиці і підійшов привітати.

– Моя повага, друг. – І він кинув свій погляд на мою супутницю. – Ти сьогодні в супроводі такої пишності?

– Халонг, я і сам здивований своїй компанії. – І я посміхнувся.

Халонг озирнувся навколо, що б переконатися, що Сатана не бачить:

– Така краса може бути п'янкою, і вона завжди небезпечна. – Він подивився на мене, як би натякаючи. – Не всі розуміють, як це ризиковано.

Халонг поцілував руку прекрасної супутниці і, вклонившись, залишив нас. А ми були живі, живі як ніколи. Вдвох

йшли по саду і не могли насититися розмовою. Нам вечора було мало.

– Що може зробити тебе щасливою? – Я запитував її.

– Я щаслива. – Відповідала вона зі впевненістю.

– Ти щаслива? Хіба таке можна затверджувати так легко?

– Так, у мене все є.

Це була чиста правда. Перед її ногами не один раз лежали світи, віддані в дар чоловіками, що втратили голову. Наші почуття закипали. Ми були близько, але в той же час так далеко. Ануш подивилася на мене:

– Поговори зі мною ще трохи, прошу! Я не вільна, хоч і дихаю вільно.

– Хочеш, я вирощу для тебе ліс, викопую тисячу річок і зведу гірські хребти, чия висота уткнеться в небо!

– Мені такого не пропонували. Та і взагалі, такий як ти, перший.

Було якесь чаклунство в цей момент. Несерйозні слова здобували серйозність, швидкоплинні погляди спрямовувалися у вічність, а дихання завмирало, залишаючи тільки стукіт серця.

– Що таке любов? – Запитувала вона.

– Це бажання віддати все, все, що в тебе є. І життя в тому числі. – Казав їй я.

– Життя. Що воно коштує? Для чого його жити? Навіть не знаючи цього, все одно тримаєшся за нього. Але бачачи

перед собою досконалість у вигляді Ануші, життя стає цінніше за всі життя, а життя без неї мукою в пеклі.

– Якщо існує хтось, хто може ранили тебе, то існує і той, хто зможе залікувати рану.

– Твоя посмішка мені найдорожча. – Ануші стала для мене "най-най". Найгарнішою, найцікавішою, найціннішою, найдорожчою, найбажанішою. – Чого ти бажаєш? – Запитав я, розуміючи, що для цієї жінки, я зможу зробити все.

– Чому ти запитуєш?

– Жінка може створити чоловіка, а може кинути його під ноги. Все буде, як захоче жінка. – Я втратив голову.

Вона відповідала мені, для нас не було нічого крім цього моменту. Її голос луною відбивався в моєму серці. Солодкість цих звуків я міг слухати вічно.

– Сила жінки в її слабкості, але для цього поруч має бути чоловік сильніше. Мені подобається, коли я можу сховатися, почувавши себе захищеною.

– Я розумію тебе. – Тонув в почуттях до неї. – Битися з тими, хто сильніший, любити тих, кого не можна.

– Не помирати там, де помирають інші. – Продовжила вона за мене. – Що ти відчуваєш?

– Ревную, брехати не буду. І навіщо мені брехати. Тільки не тобі!

Час стікав так непомітно, що роки йшли б за дні, а дні були, як секунди. Слова покидали наші вуста і торкалися вух немов поцілунки. Ніжно і трепетно ми вдвох розмовляли про

все. Теми були не важливі, важливій був зв'язок, що встановився між нами. Я говорив тихо і ласкаво, але з силою і глибиною".

"– Ханой. – Ніжно зверталася вона до мене. – Живи так, як хочеш ти, а не як чекають від тебе інші. Не важливо, виправдаєш ти їх очікування або ні. Помирати ти будеш без них, і свої перемоги теж візьмеш сам".

"Вона була з тих жінок, в яких не можна закохуватися. Але я посмів. Закохався так легко, що і не помітив. Чи зараз я полюбив, чи задовго до цієї зустрічі? Я повернувся з війни переможцем, і зустрів жінку, за яку був готовий почати нову".

"Ми продовжували розмовляти, не звертаючи уваги на людей навколо нас.

– Справжньому чоловікові не прийнято бажати чужу жінку.

– А я не чужа, я сама по собі, але поважаю тебе за ці слова, ти рідкість".

"Перший поцілунок – запитати дозволу? – це означає отримати відмову. Я просто взяв і поцілував її в губи. Без зайвих слів. Мої губи вперше торкнулися її. Вона цілувала мене у відповідь. Тяжіння було таким сильним, і стримувати себе

не міг ні один із нас. Поцілунок був першим, але здавалося, що не буде єдиним.

– Не в ту годину я тебе зустрів. Я потребую тебе більше, ніж ти мене.

Ануш тонула в моїх обіймах. Я не міг її відпустити, вона як птах, могла злетіти і не повернутися.

– Ти чоловік, якого я не хотіла би втратити".

"Я озирнувся. Нас оточувала огорожа з каміння, вздовж якого росли прекрасні троянди. Хто міг подумати, скільки таємниць зберігають ці стіни. Адже наш поцілунок, теж став таємним.

– Я не знаю, як бути з тобою і, як бути без тебе. Ти, як вогонь обпалюєш, але тепер мені не вижити без твого тепла.

– Якщо ти будеш щасливою, щасливий буду і я. Ти ж одна така, тобі немає рівних.

У неї захватило дух.

– Мені б тебе на вічність. – Зітхаючи, говорила Ануш. – Все, що я можу для тебе зробити – це вічне життя. Не так вже і мало. Тільки вік скажи, в якому ти захочеш жити вічно".

"Жителі Підземного Світу мали безсмертя. Кажуть, що воно потрапляє або з водою, або з повітрям. Десь було джерело цього безсмертя. Багато хто шукав його і шукають до-

сі, але успіху ніхто не досяг. В день, коли вона погодилася на життя вічне, вона шкодувала лише про одне, що безсмертні не можуть мати дітей. Вперше, на моїх очах, така сильна і владна жінка, в моїх обіймах стала слабкою і ніжною. Але при цьому зберігала свою мудрість".

"Ми повернулися до столу. Біля Сатани було кілька жінок.

Я посадив її за стіл і шепнув Ануш на вухо:

– Ти готова ділити його з іншими жінками, а я не готовий ділити тебе з ним.

Я хотів крикнути їй слідом "кохаю", але потім побачив, як вона посміхається іншому.

Ануш сіла за стіл до Сатани, жінки розійшлися, він її обійняв, і ми з ним зустрілися очима. Я подивився на нього. "Який же він старий". – Подумав я, і відвів погляд убік.

Сатана почав говорити про мене:

– Це той хлопець, про якого я вам розповідав. – Сатана вказав на мене, як на свого друга і посміхнувся. – Він допоміг нам перемогти. Кожен його крок був кроком вперед, ніколи не здавався і ніколи не програвав. За ним йшли натовпи, разом з ним вбивали і з ним помирали. Він пройшов вогонь і воду, і зараз з нами без єдиної подряпини. Воістину Божественна персона.

В моїй голові звучали думки, і різні слова збиралися в пропозиції: "Тепер я ніби третій зайвий в цьому залі, але якби

не Сатана, я б тебе не зустрів, мені тебе не забути". Я вирішив йти. Тут залишатися було нестерпно".

"Сатана наступив на край моєї мантії, коли я робив крок убік. Мантія спала на підлогу і оголила мою спину, на якій було татуювання, – напис "Страху немає".

– Страху немає. Але чогось ти боїшся? – Сатана з кепкуванням запитав.

Всі присутні посміхнулися. Вони спостерігали за нами. Мною і ним.

– Нічого не боюся. – Відповів я. – Напевно, тому що не маю дітей. Є смерть, є небезпека, а все інше не важливе.

– У мене є жінка. Я впевнений, що це і є безсмертя. Скуштувати її не кожному під силу, вона вільна в бажаннях своїх. – Говорив мені Сатана".

"Тільки Ануш єдина зі всіх, кого я зустрічав, дивилася мені прямо в очі – так, немов я щось означаю. А у мене на лобі було написано "я все беру на себе". Те, що я міг їй сказати, видавали мої очі. Очі – дзеркало душі.

Сатана показав мені свій золотий браслет, який бовтався на його руці. Майстерна і дуже якісна робота. Браслет, прикрашений коштовним камінням, був зроблений кращим майстром з всіх, що нині живуть.

– Ханой, бачиш?

– Бачу. – Підтвердив я, і одягнув назад мантію.

– Без браслета не дасть. – З усмішкою сказав Сатана.

– Зрозуміло. – Серйозно відповів я йому.

– Та вже, бачу!

Ми дивилися один на одного і напруга росла. Я знав причину, а Сатана тільки здогадувався.

– Ханой, пробач, у тебе проблеми?

– Ні, у мене проблем немає. – Я розумів, що я не правий.

Якби мене почали бити, то я б не бив у відповідь. Але якби билися за любов, я би продовжував бійку з поламаними руками. Мені було все дарма! "Через все пройду, все здолаю, все витримаю" – Думав я.

– Якщо хочеш поговорити, давай вийдемо. – Наполягав Сатана.

– Давай! – Я не боявся. Якоюсь мірою я цього хотів.

– Думаєш, ти краще за мене? – Не вгамовувався Сатана.

– Зараз побачимо. – Я знав, що чоловік не повинен думати про межу, якщо жінка просить про допомогу".

"Ануш несподівано нахилилася до злегка п'яного Сатани, і майже торкаючись губами, шепнула йому на вухо:

– Ти знаєш, він запропонував мені стати його. – Вона вимовила це як би, підливаючи олію у вогонь.

– Він не перший. – Різко обрубав той.

– Так, але він перший, кому я хотіла сказати – "ТАК".

Паузу і тишу склепу, що настала, порушив шерех сторі-

нок. Дітар намагався найшвидше взяти наступну і продовжити читати. У цей момент Тарсіша сказала в його сторону:

– Я теж тобі скажу "так".

Дітар посміхнувся, вона слухала кожне його слово.

– Ким був Сатана?

– Сатана був близьким другом Другого Царя Світу – Соломона, можливо навіть родичем. В них були дуже теплі стосунки, але ким вони доводилися один одному, ніхто не знав. Того дня, коли познайомилися Ханой і Ануш, в них з'явився сильний зв'язок. Весь вечір вони провели разом, розмовляючи і закохуючись, один в одного. Тоді в саду вони призналися один одному в почуттях. Той перший поцілунок зв'язав їх назавжди. Це була щира і чиста любов. Тією ж ніччю після бенкету, Ануш захотіла піти від Сатани.

Того вечора Ханой був готовий сам вирвати її з його лап, але тоді був не час.

– Чому?

– Сатана знає, де знаходиться донька Царя Світу – Дарина.

– Читайте далі.

"Найгірше – це одного разу зрозуміти, що щасливою її зробив хтось інший". Сатана

"Сатана був розгніваний. Він не відпустив би її ні за що. А сама вона піти не змогла б. Тільки не від нього. Сатана знайшов би її у будь-якій частині світу і повернув. Вона бла-

гала його.

– Прошу, дозволь мені піти! Я не можу бути з тобою.

– Замокни! – Кричав Сатана. – Ти моя!

Знову і знову Ануш в сльозах, зверталася до нього з проханням. Щодня, тиждень за тижнем, місяць за місяцем.

– Ти тварюка, що хоче зрадити мене. – В гніві лаявся Сатана. – Я вб'ю і тебе і цього ублюдка. Тільки так ви зможете бути разом.

– І це буде краще, ніж бути з тобою.

Вона страждала, і для неї були лише два способи припинити страждання: бути зі мною або померти. Прошло ще кілька часу, та Ануш продовжувала благати. Неабияк захмелівши, Сатана заявив, що готовий відпустити її зі мною, але з однією умовою. Почувши це, Ануш зраділа.

– Проси все, що хочеш! – Погоджувалася вона.

– Все? – Уточнював він. – Впевнена?

Вона кивала головою. Шанс бути з коханим, давав їй надію. Такий маленький але, головне, що він був.

– Я відпущу тебе тільки після того, як ти проїдеш через Агарту верхи на коні, через усе місто – оголеною. – Сатана засміявся на весь зал. Він поставив таку принизливу для неї умову, що вона точно, не повинна була б погодитися. Хто завгодно, але не закохана Ануш. Він сміявся до тих пір, поки дівчина його не перервала.

– Я згодна, але я вимагаю від тебе клятву. – Почув Сатана з вуст Ануш. – Ти присягнешся, що відпустиши мене і

даси мені благословення бути з Ханоем. І, що ти мене не переслідуватимеш, і я буду вільна.

Сатана здивувався, але змирився з її згодою. Домовленість є домовленість. В той же момент, при слугах і присутності своєї свити, Сатана дав клятву. Свою частину угоди Ануш виконала наступного дня. Прекрасна оголена веришниця, чие тіло було прикрите лише ропущеним волоссям, прогарцевала на коні через усе місто з одного кінця в інший. Жителі Підземного Світу міста Агарті, серед яких вже рознісся слух про "договір", постаралися в цей час не виходити на вулицю і щільно причинили віконниці, щоб не бачити оголену жінку.

Любов здатна на все.

Сатана теж додержав слова і виконав обіцянку. Тепер Ануш була вільна. Він зрозумів, яку вчинив помилку, але виправити її, було вже неможливо. Сатана багато страждав, кожну хвилину, кожною клітинкою свого тіла він відчував неймовірний біль, серце його перетворилося на камінь, він немов помер".

Глава 38

"Яким чином перемога не отримана, ганьба загрожує лише програвшему". Заповідь Тридцять восьма. Кодекс Братства тибетських ченців.

– Опритомнів? Ну нарешті. А я вже було подумав, що занадто сильно вдарив тебе.

На старому дерев'яному стільці сидів Дітар. Він не міг встати, його руки були міцно прив'язані мотузком до спинки, ноги були пов'язані теж. По його лбу стікала цівка крові, в рот був вставлений кляп. Одяг на ньому був порваний, забруднений кров'ю. В очах читалося нерозуміння того, що відбувається. Єдине, що пускало світло до цієї "кімнати", було велике вікно.

– Якби в людей не було очей, ми б навіть не підозрювали про існування світла. Так що, ймовірно, що ми не знаємо про існування чогось важливого, тільки тому, що в нас немає органу сприйняття цього невідомо. Нарешті я познайомився, так би мовити ближче, з відважним Дітаром – командиром вартових Білокам'яного. Я радий. Тим більше, що наше знайомство було для мене таким вдалим. – Слова Книготорговця підкріплювалися такими поглядами і посмішками, його голос був такий безтурботний, що Дітар повірив в

його щирість. Але, лише на мить.

Картини пожежі і руйнувань, смерті його братів, скорботного Мріадра і моря крові, пролітої на арені, розігнали рожевий туман від розмов зрадника. "Проклятий", а не Кіан говорив до нього ласкаво і довірливо!

В кімнаті крім Кіана було четверо вбивць в сірому.

– Не думай навіть про те, щоб напасти. Хоча... можеш подумати. – Кіан сів у крісло в кутку кімнати. Йшов він до нього, не озираючись, але всі його рухи показували готовність до сутички в будь-яку мить.

– Ну що ти, не дивися так на мене, поки я тобі нічого ще не зробив. Що? Ааа. Ти хочеш мені щось сказати. Точно – точно. Почекай, я вийму кляп з твого рота, але ти обіцяєш мені не кричати. Ні, ти звичайно можеш робити все, що завгодно, але ми тут не одні. – Вказав на тканину, що висіла, як перегородка.

Книготорговець підійшов до Дітара, підвів його голову за підборіддя і витягнув кляп.

– Ти знаєш, я так давно ні з ким не говорив. А, втім, все це не так важливо. Ти знаєш, навіщо ти тут?

– Ні, я не знаю, навіщо і чому я тут. – Чернець опустил голову.

– Не правильно. Ти знаєш, чому саме "ти" виявився тут.

– Ні, не знаю.

– Що ж, Дітар, тоді я дам тобі підказку.

– Ти здивований? Не варто. Я знаю, що ви робили останні

кілька днів, і навіть те, чого не знаєш ти.

В приміщенні нависла тиша. Тиша, при якій можна почути биття власного серця.

Вузькі і бліді губи Кіана зображували щось подібне до усмішки.

– Якби ви знали, що помрете завтра? Вас би продовжувало хвилювати те, що інші люди роблять зі своїм тілом, або який одяг носять? Ви би займалися справами інших чи згаляли би час на себе? Ви би витратили все, що у вас є на себе, або віддали б іншим? Ви би вирішили сказати близькій людині те, що вже давно приховуєте? Ви би продовжували прикидатися перед іншими? І все-таки, звідки така впевненість, що ви не помрете завтра? Воїн думає про битву, закоханий – про свою мрію.

Дітар мовчав, Кіан продовжив:

– Коли ви приймаєте смерть і відмовляєтеся від страху перед нею, тоді смерть стане для вас умовою повного життя, тільки уникнув страху смерті, людина починає жити повною мірою, набуває істинної ситості – духовної, фізичної, матеріальної. Вона знаходить точну і визначену відповідь на питання про причину своєї бідності і стає багатою.

Чернець продовжив мовчати. Розмови Кіана нагадували судилище.

– Ну що ж, дуже добре. – З таким полегшенням видихнув Кіан. – Слухай, слухай же чому ти тут.

Кіан підійшов до вікна:

– Підніми голову, подивися в вікно. Навколо будинку мої люди, так що про втечу можеш не думати. Бачиш це сонце, що заходить? Скоро воно сховається від наших очей. Я впевнений, що ти хочеш дізнатися, що тут сталося.

– Ні, не хочу. Мені не цікаво.

– Хочеш. Я ж бачу, з яким бажанням ти дивишся на перегородку.

Звук ширми, що відкрилася, змусив Дітара озирнутися. Через вузький коридор було видно таку ж кімнату, де на роґожі, на підлозі безтурботно спала Тарсіша. Поруч були пов'язані брати Орхан і Осман.

– Тихіше, тихіше. Не порушуй їх спокій. Де мій меч? Він повинен належати мені. В мене буде все, що я захочу, або у тебе не буде нічого. Не тривож її сон. Я можу бути добрим, але можу і... Я роблю те, що вважаю потрібним, що мені вигідно. Зараз я роздумую. Що мені робити з вами? Ці два хлопці зробили свій вибір. І не суди їх строго – ти вже знаєш, як я можу переконувати тих, хто мені потрібен. Підемо на повітря? Сонце сьогодні особливо ласкаве.

Книготорговець дістав невелику свічку:

– Щасливих видають очі, і нещасних теж. – Потім додав. – Можна все життя проклинати темряву, а можна запалити маленьку свічку.

І коли запалив, Дітар побачив, що брати в крові, мабуть їх сильно побили. Кіан від свічки запалив дах будинку. По-

чалася пожежа.

– Скажи, де мій меч?

– Я скажу.

– Тоді мої двері завжди відкриті для вас. Виходьте.

На вулиці Дітар побачив мертво тіло чоловіка.

– Ти не вихований Братством. Ти всиновлений ним. Ти не просочився чернецтвом, а лише прийняв його. Схоже, що ти більше вніс у Братство, ніж взяв у нього. Але і це – не найголовніша твоя заслуга. Сьогодні ти мені потрібний. І твоя подруга, і Есін зі своєю мрією про помсту, і Агіас з думками про сімейне щастя. А це мені більше не треба. – Книготорговець зробив знак рукою, і одразу з'явилися четверо воїнів в сірому, вони взяли труп за руки і за ноги, збираючись понести.

– Подивися йому в обличчя, Дітар. Впізнаєш?

Страхітлива гримаса страждання спотворювала обличчя мертвого селянина. Що це селянин говорили великі мозолясті долоні міцних жилавих рук. Нігті на пальцях були вирвані з м'ясом, на зап'ястках залишилися сліди мотузок, що стягували їх.

– Я теж не люблю зрадників. – Видавив з себе Кіан.

Дітар впізнав у трупі, вчорашнього сторожа кладовища. І згадав, як він вночі знайшов меч Панадія.

Спогади минулої ночі.

Дітар розповів свій сон друзям на кладовищі в склепі, серед мерців:

– Бачив я поле. По стежині Білокам'яного селища йде Панадій. Я за ним: "Панадій, Глава Братства, я йду за тобою! Де ти меч сховав"? А він, обертаючись до мене, відповідає: "Йди за мною". Нарешті, ми ввійшли до бібліотеки, і підійшли до величезної картини, де зображена перемога Ханоя над Азазель. Ворог з Підземного Світу, посланий Сатаною, який не додержав свого слова, відпустити Ануш та покарати Ханоя, програв дуель ченцеві і відступив. Азазель зображений лицарем в обладунках, адже тепер він очолював «48 Воїнів влади». А Ханой, в звичайній мантії, як і прийнято серед ченців. Панадій доторкнувся до зображення своєю рукою, і я прокинувся. Заснувши незабаром, я бачу нас на тому самому місці. Стоїмо біля картини, і Панадій мені каже: "Бачиш, в моїх руках дві тибетські чаши: ось це гірка – для твого Братства, а інша, солодка – для Тебе". Я падаю на коліна, і вихоплюю чашу з гіркою водою. І починаю її жадібно пити, всю, до останньої краплі. І відчуваю, що через гіркоту я починаю задихатися, і зовсім не можу дихати. Дивлюся, а на мені мантія Ханоя, мантія в якій був Панадій, а тепер одягнений в неї я, а він одягнений в мою сорочку. Панадій підходить до мене: "Я допоможу, все Братство тобі допоможе. Можеш розраховувати на кожного ченця. Тобі нічим дихати – я зараз розстебну гудзик. Торкається руками ко-

міра і допомагає мені. Я відчуваю полегшення. Дивлюся, навколо нас усе Братство, а Панадій звертається: "Дітар взяв провину Братства на себе, зброя тепер належить йому".

Легеза слухав, йому було цікаво. Сни йому ніколи не снилися, мабуть, тому він не вірив у замогильне життя. Вночі помираєш, вранці народжуєшся.

Агіас обійняв Надішу, а вона прибрала його руку, звільнившись від обіймів:

– Колись, ми точно прокинемося щасливими. Разом або поодиночі. – Видихнув кантрі чернець.

– А що вирішуватиме чоловік? – Відчайдушно кинула йому дівчина.

– Якби я знав, коли востаннє тебе цілував, що це – останній, я б ніколи не зупинився.

– Озирнися, твоє місце тут: зброя і смерть. В тебе є все, чого ти хотів. – вона подивилася йому в очі.

Агіас відвів погляд, розглядаючи клинок кривого кинджала, намагаючись побачити на ньому якусь ваду. Надіша дивилася, чекаючи його рішення. Він піднявся:

– Книготорговця це не переконає, але дасть нам час. Візьмемо з собою тіло Глави Братства, папірус і повернемося до міста. За цей час придумаємо, як звільнити Есіна, твого брата.

– Так, я згодна, у нас є свити – досить засобів, щоб переконати Книготорговця відпустити Есіна. – Тарсіша занадто

швидко підтримала Агіаса. Той же у відповідь дивно подивився на неї, ніби чекаючи інших дій.

Здавалося, всі після цих слів зітхнули з полегшенням.

– Скажи мені, Агіас, скільки сходинок вело в склеп? – Дітар поцікавився.

– Тринадцять, мій друг. А чому ти запитуєш?

Дітар зупинився і продовжив:

– А скільки гудзиків на мантиї глави Братства?

– Так само. – Пролунала суха відповідь його друга.

– Дивися на мотузяні сходи, і тут тринадцять східців. А Панадій лежить на глибині дванадцяти. Я думаю, що він і є хранитель таємниці. – Дітар говорив впевнено, але в очах його читалася прихована думка.

Агіас знову дістав кинджал і подивився на його лезо в променях вогню. Клинок був ідеальний, вад на ньому не було.

"Тринадцять сходинок, тринадцять вузлів на старих сходах, останній вузол ліг на землю, хоча повинен був залишитися в повітрі". Дітар розглядав край мотузки. До останнього вузла залишалося майже 2 лікті. Рівно стільки, скільки треба щоб прив'язати смолоскип.

Сходи знову впали на дно колодязя. Спускатися став Дітар. Пристосувавши смолоскип в тріщині між колодами, юнак схилився над тілом Панадія. Взяв жменю землі, розтер між пальцями. Замислився. Обличчя померлого, майже не доторкане тлінню, було жовтуватого кольору. Волосся на голові, вусах і малій борідці трохи зворушені сивиною. Одяг-

нений він був у святкову мантію. Запах заважав зосередитися. Він прив'язав тіло до сходів, і попросив його витягнути, а сам залишився копати.

Копати було незручно, але чернець дуже скоро призвичаївся орудувати короткою лопатою. Підсипаючи рихлу землю під стіни колодязя, Дітар поглибився вже на лікоть. Анітрохи не здивувавшись, він намацав рукою грубе полотно, витягнув, намагаючись не піднімати пил, довгий, перев'язаний ременями згорток назовні. Серце скажено колотилося в грудях. Очі чомусь сльозилися чи то від пилу, чи то від хвилювання, коліна підгиналися. Ремені розрізали, під грубим полотном виявилася мантія кантрі ченця.

Через мить, криваво-червоний і одночасно крижаний клинок відкинув відблиски на похмурі стінки колодязя. Меч Панадія! Прекрасний зразок збройової майстерності.

– Мріадр брав участь у створенні досконалості! – Вимовив Дітар, і друзі зрозуміли, що в нього вийшло, він впорався. – Через дурниці ми можемо втратити те, що втрачати не можна.

Скільки часу пройшло з тієї миті, як Дітар взяв у руки меч? Смолоскип у стіні віддавав останні язички полум'я, рука юнака затерпла, пальці стискали рукоять, а погляд не міг відірватися від прекрасного клинка.

Нарешті смолоскип, скорботно зашипівши, згас. Це привело ченця до тями. В повній в'язкій темряві Дітар напимац-

ки загорнув клинок назад у мантію і полотно, перев'язав залишками ременів і, закинувши через плече, взявся рукою за мотузку, щоб підійматися вгору. Раптом думка, немов набат розбудила розум: "Хто поховав меч?! Це міг зробити тільки Панадій. Він хотів, щоб тільки Братство знайшло меч. І він виявився правий".

Швидко перебираючи руками по мотузці, не піклуючись про те, що в будь-який момент вона може зірватися, Дітар буквально злетів угору.

– В чому таємниця поховання меча?

"Де Панадія поховали? А його взагалі ховали? Ніхто про це не знає нічого". Дітар замислився про смерть Панадія.

Дітар швидко піднявся до друзів, і тепер він був переконаний, що перед ними лежить не Панадій. Не витрачаючи часу, він нахилився до трупа. Мантія! Йому потрібна мантія, в якій був похований той, кого вони вважали Главою Братства. Ще кілька хвилин, і в руках Дітар вже тримав капюшон з ледве помітною вишивкою по облямівці – мантія кантріченця. Сумнівів бути не може – це не Панадій! Але де ж тоді він?

Дітар залишив меч Агіасу, а сам вийшов на вулицю, щоб покликати Мріадра. Тарсіша побігла за ним.

"Так, як любити вона, не любить ніхто". – Раптом подумав Дітар. Він сів біля входу в склеп, виникло бажання, поділитися своїми думками, але він раптом зрозумів, що вона для нього весь його світ. В ній було все те, чого йому бракувало. Її очі наповнювали ченця силами, а руки, що лежали на його шиї, були його будинком. Раптом згадав, як вона сміється над його безглуздими жартами і намагається ображатися, коли він каже нісенітницю. І абсолютно не важливо, що буде далі. Він пізнав істинне щастя. Вона була його, і йому було дуже приємно це усвідомлювати.

Вона завжди притискала до нього так, ніби хотіла залишитися з ним назавжди, і він не роздумуючи, погодився. Коли вона перевела погляд на його губи і повільно наближалася до його обличчя, з-під ніг йшла земля, і він був не в силах чинити опір. Справжня чиста любов, вона тут.

Тарсіша обійняла свого чоловіка, вона хоче бути найважливішою людиною в його житті. Коли жінка віддана, вона хоче повної відкритості, чесності і довіри від свого чоловіка. Кожна жінка хоче, щоб чоловік любив її від щирого серця. Розділити з ним кожен мить його життя, бути його найбільшою підтримкою. Вона відчуває себе коханою, коли її чоловік розділяє свої мрії і фантазії з нею:

– Ми тут і зараз, а все інше не важливо. Мені все одно, що буде далі. Я хочу знати, чи можеш ти ризикнути заради кохання, заради мрії, заради пригоди, яку люди називають життям.

– Я знаю одне, що я готова стати твоєю дружиною. А ще я не боюся померти щасливою.

Він був сильним в бою, але слабким з нею. – Мене тривожить, що це не Панадій. Будь – хто на цьому би зупинився. Але я відчуваю, що щось тут не так.

– До тих пір, поки ти не прийняв остаточне рішення, тебе мучитимуть сумніви, ти весь час пам'ятатимеш про те, що був шанс повернути назад.

– Я розумію тебе. Ходімо, прогуляємось.

– На що б ти не був здатний, про що б ти не мріяв, почни здійснювати це. Я піду за тобою. Сміливість надає людині силу і навіть магічну владу.

Вони вирішили пройтися. До світанку ще був час, і була можливість оминати цвинтар. За одним із склепів промайнула тінь.

– Мріадр казав, що люди Кіана, разом з Гільдією покинули територію кладовища. – Замислився Дітар.

– Може це сторож? – Припустила Тарсіша.

І вони вирішили затриматися. І це насправді виявився сторож, і він їх зацікавив. На перший погляд – убогий старий, закутаний в засалений балахон невизначеного кольору. Обличчя не видно, тільки жовті – жовті руки. Каже пошепки та свистяче, немов дуже сильно простиг. Володіючи якимось звіриним чуттям, Дітар відразу зметикував, що дивовижний сторож – не простий старий. Чимось віяло від нього. Чимось смутним, невизначеним, але примушуючим сприй-

мати серйозно.

Як тільки він побачив пару гостей, то кинувся бігти. У сторожа випала зв'язка ключів, і Дітар вирішив його не наздоганяти, щоб це для нього не виявилось пасткою. Циганка миттєво підняла ключі, і підійшла до невеликої усипальні, через ґратчасті двері якої була видна кам'яна гробниця і широкий стовп за нею. Підбравши потрібний ключ, вона відкрила двері і показала йому, що можна увійти в середину.

– Моторошнувато.

– Навіщо ми взагалі сюди залізли? – Подумав чернець.

– Подивимося, і швидко назад.

Коли вони заглянули за стовп, там були великі металеві двері, закриті на три засуви, на кожному з яких висів величезний замок. Вони зрозуміли, що мабуть, доведеться заглянути в середину, адже не даремно вони сюди забралися. За дверима виявилася арка, яка вела вниз.

– Ще одне підземелля. Друге на цю ніч. – Акуратно спускаючись по східцях, вони підсвітили собі шлях смолоскипом.

– Що це за шум? Миші? – Пошепки запитала циганка.

– Швидше за все. – Сказав Дітар, знаючи, що мишей тут нема.

Спускаючись нижче, вони побачили перед собою невелику залу, в центрі якої сиділа людина. Трохи горбатий, метра два зросту, а то і більше. Придивившись, чернець зрозумів,

що він їсть. Їсть труп! І це не людина, в нього сірувата шкіра, довгі гострі нігті та волохата морда.

Дітар звернув увагу, що Тарсишу почало нудити. Її ноги підкошувалися, починалося помутніння свідомості. Здавалося вона непритомніла. Різкий запах вдарив у ніс. Швидким кроком вони піднялися вгору, закрили двері, замкнули одну віконницю і він отримав удар.

Перше, що почув Дітар, це був чийсь голос. Повернувши голову, він побачив сторожа. Тарсіша лежала в нього на руках. Цей дід похмуро дивився на них. Несподівано швидка тінь над головою змусила ченця припасти до землі і відкотитися убік. Палиця лише злегка зачепила плече Дітара, а для другого удару юнак не залишив нападаючому часу. Стрибок, удар, і старий вже лежав на сходинках, біля Тарсіши, впустивши свою нехитру зброю.

Користуючись моментом, Дітар осідлав спину нападаючого, схопив його мозолясту долоню і замахнувся на нього своїм кинджалом. Але в останню мить відвів зброю убік. Можна обійтися без вбивства.

Старий поправив свій одяг і трохи заспокоївся:

– На, дай їй понюхати. – Сторож протягнув листя погано пахучої трави. – Ну що, бачу приховувати від тебе вже нема чого.

Тарсіша прийшла до тями і голосно почала дихати. Дід усміхнувся і заговорив.

– Пару десятків років назад, у сусідньому селі з'явився один чоловік, дивний він був, майже ні з ким не розмовляв. Одного разу він вибіг на дорогу, не по-людськи ревучи, і почав кидатися на кожного зустрічного. Чоловіки вирішили зв'язати його і замкнути десь, а самим відповідним для цього місцем вибрали мої катакомби під усипальнею, двері там міцні. Хтось казав, що він став божевільним, а деякі взагалі стверджували, що він одержимий. Наступного дня вирішили відвідати його, але, спустившись вниз, виявили, що він розкопав могили, і їв трупи, загалом, вирішили залишити його там, мабуть допомогти йому вже ніхто не міг. Але через місяць він якимось чином вирвався назовні і знову почав бігати по селі, жінку якусь покусав. Чоловіки його ледве скрутили. Звідки стільки сил у нього?! Але коли привели його назад, ми зрозуміли, як він втік: дерев'яні двері були виламані. В середині ми виявили, що всі трупи, яке він там знайшов, були з'їдені, мабуть, голод робить його сильніше! Зрозумівши це, ми вночі розкопували могили і скидали трупи в катакомби. Так що всі ці могили, які ти бачиш навкруги, – не справжні. Вони порожні. Пройшли роки. Цей канібал змінився до невпізнання, він вже не людина, він злісна тварюка, яка тільки жадає покуштувати людської плоти.

"Якщо ти пройшов крізь муки підземелля, тобі зовсім не обов'язково відчутти небесні насолоди. Насолоди ма-

ють межю, страждання – ні". Це із сповіді Панадія.

– Я теж не люблю зрадників. Гідну і швидку смерть треба заслужити. Деяким неодмінно необхідно померти в ганьбі і муках. – Книготорговець посміхався лише кінчиками тонких губ, переступивши через тіло сторожа. – Розуміючи, що мої охоронці можуть змусити говорити навіть ченця, не те, що якогось старого, я все ж знищую тих, кого я не люблю. А тепер, мій друг, не ображайся – ти дійсно став для мене дорогий. В мене була можливість стати Нісаном, а в тебе вона буде.

Тепер, Дітар, відправимося відвідати того, хто колись був Главою могутнього Братства. Нас чекає Панадій.

Глава 39

"Ченці завжди ділять перемогу і славу, поразку і смерть – на всіх порівну". Заповідь Тридцять дев'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар обійняв Тарсішу, вона немов застигла на місці. Впершись підборіддям у плече чоловіка, вона розглядала мертве тіло сторожа, що лежало на підлозі. Тарсіша примружувала очі, на її обличчі було співпереживання до болю, що переніс старий. Циганка перевела погляд на Кіана, і він заговорив першим:

– Кажуть, що страшніше за смерть нічого немає. Вони помиляються!

Дітар поправив свою мантию і заперечив йому:

– Доки людина не заглянула в очі смерті, неможливо сказати, на що вона здатна заради життя. – Дітар цитував батька Авраала – Главу Братства.

Кіан чудово пам'ятав ці слова і знав, що вони належать Ханою:

– Неможливо завжди бути ченцем, але завжди потрібно залишатися чоловіком...

– Що тобі треба? – Перервав його чернець. – Я не розумію, що ти робиш!

Тарсіша була поряд з ченцем. Вона прошепотіла щось Дітару на вухо.

– Самотній одинак. – Звучало у вусі ченця.

Звичайно ж, Кіан це почув:

– Самотнім я був незавжди. А зараз вирішив набути свободи. Що таке свобода для ченця?

– Свобода – це коли в будь-якій ситуації ти можеш сказати як "так", так і "ні". – Чернець знав відповідь.

Продовжуючи говорити, Кіан привів їх по стежці до приземкуватої хатини, видатної однією широкою стіною з густих кущів. Відкриваючи низькі двері, він швидше наказав, чим запросив Дітара увійти до середини. У відчаї від того, що завдання Авраала провалене, і всі вони знаходяться в руках залятого ворога, юнак не міг ні про що думати, крім Тарсіши. Тільки вона, її життя, її безпека і свобода займали думки командира вартових Білокам'яного – командира найважливішої місії, дорученої ченцеві і так безславно програною!

Осман та Орхан стояли поряд з нею.

– Ні, її ніхто не торкався. – Безпристрасно вимовив Книготорговець.

"Як він дізнався, про що я думаю"?! – думка різко промайнула в голові ченця.

– Я багато знаю того, що могло зробити мене Главою твого Братства, якби я цього схотів.

– І чому ти не схотів? – Зупинившись, Дітар дивився в

обличчя Кіану, чекаючи відповіді.

Той посміхнувся, тепер вже з неприхованим смутком.

– Мені стало нудно. Так, мені стало дуже нудно. Влада і велич майже були в моїх руках, але тоді мені ні до чого було б прагнути. Замість цього я вважав за краще знищити вогнем Братство, забрати Книги, дивитися на смерті сотень ченців та їх сімей. Я став ворогом, вигнанцем. – Його очі горіли пристрастю. Він говорив про це так, ніби пишався своїми словами. – Адже це зробило мене Книготорговцем! Тим, хто може досягти недосяжних для Кіана – брата Авраала, вершин! І ти мені в цьому не суддя. А тепер уперед. Нам багато чого належить встигнути.

– На останній нашій зустрічі, ти розповів про Підземний Світ. Ти його шукаєш? – Своєю здогадкою Дітар потрапив у ціль.

– Звісно. – Зрадів Книготорговець. Ця бесіда зацікавила його. – В своїх щоденниках Ханой писав, що він повинен знайти Шамбалу, а потім спуститися назад, звідки прийшов – у Агарту. Я збираюся зробити це замість нього.

– "Кому вдасться знайти Шамбалу і укласти союз ... – Дітар не встиг договорити, як його перебив Кіан.

– З Сатаною, який зараз знаходиться у в'язниці Аркада, той буде Царем Світу. Саме з цієї причини, практично всі завойовники та тирані, і я у тому числі, цілеспрямовано шукали Шамбалу. Вона зберігає ключ до дверей Підземного Світу.

– Це неможливо! Такий шлях усипаний трупами! – Дітар не міг повірити, що вони дійсно про це говорять. "Ключ до дверей". Всі ці слова вражали його.

– Все дуже просто. Всі люди вважають, що це зробити неможливо. Але знаходиться один сміливець, який з цим не згоден. Я не хотів заподіювати їм біль – я просто хотів їх вбити.

Присутні в кімнаті, дивилися на Книготорговця і не вірили, або не хотіли вірити в те, що чують. Казка, яка була така правдива, витіснила всі логічні аргументи. Оповідач продовжував.

– З цим світом все зрозуміло, набагато цікавіше, що відбувається там. – І Кіан пальцем вказав собі під ноги і окинув поглядом полонених ченців.

– Ти вважаєш, що прямо зараз, у Підземному Світі йде війна між Царем Світу та людьми – ящерами? – Прозвучало від здивованого ченця.

– Я радий, що ти починаєш мене розуміти. Не те, що вони, – і він обвів рукою своїх людей. – Вони навіть не здогадуються, про що йде мова. Ханой зіграв дуже важливу роль у Великій Перемозі і вигнанні рептилій в Агарту. І так було деякий час, поки катаклізми та жахливі руйнування, не змусили людей знову об'єднатися і сховатися в Агарті.

– А три мечі, це твоя перепустка?

Книготорговець ствердно закивав головою.

– Жоден гострий меч не замінить спокійної свідомості.

Чернець без меча, не поступається ченцеві з мечем. Але і чернець, і меч – ця зброя. Ти і сам знаєш, що такі як ми, небезпечні! А там, між іншим, йде війна.

У кімнаті була напівтемрява, сонячне світло насилу потрапляло в середину через брудне вікно. Дітар стояв навпроти свого ворога і побачив за його спиною Легезу. За ним з'явився Агіас і інші ченці. Вони виходили по черзі, неначе ховаючись за спиною Кіана.

– Легеза – твоя людина? – Чернець поцікавився у Кіана.

– Звичайно, коли ти дізнався? – Цікаво перепитав Книготорговець.

– Легеза людина слова – він казав, що при першій нагоді вб'є тебе.

– Так, він такий.

– Прямо зараз у нього була така можливість, але він цього не зробив.

Кіан обернувся і запитав у Легези, він підходив все ближче:

– Мовчиш?

– Мовчу? – Перепитав він глухим голосом, неначе ком у горлі заважав йому говорити. Він відкашлявся і заговорив вже своїм голосом. – Продовжуйте далі без мене.

І Кіан вів розмову з Дітаром, не надаючи значення Легезі і його присутності:

"Знову ці риторичні питання" – Подумав чернець. В голо-

ві паралельно йшов свій діалог, про який Книготорговець не міг знати, або міг? Кіан говорив далі.

Тут зібралися дві групи людей. Тут знаходилися ченці і люди Книготорговця. Шум дерев за вікном заглушав тишу між словами Книготорговця. Вся ця ситуація нагадувала сон, страшний сон. Мріадр і Надіша очима знайшли Есіна і підбігли до нього. Агіас підійшов до Дітара і міцно потиснув його руку. Через мить всіх оточили кілька сотень воїнів Кіана. Кладовище насправді було, як на долоні. Всі були в обладунках і озброєні – їх можна було назвати його особистою армією. Дітар не вірив до кінця, що вони в полоні і тепер все контролює Кіан.

– Ти можеш зробити значно більше і діяти набагато краще. – Голосно звертався до Дітара Книготорговець. – Ти припускаєш лише одну – єдину помилку, дуже серйозну, – ти думаєш, що в твоєму розпорядженні сила-силенна часу.

Тарсіша бачила, як "армія" взяла всіх у кільце, і притиснулася до Дітара. Він обійняв її за талію.

– Ти, поза сумнівом, краща з кращих. Я люблю, люблю не дивлячись ні на що і завдяки всьому, любив, люблю і любитиму. – Дітар не боявся своїх почуттів. Ближче, ніж вона не було нікого. Тарсіша посміхнулася, і вони обоє подивилися на Агіаса.

– Ти міг втекти. – Сказав йому Дітар.

– Я обіцяв допомогти. За мною борг честі – і я його віддам. – Слова звучали мужньо, і Агіас дивився прямо в очі

ченцеві. – Можна кинути зброю, але ченця – ніколи.

– Він, захищаючи тебе, робить те ж саме, що ти для нього. – Звернулася Тарсіша до Дітара.

Чернець відчував підтримку від своїх людей, і це надавало йому сил. Він вірив у Братство так сильно, що готовий був віддати за нього життя. Дітар був дуже натхненний тим, що друзі розділяють його відданість і сили наповнювали його.

– Будь впевнений, я за тебе можу вбити. – Говорив Агіас. – Причому, мене про це просити не треба. Ченці завжди ділять перемогу і славу, поразку і смерть – на всіх порівну.

Дітар подивився на братів Орхана і Османа. "Невідомо, як вони тут виявилися і, скільки таємниць у них міг випитати Книготорговець" – подумав він і вголос додав:

– Мертва залишаються в минулому, думати потрібно про живих.

– Я не хочу вас вбивати. – Книготорговець заговорив, піднявши вгору праву руку. – Просто тому, що не хочу. Мені цікавіше подивитися на ваші пригоди і, можливо, ще взяти участь у них. В будь-якій ролі.

Кіан явно насміхався і не намагався цього приховувати.

– Тим паче, що ви знайшли для мене справжній скарб. – Він наблизився до Агіаса, розкрив полу його мантиї і блискучо вихопив меч.

Кантрі чернець йому не перешкоджав. Чудовий клинок заграв крижаним відблиском по стінах.

– Тепер я – володар трьох мечів. Єдиний! І все одно мені

цього замало.

– А що буде потім? – Дітар, неначе кинув ці слова Легезі в обличчя.

– Мені наплювати, якщо чесно. – Відповів він Дітару, і запитав Кіана. – А як ти думаєш, що з тобою буде після смерті?

– Нічого. Я просто помру. Але мене більше турбує те, як я проживу життя тут, ніж те, що буде потім. Мені байдуже.

В розмову втрутився Мріадр. Він мовчав весь цей час, зараз йому було що сказати:

– Смерть – щастя для вмираючої людини, адже помираючи, перестаєш бути смертним. Йому не плювати. Він сподівається жити вічно. Він боїться, що після смерті його чекає забуття, не тільки в пам'яті живих, але і в його власній.

– Досить скаржитися на життя. Вас жити ніхто не примушує. – В цих словах виразно відстежувалася жорсткість, яку Кіан спеціально вклав туди.

Мріадр продовжив іншим, м'якшим тоном:

– Відпусти мого сина. Меч у тебе.

Легеза втрутився в розмову і дав відповідь, замість Кіана:

– Та ніхто його не просив, і він нікому нічого не обіцяв. Тому що з вами так потрібно, і по-іншому просто не можна. Це ж ясно. – Легеза почав голосно ляскати в долоні. – Слу-жи-ти, слу-жи-ти, слу-жи-ти.

Книготорговець повернув тему розмови, знову не звертаючи уваги на Легезу.

– На твого сина в мене є свої плани.

В ченців миттєво пробігли думки, що ж в ньому особливого? Що він мисливець або коваль, а може тому, що його дружина Оракул Братства?

– Дурень. Якщо справа не в Магурані, то я розчарований. Не знаю, що ти задумав, але всьому, що він вміє – навчив його я. Візьми вчителя, замість учня. – Мріадр відчайдушно переконував Книготорговця.

– Якщо смерті не уникнути, то який сенс її боятися? Якщо я ще живий, це означає треба щось зробити.

– Ти розумієш, що зараз ти нам потрібний, а потім, коли

...

– Знаю, чим все закінчиться, і не боюся цього. – Відповів Мріадр.

– Дороги назад не буде.

Серце Мріарда билосся, сильно і голосно, створюючи дзвін у його вухах. Чи був у ньому страх, складно було сказати, тільки якщо страх за сина. До його горла підступив ком, і голос його став тихіше і повільніше. Він дивився в підлогу, а волосся спадало на його лоб.

– Мій син чернець. – Прошепотів він так, що ніхто не почув. – Мій син чернець. – Прозвучало трохи голосніше. – Для мене він герой. Сім днів його полону – для мене, як сім років. Що може сказати батько, чий син, у руках людей Книготорговця? Це треба відчути. Це не передати. Це найважчі дні в моєму житті. Я хочу звернутися до Книготорговця. –

Він повернув свої вологі очі на людину, яка стояла посереді кімнати.

– Ти вважаєш, що ти правий? Ніхто з вас не знає, де правда. Син так вихований мною, йому було дано завдання, і він вирушив його виконувати. Я вважаю, що він зробив все правильно. Він захищав Монастир. Мені важко. Звичайно, я хочу, щоб ти віддав його мені. Я знаю, що свого сина, повинен повернути сам, навіть ціною свого життя. – Голос став впевненіший, і він вимовив голосно, так що б це чули всі. – Повір мені, я готовий за нього померти. Я готовий помінятися з ним місцями.

Кіан подивився на Легезу, який зробив ледве помітний кивок головою, і сказав вже Легеза:

– Я заберу твоє життя. За однієї умови. – Він обернувся убік Дітара. – Коли прийде час, я накажу тобі дещо зробити, і ти виконаєш це без роздумів. І я не прошу. – І в цей момент Легеза з всієї сили вдарив Есіна в обличчя, кров хлинула, і Дітар вигукнув:

– Добре. Домовилися.

– А це не питання, щоб домовлятися. – Він підійшов до Мріадра, але той не з'якався. Лише зробив крок назустріч і став обличчям до обличчя.

– В усіх битвах важливо перемогти. Але навіть поразка може навчити багато чому і бути використаною для перемоги в майбутніх битвах.

Мріадр пішов ближче до людей Книготорговця, встав біля

Магурани, і сказав останнє:

– Краще вбий мене сьогодні, тому що, коли я прийду за твоїм життям, ти пошкодуєш, що залишив мене живим. – Ти уявити собі не можеш, на що здатна людина, яка нарешті зрозуміла, що в неї нема іншого виходу.

– Намагаючись мене образити, ти сам ризикуєш померти. Найлегший ворог той, що йде на тебе з кулаками, – найнебезпечніший той, хто присягається у вірності.

Мріадр спробував згладити запал сина:

– Якщо в дітей немає життя, навіщо жити людям похилого віку? Я міняю свою честь на життя дітей.

Лише мить знадобилася Книготорговцеві, щоб прийняти рішення. – Зв'яжіть старого. Інші можуть забиратися!

Полонені знову відчули свободу, але якою ціною. Книготорговець зробив їм послугу, їх життя було повернено, як подачка і всі це розуміли.

Кіан не збирався більше тут затримуватися, він попрямував до виходу, за ним і вся його армія поступово покидала кладовище. Легеза пройшов біля Агіаса та Дітара, і легким рухом штовхнув ченця плечем, зупинившись поруч.

– Потрібно навчитися відноситися до людей, як до дерев – вони просто є навколо мене, і якщо вони ростуть неправильно, то варто просто обійти. – І він обійшов кожного, хто був на його шляху до виходу.

– Легеза! Ми з тобою билися на арені, спина до спини. Ми були поруч, а зараз – навпаки. – Сказав Дітар.

– І вважаю це правильно, що я не з тим, хто може кинутися на тигра з голими руками, або стрибнути в річку, не чекаючи човна і померти без жалю. – Відповів, він не повертаючись. – Але неодмінно з тим, хто, приступаючи до справи повний обережності, він і досягає успіху.

Дуже повільно, майже награно, обернувся Книготорговець у самого виходу. Двері на вулицю були відчинені. Знову, на його губах блукала дивна посмішка, його не молоде, обрамлене сивим волоссям обличчя, було повернуте до всіх так, що вираз його здавався одночасно і глузливим, і загрозовим.

– Доки я тобі вірю. – Він зробив крок до виходу і зупинився на порозі.

– А-а... ось ще що!. – Кіан дістав зі складок мантиї жменю золотих монет. – Це золото. Але тільки золото. Зображення, що так схвилювало Авраала, і всіх вас, нанесене в моїх майстернях, спеціально для вас. Я хотів перевірити сили Братства здобути меч і ... О, який успіх! Ще дістав найкращого в Піднебесній коваля! Тепер ви можете йти.

На доказ своїх слів, Кіан кинув убік Дітара кілька золотих монет. Чернець спіймав одну з них. Золота монета, на якій був профіль Кіана, і напис "Злітаючий дракон" опинилася в руці ченця. Дітар розглядав монету, а Кіан дивився на нього і посміхався. Трохи часу знадобилося, щоб головоломка була вирішена в голові Дітара. Він зрозумів, що вони фальшиві.

– А це означає, що все зовсім не так. – Сказав Книготор-

говець і голосно засміявся.

Кіан зробив фальшиві монети, видав їх за монети з корабля Ковчегу, розпустив про них чутки, і чекав, коли ченці самі його знайдуть. Ось це пастка. Це був геніальний план, і він спрацював ідеально. Ченці не лише його знайшли, але і виконали його завдання – знайшли меч Панадія.

– Тепер ти зрозумів, що сталося? – Легеза запитав Дітара. – Не розраховуй на швидкі успіхи і не спокушайся малою вигодою. Поспішиш – і не доб'єшся мети, спокусишся малим – і не зробиш великого. Так що ви можете йти назад, а ми вирушаємо на пошуки Шамбали. В мене попереду ще зустріч з Сатаною. Після слова "Шамбала" Орхан та Осман підійшли до Магурани. Мабуть вони теж залишаються в Книготорговця.

– Знаєте, адже вони помстяться. – Повідомив Орхан Книготорговця.

– Про кого це ти?

– Та про ченців. Вони помстяться. Знайдеться один, який помститься за всіх. Цього не уникнути.

Кіана не турбували слова Орхана, зараз він хотів закінчити свою розмову з Дітаром.

– Що стосується Панадія, Дітар, навряд чи він тобі буде корисний.

По помаху руки одна з бамбукових штор на стіні кімнати піднялася, і з'явилося видовище не менш страшне, чим

голос Книготорговця: на підлозі сиділо щось, що віддалено нагадувало людину: волосся спадало з плечей до землі, такої ж довжини була і борода. Залишки одягу ледве прикривали виснажене тіло. Істота, була прикована довгим тонким ланцюгом за шию, до дерев'яної поперечної балки стелі, але це здавалося навіть зайвим. Людина була повністю зайнята поглинанням їжі.

Грубою долонею з кігтями, що відросли на пальцях, він повільно діставав з глибокої глиняної миски шматки якогось варива і відправляв у рот, що ховався під довгими вусами.

– Я не знаю, що зробив "Глава Братства". – Тут Кіан зробив зневажливу гримасу. – Обходилися з Панадієм просто жахливо. Книготорговець все ще стояв, обернувшись до виходу, і говорив через плече:

– Я залишу його собі, як нагадування про тлінність людської сили і мудрості. Якщо Глава Братства живий, – Кіан показав на нього рукою, – хто тоді Авраал?

Глава 40

"У пошуках істини, ти набуваєш себе. Головне – прийняти себе таким, яким ти був знайдений". Заповідь Сорокова. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ранковий берег озера Агарії вабив своїм спокоєм. Гладка дзеркальна поверхня води спокійна і тиха, лише час від часу здригалася кільцями легких бризків, які пускав вітер, що ще не прокинувся. Молочний туман, м'якою повітряною хмарою, обволікав дерева і осідав на різнотрав'ї перлинами прохолодної роси.

В сонячну погоду озеро радувало своєю красою – чиста смарагдова вода відбивала дерева, що росли на березі і небесну гладь, від чого озеро здавалося бездонним, а беріг, густо вкритий великою гладкою галькою, надавав озеру огранування, немов коштовному каменю.

Коли ранковий туман трохи розсіявся, а лісові птахи завершили свій ритуал вітання нового дня, заливаючи все навколо різноголосою треллю, принишкли, до берега озера, під ледве чутні сплески води, прибився пліт, на якому було двоє невідомих. Вони озиралися на всі боки, і було схоже прибули сюди не випадково.

Побачивши це, дозорні ченці, негайно поспішили повідо-

мити про невідомих – батьку Авраалу.

Він, терміново відклав свої справи, в цей же момент по-слав за Серафімом, який трохи заспокоївся від перестрілок з Агіасом і, здавалося, навіть трохи охолонув до Надіши.

– Серафім. – Стривожено сказав Авраал, він стояв облич-чям до вікна і впізнав сина за великим, впевненим кроком. – Зараз же бери ченців, і вирушайте за невідомими.

Серафім попрямував до виходу і вже за годину зустрічав чужинців на мальовничому березі озера. Як виявилось, весь цей час вони чекали саме того, хто прийде із храму.

Гордим, впевненим поглядом Серафім окинув чужинців. Високий, ставний молодий чоловік, більше схожий на хижо-го птаха, витонченого і сильного, ні на долю секунди не сум-нівався в своїй силі, гордовито і спокійно дивився на неві-домих.

Чужак заговорив першим:

– Я сам і зі мною лише один воїн – головний серед бер-серків, його ім'я Беркун. А вас десятка зо два?

– Бика побоюйся спереду, коня ззаду, орла згори, а нас – з всіх боків. Хто ти, чужак? – Різко кинув у відповідь Серафім.

– Я, Міланос з Калінги. – Відповів чоловік. Воїн в капю-шоні стояв поряд з Міланосом.

– Міланос з Калінги, навіщо ти прибув? – Поцікавився Серафім.

Чоловік середнього віку, невисокого зросту, сухуватої ста-тури замислився, ніби вибираючи слова, щоб максимально

лаконічно і зрозуміло донести свою думку, посміхнувся, ніби підібравши відповідні слова, і сказав:

– Я прибув за справедливістю. В житті кожної людини є два найважливіші дні: перший – це коли він народився, а другий – коли зрозумів навіщо.

Серафім дивився на чоловіка все так само самовпевнено, але в його очах читалося легке здивування і, помітивши це, Міланос нічого більше не кажучи, схилив голову і почав шукати щось у наплічній сумці, яка була колись насиченого чорного кольору, а зараз стала просто вицвілим, старим шматком полотняної тканини брудно-коричневого відтінку. Через хвилину, Міланос дістав звідти якийсь жовтувато – сірий згорток і протягнув його Серафіму.

Серафім з ледве помітною гидливістю і явним інтересом став розгортати тканинний верх, який захищав від вогкості те, що було в середині і, ледве підвівши передній край, тут же розпізнав знайомий почерк. Чоловік, відірвавшись від згортка, питально подивився на Міланоса.

– Я хочу їх повернути. – Коротко сказав Міланос, забрав з рук Серафіма сторінки, та згорнув їх.

– Навіщо ти повертаєш їх? – Підвівши брову, запитав Серафім. В голові промайнула думка, що ситуація стає все більш підозрілою, він насторожився і напружив руки так, що під одягом заграли м'язи.

Міланос засміявся і обернувся профілем до Серафіма. Його зовнішність здалася ченцеві чимось схожою на шакала.

– Я приніс їх додому. Мені більше не потрібні Карти. – Знову обернувшись до Серафіма, відповів Міланос.

– Ти відправишся зі мною. Твій воїн залишиться чекати тут. Батько Авраал не прийме вас обох. – Сказав Серафім і, розгорнувшись, вже зібрався провести Міланоса в Монастир, але той його перебив:

– Я не зрушуся з місця. Якщо йому знадобиться це... – Сказав він, розмахуючи скрученими сторінками книги. – Він зустрінеться зі мною – я чекаю його тут.

– Ти знаєш, індус, що згідно з правилами Кодексу... – Почав пояснювати Серафім, але Міланос знову його перебив:

– Вже пробач, чернець, але сьогодні правила не мають значення. – Твердо заявив чужак.

– Батько Авраал сюди не спускається. – Випалив Серафім. Міланос посміхнувся і нібито поблажливо відповів:

– Так і бути. Я готовий пройти до нього, але доки я буду там, ти залишишся з моїм воїном.

– Я хотів сказати, – Серафім продовжив байдужим тоном – що згідно з правилами Кодексу, ти можеш зустрітися з Главою Братства тільки особисто. Один на один.

– Гм, а це вважається пропускним квитком? – Міланос підвів згорнуті листи і хитро, запитливо подивився на Серафіма.

Спадкоємець залишався спокійним і врівноваженим. Зараз було не час піддаватися емоціям і посилювати ситуацію, оскільки він не володів нею в цілому і не міг передбачити

намірів чужинців.

– Добре. Я згоден. Тебе проводять у храм до батька Авраама, а я залишуся тут.

Троє ченців залишилися поряд з Серафімом, усі інші попрямували до храму, супроводжуючи Міланоса.

Минула третина дня. Погода погіршувалася, і небо стало затягувати сіро – синіми хмарами.

Серафім мовчки, поглядав на супутника Міланоса, який так і залишився стояти в капюшоні, що наполовину приховував його обличчя. Зараз у нього з'явилася можливість детальніше роздивитися гостя, і він зрідка поглядав на чоловіка, а після довгої незручної паузи вирішив заговорити:

– Відчувається ваше сильне невдоволення.

– Прямо бачите мене наскрізь. – Гмикнув Беркун.

Серафіму вже стало набридати, що чужаки розмовляють з ним звисока, але він поводився стримано і ввічливо.

– Ви ж не хочете війни? – Намагаючись з'ясувати їх наміри, запитав Серафім.

Беркун лукаво блиснув своїми чорними очима з – під капюшона, і кинув:

– Хочемо.

– Ми підемо на війну. Якщо вона буде. – Холодно сказав Серафім.

Вони тихо стояли на березі озера. В повітрі, упереміж із землистим переддощовим ароматом нависала напруга. Між

тим, день наближався до обіду, і в ченців тривала щоденна рутинна і звичні справи. Життя в Монастирі кипіло. Монастирська кухня – місце, де звичайна їжа ставала життєвою енергією і силою, а чаювання – цілим ритуалом, розмістилася в глибині цитаделі.

Вздовж міцних кам'яних стін, на яких невеликі квадратні вікна знаходилися майже під стелею, були нехитро складені червонувато-коричневого кольору глиняні вогнища з ґратами, на яких молоді ченці готували собі їжу. Повітря було густо насичене ароматами прянощів і трав.

Саме Тигрове селище – неймовірно мальовничої краси місце, заворожувало людську уяву. В храмі навіть було ціле приміщення, присвячене історичним подіям цієї місцевості. Це була не просто кімната, побудована з каміння, це був великий зал, вирубаний прямо в скелі, з акуратно відшліфованими, майже до гладкості, стінами. В цьому залі, оповитому пільмою, знаходилася знаменита статуя велетенського тигра, що впився кігтями в голову двох споглядачів, що зазівалися.

Згідно з переказом, в ущелинах цієї скелі, колись мешкали тигри, проте вони оселилися не так, як зазвичай мешкають їх родичі – вони не ділили місцевість на території, а мешкали однією зграєю, чим несли велику небезпеку. І тоді ченці вирішили звільнити цю місцевість від тигрової династії, що захопила територію і володарює на ній багато років. Їх боротьба затягнулася на довгі роки.

В ті часи, ченці були вимушені збудувати келію, щоб мати

укриття в холоди, вона назвалася в результаті Агарією, після чого навкруги було зведено ціле селище, якому дали назву Білокам'яний. Тигри все ж були вигнані і покинули це місце, а ченці, щоб не дати перемозі розчинитися в часі, а увічнити пам'ять про неї, звели Монастир і Тигрове селище. Хто тоді знав, скільки випробувань припаде на долю цього Монастиря.

Обіднє сонце зависло в небі, зрідка проглядаючи крізь незграбні дощові хмари, які, здавалося нависли над храмом і нікуди не рухалися.

Тим часом, ченці підвели Міланоса до храму. Чоловік з цікавістю оглядав місцеву природу і сам храм. Один з ченців відправився попередити батька Авраала про прибуття чужака.

– А ваш батько Авраал хитрун. – Сказав Міланос, кинувши глузливий погляд на ченців. – Він звір, а не чернець. Як йому вдається так довго мовчати? Адже все одно зрозуміло, що все відбувається тільки навколо нього.

– Для того, щоб говорити з тобою, мені не треба ставати таким, як ти. Хто ти? – Із-за спини Міланоса почувся голос. Авраал сам вийшов до невідомого і встиг почути його слова.

Міланос, не поспішаючи, ставно обернувся, подивився Авраалу в очі, після чого окинув його оцінюючим поглядом, і все з тією ж усмішкою сказав:

– Я брат Андрогіна, і зараз армія підкоряється мені.

– Хто ти? – Зневажливо повторив Авраал.

– Я воїн, який хоче поповнити ваші ряди, Авраал. – Відповів Міланос.

– Тобто ти пішов проти свого ж брата?

Поряд з Авраалом стояв старець – один з кантрі ченців. Хід часу відбився сивиною в бороді цієї людини, а широкі пухнасті брови потішно сповзали пухом на очі, але він був похмурий і серйозний. Цим старцем був ОльханКарин.

Обережно взявши Авраала за плече, він злегка підсунув його до себе, старий схилився і старий шепнув йому на вухо :

– Послухай, адже ми можемо використати його і його людей.

Міланос стояв так близько, що без зусиль розчув кожне слово і, недовго думаючи, заявив Авраалу:

– Трохи легше, чернець. У мене є дещо, що точно вас зацікавить. Деяка інформація. Ви ж, наскільки мені відомо, цікавитесь цими текстами і іншими таємницями. Так от бачте, пару років назад мені сталося опинитися в одному місці. Як я туди потрапив, справа десята.

Авраал, ОльханКарин і ченці уважно дивилися на Міланоса. Початок його історії не вражав і не викликав довіри. Не кажучи вже про те, що історія могла бути вигаданою, з метою легкої наживи.

– А тепер послухай мене уважно, чужак. Твої слова не викликають у мене і тіні довіри. Хто сказав, що в нашому Монастирі перший зустрічний, може отримати все, що захоче

тільки завдяки своїм вигадкам? Ти відняв у мене безцінний час, тому давай вчинимо так: зараз ти тихо і спокійно йдеш, не турбуючи мене зайвим шумом, а я, в свою чергу, не викликаю варту і не наказую віддати тебе на корм тиграм. Але, якщо раптом, ти знайдеш підтвердження своєї розповіді – я буду готовий прийняти тебе ще раз і вислухати подробиці.

Міланос, уважно вислухав Авраала, не кажучи ні слова і не зводячи з нього погляд, підняв сорочку і оголив торс, покритий грубими, рваними і смуговими шрамами від кігтів великого хижака. Рубці були загоєні, але синюшний колір шрамів говорив про те, що ці поранення були не давніми.

Вираз обличчя Авраала змінився на зацікавлене. Він оглянув шрами і, задумливо кивнув головою.

– Мг. – З хрипотою видавив він з себе. – Ти можеш зрозуміти, що відбувається? – Запитав Авраал, обертаючись до ОльханКарину.

– Я можу пояснити. – Відповів старий.

– Пояснити я міг би і сам, а ось зрозуміти. Що ж, пройдемо, чужак. Я готовий тебе вислухати. – Трохи подумавши, сказав Авраал.

– А розповідь буде довгою. – Додав Міланос і попрямував за Авраалом.

Вдвох вони пішли в напрямку центрального входу до храму. Слідом за ними, ледве переставляючи ноги, поплентався ОльханКарин.

Ченці залишалися стояти на вулиці зі спантеличеним ви-

дом. Не всім було дозволено вникати в суть того, що відбувалося. Завдання їх, переважно, полягало в тому, що вони бездоганно поклалися на мудрість Глави Братства і, не ставлячи зайвих питань, виконували свою роботу, проте слова Міланоса про Авраала, залишили неприємний осад.

Авраал проводив Міланоса до зали, де за звичаєм збиралися кантрі ченці, ОльханКарин ввійшов слідом за ними. Він вважав себе досить важливим, і запитував дозволу в Авраала бути присутнім на подібних подіях. До того ж, його особиста неприхильність до спадкоємця Авраала – Серафіма, спонукала старого намагатися контролювати Главу Братства. Авраал же тримав старця на дистанції і допускав тільки туди, куди вважав потрібним сам.

– Сідай. – Запропонував Авраал Міланосу і той, не роздумуючи, сів на першій стілець, що попався.

ОльханКарин присів за далекий край столу так, щоб йому було добре видно і чути співрозмовників.

– Я прибув сюди не один. Мій супутник залишився з тим, кого ви прислали за мною, на березі озера. – Почав говорити Міланос.

– Це Серафім. Мій син. Ми вважаємо, що кожен невідомий, що прибув сюди з будь-якою метою, повинен отримати гідну зустріч. Будь то ворог – він отримає відсіч або друг – його зустріне хтось з поважних осіб. Я слухаю тебе, Міланос. – Сказав Авраал.

Не витрачаючи час на передмову, Міланос почав розпо-

віль:

– Одного разу нам стало відомо, що неподалік, у фортеці "Очі орла" на скелястому хребті, знаходяться ченці. З п'ятнадцяти найдосвідченіших розвідників, яких ми відправили роздивитися і дізнатися ситуацію, повернулося лише троє. За їхнім виглядом, відразу стало зрозуміло, що їм довелося пережити щось жахливе – на їх обличчях застиг жах. Такого результату ми, само собою, не очікували.

Ми думали, що їм вже нічого не здатне допомогти, проте один за іншим, вони почали приходити до тям і розповідати те, що навіть нас, досвідчених воїнів, що багато чого побачили на світі, глибоко шокувало.

– І що ж вони розповіли? – Перебив Міланоса Авраал, підвівши одну посивілу брову.

– Вони сказали, що ченці відмовилися від перемов.

– І все? Що ж тоді сталося? – Уточнив Авраал. Здавалося, що він і так знає відповідь на своє питання, але версія Міланоса його теж зацікавила.

– Ні. Не всі. – Ми зрозуміли, що те, що з ними сталося, справа рук ченців. Не зволікаючи час я, на чолі з частиною армії – близько ста п'ятдесяти сильних і навчених воїнів, вирушив в гори. І там я зрозумів, що загальним правилом ченців, було беззастережне самопожертвування. За всяку ціну знищити ворогів або ж загинути. Тільки там, мені стало зрозуміло, що ченці виховані в глибокій відданості і покірності вашому Монастирю, та готові скласти свої життя в ім'я його.

Міланос прокашлявся і продовжив:

– Ситуація, що склалася, тільки посилила інтерес і азарт. Ми вирішили, будь що, взяти цю фортецю. Адже, чим відчайдушніше воїн, тим непереборніша жага його перемогти. Від наших розвідників, що вижили, ми точно знали, що ченців там лише п'ять, але що ще цікавіше, вони утримували там якусь невідому істоту, про яку ми нічого не знали.

– Істота?

– Впевнені в своїх силах і розпалені бажанням перемоги, ми не стали оточувати фортецю, а рушили напролом, проте стріли, в ту ж мить посипалися нам на голови, і змусили нас змінити тактику. Все наше військо рушило в обхід, але результат був таким же. Нічого не змінилося, і тоді ми розділилися і оточили фортецю з різних боків – по кожному флангу на нас обсипався град стріл, безперервно.

Яким був наш подив, коли нам все ж вдалося ввійти до фортеці на шостий день. В них просто закінчилися засоби для оборони, але не сила духу. Весь цей час ми несли втрати – близько ста сильних воїнів! П'ять! Їх було всього п'ять!

– Тепер ти розумієш, що таке Кодекс? – Запитав Авраал.

– Стратегія самогубства, а також битва на смерть, було не засобом уникнути битви і врятувати свої життя, а способом прийняти смерть гідно. Коли ми вдерлися до фортеці, були повні люті і ненависті. Я готовий бути розтерзати кожного з них голими руками, довго і тяжко. Побачивши їх перед собою, я вигукнув: "Моліться"! І всі п'ять, мовчки вставши в

один ряд, пліч-о-пліч, як вони билися, взялися за руки і зімкнулися в ланцюг. Чоловіки!

– Ченці. – виправив його Глава Братства.

– Гнів почав відступати. Ми воїни, тобто не повинні втрачати повагу до тих, кого нам не вдалося зломити. І ми його не втратили. Ми розділили з ними свій їжу і воду, обробили і перев'язали їхні рани, та повернули їм їхні мечі. "Я хотів би, щоб мої сини були такими ж гідними, як ви"! – Сказав я, відпускаючи їх. Натомість, вони залишили мені сторінки з цієї книги. Я думаю, що ви розумієте про яку книгу йде мова, і хто такий Ханой. – Міланос дістав зі своєї сумки листи і поклав їх на край кам'яного столу.

Авраал окинув поглядом сторінки і відразу ж їх впізнав. Схвально кивнувши головою, він запитав:

– Але я не почув в цій історії, звідки в тебе шрами?

Міланос відвернувся, ніби не хотів, щоб Авраал бачив, що ці спогади йому неприємні, і відповів:

– Істота, яку утримували ченці, мене сильно зацікавила. Вона було обмотана лахміттям від ніг до голови так, що її неможливо було роздивитися. Перш, ніж їх відпустити, я хотів подивитися, що воно таке, але як тільки я наблизився, блискавично, одним рухом був поранений. Я навіть не встиг зрозуміти, що сталося, і тільки на долю миті встиг побачити те, що мене вдарило. Це щось незбагненне. Це не назвеш ні рукою, ні лапою, це була кінцівка величезного ящера. – Міланос посміхнувся, ніби сам не вірив в те, що каже.

– Я все ж відпустив їх, як і обіцяв, хоча поранення, які мені нанесла ця істота, були глибокі і криваві. Мене долала лють. Немов хтось пошматував мене лезами, наточеними до вбивчої гостроти.

Вираз обличчя Міланоса став задумливим і спантеличеним, здавалося, що, згадуючи цю історію, він переживає її наново.

Спокійним і байдужим голосом Авраал вирвав Міланоса із його думок і спогадів, які почали його затягувати в минулі події.

– Звідки ти дізнався про нас? – Запитав Авраал.

– З цих сторінок. Частину сторінок я отримав від ченців, а решту, купив у людини, яку всі кличуть Книготорговець. Я визнав особливим успіхом, що сторінки – це частини однієї книги. Я знаю, що вона належить вам і хочу їх повернути.

– Книга – це добре. Як тонкі струмки, впадаючи в ріки, а ріки в моря – сторінки Книги, мають бути зібрані і з'єднані назавжди. Але цього недостатньо. – Відповів Авраал.

– Де його знайти? – ОльханКарин не витримав і вигукнув убік Міланоса.

Індус питально подивився на обох:

– Кого?

– Книготорговця. Де ти його зустрів? Як його розшукати? – Запитав Авраал.

– Або ж поверни Дітара! – ОльханКарин все так само нетерпляче і нестримано наполягав на своєму.

– Я не знаю де вони. Звідки мені це знати? – Міланос не чекав таких питань.

ОльханКарин помітно гнівався:

– Чому ми говоримо з ним? Батько Авраал, нам потрібен його старший брат – Андрогін.

Міланосу здалося, що, незважаючи на його історію і те, що він добровільно приніс сторінки з Книги, яка багато означає для Братства, ці ченці не сприймали його серйозно:

– Я за нього! – Вигукнув він. – В Калінзі, щоб утримати своє положення, чоловікові доводиться бути дуже сильним або мати брата, який буде сильний за двох. Тому я прийшов до вас!

– Чого ти хочеш? – Авраал в'їдливо подивився на Міланоса.

– Я вже сказав – справедливості. Цей світ повний брехні і насильства. Я намагався змінити його, граючи за тутешніми правилами, але сильні світу цього, безсоромно шахраювали. Я впевнений, що Ашока полює на цих ящерів, які на території Калінги.

– Але навіщо тобі я? – Поблажливо запитав Авраал.

– Я не впораюся один. Все, що несе в собі добро, має бути союзниками в боротьбі зі злом, а не ворогами. – Міланос продовжував наполягати на своєму.

– Все відбувається так, як повинно і тоді, коли повинно. Всьому свій час, Міланос. – Відповів Авраал.

– Я вже кілька разів мав опинитися на тому світі, але цього

не сталося. Можливо, наступного разу, доля не буде до мене така прихильна, і я вважаю, що повинен виконати те, в чому моє призначення, Авраал. – Міланос продовжував говорити.

Бесіда затягувалася, але, щоб прийняти якесь рішення, Авраал мав вислухати Міланоса до кінця. Почуття невизначеності спонукало Авраала продовжувати розмову. Він встав, запалив кілька світильників на стінах і наказав подати чай для себе, ОльханКарина і Міланоса. Поки готували, всі троє обмірковували ситуацію, і тільки коли чай стояв на столі, а аромат трав розсіявся по кімнаті, Авраал продовжив:

– Історія – це приголомшлива річ. Ти можеш закласти в голови своїх учнів будь-яку ідею. Знання, ця масова зброя неймовірної сили. Це дивовижний механізм. Викладаєш правильно один єдиний факт історії, і тисячі учнів це вбирають. З'являється загальна об'єднуюча ідея.

– Сильно. – Вставив Міланос.

– В чому гідність чоловіка? Головне достоїнство чоловіка? – Пронизливо поглянувши в очі Міланосу, запитав Авраал.

– В силі. – Відповів той, не роздумуючи.

– В силі? – Перепитав Авраал.

– Звичайно. А сила, це все. Це щедрість, ця великодушність, це терпіння. Сила – це любов. Чоловік несе на своїх плечах свою сім'ю і цілий світ. – Відповів Міланос.

– На що ти готовий заради багатства? – Запитав несподівано Авраал.

– На злодійство. – Чесно відповів Міланос.

– Краде кожен. За крадійство можна померти. – Продовжив Авраал.

– Тоді я готовий на вбивство. – Знову, не роздумуючи, відповів Міланос.

– Вбити може кожен, а на що готовий тільки ти? – Авраал, здавалося, хотів почути якусь конкретна відповідь.

– Я готовий вчитися. – Міланос терпляче відповідав на питання.

– Всі навчаються. – Кинув Авраал.

– А я готовий правильно застосовувати свої знання. – Міланос взяв сторінки Книги зі столу і протягнув їх Авраалу.

Авраал поклав їх прямо перед собою.

– Вчитель, скажіть, а скільки вам років? – Нарешті, Міланос наважився запитати.

– Не знаю, раніше рахував, а тепер ні, багато вже напевно, навіщо це? – Посміхнувся зморшкуватим обличчям Авраал.

Бесіда Авраала з Міланосом добігла кінця, вони допили чай, і вже був час розходитися, як Авраал, немов щось згадавши, спитав:

– Що відчуває вітер, літаючи над океаном?

Міланос задумливо подивився на старого, на кілька секунд забарився і просто розвів руками. Такою була його відповідь.

ОльханКарин вважав безглуздим вести таку довгу бесіду

з незнайомцем, але уважно слухав. Авраал договорив, і це означало, що з Міланосом вони все ж досягли угоди, і більше бути присутнім ОльханКарину не було ніякого інтересу. Старий кантрі чернець, мовчки, встав з-за столу, махнув рукою і вирушив у святу святих храму – молитовню. Це було світле і просторе місце, де завжди панувала найповніша тиша, а ченці медитували безшумно і синхронно.

ОльханКарин влаштувався зручніше, і тиша накрила його своїм покривалом, лише зрідка, час від часу була чутна тиха мелодія тибетських чаш, якими користуються ченці під час медитацій.

Тим часом, Серафім все ще залишався чекати на березі. Йому було невідомо, чим це все закінчиться, але по тому, що чекав він вже тривалий час, стало зрозуміло, що батько прийняв Міланоса і веде з ним розмову, тобто треба почекати ще. Очікування його анітрохи не втомлювало, чого не скажеш про супутника Міланоса – Беркуна, він демонстративно злився і ходив берегом вперед – назад.

Глава 41

"Сила з'являється не в здатності пригнічувати, а в умінні не підкорятися". Заповідь Сорок перша. Кодекс Братства тибетських ченців.

Книга виглядала дуже старою. Її сторінки були не просто пожовклі, вони неначе розсипалися від дотику. Багато з них були втрачені або зниклі назавжди. Навіть ті, що вціліли, не могли зберегти у собі всю інформацію минулого. Слова і навіть цілі абзаци могли бути розмиті або стерті. Можливо від рук людини, а можливо від часу. Дбайливо перегортаючи одну за іншою, старий читав вголос, поступово занурюючись у той час і в ті події.

Його уява переносила його в інші місця, сліди яких вже давно ніхто не може розшукати. В написаному, не було початку або кінця, Авраал читав те, що було доступно, все, що ще зберігало свій відбиток на пергаменті.

" – Я хочу, щоб ти більше ніколи не закривав людей своїм тілом. – З болем в грудях зверталася Ануш до свого коханого.

– Що ти таке кажеш?

– Мені завжди бракує часу, проведеного з тобою. Мені тебе завжди мало. Я дуже ревно ставлюся, якщо час, призна-

чений для мене, – ти витрачаєш на щось інше, навіть якщо це сон або їжа. Тому я вважаю за краще їсти, і спати з тобою, не витрачаючи дорогоцінних хвилин.

Ханой був до неї дуже близько. Він бачив вогник в її зелених очах і боявся його втратити.

– Моя? – М'яким голосом запитав чоловік.

– Так, твоя! Тебе тільки це хвилює? Ти навіть не уявляєш, яка я самотня. Твоя – єдина. – Жінка, не стримуючи своїх емоцій, висловлювалася Ханною, а він міг тільки слухати і дивитися на неї закоханими очима – Твоє життя окремо від мого, я самотня. Ти за рік нічого не зробив, щоб стати ближче! Але ти робив все, щоб залишитися там, де тобі зручніше. Я не можу більше. Я втомилася. – Ануш постаралася стримати потік сліз, але все ж одна крапелька з'явилася у неї на очах.

– Втомилася чекати до кращих часів, які ніколи не настануть. Я не хочу більше нічого тягнути. Я хочу вийти заміж, перекласти всі проблеми на того, хто сильніше за мене і сидіти вдома боса і вагітна. Я жінка.

Ханой слухав свою кохану і розумів. Чоловікові іноді дуже складно зрозуміти жінку, але настає момент, коли ви стаєте, як одне ціле.

Зараз він її розумів, але сказати йому було нічого. Ануш продовжувала:

– Ти хороший, і я знаю, що ти намагаєшся, але в тебе зовсім інше життя, яке протікає абсолютно в іншому світі, окремо і дуже далеко від мене. Ти ні на хвилину ніколи не за-

мислювався, як мені? Мене взагалі немає в твоєму житті, в тебе завжди сила – силенна справ важливіших, ніж я! Ось і займися ними. – Останню фразу вона крикнула і заплакала.

Її почуття були сильніші за її стриманість. Йому було боляче бачити сльози Ануш. Ханой зробив маленький крок до неї, але дівчина взяла себе в руки і знову заговорила:

– Ти думаєш, що я несправедлива до тебе. І ти правий, але і я права. В кожного своя правда. Мені шкода, що все так виходить. Пробач мене за мою відповідь, вона – "ні". Що ти мовчиш?

– Я не знаю, що сказати. – Нарешті заговорив Ханой. – Я виявився не найкращим. Я зміг тебе забрати, але не втримати. Так, моєї любові виявилось замало для твого щастя.

– Ти мене любиш, я знаю, просто любов у нас різна. Розумієш? Ми говорили про любов на різних мовах. Ось уяви: я, наприклад, люблю гладіолуси. А ти мені щодня приносиш оберемки троянд, і приносиш їх тепер у два рази більше. Але! Я люблю гладіолуси. А коли я бачу таку кількість троянд, моя туга по гладіолусах стає нестерпною. І я страждаю. Так зрозуміліше?

– Я просто ненадовго забув, в чіїх руках моє серце.

Як завжди буває, слава Ханоя Побідоносця незабаром змінилася забуттям. А після і зовсім прокляттям. Втрачені можливості ніколи не залишають ран на тілі, вони вражають прямо в серце.

Слова Ханоя звучали голосно і впевнено, але Ануш не

приймала їх. Вони не досягали її.

– Чому я повинна просити тебе або умовляти? Я не чоловік! Чому мені треба кожного разу принижуватися, щоб побачити тебе? Тобі це подобається? Я так чекала тебе, я так звала, здавалося, розривала криком горло! Ти знаєш, не спала, мені було дико, просто пекельно боляче. А ти не йшов! Неважливо, де ти був, неважливо з ким. Повір не в цьому річ. Але, якщо б ти мене любив, то врятував би з вогню, в якому я горіла! Ти не йшов, тобто не любив! Якби любив, у пеклі б не лишив. Мені здається, що я перестаю для тебе взагалі щось означати. І нічого не можу з цим поробити.

Ти давно здався. Але я тебе не виню. Я тебе не тримаю, і не тримала. Ти міг зробити мене щасливою, якби захотів. – Раптом Ануш стала дуже спокійною.

Всі її почуття сховалися від погляду Ханоя. Вона подивився йому прямо в очі, і він побачив, що вогонь більше не світиться.

– Я йду. Я не хочу нічого. Я не хочу говорити або слухати. Мені не потрібні твої подвиги. Все втратило сенс. Ніколи. Чуєш, ніколи не намагайся знайти мене і не підходь до мене на вулиці. Так буде простіше."

Обірваний край сторінки перервав історію. Авраала немов викинуло з сну. Він знову був у бібліотеці. Книга лежала на столі. Він схилився над нею і, підсунувши ближче, продовжив перегортати сторінки.

"З точністю до секунди пам'ятаю кожне слово, кожне слово твоє пам'ятаю". Ханой.

"Ханой познайомився з Ануш, коли він був правою рукою другого Царя Світу – Соломона. Повернувшись назад, в Підземний Світ Агарті, після перемоги над ворогом Великим Левіафаном, армія Ханоя звільнила полонений циганський народ. Того дня не лише ліг останній ворог, але і сталися події, завдяки яким відбулася зустріч Ханоя і циганки Ануш. Сатана її відпустив. Незабаром вони були вдвох.

– А як буде там? – З цікавістю розпитувала Ануш.

– А там взимку буде літо. – Відповідаючи, сміявся він.

Свіжість почуттів окриляла закоханих. З кожним днем вони закохувалися один в одного сильніше.

– Я про тебе мріяв, я завжди сподівався на таку зустріч.

– Мені б бачити тебе завжди поруч, присягаюся, і більше нічого!

Їх любов міцніла, і вони були завжди разом в Підземному світі Агарті".

Кантрі ченці приєднувалися до Авраала, перечитуючи сторінки безцінної книги, вони переносилися в минуле. Обривок за обривком, по шматочках вони збирали картину тих часів, поринаючи в неї з головою.

"Чим більше часу проходило, тим рідше вони бачилися.

В Ханоя було багато завдань, він постійно виконував доручення Царя Світу – Соломона. Насправді, йому було важко допомагати керувати всім Підземним Царством. Сім'я Ануш була невдоволена. Молодші брати і сестри звинувачували її, вважаючи, що через її любові до нього, весь їх народ знаходиться глибоко під землею, де не видно сонця. Батько, з часом став їй забороняти бачитися з Ханоем, тому що Цар Соломон заборонив циганам покидати Агарту. З кожним днем вони віддалялися один від одного".

"Під час їхніх зустрічей, вони мріяли про свободу. Ануш була дуже мудрою, і вважала, що повинна знайти вихід з цієї ситуації. В житті так буває, коли нелегко прийняти рішення.

– Так хочеться зустріти світанок з тобою, я постійно про це мрію. Адже там, над нами, одне небо, одно Сонце, один місяць. – Ануш просила його бігти, кинути все і відправитися нагору, а Ханой завжди відмовляв, він говорив:

– Настане наш час.

– Я вірю в нас. – Втішала його Ануш".

"Вечір плив, вони прощалися, ось тільки Ханой і уявити собі не міг, що це їх остання зустріч. Був ясний вечір, а в її душі – гроза. Губи посміхалися, а зелені очі продовжували плакати.

– Мені не потрібно багато, повір, тільки бути поруч за-

вжди. Я про тебе мріяла, і я рада, що тебе зустріла.

*– Я житиму для тебе. – Говорив їй Ханой. – Я зроблю на-
шу любов вічною, моя рідна. Якщо з твоїх очей впаде сльоза,
то тільки моя рука її утрє. Я готовий віддати життя за
тебе, ти мені потрібна, як повітря.*

*– Я тебе чекатиму, я чекатиму, все життя, все життя,
тільки скажи, що я тобі потрібна! Я прийму за тебе будь-
який біль, тільки, щоб ми були разом.*

*– Ануш, я віддам тобі все, що у мене є, і все, що в мене
буде.*

– Я сказала "твоя", значить – буду "твоєю"!

*Їх поцілунок був прощальним, але він про це не знав. По-
вернувшись з чергового завдання, він відразу ж попрямував
в її будинок, але замість коханої Ануш, там була лише за-
писка:*

*– Любий Ханой. Я думала, що буду заради тебе сильною.
Але не змогла.*

*Ханой, пробач, але ми більше не побачимося, мені дуже
шкода. 2805.*

*Він шукав її по всьому Підземному Світу, але так і не
знайшов. Тепер Злітаючий Дракон залишився один, один у
цілому світі".*

*"Щоб бути з цією жінкою, йому довелося б відмовитися
від усіх. І він це зробив. Він пішов за нею".*

– Він вирушив шукати її за межами Підземного Світу? – Раптом перервавши читання, запитав кантрі чернець Аденський в старого Глави Братства.

– Так, він просто не міг по-іншому. Його любов була сильніша за страх перед Царем Світу. А коли він її знайшов, вони заснували наше Братство.

"Час йшов у пільму. Для неї, це просто час, для нього цілий світ. Одна жінка, виявилася важливіша за багатомільйонну імперію.

– Я хочу, щоб вона була поруч, тоді все буде по-іншому. Але вона зникла, і я не можу її знайти. Я зараз згадую кожну хвилину, проведену з нею, шкода, що їх було так мало. Всі говорили, що ми не пара, а я знаю, що ми одне ціле. Я вважав її рідною, а тепер, я немов для неї чужий. Мені потрібні її очі, її погляд, я не готовий її втратити. Боюся, що більше її не побачу. Ніяк не забуду останні обійми. Неначе знав, що більше не доведеться її обіймати. Я досі відчуваю її запах.

В голові у Ханоя була лише одна думка: "не могла вона брехати". Хотілося кричати, а ця думка не давала йому спокою.

Ханой втік з Підземного світу через циганку Ануш. В джунглях В'єтнаму було сформовано Братство "Дев'яти Драконів" – "Коулунг".

"Через деякий час він знайшов її. Вона була дуже мудрою.

Вона кинула його, щоб бути з ним. Вона відпустила і зникла, тому що більше життя хотіла бути з ним. І він віддав все, заради неї однієї. Ануш знала, що ніякі вмовляння його не змусять покинути Агарту. Але здогадалася, що лише так вони набудуть свободи. По поверненню, Цар Міра – Соломон вигнав циганів з Агарті через її провину. Ануш і це передбачала, і її народ ще раз набув свободи. А "Велика Зброя" – Ханойські везжі, надавали їм впевненості, що їх не шукатимуть і вони зможуть бути щасливі. Вони любили один одного. Ханой назвав їх дочку – Молитва".

" Ханой і Ануш почали будувати Монастир. Ченці жили там, і Ханой ділився з ними всім, що мав і знав. Спільними зусиллями вони побудували чудове місце, де був мир і процвітання".

" Ніщо не вічне під місяцем. Ханоя б не відпустили, залишалося тільки втекти з Підземного Світу, але йдучи, він взяв диски і по своїй пам'яті написав книги. Сатана не пробачив його і послав своїх людей на пошуки. Це були воїни, що належали до чину "Влади". 48 хранителів, що не відають сну, на чолі з Азазель піднялися на землю. Їм було заборонено повертатися без Ханоя, під страхом страти. Завдання має бути виконане. Азазель прийшов забрати те, що було вкрадене, і покарати Ханоя за те, що він забрав Ануш у Сатани.

Азазель означає – "зброяр". Він орудував великим моло-

том так, як ніхто інший. Крім цього, Азазель володів усіма доступними видами зброї, мав надзвичайну витривалість, а також користувався правом вседозволеності, в ім'я досягнення священної мети, завдання Сатани. Вони відшукали Монастир і Ханоя з Ануш. Саме тоді карателі і прийшли за ними.

– Я посланий тим, хто тебе створив. – Заявив Азазель, увійшовши до будинку Ханоя.

– Ніколи не віддавай своє життя за те, що може забрати тільки смерть. – Гордо заявив Ханой.

Несподівано з'явилася Ануш. Вона не могла залишитися осторонь. Вона відчувала, що це рано чи пізно повинно статися, і ось цей момент настав. Азазель окинув її поглядом.

– Вона звичайна людина, в ній нічого особливого.

– Зовсім нічого. – Погодився Ханой, але в думках він додав: – Вона з тих, через яких, починаються війни. В ім'я яких, підкорюють світ, про яких пишуть книги".

– Зроби так, щоб тебе не забрали. – Перервавши думки коханого, втрутилася Ануш. – Будь ласка, заради мене. Ти був і залишишся найріднішою для мене людиною. Скажи, що ми втечемо, заспокой мене.

Ханой подивився на неї. Його очі сяяли славою і надією.

– Все добре, мене ніхто не торкне. Я твій. Не переживай.

Після цих слів він заговорив з людьми Азазель.

– Як ви вважаєте, кожна людина повинна за свої гріхи відповідати перед Царем Світу, або хтось один візьме всі грі-

хи на себе? Кожен повинен судити тільки себе, а не іншого. Це судження буде справедливим, бо це суд над самим собою.

Воїни мовчали. Вони не були філософами, вони були вбивцями.

Ханой розумів, що його чекає і приймав свою долю. Єдине, що він хотів, це свободу для Ануш і ченців.

– Дайте йому шанс. – Закричала Ануш, але на карателів це не справило ніякого враження.

Азазель погодився, але не з тим, що пропонувала Ануш, а з тим чого хотів Ханой. Він погодився забрати тільки його! Вона кинулася до Ханоя в обійми.

– Ти не повинен всіх рятувати! – В сльозах казала йому Ануш.

– Серед "всіх" є одна "ти". Йди з ченцями в Монастир, я наздожену.

– Навіщо мені йти?

– Як навіщо? – Закричав Ханой, але з горла вийшов лише хрип. – Тому, що я тебе люблю більше за життя. – Саме цих слів вона чекала. – Мені доведеться їх усіх вбити. В них немає шансів. Ти належиш тільки мені, чуєш! І навіть під час смерті ти будеш моєю. – Прогарчав він, м'явши її губи в грубому поцілунку.

Він стиснув її тіло в своїх руках з такою силою, що їй стало важко дихати.

– Сатана тебе не відпустив, ось подивися, він прислав "48 воїнів влади" на чолі з Азазель, щоб мене вбити.

– Не вір, коли говорять, що шансів немає. Шанси є завжди. – Сказав він ченцям свого Братства. – Скільки коштує моє слово? Скільки сили в моїх руках? Той, хто хоче, йде до мети і не може програти. Не можна зламати того, хто ламає себе день у день. Ануш ледве чутно видавила з себе:

– Ех, Сатана. Гарна риса – вміти прощати. Погана – не вміти прощатися. Кому багато дано, з того багато запитають".

Авраал перегорнув сторінку, але вона вилетіла і впала на підлогу. Аденський наступив на неї ногою, за мить до того, як вона долетіла до каміна.

– Так ми і втрачаємо знання. – Помітив старий. – За всім не встежиш, все не проконтролюєш. Всесвіт занадто складна штука, щоб вберегтися від випадковостей.

– Так, дуже складна. І навіть випадковості іноді не випадкові.

Він підняв сторінку і підніс до столу. Авраал вклав її в книгу.

– Думаю нам пора закінчувати. Наш гість вже зачекався на нас.

– Згоден, батько. Давайте ще цю прочитаємо і все. Вона так прагнула від нас втекти. Мені цікаво, що ми могли втратити в цій "випадковості".

Авраал кивнув головою і, нахмуривши брови, повернувся

до тексту.

"– Помирати нам солдатами, а воскресати нам, одягненими в граніт. Якщо весь час боятися смерті – обов'язково помрете. Страх – теж отрута, причому з тих, які повільно діють. – Говорив каратель Азазель – Ханойю перед сутичкою.

– Мені не повернути її, я це точно знаю, але померти я не боюся. Переможе лише той, хто битиметься до кінця.

Всі розуміли, що слова зараз нічого не означають.

– За твої слова – відповідь твій меч. – Вимовив Азазель і дістав свою зброю.

Перед боєм вони обмінялися зброєю, щоб бути на рівних. Це битва була не про те – чий навик володінням зброєю кращі, а про те – чия воля до життя більша. Чий дух сильніший.

– Якщо жити, то тільки з нею, якщо помирати, то за неї. – Подумав Ханой і створив охоронний знак, поцілувавши, два складених разом пальця. Це було знаком готовності до битви. Бій почався, один проти 48 чоловік. Карателі були неймовірно швидкі і безжальні. Вони атакували Ханоя на повну силу, а він і не думав піддаватися. Ні слова не кажучи, він бився на смерть, намагаючись забрати з собою, якомога більше ворогів.

Година за годиною, їх ставало все менше і менше, поки не залишилося тільки двоє: Ханой і Азазель. Битва, лютя якої неможливо описати ніякими словами підійшла до свого

фіналу. Вони проливали кров на горі, де ніхто не зможе їх знайти. Всю ніч вони билися і сили вже закінчувалися. Ханой орудував величезним молотом, що дуже виснажувало його. Він не звик до такої ваги і розмірів зброї, тоді як Азазель з мечем Ханоя, був куди моторніше і швидше. Але все вирішив один удар. Ханой зумів нанести його молотом по коліну, і зламати його.

Азазель полетів вниз до урвища, і відтоді його більше ніхто не бачив."

– В Бібліотеці Білокам'яного є велика картина перемоги Ханоя над Азазель. – закінчивши, сказав Авраал.

Кожен з присутніх напружив свою пам'ять і спробував згадати.

– Так, дійсно є така.

– Книготорговець спеціально підсунув ці сторінки, брехливому і лукавому Міланосу, і доки він нас відволікає, ворог шукає скарби ДаАрії. Зрадник продовжує нас випереджати. – Різко поміняв тему батько Авраал. Він закрив книгу і пішов назад.

Аденський взяв книгу зі столу, в неї було вкладено кілька листків переданих Міланосом. За кольором та з усього свого вигляду, вони були схожі на ті, що були в книзі. Можливо, вони справді були вирвані звідси, а можливо, дуже добре підроблені. В будь-якому випадку, той, хто це зробив, мав доступ до цієї книги. ОльханКарин дістав сторінки і знову

глянув на них:

"Молот Азазель має велике значення. Він означає перемогу над силами простору і часу. Молот дає владу над простором. Молот – це остаточна влада, їм кується дійсність. "Сорок вісім Воїнів Влади" були названі так, тому що вони виконували особливі завдання. Саме їх Сатана відправив на пошуки Ханоя, на чолі з холоднокривним вбивцею, ім'я якого Азазель. Злітаючий Дракон має бути покараний, а Ханойські Вежі мають бути повернені на їх законне місце".

Ченці йшли по довгому коридору до Міланоса.

– Дивно, що індусові дісталися саме ці сторінки. – Помітив ОльханКарин. – В маленькі клаптики пергаменту вкладається саме ця інформація. І про Царя Світу, і про Підземний Світ, і про битву Ханоя та карателів. Не дивно, що ці історії притягнули увагу Міланоса.

– Так, але це притягнуло увагу до Братства. – Суворо відповів Авраал – Чим більше людей знають про нас, тим гірше. Ми повинні берегти свої таємниці. Навіть цінною власного життя.

Їх розмова закінчилася. В порожній кімнаті сидів Міланос і чекав. Індус, побачивши ченців, відразу перейшов до справи. Він занадто довго чекав і не міг більше зволікати.

– Мої люди, які знаходяться у вас в полоні, цінні для мене. Прошу мені їх повернути. – Чемно і з повагою говорив

Міланос.

– Вони щодня копають собі могилу. Монастир вони не покинуть ніколи. – Твердо відповів Авраал.

Міланос насупився. Він чекав м'якшого діалогу. Вираз обличчя ченця був серйозним. Навіть занадто. Міланос відразу зрозумів, що це не жарт.

– Добре. Не рахую жодного з них втратою. Я підношу їх вам. – Спокійно сказав Міланос, зробивши уклін головою.

– Якщо кров вбитих братів, серце твоє не стискає – ти мертвіший за тих, хто вбитий, і страшніше за тих, хто вбиває. – Втрутився в розмову кантрі чернець ОльханКарин.

Міланос посміхнувся. Він прекрасно розумів, про що говорить йому чернець і тому відповів відразу ж, без роздумів:

– Хочеш стати воїном – позбався страху!

Авраалу дуже сподобалася рішучість і впевненість індуса. Врог він або друг було не важливо.

– Хочу розповісти тобі дещо. – Після невеликої паузи заговорив Авраал. – Коли я навчаю своїх людей, я не посилаюся на автора цих знань. Тому що, це заважає правильному сприйняттю інформації. Люди готові повірити в будь-яку нісенітницю, аби вона була сказана шанованою людиною. Завжди потрібно думати своєю головою, а не сліпо вірити на слово. Один раз я знайшов вірш, з древньої книги і прочитав його ченцям. Вони відразу ж запитали:

– Хто його написав?

Я зрозумів, що їм не важливий його сенс, їм потрібен ав-

торитет. Тоді я відповів:

– Це не важливо. Якщо я скажу, що автор цього вірша Ханой, ви благоговітимете перед текстом і віддаватимете поклони. Якщо я скажу, що його написав чернець, ви випробуватимете велику повагу, але вже не преклонятиметеся перед ним так, як перед текстом Святого. Якщо я скажу, що автором був будівельник, ви, мабуть, розгубитеся. А якщо дізнаєтеся, що текст написав наш кухар, ви просто посмієтесь. Істина важлива сама по собі і не важливо, звідки вона до вас прийшла.

Індус був захоплений.

– Я запам'ятаю це на все життя. – Подякував він батька Авраала. – Скажіть мені, і я піду назад своєю дорогою, але при цьому немає ніяких гарантій, що ми більше не зустрінемося.

Ченці зламали дух полонених індусів: мавра Солара і інших. Їх змусили копати руками, свої власні могили, коли поруч були лопати. Їм говорили, що стратять вже завтра, але щодня вони залишалися живі. Очікування смерті було гірше за саму загибель. Полонені чекали і мучилися від своїх думок, своїх страхів. Ченці давали їм писати прохання про помилування, даючи їм надію, яка постійно руйнувалася. Ця надія не давала їм накласти на себе руки у в'язниці, і вони продовжували жити. Жити в полоні.

Коли індуси були зломлені остаточно, їх привели до Ав-

раала.

– Ми вирішили здатися вам, щоб помститися Міланосу за те, що не повернувся за нами. Якщо ви приймете нас, ми готові битися проти індусів, не пощадивши свої життя.

Глава Братства дуже добре запам'ятав ці слова і зараз, коли Міланос сидів перед ним, він надав йому вибір. Авраал трохи подумав і запропонував Міланосу:

– Якщо ти готовий віддати свій палець за бранців, то я звільню всіх твоїх людей.

Але індус відмовився:

– Вони не коштують і мого мізинця. – Сказавши це, він замислився. – Краще бути вбитим за відданість, чим повішеним за зраду.

Глава 42

"Одна з переваг гніву – він сильніший за страх".

Заповідь Сорок друга. Кодекс Братства тибетських ченців.

Табір індусів був у сум'ятті. Солдати збирали свої речі, готували зброю і припаси. Кіннота запрягала коней. В шатрі йшла бесіда двох братів.

– Сьогодні буде хороша ніч. Ми все підготували і успіх на нашій стороні. – Андрогін нічого не відповів на слова брата. Він, мовчки, одягнув свою сорочку, взув чоботи і почав шукати свій пояс і зброю.

– Не це шукаєш? – Міланос тримав в руках меч, обмотаний шкіряним ременем.

– Саме він мені і потрібний! Кидай сюди. – Через увесь шатер пролетіла зброя та потрапила в руки Андрогіна. Оголивши клинок, він подивився в свої очі, що відбивалися на лезі.

– Нам краще полонити цих циганів, і без його гостроти не обійтися!

– Їх не так вже й багато. Їх табір майже не охороняють. Тобі не варто переживати. Вони не битимуться.

– Ти правий. Все закінчиться швидко. Андрогін сховав

клинок за пазуху і попрямував до виходу.

Вода майже обміліла, за греблею в таборі індусів, був густий мул. Сонце світило яскраво, було тепло. Вітер ледве гойдав дерева і тиша, знайома кожному солдатіві, наповнила все повітря навколо. Андрогін виводив пару сотень кінноти і десяток колісниць. Скрип коліс і шум копит перервали мовчання. Вони готували удар по руслу річки. Міланос покликав Беркуна.

– Беркун, ти неодноразово доводив мені свою відданість, сподіваюсь, я можу тобі довіряти? – Воїн не чекав таких слів. Обличчя берсерка зробилося розгубленим.

– Зрозуміло, мій господар. – З деякою невпевненістю вимовив Беркун.

Міланос ходив по шатру, а його співрозмовник, спостерігав за господарем.

– Мені знадобиться твоя допомога. – Міланос зупинився. – Ми не ставимо собі завдання підтримати Калінгу. Калінга програє в цій війні. Ашоку нам не зупинити. Нам не варто підтримувати чужу поразку, нам варто подумати про своє майбутнє.

Беркун насупився, обличчя схмурніло. Було видно, як його брови опустилися, а очі примружилися. Він зробив крок назад.

– Але ж це зрада, мій господарю.

– Коли я став перед вибором: зрадити своїх або зрадити чужих, я зрозумів, нам не потрібні марні жертви, Бер-

кун. Нам потрібно зберегти нашу армію. Андрогін вже майже мертвий, і це тільки питання часу. Калінга вже програла. А ми ще можемо протистояти ченцям. Атмосфера в шатрі стала важкою. Беркун думав.

– Але не за мертво минуле, а за живе майбутнє. – Додавши ці слова, Міланос відвернувся.

Беркун подивився на нього. Той тяжко вирішував щось. Берсерк чекав:

– Я розумію, хоча мені і важко це прийняти. Що я можу зробити? Беркун був готовий на все для свого господаря. Він вирішив для себе, що навіть якщо він з чимось не згоден, це не важливо. Важлива, та довіра, яку йому робить Міланос.

– Коли Андрогін відправить своїх вістових до циганів, постарайся зробити так, щоб ніхто їх не побачив і не почув.

Беркун кивнув. Міланос продовжив:

– І ось ще, – як би ненароком додав Міланос. – Якщо воїни мого брата і сам Андрогін, з якоїсь причини зовсім не доберуться назад, до нашого форту... Ти розумієш мене?

– Так!

Ченці повернулися до табору циганів. Вечір був теплим. Місяць вийшов через обрій. Зірки запалювалися над головами. Вся природа грала свою особливу колискову пісню. Багато хто вже спав. Ченці вирішили переночувати в таборі, а вранці повернутися в Монастир. Поспішати не треба було, і можливість провести ніч у солодкому сні була дуже приваб-

лива. Цигани добре зміцнили вхід у селище – так що боятися було нічого. Вони розвели велике вогнище, що б холодна ніч не завадила їх відпочинку. Зібравши багато дров і доклавши зусилля, полум'я розгорілося. Біля багаття стало жарко.

– Біля такого багаття можна спати голим, ніякий холод не страшний. – Сказав Агіас одному з ченців.

– Тобі аби роздягтися! – Підтримав його Дітар.

Всі засміялися. Гул вогнища став ледве чутним. Голоси зливалися в мелодію.

– У мене в голові думки бувають не тільки про наготу. Бути оголеним можна не лише тілесно.

– Тут ти правий. Можна оголювати не лише тіло, але й душу. Бути справжнім. – Дітар зрозумів, що має на увазі його друг.

– Бути не просто справжнім, а бути істинним. – Закінчив думку кантрі чернець Агіас.

Поки біля багаття розмовляли, Тарсіша прогулювалася. Їй подобався спокій, в якому вона перебувала. Дерева і кущі виглядали таємничо в нічному світлі. Вона встигала помітити все, що її оточувало. Маленькі звіри бігали в кущах, різні комахи літали перед її обличчям. Її це ні краплі не турбувало. Неначе все, що її оточувало, було якимось містичним. Вона підійшла до річки, що б подивитися на відображення зірок і побачила, що рівень води спадає. Це спостереження не знайшло пояснень в її голові. Спокій був порушений.

Стан спокою змінився на тривогу. Інтуїція говорила їй

про небезпеку. Вона побігла до вогнища.

– Вода в річці...! Її стає менше. – Тарсіша не встигла віддихатися, як люди біля багаття замовкли.

– Що це означає? – Розмова зупинилася. Залишився тільки гул вогнища. Потріскуючи і вивергаючи іскри в небо, він освітлював усіх присутніх.

– Це означає, що в нас менше двох годин. – Дітар різко встав. – Індуси побудували греблю і перекрили річку.

– Для чого? – Із здивуванням продовжувала Тарсіша.

– Для нападу. Чудовий план. Дозорний, бий тривогу!

Ченці переглянулися. Ніхто не міг до кінця зрозуміти, що зараз відбуватиметься. Тарсіша дивилася на Дітара, його обличчя було впевненим, він явно знав, що потрібно робити.

Есін, Тарсіша, Дітар, Агіас, Надіша, кілька ченців і цигани з легкістю перейшли річку. Вони були навпроти свого табору, в джунглях. Сиділи тихо, спостерігали і чекали. Дітар вирішив влаштувати засідку. Тепер вони хотіли несподівано напасти на Андрогіна. Одна сотня циганів ховалася в заростях берега. Вони повністю звільнили те, що зараз індуси намагатимуться захопити. Всі, хто зовсім нещодавно спали, вже були готові до битви. Через пару хвилин вони почули, як цигани, які знаходилися біля згорілих веж, били в диск.

Це означало, що вони бачать супротивника. І насправді, в мороці джунглів горів десяток смолоскипів. Вони були, як велетенські світляки, які, то з'являлися, то ховалися за де-

ревами і їхнім густим листям. Ця краса вже не притягала. Всі були напружені і думали лише про те, що б пережити цю ніч. Невже вони не нападуть по річці? Нас обіграли? Цигани били в диск, а на допомогу до них ніхто не поспішав. Битва вже почалася, але брали участь у ній не всі.

В цей момент почувся шурхіт. Агіас показав Дітару напрямок. Він повернув голову і, примруживши очі, намагався щось розглянути в темряві. З-за дерев вишли. Це була банда з півтора десятка чоловік, готових до нападу. Вони спустилися до річки, неначе знали де була влаштована засідка. Лекса зі своєю зграєю розбійників з'явилися на допомогу тоді, коли його ніхто не чекав.

– Що ви тут робите? – Запитав Дітар.

Такі гості були останніми, в списку запрошених. Ця зустріч була несподіванкою.

– Наше місце тут. – Прозвучало з натовпу. – І ми собі ніколи не пробачили б втечі.

– Не можна покладатися на людей, які зраджують.

– Якщо судилося сьогодні померти – ми помremo. – Продовжував голос. Це був Лекса. – Вгорі за течією дві сотні вершників, вони прибудуть з хвилини на хвилину. Ми врятуємо братів біля веж, впевнений, що там відволікаючий загін. Станцюємо і ми сьогодні наш останній танець. Ми стримуватимемо ворога стільки, скільки зможемо.

– Ми дякуємо тобі. – Відповіли цигани.

Такий вчинок не залишив їх серця байдужими.

– Наші брати потребують допомоги, ти робиш правильну справу.

– Не дякуєте. Удару завдадуть по вам. Ми ризикуємо менше вашого. Розкажіть Тарсіші про мої почуття.

– Я тут! – Сказала Тарсіша.

– Знай, я повернувся заради тебе. Пробач мені все, що я наговорив. Я кохаю тебе.

Він, мовчки, розвернувся і дав команду своїм людям. Розбійники помчали в бій. Тарсіша була в розгубленості. Ці слова її не зачепили, але момент хвилював. Вона і подумати не могла, що почує слова кохання на полі бою.

– Вірний, навіть у вигнанні. – Сказав Агіас.

І дійсно через пару хвилин явилися "очікувані" гості.

– Рубай! – Есін встав і прокричав, як тільки велика частина вершників підбралася до табору.

Цигани перерізали мотузки – дерев'яні колоди котилися від краю, і вибивали коней з-під вершників. Коні спотикалися, колоди врізалися в них і ті, валилися з ніг. Вершники хапалися за коней намагаючись втриматися. Багато хто не встояв, тварини піднімалися і намагалися бігти, залишаючи своїх наїзників лежати на землі.

Есін віддав наступний наказ:

– Стріляй!

Стріли і списи полетіли з п'їтьми. Свист нагадував вітер. Як залізний дощ, вони обрушилися, вбиваючи ворога. Ко-

гось ранило, хтось і зовсім був повержений. Чулися стогони, індуси намагалися допомогти пораненим. Вони зазнали великих втрат.

– Вперед у бій! – Кричали ченці і бігли, виконуючи наказ.

Всі, хто був в засідці – кинулися в бій. Цигани і ченці з криком покинули свої укриття та побігли на ворога. Пастка вдалася, і індуси Андрогіна не атакували, а захищалися. Мечі створювали дзвін, і шум від битви не затихав. Цигани не дали ворогові напасти на них у таборі, і атакувати із засідки, це було дуже вдалою ідеєю. Солдати були вмілими, їх мечі і списи досягали мети, але цигани не планували відступати. Битва вже тривала досить довго.

Агіас бився, як звір. Він був вправним бійцем і не дозволив ні одному вістря торкнутися свого тіла. Кожен знав, що це може бути їх остання ніч, вони були готові залишити цей світ, але здаватися ніхто не збирався.

Дітар побачив у темряві Андрогіна. Їх погляди зійшлися, і їх битва вже почалася. Андрогін бажав дістати ченців, Дітар це розумів. Індус був швидкий, потужним стрибком він виявився поряд зі своїм суперником, і встиг занести свій меч. Дітар не поступався в швидкості і відстрибнув убік. Той продовжував атакувати ченця.

Нічна битва тривала. Цигани не здавали позиції. Було багато поранених, але ще більше загиблих. Індуси не чекали такого опору, і у багатьох почали закрадатися сумніви. Беркун був у самому центрі битви. Лють берсерка була невгамовною,

він бився з двома, а то і з трьома супротивниками відразу. Обличчя його було забруднене кров'ю. Поклавши ворога на землю, він не залишав шансів, ударом меча він обривав його життя. На спину Беркуна накинувся циган і, приставивши ніж до шиї берсерка, вже було відчув себе переможцем, але не встиг.

Кинджал Беркуна вже знайшов своє місце в тілі бідного цигана. Видавши стогін, з його рота потекла кров, він впав.

– Гарна спроба. – Гордовито сказав він. – Але вам, циганам, далеко до мене.

Він нахилився над полеглим, і витягнув з його грудей свій ніж. Той, видавши тяжкий звук, видихнув востаннє. Агіас не повірив своїм очам, коли побачив Беркуна. Ненависть його переповнювала. Він довго чекав шансу розправитися з берсерком, і ось доля зробила йому подарунок. Агіас намацав у себе в кишені маленьку пляшечку, це була отрута. Отрута, яку він взяв у Фалькара, вночі після свого воскресіння. Відкупоривши пляшку, він з хитрою усмішкою вилив усе до останньої краплі на лезо. Він змочив цією рідиною кожен міліметр своєї зброї.

– Що це означає? – Запитала Надіша.

– Я хочу, щоб він здох раз і назавжди.

Вона дивилася йому в очі і зрозуміла, що Беркун не підживим. Агіас нероздумуючи, побіг на берсерка. Той не підозрював про небезпеку.

Дітар і Андрогін продовжували свою битву. Чернець вправно орудував зброєю, вона була з ним одним цілим. Він вирішив обхитрити індуса. Відстрибнувши трохи назад, взяв клинок обома руками і побіг на ворога. Андрогін знав, як відбити таку атаку. Він обернувся і виставив меч, спрямований вістрям на того, що біжить. Дітар був вже дуже близько і в потрібний момент, метнув свій меч у ворога. Не зменшуючи швидкості, ковзаючи ногами вперед, чернець впав на спину. Меч Андрогіна пролетів поряд з обличчям Дітара, опинившись у нього в руках. Цього неможливо було передбачити.

Дітар лежав на землі з мечем у руках. Підстрибнувши, він відчув свою перевагу.

– Спритність – це твоя краща якість? – Крикнув Андрогін.

– Не лише. – Відповів його суперник.

Андрогін підвівся на ноги.

– Твої люди мруть, як мухи. Мені потрібні полонені і вони будуть. Адже ти ще живий і добре підходиш на цю роль!

Берсерк не відходив занадто далеко від командира. Він виявлявся поруч тоді, коли це було найпотрібніше.

– Твої люди, не краще за моїх. – Сказав Андрогін. – Але і я не гірше за тебе.

Дітар побачив Беркуна. В його голові промайнула думка про загибель.

– Одного здолати складно, якщо їх буде двоє – я точно програю.

В цю ніч удача була на боці Дітара. Агіас, неначе був посланий Творцем. З силою слона і швидкістю гепарда він вривався в Беркуна. Той був його метою, а Андрогін був метою Дітара. Тепер вони билися вчотирьох.

Дітар крикнув своєму другу:

– Зберігати вірність – це гідність.

– Пізнати вірність – це честь. – Почув він у відповідь.

Друзі підбадьорилися. Битва продовжилася.

Загинуло більше половини індусів, вони не розраховували на такі втрати в боротьбі з циганами. Багато хто думав про втечу. Солдати вже не так активно нападали. Поступово цигани відкидали їх назад. Ніч вже була глибока. Місяць був високо, зірки все так само світили над головами. Шум битви поступово згасав.

Берсерк безжально обсипав Агіаса градом ударів. Той не міг навіть підступитися до свого ворога. Ненависть підживлювала його. Він не міг придумати план, як вразити Беркуна своїм отруєним лезом. Єдине, на що він міг сподіватися, якщо щось відверне берсерка, і вже тоді, він зможе завдати смертельного удару. Агіас продовжував ухилятися і відступати назад. Беркун не давав йому шансу перевести дихання. Удар за ударом він ставав на крок ближче до перемоги.

Меч його вже затупився, але сила, з якою він їм орудував, була небезпечніша, ніж гострота клинка.

Андрогін вже не вірив у свою перемогу. Бійка з Дітаром

займала надто багато часу. Поки він був зайнятий ченцем, його військо залишалося без командира, і було майже розгромлено. Потрібно було терміново відправити гінця за підмогою до Міланоса.

– Нам потрібна допомога, або ці чортові цигани з ченцями нас всіх тут покладуть. – Андрогін заволав, що духу.

Беркун почув, крик свого командира і повернув голову, для Агіаса, це був знак. Як тільки удари берсерка припинилися, Агіас зробив два кроки назустріч і в стрибку заніс свій меч. Беркун помітив це, але не встиг прикритися і відбити атаку. Меч берсерка впав. Беркун не міг повірити, що його рука не втримала його. Берсерк був без зброї. Різко він відчув біль. Подивившись на свою руку, він побачив, як ллється кров. Його кисть все ще тримала клинок, але Берсерк втратив свою зброю і свою кінцівку.

Агіас вклав у цей удар всю свою силу, він знав, що іншої можливості не буде. Він переміг у цій сутичці.

Беркун закричав від болю, його обличчя зблідло. Кров йшла із його тіла. Він затиснув руку і помчав геть. Надіша бачила, як берсерк намагається втекти. Її лук був з нею. Вона зробила постріл. Але оскільки берсерк біг, їй було складно вцілити. Наблизившись, вона дістала ще одну стрілу і прицілилася. Затримала дихання, сильно натягнута тятиву видавала звук. Стріла просвистала в повітрі. Час завмер. Вона спостерігала за польотом і все ще не дихала. Біг Беркуна припинився, він впав.

Надіша видихнула повітря. Вона подумала, що все кінчено. Стріла вразила ворога в стегно. Його падіння не було смертельним. Спробувавши встати на ноги, він знову впав. Без сил і стікаючи кров'ю, йому насилу вдавалось рухатися. Лють берсерка не покидала його і в цей момент, він встав на ноги і почав бігти з останніх сил. Шкутильгаючи і спотикаючись, він все одно зміг сховатися.

Глава 43

"Щоб перемогти, досить знайти слабку точку ворога, і завдати по ній удару або взяти її під свій контроль".

Заповідь Сорок третя. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ченці вирішили добити індусів на тому ж місці. Перемога була близька. Ніч добігала кінця. Вороги відступали. Але протистояння Андрогіна і Дітара не було завершене.

– Це ще не кінець, чернець. – Сказав Андрогін. – Мій брат пришле підмогу. Вам не перемогти. Тобі краще скласти свою зброю!

– Коли твій брат прийде, тут не буде нікого крім трупів. – Відповів Дітар. – Допомогати буде нікому. За вами йде смерть, та ви вже і так мертві.

Кажучи ці слова, Дітар бачив, як за спиною в індуса з'явився Беркун. Його очі, налиті кров'ю, жадали смерті.

– Він йде не за мною. – Промайнуло в голові у Дітара. – Я повинен щось зробити.

В Беркуна був ніж. Андрогін не помічав його і дивився на ченця. Дітар побіг в атаку на берсерка. І в той момент, коли кинджал вбивці наближався до жертви, Дітар блискавично атакував Беркуна. Індус не зрозумів, що відбувається. Цей

удар, призначався для Андрогіна, все ж монстр вирішив виконати наказ свого господаря. Сильним ударом, берсерк перевернув Дітара на землю, полонений попався.

– Ти саме вчасно, Беркун. Час повертатися. Ми зробили свою роботу.– Нічого не підозрюючи, сказав Андрогін.

Пов'язаного Дітара, вони поклали на коня і Андрогін поskaав. Найцінніший трофей повертався в табір першим. Індуси більше не билися. Велика частина відступала назад у форт. Багатьох досягали стріли в спину.

Цигани і ченці бігли на допомогу Лексі, але він вже був вбитий. Вся його банда була мертва. Витоптана трава забруднена кров'ю, кущі порубані, мертві коні, деякі завалені колодами, списи стирчали із землі і стріли, розкидані скрізь.

Почався новий день. Битва була закінчена. Табір циганів вцілів, але і індуси отримали те, навіщо пришли. Люди відпочивали, тіла були зібрані, сльози проліті, могили викопані. Все наводилося до ладу. Новина про зникнення Дітара рознеслася дуже швидко. Його шукали серед загиблих і не знайшли. Агіас бачив його востаннє поряд з Андрогіном. Був тільки один варіант – Дітар у полоні.

Авраал наближався до форту індусів.

– Досить знайти одну слабку точку ворога, завдати по ній удару або взяти її під свій контроль, і ми зможемо розбити врага.– Голос Глави Братста звучав твердо.

– Я знаю цю точку! – Сказав Агіас.

Вони вийшли з джунглів на оглядовий майданчик. Форт був перед ними. Великий прямокутний табір знаходився біля води. Високі сторожові вежі, рви і вали виглядали переконливо. Вони явно були готові тримати оборону.

Агіас зупинився і вказав на ворота:

– Ось ця точка! Один удар і ми прорвемося!

– Зараз ми робити цього не будемо. – Відповів Авраал.

– Вони теж на це сподіваються.

– Повертаємося.

– Чому зараз "не будемо", в них же Дітар? – Запитав Агіас.

Авраал не обертаючись, акуратно ступав по траві.

Агіас різко сказав:

– Там наш брат! За цими воротами.

– Зараз ми не можемо зробити, те чого бажаємо. Все, йдемо.

Оглянувши навкруги і оцінивши обстановку, ченці поверталися. Зараз їх занадто мало і вони не готові. Але Агіас затримався. Він йшов позаду, не бажаючи йти, без друга. Всі сховалися в джунглях, і форт залишився позаду.

Через час біля воріт з'явилися індуси. Вони направили свої луки в кущі. Там хтось ховався. Дозорець побачив, як з них вийшов Агіас. Він був один. Він був без мантиї і сорочки. Лише в чорних штанях і з голим торсом.

Агіас підняв руки:

– Я до Андрогіна, у мене для нього є розмова. У вас є один хлопець, якому я повинен, так от хочу повернути борг.

– Ти підеш з нами не тому, що ти так хочеш, а тому, що в тебе немає іншого виходу. Ти попався і твоє порожнє базикання нікому не цікаве. – Солдати розсміялися.

Ворота відкрилися. В Агіаса забрали кинджал, який він зберігав, прив'язаним до гомілки і повели до форту.

Стіна була невисокою, але міцною. На вежах були стражники, кілки, набиті по периметру, не давали можливості на неї піднятися. Перед головними воротами була галявина. З одного боку джунглі, з яких прийшли ченці на розвідку, а інша була прихована водою. За стіною було багато варті, всі солдати носили зброю. Просуваючись глибше, по укріпленому табору Агіас все помічав. Намети, в яких ночували солдати, залишилися позаду і перед ними був відкритий простір, що нагадував площу. В центрі стояв великий намет.

Поряд з ним будови та склади, явно з припасами і зброєю.

Там був Міланос, Андрогін, Беркун і десяток вартових. Дітар, прив'язаний, був без свідомості. Агіас був радий бачити Дітара живим. Окинувши приміщення поглядом, він не міг випустити з уваги берсерка і його руку, точніше її відсутність, посмішка з'явилася на його обличчі. Стражник облив водою Дітара і той прийшов до тями.

– З чим прийшов? – Різко почав Міланос.

Агіас мовчав.

– В нього був цей меч, – прозвучало від стражників.

Агіас продовжував мовчати.

Міланос позадкував до виходу:

– Його обшукали?

– Більше при ньому зброї немає?

– Помиляєшся. Я зробив зброю зі свого тіла. – Гордо заявив чернець, який не počував себе полоненим, швидше гостем.

Всі були збентежені.

– Ну що ж. – Протягнув Агіас і додав початок мантри. – Ом...

З неймовірною швидкістю чернець ногою наніс удар по ший індуса, і було чутно, як вона хруснула. Наступним він зламав спину найближчого ворога. Ніхто не встиг зреагувати. За мить, стражники падали один за іншим, адже чернець їх бив настільки сильно, що було досить лише одного удару для вбивства. Він чудово застосовував всі свої навички, і кожен удар був смертельним. Агіас ламав кістки, і було все одно – це коліно або лікоть. Вороги не встигали вихоплювати свої мечі. Почалася сутичка.

Міланос разом із Беркуном вискочили з шатра, а чернець, вихопив у стражника свій меч і кинувся на солдатів, що залишилися.

Дітар спостерігав, як його друг справлявся з охороною. В якийсь момент Дітар відчув, що мотузок з його рук спав. Він зміг поворушити кистями рук. Знову вільний і радий бачити свого брата, він кинувся допомагати. Вдвох вони билися з охороною. Андрогін не став тікати, він не боявся ченців

і легко вступив у сутичку. Тим часом, індуси бігли на клич тривоги і оточували намет. Солдат стало кілька сотень, а потім і кілька тисяч. Озброєні до зубів і готові вбивати, вони чекали свою жертву.

Агіас віддав Дітару його меч, а сам дістав пару кинджалів. Охорони в живих не залишилося, і Андрогін бився один проти ченців.

Дітар вибив зброю Андрогіна і притулив свій меч до його шиї. Індус не чинив опір. Він знав, що з табору вони не вийдуть і тепер у його форті два ченці, а це краще ніж один. Агіас посміхнувся, адже спрацював його план. Половина плану.

– Андрогін, ти живий? – Прокричав Міланос.

– А ти на що розраховуєш? Не дочекаєшся! – Відповів він, і додав вже для ченців, – ви оточені.

– Брат, пора йти. – Звертаючись до Дітара, Агіас посміхнувся. – Сам гинь, а ченця виручай.

– Я думав, ти помер. – Дітар, посміхнувся у відповідь.

– Пам'ятаєш, я обіцяв повернутися. Я повернувся.

– Я думав, ти помер... знову! Його посмішка стала ширша.

– Людина може померти, але тільки один раз. Більше помирати я не збираюся. – Агіас був у доброму настрої. Йому подобалося те, що зараз відбувалося.

– Давай підемо звідси прямо зараз.

– Я не проти. – Відповів Агіас. – Тепер ти мене вчиш – головне вплатитися в бій, а потім на місці розберемося.

Вони вивели бранця з намету, перед ними було більше трьох тисяч воїнів форту.

Дітар стояв за спиною Андрогіна і тримав свій меч у його ший, а Агіас йшов поруч.

Міланос крикнув:

– Живими я вас не відпущу.

– Брат, нам потрібна їх допомога. – Звернувся Андрогін. – Вислухай їх.

Міланос навіть не відповів, він кликнув солдата і наказав когось привести:

– На моєму місці, ти вчинив би так само.

Через мить з натовпу індусів вилетіла одна стріла. Вона пролетіла біля скроні Агіаса. До них вийшов стрілець в зеленому плащі. Це був лучник, обличчя якого приховував капюшон. Ще через пару секунд він випустив другу стрілу, і вона пролетіла біля голови Дітара.

– Дітар. – Міланос грав роль хорошого брата. – Десята стріла вб'є твого хороброго рятівника.

Часу на роздуми не було.

– Припини, інакше я вб'ю його. – Крикнув Дітар.

Третя, четверта, стріли продовжували летіти. П'ята, шоста. Агіас не ворухився, лише оглядав всі сторони і шукав греблю. Сьома, восьма. Часу не було ні на що. Все відбувалося настільки швидко, що не піддавалося поясненню. Стріли летіли, Дітар рахував їх, замість того, щоб шукати вихід.

– Зупинися! – Дітар прокричав, щодуху.

Дев'ята. Десята.

Чернець штовхнув Андрогіна під стрілу, щоб прикрити їм тіло друга. Агіас ухилився, а стріла лише подряпала шию індуса. Ченці вдвох швидко кинулися в намет. Андрогін впав на землю і схопився рукою за шию. Кров виступила крізь пальці. Дітар з Агіасом усвідомлювали близькість поразки. Вони не були готові до цього.

– Запам'ятав де гребля? – Запитав Дітар.

Агіас закрив очі, згадуючи, а потім відповів:

– Там! – І вказав рукою напрямом.

Міланос прокричав:

– Лучники!

Андрогін звівся на ноги, не відпускаючи своєї рани.

– Стояти!

Він підійшов до брата, подивився йому в очі, і з всієї сили ліктем вдарив його по обличчю, той впав на землю і скрутився від болю. Удар був сильним, здалося, що щелепа була зламана.

– Там був я! Вони з табору нікуди не дінуться! – Продовжив Андрогін. – Кайрос, вийди до мене!

Лучник в зеленому капюшоні підійшов до командира. Він опустив накидку і показав своє обличчя. Його покривали шрами, а очі були темно – карого кольору.

– Дай мені свій лук і стріли. – Сказав Андрогін.

Той зняв стріли і протягнув йому більше двадцяти штук,

а потім додав лук. Кинувши стріли собі під ноги, він почав топтати їх. Було видно його агресію і страх, який він пережив. Всі мовчали. Потім взяв обома руками лук і переламав об коліно. Одна частина випала з його рук, а другою він завдав удар по обличчю Кайроса настільки сильно, що уламок роздряпав йому брову і щоку. Обличчя було в крові. Лучник стояв смирно, мабуть він міг стерпіти будь-який біль.

– Там був я! – Кричав на нього Андрогін. Потім він схаменувся.

Трохи віддихавшись і обтрусившись від пилу і бруду, в який він впав, обернувшись обличчям до намету, Андрогін закричав:

– Дітар, виходь!

Ченці чули його голос і думали, що робити далі. Дітар згадував про Тарсішу. Він боявся, що не зможе її захистити, якщо сам загине. Він закрив очі.

– Ні, це ще не кінець. – Сказав про себе Дітар.

– Ми повинні... – Почав Агіас, але Дітар його перебив.

– Я повинен захищати її! Я її люблю і не можу тут померти. – Дітар озирнувся навкруги і у нього з'явився план. – Агіас, візьми той смолоскип.

Він вказав на смолоскип, що стояв біля входу, а сам зняв з себе сорочку і змочив її олією.

– Ми виходимо! – Крикнули ченці в один голос.

– Давно пора! – Відповів Андрогін.

Ченці вийшли з шатра. Дітар йшов першим, а за ним Агіас

з факелом і тканиною.

Дітар підняв свій меч, а потім встромив його в землю і підняв руки.

Андрогін підійшов до нього впритул і дивився в очі ченцеві. Він був переможцем.

– Бачиш, як буває. – Почав він свою промову.

– Бачу! – І у цей момент Агіас підкинув тканину, Дітару вдалося її спіймати і прокрутивши над собою накинути на індуса. Підтягнувши Андрогіна ще ближче, він прокрутив тканиною його шию. Андрогін, чинячи опір, намагався скинути зашморг. Олія йому сильно заважала. В наступну мить Агіас кинув Дітару смолоскип, і той підніс його до ворога. Андрогін все зрозумів. Один рух і він теж стане смолоскипом. План спрацював.

– Ми йдемо. Досить. – Заявив Дітар.

Ситуація розпалювалася.

– Нехай йдуть. – Видихнув Андрогін, але посміхнувся.

На сьогодні з нього було досить. Він другий раз попався в полон і почував себе безглуздо. Індуси розступилися, але не пішли. Вони не опускали зброю, а тільки дозволяли їм йти повз. Солдати чекали момент, коли ченці зроблять помилку, щоб перервати їх життя. Вони втрюх почали просуватися до воріт. Агіас ніс меч Дітара. Очі наповнилися радістю, тому що вдався його план – один проти цілого фарту. Він сам не міг повірити в такий успіх. Це дійсно була милість Творця.

Як тільки вони дійшли до воріт, Андрогін почав розповідати:

– Вам далеко не втекти, тут навкруги мої люди.

Агіас посміхнувся:

– І мої теж.

Ворота відкрилися, і такого ніхто не міг передбачити. За ними було те, що не приходило в голову ні Агіасу, ні Дітару. За воротами знаходився Авраал і всі двадцять ченців. Вони були спіймані, і стояли навколішки з піднятими руками за головою. Їх оточувала майже тисяча індусів.

Тепер посміхнувся Андрогін:

– Мабуть вони не такі міткі, як ви. – Він засміявся.

Цей день індус запам'ятає надовго. Авраал глянув на Агіаса з презирством, адже той знову виявився кращий за його сина. В Дітара не було слів, зникала остання надія. Авраал і його свита потрапили в полон. Як так? Він нашвидку дивився на всі боки, намагаючись знайти хоч щось, що може допомогти, але ні, ідей не було. Він відпустив Андрогіна, і той відразу скинув тканину сорочки. Жарти закінчилися. Андрогін більше не посміхався.

– Досить на сьогодні. Ми обоє винесли урок! Всім вина і м'яса. Ми повертаємося в намет. Солдати видавали радісні крики, відмінний привід для свята, особливо після такої стомлюючої битви.

Намет переможця оточили сім рядів стражників зі зброєю. Після всіх цих подій недооцінювати ченців було

дурістю. Сам табір виглядав дуже переконливо. На найвищому місці стояв трон Андрогіна. Спочатку він покликав усіх полонених, крім Дітара і наказав звільнити і звернувся до них:

– Я відпускаю вас, повертайтеся додому.

– Ти або роби, або не роби, а обіцяти не потрібно. – Не повірив Авраал.

– Там, де немає ризику – немає задоволення.

– Впевнений, що в моєї людини, не раз була можливість тебе вбити. Думаєш, це не повториться? – І Авраал перевів погляд на Дітара.

Варта розрізала вузли на мотузках. Полонені переглянулися. Вони були вільні. Індус відпустив їх, життя ще більше непередбачуване і іноді ворог може поводитися, як друг. Всі дякували всесвіту за можливість жити далі. Ченці покинули форт індусів.

Дітар підійшов до Андрогіна, на що той сказав:

– Ти мій бранець, як мені бути?

Дітар хотів поговорити з ним, але промовчав.

– Хіба ти не бачиш, що слабше за мене?

– Я потрапив у твої руки з необережності.

– Якщо я відпущу тебе, що ти робитимеш?

– Я зберу всіх ченців і поведу проти тебе в вирішальну сутичку. – Дітар подивився на Міланоса та Беркуна, і додав

– Чесну сутичку.

– А що мені зробити, щоб ти підкорявся мені?

– Злови мене ще раз, тоді я підкорятимуся.

– Гаразд. Я тебе відпускаю, але прийду завтра на світанку, щоб зловити тебе знову. Можеш йти, але вранці я за тобою прийду. В мене завдання привести ченця в Калінгу, але ...

– Що "але"? – Запитав його Дітар.

– Але, якщо залишишся – Монастиря не зачіплю. – Закінчив Андрогін.

Андрогін говорив правду. Дітар знав це. Найбільше чернець хотів, щоб його брати і сестри були в безпеці, і зараз єдиний варіант їх убезпечити – це бути полоненим індуса.

– Я залишаюся. – Дітар залишився, а Авраал з Агіасом пішли.

Вони всі зрозуміли, Андрогін не просто всіх відпустив, всіх крім одного. Вони збагнули, що Дітар пожертвував собою і віддався в руки Андрогіна, щоб табір циганів і Монастир Братства міг спати спокійно.

Глава 44

"Довіра – ознака мужності, вірність – свідоцтво сили".

Заповідь Сорок четверта. Кодекс Братства тибетських ченців.

Андрогін був у своєму наметі, він сидів у кріслі, закинувши ногу на ногу, очі його були закриті. Горіли свічки, і їх мерехтіння освітлювало приміщення. Він був задумливий. Навкруги не було охорони. Часто в його голові виникали образи минулого. Його дитинство, його молодший брат, то, як вони з ним росли і як подорослішали.

– Вся ця влада та політика зробила нас жорстокими. Ми готові вбивати через неї, ми готові брехати через неї, і ми готові зраджувати через неї.

Внутрішній діалог обірвався. Міланос зайшов до брата:

– Але це властиво людям. Хіба ні?

– Людям властиво любити.

– Через любов зраджують і брешуть вдвічі більше ніж через владу. Сьогодні Глава Братства був у наших руках, чому ти дозволив йому піти?

Він дивився на свого молодшого брата. На його обличчі було невдоволення. Губи були стислі, брови опущені, одна

сторона щелепи була опухла.

– Я можу зловити цю людину знову. – Очі його, як і раніше були закриті. Він відчував роздратування свого брата, але не реагував. – Я прагну опанувати його серце, тоді інші ченці нам підкорятимуться самі.

– Яке сентиментальне марення. Ти збираєшся грати в ігри? – Міланос починав закипати від злості.

– Це не сентименти, це розум. Вони можуть нам допомогти, в них немає зла. Їх довіру можна завоювати. Будь-яка війна це гра, так що ми вже граємо.

– Ось саме є ігри, серйозніше ніж ця. Ашока привів свою армію в Калінгу занадто швидко. – Міланос заспокоївся.

З'ясування стосунків відійшло на другий план. Андрогін теж помінявся.

– Що ти таке кажеш? Це якісь чутки?

– Я отримав лист. Орел прилетів сьогодні рано вранці. – Він дістав згорнуту записку і простягнув брату. – Імператор терміново викликає тебе. Армія вже близько. Настав час для битви з ворогом.

Прочитавши лист, Андрогін встав:

– Треба збиратися і виступати. Завдання ми виконали, чернець у нас. Нам немає чого тут залишатися. Віддай наказ, що б мої воїни був готові покинути форт до ранку.

Був полудень. Земля тріскалася від спеки. Ні єдиної хмари не було видно, тільки птахи кружляли в пошуках здобичі.

В таборі циганів стало тихо. Всі ховалися в наметах від спеки. Вони були в безпеці, їх сусіди не збиралися більше нападати. Дітар робить для Братства набагато більше, ніж хтось з ченців. Він вірить Авраалу. Він вірить в Ханоя. Віра Дітара вище і важливіше його самого. Його вчинки кажуть самі за себе. Агіас єдиний, хто не міг змиритися з жертвою Дітара. Йому було боляче, що його друг залишився в полоні, тоді як він на волі.

Андрогін поспішав, наказ імператора не давав йому розслабитися, він збирав воїнів і хотів покинути притулок, чим швидше. З декількох тисяч солдатів, що були у форті, він вибирав найкращих. Він взяв свою особисту варту, сотню наїзників, пару сотень списоносців і самих кращих мечоносців. Міланос кричав на них і квапив, воїни боялися його, але підкорялися. Їм належало йти проти армії Ашоки, на це здатний тільки сміливець або божевільний. Знову йти в атаку, знову битися, знову помирати.

Намети збиралися, із складу виносили зброю і провізію, збирали мішки і споряджали коней.

Наступного дня, на світанку, загін з чотирьохсот воїнів покинув форт. Пов'язаний полонений був у тому числі. Андрогін особисто віз його, для нього Дітар – був найважливіший. Його кінь йшов у центрі колони. Попереду особиста варта, позаду загін солдатів для охорони полоненого. Всі були наготові.

Ченці дуже моторні і умілі, не можна було допустити, що б полонений втік. Він потрібний, що б довести імператорові існування ченців. Він – один з Братства. Завдання виконане.

Дітар мовчав і дивився на всі боки, в нього не було думок про втечу. Якщо він втече, солдати знову підуть за ним і буде ще одна битва, вистачить смертей.

– Гей, чернець! – Крикнув Андрогін через плечі.

Дітар мовчав.

– Ти приніс себе в жертву. Розумію. Благородно.

Дітар подивився на індуса, він бачив тільки його спину. Вона була широка і закривала дорогу, по якій вони їхали.

– Ми схожі з тобою. Я багато робив не заради себе, а заради свого народу, заради своєї сім'ї.

Дітар спокійним голосом, майже пошепки відповів:

– Ти знаєш, що таке сім'я? Якби ти знав, що це таке, ти б не руйнував інші сім'ї.

– О, чернець. Повір, я теж вмію любити. – Андрогін був у гарному настрої. Йому подобалося, що Дітар заговорив.

– Знаєш, вона була така, немов пташка з раю. Вільна, вся неземна, схожа на вітер, така ж пустотлива, сором'язлива і привітна, трішки горда, як вогонь. Розумієш? Вона одна така, немов міраж, неначе обман, я знаю, ти розумієш мене.

Він розповідав про свою дружину і сина. Почуття туги підступило до Андрогіна. Дітар просто слухав.

– Славний хлопчик, схожий на матір. Він часто говорив, що хоче бути таким, як я. Хоч я його батько, але я багато

чому в нього вчився.

– Він пішов по твоєму шляху і став полководцем? – Запитав Дітар.

– Він захворів і лікар сказав, що це смертельно. Маленький хлопчик з неймовірною мужністю боровся з хворобою. Ми мріяли, що він видужає, але смерть вже стояла на порозі. Син, напрочуд мужній хлопець. Коли він дізнався, що скоро піде, сказав: "Мама, я повинен встигнути одружитися, я обіцяв моїй коханій, а слово потрібно тримати". Наступного дня ми влаштували велике свято. Серед запрошених гостей була дочка мого кращого друга Камамбера. Мій син підійшов до неї, і запропонував їй руку і серце. Ми з дружиною спостерігали за цим.

Вона не сумніваючись ні секунди, відповіла, що згодна вийти за нього. Я попередив її, що син приречений.

Андрогін замовк. Настала тиша. Цокіт копит, брязкіт сталевих зброї і тупіт солдатів супроводжував їх бесіду. Обличчя індуса зробилося вологим. Ком у горлі не давав йому говорити. Пройшло кілька хвилин перш, ніж його голос знову зазвучав.

– Весілля влаштували справжнє. Діти присягалися у вічній любові. А наступного дня. – Андрогін заплакав. – Син помер на моїх руках.

Він повернув обличчя до Дітара і крикнув:

– Ось, що означає втрачати! Чернець, якщо ти мені не допоможеш, то я тебе прокляну!

Бесіда припинилася. Вони знову мовчали. Андрогін отямувався. Дітар був здивований, що людина, яка полонила його, поділилася своїм болем. Прошло багато часу перш, ніж їх розмова продовжилася.

– Смерть сина – це гірше, що я пережив, але дружина не змогла пережити, вона не витримала і почала зраджувати мені з молодим циганом. Вона винила мене в тому, що сталося, уникала мене і знайшла собі віддушину в цьому непотребі! Я теж не витримав і вбив всю його сім'ю, і лише його сестра – Тарсіша втекла. Я присягнувся вбити і її.

Дітар прийшов у лють. Гнів так швидко опанував його, що ні про яке самовладання не могло йти і мови. З пов'язаними руками він накинувся на індуса, і вони обоє впали з коней. Чернець сів на нього і бив одночасно двома руками. В Андрогіна йшла кров, його обличчя було розбите. Він навіть не чинив опір, тому що варта дуже швидко прибігла на допомогу командирові.

– Мені завадив той гість, щоб її вбити. Я був так близько!

– Хашим. – Немов згадав Дітар. – Вона відмовила йому в одруженні, і зараз вона зі мною. Я не дозволю тобі до неї доторкнутися!

Настрій Андрогіна став веселіший, невелика бійка його підбадьорила. Він встав на ноги, витягнув шматок тканини і приклав до носа, витираючи кров. Дітара зв'язали міцніше і посадили на коня. Загін рухався далі. Кожен був занурений в себе. Андрогін думав про свою любов, а Дітар згадував Тар-

сішу.

Несподівано воїни Андрогіна зупинилися і крикнули:

– Попереду сутичка з воїнами Ашоки.

– Там мій друг Камам! Давайте до них! – Віддав наказ командир.

Солдати розділилися на групи, кіннота поскакала вперед, атакувати ворога. За нею йшли солдати зі списами. Інші загони вирушили в обхід, оточуючи противника. Оточені зі всіх боків, і не маючи можливості відступити, їх доля була вирішена. Несподівана підмога, різко переважила сили, і солдати Ашоки були разгромлені.

Після бою був влаштований привал. Солдати допомогли пораненим і поховали вбитих. Прийнято було рішення заночувати тут. Андрогін зустрів свого кращого друга, Камамбера. З'єднання двох друзів зробило день незабутнім. За короткий час були встановлені намети для солдатів і шатер для командирів. Ніч підкралася непомітно. Спалахнули перші вогні в нічному небі і перші вогнища в таборі. Почалася вечір і підготовка до сну. Варта охороняла всі підходи до тимчасового табору.

Полонений був поряд з Андрогіном, він не випускав його з поля зору ні на хвилину. Двоє друзів проводили вечір за бесідою в шатрі Андрогіна.

– Значить, вони існують! – Камамбер подивився на Дітара. – Не схожий він на аборигена, як нам розповідали.

– Ці ченці більш освідчені за багатьох з нас. І їхнє вміння битися вражає.

– Нам би таких воїнів і ніяка армія Ашоки не страшна.

Дітар мовчав і слухав, він не хотів заважати дружній бесіді, предметом якої він став.

– Вони ні за що не стануть найманцями. Хоч вони і воїни, але воїни іншого рівня.

– Цьому світу потрібні воїни всіх рівнів. – Серйозно сказав Камам.– Армія Ашоки вже на підході. Занадто швидко вони прибули.

– Імператор прислав мені листа, я вирушив, як тільки зміг. Скоро буде битва.

– Шансів, що ми отримаємо перемогу, не так багато. Удача нам дуже знадобиться. Поки тебе не було, сталося багато що. Одного разу вночі, в палац імператора прийшла дивна людина. Він представився слугою Ашоки, на ім'я Ірсай. Високий, з довгим волоссям, одягнений в хороший одяг. В нього була зброя. Він вихопив свій меч і перерізав на смерть сорок двох вартових.

Камамбер подивився на Андрогіна. Здивоване обличчя, говорило само за себе. Люди Ашоки вміють дивувати. Камам продовжував:

– Добре, що імператор встиг врятуватися. А Ірсай вистрибнув у вікно і втік. Мене відправили із загоном його відшукати. Через два дні пошуків по лісах, ми знайшли його і оточили. Правда, багатьох він вбив, але нам вдалося його

зв'язати.

– Його послали вбити імператора?

– Я не впевнений, можливо. Він нам нічого не сказав. Ну, а коли ми його відвели назад, тут багато що змінилося. Виявилось, що армії Ашоки, вже немає на території Калінги. Імператор забрав жителів і воїнів, щоб з'єднатися з армією. Твоя дружина залишилася, вона чекала тебе.

– Вона мене чекала? – Андрогін згадав знайоме почуття. Він сумував за нею і в глибині свого серця сподівався, що вона теж нудьгує.

– Так, але вона пропала, і я не міг її знайти. А зараз, мені наказано контролювати в'язницю. Ось тільки в мене 180 воїнів і повні клітки, в яких вже більше тисячі ув'язнених. Якщо Ашока прийде раніше армії імператора – наказано їх вбити. А ці вбивці тільки і чекають свого "визволителя" – зрадники!

– Важко без друга, коли він втрачений. Але ще важче, коли він не вірний.

– Я вірний тобі. – Сказав Камам, і зробив шанобливий нахил головою.

Андрогін вірив цим словам. Камамбер був давно йому другом, і причин йому не довіряти не було.

– Чому імператор відступив?

– Щоб підготуватися до наступу. Зараз місто порожнє. Але і фортеця на горі Хіч-Каре теж без охорони. Її в будь-який момент можуть захопити. У в'язниці одні покидьки. Це

все, чим я зараз можу допомогти. Нам треба протриматися хоч би один день до повернення імператора з армією. А потім я допоможу тобі знайти дружину. Що робитимемо?

– Треба зайняти Хіч-Каре. – Різко відповів Андрогін. – Фортецю точно не можна віддавати ворогові.

– А як її займемо? З ким?

Обоє замислилися. Питання було серйозне, їх сили явно було не достатньо, щоб протистояти цілій армії. Камамбер подивився на свого друга. Вони давно не бачилися і зараз зустрілися в такий важкий час. Андрогін подумав і сказав:

– Молитимемося, щоб імператор прийшов раніше Ашоки.

Андрогін був готовий на все, аби не упустити Дітара. В нього було завдання – знайти ченця. Він це зробив. Залишилося доставити його до імператора. Ченцеві дали їжу та воду. Він відносився до Дітара з турботою тому, що мав до нього повагу. Він потрібний був йому живим. Індус підійшов ближче:

– Де ж справедливість?

Думки у Дітара в голові говорили тільки одне: "Зроби так, як зробив би Ханой".

– Хочеш справедливості? Дай мені зустрітися з Творцем. – Сказав полонений. – Ханой засновник нашого Братства.

– Я хочу знайти цього Ханоя. – Андрогін намагався бути

м'яким і йому потрібні були відповіді.

– Не впевнений, що він серед живих.

– Могила є у Ханоя?

– Вона відсутня, щоб ченці, не могли ходити йому поклонятися.

– Ханой – БОГ? – Із здивуванням запитав індус.

– Бога немає, є Творець, той, хто все створив, але він – не Бог. – Дітар відповідав дуже спокійно, він казав про те, що не міг зрозуміти Андрогін. – Є тільки Хід Часу, він йде вперед і ділить все на епохи...

– Епохи?

– Після битви, під час якої була "розколота земля" і "вся земля була з кров'ю змішана" і "кров була на кожному камінчику", почалася наша третя епоха. – Дітар, зрозумів, що на цю тему краще говорити в Монастирі, а не сидячи прив'язаним до стільця в шатрі ворога. Він чекав моменту, а індус все ходив поруч. Він хотів попередити Андрогіна.

– Я думаю, Міланос помилився. І вже пошкодував, про те, що попросив берсерка тебе вбити.

Індус зупинився і закричав.

– Він мій брат! Молодший брат.

Звинувачення Дітара здавалися безглуздими.

– Що йому дасть твоя смерть?

Андрогін замислився. В його голові стала вимальовуватися картина. Можливо, в цьому є доля правди.

– Все... абсолютне все моє – стане його. Багатство, воїни,

слуги, будинок і навіть моя дружина.

Так, він отримає багато від моєї смерті, але хіба йому мало того, що він вже має?

– Тепер я все зрозумів. Я все бачив. І те, що я бачив – я і зупинив. Ти знаєш, про що я. Цей, берсерк, він нападав не на мене, він йшов вбивати тебе, зі спини, а я тебе врятував, і лише з цієї причини я тут, пов'язаний.

– Ти хотів мене вбити, але врятував від підлості берсерка? – Індус не міг повірити в таку благородність. – Якщо так, то чому?

– Впевнений, ти для мене зробив би те саме, ми чесні воїни!

Анрогін посміхнувся. Він відчував якийсь зв'язок між ними, вони були схожі.

– Можливо. – Протягнув індус. – Але мотиви в нас все одно були б різними!

Вони сиділи. Дітар, як і раніше пов'язаний на стільці, а Андроґін в іншому кінці, на м'якому кріслі. Була глибока ніч і всі солдати, крім варти, вже спали. Нові думки знаходили своє місце. Зрада брата, його мотиви, вчинок ченця – все це складалося в цілу картину. Дітар продовжував:

– Міланос – твоя права рука, вірно?

– Так.

– Нелегко, напевно, бути лише другим.

– Так, з кожним днем ця ноша все важча. Нам треба про-

триматися в Хіч-Каре добу, до зустрічі з імператором. Його армія прибуде, і нам не буде за що переживати. Зараз ти під моїм захистом і я все зроблю сам, а ти не втручайся, ти потрібний мені живим. Мені допоможе Камам!

Андрогін щиро хотів врятувати полоненого. Він не бажав його смерті, тільки полонити, виконати своє завдання.

Дітар був впертий і відданий своєму шляху і своїм братам. Чернець ні краплі не боявся. Його життя більше йому не належало. Віддати його заради Братства, це те, про що він мріяв. Він відповів Андрогіну:

– Одного разу... Одного чудового дня... Тебе можуть прив'язати до такого самого стільця. А ще краще до ліжка...

– В мене теж є люди, за яких я готовий померти! – Розлютився Андрогін, а потім розповів Дітару свою історію.

В далекому минулому жили два друзі. Дружба зв'язала їх дуже міцно. Багато хто вважав, що вони рідні брати. Ввесь час вони проводили разом. Разом вчилися, разом грали, разом билися і разом росли. Не кожен може похвалитися другом, який з тобою все життя. Вони вирости сильними і гарними хлопцями. Разом вони і закохалися, але, жоден з них не підозрював, що це одна дівчина на двох. Час йшов, і вони закохувалися сильніше. Одного разу, друг прийшов і сказав:

– Я довго думав і вирішив одружитися. Хочу провести з нею все життя.

Другий друг зрадів новинам. Він обійняв його дуже міцно

і сказав:

– Брат мій, ми з самого дитинства були поруч і робили все разом. Так вийшло, що і закохалися ми теж разом. Я хочу теж зробити своїй коханій пропозицію і тоді ми зможемо одружитися разом.

Вони були щасливі.

– Це чудова ідея. Давай так і вчинимо!

Наступного дня вони пішли робити пропозицію. Пішли вони в різний час. Коли перший друг прийшов просити її руку і серце, вона сказала:

– Бачиш ту гору, Хіч-Каре?

– Так, бачу.

– Опівночі, там повинен горіти вогонь. Зробиш це, і я буду твоєю.

Він погодився і пішов. Це було нескладне завдання, хлопець був впевнений, що вона вийде за нього. Слідом за ним прийшов інший. Він теж зробив їй пропозицію, вона сказала йому:

– Опівночі, на тій горі горітиме вогонь, якщо ти загасиш його, я буду твоєю.

– Добре. Я зроблю це заради тебе.

Він погодився і пішов у доброму настрої, завдання йому здалося дуже легким.

Прийшов час. Перший поліз на гору і опівночі запалив вогонь. Через кілька хвилин прийшов інший. Вони побачили один одного і здивувалися.

– Брат мій, що ти тут робиш?

– Дорогий мій друг. Моя наречена готова вийти за мене, але дала мені одне завдання. Я повинен сьогодні опівночі запалити на цій горі вогонь. Це було не складно і ось я тут. Але скажи мені, як ти тут опинився?

Камамбер посміхнувся і відповів мені:

– Я прийшов, щоб допомогти тобі охороняти цей вогонь.

А потім Андрогін додав:

– Іріда стала моєю дружиною.

Глава 45

"Чернець зможе винести те, чого не можна уникнути".

Заповідь Сорок п'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ніч тривала занадто довго, але Андрогін і не думав лягати. Всі його солдати відпочивали, попереду мала відбутися велика битва, а їх командир вирішив переконати Дітара допомогти йому. Чернець, здавався йому занадто впертим і гордим, і знайти до нього підхід було складно. Він втомився і починав злитися. Індус підійшов до Дітара і сів на ковдру поруч на підлозі.

– Ти можеш зупинити Ашоку? Я відчуваю, що можеш, тобі просто треба з ним поговорити. Я тебе відпущу і поверну тобі твій меч. Ти будеш вільний.

Дітара не цікавила свобода сама по собі. Тут небезпека на кожному кроці. Його відповідь була однозначною:

– Ні. Така свобода мені не потрібна.

– Якщо ти погодишся, я відпущу кожного, кого попросиш відпустити. У в'язниці тисяча життів, їм теж потрібна твоя допомога.

– Я тобі вже допоміг одного разу і тепер сиджу прив'яза-

ний. Більше допомоги від мене ти не отримаєш.

Момент настав, терпіння Андрогіна вичерпалося. Гнів змусив його звестися на ноги. Він вихопив свій меч, приставив його до горла полоненого. Той спокійно дивився йому в очі.

– Якщо ти дійсно готовий зайти так далеко і тим більше віддати своє життя, то нехай так і буде.

Очі полоненого випромінювали смиренність, мабуть він і справді цього чекав. Повіки опустилися, і Дітар бачив тільки темряву. Він готовий піти. Андрогін зупинився і, прибравши зброю, сплюнув собі під ноги. Йому треба було його серце, а не його життя.

Дітар прокинувся до світанку. Він немов опритомнів і здивувався цьому. Чернець все ще був в'язнем, але тепер він був полоненим у в'язниці. Він озирнувся навколо. Голова гуділа від болю, мабуть його вдарили, і він втратив свідомість. Місце вражало. Холодні кам'яні стіни покриті пліснявою, запах мертвих щурів і іншої живності викликали напад блювоти, нужник, який, очевидно, був викопаний самими ув'язненими, не підпускав до себе своїм видом навіть мух. Чоловіки навряд чи милися, і атмосфера була жахливою. Швидше за все, думки в людей тут теж брудні.

Він ліг на землю. Все крутилося, дивлячись вгору, практично нікуди, чернець усвідомлював тільки одну річ. Я живий, а значить на те, є причина.

Армія Ашоки наближалася з кожною хвилиною. Фортеця Хіч-Каре все ще була без охорони. Військо імператора було далеко. Андрогін думав тільки про це:

– Це неможливо. Навіть один день вистояти проти стількох солдатів. Їх тисячі і вони дуже вмілі, а нас кілька сотень. Потрібно щось робити, допоможе мені тільки диво.

У в'язниці почався обід. Двоє охоронців занесли чан з рідиною і залишили посередині. Кожен підходив і наливав собі сам. Ні ложок, ні мисок не давалося і в'язням доводилося вигадувати все самим. Дітар сидів і спостерігав, як кожен підходить з чимось, що нагадує посудину, хтось з саморобною ложкою, а хто руками, набирає собі рідину. Один чоловік підійшов з дерев'яною мискою і нею зачерпнув суп. Миска була репнута і протікала. Притримуючи її рукою, він відсorbнув.

– О, Творець, знову ця юшка. Спасибі тобі і за це.

Він сказав це досить тихо, але Дітар розчув цю фразу. Він здався йому знайомим. Чернець провів його поглядом і помітив, де той сів. Поряд з ним був ще один хлопець.

– Ці двоє когось нагадують. – Подумки сказав чернець. – Треба роздивитися їх ближче.

Він встав і повільно пішов до центру, не піднімаючи очей, коли ноги вперлися в чан з юшкою, він зупинився і подивився на тих, хто його зацікавив. Це, поза сумнівом, були Орхан і Осман.

Виявляється, їх спіймали в околицях і доставили сюди. А поруч були інші ченці. Десять чоловік сиділи в одній в'язниці. Дітар підійшов до них, і деякі його впізнали.

– Чому ви не мертві? – Запитав він.

– Мріадр домовився з Книготоргівцем, щоб він нас відпустив. А в Калінзі нас піймали. – Відповів один з них. – Вже тут ми зустріли інших.

Одяг їх був чистіший, ніж у інших, вони їли свою їжу, тому що іншого шансу поїсти, сьогодні вже не буде. Дітар стояв і дивився в їх обличчя. На них була печаль і смиренність. Ні злості, ні гніву, тільки смиренність.

– Я б вас похвалив, але ви спіймані. Як давно ви тут?

– Вже одинадцять років. Вони не знають, що ми ченці. – Це було сказано навіть без відчаю.

– Інакше б Андрогін не шукав Монастир. – Дітар підняв брови. – А ви весь час були в нього під носом, втім, як і його дружина.

Одинадцять років – висновки даються ознаки. Вони не вірили, що колись покинуть цю в'язницю.

– Мене звать Дітар. Зараз я чернець варту Білокам'яного. Різкі погляди втупилися на Дітара.

– Мене полонили під час нападу на Агарію.

Вони все ще дивилися на нього.

– Хто вас вів на завдання?

– Нікея. Але вона мертва.

Вони схилили голови. – Нашим завданням був пошук мо-

нет з корабля Ковчег.

– Нікея? Не чув я про таку жінку в Монастирі.

– Може і не чув. Її могила за містом. Ось тільки про сина її ти повинен був чути. Він твій ровесник – звать Серафім.

– Тепер починаю розуміти.

– Вона була хранителем оракула Братства.

– Оракул – це людина?

– Не зовсім, оракул – це не людина. Це предмет, його ще називають "ловець снів".

– Оракул Братства – дружина Есіна, сина Мріадра. – Не розуміючи, продовжив Дітар.

Він не міг зрозуміти, куди йде ця бесіда. Він хотів дізнатися відповіді, а отримував ще більше питань, бранці продовжували розповідати.

– Оракул – це предмет, за допомогою якого, оголошувалися пророцтва. А ще в тому храмі багато тибетських співаючих чаш. Ти чув про багато чаш, але ці особливі. Не кожному дозволено чути їх звук. Він воістину космічний, неначе він йде з глибин зоряної обителі. І самі вони теж звідти. Ці чаші зроблені з метеорита!

– Тепер все стає на свої місця. Метеорит – це частина "забутого" сплаву коваля.

– Так, про це написано в книгах Бібліотеки Шамбали.

– Шамбала, це бібліотека?

– Так, і вона теж знаходиться на території Монастиря.

Дітар був приголомшений. Ці оповідання здавалися ди-

вовижними. Він насилу вірив у це. Вони говорили по черзі. Дітар слухав, і йому хотілося дізнатися все, що вони знають. Ченці продовжили:

– За Тигровим селищем є шахта. За нею дивиться Агіас і його друг "Сміттяр", який її ніколи не покидає. Весь час він там, і вранці, і ввечері, і спить і працює. Добуваючи золото, ченці знайшли Шамбалу. Це Бібліотека перших цивілізацій, якщо ти розумієш, про що я! Агарійське озеро – це не що інше, як кратер від падіння метеорита. За розміром він такий самий, тільки більше, ніж фортеці, що зайняли канібали.

– Я був у канібалів, і цей камінь зводив мене з розуму. – Чернець приблизно розумів, про що йде мова. Головоломка починала прояснятися.

– Так, людина біля нього може побачити минуле або майбутнє. Побачити своє призначення.

– Одного разу я подивився на той камінь і побачив дивну картину. Я бачив, як чоловік, проголосив себе Богом. Він оголосив війну іншим Богам, у тому числі і Богу моря. Він привів свою армію до берега і наказав солдатам кидати списи в воду. Містичне бачення, досі не розумію, що це означає. Таких незрозумілих історій багато.

Двоє бранців переглянулися. Вони з посмішкою подивилися на ченця:

– Повтори своє ім'я.

– Моє ім'я – Дітар.

– Нікея, нам розповідала історію про "Цезаріона" – що

означає "спадкоємець". Він народився від дивовижної любові богів. Цар Цезар, одного разу проголосив себе Богом. Улюблена дружина його була Єгипетська Цариця Клеопатра, надзвичайної краси і мудрості. Вона і народила йому спадкоємця. Коли хлопчик підріс, Нікея – дружина Авраала, вела його в Монастир на навчання. Але хлопчик дивним чином, дорогою пропав. Нікею з ченцями відправили на завдання, розшукати дитину Царя і Цариці.

Але доля зіграла злий жарт, вона не повернулася, дитину так і не знайшли, вирішили, що хлопчик потрапив до циганів, а потім стало відомо про загибель Нікеї. Ченці, що були з нею, пішли в розбій і виявилися тут, у в'язниці. – Він вказав рукою на них.

Дітар подивився на Орхана і Османа. Багато що стало на свої місця.

– Я повинен вас вбити. – З жалем сказав чернець. – Ви зрадили Братство!

Осман прокашлявся і Дітар побачив на його губах кров. Він витер її рукою і на долоні залишилися червоні сліди.

– Ми вже покарані. Після "Сутички" ми помираємо, і невідома хвороба нас з'їдає. Подивися на нас. Ханой говорив: Вміння прощати – якість сильних. Слабкі не прощають. Так і є, і я готовий сказати, що я слабкий, але ти – ні.

До них підійшло кілька інших ув'язнених, один з них протягнув їжу.

Дітар подивився на них:

– Що це?

Три людини стояли і про щось спілкувалися, один з них тримав у руках згорток з їжею. Пару шматків хліба, трохи овочів, та й годі. Вид його був жалюгідний. Хоч він і був високий і колись явно м'язи були куди більше, зараз він був дуже виснажений. Очі запалі, губи сухі і злегка порепалися, волосся спадало на обличчя і частково приховувало його зморшки. Він дивився на Дітара і намагався посміхатися.

– Бери, що повинен – ділися, чим можеш.

Він вклав в руку ченця згорток і мовчки, розгорнувся. Дітар стояв і дивився йому в спину.

– Не знаю як вам, але мені треба вибиратися звідси. – Не обертаючись, сказав чернець.

Орхан і Осман не стримали своєї реакції.

– Візьми нас з собою.

Дітар здогадувався, що вони так скажуть. Їм потрібний тільки маленький промінець надії, і вони готові йти за ним.

Чернець спробував залізти на стіну і озирнутися. Очима він шукав Андрогіна. Навкруги були будівлі і багато вікон. Він заглядав у кожне. Триматися за стіну було складно, і він часто зісковзував. Перелізти через неї теж було неможливо, згори були ґрати. Раз по раз він ліз і оглядав все навкруги. Раптом його погляд прилучився до силуету в вікні. Це був Андрогін, який розмовляв зі своїми воїнами, і навіть не пі-

дозрював, що чернець дивиться на нього. Потім він побачив стражників, які вели полоненого на тюремний двір. Дітар не зводив з нього погляд.

Він був невеликого зросту, весь в синцях і розірваному одязі. Варта його так сильно штовхнула, що той впав і лежав на землі. Він дивився на всі боки, неначе шукав когось. Їх очі зустрілися. Підійшовши ближче, полонений квапливо, зади-хаючись, почав розмову.

– Андрогін сказав, що ти мені зможеш допомогти. Мене звуть Хашим. Де я можу знайти мою дружину Тарсішу?

– Кого? – Дітар зовсім не був готовий до цієї розмови.

– Тарсішу. Циганку. Вона пропала кілька місяців тому. Де ти її бачив?

– Андрогін помилився. – Чернець точно розумів про ко-го йде мова, але вирішив закінчити цю розмову. Людина в порваному одязі низзала плечима і пішла. Це була дивна зустріч. Дітар залишився наодинці зі своїми думками. В голові тепер звучало лише одне питання:

– Навіщо вона тоді збрехала про почуття? Хто завгодно, тільки не вона.

В одній з камер, ніколи не виходячи назовні, сиділа людина, одягнена в лахміття. Зовні він здавався древнім, навіть за мірками в'язниці. Старий чоловік ні з ким не розмовляв. Він завжди сидів у кутку, схиливши зарослу чорним волоссям голову вперед, і нерозбірливо бурмотав: "Сіша-Сіша-Тарсіша".

Дітар не міг довго залишатися наодинці зі своїми думками, і пішов на цей голос. Він хотів знати правду. Полонений в лахмітті відійшов всього на кілька метрів, перш ніж чернець його зупинив.

– Розкажи мені все про Тарсішу!

– Я давно не розмовляв і навряд чи скажу тобі багато.

– Скажи те, що знаєш. Це краще, ніж нічого.

Він подивився Дітару в його очі. Очі – це дзеркало душі. Полонений посміхнувся.

– Її батько був моїм другом. Він хотів, щоб я знав правду про його сім'ю і повідав мені, що її брат – це єдина їх дитина. А вона не рідна. Я думав, що знаю її, але це не так. Так, Тарсішу вдовчерили. Її істинного характеру ніхто не знає, навіть батьки не могли сказати, що знають свою доньку.

– Вона говорила мені, що кохає.

– Навряд чи це брехня, але і правдою це теж не назвеш.

Дітар був розбитий. В нього не було більше сил продовжувати розмову. Не кажучи не слова, він пішов і сів на землю. Він хотів поговорити з нею, почути від неї все. З'ясувати все і зрозуміти. Єдине, що він міг зробити, це написати лист. Шансів, що вони знову побачаться, практично не було, а чекати більше він не міг.

Обійшовши всіх ув'язнених, він зібрав інструменти для листа. Погане чорнило залишало плями, і деякі букви змащувалися. Коли Дітар закінчив, він передав лист Орхану і Осману, знаючи, що вони проживуть довше, і не ризикува-

тимуть, як він. Ось, що там було написано:

*– "Ти повинна це знати. Коли залишаєшся один, зами-
слюєшся про багато що. Між нами, нічого не було, особливо
правди. Кохання більше немає, залишилося лише почуття
обману. Любов твоя мені більше не потрібна, залишуся сам,
як раніше. Живи і знай, що ти була кохана і потрібна, а те-
пер, я для тебе мертвий, втім, як ти і хотіла".*

Писавши ці рядки, він думав про пропозицію Андрогіна, тепер вона здавалася йому привабливішою. Дітар став звати варту і вимагати передати індусові, що готовий зустрітися.

Проїшло кілька годин, перш ніж його прохання дійшло до Андрогіна. Зайшла варта і Дітара повели у вежу до індуса. Андрогін сидів за столом і щось вивчав, він відірвався від своїх справ, подивився на полоненого і зрозумів, що Дітару пішло на користь перебування у в'язниці.

– Ти у справі? – Жартівливо почав індус. – Рад, що ти живий та здоровий, як проходить останній твій день?

В Дітара не було настрою для жартів. Він прийшов у серйозній справі і не хотів витрачати час, ні свій, ні чужий.

– Я готовий допомогти тобі зупинити Ашоку.

– Ти розумієш, що зараз говориш?

– Я кажу, що ти не помреш, від зброї ворога.

– Це важливо для нас обох. – Андрогін був задоволений, що чернець готовий прийняти його сторону. Він відчув впевненість і полегшення.

– Чи готові бранці прийняти те саме рішення, що і ти?

– Я зможу їх переконати, але допомогти мені вони не зможуть. – Дітар вірив, що полонені підуть за ним. Потрібні слова придуть самі, коли прийде час.

– Це означає – свобода тобі обіцяна.

– Тобі теж.

Андрогін покликав стражника, який стояв за дверима і той повів ченця назад. Після цієї розмови обоє підбадьорилися. Один день протриматися тепер не здається таким безумством, як раніше. Дітар звільнить себе і своїх братів, а індус утримає фортецю. Залишилося переконати полонених піти за ним. Дітар повернувся до ченців. Цього разу кам'яні стіни здавалися тепліше. Полонені підійшли до Дітара і почали його розпитувати.

– Що ти дізнався? Коли нас визволять?

Він не відповідав на ці питання і голосно кликнув до себе всіх ченців. Навкруги Дітара зібрався натовп в'язнів.

– Ми виступаємо за Андрогіна. Звільняємо фортецю Хіч-Каре, яку захопили воїни Ашоки. А потім повертаємося в Монастир Агарія, де вас чекає чесний суд батька Авраала.

Всі були вражені цими словами, почалися обговорення і метушня. Один одному вони шепотіли різні фрази, хтось обурювався, хтось, мовчав, хтось думав.

– Чому ми повинні захищати тих, кого ми навіть не знаємо? – Раптом прозвучало з натовпу.

– Зараз ми захищатимемо себе, а не "їх". – Відповідав

Дітар. – Ми вб'ємо ворога, який прагне вбити нас. Часу мало, але він є. Наша сила в єдності і доки ми разом, нас не зломити.

Промовляючи ці слова, він був дуже натхненний. Сила його голосу торкалася сердець полонених.

– А якщо не битися, смерть? Щоб виграти битву, передусім, потрібно вступити в бій, захопити фортецю і протримати її один день. А пізніше імператор приведе всю армію і ми вільні.

Його фрази знайшли відгук, багато хто ствердно кивав головою.

– Ми згодні. А як же вони? – Ченці показали на полонених.

– Є ідея. – Сказав Дітар і подивився на Орхана і Османа. – Буде справедливий суд!

Вони відразу зміркували, що до чого і були готові. Бранці зробили велике коло, в центрі якого було троє: Дітар, Орхан і Осман.

Чернець почав битву відразу з двома братами. Це був єдиний доступний спосіб судити їх. Можна багато що зрозуміти у битві і саме цього домагався Дітар. Через кілька секунд на нього посипався град ударів. Брати нападали одночасно і з різних сторін. Атаку першого чернець зміг відбити, а другого не встиг дістати і відскочив убік. Всі були вкрай обережні і не робили зайвих рухів. Осман зробив комбінацію з декіль-

кох ударів, тоді як Орхан зайшов з тилу.

Дітар помітив його, і коли той стрибнув йому на спину, він перекинув його через себе і напав на першого атакуючого, той захищався. Дітар був швидкий, удар ноги в корпус був обманним маневром. Коли Осман опустив руки, щоб поставити блок, чернець зігнув ногу в коліні і, зробивши оберт навколо своєї осі, пустив іншу ногу в напрямку до голови свого супротивника. П'ята Дітара пройшла зовсім поряд, ледве зачепивши ніс в'язня. Орхан вже стояв на ногах позаду ченця і готовий був нападати. Дітар був оточений.

– Мене трохи не вбили мої учні. Їх дикий наступ був вправний. І якщо учні змогли стати такими небезпечними супротивниками, що говорити про тих рабів, яких веде Ашока? – Він намагався донести до інших, серйозність ситуації. – Ніхто не повинен залишитися осторонь, і зараз нам потрібні сили кожного.

Люди почали кивати головою, а Дітар продовжив:

– Ці ченці билися на смерть. – Він показав на Орхана і Османа. – Вони знали, що я завдам смертельного удару, який зупинить їх життя, тому вони билися так швидко, щоб не дати мені можливості це зробити. Вони і не думали захищатися. Так і ми, зламаємо їх щити! Ми не зможемо перемогти тільки захищаючись – нам доведеться йти на смерть.

Ченці дивилися на нього і відчували кожен звук його голосу. Він був правий, а вони відчували страх і боялися це визнати. Поки вони мовчали, Дітар говорив далі:

– Ви знаєте хто битиметься з вами? Мое ім'я Дітар! Я один з ченців! Вартовий Білокам'яного селища! Якщо в вас не вистачить сил вистояти, нехай вистачить гордості не підкоритися. Я звертаюся до всіх, настала вирішальна година. Я кличу вас приєднається до останньої атаки, всіх до єдиного. Не думайте про себе, я буду попереду вас. – Він обводив поглядом кожного і кожному заглянув в очі. – Так склалося, що саме ми сьогодні вночі помиратимемо першими. Відбувати покарання ми не будемо, це не наша доля.

Не можна почати жити наново, проте можна продовжити по-іншому. Коли втрачати нічого, можна ризикнути всім. Переможе не той, хто сильніший, а той, хто готовий йти до кінця. Якщо ти спробуєш, у тебе є два шляхи: вийде або ні.

– Нас мало! – Крикнули полонені.

– Якщо кожен збитий з ніг, битиметься на колінах, а ті, хто не можуть йти, битимуться лежачи – ми переможемо.

– Слабкий – означає мертвий. – Чулося з натовпу.

– Якщо їх не зупинити, то вони увірвуться спочатку в ці землі, а далі в Монастир, і не пожаліють нікого, навіть жінок і дітей. А якщо судилося померти, то краще я помру за щонайменший шанс їх порятунку. Нас всіх дійсно чекає смертельний бій.

– Прокляття, це ж вірна смерть. – Подали голос ув'язнені.

– Я для цього став ченцем, щоб віддати життя за вас, нехай навіть грішних. – Мужністю – ланцюга рвуться. Сила Дітара була такою, що надихала. Кожен з присутніх відчув це. Всі

твердо вирішили битися і не допустити ворога на свою землю. Більше не залишилося місця для страху і сумнівів. По двору в'язниці Калінга промайнув крик схвалення. Всі були натхненні і раділи, що зможуть битися за свободу.

– Все, що нам треба, це звільнити фортецю і протримати її до світанку. Хіба ми не великі воїни світла і хіба це нам не по плечу?

– Так! – Чулося у відповідь. – Ми зробимо це. Перемога за нами!

Дітар був дуже щасливий. Надія була виправдана, брати підтримали його і готові піти за ним на битву.

Глава 46

"Мета ченця, сильніше за всі перешкоди".

Заповідь Сорок шоста. Кодекс Братства тибетських ченців.

Фортеця Хіч-Каре розташовувалася в мальовничому місці. Пагорби, всіяні деревами, озеро, блакитне як небо і поля з дикими травами. Дивно, що серед заворожливих красот природи стояло дуже масивне кам'яне місто. Це була велика міцна споруда з високою стіною, на якій могли розміститися більше тисячі воїнів для захисту. Вхід до фортеці закривали величезні дерев'яні ворота, укріплені залізними листами і шпильками. Вони були завжди під наглядом варти, яка розташувалася на вежах вздовж дуже високих стін.

Ті, хто хотів напасти, не могли залишитися непоміченими. За стінами розташовувалося ціле місто. Площі, житлові будинки, великі казарми для солдатів і загороди для тварин. Кілька рівнів внутрішніх стін ділили місто на частини, що допомагало надовго стримувати облогу ворога. Велич цієї фортеці захоплювала кожного, хто її бачив.

Армія Андрогіна прибула до фортеці. Хіч-Каре була в полі зору, і всі зібралися в одному місці, щоб обговорити план для атаки. Фортеця виднілася на небокраї. А поле, яке

служило тимчасовим табором, прихистило всіх воїнів і ченців. Камамбер теж привів своє велике військо, хоча воїнів було менше, ніж ув'язнених. Разом з ними прибули битися і ченці. Орхан, Осман і ще десять чоловік, на чолі з Дітаром.

Настала ніч, яка була першою можливістю набратися сил перед битвою. Довгий шлях вимотав багатьох і сон мав бути таким глибоким, але через хвилювання до світанку ніхто і так не спав. Андрогін розмовляв з командирами:

– Скоро почнеться облога фортеці. Перед нами завдання: захопити і утримати її добу.

Індуси переглядалися. Всі відчували страх, але те, що вони були не одні, допомагало їм.

– Мій друг! – Звернувся до Андрогіна Камам. – Завдання складне, і знаючи на що здатний Ашока і його люди, воно майже божевільне. Її зараз тримають п'ять сотень ворожих воїнів. Їх зброя гостріша, щити міцніші, списи довше і той факт, що вони оборонятимуться, дає їм величезну перевагу.

– У нас є ченці.

– Командир, я діяв по твоєму плану – я потрапив у в'язницю, видався Хашимом, і посіяв сумніви в голову Дітара, він повірив, що Тарсіша йому брехала, втрачати тепер йому нічого. Він зможе йти проти Ашоки, не запідозривши підступу, і готовий вести людей на смерть. Так придумай же інший план, як нам захопити фортецю?!

– Камам, все не так жахливо, як у твоїй голові. – Відповідав Андрогін. – Не варто ставити питання, про те, чи зможе-

мо ми її захопити. Краще запитай, чи зможуть вони її втримати?!

Впевненість їх командира не викликала сумнівів у воїнів.

– Нам треба протриматися один день до прибуття армії Імператора. Хіба ми з цим не впораємося? Я впевнений, що це простіше простого. Було важливо вселити надію в воїнів, бо бойовий дух потужна сила і дуже важлива для перемоги.

– Всього один день, може стати вирішальним для країни і для кожного солдата. – Відповів Камамбер.

Андрогін посміхнувся. Провівши очима воїнів, він, як би благословив кожного.

– Питання лише в тому: хто зможе побачити, чим закінчиться цей день?

Наступний день розпочався з того, що сонце не зійшло. Воно було приховано за хмарами, які лякаючи насувалися на фортецю. Армія виступила. Андрогін керував нападом один. Напередодні індус наказав Дітару і ченцям:

– Ви залишитесь в таборі. – Почав він. – Я поведу своїх людей сам.

– Ти нас просив про допомогу, а тепер залишаєш у тилу? – Ченці були невдоволені.

– Ви мені ще згодитеся, а зараз залишитися тут, так буде краще для всіх.

– Про що ти говориш? Краще дивитися, ніж діяти?

– Зараз кидати вас на смерть немає необхідності. Ваші життя треба зберегти. Ви ввійдете вже до вільної фортеці і

допоможете її втримати. – Андрогін покликав стражу.

Два вартові прибігли з мотузкою в руках, і ще п'ять зі зброєю.

– На жаль, я не можу залишити вас без нагляду і в якості безпеки... Він зробив жест рукою і варта почала зв'язувати ченців. Ті не чинили опір.

– Сподіваюся, ти знаєш, що робиш. – Сказав Дітар.

– Я теж на це сподіваюся. – З цими словами Андрогін пішов.

Хоча фортеця була прямо перед носом, нападати на неї в лоб було самогубством. Без військової хитрості не обійтися, і у Андрогіна була така хитрість. Треба зробити так, щоб супротивник якимсь чином скував сам себе і став вразливим для нападу. Одна хитрість – зв'язати, інша хитрість – напасти. Зв'язок двох цих хитрощів здатний згубити навіть наймогутніше військо. Коли ти обороняєшся в фортеці, тебе захищають стіни, але коли ти полонений, стіни тебе сковують.

В кожній фортеці є тунель, який допомагає уникнути полону і дає можливість її покинути. Є такі небезпечні ситуації, в яких потрібно здаватися. Тому такий хід служить страховкою. Військо може покинути територію і врятуватися, щоб програвши битву потім виграти війну.

Андрогін все обдумав і знав що, де вихід, там і вхід. Він вів свою армію, якраз по цьому ходу, який повинен був служити шляхом відступу армії Ашоки. Індуси пішли через

таємний підземний шлях, в якому виявили багато трупів. Схоже, так розправлялися зі зрадниками. Тіла, лежали з перерізними глотками. Ось ціна зради.

Тунель був довгий і починався далеко від фортеці. Вже через кілька хвилин велике військо рухалося по ньому до ворога, який нічого не підозрював. До цього моменту в місті не залишилося нікого крім солдатів, всі мешканці покинули його. Андрогін привів своє військо в саме серце фортеці і солдати один за іншим вийшли на центральну площу. Індуси просто опинилися в центрі поля бою.

Ворог хоч і був здивований, але не розгвбився – всюди був чутний сигнал, що закликав до бою.

– Всі на центральну площу. – Командували воєначальники і розвідники Ашоки.

Загін за загоном до центру фортеці прибували солдати.

Кожен, хто виходив з тунеля – потрапляв у серце битви. Вони навіть не намагалися попередити про це тих, хто йшов позаду, крики і звуки давали чітке поняття того, що відбувається.

– Готуйте свої клинки, солодко не буде! – Андрогін йшов серед своїх людей.

– Я не піду, йдіть без мене. – Сказав один ув'язнений.

Страх його скував, він зупинився в тунелі і заважав іншим воїнам рухатися вперед.

– Ти зрадницька свиня! – Кричали на нього. – Вилазь на-

зовні!

Він не ворухився. Його ноги тремтіли.

– Ти чого вартий? – Запитав його Камам.

Той мовчав. Звук ляпаса луною прозвучав по кам'яному тунелю. На щоді з'явився червоний відбиток – результат міцної чоловічої долоні.

– Збери свої тельбухи в купу. – Кричав командир. – Твої брати помирають за тебе, а ти тут...!

Він почав його штовхати до виходу, і всі хто був поруч, допомагали йому в цьому. Паніка припинилася, опинившись зовні, він прийшов до тями і подивився навколо. Центральна площа не бачила стільки крові. Там люто, немов дві хвили, накопилися одна на одну два війська. Армія Андрогіна повільно, але впевнено тіснила ворога. В жодній із сторін не було можливості хитрувати. Навкруги були високі стіни, бігти нікуди, лоб до лоба солдати з неймовірною люттям билися за своє життя, на смерть. Не було жалю ні до кого, кожний удар завдавався з повною силою. Тіла поступово почали застеляти площу. Друзі і вороги лежали поруч, їх кров була однаково червоною. Людей було багато для однієї площі, тому битви були на кожній вулиці і в кожному будинку. Сотні солдатів вже були мертві. Лучники Ашоки покривали градом стріл всіх без розбору. Складно було розрізняти, хто за кого б'ється. Гинули всі і не завжди від рук ворога.

Сонце так і не показалося, хмари закривали його від жаху битви. Небо почало плакати, і великі краплі падали вниз на

голови солдатів. Пройшло кілька годин. Загарбників фортеці залишалося трохи. Солдати ходили по тілах вбитих воїнів. По вулицях промайнув переможний клич. Фортеця звільнена, і день добіг кінця. Андрогін переміг, але у нього залишилося лише 144 людини. Це була перемога. Але все найважливіше – тільки починалося. Попереду завдання: "втримати фортецю до приходу армії імператора".

Вночі горіли вогнища в різних частинах фортеці. В яскравому полум'ї і жарі знаходили свій спокій тіла вбитих солдатів. Палили всіх разом і своїх і чужих. Андрогін був переможцем, але якою цінною! Він втратив майже всіх своїх людей. Ченці теж потрапили до фортеці, але не як воїни. Охорона привела їх по тунелю, коли було вже безпечно. Андрогін загнав їх у вежу на воротях, і залишив там.

– Чекайте, скоро все закінчиться.

– Закінчиться скоро, але якою ціною? – Сказав один із ченців. – Ми бачили, скільки твоїх людей віддали життя сьогодні.

Для Андрогіна це було нелегко. Він розумів своє положення.

– Все це є у "законах ведення війни", тільки ви не осмислили їх, як слід. – Почав індус, але зупинився.

– Хіба в них сказано: "кидай своїх солдатів у безвихідне місце, і вони вцілють"? – Запитав його Дітар.

Ченці сиділи на підлозі, в невеликому приміщенні, в сторожовій вежі. Тільки смолоскип і кілька крюків, на яких

зберігали зброю солдати. Андрогін сидів поруч з ними. Вони слухали.

– Я не мав у розпорядженні підготовлених і гідних воїнів, припало, як говориться, "посилати в бій всіх без розбору". Хіба можна було розпорядитися ними інакше?

– Ти добрий солдат, але тобі не завадило б стати людиною.

– На війні неможливо залишатися людиною. – Відповідав Андрогін. – Якщо я не вб'ю, то вб'ють мене.

– Для того, що б бути людиною, потрібно нею стати. Будь-яку війну починають не звіри, і людям доводиться в ній гинути.

Дітар слухав бесіду Андрогіна з братами. Він розумів індуса і розумів ченців. Навіть найсуперечливіші ідеї можуть співіснувати разом. Бесіда тривала до світанку. Вогнища ще горіли, і їхнє світло перестало потрапляти в очі, коли сонце засяяло. Дощ змішав кров з брудом, і по його закінченню, слідів битви майже не було видно.

Всі солдати були готові до нового дня. Андрогін із ченцями з вежі на воротах дивився на небокрай. Щось сильно притягнуло його увагу, воно рухалося в їх сторону, він побачив якусь величезну темну пляму. Нарешті він роздивився на горизонті вершників Ашоки, їх були близько двох з половиною тисяч. Крізь темні клуби пилу, їх вів чорний вершник – гордий і могутній.

Відчепивши від сідла щит, лицар протягнув ліву руку в ремені, поправив на поясі сокиру і чекан, потім витягнув з

сідельного в'юка великий арбалет, звичним рухом звів тятиву і вклав коротку залізну стрілу. Виявившись у всеозброєнні, він піднявся на величезний камінь.

Андрогін закусив губу, завив люто і відчайдушно. Чорного вершника побачили всі. Ще вчора, сміливі і люті воїни, що кидалися в бій за фортецю, сьогодні були злякані, готові розгорнутися, кинути зброю і бігти. Питьма наближалася і вселяла жах в серце кожного, хто її бачив.

– Закрити ворота! – Крикнув Андрогін на ходу, спускаючись зі стіни. – Живі і поранені, всі до бою! Всі на стіну! Готуємося до оборони! Використовуватимемо все, що маємо. – І додав. – Зупинити демонів, це вчинити неможливе, так давайте прикладемо наші останні сили, і постараємося зробити це! Якщо ми не зможемо виграти битву, то хоч би збережемо честь.

Часу не було зовсім, але ідея вже з'явилася, якою він поділився з Камамом:

– Коли, вступаєш у бій з супротивником, але поступаєшся йому в чисельності і силі війська, потрібно виставити більше прапорів і спорудити більше вогнищ, створюючи видимість присутності великого війська, заважаючи ворогові визначити істинну чисельність і силу військ.

– Тоді вороги не наважаться відразу ж зав'язати бій. Якщо є можливість швидко відійти, можна зберегти в цілості військо.

Відходити було неможливо, не для того солдати віддали

свої життя захоплюючи фортецю, що б віддати її в наступний же ранок. Оборона фортеці Хіч-Каре була підготовлена за дуже короткий термін. Всі накази були виконані. Ворота укріплені, прапори розвішені, рви викопані, пастки розставлені, і солдати вже зайняли свої місця на стіні. Вся зброя була зібрана, і вони чекали нападу. Це здавалося повним безумством, протистояти більш ніж двом тисячам воїнів.

Андрогін намагався надихнути і підбадьорити своїх людей, але тупіт наступаючого по їх душі, війська заглушував будь-які його слова.

Воїни прибули до фортеці. Вершник в чорному плащі був правою рукою Ашоки і командував нападом. Він відправив першу частину військ, біля половини тисячі людей. За ними, через якийсь час, спрямувалося ще стільки ж, замінивши втомлених солдатів, а інші просто чекали. Натягнувши повіді, з криком вершники понеслися в атаку. Солдати на стінах приготували свої стріли, вони вичікували момент і стріляли на поразку. Коні ворогів падали в ловецькі ями та нівели собі ноги, розкиданими по землі шпильками.

Ті, хто встигали наблизитися, потрапляли під хмари залізних наконечників, вражаючих кожного. Ті, хто добирався до стіни, були атаковані камінням і стрілами. Половина загону була вбита по дорозі. Наступні кілька сотень вершників вже мчалися на допомогу. Битва йшла повільно, і воїни змінювали один одного.

Потрібно протриматися один день, всього один, армія Ім-

ператора має вже бути на підході. Скільки б люди Андрогіна не вбивали, нападаючих було все одно більше. Сам Андрогін і його друг Камамбер були теж на стіні. Вони билися нарівні і показували гідний приклад хоробрості. Бойовий дух командирів заряджав усіх воїнів. Армія Ашоки лізла по стінах, їх дерев'яні сходи скидалися вниз, а тих, що встигав долізти, різали мечами і кололи списами.

Час йшов непомітно, атака тривала цілий день, стріли закінчувалися, каменів вже не було, але ворог все наступав.

– Всього один день, ще трохи. – Думав Андрогін. – Зараз все закінчиться, ми майже перемогли. Він часто дивився вдалину, туди, де закінчувався небосхил, і намагався побачити підмогу, але бачив тільки хвилі ворожих солдатів нападаючих на фортецю. До вечора атаки стали вщухати. Ашока знав, що Андрогін не втече. Ворог прямо біля стін розбив табір. В захисників фортеці був час перевести дух і обдумати, що робити, якщо армія імператора не встигне.

– Командир! В нас немає більше припасів. Стріли закінчилися, а в ближньому бою нам не встояти. – Докладали солдати Андрогіну.

– Сьогодні ми зробили неможливе. Ми вижили, а це означає, що ми битимемося і завтра. Стріли ми добудемо.

Андрогін, наказав своєму загону зробити солом'яних ляльок в людський зріст, одягнути їх в чорний одяг, прикріпити до мотузок і спускати їх назовні вниз по міських стінах. Настала глибока ніч. І людські силуети, що спускаються по

стінах, потрапили в поле зору воїнів, що оточували місто. На солом'яних ляльок посипався град стріл. Ворог не був безглуздий, і спали далеко не всі. Андрогін наказав підняти ляльок. Ляльки були повністю усипані стрілами.

– Навряд чи хтось з вас хотів би опинитися на місці цієї соломи. – Жартував Анрогін. – Збирайте всі стріли і спускайте ще раз.

Таким чином, вони добули багато сотень стріл. Солдати раділи, що їх командир такий розумний. Дещо пізніше, він наказав справжнім воїнам сходити вниз по стінах. Вороги вирішили, що супротивник хоче набрати ще стріл за допомогою солом'яних ляльок. Загін добровольців під керівництвом Камамберу, що вийшов з міста, блискавично наводнив табір ворога, підпалив намети, вбив частину осаджаючих, а залишки розігнав у різні боки. Табір ворога був розгромлений.

В темряві неможливо було зрозуміти, скільки людей напало, і в сум'ятті загін вершників Ашоки відступив ще далі.

Другий день облоги почався досить пізно. Чорний вершник відправив всіх своїх людей. Опівдні в стіни фортеці Хіч-Каре врзалася величезна сила. Зі всіх боків були воїни. Як мурахи вони залізли на стіни. Стріли сипалися в них, але вони продовжували атакувати. Солдати Андрогіна чекали допомоги кожную хвилину. Ворог рвався в ворота. Міцна деревина, укріплена залізом, стримувала їх. Багато годин йш-

ла оборона. Рішення битися до останнього було єдиним. Постійне дихання смерті в спину, надавало сил солдатам.

Страх вже не мав влади над ними, кожен змирився з тим, що помре. І багато хто помирав.

Серед ворогів рухався пристрій. Він нагадував велику колоду. Це був таран. Десяток людей охороняли його щитами від стріл і каменів. Масивна дерев'яна зброя під'їхала до воріт фортеці. Солдати всіми силами намагалися його зупинити, але, ні камені, ні списи не могли цьому завадити. Удар за ударом він крушив ворота. Залишити стіни було неможливо, по них лізли сотні солдатів, там командував Камам. Андрогін, з невеликою групою солдатів, був біля воріт і чекав прориву.

Солдати несли дерев'яні балки і старалися на ходу зміцнювати великі ворота. Близько двох десятків навалилися і тримали їх. Потужні удари татана відкидали їх на землю. Дерево тріскалося, залізо ламалося, ворота здавалися. Ще удар, і ще один... Гість, що стукав в двері, був наполегливий. Під його натиском ворота відкрилися. Один з ударів виявився останнім. Балки зламалися, дерево перетворилося на тріски і потужним потоком у фортецю увірвалися вороги.

Молитви Андрогіна не були почуті, довгоочікуваної допомоги не було, надія покидала його і його людей. Сонце вже майже зайшло, але надія на те, що Імператор і його військо з'являться – танула. До великого везіння ворог не знав чисельності людей, що обороняли фортецю. Він впевнено брав

ії. До ночі ворог відступив і готувався до останньої сутички. Вхід до фортеці був відкритий, стіни не захищені. Чорний вершник віддавав останні накази своїм воїнам. Вони зміцнювали свої позиції поруч, і були готові завтра ввійти до неї переможцями.

Вершників залишалося не більше тисячі.

Андрогін оглядівся – вісімнадцять чоловік було разом з ним. Два десятки тяжкопоранених. Один день. Йому не вистачило сил. Хіч-Каре здавати не можна, але якщо до ранку не з'явиться допомога, то їх голови назавжди залишаться в фортеці.

Андрогін зайшов до ченців, він був стривоженим і дуже втомленим. Втома була не лише фізична, але і психологічна. Він побачив Дітара.

– Вставай, ми повинні продовжити бій.

Він сказав це, тихим голосом, злегка зітхаючи. Дітар сидів на підлозі. Ноги його були схрещені, а руки лежали складеними в замок. Очі були закриті і жоден мускул його тіла не ворухився. Деякий час він мовчав, Андрогін просто дивився на нього. Дітар повернув голову і розплющив очі. Цей погляд проник в душу індусові.

– Ченці нікому нічого не повинні. – Сказав Дітар.

– Здається, ти не зрозумів. Не мене з вами замкнули. Це вас замкнули зі мною.

– Тоді потерпи трохи, скоро ми обоє помremo. Ти не дав

нам можливості вступити в бій, втрат було б набагато менше. Один чернець в змозі розв'язати проблему наступу супротивника, два – результат бою. – Андрогін обернувся на голос у бік, де сидів Орхан та Осман. – А три-чотири ченці можуть обернути хід війни в зворотній напрямок .

Індусові потрібна була підтримка, він вірив в ченців і в їх здатності. Вони були його головним козирем і до цього моменту він його беріг. Андрогін намагався переконати Дітара, що це був крайній захід. Врешті-решт, вони теж хочуть жити. Хіба ні?

– Я можу розраховувати на твою допомогу? Якщо ні, то відмов мені зараз, бо я не хочу розчаруватися в тобі під час битви. А якщо ти зі мною, то я буду ціною свого життя боротися, на знак вдячності за те, що ми вдвох вийшли проти них. Я відпущу вас. – Андрогін протягнув йому зброю. Дітар встав на ноги, тепер він дивився на індуса прямо.

– Загін живе і помирає разом. Якщо ти не можеш довіряти людині, що стоїть поряд з тобою або перед тобою – вважай ти мрець.

– При обороні, втрати нападаючих більше, ніж втрати тих, що обороняються. – Дітар взяв меч, який йому запропонував Андрогін.

– Немає більше оборони. Нам нікуди вже подітися, ми повинні битися. – Зараз він звертався більше до своїх братів, чим до індуса.

Він був для них командир, за яким вони беззастережно

слідували. Кожен бачив у ньому свого брата і був готовий йти за ним до кінця. Голос Дітара став голосніший:

– Станемо ж міцно, а я піду попереду вас. Якщо моя голова ляже, то про свої – самі потурбуйтеся.

– Де твоя голова ляже, там і свої голови складемо. – Настрій Андрогіна став бадьоріший. Нова надія вселилася в нього. Надія не на перемогу, а надія на доблесну смерть.

– Що нам робити? – Запитав індус.

– Спочатку потрібно вплутатися в серйозний бій, а там вже видно буде. Сміливо йдіть у бій. Вірте в свої сили, і нехай кожен вб'є стільки ворогів, скільки крапель крові в ньому. Почнеться битва, і ми стоятимемо, і битимемося один за одного. В кожного на цьому світі своя доля. Її необхідно прожити, якою б вона не була. Стояти на своєму – до смерті, не відступати і не кидати друзів, вся справа у вірності та силі духу.

– Війна до перемоги і крапка. – Сказав Осман, тому що вірив Дітару.

– В результаті ляжемо всі на одну глибину. – Перебив його брат.

– Ще хвилина життя перед тобою. Можливо всього одна. Ти повинен битися, і буде смерть тобою переможена!

Всі ченці погодилися битися. Їм принесли спорядження і зброю. Вони одягалися, перевіряли клинки і щити. Дітар продовжував:

– Якщо ми тільки захищатимемося, ми не виграємо – для

перемоги треба йти в атаку.

– Я дякую тобі за протягнуту руку допомоги. Але знай, буде важко. – Зрадів і не вірив Андрогін.

– Важко – не означає неможливо, це означає, що доведеться попрацювати.

Чернець був правий. Він був правий в усьому. Дітар вивів ченців до індусів. В цю ніч ніхто не спав, ніхто не хотів чекати світанок. Якщо судилося померти, то немає чого це відкладати. Вони всі зустрілися на Центральній площі. Орхан почав першим:

– З чого розпочнемо?

– З того, що пора закінчувати. – Коротко відповів Андрогін.

– Ченці не запитують "скільки їх"?, ченці запитують "де вони"? – Османові було неважливо, що і як. Він жадав битви, а точніше те, що вона несе.

– Ми оточені. – Спробував пояснити йому брат.

Осман був у гарному настрої, тому його жарти не змусили себе довго чекати.

– Здорово. Тепер ми можемо атакувати в будь-якому напрямку.

Всі засміялися. Впевненості їм, в цей час явно не вистачало.

– Буде краще, якщо ти знайдеш для нас коней. – Дітар звертався до Андрогіна.

Той віддав наказ знайти коней і привести їх сюди. Дітар

взяв спис. Бойовий прапор – символ військової честі, доблесті і слави. Прапор – є нагадуванням кожному воїну про його борг. Він звернувся до присутніх:

– Не шкодуйте ворогів, що йдуть зі зброєю. Якщо тебе вдарили – відрубай руку, що тебе вдарила і наступного разу нічим буде бити. Зло має бути покаране. – Всі зрозуміли, що зараз мова про чорного вершника.

Солдати не були безстрашними. Вони висловлювали слова сумніву і страхів. Ті, хто змирився з долею, були готові її прийняти, а ті, хто ні, ще боялися.

– Легко бути хоробрим за стінами замку. – Сказав один з них.

– Знаєш, що найстрашніше в житті? – Дітар провів рукою по обличчю, поправляючи волосся.

Той розвів руками, "що може бути гірше"?

– Не встигнути. – Відповів чернець.

Андрогін наблизився до Дітара. Вони були близькі, навіть будучи ворогами, вони билися на одному боці. Дітар сказав йому:

– Суть героїзму полягає в тому: щоб померти, даючи іншим вижити. Тобі не потрібно, щоб вони за тебе помирили, тобі треба, щоб вони були готові, за тебе вбити.

Їх мало, щоб протистояти такій кількості вершників. Андрогін перервав незручне мовчання, намагаючись допомогти ченцеві надихнути людей:

– Ми могли відступити, коли всі були живі, але зараз ми не

можемо зрадити тих, хто загинув, захищаючи нас, захищаючи фортецю, захищаючи державу, захищаючи імператора. Можемо померти лежачи або стоячи, вибір тільки за вами!

Ченці теж намагалися підбадьорити своїх друзів. Зі всіх присутніх вони виглядали найсміливішими, Осман стягнув з себе сорочку і його торс оголився. Розвинена мускулатура і шрами на спині показали себе. Одяг більше не потрібний, він не захистить від гострої сталі меча, він кинув її на землю.

– Чи не все одно, в чому тебе закопають? – Запитав Орхан, дивлячись на свого брата. Потім він обернувся до солдатів і додав. – Чи не все одно, де розлучитися з життям? Тільки в бою можна зрозуміти свою істинну суть. Більше ніхто не сумнівався, і ті, хто раніше боялися – забули про страх. Ті, хто зважилися, вже не відступають. По центральній площі пройшла хвиля шумних вигуків :

– Відступати нікуди, перемога чи смерть. Не для війни стаєш солдатом, а для того, щоб не було війни.

– Так! – Погоджуючись, кричали воїни.

Дітар вів їх битися. Він був озброєний, крім меча він взяв із собою в бій лук і повний сагайдак стріл:

– Доки руки в змозі тримати меч, ти не вважаєшся переможеним.

Вони почали стукати списами і мечами об щити, тупати ногами, підтримувати один одного. Солдати надихалися, і приклад ченців їм допоміг. Їх спокій і військовий настрій, підтримка і упокорювання, рішучість і любов – не залиши-

лися не поміченими. Вони, об'єднавшись, показали наймовірні приклади безстрашності і самопожертвування заради перемоги над ворогом. В цей час Ашока рвався до Калінги. Він пробивався до міста, де був імператор, кидаючи в боротьбу всіх, кого можна було.

Світанок ще не настав. Всі хто міг стояти на ногах і тримати в руках зброю наступали на табір ворога. Фортеця залишилася порожньою, там не було ні кого, крім тіл полеглих солдатів. Вони бігли не захищати фортецю, вони бігли помирати. Вершники вже чекали їх. Шум стріл почувся в повітрі. Щити відчували перші попадання. Ченці скакали на конях, вони на великій швидкості вривалися в ворога – і почався бій.

Дітар зі своїми людьми просувався все глибше і глибше у гущу ворога, знищуючи кожного на своєму шляху. Солдати Ашоки були в жаху від їх люті. Андрогін підтримував їх, і його люди всіляко прикривали ченців. Перші промені осяяли поле битви. Орхана ранили. Він лежав на землі, і кров лилася з його ноги. Стегно було пошкоджене. Осман підбіг до нього:

– Тримайся, брат. Я біля тебе. Поруч.

Ченці потрапили під сильний удар, але продовжували битися.

Дітар кричав братам:

– Ви були сильними, так будьте ж і безстрашними!

Ченці продовжили бій. Розштовхуючи ворога, розтинаючи його на всі боки, вони забирали їх життя. Вони наполег-

ливо не бажали ні здаватися, ні гинути. Це була битва, повна трагізму і безсмертних подвигів. Ченці діяли злагоджено і, захищаючи один одного, тіснили ворога. Дітар побачив, як індуси здалися і побігли до фортеці. З ченцями залишився лише Андрогін. Дітар наказав продовжувати атакувати. Це було неймовірно, і ченці беззаперечно виконували його наказ. Без страху вони йшли в атаку, знаючи, що не повернуть, шляху назад не було.

Так поводяться невеликі, але небезпечні агарійські тигри. Їм було не важливо, якого зросту і розміру супротивник перед ними, вони просто виконують наказ, вони б'ються, поки не переможуть або не помруть.

– Вбийте чорного вершника, і тоді це принесе нам перемогу. – Крикнув Андрогін. – Він – серце цієї пітьми.

Дітар і Осман помчали до нього.

– Вперед! Не відступати!

Треба було просто показати ченцям, що супротивник, що здається непереможним, не так вже і страшний, без свого ватажка. Що страх ззаду, а попереду або слава перемоги, або гідна смерть в бою. Дітар все рубав, рубав, і робив, здається, неможливе. Він вів своїх людей на вірну смерть, але змінити щось вже було не можливо. Смерть була всюди, заглядала їм в обличчя і стискала кістлявими пальцями їх серця. Вона стала кращою подругою кожного, хто тримав меч цього дня. Багато хто її чекав і багато хто дочекався.

Це тривало година за годиною, бій не припинявся. Об'єд-

наний загін ченців був у самому центрі ворога, вони з'єдналися в одне ціле.

– Ом... – Протяжно заспівав Дітар.

Ченці билися на смерть, відвойовуючи у зла дорогоцінні хвилини власного життя. В них було більше жаги вбивати ворогів, чим зберігати власні життя. Вони вже давно віддали їх у руки Творцеві і не трималися за них. Не відаючи страху, їм було важко, але вони продовжували. Озиратися Дітар не став. Зараз можна було рухатися тільки в одному напрямку, назустріч чорному вершникові. Вони впевнено поглиблювалися, залишивши Андрогіна позаду. Чорний вершник був вже близько. Він бачив Дітара, але на відміну від ченця, не квапився до нього назустріч.

Лише дістав меч і відсалютував супротивникові.

– Що він хотів цим сказати? – Здивовано подумав чернець.

І перш, ніж Дітар встиг щось зміркувати, вороги, що билися з неймовірною наполегливістю – відступили.

Глава 47

"Краще мужня та почесна смерть, чим ганебне і безславне життя". Заповідь Сорок сьома. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар йшов лісом. Запахи свіжого листя і хвої оточували його. Теплі сонячні промені пробивалися крізь крони дерев. Було чутно дзюрчання струмка і щебетання птахів. Він йшов і дивився на всі боки, дерева, які оточували, були незнайомі, звуки були новими для його слуху. Дорога вела в глибину лісу. Він не міг згадати, як тут опинився і куди йде. Після заростей і гущавин він вийшов на галявину. На ній стояв дерев'яний будинок. Він ходив навкруги і насолоджувався його красою. В середині, він побачив сходинки, які вели вгору.

Повільним кроком Дітар піднявся і виявився перед дверима. Зайшовши в середину, він озирнувся.

– Що це за місце? Чому я тут? – Дітара мучили ці питання.

Він був у заповищеній кімнаті і перше, що зробив – це впустив повітря, відкривши вікна. Свіжий потік увірвався в приміщення. Вирішивши навести порядок, він почав витирати пил з речей. Кожен предмет, який він брав у руки, здавався йому дуже знайомим, неначе з далекого дитинства. Все навкруги нагадувало йому щось рідне. Скоро будинок

наповнився свіжістю, стало чисто і затишно.

– Чим закінчилася битва? Де мої брати? Що зі мною сталося?

Його голова теж потребувала прибирання. Речі знаходили свої місця в будинку і викликали різні асоціації в Дітара з його минулим. Спогад за спогадом проносився в його голові. Кожна подія, що являлася перед очима, допомагала йому переосмислювати своє життя. Він відчував, що знаходиться в іншому світі, що він знаходиться в середині, в середині своєї голови.

– Я помер? – Промайнуло в його голові. – Як? Коли?

Дітар почув шум. У сусідній кімнаті хтось був. Він повільно підійшов до дверей і прислухався. Чути був плач. Ввійшовши до порожньої кімнати, він побачив дитину.

– Що ти тут робиш, малюк? – Запитав Дітар.

Хлопчик продовжував плакати. Сльози котилися по його щоках. Він прикривав обличчя долонями. Маленьке дитя не могло залишитися без турботи ченця. Він підійшов і взяв його на руки, обійняв так ніжно, і так міцно, як міг. Хлопчик трохи заспокоївся і подивився на Дітара. Обличчя дитини було кругле з коротким світлим волоссям, великі заплакані очі і крихітний носик. Чернець відразу ж впізнав цю дитину.

– Це Я! – Дітар обіймав його і говорив, як сильно його любить. Цьому хлопчикові дуже бракувало любові і турботи, він не часто чув ніжні слова.

– Я завжди пам'ятаю про тебе, ти мені дуже дорогий. Тобі

не варто плакати. Я – це підтвердження того, що ти виростеш і станеш чудовою людиною.

Хлопчик дивився на Дітара і мовчав.

– Життя – ця подорож, в якій ти удосконалюватимешся. Нескінченна низка життєвих уроків, де немає поганого і хорошого, чорного і білого. Де кожна помилка, не знак падіння, а умови зростання. Де труднощі приходять, як друзі, що б ми мужніли, росли і ставали краще. Життя – це досягнення істини. Ти ніколи не самотній, ти це частина нескінченності. Маленька крапелька любові, в океані абсолютної любові. Всесвіт любить і приймає тебе таким, який ти є. Тобі нічого боятися, та сила, що керує зірками, веде і тебе.

Дитина тонула в обіймах. Тепер сльози падали з очей ченця. Він випробовував сильне єднання зі всесвітом. Він знав, що він не один. Що все, що він любить, завжди з ним. Спокій оселився в його серці. Смерть його більше не хвилювала.

– Життя без смерті, неможливе, так само, як і смерть без життя. Страх неминучості – безглуздий. Той, хто вільний від страху смерті, той живе по-справжньому. – Думав Дітар.

Дитина розчинилася. Кімната наповнилася яскравим світлом і всі контури змащувалися. Світло ставало дуже яскравим, але воно не сліпило. Дітар подивився на свої руки і побачив, що вони теж світяться. Світло розчиняло його тіло. Залишилося тільки почуття спокою. Навкруги не було більше простору, було тільки сяюче яскравим світлом почуття свободи і любові. Смерть це або ні, вже було неважливо.

Тихо шуміли дерева. Посвистував вітер, шепотіли про щось зірки. Хмари мчали через океан ночі. Дітар розплющив очі. Він лежав на холодній землі і не міг поворушитися. Лише вдихи, говорили, що він ще живий. Його мозок повільно намагався хоч щось зрозуміти.

– Це був сон? – Подумав чернець. – Битва. Ворог відступив? Де всі?

Останнє, що він пам'ятав, це те, що воїни перестали битися і чорний вершник віддав наказ про відступ. Що було далі?

Він згадав ще дещо: перед тим, як виявитися на землі, його пронизав гострий біль і в очах потемніло. Битва була закінчена, але не тому, що ворог відступив. Ворог відступив, тому що закінчилася битва. Захисники фортеці були повержені. Поки Дітар рухався вглиб битви, назустріч чорному вершникові, всі хто були позаду, помирили. Його доля була не краща за інших, і зараз він лежить так само, як і його друзі. Дітар кліпнув і, розплющивши очі, побачив темний силует, що височів над ним.

Довгий чорний плащ приховував фігуру, але чернець відразу зрозумів, що це була жінка. Незнайомка пройшла між тілами вбитих, зрідка перевертаючи їх витонченим чобітком так, щоб їй було видно обличчя. Судячи з усього, вона не відчувала ні страху, ні поваги до загиблих. Можливо, вона шукала когось серед них. Він побачив, що два довгі і широкі наконечники копій пронизали його груди з право-

го боку. Виявися вороги трохи точніше і направ вони свою зброю лівіше, сталь перерізала би аорту, або ввійшла в серце, позбавивши Дітара від мук.

Таємнича жінка тим часом зупинилася. Дітар почув фрази, вимовлені на якійсь дивній, чужій мові. Жінка в чорному плащі, вийшла з туману, завмерла перед Дітаром, роздивляючись його, потім сказала:

– Ти живий воїн. Тебе не вбили.

Дітар застогнав – біль вчепилася в груди, немов хижий звір.

Крізь напівприкриті повіки Дітар побачив, що за спиною жінки з'явилися якісь тіні. Він хотів застережно закричати, але придивившись, зрозумів, що немає потреби боятися – позаду неї стояли Орхан і Осман, яких він був радий бачити більше за всіх. Вони витріщали на ченця очі і посміхалися.

– Живий?

– Живий.

Час йому здавався якимсь безглуздим жартом.

– Проїшло чотири дні. Ми у Ашоки в шатрі.

– Що сталося?

Підійшов якийсь незнайомиць і запитав:

– Як ти себе почуваєш, Дітар? – Запитав він.

– Неначе помер і воскрес.

Дітар оглянув його з голови до п'ят. Перед ними стояв високий чоловік з темним кольором шкіри. Ті карі очі, якими він дивився на Дітара, вселяли довіру. В погляді відчувалася

глибина. Його верхню губу прикрашали густі вуса, акуратно підстрижені і доглянуті. Губи не приховували напрочуд білі зуби. Він стояв у повний зріст, і його довге волосся лежало на плечах. Одягнений він був у гарний шервані білого кольору. Почував себе – господарем світу. Коли чернець закінчив роздивлятися свого співрозмовника, то вже розумів, хто перед ним стоїть.

– Так от ти який, Цар Ашока. – Подумав Дітар.

– Я переміг! – Гордо заявив Цар.

– Як?

– Кому яка справа! Переможців не судять!

Зараз ця людина здавалася гордовитою, але Дітар захотів мати такого друга – господаря. Він лежав, а поряд з ним були Орхан і Осман. Вони піднесли йому глек з водою. Дітар жадібно пив.

Ашока продовжив:

– Цей народ, отримуючи хоч малу владу, знущається з тих, хто її не має. Що ж буде, якщо дати йому владу над країною або всім світом?

– Раз ми в твоєму шатрі, значить, ти вже бачив інших ченців? – Не звертаючи уваги на питання Ашоки, Дітар задав свій, важливіший.

– Звичайно.

– Кого?

– Був у мене друг Легеза, в нього було багато своїх людей, в тому числі чернець Книготорговець і жінка – воїн Магуран.

Багаті торговці древніми картами, але це не так важливо.

Дітар оглянув своє тіло, воно було в синцях і подряпинах. Дві діри в грудях залишаться йому нагадуванням на все життя. Він торкнувся рукою рани і побачив на зап'ястку браслет. На браслеті був лише один напис: "Ірсай". Браслет прикривав татуювання 2805. Було стільки питань, і Дітар продовжив:

– Легеза? – Уточнив чернець.

– Саме! – Кивнув Ашока. – Він зробив мене імператором!

Я вдячний йому за це.

– Я впевнений, що він був проти війни!

– Ти правий, але після коронації він пішов. А потім прийшли інші, після них ще інші...

Дітар згадав ту мить, коли Книготорговець зняв маску і став Кіаном. Але весь цей час ними маніпулювала інша людина. Ашока продовжував:

– Легеза розповідав про вхід до Підземного Світу. Про еліксир безсмертя та людей – ящерів.

Дітар був здивований тому, куди привела ця розмова :

– І ти повірив?

Ашока кинув йому золоту монету. Чернець хоч і був слабкий, але спритним рухом спіймав монету і різкий біль промайнув по всьому тілі. Він розглянув її. Вона була кругла з різьбленими краями і великою кількістю подряпин і вм'ятин.

– Так це обман. – Сказав Дітар. Він засунув руку у свою кишеню, витягнув звідти таку ж монету і метнув її в того, що

стояв навпроти царя. Дітар дивився на монету і почав посміхатися. На ній був зображений профіль Кіана. Вони обдурили імператора.

– Тварюки існують. – Серйозно заявив Ашока.

До шатра ввійшов воїн в чорних обладунках, і Дітар згадав його.

– Чорний вершник! – Ченцям не вдалося зустріти його на полі бою, а тепер він стоїть з ними в одному шатрі, і вони беззбройні.

Вершник пройшов, зупинився біля свого імператора і зняв шолом. Ченці побачили його обличчя, а точніше її. Це була жінка. Жінка була з пов'язкою на обличчі, яку вона почала повільно знімати. Пов'язка спала, і було ясно, що вона приховувала. На обличчі був величезний шрам, що йшов через все лице, від вуха до вуха. З рота, виднілися гострі зуби, не схожі на людські і роздвоєний язик, нагадував зміїний.

Вона звикла до того, як люди реагують на її зовнішність, і анітрохи не бентежилася.

– Я гарна? – Запитала вона присутніх. Перша думка Дітара, була – ця жінка незвичайна, друга – вона чарівна. Щось у ній було, але що саме було незрозуміло.

– Я здогадуюся хто ти. – Сказав чернець.

– Ірсай! – Крикнула жінка і кинулася до ченця. – Ірсай, ти прийшов до тями.

Дітар був шокований. Події розгортаються самим незвичайним чином і не зовсім зрозуміло, друзі перед ним або во-

роги. Можливо, це гра, можливо жарт, а можливо, що все ще сон.

– Я не Ірсай!

– Помовч, я так довго тебе чекала, щоночі, тебе мій коханий чекала. Змови шепотіла. Я не знала, чи повернешся ти. Я хотіла, терпіла, чекала. Я не жила і хворіла без тебе. – Вона сиділа поряд із ченцем і торкалася своєю рукою його руки.

– Ти помиляєшся! – Голосно вимовив Дітар і забрав свою руку.

– Помовч. – Вона преклонила своєю головою до його плеча. – Я рада, що ти знайшов зворотний шлях до мене. Ти той, з ким би я хотіла ділити свій світ: і дні, і ночі. Знаєш, я не змогла впоратися зі своїми почуттями.

– Що відбувається? – Майже кричучи, сказав Дітар. Він звертався до Царя і до своїх братів ченців у надії, що хоч хтось зможе пояснити те, що відбувається. На обличчях Орхана і Османа був майже такий же вираз здивування, як і у самого Дітара. Цар був дуже стриманим.

– Ти пробач, за минуле. – Продовжувала "чорний вершник". – Зовсім я ні на що не ображена. Я жива і ти живий! Я знаю, що ти теж сумував і бажав мене торкнутися. Я знову твоя.

– Я перший раз тебе бачу. – Вже ласкавішим голосом звертався до неї чернець.

– Можливо вона і справді мене з кимось сплутала. – Думав він.

– Ми не бачилися вічність, але ти не міг мене забути.

Ашока перервав їхню бесіду і звернувся до неї:

– Наргіза, дай нам пару хвилин, я їм усе поясню, а потім

Діт..., – Він запнувся, але вчасно виправив себе. – Ірсай до тебе повернеться.

Наргіза вийшла. Ченцеві стало легше від того, що ця сцена припинилася, і тепер він чекав хоч якихось пояснень.

– Розумієш Дітар. – Почав Ашока. – Легеза сказав мені, що він шукає вхід до Підземного Світу, що не знає точно, в якій горі він знаходиться. Я в це не вірив, поки не дізнався, що ящери вибралися з Підземного Світу, і зараз вони в одному місці, у старій фортеці "Очі Орла", що належала Калінзі.

Ченці зрозуміли, що це не жарт, Ашока був налаштован серйозно. Орхан і Осман переглянулися та подивилися на Дітара. Він вже не лежав, а сидів, спершись руками. Погляд його, був прикований до імператора, він вірить його словам.

– Вони шукали "щось" або "когось". Казали, що Ханой забрав із Підземного Світу якийсь "ключ". Я знаю, що Міланос уклав союз з Легезою і Книготоргівцем, що вони приведуть ченців.

На цій фразі обличчя Дітара змінилося.

– Міланос знав? А чи знав Андрогін? Весь цей час він брехав і не збирався нас відпускати? – Думав чернець.

– Мене їх домовленості не цікавлять. – Спокійно продовжував Ашока. – Я йду знищити цих тварюк.

– Ірсай там загинув?

– Так. Вірний і відданий Ірсай, повів туди понад п'ять тисяч солдатів. Вони атакували фортецю день і ніч, тиждень за тижнем.

– Так от через що почалася війна?

Картина роз'яснялась. Мотиви Міланоса були зовсім іншими. Війна була прикриттям і всі жертви, були віддані не за то, за що вони думали.

– Ти правий!

– І з ким же бився Ірсай?

– Ця битва ввійшла до історії, як "Атака мерців". Вони спонукали до втечі вцілілих. Невідомий ворог так і не здав фортецю. Коли Ірсай обстріляв фортецю, вона, здавалася приречена на взяття. Війська підходили все ближче і ближче. І в цей момент із загорошеного туману на них обрушилася контратака. Їх було не багато, більше двадцяти чоловік. Або правильніше – істот. На кожного більше двох сотень моїх воїнів. Вони йшли з мечами в повний зріст. Мої воїни, не прийнявши бою, кинулися назад.

– Скільки? – Задумливо вимовив Дітар, все глибше йдучи в свої думки.

– Що? – Обережно перепитав Ашока.

– Скільки часу до наступної твоєї атаки на фортецю "Очі Орла"?

– День, може бути два.

– Припини вбивати людей. Якщо я знищу всіх тварюк, ти

вислухаєш мене?

– Так. Якщо ти знищиш всіх тварюк, я не лише тебе вислухаю, я ще послухаю тебе. Але якщо ти не повернешся завтра ввечері, то ми ні про що не домовлялися.

Брати стояли і слухали бесіду. Вони не зовсім розуміли те, про що говорить імператор, але те, до чого він веде було очевидно.

– Він зробить все, що зможе. – Відмахнувся Осман. – Але те, що він може, на багато більше того, що вам треба!

– А що далі? – Запитав Дітар.

– А далі я зберу ще більшу армію і ось тоді.

Він не став закінчувати цю фразу, але всі зрозуміли, що це означало.

– Навіщо? – Продовжив Дітар.

– Щоб об'єднати народи Індії.

– Ти хотів сказати "вбити"?

– Об'єднати. – Майже по буквах вимовив Ашока.

– А про інші варіанти ти думав?

Чернець відчував, що Цар йому не сильно довіряє. Переконувати його не було необхідності, така людина, як Ашока – людина дії, і слова його не цікавлять.

– А хіба вони є?

– Вони є завжди. Миром – теж можна об'єднати. Я вірю в це. – Дітар доклав зусилля і, відштовхнувшись руками від ліжка, встав на ноги.

Біль його не зупиняла. Тіло відчувало сили, і чернець ни-

ми користувався. На ньому рани завжди гоїлися швидко. Він зробив кілька впевнених кроків до імператора і простягнув йому руку.

– В нас є таємне рукостискання. Я протягнув тобі свою руку і готовий показати тобі його, якщо ти теж протягнеш свою.

Ашока дивився на нього і про щось думав. Рука Дітара все ще була протягнута. Всі мовчали. Чернець відчув, як його руку стиснули. Імператор міцно взяв руку Дітара. Взавши праву руку Царя, великим пальцем, він торкнувся першого суглоба вказівного пальця і непомітним рухом ударив три рази нігтем другого пальця в долоню руки.

– Дотик цей – вимога пароля. Пароль розбирався по частинах. Особа, що отримала дотик, називає перший склад "Ом", інший відповідає йому "Ом". Пароль повідомлявся таємно на вухо.

Ашока вивів їх на вулицю. Шатер стояв на гарній галявині. Вони йшли вчотирьох: два брати, Дітар і Ашока. Ченці Орхан і Осман допомагали Дітару йти. Ашока сказав:

– Якщо ти Ірсай, а Ірсая я знаю двадцять років, тоді ти їх вб'єш. Якщо ні, то я їх вб'ю. Так або інакше, але вони повинні померти.

Це було сказано голосно, так що чув багато хто. Він віддалився, залишивши ченців позаду. Наргіза наздогнала їх і Дітар сказав:

– Я не Ірсай.

– Я знаю, просто це була єдина можливість тебе врятувати.

І завдяки цьому, тебе доставили в шатер до Ашоки.

– Значить, ти мене врятувала? – Зніяковіло запитав Дітар. – Навіщо?

– Якщо ти сюди потрапив, то ти вже приречений. Звідси, ще ніхто не виходив живим.

– Ти назвала мене ім'ям свого чоловіка?

Вона взяла Дітара за плече, і вони зупинилися. Незручне мовчання повисло в повітрі.

– Зупини його! Так далі не можна! Люди повинні жити – а навкруги тільки смерть. – З глибоким відчаєм благала жінка.

– Я знаю, що робити.

– Фортеця "Очі Орла" в іншій стороні! – Крикнула їм Наргіза.

– Я пообіцяв знищити всіх тварюк, а тут тільки двадцять!

Ашока отримав хоч і важку, але велику перемогу. Він зробив це. Дійсно, Ашока був переможцем, і Калінга стала його. Сто п'ятдесят тисяч чоловік було викрадено звідти, сто тисяч вбито. Приєднання Калінги, стало важливим у стратегічному і торговому відношенні, та сприяло посиленню імперії. Калінга вчинила наполегливий опір, але Ашока був відмінним полководцем. Його військова мудрість перевершувала його супротивників. Він став правителем Калінги, як того і бажав.

Але перемога принесла йому не радість, а печаль. Жахливе видовище кривавої різанини затьмарило радість перемоги. Він втратив спокій. Він не міг спати, їсти, весь час його супроводжували видіння страждань, агонії і смерті, побачені на полі битви. Він став правителем землі, влада якого поширювалася на величезні області – від південного океану до вершин Гімалаїв. Але перемога не принесла ні спокою, ні заспокоєння, ні гармонії, чого він так чекав. Тепер у серці великого завойовника оселилися скорбота, туга, біль та смуток. Така ціна тисяч загублених життів у цій війні.

Глава 48

"Чернець оцінює свій успіх тим, чим довелося пожертвувати, щоб домогтися його". Заповідь Сорок восьма. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ранок у Монастирі вже настав. Всі мешканці снували по вулицях і займалися своїми справами. Надіша йшла до Агіаса. Він все ще спав, а двері завжди були відкриті, він не боявся нападу або злодіїв. Навіть уві сні він був небезпечним, і поткнутися до нього означало – самогубство. Він лежав на ліжку, очі його були закриті, і повільне глибоке дихання означало, що він міцно спить. Надіша акуратно відкрила двері і зайшла до кімнати. Чернець почув, як скрипнули двері, але продовжував лежати. Вона зайшла до кімнати і розбудила його:

– Прокинься, ну як ти можеш спати, коли мене немає поруч?

– Я так давно хочу з тобою залишитися. – Сказав Агіас. – Я теж скучив за тобою.

– Я цього не говорила.

–Тільки той, хто не раз залишався один, цінує щастя зустрічей з коханою.

Агіас відкинув ковдру і встав, його голий торс прикраша-

ли шрами.

– Я не вчився на лікаря, але навчився сам латати поранення, з якими лікарям не впоратися.

Надіша сором'язливо відвернулася:

– Легко обдурити очі, але важко обдурити серце. Чому ми закриваємо очі, коли ми молимося, плачемо, кохаємо, мріємо?

– Тому що ми знаємо, що найпрекрасніші речі в житті ми не бачимо, ми відчуваємо їх серцем. – Відповів їй чернець.

Їй треба було, щоб він дивився на неї так, як ніхто не дивиться.

– Я даю слово, що ніхто і ніколи, тебе не полюбить так, як люблю я. – Говорив Агіас, одягаючись.

Він підійшов і обійняв її. Для нього сонцем була вона, і він прокидався з її появою. Він хотів обдарувати її найласкавішими, найніжнішими словами на які тільки здатний.

– Так хочеться зануритися в твій погляд, і стати його частиною. – Він подивився в очі і побачив у них своє відображення. В них він був набагато прекрасніший, ніж насправді. Настане день і вона стане моєю.

Агіас випустив Надішу зі своїх обіймів, і пройшовся по кімнаті, збираючи речі.

– Мені потрібно йти. – Сказав чернець, дістаючи свою сумку.

– Хіба ти зможеш, без мене, прожити ще цілий тиждень?

– Так буде незавжди, дочекайся мене. Один тиждень

недовгий термін порівняно з цілим життям. – Він намагався підбадьорити її.

– Чому саме зараз, коли ти мені потрібний, знову йдеш?

Агіас нічого не відповів. Він не знаходив собі місця, і вона це відчула.

– Як може "щось" бути важливіше мене? – З відчаєм говорила дівчина. – Ти все життя переносити мене на потім". А його може і не бути. Ти зможеш жити без мене? Ти потрібний мені зараз.

– Якщо ти зараз підеш, то це назавжди. Я відчуваю, що з тобою щось станеться.

Він часто залишав її, хоча знав, чоловік потрібний завжди.

– Братство. Ніхто не дасть сто відсотків гарантії, що нічого не станеться. Ми постійно наражаємося на небезпеку.

Надіша не вірила його словам. Братство тут ні до чого. Це його вибір, а не вибір Братства.

– Я нічого не можу зробити, Братство ти любиш сильніше мене.

Чернець зібрав все і стояв біля виходу. Вона була поруч, але він відчував, що втрачає.

– Коли ти була маленькою, на нас напали канібали. – Згадавши історію начал Агіас. – Доки інші ченці билися, я рятував жінок і дітей. Я йшов за спинами ченців, які закривали нас від нападаючих, на руках у мене була ти, і я подумав: Ханой, навіть якщо мені судилося померти, врятуй цю дівчинку, вона обов'язково повинна вижити. Це були, найстрашні-

ші хвилини в моєму житті.

– Я розумію, я не той... – Він торкнувся її плеча. – Не той, кого ти шукала.

– Ти сам мене знайшов. В дитинстві, я завжди раділа, коли ти приходив до мого брата. Не знаю, помічав ти чи ні, але я завжди намагалася надіти кращі сукні. Мені було приємно, щоб ти звернув на мене увагу. Я була ще юною і ви часто виставляли мене за двері, тоді мені доводилося вас підслуховувати. Я це робила, тільки заради твого голосу: дорослого і впевненого, мужнього. Потім ти йшов, і тебе не було роками. Я завжди чекала твоїх кроків, а ти не йшов. Зараз твоє життя: ризик і небезпека, і зовсім не сім'я.

Ти ніколи не зможеш забути, вбитих тобою, їх забрані життя не дадуть тобі спокою. Ти не зможеш змінити свій спосіб життя заради мене. Ти відчайдушний, і доки в тебе немає мене – ти непереможний. В цьому і є весь ти. Тобі нічого втрачати. Не для кого берегти своє життя. А що треба мені? Ти подумав про мене? Як тільки ти станеш моїм – ти станеш смертним. Замість атаки – ти захищатимешся, а це тебе згубить. Ти знатимеш, що в тебе є я, і більше не зможеш ризикувати. Знайшовши мене – ти втрапиш себе.

Ми обоє розуміємо, що я і є твоє слабе місце. А що мені робити після твоєї смерті, хто мене оберігатиме, піклуватиметься про мене? Твоя любов до мене – батьківська, і ти мене можеш в дочерити, а не взяти в дружини. Це різна любов, і зовсім інші почуття. Така відповідальність на порядок вища,

і вона дозволить тобі зберегти твоє істинне "я". Ми можемо тільки говорити про життя, про яке мріємо. Сімейний затишок і вечеря на столі – це для мене, а вічна битва – для тебе.

Ком підступив до горла ченця.

– Прошу тебе, адже я так сильно тебе потребую, зроби хоч щось. Життя дуже складне, але воно одне. Не хочу розлучатися. Ми зараз такі близькі. Не мовчи.

Надіша прибрала руку Агіаса зі свого плеча. Її очі стали вологими.

– В мене завтра весілля. – Тихим голосом сказала дівчина, але Агіас почув її, як грім дзвону. – Ми про це ніколи не говорили, але цього дня не уникнути.

В цей момент пролунав стук у двері, в невмілому мовчанні вони дивилися один на одного. Двері відкрилися, зайшов Есін.

– Агіас, ти вдома? – Запитав з порогу хлопець.

– Так, ми тут.

Надіша вискочила на вулицю, залишивши чоловіків наодинці. Агіас не зупинив її, хоча дуже хотів. Що він їй міг дати зараз?

Сонце вже висіло над головами, на вулицях ставало більше людей. Агіас розмовляв з Есіном по дорозі в Монастир, і не зводив очей з Надіши. Вона йшла попереду, її фігура зачаровувала, довге волосся розвивалося на вітрі, а серце Агіаса рвалося на частини.

– Що стосується мене, я вже точно не можу без жінки, та і ділити себе на кількох, я теж не здатний. – Говорив Есін. – Яка має бути жінка поряд зі мною?

– Та, заради якої хочеться жити. – Сказав Агіас, голосніше, щоб дівчина його почула.

– Не просто жити, а здійснювати вчинки, робити її щасливою, знову і знову завойовувати її серце, запалювати світло її очей. – Продовжила Надіша.

Есін посміхнувся своєму другу, він дуже любив свою сестру і добре її знав. Не раз йому доводилося бачити, як вона сумує за Агіасом:

– Іноді їй просто хочеться стати маленькою дівчинкою, просто поплакати та отримати від рідного чоловіка турботу і увагу. Іноді цьому немає пояснень.

Агіас важко видихнув і сказав:

– Вона завжди в глибині душі "дівчинка", мене завжди мучитимуть сумніви, " раптом я не той, про кого вона мріяла", або "той хлопець, якого вона зачарувала, підкорив і її серце".

Чернець не помітив, як вони прийшли на площу Агарії. До них підійшов Глава Братства – Авраал і звернувся до Надіши:

– Мені доповіли, що Серафім в таверні "Тінь Лотоса".

– Так, він в таверні частіше, ніж у храмі. – Сказала вона.

– Потрібно його забрати і привести до ладу.

– Навіщо ви все це мені кажете? – Здивовано запитала Надіша.

– Донька моя. – Похитав головою Авраал. – Ти повинна його зупинити. Я думаю, ти не відмовиш своєму Владиці, і допоможеш власному чоловікові.

– Він поки мені не чоловік. – Різко відповіла дівчина.

– Поки, – підкреслив Авраал, – шкода, що ти відмовляєшся. Я сподівався, на тебе моя дівчинка.

– Я не сказала, що відмовляюся.

Через пару хвилин на площі з'явився сам Серафім. Він був дуже п'яний. Мабуть знову розповідав ченцям, щось про "військові дії". Багато "слухачів" любили випити за його рахунок, а точніше дарма. Серафім побачив Агіаса біля Надіши і поспішив до них.

Надіша кинула погляд на Агіаса:

– Зроби же щось.

Агіас тут же зрозумів, що зараз він їй потрібний. Те, що поруч був Глава Братства, ставило ченця в незручне положення, але заради неї:

– Ти меч свій по дорозі не втратив? – Грубим тоном звернувся Агіас до п'яного Серафіма.

Є момент, коли не уникнути бійки.

– Не всяка війна ведеться мечем, мій друг. – Заступався за сина Авраал. – Згадай, чому пішов Мріадр. Адже наша Оракул, дружина Есіна Ліберта, передбачила, що наш Мононастир буде в облозі. Ворогові ніякого меча не знадобиться, щоб позбавити нас сил.

Агіас цитував слова оракула:

– "Пророцтво таке: що перший, хто вийде з фортеці Агарії, під час облоги, помре страшною смертю".

А потім додав:

– Хочу, щоб всі забули про нас.

Неабияк хмільний Серафім погойдуючись, кричав:

– Я стану великим ченцем.

Агіас відчував відразу до нього, але він був членом Братства і спадкоємцем Авраала.

– Воістину, ось справжній "понад чернець". – Дотепно помітив Агіас. Потім розсміявся і додав:

– Ханой мовчки робив, а Сатана гарно говорив. Відчуваєш різницю?

Серафім скипів. Ненависть Агіаса була взаємною. Для си-на Авраала, він був, як кістка поперек горла. Тільки той факт, що Агіас кантрі чернець, стримував Серафіма.

– Ти для мене порожнє місце, я тебе знищу і твоїх нікчемних тигрів.

– Знищуючи тигра, ризикуєш власним життям.

Ставало спекотно, але в п'яному стані Серафім не стримувався.

– Ти був її коханцем?

Агіас остовпів, як взагалі можна було таке подумати?

– Дурень, вона найсвятіше, що може бути на цій землі. –

Агіас говорив так голосно і впевнено, неначе забув, що поруч Авраал і Надіша. А може, йому просто вже було все одно. –

В одну мить вона заглянула в моє серце, і стала найзаповітнішим бажанням. Для тебе вона просто наречена, а для мене – кохання всього мого життя. Бути чоловіком, це не означає підпорядкувати собі жінку, це коли жінка сама бажає бути йому покірною.

Поки Агіас кричав на Серафіма, до їх компанії додалося людей. Це були кантрі ченці, які шукали випиваку, що б відвести додому. Почувши гучні розмови на площі, вони тут же запідозрили, що без Серафіма там не обійшлося, і поспішили туди. Вони не дозволили йому продовжувати цей конфлікт і з дозволу Авраала відвели його.

Авраал дивився, як його сина проводять, і звернувся до Агіаса:

– Що ти збираєшся з ним робити?

– Забрати все, що в нього є. – Це прозвучало з такою рішучістю, що старий не посмів більше нічого сказати, він все зрозумів.

Авраал стиснув губи, видихнув і повільно пішов за сином.

Агіас нарешті залишився наодинці з Надішею.

Полудень вже давно пройшов, і скоро сонце опускатиметься за небосхил, намагаючись приховати свої промені. Пара прогулювалася по площі. Все, що відбувалося навкруги, було зовсім не для них. Існували тільки він і вона. Саме зараз, у цей момент, їм було напрочуд легко і спокійно. Вони розуміли один одного з півслова.

– В житті кожного настає час бути сильним. – Агіас сильно розхвилювався. Весь день його вимотували думки, потім ця зустріч із Серафімом, і новина про весілля.

– Я повернулася в Монастир, але до нього я не повернуся. – Вона казала це серйозно, і заради нього готова була піти не лише проти Авраала і його волі, але і проти Братства. – Скажи, що ми втечемо. Пообіцяй мені, тільки це заспокоїть мене.

– Даю слово. – Агіас насилу вимовив це. Йому було складніше на це піти, але все ж він пообіцяв.

Вона обійняла його. Перший крок взаємності. Тепер ці обійми перестали бути для нього мрією, адже мрія – це те, чого не можеш досягти. Все інше – плани.

Коли Агіас давав слово, він навіть не дивився Надіші в очі. Це, як смертельно хворому говорити "все буде добре". Солодка брехня, щоб не ранили гіркою правдою. Обман, але такий бажаний. Дороги, які треба пройти самотійно, у Агіаса всі пройдені. Він занадто довго був один. Жінка може швидко закохатися, але чоловік довго закохується, по-справжньому закохується. Але і любить теж довго. Він подивився в її очі. Стільки разів він тонув у них, але зараз вони відкрилися для нього по-новому:

– Я люблю тебе. – Сказав чернець, і вона повірила йому.

Авраал, Тарсіша і ватажок мисливців на драконів – Адвар, знаходилися перед Храмом. Там була невелика площа,

оточена напівкруглою стіною з одного боку. На ній, як і на багатьох інших, були зображення історичних подій. Тарсіша розглядала малюнки, поки Авраал і Адвар про щось розмовляли.

– Чому я тоді вижив? – Запитував Адвар.

– Смерть потрібно заслужити. – Відповів йому старий Авраал.

– Це найстрашніші торттури – жити після того, що я бачив. В мене немає друзів. Він посилає мені знаки, він знає все: де я, з ким я, що роблю. Навіщо він переслідує мене?

– Гадаю, ти і сам знаєш відповідь на це питання! – Знову відповів чернець.

Мисливець задумливо покивав головою. Я думаю, Маркус шукає мене!

– Я знаю те, чого знати не слід, я бачив те, чого бачити не можна, і мої друзі були там, де бути не повинні, і вони були всі покарані. Але їм вже нічого не страшно, вони всі мертві. А я, все ще живий, а жити мені не варто і померти він мені не дає. Маркус йде за мною!

Тарсіша звернула увагу на слово написане внизу великого зображення. Навпроти неї був малюнок під назвою "Шахи".

– А що тут написано? – З цікавістю поцікавилася дівчина.

Авраал підійшов і прочитав слово, на яке вказувала Тарсіша.

– Це читається як "Алга", що означає "вперед".

– Вперед? А як буде "назад"?

– Не можу пригадати, що б у ченців було слово "назад".

Ми завжди рухаємося тільки вперед. Нам були дані очі спереду, а не на потилиці. Ми не дивимося, що позаду. А якщо і треба подивитися, то ми розгортаємося і знову дивимося вперед.

З часом з'явилися Есін з дружиною Лібертою і дочкою Гретою. Чернець приніс частину книги "Щоденник Ханоя" для Авраала. Оракул заговорила швидким і тихим голосом, звертаючись до Авраала:

– Пам'ятай, як я тобі говорила. Щоб не сталося, не выпускай Серафіма з Монастиря. Як тільки він дійде до озера і намочить ноги, його життя обірветься. Я цього пояснити не можу. Просто бережи його. Вода його згубить, це його смерть. Авраал кивнув, він добре запам'ятав це пророцтво. Бесіда Адвара з Авраалом продовжилася, але вже в присутності Есіна:

– Я здогадуся, що треба Маркусу.

– Говори, син мій.

– "48 воїнів влади" не повернулися, "країна на кордоні Тибету" так їм сподобалася, що вони вирішили залишитися. Вся злість і гнів Сатани вилилися в придумане для зрадників, прізвисько "милог".

– "Ті, хто не повернулися". – Уточнив Авраал.

– Незабаром за ними відправили Маркуса. Його завданням було покарати Ханоя, Азазель і їх людей.

– Можливо.

Через пару хвилин Авраал почав читати уривки з книги.

*"Ханой познайомився з чатурангою, коли почав допомагати першому Цареві Світу – Давиду, він і пояснив, як пере-
суються фігури в цій грі".*

Агіас і Надіша побачили їх біля храму і вирішили приєднатися.

– Чатуранга? – Здивувався Агіас. – Адже вони грали в шахи.

– Виходить, що не в шахи. – З посмішкою заспокоїв його Авраал.

"З тієї миті Ханой став просто одержимий цією грою. Він ретельно вивчав науку гри чатуранги. І його стали вважати кращим у Підземному Світі, після Царя Світу. І саме до гри з ним, він і прагнув. Ханой дотримувався правил неухильно".

– Ось це новина, виявляється, Ханой грав з Царем Світу не в шахи, а в чатурангу. Виходить, ця картина не точна. Невже правила цієї гри інші?

– Чатуранга, в перекладі з мови ватанаана, означає "чотирьохскладена". – Пояснив старий. – Спочатку в чатурангу грали вчотирьох.

"Чатурангою в стародавньому світі називалося військо, що складалося з: піших воїнів – пішаки, кіннота – кавалерія – авиа, слонів – хаста, колісниць – рахта. Гра символізувала битву за участю чотирьох пологів військ, якими керував – Цар. В грі для чотирьох гравців, використовувалися комплекти фігур чотирьох кольорів : чорні, зелені, жовті і червоні. Якщо в грі брали участь два гравці, то кожен з них мав по одному комплекту фігур чорного і білого кольору".

"Перший хід робить гравець, що грає білими фігурами. Потім ходи робляться по черзі. Пропускати хід заборонено. Кожен хід складається з пересування відповідно до правил, однієї зі своїх фігур. Метою гри є умовне знищення всієї армії супротивника. Партія триває до знищення всіх фігур однієї зі сторін. Слон рухається на одну клітинку вперед або на одну клітинку по діагоналі. Кіннота..."

– Колісниця. – Задумливо протягнув Авраал. – Ти розумієш, що це означає?

– Що? – Здивувалася Тарсіша.

– На цій картині, зовсім інший розклад. – Він вказав на малюнок на стіні, який вони нещодавно роздивлялися. – Ханой виграв цю партію в Царя Світу – Соломона.

– Ханой був дуже рішучим у своїх діях. – Помітив Агіас. – Він багато разів помилявся, падав, але не зупинявся. Він не

боявся розпочинати все з початку і не боявся робити наступний крок.

– Це точно. – Погодився старий зі словами ченця. – Ханой написав:

"Якщо твоє бажання не виконується, значить воно, ще не сплачене". Ханой грав чесно, а Цар Світу... скажімо так, не в його правилах, грати за правилами".

Вже був вечір, сонце сіло, і темрява покрила вулицю та площу коло храму. Вони читали книгу і обговорювали, збираючи по частинах історію.

Глава 49

"Свобода для ченця – це життя без боргів".

Заповідь Сорок дев'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Вся Агарія готувалася до весільної церемонії. Весілля в Монастирі самі по собі не рідкість, але таке весілля трапляється раз у сто років. Син Глави Братства бере за дружину, дочку кращого коваля – Надішу. Спадкоємець стає повноцінним чоловіком. По-справжньому дорослим членом співтовариства. Авраал чекав цього дня більше, ніж його син. Часте пияцтво Серафіма було великою проблемою для його батька і репутації Братства. Гарна дружина примножить його кращі сторони і допоможе впоратися з недоліками.

Важливо не яка людина поряд з тобою, важливіше ким ти стаєш, поряд з цією людиною. Поряд із Надішею – Серафім ставав кращий. Він і сам це розумів, але їх стосунки з Агіасом, які б вони не були, він не міг прийняти.

Церемонія повинна була пройти за правилами Кодексу – на озері. Там вже встановили платформу, весільний вівтар і столи для святкової трапези. Само весілля буде завтра, а сьогодні всі метушилися, виконуючи різні завдання. Кантрі

ченці керували процесом підготовки і віддавали накази. Але і не варто було забувати про безпеку. Цей обов'язок взяв на себе Агіас.

– Просто подумай, зміг би ти підняти келих за неї на весіллі? – Жартували над ним інші ченці.

Він швидше готовий був померти, чим зізнатися, що здався. В голові тільки і перебирав варіанти, як зірвати весілля. "Вона – моє щастя, тільки зі мною вона буде по-справжньому щаслива", "Якщо вони не знайдуть церемоніальну чашу, то не зможуть провести обряд", "Ні, якщо дізнаються, що це я взяв чашу, то я труп", "Краще вбити Серафіма і справі кінець, але це буде, ще гірше". – Його розривало на частини.

Він любив її дуже сильно. Часто в своїх думках він намагався відпустити її, намагався переконати себе, що так вона буде щаслива, але полум'я в його серці не дозволяло йому просто змиритися.

Надіша була вдома з Серафімом. Підготовка до весілля її не дуже цікавила. Чим ближче наближалася ця година, тим більше вона хотіла відмовитися. На порозі з'явився Агіас. Він прийшов сюди зовсім не випадково. Надіша впустила його до будинку.

– Ось браслет. Це мій подарунок. – Чернець протягнув її прикрасу, загорнуту в білу тканину. – Будь щаслива! Біжи тільки вперед. Алга!

Серафім слухав їх розмову з сусідньої кімнати, але не втручався.

– Якщо не можеш бігти, то йди, а якщо йти не зможеш, то повзи. Я від щирого серця бажаю тобі щастя, але в цьому більше участі не беру. – Після цих слів Агіас просто пішов, він не хотів, щоб вона бачила його сльози. Надіша тримала в руці браслет у формі крокодила і думала про Агіаса – "Все кінчено".

Серце її розколося. Кожна жінка хоче, щоб чоловік був тільки її. Не на половину, а повністю. Син Авраала був таким чоловіком. Він підійшов і обійняв її.

– Так, коли я п'ю, я не можу зупинитися. Але я не дозволю цьому переважити все гарне, що є в мені. – Говорив він їй.

– Щоб не сталося, я підтримаю і прийму твою правду. Якщо ти будеш чесний зі мною, я дійсно цінуватиму це.

Серафім був радий, що Агіас відступив, але почуття Надіши до нього нікуди не поділися, і це все зачіпало його. Надіша змирилася зі своїм вибором. Це був вибір розуму, але не вибір серця, на жаль серце болить сильніше, ніж голова.

Авраал прийшов на берег озера перевірити, як йде підготовка до весілля його сина. Сцену вже доробляли і забивалися останні цвяхи. Великі стовпи, встановлені вздовж берега, призначалися для встановлення на них смолоскипів, які освітлюватимуть церемонію вечірньої пори. Слуги носили квіти і святкові стрічки, а Агіас стежив за безпекою. Авраал не міг не помітити стан кантрі ченця і підійшов поговорити з ним.

– Твій сум мені зрозумілий, Агіас. – Заговорив Глава Братства.

– Вітаю вас, Нісан Авраал. – Агіас зробив невеликий уклін на знак поваги до старого.

– Вам з Надішею краще поки не бачитися.

Кантрі чернець нічого не відповів. Він дуже любив Аврала, але чути такі слова від нього, було боляче. Глава Братства був дуже мудрою і досвідченою людиною, в рази мудріше за будь-кого, кого знав Агіас. Слово Авраала було дуже значиме, і чернець завжди наслідував його наказам.

Авраал посміхнувся. Агіас хоч і був дорослим чоловіком, але для Аврала він був хлопцем, якого потрібно ще багато чому навчити.

– Любов – це вибір. Це не те, що приходить само по собі, це те, що кується власними руками. Приходить закоханість і вона ж йде, якщо її не перекувати в любов – залишаєшся ні з чим. Любити означає – діяти. Якщо ти не дієш – значить не любиш. Все просто. Вона вибрала Серафіма, а ти вибрав не діяти. – Кажучи такі слова, Агіас подумав, що старий намагається його надихнути зірвати весілля, але він швидко відкинув ці думки.

– Серафім м'який і слабкий, і йому потрібна Надіша, тому що вона сильна і зможе з мого хлопця зробити Главу Братства. – Продовжував Авраал. – Не заради всіх ми готові діяти.

Після цих слів Авраал пішов.

Останній день перед весіллям був хвилюючим для Серафіма, і він заспокоював свої нерви випивкою. Він з'явився на березі озера бажаючи подивитися, як йде підготовка до церемонії. Авраал помітив п'яного сина і негайно підійшов до нього. Той ледве стояв на ногах, хитаючись і крокуючи на місці шукаючи рівновагу.

– Я чекаю пояснень. – Суворим голосом заговорив Авраал.

– А чого тут пояснювати? – Запинаючись, відповідав Серафім. – Ти захотів, щоб я одружився і очолив Братство. А ось вона... – Він махнув в бік рукою, показуючи в напрямі, де жила Надіша, – ... закохалася в Агіаса.

– Припини. – Закричав старий.

Серафім спробував прийти до тями, після крику батька, але йому це насилу вдалося:

– Скажи, чим я можу допомогти Братству?

Авраал був сильно розсерджений і розчарований поведінкою свого сина. В найвідповідальніший день його життя він може зробити необдумані вчинки, за які відповідатиме не лише він, але і все Братство.

– Краще, що ти можеш зробити – це не втручатися.

На цьому розмова була закінчена. Серафім залишився здивлятися в гладь озера, Авраал пішов. Хлопець думав про Надішу. Він з великою повагою до неї відносився і давав можливість розпоряджатися своїм власним життям. З якоїсь

причини вона вибрала його, але Серафім відчував, що це не був вибір серця. Своє серце вона віддала Агіасу. Усвідомлення цього заподіювало біль.

– Серафім! – Окликнув його чернець.

Хлопець повернув голову і побачив поряд з ним Агіаса. Він чув їх розмову з Авраалом.

– Твій батько дуже мудрий і дуже тебе любить. – Агіас говорив спокійно, вперше між ними не було вогню ненависті, як завжди. – Він сьогодні мені сказав, що нам не доля бути з Надішею.

Серафім здивувався, але промовчав. Весь його хміль вивітрився, і він ясніше починав розуміти слова ченця.

– Він сказав, що любити можна кого завгодно. Але, якщо ти готовий любити, то потрібно діяти. Якщо ти не дієш, то ти і не любиш.

Агіас подивився на Серафіма, як на молодшого брата. Щось в ньому змінилося. Було видно, що він боїться, боїться ставати дорослим. Поза сумнівом, він її любить, але йому страшно любити. Агіас посміхнувся:

– Мені теж страшно любити. Тому і не доля. Як сказав Авраал: "Любов – це вибір", я цей вибір не зробив. А вона зробила, вона вибрала тебе.

– "Вона вибрала мене". – Звучало в його голові немов луна.

– Ти будеш добрим Главою Братства. – Говорив Агіас. – Надіша стане дружиною справжнього спадкоємця. Авраал

вже не може захищати Братство, як раніше.

Настала тиша. Агіас дивився далеко в озеро. Денне сонце відбивалося в ньому. Легкий вітер колисав дерева. Чернець глибоко грудьми вдихнув повітря, воно був свіже і приємне. На воді з'явилися маленькі хвилі. Можливо вітер, а можливо риба. Агіас подивився вдалину, по воді хтось плив. Серафім теж це побачив. Кілька плотів рухалося до далекого берега. Агіас віддав наказ своїм воїнам готуватися до оборони.

Це був Міланос і його люди, вони пливли, щоб привітати Серафіма з весіллям. Човни були завантажені подарунками і коштовностями. Братство вже було не таким великим секретом, як раніше, і новина про весілля спадкоємця швидко поширилася. Як тільки індуc спустився на берег, раби побігли до дерев прив'язувати канати.

Вони висадилися далеко від того місця, де стояли ченці, і Агіас намагався порахувати скільки людей було з індуcом.

– Серафім! – Звернувся до нього Агіас. – Це напад! І зараз відмінний шанс довести твоєму батьку, що ти не підведеш його. Довести, що ти можеш захистити Братство.

– Здається, я знаю, що робити. – Сказав Серафім і побіг.

Він схопив коня, водночас заскочив на нього і помчав до Міланоса. Коли повз ченця пронісся кінь з Серафімом у сідлі, Агіас почув крик Авраала. – Зупини його!

Агіас віддав наказ атакувати ворога і побіг слідом за Серафімом.

– Біжіть на допомогу, врятувати спадкоємця за будь-яку

ціну! – Кричав Агіас, і біг слідом щосили, злегка посміхаючись, від того, як йому вдалося спровокувати Серафіма. Двадцять ченців зі зброєю в руках мчали вздовж води, залишаючи глибокі сліди на піску. Стражники Міланоса наблизилися до нього дуже близько і підняли щити над головою, захищаючи свого господаря. В цей момент з іншого берега, вилетіло кілька тисяч стріл. Величезна хмара обрушилася на ченців. Міланос був готовий до сутички із ченцями і підготував оборону.

На іншому березі, в засідці, знаходилося більше ста лучників, а з ним були десятки самих кращих воїнів. Стріли вражали ченців, і ті валилися на землю, спливаючи кров'ю.

Серафім встиг зіскочити з коня, але був вже поранений. Стріла пробила йому шию. Спідкоємець прикривав рану руками, з якої текла кров. Він швидше за всіх дістався до ворога, але вже був не в змозі битися. Це була прихована і добре замаскована подарунками, атака на Братство. Індус підняв його амулет і посміхнувся. Він дивився на обидва береги. Спочатку в очі Агіаса, що біжить, який не встиг зупинити Серафіма, а потім в очі Авраала який здалека, спостерігав за всім. Чернець підбіг до тіла Серафіма і здивувався. Вмираючий хлопець вимовив останні слова:

– Я чернець. – І помер.

Агіас провів рукою – закрив очі Серафіма. Він бажав його смерті і його бажання здійснилося. Ченці зуміли відбити напад індусів, ті швидко відступили. Найбільшою втратою ста-

ла смерть спадкоємця, сина Глави Братства.

Батько Авраал не виходив з будинку вже кілька днів. Він прийняв звістку про загибель єдиного сина стійко. Жоден м'яз не здригнувся на обличчі старого. Тільки риси, здається, загострилися і зморшки зробилися, неначе глибші. Але, жоден чернець у Братстві не побачив його слабкості. З того дня, як поховав сина, він майже не піднімався. Про це знали всі, але вголос не говорив ніхто.

Прийдешня до самого порогу війна з Міланосом, тим більше його атака берега Агарії, вимагала дій у відповідь. Ніхто не квапив Авраала, але всі розуміли: йому залишилося трохи. А все, що він робив для Братства впродовж свого життя, зараз загрозувало розвалитися. Тепер, коли Глава Братства повільно, але вірно готувався відправитися до прабаб'яків, на його рішення можна було не зважати, але, на жаль, їх не було, а доки він живий, ніхто ніяких дій не робив.

Авраал зазвичай засинав тільки під ранок. Вночі він замикав двері зсередини і розслаблявся. Світло в кімнаті залишалося затемненим, але не погашеним. Поступово чернець втрачав відчуття тіла, перед його внутрішнім поглядом відкривалися картини темних ієрархій Підземного Світу. Зовнішній вигляд його різко мінявся: очі неймовірно розширювалися, матовий рум'янець виступав на щоках, зморшки зникали, обличчя невпізнанно молоділо. Дихання при цьому було рівним і дуже глибоким.

Агіас прийшов до Авраала. Він був одним з перших відвідувачів старого за останні кілька днів.

– Все Братство тужить про вашу втрату. – Пройшовши в глибину темної кімнати, заговорив Агіас.

– Так. – Відповів Авраал. Старий сидів за своїм столом, закладеним різними пергаментами, рукописами і книгами.

– Доки ви є Главою Братства, Нісан Авраал – Братство потребує вас.

– Розумію. – прозвучав слабкий і тихий голос.

– Можливо, щось і рухнуло, але життя триває. Братство живе. Ми живі. Нам потрібен Глава при повному розумі і тверезій пам'яті.

Потрібно було діяти, і тепер він знав як. Він згадав навчання Ханоя: "У всякого клинка – два леза, у всякої монети – дві сторони і лише чесна сокира рубає одним краєм. Темні можуть творити добро, світлі можуть творити зло. Не шукай праведників і грішників по іменах, шукай по діяннях".

– Завтра ввечері я збираю раду, і ми вирішимо, що буде далі.

Агіас зібрався піти, як старий додав ще дещо.

– Значить, ти хочеш очолити Братство?

В ченця не знайшлося слів, про таке він і не думав, Агіас застиг, як статуя посеред кімнати.

– Очолити Братство, одружитися з Надішею, що скажеш?

– Мені треба час, щоб дати відповідь. – Заговорив черне-

ць. – Можливо, Дітар повернеться з новинами і тоді...

– Час... мені не хватає його, – перервав Авраал, – але чекати ми не будемо. Завтра рада.

Агіас вклонився і знову відправився до виходу.

Відразу після ченця в старого був інший відвідувач. Хоч Авраал і не виходив з кімнати, але справи Братства він все одно почав вирішувати. Він передавав вказівки через ченців. Смикав за потрібні ниточки і отримував необхідні відомості. Двоє чоловіків вели ділову бесіду все в тій же кімнаті.

– Суть проста. – Батько Авраал вчепився в підлокітнички крісла. – Для підготовки головного удару, Братству потрібний час і відповіді на деякі питання. Це означає, що ми повинні тримати під контролем навіть ту землю, на якій розташовувалися цигани. Колишній табір Барона Міхі, у тому числі. Здогадуєшся, хто нам заважає?

– Індуси: Андрогін і Міланос. – Кивнув Адвар і облизав пересохлі губи, з жалем подумав, що ковток вина зараз виявився б не зайвим.

– Братство вважає за можливе запропонувати вам... – Авраал виразно вигнув брову. – Запропонувати вам деякі умови співпраці.

Обличчя мисливця на драконів, як і раніше було кам'яним. Він не зовсім розумів, до чого хилить старий.

– Ви вмієте здивувати. – Швидко уточнив Адвар. – А яка буде оплата?

– Золото циганів. – Розсміявся Авраал.

– Як щодо додаткових умов? – З тією ж холоднокрівністю продовжував Адвар.

– Я вас слухаю!

Адвар піднявся зі стільця і почав ходити по кабінету – десять кроків до стіни і назад. Думки в його голові кружляли. В житті кожного мисливця рано чи пізно настане момент, коли доля підсовує велику здобич. На мить він уявив, як його караван, навантажений золотом, повертається додому.

– Пастка? Та і біс з нею! Один раз живемо. Під цю справу можна зібрати всіх своїх людей. Заробити цілий стан. – Адвар обірвав течію своїх думок, рішуче труснув кучерями і почав загинати пальці.

– Перше – в індусів міцні щити. Мені потрібні стріли і списи.

– Ви їх отримаєте. – З легкістю погоджувався Авраал.

– Друге – кілька возів з їжею, я не хочу шукати їжу в джунглях.

– Скільки завгодно.

– Третє – коней.

Старий все так само кивав на знак згоди.

– Я б хотів, щоб у договір був внесений ще один пункт.

– Складіть список. Четверта умова буде?

Різно зупинившись, Адвар зробив крок до столу, сперся обома руками на край, нахилився, дивлячись прямо в очі Авраала, і окремо вимовив:

– Четверте – Ваш перстень.

– Візьміть. – Пробурмотів батько Авраал і, знявши з пальця кільце, шпурнув його на стіл. – Все за списком вам дадуть. Я забезпечу вас всім необхідним, і пам'ятаєте, – голос Авраала зміцнів, – всі наші домовленості ви зобов'язані зберігати в таємниці. Інакше...

– Можете не пояснювати. – Вчасно зупинив його мисливець. – Я ще не з'їхав з глузду, щоб нажити собі ворога в обличчі Братства.

Адвар випрямився, двома пальцями взяв перстень та помилувався його красою. В темній кімнаті складно було розгледіти всі деталі. Він засунув його в кишеню на грудях і поплескав по ньому.

– Адвар, вас проводять. Всього доброго та удачі!

Ледве двері за мисливцем закрилися, як в протилежному кутку, з темряви зробив крок Агіас. Його суворе і владне обличчя було напружено.

– Ти все чув, Агіас? – Тихо запитав Авраал.

– Кожне слово. Він клінував. – Стримано сказав кантрі чернець.

– Це було не важко. – Досить, усміхнувся Авраал. – Я досі можу керувати людьми.

– Мене турбує один момент.

– Дітар?

Агіас кивнув.

– Я теж його чекаю.

– Дозорці приносять тривожні звістки. Індуси заворушилися. Якщо вони почнуть прорив до того, як...? – Чернець був стривожений.

– Агіас, у мене сьогодні напрочуд гарний настрій. – Несподівано посміхнувся Авраал. – А коли в мене гарний настрій, мені на думку спадають чудові ідеї.

– А, якщо в мисливців вийде дістатися до золота циганів?

– Зараз вони знаходитимуться між нами і ними, а коли прийде час, ми зробимо індусам подарунок. Несподіваний сюрприз у вигляді одного самовпевненого мисливця на драконів і трьох сотень шибеників на додаток. Думаю, Міланос буде щасливий, дізнатися, хто забрав з-під його носа золото. – І відкинувшись назад, Авраал досить розсміявся. Агіас теж посміхнувся.

– Це і в правду відмінна думка. – Погодився чернець зі старим. – А, якщо за зло платити добром?

– Плати за зло по справедливості, а за добро плати добром.

Глава 50

"Страх втрати іноді більше за її цінність".

Заповідь П'ятдесята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар і брати – близнюки Орхан і Осман, залишилися недалеко від тих місць, де стояла армія Ашоки, яка зараз попрямовувала додому. Вперше, за довгий час вони були посправжньому вільні. Ніяких більше стражників, ніяких режимів і ніяких стін. Вони ночували просто неба і живилися скромно. Дітару потрібен був час відновитися. Переважно, його можна було спостерігати сидячим на траві з схрещеними ногами, складеними в замок руками і закритими очима. Він роздумував про різні речі, пов'язані з його життям, і про життя в цілому:

– Одна війна залишилася за спиною, а скільки їх попереду?

– Ми знаємо, що попереду битва буде довгою. Але завжди пам'ятаємо, що, незалежно від того, які перешкоди нас зустрічатимуть, ніщо не зможе стати на шляху Братства. Брати тренувалися володінню зброєю. Два ченці посеред великого поля розмахували мечами. Орхан завжди отримував ногою в живіт, тому що не міг засвоїти один прийом. Його брат

сміявся.

– Що з тобою? Ти хоч пам'ятаєш, як меч тримати? – Підбурював Осман.

– Довгий твій язик тебе в могилу зведе, братик!

Вони обоє сміялися. День був дуже теплим і сонячним, відчуття легкості і простору їм дуже подобалося. Босі ступні торкалися ніжної трави, яка покірливо схилялася. Крок за кроком брати рухалися, то атакуючи, то відбиваючи удари. М'язи напружувалися, по венах пульсувала кров, серце билося сильно і впевнено, а легені жадібно вдихали кожен ковток повітря. Все це надавало особливого настрою.

– Ну, ще раз! – Осман атакував брата.

Легкими, короткими кроками він наближався до свого, опустивши меч нижче грудей. Орхан вирішив атакувати, стиснувши рукоять, він понісся назустріч. Мечі зіткнулися, кінець клинка Османа прагнув прямо до серця, але Орхан відбив удар і з правого боку завдав нового братові. Той був спокійний і впевнений в своїх рухах. Бачачи відстань, на якій знаходився його супротивник, він встиг передбачити, як близько пройде меч. Один крок назад, прогин спини і удар Орхана промайнув мимо.

– Очі потрібні не лише, щоб дівчаток роздивлятися, Орхан. – Сміявся його брат. – Дивися, де ти і де я, рухайся, не стій стовпом.

– Вже краще дивитися на дівчат, чим на твою пику. Ти сам стеж у обидва ока, а то залишишся з діркою в животі.

Він накинувся на Османа, заніс меч над головою. Клинок заблищав на сонці, і лезо зверху опускалося на голову Орхана. Стрибок назустріч Османові, і той впав на землю, відлетівши на метр або два. Потужний удар ногою в живіт втихомирив запал ледачого братика. Він це робив не зі зла, він любив брата і хотів йому допомогти стати сильніше. Підійшовши, він протягнув руку.

– Відпочив? Вставай, ще не вечір, встигнеш ще поніжитися на травичці!

Осман не ображався, він з посмішкою взяв руку і звівся на ноги.

– Так, це було спритно. Вважай, що тобі повезло!

Вони обоє вибухнули сміхом.

Орхан дуже любив ходити в таверну і витратити їх заощадження, а Осман постійно шукав спосіб заробити більше, оскільки мав великі плани на майбутнє. Осман хотів відкрити свою школу бойового мистецтва, але Орхан не розділяв цих інтересів. Йому було цікавіше витратити купу золота в тавернах, гуляти з панночками і вплутуватися в бійки. Алкоголь і бої на мечах несумісні, можливо, тому він був хороший в першому і поганий в другому.

Недалеко від того місця, де вони влаштували собі стоянку, було маленьке селище, яке сформовано переважно торговцями, що проїжджають мимо. Там часто щось купували або продавали, а потім залишалися на ночівлю. Невелике містечко будувалося навколо торгової площі, на яку приїжджали

люди за товаром. Пагорби оточували місцевість і оберігали поселення від недругів або розбійників. Натомість, варвари вміло нападали на торговців, які слідували шляхом через це селище.

Ченці теж приходили сюди. Осман роздивлявся торгові прилавки зі зброєю, насолоджуючись майстерністю викованих клинків.

– Гарний меч – це половина перемоги. – Часто говорив він. Ходячи з ряду в ряд, від одного торговця до іншого, і з кожним заводив бесіду.

– З якої сталі ця зброя? – Запитував Осман. – Скільки хочете за цей?

Торговці відповідали на всі його питання, але він так нічого і не купував. Грошей на це в нього не було. Орхан же проводив час в місцевих закладах і спілкувався з людьми про життя і пригоди.

– Він був дуже здоровим, як два мої зрости. Мчавши на мене своїм лобом, він хотів мене докінчити. Але я був на чеку, і встиг схопити його за бивень і завалити на бік. – Розповідав Орхан. – Цей слон пошкодував, що зв'язався зі мною.

Хтось вірив йому, а хтось ні, але його історії приковували увагу багатьох, і це було єдиною розвагою для них у ті дні. Поки брати байдикували, Дітар шукав особливі трави, і робив з них відвар. Дивно, але буквально два-три дні і результат був відчутним. Трави прискорюють процес відновлення. Запах у цього відвару був жахливим, і брати часто скаржи-

лися на це, але бачачи, що Дітар нестримно набуває колишньої форми, втихомирили своє невдоволення.

Одного дня на торговій площі сталася суперечка. Торговець намагався відправити свій караван на захід, але його люди відмовлялися їхати у дорогу. Вони казали йому про розбійників, які зробили частішими свої напади.

– Розбійники були завжди, і ви завжди ходили цим шляхом. – Умовляв їх торговець.

– То було тоді, а тепер усе інакше. Кажуть, що їх стало більше, і тепер вони грабують частіше.

– А може, ви просто хочете більше грошей. Я вам мало сплачую?

– Якщо в тебе є зайві гроші, найми людей для охорони, і нехай йдуть з нами.

Торговець замислився над цим. Втратити людей і товар було просто немислимо, але, щоб протистояти натовпу розбійників, потрібна була охорона. Золота, щоб найняти двадцять чоловік у нього не було, але де знайти двох – трьох чоловік, які будуть як армія?

– Добре. – Погодився він зі своїми людьми. – Якщо ви такі боягузи, я найму людей для вашого захисту.

– От як знайдеш, тоді і клич. – Вони пішли і залишили торговця в роздумах.

Торговця звали – Дан, і він заробляв на життя тим, що скуповував різний товар, в основному тканини і посуд, і від-

правляв в сусідню провінцію, щоб продати. Дан міг довгий час нічого не купувати і нічого не продавати, кажучи, що ще не час. Терпіння і холонокровність дозволяли йому чекати вигідного моменту, і купувати товар за такою низькою ціною, що, продавши його, він тут же ставав багатим. Гроші до нього приходили легко, і він також легко з ними розлучався.

Витрачати їх у цьому невеликому поселенні було особливо нудно і він, як і багато хто, витрачав їх у тавернах на випивку і жінок. В одному такому місці він почув історію про ченців, які не мали рівних у бою, і якраз влаштувалися в цих краях. Недовго думаючи він почав розшукувати їх. Дан сказав, що хоче найняти їх на роботу, і попросив кожного знайомого передати це загадковим воїнам. Наступного дня вже в кожному кутку гуділа новина про те, що Дан, хоче дати роботу ченцям, і шукає їх.

Коли Дітар знову прийшов на ринок за травами, ця новина не змогла пройти повз його вуха. Старий торговець лікарськими травами відразу йому все розповів.

– Синоку. – Звертався до Дітара старий. – Ти ніби заробіток шукав?

– Так, і досі шукаю. – Відповів чернець.

– Ти його шукав, а він сам тебе знайшов. – Засміявся чоловік.

– У вас є для мене якась справа?

– В мене немає, але один господар шукав тебе. Ім'я його Дан, він багатий торговець. Ти зможеш зайти в таверну і пе-

редати, що ти той, кого він шукає.

– Цікаво. Яку роботу він може мені запропонувати?

– Я всього не знаю. Знаю тільки те, що йому потрібна охорона для каравану.

– На роль вартового я цілком підійду. Спасибі, батько.

Дітар подякував старому і пішов в те місце, куди порадив йому продавець трав. Ця таверна була близько, і її було легко знайти. Зайшовши в середину, він запитав місцевого:

– Мені потрібна людина на ім'я Дан, він мене шукає.

Він нічого не відповів, лише через плече Дітара гучним свистом кликнув когось. Чоловік середнього віку, що сидів за столом, встав і попрямував до ченця. Це і був Дан. Він був не високий, з опуклим животом і довгими вусами. Довгий халат його волочився по підлозі. Підійшовши до Дітара, він заговорив першим.

– Вітаю тебе. Я шукаю воїнів, які могли б супроводжувати мій караван. За це я сплачую хороші гроші.

– Гроші може і хороші, але в якій кількості ти платиш? – Запитав Дітар.

Чоловік дістав з кишені мішок, набитий монетами, і сказав:

– Я готовий віддати половину цього мішка.

Це була хороша сума, але Дітар щось запідозрив:

– Плата гідна. – Сказав чернець. – Але чи гідна робота? Якщо твоєму каравану потрібний захист, то хотілося б дізна-

тися від кого захищатися.

– Нічого особливого. Мої люди злякалися зграю розбійників і тому мені потрібен хтось вправний для їх спокою.

– Згря розбійників не велика біда.

Торговець злегка посміхнувся. Угода вийшла дуже вигідною. Такі воїни і за такою ціною. Вони впораються з будь-якими розбійниками і впевненість в тому, що товар буде в безпеці гарантована. Розповівши це, чернець міг попросити більш високу плату, але не зробив цього. Дітар розумів, що справа не зовсім чиста, але це був єдиний варіант заробітку, щоб потім покинути це місце і попрямувати у бік Монастиря.

– Добре. – Сказав чернець. – Я згоден. Нас буде троє. Як закінчимо – залишиш нам коней.

Дан зробив схвальний кивок головою.

– Коли ти збираєшся відправляти свій караван?

– Раз ти згоден, то не бачу сенсу зволікати. Я сьогодні ж накажу людям все вантажити, і завтра вирушайте.

– Тоді чекай нас завтра на світанку.

Їх розмова закінчилася і обоє відправилися готуватися до походу. Дітар думав, чи вистачить йому сил, щоб битися з розбійниками, оскільки рани ще нагадували про себе. Але він був вартовим Білокам'яного селища, і роль захисника йому була близька. Ще з вечора, він зібрав свої речі і наточив свій меч. Цієї ночі він спав мало, за пару годин до світанку він вже був на ногах і будив близнюків.

– Збирайтеся Орхан і Осман. – Штовхнув він ногою в бік, тіло. – Ми йдемо через дві години.

Брати розплющили очі і потягнулися.

– На нас хтось знову напав? – Запитав сонним голосом Осман.

– Не зовсім. Нам запропонували дуже вигідну роботу. Ми повертаємося додому.

Брати зраділи, почувши таку новину.

– Слова "вигідна робота" мені подобаються, а ось "додому", не дуже. – Як завжди відбувся жартами Орхан.

Осман оцінив жарт брата гучним сміхом.

– Чи не цього ми чекали? – Запитав він.

В такому піднесеному і веселому настрої вони збирали свої речі та їжу, що залишилася. Дітар використав останню порцію своєї мазі, і втер її в те місце, де нещодавно була зяюча рана. За п'ять днів все затягнулося. Він був впевнений, що зможе битися, і чекав з нетерпінням можливості це перевірити.

Місяць сховався за небосхилом і поступився ранішньому сьйву сонця. Потік світла розтікся по земній гладі, заглядаючи в кожен куточок. Звіри і птахи прокидалися, тиша ночі змінилася на звуки ранішньої природи. На торговій площі було вже шумно. Індуси бігали з мішками, верблюди гидливо спостерігали за тим, як на них нагромаджували важку поклажу. Дан керував процесом.

– Обережно з цим. Це крихкий товар! – Кричав він. – Це

ти не туди поніс, поклади його тут.

Ченці прибули вчасно і чекали відправлення. Через кілька хвилин всі були зібрані і люди повистрибували на своїх коней та верблюдів. Дан віддав останні вказівки, і караван вирушив у свою дорогу на схід. Він підійшов до своєї людини, яка, очевидно, була його правою рукою і передав йому мішок з монетами, та щось шепнув на вухо. Той кивнув головою і сховав мішок до кишені. Десять верблюдів, навантажених різними товарами, помічники купця і троє ченців, все це повинно було прибути в Уджайн через чотири дні. Якщо, звичайно, на шляху їм не зустрінуться розбійники.

Покинувши місто і його околиці, група рухалася на схід повільним, але впевненим кроком. Ченці їхали верхи на своїх конях. Орхан опускав ніс і іноді засинав. Він трохи не падав з сідла, зісковзуючи вниз. Коли це відбувалося, він різко прокидався і хапався руками за поводи, що допомагало йому втриматися на коні. Його брат просто дивився на всі боки і вивчав місцевість. Вздовж дороги росла висока трава, серед якої зрідка виднілися дикі квіти. Високі дерева, сукупність яких утворювала ліс, в ньому мешкали різні тварини. Безхмарне блакитне небо, що покривало землю, тягнулося над головою. Іноді можна було помітити антилоп, що пасуться вдалині і мавп, що скачуть з гілки на гілку. Дітар їхав поряд з торговцями і слухав їх розмову.

– Нарешті знайшлася робота, за яку добре заплатять. Ці розбійники – велика проблема. – Говорив один з них.

– Дуже сподіваюся, ми їх не зустрінемо, а якщо і зустрінемо, то у нас є охоронці. – Посміхнувся інший.

– Так, вони забезпечать охорону нам і нашому товару. Адже ці магічні штучки дуже важливі.

Дітар все слухав бесіду і краще розумів, що відбувається.

– Не такий вже і простий цей Дан, не лише тканинами торгує. – Думав чернець. – Магічні предмети – цікавий товар, але не простий. І розбійники мабуть не така і дрібниця, якщо про них так часто кажуть.

Розмова тривала:

– Ми зможемо добре заробити на продажі цих магічних брязкалець Гільдії торговців.

– Так, і найкраще в цьому те, що не треба ділити прибуток з цим Даном. Його товар нам грошей не приносить, а про наш товар йому знати не обов'язково.

– І ми за раз зробимо дві справи. Відвозимо добро цього скнари, і разом продаємо свій товар.

– Хмм. – Замислився Дітар. – Так торговець і не в курсі того, чим займаються його люди за його спиною. Як би нам не потрапити у великі неприємності через цей товар.

Перші три дні пройшли на диво тихо і нудно, караван рухався неспішаючи, двічі на день, влаштовуючи зупинки, щоб поїсти самим, і нагодувати та напоїти худобу. Ночували хто як. В кого були намети, ті ховалися в них від нічного вітру, ті, в кого було тільки ковдри, лягали біля багаття

і засинали під зірками. Ченці спали по черзі, хтось завжди повинен був охороняти табір. Свою роботу вони виконували відмінно, їх зброя завжди була при них, а очі пильнували. На третю ніч була черга Османа.

Поки його брат спав міцним сном, він ходив поблизу, дивлячись на нічне небо.

– Ми повертаємося в Монастир. Завтра ввечері ми вже будемо на місці, і все пройшло легко. – Думав він. – Хотілося б, звичайно пригод, але і спокійна робота теж добре.

Він дістав свій меч і почав відпрацьовувати різні прийоми. Він був чудовим бійцем, і азарт битви його сильно надихав. Дітар не спав. Він був впевнений, що ця подорож не пройде гладко. Те, що розбійники ще не напали, означало тільки одне, що вони вже зовсім швидко зроблять це.

З одного боку він хотів запобігти нападу, а з іншого прискорити його. З такими думками його свідомість відійшла до сну і прокинулася лише з першими променями світла, що били в очі.

Наступний день почався як завжди. Ченці розбудили всіх дуже рано, і торговці стали збирати свої пожитки і пакувати свої хустки та ковдри в мішки. Був влаштований невеликий сніданок і відразу після цього шлях був продовжений. Залишалося лише півдня шляху, може трохи більше.

Загін верблюдів і наїзників слідував по своїй стежці до місця призначення. Помічники Дана, вже потирали долоні від передчуття прибутку. Караван просувався по лісовій міс-

цевості, і ченці були на чеку, оскільки такі дерева могли служити відмінним прикриттям для розбійників. Але на подив крім мавп, їм ніхто не попадався на очі. Ліс закінчувався і стежка, яка виводила із гущавини, йшла до кам'яної скелі. Великі валуни розкинулися серед поля, високі та порослі мохом. Дорога вела крізь цю кам'янисту фортецю.

Дорога була вузька, метра три завширшки, але з часом вона стала просторіша і привела їх на велику кам'яну галявину. Не встигли вони вийти на неї, як перед ними з'явився озброєний натовп. І товар, і купці, і ченці потрапили в засідку. Загін розбійників взяв у кільце весь караван.

– Ти знаєш що робити?

– Краще вам не висовуватися, зараз час моєї роботи. – Відповів Дітар.

Перед ченцем і його двома друзями стояли двадцять чоловік, і ватажок почав розмову:

– Віддавайте все, що у вас є, або помрете.

– А що, якщо в нас нічого для вас немає? – Запитав їх Осман.

– Якщо у вас немає нічого, то ми заберемо ваші життя.

Торговці були сильно злякані. Вони тільки дивилися, то на ченців, то на грабіжників.

– Ти можеш підійти і взяти моє життя, але я не впевнений в тому, що в тебе вийде.

В розбійників закінчувалося терпіння. Залишати в живих вони все одно нікого не планували.

– Та хто ви такі? – Крикнув ватажок банди, розуміючи, що зараз все йде не по його плану. – Вам жити набридло?

Відповіддю йому був постріл з лука прямо в око. Він впав намертво. Орхан навіть не дав йому договорити. Він дуже добре володів луком, навіть краще за свого брата і бойового друга Дітара. Орхан, ще в Тигровому селищі почав проявляти чудеса володіння луком, а ось у рукопашному бою рівних не було його братові Осману. Бандити не стали чекати і кинулися на караван. Але стріли досягали їх швидше. Не встигли озирнутися, як їх число скоротилося до тринадцяти. Дітар різав бандитів.

Дивлячись на те, як він рухався, складно було сказати, що зовсім нещодавно він лежав з раною в грудях. Розбійників ставало все менше і менше. Двоє, все ж дісталися до своєї мети. Один з помічників Дана, вже лежав на землі і був придавлений величезним бандитом. Він кричав, і з його рота слина стікала на обличчя бідного хлопця. З того ж рота потекла кров. Торговець виявився не так простий, і, витягнувши з чобота свій ніж, встромив його в легеню нападаючому.

Розбійники не намагалися забрати товар Дана, вони мітили до мішків торговців, в яких були магічні предмети. Бандити знали, хто і що перевозить. Все виглядало дуже дивно і вказувало на те, що хтось їх проінформував.

Головорізів залишилося п'ять, вони намагалися втекти, але закінчити бій з ченцями можна було тільки в двох випадках: вбити або померти. Розбійник встиг крикнути фразу

одному з торговців, яка дуже притягнула увагу Дітара :

– Ми так не домовлялися.

Це був один з помічників Дана. Він був з ними весь цей час і здавався тихим і сором'язливим хлопцем. Йому було років двадцять, не більше, всі йому довіряли. Торговець тікав у метушні, разом з мішками.

– Ось так поворот. – Подумав чернець.

Брати добили останнього бандита, і всі зітхнули з полегшенням. Дітар повідомив про те, що дізнався, головному торговцеві.

– Твій друг пішов разом з двома мішками. – Сказав чернець, і витек долонею піт із лоба.

– Ви повинні повернути наш товар, ви були найняті охороняти його, а зараз він вкрадений. – Він почав лаятися. – Повернути! Чуєш мене!

– Що було в мішках? – Наполегливо перепитав Дітар.

– Нічого. Тебе це не стосується!

– Якщо ви хочете його повернути, то скажіть, що пропало. – Продовжував Дітар.

Торговцеві не подобався такий результат подій, але нічого поробити він не міг, тому мовчки схиливши голову, заліз на свого верблюда. Трупі розбійників залишилися на дорозі.

– Нехай ті, хто їхатимуть за нами, бачать, що банди більше немає. – Думали ченці.

Караван знову вирушив у дорогу, і до ночі вони вже були в Уджайні.

Дітар підійшов до невдоволеного торговця.

– Караван ваш дійшов до місця. Всі цілі. Пора б вже і розплатитися з нами.

– Не зовсім. – Відповідав він. – Однієї нашої людини немає. Він пропав, а договір був, що ви захищатимете всіх.

– Той хлопець, пішов сам, і я не впевнений, що він "твоя" людина.

Торговець ще більше дратувався. Сперечатися з ченцями було марно, а погрожувати їм було безумством. Він дістав з кишені мішок з монетами і, засунувши руку в нього, витягнув жменю.

– Будь по-твоєму. – Протягнув монети торговець. – Ось твоя платня.

Дітар бачив, що його намагаються обдурити. В руці було далеко не половина монет, і така зухвала брехня йому дуже не сподобалася.

– Ви не знаєте коли треба зупинитися. Якщо ви не граєте за правилами, то і я не буду. З глека можна налити тільки те, що в ньому є, не чекайте від людей прояву тих якостей, яких в них немає.

Він схопив торговця за край сорочки, і наблизився на стільки, що відчув його тремтіння:

– Що було в тих мішках?

Він поклав монети назад в мішечок до іншого золота, і все своє багатство протягнув Дітару. Такою була його відповідь.

Орхан вихопив весь мішок з монетами, який торговець тримав у лівій руці і сказав :

– Досить на сьогодні.

– Це надто багато за трьох найманців, за ці гроші можна найняти половину армії. – Пробубнів собі під ніс торгаш, відходячи у бік.

– Ти платиш нам не за те, скільки було нас, а за те скількох ми вбили.

Осман закінчив їх діалог:

– Коней я вже взяв.

– Угода закінчена. Нам треба повертатися в Монастир. – Дітар розгорнувся і разом з близнюками поскакав у інший бік.

Вони вирушили на базар, щоб оновити зброю, залишивши невдоволених торгівців позаду.

Глава 51

*"Життя ченця безцінне". Заповідь П'ятдесят перша.
Кодекс Братства тибетських ченців.*

Після події, Орхан дуже злився на себе, що не слухав брата, коли той повчав, що замість того, щоб бродити по тавернах, краще б практикувався з мечем. В бою з розбійниками він впорався лише з небагатьма, а інші були вбиті Османом та Дітаром. Стрільба з лука давалася йому легко, але в ближньому бою вона даремна. Після довгого шляху вони прибули в Уджайн, який був древнім містом, розташованим на берегах священної річки Шипра. Воно був процвітаючим торговим містом, що торгувало з Єгиптом і Месопотамією.

Це було напрочуд гарне місце. Різні храми і вівтарі, красиві будівлі і квіткові сади. Вулиці були викладені каменем і прикрашені прапорами та гірляндами. В центрі часто проходили різні свята і веселощі. Те, що сюди привозили свій товар з всіх куточків Індії, було не в дивину, торгові площі займали величезну частину міста. Тут можна було купити практично все, від столових приладів, до слона.

Ченці придбали все необхідне в дорогу. Хліб і овочі, в'ялене м'ясо і кілька пляшок з вином, та вирушили в путь. Сонце, що опускалося, спонукало їх шукати місце для ночівлі.

Вони йшли по стежці, що вела в село, як раптом почули удари мечів. Орхан не міг залишатися осторонь і вмовив Дітара подивитися, що там відбувається. Йшов поєдинок між охоронцями і жінкою в чорному. Вона анітрохи не поступалася п'ятьом в швидкості. Стражники були швидкі та молоді, вона ж навпаки була старша, але це не заважало їй битися з ними на рівних.

Жінка вірила в свою богиню – Чорну Вдову, яка надавала їй сили для битв. Виглядала вона відповідно – на ній була виблискуюча броня чорного кольору, меч був з того ж металу, що і броня. Чорна, як ніч, вона безстрашно атакувала молодих воїнів і ті поступалися.

– Підфарбувала вугіллям. – Подумав Дітар, і це йому сподобалося.

Він її впізнав – Наргіза, це була дружина Ірсяя. Ченці попрямували в найближчу таверну, щоб перекусити і гарненько виспатися.

– Тобі куди, вояко? – Окликнув його один із стражників.

Він гмикнув. "Воякою" його не називали вже давненько. Стражником був кволий хлопчина, на якому ледве трималися обладунки. Другий – широкий кремезий бородань, мирно спав, влаштувавшись на дерев'яній лаві.

– Ми до вас ненадовго. – Сказав чернець. – Де можна поблизу знайти нічліг?

Хлопчина примружився і почухав потилицю:

– Найкращий – в іншій стороні міста, на околиці. – Сказав він, махнувши рукою в невизначену сторону.

– А найближчий? – Уточнив Дітар.

– Так, то він і є.

– Що ж, у вас одна таверна на все місто?

– Зате яка! – Хлопець показав рукою жест, що підтверджує першокласність закладу. Дітару залишалось лише сподіватися, що в цьому містечку вони надовго не залишаться.

Ченці пішли в той бік, куди вказав їм шуплий хлопець. Таверна і дійсно виявилася непоганою – будова в три поверхи вселяла впевненість, що ночівля тут буде гарною. Штовхнувши двері, над якими розгойдувалася яскрава вивіска, заклад називався "Скриня", Дітар зробив крок. Дерев'яні масивні столи і лавки стояли хаотично, швидше за все, тому що відвідувачі самі без зусиль їх пересували для своїх зручностей. Стеля була невисокою, можна було з легкістю дістати до неї рукою, а ті, чий зріст був більше звичайного, чесали об нього свої маківки.

На першому поверсі були два невеликі вікна.

Коли ченці зайшли в середину, був вільний тільки один стіл. Орхан був задоволений таким місцем, він відчув себе тут у своїй тарілці. Його увагу сильно притягнув гральний стіл, за яким люди кидали кості. Особливого заробітку в цьому селі не було, проте через нього часто проходили подорожні і торговці з грошима, які з радістю залишали їх у цій та-

верні.

Дітар підійшов до хазяїна закладу.

– Кімната, є у вас вільна? – Поцікавився він.

– А як же! Все до ваших послуг, господарю. У нас найбільша корчма по всій окрузі, кімнатка і для вас знайдеться! – Заметушився він.

Мигцем глянувши на Дітара, шинкар поплескав себе по шкіряному фартуху, накинутому поверх брудно-білої сорочки.

– Ціни у нас не кусаються. П'ять срібних монет за добу. – Прицмокнувши губами, сказав він.

Дітар напружився.

– За п'ять монет у тебе мають бути царські хорони, але я впевнений, що це не так. Я вже досить втомився, і не хочу грати в ігри. – Сказав Дітар, і подивившись в очі шинкареві додав. – Швидше за все, в тебе є для мене інша ціна.

– Господарю, запевняю вас, що ціна цілком гідна. – Сказав хазяїн, не бажаючи здаватися.

– Якщо ти думаєш, що я базарний торговець, то ти помиляєшся. Я зі своїми друзями шукаю відпочинок, а не неприємності, але якщо ти і далі мені брехатимеш, то... – З цими словами, Дітар торкнувся рукоятки свого меча так, що шинкар це помітив.

Він ковтнув. Вид ченця устрашав, а його слова примушували повірити в те, що він каже.

– Ах, так. Як добре, що ви нагадали. В нас є кімната для

таких мандрівників, як ви. Дуже затишна і не дорога. Три монети за ніч.

– Це мені підходить. – Сказав Дітар і, обернувшись, покликав Османа. Той сидів за столом і, почувши своє ім'я, відразу підійшов.

– Осман. – Звернувся до нього чернець. – Дай мені три монети. Ми заплатимо за нічліг.

Чернець дістав монети з сумки і поклав їх на стіл. В цей час його брат пішов перевірити везіння за грою в кості.

Гра в кості – була найпопулярнішою серед усіх. Шестигранні кості з'явилися давно. Деякі робилися із слонової кістки, а звичайні з кераміки. Тоді ж і була винайдена розмітка шестигранних ігрових кубиків, де сума точок на протилежних гранях завжди була рівна семи. Для здійснення повноцінного процесу гри було потрібно кілька гравців. В більшості ігор – кості кидаються з руки або зі спеціальної ємності так, щоб вони впали довільно. Вирішальними вважаються грані, які знаходяться вгорі після зупинки кубіка.

Раніше кості, ще не були атрибутом азартних ігор, а вважалися магічними складовими, які застосовувалися древніми людьми для ворожіння.

– Ти грати будеш? – Запитав товстий чоловік Орхана, який знаходився поряд із столом.

– А то! – Відповів він і сів за вільний стілець.

– В тебе хоч гроші є? – Продовжував товстун.

– Гроші, то є, але головне це везіння. – В жартівливій ма-

нері вимовив чернець і поклав на стіл дві срібні монети.

– Просто виграш в цій справі – не найголовніше. – За-
сміявся товстун, який почував себе тут, як риба в воді. – Лю-
ди в таверні говорили, що головним їх мотивом була мож-
ливість "виграти більше золота".

Орхан дуже любив кидати кості, але часто удача обходила
його стороною, і цей раз був не виключенням. Всього за пів-
години він встиг програти всі свої шість монет і повернувся
до брата просити ще.

Дітар з Османом сіли за стіл перекусити. Коли Орхан
підійшов до них, то не посмів навіть відкрити рот, бачачи їх
осуджуючі погляди.

– Ми не встигли прийти, а ти вже витрачаєш гроші на
ігри. – Сказав Осман.

– Все як завжди. – Відповідав брат. – Тобі пора б вже звик-
нути.

Він приєднався до них за стіл і уткнувся лобом у дерев'я-
ну поверхню. Дітар покликав дівчину і попросив принести
їм їжі і випити. Вони були дуже голодні після дороги і зараз
вирішили поїсти перший раз за весь день.

– Запах квітів, що померли. – Вимовив Орхан.

В таверну зайшла Вдова і, помітивши ченців, попрямува-
ла до них. Наргіза була без шолома.

– Як називається жінка, яка завжди знає, де її чоловік? –
Запитав її при вході той самий гравець товстун.

– Вдова. – Відповіла жінка в чорному, і взялася за зброю.

– Де ж твоя жіночність?

– Пішла шукати вашу мужність.

Мабуть вона часто бувала в цій таверні, її тут знали. Не лише знали, але і боялися. Вона пройшла в глиб закладу, не звертаючи уваги на погляди, проводжаючих її роззяв. Жінка посунула стілець і сіла навпроти трьох чоловіків.

– Як ти впоралася з вартою? – Запитав її Дітар.

Вона була втомленою після бою, і було видно, як піт стікав з її лоба.

– Я прийшла з миром, а не з мечем. – Відповідала Вдова. – Я повинна розповісти тобі правду.

– І слухати не хочу. – Різко відповів Дітар.

– Пару годин тому я зустріла торговця, що біг, в нього були два мішки предметів, які не належали йому, якщо ти розумієш, про що я. – І вона злегка насупила брови. – Люди розтаскують "їх" із старої фортеці "Очі Орла".

Кожен занурився в свої думки. Не дивлячись на шум у таверні, за їх столом настала тиша. Їжу поставили на стіл. Запах печених овочів приємно лоскотав у носі, перепічки з борошна та юшка з сочевиці. Ченці їли, а Наргіза сиділа і спостерігала за Дітаром.

– Ти повинен знати правду про фортецю Хіч-Каре. – Сказала жінка. – Це важливо.

– Говори. – Коротко відповів Дітар.

– В мене було дві з половиною тисячі чоловік. Я б вас вирізала за десять хвилин.

– Я знаю. Чому цього не зробила? – Чернець ніколи не забуде цю битву і ті рани, які вона йому залишила.

Все було дійсно дивно і те, що він уцілів, говорило про якусь диво. Вона забрала його в намет з поля бою, і тим самим врятувала йому життя. Те, що вона нібито переплутала його зі своїм чоловіком, було малоймовірно. Для чогось він їй був потрібен живим, але питання для чого?

– Ашоку треба зупинити. – Видавила з себе Наргіза. – Він винен у смерті мого чоловіка. Тому я розбивала його воїнів маленькими загонами, немов хвилі об скелі. Я знищувала не вас – а їх.

Все це звучало досить логічно. Але все ж, більше двох з половиною тисяч людей загинули, а мотиви Вдови, так і залишилися для них не відомі. Але мали значення для Дітара.

– Я розумію, чому ти так вчинила. Що я тобі винен?

Вдова чекала, коли чернець запропонує їй свою допомогу. Можливо, вона і врятувала його, заради такої послуги.

– Алмаз хочу. – Посміхнулася жінка. – На згадку про чоловіка.

Її чоловік Ірсай, був мисливцем. Він пообіцяв, що дістане для неї алмаз, але загинув при обороні фортеці "Очі Орла". Не виконана обіцянка чоловіка, сильно тяготила Вдову. Вона думала, що Ірсай не зможе знайти спокій, доки не виконає обіцяне. Наргіза вірила, що якщо вона отримає алмаз, то її чоловік, зможе спати спокійно. Тільки Дітар міг довести справу до кінця.

– Якщо ти знаєш, Ірсай повинен був вбити ящерів. Ашока дав йому це завдання. – Перевів тему чернець.

– Так, я знаю, але не знаю, як вони тут опинилися.

– З Підземного Світу. – Відповів Дітар. – Але це не важливо – важливо, що є двері. І їх треба зачинити.

Жінка починала плакати, вона не давала сльозам падати з її очей, але голос був повний печалі.

– До самої смерті, до останнього моєї години, помирати буду, але не пробачу Ашоку, за те, що тоді відправив мого чоловіка на війну, не з людиною, а з реальною істотою. Їх звіроподібний вигляд, мало схожий на людський. Вони стали нападати один на одного, а іноді і на людей з поверхні – заради їжі і просто забави. Жалюгідне створіння, мета якого – лише ситий шлунок та плотські втіхи. Втрачені душі.

Дітар співчував їй, але не показував цього. Він тримався холоднокровно і серйозно. Розмова зупинилася, і в тиші було чути тільки плямкання Орхана, постукування ложками об посуд і легкий плач Наргізи.

– Ашока поганий імператор? – Запитав він.

– Не думаю, що він кращий імператор, але і не знаю того, хто міг би бути кращим за нього.

– Тоді в чому ж проблема? Чим це тебе не влаштовує?

– Своїм бажанням об'єднати Індію – він її знищує. Він лле багато крові. Розумієш? Це потрібно змінити, і я вірю, що ти зможеш. – Вдова дістала невеликий згорток, призначений для Дітара.

– Я в тебе вірю. – Сказала Наргіза.

Вона витягнула і поклала на стіл сопілку, з ледве помітним затертим написом "Veni, vidi, vici".

– Ось. Це від Нікеї для деякого хлопчика Цесаріона, що не дістався до Монастиря, і вона повинна була знайти його, який судячи з цього листа "спадкоємець" самого Цезаря і Клеопатри. Це адже про тебе?

Орхан дожував їжу і перевів напис:

– "Прийшов, побачив, переміг".

Вона поклала на стіл лист, і Дітар почав його читати:

"Я не знаю, чи прочитаєш ти колись ці рядки, але я твердо знаю, що це мій останній лист. Ми не думаємо про рятування свого життя. Ми ченці і не боїмося померти за Братство. Ми думаємо, як би дорожче вороги заплатили за нас, за наше життя. Ми із загоном стоїмо під старою фортецею Хіч-Каре. Якщо ти це читаєш, то – ми не впоралися. Єгипетська Цариця відправила до нас свого сина Цесаріона "Спадкоємця" – але він до нас не дійшов. І я вирішила знайти цього хлопчика, а знайшла війну.

Ми зустріли циганів, які підтвердили його присутність в Індії, і на доказ дали цю сопілку. Вона належить йому, це останній подарунок від його батька. На їх караван напали, і хлопчик пропав. А тут люди-ящери, яких треба зупинити. У вас, що залишилися живими, після війни життя буде таке ж яскраве, барвисте, як квіти, які я зараз бачу. За них

померти не страшно. Ти не плач. На могилу мою ти, напевно, не прийдеш, та і чи буде вона – могила? "

Любов моя до вас безмірна.

Нікея, вірна дружина Авраала, любляча мати Серафіма.

Чернець мовчав. Не вперше він чув цю історію і кожного разу вона все яскравіше.

– Дітар. – Звернулася до нього жінка в чорних обладунках. – В тебе є шанс все змінити.

Сопілку продовжували розглядати Орхан і Осман. Вони набили свої шлунки і були задоволені. Ігнорувати слова Вдови вони не могли, але втручатися не хотіли. Це було між нею та Дітаром. Чернець уважно дивився на неї. В яких ролях він ще її побачить? Вона була його ворогом, його рятівником, а тепер і посланцем долі. В ній було щось привабливе і це щось було дуже глибоко в середині неї.

– Іноді треба просто почекати. Для деяких подій, ще не настав час. – Відповів Дітар.

– Я знаю, ми зустрілися не випадково. Не відкриваючи серця свого, і залишаючись один для одного таємницею. Але, якщо ти не зупиниш Ашоку, то він сам не зупиниться! Тільки ти можеш це зробити, я вірю в тебе!

– Щоб не сталося, і як би важко не було, пам'ятайте: вчиться бути сильними самотійно. – Сказав чернець та встав із-за столу.

Ченці відправилися спати. Вдова просиділа в таверні до

ранку, випиваючи і оплакуючи свого чоловіка. П'яниці лежали мордами в своїх мисках, зрідка похрюпуючи. Ніч тихо опустилася на землю.

Дітар довго не міг заснути. Думки долали його, і він спустився в таверну подумати. Наргіза відразу побачила його і він підійшов:

– Я стану твоїм Ірсаєм, і зроблю все, що в моїх силах. Хто б ти не була, ти врятувала мене, і я поверну тобі борг.

Вона подивилася на нього мокрими очима і не змогла видавити ні слова.

– Не смій дякувати. Я просто повертаю борги. – Сказавши це, він вийшов на свіже повітря.

Вдова розплакалася. Це були вже не сльози горя. Вона була вдячна Дітару за те, що він погодився допомогти їй. Він добуде алмаз, який обіцяв їй Ірсай, і тоді його душа знайде спокій. Чернець не міг бути настільки безсердечним, і якщо всесвіт прислав до нього цю жінку, це означає не потрібно відкладати справу. Зараз був хороший шанс знайти алмаз, тому що в цих місцях були їх поклади, і часто люди намагалися добувати їх і будували цілі шахти.

Недалеко від фортеці, яка належала Ашоці, де мешканці давно промишляли блискучими камінчиками, сплавляючи їх заїжджим купцям і любителям дивини, існувала глибока ущелина під назвою Адамас "непереборне". Глибока тріщина з абсолютно прямовисними стінами. Там, у глибині прірви, гірський струмок вимивав іноді з надр землі особливі ка-

мені. Варто було полуденному сонцю кинути промінь вниз, вони починали блищати, дратуючи мисливців.

Ніхто зі сміливців, що намагалися за допомогою мотузок спуститися до низу, назад не повернулися – сил на підйом не залишалося. До того ж на дні ущелини було багато змії. Справа, за течією вгору, виднілися старі, напівзруйновані дерев'яні будиночки. Вони давно були кинуті хазяями. Дітар дізнався про це місце від одного мисливця в таверні. Мисливець був високим чоловіком з довгим недоглянутим волоссям, на вигляд років п'ятдесяти.

– Старий. – Звернувся чернець до мисливця. – Я шукаю місця з коштовними каменями.

– Не ти перший, не ти останній. – Відповів чоловік.

– Мене не цікавлять шахти або копальні. Мені потрібний один камінь.

Мисливець посміхнувся.

– Не ти перший, не ти останній. – Вже з іншим підтекстом сказав мисливець.

Дітар оцінив почуття гумору свого співрозмовника і теж посміхнувся.

– Так ти знаєш таке місце?

– Так, є багато місць в цих краях, але одно найкраще.

Він розповів йому про Адамас, як краще до нього добратися і попередив, що нещодавно в тих краях лютувала віспа і знаходитися там дуже небезпечно. Дітар прийняв його слова до відома, взявши лук і стріли, відправився по вказаному

маршруту.

Глибока ущелина нікого не випускала зі своєї пащі, тому спускатися, туди не слідувало. Але Дітар був кмітливий, і вихід був знайдений. На своєму шляху він зустрів стадо диких баранів, за якими часто полювали величезні дикі птахи. Впіймавши одного такого і прив'язавши до його рогу мотузку, він взяв його з собою. Діставшись до місця, він заглянув у пекельну безодню, яскраве світло відбивалося від каменів на дні та сліпило очі. Однією стрілою він вбив барана і скинув його вниз, туша накрила собою найбільший камінь на дні ущелини.

Кров була липка, і густа шерсть просочилася їй. Камінь прилипнув до скривавленої шерсті. Дітар сховався в кущах і почав чекати, коли орел виявить здобич, що лежить у прірві, і підніме її на поверхню. Він дістав лук, і у відповідний момент був готовий зробити постріл. Через півгодини в небі з'явився орел, він кружляв над ущелиною і приглядався. Раптом він, спрямувавшись вниз, залетів у глибину прірви і зник з виду. Дітар терпляче чекав і спостерігав за здобиччю.

– Хоч би орел не вирішив залишити тушу там, де її знайшов. Раптом баран виявиться для нього занадто важким? – Думав чернець.

Почувся шум крил, і птах показався, покидаючи пекельну пащу прірви. Тіло вбитої тварини було схоплене гострими кігтями хижака. План спрацював. Другою стрілою Дітар влучив в орла, який розтиснув кігті та випустив здобич. Так

Дітару пощастило добути алмаз величиною з голубине яйце – камінь без єдиної тріщини і такої чистоти, що був подібний до найпрозорішого гірського струмка.

Того ж дня він повернувся. Орхан і Осман вже зібрали речі, вони готові були покинути таверну.

Наргіза зустріла Дітара біля входу, він підійшов до жінки і вклав в її руку камінь, завдання було виконане.

– Дякую. Любов моя. – Заплакала Вдова.

– Плач тепер, я тобі кажу, чуєш, я іншу кохаю. Все життя, до смерті, безоглядно, навіки і безповоротно. Плач.

– Як запам'ятати дотики коханих?

– Закритими очима. – Відповів чернець.

Він накинув на неї пов'язку так, що вона нічого не могла бачити, і заштовхнув її в середину таверни, підперши двері.

– Передай Ашоці, що я знайду спосіб, як знищити всіх ящерів. Даю слово. – Сказав він до неї вже через двері.

Вони продовжили свій шлях далі, а Вдова залишилася наодинці зі своїм подарунком, який вона так давно чекала від свого коханого Ірсяя.

Глава 52

"Мовчання – золото".

Заповідь П'ятдесят друга. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар після довгої подорожі повернувся в Агарію. Два тижні шляху нарешті повернули його додому. Орхан і Осман вирішили не йти в Монастир разом з ченцем. Вперше за довгий час вони були вільні. Ніяких правил, ніяких заборон, ніяких наказів. А найголовніше, що не було стін, і світ був перед ними відкритий.

– Ти вже пробач, брат, але зараз для нас не час йти в Білокам'яний. – Говорив перед прощанням Осман. Орхан стояв поряд і кивав головою на підтвердження слів брата.

– Занадто довго ми жили для інших, а багато не жили зовсім, так виживали. Ми вільні і хочемо зрозуміти, що нам з цією свободою робити.

– Я вас розумію. Навіть краще, ніж ви можете уявити. – Дітар не засуджував їх і був дуже вдячний за їх допомогу і їх компанію. – Я впевнений, що час нас зіштовхне знову.

Вони попрощалися на дорозі, яка вела до Агарійського озера. Сонце вже сідало за небосхил. Орхан і Осман попрямували через поле і сховалися в високій траві.

Коли чернець прибув додому, його зустрів Есін. Він світився широкою посмішкою і в очах горів вогонь. Вони привіталися та обійнялися.

– Ти для нас брат, ми ради тебе бачити. Тебе тут всі дуже чекали. – Вітав Есін ченця. – Величезне диво, що ти повернувся, живий та здоровий.

– Я сам трохи здивований, що все ще стою на ногах. – Відповів Дітар посміхаючись. Він був втомленим з дороги, але ця зустріч підбадьорила його.

– Дітар, як добре, що ти знову з нами. – Його співрозмовник перейшов на серйозніший тон. – Розумієш, зараз такий час ...

Він не встиг договорити, як до них підійшов кантрі чернець Аденський. Він неначе відчував, що чернець повернеться і прибув саме вчасно:

– Вітаю тебе Дітар, справжній Глава Братства тебе чекає.

– Вітаю, Аденський. – З посмішкою привітав його Дітар. – Я з радістю зустрінуся з ним. Де він зараз?

Кантрі чернець вказав рукою на невелику каплицю, що стояла вдалині, і лише її купол виднівся через дахи будинків.

Вони йшли через вулички селища. Дітар озирався на всі боки, роздивляючись, що змінилося за час його відсутності. Ті ж будинки, ті ж крамниці і вулиці. Навіть камені лежали на колишніх місцях, але чомусь чернець відчував, що все по-

іншому. Можливо, він став іншим. Той Дітар, що покидав Білокам'яний, не повернувся, а той, ким він був зараз, був у цьому місці немов вперше. Хоч і все здавалося таким рідним, він відчував, що щось не так. Вони підійшли до каплиці і Аденський запросив Дітара ввійти, і першим відкрив перед ним двері.

Будівля була невисока, викладена з темного каменю. Вона складалася з двох приміщень, сполучених між собою. Перша частина використовувалася як передпокій і з'єднувалася коридором, що вів до великого залу. Піднявшись по східцях Дітар, зайшов в середину.

– Йди прямо. – Наказав Аденський. – Нісан чекає тебе в залі для молитов.

Дітар йшов неквапливим кроком, по ідеально відшліфованій підлозі з граніту. Кантрі чернець йшов за ним на відстані, тримаючи в руці смолоскип. В кінці коридору стояв Глава Братства. Чернець відразу впізнав мантию Авраала. Похмурий зал освітлювали три смолоскипи. Глава наблизився до Дітару, світло потрапило на його обличчя... це був Панадій?! Чернець обернувся і питально подивився на Аденського. Він кивнув Дітару і встав поряд з ним. Панадій мовчав. Питальна тиша повисла в повітрі. З темного кута до них йшов ОльханКарин.

Він йшов, склавши руки, за спиною плавно ступаючи своїми сандалями на тріщини в старих каменях. Важливий і гордовитий, він викликав у Дітара відразу. Якщо ОльханКарин

і хотів справити враження на ченця, то в нього явно не вийшло.

– Ми допомогли батьку Панадію розглянути твою справу. Твої домовленості з мисливцями на драконів, ми розцінюємо, як підготовку до перевороту, що суперечать основам Кодексу Братства. На підставі цього ти звинувачуєшся в зраді ідеалів Братства.

Дітар був у жаху від того, що відбувається. Він думав, що повернувся додому, але все виявилось інакше. Все, що чернець побачив і почув, складалося в одну велику картину в його голові. Дуже неприємну картину. Гул стояв у нього в вухах. Дітар намагався взяти себе в руки. Слова бувають, як заточені кинджали. Комусь вдається з ними танцювати, вістрям вниз, а когось пронизують наскрізь. Кілька секунд знадобилося ченцеві, що б повернути колишнє самовладання. ОльханКарин помітив, як той плавно видихнув і обдарував його легкою посмішкою.

– Щось ще? – Глузливо поцікавився Дітар.

– Рада кантрі ченців, в нашому поданні, прийняла рішення зняти з тебе повноваження ченця. – Його мова звучала дуже злорадно. – Ми вирішили взяти тебе під варту. Ти знаходитимешся в тюремній камері Білокам'яного селища. Іронічно, чи не так? Подальша твоя доля буде вирішена радою Братства.

Дітар в той момент, хотів прикрасити безглузду пику цьо-

го кантрі ченця парою синяків, але стримуючи свій запал, спокійно відповів:

– Як батько Авраал?

Така спокійна і грайлива поведінка Дітара починала драгувати кантрі ченця. Його голос став роздратованішим:

– Вже за ґратами. Це все? – Голосно відповів ОльханКарин.

– Тобі недостатньо? – Втрутився в розмову Аденський, теж втрачаючи терпіння.

– Більш ніж достатньо. – В тій же глузливій манері відповів чернець. – Тоді не втрачатимемо часу, ведіть мене в мою камеру, де я нарешті вже відпочину з дороги.

Він склав руки за спиною і його вивели з зали в супроводі п'яти охоронців і тріумфуюче – мовчазного Панадія. Ченці довго готувалися до повернення Дітара, але їх промова, яку вони готували, залишилася невисловленою. Чому він не почав сперечатися і виправдовуватися? Чому прийняв все і змирився?

Варта на чолі з Панадієм вела Дітара до в'язниці. Час стікає, ось у чому біда. Минуле росте, а майбутнє скорочується. Все менше шансів щось зробити – і все образливіше за те, чого не встиг.

Радість Панадія тривала недовго. Не встигли вони пройти і половини шляху до тюремних будов, як перед ними виникли солдати з особистої охорони Дітара, Есін привів караул Білокам'яного. Всі зупинилися, і зброя прийшла в бойову

готовність. В повітрі повисла напруга. Панадій насторожено покосився на заарештованого Дітара, а той мило посміхався.

– Звільнить дорогу. – Зажадав Аденський. – В мене наказ Панадія.

– Звільнить Дітара. – В тон йому відгукнувся начальник охорони. – В мене наказ Авраала.

Четверо стражників стояли навпроти Есіна і його людей. Варта Білокам'яного була озброєна мечами, сокирами та луками. Пару стріл вже були націлені на Панадія і його людей, а мечі стислі в руках і готові до сутички.

– Дітар, зупини своїх друзів. – Кричав йому ОльханКарин. – негайно. Ти ж не хочеш неприємностей.

– Хочу. – Посміхнувся Дітар. – Тому пропоную змінити ваше рішення.

Кожен тримав в руках зброю і був готовий атакувати будь-якої хвилини. Одна справа сутичка з воїнами або розбійниками, і інша між ченцями. Ніхто цього не хотів, тому що залишитися в живих не вдасться нікому.

– Зараз ви мирно пройдете до камери, яку наглянули для мене. – Продовжував полонений чернець. – Ваші люди залишаться з вами, прямо там, щоб ви відчували себе спокійніше.

– Ти з глузду з'їхав, Дітар! – Кричав ОльханКарин. – Цього не буде. Ти повинен виконати наказ.

– Ти не маєш права йому опиратися. – Не вгамовувався Аденський.

– Або що? – Ширше посміхнувся Дітар.

– Або... – Аденський задихнувся від люті. – Або шестеро проти шістьох і тоді...

– Ти погано рахуєш, "виконавець наказу лже глави". – Прозвучав за спиною вартового, ввічливий голос Агіаса. – Пора тут навести лад.

Вартовий від несподіванки підстрибнув на місці і обернувся. Перед ним стояв Агіас, в руці він стискав меч.

– Потрібні люди з'являються в потрібний момент. – Подумав Дітар.

– Ти не посмієш. – Прошипів ОльханКарин.

Лють переповнювала його. Вени на шиї роздулися і обличчя почервоніло.

– Вже посмів. – Зухвало кинув Агіас.

Варта Білокам'яного схопила Панадія, і тоді Дітар зрозумів, що ігри закінчилися.

– Кидай зброю. – Посмішка покинула обличчя Дітара. Його настрої став серйозним. Тепер він був готовий вбивати.

ОльханКарин міг би ще впоратися з Дітаром, але тепер з ним був Агіас, а це вже було занадто. Не встигли вони пошвидкому закрити Дітара в камеру.

– Ви божевільні. – Він опустил свій меч. – Сьогодні ти залишився на волі Дітар, але це ненадовго.

Зараз його життя було дорожче, і він зробив правильний вибір. Аденський теж заспокоїв свій запал і склав зброю. Зараз ніхто з них не був готовий померти. Всю їх зграю відвели

слідом за Панадієм в ту камеру, яку готували для Дітара.

Ззаду до нього підійшов Агіас:

– Що тепер, Дітар?

– Він тобі цього не пробачить. – Відповів чернець.

– Та і пес з ним. Я це передбачав. Мені його пробачення сто років не потрібно.

– Все це буде однозначно розглянуто як зрада, і тоді... за нами прийдуть. Я міркую, що ми виграли не більше години.

– Ми не чекатимемо, Агіас. – Швидко відповідав Дітар. – Пішли, звільнимо Авраала і повернемося до бібліотеки. Треба розібратися з тим, що тут відбувається.

Через маленький отвір у камеру потрапляли промені денного сонця. Тіні від ґрат виразно виднілися на підлозі. Двоє полонених сиділи на голому дерев'яному помості і про щось говорили. Стук у дерев'яні двері перервав їх бесіду.

– Батько, Авраал. – Почувся голос за дверима.

Старий повернув голову, покриту густим волоссям, яке закривало його обличчя, і подивився туди, звідки йшов звук.

– Батько, Авраал. – Знову повторив голос.

Авраал підійшов до дверей і подивився в невеликий отвір.

За дверима стояли двоє чоловіків зі зброєю в руках. Один був одягнений в чернечу одягу, а інший в звичайний одяг. Він впізнав їх. Ці люди явно прийшли за ним.

Через кілька хвилин двері були відкриті. Руки Авраала були пов'язані, і Дітару довелося перерізати мотузку, щоб звільнити Главу Братства.

– Я дуже радий твоєму поверненню, Дітар. Потрібні люди з'являються в потрібний момент.

Дітар посміхнувся. Зовсім нещодавно ця ж фраза звучала у нього в голові. Він починає ставати таким же, як і старий Авраал.

– Я теж радий, батько.

Мотузка спала, і Авраал відчув свободу:

– Ти звільнив мене, одного разу я звільню тебе.

Дітар схвально кивнув головою, не розуміючи, про яку "свободу" йде мова.

– Ну, хто з дванадцяти кантрі ченців стояв за спробою перевороту, хто це спровокував?

Відповіді не було. В двері тюремної камери постукали.

– Увійдіть. – Голосно повідомив Авраал.

Тихо скрипнули двері, і на порозі з'явився Агіас, він привітав старого уклоном.

– Нісан Авраал, Рада, і я особисто, просимо вас повернутися і очолити Братство.

– "Просимо"? – Напрочуд перепитав він.

– Я не міг їх зупинити. – Агіас опустив голову. – Рішення було прийняте більшістю голосів.

Авраал мовчки, дивився на Агіаса.

– Дякую за чесність, чи можу я поцікавитися...?

Відразу зміркувавши сенс питання, Агіас відповів:

– Я б вважав за краще не називати імен.

– Та все ж я прошу про послугу. – Наполегливо продов-

жував Батько Авраал.

Дітар з Есіном звільнили другого полоненого, що складав компанію старому. Це була Оракул, дружина Есіна. Вона була теж пов'язана, і Есін негайно вихопивши кинджал, різав мотузку, що сковувала її.

– Те, що тобі визначено, явиться до тебе, навіть, якщо воно знаходиться між двох гір. А те, що тобі не визначено, не дістанеться тобі, навіть, якщо воно між твоїх губ. – Сказавши це, вона поцілувала чоловіка, і він поцілував її у відповідь, міцно стиснувши в своїх обіймах.

– Напевно, знову якесь знамення. – Есін подумав про себе.

В стані трансу, Оракул зазвичай робить пророцтва – їй ставлять питання і вона на них відповідає. Якщо очікується щось погане, вона про це не лише повідомляє, але і намагається запобігти. І навпаки, посилює позитивний вплив сприятливих ознак. Іноді, дружина Есіна, робить пророцтва тільки глобального характеру – наприклад, про положення в світі, майбутнє народу, результатах перемов і так далі. Вона ніколи не береться передбачати майбутнє окремої людини. З подібним проханням до неї навіть безглуздо звертатися.

Есін не часто розпитував її про цей дар, це все було далеко за гранню його розуміння.

Агіас стояв, схиливши голову і трохи згорбившись. Авраал подався вперед і наблизився до ченця впритул.

– Агіас, мені треба три імені. І даю слово Глави Братства, що ніяких дій стосовно цих трьох з мого боку не буде. Мені важливо знати ці імена, Агіас, тих, хто відправив мене за грати. Це важливо для всього Братства.

Агіас важко зітхнув і подивився на Авраала:

– ОльханКарин, Аденський і ваш брат – Кіан.

– Три ідіоти, Кіанські бунтівники. – Гмикнув Авраал. – І ще раз дякую за чесність, Агіас. Обіцяю, це залишиться, між нами. Передай раді, що я виконаю ваше побажання і надіну мантию Глави.

– Що буде далі, батько Авраал? – Схвильовано запитав чернець.

– Не думай про це. Мені особисто допомагають прості слова одного ченця. Дуже прості. Він говорив: Ханой дає нам силу рівно на один день. Не потрібно поки думати про майбутнє. Потрібно цей день прожити. Здолати труднощі настільки, наскільки можеш. Зробити стільки кроків, наскільки вистачить сил саме цього дня. Тому що на один день сили завжди даються. А завтра ... завтра все може зміниться до кращого. І чорні хмари почнуть поступово спливати за небосхил. Головне – день прожити.

Агіас надихнувся словами наставника.

– Коли ж настане перемога? – Почувся голос Дітара з кінця тюремної камери.

– Коли Оракул оголосить. – Промовив Авраал і обернувся у бік жінки.

Вже кілька сотень років існує традиція – в один з днів після свята Зодіаку, Оракул входить в транс і передбачає майбутнє. Вона описувала свій стан під час таких пророцтв.

"На початку трансу я ще чую спів учасників церемонії, потім він пропадає і в мене з'являється відчуття польоту. Я повністю перестаю відчувати зовнішній світ і саму себе. В момент трансу дію не я, а Оракул, тому я нічого не почувую і нічого не пам'ятаю".

– Ви довіряєте пророцтвам Оракула? – Запитав Дітар Главу Братства.

– Багато хто має упередження проти використання мною цього стародавнього методу отримання інформації. Але я роблю це з простої причини, тому що відповіді Оракула всякий раз, коли я ставив запитання, виявлялися вірними.

– Залишилося лише кілька людей, в чії слова я ще вірю. – Твердо заявив чернець.

– Важливішого моменту в нашому Монастирі ніколи не було, Дітар. Зараз, його доля залежить від твого рішення, тому що інших варіантів немає. – Звертаючись до всіх, Авраал додав:

– Є тільки одна нація – людина. Є тільки одна країна – земля. Все решта придбане і нав'язане. Правителі потребують мудреців значно більше, чим мудреці правителів. До-

силь. Старе не може бути новим. Ви були моїми вухами і очима. А зараз настав час стати правою рукою.

Він оглянув людей, що стояли навколо. Всі вони дивилися на нього і кивали головою на підтвердження його слів.

– Тоді добре. – Майже пошепки сказав старий.

Всі видихнули з полегшенням і покинули камеру.

Дітар вирішив зустрітися з Тарсішею. Як тільки питання з Авраалом було вирішене, його думки відразу перемкнулися на неї. Братство було на першому місці, а вона... Він не міг їй сказати, що вона була на другому, але це було так.

Вона була в селищі, і ченцеві вдалося впізнати її з натовпу. Він не міг стриматися і просто побіг за нею. Нічого неподозрююча дівчина йшла мирним кроком вулицею, як раптом на неї накинувся чоловік, і скував її в своїх обіймах. Дівчина розтанула, впізнавши свого коханого і пригорнулася до його грудей. Сльози котилися по її щоках.

– Невже це ти, Дітар. Я просто не можу повірити!

Дітар мовчки, поцілував її губи і подивився в її карі очі на сонці, немов наповнені медом.

– Ти все ще не віриш, що це я?

– Вірю. – Вона знову впала в обійми його рук.

Вони стояли посеред вулиці насолоджувалися зустріччю, і ніхто не міг їм завадити в цю хвилину.

– Я завжди бачила любов в твоїх очах, твій погляд – погляд чоловіка, який шалено любить.

Він дивився на неї так, немов хотів, щоб вона була огор-

нута найкрасивішими словами на землі.

– Я поспішав додому, щоб подивитися в твої очі, що горять від божевільної любові, відчути твій запах, доторкнутися до твоєї тонкої шкіри.

Моє життя до тебе – тривога, а з тобою – спокій.

Тепер вони йшли по вулицях селища і розмовляли. Нарешті вони були разом.

Якщо ченцеві ніде переночувати, таверна з честю надасть свій дім. "Коня, меч, дружину – нікому, а все інше – гостю". – Свідчив напис на дверях. З таверни "Тінь Лотоса" назустріч їм вийшла Іраель. Вона помітила закоханих, кивнула і просто пройшла повз, вирішив їм не заважати. Дітар лише вловив її погляд, яким вона показала, що рада його знову бачити в Білокам'яному. В його житті є люди, які потребують його доброти, розуміння, мужності, його захисту та допомоги. В його обіймах Тарсіша була окриленою, впевненою в собі і своїх силах.

Руки Дітара для неї були крилами, впевненістю, що за її спиною є чоловік, який не дозволить їй впасти. Кільце з улюблених рук, найнадійніший захист. Вона часто йому це говорила.

– Я твоїм лише рукам довіряю. Твої плечі – захист мій.

Він їй вірив. Тепер він вірив кожному її слову.

– Дітар, що таке вірність? – Запитувала його Тарсіша.

– Це коли ні руками, ні очима, ні думками нікого іншого не торкаєшся. Це коли твоє серце лише одно ім'я носить

у собі. Це коли всі почуття твої одному лише даруються. Ніжність, радість, пристрасть, навіть ненависть. Все одному дістається, а іншим лише спостерігати дозволено.

Зараз вона була щаслива. Її коханий повернувся і тепер він поруч. Раніше він вибирав, а тепер вирішує. Любов припускає проводити час разом але, знаходячись, вдалині один від одного, можна любити ще сильніше. Він це зрозумів.

– В справжніх чоловіків є звичка. Коли їх чекають, вони завжди повертаються. Там, де нас чекають, ми завжди виявляємося точно в строк. Я вдячний тобі, ти завжди віриш в мене. Ти завжди будеш моєю єдиною. Будь впевнена, що між нами ніколи не стане інша.

Тарсіша плакала, слухаючи ці слова. Вона завжди мріяла бути жінкою Дітара. Все її минуле залишилося позаду, а майбутнє належало йому. Вони були готові створити сім'ю, адже вони, один в одному більше не засумніваються ні на мить. Саме Тарсіша зробила Дітара тим, ким він був зараз. Чоловіком, який приймає відповідальність не лише за своє життя. Його вчинки вийшли за межі його обов'язків. Циган, який для ченців зробив більше, ніж самі ченці для себе. Молодий хлопець поставив на кон своє життя, і все ж зупинив індусів.

Він пішов на ризик, який від нього не вимагали, та і вимагати таке ніхто не мав права. Самопожертвування, ось що це означає. Він чоловік, який знає, чого хоче, а головне, що він може. Він бачив своїх майбутніх дітей в її очах. Його життя почалося разом з нею, а без неї закінчиться.

Кілька днів тому Тарсіша зустрічалася з Оракулом. Вона прийшла до неї додому вночі, тому що не могла заснути.

– Тобі снилися кошмари? – Відразу ж запитала Оракул.

Вони пройшли до окремої кімнати зі свічками. Закривши вхід щільною тканиною, вони відгородилися від усього.

– Розкажи мені свій сон. – Сказала жінка.

Тарсіша нервувала і вже не зовсім була впевнена в тому, що варто було приходити.

– Так... я, напевно погарячкувала. Пробач, що потурбувала через дурниці. – Вона почала йти, але господиня будинку її зупинила.

– Це пов'язано з ним?

Тарсіша, почувши це, відразу ж сіла на місце. Приховувати вже не було сенсу.

– Це почалося після того випадку, коли ми були з ним на цвинтарі.

Оракул сиділа навпроти схвильованої дівчини і тримала її за руку.

– Ти можеш говорити, як є. Не поспішай.

Тарсіша зробила кілька вдихів, щоб заспокоїться.

– Мені часто сниться один і той же сон. Той самий цвинтар, і та сама могила. В цьому сні я мати, в мене є... – Вона запнулася – ...Точніше була дитина. І зараз я стою біля її могили і не можу згадати, як вона загинула.

Оракул уважно слухала дівчину.

– В цьому сні, він був батьком дитини?

Тарсіша закивала головою у відповідь на питання.

– Так, я не знаю майбутнє це або ні, але сон жахливий, і сьогодні знову теж був. – Дівчина заплакала. – Сьогодні снилося те саме. Я знову прийшла на могилу. Була ніч і навколо нікого. Було тихо, ні шуму листя, ні вітру. Повна тиша. Я стояла біля поховання і раптом почула плач дитини. Я почала озиратися на всі боки в пошуках малюка, але не могла його ніяк знайти, поки не зрозуміла, що цей звук йде з могили.

– Загибель дитини – це, можливо, самий гірший сон, який тільки може бути. Кожна людина, не досвідчена в значеннях снів, злякається такого розвитку подій, і подумає, що таке може статися і наяву.

Оракул покинула своє місце і, підійшовши до шафи, почала щось там шукати. Повернувшись до дівчини, вона протягнула їй предмет. Та взяла його і здивовано подивилася їй в очі.

– Це древній ловець снів. Він тобі допоможе.

Дівчина тримала в руках дерев'яний круглий амулет. Різні символи прикрашали його, а візерунки, які були вплетені в середині, вражали уяву.

– Що означає мій сон? – Запитала Тарсіша. – Що це може статися зі мною в майбутньому?

– Станеться лише те, що повинно статися. Ця дитина символізувала ваше з ним майбутнє. Він був похований, а це означає – що майбутнього немає. Те, що тобі приснилося сьогодні дуже дивно. Мертві не плачуть, плачуть тільки живі.

І те, що ти чула, означало – життя, а не смерть.

Тарсіша витирала сльози зі своїх очей, очей, наповнених надією.

– Ваше майбутнє з ним живо, але не думай, що буде легко. Треба докласти зусилля, щоб відкопати те, що було закопано.

Жінка міцно обійняла Тарсішу. Вони пробули в обіймах півгодини, і дівчина відчула величезне полегшення.

Зараз, поряд з Дітаром, вона згадувала ті слова і той сон, який спочатку здавався жахом, а в результаті виявився благословенним знаменням.

Глава 53

"Одного разу втрачена честь – не повернеться ніколи".

Заповідь П'ятдесят третя. Кодекс Братства тибетських ченців.

Могутній тупіт копит підіймав клуби пилу. Кінь мчав з неймовірною швидкістю, наближаючи свого вершника до цілі. Тварина вже була втомлена, але постійно натягнуті поводи не давали йому і натяку на відпочинок. Тканина плаща вершника розвивалася від потоку повітря, він неначе летів. Летів швидко і нестримно, залишаючи після себе лише сліди копит і туман пилу. Він наближався до невеликої приземкуватої фортеці, складеної з білого, грубо витесанного каміння. Фортеця була розташована біля входу селище, оточена високою білою стіною, що охороняла поселення від ворога, і служила воротами. Над єдиною вежею селища, гордо майорів на вітрі прапор, який першим впадав в очі всім, побачившим Білокам'яну фортецю.

Людина різко зупинила коня. Кінь отримав довгоочікуваний відпочинок, а вершник дістався до своєї мети. Він стояв біля самих воріт фортеці і дивився вгору на сторожову вежу.

– Хто командує цією фортецею? – Сидячи в сідлі, спокій-

но поцікавився вершник.

– Чернець Дітар, ваша милість. – Відповів стражник зі стіни.

– Скільки у нього воїнів? – Грізним голосом продовжував запитувати приїжджий подорожній.

– Три десятки ченців. – Все так само спокійно відповідав солдат.

– Цей Дітар послухає Авраала?

– Так, але...

Не встиг він закінчити свою думку, як його перебив вершник.

– Я даю вам годину, одну годину. По витіканню цього часу ворота мають бути відкриті, а його ченці, без зброї, стояти переді мною. Виконуйте.

Стражник вирішив доповісти про візит дивного гостя.

– Ваша милість, навіщо вам це селище?

– Година витікає. Той, хто не виконує мої накази, не може продовжувати жити.

Поки стражник вів бесіду з незнайомцем, Дітар і Авраал вже прибули до стін вежі і теж бажали поговорити з людиною, яка мабуть самотійно, збиралася їх атакувати. Дітар підійшов до начальника варті і поцікавився, про що була розмова.

– Цей літній пан, мабуть знайомий з Авраалом і в нього є якісь особисті рахунки з Братством. Він знайшов сюди дорогу, що говорить про те, що він тут вже бував. Він вимагав

від вас здатися і загрожував смертю в разі відмови.

– Ми дали присягу Білокам'яному селищу і битимемося. – Повідомив йому Дітар.

– Я розумію. – Скорботно опустил очі начальник варти. – І я з вами.

Спокійний голос стражника дуже надихав Дітара. Готовність ченців наслідувати свої клятви і принципи Братства була в рази сильніша за страх смерті. Дітар подивився на гостя у білокам'яних стін. Авраал вже давно спостерігав за людиною біля воріт, якої зовсім не чекав тут побачити.

– Одже сам прийшов. – Порушив тривале мовчання Дітар. Чоловік підняв голову і подивився на ченця.

– Навіщо? – Запитав Дітар.

Той не відповів, лише відвів погляд, спішився і підійшов до воріт. Давно він тут не був. З тих самих пір, як зрадив Братство і став Книготорговцем.

– Мовчиш? – Гмикнув Авраал. – Можеш не відповідати! І так все зрозуміло.

– Що тобі зрозуміло? – Сердито буркнув Кіан, кинув спідлоба колючий погляд на Авраала.

– Що діватися тобі нікуди. – Спокійно пояснив Авраал. – Така доля всякого зрадника. Той, хто зрадив – назавжди перестає бути своїм.

– Все сказав? – Уїдливо запитав Книготорговець.

Авраал тепер дивився на нього ні як на зрадника, швидше, як на дитину, що нашкодила. Вони спустилися зі стіни.

Глава Братства забажав подивитися в очі своєму братові. Великі ворота відкрилися, і Авраал у супроводі Дітара вийшов за стіну до зрадника. Він наблизився настільки, що Кіан відчув його дихання.

Старий чернець заговорив тихо і люто:

– Є свої, а чужі. І серед них зустрічаються погані і хороші люди... не важливо... – Він говорив так швидко, що деякі його слова плуталися. Емоції переповнювали його, в очах горів вогонь. Він був готовий спопелити його дотла. – Ти присягав своїм. Ти присягався у вірності. І ти ж і порушив присягу. Кодекс! – Гучний голос Авраала звучав у вухах Книготорговця.

– Іноді свої, поступають паршиво, іноді чужі поводяться людяно. Іноді чужим при цьому гірше, ніж своїм і їх можна виправдати.

Кіан трохи заспокоївся і подивився в очі брата з глибоким співчуттям.

– Ти зрадник. Ти беззастережно прийняв чужих, повірив їм, не подумавши навіть поговорити зі своїми. Ти забув про борг і пішов на поводу у ворога.

Кіан весь цей час терпів, але звинувачення брата переповнили чашу:

– Ти міг би уникнути війни зі своїми сусідами. Замість цього пустив в наш загальний будинок чужих ... зовсім чужих.

Розмова йшла на підвищених тонах, Дітар і варта спо-

стерігали і готувалися до гіршого.

– В мене немає "своїх сусідів". Твої найманці прийшли з війною. А мисливці на драконів не просто зі світом. Вони врятували Братство від загибелі.

– Не втішай себе, Авраал. – Кіан пирхнув. – Ти такий же зрадник, як і я. Братство не пробачить тобі, що ти посадив за ґрати Панадія. Згадай моє слово, ти сидітимеш в сусідній камері.

– А це ми ще подивимося. – Авраал посміхнувся в бороду і пішов геть.

З-за воріт вийшли озброєні ченці і оточили Кіана. Загін став готуватися до бою, як тільки вони дізналися про його прибуття. Від Книготорговця можна було чекати всього що завгодно. Авраал сховався за стіною, а Кіан проводжав його поглядом, доки ворота не зачинилися.

– Ти ввійдеш до цих воріт тільки в одному випадку. – Почув він голос Дітара. – Як полонений.

З цими словами солдати накинулися на нього. Кіан за інерцією потягнувся до свого меча, що був на його поясі, але, як тільки він торкнувся рукояті, втратив свідомість. Потужний удар зніс його з ніг, і він впав на землю. Загін ченців зв'язав йому руки і ноги такими міцними вірьовками, які тільки змогли знайти в селищі. Новим притулком Кіана стала тюремна камера, в якій ще зовсім нещодавно сидів його брат Авраал.

День для мешканців був звичайним. Ті самі торгові крамниці з різним товаром. Ті ж вулиці з будинками і закутками. Люди жили своїм життям, але ченці запам'ятають його надовго. Новий полонений, що оселився у в'язниці Білокам'яного селища, був добре знайом їм. Зараз він лежав на соломяній лежанці, що застилала холодну підлогу. Зброю його забрали, коня завели в стійло, давши йому гідний відпочинок. Одяг гостю так само змінили. Не було більше тієї дорогої накидки і шкіряних чобіт, були лише босі ноги, штани і сорочка.

Наказано було нікого до нього не пускати, і про його присутність у в'язниці не поширюватися, тому що багато хто з ченців забажають його смерті в ту ж саму хвилину, як почувуть це ім'я.

Есін був одним з перших, хто дізнався про прибуття Книготорговця в селище. Здогадатися в якій з камер, знаходиться полонений, було не складно. Була така одна, в яку по певних збігах обставин, саджають "особливих" гостей. Підійшовши до дерев'яних дверей, він приклав свою голову до поверхні і вслухувався. Єдине, що вдалося почути – биття власного серця. Відчинивши двері, він увійшов до камери. Повільно, щоб не потрапити зненацька.

Кіан був небезпечний навіть коли спить, тому Есін вирішив не брати з собою меч в камеру, щоб не дати бранцю можливість оволодіти ним. Лише гострий кинджал, схований в підкладці штанів, давав йому почуття безпеки. Брат Авраала

лежав біля стіни. Він спав або вдавав, що спить. Відвідувач не наважився підійти і перевірити, тому він вирішив діяти з відстані. Покинувши камеру на кілька хвилин, він знайшов відро з водою і приніс його до місця, де лежав Книготорговець.

Есін взяв відро, і з розмаху виплеснув всю холодну воду на людину, що лежала біля стіни. Кіан так різко звівся на ноги, що Есін зробив крок назад. Вода стікала по одягу. Сон був перерваний і Кіан був знову в свідомості.

– Аа! Хто тут? Де я? – Судорожно запитував полонений, що опритомнів.

– Ти у в'язниці Білокам'яного. Я Есін, і я прийшов поговорити.

Кілька секунд знадобилося Кіану, що б зміркувати, що сталося і, відновити послідовність подій в своїй голові.

– Ще раз, хто ти? – Поцікавився Книготорговець.

– Есін. Ти ж впізнав мене! – Серйозним тоном повторив хлопець.

Кіан криво посміхнувся, адже чернець був правий:

– Скажи, Есін. Що ти зробиш, щоб знову обійняти свою дружину, відчути тепло її шкіри, смак її губ, скількох ти готовий вбити?

– Ти будеш одним з них. – Відповів той.

Різка зміна настрою Кіана застала Есіна зненацька. Ще мить тому перед ним був розгублений сивий чоловік, а вже зараз – небезпечний Книготорговець. Ні страху, ні гніву, ні

радості, погляд, як у мертвого.

– Чоловік цінний, коли його слова співпадають з його діями. – Дотепно помітив Кіан. – Тому, хто винить інших, має відбутися довга дорога, але той, хто винить себе, половину шляху вже пройшов. А той, хто не винить нікого, дійшов до кінця.

Тепер у цій камері Кіан був головним. Він вів бесіду і грав Есіном, як хотів. Книготорговець вмів відмінно маніпулювати і використовувати слабкі місця людей, що б добитися своєї мети. Хлопець стояв перед ним і був в розгубленості. Він вже забув, з якою впевненістю прийшов сюди. В голові думки перепліталися, заважаючи тверезо міркувати. Книготорговець бачив хлопця наскрізь і посміхався. Есін намагався взяти себе в руки.

– Чому ти повернувся в Братство? – Заговорив хлопець.

– Я більше ніде не потрібний. Тільки ця діра, ще готова прихистити мене. – Кіан відповідав жартома, принаймні так здавалося.

Часто люди використовують такий прийом. Кажуть правду під виглядом жарту, що б заплутати співрозмовника, або ж обвести його навколо пальця.

Есін із сумнівом похитав головою:

– Звучить абсолютно неймовірно. Скажи мені хто інший, я б, напевно навіть сміятися не став, але твої слова, варто перевірити.

– Перевірте, якщо зможете. Я вам забороняти не буду.

– "Неначе ти міг мені щось заборонити" – подумав Есін, але вголос сказав інше. – Я не можу тобі вірити на слово.

Нависло мовчання. Не тому, що нічого було відповісти, а тому, що ні для чого. Вірять йому або ні, це не важливо. До Есіна повернулася впевненість. Він згадав, з якою метою прийшов до цієї людини.

– Де мій батько? – Есін вимовив цю фразу по буквах. На-стільки чітко, як тільки міг.

– Хто? – Знущавшись, перепитав Книготорговець.

Хлопець знову завівся. Дике бажання придушити старого на місці не покидало його. Якщо б це було так просто і могло вирішити його проблеми, він би зробив це негайно, але все складалося інакше. Знову тим же спокійним голосом він повторив:

– Де ...мій ...батько?

– З Легезою. – Швидко відповів полонений. Він сказав це так, як ніби це був очевидний факт.

Знущання Книготорговця доводило хлопця. Тепер він вже думав про те, що бесіди не буде. Витягнути інформацію з цієї людини складніше, ніж можна було уявити. Кіан улігся на свою соломку і закинув ногу за ногу. Його зовсім не бен-тежила вогкість і холод.

– Обіцяти і робити – різні речі. – Відповідав Кіан. – Коли ви приймете смерть і відмовитеся від страху перед нею, тоді смерть стане для вас умовою повного життя, тільки уник-нув страху перед нею, людина починає жити повною мірою,

набуває істинної ситості – духовної, фізичної, матеріальної. Він знаходить точну і визначену відповідь на питання про причину своєї бідності і стає багатий. Ви яскравіше і чіткіше бачите смерть всього оточення, але вас це не торкається. За великим рахунком, їх смерть – ваше життя. І не по вашому бажанню, просто такий процес.

Есін не сприймав філософствування Книготорговця, він намагався слухати його якомога менше, що б не потрапити на маніпуляцію.

– До цього дня, ніхто не зізнався в зробленому злочині – в твоєму злочині. Ти спалив Монастир і втік, зрадивши Братство.

– І добре, що не зізнався. Час – безсмертний зберігач історії. – Веселився полонений.

Ця бесіда його бавила. Есін думав, що зможе дізнатися: де його батько, але ця людина грала так, особливо слабкими, як маріонетками. Така людина, як Есін не рівня йому, і Кіан просто насміхався з хлопця. Книготорговець цінний бранець, кожен захотів би мати такого в клітці.

Сенсу продовжувати розмову не було. Есін не наважувався покинути камеру, але стук у двері його налякав. За вікном було вже темно, ніч простягнула свої обійми над Білокам'яним. Хто міг в такий час прийти до Кіана? Двері відкрилися, і в камеру зайшов Авраал.

– Мабуть поспати мені сьогодні не призначено. – Глузливо сказав полонений.

Брати залишилися наодинці. Есін швидко пішов, не сказавши ні слова. Він точно не бажав бути присутнім при цій бесіді. Їм є про що поговорити, і для третього тут місця немає. Авраал закрив двері і пройшов до камери. Він не боявся Кіана, швидше навпаки.

– Ти досить спав, братик, пора б вже і прокинутися. – Відповів Авраал на уїдливі жарт брата.

Глава Братства наближався повільним кроком, а Кіан намагався не подавати вигляду і продовжував лежати, зрідка кидаючи косий погляд на Авраала.

– Наші з тобою стосунки спочатку будувалися за принципом: ти терпиш мою присутність, а я не суну ніс у твої справи. – Почав розмову Авраал.

– Ми з тобою різні, брат. Ти сліпий, а я можу бачити.

– Ти можеш бачити тільки себе, тільки свої бажання і плювати ти хотів на всіх інших. Тебе обдурили, і ти повірив.

Авраал не думав, що бесіда так швидко перейде на підвищені тони.

– Я не сектант і в мене немає поняття "релігія", у мене є поняття Віра. Ніхто мене не просить вірити в "щось", ніхто мені нічого не вселяє. Це мій вибір, я хочу прожити це життя з сенсом, зберігаючи в собі душевну чистоту та здобуваючи вічні цінності. Віра без справ мертва, запам'ятай це!

Кіан був мудрим співрозмовником і в красномовстві не поступався Главі Братства. Він і сам міг би стати Главою, якби захотів, але він вибрав інший шлях.

– Твоя віра звинувачувати всіх і кожного хто не згоден з тобою. Навкруги всі помиляються, а один ти правий. Але правда в тому, що ти помилився і те, що ти зараз тут – це доводить.

– Правий я або ні – не важливо. Я у всіх виграв, і відтоді в мене залишилося почуття – нічого не боятися. В мене навіть обережності немає, страху немає, мені все одно який ворог – великий або малий. Якщо я не боюся, яка мені різниця? Куди піду, там і виграю. Це я ще в дитинстві зрозумів і зміг зберегти це почуття до цих днів. Чого ти не зміг, Авраал.

– Ти зрадив мене, ти зрадив Братство. Про яку перемогу ти можеш казати? – Запитав Авраал. – Ханой шукав в кожній людині хороше, а ми шукаємо погане. Ханой шукав в людях добро, бажаючи їх виправдати, а ми шукаємо зло, щоб їх засудити. Ханой було боляче говорити про чужі проступки, а нам це приємно. Ханой рятував людей, а ми їх губимо. В і цьому різниця. Ні я, ні ти не переможді.

Була глибока ніч. Сильний вітер нагадував ураган, і очікувалися перші краплі дощу. Селище спало, вдалині чулося виття собак, які спостерігали повний місяць на небі. Варта обходила вулиці селища, виконуючи наказ охороняти спокій мешканців. Ворота були зачинені, територія розвідана, але ніяких ознак армії Книготорговця не було знайдено. Дітар в цю ніч не спав. Він відчував, що Братство в небезпеці, і він здогадувався чому.

– Кіан занадто близько. Неважливо в клітці він або ні, це не та людина, яку так просто розкусити. Якщо він у в'язниці, значить, він сам цього захотів.

Дітар вів внутрішній монолог, намагаючись зіставити події і знайти зачіпку, істинну причину повернення Кіана.

– Братство його не хвилює, пробачення з Авраалом теж. Його хвилює Підземний Світ. Він не один раз про це говорив. Кіан втік з Братства і став зрадником не через те, що не вірив у нього, а навпаки, він втік – тому що вірив. Вірив у пророцтво. В Братстві він міг стати максимум Главою Братства, і то лише після смерті Авраала, але він забажав піти в Підземний Світ. Будучи в Братстві, він би не був такий вільний, як зараз. Навіть в'язнем, він вільніше за кожного з нас. Авраал би не вирішився йти в Підземний Світ, не наважився б так ризикувати Братством.

Кіан хоче знайти Сатану, який сидить у в'язниці "Аркада" і дізнатися, де знаходиться еліксир безсмертя.

Чернець покинув ліжко і відкрив вікно, впустивши запах нічної свіжості до будинку. Блакитне світло місяця єдине, що освітлювало його кімнату. Дітар міркував, підбираючись все ближче до відповіді.

– Кіану потрібний Підземний Світ. Якщо Кіан зараз тут, то... – Розум ченця був швидкий, і та думка, що тільки що виникла, потрясла його.

– Якщо він тут, то йому зараз треба бути в Монастирі. Тобто все це було підлаштовано. І Панадій, і переворот, і по-

вернення. – Дітар зміркував, що до чого і тепер він точно не засне. Він ліг на ліжку і обійняв сонну Тарсішу, думаючи, що робити далі.

На другому поверсі в'язниці при світлі місяця йшла бесіда Авраала і Кіана. Розмова затягнулася і вже не була такою безтурботною, як думав Книготорговець на початку. Він більше не дозволяв собі ставно лежати і криво дивитися на Главу Братства. Два брати стояли, друг навпроти друга, продовжуючи обговорювати своє життя, життя Братства і життя цілої планети.

– Якби ти знав, що помреш завтра?

– Помру я завтра або ні – не так важливо. Поки я живий, я служитиму Братству так, як ніби ніколи не помру.

– Братство. – Передражнив його Кіан. – Бачте, з одного боку, все начебто йде нормально. Авраал з жаром взявся за справу, і віддає накази, які, як і раніше – Кіан дуже цинічно усміхнувся – виконуються беззаперечно. А з іншого боку, особисто мені наказів не віддають. Твоє Братство істинний зрадник, а не я.

Авраал ходив, намагаючись стримувати свої емоції. Він хвилювався, як би не дійти до тієї межі, межі, яку він так не хотів переступати, а Кіан продовжував вивергати отруту зі своїх вуст.

– Ви не говорили всієї правди. Братство відправляло молодих ченців на завдання, але вони не мали уявлення про

ваші плани. Вони не знали, чому вони так вчиняють. Ніяких термінів, причин, імен, паролів. Ченці знали в обличчя лише кілька членів Братства. Вони виконували накази і не здогадувалися, хто ці люди. Про все знало лише вузьке коло людей, яке розробляло конкретні цілі Монастиря, контролювало кожен крок його членів, зберігали Кодекс і списки Братства. Ви використовуєте ченців, як пішаків у своїй грі і не кажете їм правду.

Вони для вас лише раби. Скількох ти згубив Авраал? Скількома довелося пожертвувати заради твоїх амбіцій?

Кіан говорив так голосно, що було чути навіть на вулиці. Вся тюремна варта чекала біля входу. Всі боялися найстрашнішого, того, що могло статися, якщо брати не зможуть стримати себе в руках.

Настала тиша. Авраал вже не ходив по камері. Вони стояли один навпроти одного на відстані двох метрів. Світло місяця освітлювало приміщення через ґрати. Почувся гуркіт грому, і дощ все ж таки полився з неба. Кіан стояв спиною до вікна і дивився на свого брата. Спалахи блискавки на мить освітлювали обличчя Авраала. Воно було жахливе. Обличчя повне ненависті і люті.

– За все зроблене, тобі страти не уникнути. Ти заплатиш за кожную краплю крові, яка була пролита з твоєї вини. – Глава Братства більше не міг тримати в середині свої почуття, вони виступали на його обличчі, і Кіану стало жахливо від такого видовища.

Авраал зробив крок назад і скинув свою мантию, а після і свою сорочку оголивши тіло. За поясом у нього був схований ніж, який тепер опинився в його руці. Кіан застиг на місці. Він не міг повірити, що його брат готовий піти на це. Озброєний чернець підійшов ще ближче і заніс кинджал. Полонений позадкував назад. Ударом Авраал встромив кинджал в руку.

Кров почала крапати на підлогу. Крапля за краплею камені забарвлювалися в яскраво-червоний колір. Лезо ножа почало зрізувати частину шкіри на руці в тому місці, де було татуювання. Шматок шкіри, на якому був один напис – "Кіан". Ім'я брата, яке Авраал набив собі в далекому минулому, в тому минулому, коли в нього був брат, і якого він дуже любив і поважав. Зрізавши зі своєї руки цей надпис, він кинув шматок скривавленої плоті в Кіана.

Божевільні від жаху очі Книготорговця не могли навіть кліпнути. Вони прилипли до Авраала, який, сховавши кинджал за пояс, підняв свій одяг. Він дивився на брата, а той його більше не помічав. Притиснувши рану рукою, він вийшов з камери, грюкнувши дерев'яними дверима. Кіан залишився сидіти в світлі місяця, слухаючи шум дощу за стіною. Його очі дивилися в одну точку, туди, де лежав клапоть шкіри, з його ім'ям "Кіан".

Глава 54

"Чернець не поспішає мстити сам, часто за нього це робить життя". Заповідь П'ятдесят четверта. Кодекс Братства тибетських ченців.

День, коли чернець Дітар повернувся в Монастир, був не найкращим у його житті. Втім, хороші дні, судячи зі всього, залишилися в минулому. Дітар знаходився в бібліотеці зі своїми друзями. Сюди були чутні крики і грім набату цілком виразно. Дзвін чуло все селище. Авраал добре пам'ятав цей звук, коли він став Главою Братства, в той самий день, коли підтвердилася пропажа Панадія, і Авраал вперше одягнув мантію Нісана. Шум дзвону міг означати тільки одне, Братство незадоволено ченцем Білокам'яного селища і вимагає виконання Кодексу.

Агіас, Надіша, Тарсіша та Дітар сиділи за столом у бібліотеці і обговорювали останні події. Часи для Братства настали не найспокійніші. Поява Кіана в Братстві і переворот, навели багато шуму.

Великий дубовий стіл, розташований біля стіни, був оточений величезними полицями з різними рукописами. Свити, пергаменти, карти і різні листи лежали всюди. Сонячного

світла було недостатньо, і яскравий вогонь лампадок освітлював частину приміщення. Дітар розповідав про Кіана до його зради і те, як він став Книготорговцем. Тарсіша сиділа, поруч не бажаючи упустити можливості бути ближче до свого чоловіка.

– Кіан продовжував діяльність Ханоя і Панадія. Він наказав звести зі всіх Монастирів і міст старі книги для зняття копій. Тоді він ще був ченцем. Привезених в столицю книг, ніхто після цього не бачив, як ніхто і не бачив знятих з цих книг копій. Цікаво і те, що за невиконання цього наказу належала смерть. Дивна турбота про книги, чи не так?

Дітар говорив те, що знав сам, але можливо і це була не вся правда. Кіан дуже слизький тип і всі його таємниці розгадати не так просто.

– Після зняття копій, оригінали зникли. Згоріли одночасно всі великі бібліотеки. Спочатку ченці робили копії, щоб відвести з собою, а потім знищували оригінали. Виходить, що тільки ченці володіють абсолютно всіма знаннями Світу.

Надіша ходила по бібліотеці і роздивлялася старовинні письмена. Велику частину тексту вона не могла прочитати. Різні символи, алфавіти і древні знаки не були їй знайомі. Вона слухала історію Дітара і співчувала Книготорговцеві. Вона бачила в ньому людину, якій довелося покинути будинок і близьких людей заради інших цілей. Очевидно, важливіших для нього.

– А ви колись думали про тих, хто йде? – Вона відірвала погляд від старих сувоїв і подивилася на своїх друзів. – Яку треба мати сміливість, щоб одного разу собі признатися, що так більше не можна? Все припинити, перервати і піти. Піти з кам'яним обличчям, незважаючи на щасливі спогади, які так недоречно проносяться в цей момент. Відчувати провину перед людиною, яку покинув. – Дівчина опустила голову і занурилася в себе, роздумуючи над своїми ж словами.

– Але настає час, і цьому приходить кінець – ми йдемо в життя вічне. – Вирішив додати Агіас. – Спочатку ти чогось чекаєш дуже довго, але піти доведеться всім.

На вулиці посилювався шум людей і дзвони. Голос Дітара зазвучав знову.

– Може, ви і забули, але "втрачені храми" пам'ятають. Такі місця як це, існують для того, щоб не забути. Не дозволити знанням піти разом з поколіннями в минуле.

Надіша підійшла до Агіаса і сіла поряд з ним. Вони були дуже схожі. Схожі не зовні, не характерами і поглядами на життя, а саме – бажанням бути разом. Приймали один одного, як є, не намагаючись змінити. Разом вони наповнювалися і збагачувалися, могли зосереджуватися саме на приємних моментах, не думаючи про несхожість. Об'єднуючою рисою була їх простота у характері, у манерах. Біля неї, у Агіаса виникло бажання стати батьком. Нести відповідальність за свою сім'ю. Бути тим, кого потребують, на кого сподіваються і кого шалено люблять і чекають.

Їй його бракувало, їй доводилося ділити його з Братством, а в глибині душі вона бажала його повністю.

– Чому кантрі чернець особисто займається шахтою? – Запитала Надіша. – В твоїх руках керування цілим Тигровим селищем, а ти весь час знаходишся в шахті. Така поведінка не може бути добровільною. Ось Дітар, займаючи схожий пост, але він цілими днями вивчає бібліотеку. А ось твої обов'язки – це таємниця за сімома замками.

Дійсно, то чим займався її чоловік, було загадкою. Кантрі ченці не прості члени Братства, їх обов'язки і вони самі, можуть бути засекреченими для їх же безпеки і безпеки всього Братства.

Агіас подивився на Надішу. Її очі зачаровували його та вабили. Він перевів погляд на Дітара і побачив, як той заворожено дивиться на нього, чекаючи, що він відповість на питання, яке цікавило його теж. Дівчина помітила обличчя Агіаса і зрозуміла, що влучила в ціль.

– Я здогадалася, що там є таємниця. Що ви там побудували? – З величезною цікавістю запитувала Надіша.

– Ми нічого не будували. Ось в чому справа. Ми відкопали. – Відповідаючи на питання, уточнив Агіас.

– Під час будівництва шахти, ми знайшли двері. Високі і вузькі, з дивного металу. За ними і була бібліотека. Неймовірних розмірів коридори, заставлені писаннями, і полиці з різними артефактами. Все це ми змогли розгледіти тільки після того, як запалили там світло. Сотні смолоскипів знадо-

билися, що б освітити лише малу частину тієї знахідки. Це і є Шамбала. Частину книг передали Дітару в Білокам'яний, для вивчення. Щоб не було зайвих питань, ченці видають їх, як свої. Інша частина, залишилася на місці.

Велика частина написана на старій мові, яку мало хто використовує. Древня мова ватанаан. Вгадай, хто її знає?

– Цигани? – Невпевнено запитала Надіша.

– Вірно. Вони не копачі, а читачі.

Дівчина дивилася на Агіаса такими завороженими очима, неначе бачить і чує його вперше. В своїй уяві, вона вже малювала собі те місце, з його секретами і знаннями. Шум з вулиці відійшов на другий план і всі були поглинені розповіддю про загублене місце. Кантрі чернець продовжував.

– Вони переводять і копіюють книги. Під землею знаходиться цілий університет. Я проклинаю той день, коли Ханой знайшов ті двері. А мені доручили видавати Шамбалу за шахту. Як на мене, то перша заповідь Кодексу має бути "не переводь" і жити було б легше.

– Не переводь... – Задумливо повторила Тарсіша.

Ще мить тому її коханий сидів поряд з нею, а тепер, коли вона відволіклася від розповіді Агіаса, вона помітила, що Дітар підійшов до вікна. В його голові звучала тільки одна фраза: "Шамбала". Його думки заглушувалися подіями за вікном, і він не міг зосередитися.

– Весь час вона була так близько. Кіан зробив помилку, коли втік, а тепер усвідомивши її, він повернувся. Що тепер

відбувається? Хто ще знає про це?

Вона спостерігала за ним.

– Я не знаю, хто були ці люди, або істоти, які створювали той зал, але в ньому є вікна, і східці біля входу, а це означає, що воно не підземелля. Воно засипане майже на пів сотні метрів.

– Але як?

Дітар подивився на Агіаса і уточнив:

– Шамбала була побудована в іншу Епоху.

Агіас схвально кивнув головою:

– В мене немає відповідей на ці питання. Я багато чого не розумію. Цигани переводять книги, і вже готові ми забираємо в Білокам'яний і Агарію.

– А золото?

– В шахті немає золота. Я особисто беру його з Монастиря Агарії і даю циганам, в якості оплати. В Монастирі його було повно, ще при Панадії. Ченці його приносять в Монастир, а не відносять, як ми всім кажемо. Тут все не те, чим здається.

– Але ж з'являються питання.

– Так, у доглядачів "цієї" бібліотеки і виникли такі питання. Вони хотіли винести оригінали і їх спіймали. Ми не творці, ми хранителі, або злодії, як тобі зручніше.

– Що ж за "знання" там зберігаються?

– Там цілий світ. Там про всю планету. Там все життя. Велика кількість різноманітних знань у всіх напрямках. Тисячі тисяч книг: про історію, техніку, будівництво, будову люди-

ни, лікування, мистецтво, здоров'я, про зірки, про тварин і рослини, там є про все, це просто незрозуміло.

Наприклад, звідти ми дізналися, що можна лікуватися голодуванням. Тепер ми знаємо, що якщо хворобу не можнавилікувати голодуванням – то вона не лікується, тіло людини саме відновлюється, "будо" – шлях вбивці, який вчить, як можна позбавити людину життя одним ударом, про виховання дітей – "дитина гість у твоєму житті, вирости і відпусти". Все, на чому ми будуємо наше Братство, ми взяли звідти. Лекса теж був перекладачем. Йому дісталася книга про битву на конях. Ти знаєш його, він міг використати знання?

– Обов'язково. – Погодилася Надіша.

Дітар все так само стояв біля вікна .

– Тепер я розумію, яку ви зберігаєте таємницю – чужу таємницю. – Сказала Надіша.

– Ханой і Ануш привели на це місце засновників Монастиря і ціле циганське плем'я не просто так. Я впевнений, що цьому є пояснення. В цьому залі є напис, висічений на камені: "дві тисячі прийшли сюди, один залишився". Але я не знаю, що це означає, і про кого йде мова.

– Чи намагався хтось вкрасти ці знання? – Запитала дівчина, не відриваючи очей від нього.

– Так, багато хто намагався. Одного разу зрадники хотіли винести оригінали цих книги з Агарії. Їх вбили, а Книготорговець втік, один з наших братів – зрадник. Його треба вбити, а книги надійно сховати, поки ними не скористалися.

– А що там ще такого в цих книгах?

– Про стан нашої свідомості. Летаргічний сон і стан глибокої медитації – "соматі". Про джерело безсмертя і тих рептилій, що його охороняють. Інші книги на місці, але ми розкопали чужу схованку, і це довго не може бути в таємниці. Крім Книготорговця будуть і інші.

Шум з вулиці став ще сильніший. Дзвін приголомшував кожного, хто його чув. Агіас і Надіша підійшли до вікна, де стояв Дітар. З вікна відкривався вигляд на простору площу. Натовпи людей збиралися біля будівлі, і їх крики набували виразних слів.

– Ми звинувачуємо тебе Дітар! – Кричали десятки глоток. – Бийте набат!

Ченці не боялися і знали, що за ними стояла правда, підкріплена Кодексом. Прості ченці піднімали голову і вимагали до відповіді Дітара, який на їх думку, "підвищуючи" свою кар'єру – знизив авторитет Братства.

До бібліотеки швидко ввійшов Есін, глибоко вдихаючи повітря:

– Дітар, ти чуєш їх?

Дітар коротко кивнув. Ситуація була серйозна.

– Тепер потрібно думати. Думати і діяти. По можливості чітко і швидко. – Холоднокровно відповів чернець.

– Що відбувається? Спонтанно виниклий бунт? – Есін був схвильований та розгублений. Він говорив, запинаючись все

ще не встигнувши, віддихатися:

– Для нього не було ніяких серйозних приводів. Останні п'ять років твого перебування в Монастирі справи йшли добре.

– Щоб підняти ченців на бунт, потрібен не просто заводій, потрібний лідер. – Відповів Дітар і показав на вікно.

Серед натовпу була така людина. Невисокий, товстий, лисіючий чоловік, якого люди слухали, і який кричав голосніше за всіх.

– Я, кантрі чернець ОльханКарин, звинувачую ченця Дітара за трьома статтями Кодекса Братства.

Люди зібралися під стінами будівлі навколо нього і слухали. ОльханКарин кричав на всю площу.

– Я звинувачую Дітара в тому, що під час війни він покинув території підконтрольні Братству, він пішов з Андрогіном в Калінгу. Втікач!

– Ганьба! – Заволали з натовпу. – До відповіді Дітара!

Галасливий натовп заведений промовою товстуна не стримував своїх вигуків. ОльханКарин підкинув руку, закликаючи до порядку, дочекався тиші, продовжив говорити гаряче і люто. Говорити те, що в інший час не вимовив би навіть у думках. Але зараз чернець знав, що можна все.

Дітар попрямував по коридору до своєї особистої кімнати. Він йшов і озирався на всі боки, що б його не застали зненацька. Тут, хвала Ханом, поки нікого не було, або не встигли, або не посміли. Дітар підійшов до столу, сів в крісло і потер

віскі.

– Есін, глянь у двір, з'ясуй, чи не чекають мене там.

– Для цього не обов'язково кудись йти. Напевно чекають. – Спокійно відповів хлопець.

– Напевно. Навіть більше того – погодився Дітар. – І напевно вони мене бачили. Напевно знають, що я тут. Напевно придуть зараз сюди за мною. І напевно їх не зупинить те, що я кілька днів, як повернувся. А мені треба пару хвилин спокою, щоб зібратися з думками. Дай мені ці пару хвилин. Есін вклонився і вийшов. Дітар відкинувся на спинку і закрив очі.

– Отже, свої. – Почав він роздумувати. – Дванадцять кантрі ченців, люди близькі до влади. Люди, що являють собою владу. Люди, що здійснюють зв'язок Глави Братства з іншими ченцями, що стежать за виконанням кодексу. Між іншим, це дванадцять чоловік, один з яких стане Главою Братства, якщо Авраала знімуть з цієї посади. Якщо одного разу вони вже це зробили, проголосувавши за Панадія, означає проти Авраала більшість, і повторити таке їм не складе труднощів. Він сидів, закривши очі, і намагався абстрагуватися від шуму на вулиці.

Вся ця ситуація була дуже неприємною, але не реагувати на неї він не міг. Треба було зберігати холонокровність і здоровий глузд.

– Хто з них так хоче влади? Хто спровокував весь цей балаган за вікном? І невже він настільки безглуздий, що не ро-

зуміє самого елементарного – влада його буде вкрай недовою.

Відповідей не було. Думки понеслися по колу. Дітар дістав пляшку вина, вийняв пробку, щедро наплескав у келих.

– Нестандартні ситуації вимагають нестандартних рішень. – І він залпом спустошив келих.

Друзі зустріли Дітара в коридорі. Вони спустилися з бібліотеки і вирішили знайти його, але він знайшов їх раніше. Тарсіша кинулася до нього в обійми. Їй було страшно від того, що могло з ним зараз статися. Він тільки повернувся до неї, зараз втратити його було немислимо.

– Я все ще з тобою, рідна і тобі нічого боятися. – Заспокоював її Дітар.

Вона подивилася в його очі. Очі повні спокою і миру. Дивно, як такі очі могли спокійно дивитися на смерть і на любов. Він обдарував її чарівною посмішкою, підвів її голову і поцілував.

Тепер вона не боїться, він не покине її. Навіть, якщо весь натовп накинеться на нього бажаючи вбити, він не здасться і відвоює своє життя.

Агіас розумів складність ситуації краще, ніж дівчата:

– Якщо на тебе пішли натовпом, гордися собою! Адже вони по одному тебе осилити не можуть. – І він розсміявся. Це була його підтримка.

Те, що він був поряд з Дітаром, багато означало для ченця. Вони пройшли до воріт, які вели прямо на площу, де зібрався натовп невдоволених ченців. Агіас питально подивився на Дітара і той кивком дав йому знак – "Пора".

Агіас вийшов на вулицю, і натовп різко замовк. Перед ним стояло більше ста ченців. Він окинув їх всіх поглядом, як би оцінюючи ситуацію і обмірковуючи різні варіанти розвитку подій. Хвилинна тиша повисла на площі. Тільки дзвін було чути, і кожен його удар був, як удар серця, що відлічувало секунди до загибелі. Дітар стояв за дверима і чекав. Чекав, коли прийде його час. Дівчата спостерігали з вікна, сподіваючись не побачити самого гіршого.

– Наш брат, чернець Дітар! – Гордо вимовив Агіас, оголосивши вихід на вулицю Дітара.

І знову гучний вигук ченців заповнив вулицю. Дітар йшов повільно до центру площі, де його чекав ОльханКарин. Він не боявся. Впевнені кроки і високо піднята голова давала зрозуміти роззявам, що перед ними не розбійник і не торгаш, а людина честі, яка не боїться відповісти за свої слова і свої дії. Тепер, коли він був так близько до них, вони не наважувалися кричати все, що надумається. Легко зводити наклеп на людину з відстані, але дивлячись йому в очі, не кожному вистачить сміливості. Особливо в очі такого ченця, як Дітар.

Він на ходу оглянув осіб, спочатку гордовитих і невдоволених, а потім вони змінилися, на співчуваючі і спантели-

чені. Дітар подумки посміхнувся і зарахував собі перемогу. Звичайно, вони чекали ченця, що буває гнівом, в мантиї із золотими розписами, а явився молодий хлопець в скромному одязі цигана, в якому він прийшов сюди п'ять років тому.

У своїй кімнаті, він переодягнув чернечу мантию на циганський одяг. І зараз перед ними стояла зовсім інша людина.

– Вітаю, шановні. – Спокійно вимовив Дітар.

ОльханКарин злився і, не бажаючи витратити час даремно, запитав з великим невдоволенням:

– Чернець, чернець Дітар, що все це означає?

– Шановні, я чув дзвін, і прекрасно розумію, що він означає. Тому, я вирішив полегшити вам роботу і ...

Не встиг він закінчити свою мову, як втрутився кантрі чернець Аденський :

– Згідно з Кодексом, Дітар, чернець не має права слова, поки не відповість на всі пред'явлені звинувачення.

– Ченця немає. – Кивнув Дітар. – А перед вами просто циган. Я ж сказав, що вирішив полегшити вам життя і скласти повноваження. Мантия ченця лежить у бібліотеці. А ось будучи простим циганом, який працює в шахті, сьогодні я маю право голоса більшою чи меншою мірою, як і будь-хто в цих стінах.

В натовпі лунали звуки здивування і перешіптування. Всі були здивовані і розгублені таким поворотом.

– Що за балаган? – Вигукнув ОльханКарин.

Він був обурений більше інших. Він прийшов до Дітара з таким великим натовпом ченців і бажав насолодитися своїм тріумфом, але Дітар позбавив його цієї можливості. Дітар подивився на його червоне від люті обличчя і посміхнувся.

– Ось і перше питання! – Підхопив він здивування ОльханКарина. – Що за балаган ви тут влаштували? Або ж ви насправді вирішили, що Дітар прийде до вас виправдовуватися, палахкотіти гнівом або просити про поблажливість?

Натовп слухав обвинуваченого і не міг сказати ні слова. Він виявився мудріший за всіх них і куди чеснішим чоловіком. Доки всі зі здивуванням спостерігали за тим, що відбувається, Дітар продовжував.

– Ні, я не стану. Якщо Братству не потрібний чернець Дітар, що ж, можливо йому згодиться циган Дітар, працюючий у шахті. Якщо і це занадто самовпевнено, я піду зовсім.

– Є Кодекс! – Знову втрутився ОльханКарин. – Згідно з яким, я кантрі чернець ОльханКарин, діючи від імені Братства пред'являю звинувачення тобі, Дітару, посвяченому в ченці кілька років назад, біс візьми, на цьому самому озері. – Він вказав рукою у бік озера і ті, хто повернув голову, змогли помітити дим, який піднімався високо в небо.

Щоки ОльханКарина тряслися від обурення, і його промова була дуже емоційна.

– Чернець же зобов'язаний відповісти на кожне звинувачення, після чого рада розглядає за пунктами.

– ... і виносить ухвалу про збереження повноважень або ж їх зняття. – Закінчив за нього Дітар. – Нагадаю так само, що Кодексу зобов'язані слідувати члени Братства, власне ченці, кантрі ченці і Глава Братства. Циган ні до перших, ні до останніх не відноситься.

Делегація ченців поступово почала зменшуватися в кількості. Кричати під вікнами було куди простіше, ніж змагатися з Дітаром мудрістю. ОльханКарин намагався звинувачувати Дітара з приводу і без, згадуючи всі події з його участю. Він не міг прийняти, що Дітар його обійшов і тепер йому нічого не залишається, як змиритися. Він хотів принизити Дітара при всіх, а вийшло зовсім навпаки. Зараз він, кантрі чернець, виглядав повним телепнем, намагаючись звинувачувати цигана, що стоїть перед ним.

– Ми прийняли тебе в наше Братство, і ти зобов'язаний наслідувати Кодекс. Кодекс наказує будь-якому членові Братства відповідати за всіма звинуваченнями перед побратимами.

Дітар оцінив всіх поглядом, збентежений натовп більше не підтримували товстуна, а просто спостерігав і слухав.

– Член Братства зобов'язаний відповідати, щоб понести покарання. – Сказав циган Дітар. – В нашому випадку таким покаранням може бути зняття мантиї ченця. Повноваження вже зняті. – Він жестом вказав на свій одяг. – Отже, покарання понесене цілком, так що відповідати я вже нікому не повинен. Втім, якщо вам так важливо почути мої пояснення,

я готовий.

ОльханКарин отримав другий шанс. Можливість повісити на Дітара всі гріхи і показати всім присутнім, що він підла людина і зрадник. Він зайняв горду позу, випрямивши спину і розпрямивши плечі і почав свою промову.

– Дітар, Братство звинувачує тебе в порушенні 33-ої статті – "убий зрадника". Коли ти виявив Книготорговця, ти його не вбив. Замість цього ти затіяв перемови.

– Мені не зовсім ясно, адже я вбив кожного ченця, який став зрадником.

Він обернувся, звертаючись до всіх, хто дивився на нього :

– Хто з вас, готовий вбити Кіана, брата Авраала, без доказів того, що він зрадник? У мене таких доказів немає. Надасте мені їх, і я прямо зараз приведу страту в дію.

Ніхто не зміг нічого сказати. Такі питання були далеко за гранню розуміння багатьох ченців.

– Дітар! – Продовжив ОльханКарин. – Братство так само звинувачує тебе в порушенні 43-ої статті – "воєнний стан". Ти, будучи ченцем, покинув межі території Братства під час військових дій.

Пішов з Андрогіном, тоді як Міланос холонокровно вбив Серафіма.

– Нарешті ви згадали. – Різко обірвав його Дітар. – Йде війна. Я не знаю, в чію світлу голову, прийшла ідея влаштувати інтригу, за наявності потужного зовнішнього ворога,

але цей хтось у першу чергу думає про себе і в останню – про Братство. Тому, що тільки повний ідіот стане... – Він вирішив не закінчувати цю фразу, знаючи, що всі прекрасно зрозуміли, про що він каже.

– Крім іншого, дозволю нагадати, що результат мого, так би мовити "походу" – Андрогін Братство не чіпає і відводить індусів. Їх війну програно, Калінга розбита, до нас їм більше справи немає.

– Ти привів мисливців на драконів. – Продовжив звинувачувати його ОльханКарин, навіть не бажаючи брати до відома виправдання Дітара.

– "Найняв". – Ще впевненішим тоном виправив його Дітар. – І це, можу додати, успішне рішення. Замість купки ченців зрадників, Братство отримало три сотні мисливців, якими ви успішно прикривалися від людей Міланоса.

Цю гру можна було продовжувати нескінченно, але найголовнішого Дітар вже добився. Натовп більше не підтримував кантрі ченця ОльханКарина, і він залишився один зі своїми звинуваченнями.

– А тепер дозвольте відкланятися. – Сказав Дітар. Розгорнувшись і, не кажучи ні слова, попрямував до дверей бібліотеки.

– Ти не можеш просто так піти! – Кричав йому в спину червоний ОльханКарин. – Ченці пред'являють тобі звинувачення.

Дітар зупинився, обернувся і кинув страхітливий погляд

на товстого ченця:

– Ченці не могли пред'явити мені ці звинувачення. Про вищесказані параграфи знало вузьке коло осіб, а саме тільки дванадцять кантрі ченців. Хтось з цих осіб хотів добитися мого усунення. Він цього добився. – Дітар продовжив свій шлях, залишивши за спиною, гнівного ОльханКарина і натовп роззяв, який вже розходився.

Дійшовши до дверей, він знову зупинився. Потужний голос змусив його обернутися.

– Кантрі чернець Дітар йде збирати речі, і йде з Білокам'яного селища. Тепер він житиме біля мене в Монастирі Агарії. – Це був Глава Братства Авраал.

Він прийшов вчасно і несподівано. Зараз в його силах було вирішити цю ситуацію. Кожен чернець, що навіть сумнівається, все одно поважає Главу Братства. Хто б не був, якщо на ньому мантия Нісана – ти вождь. Люди заспокоїлися. Голос Авраала вселяв довіру і захоплення. Дітар зумів самотійно відстояти свою честь і гідність, і укладення Глави Братства підтверджувало, що Дітар не був брехуном. Авраал приніс з собою ще одну новину, яку повідомив відразу за першою, доки всі мовчали.

– Привітайте нового доглядача Білокам'яного селища. – З цими словами він обернувся і вказав на ОльханКарина, який був явно розгублений.

Авраал, Дітар, Агіас і ОльханКарин з його парочкою ченців за спиною, були єдиними, хто залишився від шумного

натовпу. Всі мовчали. Навіть злий кантрі чернець не міг відкрити рот. Дітар обернувся і пішов назад до центру площі. Підійшовши до ОльханКарину впритул, так, що було чутно його нервово дихання, він нахилився і прошепотів йому:

– Я тебе прощаю.

Сказати "прощаю" – сильні слова для ченця. Дітар показав свою силу і ОльханКарин, не міг вимовити ні слова.

– Передайте кожному ченцеві, кожній людині в Монастирі. – Голосно звернувся Дітар, до тих, що залишилися на площі. – Кожен у Білокам'яному повинен знати, що я чернець, чернець! І я не намагався втекти під час війни. Я думав про Братство, а не про свою шкуру. Адже я дивлюся не так, як дивиться людина: людина дивиться на вигляд, а Ханой дивиться в саме серце. Немає віку, в якому пізно міняти своє життя.

З цими словами він і Агіас пішли до будівлі. А на площі вже не залишилося нікого, крім невисокого, товстого, лисіючого чоловіка, якого тільки що призначили доглядачем Білокам'яного селища.

Авраал підійшов до ОльханКарину:

– Думаєш, що впораєшся з Білокам'яним краще ніж він? Тепер ти капітан цього корабля, і я забороняю тобі його покидати.

Глава 55

"Свобода – це не те, що чернець отримав, це – те, що в нього не можливо відібрати". Заповідь П'ятдесят п'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Спекотне ранкове сонце сліпило очі. Запах трави і квітів вздовж дороги, супроводжував ідучих до місця призначення. Дрібні камені часто плуталися під ногами, заважаючи впевнено ступати на землю. Агіас йшов не один і всю дорогу мовчав, а його супутник дивився на всі боки і посміхався. Йому стало образливо – життя його склалося таким чином, що в важкі для Агарії часи він виявився не на чолі війська, не в компанії вірних друзів, і навіть не з улюбленою жінкою. Його компанію складав лише Кіан. Вони йшли вдвох. Зараз він виконував прохання Дітара.

Кіан волочився за ним, оскільки ноги і руки були його пов'язані для надійності, що б він не зміг втекти. Стара потерта сорочка і залатані штани, прикривали його тіло. Він був беззбройний і скутий в русі, що робило його майже нешкідливим, але головною зброєю Книготорговця була його мова, кляп в рот йому вирішили не вставляти, і Кіан цим скористався.

– Твої друзі зараз за столом, насолоджуються життям, а

ти тут, зі мною.

– Я думаю, він знає, що робить. – Швидко відповів Агіас.

– Твоє життя проходить не зовсім так, як би ти хотів?

Кіан продовжував заводити Агіаса і грати з ним. Йому це приносило задоволення. Він насолоджувався не тим, що люди випробовують, а тим, що він ними керує.

– Мовчиш? Я правий. Я знаю це мовчання. Чув його сотні разів. Коли? – запитаєш ти. Коли віддавав накази, а люди їх виконували під страхом смерті.

– Якби я міг все почати спочатку, я прожив би своє життя інакше. – Пробурмотів Агіас.

– Я тобі не ворог. – Посміхнувся Кіан, задоволений тим, що йому вдалося розговорити Агіаса. – В нас з тобою багато спільного. Ми більше не ченці. Ченців більше немає. Ченці були при Ханої, після нього при Панадії, тоді шанували Кодекс, а зараз...

Агіас вдарив кулаком по його обличчю, зупинивши потік слів з вуст Книготорговця. Губа була розбита, пішла кров і Кіан забруднив рукав своєї сорочки, що б витерти її.

– Я б все віддав, щоб мати такого ж друга, як у тебе. – Показавши скривавлені зуби, сказав Кіан.

– Ти б все віддав, щоб мати вірного друга – все, крім часу.

Наша дружба з Дітаром, стає сильніше, година за годиною, день за днем, рік за роком. Ми брати один одному. – Агіас зробив паузу, сповільнивши крок. – Я просто скажу тобі, що віддав би все, за такого друга, а ти зовсім не це маєш на увазі.

Їх шлях добігав кінця. Агіас і Кіан підходили до старого кладовища Білокам'яного, де в будь-який час дня була жахлива атмосфера. Зайшовши на територію, крізь високі ворота з чорного заліза, повіяв холодний вітер, він нагадував протяг, який йшов з-під землі. Це було велике старе кладовище, ченці його не до кінця вивчили, і все ще не було ясно, коли саме воно з'явилося, і ким було створено. Могили і склепи руйнувалися від часу і ті написи, що нещодавно могли розповісти про похованих тут, вже були ледве помітні.

Вони просувалися вперед, огинаючи могили і різні насипи, дорога нагадувала лабіринт, і складно було запам'ятати правильний поворот, щоб зуміти вийти, звідки прийшов. Агіас і Кіан прибули на місце. Єдине просторе місце серед густих могильних плит, де збиралися некроманти. Там вони були і зараз. Вони і були метою їх походу сюди.

– Ця дівчина, вона така схожа на свою матір. – Несподівано сказав Кіан, показуючи в бік милої жінки, що стояла серед некромантів.

– Це Іраель, господиня таверни Білокам'яного селища.

– Хм.– Протягнув задумливо Кіан.

Вони попрямували до натовпу людей, що стояв посеред невеликої галявини.

– Батьки Іраель і Анріса знайшли в Монастирі порожню флягу Ануш, яку дав Ханною Сатана. – Знову заговорив Книготорговець.

– Так, я знаю, вона зараз у Авраала. – Відповідав швидко і чітко Агіас.

– Від фляги був запах отрути. Її батьки принесли флягу мені. Я тієї ж ночі завітав до лікаря Білокам'яного селища, і ми пішли на це кладовище, він підтвердив, що у флязі була отрута. Ми викопали труп Ануш і її дочки Молитви – від останків був той же запах. Їх отруїли!

Агіас слухав розповідь Книготорговця уважно, але при цьому робив вигляд, що йому все одно.

– Тіла довелося палити. І тоді я сказав батькам Іраель і Анріса про Монастир: "ви не знаєте, кому поклоняєтеся".

– І що це тобі дало? До чого тут ця історія? – Незворушно запитав Агіас. – Або ти просто так мені зуби замовляєш?

– Після цього випадку, я засумнівався в усій історії Братства. Тут щось не так. Мені потрібні були відповіді. Я почав ходити до бібліотеки і вивчати матеріали, але нічого не знайшов. Потім в Агарії з'явилися ченці, які повернулися з одного із завдань. Вони розповіли, що ходять чутки про Маркуса, ця людина підпорядковується особисто Сатані, і його завдання повернути в Підземний Світ Велику зброю, яку вкрав Ханой.

– Йдеться про Ханойські Вежі? З їх допомогою, Цар Світа обрушив лиха на Землю? – Не витримавши, запитав Агіас. Цікавість була сильніша за його стриманість.

– Можливо. Я зрозумів, що Маркус, а кажуть, що він безсмертний, рано чи пізно прийде в Агарію.

– І тому ти втік?

– Так. Взяв два мечі і втік. В Монастирі, я б міг стати Главою Братства, але це б не зупинило Маркуса, тому я і відправився шукати Підземний Світ, щоб зупинити Сатану, який нашіптує своєму псові, що йому робити.

– Гарна версія, але знаючи тебе, можу сказати, що ти шукаєш Підземний Світ, щоб стати Царем Світу.

– Я цього і не приховую. – Посміхнувся Кіан.

– Так ти напевно дізнався, де вхід?

– Ще ні. – Настрій Кіана став грайливим. – Агіас, може, разом підемо? Ти мені нагадуєш мене в молодості. Але тобі, як і мені, вже не стати Главою Братства.

– Ні. – Різко відповів чернець і зупинився.

Агіас обернувся до нього обличчям.

– Це не те, чому нас вчили. Якщо хочеш сказати "так", скажи "так". Якщо хочеш сказати "ні", скажи "ні". Краще бути чорним, чим сірим. Будь тим, хто ти є. Хочеш бути хорошим – будь хорошим, хочеш бути поганим – будь поганим. Але бути і там, і там, означає не бути ніде. Неможливо служити двом господарям одночасно. Для обох виявишся зрадником, що з тобою і сталося.

Вони підійшли до некромантів.

– Даруйте, але я не подам руки вбивці. – Сказав некромант Фалькар, поглядаючи на Кіана.

– Я вас за людей не вважаю. – Вибухнув Книготорговець.

В нього була явна відраза до людей подібного типу. – Ваші життя нічого не варті. Одного разу я клацну пальцями – ось так, – він видав гучний звук клацання своїми пальцями – і вас прикінчать. Лежатимете на цьому самому кладовищі і ...

– Досить! – Перервав його Агіас. – Ми тут у справі.

Він окинув всіх поглядом.

– Дітар сказав, що ви можете вилікувати Панадія. Річ у тому, що він мовчить. А нам треба, щоб він заговорив.

Кіан відразу ж додав, не чекаючи, коли йому дадуть слово:

– Його занадто довго тримали за тварину, він знаходився в склепі і їв трупи, озвірів і може тільки гарчати.

Некроманти просто дивилися на них з кам'яними обличчями і тільки один з них говорив:

– Ми вже цим займаємося. Треба пробудити в ньому людину. Ви принесли?

Агіас кивнув і дістав предмет, загорнутий в стару тканину :

– Так, ось його сокира. Сподіваюся, він її впізнає і це допоможе йому згадати, ким він був раніше.

Панадій був відмінним воїном, і його зброя була завжди при ньому. Його сокира, яку приніс Агіас, пройшла з Панадієм безліч битв. До того, як стати Главою Братства, він був катом. Його сила була куди більша, ніж здавалося. Насправді кати не ховали своїх облич, тільки іноді і в найтемніші часи. Кат – це рука правосуддя. Його повноваження полягали в то-

му, що б позбавляти життя злочинців, але міські жителі все одно відчували страх до нього. Навіть випадкове зіткнення з катом було неприємне людям.

Кат нерідко робив і послуги. Він торгував частинами трупів і зіллям, виготовленими з них, а також різними предметами, що відносяться до страти. Такі речі, як "рука злодія" – кисть, відрубана в злочинця, або шматок мотузки, на якій був повішаний злочинець, часто мали попит серед чаклунів і некромантів. Він їх зневажав, але це був його заробіток, хоч і незначний. Іншим чином кат заробляти, на жаль не міг. Пізніше, ставши ченцем, він все одно продовжував битися тільки своєю сокирою.

І зараз Агіас прийшов просити допомоги в тих, хто може повернути Панадію розум. В тих, кого Панадій позбавив би життя, при першій же зустрічі, за все те зло, яке вони заподіяли людям, тією самою сокирою, яку Агіас передав некромантам.

Дітар з Авраалом були в Білокам'яному. Всі готувалися до його церемонії посвячення в кантрі ченці, і селище перетворювалося на очак. Прапори і святкові стрічки майоріли всюди. Квіти і прикраси тішили око. Аромат пахощів поширювався навкруги. Все чистилося і милося до блиску. Присвячення повинно було відбуватися на головній площі. Тарсіша допомагала ченцям готувати вівтар для присвячення. Цього дня її чоловік надіне мантию кантрі ченця. Вона дуже

хотіла розділити з ним цю подію.

– Тримайся за чоловіка, який ніколи не дасть тебе образити, який піклуватиметься про тебе, як про найдорожчий скарб. Тримайся за того, хто завжди вислухає, переступить через свої принципи в ім'я кохання.

Вона не сумнівалася, що Дітар той самий. Сьогоднішній день покладе на Дітара нові обов'язки, але якими б важкими вони не були, Тарсіша готоварозділити їх з ним.

Цього ж дня планувалися дві події. Одна – Дітар стає кантрі ченцем, а ввечері – страта Кіана. Книготорговця повернули до камери, де він чекав своєї години.

Дітар прийшов до нього для розмови, дуже короткої і важливої.

– Сьогодні тебе повинні стратити. – Не встигнувши зайти до камери, повідомив чернець.

Кіан сидів на своїй солом'яній рогожі і дивився на стіну:

– Я привів у Монастир Панадія. Буде логічне, якщо це зробить він.

Він обернувся обличчям до Дітару. Ніяких емоцій, перед ченцем стояла людина, без якихось ознак життя. Дітар був майже впевнений, що цього разу він нікуди не втече. Страти не уникнути і як іронічно, що він зараз так близько до Шамбали і одночасно так далеко.

– Пам'ятаєш, той борг, який ти обіцяв Легезі? – Запитав він у Дітара.

– Так. Що він хоче від мене?

– Відспівати мене. – Голос Кіана звучав стомлено. Можливо, він змирився зі своїм кінцем.

– І де він зараз?

– Я не знаю де, але якщо ти це виконаєш – він відпустить Мріадра.

– Ти впевнений в цьому? – Холодно запитав чернець.

– Так. – Все так само тихо відповідав Кіан.

Прохання було не складним і навіть правильним. Кіан так і не був позбавлений звання ченця.

– Добре. – Погодився Дітар. – Ну, якщо тільки перед страстю.

– Зрозуміло, що не після. – Він зробив деяку подібність посмішки і Дітар побачив на його губі розтин.

– Мабуть з кимось він вже розплатився за свої гріхи. – Він не став нічого більше говорити.

Ченці проводили церемонію присвячення прямо перед мешканцями селища, після чого Дітар, як новий кантрі чернець, повинен буде промовити свою клятву. Для церемонії присвячення зібрали всі тибетські чаші, що знаходилися в Монастирі. Всі в одному місці. Чаша – це древній і дуже дієвий інструмент. Чаша стояла на вівтарі і "заряджалася" духовними вібраціями. Потім, її передавали по колу, де кожен пив із неї. Ця дія символізує загальне єднання, а також довіру один до одного. Ця ритуальна деталь має історію Ханоя. Якщо читати його книги, то можна побачити, що вона

була невід'ємною частиною старовини.

Вечоріло, і вся площа освітлювалася величезною кількістю свічок. Вогняно – червоне світло розливалось всюди.

Для того, щоб стати кантрі ченцем, необхідно було отримати рекомендацію Глави Братства і пройти безліч завдань. Дітар був щирим у своєму служінні Братству і довів, що гідний стати кантрі ченцем. Ченцеві Дітару зав'язали очі. Зняли з нього мантию. Він повинен дати клятву зберігати глибоку таємницю і вірність Братству. В повній тиші зазвучав голос Дітара :

– Я чернець Дітар, присягаюся Авраалу, а також жителям Монастиря, бути вірним чесним ченцем, піклуватися про них, домагатися для них кращого, бути рівним їм в правах. І допоможе мені Ханой!

Розплющивши очі, він стояв перед мешканцями Білокам'яного в мантиї кантрі ченця, яку йому одягнув Авраал. До нього долітали крики привітань та побажань, а він дивився лише на одну, серед натовпу, на ту, що була йому найближчою. Вона дозволила йому багато чого зрозуміти, насамперед зрозуміти себе.

Дітар, на правах кантрі ченця додав до Кодексу "параграф 82":

– не можна однаково судити чоловіків і жінок. Тому що ті муки, що зможе витримати жінка, не під силу пережити жодному чоловікові.

– Запам'ятаєте, ніхто в цьому світі не переможе вас доти, поки ви самі не визнаєте себе переможеним. – Почав Авраал свою мову. – Чоловік проявляється не на словах, а в дії, і Дітар це гідно довів.

На цьому церемонія закінчилася і зовсім скоро повинна була початися наступна. Був вечір, часу для відпочинку не було, і Кіана вже готували до обряду похоронної відправи. Авраал погодився з Дітаром, щоб "відспівати" Кіана, а для цього по Кодексу Братства потрібно дванадцять кантрі ченців. Всі ченці були в зборі, і разом із Дітаром їх було дванадцять.

– Авраал, Братство тримається на дисципліні, честі і традиції. Тут я не бачу нічого з цього. – Заговорив невдоволений ОльханКарин.

– Авраал точно не винен, у тому, що ви вчинили переворот, і обрали Панадія, якого перетворили на чудовисько, і який не здатний навіть говорити. – Встав на захист Глави Братства Агіас.

– Це його провина, це означає, що він не в силах підтримувати дисципліну. – Не вгамовувався товстун. – Що ти можеш сказати на це? – Цього разу він звернувся безпосередньо до старого Авраала.

– Як Глава Братства, чинний та єдиний, оголошую Панадія, позбавленим права на переобрання.

Обурення ОльханКарина досягло межі. Його обличчя залилося фарбою гніву, і його голос став голосніший, а слова

гостріші.

– Ви не можете так зробити! Треба голосування Братства!
Рішення має бути одноголосним.

Агіас не витримав такого нахабства.

– Тихо, як ти смієш звертатися до Авраала таким тоном?
Хіба він тебе нічому не навчив?

– Ні, мабуть, не навчив. – Відповів за нього Авраал. – Але я правий, і ви повинні змиритися з моїм рішенням.

ОльханКарину довелося проковтнути свою гордість і вгамувати запал. Після подій з переворотом і спробою полонення Дітара, багато ченців тільки сильніше затвердилися в вірності Авраалу і Братству.

– Що робитимемо? – Запитав Агіас старого Авраала.

– Все, що необхідно.

Посвячення в ченці вважалося великою подією в житті кожного чоловіка. Воно означало проходження ініціації і залучення до ченців. А для спійманих на зраді або не дотриманні кодексу Братства, є зворотня сторона ініціації – розжалування. Відбирається священна клятва ченця, і супроводжується вона співом заупокійних молитов – похоронне "відспівування". Кіан виявився негідним носити таке високе і почесне звання і перед тим, як страчувати його розжалують на очах у всіх. Кіана привели на площу.

Він був одягнений в свою мантию ченця і став обличчям до суддів. Запанувала мертва тиша. Люди заворожено дивилися на дію. Світла ставало все менше і менше, і місяць, що зій-

шов, здавався єдиним джерелом освітлення. Глава Братства зачитав прилюдно вирок, а після цього ченці почали протяжно і тужливо співати.

– Кіан чернець помер, та людина, яка колись присягалася в вірності Братству, залишилася в минулому. – Перша частина ритуалу потрібна для того, щоб попроситися з ченцем. – Якщо ти став ним, то ти став частиною Братства і той час, який ти присвятив місії, був цінний і Братство вдячне за це. Братство сьогодні втратило ще одного ченця.

Коли спів закінчився, Глава Братства гучним оголосив:

– Кіан став зрадником і вчинив дії проти Братства. Він не гідний чернечого звання і за свої злочини він засуджений на розжалування.

Помічник Глави Братства подав Авраалу чашу з водою, яку як ганебну рідину вилили на голову засудженого. По сивому волоссю вона стікла на одяг і Кіан відчув холод. Двоє кантрі ченців підішли до засудженого і зірвали з нього чернечу мантию, тремтіння промайнуло по його тілу. Його одяг порвали на частини, малюючи на ньому символи безчестя. Кіан не відчував ганьби або провини, він вже давно не вважав себе ченцем і цей ритуал потрібен був для порядку. Коли Кіану дали слово він був не сильно балакучий.

Холод сковував його, і зуби стукали, заважаючи говорити.

– В мить, коли пробачити не можна, згадаєте, скільки вже пробачено вам. – Після цих слів на нього накинули покривало і відвели.

Церемонія була закінчена, і наступне, що чекало Кіана – це страта.

Він знову опинився в тій же камері, на тій же соломі. Ніч він провів без сну, намагаючись зігрітися від холоду та ганьби, він сидів та дивився на двері. Зовсім скоро вони відчинилися і ввійшов Дітар.

– Нам треба пройтися.

– Зараз? – Здивовано запитав Кіан.

– Так, до твоїх улюблених некромантів.

Кіан мовчки, встав і попрямував до виходу.

– Накинь на голову покривало, щоб тебе не помітили. Нам зайві питання ні до чого.

Вони покинули в'язницю і попрямували в таверну. Туди ж некроманти привели Панадія. Кіан з Дітаром зашли до підвальної кімнати. Дітар побачив Панадія і звернувся до нього.

– Ти мене чуєш?

– Так. – Спокійно відповів колишній кат і Глава Братства.

Це було диво. Панадій прийшов до тями і може розмовляти. План Дітара спрацював.

– Ти мене розумієш? – Продовжував питати Дітар.

– Так.

Кіан втрутився.

– Ти знайшов вхід до Підземного Світу? – Швидко заговорив Книготорговець.

Панадій дивився в очі Кіану і не відповідав.

– Ти знаєш де він, ти знайшов його? – Знову запитав Кіан.

– Так. – Відповів той і посміхнувся.

Очі Кіана спалахнули цікавістю.

– Ті мечі... – Заговорив знову Панадій. – Кіан, скажи, де мечі?

– В Легези. – Швидко відповів Кіан і знову запитав вже голосніше. – Де? Скажи мені!

– "Канг Ринпоче". – Прозвучало в таверні і настала гробова тиша.

– Що це означає? – Запитав Дітар у Кіана.

Тепер, Кіан зрозумів, навіщо його зараз привели.

– "Дорогоцінна снігова вершина". – Заворожено сказав Кіан.

– Що це? – продовжив Дітар.

– Йдеться про гору Кайлас. – Видихнув Кіан, розуміючи, що він отримав свої відповіді. – І веде до неї Велика Китайська Дорога. – Підсумував Кіан.

Тепер він знає. Нарешті він знайшов те, що шукав. Всі спогади сьогодення вилетіли з його голови. Він забув про своє вигнання з ченців так само, як забув і про свою страту. Смерть завжди дихала йому в потилицю, він вже змирився з цим, і не надавав цьому особливого значення. Його мета була так близько, і ні про що інше він більше не міг думати.

Глава 56

"Чернець завжди відповідає за свої дії".

Заповідь П'ятдесят шоста. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар йшов по Білокам'яному селищу. Вечір був чудовою можливістю побути наодинці зі своїми думками. Маленькі вогники мерехтіли у вікнах і пробиралися назовні, освітлюючи вулицю. Повітря ставало прохолодним від сильних поривів вітру, над головою збиралися хмари, Дітар подивився на небо.

– Хоч би не пішов дощ. – Подумав він. – Холодає, потрібно б зігрітися.

В Білокам'яному селищі є вівтар і пам'ятник Ануш. Місце, де шанують і поклоняються всім ченцям, загиблим в ім'я Братства. Сам вівтар виконаний з каменю. Великий валун білого мармуру, обтесаний з одного боку, над яким стояла прекрасна дівчина. Майстер дуже постарався, зображуючи красу Ануш, але все ж, жоден камінь не здатний передати той світ, який вона випромінювала. Перед вівтарем горів вогонь. Сяйво тих вогників життя, що згасли в серцях ченців, які билися до останнього, тепер палають тут. Вони горять і в душі кожного, хто пам'ятає.

Вогонь підтримувався служителями, які з року в рік зберігали його. Вівтар був виконаний з дотриманням всіх стародавніх правил. Свічки, букети і вінки живих квітів, цей вираз безмежної любові жителів до Ануш. Цілодобова озброєна охорона стежила за порядком на площі і біля вівтаря.

Кантрі чернець підійшов до вогню, щоб погрітися і зустрів там Іраель.

– Не один я змерз цього вечора. – Сказав Дітар.

– Вітаю, Дітар. – Вона обернулася і обдарувала Дітара чарівною посмішкою.

Вона була не багатослівна. Було досить темно, вітер ставав сильніше. Вони дивилися на танцююче полум'я і мовчали. Кожен думав про своє. Іноді буває, що найкраще, що можна зробити для людини – це помовчати. Розділити момент, побути поруч, не намагаючись щось вирішувати або говорити. Іраель набрала мішечок землі і тримала його в руках:

– Я була у Оракула. – Заговорила вона. – І вона сказала мені, що я загину. Загину тут, в стінах Монастиря.

Дітар мовчки, дивився на Іраель. Він її розумів, померти на чужині, далеко від будинку, далеко від рідних. Бути наодинці зі смертю, і в останні хвилини життя бачити лише її кістляву руку, яка тягне тебе до могили.

– А ще, Оракул мені сказала, що Авраал назавжди залишиться за межами Братства, тому візьми цю землю для нього. Хочу, щоб з ним завжди було хоч трохи від дому. Це полегшує.

– Добре. – Відповів Дітар, не додавши ні слова.

Дівчина віддалилася, він залишився один перед великим полум'ям вогнища, і мішечком розміром з долоню. Вже було не так холодно, жар зігрівав його, і ставало тепліше. Він роздумував над словами Іраель.

– Оракул ще не помилялася. Дуже дивне пророцтво для жінки, яка жодного разу не покидала Агарію.

Підійшли два стражники і підклали колоди у вогонь. Гул вогнища став сильніший. Тріск деревини порушував нічну тишу. Вже було пізно. Маленькі іскри вилітали з полум'я і з теплим повітрям піднімалися високо в небо. Подивившись на них, Дітар посміхнувся.

– Навіть якщо зірки сховалися за хмарами, завжди можна створити свої власні.

З цими думками чернець повернув додому, а вогонь продовжував горіти, освітлюючи, Велику Ануш, яка хоч і була з каменю, але яскраво світилася і гріла серце.

Наступним ранком Агіас пішов до бібліотеки Білокам'яного, де його чекав Дітар. Те, що нещодавно сталося з Панадієм, і те, що він зміг повідати, було дуже важливо. Вхід у Підземний Світ знайдений, і Кіан теж про це знає. Але Панадій знав ще деякі секрети, які не розповів. Одним з таких секретів був таємних хід у фортецю. Він був знайдений, ще першими ченцями Братства і сполучав підземними ходами фортецю Агарію з Тигровим і Білокам'яним селищами, і як

стверджували всі Глави Братства, вихід його був далеко в горах.

Потаємні двері, що ведуть до підземного хіду, знаходилися в стіні бібліотеки.

Агіас застав Дітара за читанням, він шукав хоч щось про гору Кайлас. За його спиною на стіні було зображення чергової історичної події. Згідно з оповідями, Ханой з деякими ченцями, та Ануш з циганами, створили на цьому місці Агарію. Потім явився Азазель, який повинен був виконати волю Сатани. Повернути Ханоя і зброю в Підземний Світ. Перемови були недовгими. Мудрий Ханой запропонував вирішити все без масового кровопролиття, по-чоловічому. Азазель погодився. Поєдинок був призначений на той же день, один на один.

За час бою було зламано багато зброї, обидва воїни отримали безліч ран. Але на кону стояло життя Ануш, так хто ж посміє докорити Ханоя, що в поєдинку він використав проти Азазель отруєний меч? Азазель смертельно поранений зник і начебто не вижив. На стіні зображували малюнок перемоги Ханоя над Азазель – на знак того, що чернець захистив свої володіння і своїх людей.

– Твоя ідея з Панадієм спрацювала. Некроманти змогли повернути йому колишній розум. – Відразу переходячи до справи, сказав Агіас.

– Добре, що Панадій знову людина.

– Він щось розповів?

– Так! Він розповів, де вхід у Підземний Світ.

Агіас не зміг приховати свого здивування. Він був явно приголомшений цією новиною.

– Цікаво, і де ж вхід?

Дітар взяв книгу зі столу, повернув відкритою сторінкою та сказав:

– Гора Кайлас.

Нависла тиша. Агіас виглядав спантеличеним. Йому здавалося, що він чує стук, можливо, це стук його серця, але чому тоді такий гучний?

– Ти теж це чуєш? – Запитав Дітар.

Агіас прислухався.

– Схоже на удари. Звук, здається, йде з-за стіни.

Вони мовчали і дивилися на стіну, де була зображена битва Ханоя з Азазель. Дітар почав згадувати, що могло знаходитися по той бік. Але подумати він не встиг – потужний удар вразив зал бібліотеки. Малюнок "Перемоги" репнув. Дітар бачив у своєму житті всяке. Чернець був впевнений, що ніхто і ніщо вже не зможе його здивувати, але коли кольорова штукатурка стіни пішла тріщинами, а потім і зовсім обрушилася, з діри показала потворна голова Легези. Рот Агіаса відкрився. Історичні факти оживали буквально на очах у ченців.

Легеза вибрався і пройшовся по залу. Він був більше та міцніше Дітара і, незважаючи на вік, виглядав страхітливо.

Легеза явився в Білокам'яне селище через хід, який йо-

му показав Панадій. Він проліз до бібліотеки Білокам'яного селища, немов щур, через підземний хід, створений першими ченцями. Потаємні двері дуже давно заклали кам'яними блоками, залили міцним матеріалом, а поверх оштукатуреної стіни нанесли зображення. Але саме сьогодні вона знову відчинилася, і звідти вивалився Легеза з вискаленим обличчям, а слідом за ним – нечисленна, але добре озброєна охорона.

Дітар і Агіас схопилися за мечі, але "гості" явилися не помирати, а пред'явити вимоги. Дітар тільки хотів заговорити, але Легеза одразу перервав його.

– Пред'явити своє право. – Немов прочитав його питання, сказав розбійник.

Дітар виставив вперед ліву ногу, поклав долоню на рукоять меча і сердито відповів:

– По якому праву ти вломився сюди?

– Праву? – Прохрипів Легеза, витріщив очі і засміявся, одразу зірвавшись на кашель.

Відкашлявшись, він безцеремонно рухнув в улюблене крісло ченця, що тужливо заскрипіло під ним.

Дітар подивився на частину картини, що залишилася. Зображення Азазеля все ще можна було побачити.

– Як це Ханой зумів впоратися з ним, простим мечем, хай і отруєним? – Сказав він сам собі і подивився на Легезу.

– Ну що? – Нарешті не витримав Дітар. – В вас схожі риси обличчя. Ти його син?

– Так. Його син тут, – повільно вимовив Легеза, – він перед вами.

Тиша була така, що можна було подумати, ніби кімната спустіла.

– Коли б не ми, вашого Братства вже не було б, зрозумів, кантрі чернець Дітар?

– Я чогось не знаю? – Спокійним тоном заговорив чернець. – Чи не завгодно поїсти, випити і обговорити всі ваші ...

– Наші! – Гаркнув Легеза.

– Добре, наші проблеми, за пляшкою вина?

З'явився Мріадр і Магурана. Вони вилізли з тієї ж діри і розбрелися по кімнаті.

Мріадр поставив ящик вина на стіл, і брязкіт пляшок пролунав у приміщенні.

– Можу собі дозволити. – З посмішкою помітив Легеза.

Мріадр привітався з Дітаром, і разом з Магураною відправився через двері бібліотеки на вулицю, немов виконували завдання. Агіас теж вискочив з бібліотеки. Треба було терміново зібрати ченців. Ситуація дуже серйозна і часу не було.

– Моя склянка не велика, але я п'ю зі своєї. – Сказав Дітар і сів навпроти Легези.

Агіас з ченцями підіймалися сходами до залу бібліотеки. Їх кроки було виразно чути. В селищі додалося охорони, але це було зроблено непомітно, щоб не злякати ворога і не тривожити мешканців. До кімнати зайшли кантрі ченці і Нісан Авраал, кожен був озброєний мечем і не збирав

ся терпіти витівки розбійника в цьому будинку. Легеза не боявся залишитися один у оточенні таких серйозних супротивників, він не збирався воювати зараз – тільки не мечами.

– Рад всіх вас бачити. – Встав і привітав ченців Легеза. – Сідайте, ви ж у себе вдома.

Ченці пройшли і сіли за стіл.

– Я прийшов поговорити, – чемніше сказав розбійник, – вам не знадобляться ваші залізяки на поясах. Атмосфера повинна відповідати бесіді. Налийте вина, заспокойте нерви.

Повітря в бібліотеці дійсно стало легше після слів Легези. Ченці дістали келихи і налили собі червоний напій з пляшок. Змочивши горло, Агіас заговорив першим.

– Ми тебе уважно слухаємо. Ти прийшов говорити, а ми прийшли слухати.

– Що ж, тут ти правий. – Помітив Легеза і почав свою історію.

– Чуєш, чернець, – і він звернувся до Авраала, – ти вже зрозумів, що повинен мені. Це кровний, родовий борг, його не можна продати або передати. Шістдесят з гаком років назад, Азазель явився до вашого ... хто він там був? Засновник Братства? До Ханоя взагалі. Ну ось, до вашого Ханоя і зажадав повернути його в Підземний Світ, але він попросив відстрочення. Ханой тоді вмовив його прийняти золото і коштовні камені, тому що не міг – або не захотів допомогти.

Плата була видана йому за умови, що борг, а саме повернення "Ханойських веж" до Підземного Світу, за вашим

Братством зберігається.

– Тобто ніякого поединку не було?

– Звісно.

– Так-так-так. Твоя історія, Легеза, признаюся, потішила мене, але без документального підтвердження. – Відповів йому Авраал.

– Та на, подивися! – Роздратовано вигукнув Легеза, і шпурнув на стіл лист старого, жовтого пергаменту.

Авраал швидко схопив його, розгорнув, пробіг очима по рядках. Через хвилину він повернув документ Легезі.

– Що ж, все вірно. Чого ж бажаєте?

– Мені треба в Підземний Світ.

Дітар встав з-за столу розглянути цей документ. Скільки ще сюрпризів нам залишили предки в цих стінах. Нотки сумніву промайнули в голові кантрі ченця, але він їх швидко прогнав.

– А ще я не думав, що ви так добре вмієте підробляти почерк.

– Я його не підробляв. – Гордо заявив Легеза, невдоволений тим, що його звинувачують у брехні.

Чернець підкинув голову, в його погляді читалося здивування, змішане з швидкоплинним захопленням.

– Що ви хочете цим сказати? – Чемно запитав Дітар.

– Що він написав його сам.

– Під диктування вашого батька?

Легеза низав плечима, як би кажучи, що нічого складно-

го в цьому не було.

Деталі історії мінялися місцями в голові ченця.

– Ханой, Сатана, Кіан, Авраал, Легеза, Панадій... хто є хто? Хто взагалі справжній?

Легеза взяв пляшку і наплескав собі вина в келих. Повернувшись у те саме крісло, він сів і закинув ногу за ногу, зображуючи господаря будинку.

– Це не ти працюєш на Книготорговця. А він на тебе? – Оновивши інформацію в своєму мозку, запитав кантрі чернець.

– Саме.

– Навіщо ти його сюди прислав? Ти ж міг сам його вбити?

– Міг, але в мене немає такої мети. Хочу, щоб він помер тут. Вам це потрібніше.

– Одже, більше тобі він не потрібен?

Лиходій кивнув. Він підніс келих до губ і, не встигнув торкнутися краю, знову заговорив:

– Знаєте, це дуже просто! Набагато простіше, ніж прийнято думати.

– Ти не відчуваєш жалості?

– Я про це не думав. Навіть зараз, це слово мене дратує. – Він грав з вином в келиху, спостерігав, як воно переливається в світі сонця. Подумав про Кіана, він вирішив ще дещо сказати:

– Розвивай в собі здатність бачити з боку, бачити згори. Спостерігати за всім, що відбувається, брати ситуацію під

контроль. Коли ти навчишся це робити, тобі легше буде керувати людьми, як маріонетками, застосовуючи ті самі "нитки" для того, щоб привести в рух "ляльку". Вони навіть не помічатимуть цього. А ти, тим самим зможеш їх використати, і вони будуть раді, що ти ними "користувався".

А далі послідувала його розповідь:

– "48 воїнів влади", якими керував мій батько – Азазель, не змогли виконати завдання Сатани. Їм треба було повернути велику зброю, але ні зброя, ні вони самі, не повернулися до Підземного Світу. Сатана віддав новий наказ знайти їх і покарати за зраду. Маркус, цей пес Сатани, отримав наказ вбити всіх до останнього, навіть їх сім'ї. Через двадцять років вони були знайдені. Азазель на той час, обзавівся дружиною і чотирма дітьми. З ними був лікар зі своїм дуже хворим сином.

Легега прокашлявся і продовжив:

– Азазель до останнього моменту ні про що не підозрював. Коли їх всіх по одному знаходили в різних частинах світу, кожного піддавали тортурам і жорстоким покаранням. Де знаходиться Братство, вони не видали. Їх вбили. Трупі спотворили до повного невпізнання ударами зброї. До мого батька теж дісталися. Того дня вбили всю мою сім'ю і наближених людей. Своїм порятунком я зобов'язаний лікареві – другу сім'ї, що відправив на смерть власного сина, замість мене.

Хлопчик загинув заради того, щоб не засохнула остання

гілочка легендарного роду Азазель і пам'яті всього загону "48 воїнів влади". Лікар, йдучи на таку жертву, рятував пам'ять – історію. Його син вже був приречений, але завдяки йому, я залишився живий. Кажуть, що ім'я, дане людині батьком, багато в чому визначає його долю. Чи не це врятувало четвертого і самого молодшого сина Азазель? Ім'я Легеза означає – "повернений до життя". Маркус вбив всіх, кого я любив.

– Я став тим, хто з часом втік від всіх і знайшов притулок у п'їтмі. Я майже десять років провів в одиночній камері. Було багато часу для роздумів. Десять років без єдиної книги, так що в мене був час подумати. І ось, що я зрозумів: або ви щасливі, маючи мале, будучи вільним від зайвого, тому що щастя воно в середині вас, або у вас нічого не вийде. Я не виправдовую бідність. Я захищаю помірність.

Коли ви купуєте щось, ви платите за це не золотом, ви платите тим годинником власного життя, який довелося витратити, заробляючи ці монети. І тут ось в чому справа, за ці монети ви ніколи не купите собі життя, а життя проходить. І це просто жахливо витратити своє життя і свободу таким чином!

– Тому тобі потрібен Сатана. – Підсумував Дітар.

– Адже ви знаєте, що Сатана знайшов місце, де знаходиться джерело безсмертя, але нічого не робите. Чому ви його не шукаєте?

Настала тиша. Легеза пройшов по кімнаті з келихом в руках, з якого так і не відпив ні краплі. Дітар спостерігав за його плавним рухом навколо присутніх. Всі ченці лежали головами вниз на столі. Кантрі чернець злякався, адже він слухав гостя настільки уважно, що і сам не пив.

– Вони мертві? Ти отруїв їх?

Подивившись уважніше, він побачив ознаки дихання і тоді він зрозумів, що в пляшках снодійне. Дітар подивився на свій келих, який стояв поруч наповнений по самі вінця.

– Ти доповнюєш мене. – Почав діалог Легеза.

– Ні. Ти – тварюка, що вбиває людей!

– Не говори, як всі – ти не такий! Хоча і хочеш ним бути. Зараз ти їм потрібен, а набриднеш – вони тебе викинуть. Їх принципи, їх Кодекс, це лише слова, що забуваються при першій небезпеці. Вони такі, якими світ дозволяє їм бути.

Вбивця повернувся до діри і зник за залишком стіни, не обернувшись, пішов тим же ходом, що привів його сюди. Дітар міг тільки спостерігати. Йти за ним самотійно небезпечно і безглуздо. Зараз, важливіше потурбуватися про братів, що позасинали на столі в бібліотеці.

Дітару довелося докласти немало зусиль, що б їх розбудити. Коли всі вже були при свідомості і потирали здивовані очі, забігли дозорні ченці.

– Викрали всі тибетські чаші, і Мріадр щось робив у старій кузні. – Почав говорити перший стражник.

– Магурана викрала Ханойські диски. Три голки дістати вона не змогла, а шістдесят чотири диски вона зняла з голок і понесла з собою. Вислідити їх нам не вдалося. – Додав інший дозорець.

Легеза не міг просто так прийти, це був його план. Розмова з ченцями була лише приводом, що б відвернути їх увагу. Дітар окинув все поглядом. Вони не могли ще толком зрозуміти, що ж сталося, але один з них все розумів ясно і чітко. Авраал зрозумів все, як тільки стражник відкрив рот.

Глава Братства зробив жест рукою і варта віддалилася. Ченці сиділи за столом і мовчали. Тільки що сталося немислиме. В їх будинок увірвалися грабіжники та вбивці, осквернивши своєю поведінкою святе місце. Це була межа, яку нікому не можна було переходити.

Суворий голос Нісана зазвучав у просторі:

– Оскільки вони сіяли вітер, то пожинати будуть бурю. – Він вказав пальцем на діру в стіні, де ще залишалися частини від зображення Ханоя і Азазель. – Склалося так, що в ченців у різний час були різні супротивники, сильні і слабкі, численні і розрізнені, гідні і не дуже. Але далеко не багатьох з них можна було зарахувати до ворогів ченців. Напевно, хтось запитає: "Чим же відрізняється ворог від супротивника"? Супротивника можна поважати, з ним можна домовлятися, він не перейде моральну межу вседозволеності.

Ворогові не можна вірити на слово, його не можна шкодувати або прощати. Ворог, як відомо, не дремає і завжди,

навіть місяць мине чи роки, готовий завдати удару в найнесподіваніший момент, по найціннішому, що має Монастир. Саме тому ворога треба бити. Бити до повного його знищення і ніяк інакше.

Найнебезпечніший – ворог внутрішній. Треба змиритися з простою істиною: щоб протистояти ворогові зовнішньому, необхідно, передусім, навести порядок у своєму "домі". Помилки потрібно виправляти, поки ще є кому. Хтось повинен почати діяти, взяти на себе відповідальність за майбутнє Монастиря. Наша сила в переконанні, що ми йдемо єдиною вірною дорогою, яка неминуче приведе до миру і взаєморозуміння.

Переймаючи на себе всю відповідальність за можливі тимчасові труднощі, які неминуче виникатимуть на шляху поставленої мети, із цього моменту заявляю: Кіан, Легеза і Панадій є нашими ворогами. І та запанує Братство єдине і неділиме. – Закінчивши свою мову, він відразу ж покинув будівлю.

Кантрі ченці були дуже серйозні і мовчазні. Агіас дивився на Дітара. В його погляді читалося, що він щось знав. Ще ніколи пробудження від сну не було таким, що "пробуджує". Дітар занурився в думки намагаючись продумати кроки ворога наперед.

– Він і справді зібрався в Підземний Світ. Хоче помститися за смерть сім'ї, вбити Ханоя, Сатану, Маркуса. Легеза вже давно від Кіана дізнався, що Сатана знає, де еліксир без-

смертя... в його договорі, на зворотному боці напис "Кайлас 2805". Висота гори і є вхід у Підземний Світ. Для того, щоб спуститися – спершу треба піднятися. – Дітар згадав будинок Есіна, коли з другого поверху вів хід під землею до кузни.

– Що ще зробив цей Легеза? Зробив Ашоку імператором, щоб з його допомогою знайти ченців? Почав маніпулювати Книготорговцем, дізнався про три мечі, яким немає рівних, і вирішив зібрати всі? Навіщо їм чаші і навіщо коваль?

Питань було багато, і на кожне потрібна відповідь. Дітар повинен був розібратися в усьому якнайшвидше. Дізнатися все, поки не сталося щось страшне, те, що може закінчити існування цивілізації. Те, що вже відбувалося раніше і може статися зараз!

Глава 57

"Бійтеся жіночої помсти – вона страшна тим, що відмінно продумана". Заповідь П'ятдесят сьома. Кодекс Братства тибетських ченців.

Калінга програла війну, і Ашока досяг своєї мети. Ціна, яку він заплатив, була така велика, що отримана перемога виявилася безглуздою. Число полеглих солдатів, дітей що осиротіли, матерів вбитих горем, було занадто великим, що б його запам'ятати. Ті, хто вижив і зміг повернутися, були героями і "улюбленцями Богів". Андрогін був серед таких "улюбленців". Він все ж повернувся до табору індусів. Сам, без єдиного солдата, що пішли разом з ним. Всі дуже довго чекали його повернення, багато хто вже поховав і його і надію.

Андрогін зайшов на територію табору, війна його дуже змінила. На його обличчі додалося шрамів та зморшок, і погляд був дуже суворим. Він йшов, немов примара, що повернулася з того світу. Битва при Хіч-Каре вважалася повністю програною, і ходили чутки, що живими не залишилося нікого. Але він був доказом того, що це були тільки чутки. Індуси жили колишнім життям. Війна була закінчена, і для солдатів це було великим полегшенням. Впевненим кроком він

рухався на зустріч до Міланоса.

Тканина намета відкрилася, і він увійшов. Варта не поворушила і пальцем, побачивши Андрогіна. Його брат не помітив, як до намету хтось зайшов. Він сидів у кріслі, одягнений в дорогий одяг. Шолом Міланоса був прикрашений різьбленням: срібними фігурками змії, різних чудовиськ, драконів. Під променями сонця шолом з такими прикрасами сліпуче блищав. Таким був подарунок ченців. Поруч знаходився пов'язаний Маркітан і головний берсерк Беркун. Андрогін озирнувся і відзначив, що розкоші тут додалося. За час його відсутності, Міланос не бідував.

Він підійшов до брата і той, намагаючись не показувати свого здивування, зробив радісне обличчя.

– Твої орли з Калінги. Як же я міг тобі повірити? Мене ніхто не викликав.

Міланос був переляканий. Він явно не чекав побачити Андрогіна живим. Смерть його брата давала йому надію на чудове життя, а тепер все це може бути під загрозою.

– Це ти хотів знайти ченців. – Продовжувати Андрогін. – Ти використав мене, щоб я їх знайшов. І як тільки ми підійшли до Монастиря, ти відправив мене назад, в Калінгу. Відправив померти!

Міланос встав. Він тримав перев'язану кисть. Кров виступала з рани, хоч він і міцно притискував тканину. Андрогін звернув увагу, що в Міланоса на шиї висить символічний амулет. Амулет Братства. П'ятикутна зірка, в колі змія, яка

кусає свій хвіст.

– В ченців є зброя: "Стрясється земна твердь, померкне сонце і загине багато людей і тварин". – Міланос відповів на звинувачення брата, але той нічого не бажав чути.

– Я ростив тебе з самого народження, а ти зі мною так. Я проливав кров, втратив всіх своїх людей на війні, а ти тут! – І Андрогін відкритими долонями показав на його покої.

Міланос не хотів втрачати свою теперішню роль. Зараз він був тут головним, принаймні йому так здавалося.

– Якщо ти шукаєш справедливість, значить, ти помилився. – З гордим виглядом заявив Міланос.

– Чому удару в спину задаєш ти, той, кого я завжди захищав грудьми? Ми ж з тобою стільки пройшли!?

– Я йду до своєї мети, тільки іншою дорогою! – Закричав він. – Я не бачу нічого крім мети! Я хочу потрапити в Братство. Ось Маркітан, син циганського Барона, а ось золото циганів. – Він вказав на людину і мішки золота з іншого боку. Для нього смерть Серафіма виглядала випадковістю. – Я зараз їх поверну, і мене приймуть! Як же ти не розумієш!

Він втрачав самовладання. Його дихання стало швидким, і він голосно хапав повітря. Очі його горіли гнівом, він хотів накинутися на брата і позбавити його життя тієї ж миті. Але проти Андрогіна в нього не було шансу і навіть берсерк, не врятував би його в такій сутичці.

Андрогін дивився в очі своєму братові. Тому було складно витримати цей погляд, і він відвів очі в бік.

– Невже це того варте? – Тихо запитав Андрогін.

– В їхньому Братстві, кожен чернець вчитель. Хтось вчить – як бути, хтось – як не бути. – Намагався виправдатися Міланос. – Їх саме вище багатство – це знання!

В розмову втрутився Беркун. Він пройшов довгий шлях з братами і вже розумів, що тут відбувається.

– Твої думки стають твоїм життям. – Сказав Міланосу берсерк. – Про що ти думаєш – тим і стаєш.

Андрогін починав розуміти те, що відбувається.

– Це все план Міланоса. Все йшло за його планом. Він уникнув "програшу" в війні Калінги і тепер хоче дістати Братство. Кому ж можна довіряти, якщо не рідному братові?

Думки одна за одною мчали в голові Андрогіна, в наметі стояла тиша. Міланос не міг дивитися на брата, зараз він його ненавидів всією душею. Саме його існування було нестерпне для нього. Андрогін же навпаки завжди любив брата, намагався його підтримувати, піклуватися про нього і його зрада заподіяла сильний біль.

– Знати б, що не дарма. Що все це було дійсно необхідно. – Голос Андрогіна знову зазвучав так само тихо і спокійно, як до цього. – Як мені потім жити без тебе?

– А ти не живи без мене! – Кричав Міланос. – Досить піклуватися про мене! Доки тебе не було, я тут чудово справлявся.

– Чому?

– Ти не зрозумієш. Ти не "другий"!

Міланос хотів вийти з тіні свого старшого, кращого і успішнішого брата, тому скористався ситуацією і вважав, що під час війни в нього вийде себе проявити. Андрогіну треба було охолонути і змінити тему. Беркун зрозумів це по погляді і підтримав.

– Ніщо не змінилося на перший погляд, але насправді змінилося відношення людей до нас.

– Як вам живеться? – Запитав він берсерка.

– Воюємо. – Коротко відповів той.

– Ну і хто супротивник?

– А, – махнув рукою Беркун, – це не чоловіки. – Він говорив про мисливців на драконів, які захищають Монастир. – Вони тільки знають – катапульти та камені. Чоловіки так не воюють. Спочатку кілька чоловік нападе, а потім цілий день камені кидати. Ти вийди на поле! Один на один! Як чоловік! Покажи силу, що ти вмієш і на що здатний.

Поки берсерк говорив, Міланос розмотав ганчірку з руки. На кисті не було мізинця. Рука була вся в крові.

– Я ось теж кров пролив за своїх людей! – Почав Міланос. – Ченці запропонували віддати палець, щоб звільнити моїх людей з полону, і я...

– І де тепер Солар, Фарсіс і інші? – Перебив Андрогін.

– В тому то і річ! Ченці вміють переконувати людей. Вони не захотіли покидати Монастир!

Міланос дуже розлютився! Він був розгніваний! Його трясло від обурення. Він пішов до столу, щоб змінити по-

в'язку і безтурботно переступив через, пов'язаного Маркітана. І це була його помилка. Маркітан зробив підсічку і збив з ніг Міланоса. Весь час він був тихим полоненим, і це розслабило індуса. Міланос збирався його сьогодні відпустити до батька, віддати все сховане золото циганського барона, а тут неймовірно непередбачувана атака лежачого, пов'язаного бранця. Циган ліг на спину, накинув мотузку Міланосу на шию, і почав душити свого ворога.

Ногами він обхопив таз індуса, і не давав йому поворушитися. Андрогін і Беркун не ворохнулися. Вони з цікавістю дивилися на сутичку двох чоловіків, що відбувалася біля їх ніг. Міланос кречав, пихкав, але не міг вирватися. Вони перекочувалися з боку на бік, і мотузка все тугіше стягувала шию.

– З одного боку, ви праві. – Беркун звернувся до Андрогіна. – Але, з іншого боку, ваш брат з кожним днем стає все могутніше. Скоро він буде сильніше за вас.

Андрогін подивився на брата, обличчя вже було бліде, і губи починали синіти. Він намагався щось сказати.

– Витягни мене. Ти ж бачиш, що він мене вб'є. На тебе тільки надія. Витягни мене, ти ж мій брат, моя кров. Не кидай мене, коли всі кинули.

Маркітан душив Міланоса його ж амулетом, амулетом Братства. Той задихався від своєї ж віри. Він так люто хапався за життя, що циган ніяк не міг його задушити. Міланос хапався руками за мотузку, і з рани лилася кров. Біль була

неважлива, коли на кону стояло життя. Обличчя полоненого було забруднене кров'ю Міланоса, але, скільки б, не вилилося з індуса, він, як і раніше чинив опір.

– Маркітан допоміг Дітару врятувати мене від канібалів. Потім я врятував його від канібалів. Зараз він розкрив свої наміри, я без коливань знищу його. Ми з ним квиті. – Сказав Беркун, притримуючи культю.

– Ні. Повернемо його батьку. – Заперечив Андрогін берсерку. – Я дав слово Дітару, що ми йдемо. Калінга війну програла. Нам тут нічого робити.

Андрогін зі сльозами на очах, подивився на Міланоса:

– Ти був правий, брат. Досить про тебе піклуватися.

Прозвучав хрускіт хребців. Маркітан зламав йому шию. Міланос помер. Він завжди хотів бути першим, хотів випереджати свого брата, і його мрія збулася. Він відправився у інший світ набагато раніше Андрогіна.

– Чи багато мисливців у ченців?

– Не менше трьох сотень. Ми майже не брали бранців, тому що мисливці на драконів завжди билися до останнього солдата. В них хороші обладунки, міцна зброя. Вони не здавалися. Їх загартування серйозніше за наше.

Андрогін трохи подумав і відповів:

– Негайно човни на воду, впливаємо прямо зараз.

Берсерк відправився готувати все до відплиття. Андрогін подивився на тіло брата. Поруч сидів циган, задиханий в сутичці. Вбивати не так вже і легко. Коли людина дивиться в

очі смерті, вона стає звіром. Вся сила і лють кидається на тебе. Андрогін витер сльози. Його брат сам визначив для себе шлях і ось він закінчився. Індус покинув намет і наказав стражникам прибрати тіло.

Через кілька годин, весла були на воді і гребли в бік Білокам'яного. В одному човні плив полонений із золотом та Андрогін з берсерком, а в другому кілька чоловік для охорони. Які б чесні не були б наміри в людини, вона все одно може зрадити. Воювати проти ченців дуже складно. Про всяк випадок у Андрогіна був план до відступу. Дозорці Білокам'яного селища покликали ченців на берег озера. До них пливли індуси з піднятим білим прапором. Циганський Барон Міха був на березі разом з ченцями.

– Я кожен ранок приходжу сюди і вдивляюся в той берег. – Говорив Барон. – Я чекаю сина. Відчуваю, що йому потрібна моя допомога.

Зібралася велика кількість озброєного народу. Дітар з Агіасом, багато ченців разом з мисливцями на драконів, Тарсіша, Надіша і Іріда, вони побоювалися, а раптом це пастка? Всі спостерігали за човнами, що пливли в повній тиші. Чутні були тільки звуки весел по воді. Човни, розтинаючи гладь озера, рухалися до берега. Індуси наближалися, вже можна було розглянути Андрогіна і його полоненого. Але одну людину вони не могли бачити, Беркуна. Він лежав на дні човна, серед мішків у засідці, на випадок несподіванки.

Побачивши індуса, Агіас запитав Дітара:

– Ти точно вирішив питання з Андрогіном?

– Впевнений, що так. Зараз все буде ясно. Візьми під свій контроль Маркітана.

– Вважай, що вже взяв.

Підпливаючи, Андрогін привітав ченців. До берега залишалося півсотні метрів. Відчулася напруга в повітрі, ченці мимоволі поклали руки на рукояті мечів.

– Я з миром. Своє слово я дотримаю. – Говорив індус з піднятими руками, показуючи, що він без зброї. – Ми йдемо. Далі тут робити нічого.

Ченці з полегшенням видихнули. Почуття впевненості вселилося в них. Дітар ще раз переконався в чесності Андрогіна. Його війна програна, ченці їм більше не потрібні. Андрогін зупинив човен на відстані від берега.

– Бери золото і йди. – Сказав індус Маркітану і розрізав мотузки на його руках.

Маркітан розумів, що на човні більше двадцяти мішків золота. І зараз треба буде його скидати в воду. Це була така гра Андрогіна, щоб всі зрозуміли його становище, що він контролює ситуацію. Він впливає на те, що відбувається. Він вирішує і все буде, як він захоче.

Син Барона почав скидати мішки в воду. Вони швидко опускалися на дно.

– Дітар, пробач мене за мого друга. Це я попросив свою

людину видати себе за Хашима. Я хотів тебе розсердити, тому що мені потрібна була твоя допомога при Хіч-Каре. Ти повинен мене зрозуміти. – Крикнув індус.

Дітар зробив схвальний кивок головою. Він хотів, щоб зараз все швидше закінчилося. Кантрі чернець не зводив погляд від Андрогіна, і пальцями намагався намацати руку циганки.

– А хто це біля тебе? – Продовжив вигукувати гість.

Тарсіша обійняла Дітара за плече. Вона стояла поряд і тепер притиснулася до нього, що б почувати себе в безпеці. Тарсіша боялася, адже Андрогін вбив її батьків і брата. Вона ненавиділа індуса всією душею.

Андрогін продовжував:

– Тарсіша, ти повинна мене зрозуміти. Я не міг по-іншому.

На очах дівчини виступили сльози заподіяного болю від втрати близьких. Але тут вийшла Іріда.

– Андрогін! Милый мій! Забери мене! – Стала кричати Іріда.

Індус не повірив своїм очам. Перед ним була його дружина. Вона стояла на березі і звала його. Вона була так близько, після такої довгої розлуки. Він не міг повірити, що вона виявилася тут, у ченців.

Дітар питально подивився на Тарсішу, адже вона цього йому не розповіла. Вона приховала це про Іріду. Андрогін не міг стримати сліз щастя і свою посмішку. Він милувався

нею, і не міг відірвати від неї погляд ні на мить.

Маркітан в цей час вибрався з води на берег:

– Ви кинули мене. Ви за мною не прийшли. Але я дуже радий повернутися додому!

Він був мокрий і втомлений.

Настав момент єднання. Циган знайшов свого сина, Андрогін знайшов свою дружину, і ченці знайшли мир з інду-сами, які повертаються додому.

Тарсіша дивилася на щасливе обличчя Андрогіна і її переповнювало жадання помсти за смерть батьків. Сльози текли по її щоках. Вона довго думала це зробити і нарешті вирішилася – дістала кинджал. Ударом зі спини, вона загнала ніж прямо в серце Іріди. Гучне зітхання було останнім, і її життя обірвалося, а по клинку стікали краплі крові і падали на пісок. Ось, що означає жіноча помста. Тарсіша її впізнала при першій зустрічі, і довго виношувала свій план. Вона чекала слушної нагоди, і вона настала. Іріда впала на коліна, подивившись на свого чоловіка останній раз.

Очі її стали порожні. Пролунав оглушливий крик.

– Ні! – Люто закричав Андрогін.

В цю мить з дна човна встав Беркун. В його руках був арбалет. Він випустив стрілу прямо в спину Маркітану. Міха підхопив вже мертве тіло сина.

Ченці тут же вихопили щити, стали прикриватися. Дітар закривав дівчат, які сховалися за ним. В щиті Дітара було

вже чотири стріли, і кожна була для нього.

Міха схилився над тілом сина :

– Стадо баранів під керівництвом лева, переможе стадо левів під керівництвом барана.

Маркітан вже не почув цих слів. Він втратив сина, якого, тільки що набув наново. Щастя змінилося горем всього за хвилину.

Адвар, глава мисливців на драконів, стояв на місці і не рухався. Він спостерігав за тим, що відбувається. Дітар дивився на нього і думав:

– Не бійся ворога, все, що він може – це вбити тебе. Не бійся союзника, все, що він може – це зрадити тебе. Бійся байдужих. Байдужість згубила багатьох. Занадто багато тих, хто намагався зберегти нейтралітет. І не тому, що хотіли миру, ні, просто не хотіли брати участь у війні.

Ченці почали стріляти по човну. Андрогін прикрився щитом, а Беркун взяв весла і став гребти назад, вони відступали. Перемир'я не буде. Дітар намагався знайти вихід з ситуації, і раптом почув голос Андрогіна :

– Адвар, ти мене чуєш?

– Так. – Відгукнувся глава мисливців на драконів.

– Адвар, ти запам'ятав місце, де я скинув золото?

– Так.

– Якщо допоможеш мені, воно твоє.

Дітар слухав їх розмову, і розумів, що відбувається ней-

мовірно. Він не почув відповіді Адвара, і вирішив озирнутися, але на місці вже нікого не виявилось. Він сховався в джунглях у напрямі Тигрового селища.

Мисливці на драконів – найманці, хто платить більше, тому і служать. В його мовчанні теж була відповідь, мовчання – знак згоди. Тепер вони на стороні Андрогіна. Впродовж години мисливці повністю займуть Тигрове селище, тобто воно буде в руках ворога. Андрогіну перебратися через озеро, це ще кілька годин. До вечора Білокам'яне селище буде в облозі.

– Тарсіша, що ж ти наробила.

– А що б зробив ти?

– Теж саме. – Відповів Дітар, ні миті, не думаючи над відповіддю.

Дітар розумів, що прямо зараз почнеться сутичка мисливців і циганів в Тигровому. Міха поклав тіло сина на пісок і, схилившись, гладив його голову. Він дивився, як спливає Андрогін. Дітар підійшов до нього.

– Твій син – мій друг, я помщуся.

Міха тримався, він подивився Дітару в очі:

– Ти мене повинен зрозуміти. Коли я втратив сина – я втратив спокій. Я весь час переживав, уявляв, де він, як він. Незнання породжує страхи. Думав, що його мучать і катують. Кожен ранок приходив і вдивлявся на той берег. Чекав, чекав його кожну хвилину. А зараз він зі мною, але він мертвий. В одну мить – знову набути і втратити назавжди. Всього

одна мить між життям і смертю. Як в це повірити?

Надія часто отруює. Коли почуття затьмарюють розум, ти не бачиш, що відбувається навкруги, але, коли надія помирає, ти розумієш, що спав.

– Я прийду до тебе на допомогу. – Сказав Барон. – Як ти одного разу допоміг моєму народу. За мною борг і я його віддам.

– Це зараз нам дуже допоможе. – Подумав Дітар. – Наше становище дуже хитке і те, що його син загинув у нього на руках – моя провина.

– Що захочеш за допомогу твою? – Запитав кантрі чернець.

– Мій народ втомився жити на болоті і камінні. Не хочу повторення історії. Шукатимуть вас, а знищуватимуть нас. Якщо допоможемо ми тобі, попрошу землі біля Тигрового селища для свого народу.

– Буде так. – Кивнув Дітар.

– Я помщуся за сина. Вбивця Маркітана повинен померти. Кров за кров. Адже ти сам знаєш наші звичаї. Я хочу, щоб він просив про смерть. Я особисто, власними руками відніму життя Андрогіна.

– Ми допоможемо тобі в цьому. – Дітар уявив, що Барон з ним зробить.

Дітар вже зібрався йти, але Міха додав ще дещо.

– Я хочу потрапити до вашої ради. Поховати сина по ваших звичаях. І мати право голосу в Братстві.

Дітар залишився і зітхнув.

– Коли проженемо індусів, я дам твоєму народу Тигрове селище, тільки не проси мене робити тебе кантрі ченцем. В раді дванадцять чоловік. Є Кодекс, такі особливі правила. Це неможливо.

– Пробач чернець, але це моя умова.

Циганський Барон був непохитний, а індуси були близько. Дітар подивився на Агіаса. Зараз, як ніколи, йому потрібна була підтримка друга. По-перше – кращого друга, а по-друге – досвідченого кантрі монаха.

Агіас це зрозумів. Він був готовий надати цю допомогу. Дружба – це не лише мудрі настанови, а ще і дії. Агіас встав, підійшов до Барона, подивився йому в очі. Зняв свою мантию кантрі ченця, різким рухом засунув старому в руки, якому довелося її хапати, щоб не випустити із рук.

– Зроби так, щоб я не пошкодував!

Глава 58

"Честь дорожча за життя".

Заповідь П'ятдесят восьма. Кодекс Братства тибетських ченців.

Через пару годин Тигрове селище було у вогні. Андрогін повернувся з підкріпленням, а мисливці на драконів вбивали всіх, хто вставав на їх шляху. Ченці відчайдушно стримували натиск ворога, але сили були нерівні. Ті, хто повинні були захищати ченців, тепер атакували їх. Тигровий був практично втрачений, Білокам'яний ще тримався, а Агарія вже готувалася до битви. Жителі Білокам'яного рятувалися втечею. Люди бігли, залишивши свої домівки. Ті, хто не встиг покинути Тигровий – були мертві. Вороги не жаліли нікого, в них не було ни краплі співчуття.

Картина "Гра в шахи з Царем Світу" виявилася теж дверима до підземного ходу, що з'єднував Агарію і Білокам'яне селище. В ній пробили отвір, і через нього бігли всі до безпечного місця. Біля входу стояв батько Авраал і Оракул. Вони зустрічали людей, і подавали їм руки, щоб допомогти піднятися і вийти з тунеля. До них підійшов Есін і став шукати своїх друзів. Його дружина, побачивши його, впала до нього на груди.

– Що ж ти, – закричала вона, – так мало чоловіком мені побув?

– Я тут. – Він її обійняв, щоб заспокоїти.

Оракул притиснулася до нього так сильно, що виразно чула кожен удар його серця. Вона прошепотіла йому на вухо.

– Мріадр у Білокам'яному. – Її голос звучав спокійно. – Твій батько замкнений в камері, де раніше були ми з Авраалом.

Есін все зрозумів. Потрібно негайно його звільнити. Він поцілував дружину і підійшов до Авраала. Старий був зайнятий наданням допомоги жителям. Біженців треба було захистити, знайти їм дах і їжу.

– Нісан Авраал. – Не втрачаючи часу почав Есін. – Мій батько знаходиться в тюремній камері. Прошу вас дозволити мені витягнути його звідти.

– Забороняю! – Відрізав Глава Братства. – Я не ризикуватиму твоїм життям, швидше за все, його вже немає в живих. Ти потрібніше тут.

Есін вклонився і пішов. Звичайно ж, Авраал знав, що Есін поступить по-своєму, він і сам би так поступив, але як Глава Братства не міг дати йому дозвіл на самогубство.

Есін не послухавшись наказу, взяв зброю, додатковий сагайдак стріл і попрямував до тунелю. Оракул стояла поряд, чернець подивився на дружину:

– Якщо удача буде зі мною, то повернуся живим, ну а ні, то бути мені вічно молодим...

Він не став закінчувати фразу. Авраал побачив її схвалення, і не сказав ні слова.

– Я йду за своїм батьком, – сказав чернець старому – я битимуся, поки не ляже останній ворог на моєму шляху. Кожен чернець заслуговує на рівне відношення. Якщо він поранений – його треба рятувати, якщо він зрадив – його треба покарати. Рівність і Єдність – основи нашого Братства. І за кожного, хто зараз піде зі мною я готовий віддати жити.

Повисла тиша. Ніхто не погодився. Навкруги були злякані люди. Вони щойно бігли з того жаху і знову туди повернутися – було безумством. Есін ще раз обвів всіх поглядом і сховався в тунелі. Йому довелося пробиватися крізь потік людей. Тільки він один рухався туди, звідки всі бігли.

– Він не повинен цього робити. – Сказав Авраал його дружині.

– Що?

– Помирати за Братство.

– Так чому він це робить? – З посмішкою перепитала Оракул.

– Він завжди хотів бути першим, а зараз остання можливість хоч і посмертно.

Оракул знала, що він йде помирати не за Братство, а за свою сім'ю. Ті, хто зустрічав ченця в середині тунеля, хапали його за мантію, і з жахом дивилися йому в очі. Есін міг бачити в цьому погляді тільки одне послання:

– "Кожен, хто піде туди, там і залишиться, смерть чекає

кожного на виході". Чернець це прекрасно розумів, але не зупинився. Розштовхуючи людей, він просувався тільки вперед. До порятунку свого батька.

Агіас насамперед "спустив" озеро, щоб затопити шахту – Шамбалу. Це було зараз найважливішим. Якщо Монастир буде втрачений для ченців, то і знання, що він зберігає, будуть втрачені для світу. Підземна бібліотека мала два тунелі, що вели прямо до озера. Від великого тиску води їх захищали величезні валуни, встановлені таким чином, що їх можна було зрушити в разі потреби. Зараз вона настала, і прохід для води був відкритий. Вода поступово заливала зали Шамбали, відносячи з собою древні знання.

Дітар отримав звістку про індусів надто пізно – військо Андрогіна закінчило перехід через озеро та увійшло до густих джунглів. Індуси об'єдналися з мисливцями і спонукали циганів до втечі. Коли дозорці доповіли, що Тигрове селище зайняте і ворог прямує до Білокам'яного, Дітар зрозумів, що Андрогін виявився хитріший, зумівши нав'язати ченцям бій у вигідних для себе умовах. Необхідно було виграти час, і чернець наказав випустити тигрів з кліток, в атаку на ворога. Це повинно було затримати і індусів, і мисливців.

Смертоносні агарійські грифи злетілися над Тигровим селищем, що горіло. А лучники індусів вже обстрілювали стіни Білокам'яного.

– Підняти щити! Швидше! – Командував Дітар.

До нього підійшов ОльханКарин, який на правах доглядача фортеці закричав, повторюючи наказ ченця :

– Підняти щити! Швидше! – І продовжував спостерігати за ходом дій Дітара.

Ченці стріляли з луків по ворогові. Перша хвиля нападаючих, не витримала. Ченці зуміли спонукати супротивника до втечі, але далі їх чекали куди сильніші воїни.

– Удача нам супроводжуватиме ще пару годин. – Подумав Дітар. – Індуси перенесуть "великі" арбалети і будуватимуть тарани. В них у запасі повно сюрпризів.

Той час, який він пробув за стінами Монастиря з індусами, допоміг йому вивчити ворога. Він знав Андрогіна і знав, на що він здатний.

– Виводьте жінок і дітей, збирайте речі, книги, бібліотеку та вирушайте підземним ходом до Агарії. – Скомандував Дітар.

– Ну, от і все. – Бурмотав собі під ніс ОльханКарин. – Через кілька годин вони повернуться і зітруть Білокам'яний з поверхні землі.

– Ми їх стримуватимемо, але не можна дати себе оточити. До ночі відступатимемо в Агарію. – Все так само голосно кричав чернець.

Частина ченців пішла відводити людей з селища, друга частина, готувалася до оборони. Ворота треба було зміцнити, щоб вони не здалися при першому ж ударі тарану. Для цього ченці використали кілька великих колод і дощок. Зараз

всі засоби знадобляться. Великі валуни, камені, навіть старі стріли і тупі списи. Все, що було доступне і могло зупинити ворога. Пройшло кілька годин перш, ніж Дітар зі своєї вежі, побачив, що цигани дісталися до Агарії. А з-за дерев з'явився перший таран.

Потрібно утримати, єдина мета – здержати ворога і дати час Агарії підготуватися до битви.

Індуси були майстрами облоги і штурму фортець, багато їх здалося під таким натиском. В них на озброєнні були не лише тарани для руйнування кріпосних стін та веж, але і катапульти, які метали десятикілограмові камені на відстань до п'ятисот метрів.

В численних загарбницьких війнах Андрогіна вироблялися особливі прийоми ведення бою, це були дуже досвідчені воїни. До стін Білокам'яного підійшла армія небувалих розмірів. Ченці були в розгубленості.

– Дивиться! Їх кілька тисяч. – Говорив чернець своїм друзям.

– І кіннота, і лучники. – Почав перераховувати другий.

– ... і катапульти з тараном!

– Що нам робити, Дітар?

– Ми знаємо про них більше, ніж вони про нас. Це наші місця – він окинув рукою округи. Монастир – наш будинок. Ці люди – наша сім'я. Ми знаємо їх, знаємо, на що вони здатні, а вони ні. Так, чого ж нам боятися в нашому будинку, за нашими стінами і з нашими людьми?

– Нам нічого боятися, страху немає! – Крикнув один з ченців.

– Вони навіть собі не уявляють, в що вплуталися – підтримав його друг.

Бійці були згодні з кантрі ченцем.

– Основною бойовою одиницею армії індусів – були вози з щитами, позаду яких розміщувалися вершники. Лучники б'ються або попереду, під прикриттям щитоносцев, або ж в останній шерензі. Списоносці з лучниками поруч, прикриваючи їх.

Ченці слухали Дітара дуже уважно, дивуючись, як багато він знає про військову тактику супротивника.

– Вершники ведуть напад групами і легко відбиваються стійкою піхотою. Вони можуть бути грізною силою для супротивника, але для стін Білокам'яного – вони ніщо. Наші стріли і списи спонукають їх до втечі. А наші стіни витримують будь-яку їх атаку.

– Так, але таран і катапульти, якраз і є їх зброя проти наших стін. – Перебив його воїн.

– Так, це єдиний їх шанс потрапити в селище. Тому наша мета – знищити і таран, і катапульти. Вони наблизатимуться для більшої точності, і тоді стануть вразливими для наших стріл. Стріляйте тільки по них, не витрачайте свої стріли на кінноту і піхоту.

Ченці повністю поміняли свою думку. Вони не тямали нічого про ворога, а їх командир знав. Дітар вмів надихнути

своїх воїнів, особливо коли шансів на перемогу було мало. Ченці зайняли свою оборонну позицію і атака почалася. Як і говорив Дітар, від кінноти толку не було. Списоносці намагалися прикривати лучників, які активно обстрілювали, і тутже гинули від точних попадань ченців. Катапульти почали обстрілювати селище, але були так далеко, що збитки були мінімальні. Ченці просто чекали.

Дітар спостерігав за атакою індусів і вичікував кращого моменту для контрудару.

Нарешті знаряддя під'їхали близько і стріли вартових Білокам'яного стали вже частіше досягати ворога. Ворота в селище були дуже потужні і додатково укріплені з боку селища, а стіни завтовшки в кілька метрів були дуже міцні. Індуси йшли сюди не за перемогою, вони йшли стерти селище. Білі стіни відчували перші влучання. Таран підвішувався на ланцюгах до дерев'яного каркаса, встановленого на чотирьох або шести – колісному возі. Каркас зазвичай покривався щитами з очерету або шкіри, що захищало воїнів, що знаходилися в середині.

На передній частині каркаса влаштовувалася вежа, в якій поміщалися лучники, що обороняли таран. При облозі Білокам'яного селища, індуси застосували одночасно три тарани.

– Стріляйте по тарану. – Кричали ченці. – Він не повинен доїхати до воріт.

Перша конструкція вже була близько, і всі ченці почали

обстрілювати його. Пробити саму броню було складно, тому вони цілилися в тих солдатів, що керували механізмом. Індуси відчували всю лють їх супротивника, коли десятки списів і стріл почали пронизувати їхні тіла. Перший таран зупинився, не доїхавши, але було витрачено надто багато зброї. Часу було виграно не багато. Стіни рушилися і могли не витримати раніше, ніж ворота. Катапульти метали снаряди не занадто влучно, навіть іноді зачіпали частину своїх солдатів, які були зблизька біля стін.

За час атаки на полі було вже безліч полеглих ворогів. В ченців теж почалися перші втрати. Другий таран був вже досить близько, але стріляти було майже нічим. Тоді вони вирішили знищити його "голими руками". Протистояти тарану можна було кількома способами: розрубати ланцюги, на яких тримається сам таран, або за допомогою металевих снарядів з горючою речовиною, підпалити перекриття каркаса, або переламати важкою колодою. Десяток ченців спустилися із стіни на канатах з мечами в руках.

Брати на стінах прикривали їх залишками стріл, що допомогло загону дістатися до цілі. Індуси відразу зрозуміли задум ворога і накинулися на них. Ченці встигли розрубати один з чотирьох ланцюгів, що тримали сам таран, і зав'язався бій. Ченці помирали біля стін рідної домівки. З десяти залишилося троє. Кожен намагався ціною свого життя дорубати ще один ланцюг. Цього вистачило, щоб конструкція перестала працювати, але індуси, хвиля за хвилею додавалися,

атакуючи ченців.

Лучники Білокам'яного не змогли більше прикривати своїх друзів. Вони не сміли просто дивитися, як їх брати помирають. Стріл більше не було, списів теж і навіть камені були всі кинуті на голову ворога. В них не було нічого крім мечів і сил тримати їх. Ченці не витримали і кинулися на допомогу. Всі до одного, спустилися зі стіни і побігли на індусів. Ті не чекали такого рішення. Лють ченців жахала. Вони знищували індусів одного за іншим. Ворог валився з ніг, як скошена трава. Це був подвиг кожного ченця.

Кожен довів свою відданість Братству і кожен бився до останнього. Таран був зруйнований, але якою ціною, з ченців живими, залишилися одиниці. Зупинити індуське військо не вдалося, але вони теж зазнали відчутних втрат.

Дітар і Агіас, повернулися до Бібліотеки. Чекати наступну атаку вони вирішили тут. Перед ними був вхід у підземний тунель, через який приходив Легеза. До них зайшов ОльханКарин з речами, він збирався покинути Білокам'яне селище.

– Хто поведе "армію"? – Глузливо запитав Агіас, вони залишилися втрюх.

– Вам розраховувати ні на кого, потрібно терміново покинути Білокам'яний. – Сказав ОльханКарин і попрямував до тунеля.

Селище все ще було в облозі. Друга хвиля індусів була майже розбита, але все ж одному тарану вдалося дістатися

до стін, і вороги все ще намагалися пробитися до середини. Зі всіх захисників залишилося лише три ченці.

– Гаразд, я висуваюся. – Відповів йому Дітар. Підняв лук і стріли, і попрямував до дверей з бібліотеки.

– Нам потрібно це зробити. – Почав говорити Дітар.

– Повністю згоден! – Перебив його Агіас, і лягнув у долоні. Він був у піднесеному настрої.

– А мені абсолютно все одно. – Сказав ОльханКарин і попрямував рятувати свою шкуру, пішов тунелем з Білокам'яного, покинув те, що повинен був захищати, ціною свого життя. Більшого від нього ніхто і не чекав. Дітар і Агіас, лише провели його поглядом. Друзі залишилися вдвох.

Не встигли ченці покинути бібліотеку, як почулися кроки з тунелю.

– Невже ОльханКарин передумав? – Помітив Агіас із здивуванням.

Дітар подивився на Агіаса і посміхнувся:

– Це точно не він.

І дійсно перед ними з'явився Есін.

– Щоб не сталося, знайте, я в вас вірю! – Сказав хлопець, що з'явився з тунелю.

Ченці були дуже раді бачити свого друга. Один такий воїн коштує сотню солдатів індусів.

– Що робитимемо? – Запитав Агіас.

Дітар встиг помітити, що у Есіна поранена нога:

– Навіщо ти прийшов? – Обурився Дітар.

– Я йду битися. – Відповів Есін і додав. – А навіщо ти йдеш?

– Щоб притупити собою меч ворога. – З посмішкою відповів Дітар і подивився на Агіаса.

– Ну а ти навіщо?

– Що б затулити собою вас, найбезстрашніших і відважніших дурнів. – Сказав Агіас, і всі засміялися.

Фортеця була вже порожньою. Залишилися тільки Есін, Дітар і Агіас. Троє ченців вирішили битися до останнього. Поки в Білокам'яному, є хоч один воїн, ворогові буде чинно опір. Зараз воїнів було троє, вони були на вежі, над воротами. І бачили, що ворота вже майже зламані, і індуси ось-ось увірвуться в середину селища. Дітар займався спорудженням вежі Білокам'яного селища, після того, як його пошвили в ченці. Бібліотека, як і саме селище вже існували. Дітар побудував вежу точно за книгами Ханоя.

У підвалі склади і в'язниця, вище ворота в селище, а ще вище вежа для дозору. Дітар подивився на тіла загиблих ченців.

– Який жаль, брати, що ваші життя обірвалися перед воротами Білокам'яного. Це моя провина, це я за вами не встевив.

Армія індусів, спочатку була непорівнянна з силами Братства. Але тепер з мисливцями, арбалетами, берсерками, без

Тигрового і Білокам'яного селищ, ворог перевищував сили ченців. Супротивник виявився сильніший і хитріший. Він переграв ченців. Але Дітару було чим відповісти. Прийшла пора викинути козир. Ченці переглядалися, намагалися заспокоїти нерви, подавити хвилювання і продовжували стояти на стіні. Таран вдарив знову, і ворота репнули, утворивши щілину. Індуси негайно попрямували крізь неї в середину. До селища ввійшов перший ворог.

Глава 59

"Якщо Ханой посилає своїх братів у вогонь, то він обов'язково ввійде туди разом із ними". Заповідь П'ятдесят дев'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ченці завжди повертаються і завжди повертають своє. Але тоді, вони безжальні і знищують все на своєму шляху. Як звір, загнаний в кут, битиметься до останнього, так і ченці, йдучи за тим, що належить їм по праву, з тією ж люттю вбиватимуть ворогів.

Індуси вже готувалися святкувати перемогу. Їх успіхи в Тигровому і Білокам'яному дуже надихнули солдатів. Андрогін же не розділяв радості своїх людей, тому що знав ченців куди краще, ніж його воїни. В битві при Хіч-Карі, Дітар показав, на що вони здатні, але зараз індус – був головним ворогом ченців, він відчував, що це ще не кінець.

Андрогін, верхи на коні, дивився на стіни Білокам'яного. Білі стіни були частково зруйновані. Тріщини та сколи були скрізь. Нижня частина стін була червона від крові. Гори тіл лежали всюди, і нікому було їх прибрати. Дикі птахи кружляли над ними, бажаючи напасти. Він готувався до вирішального кидка, що подарує йому перемогу і селище ченців. Індуса оточувала його свита і озброєна охорона. Він віддавав

останні накази перед новою атакою. До Андрогіна підпустили Адвара, і індус підійшов до мисливця за драконами.

– Мої люди знищили Тигрове селище. – Гордо заявив Адвар, на що Андрогін посміхнувся і кивнув.

– Але! В мішках, які ти залишив на дні озера для нас, не виявилось золото. – Бунтував мисливець. – Там було каміння!

Він був дуже злий і не міг вибачити індусові обман. Він втратив багато своїх людей і що гірше, пішов проти Братства, отримавши за це купу каміння з дна озера. Андрогін не бажав давати ніяких пояснень. Він вихопив свій меч і завдав смертельного удару. Grimasa жаху і здивування застигла на обличчі Адвара. Він впав на землю біля ніг Андрогіна. Солдати спостерігали за холоднокрівністю і жорстокістю свого воєначальника.

– В разі перемоги, ми дістанемо багато хороших воїнів, а в разі поразки... – Він подивився на тіло перед ним. – ... Я не потребуватиму таких, як він.

Зараз Андрогін був уособленням жаху, і жадання помсти поглинуло його розум.

– Командир, дивиться!!! – Закричав дозорець.

Почувши це, всі повернулися і стали придивлятися.

На вежі Білокам'яного з'явилися три силуети. Лише ця трійця складала армію ченців: Дітар, Агіас і Есін.

– Есін, друг мій, йди, якщо це не твій бій. – Звертався до

ченця Дітар.

– Не кривдь мене, брат. – Схмурнів той.

Дітар посміхнувся. Інших слів він і не чекав почути від свого друга.

– Тоді стоятимемо, скільки зможемо.

Це було надзвичайно важливе рішення, від якого залежали: подальший хід війни і доля Братства. Такі люди, як Есін, були прикладом істинного чернечого духу. Битва почалася відразу, ледве Андрогін побачив трьох ченців на вежі.

– Вперед! – Ревів він зі скелі, розмахуючи своїм мечем. – Розірвіть їх, втопчіть у каміння, знищіть! Всіх! Всіх!

– Вперед! – Кричали солдати команду Андрогіна.

Троє ченців стріляли з луків по індусах, що наближались. Андрогін не шкодував солдатів. Недооцінити ченців означає програти битву. Воїни падали від стріл, але це ніяк не могло стримати атаку. Індуси вже були біля стін і пролазили крізь діру в воротах, поступово заповнюючи порожній простір селища. В якийсь момент Есін, побіг до сходів, і спустився по них вниз до тюремних камер. Він шукав свого батька. Сходинки привели його в приміщення, але всі камери виявилися порожні.

Він перевіряв кожен і ту, на яку йому вказала Оракул, але Мріадра і в ній не опинилося. Есін не встиг опам'ятатися, як з'явився високий чоловік зі зброєю в руці. Мабуть він його чекав. Це був Беркун. Глава берсерків і один з найсильніших супротивників.

– Знаєш, хто я? – Поцікавився Берсерк у Есіна.

– Ти – чудовисько! – Кивнув чернець.

Берсерк встав навпроти ченця, стиснувши в руці свою сокиру. Інша його рука була перемотана і зафіксована ременем біля грудей, кисті на ній не було.

– Непогано. – Похвалив Беркун Есіна. – Я вбивця ченців, а ти хто?

– А я коваль, який знищує таких тварюк, як ти.

– Ти хочеш чудовисько? – Посміхнувся берсерк. – Ти його отримаєш.

– Я битимуся до останнього, як би важко не було, як би сильно я не впав, я встану і буду битися. Навіть, якщо сили закінчуватимуться і шансів вже не залишиться, я битимуся.

– Ти бийся, а я вбиватиму. – Беркун кинувся на ченця, занісши свою сокиру.

– В мені більше життя, ніж ти колись зможеш відняти. – З цими словами Есін пішов назустріч своєму ворогові, міцно стиснувши рукоять свого меча.

Дітар і Агіас стримували просування індусів. Перебратися з одного поверху центральної вежі на інший було можливо тільки по вузьких і дуже крутих гвинтових сходах. Підніматися по ним можна було тільки гуськом – один за іншим. При цьому воїн, що йшов першим, втрачав всяку надію на допомогу з боку своїх людей, що пробиралися слідом. Крутість повороту витка була підібрана таким чином, що з-за спини лідера не можна було діяти списом або довгим мечем.

Захисники вежі, навпаки, могли легко змінювати один одного, оскільки прагнули зайняти таку позицію, щоб за спиною була спеціальна розширена ділянка. Двох ченців було досить, щоб стримувати натиск ворога, а ці були майстрами вбивств.

– Де Есін? – Запитав Агіас.

Дітар завдаючи ударів ворогові, ледве чув голос свого друга. Брязкіт сталі в кам'яних стінах був дуже гучний.

– Де Есін? – Ще голосніше закричав чернець.

– Він внизу. – Відповів Дітар. – Шукає свого батька.

Індуси намагалися пробитися вверх вежі, відштовхуючи ченців назад. Спуститися вниз на допомогу Есіну було неможливо, і чернець міг розраховувати тільки на свої сили.

Есін лежав на підлозі. Величезний берсерк навалився на нього згори, і став душили руків'ям своєї сокири. Меч ченця лежав осторонь. Беркун приклав всю свою силу, щоб покінчити з ченцем. Есін не міг довго чинити опір. Однією рукою він тримав дерев'яну рукоять, що душила його, а другою намагався дотягнутися до свого клинка. Обличчя налилося кров'ю. Чернець був на грані, свідомість починала покидати його і в очах темніло.

Різкий хрускіт, що пролунав, рукоять сокири репнула і зламалася навпіл, давши ченцеві можливість знову вдихнути повними грудьми. Берсерк від несподіванки звалився, але Есін встиг відкотитися у бік і дотягнутися до свого меча.

Шия ченця виявилася міцніша за деревину. Чудовисько ще не встало, як Есін кинувся на його спину намагаючись пронизати його товсту шкіру. Беркун обертаючись, помахом руки, відкинув ченця в стіну. Есін вражався його силою. Природа воістину наділила його силою вбивати.

– Пора закінчувати. – Подумав Есін і дістав з кишені невеликі металеві ножі. – Це повинно його зупинити.

В цей час до Беркуна приєдналися інші берсерки. Вони не поступалися в силі і люті їх ватажкові.

– "Вовкоголових" додалося. – Подумав Есін, і як тепер йому повернутися до друзів.

Він озирався навкруги і шукав для себе вихід. Але вихід був тільки один – крізь берсерків перед ним.

Ченці різали індусів на сходах. Дітар і Агіас починали здавати свої позиції. Битва тривала майже годину, а їм вдалося захопити тільки половину сходів. Їх мечі були червоними від крові і слизькими від поту. Ченці поступово відступали вгору.

– Есін все ще там. – Кричав Агіас. – Можливо, нас залишилося двоє.

– Навіть не думай про це. – Відповідав гучним голосом Дітар. – Він живий.

Несподівано індуси почали розбігатися і тікати з вежі. Натопт став рідшати, і в ченців з'явилася можливість спуститися за Есіном. Ніхто не зрозумів, що сталося, але не стали втрачати час. Дітар подивився на Агіаса, і той відразу вло-

вив його думки. Вони кинулися в атаку, примушуючи індусів бігти ще швидше. Крок за кроком вони сходили вниз, залишаючи гори трупів. Кров стікала по східцях і утворювала калюжі. Все навкруги виглядало так, немов селище називалося Краснокам'яне. Сьогодні той день, коли білі стіни забарвилися в яскраво-червону кров.

Ченцям вдалося повернути собі частину вежі, вони побачили, як крізь натовп, вгору проривається воїн. Він розкидав в сторони солдатів і рухався дуже швидко. Дітар міг тільки бачити, як індуси розсипаються в сторони і валяться з ніг. Він зупинився і дав знак Агіасу приготуватися. До них наближався не просто солдат, це був особливий воїн. Вони міцно стиснули свої мечі і приготувалися. В бік відлетів останній індус і перед ними з'явився Есін. Вони тут же розсміялися.

– Як ти вибрався, що сталося? – Почав розпитувати Агіас.

– Немає часу пояснювати. – Квапливо відповів Есін. – Я йду не один.

Тільки він закінчив говорити, як внизу почувся крик берсерків. Агіас відразу впізнав цей голос.

– Беркун! – Прозвучало в голові у ченця.

Агіас застиг на місці в очікуванні свого ворога, але Дітар потягнув його за комір вгору.

– Їх там десятки. – Все так само швидко намагався пояснити Есін. – Спочатку він був один, але потім з'явилися інші.

Ченці знову виявилися на вежі, і вже втрюх чекали натовп

берсерків.

Андрогін прискакав до стін селища. Він хотів особисто побачити смерть ченців.

– Битва триває вже досить довго. – Думав індус. – Скоро повинно все закінчитися.

Він спостерігав за трійцею, що знову з'явилася вгорі. Есін підійшов до краю стіни, і в той же момент індус натягнув тятиву до самої щоки, прицілився і, удача була на його стороні. Розтиснув пальці, стріла вирвалася і видала глухий свист. Андрогін потрапив Есіну прямо в спину, стріла пробила його наскрізь. Дітар з Агіасом підхопили падаючого друга. Чернець встояв на ногах, але не міг більше битися. Варіант був тільки один: відступати. Вони розбіглися і стрибнули вниз, на кришу споруди у внутрішній двір селища.

Ченці впали на дах ринку, по ньому і скотилися на центральну площу. Есін стогнав від болю, внутрішня кровотеча посилилася після падіння, друзі тримали його під руки.

– Тримайся, Есін. Ми тебе не кинемо.

Одяг його просочувався кров'ю. Далеко вони не зможуть піти. Три ченця стояли в центрі спорожнілого Білокам'яного селища. Вороги поступово оточували їх. Андрогін помахами меча показував своїм воїнам бігти до воріт і атакувати ченців.

– Дітар, вона в тебе з собою? – Запитав Агіас.

– Завжди зі мною. – Відповів чернець.

– Я думаю, що це наш єдиний шанс.

Дітар зрозумів, що тепер, напевно прийшла пора викинути козир, але ще сумнівався.

– Не думаю, що це спрацює. Нам ще ніколи не вдавалося це зробити.

– Якщо вийде – ми врятовані, а якщо ні – нічого не втрачаємо, крім наших життів.

Вороги підходили, все ближче і ближче не залишаючи ченцям шляхів до відступу. Їх чисельність збільшувалася з кожною хвилиною. Надії більше не залишалось.

– Давайте зробимо це. – Хрипким голосом сказав Есін.

Агіас пильно подивився навкруги, потім на Есіна. Він помирав. Рана була дуже серйозною.

– Та допоможе нам Ханой. – Сказав Дітар.

Вони опустили Есіна на землю і сіли поруч в позу “лото-са”. Дітар дістав маленьку сопилку з червоного дерева. Ченці не звертали уваги на шум навколо. Голос Агіаса зазвучав першим.

– Ом... Намах.

Дітар почав грати на сопілці. Він грав лише одну ноту, ту яку співав Агіас. Їх вібрація повинна була злитися в одну і досягти певної гучності.

– Ом... Намах. – Продовжувало звучати на площі Білокам'яного.

Це була мантра захисту. Древнє знання, яке не було опи-

сано в книгах, а передавалося особисто від вчителя до учня. Вороги зупинилися через цікавість і страх. Вони тримали ченців у кільці, але не наближались.

Есін зібравши сили, заспівав:

– Ом... – Його голос ніяк не міг потрапити в унісон з Агіасом і сопілкою Дітара. Він пробував знову. – Ом... Намах. Ом... Намах.

Як би вони не старалися, у них не виходило. Вони були оточені кількома сотнями ворогів, Есін був важко поранений, і сил у них майже не залишилося. Ченці сиділи спина до спина в центрі селища і чекали свого кінця. Почуття смерті, що наближалася, не давало зосередитися.

– Ом... Намах. – Продовжував співати Агіас.

Солдати спостерігали за цим з великим здивуванням. Це здавалося дурістю. Ченці співали кілька хвилин і нічого не відбувалося. Круг змикався, індуси підходили все ближче і ближче.

– Вбийте їх!!! – Закричав Андрогін.

Почувши крик командира до солдатів, повернулася колишня впевненість, і вони рвонули до ченців. Це був кінець, кожен з ченців це зрозумів. Смерть стала неминучістю і страх відступив. Настав момент спокою. Сподіватися було більше ні на що.

– Оммммм... Нааамаааах. – Пролунало в повітрі.

І в цей момент сотні агарійських грифів закружляли над площею і стали атакувати ворога. Індуси різко зупинилися

і підняли свої щити, в надії захиститися від диких птахів. Ченці занурилися в глибоку медитацію і вже не чули, що відбувається. Вони були в трансі і співали мантру:

– Омम्म... Нааамааааах.

І миттєво сотні тигрів накинулися на кінноту Андрогіна. Тварини, немов виконували команди захисту Монастиря. Із землі виповзали сотні змій, які почали обвивати ноги ворогів.

Армія індусів, яка тільки що зайняла Білокам'яне селище, кинулася бігти. Вони рятувалися від диких звірів, які з'являлися з нізвідки.

Андрогін кричав:

– Не відступати. Вперед, вбити їх.

Він кричав так сильно і голосно, але його ніхто не чув. Звуки мантри пронизували весь простір. Це була тимчасова перемога. Індуси відступили, і селище все ще належало ченцям.

Агіас, Дітар і Есін розплющили очі і озирнулися навколо. Площа була порожня.

– Це спрацювало. – Із захватом вигукнув Агіас.

– Так, але я не зрозумів, як. – Посміхнувшись, відповів Дітар.

– Зараз це не важливо, треба йти.

Дітар кивнув головою, вони підняли Есіна і вирушили до бібліотеки, та через підземний хід покинули Білокам'яне се-

лице. Вони вбили сотні ворогів, і це можна було вважати маленькою перемогою, перед битвою за Монастир Агарія.

Вони все ж повернулися втрьох, з їх смертельно пораненим другом. Вони опинилися в центрі Агарії, де їх зустріли інші ченці, кантрі ченці і Авраал у тому числі.

ОльханКарин був у нестямі від люті:

– Я ж казав вам, ви йому не допоможете. Хіба був сенс ризикувати своїм життям заради вмираючого ченця?

– Так. Був.

ОльханКарин не став нічого говорити, та його все одно не слухали б.

– Я знаю, що помру. – Говорив Есін. – Передайте моїй дитині, що її батько до кінця виконав свій борг. А моїй дружині перекажіть, що я думав про неї до останнього подиху. Не лише погані спогади примушують сумувати, але і найкращі, коли знаєш, що вони не повторяться.

Поруч з'явилася Оракул. Вона дивилася на вмираючого чоловіка із сльозами на очах. Вона знала, що так буде, знала, що це станеться. Здатність передбачати: і дар, і прокляття одночасно, вона знала, що не в силах щось змінити.

– Тепер я хочу залишитися з ним.

Вона підійшла до чоловіка і взяла його за руку. Вона була холодною і липкою від крові. Оракул нахилилася до Есіна і почала говорити майже пошепки:

– Невже ти вважав, що я зможу пробачити таке? Невже ти думав, що ми зможемо бути разом після цього?

– Не знаю. – Чесно признався він. – Але думаю, ми змогли б все здолати.

– Яким чином дурень?

– Я – це я, а ти – це ти. Разом ми складали унікальний союз.

Сльози крапали на груди ченця, і жінка все сильніше стискала його руку.

– Мене дуже засмутив твій проступок. Я постійно думала, як тобі заподіяти біль. Яким же ударом для тебе буде смерть батька. Я знала, що ти розсердишся на мене, тобі буде боляче і дуже через це переживала.

Вона продовжувала дивитися на нього пильно, благаючи поглядом зрозуміти і прийняти її пояснення:

– Далі кожен з нас піде своїм шляхом. Я до нашої доньки, а ти в могилу.

Він стиснув її руку і з полегшенням зітхнув, біль відступала. Він помирав.

– Ти завжди була потрібна мені, а я тобі. Я хотів жити з тобою більше всього на світі. Не тому, що так хотів твій батько, а через тебе і через те, що ми означаємо один для одного.

– Ти обіцяв моєму батьку доглянути за мною, а сам втік, кинув мене. Я не можу. Пройшло надто багато часу. Мені навіть легше було б пробачити тобі зраду, але ти і це встиг зробити.

– Коли я одружився на тобі, то не припускав, що шлюб

буде справжнім. – Чесно признався Есін. – Але потім я по-кохав тебе.

Вона йому не вірила. Для неї він брехун.

– Ти мені брехав, приховуючи хворобу батька. Любов і обман несумісні.

Оракул витерла сльози і відпустила руку вмираючого чоловіка.

– Все не так просто. Я дав обіцянку своєму батьку, ще не знаючи тебе. І повинен був її стримати. Я такий, і таким ти мене полюбила. – Він говорив все тихіше і тихіше, втрачаючи останні сили.

– З чого ти взяв, що я тебе кохаю?

Вона встала на ноги. Есін дивився на неї, а вона просто обернулася і пішла. Він повернув голову спостерігаючи за нею і побачив її поцілунок з іншим. Поряд з нею стояв силует. Гнів заповнив його душу. Він хотів знати хто це, і забрати його з собою в могилу. Але, це був не чоловік, Оракул злилася в поцілунку з жінкою. Це була Мірана-Магуран. Цей удар Есін не пережив. Його серце зупинилося. Останнє почуття, що пішло разом з ним, було почуття самотності.

Оракул, дійсно була наповнена гнівом на чоловіка, вона вирішила, що зрада з іншим чоловіком нічого не дасть, а ось залишити його одного, щоб він випробував ті ж почуття, почуття кинутості і самотності, для жінки було важливіше. Обдурена людина готова на багато, але саме жіноча помста небезпечніша і винахідливіша. Чоловіки і жінки мстять по-

різному. Чоловіча помста короткострокова, імпульсивна, виражена в простих і очевидних діях – завдати фізичної шкоди кривдникові. Жіноча ж помста обачливіша і більш продумана.

Битву за Білокам'яне селище було програно, і доказом цього служило мертве тіло Есіна. Чернець бився до останнього, але тепер його немає. В битві за Білокам'яний, індуסי показали себе гідними отримати перемогу, а ченці – називатися непереможними.

Глава 60

"Канони для жінок в Монастирі: "не бачити зла", "не чути зла", "не говорити про зло", "не здійснювати зла". Заповідь Шестидесята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Військо індусів вклинилося в порядки ченців. Натиск їх був такий сильний, що великі круглі щити першої шеренги ченців вм'ялися, понівечивши своїх власників. Але ченці не здригнулися. Злетіли тисячі мечів, і почалася битва в Агарії. В ущелині лунало багатоголосе виття і стогін гинучих воїнів ворога.

Пройшов лише один день з тієї миті, як Братство втратило Тигрове і Білокам'яне селища. Гнів Андрогіна досяг кожного, і результат цього було видно на полі бою. Битва за Тигровий була закінчена за кілька годин. Зрадницькі загони мисливців накинулися на селище, і вбивали всіх без розбору. Люди рятувалися втечею, а ті, хто не встиг, були мертві. Несподіваний напад не вдалося відбити.

Білокам'яний був наступним. Ворог дістався до нього того ж дня. Індуси об'єдналися з мисливцями, що перейшли на їхню сторону, і атакували стіни селища. Білокам'яний протримався один день і одну ніч. Кіннота, піхота, катапульти,

таран і берсерки були кинуті на знищення ченців. Хвиля за хвилею вони накривали воїнів Білокам'яного. В результаті ворота були розбиті, а варта мертва. Стримування завершальної атаки війська Андрогіна, забрало життя багатьох індусів і виграло час для Агарії.

Троє останніх захисників, які з останніх сил утримували натиск ворога, відступили в Монастир. Дітар, Агіас і Есін, останніми покинули селище. Але ціна за це була занадто велика. Вони втратили Білокам'яний.

Ченці давно пішли, забравши тіла своїх мертвих братів та зібрав зброю. Хоронити вбитих індусів і мисливців, ворог визнав зайвим – агарійські грифи незабаром дочиста обгризли їхні кістки. Кожен чернець, гинучи під стінами Білокам'яного, став героєм. А кожен, хто вижив, прикладе максимум, щоб помститися за загиблих. Під стінами Білокам'яного немає переможців і немає переможених, герої відходять у минуле, і настає пора звичайних людей.

Кожен чоловік, жінка і дитина в Братстві, звикли до вигляду тіл, складених в купи, перед тим, як їх спалити. Марні надії, що вогонь може очистити цю землю від страшного горя.

Дітар проводив час у храмі, роздумуючи. Кожен день, з моменту його появи в Братстві, був для нього повний випробувань. Мантия ченця була важкою, а мантия кантрі ченця – ще важче. В битві за селище він витратив надто багато сил.

Зараз він був слабкий і пригнічений смертю близького друга.

– Вчинок Есіна – був вчинком героя. Але те, що я не зміг його зберегти – це моя провина. Все це моя провина. – Думав чернець.

Його розпирала ненависть до ворога. Велика сила приходить з великою відповідальністю. Авраал довірив йому надто багато. Будучи простим ченцем, він вже ніс ношу кантрі ченця. А зараз, на ньому тягар відповідальності Глави Братства. Саме його рішення і його дії впливають на долю Монастиря.

– Це було дуже спритно. Раптовий напад на межі двох селищ, причому одночасно, так, щоб ми не могли прийти один одному на допомогу. – Продовжував думати Дітар. – Йому це вдалося.

Монолог ченця був перерваний. В зал Монастиря залетів, спотикаючись, вартовий і побіг прямо до ченця.

– Дітар, вони висилають парламентарів. – Повідомив стражник.

– На сьогодні пора закінчувати. Нехай їх прийме Глава Братства Авраал. – З досадою махнув рукою Дітар. – Перемови призначте на завтра, я втомився.

– Авраала немає в Монастирі. А з їх боку йде Андрогін. В нього білий прапор. – Продовжував докладати солдат.

– Ти впевнений, що це Андрогін? – Здивовано перепитав чернець.

– Так, це він. Я думав це монстр. Але, це виявився індус.

– Андрогін і є справжній монстр, особливо зараз. – Уточнив Дітар. – Тому ченцям, ні в якому разі не можна виходити з Монастиря, ні в якому разі. Зрозуміло?

– Зрозуміло. – Кивнув у відповідь.

– Знайдіть мені коня! Негайно!

Тарсіша і Надіша йшли через стежку джунглів до шахти Зодіаку. Густа трава не дозволяла бачити землю, і доводилося йти обережно. Багато отруйних змій і комах, можуть з легкістю напасти на незваних гостей. Над шахтою, на горі, знаходився будинок, де жила Оракул. Ченці зібралися захищати Монастир Агарії, а Глави Братства і Оракула не було за стінами Монастиря. Дівчата пішли на їх пошуки. Індуси, воїни Андрогіна, захопили Тигровий і Білокам'яний селища, і зараз у джунглях було небезпечно.

Тарсіша і Надіша, озброївшись луками, стали підніматися по дуже крутих східцях до храму Оракула. Старі кам'яні плити були порослі мохом і розсипалися під вагою. Один необережний крок і почуття вільного польоту, буде останнім у житті. Діставшись до вершини гори, вони побачили перед собою будинок або точніше храм. Він був повністю дерев'яний. Навколо нього вилися високі дерева, закриваючи своєю тінню його від сонця. Перед ним була невелика рівнина, що нагадувало плато. В давні часи тут приносили жертви і здійснювалися ритуали.

Покладені навколо каміння, служили деяким колом захи-

сту для будинку. Високий дах і стіни були прикрашені стародавніми написами. По дорозі до будинку, висіли різні амулети і невеликі вівтарі для дарів древнім богам, в яких вже ніхто не вірив.

Вони підійшли впевнено до будівлі і постукали в масивні двері.

Двері відкрилися, і їх зустріла вбивця Магурана. Дівчата тут же націлили на неї свої стріли і відступили на безпечну відстань. Магурана теж не розгубилася. Її лук був завжди наготові і зараз він був спрямований на Тарсішу. Двері були вже відчинені, і дівчата бачили за спиною вбивці, як Оракул сиділа на підлозі і вдивлялася у свічку. Вона немов чекала нове передбачення чи пророцтво.

– Якби жінка одягнулася трохи краще, її можна було б назвати гарною, але вона більше не піклувалася про свій зовнішній вигляд. – Думала Тарсіша, дивлячись на Магурану. – Це жінка без віку і без сенсу життя. В неї застиглий погляд і вицвілі очі людини, яка багато страждала.

– Чого втупилася? – Грубо крикнула Магурана. – Ви знаєте, що я не схиблю. Одну з вас точно заберу з собою.

Магурана була чудовим стрільцем. Кожен її постріл, кожен удар досягав своєї мети. Тарсіша тримала лук, але руки її тремтіли.

– Ліберта, чому ти нічого не робиш? – Крикнула дівчина Оракулові.

Оракул подивилася циганці в очі.

– Зроби ж хоч щось! – Волила Тарсіша.

– Доки живий Кіан, в цій кімнаті нікому нічого не загрожує. – Спокійно відповіла Ліберта. Бійтеся її, коли вона дивиться на вогонь та посміхається.

В цей момент Магурана подивилася на свічку, що горіла. Вона зробила посмішку, схожу на тигровий оскал. Це було точно те, що сказала про неї Оракул. Подивилася на вогонь і посміхнулася. І в цей самий момент свічка згасла. Кіан помер і Оракул, це відразу зрозуміла. Всі чотири дівчини в храмі здивувалися тому, що відбувається. Магурана натягнула тятиву ще сильніше, дивлячись Тарсіші в очі. В цю мить Оракул завдала удару кинджалом в спину Магурани. Сили різко покинули її, і з руки зісковзнула тятива.

Гостра стріла полетіла в бік Тарсіши, але схибила. Це був єдиний промах Магурани. Дівчата, від переляку вистрілили і потрапили в ціль. Дві стріли проштрикнули живіт наскрізь. Впавши на підлогу, Магурана випустила лук і застогнала від болю. Не пройшло і миті, як Оракул нахилилася над Магураною, і дала їй сильний ляпас, намагаючись не дати їй втратити свідомість. З тіла текла кров. Вона відчула найсильніший біль. Оракул знову вдарила її і повернула до свідомості, грубо висмикнувши з темряви. Магурана помирала.

Їй хотілося кричати, кричати так сильно, як тільки дозволяли б легені. Все тіло горіло із середини, нібито туди залили розжарений метал. З очей потекли сльози. Безвихідь накотила, з губ зірвався хрипкий сміх.

– Мабуть, потрібно розплющити очі. – Подумала вмираюча жінка.

Вона подивилася на дівчат. Надіша закрила очі, щоб не дивитися на муки вмираючої, а Тарсіша відчула, що зараз її знудить, відвернулася убік і закрила рукою рот. Магурана схопилася за живіт і закричала. Її крик поширився на сотню метрів. Той біль, який вона стільки разів спостерігала з боку, дивлячись на своїх жертв, зараз випробовувала сама. Оракул схопилася до столу, і стала шукати ліки. Ліберта знала, що в неї на столі є мазь, яка зупиняє кров. Але свічка згасла, і в темряві вона нічого не змогла знайти.

– Якщо життя тобі важливе, не дивися на мене. Я хочу тобі добра, але подивишся на мене – твоє життя закінчитися. – Сказала Оракул, перевертаючи все на столі, в пошуках пляшечки.

Сил кричати більше не залишилося. Магурана зробила поворот всім своїм тілом і подивилася на Оракула.

– Є те, що є. – Ледве чутно прозвучало від Магурани.

Як тільки їх погляди зустрілися – вона померла. Це був її вибір. Вона була готова покинути цей світ.

Андрогін наближався верхи на своєму коні, в руках він тримав білий прапор. До нього на зустріч виїхав Дітар, на циганському коні, якого він так і не повернув Маркітану, синові циганського Барона. Вони зустрілися і попрямували вздовж стін Монастиря, в бік шахти Зодіаку, яку індуси, ще не

встигли захопити.

– В тебе втомлений вид. – Андрогін заговорив першим.

– В тебе не краще. – Відгукнувся чернець.

– Я пам'ятаю, як ти бився при Хіч-Каре. І хочу тобі сказати, що ти хоробрий воїн. Для мене буде честь битися з тобою, один на один.

Андрогін подивився на коня Дітара і посміхнувся. В тварини були заплетені кіски, і різні прикраси, цей кінь був не для битв. Дітар звернув увагу на посмішку індуса.

– Хоробрість – це вміння правити не лише конем, але і собою.

– Якщо вершник падає духом, то і кінь не скаче. – Прибравши посмішку з обличчя, сказав індус. – Дітар, у мене є до тебе пропозиція. Ми з тобою обмінємося кіньми. В мене бойовий кінь, і він врятує тебе на полі битви, я думаю ти розумієш, про що я?

Дітар розумів, що має на увазі Андрогін і погодився. Він зістрибнув зі свого коня, погладив його за гривою, і віддав. Їх похід продовжився. Стежка, що вела до печери, була досить вузька. По сторонах були густі зарості, де нерідко можна було натрапити на диких звірів. Сама природа служила захистом для Монастиря, і індус у цьому переконався не один раз.

– Принюхайся. Що ти відчуваєш? – Запитав Андрогін.

Дітар намагався визначити чужі, незвідані аромати. Пахло рослинами, травою, листям і гілками, тільки по-особливому.

Пахло прохолодою і свіжістю. Він ніколи не звертав уваги, на те, як пахнуть його джунглі, а зараз вони пахли прекрасно.

– Я скоро зміню цей запах на гіркий, задушливий дим, який отруїть все навкруги.

– Рішення, прийняте поспішно, не завжди правильне. – Вимовив чернець.

– Я це виконаю. – З ще більшою впевненістю говорив Андрогін. – Сьогодні я знищуватиму.

– Страждають безневинні.

– Моя дружина була безневинною! – Закричав індус.

Його рана була занадто свіжіша, щоб він міг думати про пробачення. Горе індуса набуло руйнівного характеру, він не бачив нічого перед собою, крім ворога. Весь світ був винен у загибелі його дружини. Весь свій сум він направив на помсту, і ніхто не міг піти від неї.

– Твоя дружина, на моїх очах, в одному будинку вирізала цілу сім'ю. І жінок, і дітей. – Дітар видихнув, і продовжив. – Як я можу тебе зупинити?

– Я, як і ти, не зупинюся. Я прощаю багато чого, але я ніколи не забуваю, що було сказано і зроблено. Я повинен вбити циганку, і взагалі вирізати всіх циганів, тому, що вони зруйнували моє життя. Нічого вже не буде, як раніше.

Дітар поведився досить обережно, вони вже підійшли до шахти.

Два вершники ввійшли до темного тунелю. Перед ними з'явився дуже великий зал, освітлений смолоскипами по ко-

лу. В центрі знаходилися два столи з підставленими лавками. На одній з таких сидів Авраал. А перед його ногами лежало тіло Кіана. В нього було перерізано горло, він лежав у калюжі власної крові. Авраал помітив Дітара і індуса.

– Магурана це зробила, рана була смертельною і він повільно помирав на моїх руках. Я не зміг її зупинити. – Вирвалося з вуст старого.

Дітар спішився і підвів коня ближче до столу. Андрогін теж спустився і оцінив ситуацію:

– Я знаю, що таке втратити молодшого брата. – Вимовив індус – Ворог ворога вибачить через сторіччя, зрадників – ніхто і ніколи.

– Та що ти розумієш? – Різко вимовив Авраал. – Я можу довести все і кожному, але тобі не скажу ні слова.

– Це для них ти Глава Братства, а для мене ти просто старий. Я даю вам час до першої зірки, зараз вас ніхто не торкне. Даю слово. А потім мене ніхто не зупинить, і мені від вас нічого не потрібно. Я вас знищу.

– Прийди ти до мене десять років тому, я б кинувся на тебе. Ти правий, в одному, я Глава Братства, і зараз я можу розраховувати тільки на своїх учнів.

В глибині шахти почулися кроки. Дітар вдивлявся в темряву і насторожився.

– Це Легеза йде. І відводить з собою некромантів. Я його не зупинив. – Помітивши замішання ченця, пояснив Авраал. – А ще з ними Мріадр.

– Ця людина заслуговувала цілої книги. – Заговорив Дітар продовжуючи дивитися в темряву. – Він міг бути надійнішим другом або страшним ворогом, а міг і просто бути байдужим.

Шум кроків поступово стих і повисло мовчання.

Тіло Магурани із застиглими очима лежало в коридорі. Після гучних криків, тиша здавалося гробовою. Надіша і Тарсіша не могли поворушитися. Події, що розгорнулися в них на очах, сталися занадто швидко. Як тільки вони зрозуміли, що відбувається, все вже було скінчено. Оракул підійшла до тіла і, провівши рукою по обличчю, закрила їй очі.

– Я знала, що жоден чоловік її не вб'є. – Заговорила Ліберта. – Місце, де я живу, було б останнім, де шукали тих, хто ховався. Так, вони ховалися в мене.

Це був її план. Вона пожертвувала Есіном, щоб підібратися до Магурани і вбити її. Вона дізналася про її завдання.

– Магурану найняв Легеза. Її завдання було – вбити Кіана, але після того, як він перестане бути ченцем. – Пояснювала Оракул дівчатам. – Вона берегла йому життя, і захищала його до повернення в Братство. Магурана допомогла Кіану повернутися в Агарію, і це було частиною плану Легези. Так, він шукав вхід у Підземний світ. Шукав Братство і знайшов. Мріадр зробив для Легези ще шість мечів, з вкрадених співаючих тибетських чаш.

Тарсіша дивилася на Либерту і не могла повірити, що вона здатна на таке. Роль Оракула була набагато складніша, ніж

здавалося з боку. Маючи знання, ти повинен будеш їх використати. Оракул підійшла до неї дуже близько, в її вологих очах було стільки болю і горя, вона шкодувала за багатьом. Тарсіша розплакалася, сльози потекли вниз по щоках і повисли на підборідді, збираючись зірватися вниз і розбитися об землю. Оракул передала їй кинджал Ханоя.

– З цієї миті, ти Оракул Братства. В тебе вже є ловець снів, якого я дала тобі тієї ночі, а тепер я даю тобі цей кинджал.

Тарсіша взяла його в руку, і в той же момент у неї перед очима з'явився образ Оракула, що лежить на землі. Тіло було знівечене і скривавлене. Вона побачила це так чітко, як наяву.

– А як же твоя донька? – Запитала Тарсіша.

Ліберта витерла сльози:

– Дітям потрібні крила і корені. Крила – щоб вони могли високо злетіти, а корені – щоб їм завжди було куди повернутися. Надіша, забери Грету. Зроби те, що я не змогла. Зроби її щасливою.

Надіша зрозуміла, що це означає, але боялася сказати вголос. Її призначення закінчилося разом з життям Кіана. Неможливо бути Оракулом на якийсь час, тільки на все життя. Ліберта перестала бути Оракулом, а це означало, що і життя її добігло кінця. Дівчата не стримували сльози.

– Вам треба йти. – Сказала вона спокійним голосом і просто закрила двері. Надіша одразу побігла шукати Грету, а Тарсіша пішла до шахти. Повільним кроком, сходинка за

сходиною вона спустилася з гори. В голові було безліч думок. Вона ще до кінця не розуміла, що зараз відбувається. Вона встигла звернути увагу, що двері в шахту Зодіаку відкриті. Але раптом...

Андрогін попрямував до виходу. Його переговори були закінчені. Він сказав все, що хотів. На вулиці прозвучав звук падіння людини з гори. Такий звук ні з чим не переплутати. Андрогін здивувався, почувши такий сильний удар. Хоч він і довіряв чесності ченців, але все ж був готовий до нападу або засідки. Тарсіша стояла біля тіла. Те бачення, що сплигло перед нею зовсім нещодавно, зараз було дійсністю. Перед нею лежала Ліберта. Тіло її було розбите від падіння з гори і все залито кров'ю.

В цей момент двері шахти відкрилися, і звідти вийшов індус. Тарсіша, спочатку побачила коня, а потім зіткнулася віч-на-віч з Андрогіном. Вона в одну мить побіліла від страху, забувши про подію, мить тому.

Андрогін так сильно стиснув у руці дерев'яний прапор, що переламав його навпіл:

– Я прийду за тобою з першою зіркою. – І він пройшов повз дівчину, яка стояла біля тіла Ліберти.

Тарсіша побігла до Дітара. Чернець був у залі. Він допоміг Авраалу покласти тіло Кіана на коня, і вони вирушили в бік Монастиря.

– Некроманти – це люди Азазель. – Розповідав старий

Дітару. – В Підземному Світі триває війна з людьми – ящерами. Вони знаходяться по іншу сторону, за підземним морем, але війна... Коли Азазель дізнався, що Ханой знайшов Шамбалу, він залишив своїх людей, які в майбутньому з лікарів стали некромантами, щоб вони знайшли те, за допомогою чого люди зможуть перемогти ящерів.

– Свято Зодіаку, це обман?

– Не зовсім. Це експеримент. Коли ув'язнені забігали до шахти, то їх там зустрічали некроманти. Вони сідали за стіл, і починалося гуляння. Тоді на них і проводили досліди, некроманти могли непомітно додавати свої відвари в їх випивку і спостерігати за тим, що відбувається.

– Ті, хто виживали – виходили з білими каменями, і почували себе переможцями.

– Так, саме так.

Дітар згадав, як Орхан і Осман, під час битви при Хіч-Каре, могли вночі бачити, як вдень. Вони цього йому не пояснили, але це зробило їх надлюдьми. Тепер зрозуміло, про які експерименти йде мова. Все для перемоги над людьми – ящерами. Некроманти намагалися зробити понад ченця, який зможе бути корисним у Підземному Світі.

Дітар згадав, як Агіас, взяв у некромантів одну пляшечку такої отрути, і картина з минулого виникла в його голові, але він вже дивився на неї по-іншому. Тоді Агіас тримав у руці маленьку пляшечку, розглядаючи з усіх боків. В ній переливалася безбарвна рідина. Там був напис: "Мурашина насто-

янка" і на зворотному боці був склад: руді лісові мурашки, також бджоли, кропива і хвоя.

– А це що таке? – Запитав цікавий Агіас.

– Негайно закрий, а то засліпнеш. – Крикнув на нього некромант. – Контакт з її парами може привести до ушкодження очей і дихальних шляхів, а також веде до сліпоти. Її можна випити тільки в Підземному Світі.

Сліпота викликалася прийомом певних отрут, які підмішувалися в напої. Сліпі ченці повинні були відрізнитися войовничістю і славитися своєю відвагою. Некроманти вважали, що вони орієнтуватимуться в темряві за допомогою слуху і запаху. Їх органи чуття загостряться, і вони зможуть уловити найтонші коливання повітря.

Чернець зробив вигляд, що ставить на місце те, що було у нього в руках, але Дітар помітив, як Агіас встиг непомітно покласти пляшечку у кишеню.

Дітар, Авраал і Тарсіша з тілом Кіана попрямували назад у Монастир. До заходу було ще кілька годин. Друзі мовчали, кожен роздумував про своє. Тарсіша стала Оракулом і передбачила смерть Ліберти. Авраал втратив свого брата Кіана, а Дітар зустрівся з Андрогіном перед вирішальною битвою. І зараз, підходячи до стін Монастиря, переконався, що сутичка з Андрогіном була лише відкладена.

Глава 61

"Те, що ловиш, спочатку відпусти. Тому, що хочеш завоювати, спочатку дай піти". Заповідь Шістдесят перша. Кодекс Братства тибетських ченців.

Фортецю взяти штурмом іноді буває неймовірно складно. Отже, до яких ще хитрощів може вдатися завойовник, щоб успішно підкорити замок? Історії відома множина хитромудрих тактик, але, жодна з них не гарантує перемогу, а деякі припускають чималий ризик. Одним з найпопулярніших методів був не небезпечний штурм, а горезвісна тривала і повна блокада фортеці, але навіть вона не була безпечною: в спину завжди могла вдарити визвольна армія союзників обложених. Але таких "визволителів" у ченців не було.

До великої зали Монастиря поступово збиралися люди. Багато підготовчих кроків було зроблено для оборони Агарії, але і цього було недостатньо. Тарсіша підійшла до Дітара, скориставшись моментом, коли він залишився один.

– Що зараз відбувається? – Почала розмову циганка.

– Багато різного. Тут, чи знаєш, б'ються. – Відповів Дітар, не приховуючи своєї радості від її присутності.

– Так? І як?

– Андрогін привів ще людей. Які вціліли після війни з Ашокою, шість тисяч проти п'яти сотень ченців і циганів.

– О... І що ж буде? – Тарсіша затурбувалася.

– Тигровий і Білокам'яний селища пали. Залишилася фортеця Агарія. Вони нападуть на Монастир, а ми його захистимо.

– Ааа. – Смарагдові очі Тарсиши заблищали. – І коли?

– Зараз. В гіршому разі – сьогодні ввечері.

– А що Авраал? – Запитала дівчина і чхнула, прикриваючись своїм кулачком.

– Сказав, що треба протриматися добу. І тоді зможемо відступити через тунель в гори. А далі в Підземний Світ. "2805" це висота над рівнем моря гори Кайлас.

– Щоб спуститися вниз, треба спочатку піднятися?

– Так, саме так було і в будинку мого друга Есіна. В нього з другого поверху були сходи в підземний хід до кузни. – Дітар засумував, згадуючи про смерть Есіна.

– Доба – це важко. – В її голосі відчувся страх.

– Дуже важко. – Погодився чернець і з посмішкою додав. – Але, це не означає неможливо.

Зал стали заповнювати люди. Першим, під руку з Надішею, прибув Агіас, з величезним дворучним мечем за поясом і луком в руці. В неї теж був лук. Вдвох вони виглядали так, немов пришли на полювання. Але полювання має на увазі розвагу, а не битву на смерть. Після обміну короткими

вітаннями Надіша з Тарсішею зникли, а Агіас разом з Дітаром всілися в крісла, налили собі вина та вступилися в стелю.

– В тебе є інший план? – Запитав Агіас. – Удача занадто довго була з нами. Не факт, що вона буде і цього разу.

Дітар потягнув вино і відкинув голову назад. Він був виснажений думками про це, і сам собі ставив це питання вже багато разів.

– Я ще думаю. Шукаю щось у безодні свого розуму, але доки не можу намацати нічого, крім того, що вже озвучив тобі.

Агіас чекав цієї відповіді. Він ще більше розслабився в кріслі і закрити очі.

– Може нам дійсно вже пора програти? – Запитав він Дітара. – Стільки сил, стільки битв. Рано чи пізно повинен же знайтися хтось сильніше нас. Можливо, він вже і знайшовся.

– Справа не в силі, Агіас. Перемагають ті – хто не здалися.

– Так, так... я знаю. Просто я вже втомився не здаватися.

Він прекрасно розумів свого друга.

Через кілька хвилин з'явився батько Авраал, в чорній траурній мантиї, а відразу за ним повернулися дівчата. Авраал показав рухом руки, щоб всі підіймалися на вежу. Дітар вловив бажання старого і відразу ж послідував за ним. Не пройшовши і половину шляху, Авраал з докором запитав у Дітара:

– Ви починаєте бійню?

Дітар не встиг відкрити рот. За нього відповів Агіас:

– Ні, батько, я не думаю, що нам п'ятьом вдасться перебити шість тисяч індусів і пару десятків берсерків. Ви, як вважаєте, Авраал?

– Якщо тільки я був би на 50 років молодше. – Благодушно помітив Глава Братства.

Він протягнув Дітару кинджал Ханоя :

– Три мечі, які Легеза забрав нам зараз так згодилися б. Легеза біг через наш тунель, там цигани зараз розбирають завал, а ченці складають книги для транспортування. З Легезою Мріадр, вони вкрали майже всі тибетські співучі чаші, і зробили з них ще мечі. Ще вони вкрали Ханойські диски, залишилися тільки три голки, мабуть їх забрати вони не змогли, або не встигли.

Дітар взяв кинджал і тут же сховав його за пазуху. Авраал був засмучений. Братство рушиться, його чекає крах, і все це за часів правління Авраала.

Дітар, Агіас і Авраал вийшли у двір. Очі кантрі ченців Аденського і ОльханКарина полізли на лоб. Вони і уві сні не могли представити трьох лідерів Братства, зібраних в одному місці, попиваючих вино, за кілька годин до знищення.

Прихопивши командира фортеці Монастиря Аденського з собою, вони дочекалися, поки ОльханКарин закінчить своє звернення до народу, а потім, вирушили на фортечну стіну. По дорозі Дітар помітив, що метушні в Монастирі помітно

зменшилося, та і просто людей на вулицях стало мало. Приємно здивований, він поцікавився у Аденського, як він досяг такого результату.

– Дуже просто. Я оголосив, що всі, хто бажають захищати Монастир можуть отримати зброю у начальника фортеці, тобто в мене, а ті, що бажають врятувати свою шкуру, можуть допомагати ченцям і циганам розчищати тунель, інакше... вони Агарію не врятують.

Діставшись до стіни, вони піднялися на верхній майданчик південної вежі, в очікуванні Андрогіна. Наступні кілька годин вони витратили на всебічне вивчення і детальну розробку плану Дітара.

Індуси з'явилися, коли до заходу сонця залишалося не більше години. Було ще світло, і ченцям вдалося гарненько розглянути їх зі стін. Ні їхній вигляд, ні кількість – нічим не вразили Дітара. Раніше він вів дозор на вежі Білокам'яного селища у всеозброєнні і в обладунках, а зараз некваплячись, попиває вино. А зі зброї в нього тільки кинджал. Невисокі, кремезні, озброєні короткими мечами і короткими луками – вони не здавалися такими вже грізними, але це тільки для тих, хто їх не знав.

Бувалі ж люди одностайно погоджувалися, що по спритності поводження зі своєю нехитрою зброєю, і по лютості в рукопашному бою, воїни фортеці Хіч-Каре перевершували на Калінзі всіх. У відкритому полі, коли вони смерчем

налітають на своїх прудконогих і вертких конях, зупинити їх практично неможливо. Але ось оборона фортеці – інша справа, тому як на стіну на коні не в'їдеш, та і взагалі захоплення укріплень вимагає певних знань військової справи. Проте часи міняються, і Дітар ні на мить не забував про це.

Індуси розділилися на кілька загонів, взяли Агарію в півкільце і, виставивши чималі дозори, стали розбивати табір. Дітар не міг не погодитися з Агіасом, що помітив :

– Схоже, ти їх чомусь та навчив. Щось я починаю сумніватися в деяких пунктах нашого плану.

– Бачиш, друг мій, – відповів йому Авраал, – ідеальних планів і стратегій не буває, оскільки на будь-який план можна придумати контрплан, а потім ще один і так далі. Так що по суті, все впирається в питання обізнаності про плани супротивника. В нашому випадку мені здається обнадійливим є вже те, що деякі наші первинні допущення, схоже виправдовуються.

Авраал жестом вказав на споруджений недалеко від головного табору величезний намет, навіть на значній відстані він виглядав дуже помітним на фоні основної маси індусів.

– Так, мабуть, у цього стада є яскраво виражений ватажок, що злегка призвичаївся в управлінні своїм військом, – погодився Агіас. – Але якщо це не просто тупий і здоровий мішок з лайном, то нам важче буде його провести.

– Обдурити дурня частенько буває важче, ніж розумного. – Не без посмішки помітив Дітар.

– Це чому ж? – Недовірливо усміхнувся Агіас.

– Ах, Агіас, це ж так просто. – Відверто розсміявся Авраал. – Безглуздий готовий на виконання певних дій, і ніякими аргументами його тупу впевненість не змінити, а розумній людині властиво, чи знаєш, сумніватися.

– Тоді я, мабуть, дуже розумна людина. – Глибокодумно резюмував Агіас.

– Це чому ж?

– Тому, що я дуже сумніваюся.

Всі, разом із Авраалом, весело засміялися, але Дітару чомусь було не до жартів. Воїни Андрогіна виглядали цілком впевненими в собі і дуже грізною, по масштабах, силою.

Тим часом швидка південна ніч почала вступати в свої володіння, нестримно насуваючись, сонце ховалося за гірським хребтом. Непрохані гості розпалювали вогнища, в неяскравому світлі яких, було помітно, що по всьому їх табору триває підготовка. Було схоже на те, що вони і дійсно збираються, прямо зараз штурмувати фортецю. Це цілком відповідало плану подальших дій Дітара, одже прийшла пора втілювати його в життя, тому, звертаючись до своїх друзів, він запитав:

– Ну що, діємо, як домовилися?

Дітар зрозумів, що, судячи із загального мовчання, заперечень не було.

Він попрощався з Тарсішею, взяв ще пляшку вина і поці-

кавився:

– Агіас, ти все запам'ятав?

– Так-так! – Бажаючи звести процедуру прощання до мінімуму. – Ще побачимося.

Дітар вийшов через ворота і відправився до табору індусів. Йшов туди, де горіло найбільше вогнище. По іншу сторону вогнища, біля входу в невеликий намет, розташовувалися берсерки, вони займалися підготовкою штурмових сходів. Побачивши Дітара, берсерки переглянулися, і один з них потягнувся за мечем, встромленим в землю неподалік.

– Кинь ці дурниці! – Різко наказав Дітар і зажадав. – Нумо, проведіть мене до Андрогіна, та швидше!

При згадці командира, берсерки мало не інстинктивно випрямили спини і підтягнулися, після чого ще раз переглянулися і вирішили, мабуть, що краще не сперечатися. Той, що намагався підняти меч, рушив до Дітара:

– Йди за мною!

Пробираючись слідом за ним по лабіринту вогнищ і наметів, чернець відмітив, що осаджуюча армія укомплектована для штурму фортеці куди краще, ніж можна було чекати. В них були і хороші штурмові сходи, і великі дерев'яні щити для захисту від стріл, і спеціальні кішки з крюками, і навіть запальні стріли, які виготовляють далеко за межами Індії. Це все не занадто його радувало, але доки події розгортаються відповідно до наміченого їм плану. Його поводитир зупинився

в центрі табору біля шатра.

Тут берсерк жестом наказав йому чекати і сховався в середині намету, звідки через дуже нетривалий час понеслися вигуки, напрочуд схожі на відмінну лайку. Ще через пару секунд, із середини почувся звук пари смачних ляпасів, потім запона відсмикнулася, і назовні вибрався бугай, дуже пристойних для берсерків розмірів. Мабуть він збирався продовжувати крик, але, побачивши Дітара змінив тон:

– Що ти тут робиш? – Гаркнув він, у бік Дітара.

– А ти, що тут робиш? – Спокійно запитав чернець, в глибині душі відчуваючи, що починає балансувати на небезпечній грані.

Деякий час берсерк явно думав, а чи потрібно йому відповідати, але все ж пробурчав:

– Я той, хто першим увійде до вашої фортеці. – Це був Беркун. Командир "вовкоголових".

– А я – кантрі чернець Дітар. І я тобі в цьому допоможу.

Маленькі очки примружилися, і деякий час він сопів, стимулюючи, мабуть, цим самим розумову діяльність.

– Що ж ти хочеш, кантрі чернець Дітар?

– Я вже, здається, все пояснив – мені потрібно поговорити з твоїм командиром і моїм другом Андрогіном. Міланоса вже немає, а ти ще тут пробачення відпрацьовуєш?

Видно було, що в середині берсерка відбувалася нелегка боротьба між гнівом і обережністю, але найсумніше, що Дітар теж не міг вирішити, який розвиток ситуації був би

для нього приємніше.

– Звідки мені знати, що ти – не ворог?

– Дійсно, ти не можеш цього знати. – Погодився чернець.

– Тоді скажи те, що я знаю, і ми підемо...

Беркун Дітару набрид і, розлютившись, він поступив дуже ризиковано. Піднявши праву руку, він поманив його пальцем і, коли той зробив пару кроків назустріч, наніс йому лівою прямою в око. Удар вийшов на славу, і, злегка булькнув, берсерк звалився ниць. Бічним зором Дітар одразу ж помітив, що двоє берсерків схопилися за свої короткі мечі, а один навіть рушив в його сторону. Дітар лівою рукою витягнув кинджал і проткнув нападника, в різкому випаді. Другий поспішив ретуватися в тінь, звідки заволав про тривогу.

Ситуація повністю виходила з-під контролю, але залишки здорового глузду підказали ченцеві єдину можливість. Підскочивши до Беркуна, він ривком підняв його тушу на ноги і, взявши однією рукою за грудки, іншою приставив скривавлений клинок до горла.

– Зовсім втратив пам'ять? Нагадати, що я тебе вже раз зупинив. – Для більшої переконливості Дітар злегка піднатиснув лезом на горло.

Відчуття металу біля сонної артерії, повернуло затьмареному погляду берсерка деяку ясність, і він швидко озирнувся на всі боки. Втрачена рука не давала йому можливість продовжувати сутичку.

– Навіть і не думай сіпатися! – Прошипів Дітар. – Скажи

своїм, що все гаразд, і пішли до командира!

Ще секунду Берсерк коливався, але, схоже пригадав, що ченці ніколи не погрожують даремно, а подихати зазря йому не хотілося. Він набув поважного вигляду, наскільки дозволяло його положення в руках ченця, і рикнув:

– Чого встали?

Дітар почув за спиною кілька шорохів, після чого відпустив Беркуна, розгорнувся в півоберту і, переконавшись, що люди розходяться, засунув кинджал назад за пояс.

– Ходімо!

Беркун подивився на ченця з деяким подивом, але тихо рушив у бік від центру табору. Найкоротшим шляхом вони минули основне скупчення наметів, і підійшли до шатра Андрогіна. Несподівано Беркун заговорив:

– Ти що ж, і з Андрогіном збираєшся так обійтися?

– Ні, мені дійсно потрібно з ним поговорити. – Холодно відповів Дітар.

Беркун зітхнув так, ніби підтвердилися якісь його очікування, і пробурчав:

– Всі ви, коли затиснуті в кут, хочете говорити.

Дітар дав слово помститися за Агіаса, і ось зараз перед ним ворог, ось тільки час не той. Зараз на кону ціле Братство. Тим часом вони дісталися до цілі. Біля входу в шатер, чергували двоє стражників, чернець зупинив Беркуна:

– Йди доповісти!

Один з них, сховався в шатрі.

Не було його дуже довго, і чернець вже серйозно подумував, що потрібно йти назад, щоб його не підстрілили в спину якоюсь безглуздою стрілою. Тут берсерк показався назовні, і жестом вказав йому ввійти. Дітар підійшов до шатра і відсмикнув запону. Донісся голос вартового:

– Кантрі чернець Дітар до Андрогіна!

Впевненою ходою Дітар пройшов у середину, зупинився і озирнувся. Побачене сильно вразило його. В минулі часи йому не траплялося бувати в гостях у правителів Індії, але він зрозумів, що їх всіх об'єднувало прагнення до показної розкоші. Величезний позолочений шатер Андрогіна наводив на схожі роздуми, проте з середини він виглядав абсолютно інакше, прямо-таки по-спартанськи. Все приміщення було розділене надвоє перегородкою, позаду якої, мабуть, знаходилася спальня.

Дітар же опинився в своєрідному робочому кабінеті: посередині великий стіл із стільцями, невисокий столик у правій стінки. По центру шатра, у вогнищі потріскував вогонь, у світлі якого виразно вимальовувалася фігура, це і був Андрогін. Зробивши пару кроків у бік Дітара, він зупинився з дивною холодною посмішкою. – Річ у тому, що в мої покої не можна входити зі зброєю, а моя особиста варта неухильно виконує накази.

– А-а. – Досить спокійно сказав Дітар, але Беркун навіть не звернув на це уваги.

– Але ти можеш не діставати свій кинджал. З мого бо-

ку було б невічливе позбавляти зброї такого прославленого воїна, як ти. – Все це він промовив, як і раніше, посміхаючись одними губами і спокійно дивлячись ченцеві в очі.

Бажаючи зробити жест у відповідь, Дітар сказав:

– Я у тебе в гостях, тому поважаю ваші правила.

– Ціную твою люб'язність. – Так же рівно відповів індус і, розгорнувшись, пішов назад до столу.

Дітар вийняв ніж і віддав його берсерку. І чим більше ченець намагався продумувати майбутню бесіду, тим більше розумів, що цього разу доведеться цілком і повністю покласти на інтуїцію. Коли він пішов до столу, то побачив макет фортеці Агарії, зроблений досить грубо, але без помилок. Беркун відвернув ченця від похмурих роздумів.

– Дітар, як по-твоєму, можна захопити таку фортецю? – Просто поцікавився він.

Дітар не стримав усмішки.

– Коли я розробляв план фортеці Агарії, то не передбачив в ньому слабких місць.

Така відповідь все ж трохи здивувала Андрогіна, і після деякого роздуму він знову запитав:

– Так що ж, цю фортецю неможливо захопити?

– Практично неможливо. – Дітар зробив маленьку паузу. – За умови, що її захищає гідне військо. Зараз же – це саме так.

Наставав критичний момент, і Дітар відчував – все залежить навіть не від того, що, він скаже, а від того, як він це зробить. Тому, він надав погляду легкий подив, обернувся

до Андрогіна і злегка здивувався:

– Адже я тільки що звідти!

– І що ж відбувається зараз в Агарії?

– Бігти нікуди – всі готуються стояти на смерть. Сам розумієш, ти загнав Братство в кут. Об'єдналися ченці з Тигрово-го і Білокам'яного. Навіть цигани зараз знаходяться в середині фортеці. – Краєм ока, спостерігаючи за Беркуном, чернець помітив, як він трохи кивнув, немов його слова підтверджували припущення берсерка. Дітар відчув помітне полегшення, успіх його плану не був вже таким сумнівний.

– В Монастирі йде напружена підготовка до оборони. Озброюються всі. – Продовжив Дітар. – Скоро почнеться справжня бійня.

– Це погана новина. – Відмітив Андрогін, проігнорувавши застережливий погляд берсерка. – Але, якщо ти тут, хто ж тоді командуватиме? Я бачив тебе в дії при Хіч-Карє! – З серйозністю помітив індус.

Намагаючись нічим не виразити легке замішання, чернець посміхнувся і навмисно відповів:

– Ні, цього разу я граю за іншу команду.

Обличчя командира, як і раніше залишалося непроникним. Андрогін продовжував:

– Чому я повинен тобі вірити?

Потрібно відмітити, що Дітар, безумовно, розраховував на подібне питання. Зараз ситуація змінилася. Обернувшись і підійшовши до Андрогіна, він поглянув на нього впритул

і запитав:

– Як би мені трохи краще довести тобі свою чесність?

Розміркувавши з хвилину, Андрогін продовжив:

– Нам і не треба знати, чи чесний Дітар. Він приніс останні новини, дуже схожі на правду, і наскільки я зрозумів, недвозначно вказав на необхідність штурмувати фортецю. І це повністю відповідає нашим власним планам.

Чернець час від часу потягував вино з пляшки, і індус помітив це.

– Можливо, пити з келиха тобі буде зручніший. – Сказав Андрогін і протягнув йому гарний келих для вина. Дітар же проігнорував слова індуса і знову відпив з пляшки.

– Хочу уточнити, – поставивши на місце келих, продовжив Андрогін, – між нами більше немає ніяких домовленостей, і я тобі нічого не винен. Сподіваюся, ти залишишся в таборі до кінця штурму, щоб не збуджувати нічий підозри.

Дітар привітав себе з тим, що його блеф вдався, і не без задоволення відповів:

– Так, це цілком відповідає моїм власним намірам.

– Що ж могло змусити тебе зрадити своїм принципам? – Вирішивши не закінчувати на цьому розмову, додав Беркун.

Ченцеві довелося відбутися прописною істиною:

– На жаль, в житті іноді виникають ситуації, коли людина повинна виявитися вище за свої принципи, хороші вони або погані. Повірте, я допомагаю вам без жодного задоволення. Я думаю, що ви мене розумієте.

Видно було, що Беркуна така відповідь абсолютно не задовольнила, але він не визнав можливим розвивати цю тему і знову замкнувся, повернувшись до огляду макету фортеці.

Це означало, що план Дітара вдався, йому повірили. Його роздуми знову були перервані Андрогіном.

– Тепер, коли я знаю, що допомога ззовні до фортеці не прийде, потрібно розробити план штурму. Дітар, ти допоможеш, або тобі це занадто неприємно?

– Друге. – Коротко відповів він.

– Але, можливо, ти даси хоч би пару своїх цінних порад? – Несподівано підключився Беркун.

– Так, будь ласка.

Дітар підійшов до столу ще ближче.

– Вам бажано захопити фортецю за один день, використовуючи значну чисельну перевагу, доцільно продумати тактику бою на вимотування. Тобто спочатку атаки різних ділянок оборони відносно невеликими групами, і лише під кінець бою – головний штурм.

– Напасти треба відразу, миттєво. – Наполягав Беркун. – Я з берсерками захоплю ворота фортеці і першим ввійду в Агарію. Тоді в ченців не буде жодних шансів.

Зрозуміло, ворота – найголовніший шлях у будь-яку фортецю. Більше того, навіть підступи до фортеці зазвичай забезпечувалися парою веж, що виступали за стіни, з яких в нападаючих летіли стріли, каміння і лилася розжарена олія. Захист головного входу завжди був пріоритетним.

Дітар слухав мову берсерка і розумів, йому потрібен ще один день. Необхідно було відтягнути напад на фортецю.

– Так, напевно, ти правий. – Погодився індус з Беркуном. – Скільки тобі треба часу, щоб взяти ворота?

Чернець не здивувався, адже це і справді була правильна стратегія, але його план був іншим. Дітар не дав відповісти берсерку:

– А, якщо ворота не брати?

– У тебе є інший план? – З сумнівом запитав Андрогін.

– Так. Є.

Індус і Беркун з цікавістю вступилися на ченця, чекаючи його розповідь. Дітар почав:

– Міланос приходив за своїми людьми, полоненими індусами. Вони зробили вигляд, що ченці їх "зламали" і залишилися в Монастирі. Але насправді, Міланос доручив їм копати підкоп, під стіною Монастиря. Твій брат збирався захопити Братство блискавично, однією несподіваною атакою. Берсерки повинні були увірватися на центральну площу і знищити раду кантрі ченців. Відразу напасти на Агарію, а тоді Тигровий і Білокам'яний самі б здалися. Але Серафім, за день до свого весілля, випадково побачив, як індуси виносять землю з-під стіни.

А коли Серафім побачив Міланоса, тоді він і зупинив атаку берсерків, врятував Братство, шкода, що ціною свого життя.

Андрогін із сумнівом похитав головою.

– Звучить абсолютно неймовірно. Я хочу особисто перевірити.

В цей час Беркун підвів плечі, чим показував, що Міланос не поділився з ним цією інформацією.

– Перевір. – Спокійним, переконливим голосом вимовив Дітар.

Чернець тримався впевнено і нічим не показував своє хвилювання. Андрогін міг би помітити будь-яку зміну в поведінці Дітара і відразу розкусити його, але чернець не дав йому такої можливості. Наживка проковтнута, і чернець взяв розвиток ситуації в свої руки.

Вони вирушили до Агарії. Пройшовши крізь зарості рослин і трави, вони прибули до місця, недалеко від стін фортеці. Дітар відвів їх у бік до дерев і за великими кущами показав таємні двері.

– Ось незавершений підземний хід, веде до самої стіни Монастиря, зроблено більше ста метрів. Залишилося близько десяти, і ви вийдете на Центральну Площу Агарії. Вважаю, що це буде удар майже з тилу.

Андрогін з Беркуном були в шоці, здивування застало їх зненацька. Вони переглянулися.

– Якщо це так, то перемога у мене в кишені. – Подумав Андрогін. – Але, якщо це прийом, то треба бути обережним.

Індус подивився в тунель. Запах сирої землі торкнувся його носа. Невеликих розмірів діра в землі виглядала перекон-

ливо, але темрява не давала розгледіти, що було в середині.

– Не знаючи тебе, я б погодився. Але, як би це підібрати слова. – Андрогін зробив паузу намагаючись надати словесної форми своїй виниклій ідеї. – Ми зробимо свій тунель. В іншому місці.

– Це адже не один день роботи. – Обурено помітив чернець.

– Копати будуть берсерки. – Не бажаючи слухати Дітара, підсумував індус. – Я пам'ятаю, що ти працював у шахті, так що ти разом з ними.

– Я копати не буду. – Гордо заявив чернець.

Дітар допив пляшку вина з горла і впав п'яним на землю де і заснув.

Пройшла ніч. Ранок швидко змінив спокій ночі, на денну метушню. Штурму досі не було. Опівдні Агіас робив обхід в середині Агарії. Вздовж всієї стіни були викопані невеликі колодязі, приблизно три-чотири метри глибиною. Вони служили для виявлення підкопів і для цього завдання використовувалися цікаві пристосування. В колодязях, по всій території Монастиря, розставлялися останні тибетські чаші з кулями в середині. Якщо куля в якійсь чаші починала тремтіти – це була вірна ознака того, що поруч ведеться підкоп. Саме це і перевіряв Агіас.

Він чітко дотримувався плану Дітара і виконував його вказівки.

По дорозі він зустрів цигана, який йому одразу доповів :
– Тунель вже готовий, скоро вони виводитимуть людей.

Агіас кивнув, Міха послідував за ним. Циган йшов поруч і мовчав. Він ув'язався з ченцем, і весь день висловлював свої сумніви з приводу цього плану. Агіас не витримав:

– Слухай, а що ж ти пропонуєш робити? Я щось не бачу жодного твого варіанту.

– Варіант має бути. – Спокійно помітив циганів.

Агіас зупинився і ткнув вказівним пальцем в груди чоловікові.

– Сьогодні ти битимешся тому, що ти повинен, а я – тому, що хочу.

Глава 62

"Коли чернець зробив все, що міг – він починає робити те, що не міг раніше". Заповідь Шістдесят друга. Кодекс Братства тибетських ченців.

Дітар лежав на землі, просто неба. Розплющивши очі, він зробив кілька глибоких вдихів. Потік свіжого ранішнього повітря виявився в середині його тіла. Почав пробуджуватися і розум. Кожен видих поступово відносив останні залишки сп'яніння. Голова його була важка, і відірвати її від землі в нього не було сил. Хмари пропливали перед очима. Чернець розглядав білі фігури на фоні синього неба. Вітер шумів листям. Дітар закрив очі і вслухався. В симфонії природи він намагався розрізнити звуки.

– Чи можливо по шелесту листя, визначити вид дерева? – Думав чернець. – Чи можливо по лясканню крил дізнатися, що за птах полетів?

Голова ченця була не здатна розрізнити, біль притуплювала будь-яку чутливість. Він знову розплющив очі. Біля нього стояв кінь Маркітана. Черга думок понесли увагу Дітара:

– Яке красиве і сильне створіння! – Подумав чернець.

Особливо зараз чернець відчув, скільки енергії і життя в цієї тварини. Вона випромінює бадьорість і силу.

– Добрий ранок! – Почув чернець. – Як спалося? – Андрогін розбудив Дітара. – Кінь всю ніч простояв біля тебе, нікого не підпускав. Розбирайся з ним сам.

Дітар підвів голову і подивився на тварину поряд з ним.

– Все готове для штурму. Тунель зроблено.

Дітар почав збирати себе в купу. Розмиті спогади приходили в його голову.

– Тунель, ах так. – Прозвучало в голові Дітара. – Вже викопали?

Дітар спробував встати.

– Так? – Запитав Дітар. – І чого ж ви чекаєте?

Чернець став змахувати з себе пил, шматки землі і трави, що прилипли до його одягу.

– Тебе. – Відповів на питання Андрогін і дозволив собі посміхнутися. – Ти йдеш першим.

Індус жестом вказав на берсерків, які одягали обладунки. – Веди їх, до себе додому. Зрадник... Чи...

Андрогін замовк, не закінчивши фразу. Дітар насторожився:

– Або що? – Подумав чернець. – Що ж це за умови можуть бути?

– Загалом, або ти ведеш моїх людей до себе в Монастир... – Продовжив Андрогін. – Або, йди через ворота і виведи мені Тарсішу.

Дітар стояв у повний зріст. Гнів спалахнув у ньому. Вибір, який надав йому Андрогін, був очевидним. Дітар підійшов

до коня і обійняв його за ший. Притиснувся до його гриви головою і погладив правою рукою. Це було прощання. Потім чернець двічі постукав його збоку, і той пішов не обертаючись. Справа приймала серйозний оборот. Його внутрішній голос заявляв, що вчора він дуже рано порадив успіху свого плану, справжні ж випробування приготовані ченцеві сьогодні.

Кожен, в середині Монастиря, вивів би Тарсішу, щоб врятуватися самому. Вони б це зробили – навіть не замислюючись. Для них це було б порятунком. Навіть Міха погодився б на таку жертву. Всі, крім Дітара. Коли чоловік дарує жінці обручку, це щось та означає. Саме перед Дітаром ліг такий вибір, і він його зробив. Він вибрав – не вибирати. Він не віддасть Тарсішу в лапи індуса і не дозволить йому взяти Агарію.

– І чого чекаємо? – Запитав з кепкуванням Андрогін.

Ці слова могли бути розцінені як виклик, але Дітар його проігнорував.

– Я в тунель. – Спокійно відповів чернець і пішов повз індуса. Андрогін почав готувати своє військо до штурму. Він віддавав накази і кричав на весь табір. Солдати бігали, як обшпарені. Тих, хто не підкориться, чекало одне покарання – смерть.

– Поверніть мені того коня. Хочу спостерігати битву верхи саме на ньому. – Кричав Андрогін. – Подайте мені коня. Негайно!

Дітар із загоном берсерків покинули табір і вирушили до тунеля. Беркун повернув ченцеві його зброю. І кинджал Ханоя знову виявився за поясом у Дітара. Андрогін їхав на коні попереду всіх. Берсерки були в передчутті крові. Їх очі спалахували лише від однієї думки першими ввійти до Монастиря і застати ченців зненацька. Берсерки були добре озброєні. Їх довгі мечі і сокири були важкими, і треба було мати особливу силу, щоб із ними справлятися. Атаку такої зброї було дуже складно парировувати.

Один удар міг зламати щит, а разом з ним і руку, яка його тримала.

– Пора починати! – Сказав Андрогін і зробив жест Беркуну йти в тунель. – Спочатку ми просто промацаємо їх лінію оборони.

Дітар взяв смолоскип і першим увійшов до тунеля.

– Викочуйте таран і кращі стінобитні знаряддя. – Віддав наказ Андрогін. – По готовності – починати штурм воріт!

В військовому мистецтві, взяття фортець справа не рідкісна. За багато віків було придумано безліч способів. Від самих очевидних, до найвитонченіших. Андрогін був відмінним командиром, куди краще, ніж його брат. Солдати йшли за ним з високо піднятою головою і виконували навіть самі божевільні його накази. За його плечима більше ста битв і добра частина з них була саме по взяттю фортиків і фортець.

Штурм воріт – перший і найочевидніший крок, але якщо

ворота взяти не вдавалося, то в хід йшли сходи з крюками, які нападаючі могли закинути на порівняно невисокі стіни. В якості особливої міри, Андрогін пускав в дію облогові вежі, які дозволяли доставити великі загони прямо на ворожі стіни. Це було важко для воїнів і дуже ризиковано. Знаходячись під постійним обстрілом, камінням – що сиплеться, окропом – що поливається, не здригнутися могли тільки тверді духом. Але ризик виправдовувався.

Успішна ескалада практично завжди гарантувала захоплення фортеці.

Індуси мали величезну ударну силу для руйнування стін і будівель. Тарани і катапульти були, мало не самою їх улюбленою зброєю. Такі механізми Андрогін використав для взяття Білокам'яного селища, і зараз застосовуватиме їх для Монастиря Агарії. Обкований залізом таран, поставлений на колеса, і кілька приземкуватих катапульти рухалися до стін фортеці. Навколо них сформувався невеликий піший загін, якому і належало ними керувати.

По обидві сторони від центру, крилами розкинулися два великі кінні загони, своєрідна гвардія Андрогіна, а позаду групувалися лучники і навіть арбалетники. Виглядало все дуже грамотно і грізно, і без сумнівів, цього разу Агарію чекає по-справжньому серйозне випробування.

Братство було готове битися. Рятувальний хід у бібліотеці ще не був до кінця розчищений, і оборона фортеці була

розрахована, лише з метою виграти час. Шум чаші в колодязі притягнув увагу ченців. На центральній площі був Агіас і лише кілька ченців. Захисників фортеці було не так багато, і Монастир здавався спорожнілим. Ченці чекали нападу з хвилини на хвилину. Посипалася земля, і в одному з колодязів з'явилася голова Дітара.

– Це Дітар! Це Дітар! – Заглянувши в середину колодязя, прошепотів Агіас.

Обвалився ще шматок землі, і з підземної печери почав з'являтися Дітар. Агіас кинув йому мотузку, і він повільно почав дертися вгору. Дітар зустрівся поглядом з другом і посміхнувся. Слідом за ним з тунеля ліз Беркун. Він не міг дозволити ченцеві з'явиться першим і, стрибнувши, як можна вище, спробував схопити ногу Дітара. Агіас дав знак ченцям, і вони витягнули Дітара на безпечну відстань.

Агіас обійняв Дітара, як тільки той виявився на поверхні, а Беркун тим часом, швидкими рухами ліз вгору по стіні колодязя, не розуміючи, що нагорі його вже чекають.

– Я прийшов до тебе з подарунком. – З посмішкою шепнув на вухо Дітар своєму другу. – Беркун йде відразу за мною.

Агіас кинув свій погляд на колодязь і побачив, як за край схопилася величезна рука берсерка. Чернець відчув, як гнів пробігає по його тілу, надаючи сил. Він не думав, він діяв. Вихопивши в Дітара кинджал з-за його пояса, Агіас кинувся

до колодязя, де вже з'явилася голова Берсерка. Банда дерлася відразу за своїм ватажком. Беркун помітив свого ворога і вистрибнув з ями, але Агіас був вже занадто близько. Як тільки ноги берсерка торкнулися землі Агарії, Агіас встро-мив в його серце холодну сталь клинка.

Він, як і обіцяв, першим ввійшов до Агарії, і першим же в ній загинув.

Очі ченця світилися ще більшою люттяю, ніж очі берсерка. Ці очі були останніми, що побачив Беркун. Вони вселяли йому страх, страх смерті, що прийшла. Агіас різким ривком висмикнув кинджал з грудей здоров'яка, і потік яскраво-червоної крові полився на землю. Беркун потух, як вогонь, залитий водою. Вся його сила різко пішла. Він опустився на коліна перед ченцем, і впав мордою вниз біля його ніг. Агіасу знадобився лише один рух, що б вбити свого ворога. Помста ченця відбулася.

Інші берсерки лише встигли висунути свої голови і побачити, як їх ватажок стоїть навколішки перед ченцем, і, спливаючи кров'ю помирає. Вони зрозуміли, що Дітар привів їх на бійню. Берсерки поспішили назовні. Агіас відступив до Дітара і готувався до сутички з іншими ворогами, прагнучими крові. "Вовкоголові" встигли розбрестися по площі і взяти ченців у кільце. Дітар озирнувся. Зі всіх боків були чималих розмірів берсерки. Бігти було нікуди – вони потрапили в пастку.

Їх командира, тільки що вбили в них на очах, і навряд чи

вони вестимуть перемови. Перша битва за Агарію могла стати і останньою.

Несподівано, вони опустили зброю, і схилилися на одне коліно перед Агіасом.

– Хто вб'є головного берсерка, повинен зайняти його місце. – Пробурчав один із загону Беркуна.

Агіас не повірив почутому. Ситуація була неординарною. Це могла бути пастка, а могло бути і подарунком. Чернець подивився на Дітара. Той легким кивком вказав Агіасу на те, що це не схоже на обман.

– Вони занадто тупі для таких хитрощів. – Тихо вимовив Дітар. Агіас посміхнувся. Слова Дітара були не завжди зрозумілі, але завжди правдиві.

– Я готовий очолити вас. – Заявив Агіас. – Але, якщо я відчую від вас запах зради, то я вб'ю вас так само, як вбив цю тушу. – Сказавши це, він ткнув пальцем у бік, де лежало мертве тіло берсерка.

Такі умови були цілком відповідними для кожного з них. Один з них встав і підійшов до тіла Беркуна. Агіас спостерігав за ним дуже уважно, чекаючи якихось хитрощів. Інші стояли нерухомо. Близько хвилини берсерк обшукував тіло свого колишнього ватажка і нарешті знайшов. Він шукав фляжку з особливим напоєм.

Це був священний п'янкий напій "сома", який готувався з червоних мухоморів. Берсерки вважали, що сома дозволяє

зберегти здоров'я, подовжує життя, і людина, що вживає напій, зливається з божеством. Цей напій пив ватажок берсерків, тим самим роблячи себе невразливим. Вони вважали, що Боги вибирають для них головного. Будь-якого іншого такий напій просто б вбив, і лише воля Богів давала сили їх обранцеві. Мить, коли Агіас вбив вожака берсерків, означала, що Боги більше не на стороні Беркуна.

Берсерк підійшов до Агіаса і протягнув йому флягу з напоєм.

– Тепер смерть обходитиме тебе стороною. – Почав берсерк. – Боги дарували тобі силу, і ми підемо за тобою. Цей напій вб'є будь-кого, але не тебе.

Агіас взяв в руки та відкупорив, запах був не найприємніший. Заглянувши в пляшку, він відмітив дивний колір рідини. Суміш зеленого і червоного з синім відтінком. Ченці і берсерки пильно спостерігали за тим, що відбувається. Навіть Дітар, з властивою йому холонокровністю, дивився на Агіаса.

– Та допоможе мені Ханой. – Сказав чернець і пригубив священний напій.

Смак виявився досить приємним. Агіас відразу це помітив. Не відриваючись від пляшки, ковток за ковтком він випив майже половину. Голова ченця спочатку стала затуманюватися, потім світ навкруги став яскравішим. Його органи чуття запрацювали з особливою інтенсивністю. Він відчував все з особливою чуттєвістю, покращився слух, зір став на ба-

гато гостріше, а нюх посилювався в сотню разів.

Берсерки спостерігали і чекали його реакцію. Якби він впав без свідомості – вони б його забили на смерть. Той, на кого напій діє, як отрута, не може бути їх ватажком. Але Агіас стояв. Стояв, твердо і впевнено дивлячись, на тепер вже своїх – берсерків. Поступово почав наростати шум. Берсерки почали скандувати:

– Вождь, вождь, вождь.

Спочатку це був легкий шепіт, але вже через хвилину вся центральна площа Агарії залилася гучними криками берсерків.

Героїзм і хитрий план Дітара спрацювали. Ченці, ціною власного життя намагалися затримати наступ ворога. Предки – засновники ченців твердо стояли на захисті Братства. Тепер їх борг гордо відстояти те ж саме. Андрогін вів свою армію до воріт фортеці. Від берсерків не було ніяких новин, і він припустив найгірше. Катапульти і тарани були на позиціях, та чекали наказу. Ворота були прямо перед ними.

– Що це? – Запитав Андрогін, коли побачив, як відкрилися ворота, і через них вийшли берсерки. Вів їх Агіас.

– Ваші берсерки! Мій господарю. – Сказав один із слуг Андрогіна.

Загін головорізів, як повінь, став зносити з ніг всіх індусів, що були поблизу. Солдати від несподіванки стали розбігатися хто куди, всі ряди і шеренги були порушені. Зараз

вони більше нагадували стадо биків, чим професійну армію.

– Сам бачу! Але вони вбивають моїх солдатів!

Андрогін просто розгубився і, намагаючись приховати це, прямо-таки заволав на воїнів:

– Що ж ви стоїте?! В атаку! – Він зрозумів, що Беркун помер.

– Так от, що це означає, от яким був план Дітара. – Думав про себе командир. – Тягнув час, а вийшло, що йому вдалося ще й переманити берсерків. Який жаль, що Міланос не поділився зі мною такою інформацією. Мабуть він беріг це для себе, але так і не використав.

Індуси навіть не спробували атакувати берсерків, страх оволодів ними, і велика частина просто бігла. Катапульти почали стріляти по стінах, гучний звук попадання нагадував грім. Шматки каменів, що розліталися в сторони, підіймали пил. Слідом за берсерками з воріт показався загін ченців. Чудовиська своїми величезними сокирами валили з ніг воїнів Андрогіна, розчищаючи тим самим, їм шлях. Битва за Агарію почалася, і ченці напали першими, тим самим позбавивши індусів переваги.

Довгі стіни фортеці були всіяні лучниками. Ченці послали в бік ворога тисячі стріл, і кожна знаходила свою ціль. Міха стояв на одній з веж. З ним були Тарсіша та Надіша. Вони брали активну участь в обороні фортеці. Їх навичкам володінням луком, міг позаздрити будь-який чоловік. В ближ-

ньому бою вони б довго не протягнули, але бій на відстані давав їм перевагу. Міха був сам не свій. Він стріляв з такою швидкістю, що ченці, які були поруч боялися, як би він лук не зламав, таким натиском.

Ворота були відкриті і всі пристрої, які Андрогін з таким старанням сюди тягнув, в одну мить стали даремними. План Андрогіна рушився. Він ніс втрати, куди більше, ніж очікувалося, але йому було плювати. Помста – була єдиним, про що він думав.

Міха з вежі побачв Андрогіна, що мчав верхи, і впізнав коня свого сина. Циган видав гучний свист, і кінь відгукнувся. Андрогін не встиг натягнути поводи, як кінь кинувся вперед у ворота Агарії крізь солдатів, що билися. Воїни підбадьорилися, подумав, що їх командир люто наступає на ворога, і побігли за ним. Циган прицілився і випустив стрілу, але схибив. Кінь скакав занадто швидко. Індус втрачав керування над звіром. Міха підійшов ближче до воріт і став чекати наближаючогося індуса, той був близько. Міха знову вистрілив.

Вістря стріли просвистало поряд з головою вершника, але той її навіть не помітив.

– Не чіпайте його! – Закричав циган ченцям біля воріт. – Він мій! Я його особисто вб'ю.

Ченці не стали заперечувати і не атакуючи Андрогіна дали йому можливість перетнути ворота Монастиря. Індус на циганському коні виявився в середині фортеці, і побачив, що

ченців насправді в рази менше, ніж говорив Дітар. За ним закрилися ворота і берсерки його оточили. Індус зупинився.

Андрогін направив свого коня крізь оточення. Пролітаючи повз берсерка, що стояв поблизу, індус помахом меча зніс йому голову. Верхи на коні він був вправніше і швидше.

– Ви купа зрадників. – Кричав він на берсерків. – Я вас знищу разом з ченцями.

Міха не міг дозволити йому піти. Він вставив пальці в рот і голосно засвистів. Циганський кінь впізнав цей свист, заіржав і встав дибки. Індус одразу звалився на землю, впустивши свій меч. Берсерки не раздумуючи, кинулися до нього, але не встигли. З його спини вже стирчала стріла. Міха не міг поцілити, поки Андрогін був на коні, але виявившись на землі, він став легкою здобиччю для циганської стріли. Індус відчував смак власної крові і не міг дихати. Його муки були не довгими. Берсерки накинулися на нього з сокирами. Андрогін бачив демонів, що летять на нього, і не міг нічого зробити.

Агіас піднявся на вежу до Дітара і Авраала. Індуси гинули біля стін Монастиря. З вежі вони побачили Маркуса, з великим загоном своїх людей. Він зайшов до індусів з тилу, і почав атаку на знищення, вирізаючи абсолютно всіх.

– Твій план спрацював, Дітар. І я дуже радий, що ти залишився живий. – Говорив старий Авраал ченцеві. – Цигани

нарешті очистили тунель.

– Що зараз відбувається? – Перепитав Агіас, встав поряд з Авраалом.

Глава Братства стомлено кивнув і криво усміхнувся.

– В мене для вас новини хороші, погані і невизначені. З чого розпочинати?

– З чого хочете. – Спокійно сказав Дітар.

– Тоді по порядку. Битву ми могли і виграти, Індуси втрапили Андрогіна і берсерків. Це хороші новини. – Сказавши це, Авраал зам'явся.

– Ну і, чому не виграємо? – нетерпляче запитав Агіас.

– Тому що це погана новина. На індусів напав Маркус. А це людина Сатани. Проти нього ми точно не вистоїмо.

– Що?! – Вирвалося у Агіаса.

– Так, нема чого тут сперечатися. – Спокійним голосом заспокоїв Авраал. – Треба відступати в тунель і кидати Агарію.

– А, що невизначеного? – Вступив в діалог Дітар.

Авраал зітхнув:

– Легеза вкрав ханойські вежі, точніше диски. А голки залишив. Дістати не зміг. Так от, ми теж не можемо. Треба з цим розібратися.

Дітар був настільки приголомшений нещастям, що навіть не міг зібратися з думками і тільки видавив:

– Я розберуся.

– Дітар, якщо вони кинуть свіжі сили, то з берсерків нікого не залишиться. І вони ввійдуть до Монастиря. – Агіас був

помітно збуджений. – В тебе кілька хвилин.

– Бажаю удачі! – Крикнув Авраал у слід, і подумки з ним попрощався.

– Чому я? Чому завжди я? – Несподівано запитав Дітар, але вже не почув відповіді.

Дітар пробігав через Центральну площу. Битва була у розпалі. Індуси не могли відступити, ченці теж. Все перетворилося на справжнісіньку бійню. Чернець постарався чим швидше дістатися до храму, не затримуючись ні на секунду. Досягнувши своєї мети, він зайшов до середини. Пройшовши по довгому тунелю, він вийшов до великої кімнати, де зберігалися диски Ханоя. Зараз залишилися тільки голки. Дітар не мав уявлення про те, як працює цей пристрій.

– Якщо Легеза не зміг їх дістати, то, як це зроблю я? – Почав роздумувати чернець.

Часу було дуже мало. Якщо вчасно не відступити, то вже і відступати буде нікому. Маркус зі своїм загоном наближався дуже швидко. Дітар підійшов до п'єдесталу. Голки були ще там.

– Як же їх витягнути? – Думав Дітар.

Він почав тягнути, але вони не піддавалися.

– Легеза точно спробував всі варіанти, які могли б прийти в мою голову. – Роздумував чернець. – Значить, мені залишається спробувати ті, які не приходять в мою голову.

В цей момент його осяяло. Він вирішив натиснути на гол-

ку. Пролунало клацання і хитрий механізм відпустив кріплення. Дітар потягнув вгору і дістав Тризубець. Голки були лише верхівкою. Дітар тримав у руці зброю і відразу згадав одну фреску. Вона зображувала ченця, що переміг древнього змія. В одній руці воїн тримав голову змії, а в іншій – меч з рукояттю у формі трьох алмазних голок. Він отримав перемогу над Знаннями і приніс Мудрість в Агарію.

Коли сонячні промені падали на лезо меча, можна було побачити напис на стародавній мові ватанаан – знаки перебивалися смарагдовим кольором і склалися в слово "Ханой" – "Злітаючий Дракон" – ім'я першого і найстарішого засновника Братства. Зброя, назва якому "Влада", символізувала атакуючу силу і була, як би продовженням руки ченця. Ось, що називалося "Владою" – Тризубцем Ханоя. Тризубець Царя Світу.

Глава 63

"Поразка в бою, це ще не програш битви. Вона дає нові сили виграти всю війну". Заповідь Шістдесят третя. Кодекс Братства тибетських ченців.

Караван увійшов до снігової бурі, як у тигрову пашу, що вискалилася. Це останнє випробування повинно було вбити всіх, хто ще залишився живими після довгого переходу. Гірський Тибет не любить жителів теплих долин, тим більше – джунглів. Але в ченців не було іншого виходу, як бігти через місця, не позначені ні на одній карті світу. Через заборонені місця, повні непрохідних скельних розломів і обривів.

Кілька сотень ченців намагалися рухатися, чим швидше. Їх гнали відчай і страх. Не за себе і не за свої життя. Навіть не за життя своїх дружин і дітей, хоча кожен чернець любив їх більше, ніж себе. Відчай – їх Таємниця, що зберігалася впродовж багатьох віків, була розкрита. Страх – задум був під величезною загрозою.

На той час, коли караван здолав перевал, багато хто вже залишився позаду, провалившись і зникнувши в заметах, що приховують кромки обривів. Вони падали без крику. Ті, що йшли слідом, навіть не намагалися їм допомогти, а ніхто на допомогу і не сподівався.

Довге, кольору вороняча крила волосся, вже не розвівалося за вітром, а обліпило обличчя, закритих уривками тканини шиї, плечі і спини. А мокрий одяг, до болю важкий, ускладнював і без того нестерпний шлях вперед.

Природа була, немов не на їх стороні, а місцерозташування підказувало, що їм не схватися. Їх ноги мерзли і все частіше потопали в сніговому покриві, здавалося, виходу немає, але вони продовжували свій нелегкий шлях, в ім'я своїх цілей і намірів, не боялися навіть смерті, адже загальне бажання робило їх сильніше.

Діти несли провізію. Жінки несли провізію і дітей. Чоловіки несли дітей і жінок. Зброю несли всі. Все було проти них: бездоріжжя, вітер, сніг, слизькі камені і уламки дерев, що звідкись взялися.

Коли йти ставало просто неможливо, ченці влаштовували короткі привали. Спорудивши якусь подібність захисту, вони примудрялися розводити вогонь, трохи поїсти та подрімати. І знову йшли далі.

Після кожного привалу в снігу залишалось кілька людських тіл. Їх не ховали і над ними не плакали. Надія на порятунок, як вогонь смолоскипа їх провідника, окриляла їх душі. Надія на те, що їх місія ще не загинула. А люди?... Люди смертні.

Ймовірність залишитися живими і не замерзнути в горах, танула, як мокрий сніг. Вони не готові до таких умов, адже в них вдома інший клімат, а попереду, як і раніше, стояла

стіною снігова буря, вискаливши свої білі зуби. Посилювався північний вітер, що леденив навіть душу, снігові пластівці на очах перетворювалися на мініатюрні кинджали, з кожним поривом вітру, приносили нестерпний біль.

Ченці в чорному одязі тримали свій шлях, немов вівці на закланні, виділялися на білому фоні снігу, тим самим привертаючи увагу птахів. Їх шлях не має права закінчитися сьогодні, а надія, ніби вогонь – не згасала.

Час від часу низку закутувала вороняча зграя, миттєво розчиняючись у білій крижаній пустелі. Іноді ворони навіть не хотіли чекати, доки люди пройдуть повз тіло, що впало, а накидалися на, ще не захололий труп, покриваючи його килимом, що копошився кричучими хрипкими голосами. Ченці не відганяли птахів, економлячи свої сили для боротьби з вітром і холодом, та лише захищали від найбільш зухвалих стерв'ятників найменших дітей.

В каравані виділялася особлива група. Дванадцять ченців, йшли попереду півколом, вони несли перед собою легкі, але великі щити, які захищали від вітру і будь-якої небезпеки Авраала – їх проводира, що вивів Братство із стін Монастиря майже місяць тому. Воїни не були обтяжені, як інші люди мішками з провіантом. Їх зброєю служили тільки кілька коротких списів і мечі, більше схожі на кинджали.

Очоловав цей маленький загін, найвідданіший своїй справі і найвідважніший воїн – Дітар. Його головна мета зараз – це збереження життя Авраала. Він розумів, що дуже

скоро їх знайдуть і напевно знищать. Дітар затримав дихання, а Авраал зупинився і глянув на нього. Довгий, занадто довгий погляд Глави Братства був красномовнішим за всі слова. І коли він побачив те, від чого вони так довго і тяжко бігли, він зовсім не здивувався.

"Невже після всього пережитого, ми не зможемо врятуватися"? – Миттево промайнула думка.

Останні три дні, вони обходили по краю величезне озеро. Точне його розташування ніхто не знав і щоб не провалитися під воду, загін тримався, чим далі від країв. Від цього дорога стала, ще довша і складніша. Сил з кожним днем ставало все менше, провізія закінчувалася, але і людей ставало менше. Ченці зупинилися на привал біля підніжжя скелі, яка частково захищала їх від крижаного вітру. Люди відправилися шукати дрова під заметами, а ті, що залишилися розводили вогнища з того, що несли з собою.

Жінки готували їжу, а діти грілися біля вогню. Надіша і Тарсіша вже набрали в казан снігу і поставили його на вогнище. Коли сніг розтане, води буде зовсім не багато і доведеться знову додавати сніг. Через холод процес готування ставав важчим. Овочі замерзли і нарізати їх було дуже важко. Зерно розмокало від холодної вологи і ставало не смачним. Але вибрати не доводилося. Зараз будь-яка їжа – це порятунок. Колишня господарка таверни, Іраель теж прийшла допомагати дівчатам, готувати юшку.

Поряд з ними біля вогню сидів батько Авраал та Агіас з Дітаром. Вони не відходили від Глави Братства, щоб з ним нічого не трапилося.

Проїшло кілька годин, і навколо вогню відтанув сніг. З'явилася тверда земля. Щитами ченці розчистили замети навкруги і розстелили мішки з речами так, щоб люди могли сісти біля багаття. Один за іншим, вони підходили і отримували свою порцію гарячого супу і, розташувавшись біля вогню, спустошували свої миски. З провізії залишалися ще хлібні перепічки, які доводилося відігрівати прямо в супі. Авраал розповідав історії з минулого і давав настанови на майбутнє, намагаючись відвернути людей від холоду і втоми.

– Одного разу вночі в місцевості, де розташовувався Мо-настир, пройшов дуже сильний снігопад. – Авраал говорив дуже красномовно і приковував до себе увагу всіх присутніх. – Вранці учні, пробираючись буквально по пояс у снігу, зібралися в залі для медитацій.

Я зібрав їх всіх і запитав: – Скажіть, що нам треба зараз робити?

Перший чернець сказав: – Слід помолитися, щоб почалася відлига.

Другий припустив: – Треба перечекати в своїй келії, поки сніг не перестане.

Третій сказав: – Тому, хто пізнав істину, повинно бути все одно – чи є сніг, чи немає його.

– А тепер послушайте, що я вам скажу. – Вони дивилися на мене своїми цікавими очима і приготувалися слухати найбільшу мудрість. Я зробив розумний вигляд, обвів їх поглядом, зітхнув і сказав: – Лопати в руки – і вперед!

Всі, включаючи старого – засміялися. Тепла атмосфера створювалася не лише через вогонь і їжу, але і завдяки сімейності та підтримці. Авраал був батьком для кожного. Він часто допомагав і направляв своїх учнів. В кожній його історії було вчення. Коли сміх вщух, старий додав на закінчення:

– Мораль: не забувайте про те, що дійсно працює, це – дія, бездіяльність – вбиває! Поки в тебе є руки і ноги, ти можеш щось робити. Не нехуйте маленькими діями, вони частина великих справ.

Обід добігав кінця. Посуд мився відразу в снігу і складався назад у мішки. Ченці обговорювали подальші дії та плани. Авраал послав загін ченців у розвідку, ще кілька днів тому.

– Я відправив кантрі ченців ОльханКарина і Аденського з десятком ченців вперед, по короткому краю озера. Вони повинні були все довідатися і підготувати для нас табір. Запастися дровами, водою і їжею. Підготувати вогнища, і полювати. Вони пішли коротким шляхом в обхід озера, але в призначене місце не з'явилися.

– Де ж зараз ОльханКарин і Аденський? – Запитав Дітар.

– Вони пішли вперед. Забудь про них. Наші життя зараз важливіше.

Тут Дітар забарився. Дітар був з тих, хто при необхідності був завжди готовий битися за свою дівчину, за свою сім'ю, за своїх вчителів, за циганів, за Монастир. Одним словом, за свою маленьку батьківщину – за Братство.

– Потрібно негайно відправитися на пошуки наших людей. – З обуренням говорив чернець.

Але Авраал сухо відповів:

– Не потрібно.

В розмову втрутилася Іраель, вона прибирала їжу, після їх обіду:

– Рівність і Єдність – основа Братства. Будь-яке життя важливе.

Сказавши свою думку, вона відразу пішла. Нависло мовчання. З неба почав зриватися легкий сніг. Сніжинки не встигали торкнутися землі, танули в гарячому повітрі вогня. Дрова в багатті догорали, віддаючи останні крупинки тепла. Запах куховаріння вивітрювався, і свіже холодне повітря відносило його далеко за межі табору. Агіас заговорив першим:

– Ви мені обіцяли, що з ними нічого не зробите! Кожен чернець заслуговує на рівне відношення.

Авраал розвів руками в повітрі і спокійно відповів:

– А я з ними нічого і не робив.

Дітар різко встав. Він планував вже збиратися в дорогу, але Авраал його зупинив:

– Сядьте. – Дітар покорився, і старий обійняв за плечі його і Агіаса. – Я втратив сина. Тепер ви мої діти. Я почуваю

себе старим, а Братству потрібен спадкоємець. Моє серце схильне до Дітара, оскільки він зробив для Братства більше, ніж кожен з нас. Коли вибір був між Братством і його особистим, він завжди вибирав Братство. Але, згідно з Кодексом, на сьогодні Надіша є нареченою Серафіма, що помер, тобто якщо вона буде з Агіасом, то в нього більше прав, щоб стати наступним Главою Нісаном Братства.

Допоможіть мені зробити правильний вибір.

Дітар все ж встав і поправив мантію:

– Я йду шукати, зниклих кантрі ченців.

– Навіть зараз, ти продовжуєш думати про інших. – Помітив Авраал.

– Тому, що не можна ось так кидати людей, і не знати, що з ними сталося. – Щиро не розуміючи позиції старого, відповів Дітар.

– Коли ви дасте мені відповідь? – Не звертаючи уваги на слова ченця, продовжував Авраал.

Агіас теж встав:

– Коли повернемося. – Сказав він і почав збиратися в дорогу.

– Ти йдеш з ним?

– Мені сумно прощатися, але я не можу відмовитися від цього походу.

Ченці відійшли в бік і почали складати свої речі. Шлях буде складним і небезпечним. Надія на те, що загін з ченців все ще живий, була дуже мала.

Вугілля в багатті починало тліти, і ченці знову поклали колоду до вогнища. Тріск вологої деревини зазвучав в засніженому просторі.

Авраал звернувся до Надіши.

– Так ти очолиш Братство?

Надіша здивувалася від такого питання. Це останнє, чим вона хотіла б займати свою голову. Вона сіла поруч і постаралася відповісти:

– Батько Авраал, ви ще живі. Ви самі бачите, що залишилося від Братства.

– Це не відповідь! – Вперто наполягав Глава Братства.

– Мені треба час, щоб дати відповідь. – Надіша постаралася відкласти цю бесіду, але Авраал наполягав ще більше.

– Час? У нас його немає. Подивися, де ми знаходимося?! – Перейшов на крик старий.

– Давайте побажаємо їм удачі, і чекатимемо їх повернення. – На підвищених тонах відповідала Надіша. – Маркус поруч і, можливо, тут відбудеться остання битва Братства. Давайте до неї підготуємося.

Авраал бачив у ній силу. Ця дівчина допоможе чоловікові керувати Братством.

– А я бачу, що ти готова зайняти їх місце. – Сказав Авраал і вклонився. Він встав і попрямував у бік до інших кантрі ченців, з якими сидів циганський Барон.

Надішу переповнювали емоції. Авраал сильно її спантеличив цим питанням. Її хвилював тільки Агіас, а не Братство і її місце в ньому. Побачивши Агіаса, вона швидко підійшла:

– Ви не можете йти вдвох, це дуже небезпечно. Я йду з тобою – Заявила вона.

Чернець зробив півоберту і подивився на неї. Її щоки були червоними від холоду, а очі кристально чистими.

– Ні, ти потрібна тут. – Твердо відповів Агіас. – Розводьте багато вогнищ, паліть все, що може горіти. Маркус подумає, що це відволікаючий дим, і це буде нам на руку.

– Якщо ти хочеш йти – йди, але передай йому, що я залишилася. Якщо він тебе торкне, я його знищу!

Агіас посміхнувся. Дуже приємно знати, що хтось в тебе вірить. Надіша була для нього не просто кимось, вона була всім.

– Що в мені такого особливого? – Помітивши посмішку ченця, запитала дівчина.

– Ти сильна, зі мною або без мене. І в тебе гарна посмішка. – Він міцно притиснув її до своїх грудей. – Ти моя найрідніша людина.

– Я за тобою повернуся. – Сказав він коханій, і випустив її із рук, як вільного птаха.

Вони прощалися так, ніби ніколи в житті не зустрінуться.

– Бийся, навіть якщо сил мало. Їх мало, але вони є. Коли їх не буде, ти точно вже нічого не зможеш зробити. Я тебе чекатиму.

Їх прощання було не єдиним у той час. Зовсім поряд з ними, на іншій стороні табору стояли Дітар з Тарсішею. Їх бесіда була досить емоційною і багато хто кидав погляди в їх сторону.

– Ми йдемо, щоб жили ви. – Переконавав чернець свою жінку.

– Ні. Ти можеш залишитися тут. Ти робиш це не для нас, а для себе! – Гордо заявляла циганка.

– А виходь за мене заміж. – Різко поміняв тему розмови Дітар. – Пам'ятаєш, я говорив, що потрібно почекати, час повинен пройти. Час пройшов! Виходь за мене!?

– Наше становище безнадійне, раз ти зараз це пропонуєш? Дітар посміхнувся. Він ще раз переконався, що вона куди розумніше його і бачить наскрізь всі його хитрощі.

– Я розмовляв з ченцями. Є шанс знайти вхід у Підземний Світ. Все буде добре.

– Маркус вже поруч? – Серйозним тоном продовжувала запитувати циганка.

– Так. Я завтра з ним зустрінуся і зупиню його.

– І тому ти вирішив влаштувати особисте життя до зустрічі з ним?

Дітар не знайшов слів. Тарсіша продовжувала.

– А з чого ти взяв, що всі люди створені для тебе і твого Братства? З чого ти взяв, що я вийду за тебе заміж, коли тобі буде зручно? Я хотіла... Я дуже хотіла. І я могла, але...

– Але я не міг. – Різко вставив чернець.

– В тебе очі є? – Закипала циганка. – Ти що не бачиш, де ми знаходимося? Тепер, я не можу. Дітар, як? Хто взагалі знає, що буде завтра?

– Не важливо, що буде завтра. Тобі нічого боятися, я тебе захищу.

– А хто захистить тебе? – Закричала Тарсіша. Це було такий гучно, що почули всі.

– Вони знайдуть того, хто очолить Братство. Поставлять на чолі Агіаса.

– Дітар, будь ласка, я прошу тебе! – Не дала йому закінчити Тарсіша. Тепер її голос був тихим і проникав у саме серце ченця. – Я не хочу, щоб ти мені брехав. Я не хочу. Я не хочу ділити тебе з Братством. Я не зможу терпіти твоє Братство.

Вона не стала чекати, коли він відповість. Дівчина просто відвернулася і, збираючись йти, додала:

– Зробиш нас вільними – так. Не зробиш – ні. – Така була її відповідь на пропозицію ченця.

Двоє друзів пробиралися вперед через замети, залишаючи за собою довгий слід, який засипало снігом. Полуденне сонце, відбиваючись від білосніжного земного покриву, сліпило очі.

– Знову вдвох? – Посміхнувся і почав розмову Дітар.

– Ти вирішив повернутися за зниклими ченцями. Ти йдеш їх рятувати, а я йду тебе захищати. – Відповів йому друг.

– В цьому немає необхідності, мій друг. Ти мені нічого не

повинен.

– Я хочу, щоб саме ти очолив Братство. – Агіас був згоден із словами Авраала. Серце старого вказувало вірно, і чернець підтримав би Дітара.

– Ти перебільшуєш. – Важко дихаючи, відмовлявся Дітар.

– Дітар, ти великий чернець, значно краще мене.

Він подивився на свого друга і обдарував його посмішкою. Бувають моменти, коли слова зайві. Зараз був такий момент. Дітар зупинився.

– Агіас, дивися! – Дітар показав своєму другу на силует, що спускався до них з гори.

Агіас зупинився і, примруживши очі, намагався розгледіти людину. Він біг, як у тумані, підіймаючи в повітря занадто багато снігу, його обличчя було приховане.

– Треба бути обережніше. – Сказав Агіас Дітару і поклав свою праву руку на меч.

– Це Мріадр! – Ствердно сказав Дітар. Але, ти правий, обережність ніколи не завадить.

Силует більше не біг, він йшов до них на зустріч. Дітар і Агіас повільно наближалися. Дітар, привітав старого коваля.

– Рад тебе бачити живим, Мріадр.

Старий стояв, спираючись руками на коліна, і важко дихав. Біг в його віці не приносив ніякого задоволення, особливо по такому снігу. Надихавшись холодного повітря, він відчував біль в легенях і смак крові в роті.

– Мені вдалося втекти від Легези. – Між глибокими вдихами вставив Мріадр. – Я довго чекав вдалого моменту, і він настав. В чергову ніч, коли всі заснули, я вкрав трохи їжі і втік.

– Скільки днів ти вже так біжиш? – Знову запитав чернець.

– Сьогодні вже третій день. – Спокійніше відповів коваль.

– Тобі дуже повезло. Ти не зустрічав нікого крім нас?

– Ні, ви перші, кого я побачив в цих місцях.

Хоч і Мріадр сказав, що нікого не зустрічав, це виглядало підозріло, адже вони не могли розминутися, оскільки дорога, тільки одна – вздовж берега озера. Дітар не став говорити йому про те, де знаходиться їх табір. Він не міг до кінця довіряти Мріадру, тому взяв його з собою.

Через дві години, вони втрюх знайшли місце табору ченців-розвідників. Перед ними був намет, присипаний снігом. Стінка його, обернена вниз по схилу, розрізана в клапті. Він виявився абсолютно порожнім, людей в ньому не було. В наметі не було ні зброї і провізії, тільки одяг, взуття і дві мантії ченців. Навкруги було ще кілька саморобних куренів з палиць і ялинових гілок, але вони теж були порожні. В центрі табору було згасле багаття. Дітар з Агіасом обійшли все і озирнулися навколо.

– Сліди вказують на те, що вся група ченців несподівано покинула намет, та напевно не через вихід, а через розрізи.

– Так. – Погодився Дітар з Агіасом. – Причому люди вибігли з намету на тридцятиградусний мороз навіть без взуття і одягу. Судячи зі слідів, вони йшли один за одним. Всі разом.

В десяти метрах від озера, біля кількох дерев, ченці виявили тіла ОльханКарина і Аденського. Сніг вже частково сховав їх із вигляду. Глибокі смертельні різані рани виділялися на тілі вбитих. На обличчі були ознаки кровотечі з носа. На кистях рук і долонях численні садна.

– Судячи з усього, був бій. – Заявив Дітар. – Їх тіла мають травми, які вони отримали ще за життя.

– І в обох кантрі ченців обпалені стопи. Не схоже, що від холоду.

Ченців вразило те, що обидва тіла були босі і без своїх мантій.

– Як вони могли отримати такі страшні опіки? – Запитав Агіас.

– Найголовніше питання де інші. – Де інші зниклі ченці? Хто змусив їх тікати по снігу?

– Ми спробуємо уявити, що ж тут сталося. – Сказав Агіас і побачив у відповідь кивок Дітара, він оглядав тіла.

Згаявши час на вивчення слідів і місцевості, ченцям вдалося приблизно скласти картину. Вони знайшли ланцюг слідів, що вели від намету вниз, їх рівно стільки, скільки було ченців. Якби вони були поранені або сильно побиті, були б сліди перенесення або волочіння, але їх немає. Одже, всі

ченці самостійно спустилися вниз. Потрібно шукати їх .

– В наметі був третій. – Дійшов висновку чернець. – Почалася бійка, вони вискочили назовні, але їх там добили.

– А інші втекли. – Додав Агіас.

Мріадр, весь цей час сидів на колоді, намагаючись розвести вогнище і зігрітися. Ченці не звертали на нього уваги і були зайняті відновленням подій, що сталися в таборі. Але коли вони озирнулися, то виявили його пропажу. Старий, впевненими кроками йшов вздовж озера. Скрип снігу під ногами супроводжував його. Успіхів в здобичі вогню він не досяг, і сидіти на одному місці було нестерпно. Мріадр ходив туди-сюди, роздивляючись місцевість і час від часу потирав долоні.

Зробивши ще один крок, він почув тріск і сам не помітив, як перейшов ту межу, де закінчилася земля і почався лід. Коваль завмер на місці. Лід репнув під його вагою, і чоловік опинився в холодній воді. В цей же час оглушливий крик донісся до ченців. Старий коваль примудрився провалитися крізь лід у воду і зараз треба реагувати швидко. Дітар тут же кинувся його рятувати. Він гукнув Агіаса, і вони побігли до озера. Проносячись по заметах повз дерева, вони чули крики Мріадра. Дзвінка луна вибухнула на всю округу.

– Аби не запізнитися.

Мріадр був у воді, руками намагався вхопитися за шматки льоду, але важкий мокрий одяг вже тягнув його на дно.

Дітар роздягнувся і кинувся в озеро. Холод різко пронизав все його тіло. М'язи різко скоротилися, і дихати стало дуже складне. Кожна секунда у воді приносила біль. Шкіра пекла від морозу. Старий тонув, і Дітару довелося пірнути в безодню озера за ним. На кілька хвилин він зник із вигляду, і лише хвилювання води вказувало на те, що тут хтось був. Під водою чернець поглядом шукав старого.

Його силует вже майже сховався в глибині, але Дітар встиг це помітити і занурився ще глибше. Тиск і холод сковували тіло. З останніх сил, чернець схопив старого коваля за руку, і потягнув до себе. Обхопивши його руками зі спини, він поплив до поверхні, відчуючи, що повітря закінчується.

– Ще трохи. – Думав Дітар.

Він намагався знайти в собі сили, але холод перемагав. Ноги більше не слухалися, а руки розтискалися. Мокрий одяг коваля був важким, і зараз він тягнув до дна вже обох.

– Ще пару метрів. – Промайнула думка і в очах Дітара потемніло. Повітря закінчилося. Йому не вистачило буквально одного метра, що б виплисти на поверхню і вдихнути повітря повними грудьми.

– Це кінець! Чому саме так? – Задавався питанням Дітар. – Вона так і не стане моєю дружиною.

Чернець вже збирався здатися і зануритися разом з Мріадром на дно крижаного озера, як його за волосся схопила рука Агіаса і потягнула вгору. Його друг прив'язав мотузкою ногу до дерева, занурився у воду до пояса і допоміг Дітару

врятувати старого. Виявившись на березі, Дітар, відразу кинувся рятувати Мріадра з того світу, виштовхуючи з його легенів крижану воду.

– Слава Ханюю! – Сказав Дітар, коли побачив, як коваль розплющив очі і почав відкашлюватися, випльовуючи воду. Дітар заспокоїв його і віддав свою суху мантию і накидку, щоб старий міг зігрітися. Агіас в цей час розводив вогонь. Зібравши дрова, які попередні ченці запасли в таборі, він за кілька хвилин розпалив полум'я. Вони вчепили мокрий одяг і взуття сушитися, розташувалися біля багаття, підсунув ноги ближче до вогню.

– Дякую. – Стукаючи зубами, видавив з себе Мріадр.

– Гадаю кожен чоловік у подібній ситуації вчинив би також. – Відповів Дітар.

Агіас відразу відмітив, що в Мріадра опіки на ногах такі, як у двох мертвих кантрі ченців. І кивком показав це Дітару. Обидва ченці втупилися на старого коваля. По їх виразу обличчя було зрозуміло – вони чекали відповідей. Мріадр побачив цей погляд і, схиливши голову, заговорив:

– Мене зустрів загін ченців. Кантрі ченці визнали мене зрадником, але все ж не вбили. Вони мене зв'язали, щоб доставити до Авраала. В наметі ми були втрьох. Це була дуже непроста ночівля: у льоду ми вирубали місце для ночівлі, все це під час сильної заметілі. Ми лягли спати в наметі. Взагалі, ночівлею, це можна назвати з великою натяжкою. Вітер і висота практично не давали заснути, але, принаймні, ти знахо-

дишся в горизонтальному положенні.

Старий сильніше закутався в накидку Дітара, стараючись, зігрітися швидше. Вогонь тільки розгорався і не давав стільки жару, щоб обсохнути і прогріти свої кістки. Він час від часу здригався від холоду і по його шкірі пробігав озноб, але коваль продовжував говорити:

– Потім кантрі ченці почали між собою сперечатися. ОльханКарин відстоював позицію про необхідність піднятися вгору до лісу, де не так відчувається вітер і можна використати дрова для обігріву.

– Гадаю, – сказав Агіас – я поступив би так само. В зоні лісу менше дме і є дрова для вогнища. Краще було зробити ночівлю там, хоч і, витративши більше часу на подальше сходження.

– Це місце привалу викликало неабияку образу кількох ченців.

– Замерзнути в такій ситуації було дуже просто. – Підтвердив Агіас. Мріадр підповз ближче до вогню і продовжив:

– В темний час знайти сухе дерево виявилось дуже складно. Трохи знайдених гілок дуже тудно було розпалити. Більше години ми намагалися розвести вогонь. Ми вже хотіли лягти спати голодними, але вогнище все ж розвели і приготували гарячу їжу. Це було краще, що сталося того вечора. Але зігрітися не вдавалося, тому ми і присувалися ближче до вогню, сунули ноги в полум'я, але тепла в тілі більше не ставало, ворухитися хотілося все менше. Так і заснули.

Дітар сховався під мантиями мертвих кантрі ченців. Спочатку вони були жахливо холодними, але через кілька хвилин біля багаття, вони стали порятунком. Вогонь розгорівся добротний. Його дим піднімався високо і міг притягнути вогорів, але зараз це було не важливо. Важливіше було не померти від холоду. Ченці уважно слухали розповідь Мріадра, і все що він говорив, здавалося їм правдою.

– Доки ми спали так близько до вогню, наше взуття спалахнуло. – Він рукою вказав на свої опіки, і доторкнувся до своїх ран. – А далі, кантрі ченці подумали, що це через мене, і накинулися, щоб вбити. Але я заснув разом з ними, ви подивитесь на мої ноги. Тоді я і порізав їх, щоб врятувати своє життя. Ганчірками я перев'язав своє взуття і втік, як вже з'ясувалося у вашому напрямі. А вони дійшли до дерев, і там померли. Коли інші ченці знайшли їх, то побігли назад...

– Прямо на Маркуса. – Різко вставив Дітар. – Він ближче, ніж ми думали.

Глава 64

"Вчини так, як вчинив би Ханой". Заповідь Шістдесят четверта. Кодекс Братства тибетських ченців.

Танець вогнища відбивався на лицах ченців. Сильний снігопад, що нещодавно почався, став несподіванкою. Вогнище стало горіти гірше. Дітар одягнув свій, на половину висушений одяг і зверху накинув мантию ОльханКарина. Позаду нього було чути хрускіт снігу. Наближалось щось велике. Звук ставав сильніше, і чернець обернувся в очікуванні побачити ведмедя або зграю вовків, але він помилився.

Агіас встав і схопився за свій меч. До нього підійшов чорний монстр, заввишки більше двох метрів. Його обладунки були покриті хутром, що захищали його від холоду, а голову приховував великий капюшон. Нижня частина обличчя була закрита залізною маскою. Вона була викована таким чином, що одягнувши її, лице нагадувало морду жакливогої тварини. В одній руці він тримав щит, до якого з внутрішньої сторони кріпився чорний лук і сагайдак зі стрілами. Інша була вільна, але завжди на сторожі, в будь-який момент вона могла витягнути свою зброю і вбити.

З ним був десяток таких саме воїнів, усі в чорному і із запахом вогкості. На перший погляд знайти між ними від-

мінності було складно. Вони, як зграя хижаків просувалися крізь сніги за своїм лідером, доки не знайшли свою здобич. Дітар побачив, за їх спинами стояли полонені ченці – варта Білокам'яного селища. Це однозначно був Маркус і його загін.

Дітар заговорив першим.

– Ти все ж тут. Чому ти не можеш зупинитися?

– Я особливий. – Грубий голос зазвучав з-під маски.

Дітар не вловив хід думок Маркуса. Він знав, що ця людина дуже небезпечна, але не відчував страху поряд з ним, тільки обережність.

– Що це означає?

– Якщо в тебе немає ворогів, значить, в тобі немає нічого особливого. – Пояснив йому каратель. – А я особливий!

– Ти все ще живий, одже і справді в тобі є щось особливе.

– Смерть – це подарунок, але його треба заслужити.

Маркус подивився на Агіаса, той стискав свій меч і готувався напасти на ворога.

– Ніхто з нас не знає, що після смерті. Тому ти мучитимешся тут. – Сказав йому голос з-під маски і Агіас сіпнувся з місця, але...

Дітар втрутився:

– Почекай, перед нашими муками треба поговорити.

Маркус знову заговорив з Дітаром.

– Що тобі найближче?

– Ніколи не здаватися, йти до кінця і любити своє Братство. – Гордо відповів чернець. Маркус засміявся. Ченця пробирала злість від такої поведінки, але йому довелося це проковтнути.

– Хто тебе може зупинити? – Перервав регіт Дітар.

– Я Слуга Сатани. В моїх вухах його голос, а в моїх руках його воля. – Він сказав, це як прокляття. Його голос проник у найтемніші куточки людських сердець і залишав там жах. Зустріч з цим демоном запечатувалася в умах кожного, хто його бачив, але не надовго. Всі, за ким він приходить, перестають існувати. Він був, якщо не самою смертю, то її правою рукою.

– Відповідай, де Братство? – Продовжив Маркус. – Я повинен його знищити.

– Чому?

– У вас закінчився час. Ханой повинен був знайти відповідь, як користуватися Тризубцем, і повернутися назад у Підземний Світ. Він цього не зробив!

– Це означає, що Тризубець – це не зброя? – З цікавістю поцікавився чернець.

– Дурень, це ти повинен дати мені відповідь, а раз у тебе відповіді немає, значить, я вас знищу, така воля Сатани.

– Одже, це все правда? Ханой не біг з Агарті, він не втікач. Він пішов цілеспрямовано, щоб знайти Шамбалу і розгадати таємницю Тризубця? – Продовжував наполягати на відповідях Дітар.

Маркус почав гніватися:

– Я тут, щоб слухати, а розповідати не бачу сенса, і зараз вб'ю тебе. Де Братство? Де Тризубець?

– "З серця неба – в серці землі". – Дітар цитував Ханоя. – Ханой, насправді був "Злітаючий Дракон".

Маркус звернувся до одного із своїх людей, що стояли позаду :

– Досить, дайте мені одного, я його вб'ю, щоб ви почали говорити.

Люди Маркуса вивели вперед полонених ченців загіна ОльханКарина. Чернець стояв перед Маркусом і дивився на Дітара і Агіаса. На його обличчі був спокій, але очі кричали про допомогу. Маркус дістав своїй кривій меч, і зробив замах. В цей момент, Мріадр кинувся з боку і штовхнув ченця, на якого замахувався Маркус. Той відкотився на лід, а Мріадр стояв перед чорним демоном. Маркус відстрибнув назад, а його люди підійшли до старого ближче, оголивши мечі.

Намічалася бійка, але в цей момент полонені ченці залишилися без нагляду і встигли побігти на лід, Залишивши во-рога на березі. Маркус схопив Мріадра за комір і відірвав від землі.

– Ти поведеш нас до Братства! – Наказав йому Маркус.

– Я не знаю де Братство! – Квапливо відповів коваль.

Маркуса не влаштувала така відповідь.

– Тоді я тебе вб'ю! – Він крикнув це так голосно, що всі

почули.

– Дітар, дозвожь я просто вийду і зроблю те, навіщо прийшов. – Говорив Агіас, втрачаючи терпіння. – Зроблю те, що вмію. А захист це або вбивство – вирішувати тобі.

– Почекай, всьому свій час. – Заспокоював запал свого друга чернець.

– Швидше б, довго чекаємо.

Агіас стискав рукоять свого меча так сильно, що вона могла лопнути, як і його терпіння.

Маркус підходив до озера. Лід, під втікаючими ченцями тримався, видавав легкі скрипи, але тримався. Ченці хоч і жили в кліматі, де льоду не бувало, але знали про це достатньо. Найпростіше провалитися, роблячи перші кроки поблизу від берега. Лід там не лише тонше, але і частіше покритий тріщинами. Слабкий лід потріскує під ногами. Почувши ці застережливі звуки, треба рухатися ковзаючи. Якщо піднімати ноги, як при звичайній ходьбі, вага по черзі розподілятиметься то на одну, то на іншу ногу, а це збільшує навантаження на лід.

Ченці знали це, і їм вдавалося продовжувати свій шлях по крижаному озеру.

Маркус прибрав свій меч і дістав лук. Чорний і теж кривий. Дітар оцінив сили ворога і їх зброю. Ворогів був десяток, всі вони двометрового зросту, з великими мечами. Лук був тільки один, у Маркуса. Мабуть, це був непростий лук,

якщо їм міг орудувати тільки проводир загону. Маркус взяв стрілу, яких у нього було всього три, і націлювався на Мріадра. Той побілів і похитнувся. Він зробив один короткий крок вперед, немов хотів прикрити своєю спиною весь загін. Холодне повітря вдарило йому в обличчя.

– Веди мене! – Кричав на нього каратель, але Мріадр був впертий.

– Ні.

– Старий, не плутай хоробрість з дурістю.

Мріадр обернувся і побачив густий дим, що піднімався в небо. Дітар і Агіас знали, що це Надіша, його донька, зараз палить все, що може горіти. Гора Кайлас була трохи правіше.

– Дивися, ось дим! – Заговорив Мріадр. – Це відволікаючий маневр. Вони хочуть, щоб ти звернув з гонитви і перевірів, що там. Насправді Братство рухається до Кайлас. Так, що нам треба йти через озеро.

Маркус примружився, він дивився спочатку на дим, потім на гору. Зараз він роздумував, що йому робити.

– Зрадник! – Раптом заволав на старого Агіас. – Спочатку ти Легезі мечі робиш, потім цьому вбивці дорогу показуєш.

Маркус видавив посмішку, але її ніхто не побачив:

– А старий прав, адже я вже впіймав один загін ваших ченців. Ймовірно, вогнища палить хтось інший.

Дітар оцінюючи дивився на них обох. Знову його план вдався, але ось тільки питання: скільки ще таких планів йому треба придумати, щоб Братство виявилось в безпеці?

– Ти боїшся, що тобі мститимуть ченці?

Мріадр кивнув.

– А Легеза, це син Азазель?

Мріадр знову кивнув.

– Я вбив Азазель і всіх, хто був пов'язаний з цим ім'ям. –

Розгнівано пробурчав Маркус.

– Виходить, що не всіх. – Жартівливо вставив Дітар. – І

хочу помітити, що ти в його списку для помсти.

Ченці встигли пройти пару сотень кроків по льоду.

– Нам потрібно йти за ними. – Переконував Дітар карателю. – Є безпечна стежка.

Маркус повірив ченцеві на слово і зі своїми людьми обережно спустився на лід. Він відправив перед собою Дітара, а сам пішов слідом. Якщо лід попереду стане занадто тонким, то першим про це дізнаються ченці, а не чорні вбивці. Загін ченців помітив гонитву і постарався прискорити свій крок. Ті, хто відставав, були самими вразливими і вони прискорилися. Між ченцями і ворогами утворилася відстань в сотню метрів. Маркус продовжив розмову з Мріадром:

– Тобі не треба боятися ченців. Впевнений, їм на тебе наплювати. Ніхто не помітив твого відходу, можливо, вони і самі тебе вигнали.

Мріадр розумів, що це правда. Його з дітьми вигнали за межі Агарії, і йому довелося будувати свій дім за озером.

– Вони користувалися тобою, а коли ти став їм не потрібний – викинули. Не бійся мене. – Заспокоював старого Мар-

кус. – Ти підеш зі мною, і служитимеш Сатані. Після війни він став зайвий. Коли викрали доньку Царя Світу – Дарину, він вирушив на її пошуки. Сатана був великим капітаном Підземного Світу. Він знайшов еліксир безсмертя. І що вони з ним зробили? Заточили його до в'язниці "Аркада".

Дітар чув слова Маркуса. Стримуючись, він стискав кулаки і йшов швидше. Лід ставав тонше, в деяких місцях проступала вода. Дітар розумів, що далі йти не можна. Їм вдалося заманити на озеро ворогів, але залишилося придумати, як вибратися самим.

Маркус теж звернув увагу на те, що відбувалося в нього під ногами.

– Де твоя стежка? Думаю, що ти і сам не знаєш, куди йти далі. – Кричав він на коваля.

Люди почали переконувати його про небезпеку:

– Потрібно повертатися. Лід не витримає нас.

Дітар слухав паніку ворога і прискорював крок. Вони почали відриватися:

– Вже близько. – Як можна спокійніше сказав собі під ніс кантрі чернець і попрямував швидше.

Дітар, Агіас і Мріадр продовжували йти по крижаному озеру. Вони ставали все ближче до своїх, і все далі від ворога. За спиною Дітара почувся тріск і слідом за ним звуки сплеску води. Чернець відразу зрозумів, у чому справа. Зовсім недавно, він був на його місці. Один з людей Маркуса провалився під лід, він по груди був у воді і намагався трима-

тися за краї крижин, але залізні пластини його броні тягнули вниз. Пальці зісковзнули, і він пішов під воду. Інші почали лягати на лід і намагалися йому допомогти, але безуспішно. Тоді Маркус запідозрив недобре.

– Зупиніться. – Скомандував він своїм псам. – Ми повертаємося назад.

Ченці, теж чули наказ команда. Вони почали йти ще швидше, знаючи, що нарешті відірвалися.

Маркус схопив свій лук:

– Я стрілятиму. – З цими словами він вклав довгу стрілу з воронячим пір'ям у свій лук і націлив його на ченців, що бігли в ряд. Швидкість їх була невеликою, оскільки бігти було практично неможливо. Швидше, це нагадувало швидкий крок. Потрапити по такій цілі було не складно, чим Маркус і скористався. Мріадр зупинився і розвернувся. Він йшов останнім, і, обернувшись, став так, що собою прикрив інших ченців, які йшли перед ним. Дітар розумів, що відбувається, але не зупинявся. В його голові було зараз одне – три стріли, три ченці.

Маркус стояв на місці. Лід тріщав під ним, але він не рухався.

– Повертай своїх людей на берег! Ми обійдемо озеро і все одно вас зловимо.

– Вони не мої. – Прокричав у відповідь старий. – Ченці нікому не належать. Вони слухатимуть тільки Главу Братства або його спадкоємця. Але ніяк не такого зрадника, як я.

Маркус був у гніві. Мріадр стояв, а інші ченці все віддалялися від нього, зменшуючи шанси карателя на влучне попадання. Все ж він потрапив в пастку. Немає ніякої безпечної стежки по льоду через озеро. Перемога дістається тому, хто витерпить на півгодини більше, ніж його супротивник.

Просвистав постріл стріли. Стріла пробила груди Мріадра, але старий продовжив стояти. З рота потекла кров. Він прошепотів:

– Нікого я не зраджував. Вони не вийдуть звідси.

Дітар відчув цей біль, але повертатися за Мріадром, не було можливості. Замість цього він прокричав ченцям:

– Швидше, швидше, тримаєте лінію.

Маркус натягнув другу стрілу. Мріадр розумів, що ця буде для нього останньою, але продовжував стояти на місці. Він стояв і посміхався. Щосили він намагався вистояти, як можна довше. За його спиною були його брати, яких він захищав. Маркус був правий: смерть – це подарунок. Але не проста смерть, а смерть в ім'я життів близьких. Маркус зробив крок вліво, намагаючись прицілитися, в Дітара, що біг за спиною старого, але Мріадр теж зробив крок вліво. Він посміхався, і цівка крові бігла по його губах. Маркус зробив крок вправо, і старий теж зробив цей крок.

Цієї гри каратель не витримав і випустив другу стрілу йому в груди. Гучний свист і стріла потрапила в свою ціль. Мріадр зробив крок назад, подивився собі під ноги. Сніг, під ним був весь червоний. Калюжа крові поступово фарбу-

вала і лід. Старий впав на коліна. Дітар обернувся і подивився на Агіаса, який біг позаду нього. Той примружився, але біг. А Мріадр стояв навколішки, помираючи за своїх братів. Дітар подивився на Маркуса. Між ними було вже більше п'ятисот метрів. Була ще одна стріла, остання. Вона призначалася Агіасу.

Маркус натягнув тятиву і прицілився в нову мішень. Хоч відстань вже була великою, але для такого лука, це було легко. Дітар засунув руку в кишеню.

– Подарунок Есіна зараз дуже згодиться. – Подумав Дітар і намацав в кишені маленький предмет. – Один шанс. Сподіваюся, це спрацює.

В останній битві за Білокам'яний, Есін опинився у в'язниці один на один проти натовпу берсерків. Беркун був для нього ще під силу, але весь натовп розлючених головорізів, точно не по зубах. Берсерки перекривали вихід з в'язниці, єдиний шлях вгору. Все приміщення освітлювалося лише настінними смолоскипами. Такі були і за спинами у вбивць. Есін дістав маленьку кульку, розміром з невелике яблуко. Це був глиняний шар, обклеєний просоченою травою, що надавало йому міцності.

Трава була суха і легко спалахувала, змочувалася вона олією, від чого горіла ще краще. В середині нього була вибухова суміш. Це був козир ченця. Він прицілився і кинув його так, що потрапив прямо в стіну поряд зі смолоскипом

позаду берсерків. Вибухом, їх відкинуло в бік, а Есін встиг піднятися нагору. У в'язниці почалася пожежа, що змусило всіх солдатів звільняти сходи вежі.

Зараз Дітар тримав в руках такий само. Есін вклав його в руку Дітара перед смертю.

– В самій безвихідній ситуації, це може бути виходом.

Дітар уловив думку свого друга і зберіг його подарунок і його пораду.

– Зараз це вихід. – Сказав собі чернець і зупинився.

Маркус здивувався діям ченця. Той знімав з себе мантию і рвав її на шматки. Лук опустився.

– Що він робить? – Питав Маркус.

Чернець з тканини спорудив собі найпримітивнішу зброю старовини – пращу. За допомогою такого нехитрого пристосування можна було закинути снаряд дуже далеко. Дітар вклав у неї шар з рідиною і, розкрутивши металеву зброю, запустив снаряд у бік Маркуса. Як тільки він полетів, Дітар почав бігти за ченцями ще швидше. Погляд чорного демона в масці був прикований до об'єкту, що летить. Маленька куля потрапила прямо в одного із вбивць, і прозвучав вибух. Лід рухнув водночас відразу під всією армією Маркуса.

Крики та плескіт води були чутні і на березі озера. Вони хапалися за шматки льоду, перевертали їх і тонули.

На березі показалися ченці. Авраал привів Братство на допомогу Дітару і Агіасу. Це було справжнім порятунком.

– Ми не кидаємо своїх. – Кричав Авраал потопаючому Маркусу. – Рівність і Єдність – основа Братства! Всі ченці – рівні.

– Шкода, що ці слова не чує Мріадр, який віддав своє життя, за їх порятунок. – Подумав Дітар.

Виявляється, воїни Маркуса не такі вже і непереможні. Вони всі йшли на дно, через свої важкі обладунки і зброю. Те, що було покликане губити інших, згубило їх самих. Авраал тріумфував, спостерігаючи за потопаючими вбивцями Маркуса.

– Людина не може вбити слугу Сатани. Так нехай це зробить природа. Ніхто і ніколи не переможе Братство, тому що кожен чернець б'ється, як герой.

Всі зібралися на березі озера. Погода була сувора.

– Треба якомога більше вогнищ. – Говорив Авраал до Надіши, – негайно!

– Вам подобається дим? – Посміхнулася Надіша. – Я вам зроблю дим.

Через день ченці вже рухалися далі нагору. Вони тягнули великі сани, як в упряжці, зі всіма своїми пожитками. Ченці і їх сім'ї підіймалися на гору Кайлас. Вони рухалися в Підземний Світ, не знаючи, що їх там чекає. Суворий вітер, глибокі замети і мороз робив людей менш балакучими. Всі намагалися економити сили.

2805 метрів над рівнем моря гора Кайлос – це було серй-

озним випробуванням. Саме там знаходився вхід у Підземний Світ. Довга дорога привела їх до високої пологої скелі. Здалека, це місце здавалося безвихіддю, але дорога точно була одна, і вела саме сюди.

У гірському камінні була висічена печера. Вона служила тунелем крізь гірський ланцюг. Обійти цю скелю або залізти на неї було і занадто довго, і занадто небезпечно, і тому цей тунель був порятунком. Авраал першим підійшов до входу і озирнувся. На стіні був висічений напис, який старий закрив своїм тілом. Навколо нього зібралися ченці і він заговорив.

– Існує одна фраза, почувши яку – багаті плачуть. Коли чують бідні, то радіють. Якщо закохані, то починають цінувати кожну мить, проведену разом.

Ченці дивилися на Авраала. Старий цього разу не став мовчати і вимагати їх відповідей. Він просто відійшов убік, і ченці змогли прочитати напис: "Все тимчасово".

Для ченців ця фраза мала лише одне значення: "ніщо не вічне", але Авраал вловив в ній ще дещо. Він знав, що біля Кайлас, є деякі зони, де міняється хід часу. Ханой писав, що люди, які потрапляють в такі місця, швидше старіють або, навпаки, для них хід часу сповільнюється. Кілька тижнів можуть здатися, як пару годин і навпаки. Час тут йде по-іншому.

Взявши в руки смолоскипи, вони ввійшли до середини тунеля. Відсутність вітру робила печеру тепліше, а відсутність

снігу під ногами спрощувала ходьбу. Ченці давно вже йшли по заметах, і тепер ступаючи по твердій поверхні, відчували полегшення.

– Як можуть ці тунелі бути такими древніми? – Запитав Дітар старого Главу Братства. – Вони явно зроблені людиною.

– Ці землі хоч і суворі, але теж були заселені мешканцями. – Відповів Авраал. – Але навряд чи вони жили б в таких місцях. Чи можливо в принципі існування благодатних долин в гірських хребтах Тибету?

– За свідченням Ханоя – це не легенди. – Пояснив старий. – Він писав, що під час подорожі до Тибету, вони не раз натрапляли на мальовничі долини в таких районах, де виявити їх здавалося абсолютно неймовірно. В цих оазисах, загублених серед колосальних снігових масивів, б'ють гарячі джерела, завдяки яким шалено розвивається різноманітна рослинність. А навкруги тільки лід і скелі.

Поряд з горою знаходиться два озера: Манасаровар, те, що ми обходили, і Ракшас Та, то в яке провалилися Маркус і його люди. Перше вважається озером життя. Його вода цілюща, і древні жителі цих місць вважали його святим. Друге ж озеро – озеро смерті. Вода в ньому настільки солоня, що її не можна пити.

Дітар згадав ту воду, коли витягував Мріадра.

– В солоній воді легше тримаються на плаву. Мабуть це допомогло мені витягнути старого. Але якщо це так, то і

Маркус може вижити.

Голос Авраала знову повернув ченця в реальність.

– Ці два озера розташовані поруч, розділені тонким перешийком. Як життя і смерть йдуть поруч, так і ці два озера нерозривно пов'язані.

– Ці місця, воістину дивовижні і приховують багато таємниць. – Погодився Дітар. – Всі великі символи вказували на Гімалаї – як найвищий вівтар, де людський дух наближається до божественного. Хіба сяючі зірки не ближчі, коли ви знаходитеся в Гімалаях? Хіба скарби Землі не в Гімалаях?

– Біля підніжжя Гімалаїв є безліч печер і з них підземні ходи ведуть глибоко під землю. Деякі навіть бачили кам'яні двері, які ніколи не відкривалися, тому що час ще не прийшов.

– А, що стосується Підземного Світу Агарті? – Запитав Дітар. – Вона ще не раз стане ареною великих битв і сутичок? Саме їй судилося стати місцем, де в останній битві зіткнуться сили добра і зла?

– Можливо і так. – Спокійно відповідав Авраал. – Боротьба з людьми-ящерами об'єднала всіх жителів однією надією і навіть однією релігією. Добре це, або погано – вирішувати вам.

Дітара знову понесли думки. Слова старого повертали його в ті часи, коли він вивчав бібліотеку, і в таємничі знання, які вона зберігає. В одній з книг, згадувалося про людей – ящерів. Тоді він подумав, що це легенди, але зараз все по-

іншому. Багато хто розповідає про загадкову країну, в якій живуть безсмертні люди, всі таємниці буття, що давно розгадали. І є підстави вірити, що ці легенди ґрунтовані на реальних фактах. Дітар просувався вздовж тунеля і не міг повірити, що вийшовши з нього, стане свідком оживших легенд і міфів.

Глава 65

"Якщо ти хочеш почати своє життя завтра, то це означає, що сьогодні – ти вже мертвий". Заповідь Шістдесят п'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Довгий шлях ченці пройшли і втратили багато сил і життів. Кожен новий день приносив їм свої труднощі, але Братство йшло невблаганно до своєї мети. Вийшовши з тунеля, вони опинилися біля підніжжя гори Кайлас. Їх пункт призначення здавався вже так близько, але в той же час, таким недосяжним. Стежка стала виразніша. Погода тут була менш жорстока. Вітер майже не відчувався, а сонячні промені вперше стали гріти, а не сліпити. Просуваючись далі, ченці виявили руїни кількох будівель.

Таких будинків було мало, але саме їх існування в такій місцевості викликало питання. Чим ближче вони підходили до гори, тим менш зруйнованими вони здавалися. Час їх пощадив куди більше. Вдалині, серед купи каміння, стояла невелика вежа. Раніше вона служила спостережним пунктом або використовувалася для зберігання зброї і провізії. Її стіни були викладені з грубого тесаного каменю, який покрившись снігом та льодом, виблискував в променях сонця.

Стежка вела ченців прямо до вежі. Тут була єдина дорога, і вежа зустрічала кожного, хто рухався до гори Кайлас. Як і очікувалося, ці місця раніше не були зовсім безлюдними. Ті, хто йшли сюди, тут і залишалися. Бажання вижити примушувало людей боротися зі стихією, голодом і страхом, і вони будували собі помешкання і добували їжу. Гірські хребти ставали їх домівкою, а чужинці були тут більше ворогами, ніж гостями. Біля вежі їх зустрів загін воїнів Легези. Вони були схожі на мерців, що промерзли до трухів.

Вони не могли зараз зупинити ченців. Природа їх перемагала. Це місце, де всі шляхи сходяться в один. І це означає, що Маркус теж прийде сюди.

– Туди. – Вказав Дітар. – Треба з'ясувати, що там відбувається.

Авраал кивнув, він довіряв ченцеві більше, ніж собі.

Піднімаючись по слизьких східцях, один з ченців побачив, що біля входу на вежу – стоїть людина. Легеза сам вийшов їм на зустріч. Він був закутаний у велику накидку зі звіриної шкіри. На його холодному обличчі не читалося ніякого інтересу до того, що відбувається. Повільним кроком він спустився до них і встав біля входу.

– Сподіваюся, ви не за нами прийшли? – Голос Легези зазвучав, відбиваючись невеликою луною. – Дисків у мене немає. Вони розбилися.

Дітар здивувався цій новині.

– Хіба таке можливо? – Невпевнено запитав він Легезу.

Той, махнув рукою на мішок біля входу. Чернець підійшов і взяв його в руки. Тканина примерзла до каменю, і довелося його відчухрати від заледенілої поверхні. Дітар засунув руку в середину і дістав один з уламків.

– Ніякої зброї немає. Все це обман. – Засмучено говорив Легеза.

Дітар подивився на нього і посміхнувся.

– Адже він нічого не знає про тризубець. – Подумав Дітар.

– Вони були просто з глини. – Продовжував голосити вбивця.

– З дисками або ні, живим, ти небезпечний. – Перервав його Дітар і приготувався до битви, але Легеза смикнув і демонстративно відстебнув зі стегна зброю. Та із звуком впала на камені.

– Вітаю. – Сказав він. – Ви знаєте, що треба робити?

– Як ти тут виявився?

– Неважливо. Що треба робити? – Легеза підійшов ближче і протягнув ченцеві руку. – Треба замкнути кільце історії. Я повинен виконати свій борг. Минулого і майбутнього. Маркус явиться сюди. Я вб'ю його, коли настане час. Дітар протягнув свою руку у відповідь і Легеза міцно стиснув її. Холодні пальці обпалили шкіру Дітара.

– Довгий час я придивлявся до тебе. Все розпочалося з битв, але потім я став відчувати до тебе повагу. – Легеза говорив спокійно і впевнено. В ченця не виникало підозр або сумнівів в його словах. – І ось я вирішив протягнути тобі

руку дружби. Можливо, разом ми б змогли перемогти, подумав я.

– Він зі своїми людьми потонув у озері. – Сказав Дітар, як би поставивши крапку в цьому питанні.

– Це його не вб'є. – Для ченця це прозвучало – як вирок. Він сам думав так само, але дуже не хотів визнавати, що це правда. – Маркус збирає нові сили, він ще живий.

– Я своїми очима бачив, як вони тонули. – Продовжував переконувати Дітар, як себе, так і Легезу.

– У нього в голові голос самого Сатани. І він слухає тільки його. Він знищив всіх із загону "48 воїнів влади". Залишився лише я, і він це відчуває. Він йде за мною, так що можна вважати, що це я його привів у ваш Монастир. Потішно, адже він шукає мене, а я шукаю його хазяїна.

– Це означає, що з озера він вибрався? – Думки Дітара вийшли назовні, і він сказав це вголос.

Легеза із сумом кивнув головою.

– Маркус, зараз моя ціль, як і ви для нього. Ось про яку битву зараз йде мова.

– Ти правий. Зараз ми обоє зацікавлені в смерті Маркуса і його воїнів, але і в твоїй смерті я зацікавлений не менше.

– Що ж, якщо ви не хочете допомогти мені, як союзники, – продовжував Легеза, – то кожен з нас йтиме до своєї мети сам.

Він обернувся убік, і Дітар простежив за його поглядом. Осторонь лежали акуратно складені, дев'ять мечів.

– Подумайте, що зручніше буде для Братства. – Сказав він і подивився на інших. Ледве Тарсіша опинилася в полі його зору, Легеза підійшов до неї.

– Тарсіша. – З посмішкою він звернувся до дівчини.

Вона не бачила, хто до неї підійшов, але його голос вона впізнала відразу.

– Мерзота! – Сказала вона і в повітрі пролунав звук удару.

Це був не класичний жіночий ляпас, а цілком собі чоловічий сильний удар правою рукою в щелепу. Легеза доторкнувся рукою до губи і виявив на пальцях кров. Губа була розбита. Він озирнувся. Всі дивилися на нього, як на здобич.

– Вам його не зупинити. – Почав переконувати ченців Легеза. – В мене є дев'ять мечів. В нас багато спільного і нам потрібно домовитися. Живими я пройти вам не дам.

– Вбити, не замислюючись. – Крикнув Агіас.

Легеза не відповів. Дітар теж мовчав. Легеза знаходився в такій ситуації, що втрачати йому було нічого.

– Ти зі мною? – Запитав Легеза, звернувшись до Авраала.

Авраал був Главою Братства. Його рішення – закон. Легеза це розумів і надівся, що старий прийме правильне рішення.

– Так. – Прозвучав голос Авраала і Легеза посміхнувся.

– Тоді підемо.

Легеза покликав ченців на вежу. Зайшовши в середину, вони помітили, що там не на багато тепліше, ніж на вулиці. Маленький камін у кутку, не міг обігріти досить велике при-

міщення.

Легеза подивився на гору через вікно:

– Про мешканців Підземного Світу ходить немало жахливих чуток.

– На поверхні давно підозрюють, що не все гладко під зведеннями Підземного Світу – там йде жорстока підземна війна. – Підтримав бесіду Авраал. – Найстаріші міфи стверджують: людина була створена під землею і лише, потім послана обживати земну поверхню.

– Можемо один одного перебити, а можемо домовитися. – Різко поміняв тему Легеза. – Тут буде багато тварюк. Я вас захищаю, а ви допомагаєте мені дістатися до Сатани.

– Але ж і Ханой теж у твоєму списку?

– Доки Сатану не вб'ю – Братство не торкну. Даю слово.

– А якщо ми зустрінемо Ханоя?

– Я ж пообіцяв – спочатку Сатана.

У вежі стало тепліше. Ченці зібрали багато дров, і палили їх не шкодуючи. На сьогодні шлях був завершений. Почався привал. До завтрашнього ранку вирішиться доля Братства і час, ніби змія, вчепиться іклами у власний хвіст. Авраал погодився об'єднатися з Легезою для боротьби проти Маркуса. Некроманти Білокам'яного, які зараз з Легезою, змогли створити еліксир, який допоможе в війні проти ящерів, – зілля дозволяє бачити в темряві. Авраал оцінив успіхи Легези в створенні мечів і у використанні навичок некромантів.

Йому потрібна допомога Братства, а Братству не завадить допомога Легези. Легеза боїться, але боїться не смерті або болю, а того, що не зможе помститися. Легеза був таким, в його хоробрості є явне протиріччя: сильне бажання жити, що набуло форми готовності померти. Цей хлопець готовий на багато що, практично на все. Зараз вони всі сиділи поруч: Міха, Авраал, Дітар, Агіас ... всі ченці Агарії були однією великою сім'єю і йому, хоч і ненадовго, довелося стати її частиною. Його історія звучала біля багаття.

Над головою проносилися хмари, в рожево-червоному кольорі заходячого сонця.

– Мій батько, Азазель, розповідав мені про те, як сильно Цар Світу Соломон любив свою дружину. Їх любов породила на світло прекрасне створіння, їх доньку. Але люди – ящери викрали Дарину, і Цар Світу відправив всі свої сили на те, щоб її повернути. Я слухав історії про неї і закохувався.

– Чому саме Дарина? – Почулося з натовпу.

– Тому, що вона дочка Царя Світу. – Відповів Легеза.

– Так, але ти ж її не бачив ніколи! – Продовжувала наполягати Тарсіша, а потім ледве чутно чхнула і прикрилася кулаком.

– Любов – це не те, що бачиш, а те, що відчуваєш.

Азазель казав, що в цій історії прихована таємниця безсмертя. І Легеза завжди хотів її розгадати. Легеза думав, що Дарина – це ключ до безсмертя. В якомусь сенсі це так і було, але він не знав точної відповіді на це питання.

Вечір насувався. Сонце віддавало свої останні промені, освітлюючи піднебесну. Яскравий білий сніг ставав все більш помаранчевим, а в результаті і зовсім червоним. Легеза говорив голосом істинного оратора. Слова його текли, як колискова через густе повітря:

– Я боюся спогадів, які наче петля на шиї, поступово мене душать. Ті історії, що розповідав мені батько, були в глибокому дитинстві і події тих часів все ще спливають у мене в голові. Я хочу розповісти історію молодих людей, які волею долі знайшли один одного, виникла любов, хоча між ними існувала велика різниця. Вона – скромна, виросла в багатій сім'ї і належала до вищого світу. Абсолютно випадково з нею знайомиться гарний хлопець. Він Соломон – Цар Світу.

– Коли він говорив "Цар Світу" він руками розвів в боки, і гордо закинув свій ніс вище, відіграючи важливу персону. – Він не порушував правила, просто жив за своїми. Багатьом, він здавався імпульсивним бунтарем, що жив, ризикуючи своїм життям. Свобода його п'янила, а інші бачили в цьому відсутність здорового глузду. Такі різні, вони зустрілися і покохали один одного, вперше, сильно і безнадійно. На жаль, перше кохання часто буває жорстоким і руйнівним. Він знав про неї все: що вона любить, куди ходить, про що мріє. Йому потрібна була тільки вона.

Історія цієї любові кружляла в моїй голові. Я подумав, якщо одружуватися, то тільки з її донькою. Слухаючи розповідь свого батька, я уявляв її. Порівнював її з найдорожчим і

найміцнішим вином у світі . З витримкою в століття, в цілу вічність. Я хотів би подивитися на того, хто зможе собі такий напій дозволити. Неможливо описати досконалість. Неможливо відірвати погляд. Кожна деталь, кожен вигин, поворот, жест – ідеальні. Я уявляв собі її очі. Чарівні, як зелений смарагд, божественні, величні та глибокі.

Я хотів знати її мрії та таємниці, які вона приховує.

Легеза розповідав цю історію і занурювався в неї. Знову і знову повертаюся ті спогади, ті мрії, він поринав в них з головою і марив. Марив нею. Він ненавидів її за те, як сильно любив. Все це примушувало його божеволіти. Його розповідь затягнулася, і він сам не помітив, як настала ніч. Ченці вже спали, вогнище ще горіло, і Легеза не міг відірвати погляд від руху полум'я. Тиша, що настала, накрила всіх, як ковдрою. Жінки з дітьми лягли спати в будинку. Вежа змогла прихистити тільки їх, а чоловіки розташувалися просто неба.

Невеликі намети і спальні мішки з хутра, були нічлігом для сильної статі, в цю ніч снігу було мало, і погода дала їм шанс відпочити.

Дітар сидів з Авраалом, а Тарсіша мирно спала в нього на колінах. Їй снився сон. Сон про демона. Сон, у якому був Маркус. Відколи Ліберта передала їй кинджал Ханоя і стрибнула зі скелі, Тарсіша стала Оракулом. Вона змирилася з цим, але не могла звикнути до того, що події майбутнього

відкривалися їй зовсім несподівано.

"Посеред моста стояв молодий хлопець і дивився вниз в чорноту водного потоку. Жоден з тих, хто впав униз не був знайдений ні живим, ні мертвим.

– "Виходу немає. Іншого виходу немає". – Звучало в голові у хлопця.

Зробивши пару кроків назад для розгону, він знову подумав:

– "Що ж... я готовий".

Тінь, схожа на велетенського пса, але занадто великих розмірів, несподівано виникла перед ним і, так само швидко зникла. Хлопець від жаху впав на спину. Він хотів підвестися, але біль в спині перевертала його назад раз по раз. Рука від кисті до плеча горіла вогнем. Маркус заціпенів. Він не міг навіть повернути голову, щоб подивитися, чії кроки він чув так близько. Вони то пропадали, то з'являлися знову. Нарешті підвівшись, він побачив, що рукав сорочки розірваний, з численних ран тече його кров. Боліла голова.

Похитуючись, Маркус встав і знову побачив тінь. По тілу знову пройшовся тваринний жах, що леденить душу. Біль в руці ставала нестерпною, і він застогнав. Тінь завмерла. На мосту, на кілька митей, повисла тиша. Місяць знову яскраво світив, і Маркус зміг розглянути дві темні щілини замість очей. Вони були чорні і порожні. Круглий рот злегка заворушився.

– "Тепер ти зрозумів справжню ціну життя"? – Голос Сатани вселяв не менший жах, ніж зовнішність тварюки, що звалила його з ніг.

Хлопець почав бігти, щосили в бік міста. Думки в голові плуталися, і він не міг вхопитися ні за одну з них".

Тарсіша уві сні видавала різні звуки і сіпалася, що дуже насторожило Дітара. Вона лежала в нього на колінах, але в якийсь момент трохи не звалилася. Чернець взяв її на руки і відніс до середини, де поклав на ковдру. Її лоб був гарячий, в неї починався жар. Дівчина не прокидалася. Наступна картина увірвалася в її сон:

"Теплим весняним ранком жінка вийшла на двір і подивилася на чоловіка. Той збирався на лов риби. Час був найвдаліший для такого роду зайняття. Риба йшла з моря в гирлі річки на нерест, і треба було встигнути наловити її якомога більше.

– Поцілуй сина. – Попросила вона, взявши на руки однорічного хлопчика.

Чоловік засміявся і сказав:

– Повернися і буду весь вечір його цілувати. А тебе – всю ніч, моя красуня.

За спиною чоловіка закрилася хвіртка, і її протяжний скрип поселив тривогу в жіночому серці. До темряви Бята стояла на березі, в очікуванні повернення коханого. Лише на

п'ятий день люди знайшли уламки його човна і не розуміли, яка біда могла статися з найдосвідченішим рибалкою селища.

Проїшов деякий час після смерті чоловіка. Жінка здавала в оренду риболовецьке спорядження свого чоловіка, і якось виживала. Вона дуже швидко постаріла, і ніхто не міг впізнати в ній колишню красуню, яких на селі було мало.

З приходом зими, жити стало куди важче. Морозної ночі пролунав наполегливий стук у вікно. Тут нікого було боятися, тому вона трохи відчинила двері і покликала:

– Хто тут?

Не почувши відповіді, жінка повернулася в ліжко, по дорозі поправивши ковдру на ліжечку сина. Відчуття, що хтось пильно на неї дивиться, змусило застигнути в холодному поті. Місячне світло заливало кімнату. Невелике вузьке вікно виявилось розчиненим, але пара не виривалася назовні. В отворі виднілися голова і плечі її чоловіка. Але якими вони були?! Очі ввалилися і майже не відбивали світло, губи і ніс погнили. Страшна подібність посмішки спотворювала його обличчя, крізь випавші зуби, назовні виповзали слизняки і черв'яки. Бята втискалася в ліжко.

– Вийди до мене, моя красуня. Відімкни мені двері. Я прийшов поцілувати сина! А потім – тебе. – Голос належав чоловікові, але звук його немов лунав з підземелля.

– Геть, чудовисько! – закричала Бята. – Які боги відпустили тебе в цей світ!?

Від крику прокинулася і заплакала дитина. Вона схопила малюка на руки, притисла однією рукою до грудей, а іншою дістала з печі тліючу головню.

– Відімкни! Я все одно до вас увійду! – Надломлений голос мерця став схожим на рик звіра.

Бята ногою відкрила заслонку піддувала, вогонь в печі відразу спалахнув і світло залило кімнату. Все раптом стихло. Мрець пропав.

Проїшло більше двадцяти років. І ось, коли навесні риба знову пішла на нерест крізь їх селище, знову пролунав стук у вікно. Тепер вже майже голий скелет, із звисаючими обривками шкіри стояв у місячному світлі посеред двору.

– Відкрий! Віддай сина! – Просвістав утопленник і зник.

Вранці сива, напівбожжевільна від страху жінка, обійшла всіх рибалок у селищі і повідала про свою біду.

– Так, робити нічого. – Тільки зітхали рибалки, сподіваючись таємно, що все це лише марення старої, що вижила з розуму.

Бята не знаходила собі місця, ніхто їй не вірив, а повертатися додому від страху вона вже була не в силах. Вона йшла, опираючись поривам вітру, і раптом почула знайомий крик. Це був голос сина. Жінка заскочила до будинку і обмерла, під самою стелею в петлі з рибальського, напівгнилого мотузка висів її син. Хлопець, ще смикав ногами. Схопивши його за ноги, Бята нестямно заводала, кличучи на допомогу. На щастя, односельці прибігли на допомогу, витягнули

хлопця з петлі і привели до тями.

– З чого це Маркус поліз в петлю?! Молодий же, здоровий хлопець! – Дивувалися рибалки.

Син лежав на підлозі, і велике тремтіння стрясало його тіло, а Бята побачила у вікно, як кістлява тінь, кинулася до лісу. Сатана знову витягнув його з лап смерті".

Тарсіша зупинила свою увагу на хлопчику і, вдивляючись в його очі, опинилася в абсолютно іншому місці. Це був сон, але занадто реальний. Вона була в храмі, в неї не було тіла, вона була спостерігачем подій. Маркус був оточений ченцями і кожен з них тримав у руці меч. Це були ті самі мечі, що викував Мріадр для Легези. Все навкруги нагадувало якийсь ритуал. Шматки метеорита лежали навкруги, а поряд з ними співуча чаша. Зал освітлювався свічками, і їх дим піднімався високо і виглядав немов туман. Дим ставав все більш густим. Тарсіша не могла більше бачити те, що відбувається.

Тарсіша розплющила очі. Вона була в сльозах. Дітар сидів поряд з нею, навколо всі спали. Була глибока ніч. Тепло від каміна нагрівало кімнату, тліюче вугілля освітлювало її відблисками. Чернець побачив, що Тарсіша опритомніла. Він поцілував її в лоб і здивувався. Їй жар, як рукою зняло. Дівчина трохи посиділа і заговорила.

– Дітар, я бачила сон. Сон про Маркуса.

Дітар, почувши його ім'я, затамував подих. Його побою-

вання знову підтвердилися. Цей демон живий. Йому вдалося вилізти з озера. Поки чернець був занурений в свої думки, дівчина розповіла йому свій сон. Чернець слухав її і згадував, що він знає цю історію від "мисливців" на драконів.

– Як вона могла їй наснитися? – Подумав Дітар, але промовчав.

– Ви не зможете вбити його звичайною зброєю. – Продовжувала дівчина.

– Що ти таке кажеш? – Здивувався чернець.

– Цей сон – провидіння. Маркус повинен був померти вже двічі, але Сатана не дав йому це зробити. Кармічний борг не сплачений. Те, що повинно статися, не сталося і доки Маркус не помре тією смертю, яка йому була наготована, він житиме.

Думки в Дітара плуталися. Тарсіша продовжувала йому пояснювати.

– Наша невідпрацьована карма йде за нами з життя до життя. Якщо ти не відпрацював її в цьому житті, то доведеться народитися знову. Маркус вже мертвий. Причому двічі. Сатана не дав йому покінчити з життям, і тим самим створив собі солдата, якого не повинно було існувати. В Маркуса є два кармічних борга. Це дві смерті.

Дітар викотив очі від здивування. Все це здавалося дивовижною історією і, якби він не знав Тарсішу, він би подумав, що вона жартує. Але йому довелося повірити.

– Хіба в боях його не могли вбити? Чому він тоді живий? – Розпитував Дітар.

– Тому що смерть від меча і смерть від старості – різні смерті. Вперше Маркус повинен був зістрибнути з мосту та потонути, але Сатана втрутився. В той момент, коли ти проломив лід під ним і його людьми, Маркус потонув, тим самим відпрацювавши свій перший борг.

– Так він все ж помер? – З надією в серці запитав чернець, але Тарсіша швидко відхилила цю надію.

– І так і ні. Він помер один раз, а борга в нього два – і обидва в цьому "житті".

Дітар починав розуміти. В його голові крутилася відповідь, вона була в нього майже на язиці, але він ніяк не міг її вимовити.

– Якщо вперше він повинен був потонути, стрибнувши з моста, то в другий раз...

– Він повинен був повішатися. – Закінчив за неї Дітар.

Тарсіша кивнула головою, дозволивши ченцеві додумати самому.

– Потонувши в озері під льодом, він віддав перший борг, то повішання – це другий. Його можна вбити, тільки на шибениці.

Підйом настав до світанку. Сонце ще спало, тоді як Братство збиралося в дорогу.

– Пора вирушати, – промовив Авраал – Нам належить пройти довгий шлях і, боюся, наша наступна ночівля буде далеко не такою. Там – лише початок довгого путі до самої

серцевини нашого світу. Нам випала велика честь. Ми можемо своїми очима побачити приховані землі центру планети. Нас чекає Велика Агарта.

Багато хто з нас прагне до свободи, забуваючи про те, що плата за неї самотність. Хочете безсмертя? Будьте готові бачити, як близькі і рідні помирятимуть у вас на очах.

Глава 66

"Чернець може і не бути жорстоким, але вміти їм бути – він зобов'язаний". Заповідь Шістдесят шоста. Кодекс Братства тибетських ченців.

Загін волочив ноги по стежці. Останній привал був давно, і ченці майже виснажили свої ресурси. Вони були так близько до своєї цілі, що не хотіли втрачати час. Втоmlені, вони розтягнулися на сотню метрів. Попереду всіх йшов Дітар. Дух і завзятість ченця, робили його провідною зіркою для інших. Лише кинувши погляд з далеку на ченця, що впевнено ступає вперед, в серці спалахувала надія. Їх новий світ вже поруч.

– Дивися туди. – Крикнув Агіас і вказав пальцем у бік вершини.

Дітар зупинився і підняв голову. Всю дорогу він йшов в роздумах. Його думки були зайняті Маркусом і Тарсішею. Коли Агіас його окликнув, до Дітара різко повернулася реальність. Подивившись убік, куди вказував його друг, він побачив зруйнований корабель. Це було найдивовижніше, що можна було зустріти в цих краях. Тисячі метрів над рівнем моря і раптом корабель.

– Як думаєш, нам варто перевірити, що там? – Запитав Агіас, підійшовши ближче.

– Стежка до вершини йде далі, одже наша мета не тут. – Відповів Дітар.

– Гадаєш це западня?

– Не впевнений. – Задумливо сказав чернець. – Підземний Світ – нелегка здобич, найімовірніше він непогано охороняється. Думаю, варту вони не виставляють, а ось встановити пастки, які зможуть простояти віки, це напевно.

Дітар подивився на Агіаса, як би намагаючись переконатися в правильному ході своїх думок.

– Які б хитрі не були тенета, поки що ми в них не потрапили.

Дітар придивився уважніше. Корабель посеред гір, явно б притягнув увагу кожного. Але пастки прийнято приховувати, а не виставляти напоказ. Той, хто ставить такі капкани, явно розраховує на серйозну здобич. Дурень сюди не дістанеться, а розумний не попадеться.

– Хоча... – Протягнув Дітар. – Звідки нам знати, що стежка не є западньою? Цей корабель виглядає настільки підозрілим, що кожна розумна людина розпізнає в ньому пастку, отже, не попадеться в неї.

Агіас засміявся:

– Якщо це мишоловка, то давай до неї потрапимо.

Дітар піймав настрій свого друга і теж посміхнувся.

Вони дочекалися коли підійдуть інші ченці, Авраал і Легеза, тепер він був частиною Братства, хоч і не надовго, та всі разом вони вирушили до корабля. Підійшовши впритул до старого судна, ченці оцінили його розміри. Величезний корабель з дерева був побудований давно. Про це свідчила деревина, що згнила, і сліди від нашествия жуків-короїдів. Довжина його була більше півтора ста метрів, а ширина, як десять людських зростів. Пришвартувавшись до гори Кайлас, він нагадував цілий будинок, в якому могло жити багато сімей відразу.

Корабель височів над землею на п'ять метрів, покоївшись на дерев'яних опорах. Потрапивши в середину через дошки, що зруйнувалися, які утворили отвір у кораблі, ченці помітили людину. Він сидів на землі. Очі його були закриті і, здавалося б, це був замерзлий труп, але його шкіра говорила зворотнє. Авраал відразу зрозумів, що відбувається з цією людиною.

– Підійди до нього і торкнися його. – Наказовим тоном сказав старий.

Дітар не сміючи суперечити, пішов. Крок... ще... ще... Відчуття хвилювання наростало. Підійшовши впритул, чернець торкнувся чоловіка і відсмикував руку – він холодний і твердий, як камінь.

– Кам'яна статуя? Мерзлий труп? – Подумав Дітар.

Він обернувся і подивився на старого. Авраал посміхнув-

ся і вимовив всього лише одно слово:

– "соматі".

– Що це таке? – Почали розпитувати ченці свого батька.

– Особливий стан організму, в якому всі життєві процеси завмирають. – Почав пояснювати Авраал. – Знаходячись в цьому стані, ти немов в льоду, але ти можеш прокинутися через тисячу років – і будеш знову таким самим, як у молодості. Цей стан цілком природній. Ви всі знаєте про тварин, які впадають в сплячку! Ось це теж різновид "соматі".

– Вражаюче! – Говорили ченці. – Ніколи не зустрічали нічого подібного.

Вони підійшли ближче і почали розглядати людину, що сиділа перед ними. Мужнє обличчя, з великими правильними рисами, здавалося досить молодим, але при цьому дуже дорослим. Чорне, як смола волосся, зачесане назад, високий лоб, глибоко посаджені очі, все це здавалося до болю знайомим. Дітар мимоволі відчув до нього симпатію, адже здавалося, що навіть від його зображення віє незвичайною силою і спокоєм.

Чоловік, що сидів в "соматі", був ні хто інший, як Ханой. Зараз ченці знаходилися біля входу в Підземний Світ, але навіть не здогадувалися про це. Ввійшовши в середину, вони довго не могли розгледіти напис на кораблі. Час не пощадив його. Корабель називався "Ковчег", а на ньому всі скарби, які він зберігав. Команда корабля була давно мертва, а Ханой був вартовим скарбу. Він охороняє золото з "Ковчегу".

Завдання, яке він отримав від Царя Світу, не було виконане, і він шукав відповідь. Ханой так довго думав про це і концентрувався, що досягнув стану "соматі".

Авраал впізнав його. Він стільки разів вивчав картини з його зображенням, що лице Ханоя закарбувалося в його думках.

– Знайомтеся із засновником Братства. – Голосно вимовив Авраал, і ченці дивилися на нього з відкритими ротами.

Серед ченців почалася метушня і перешіптування.

– Як нам його розбудити? – Запитав він батька Авраала.

– Гадаю, він вже знає, що ми поруч. Він сам опритомніє.

Авраал, як завжди, виявився правий. Тільки його голос перестав звучати в глибинах ковчегу, як чоловік повільно розплющив очі. Оглянувши все навкруги, Ханой встав на ноги. Він зробив крок у бік ченців і, всі як один, зробили кілька кроків назад. Тільки Авраал і Дітар залишилися стояти нерухомо.

– Ти не можеш бути Ханоем. – Звернувся до нього Дітар, як тільки він підійшов.

– В тебе на поясі фляга – це подарунок Сатани для Ануш. – Розвіяв сумніви ченця Ханой.

– Так, – відповів Дітар, який носив цей артефакт, – а що в ній?

– Трохи надії, нехай навіть безнадійної, нікому не може пошкодити. Ті, кому є на що сподіватися і нічого втрачати –

найнебезпечніші люди на світі.

Дітар мовчав, немов чекав іншу відповідь. Ханой це зрозумів і продовжив:

– Якщо весь час боятися смерті – обов'язково помрете. Страх – теж отрута, причому не з тих, які повільно діють.

– Хто і навіщо скоїв цей жорстокий злочин – досі невідомо. – Втрутився Авраал.

– Сатанаель, моїми руками вбив мою дружину Ануш, і мою доньку Молитву.

– Але пройшло стільки часу. – Знову зазвучав голос Дітара.

– Знаю. Але я все одно їх не забуду. Вільний лише той, хто втратив те, заради чого жив.

Ханой розглядав ченців, а ті, у свою чергу обмірковували його слова. Сумніви ченців були розвіяні. Перед ними стояв Ханой. Навіть Легеза, який так довго чекав цієї зустрічі, був захоплений зненацька.

Кілька секунд вони, мовчки вивчали один одного. Ханой оглянув Легезу і помітив, що в того з собою була зв'язка з дев'яти мечів.

– Він і справді був неабиякою особою. – Подумав Легеза, і відразу його думки перервав Ханой.

– Що вам завгодно?

– Не знаю. Напевно, я просто хотів подивитися на вас. – Чесно відповів Легеза, додав про себе: "Своїх ворогів потрібно знати в обличчя". – Мені цікаво з вами познайомити-

ся. Ваші подвиги зробили вас легендою.

– Ага. – Погодився Ханой. – Саме тому хтось вирішив, що, як і всяка легенда, я буду хороший в минулому. – Доки він це говорив, жоден мускул не здригнувся на його обличчі.

Шок від першої зустрічі пройшов, і ченці розговорилися.

Засновник Братства стояв прямо перед ними і міг розповісти їм все, що їх цікавило стільки років. Ханой розповідав ченцям історію свого життя.

– Цар Світу і мій близький друг Давид, був вбитий Левіафаном. Я помстився, і вбив його. Син Давида – Соломон не міг з собою впоратися. А це означало, що я стану наступним Царем Світу. "Злітаючим Драконом" – тому, що я злетів над чудовиськом і вбив його. Хоч я не хотів цього обов'язку, відмовитися було не можна, це означало б слабкість. Тому я запропонував зіграти в четурангу. Мою улюблену гру, в яку я часто грав з Царем Давидом. За столом було четверо гідних. Я, Соломон, Сатана і Азазель.

Всі вони були запрошені, як гідні і шановані персони. В кожного з них був шанс на трон, але, важливіше сила і мужність, щоб визнати свій програш. Ми почали грати. Азазель був запальний, поспішав і не обмірковував свої ходи, він програв першим. Четуранга – гра, в якій потрібно проявити всі свої знання і мудрість. Багато хто цього зробити не міг. Другим програв Сатана. Він зайняв спостережливу позицію, і багато разів повторював ті самі ходи. Невпевненість його згубила.

Він дивився, як я з Соломоном б'юся проти Азазель, і не брав участі, а тільки обмірковував. Потім я вказав Соломону, щоб він різко на нього напав. Сатана був сильним, але тільки на словах. В реальній битві він зазнав поразки. Четуранга показує характер людини. Коли ми залишилися з Соломоном вдвох, я зрозумів, що йому можна дати другий шанс, і він, як істинний спадкоємець Давида – гідний зайняти трон. Тоді, я спеціально зробив помилку і дав йому перемогти, а він на знак поваги не зробив останній хід.

Сатана і Азазель були цьому свідками. Вони і визнали перемогу Соломона.

– В Монастирі є картина: "Гра Ханоя з Царем Світу". – Помітив Агіас, напівпошепки звертаючись до Авраала.

– В якомусь сенсі це і є правда. – Відповів йому Авраал, а Ханой продовжував історію.

– Потім була коронація Соломона, на якій я був простим архітектором. Так я і познайомився з Ануш. У нас було кохання з першого погляду. Через якийсь час вона втекла, чим підштовхнула мене вирушити на її пошуки. Коли люди – ящери викрали доньку Царя Світу, Сатані було доручено повернути її, заплативши за Дарину викуп. Він взяв корабель зі скарбами і поплив через Підземне Море до ворогів, у пошуках дівчинки. В результаті він повернувся ні з чим. Без золота і без Дарини. Це сильно розсердило Царя Світу.

Сатана стверджував, що знайшов джерело безсмертя, але говорити, де воно знаходиться, відмовився. І тому він зараз

у в'язниці Аркада, або "Пекло".

"Ніхто і уявити собі не може, що таке Пекло. Це бачити, що тим, кого ти любиш – нестерпно боляче". Сатана.

В цій державі існує "покарання трьох поколінь". Це означає, що коли людину відправляють до в'язниці, разом з ним йде вся його сім'я, і два подальші покоління народжуються вже у в'язниці і мешкають там своє життя. Але в Сатани нікого немає. Тому він там сам. Перед тим, як вирушити за Ануш, я пішов його відвідати.

– Це ти? – Тільки і видавив з себе Сатана, побачивши друга, що входить.

– Я. – Відгукнувся Ханой. – Як ти тут?

– Адже до самотності теж звикаєш. – Постарався видавити з себе посмішку Сатана, але Ханой не повірив.

– Ну?

– Все нормально. – Серйозно відповів ув'язнений.

Ханой стояв перед ним. Сатана був його давнім другом, а зараз вони були по різні сторони ґрат. Вони здавалися колишніми, але сталося надто багато. Очі в них були не ті, що раніше.

– Ми обоє втратили від неї розум. – Говорив Сатана про Ануш. – Я і уявити собі не міг, яким чином виникла подібна пристрасть.

– Мені потрібні відповіді. – Ханой говорив суворим голо-
сом і не бажав піддаватися Сатані. Він був дуже майстерним
оратором, своїм красномовством він міг завойовувати міста
і навіть країни. Ханой прекрасно це знав і не раз бачив до-
кази цьому. Сатана сидів, спершись на стіну своєї камери, і
дивився в підлогу.

– Став потрібні питання. – Сказав він, не відриваючи по-
гляд.

– Я не знаю, чому так сталося.

– Отже. Ти і вона.

– Так, ми не хотіли, щоб все так вийшло. Я точно знаю,
вона не бажала зробити тобі боляче.

Сатана закивав головою.

– Я знаю. Я це знаю. В тебе є план?

– Я не зовсім розумію. – В голосі Ханоя відчувалося хви-
лювання.

– Я їй пропонував життя. Будинок, сім'ю, якщо вона за-
хоче – майбутнє. А ти думав про це?

– Так далеко я ще не думав.

– А, що ж тоді ти їй запропонуєш? Крім убогого Ханоя.

– Гей! – Обурився Ханой.

– Я все одно ні про що не шкодую, це безглуздо.

Між ними з'явилася стіна задовго до того, як Сатану ки-
нули сюди. Зараз це відчувалося ще сильніше.

– Я прийшов тебе відвідати, тому що більше ми не змо-
жемо бачитися. Не запитуй, чим я буду зайнятий.

– Чи готова вона йти з тобою до краю – і по за край?

– Навіть, якщо вона не готова, я готовий йти за нею хоч на край світу.

Сатана повернув голову і подивився на Ханоя. Його очі були порожніми. Це не був погляд ненависті, погляд злості або гніву. Цей погляд дивився наскрізь.

– Я вб'ю тебе, якщо з нею щось трапиться. – Голос полоненого прозвучав голосно і чітко. Ханой, почувши ці слова, став ще серйозніший.

– Якщо не зможеш стримати обіцянку, не давай її. Вона прекрасно знає, що я за неї віддам своє життя.

– Тепер нам нема чого доводити один одному. – Сатана знову опустив свій погляд на підлогу тюремної камери.

– Але пройшло стільки часу.

– Знаю. Адже я все одно згадую про неї щодня.

– Ти був так сильно закоханий в неї?

– Вона була єдиною жінкою, яку я дійсно полюбив.

Сатана втратив все, а Ханой це придбав. Він знаходився у в'язниці, тоді як його друг був на волі. Варто було Сатані полюбити, Ханой і це відняв. Ануш зробила свій вибір, і Сатана його визнав, але біль він прийняти не міг.

– А чому ти з нею не одружився? – Продовжував Ханой.

– Гадаю, в нашій ситуації не можна говорити про велику любов.

– Коли втрачаєш людину назавжди, розумієш, що ти готовий пробачити їй все.

– Їй готовий пробачити, собі ні. Я пам'ятаю, як вдарив її. Чоловік ніколи не повинен бити жінку або дитину, нікого, хто слабше його. – Сатана шкодував.

– Нічого не залишилося від минулого життя.

– Залишилося в моїй думці. Той день я ніколи не зможу забути.

– В цьому житті треба відповідати за кожен свій вчинок.

– Якщо ти хочеш щось попросити – попроси. Навіщо ти сюди прийшов?

– Я більше не укладатиму з тобою угод. – Спокійно відповів Ханой. Сатана встав і підійшов до ґрат, взявшись за них руками.

– Ти впевнений, що правильно вчиняєш? – Запитав він Ханоя.

– Я не прощаю, я прощаюся.

– Я знаю, що це через мене, і мені з цим жити. Мені твого пробачення не потрібно. Вона завжди була чужа, і тільки її тіло вночі мені належало. – Сатана говорив так, щоб ранили Ханоя.

– Я не зміг, як ти, адже не вмію брехати.

– Я це запам'ятаю. – Продовжував колоти Ханоя Сатана. – Куди ви підете?

– В майбутнє. – Вирвалося у Ханоя.

– В це важко повірити. Куди ви зібралися?

– Назад. – Ханой відвернувся і тепер Сатана міг дивитися в спину своєму колишньому другу. – Прощай мій друг, ми

повертаємося. Ми йдемо з Підземного Світу.

– Вона скоро помре. – Зупинив його Сатана – Я це знаю, я був її лікарем.

Ханой стояв не обертаючись.

– Що мені треба знати?

– Вона хвора. Вам не можна бігти. Точніше їй не можна, інакше ці слова будуть вже про мертву жінку. Вона жива – тільки у Підземному Світі.

Сатана протягнув через ґрати свою флягу.

– Візьми. Без неї вона помре. На тебе мені наплювати, але Ануш...

Ханой взяв флягу і сховав її в кишеню.

– Щоб не сталося, завжди розраховуй тільки на себе. Ти недостатньо сильний, щоб вистояти шторм, тому я допомагаю тобі врятувати її.

Це було останнє, що почув Ханой перед тим, як покинути Підземний Світ. Момент, коли Сатана дав Ханую флягу сильно запам'ятовся в голові Дітара. Швидше за все, вона містила в собі воду з джерела безсмертя, яке він знайшов під час своєї подорожі.

– Не даремно ж він сидить у в'язниці. – Подумав Дітар. – Все ж джерело реальне, і Сатана знає, де воно.

Ханой покинув Підземний Світ і знайшов Ануш. Вони зазнавали Братство, Монастир Агарія на тому місці, де ченці відкопали засипану після катаклізмів бібліотеку "Шамбалу". Агарта – Підземний Світ, а Шамбала – надземний. Це

дві складові одного цілого. Народ Ануш – цигани, знали першу мову ватанаан і переводили книги із Шамбали для бібліотеки Братства. Цар Світу доручив Ханною знайти бібліотеку і дізнатися, як користуватися невідомим артефактом – Тризубцем, який був знайдений на місці будівництва храму Сонця в Асгарді.

Через роки в Ханю і Ануш з'явилася донька. Її назвали Молитва, і вони вдвох час від часу пили з фляги, в якій був еліксир безсмертя. Але, як тільки еліксир закінчився – вони померли. І тоді Ханой здогадався, що у флязі була отрута. Отрута, яка викликає звикання настільки, що, переставши його вживати – ти помираєш.

Сатана знайшов джерело безсмертя, але його таємницю не видав. Замість цього він помстився своєму другу. Ханой кинув Братство і відправився назад в Підземний Світ, зробивши Панадія Главою Братства. В нього був тільки один підозрюваний – Сатанаель. Біля входу в Підземний Світ, в цій печері, він зустрів збіглих в'язнів, які виносили золото і скарби, з корабля "Ковчег". Вони йому і розповіли, що коли Сатана відправився з викупом, через підземне море до ящерів, він уклав з ними договір.

Договір, що він віддасть весь Підземний Світ – ящерам, і люди підуть з Агарті. Зараз у Підземному Світі йде війна з ящерами, і Цареві Світу потрібна допомога. Він розраховував, що Ханой зможе зрозуміти призначення Тризубця, але він так і не дізнався цього. Для нього це залишається загад-

кою.

Обіднє сонце світило яскравіше. Братство влаштувало привал в очікуванні повернення Авраала з ченцями. Бесіда на кораблі тривала дуже довго. Ченці слухали Ханоя і ті, в кого ще були сумніви з приводу правдивості історій Братства, ті, хто до цього моменту вважав це легендами або вигадкою, тепер вже думали по-іншому. Ханой попросив Дітара повернути йому артефакт.

– Пробачте, Ханой, але ви самі хочете володіти Тризубцем?

Як не дивно, навіть це його не зачепило. Все тим самим рівним звучним голосом він відповів:

– Скажіть, якби ви раптом дізналися, що хтось має безперечне право на цей Тризубець і бажає негайно отримати його, ви б його віддали?

– Гадаю, що ні. – Дітару чомусь не хотілося лукавити, і він говорив прямо.

– Тоді ви мене розумієте. – Відповів Ханой.

Це була дитячість, але все ж Дітар заявив:

– Як би то не було, якщо мені знадобиться цей Тризубець, я заберу його у вас.

Вперше за всю розмову слабка посмішка торкнула його губ і, пробурмотівши:

– Можливо. – Ханой відвернувся від Дітара.

– Перш ніж ми розлучимося, я хотів би сказати вам. –

Несподівано Дітар зам'явся. – Загалом, ви завжди можете розраховувати на мою допомогу. Я дуже вдячний вам.

– За що ж?

– Ви змусили мене повірити в свої сили.

– Про втечу це все вигадка. Мені треба було розібратися, дізнатися про таємницю Тризубця. Я шукав бібліотеку Шамбалу, щоб дізнатися, як користуватися Тризубцем.

– Це не зброя. Це ключ до порталу. Створення вашого Братства – дало плоди. Щоб знайти відповідь вам знадобилося сто років. Ви почали, а я продовжив і закінчив. Я знайшов відповіді на потрібні питання. Я знаю, що і як влаштовано. Залишилося знайти портал, який відкриває цей ключ, і я зможу допомогти вам, закінчити війну проти людей – ящерів. Мені необхідно це зробити! Я дав слово Ашоці.

– Тоді я тобі скажу – дякую. Тільки даремно ти, мій друг, до мене завітав. – Сказав Дітару Ханой. – Виконання твого бажання принесе лише горе. В Братстві ти щастя не знайдеш. Я не знайшов, і ти не знайдеш. Воно, як ця фляга – тільки віднімає, відбирає, витягає.

– Це мій вибір і мені з ним жити. – Сказав Дітар і закінчив цю розмову.

Несподівано з боку почувся грубий голос Авраала:

– Через кілька годин тут буде Маркус.

– Можете залишитися. Перед вами вхід у Підземний Світ. Тут вам нічого не загрожує.– Відповів Ханой.

Агіас сидів на старій, майже разваленій бочці. Ці історії

він чув багато разів. Зараз в них більше деталей і їх розповідав сам Ханой, але це нічого не міняло. Цей чернець бажав захистити Братство. Він вже стільки пережив і стільки разів був готовий попрощатися з життям, що це ввійшло в нього до звички. Гарні історії не займали його розум. Весь цей час він думав, що робити далі. Яка доля Братства? За ними, за гарячими слідами йде Маркус і рано чи пізно вони з ним зіткнуться.

Навіть той факт, що зараз Ханой з ними, не говорив про те, що все пройде гладко.

– Якщо ви хочете знати мою думку, – буркнув Агіас, – то потрібно щосили готуватися до війни.

Ченці подивилися на нього. Їх обличчя були невдоволені, неначе він висмикнув їх з прекрасного сну. Всі люблять слухати історії, але мало хто хоче бути їх учасником.

– В тебе завжди одне на думці – кров і війна. – Пробурмотів Авраал собі під ніс, але чернець це почув.

– Я не мрію про війну, я мрію про мир. Але за мир не сидять, із складеними руками, за мир б'ються до останнього подиху.

– В тебе буде шанс померти за Братство. – Сказав батько Авраал. – В нас у всіх буде такий шанс.

Глава 67

"Завтра – це символ надії на краще майбутнє".

Заповідь Шістдесят сьома. Кодекс Братства тибетських ченців.

Нарешті Авраал зупинився і коротко, кинув:

– Привал.

Напівспорожнілі мішки з припасами знову були відкриті і звідти діставалися останні запаси їжі. Пожувавши в'ялене м'ясо, сушені яблука і запивши все це водою, втікачі сіли біля стіни на короткий час передихнути. Не було вогнища і не було шумних розмов. Вони поспішали. Останній кидок наблизив їх впритул до мети. Ханой привів їх до входу в Підземний Світ.

– Ну, що, відпочили? – Запитав Ханой. – Можна йти? Нас чекає спуск.

Тарсіша допомагала Іраель прибрати залишки їжі, після невеликого привалу. Вони не хотіли залишати сліди після себе і спростити Маркусу його роботу. Все було спаковано назад. Мішки стали легші, оскільки в них майже не залишилося нічого. Іраель розглядала Ханоя, і звернулася до нього:

– А ти б не хотів знову одружитися?

Ханой стримано подивився на жінку і відповів:

– Моя дружина померла.

– Але ж у світі стільки жінок.

– Моя дружина померла. – Знову повторив Ханой вже грубішим тоном – Я і мертвій їй буду вірний.

Всі були готові продовжити шлях. Ханой підійшов до Тарсіши і Дітара.

– Він належав Ануш. – Сказав Ханой і вказав на ловця снів, що зберігала в себе Тарсіша. – Це мій подарунок для неї. Я досі не знаю, що це. Я знайшов його глибоко в землі, біля Тризубця. Подарував його їй, для мене це було дуже символічно.

Тарсіша нічого не відповіла. Ця річ їй ніколи не належала, і розлучитися з нею не склала труднощів. Вона вклала його до руки Ханоя.

– І це тобі не належить. – Звернувся він до Дітару.

Чернець подивився на флягу, що висіла в нього на поясі. Він відв'язав її і протягнув Ханною. Той взяв її із задумливим видом і згадав Сатану:

– Те, що ліки для одного – то отрута для іншого. – Тепер, він розумів, що Сатана мав на увазі, коли давав флягу.

Міха підійшов до Авраала:

– Ви так довго гадали, хто буде наступним Главою Братства, як з'явився його засновник.

– Вірно, помітив. – Сказав Авраал і замислився.

– А ти тепер хто?

В Авраала не було відповіді.

– Можливо і Братства більше не буде. В ньому більше немає сенсу.

Міха залишив старого наодинці з думками. Авраал все ще був Главою Братства, але поява Ханоя все міняла. Він був його засновником і йому вирішувати, що робити далі. Поки Авраал роздумував, Міха підійшов до Ханоя і заявив:

– Я далі не піду. Ми повертаємося. Ануш втекла з Підземного Світу, і ти пішов за нею. Ви побудували Білокам'яний і заснували Братство. А мій народ був вигнаний з Підземного Світу. Для нас, твоя жінка – рятівник. Але під землею для циганів місця немає.

Авраал почув слова цигана і втрутився:

– Ти кантрі чернець. А твій народ тепер частина Братства. Ти не можеш.

Міха не звертав уваги на старого. Він зробив свій вибір і був у ньому впевнений. Ханой міг дати йому відповіді на питання циганів, і він не збирався втрачати таку можливість.

– Ханой, як Панадій став наступним Главою, після тебе?

– Після смерті Ануш і Молитви був траур. Всі зібралися в Монастирі, щоб попрощатися з ними. Останнім, як належить, підійшов Панадій. Він сказав мені: "Якщо їй судилося так померти, краще б я відрубав їй голову, чим дивитися, як вона роками мучилася і помирала у вас на руках". Спочатку я накинувся на нього і став кричати, щоб він забирався. А потім, я зрозумів, що смерть – невід'ємна частина життя. Нею все закінчується. Тоді я і віддав йому свою мантию та

пішов.

На похороні всі люди стають справжніми. Це, напевно, єдиний момент у житті, коли можна побачити їх справжні обличчя. Смерть дуже міняє все навкруги.

– В своєму житті Ануш завжди була спочатку жінкою, а потім – королевою. В своїй смерті вона – тільки королева, горда, повна достоїнства. Вона, що не схиляла голову ні перед ким і ні перед чим, схилила її вперше – перед смертю. Коли Ануш і Молитва померли – я не знав, як мені жити далі. Світ перестав дня мене існувати. На кладовищі я стояв навколішки, могилу засипали землею. Мені здавалося, я теж помер. Душа моя була з ними. Я думав, а якщо зараз кинуся в сиру землю, і піду теж? Чи хочу я цього? Вирішив, що все ж ні.

Кожен по – своєму в житті переживає втрату близької людини. Мої Ануш і Молитва, залишилися жити в моєму серці назавжди. Я почав писати книгу, намагаючись воскресити їх у своїх рядках. Так мені ставало легше.

Мені прийшла дуже дивна думка в голову: "Тепер я повністю вільний від усього. І тільки я розпоряджаюся своїм життям. Мені більше ніхто не наказуватиме. Втративши все, я став вільний. Я зібрав свої речі і пішов. Мене ніхто не зупинив. Я довго просидів у цій печері. Думав, що це надасть мені силу. Адже тепер взагалі нічого не страшно. Я був у такому стані, немов уві сні, і міг уявляти абсолютно все. Я пригадував її. Така вседозволеність польоту думки, без яки-

хось обмежень. В моїй пам'яті, вона все ще жива і ми з нею щасливі.

Я змінився. Тому, що я отримав від смерті знак, у мене забрали найближчих людей. Я ніколи не буду колишнім, ніколи цього не забуду. Я не зможу жити так, як наче нічого не сталося. Якщо раніше це був просто жахливий біль, то зараз – стійке відчуття недовомовленості. Я розумію, що в мене немає найближчого друга, якому я міг би сказати все і який би мене зрозумів. – Він подивився Дітару в очі, і продовжив. – Я впевнений, що ти розумієш мене, чернець. Ти довів мою справу до кінця, і привів моє Братство сюди.

Я вдячний тобі, за те, що ти зробив.

Ченці звернули увагу на Дітара. Міха теж подивився на нього і Тарсішу, він побачив їх погляд.

– А ви на мене так не дивіться. – Заговорив Міха. – Ви можете йти, ви не цигани.

– Що це означає? – Із здивуванням спитала Тарсіша.

– Тебе ще малятком, принесли з Монастиря, ченці сказали, що тобі там небезпечно. І я прийняв тебе в наш народ, без зайвих питань. В тебе навіть імені не було, і я назвав тебе Тар – Сіша, що означає – подарунок Богів. Я передав тебе в сім'ю мого друга цигана Мартироса. А трохи пізніше до нас прибився хлопець, він був слабкий і дуже зляканий. Ні з ким не говорив, і нікого до себе не підпускав. Тільки ти була йому потрібна. І я відчув, що в тебе з ним зв'язок. Тоді я назвав його Ді-Тар – Божий син. І я виявився правий, адже через

стільки років ви разом. І я радий за вас.

А буду ще більше щасливий, коли ви знайдете своїх батьків.

Цигани не пішли далі, Міха прийняв рішення повертатися.

– Ви знаєте, де мене знайти. – Заявив циган. – Золото я забираю.

Сказавши це, він повернув своїх людей.

"Тут вхід у країну Агарту" – свідчив напис біля входу в тунель. Ханой ввійшов першим, не зупиняючись ні на мить. Ченці зайшли слідом за ним. Твердий крок їх засновника, не давав шансу засумніватися в правильності шляху. На стінах були знаки, написані на мові першопоселенців. Це мертва мова. Багато книг Монастиря були на цій мові. Ватанаан зберігає багато таємниць у собі, як і ці місця. Про ці гори ходять страшні легенди.

Розповідь Легези порушувала столітній спокій:

– Люди, що намагаються дізнатися про їх таємниці, проникаючи вглиб, пропадають або повертаються з розумовими розладами. Згідно з місцевими легендами, побудували ці тунелі страшні істоти, а гори нещадно збирають свої жертви.

Ченці рухалися по тунелю, поступово спускаючись вниз. Велика група розбилася на невеликі загони. Ханой йшов перший, ведучи за собою Братство.

– Звідки в тебе такі відомості? – Запитав Агіас.

– Батько часто розповідав про Підземний Світ. – Відповів Легеза. – Я розпитував його, коли був маленьким, а потім вирішив побачити все своїми очима.

– Ти свої очі і в нашу бібліотеку сунув? – Несподівано вставив Дітар.

– Збирати знання не грішно! – виправдав себе хлопець. – Грішно залишатися неуком.

– Такі... в ці місця не добираються. – Авраал теж підтримував бесіду. – Багато хто залишив тут своє життя. – Він хотів було сказати "люди", але передумав.

Легеза відмітив цю паузу старого.

– Якись катаклізми перешкодили розумним рептиліям вижити і перемогти людську цивілізацію. Поступово вони вимирали. Представники людей – ящерів дожили до моменту, коли володарем Землі поступово стала людина. В деяких випадках, люди – ящери ставали вчителями примітивних племен людей, як це, на думку ченців, сталося в Індії, де існували легенди про мудрих ящерів.

– Не одна така цивілізація, була створена рептилієподібними людьми. – Помітив Авраал. – В багатьох традиціях і до цього дня шанують таких тварюк. Вони їх називають дракони і зображують згідно зі своїми уявами, але істинний їх вигляд нам не відомий.

– А та статуя в храмі? – Запитав Дітар, батька Авраала.

– Це не просто статуя. – Відповів старий. – Вона доказ того, що ці тварюки існують. Ти або віриш або ні.

– Програвши війну людям, вони багато чого втратили. – Сказав Агіас – Невже вони можуть повернути собі право на цей світ?

Настала тиша. Кроки Авраала були не так швидкі, як у молодих, а Ханой тим часом ставав все далі і далі. Звук крокуючих ступнів порушив голос Легези.

– Кому вдасться знайти Шамбалу і укласти союз з Царем Світу, той буде владикою Світу. Саме з цієї причини практично всі завойовники і тирани цілеспрямовано шукали її. Шанс знову панувати на землі в них є, тому їм і намагаються завадити.

– Яких тільки фантастичних істот не породила людська уява. – Авраал говорив те, про що добре знав. – Очевидці стверджують, що деякі з найнеймовірніших монстрів існують насправді. Точніше, окремі сміливці наважувалися на це і лише одиниці поверталися, але всі вони верталися не сповна розуму. З їх уривчастих фраз можна було зрозуміти, що в заплутаних печерах вони побачили щось таке страшне, що пошкодило їх розум.

І судячи з окремих слів, зустрілися їм живі істоти – люди-ящери з довгими хвостами і людським тілом. Все це можна було б прийняти за вигадки, якби в місцевих легендах здавна не існували б люди – змії і люди – ящери, що живуть глибоко під землею і ніколи не виходять назовні. За індійським повір'ям, вони зберігають у своїх печерах накопичені ними незліченні скарби. Холоднокровні, як ящерики, ці істо-

ти не здатні переживати людські почуття.

Вони не можуть самі зігрітися і крадуть тепло, тілесне та духовне у всіх живих істот. Вони принесли у світ обман, вдавнання, страх та смуту.

– Не даремно їх вигнали звідси. – Вставив Агіас. – Люди і ящери не зможуть жити під одним небом.

– Тому ці істоти були загнані під землю. – Відповів Леге-за на зауваження ченця. – Вони створили там власну цивілізацію, що дає їм все необхідне. Вони не хочуть мати нічого спільного з людьми. Древні істоти зовні схожі на звичайних людей, дуже довго живуть і з'явилися вони на нашій планеті одночасно з нами.

Ханой зупинився і чекав інших.

– Що стосується життя під землею, то воно є. – Сказав Ханой, явно чуючи розмову ченців. – Довгі, і на перший погляд, нескінченні сходи вниз – тому доказ.

Авраал пішов першим. Цього разу Ханой був поруч. Сухе, гаряче повітря підземелля різало легені, пісок і пил скрипіли на зубах. Тунель пішов під уклін, а потім почав галузитися. Всякий раз перед розвилкою Авраал піднімав смолоскип і оглядав знаки на зведеннях, щоб вибрати вірний напрямок. Жовте полум'я поколивалось і освітило прохід, що йшов в таємничу, похмуру глибину, і нерівні краї східців, що тікали, здавалося б, в надра землі. На камені зліва від входу знак – змія, що кусає свій хвіст. Довго, нескінченно довго спускалися втікачі.

– Невже люди тесали цей тунель? – Напрочуд запитала Тарсіша. Ханой негативно похитав головою:

– Ні, моя дорога, це дорога древніх Богів. Вам відкрилася велика таємниця, про яку знають лише обрані.

– А Царі знають?

– Ні, жоден. Агарта існувала задовго до появи нашого Братства. Скажу більше – нащадки його мешканців досі мають бути там, серед інших народів.

Спуск у Агарту зайняв весь день. В цей тунель ніколи не заглядало сонце і зрозуміти, що зараз – полудень або опівніч, було рішуче неможливо. Покинувши останню сходинку, яка з мірним гуркотом пішла назад у скелю, втікачі рушили по широкому тунелю з напівкруглими склепіннями. Вони були зовсім близько.

Ченці згортали у бічні ходи та спускалися все нижче. Підлога в тунелі була викладена рівними кам'яними плитами, а стіни оброблені сріблястим металом. В голові Дітара поплили спогади. Проводячи багато часу в бібліотеці, він натикався на дуже цікаві книги і записи. В той час він не міг оцінити написане – зрозуміти і повірити, в те, про що вони оповідають.

"Древні легенди свідчать: *"Існує два світи, наш і Підземний Світ"*. В багатьох східних країнах гора Кайлас вважається найсвятішим місцем на планеті. Вона і гори, що оточу-

ють її, були побудовані за допомогою могутньої сили п'яти елементів: повітря, води, землі, вітру і вогню.

Всі піраміди світу схожі між собою, але тільки в Тибеті серед пірамід стоять цікаві кам'яні конструкції, які через плоску або увігнуту поверхні – називають "дзеркалами". Давня Тибетська легенда розповідає, що колись на Землю з небес зійшли Сини Богів. Вони володіли дивовижною силою п'яти елементів, за допомогою яких, побудували велетенське підземне місто Агарту. А пізніше, люди побудували ДаАрію, як стверджують східні релігії, там знаходився Північний полюс до Всесвітнього потоку.

Найбільша загадка для умів людей – здатність кам'яних дзеркал змінювати час. "Час" – це енергія, здатна концентруватися і поширюватися. Далекі наші предки знали на керуванні цією унікальною енергією, яку ми називаємо – "час".

Чернець, піддавшись спогадам, підійшов до Авраала. Старий йшов зі смолоскипом у руці, періодично кидаючи погляди на написи і розписи на стінах.

– Батько, Авраал. – Окликнув його Дітар – Що ви знаєте про час? Я згадав один текст, який попався мені на очі. В ньому писалося про дзеркала, які якимось чином його змінюють.

– Питання часу не так просте, як нам здається, Дітар. – Почав свою відповідь Авраал. – Згідно з нашими навчаннями, пройшло вже дві епохи. Зараз ми живемо за часів третьої. Вона остання з трьох епох, в тимчасовому циклі. Ха-

рактизується вона падінням моральності, оскільки добро в світі зменшується. Люди стають слабкіші і їх огидні якості беруть гору над ними. Поведінкою людей починають керувати злість і заздрість, вони стають брехливими та бездуховними.

– Одже, всі ми повинні різко старіти, раз небу судилося згорнутися в сувій, щоб "вбити поганий час"? – Запитав чернець.

– Інакше нам загрожує загибель від нашої ж агресивності і аморальності. – Спокійно відповів йому Глава Братства. – Ось чому виникла необхідність час "стиснути". Ось чому нам здається, що час зараз просто летить. Але згадаємо, що час – це енергія, а енергія у всіх своя. Отже, можна досягти стану, коли планета в цілому швидко "пробігає" епохи і віки, а деякі люди при цьому молодіють. Подібне можливо, якщо побудувати собі подумки індивідуальне дзеркало.

Воно, природньо, має бути не прямим, а увігнутим, щоб ви могли розміститися не з боку, що "стискує" його, а з іншого, який по відношенню до вас опуклий і час "розтягує".

– Люди з Підземного Світу знають, як використовувати такі дзеркала?

– Гадаю, так. Ми йдемо в світ, який за межами нашої уяви. Мешканці цього світу придумали все, що ми з тобою знаємо і навіть більше. Агарта, а в майбутньому і ДаАрія збагатили все людство абсолютно всією кількістю знань. Агарта, переводиться з ватанаана, як "недоступна", і це правда. В світі іс-

нує два джерела сили: "джерело лівої руки", відповідає за матеріальну потужність, центр його розташований надземному місці Шамбалі. А ось "джерело правої руки" знаходиться в Підземному Світі.

Він має могутнішу силу, ця сила, породжена спогляданням та медитацією. Згідно з легендами з її допомогою Цар Світу і керує ходом абсолютно всіх подій.

– Ви багато знаєте про Агарту. – Дітар знову здивувався мудрості батька Авраала. – В мене перед носом було стільки книг, але я отримав від них лише малу частину знань.

Авраал посміхнувся:

– Чим більше знаєш, тим більше доводиться робити. Ти розумніше мене Дітар. Про це свідчать твої дії.

Ченці довго пробиралися заплутаними ходами, поки, нарешті не досягли величезної зали, ймовірно, що і служила входом до Підземного Світу. Невідомі каменотеси виклали його підлогу плитами з геометричним орнаментом, на відшліфованих стінах вибиті малюнки і знаки. Від залу в різні боки розходилися тунелі. Деякі з них були заповнені людськими останками. Що за люди побудували зал і тунелі – ніхто не знав .

– Я читав, що в Агарті була добре налагоджена будівельна справа, і першу піч для випалення цеглин теж створили тут. Такі ж печі застосовувалися для виплавки металів. Ще більше вражаючим виглядає те, що в Агарті оволоділи різними способами отримання сплавів. Вони першими навчили-

ся робити бронзу – твердий, але такий, що добре піддається обробці сплав.

Дітар і Авраал рухалися через величезний зал, і старий продовжував свою розповідь:

– В бібліотеці Агарті був чіткий порядок і працював великий спеціальний відділ, в якому налічувалися тисячі глиняних табличок. Всі знання були розділені по групам і чітко укомплектовані.

Медичні книги зберігали навіть секретні відомості про організм людини. Створена ними шестидесятерична система числення дозволяла обчислювати дробі і перемножувати числа до мільйонів, витягаючи корені і підносити до ступеней. Ділення години на шістдесят хвилин, а хвилини на шістдесят секунд було ґрунтовано на цій системі. Ділення доби на двадцять чотири години, року на дванадцять місяців.

– Агарта була першої з двох великих цивілізацій старовини?

– Да, – відповів Авраал – А другою була ДаАрія, що не поступається по величі. Поза сумнівом, ці дві цивілізації пройшли всілякі випробування, дивовижні досягнення яких, приголомшують уяви людини і досі можуть бути пояснені лише втручанням деяких інших сил.

– Мали бути люди, які записували перебіг подій часу, щоб передати їх нащадкам. Інакше звідки б ми дізналися стільки подробиць про минуле цієї цивілізації?

– Саме тут з'явилися перші історики. Вони створювали

хронологію подій, і берегли її в книгах. Ці книги дійшли до нас. Велика їх частина зберігається в Шабмалі. В Агарті отримали ходіння перші гроші – золото в вигляді злитків та монет. Виникла астрологія і космологія, вперше стали вводитися податки. Існували закони, що захищали працюючих і безробітних, слабких і безпорадних.

Ніхто не знає, де точно знаходиться центр Агарті, але підлегли їй простори тягнуться під землею по всій планеті. Іноді траплялося таке, що деякі племена і народи, опускалися вниз і поверталися назад, несучи з собою секрети Підземного Світу. В одній з легенд сказано, що, коли монголи зруйнували Лхасу, один з їх загонів, що діяли в південно-західному гірському районі, проник на околиці Агарті. Там вони досягнули ази таємного знання і принесли їх на землю. Зараз це плем'я славиться, як майстерні чародії і провісники.

А зі східних районів у Агарту проникло плем'я темнолицих людей, що залишилися там на багато століть. Проте, врешті-решт їх вигнали із царства, і племені довелося повернутися на землю, куди вони принесли мистецтво ворожби по лініях руки и на травах. Це плем'я звать циганами...

– Ці племена досі існують. – Здивувався Дітар. – Виходить, що під землею є все, тоді як на поверхню просочилося лише крапля.

Чернець йшов поряд зі своїм вчителем і все більше і більше переймався його знаннями і мудрістю. Воістину, навіть мала кількість часу, проведеного з мудрою і духовною люди-

ною, прискорює твій прогрес.

– Тут також важливо було зрозуміти сенс існування цього народу, його духовні цінності, його прагнення до ідеалу. Тому вони весь час удосконалювалися. Агартці дуже сильні і могутні. Вони в змозі підірвати земну кору, можуть випарувати моря, затопити сушу і спорудити гори серед піщаної пустелі, але робити цього не стануть: зло не властиве мудрим і жалісливим. Саме з цієї причини правитель Агартти носить титул Царя Світу.

– Я прочитав багато книг, і тепер можу цілком припустити, що древні ченці ховали в печерах щось пов'язане не з твердою землею, а з височінню небесною. – Припустив Дітар.

– Можливо. – Погодився з ним Авраал. – Я впевнений, що пройде час, і гора Кайлас відкриє свої секрети. І тоді ми зрозуміємо загадкові слова тибетських святих: *"Діставившись до вершини гори – продовжуй йти далі"*.

Нарешті їм відкрилося світло в кінці тунеля. Ворота в Агарту були в двох кроках. Дітар призупинився. Поряд з ним вже була Тарсіша і Агіас. Всі разом дісталися до мети, разом вони впоралися, труднощі залишилися позаду. Місяці поневірянь добігли кінця. Всі зітхнули з полегшенням. Несподівано, на самому верху, за їх спиною почулися кроки і дивні звуки, немов би хтось потирав на ходу руки. Брязкіт сталі об підлогу, і постукування залізних обладунків створювали луну.

– Не смій! Не обертайся, це смерть! Біжи вперед.

Маркус почав спускатися в Підземний Світ. Його наближення можна було відчутися спиною і потилицею. Нутро стисалося від однієї думки про цю людину. Кинувши його на розтерзанні смерті, він сам став нею. Ченці могли тікати, але не могли сховатися. Він знайде їх скрізь, навіть під землею.

Настала тиша, що порушувалася лише потріскуванням вогню у смолоскипах і шурхітом підошв об камені. Братство бігло. Бігло до нового життя, намагаючись вирватися з лап смерті.

Глава 68

"Ченця, який втрачає свою віру, врятує віра жінки, що вірить в нього". Заповідь Шістдесят восьма. Кодекс Братства тибетських ченців.

Ченці зупинилися в великому місті. Після довгого переходу через засніжені гори, це місто здавалося дуже затишним. Будинки розташовувалися на невеликій відстані один від одного, створюючи маленькі вулички між ними. Дорога, викладена з граніту, була дуже міцною і зручною. Ноги мандрівників звикли прокладати собі шлях через замети, і зараз йти по вулицях приносило задоволення. Пройшовши вглиб, вони знайшли будинок, в якому можна було переночувати і відпочити.

Авраал розпорядився для Іраель, щоб вона нагодувала всіх і на кухні почалася метушня. Господар будинку надав частину свого провіанту ченцям, взявши за це не малу плату. Різні овочі, зелень, кілька видів м'яса, різні спеції, борошно і вино. Все це пішло в хід, коли Іраель взялася за готування. Жінки швидко освоїлися на кухні і вже за годину, ароматні запахи стали наповнювати приміщення. Коли все було готово, голодні і втомлені втікачі заповнили зал, розсівшись у стін на підлозі, і взялися за їжу. Розмов практично не було.

Багатьох хилило в сон і вони, доївши свою порцію, засинали на тому ж місці. Поступово весь будинок був оповитий сном. Довгий шлях, що забрав життя багатьох, був закінчений. Звиклі бігти, вони не могли повірити, що їх подорож закінчилася. Можна втекти від того, що є зовні, але від того, що в середині, втекти не вийде. Страх, що оселився в їх головах, подорожував разом з ними. В них були вагомні причини боятися, тому що Маркус все ще йшов за ними.

Ханой і Авраал з ченцями попрямували до в'язниці Аркади. Дуже давно Ханой прощався там з Сатаною.

– Проїшло стільки часу, а ці будівлі зовсім не змінилися. – Думав засновник, звернувши увагу, що все тут саме таке, яким він це залишив. Люди на вулиці віталися з ним, і він був здивований. Ханой думав, що вони обізналися і сплутали його з кимось іншим. Він йшов містом і все більше і більше заглиблювався в свої спогади. Лише голоси Дітара, Агіаса та Авраала втримували його в реальності.

– І ось, коли ти опускаєшся в самий низ, на саме дно, з'являється людина, яка витягне тебе звідти. – Говорив Агіас своєму другу.

– А якщо не з'являється?

– Завжди з'являється.

– Ну а якщо ні? – Наполягав Дітар.

– Гм, – замислився чернець. – Якщо ні – одже ти ще не на самому дні.

Дітару дуже сподобалася відповідь Агіаса. Його настрої

був дуже гарним. Знаходиться в тому місці, про яке стільки читав і не міг повірити, було дивом для ченця.

– Ось воно! – Думав про себе Дітар. – Я тут – і це зовсім не сон.

– Після стількох неприємностей, ми вийшли сухими з води.

– Люди часто прагнуть вийти сухими з води, забуваючи про те, що з води потрібно виходити чистими. – Поправив Авраал свого учня, але Агіаса це анітрохи не зачепило.

Ханой слухав їх розмову і не втручався. Зараз вони прямують до Сатани, або до того, що від нього залишилося. Він не бачив його стільки років ... все змінилося. Сатанаель знайшов щось таке, за що і поплатився своєю свободою. А вчинив ще більше, за що розплата попереду.

Ченці прийшли. Ця будівля виглядала, як справжнісінька в'язниця. Брудна підлога, товсті стіни з грубого каменю, залізні ґрати на вікнах. Вони йшли невеликими кроками по коридору, намагаючись нічого не торкатися. Пройшовши до самого кінця, вони зупинилися біля великих дверей. У них було невелике вікно з іржавими ґратами. Дітар, Агіас, Авраал і Легеза уважно спостерігали за Ханоем. Той підійшов впритул і заглянув середину. Ханой був не впевнений, чи хоче він бачити його живим, або виявити скелет свого колишнього друга.

Тиша нагнітала момент і напруга зростала. Погляд Ханоя

проник в камеру і побачив чоловіка, що сидів прямо посередині. В нього був розірваний одяг, а шрами по всьому тілу говорили про його часті бійки і битви. Голова була низько схилена, волосся брудне і зліпле, а на обличчі сяяла божевільна посмішка. Він вселяв страх і жах в душі людей, але Ханоя, який прийшов виключно за ним, він не лякав.

– Сатана. – Лише вимовив він і обернувся обличчям до ченців.

Всі, як один завмерли. Голос Ханоя був тихим, але в тиші тюремного приміщення він здавався гуркотом.

– Сатанаель – означає "світлоносець". Є легенда, що ранішня зірка – остання із зірок спостережуваних удосвіта, немов кидає виклик висхідному Сонцю, через що і виник переказ про бунтівний дух.

Ханой так близько підійшов до дверей, що вони злегка похитнулися і ґрати, що на кріпленнях, видали звук. Сатана повернув голову і кинув погляд з-під чола.

– Ти щось забув? Я ж тобі все сказав. – Крикнув полонений.

Ханой був здивований, не менше ченців. Він був не просто живий, а такий же молодий, як і раніше.

– Мене не було більше ста років. – Розгублено заговорив Ханой.

– Ні, десять днів це максимум. – Сатана розгорнувся і подивився на своїх відвідувачів. – Я не бачу Ануш.

– Ось твоя фляга. – Лише відповів Ханой і кинув йому за грати флягу, яка з гуркотом впала до його ніг. – Вона мертва, як і наша донька.

Сатана мовчав. Зовні він не зронив ні слова, але в середині він тріумфував. Його план вдався. Він не був до кінця впевнений, що все спрацює. Тиша, що повисла, нервувала всіх крім в'язня. Він насолоджувався.

– Я думаю, ти мене розумієш... – Посміхнувся Сатана і розреготався, порушивши спокій.

Він сміявся так голосно, що не чув слова Ханоя, який проклинав його. Сміх Сатани відбивався від стін, і створювалося відчуття, що таких як він, в цій камері, кілька і всі вони сміються, як гієни.

Тарсіша перервала його регіт:

– Хто ви?

Він витер рукавом слину навколо рота.

– В мене багато імен, але всі вони не мають значення, тому називай мене, як побажаєш. Як буде для тебе зручніше?

– Смерть! – Чітко вимовила дівчина.

Вона відчувала якийсь зв'язок з ним. Ніби він грає якусь важливу роль в її житті і, швидше за все, саме це почуття і притупило страх в її душі.

– Нехай буде смерть. – Чемно відповів в'язень.

Зараз його зовнішній вигляд і його манери викликали протиріччя. Лахміття, що були на ньому, надавали йому образ останнього бродяги, причому не найудачливішого. Але

його голос і його рухи, притягували та вабили.

– Ти вбив Ануш? – Запитала Тарсіша.

– Я її не вбивав, це правда. – Відповів Сатана. – Але, я став причиною її смерті.

– Ти був сильною, могутньою і впливовою людиною і ризикнув всім заради того, щоб вбити людину? – Не повіривши, крикнула Тарсіша.

Ханой втрутився і зупинив дівчину, що скипіла :

– Він може дочекатися ціле життя, щоб знайти ідеальну можливість помститися.

Сатанаель сів біля стіни закинувши ногу на ногу, і окинув поглядом всіх присутніх. Тут він був хазяїном, а вони гості. Ченці самі до нього прийшли, а він просто дозволив їм себе бачити. Він давав їм це зрозуміти кожним словом, і кожним своїм поглядом.

– Ти хочеш сказати, що готовий все забути? – Звернувся ув'язнений до свого колишнього друга.

– "Намагатися забути – означає постійно пам'ятати", а я не хочу забувати, я хочу пам'ятати.

Сатана облизнув губи і прикрив очі.

– Я, як зараз пам'ятаю її обличчя і ніжне тіло.

Ханой стримував свій гнів, а його друг продовжував:

– Нам звучали гучні фанфари. Всі навкруги вважали нас кращою парою в світі. На всі вечори ми приходили разом, і погляд людей приковувався до нас. З'явився ти і все змінилося. "Нам розлучитися потрібно" – сказала вона мені. Я

приймав, але не забув. Я теж пам'ятаю, Ханой. І теж не забуду!

– Я минув безліч жіночих поглядів, але під її загинув! – Крикнув йому Ханой. – Не моя провина, що Ануш вибрала мене! Мені вистачало б того, що вона про мене дізналася, але все склалася по-іншому.

– Чому ти тут? – Запитав його Сатана. – Можливо, просто побоявся жити без Ануш.

Ханой не зміг відповісти йому. Сатана піднявся на ноги і підійшов до ґрат. Його голос став тихим, і ці слова почув тільки Ханой:

– Вона була дуже гарна. Ануш любила мене, як ніхто, ну а я ж любив і інших. Багато разів вона присягалася мені у вірності. Я таких клятв дати не зміг. Але пройшов час, і вона мене забула, викинула зі свого життя, а я ні.

Ханой дивився прямо в очі Сатані і мовчав. Той посунувся ще ближче:

– З ким найбільше воюєш – це той, хто найбільше схожий на тебе. Ми з тобою однакові, якщо ненавидиш мене, то і себе любити не смій!

– О ні, друг. – Відповів йому Ханой. – Я і є шторм!

Хазяїн камери обернувся спиною і плавно пішов на своє місце, роблячи вигляд, що цієї розмови і зовсім не було.

– Тортури обіцяли зупинити, якщо я розповім де еліксир безсмертя. – Спокійно продовжив бесіду Сатанаель.

– Ти знаходитимешся тут вічно. – Крикнув йому Ханой і

стукнув по ґратах.

– Доки не скажу, де джерело. – Посміхнувся Сатана.

– Його не існує. – Протестував Ханой. – Агарта – і є безсмертя.

Сатана ствердно захитав головою.

– Тобі знадобилося сто років! – Глузував з Ханоя в'язень. – Джерело життя, сховано в центрі планети. Воно діє на жителів Підземного Світу на генетичному рівні, по максимуму активізуючи потенціал. Знаходиться в Агарті – це і означає бути безсмертним. – Сатана посміхався широкою посмішкою. – Що означає "життя" і "смерть" для того, хто пам'ятає саме народження світу.

Ханой втратив терпіння. Він звернувся до Дітара.

– Приведи когось. Треба відкрити ґрати, і я його вб'ю.

Дітар дивився на Сатану і не міг відірвати погляд. В Монастирі вони вивчали історії про Підземний Світ, а зараз він тут. Щоденникам Ханоя майже сто років, а тут, неначе пройшло пару тижнів. Чернець обтрусив голову, відв'язавшись від думок.

– Мене Ашока чекає! Я йому обіцяв! Нам швидше треба назад. – Дітар панікував. Він дав слово цареві, а сам пропав без вісті в світі, де час рухається не зрозуміло як.

– Скільки часу вже пройшло? – Думав чернець. – Я дав слово. Ашока на мене розраховує.

Ханой сердито вдарив по ґратах, і дзвін заліза пролунав на всю в'язницю:

– Мені треба відкрити ґрати!

Ханой не встиг договорити. Сатана, встав з місця і вже через мить був прямо перед обличчям Дітара :

– Ти думаєш, я багато людей вбив?

Чернець трохи розгубився, від такої різкої появи Сатани перед ним.

– Я не знаю. – Видавив з себе Дітар.

– Відповідай! – Сатана схопив його за мантію і потягнув на себе до ґрат. – Скільки?

– Відпусти мене! – Крикнув йому чернець.

– Скільки? – Продовжував запитувати ув'язнений.

Сатана відпустив Дітара. Потім, згорбившись, він важко зітхнув.

– Одже, ти не знаєш, скількох я вбив? – Тихо вимовив він. – А, якщо я скажу тобі, що я ніколи не вбивав! За все життя я не вбив жодну людину!

– Але... – Вирвалося у ченця від здивування.

– Я ніколи не вбивав людей. – Знову повторив Сатана. – Навіщо мені це, якщо ви самі вбиваєте один одного. Заради золота, через злість і ненависть, а іноді заради забави. Я багато разів бачив подібне. Коли вам нудно ви влаштуєте війни і вбиваєте один одного тисячами. Я думаю, вам це подобається. Ви насолоджуєтеся видом чужої крові. І найогидніше в цьому те, що ви не можете собі в цьому зізнатися! Вам простіше звинуватити в усьому мене! – Він ненадовго замовк. Його емоції почали брати гору, але він вчасно зупи-

нився і знову заговорив спокійно.

– Раніше я був іншим. Я був хорошим, але вони зробили мене старшим у загоні "48 воїнів влади". Мене зробили карателем! Хіба я просив про це? Подивися, що зі мною стало! – Останні слова він вигукнув, зірвав порвану сорочку і показав свої шрами. Багато ран було свіжих. – Це результати тортур.

Перед очима Дітара з'явилося жахливе обличчя, але найстрашнішими були очі. Абсолютно вицвілі, нічого не виражаючи очі, вступилися на Дітара.

– Подивися на кого я перетворився! А знаєш чому? – Він зробив крок.

– Ні. – Стиснувшись під його пильним поглядом, хитнув головою Дітар.

– Звичайно, не знаєш! – Посміхнувся Сатана. – Це ви зробили мене таким! Я бачив, як мати вбиває своїх дітей, я бачив, як брат вбиває брата, я бачив, як чоловік за один день може вбити сто, двісті, триста людей! – В'язень показав головою в бік Ханоя. – Я ридав, дивлячись на це, я вив від нерозуміння, від неможливості того, що відбувається, я кричав від жаху.

Очі Сатани заблищали.

– Я впевнений, що ти мене розумієш. Ти поміняв свій гарний наряд на цей чорний одяг, щоб на ньому не було видно крові людей, яких ти "проводжав". Ти надів капюшон, щоб люди не бачили твоїх очей. Ти мене розумієш, більше інших.

Ви перетворили мене на монстра. А потім звинуватили мене в усіх гріхах. Звичайно, це ж так просто. – Він дивився на Ханоя, не кліпаючи. – Я проводжаю вас, я вказую шлях, але я не вбиваю людей. Ви це чудово робите і без мене.

Легеза весь час чекав зручного моменту, його терпіння закінчувалося. В руці він стискав один з тих дев'яти мечів, що викував Мріадр. Потужним ударом він розрубав ґрати. Ще раз замахнувшись, він завдав удару і ті впали. Ханой миттєво забіг в середину і схопив Сатану, притиснувши його руками до стіни. Ноги Сатани повисли в повітрі, і він відчув, як рука стискає його шию. Легеза ввійшов до камери, не опускаючи свій меч. Він хотів накинутися на невірника і відразу його заколоти, але не міг вирішитися. Чи то страх, чи то ненависть заважала йому просто вбити. Стільки років він чекав цього моменту, а коли час настав, він розгубився.

– Я Легеза. Син Азазель. І я тут, щоб вбити вас обох!

Ханой і Сатана дуже сильно здивувалися, почувши ці слова. Не стільки від самої загрози, а швидше від моменту, коли вони були сказані. Ханой і Сатана не з тих, кого можна просто злякати. Те, через що вони пройшли, було за межами уяви людей. Сатана насолоджувався виставою.

– Де Дарина? – Хрипко запитав Сатана в Легези.

Ханой продовжував його тримати за горло, але теж не міг його вбити.

– Я не знаю де вона. – Відповів розгублено Легеза, явно

не чекаючи такого питання.

– Ну як же. Якщо ти син Азазель ти повинен знати. Вона має бути в твого батька.

Ханой, почувши ці слова, випустив Сатану і той, взявшись за горло, відкашлявся.

– Де твій батько? Де "Влада"?

– Маркус вбив їх всіх. І зараз йде сюди, за мною.

Сатана сів на свою лавку. Поправив одяг, потім своє волосся. Він поводився, як справжній хазяїн.

– Заспокойся. – Засміявся він. – Ти нікому не потрібний. Він йде за нею.

Сатана сів зручніше. Він розставив руки, сперся спиною на стіну, і оглядав всіх від ніг до голови. Трохи примружився, і своїм хитрим поглядом він подивився на Тарсішу, а потім перевів свій погляд на Надішу. За спиною Авраала непомітно ховалася Іраель, яка теж потрапила під пильний погляд Сатани.

Ящери змогли викрасти доньку Царя Світу – Дарину. Соломон дав наказ Сатані відшукати її. Цар Світу був готовий заплатити за неї викуп, тому корабель був забитий золотом. Сатана на кораблі "Ковчег" поплив через Підземне Море, на інший берег до людей – ящерів. Ці води не були милостиві. Урагани і стометрові хвилі пожирали мореплавців. Підводні скелі і величезні чудовиська часто ставали причиною загибелі корабля. Цар Світу міг доручити це тільки найкращому

капітанові – Сатанаелю!

Він обходив рифи і скелі, відводив корабель від небезпеки і смрямовував у потрібний бік. Будь-який напад він відбивав, і вся його команда і вантаж залишалися в повній цілості та безпеці. Вже на самому березі на них напали люди – ящери. Вся палуба корабля була заповнена ворогами, його люди билися до останнього, повергаючи супротивників одного за іншим. Битва тривала багато годин. Коли бій закінчився, він підрахував свої втрати: на полі бою залишилися лежати близько п'ятидесяти його чоловік. Зате мертвих ворогів налічили більше двохсот.

Всі, хто вижив, були готові піти в вогонь за свого капітана.

Сатана згадував зараз ці події. На що він був готовий заради порятунку дівчинки. Скільки зусиль було докладено для цього, і що він отримав у результаті. Життя у в'язниці і регулярні тортури.

– Я приплив на той берег моря, щоб зустрітися з Сарафом. Ми довго пливли, а потім, ще довше билися з рептиліями. Мені дивом вдалося залишитися в живих, я сховався під трупами своїх вбитих друзів і дочекався ночі. Коли вороги пішли, поранений і без сил, я попрямував в головний палац людей – ящерів. Саме там ми і домовилися, що я заберу Дарину, а натомість віддам йому всю Агарту, весь Підземний Світ. Соломон хотів, що б я її врятував, і я це зробив.

Розповідь Сатани була перервана. До них доносилися зву-

ки. Шум кроків у коридорі відвернув ченців і змусив в'язня замовкнути. Гості переглянулися один з одним, а потім подивилися на невільника. Сатана був спокійний, але здивований. Ханой же продовжував дивитися на свого старого друга, не випускаючи його з поля зору.

Цар Світу вже був обізнаний про появу Ханоя і знав де його шукати. Зустріч з ним була лише питанням часу. Варта просувалася вздовж коридору за ченцями Братства і їх засновником.

Агіас подивився на Надішу, а Дітар на Тарсішу. Розповідь Сатани свідчила про те, що дівчинка залишилася жити, тобто вона потрапила в Братство. Нею могла бути хто завгодно. Легеза задивився на всіх трьох і зупинив свій погляд на Іраель. Весь цей час вона могла бути поруч, а вони не підозрювали про це. Питань ставало тільки більше. Ханой і Сатана вдивлялися в довгий коридор, чекаючи появи солдатів Царя Світу. Вони були вже близько.

Глава 69

*"Те, що не можна змінити, давно пора відпустити".
Заповідь Шістдесят дев'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.*

Авраал, Агіас і Дітар йшли слідом за Ханоем. Дівчата йшли за ними, а в самому кінці плентався Сатанаель. Варта йшла по боках. Їх обладунки виблискували чистотою і були зроблені із сталі, якої ченці раніше не бачили. В них були довгі списи і щити, начищені до блиску. Це були не прості солдати, а особиста гвардія Царя Світу.

– Куди нас ведуть? – Поцікавився Агіас.

Це питання було в голові у всіх. Ханой був спокійний, він точно знав відповідь.

– До нього. – Відповів Ханой.

– До кого? – Продовжив запитувати Агіас.

Дітар, дивлячись на варту, зрозумів, що їх прислав не простий полководець.

– Мабуть ми удостоїлися зустрічі з Царем Світу. – Відповів Дітар на питання друга.

– Сподіваюся, він нас запросив, а не взяв в полон. Не хочеться псувати їм такі красиві обладунки. – Агіас кивнув головою в бік стражників. Ті робили вигляд, що не чують.

– Гадаю, це не знадобиться. – Сказав Дітар, сам не до кінця впевнений у своїх слова.

– Ворота, що ведуть до Агарті, відкриті в обидві сторони – вступив в діалог Авраал. – Сам Цар Світу зрідка піднімається на поверхню. Згідно з легендами, правитель Агарті п'ять разів з'являвся серед смертних. Те, що ми зможемо побачити його особисто, говорить про багато що. Нам нічого боятися.

Вони підійшли до палацу, який своїм сяйвом нагадував сонце. Фортеця Білокам'яного, здавалася просто сторожовою будкою порівняно з цим замком. Дітар оглядав архітектуру і відмітив, що багатьма деталями, з малюнків Ханоя, він скористався при перебудові Монастиря. Він ще раз переконався, що ті знання, що вони використали на поверхні, дійсно прийшли до них з-під землі.

Величезні білі ворота відкрилися, і вони ввійшли на територію фортеці. Двері були, як товщина стіни, а стіна, як товщина будинку.

– Таку стіну Андрогін би не зміг пробити жодною своєю катапультою. – Знову подумав Дітар, захоплюючись будовою.

Дорога була вимощена з невідомого чорного каменю, схожого на метеорит. Він укладався великими валунами і так щільно один до одного, що не було видно щілин. Вся дорога виглядала, як один шматок скелі. Пройшовши ще одні ворота, вони потрапили до внутрішньої частини замку. Це був

гарний сад: розкішні стежини і альтанки, фонтани і водоспади, різні дерева, кущі і квіти. Рослини були схожі на ті, що бачили ченці на поверхні, але були і зовсім невідомі їм види. Навіть колір у них був іншим.

Їх листя покривалося золотим пилком, і вони виблискували особливим зеленувато-синім відтінком.

– Як вони ростуть без сонця? – Подумав Авраал. – Звідки вони беруть енергію?

Відповіді на ці питання він не міг знайти в своїй голові. Іноді і не треба розуміти щось, досить насолоджуватися цим. Просуваючись далі, вони зупинилися біля головного входу. Ворота були не такі високі, як попередні, але ці були з білого золота. Дітар бачачи їх, відразу подумав:

– Якщо б такий палац був на поверхні, на нього неможливо було б подивитися – тільки осліпнути.

Двері відчинилися, і вони зробили перші кроки до палацу. Дуже довгий коридор вів удалину, розгалужуючись у різні боки. В середині замок був менш сяючим, але не менш розкішним. Дійсно, внутрішній інтер'єр вражав своєю красою, в якій би кімнаті не опинялися гості. В багатьох з них можна побачити крісла і стільці, виконані з дорогоцінних порід дерева і обиті шовковою тканиною, захоплювали своєю красою спальні, яких в замку досить багато і призначалися вони, як для гостей, так і для власників палацу.

Картини і фрески, статуї і килими, розкоші було стільки, що все побачене здавалося уявою. Довгий коридор добіг кін-

ця, і двері відкрилися, засліпивши ченців яскравим жовтуватим кольором.

Великий зал вміщував більше трьохсот людей, сто з яких, були солдати Царя Світу. В центрі залу був величезний стіл, за яким трапезували високі чини Підземного Царства. Ханой зайшов першим, а за ним Дітар і інші. Варта залишилася по той бік дверей, а в залі їх зустріла людина, яка проводила до столу. Ченці сіли. Останнім часом вони жили як дикуни, і знаходитися в такому місці було для них вкрай незатишно. Їх брудний, частково рваний одяг, який зігрівав у переході через гори, зараз викликав незручність.

Але, що дивно, на них ніхто не звертав уваги. Люди сиділи і спілкувалися один з одним, неначе крім них у цьому залі нікого не було. Дітар прислухався.

– Нам потрібно терміново щось зробити! – Казав один чоловік з вусами, що сидів зліва від ченця.

– Він не знає, як цьому запобігти! – Відповідав його партнер. – Кораблі вже в дорозі, і хто знає, як швидко вони досягнуть берега.

– Ці рептилії ... – Шум дзвінкого келиха і брязкіт виделками по тарілках перебив частину фрази.

Дітар обернувся в інший бік залу і, прислухавшись, зрозумів, що там говорять про те саме. В залі панувала паніка. Корабель людей – ящерів пливе сюди. Зовні всі поводитися стримано, але в їх шепоті відчувався запах страху.

Головний символ влади – золотий трон. Символом імператора був золотисто-жовтий дракон з п'ятьма кігтями на лапах, сам імператор теж часто іменувався "драконом", а його трон "троном дракона", або "місцем дракона". Цар сидів зовсім близько до ченців, але не помічав їх, або робив вигляд, що не помічає. Одягнений в розшитий сріблом, чорний оксамитовий костюм, прикрашений сапфірами, і золотим кубком в руці, Соломон виглядав дуже навіть велично. Поряд з ним сиділи люди і теж щось активно обговорювали.

Ханой спокійно пив чай, Авраал про щось думав, Агіас уплітав смажене курча, а дівчата дивилися на всі боки, вивчаючи красу. Сатана пропав з поля зору ченця, а Легеза не відривав погляд від Ханоя.

– Я тільки що зрозумів, що чай включає всі чотири стихії. – Заговорив Ханой, поставивши чашку на блюдце.

– Про що це ви? – Запитав його Дітар.

– Чайне дерево росте із землі. Завдяки вогню чай кип'яється і заварюється. Вода допомагає розкрити смак і розбавити гіркоту, а повітря охолоджує до потрібної температури. Все повинно бути в балансі, щоб вийшла ідеальна чашка чаю.

– Як і в житті. – Підтримав Авраал. – Якщо бути занадто твердим, як земля, то ранитимеш близьких, а якщо бути занадто м'яким, як вода, то не зможеш захистити ні себе ні інших. Сила в гармонії всіх якостей.

Ханой злегка посміхнувся. Він був радий, що Братство проіснувало стільки років і виховало хороших і мудрих лідерів.

– Четвірка – найважливіше містичне число, що знаменує абсолютну всемогутність, владу над часом і простором. – Додав до своїх роздумів Ханой. – Чотири сторони світу, пори року, вітру. Чотири стани: тверде – "земля", рідке – "вода", газоподібне – "повітря", вогняне – "вогонь".

– Що відбувається, коли баланс порушується? – Поцікавився Дітар.

– В кожному об'єкті є присутніми всі елементи в потрібній кількості. Коли якийсь елемент виходить з рівноваги, то об'єкт руйнується. – Пояснив Авраал. – А коли баланс досягає ідеального співвідношення, то зароджується життя. Нам, як живимо істотам, необхідно вживати всі ці елементи. Через їжу і легені. Коли ти перестаєш дихати – ти помираєш, перестаєш пити – помираєш.

– Я зрозумів. – Зупинив чернець Авраала. – Тобто, якщо в тілі порушується баланс елементів, настає смерть?

– Так! – Підтвердив старий слова Дітара.

– Мудреці вважають, що стихії можна контролювати. – Додав Ханой. – Якщо навчиться зберігати баланс води, вогню, землі і повітря в тілі, то можна подовжувати своє життя.

– Я ніколи про таке не чув. – Здивувався Дітар. – І не читав.

– Ми ще багато чого не знаємо. – Продовжив засновник. –

На нашому тілі є центри, які називаються чакри. Вони розташовані вздовж хребта і контролюють кожного з цих чинників. Їх не можна побачити звичайним зором. Так само, як не можна побачити ауру.

– Ауру? – Знову здивувався Дітар.

– Це енергія людини, яка її оточує. – Відповів йому Авраал. – Лише небагато можуть її бачити і тим більше використати.

Ханой продовжив:

– Древні люди дуже довго медитували і відкрили багато таємниць цього всесвіту. Вони почули звуки кожної чакри і створили для них мантри, які здатні дати контроль над стихіями.

– Де ж знайти такі знання?

– Я думаю, вони мають бути в Шамбалі. – Подивився Ханой на ченця. – Ці знання загублені.

Чернець замислився.

– Скільки всього вже відкрито, але втрачено. – Думав Дітар. – І скільки ще приховано і не знайдено.

Раптом Дітар відчув дихання біля своєї шиї і різко повернув голову. Поруч сидів Сатанаель. Він з'явився неначе з повітря, і чернець, від несподіванки схопивши із столу ніж, замахнувся на Сатану, але той впіймав його кулак.

– Ти зовсім не вмієш користуватися столовими приладами. – Посміявся Сатанаель. – Я тебе навчу, але трохи пізніше.

ше.

Дітар взяв себе в руки і поклав ніж назад.

– Ти не закінчив. – Сказав йому чернець.

– Ти це про що? – Перепитав невільник.

– Твоя розповідь у в'язниці, про Дарину!

– Ааааа.– Награно протягнув Сатана. – Щось пригадую.

Так само несподівано, як з'явився Сатана, так само поруч з'явився Легеза. Він не міг дозволити піти тій здобичі, яку вистежував з такою завзятістю, впродовж усього життя. Легеза сидів навпроти і, дивлячись то на ченців, то на Сатану і попивав вино.

– Все дуже просто. – Заговорив полонений. – Ханой пішов з Підземного Світу. Через два дні я відправив Азазель з дівчинкою до Ануш, а ще через два Маркус привіз Дарину назад. І ось вона знову тут, з нами. Десять днів тут – ціле життя там. Пішла дівчинкою – повернулася жінкою.

Ці слова Сатани чули всі. Агіас вже не їв, а тільки слухав. Тарсіша була поряд з іншими дівчатами, і Дітар прикував свій погляд до неї. Легеза теж дивився на неї. Цар Соломон чхнув, і прикрився кулаком. Дітар побачив це і його сумніви відпали. Такий самий жест робила Тарсіша, коли чхала. В них однакова звичка. Всі дивилися на неї.

– Вони насправді схожі. – Сказав Сатанаель. – Колір очей, лоб, вилиці і взагалі риси обличчя. Немає сумнівів, вона – Дарина.

Агіас теж переконався в цьому, подивився на Соломона,

а потім на Тарсішу. Все говорило про їхню спорідненість.

– Коли ти зрозумів, що вона та сама? – Посміхнувся Агіас, звертаючись до Дітара.

– В день нашої першої зустрічі. – Так само жартівливо відповів чернець.

– Думаєш, вона знає.

– Не впевнений. – Задумливо відповів Дітар. – Навіть якщо не знає, то відчуває.

Чернець підійшов до неї і сів поруч, взявши її за руку. Вона дивилася на Соломона. Цар Світу впізнав в ній свою доньку. Розмова ченців доносилася до нього, але він не втручався, поки не зрозумів правду. Дарина жива і зараз тут. Тарсіша відчувала до нього довіру і спокій. Пройшло стільки років, але батьки не забуваються. Соломон зробив жест рукою і розмови затихли.

– Дарина, донька моя! – Звернувся до Тарсіши Цар Світу. – Я рад твоєму поверненню. Підійди до мене.

Дівчина коливалася.

– Якщо я її відпущу, поруч в живих нікого не залишиться. – Голосно заявив Дітар.

Соломон кивнув, і загін з воїнів тут же з'явився біля ченця.

– Тоді вбити його! – Прозвучав могутній голос Соломона.

– Ні. – Вступилася за Дітара Тарсіша. – Якщо я не байду-жа тобі, ти і в правду мене любиш, як рідну доньку, як всі тут кажуть, ти збережеш йому життя. Я готова повернутися

додому.

Вона відпустила руку Дітара, але чернець все ще стискав її. Тоді другою рукою вона прибрала його руку і встала за столу. Навкруги стояла тиша. Дітар відчував, що втрачає землю під ногами. Стільки разів він йшов напролом, ризикував життям, але не був готовий втратити її. Він міг присвятити всього себе їй, але присвятив Братству, а тепер, коли вона йде, Братство нічим не може йому допомогти.

Дітар подивився їй в очі.

– Тепер ми не разом. – Сказав чернець і перевів погляд на Ханоя.

Тарсіша миттєво замовкла. Не тому, що боялася Дітара, а тому, що сперечатися з ним у присутності інших було б неповагою. Сатана теж подивився на Ханоя. Зі всіх присутніх, полонений виглядав гірше за всіх. Його рваний одяг, забруднений слідами крові і засалене волосся, що злипнулося від поту, викликало відразу. Але при всьому цьому, варто було йому відкрити рот і заговорити, всі мліли.

– Нехай вони кохають тих, з ким бути не зможуть, – сказав він своєму другу – і не кохають тих, з ким будуть все життя.

Ханой нічого не відповів, а Сатанаель посміхався і додав Дітару:

– Відстань не псує любов. Ви не повинні бачити когось щодня, щоб любити. – Це переходило в явне кепкування, і він почував себе переможцем.

Дітар злився, дивлячись на Ханоя. Він був учасник цього

плану і мовчав.

– Хочете сказати, що ви нічого не знаєте? – Трохи розлютившись, крикнув Дітар, але миттєво взяв себе в руки.

Тарсіша пройшла повз стіл і сіла поряд з Соломоном. Цар Світу поцілував своє дитя в лоб і розмови за столом продовжилися, як раніше. – Донька Царя Світу – це не приналежність, це вище покликання. – Відхилився від теми Ханой, дивлячись на Соломона з Тарсішею. – Вище призначення, ґрунтоване на кровній спорідненості, на приналежності до сім'ї Царя.

Ханой, трохи помовчав і знову заговорив тихим голосом, відповідаючи ченцеві:

– Ми з Ануш побудували Братство. Все було спокійно, але з часом прийшов Азазель.

– Картина. – Помітив Агіас. – В бібліотеці є зображення з вашою перемогою над ним.

Ханой насупився ще більше і продовжив:

– Картина, але не перемога. Це пастка Сатани. Азазель приніс дитину. Він сказав, що ця дівчинка – Дарина, дочка Соломона. Так само він сказав мені повернути її в Підземний Світ через двадцять років. Це звучало неймовірно. Ми порахували, що це обман Сатани. Ануш була проти цієї дитини, і дівчинку віддали циганам. Ми намагалися про це більше не говорити. Але щодня про це думали, що через нас, інша людина знаходиться за ґратами.

– Ніхто не знає, ким Сатана був насправді. – Сказав

Агіас. – Повірити йому дуже складно.

– Не потрібно мене недооцінювати тільки тому, що я мовчу. – Втрутився Сатанаель. – Я знаю більше, ніж кажу, думаю більше, ніж висловлюю і помічаю більше, ніж ви бачите. Ви думаете, що мої слова брехня, лише тому, що самі обманюєте. Я говорю правду, а ви чекаєте від мене каверзи. Тому, що самі обдурили б на моєму місці.

Він був правий і ні ченці, ні Ханой не знайшли чим запевечити. Агіас замислився над сказаним. "Картина, але не перемога". Події були зовсім не ті, що намальовані. Він згадав про картину з Чатурангою.

– Ханой сів грати, будучи Царем Світу, а після гри став звичайною людиною. – Думав про себе Агіас. – Він передав титул Соломону, хоча в цьому не було необхідності. Зробив це по своїй волі.

Чернець подивився на Соломона, а потім знову на Ханоя. – Зараз би вони могли бути на місці один одного. І не факт, що все склалося в кращу сторону. Коли Азазель приніс дитину – Сатана сказав правду, видавши її за обман. Людині, від якої чекаєш брехню, – не віриш в його правду. Можливо, Сатана говорив Соломону, але той не повірив і тому досі у в'язниці.

– "Безсмертя" Царя Світу – це його донька. – Прозвучав голос Сатани в голові Агіаса.

Чернець різко кинув свій погляд на полоненого. Той був спокійний. Які б події не відбувалися навкруги, завжди скла-

далося враження, що він ними керує. Він сидів на стільці, злегка відсунувшись від столу, і гойдав ногою, дивлячись в порожнечу. Час від часу посміхаючись. Ханой сидів поряд зі своїм старим другом. Спогади його долали.

– Все, що я любив, стало тим, що я втратив. Я сам все це зруйнував. – Скаржився він Сатані.

– Я давно відпустив її. – Відповів Сатана, і з посмішкою уточнив. – Ануш.

– Ти її не любив. – Крикнув йому Ханой.

Посмішка все ще залишалася на його обличчі. Його не бентежили жодні звинувачення в його бік. Зараз він був на волі. Камера змінилася банкетом. Він насолоджувався всім, що життя піднесло йому сьогодні.

– Від любові не страждають, мій друг. Страждають від уподобань. Коли любиш – хочеш віддавати, коли прив'язаний – хочеш отримувати. Ануш віддала тобі все і своє життя, а ти їй – що віддав?

Ханой стримував злість. Правда заподіювала біль.

– Я знаю, що ти їй віддав! – Продовжував Сатана. – Флягу з отрутою. – Сказавши це, він голосно засміявся.

Ханой вдарив Сатанаеля, і той впав зі стільця. Навкруги люди були настільки захоплені своїми розмовами, що не звернули ніякої уваги. Ханой не стало легше, він все одно відчував, що знову залучений в його ігри. Сатана встав на ноги, поставив стілець і сів так само, закинувши ногу на ногу. Коли б не кров, що крапала з його губи, то нічого не гово-

рило б про те, що він тільки що отримав удар в обличчя. На ньому не було ніяких ознак гніву або агресії. Сатанаель взяв чашку і налив в неї чай із заварника. Ханой встав і пішов.

В повітрі все ще висіли розмови про корабель людей-ящерів, що наближається. Соломон не піддавався паніці. Його спокійний розсудливий погляд говорив про його незворушність. Тарсіша сиділа поряд з ним, і дивилася на свого батька. Вона протягнула руку, намагаючись дотягнутись до нього. Ледве вона торкнулася Соломона, як вся його величність і могутність витіснила одна миттєва фраза в її голові: "Вмираюча людина не боїться смерті". Перед її очима пропливали різні картини з дитинства маленької дівчинки.

Вони змінювалися одна за одною, і Дарина намагалася їх всі розгледіти.

Будучи зовсім маленькою, батько часто грав з нею в хованки. Маленька Дарина тікала і ховалася, вибираючи найцікавіші місця. Одного разу вона сховалася в саду під деревом, хоча вони повинні були грати в межах палацу. Дарина сіла на траву і мило посміхаючись, дивилася в вікно, як батько шукає її по кімнатах. Ось він зайшов до однієї кімнати, обсмикнув штору, потім подивився під столом, але нікого не знаходячи відправився в наступну. Дівчинка знову засміялася і сховалася за стовбуром дерева. Через кілька хвилин Соломон непомітно вийшов у двір і підійшов до дерева.

Сміх дочки він впізнав відразу. Дарина не помітила батька. Він обійшов дерево навкруги і схопив її.

– Попалася! – Посміхаючись, взяв на руки доньку Соломон. – Ах, ти маленька пустунка. Втекла так далеко.

Дівчинка сміялася, ще голосніше. Вона дуже любила грати зі своїм батьком, а він, хоч і був Царем Світу, завжди знаходив для неї час. Він притиснув малятко до грудей.

– Я завжди знаю, де ти! – Прошепотів він їй. – Як би далеко ти не втекла, я знайду тебе.

Дарина притиснула свою голову до плеча батька. Від нього виходив солодкий аромат, який не був схожий ні на що. Дівчинка заснула в нього на руках, продовжуючи посміхатися і триматися своїми маленькими ручками за батька.

Тарсіша згадала цей запах. Соломон і зараз так пах. Це торкання, ці погляди, цей голос, все допомагало їй згадувати. Як він вкладав її спати, як розповідав їй історії про героїв і їх ворогів, як захищав її від небезпек, і як піклувався про її щастя. Сльози котилися з очей Дарини, дивлячись на Соломона. Боляче від того, що вона втратила те життя, і ще більше від того, що тепер втрачає і це.

– А, як же Дітар, як же Братство. – Думала Дарина. – Але, як же тоді мій батько?

Для неї пройшло ціле життя, тоді, як батько не бачив її кілька місяців. Вона не знала, як впоратися зі своїми почуттями, вона просто плакала.

Легеза весь час був поряд з ченцями, але не втручався. Він спостерігав і слухав. В той момент, коли сумніви розвія-

лися, в його голові звучало лише одно слово: "Тарсіша". Все, що він шукав, зараз було так близько і в той же час не в досяжності. Всі пам'ятають його розповідь у вежі про те, як він закохався в дівчину з оповідань свого батька. Про те, як він її бажав, і як мріяв про неї. Мріяв знайти її, мріяв завоювати її, мріяв бути з нею. Він багато разів її зустрічав, але йшов геть не помічаючи, але цього разу... Цього разу все буде по-іншому.

– Виходить, що я люблю Тарсішу!

Він сказав це, як в напівсні, легко, пошепки з деякою відчуженістю. Але цього було досить, що б його почули. Дітар обернувся і подивився на нього. Ченцеві було все зрозуміло. Він не відступить. Дітар одразу хотів схопитися і заколоти Легезу, але рука Авраала взяла його за мантию, прогнавши цю думку. Ченці дивилися на Легезу. Його вираз обличчя змінився, він неначе щось почув.

– Ти щось ще хочеш сказати? – Кинув йому Дітар.

Легеза не хотів зараз неприємностей і не став відповідати ченцеві агресією.

– Я майже не пам'ятаю запаху свободи, але я завжди дізнаюся запах зброї. – Лише сказав він і обернувся до вхідних дверей.

Авраал, Агіас і Дітар послідували за його поглядом. Двері відчинилися, і до зали ввійшов Маркус. Він був один. Його обладунки залишилися на дні озера. Зараз він був одягнений в легкі, шкіряні лати. Шолом більше не приховував голову,

і його лисину було видно здалека. Маски на обличчі не було і можна було побачити його фізіономію. Маркус пройшов вперед, і окинув поглядом зал, зупинивши його на Легезі. На його обличчі було багато ран, які утворювали отвори. Він нагадував гниючий труп. Губ майже не було, тільки зуби. Він і справді помер, але продовжував існувати. Ходячий мрець. Вся голова нагадувала череп, а без шолома було чітко видно його очі. Очі повні страждання і ненависті.

Глава 70

"Люди мстять або із страху, або з ненависті".

Заповідь Сімдесята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Сморід, який виходить від мерця, супроводжував Маркуса вже багато років. Поки він носив обладунки, цей запах був не чутний, але варто було їх зняти, як все живе навкруги рятувалося втечею. Стосовно його особи, ніхто не знає, хто він, звідки, і який в нього зв'язок з Сатаною. Було зрозуміло одне, що це не проста людина, він слуга. Хороший слуга – це той, хто беззастережно підкоряється своєму господарю. Навіть той, хто слабкий і нічого не вміє, може стати надійним слугою, якщо він наповнений рішучістю виконувати волю свого хазяїна.

Маркус був самим кращим слугою, тому Сатана не міг дозволити йому померти.

Маркус пройшовся вглиб залу, розштовхавши людей на проході. Всівшись на чуже місце, він вирвав келих з рук чоловіка, що сидів навпроти і випив вина, обливши своє підборіддя. Варта тут же підійшла до нього, але нічого не робила. Вони чекали команди Царя. Соломон подивився на Маркуса, але не дав ніяких вказівок. Запах карателя відлякував

гостей, і люди почали від нього відсаджуватися. Його манери і сам його вид лякав, і терпіння Соломона могло скінчитися у будь-який момент. Ченці були на іншій стороні.

Дітар провів поглядом монстра, вловивши запах смерті, що йшов за ним. Легеза тримав в руці кинджал, який ховав під накидкою. Він ненавидів Маркуса, але боявся. Каратель вислідив його в черговий раз, і Легеза вирішив більше не тікати. Сатана сидів, все так само погойдуючи ногою. Кров на його обличчі вже засохла, але його не хвилював зовнішній вигляд. Він навіть не постарався привести себе до ладу. Сатана попивав чай з королівського сервізу і ворушив губами, кажучи щось дуже тихо собі під ніс. Дітар звернув на це увагу і прислухався.

Шепіт був дуже тихим, і голоси інших гостей не давали можливості розчути. Чернець придивився на рухи його губ, намагаючись прочитати, але розібрав тільки одне слово: "Вбий".

– Вбити? – Подумав чернець. – Кого? З ким він розмовляє?

Раптом звук склянки, що впала на підлогу, притягнув увагу Дітара. Він обернувся на звук і знову побачив Маркуса, який вже вставав з-за столу і прямовував до них. Варта поспідувала за ним. Чернець відразу зміркував.

– Він говорить з ним! – Дітар різко обернувся до Сатани. Той мирно попивав свій чай і дивився на всі боки. Чернець повернув голову і побачив, як поряд з Легезою вже стояв

Маркус.

– "Вбий". – Зрозумів Дітар. – "Легезу".

Дітар здогадався, про що говорив Сатана, але вже було пізно. Маркус був позаду Легези і нахилився до його обличчя. Кинджал Легези блиснув з-під накидки і зупинився біля ока карателя. Він схопив його руку і стиснув так сильно, що трохи не зламав. Легеза чув його дихання біля свого вуха.

– Пульс нинішніх чоловіків, став схожий на жіночий. – Прохрипів Маркус. – Тому в наші дні можна перемогти багатьох, майже не докладаючи зусиль. Небагато хто в змозі відрубати голову своєму ворогові, це ще раз доводить, що сміливість чоловіків пішла на спад. Покликання чоловіків – мати справу з кров'ю.

– Відпусти мою руку! – Гаркнув йому Легеза.

Маркус розтиснув кулак і засміявся.

– Твій батько не був таким боягузом. Він був мисливцем, а його син виріс здобиччю. Здобиччю для Маркуса.

Сказавши це, він помітив, що варти навкруги ставало все більше. Все це стало привертати надто багато уваги. Його зв'язок з Сатаною був відомим, але всі сприймали це, як чутки. Сатанаель кинув погляд на Маркуса і той прочитав його думку. Йому не слід тут затримуватися.

– Я чекаю тебе! – Лише почув наостанок Легеза, а коли обернувся, то Маркуса вже не було і лише запах мертвини, говорив про його недавню присутність.

Дітар знову подивився на Сатану, але і його вже не було,

навіть склянка з якої він попивав, пропала без сліду.

Агіас, Авраал і Дітар спостерігали за тим, що відбувається і не могли нічого зробити. Все сталося так швидко, що вони не встигли зреагувати. Те, що Маркус просто пішов було дивно. В нього був ідеальний момент, що б вбити Легезу, але він цього не зробив. Легеза сидів в ступорі. Слова Маркуса зачепили його за живе.

– Він тебе провокує. – Сказав Авраал Легезі. Той підняв голову і подивився на ченців. – Тут він не зміг би тебе вбити.

– Мені плювати. – Крикнув Легеза. – Я його вб'ю. Де б то не було.

Дітар постарався заспокоїти його, сівши поруч.

– Ця тварюка не помре від твого меча. – Сказав Дітар. – І не від мого.

– Що ти бурмочеш, чернець? – Грубо відповідав Легеза.

– Єдиний спосіб вбити Маркуса, це розірвати його зв'язок з Сатаною.

– Так. – Погодився хлопець. – Вбивши їх обох. Такий мій план.

Легеза встав з-за столу і зібрався йти слідом за карателем, але Дітар його схопив за руку.

– Ти йдеш на смерть! – Лише сказав йому Дітар. – Один ти його не здолаєш.

– Ні. – Висмикнув свою руку Легеза. – Він правий. Я бо-гуз, якщо ховаюся за вашими спинами.

– В Маркуса є секрети, про які ти не знаєш. – Намагався переконати його чернець. – Моя Тарсіша казала ...

– Твоя? Тарсіша? – Розлютився Легеза. – Я зрозумів. Ми з тобою тепер по різні сторони, чернець. Не думай, що я відступлю. Вона буде моєю.

Дітар почервонів від злості, але стримався. Легеза скрикнув усмішку переможця і пішов за Маркусом. Він втопився бігати.

– Чортівний Легеза. – Пробурмотів Дітар, повернувшись на своє місце.

– Це його вибір. – Авраал був, як завжди мудрий, але цього разу Дітар не погодився.

– Його життя мене не хвилює. Він думає про себе – а я думаю про Братство. Маркус – загроза для нас всіх. Він просто слуга, але Сатана щось знає. Потрібно бути обережними в своїх діях.

– Ти не зможеш все контролювати, Дітар! – Продовжував говорити з ним старий Авраал. – До нас приходять події, і ми не можемо їх змінити. Сказати їм – почекати або прийти пізніше. Це не в нашій владі. Це наша карма. Те, що ми вже заслужили.

– Що ж ми тоді взагалі можемо? – Здивувався Дітар.

– Ми вибираємо, що нам робити в цій ситуації. І твоя дія теж створить тобі карму. Питання лише в тому, яку з них ти хочеш собі заробити. Хорошу або погану.

– А, якщо нічого не вибирати?

– Тоді нічого і не зміниться. Життя треба прожити, а не втекти від нього.

– Якщо вибір за мною, – сказав Дітар, – то я вибираю вбити Маркуса.

Авраал посміхнувся.

– Легеза вибрав те ж саме. Чом би не зробити це разом, раз всесвіт надав нам таку можливість?

Мудрість Авраала знову переконала Дітара.

– Кожного разу, сумніваючись у своєму вчителі, ти виявляєшся не правий. – Подумав Дітар і відчув спокій в душі.

Легеза вибіг на двір. Навколо нікого. Він пройшов повільним кроком між заростей в саду, прислухаючись до звуків. Легкий шум вітру і води з фонтану порушували тишу. Легеза насторожився.

– Занадто підозріла тиша. – Подумав він. – Прямо затишшя перед бурею.

Він оголив свій меч і зійшов зі стежки. Пройшовши ще зовсім небагато, він виявився на галявині.

– Невже втік. – Промайнула думка в голові Легези.

Не встиг він знову подумати, як з кущів вистрибнув монстр з величезним чорним мечем. Маркус показав себе з боку мисливця, який заманив до себе здобич. Він шкірився і світив своїми зубами. Легезі це не сподобалося. Він скинув з себе накидку, що сковувала його рухи, і відстрибнув назад, прийнявши оборонну позицію.

– Раз вже ти так хочеш бути мисливцем. – Сказав йому хлопець – То спробуй взяти здобич.

Маркус стиснув меч і понісся на ворога, залишаючи за собою пом'яту траву, Легеза тільки встиг виставити свій клинок в захист, але удар Маркуса був такої сили, що руки Легези ледве втримали меч. Змахнувши ним, він віддалив від себе монстра, який вже давно жадав його крові. Легеза був хорошим вбивцею, але таке громило було просто пожирачем душ. Він знову кинувся на Легезу намагаючись звалити його з ніг, але хлопець відскакував назад. Атаки були відбиті, Маркус швидше розминався, чим вів справжній бій.

Він був без своєї чорної броні і міг рухатися швидше, але при цьому його рухи все одно були важкими. Легеза зрозумів, що його перевага це швидкість. Він взяв в ліву руку кинджал і вирішив загнати його в око демонові, як тільки буде така можливість. Маркус знову напав, здійснюючи атаки дворучним мечем, довжина якого не дозволяла підійти на близьку відстань. Це була дуже зручна тактика, не маючи броні і спритності, щоб відхилитися і тримати супротивника на відстані.

Бой тривав і Легеза шукав шанс підібратися ближче, але його просто не було.

Після появи Маркуса в залі стало більше страху, тепер не лише тривало обговорення корабля, що прибуває, але і поява цього чудовиська. Те місце, де він сидів, залишило-

ся порожнім, і навіть стільці, що були поруч, не зайнятими. Сморд, ще не вивітрився, як і страх, що завис у повітрі. Лише Соломон був спокійний і холоднокривий. Дивлячись на нього, можна було з впевненістю сказати, хто тут Цар Світу. Дітар вирішив допомогти Легезі, але зниклий Сатана не давав спокою.

– Агіас! – Звернувся до нього Дітар. – Тобі треба буде привести кантрі ченців, для бою з Маркусом.

Агіас відразу встав з-за столу, з рішучістю виконати прохання друга. Він був готовий вступити в бій у будь-який час, і дуже не любив, коли такі події проходять повз нього.

– Який твій план? – Запитав він Дітара.

– Я знайду Сатану, а ти приведи ченців. Я точно не знаю, що робити, але думаю, всесвіт направить нас у потрібний бік.

Агіас просто махнув у відповідь і пішов до виходу. Дітар теж покинув зал, тільки непомітно. Дочекавшись, коли повз них проходилиме прислуга, він простежив за ним і вийшов через кухню на інший вихід. Він не здивувався, що ніхто не зупинив його. Кухня була дуже велика, і в ній було стільки кухарів, що загубитися серед них було дуже легко. Люди бігали туди-сюди, носили блюда і посуд. Дітар обережно вийшов у коридор. Не втрачаючи часу, він став озиратися, акуратно заглядаючи в зали і в різні суміжні кімнати.

В якийсь момент він почув свист за рогом довгого коридору і послідував за ним. Добігши до кута і подивившись за нього, він виявив порожнечу. Свист тривав, але вже з іншого

боку.

– Це точно він! – Подумав про себе Дітар. – Такі ігри в його стилі.

Прискоривши крок, він зайшов до чергової кімнати. Дітару здалося, що він вже був у ній, але тут бракувало однієї деталі, тут не було каміна. Свист все одно був чутний, але вже тихіше, неначе через стіну.

– Він ходить крізь стіни. – Здивувався чернець. – Це неможливо.

Дітар повернувся в коридор. Свист замовк. Дітар замислився.

– Будівля дуже старовинна. Він ходить не через стіни, він знає, де потайні ходи. – Здогадався Дітар. – Палац – це великий лабіринт, а граючи в його ігри, я тягну час.

Він відправився на вулицю шукати Маркуса. Пройшовши кілька поворотів, він зупинився, відчув легкий протяг на своїх щиколотках. Він повернув голову і подивився на стіну. Стіна була така, як і раніше, але чітка вертикальна лінія створювала щілину. Це був один з таємних ходів, які використовував Цар Світу.

– Ще один прийом! – Подумав Дітар і штовхнув стіну.

Частина стіни від'їхала вбік, створивши прохід. Дітар знову почув свист і послідував до середини. Чорні мармурові сходишки привели його до великого світлого залу, що нагадував храм. Навкруги стояли різні артефакти, і серед них був величезний шматок метеорита. У далині залу він побачив

скляну труну з тілом Давида, батьком Соломона, а поруч тибетські співаючі чаші. Дітар був шокований.

– Тарсіша бачила цей храм уві сні. – Подумав він.

Дітар різко озирнувся, шукаючи Сатану, але його ніде не було.

– Навіщо ти мене сюди привів? – Закричав Дітар, а у відповідь почув спокійний голос Сатанаеля.

– Я тебе нікуди не вів. Ти сам сюди прийшов.

В голові ченця назрівав план.

– Треба терміново знайти Легезу. – Подумав він і побіг на вулицю.

Дзвін мечів було чутно здалека. Через майбутню зустріч з рептиліями, всі стражники були стягнуті на охорону самого палацу і Царя Світу, і в захисті кущів не було необхідності. Легеза був втомленим від сутички, а Маркус все ще нападав.

– Не по зубах тобі така здобич! – Дратував Легеза карателя. – Буде дуже смішно, коли кролик з'їсть вовка.

Легеза розумів, що єдиний шанс підібратися до нього – це відкритися самому. Болю він не боявся, але померти теж не хотів. Ось Маркус наблизився, завдаючи удару з лівого боку. Легеза поставив кинджал для блоку, а меч направив до живота. Навіть, якщо рука з ножем не витримає, то Маркуса черево буде розпорено. Меч Маркуса зупинився, зіткнувшись зі сталлю Легезиною клинка. Рука витримала. Легеза встромив своє лезо в живіт ворога, але Маркус перехопив

меч в іншу руку і зупинив атаку.

– Ти помреш від мого меча! – Заволав Маркус.

Тоді Легеза вивільнив свій кинджал, дозволивши Маркусу ранити його руку, і встромив клинок у груди карателеві.

– Твій меч відчув смак моєї крові. – Сказав йому Легеза, відчувши поранення в плечі. – Але і мій, дістався до твоєї.

Він різко висмикнув кинджал з грудей Маркуса, і відійшов убік, схопившись за плече.

Дітар встиг якраз у той момент, коли Легеза завдав свого удару. Він був в десяти метрах від місця битви. Як тільки Маркус звалився він підійшов до Легези. Той гордо подивився на ченця.

– Все кінчено, чернець. – Заявив він Дітару. – Я переможець.

Тіло з ножем в грудях заворушилося. Легеза від здивування впустив свій меч.

– Він демон? – Запитав він Дітара.

– Гірше, він мрець.

Маркус встав на ноги. Його очі налилися кров'ю, і запах гніву змішався з трупним смрадом.

– Агіас з ченцями повинен скоро підійти. – Повідомив Дітар Легезу. – І бажано нам бути живими до їх приходу.

Легеза нічого не відповів. Він лише дивився на повсталого Маркуса і тримав рукою свою рану. Ліва рука стікала кров'ю. Дітар підняв меч Легези і постав перед ним.

– Ти мені ще згодишся. – Сказав йому чернець. – Передихни трохи, а я займуся ходячим мерцем. Якщо ми хочемо його вбити, то треба його повісити. В мене є план.

Легеза кивнув. Йому довелося повірити Дітару. Іншого виходу не було. Маркус повинен померти і вже не важливо, хто і як його вб'є. Каратель підняв свій чорний клинок і заволав. Так голосно, як міг заволати мрець, що вибрався з могили. Дітар приготувався до нападу. Маркус не встиг зміркувати, як чернець вже виявився поруч, і вдарив ліктем в рану, де був кинджал Легези. Маркус відступив і замахнувся на Дітара, але чернець вже обійшов його з боку. Удар Маркуса був у порожнечу.

– Якщо ти так мрієш померти за свого господаря... – Звернувся Дітар до свого супротивника, – то я тобі в цьому допоможу. Я знаю, що ти таке. Маркус лютів з кожною секундою. Він почав махати мечем на всі боки без зупинки, намагаючись зачепити Дітара. Чернець ухилявся як міг, але все ж один удар пройшов повз оборону і зачепив ногу ченця. На стегні з'явилася яскраво-червона лінія крові. Дітар взяв меч обома руками і закрив очі. Він постарався уявити собі дії Маркуса і продумати контратаку.

Здоров'як був масивний, що робило його рухи розмашистими і смертоносними. Якщо він зачепить, то Дітар ляже на землю в ту саму мить.

– Дітар! – Крикнув Легеза, і чернець розплющив очі.

Меч Маркуса летів прямо в торс ченця, а той побачив це

в самий останній момент, але все було продумано. Дітар різко повернув тіло, в пів оберта, даючи мечу ворога лише доторкнутися. Мантия ченця була проколена наскрізь, і в цей момент Дітар сіпнувся ще більше вбік, схопивши свій одяг правою рукою. Тканина потягнула за собою меч Маркуса, і у Дітара виявився шанс атакувати. Він, тримав меч лівою рукою, заніс його над головою карателя, але мимо.

Маркус встиг перекинутися вперед і висмикнути свій меч, а разом з ним і відірвати частину мантиї ченця.

Агіас був вже у воротах Палацу, а з ним кантрі ченці з мечами, що викував Мріадр із чаш. Зі всієї зброї, що він міг знайти, це було найміцнішим і гострішим. Знайти Маркуса було не складно. Його крик було чути здалека. Агіас біг, що було сил, і коли побачив, як Дітар б'ється з Маркусом, не зменшуючи швидкості втаранився Маркусу в спину. Той впав на землю. Ченці прибули саме вчасно.

– Ви почали веселощі без нас. – Жартівливо обурився Агіас.

Дітару було не до жартів.

– Треба бігти.

– В сенсі? – Здивувався його друг. – Ми тільки прийшли.

– По дорозі поясню. – Сказав чернець і почав бігти назад до палацу.

Агіас просто розвів руками і послідував за Дітаром.

– Відступаємо! – Повторив він команду. – За Дітаром.

Натовп озброєних чоловіків попрямував назад. Навіть Легеза послухався і побіг слідом. Маркус різко встав і схопив свою зброю.

– Здобич любить тікати, коли боїться. – Пробурчав він і погнався за Легезою, що біг останнім. Дітар прагнув заманити Маркуса до зали, який бачила Гарсіша в своєму сні і йому це вдалося. Зробивши кілька поворотів, він забіг в двері, що вели в підземний храм, де покоївся батько Соломона. Легеза забіг останнім і побачив перед собою великий зал, де стояли колом ченці. Агіас кинув один з дев'яти мечів і той зловив його.

– Гарну зброю ти зробив! – Посміхнувся Агіас. – Мені подобається.

– Подивимося, як вона впорається з цією тварюкою. – Сказав Легеза і встав поряд з іншими.

– Дітар сказав, що це важлива частина ритуалу.

– Якого ритуалу?

– Розриву зв'язку з Сатаною. – Відповів чернець. – Потрібні всі мечі, оскільки в їх складі є метеорит, а він може впливати на свідомість!

Легеза не встигав за розвитком подій. Він, сам того не знаючи, став ключем до розгадки. Без мечів зв'язок не розірвати.

– Як тільки ми замкнемо коло, йому кінець – Підсумував Агіас і приготувався до сутички. – Він тут.

Легеза встав поруч і підняв свій меч, пильно стежачи за

ВХОДОМ.

Дітар стояв біля входу, притулившись до стіни. Коли в зал забіг Маркус, чернець виявився позаду нього і зміг вільною рукою накинути на нього мотузку і затягнути петлю. Здоров'як так швидко біг, що пробіг з мотузком на шії ще кілька метрів. Він був такий розлючений, що не бачив нічого навкруги, крім Легези. Жадання смерті керувало ним. Легеза зробив кілька кроків назад, і ченці оточили Маркуса. Дев'ять мечів завібрували, видаючи гул. Маркус схопився за вуха. Чаші, що стояли в храмі теж почали звучати в такт із звуком мечів, посилюючи їх вібрацію.

Дітар перекинув мотузок через люстру на стелі, Маркус різко завмер, відпустивши свої вуха.

– Голос... – Прошепотів він. – Він замовк... Я його більше не...

Він не встиг закінчити фразу, як Легеза крикнув:

– Давай.

Дітар натягнув мотузку, змусивши ноги Маркуса повиснути над землею. Шибеник виявився на своєму місці.

– Це тобі за мого батька! – Кричав Легеза, ще живому Маркусу. – Моя помста відбулася. Заець з'їв вовка!

Смерть прийшла забрати свій борг. Маркус бовтався на мотузку, намагаючись, щось сказати. Слина і хрипи не давали йому це зробити. Агіас, Легеза і інші дивилися на страту Маркуса. Знадобилося близько п'яти хвилин, щоб здоров'яка покинули сили. Легеза зумів розібрати слово Маркуса. Це

було: "Дякую".

– Одна проблема розв'язана. – Заговорив Легеза, ходячи навколо Маркуса, що висів. – Тепер можна розібратися і з рештою.

Дітар підозріло подивився на нього.

– Що він ще задумав? – Прозвучало в голові ченця.

– Це місце не просте. – Він розкинув руками, показуючи навкруги. – А ця труна... – Легеза підійшов до скляної гробниці. – Тут покоїться батько Соломона. І я впевнений він багато віддасть за нього. Наприклад, Тарсішу. – Легеза засміявся, як божевільний. Дітар повільно йшов через весь зал, слухаючи слова скаженіючого Легези.

– А той, хто одружується з донькою Царя Світу, – продовжував Легеза, – Буде спадкоємцем трону.

– Ти не сповна розуму! – Крикнув йому Агіас. – Тебе швидше вб'ють, чим з тобою говоритимуть.

Дітар продовжував йти. Він підняв з підлоги чорний меч і попрямував далі.

– Я не божевільний. – Виправдовувався Легеза – Мій батько був гідним на трон Царя Світу, це означає, що і я гідний.

Він дивився на тіло Давида в прозорій труні і біснувався. Агіас не міг до нього докричатися.

– Ти гідний лише смерті! – Кричав він йому, але марно.

Дітар підійшов до Легези впритул. Той обернувся до ченця і лише встиг побачити, як чорний клинок попрямував до

його тіла. Легеза спробував ухилитися, але поранена рука, після бою з Маркусом, не дала зробити це швидко. Меч зачепив його. Кров пролилася на мармурову підлогу. Легеза спробував вихопити меч, але Дітар завдав удару ногою і повалив його на спину.

– Ти не посмієш! – Закричав Легеза.

– Це ти посмів. – Холоднокрівно відповів Дітар. – Ти перейшов межу.

Чернець встромив чорний меч в груди Легези. Крик вивільнив повітря з його легенів, але нове він так і не вдихнув. Його життя обірвалося. Агіас був шокований. Дітар просто вбив його. Маркус обіцяв, що Легеза помре від його меча, так воно і сталося. Така була його карма.

В зал до Царя прибули слуги. Соломон, як і раніше сидів на троні і слухав своїх радників. Гості за столом так само шепотілися.

– Корабель прибув. – Прозвучав голос і в залі затихли. – Великий Соломон, люди – ящери завітали. Чекають внизу.

– Приберіть тут все. – Грізно наказав Соломон. – Сараф йде!

Слуга ввічливо вклонився і в той самий момент, слуги почали прибирати зі столу, створюючи, ще більший шум і метушню.

– Колись я чекав аудієнції Царя Сарафа. Тепер нехай він почекає. Часи міняються. – Помітив Цар Світу і підморгнув:

– Я чекатиму в залі засідання. Проводь, але не квапся. Нехай прогуляються по замку і переймуться величчю Людства.

– Сараф вимагає видати йому Сатану. В них з ним свій договір. – Сказав слуга і тут Соломон зірвався:

– Я не хочу, щоб Дарина загинула, чуєш?! Я не хочу втратити доньку через ваші безглузді домовленості. Мені плювати. Забирайся і роби те, що тобі наказано.

Після страти, ченці вирішили повернутися в зал, де їх чекав Авраал. Дітар зняв тіло Маркуса, поклав його поряд з Легезою.

– Яке ви різне життя прожили, – подумав він, – але обоє прийшли до одного й того ж.

Він залишив їх там і попрямував до виходу. Двері були прикриті, і лише невелика щілина світла вказувала ченцеві на вихід.

– Напевно, ченці прикрили, коли тікали. – Подумав Дітар і підійшов до дверей. Він подивився в щілину і відстрибнув назад. По коридору йшов величезний ящероподобний монстр. Дітар знову подивився і переконався, що це не сон. У Сарафа була бліда шкіра, великий язик і гострі ікла, за допомогою яких, він вбиває свої жертви. Правитель рептилій прогулювався по палацу в очікуванні Царя Світу, і так вийшло, що Дітар зміг його побачити своїми очима.

Ці істоти відчували ненависть до сонячного світла. Проти ящерів будь-яка зброя безсила. Вразити їх можна тільки хо-

лодним ножем або мечем. Щоб знищити монстра, треба відрубати йому голову. Звідки б не з'явилися ці загадкові істоти, їх історія далеко не закінчена.

– Як би я хотів, що б це був сон. – Подумав Дітар. – Ці тварюки реальні.

Глава 71

" Хочеш миру – готуйся до війни".

Заповідь Сімдесят перша. Кодекс Братства тибетських ченців.

На тому боці моря існував великий берег, на якому жили люди – ящери або рептилоїди. Скелясті береги і рифи охороняли його від загарбників, а багаті землі дозволяли добувати багато ресурсів. На острові було багато вулканів, що давало тепло і енергію. Хазяїн іншого берега належав до нащадків стародавнього племені Нага. Це раса змієподібних драконів, вони, як і інші мешканці далекого берега, поєднували в собі несумісні якості: холодну кров рептилій і лютий, немов вогняне дихання дракона, дух. Повелителем Рептилоїдів був Сараф.

Це ім'я було швидше його титулом, справжнього не знав ніхто. Племя Нагів здавна володіло природною магією і вірило, що людина, або інша розумна істота, знаючи ім'я рептилоїда, може підпорядкувати його волю. Тому ім'я було в таємниці, і ніхто не використовував його в житті.

Їх зовнішній вигляд, сильно відрізнявся від людського. Їхні руки і ноги були вкриті лускатою шкірою. Вона перелива-

лася на світлі, і могла змінюватися від коричневої до сірої, синьої або зеленої. Це допомагало їм бути відмінними мисливцями. Їх шкіра могла злитися з кольором довкілля і, таким чином, ящер ставав менш помітним. Вважалося, що чим більше луски і чим щільніше пластини, тим ближче його кров до драконівської. Ящери цінували кровні стосунки і зневажали кровозмішення. Повелитель Драконів був найчистокровнішим ящером зі всіх.

Його кровна лінія не забруднена людською кров'ю або, як вони називали: "нижчих істот". Щільна, немов броня, луска покривала не лише його кінцівки, але і половину тіла, включаючи шию і голову. Господар Драконівського Берега був грізний, жорстокий і непередбачуваний. Холодна кров і полум'яний дух по черзі опановували його голову, і в який момент верх візьме холоднокровність розуму, а в якій нестримна лють, передбачити було абсолютно неможливо.

Про той берег і його мешканців, ходило багато легенд і чуток, але підтвердити їх не вдавалося, оскільки лише одиниці здатні були побувати там і при цьому залишитися живим. До мешканців Агарті Повелитель ящерів не мав ніяких почуттів, що в свою чергу було взаємно. Обидві сторони готувалися до неминучої війни. Наважуватися на союз або війну з рептиліями ніхто не хотів. Цар Світу не бачив їх ні, як друзів, ні, як ворогів. Було багато спроб замаху на хазяїна лускатих істот, але жодна з них успіхом не увінчалася.

За багато років безуспішних спроб покінчити з Сарафом, поповзли нові чутки про те, що господар Драконівського берега невразливий, а то і зовсім безсмертний.

Зал, не був ще підготовлений після трапези, до прийому Сарафа і його супроводжуючих. Гості, які ще зовсім недавно розмовляли в цьому місці, збиралися його покинути. Світла в залі було багато не лише, що б було добре видно гостей, а і для того, щоб ящери змогли краще побачити багатство і розкіш мешканців Агарті.

Цар ящерів довго чекав, розгулюючи по палаці, немов го-нець з листом. Він довго і з гідністю терпів таке відношення, але чекати більше вже не міг. Його досі не провели на аудієн-цію до Соломона, і він зі своєю свитою пройшов до зали са-мостійно. Біля дверей, що вели в зал, було кілька стражни-ків, які спробували зупинити ящерів, але безуспішно. Сараф відкинув їх убік і відчинив двері. Світло смолоскипів і сві-чок засліпило Царя ящерів. Він зробив пару кроків до цен-тру і озирнувся. Приміщення здалося Сарафу занадто хи-мерним.

Всі ці колони, зведення, меблі, статуї і картини, карта Агарті з коштовних каменів і інша мішура – різали око.

Майстри, що створили це, немов пишалися своєю перева-гою, майстерністю і талантом. Цар Сараф почував себе тут незатишно. Він звик жити в природніших умовах. Де мен-ше, мармуру і більше дерева. Де замість золота – камінь, а замість розкішного одягу – міцні обладунки. Вільно себе

відчував лише Сатана, він теж з'явився тут, на колишньому місці. В нього був план, і головне все йшло по його плану. Він кинув на Сарафа погляд і, зобразивши повну байдужість, відвернувся до свого келиха.

Цар Світу сидів на своєму троні. Він ще раз нагадав, прибулим в цей зал, хто тут головний. Соломон дивився на ящера з висока. Ще б пак – він вдома, а вони гості. Сараф прибув просити і Цар Світу його вислухає. Ченці встигли повернутися в зал і зайняти свої місця. Коли з'явилися люди – ящери, Дітар здригнувся від несподіванки. Він знову бачить їх своїми очима. Агіас підняв голову на ящера, і завмер від здивування. Сараф був не схожий на тих, що супроводжували його. Він відрізнявся і від тих, про яких розповідав Авраал.

На відміну від кремезних побратимів, він був високий і стрункий. Мав міцну статуру. Він мав чотири метри висоти, тоді як інші рептилії досягали трьох, а то і менше. Ханой побачивши Сарафа, відмітив, що він навіть вище, ніж його батько – Левіафан. Шию і руки покривала щільна луска, яка блищала у світлі вогнів залу. Одягнений, непроханий гість, був зі смаком. На ньому був чорний камзол з срібною вишивкою. Темне волосся обхоплював срібний обруч. На блідому, ніби виточеному з мармуру обличчі виділялися живі очі, кольору темного бурштину.

В усьому його вигляді, в кожному русі, відчувалися благородство і вишукана витонченість.

– Ваша високість. – Звернувся ящер до свого царя. – До нас йдуть слуги Соломона.

Сараф подивився на чоловічків, що крокували до нього.

– Давно пора! – Він високо підняв голову.

Ящери дуже поважали Сарафа і використовували особливе звернення до нього. "Ваша величність" або "Ваша високість", тобто великий. Велич його була явною, як мінімум його розміри і його походження говорили про це. Він був Царем, не менше ніж Соломон, і вони були з ним на рівних.

Слуга Царя Світу підбіг до прибулих ящерів і заговорив.

– Повелитель прийме вас вранці. – З ввічливою непохитністю повторив слуга Царя Світу. – Можу я довідатися, чому такий поспіх, і яка причина вашого візиту?

– Питання стосунків людей і ящерів у рамках війни, стосуються тільки Великого Сарафа і вашого повелителя Соломона. – Втрутився слуга Сарафа. – Крім того, дозволю собі нагадати, що згідно з етикетом рівні повинні спілкуватися з рівними.

Сараф обернувся до дорученця і посміхнувся з непередаваним благородством.

– По – вашому етикету, люб'язний, по – вашому. – Уточнив Сараф, і вони пішли далі в глибину зали. – Ви хочете сказати, що мені повинно говорити з Соломоном через вас? Вибачте, але ми не рівні з вами, хоча б за фактом народження. Я рептилоїд, ви людина.

– Це не робить вас краще. – Обурилася людина, крокуючи

назад.

– А ваш тон не робить вам честі. – Різко вставив Сараф. – Спишемо це на переляк і загальну розгубленість в несподіваному становищі. Дозволю помітити, що в чужий будинок не приходять зі своїми правилами. Ваш Цар це розуміє і недаремно Соломон зветься Великим.

Слуга Сарафа підійшов до Царя Світу і схилив голову в чемному поклоні. Соломон кивнув, даючи зрозуміти, що прийме їх зараз. Ящери показали себе дуже тактовними і ввічливими.

– Якщо все добре, і у вас немає ніяких побажань, дозвольте відкланятися. – Сказав ящер – слуга.

Соломон знову кивнув, і молодий рептилоїд беззвучно пішов. Соломон провів його задумливим поглядом.

– Вони надто розумні, ці ящерові діти. – Повідомив слуга, повернувшись до Соломона. – Живуть за морем, на кам'янистому березі, далеко від всіх, а тримаються так, ніби керують світом. Можливо я не правий, але не ми прийшли домовлятися, а вони просити, Великий.

– Звідки знати. – Задумливо повторив Соломон.

– Ви думаєте, я не правий?

– Звідки знати. – Знову відповів Цар – Будь чоловіком, а там пастух ти або цар, не важливо.

Дітар спостерігав за рухом рептилій по залу.

– Як Ханой зміг впоратися з такою величезною істотою? –

Подумав чернець і подивився на засновника їх Братства.

Той спокійно сидів за столом і не відривав очей від Сарафа. Поруч були інші ченці і розмовляли, іноді поглядаючи на делегацію.

– Нам потрібно, як можна швидше піти звідси. – Говорила Надіша. – Міха і інші залишилися там, на поверхні і не зрозуміло, скільки часу вже пройшло.

– Явно пройшло більше, ніж тут. – Пояснив Авраал. – Вони старіють доки ми тут, зберігаємо свою молодість.

– Тоді тим більше, потрібно поспішати. – Наполягала дівчина. – Ми можемо повернутися надто пізно, і тоді всі наші друзі будуть вже мертві.

Вона дуже переживала, що все, що вона покинула, може залишитися в минулому, в дуже далекому минулому. Якби поряд з нею не було Агіаса, дівчина не витримала б того, що відбувається.

– Ми повернемося. – Заспокоював її чернець. – Але мене більше хвилює інший момент. – Агіас подивився на Тарсішу. – Сподіваюся Дітар, не наламає дров.

– Ми не можемо просто взяти і піти без Тарсіши. – Вклинилася в розмову Іраель. – Ми прийшли сюди разом і підемо разом.

Авраал подивився на неї.

– Комуś судилося піти, комуś залишитися.

– Ні. – Перервала Іраель старого. – Всі рівні, особливо за-

раз.

– Краще принеси нам всім ще чаю. – Сказав їй один з кантрі ченців. – Всі ці роздуми тобі користі не принесуть.

Дівчина незадоволено подивилася на ченця. В Агарії у неї була своя таверна, і вона була гостинною хазяйкою, яка завжди піклувалася про інших і натомість отримувала повагу. А зараз вона відчуває, що її використовують, як служницю.

– Ну вже ні. – Гордо заявила Іраель. – Я вам не прислуга. Ми з вами нарівні. Тут немає малозначних або другорядних. І попрошу всіх це запам'ятати.

Дітар був в далині від них, і не чув всієї розмови, він лише спостерігав за Сарафом і його ящерами. Все ж він збирався щось зробити.

Сараф зі свитою сіли за стіл. Їм накрили частування і принесли вино. Червона рідина в келиху виглядала підозріло. Сараф подивився на Соломона і той здогадався.

– Заспокойтеся, шановний, в нас це не прийнято. – Сказав з посмішкою Соломон. – Якби ми мали бажання завдати вам шкоди, вас швидше зарізали б прямо на березі. Це простіше і швидше, ніж запрошувати вас сюди. І навіщо, скажіть мені, годувати вечерєю тих, кого збираєшся вбити?

– Ні, ваша людська логіка, мені рішуче незрозуміла. – Говорив він легко, з напівпосмішкою.

При цьому слова звучали напрочуд вагомо. Зрозуміти жартує він або ні, було неможливо, тому Соломон вирішив

поки вважати, що в словах візитера є і діловитість, і іронія. Рідкісна якість, говорити серйозно про не серйозне, і навпаки.

Соломон продовжував:

– Ось моя донька. Так, що я готовий обговорити з вами перемир'я.

Сараф подивився на Тарсішу, а потім перевів погляд на Сатану. Погляд рептилоїда плив по залі і зупинився на Ханні. Ця людина вбила його батька і в той момент перестала бути майстром або архітектором. Тоді він став Ханоем Побідоносцем. У війні загинули сотні тисяч воїнів, полеглих за Батьківщину. Кожен за свою. Сараф знову подивився на Царя.

– Я не вітаю вас із перемогою. – Неквапом вимовив Сараф.

Він ніби навмисно зволікав момент, перед Соломоном лежали папери, підписані Царем, але печатки Соломона на них все ще не було. Сараф не розумів, чого чекає Соломон, тому починав злитися. А довго стримувати лють, він не вмів, і спалах гніву міг закінчитися непередбачувано.

Господар драконівського берега, мовчки, стиснув зуби. Побачивши це, Соломон усміхнувся і потягнув кільце з пальця. Перстень з печаткою легко покинув палець хазяїна, і з тією ж легкістю, Великий Соломон залишив його відбиток на підготовлених документах. Побачивши це, Сараф заспокоївся.

– Цією печаткою я, Цар Світу Соломон, закріплюю наші домовленості. – Голос Соломона звучав грізно та впевнено. – Від тепер рептилоїдам переходять землі іншого берега, позначені цим договором, та вказані на карті. Крім цього, рептилоїдам заборонено перепливати Підземне Море і покидати свій берег. Вони не можуть селитися ні в одній іншій точці Агарті, що належить мені, і передається тільки у спадок. Також, рептилоїдам заборонено пересуватися по повітрю.

Він відхилився від папеїв і подивився на Сарафа: – На моїх землях, ви підкоряєтеся нашим законам. І в разі порушення їх, до рептилоїдів, будуть застосовані тіж покарання, що і до людей. Крім цього, я залишаю за собою всі території Підземного і Надземного Світів.

– Користуйтеся. – Сказав він і уточнив. – Як ви вже зрозуміли, це остання наша зустріч. Як повернетесь на свій берег, раджу затопити всі кораблі, вони вам більше не знадобляться.

Розмова була короткою і у справі. Вердикт Царя Світу був швидким і безкомпромісним. Ящери не встигли розслабитися, як вже опинилися в незручному положенні. Почувши слова Соломона, за спиною Сарафа незадоволено пирхнули рептилоїди, і Соломон поблажливо подивився на них.

– Вас щось не влаштовує?

Сараф встав з-за столу і попрямував до Сатани. Варта напружилася, але без наказу не сміла реагувати. Ящер витягнув Сатанаеля за одяг через стіл, і підняв його за горло так

високо, щоб він міг дивитися Сарафу прямо в очі.

– Що це взагалі за умови? – Кричав йому ящер.

Сатана мовчав.

– Ти надумав зі мною в ігри грати?

– Чом би і ні, хіба з тобою можна по-іншому? – Грубо відповів Сатана.

– Агарта належить мені по праву, від мого батька Левіафана! ВСЯ! – Крикнув він прямо в обличчя людині, що висіла в парі метрах над землею.

– Ну, так було раніше. – Сказав полонений. – А тепер не вся, а тільки інший берег.

Сараф починав втрачати над собою контроль.

– Де його донька, де дитина?

Сатана нічого не відповів, а лише вказав рукою на Тарсішу. Дівчина сиділа поряд з батьком з великим здивуванням і зовсім невеликою ноткою страху.

– Як це можливо? – Здивувався Цар ящерів.

Сатана посміхнувся:

– А ти впевнений, що зрозумієш? – Колюче запитав він Сарафа.

– Киньте свої жарти! – Різко перервав перестрілку Соломон.

Сараф було відкрив рот, для чергового уїдливого жарту, але передумав і спробував зобразити посмішку.

– Гарзд, кидаю. Що тут у вас відбувається? – Взявши себе в руки, запитав ящер.

– Моя донька за місяць виросла на двадцять років. – Пояснив Соломон. – І зараз вона повернулася до мене.

– Так от, як це працює, цікаво. – Задумливо вимовив Сараф.

– Будь-яка війна – справа честі. Ви гідно билися, а ми гідно перемогли. Перемир'я – це краще рішення для нас всіх.

Ящер слухав слова Соломона, а думав про своє. Соломон теж став Царем після смерті свого батька – Давида на полі бою. Того ж дня Сараф втратив і свого батька, від рук Ханоя. Вони обоє зійшли на престол своїх предків і тепер відповідають за ту війну, яку почали їх діди і прадіди. Це їх об'єднувало. Війну часто починають люди похилого віку, а помирають у ній молоді.

– Прийняти поразку – означає зберегти гідність. – Продовжував Соломон.

Сараф заспокоївся. Він зрозумів слова Царя Світу по своєму, і йому цього було досить. Вони ще не закінчили, вони не програли, поки не визнали свою поразку. Раса рептилій, матиме ще не один шанс повернути те, що вони вважають своїм, а зараз час для перемир'я.

Напруга, що різко спалахнула між ящерами і людьми стухла. Сараф поставив Сатану на ноги і той легкою ходою підійшов до свого місця і сів знову на стілець. Ящер теж повернувся до своєї свити, і бесіда продовжилася.

– З вами можна мати справу, Соломон. – Посміхнувся Са-
раф, Цареві Світу.

– Як і з вами. – Протекційно посміхнувся Соломон. – Ви можете залишатися в моєму замку стільки, скільки визнаєте необхідним. Але ви тут останній раз.

– Я обов'язково скористаюся вашою гостинністю в май-
бутньому, іншим разом. Але зараз ми вимушені покинути
вас.

– Не буде іншого разу. – Серйозним тоном повідомив Со-
ломон, але ящер не надав цьому ніякого значення.

Цар Соломон підняв келих, а ящери взяли свої з черво-
ною рідиною, що стояли перед ними на столі. Господар бу-
динку під час застілля першим робив ковток вина, щоб гості
переконалися, що напій не отруєний.

– Вип'ємо за мою доньку і за наше перемир'я. – Прозву-
чало від Соломона, і він підніс келих до губ.

– Якщо тільки вино не отруєне. – Тихо пробурчали репти-
лоїди, яким важко було визнати, що чутки про підступність
і обман людей – вигадка.

– Я теж п'ю разом з вами, – благодушно відгукнувся Са-
раф, – і досі живий.

– Є отрути, які вбивають повільно. – Не вгамовувалися
вони.

В цей момент Дітар підійшов до столу, де сиділа Дарина
і сів поряд з нею. Дівчина здивувалася, але була дуже рада
його бачити так близько.

– Я забираю тебе, ми повертаємося. – Тихо сказав чернець коханій.

Вона обдарувала його чарівною посмішкою. Навіть у такий напружений момент, він був безстрашний і впевнений в собі. Секрет простий – чоловікові потрібно знати, що в нього вірять, жінці треба знати, що її люблять. Соломон смикнув рукою, і варта тут же з'явилася поряд з Дітаром.

– Пробач Тарсіша, мені не слід було тебе сюди приводити. Я хотів врятувати нас, але не вийшло.

– Чому? – Прозвучав голос дівчини.

– Боявся. Але тепер все. Сьогодні ми йдемо. Весь світ буде наш. І я тебе не втрачу.

– Я хочу знати, як в тебе це вийде. – Втрутився Соломон, і показав варті, схопити Дітара.

– Підемо. – Голосно сказав чернець і протягнув свою руку Тарсіші. – Якщо ти падатимеш – я за руку схоплю, міцно-міцно схоплю, всю любов відчуваючи, навіть, якщо втримати не зможу, я з тобою впаду, руку не відпускаючи.

Дівчина вже була готова, побігти з ним, але голос батька втихомирив її.

– Інші люди живуть без тебе і проживуть без тебе, ще стільки ж, хіба ти думаєш, що ти комусь потрібний? Ти досі живий лише тому, що привів мою доньку назад, до мене!

– Я її привів, я її і відведу.

– Могила і самотність! Ось тобі моє пророцтво! – Сказав йому Соломон, і варта схопила Дітара за руки.

Раптом звуки плювка перервали полонення ченця, і Цар обернувся до ящерів. Сараф тримав в руках келих і його перекрутило. Він все життя відносився до отрути із забобою і відразою, а потім це перейшло майже у фобію. Сараф опустив келих і інші рептилоїди зробили те саме.

– Не знав, що в землях Агарії прийнято труїти гостей. – Прозвучало від Сарафа.

– Хто це зробив? Як ви помітили? – Дивувався Соломон.

– По запаху. Занадто вже люблю вино. – Відповів Сараф і, підійшовши до столу, акуратно поставив свій келих перед Соломоном.

– Сам його пий. Ти міцніший інших будеш, так що все ж я ставлю секунд на тридцять.

Соломон подивився на келих перед собою. Цар звернув увагу на Сатану, оскільки він єдиний міг це зробити. Охорона кинулася з Дітара на Сатанаеля, і вже тримала його під вартою.

– Це твоїх рук справа? – Грізно запитав його Соломон.

Сатана, незручно скривився, і трохи знизав плечима. Він визнав цей вчинок без будь – якої хитрощі. Він відносився до нього, як до безневинної витівки і не боявся ніякого покарання або інших наслідків.

– Так. – Спокійно сказав Сатанаель.

Для того, щоб сказати правду, не треба багато слів, але часто в такі визнання не вірять. Всі звикли, що люди виправдо-

вуються, відчуюють провину або розкаяння, але Сатана був не з таких. Він просто говорив правду тому, що не боявся її говорити, і не боявся, що скажуть інші.

– Люди не діляться на тих, хто вірить або не вірить, а на тих, хто діє і не діє.

– Хіба смерть вирішує всі проблеми? – Говорив Соломон Сатані.

– Ну, це ще дивлячись, чия смерть. – Сказав полонений, і вид у нього став поникшим.

Сатанаель знову опинився в центрі подій, очевидно, він цього і домагався. Отруїти Царя Сарафа на прийомі у Соломона міг тільки дурень і божевільний, або ж, що більше підходило в цій ситуації, справжній геній і сміливець.

Глава 72

"Налити людині вино – можна, змусити його пити – ні".

Заповідь Сімдесят друга. Кодекс Братства тибетських ченців.

З його пальців зірвалося полум'я, воно палахкотіло. Вогняна куля Сарафа направилася на найближчий стіл, і підпалила його. Полум'я швидко схопило лаковану деревину, і димний запах змішався з повітрям. Рептилії дістали зброю і постали перед Сарафом, видавши військовий клич. Повелитель кинувся до дверей. Люди почали розбігатися, падаючи на підлогу. Варта швидким кроком встала між Соломоном і Сарафом, щоб захищати свого Царя. Напруга, що виникла в залі, могла швидко перерости в бійню. Один необережний рух або неправильний погляд, міг дати привід напасти.

Сараф подивився на обійнятий полум'ям стіл, збожеволілий від обурення і ненависті, він почав повільно приходити до тями.

Соломон був стриманий. Рептилоїди були готові, але чекали команди. Їх було лише кілька, проти сотні особистої охорони Царя. Вартові Соломона теж не могли поворушитися без наказу.

Момент небезпеки стих, коли Сараф озирнувся і опустив руку, з якої тільки що з'явився вогонь. Повелитель ящерів зло стиснув зуби. Спалахнувши перед його очима кривава пелена, поступово осідала. Вогняна кров дракона закипіла в жилах, але Сарафу доводилося її контролювати. Ящер заспокоювався. До замахів він давно звик, цей був не першим. Його варта все ще не опускала зброю, але повітря стало менш напруженим.

Соломон мовчав.

– Кому знадобилося нападати на Сарафа зараз? – Мислив він. – Хто міг напасти на нього? І чому Сатана відразу в цьому зізнався?

В голові ящера теж була думка, але тільки одна.

– Люди. Вони такі непередбачувані.

Ханой, мовчки встав зі свого місця, і попрямував до Соломона. А за ним всі ченці.

Ханой постав перед Соломоном, чим показав, що він готовий захищати його своїм тілом.

Сатана залишився один за своїм столом. Він почував себе полководцем маленької армії. Одних він послав сюди, а інших туди. Він керував усіма подіями, і все складалося по його задуму. Персонажі зіграли ідеально свої ролі і всі трюки вдалися. Він театральнo посміхнувся і заплескав у долоні, віддаючи належну похвалу самому собі. Звуки самотніх оплесків притягнули увагу, і тоді Сатанаель сказав:

– Ханой не зробіть за нас те, що ми повинні зробити самі.

– Намагаючись мене образити, ти сам ризикуєш померти. – Відповів йому Соломон.

Сатана продовжував насолоджуватися. Його грайливий настрій дратував всіх присутніх, і це йому було тільки на руку.

– Смерть – щастя і звільнення, для вмираючої людини. – Звучав голос красномовного оратора. – Адже помираючи, перестаєш бути смертним.

Соломон скипів.

– Всі геть! – Закричав він на інших людей, які від переляку, та від того, що відбувається встали з-за столів і відходили в інший кінець залу.

Запрошені гості почали швидко покидати зал. Вони боялися, але не крику Соломона, а появи Сарафа і його ящерів. Рептилоїди вселяли страх і жах. Паніка вже почалася, але зараз вона досягла апогею. Всі прямували до виходу, стараючись, чим швидше покинути арену подій. Сараф за цей час вже заспокоївся, і разом зі своєю охороною сів на вільні стільці, яких в залі вже було достатньо. Зал спустів за лічені секунди.

Сараф почав пильно розглядати Сатану, який знаходився ближче за всіх до нього. Він подав рух плечима, що означало "говори, що далі"? Ящер був спокійний. Сатанаель продовжив:

– У життя, насправді немає ніяких правил.

Сараф зробив кивок головою, що означав "продовжуй".

– Ти увити собі не можеш, на що здатна людина, яка на решті зрозуміла, що у неї немає іншого виходу.

Всі мовчали. Вони розуміли, Сатанаель оратор і зараз повинна прозвучати серйозна промова. І він не змусив себе довго чекати. Сатана зрозумів, що він контролює їх увагу і впевнено встав:

– Всі думають, що прийде час, а час тільки йде. Ціль життя – жити. Якщо подумати добре і вдивитися в життя, то стане очевидно, що вище благо і нагорода – існування.

Полонений встав з-за столу, і ставно пройшовся по залу, підійшовши до Царя Сарафу. Слово його тривало:

– Одного разу мене запитали, а чи варто віддати життя в ім'я великого задуму? На що я відповів, що ні – якщо, звичайно ти не забереш з собою більше ворогів. – Сатанаель засміявся так награно і гучно, що слина з його рота полетіла прямо в ящера.

– Я забороняю людям жартувати так. – Попередив Сараф нахабу і той прийняв серйознішу гримасу, витер рукавом рот.

– Нас нагородили різними дарами. Найжорстокіший з них – пам'ять. Місяць тому ми вас перемогли. – Він недбало махнув рукою на Ханоя, показуючи, наче це сама незначна деталь. – Він символ нашої перемоги. Ханой Переможець. – Говорячи про Ханоя, він постарався зображувати кепкування. – Так, я спробував тебе отруїти. – Без краплі сарказму

говорив Сатана. – Підло? Так! Але що б перемогти супротивника, не прагни стати сильніше його, а зроби його слабкіше себе.

Владика Сараф знайшов, що відповіді співрозмовнику, слова Сатани його не зачіпали, і тим більше його манера насміхатися.

– На тому березі мільйон моїх воїнів готує кораблі. – Повідомив Сараф. Нас багато? Так! Ми вас знищимо? Так. – Ящер сказав це, наслідуючи Сатану. Від цього в'язень тільки ще більше посміхнувся від насолоди, а ящер продовжував. – І це не питання. Агарта належить мені! Я господар Підземного Світу і точка. – Точку він поставив, ударивши кулаком об стіл.

Ніхто не міг подумати, що на тому березі, так багато рептилоїдів. Кожен з них більше людини, швидше за людину, сильніше за людину. Всі звернули увагу, що навіть сам Соломон засмутився. Від катаклізмів на землі, він вирішив сховати свій народ у Підземному Світі, але і тут небезпечно. Ворог готується до вторгнення, і кількість на його боці.

– Всі помremo – але переможемо. – Так само театральньо сказав Сатанаель. – А якщо хтось і виживе – то він правду і розповість.

Він пройшовся своєю впевненою ходою вздовж столу, розглядаючи, що із закусок залишилося на тарілках.

– В живих я не залишу нікого! – Гарчав Ящер і показав рукою на присутніх. – Нікого з вас.

– Я відповідаю за те, що кажу, але не відповідаю за те, що ви чуєте. – Говорив Сатана, запихаючи шматок у свій рот.

Сараф знову пирхнув:

– Якщо ти такий сміливий, спробуй вбити мене зараз.

– Вже спробував! – Відповів йому Сатана. – Тобі мало? –

Він знову засміявся і пройшов далі у бік Соломона.

Сам Соломон давно відчув, що Сатана вийшов з-під його влади. Його змови і підступи доставляли немало клопоту і найголовніше, що навіть Соломон не до кінця розумів, що він робить і які цілі переслідує. Водночас він здавався самим останнім рабом, об якого всі можуть витирати ноги, і ось вже в наступну мить він був, мало не Царем Світу і зневажав усе царство. Посади його у в'язницю і нічого не зміниться. Його розум не боїться ґрат. Його слова перелітають річки і моря. Його павутина плететься далеко за межами уяви простих людей.

Ось Сатана вже наблизився до Соломона і заговорив з ним:

– Давид, твій батько, хотів, щоб не було багатих. Якби хотів, щоб не було бідних, була б інша річ. А так маємо те, що маємо.

Соломон не зовсім розумів, про що говорить Сатана і тому мовчав. Можливо, він просто розважався.

– Вони наприклад, – він, кивнув у бік Ханоя і ченців, – Не застосовують все, що знають. Не користуються. Але досягти

своїх цілей, означає докласти всі зусилля.

– Ти думаєш, ти сміливець? – Вирвалося у Соломона.

– Сміливець? – Перепитав Сатана. – Хоробрість – це коли тільки ви знаєте, як боїтеся. За цими стінами – люди, і вони вас бояться. Вони бояться, що Соломон, не зможе повторити те, що зробив Ханой.

– Не Ханой зараз Цар Світу, а Я! – Гордо заявив Соломон, але на Сатану це не справило ніякого враження.

– Ханой, зможе повести людей на ворога. – Він звернувся до Царя Світу – А ти ні. Ханой любить Підземний Світ настільки сильно, що вороги бояться цієї любові. А Соломон любить себе, і боятися тут нічого. Не боятися Соломона не означає бути сміливцем, це означає бути розумною людиною. Якщо тобі знадобиться рука допомоги, вона завжди при тобі – твоя власна.

Сатана обернувся до свого старого друга і оцінив його сумний вид. Він сильно змінився після смерті Ануш. І роки, проведені на поверхні, давали багато приводів жалкувати. Ханой озирався. Сатана звернув на це увагу:

– Великий колоніальний стиль – ось що означає безсмертя.

Ханой побудував особливий Собор. Настільки прекрасний, що всі інші, в усьому світі, вже будували по його образу, адже він був і залишається кращим.

– Я Архітектор власної самотності. – Відповів йому Ха-

ной.

– Людина самотня. Народжується сама і помирає сама. – Продовжив говорити Сатанаель до Ханоя. – Усе інше, що приходить і йде – ілюзії. Гра з розумом. Прихильники – попутники в певні моменти. Ти один. Завжди один і це варто зрозуміти.

– Вже ти точно знаєш, що таке самотність.

– Я, так. І на жаль, я і допоміг тобі це зрозуміти. Той, хто все втратив, не потребує більше нічого. У тебе – страху немає. Я не знаю, чи правильно я вчинив чи ні. І, напевно, ніколи не дізнаюся. Але я зробив вибір. Сподіваюся, він був вірним. Мудрість приходить разом із здатністю бути спокійним. Просто дивися і слухай. Більше нічого не потрібно. Я в тебе вірю, більше ніж в Соломона, і ти сам це розумієш, що народ в тебе вірить більше, ніж в нього. Те, що ми говоримо, ніщо, в порівнянні з тим, що ми відчуваємо.

Ханой промовчав, вестися на хитрощі Сатани він не хотів. Сатана обернувся до Авраалу:

– Ви не знаєте, чому кланяєтеся, і мало у вас віри істинної. І люблять вони, щоб люди називали їх вчителями, а ви не називайте їх вчителями, вони сліпі вожді сліпих, а якщо сліпий веде сліпого, то обоє впадуть до ями. І віками приховують вони ключі від істинних знань, підміняють їх напівправдою, яку наряджають в одяг істини, а від цього вона небезпечніша і страшніша, ніж брехня.

Всі дивилися на нього як на блазня, але на небезпечно-

го блазня. Його вистава тривала. Він танцював від столу до столу, від ящерів до людей і навпаки обсипаючи їх колючостями і кепкуваннями. Лише його мова, рятувала Сатану від страти на місці. Кожен з присутніх хотів відсікти йому голову, але тоді не дізнався б, що ще він міг сказати. Одержимий божевільною гординею, він осмілився кинути виклик, самому Цареві Світу і це зійшло йому з рук.

– Ти зрадник! – Крикнув йому Цар. – Ти звинувачуєш мене, Царя Світу, тоді як сам, руйнуєш нашу імперію. Ти втратив своє колишнє ім'я Сатана-ель. Ти гідний тільки одного – ти тепер: Ха-Сатана, і не буде тобі спокою!

Сатана лише знизав плечима на такі гучні слова. Він не мав до Соломона ніякої поваги, а значить у нього і не було віри в його слова.

– Навіть якщо ти один проти всіх, це не означає, що ти не правий. – Гордо заявив оратор. – Іноді варто зробити помилку, хоч би заради того, щоб дізнатися, чому її не слід було здійснювати.

– Якщо ти думаєш, що Агарта тобі дякуватиме за твої помилки – ти сильно помиляєшся. – Продовжував кричати Соломон.

– Та людина, якій ви широким плечима допомагаєте сьогодні, одного разу обернеться до вас і скаже, що не просив вас про це. І він буде правий. Не чекайте вдячностей за допомогу, нічого не чекайте. Я ось не чекаю і мені добре.

– Ти блазень! – Кричав йому Соломон.

– Одні лише слова. – Відповів Сатана. – Хіба слово може вбити?

– Гадаю, що ні. А ось мій меч, наприклад, запросто.

– Тобі не потрібні докази моєї відданості. Я вірний нашо-
му народу. А народу потрібний герой – Ханой, а ти не він.
Я був на тій битві, і я бачив, як Левіафан вбив Давида. Ви з
Ханоем одночасно схилилися над бездиханним тілом Царя. І
що зробив ти? Ні-чо-го. А Ханой кинувся на ворога, і за ним
весь народ! Коли я розповідаю про нього, я бачу, як його очі
горять. Ними можна освітлювати всю Агарту, ти б бачив.

Найстрашніші люди – це люди самодостатні, що знайшли
в собі цілий світ і цим світом захоплені. У них вже немає
потреби в якомусь суспільстві. Вони легко відпускають. Ви
можете бути дуже важливі таким людям, але вони не стануть
терпіти. Вони просто підуть... Тому що люди зі всесвітом
в середині нічого не втратять. Не чекайте, що вони без вас
страждатимуть. Самодостатність – це подарунок долі і про-
кляття одночасно.

Всі мовчали. Сатана теж взяв паузу і, дотягнувшись до
найближчого келиха, налив собі води і відпив, після чого до-
дав:

– Навіть не смій просити його про допомогу.

Ящери сиділи за столом на іншому кінці залу. Їх повели-
тель, Сараф, встав і заговорив, звертаючись до Сатани.

– Тебе треба покарати!

– Чому мене? – Грайливо запитав той. – Я всього лише

хотів, щоб ти випив отруту і помер. Ти повинен хотіти смерті Ханоя, а не моєї. Він єдиний, хто зможе вас знищити.

– Найлегший ворог – той, хто йде на тебе з кулаками. Найнебезпечніший – той, хто присягається у вірності.

– Ти правий. – Погодився Сатана. – Клятва не означає віра.

– Ти присягнувся мені у вірності! Я тобі віддав дитину, замість Агарті. Ти мені сказав припливти за два тижні, я приплив. І що тут відбувається? Ти надумав мене труїти! З мене досить.– Сараф нервував.

– Не знаю, чого я боюся більше – побачити тебе знову або не побачити взагалі. – Сказав в'язень в обличчя чотириметровому ящерові.

– Я буду останнім, кого ти побачиш перед смертю. – Сказавши це, Сараф попрямував до виходу, і його свита послідувала за ним. Розмова була закінчена.

Титул "Царя Світу", привласнюється вселенському законодавцеві первозданних часів, його ім'я зустрічається у багатьох древніх народів. Цар Світу повинен володіти, передвсім повноваженнями "Контролювати" і "Змінювати", тобто підтримувати рівновагу і гармонію. Основними принципами Царя Світу є "Справедливість" і "Миролюбність". Соломон був гідним сином свого батька, ім'я його означає "Миротворець".

Давид нарік свого сина цим ім'ям, тому що вірив, що він

зможе принести мир і процвітання, але після його смерті, Ханой встав на захист миру, а не Соломон.

Ящери покинули зал, залишивши людей, розбиратися зі своїми проблемами самостійно. Сатана на очах у Сарафа образив і принизив Царя Соломона, що сильно вплинуло на його репутацію. Рептилії готувалися напасти на Підземне Царство і сьогодні особисто переконалися, що у Агарті немає захисника. Соломон сидів на своєму троні, підпершись на лікоть, але слова Сатанаеля пробудили його:

– Ти помирати-то збираєшся? – Порушилося мовчання голосом блазня.

– Що? Що ти верзеш взагалі? – Важко зітхнувши, перепитав Цар.

Сатана посміхнувся і махнув рукою.

– Гаразд, охолонь, це просто питання, питання часу.

І тут Соломон зрозумів, що мав на увазі Сатана. Сатана говорив про "жертву". Поки син Давида займає трон, його не може зайняти істинний Цар Світу. Ханой віддав Соломону трон, а зараз треба повернути його назад. Соломон встав і мовчки, підійшов до доньки. Він притиснув її до себе, скував в обіймах, міцно, немов прощався, а потім миттєво підійшов до столу, взяв келих Сарафа і залпом випив вино. Поставивши келих на стіл, він дивився в очі Дарини, він пропустив велику частину її життя.

Він не бачив, як пройшло її дитинство, як вона дорослішала, вчилася і здійснювала помилки. Його не було в ті хви-

лини, коли вона сумувала або була злякана. Він не зміг захистити навіть власну доньку, що вже говорити про Підземний Світ. В цю мить він втратив все, але шкодував лише про те, що втратив свою дівчинку. Улюблену Дарину. Через кілька секунд він впав в судомах. Тарсіша кинулася до нього в сльозах, але її батько вже покинув цей світ.

– І чого ти плачеш? – Спокійно запитав Сатана. – Ти знала, що все закінчиться.

Тарсіша продовжувала плакати на грудях у батька, не звертаючи уваги на Сатанаеля.

– Ну, я вже точно знав. – Додав він. – Вибач, хоча, можеш і не вибачати.

Ханой підійшов до друга і схилювався над його тілом. Він роздумував і розумів, що зараз всі діють за спланованим сценарієм Сатани, і не знав, як його змінити. Потім він встав і сказав:

– Отже, всі запам'ятайте: рептилоїди отруїли Соломона.

В залі висіла мертва тиша. Ні стража, ні ченці не сміли втручатися.

Сатана підійшов до трону Соломона, але не наважився в нього сісти. Хвиля трепету пробігла по його тілу. Він так був близько до своєї мети, але ще не час. Він розвернувся обличчям до інших і гнівно вимовив:

– За чорні свої справи буде покараний нечестивий Сараф... і явиться покарання у вигляді Ханоя Побідоносця! – Сатана глянув на Ханоя, і ввічливо додав. – Іноді від тебе

може відвернутися твій кращий друг і подати тобі руку твій заклятий ворог.

Варта зрозуміла, що не можна говорити про те, що Соломон покінчив своє життя самогубством, це і була жертва, яка повинна підняти людей на війну. Війни не уникнути. Армію Агарті поведе Ханой.

Дітар кинувся обіймати і заспокоювати Тарсішу. Дівчина випробувала сильне потрясіння. Чернець допоміг їй встати на ноги і вивів на свіже повітря. Вона задихалася від безперервних ридань.

– Обійми, в нашому випадку, самий кращий спосіб. – Сказав Агіас. – Він зібрався піти слідом за ними, але рука Ханоя його зупинила.

– Їм треба побути вдвох. Вічної любові може і немає, але доки її дарують – вона нескінченна.

– Думаю, вона того варта.

Ханой з посмішкою подивився на хлопця. Чернець йому подобався, і в його словах була мудрість і сила. Ханой дуже пишався тим, на що перетворилася його спадщина. Ченці, які несли на собі вантаж відповідальності за Братство, справлялися з цим краще, ніж можна було уявити.

– Чому ти досі не кантрі чернець? – Запитав Ханой Агіаса.

– Тому, що я ВЖЕ не кантрі чернець.

Ханой здивувався.

– Якби всі трималися за свої мантиї, сюди б мало хто дійшов.

Сатана підняв із столу тризубець, і пройшовся з ним по залі. Підійшовши до Ханоя, він зупинився.

– Звіра треба вигулювати. – Протягнув він тризубець Ханною. – Мисливець в середині вас повинен отримувати свободу. Хоч би іноді.

– Я повинен сказати, що ти правий. – Ханой вирвав з рук тризубець. – Але знай, якщо ми з тобою колись зустрінемося, то я зроблю вигляд, що не знаю тебе.

– Ти все ніяк не пробачиш мені Ануш? – Посміхнувся Сатана. – Ти все ще її пам'ятаєш?

– Я все ще кохаю її, немов минуло два дні. – Сумно відповів Побідоносець.

– Вищий шлях – це вміння в будь-якій ситуації залишатися собою. Гордо нести своє "Я", як прапор. І мова тут зовсім не про почуття власної важливості. Великим можна залишатися і будучи маленьким. – Сатана сказав все, що хотів. Його промова підійшла до фіналу, і можна було сміливо покидати арену. Він захопив з собою келих з вином і легкою ходою, під провожуючими поглядами ченців, пішов через головний вхід.

Дітар і Тарсіша вийшли в сад. Вона згадувала, як грала в ньому з батьком. Їй було дуже боляче, а коли їй боляче, йому набагато болючіше, ніж це здається з боку.

– Це треба пережити. – Заспокоював її чернець. – Пам'ятаєш напис біля входу в тунель? "Все пройде".

– Так, я розумію. – Кризь сльози відповідала Дарина. – Але пройде потім, а зараз воно просто є.

– Зараз я поруч, щоб розділити це з тобою.

Вона вперше посміхнулася, і Дітар побачив в її очах ніжність. Вони блиснули яскравіше за будь-який вогонь.

– Якби я тебе втратила, я не змогла би жити.

– Ні. Я не хочу ділити з тобою смерть. Я хочу розділити з тобою життя.

Сльози горя змінилися на сльози радості. Вона знову плакала, але вже з посмішкою.

– Дітар, ти думаєш, ми виберемося звідси?

– Обов'язково. – Запевнив її чернець. – І коли ми повернемося, все буде по-іншому.

– Вже все по-іншому. Смерть мого батька розв'яже війну.

– Але не нашу війну. – Швидко відповів Дітар.

– Ця війна почалася до нашого народження. Не ми її почали, не нам закінчувати.

Двоє йшли по стежині з білого каменю і заходили все глибше і глибше в квітковий сад. Квіти вражали своєю пишністю. Немає жінок, які не люблять квіти. Всі кажуть "хочу собі просту", але ніхто не вибирає ромашку серед троянд. Тарсіша була унікальною квіткою. Такою квіткою, яку не можна зривати, а можна тільки поливати і доглядати за нею. Чернець це знав.

Дітар відчув сильний біль від удара по голові, і свідомість

почала швидко покидати його. Він падав. В затьмареному розумі він почув крик Тарсіши, але не міг нічого зробити. Він знову її втрачав. Чим ближче вони ставали, тим далі їх розводила доля. Дітар відчував слабкість. Почував себе не здатним захистити ту, яку любить. Відчай зливався із злістю, але сили покинули його. Голова торкнулася землі, і чернець втратив свідомість.

Розбита голова сильно боліла. Опритомнівши, він роздвигся. Поруч нікого не було. Невідомо скільки часу пройшло. Світ знову здався темним і похмурим. Дітар знову був один. Лише одна думка його тішила.

– Добре, що поруч немає тіла Тарсіши. Одже – вона жива. – Подумав він.

Піти в бій за Агарту, чернець не хотів, але піти на війну за Тарсішу...

– "Вже – все по-іншому" – Звучали слова Тарсіши в голові ченця, і він спробував підвестися.

Глава 73

"Немає нічого важчого, за власні думки".

Заповідь Сімдесят третя. Кодекс Братства тибетських ченців.

На Агарту опустилася ніч. Принаймні, це відчувалося певною мірою втоми. Люди вже розходилися по своїх житлах. Теплий і затишний дах, що служив їм будинком, вже чекав до сну. Важкі дні, що проходять одні за іншими, розділилися лише одним моментом в житті кожного. Вночі вогні міста поступово гасли, і лише відблиски від ламп у вікнах трохи освітлювали вулиці.

Ханой, швидким кроком перейшов вулицю. Ще одну. Він вийшов на невелику стежку, яка вела за місто, і попрямував по ній до своєї мети.

Одягнений в темний плащ, завдовжки до п'ят він був непомітний. Кам'янисті рівнини і гори були попереду, він прямував до них. Голову накривав великий капюшон, лише бліді губи і щетина на підборідді виглядали з-під темного шматка тканини. Пітьма, неначе навмисно, приховувала його від чужих очей. Швидкими і впевненими кроками людина в плащі наблизилася до скелі. З довгих рукавів, що хиталися на ходу, з'явилися мозолясті чоловічі долоні. Сильні, жилаві

руки ошукували каміння, легко торкаючись їх холодної поверхні.

– Та де ж...? – Вирвалося із вуст чоловіка.

Нарешті, знайшовши потрібну щілину, Ханой відкрив двері і зайшов в середину печери.

Чоловік сміливо попрямував в глибокий тунель. Смолоскип, що спалахнув у руці Ханоя, висвітлював йому шлях у глибину пітьми. Поблискуючі стіни, переливалися від світла вогню. Різні кольори виникали від маленьких вогників на поверхні грубих кам'яних стін. Зелені, бордові, блакитні. Мигаючі напівкоштовні камені чергувалися з жилками блискучої породи. Розсипи золота і срібла, що заповнювали добру частину цих печер, були не рідкістю. Вологі кам'яні сталактити спускалися над його головою.

Ханой йшов прямо, не відволікаючись на скарби і чудові творіння природи. Він йшов з конкретною метою, і ніщо не могло відвернути його. Тунель не кінчався. Лише звужуючись, розширюючись і звиваючись, немов змія він давав зрозуміти, що Ханой не стоїть на місці. Іноді зустрічалися розвилки, і чоловік стояв, зосереджено вдивляючись в темряву проходів, вибираючи шлях. Повний підземних красот лабіринт здавався зачарованим або проклятим, оскільки йому не було кінця, а заблукати тут було дуже можливо.

Нарешті, за черговим поворотом, Ханой досяг своєї мети. Глибокий, безкрайній тунель привів до входу.

Дерев'яні двері були дуже старими, але міцними. Безліч

вм'ятин і тріщин, через які можна було відчутити потік повітря, були залишені тими, хто не знав, як потрапити в середину. Чоловік простягнув руку і тільки потім помітив, що біля дверей немає ручки. Лише металева пластина, яка кріпилася до дерева. Ханой роздратовано зітхнув, немов забув, як вона відкривається і, знявши з великого пальця золотий перстень з гранованим чорним каменем, що раніше належав Соломону, приставив до пластини.

Двері злегка хитнулися вперед, і звук клацання порадував Ханоя. Чоловік штовхнув їх, і перед ним з'явився великий печерний грот. Стіни в ньому не відрізнялися від тунельних, тільки стеля височіла над головою метрів на десять, а то і більше. Величезна люстра з сотнею свічок висіла над головою, проливаючи світло на приміщення. Вона давала не лише освітлення, але і своє тепло. В центрі грота стояв величезний круглий дерев'яний стіл, без візерунків і прикрас. Він був дуже простий і старий.

Дивно, що знаходячись стільки років в таких умовах, він все ще міг служити своїм господарям. До нього були приставлені два десятки стільців, всі, крім одного, були зайняті. Незважаючи на пізній час, Ханой зібрав раду – військову раду, на яку запросив кантрі ченців і Главу свого Братства. Збори засідали в повному складі.

Зараз Ханой звернувся по допомогу і пораду до свого Братства. Авраал, дев'ять кантрі ченців і Агіас заслужили повагу свого засновника. Зараз він потребував їх і їх мудро-

сті. Він вірив у Братство і його послідовників. Там де не завжди пройде армія, кантрі ченці пройдуть без зусиль, знищуючи будь-яку загрозу на своєму шляху. Вони сиділи за одним столом з воєначальниками Підземного Світу, з кращими командирами армії. Ханой неквапливо пройшов у глибину зала і вийшов на світло.

– Ти затримався. – Нетерпляче почав Дітар.

– Виникли невідкладні справи. – Швидко відповів йому Ханой.

– Важливіших невідкладних справ, ніж ті, заради яких ми всі тут, не існує! – Заперечив Дітар.

Авраал втрутився, зробивши зауваження своєму учневі:

– Він, Твій Єдиний Цар!

Чернець і не думав заспокоюватися:

– Тарсіша пропала! Ви повинні мені допомогти! – Зневірився чернець.

Ця втрата зробила величезну діру в його душі, і той біль, що оселився там, не давав йому спокою. – Вистачить з мене воєн. Поки я сиджу тут, Тарсіша в руках ящерів.

Ханой спокійно дивився на Дітара.

– Чому ми повинні допомагати тобі з Тарсішою, якщо ти не хочеш допомогти нам з війною? – Запитав Ханой.

– Нові військові дії нікому не потрібні. Люди втомилися від війни і хочуть миру. – Відповідав Дітар. – Але навіть після підписання договору, ще дуже довго світ не знатиме спокою. Нової війни раніше ніхто б не припустив, до сьогодніш-

нього дня.

– До чого ти хилиш? – Поставив питання Ханой, підійшовши до столу.

– До того, що ми зібралися тут вирішити два головні питання. Перше: чи готова Агарта до війни? Друге: кого відправити за Тарсішею?

Ханой відсунув свій стілець, проскрипівши ніжками по кам'яній підлозі і сів на своє місце. Єдине, що було вільним.

– Ти все драматизуєш, Дітар. – Усміхнувся Ханой. – Згущуєш фарби. Вона потрібна їм жива. Це чергова хитрість.

– Нічого я не згущую! – Схопився Дітар, стиснувши кулаки. – Просто тверезо оцінюю ситуацію і роблю відповідні висновки. Наш світ в небезпеці, і ви всі це знаєте! Вистачить з мене ваших хитрощів! – Він оглянув всіх присутніх.

– А в чому саме полягає небезпека? – Сиплим голосом протягнув Агіас з сухим сірим обличчям і запалими очима. Він виглядав так, ніби тільки прокинувся, або ж ще не лягав.

– Не прикидайтеся, ніби не знаєте. Наш світ знемагає від війни. Вона руйнує міста і губить цілі народи! – Відповів йому Ханой. – Від війни, яку треба закінчити.

– Ну, мені все зрозуміло. – Продовжив Агіас. – Я йду на війну. Ви підете зі мною.

У відповідь в залі тиша. Агіас вирішив не зупинятися і продовжив.

–Кажіть, куди йти?

– Рано чи пізно всі війни закінчувалися. – Сказав Дітар. – Ви впевнені, що цього разу все буде також?

Агіас опутив погляд. Зовсім недавно він почав гостро відчувати весь жах нинішньої війни, яка в майбутньому, може досягти немислимих масштабів.

– Я... Я просто... в мене передчуття... – Видихнув Агіас, відчуваючи, як обличчя чоловіків розтягнулися в зневажливих усмішках. – А, як може бути по – іншому?

– Я просто втрачаю час. – Промовив Дітар, вставши з-за столу і розвертаючись до дверей. – Коли станеться щось дійсно важливе – покличете.

– Не поспішай, Дітар. – Заспокоїв його Ханой і звернувся до ради. – Я згоден з Дітаром – останнім часом дійсно багато, що змінилося. Настає щось страшне, і мій народ відчуває це. – Він оглянув чоловіків. – Мене довго не було, але я відчуваю різницю. Голос моря змінився, став тривожним і неспокійним. Природа неначе подає нам сигнал лиха. На тому березі, ворог готується до битви. Останньою. Він хоче знищити нас.

– І саме тому ми повинні напасти першими! – Наполягав Дітар.

Він вже давно перебрав всі можливі варіанти, відмітаючи один за іншим, поки не залишився єдиний. Найвірніший.

– Пливти туди не можна. Ми повинні чекати ворога тут. – Спокійно промовив Ханой, дивлячись прямо перед собою. – Небезпечно пливати першими. Ми можемо потрапити в паст-

ку. Він хоче, щоб ми вплуталися в гонитву за ним.

– Він хоче, щоб ми так подумали. – Не здавався чернець. – Сараф сказав, що вони ще готують кораблі, так що, якщо попливемо зараз, зможемо їх затопити, і залишити їх на тому березі назавжди.

– Ця війна триватиме нескінченно.

– Це все тільки припущення. – Сказав Агіас. – Ми не можемо просто сидіти і чекати, коли на нас нападуть.

Ханой показав рукою в бік ради. – Треба голосувати!

Кожне слово, сказане в цьому залі, відбивалося від високих кам'яних стін і утворювало луну. Воєначальники сперечалися і між собою, і з ченцями. Вони не дуже втішно відгукувалися про незнайомців. Один з генералів, обвішаний амулетами і оберігами виразився із цього приводу:

– Хіба це правильно – звати на раду незрозуміло кого з іншого світу для вирішення долі нашого, який їм нерідний, і їх не хвилює?

– Я вважаю, що за столом, всі гідні. – Сказав Ханой, що не випускав зі своєї сильної руки тризубець. – Війна дійсно неминуча. Мое Братство вірить в мене, а я вірю в них. Необхідно вирішити зараз, інакше...

За нього закінчив Авраал:

– Інакше від людей нічого не залишиться!

Сивий старець, що сидів за столом, не брав участі в спорі, але коли він говорив, то попадав в саме в ціль.

– Що робити? Нам потрібно вирішувати прямо зараз, – говорив Ханой, – іншого шансу в нас не буде!

Після цих слів всі чоловіки разом заговорили, перебиваючи один одного, звинувачуючи в недалекоглядності або впертості. Хтось стояв на своєму, хтось коливався, чію сторону прийняти, члени Ради вже не радилися. Ханой швидко зрозумів, що якщо так триватиме, то рішення ніколи не буде знайдено.

–Тихо! – Подібно до грому, прозвучав голос Ханоя, стіни печери здригнулися, із стелі посипалися дрібні камінчики. – Ось вам компроміс: пропоную голосування. Хто за те, щоб почекати розвитку подій і зустрічати ворога тут?

Тиша запанувала в залі. Найсильніші генерали, Авраал та кантрі ченці обмірковували свій вибір. Негайно піднялися перші руки – половина. Кантрі ченці рук не підняли, Авраал теж. Тоді Ханой звернувся до Глави Братства :

–Що ти вирішив, Нісан Авраал? – Запитав Ханой, він сподівався на підтримку з його боку.

Авраал усміхнувся:

– Я нічого не вибираю. Люди просять ради, тільки для підтримки рішення, яке вони вже прийняли. Ми обоє знаємо, що Дітар прав. Але і це не важливо.

– А, що тоді важливо?

– Важливо, що скаже Цар Світу, вбивця Левіафана, Ханой Побідоносець, а ми вже виконаємо його волю.

Ханой почувши, відповідь Авраала, зрадів, що така мудра

людина зараз є Главою його Братства. Він ще раз переконався, що все зробив правильно.

– Гарний вчитель – як свічка. – Помітив Ханой, дивлячись старому в очі. – Яка згорає, щоб освітити шлях іншим.

Авраал у відповідь кивнув головою і додав:

– Загасивши чужу свічку, твоя яскравіше горіти не буде.

Ханой зрозумів, на що натякнув старий і подивився на Дітара. Він стояв, спершись руками на стіл. Помітивши погляд засновника Братства, він заговорив.

– Мені абсолютно наплювати, що стане з Підземним Світом, це не моя турбота. – Чернець говорив дуже емоційно і голосно.

Мабуть все його нутро перекинулося, і він нічого не приховуючи, показував свою готовність до дій. Нічого його більше не хвилювало. Він хотів врятувати Тарсішу, і це було для нього на першому місці.

– А, як же твій дім? – Запитав Ханой.

– Всяка імперія приречена на крах – рано чи пізно, це неминуче. А завдяки сьогоднішнім подіям, у мене взагалі немає права втручатися в ваші справи. Дім – це не клаптик землі, це люди, які тебе оточують. І, якщо Тарсіша зараз там, на тому березі, це означає, що і я маю бути там поряд з нею.

Авраал не дозволив Дітару далі продовжити.

– На троні сидить Цар, і він вирішує долю всього світу. – Сказав голосно старий, після чого Дітар замовк.

Ханой ляснув у долоні. Всі замовкли і подивилися на нього. Він вдивлявся в темряву, з якої незабаром з'явилися слуги. Не кажучи ні слова, вони швидкими рухами почали піднімати і запалювати ще одну величезну люстру. На все це вони витратили не більше п'яти хвилин. Люстра, що піднялася до стелі, ще більше освітила зал. Дві, величезних розмірів, металеві конструкції, височіли в десяти метрах над стелею. Вони здавалися вогняними кулями, повислими в небі.

До цього, складалося враження, що зал не має стін, вони були такі далекі, і такі темні. Але коли вогні освітили, то все стало ясно, печера була величезна. В великому, прихованому глибоко під землею залі, стояли три відкриті саркофаги з чорного каменю, з малюнками і написами на невідомій мові. Вони височіли над головами людей, і підійти до них можна було тільки по східцях.

– Ходімо зі мною. – Сказав Ханой ченцеві.

Він просто пішов за Ханоем, вони зупинилися біля першого саркофага. Рада спостерігала з боку за ченцем і Ханоем. Дітар озирнувся.

– Що це?

– Ти ще багато чого не знаєш. Ми знаходимося, глибоко під храмом Сонця. Тут повно нез'ясовного. – Сказав Ханой. – Підійди і подивись.

Дітар заглянув у саркофаги: його погляду з'явилися три тіла, всі в золоті. Це були двоє чоловіків і жінка. Дітара вразив їх зріст – більше трьох метрів у жінки, і понад п'ять у чо-

ловіків. Їх конусоподібні голови були величезні. Квадратні вилиці, невеликий рот, тонкі губи, довгий тонкий ніс. Грудні клітини дуже великі, і прикриті золотою тканиною. Здавалося, гіганти сплять, але сказати напевно чернець не міг. Дітар випробував легкий переляк і відступив назад. Позаду нього стояв Ханой.

– Ось воно, коло посвячених. – Прошепотів Ханой Дітару. – Ти побачиш зараз минуле та дізнаєшся майбутнє, але випробування буде нелегким. Чи готовий ти, кантрі чернець Дітар, спадкоємець Глави мого Братства?

Дітар трохи коливався, але все ж кивнув головою.

Його підвели до кам'яної плити, встановленої між саркофагів. Дітар сів на неї і підняв руки до неба долонями вгору. Між тим, супроводжуючі поклали на кожен саркофаг і на плиту засвічені свічки і ладан. Дітар залишився наодинці з тими, хто жив в доісторичну епоху.

– Титани мали досконалі знання і необмежені можливості. – Слухав він голос Ханоя. – Вони визнали себе рівними богам, за що і були покарані.

Свічки, залишені ченцями, згасли і запанувала непроглядна пільма. Гнітюча тиша давила на барабанні перетинки. Дітар став робити дихальні вправи, щоб заспокоїться і зануритися в транс. Вдих за вдихом він заспокоювався. Помалу все стало затягуватися блакитною пеленою. Простір навкруги мінявся. Дітару стало здаватися, що він знаходиться в середині величезної живої змії і потім зрозумів, що летить по

тунелю, відділяючись від свого фізичного тіла.

Троє титанів, що лежали в саркофагах в печері, судячи з усього, перебували у стані "соматі". Будучи в такому стані, свідомість стає можливою досягнути будь – яку мудрість і отримати будь – які знання. Розум людини в "соматі", височіє над обмеженнями матеріального світу і зливається зі світом духовним. Досягнувши цього стану, в людини сповільнюється обмін речовин, рідше стає пульс і дихання, душа виходить з тіла і бачить його з боку. В цьому стані людина вбирає в себе всю мудрість Всесвіту.

Тіло в "соматі" кам'яніє – стає дуже щільним, здатним віками зберігатися за особливих умов і ожити при поверненні в нього душі.

Дітар знаходячись поряд з титанами, в особливому трансі міг отримати деякі знання. Його розум був здатний зрозуміти складніші ідеї.

– Люди з майбутнього – це люди з минулого. – Пронеслися думки в ченця. – Подорожі в часі можливі. А ось яким чином – вже зовсім інше питання.

Думки полетіли одна за одною. Треба втримати себе в особливому стані, щоб мати доступ до вселенських знань. Саме з цієї причини, ченці медитують регулярно. Практика медитації відкриває двері в майбутнє. Дітар знаходився в медитативному трансі, і перед ним пролітали картини минулого, сьогодення і майбутнього. Одна за одною, змінювалися в запаморочливому танці. За хвилину перед його очима

сформувалися і загинули сотні держав і народів.

Чернець не міг більше підтримувати свою концентрацію і його транс закінчився. Він розплющив очі. В залі знову сяяло полум'я, освітлюючи приміщення. Він подивився на Ханоя.

– Стільки цивілізацій загинуло – вимовив Дітар тихим голосом.

Ханой кивнув.

– Хтось зануриться в "соматі", щоб стати прабатьками і праматерями нової цивілізації, в разі загибелі нинішньої. Йому знадобляться знання всіх мудреців минулого. Є багато сценаріїв загибелі планети. Люди можуть самі себе знищити, йдучи по неправильному шляху розвитку, або через те, що дійсно на Землі періодично здійснюються природні катаклізми, настільки серйозні, що міняється вигляд планети, зникають або з'являються моря, утворюються нові континенти, міняються полюси землі. Зрозуміло, що при цьому, буде зруйнована всяка цивілізація.

А ті, хто виживуть, знову почнуть жити при первіснообщинному устрої.

– Наш світ приречений? – Запитав чернець.

– Вся справа в сприйнятті. – Відповів йому засновник. – Дивлячись що, вважати своїм світом.

Дітару було не совсем зрозуміло, про що говорить Ханой, але він продовжував слухати. Після трансу, складно було швидко повернутися в звичайний стан.

– Ніщо не вічне, Дітар. Все що народжується – помирає. Це життя. Якщо помре наше покоління, то народиться інше. Помре наступне – народиться ще одно. Навіть, якщо материки будуть знищені, або навіть, вся планета, то всесвіт все одно продовжить існувати.

Нарешті Дітар зрозумів його думку. В його баченні кожна цивілізація, що померла, залишала знання для наступної, що б вони могли існувати.

– Одже, безсмертя все ж існує. – Вимовив тихо чернець, спускаючись зі сходинок.

– Так, але не в тому вигляді, в якому ми думаємо.

Ханой і Дітар повернулися та сіли за стіл. Рада знову була у повному складі. Спори були відкладені убік. Рішення треба було прийняти сьогодні. Ханой заговорив першим.

– Смерть Соломона – була рівносильна оголошенню війни. Війни, яка нікому не була потрібна. Але минула війна захопила всі куточки планети і нікого не залишила байдужим. Хоча пройшло вже більше місяця, з часу останнього переможного бою, та для довгоживучих людей, що населяли цей світ, спогади були все ще свіжі в пам'яті.

– Ви хоч пам'ятаєте, через що воюєте? – Запитав Дітар.

– Багато хто вже не пам'ятає, а ті, хто пам'ятають, мовчать щоб уникнути повторення цієї історії. Це була війна всіх проти всіх, але особливо відрізнялися люди – ящери, вони змогли захопити півсвіту, і зупинити їх було дуже не просто. Нам вдалося їх перемогти, але тоді загинуло дуже

багато людей, та і не тільки людей.

– Але історію пишуть переможці, і ви зробили все можливе, щоб виставити супротивників вселенським злом. І вам це вдалося. Багато хто зневажає їх, але, ще більша кількість людей боїться. На щастя для людей, війна ґрунтовно поширилася на сторону супротивника.

Один з воєначальників теж вирішив підтримати розмову.

– Кажуть, що першим Царем Світу був Давид, який говорив, що сам Бог побажав зробити його пастухом народу. – Чоловік говорив стримано, погладжуючи свої вуса. – Він неодноразово посилав своїх вірних людей до Тибету, тому що вірив, що саме там, в серці священної гори, покояться тіла всіх вчителів. Його друга експедиція безслідно зникла в горах. Але хто знає, може світ, ще не готовий до відкриття таємниці Підземної країни. Адже подібні легенди існують абсолютно у різних народів.

Він шукав знання, що допомогли б здолати ящерів, але зазнав поразки. Чому ж ми думаємо, що зможемо здолати їх?

– Так, Давид не знайшов знань, які шукав. Більше ста років ми вивчали Шамбалу і її таємниці. Відповідь стала набагато ближча, чим раніше.

Відповідь Ханоя не сильно задовольняла воєначальника. Він сидів, склавши руки на грудях, і з важливим видом поглядав на своїх сусідів.

– Все одно, є в нас знання, як зупинити рептилоїдів або ні. – Продовжував Ханой. – Відмовитися від війни ми не мо-

жемо. Війні бути, а ось як в ній брати участь...

– У війні треба воювати, а не брати участь. – Закричав Агіас.

Ханой розумів, що нашістья воїнів Сарафа не зупинити, і війна обіцяє бути кровопролитною. Він не хотів знову підняти суперечку і тому був стриманий у своїх виразах.

– Зараз світ розділився на дві половини. – Почав Побідоносець. – Підземне Море розділяє людей і рептилоїдів.

– Тому треба пливати туди! – Різко встав з місця Дітар. – Вони не повинні перепливати на нашу сторону. Їх місце там, там вони хай і гинуть.

Ханой видихнув.

– Характер – це все для чоловіка. – З посмішкою вимовив Ханой.

Він повинен був вибрати гідну людину, здатну витримати навіть пекло. Дітар йому подобався, він вважав, що той досяг межі безстрашності. Його впевненість і рішучість були заразливими.

– Звикни до думки, що ти її більше не побачиш. – Сказав Ханой, і у відповідь почув удар по столу.

– Досить вже переливати з пустого в порожнє. – Лягнув долонею об стіл чернець.

Члени Братства з цікавістю подивилися на Дітара. Його характер не дозволяв здаватися. Він стоїть перед Ханоем і чуває себе з ним рівним. Ченцям це подобалося.

– Якщо ти так хочеш пливати, то пливи. – Сказав йому Ха-

ной.

Дітар подивився на нього, а потім на тризубець, що лежав перед Ханоем на столі.

– Я попливу. Думаю, ти вчинив би так само, якщо б ящери викрали Ануш.

Почувши ім'я коханої, Ханой змінився в обличчі. Спогади досі заподіювали йому душевний біль, але він переборов себе і сказав:

– Море занадто небезпечно. Переплисти його не так легко, як ти думаєш. Воно завжди і скрізь мстить тим, хто забирає в нього те, що належить по праву лише йому.

– Є хоч одна людина в цьому величезному світі, з яким ти можеш розділити всю свою радість і біль? – Лише запитав його Дітар.

– Ні. – Відповів Ханой.

– А в мене – все ще є. – Крикнув Дітар.

Ханой прекрасно розумів почуття ченця, але як Цар Світу, він не міг його просто послати на загибель.

– Любов і вірність понад усе? – Тихим і спокійним голо-сом запитав Ханой.

– Так. – Твердо відповів Дітар.

В Ханоя більше не було аргументів, щоб переконати ченця.

– Якщо надумав, то пливи один.

Дітар підійшов до Ханоя і взяв зі столу артефакт. Важка зброя змусила руку ченця напружитися.

– Я забираю тризубець. – Заявив чернець і відійшов убік.

Ханой дивився на нього суворим поглядом, але через кілька хвилин зітхнув. Впертість Дітара перемогла.

– Бери. І бери будь-який корабель. Якщо я не можу тебе відмовити, то спробую допомогти.

– За корабель дякую. – Сказав Дітар і посміхнувся. – Але він без капітана не попливе.

Ханой замислився на кілька секунд, а потім відповів:

– Є один капітан, який зможе добратися до того берега.

Дітар напружився.

– Але на нього не розраховуй. Його якраз сьогодні повинні стратити.

– Хто він? – Запитав з нетерпінням чернець.

Ханой розплився в посмішці і зробив паузу. Він окинув поглядом всіх присутніх. Всі до останнього спостерігали за ними. Побідоносець обернувся до Дітара і повільно вимовив ім'я.

– Сатана!

Глава 74

"Труднощі загартовують ченця і демонструють все, на що він здатний". Заповідь Сімдесят четверта. Кодекс Братства тибетських ченців.

Пил, що літав по всьому місту, забивався в очі, в зношені чоботи і за комір сорочок. Він літав зі всіх боків, забарвлюючи волосся в сірий, попелястий колір. Люди збиралися навколо дерев'яної платформи, поступово заповнюючи вулицю і площу. Місцеві крамниці закрилися завчасно. Нерідкі безлади, влаштовані під час страт, приносили їм багато клопоту. Варта не стежила за порядком. Єдиним об'єктом її уваги був в'язень. Вони охороняли його, як до, так і після страти.

Бували випадки, коли збуджений натовп так сильно жадав крові, що навіть після смерті ув'язненого, рвався розірвати його тіло на частини. Полонений весь час був пов'язаний і стояв навколішки. Йому не належить відривати погляд від землі. Всі події проходили повз нього.

Мотузок здавлював руки так сильно, що, здається Сатана глибоко ненависний катові, що її так туго затягнув. Він був з тих полонених, що швидше навіть бажав смерті, але вона з якихось причин від нього тікала. На шибениці не належить посміхатися, але посмішку Сатанаеля не можна було стерти.

Час страти підходив. В голові давно пішов відлік. Помирати – наскільки це погано? Натовп дивився на нього, перешіптуючись. Хтось сміявся і тикав в Сатану пальцем, хтось байдуже спостерігав, а деякі прийшли просто подивитися. Людей зібралось кілька сотень. Жінки намагалися відвести своїх дітей, але хлоп'ят роздирала цікавість. Сам він сидів смирно, не звертаючи уваги на шум роззяв. Його одяг був просякнутий пилом і потім. Недавні плями від їжі і питва, виднілися на порваній сорочці. Волосся було зліплено в грудки.

Воно більше нагадувало густу шерсть, ніж волосся чоловіка. Іноді з натовпу вилітав, який-небудь овоч або камінь, що летів у голову засудженому, але поки що, жодному з них влучити не вдалося.

Ось на дерев'яний поміст ступила нога масивного чоловіка. Скрипучі дошки, трохи не зламалися під вагою ката. Він був високий і череватий, з лисою головою і бородою до пояса. Колір його очей був не зрозумілий. З одного боку він міг здаватися сірим, а з іншого вже зеленим. Все це, тому що його очі були різного кольору. Він піднявся на платформу і притягнув загальну увагу. Трохи відкашлявшись, максимально голосно заговорив:

– За рішенням нового Царя Світу Ханоя Побідоносця, Сатана визнається винним.

Сатана, слухаючи ці слова, ледве стримував сміх. Він підморгував стоячи на колінах і яскраво посміхався жирному

судді в коричневому каптані, що сидів навпроти нього, неначе це все гра.

– Не розкрив таємницю знаходження еліксиру безсмертя. – Продовжував кат. – Вступив в змову з ворогом. Зрадив народ Агарті і робив замах на життя Царя Світу.

Поки список його гріхів тривав Сатана демонстративно встав з колін, і сів на землю схрестивши ноги. Він кивав головою на кожне звинувачення, визнаючи свою провину.

– На підставі вищесказаного обвинувачений засуджується до страти через повішення.

Натовп ревів. Всім не терпілося побачити, щоб ноги полоненого засмикалися, як тільки підлога під ним провалиться. Кат спустився за полоненим, що сидів на землі. Він взяв його за сорочку і спробував підняти, але Сатана продовжував сидіти, схрестивши ноги. Тоді він окликнув стражників і вони допомогли йому занести Сатану на дерев'яну платформу. Лише вгорі вдалося поставити його на ноги. Полонений, як і раніше посміхався, отримуючи задоволення від своїх ігор. Кат накинув на нього петлю і сказав:

– Тобі, негідний злочинець, надається єдине великодушне право на останнє слово.

– Ооо.– Протягнув Сатана. Полонений облизнувся, ніби перед ним поставили смажене курча.

Його очі були неймовірно яскраві, а посмішка так незвично для тьмяного міста оголяла зуби. Розім'явши свій рот, він заговорив:

– Шановні... – Почав своє звернення Сатана, але потім різко обернувся до ката і поставив питання.

– В мене є слово або два? Чи я можу сказати промову, а може одну смішну історію?

Кат, стримуючи злість і нетерпіння, зробив глибокий вдих. Він би придушив його прямо зараз власними руками, але порядку треба було дотримуватися.

– Кажи, що хочеш, та швидше. – Гаркнув він.

– Ой, пробач. Я швидко. – Ввічливо сказав Сатана і обернувся до натовпу.

– Дорогі друзі. Як ви не старайтеся, але сьогодні я не помру. Я дуже радий бути тут з вами, але в мене заплановані інші справи.

Він зробив паузу, оглянув натовп і покрокував у бік сходинок, але мотузок на шиї не дав йому далеко піти.

Весь цей час через натовп пробирався чернець. Він розштовхував всіх на своєму шляху. Дітар йшов, крізь людей, що сваряться, до самого центру їх уваги, до Сатани. Він з'явився якраз в потрібний момент.

– Стривайте. – Крикнув чернець.

Варта звернула на нього увагу, а кат підійшов трохи ближче.

– Чому ви хочете його вбити?

– Такий наказ. – Відповів кат і вже збирався повернутися до свого місця.

Дітару вже було звично бачити Сатану таким гордим.

– Ти знаєш правду, за що мене насправді хтять вбити. – Крикнув Сатана Дітару.

Ченцеві треба було діяти швидко, інакше його єдиного капітана повісять.

– Ануш? – Припустив Дітар. – Де еліксир? Хіба за це можна страчувати?

Сатана плюнув на Дітара, і чернець зробив крок убік. Той реготав.

Натовп почав гудіти голосніше. Кат не розумів, що відбувається і лише дивився на людей. Всі хотіли бачити страту, але Дітар затягував цю процедуру.

– Так чому ж ви його збираєтеся повісити. – Продовжував запитувати чернець ката, а той лише знизував плечима і говорив одну і ту ж фразу.

– Ну, такий перший наказ Ханоя Побідоносця.

Є наказ – треба виконувати. Чернець швидко забіг на платформу і, підійшовши до судді, поклав руку на його стіл.

– Я, тільки що від Ханоя. Він прислав мене зупинити страту.

Натовп гудів від невдоволення. Шум ставав все сильніше і деякі чоловіки вже намагалися протиснутися вперед, щоб самим повісити зрадника.

– Стратити їх обох. – Вигукували люди. – Раніше потрібно було розбиратися.

Ні Дітар, ні Сатана, ні кат не звертали на них увагу. Лише стражникам довелося почати стримувати людей, не підпус-

каючи їх ближче.

– Ханой переглянув вирок. – Продовжував говорити Дітар. – Він прийняв рішення замінити повішення, на двадцять ударів батога.

Суддя закивав головою. Розбиратися тут було ні в чому. Він обернувся до ката і махнув рукою. Той швидко вибрав найміцніший і жорсткіший батіг.

– Це не зовсім те, чого я чекав. – Сказав Сатана, поглядаючи на ченця. – Може ти постарася трохи краще?

Дітар нічого не відповів. Кат підійшов до Сатани, стянув з його шиї петлю, опустив його на коліна. Двоє стражників розірвали сорочку на його спині і схопили його руки. Кат завдав першого удару. Шкіряний кінець довгого хлиста розітнув шкіру. Кров знову з'явилася на його тілі. Сатана стиснув зуби від болю. Кат почав швидко завдавати наступних ударів. Другий, третій. Удари були чутні всім присутнім. Очі Сатани божеволіли ще сильніше. Зараз він бився, як спійманий в капкан вовк, гарчавши на ката і на натовп.

Нарешті посмішка сповзла з його обличчя. Площа тріумфувала від того, що з полоненого все ж вийшло вибити сміх.

– Сволота! – Крикнув Сатана і спробував вдарити ногами ката.

Той же, із злістю продовжував бити по поцяткованій рубцями і ранами спині. Крик Сатани намагався заглушити шум ревіння натовпу, але люди кричали ще голосніше.

– Дратує, коли голосно кричать, а ти ще не почав їх різа-

ти. – Відповів Кат і завдав ще удару.

Одинадцять, дванадцять. Дітару було ніяково. На обличчі Сатани була гримаса болю і звірячої люті. Але раптом, він шалено засміявся і плюнув у бік ката, потрапляючи йому в ноги, чим викликав регіт натовпу. Тут він отримав ще більш хльосткий удар і закрив очі.

Дев'ятнадцять, двадцять. Останній удар був найсильнішим. Кат вклав в нього всю свою потужність і звалив Сатану обличчям на підлогу. Покарання закінчене. Сатану напівживого підняли і кинули на землю. Сатана краєм вуха вловив рятівний голос Дітара, і почув, як той говорить щось про корабель. Тепер він вже не чинив опір. Дітар і Агіас, схопили його під лікті і повели. Земля йшла з-під ніг, ченці поволочили його в невелике приміщення, і кинули на лаву. Останнім, що він почув, був гуркіт дверей, що зачиняються.

Маленька кімната, що більше нагадувала сарай, прихистила ченців і полоненого. Запах вогкості нагадував Сатані його колишню камеру, тому він не сильно зніяковів, виявившись тут. Спина боліла нестерпно – це був єдиний факт, що зупиняв полоненого від негайної втечі. Із спітнілого лоба стікали краплі поту, а з прокушеної від злості губи крапала кров. Він виглядав, як пес, побитий зграєю вовків, якому вдалося втекти, будучи на межі життя і смерті. Його тіло було повністю безсиле.

Дітар підійшов ближче до Сатани і заговорив.

– Послухай, по-перше, я не бажаю тобі зла, тому що вже

врятував.

– Тебе б так хто врятував. – Відповів йому злий в'язень.

– Твоя голова все ще ціла, і не бовтається на мотузці. –

Продовжив Дітар. – Так що так, вважай це порятунком.

– Всяка людина тягнеться до себе подібного. – Посміхнувся Сатана. – Ти не мене рятував, а себе. Що тобі треба?

Дітар дивився на чоловіка на лаві, що згорбився, який важко дихав і плював кров'ю на землю. Він був, як завжди прав. Дітар не рятував Сатану, він рятував капітана, який йому потрібний, щоб дістатися до того берега.

– Я збираюся плисти за Тарсішею. – Впевнено сказав чернець.

Сатана, почувши слова Дітара, розсміявся, удача знову на його стороні, і все продовжує йти по його плану.

– З чого ти взяв, що за нею, потрібно кудись плисти? – Запитав, сміючись, Сатана. – Може вона сама від тебе втекла.

Сатана був майстром перевтілень. На кожен випадок, на кожен момент, у нього знаходився свій образ, свої манери і свої слова. Ще недавно дикий звір, що звивався під ударами батога і кричачий прокляття, зараз виглядав спокійніше.

– Ти її не знаєш, щоб казати таке. – Продовжував тримати себе в руках чернець. – В неї не було причин тікати.

– Я знаю куди більше твого, чернець. – Із загрозою, прямо в очі сказав полонений. – Навіть, якщо вона і була викрадена, то чому на той берег?

Дітар відчував, що з ним грають. Він намагався не відхи-

лятися від суті розмови і знову заговорив.

– Це очевидно. Сарафу потрібна вона була тоді, потрібна і зараз. Я попливу туди, і ти мені в цьому допоможеш.

– Ти її так сильно кохаєш, що врятував мене від смерті. – Знову засміявся Сатана.

– Так, кохаю. – Заявив Дітар. – Але, як ти виразився, "не тебе я рятував, а себе".

Посмішка плавно пішла з обличчя Сатани. Він став трохи серйознішим.

– Людина не владна над своїм серцем, нікого не можна судити за те, що він полюбив або розлюбив. Вже я знаю. – Він говорив так милозвучно, неначе намагався заспокоїти ченця. Його слова звучали, як колискова.

– Кохайте один одного, щоб не було і чекайте, не дивлячись ні на що. – Продовжував говорити полонений. – Але, якщо сказав людині "люблю", будь добрий, люби його, поки ти не здохнеш. Чи закрій свого рота раз і назавжди.

– За свої слова я сам відповім. – Гордо вимовив Дітар.

– А я? – Сказав, випрямивши спину Сатана. – Навіщо я тобі?

– Мені потрібен капітан.

– Взагалі дивно, що люди тонуть... – Він сказав це і зробив жест здивування, розвів руки в сторони.

– Ханой сказав – ти єдиний хто знає, як туди плисти.

– О, Ханой сказав правду. Він же тепер Цар Світу.

– Так. – Сказав Дітар. – Він, а не ти.

– Будь-який зад можна помістити на трон, але не будь-яка голова гідна корони. – Знову засміявся Сатанаель.

Шум на вулиці поступово стихав. Варгі довелося трохи повозитися, щоб розігнати натовп після страти. Багато хто розчарувався, були навіть такі, хто намагався дістатися са-мостійно до Сатани, але пройти через охорону їм не вдава-лося. Агіас зрідка виглядав за двері перевірити, чи немає ко-го поблизу. Дітар продовжував розмову з в'язнем.

– Ти попливеш зі мною! – Наполягав чернець.

– Я непротив побути живим, але вам буде простіший, щоб я був мертвий.

– Доки ти мені потрібний, я захищатиму тебе.

– А коли перестану бути потрібний? – Загадково запитав Сатана.

– Тоді ти сам по собі! – Відповів Дітар. – Ти можеш бути вільним.

Сатана потер долоні, неначе все відбувається, як він хотів.

– Все це дам тобі, якщо вклонишся мені. – Посміхнувся полонений. – Адже ти розумієш, що капітан на кораблі го-ловний.

Дітар спохмурнів.

– До чого ти хилиш?

– До того, що ти просиш мене побути твоїм капітаном.

– Якраз навпаки! – Чинив опір Дітар. – Накази віддавати-му я.

Сатана посміявся із слів ченця.

– Якби ти знав, які накази треба віддавати, то сам би був капітаном. Ти хочеш врятувати свою кохану, ну а я не хочу помирати. – Продовжував Сатана. – Море небезпечно і зберігає багато таємниць. Якщо я не буду впевнений у своїй команді, то ми не допливемо.

Дітар замислився. Сатана знову говорив вірні речі.

– Чому я повинен тобі вірити?

– Як мінімум, тому що в тебе немає вибору. – Відповів Сатана.

Чернець зробив кілька кроків по сараю. Сатана розвалився на лавці, немов це був трон. Знову все виглядало так, ніби він господар становища. Дітар зупинився, кинув погляд на в'язня і сказав:

– Добре. Ти капітан, я матрос.

Сатана посміхнувся.

– Будуть моменти, коли я накажу тобі кинутися у воду, що кишить чудовиськами. – Сказав Сатана, зробивши страхітливу фізіономію. – В тебе не буде права заперечити мені або не підкоритися.

– Я розумію. – Лише відповів Дітар.

– Навіть коли мої накази здаватимуться тобі абсурдними і згубними, ти повинен будеш їх виконувати.

Чернець знову кивнув головою.

– Мене вже абсолютно нічого не засмучує і не дивує. – Сказав Дітар. – В будь-якому випадку, я готовий до будь –

яких твоїх наказів, заради Тарсіши.

– Настане момент, коли всі відвернуться від тебе, Дітар. Будь готовий.

– Я готовий! – Заявив чернець. – Але і ти знай, що, якщо ми не дістанемося того берега, я вб'ю тебе.

Сатана подивився в очі Дітару. Той не жартував. Його впевненість і безстрашність сподобалися Сатані.

– Справедливо. – Помітив полонений. – Ти врятував моє життя сьогодні і зможеш його забрати, чи хоч би спробувати. Я непроти.

– Якщо ти погодився, тоді пора шукати корабель.

Сатана встав на ноги.

– У капітана завжди є корабель – гордо заявив він. – Я не хочу плисти на кориті, яке вибереш ти, тому попливемо на тому, що вибрав я.

– Якщо в тебе вже є корабель, то це нам на руку. – З полегшенням сказав Дітар.

Нарешті все складається. Капітан знайшовся, корабель теж. Він так поспішав врятувати Тарсішу, що витягнув Сатану з лап смерті. Якби він міг, він побіг би по воді на той берег шукати її. Того дня, коли ящери викрали дівчину, вони нажили собі лютого ворога. Дітар не хотів воювати, але заради порятунку коханої, він сам особисто оголосить війну всьому Підземному Світу.

– Як скоро ми зможемо потрапити на той берег? – Запитав чернець.

– Трохи більше доби. – Спокійно відповів Сатана. – І це в кращому випадку.

– Що? – Раптом запанікував чернець. – Я думав, це займе менше часу. – Це ж Підземне море, воно величезне.

Сатана втихомирив своїм поглядом запал ченця.

– Хочеш швидше, навчися літати, а це море переплисти можна тільки за день. В ньому стільки сюрпризів і небезпек, що тобі і не снилося.

– З яких це пір, кілька скель і невеликий шторм стали для тебе небезпекою?– Незадоволено запитав Дітар.

– Скелі і хвилі – це дрібниці, чернець. Ці води приховують істот гірше Сарафа.

Чернець мовчав. Він не міг придумати істоту страшнішу, ніж чотириметровий ящер. Підземний Світ міг дивувати.

На вулиці все стихло. Навіть охорона вирушила до своєї казарми. Агіас встав поряд з Дітаром. Він вже вкотре потрапляв у пригоди зі своїм другом, і кожного разу не міг зрозуміти, як це трапляється. В Дітара був дар. Він міг надихнути і переконати майже будь – яку людину, а його полум'я запалювало всі серця.

Сатана все так само сидів на лаві. Кров на його спині вже запеклася. Синяки виступили на руках від долонь стражників, що його тримали, губа злегка припухнула. Зовні він був жалюгідний, але в середині його неможливо було зламати. Зруйнувавши себе одного разу, ти отримуєш непохитний ха-

рактер назавжди.

– Ханой недаремно побоюється моря. – Розповідав Сатана. – Він знає про чудовиськ, що живуть в його водах. Я бачив тільки одне, але припускаю, що таких там багато.

Ченці слухали розповідь і уявляли перед собою картину морських пригод Сатани.

– Древні монстри не терплять втручання в свої справи і жорстоко розправляються з цікавими. Багато тих, хто хотів приручити цих тварюк не повернулися, а ті, хто повернулися, просто їх не знайшли. Я зустрівся з ним випадково. Наш корабель відхилився від курсу через сильний шторм, і ми заплили в центральні води. Середина моря вважається найглибшою, і тому цим істотам зручніше жити там. Коли туман розсіявся, і хвиль майже не було, наш корабель виявився на міліні. Я був здивований, що ми сіли на міліну в самому центрі моря. Але тільки потім я побачив, що ми застрягли на спині величезного монстра.

Почувши це, Агіас і Дітар переглянулися. Їх здивуванню не було межі. Очі Агіаса заблищали. Бажання битви спалахнуло в його серці.

– Сутичка з таким чудиськом? – Із завзяттям сказав чернець.

– Битва так, але результат битви... – Помітив Дітар.

– Вихід не такий важливий. Загинути в такому бою – це вже гарна нагорода. – З посмішкою сказав Агіас.

В якийсь момент вони думали, що Сатана їх обманює, але

він сам боявся своїх слів, якими описував подію з минулого.

– Воно справді було настільки великим? – Запитав Дітар.

– О, так. – Відповів той. – Ця тварюка була схожа на ящера – рибу. В довжину вона була, як ціла вулиця Агарті. Величезна голова, з гостро витягнутою щелепою, трималася на довгій шії. Зуби були, як загострені скелі. А очі, наповнені кров'ю. Одна справа побачити таку тварюку, але зовсім інша, коли вона побачить тебе.

– Як ви вижили? – Запитав тихо Дітар.

– А я хіба говорив, що ми вижили? – Уточнив з посмішкою Сатана.

– Кілька матросів померли від страху, побачивши цього монстра. Потім ця тварюка вдарила своїм хвостом по воді, і нас захлеснуло. Нас скинуло з її спини, але хвиля, що піднялася над нами після удару, зміла всіх, хто був на палубі. Вижило лише кілька чоловік. Я не пам'ятаю, як все закінчилося, пам'ятаю лише, що опритомнів на напівзруйнованому кораблі з трьома хлопцями, які втратили дар мови. Ми довго потім дрейфували до берега, не маючи провізії і води. Ханой поступає мудро, що не суне свій ніс у це море. Я б вам теж не радив.

Ченці були вражені історією Сатани. Багато битв вони провели в своєму житті, але не морських. Воювати з людьми це одне, але з чудовиськами було зовсім інше. Дітар закрив очі і уявив собі обличчя Тарсіши.

– Ящери, морські чудовиська або Сатана. – Сказав собі

чернець. – Це все дрібниці. Я врятую тебе, навіть, якщо доведеться осушити море і вручну перебити всіх цих тварюк.

Розплющивши очі, він побачив Сатану.

– Ти злякався, чернець? – Запитав його капітан.

– Не важливо, яких розмірів супротивник. Перемагає той, хто не здався.

Сатана нічого не відповів на це. Він лише мовчки, попрямував до виходу.

Глава 75

"Перемагають – лише терплячі".

Заповідь Сімдесят п'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Вітрила, наповнені морським повітрям, несли вперед корабель з ченцями на борту. Розрізаючи хвилі своїм черевом, судно підстрибувало і гойдалося з одного боку в інший. Ніяких прапорів або розпізнавальних знаків у цього корабля не було. Він не належав жодному народу або державі, він належав лише одному капітанові. Високий чоловік, років сорока, стояв біля вікна своєї каюти і уважно спостерігав за тим, що відбувається. Море за вікном було спокійним, що рідко траплялося в його подорожах.

Ще вчора вони покинули береги царства Агарти, і ось вже зараз вони зовсім близько до земель рептилій. Сатана був здивований, що їм так швидко вдалося проплисти цей шлях. Раніше це було важче. Чи то море стало миролюбніше, чи то моряки з везінням.

Тепер в ролі, звичнішій для нього, Сатана почував себе знову в строю. Ні раб, ні полонений і не підсудний. Знову людина. Його зовнішній вигляд більше не викликав такої відрази, як раніше. Навіть обличчя виглядало значно молодшим.

Руки були одягнені в білосніжні рукавички, які він часто ховав у кишені. Біла крохмалена сорочка, що ховалася під чорним кітелом, надавала почуття переваги. Чорні високі чоботи, якими він ходив по судну, були частиною його форми. Сатана носив їх для зручності, оскільки ходити босими ногами йому вже набридло. Мозолясті ступні, нарешті можуть відпочити.

Його команду складали Дітар, Агіас і кантрі ченці. Були і інші матроси, але їх було менше. В них не було окремої каюти, як у капітана, і для Сатани вони були звичайними матросами. Капітан віддавав накази і контролював їх виконання. Ченці почували себе не впевнено, оскільки їм не доводилося ніколи плавати, тим більше в ролі матросів. Сатана вивергав на них свої лайки, коли завдання не були виконані, або були виконані неправильно.

Якби хтось з них був капітаном, то їх плавання було б набагато довше або ж взагалі не відбулося. На щастя ченців, ніяких подій не трапилося і вже через кілька годин вони побачать берег.

Шум судна, що мчало по морю, приємно пестив вуха моряків. Холодне повітря і краплі води, що потрапляли на шкіру, освіжали обличчя. Останній годинник, коли можна відпочити, добігав кінця. Зустріч з ящерами була неминучою, і необхідно було набратися сил.

Дітар попрямував до Сатани. Його нетерпіння не давало спокою, він повинен знати, що далі. Він пройшовся по де-

рев'яних сходинок на верхню палубу, підійшов до дверей. Не зупиняючись, він рукою штовхнув дерев'яну перешкоду, що відкрила йому каюту капітана. Дітар зупинився біля столу, за яким сидів Сатана.

– Ти б хоч постукав, перш ніж зайти. – Сказав Сатана.

– Я не хочу, що б ти щось встиг від мене сховати. – Відповів чернець і посміхнувся. – Доки я стукатиму, ти вже щось вигадаш, а мені цього не треба.

Капітан був у дуже гарному настрої. Його тріумфування говорило про те, що все пройшло ідеально і його план здійсниться найближчим часом. Цю нотку чернець зміг вловити на обличчі Сатани і йому стало ніяково.

– Роль капітана тебе влаштовуєш більше, ніж роль полоненого? – Запитав Дітар.

– Роль є роль. – Лише відповів той, закинувши ноги на стіл. – Вчора ув'язнений, сьогодні капітан, а завтра король. – Сатана загадково посміхнувся.

– Хочеш сказати тобі все одно, ким бути?

– Не зовсім. – Поправив його Сатана. – Я просто готовий бути ким треба для того, щоб досягати своїх цілей.

– І які ж твої цілі? – Продовжував розпитувати Дітар.

– Цього разу наші цілі співпали. Я теж хотів потрапити на цей берег. – Сатана говорив так, слово загадував загадки, відповідь на які чернець не міг знайти. – Ми майже на місці. Я зробив свою справу, а ти роби свою.

– Нас чекають сюрпризи біля берега? – Знову поставив

питання чернець. – Думаєш, ящери здогадуються про наш візит?

– Думаю так, але це дрібниці. – Спокійно відповів капітан. – Ми не привертатимемо увагу, а коли притягнемо, то вже будемо на березі. Ви ченці відмінні воїни, ось і подивимося, наскільки це правда.

– Ти ж не привіз нас на бійню?

– А навіть якщо і привіз, іншої дороги немає.

Дітар нахмурич брови. Його положення залежало від Сатани, і він ніяк не міг його змінити.

– На чиєму ж ти боці?

– Гадаю, ти знаєш відповідь. – З посмішкою відповів капітан.

– Просто дай відповідь! – Наполягав Дітар.

На містку корабля запанувала напружена атмосфера. Ченці побачили землю, а це означало, що вони на місці. Відпочинок добіг кінця.

– Ось ми і припливли. – Лише відповів Сатана і, вставши з-за столу, поправив руками свій кітель.

Майже добу вони пливли до берега, і ось коли він так близько, на їх обличчях не було радості. Швидше занепокоєння. Берег, населений величезними воїнами рептиліями, був небезпечним місцем. Воювати з такими тварюками нікому з них ще не доводилося і впевненості у тому, що вони залишаться живі, не було.

Шум на палубі змусив Сатану і Дітара покинути каюту ка-

пітана та приєднатися до команди. Корабель підпливав все ближче, але проблема була в тому, що там не було бухти. Хвилині розбивалися об скелі, а причалити до берега можна було тільки на шлюпці. Капітан дивився на землю, що наближалася, і на силу стримував емоції:

– Ось вона, загадка берега Сарафа. Берег – земля рептилоїдів. – Прозвучало в голові Сатани.

– Готуйте шлюпки! – Скомандував капітан, і ченці метушливо почали виконувати наказ.

Корабель наповнився шумом і біганиною. Ченці збирали речі, зброю, припаси і все це вантажили в невеликі човни. Саме судно було цілком придатне для ведення бою, але підпливати на ньому до берега було небезпечно. Вітрила спускалися, канати змотувалися, і судно вставало на якір. Сатана дивився на берег. Вже в другий раз він прибув на цей берег моря за донькою Царя Світу.

– Так в чому ж твій інтерес? – Повернув колишню тему Дітар. – Ти збираєшся забрати собі берег Сарафа або витягнути з нього золото?

Сатана засміявся.

– Там багато покладів золота? – Продовжував чернець. – Коштовного каміння?

Сміх капітана ставав голосніше.

– Я розумію, що ти занадто розумний, щоб жити тільки заради золота, але і без нього твої плани не здійснити.

– Золото це просто метал. – Заспокоївши свій регіт, від-

повів капітан. – А розум – це інструмент. Не всім дано зрозуміти, як користуватися тим або іншим.

– Тебе ні краплі не бентежить, те місце, куди ми припливли. – Сказав чернець. – В тебе точно є свій план.

– Кажуть, що це місце жахливе, але є землі і гірші.

– Тоді тобі тут буде краще, ніж в Агарті. – Посміхнувся Дітар, натякаючи на його камеру у в'язниці Підземного царства.

– Поки ти думаєш, що я щось хочу отримати – я вже отримую. – Не втративши гарного настрою, говорив Сатана. – Мені подобається саме життя, а не його результат. Підсумок будь – якого існування – смерть.

– Але ти не боїшся смерті! – Здивувався чернець. – Чому ж так відчайдушно намагаєшся жити?

– Всі бояться смерті. – Відповів капітан. – Але люди не бояться отримати смерть, вони бояться втратити життя. Чим більше ти любиш життя, тим сильніше до нього прив'язуєшся і, звичайно ж, боїшся втратити.

– Тобто в тебе немає сенсу в житті, якщо в тебе немає мети?

– А хіба в житті взагалі є сенс? – Здивувався Сатана. – Хіба речі самі по собі мають сенс?

– Ну, звичайно ж! – Вигукнув Дітар.

– Нісенітниця! – Перебив його капітан. – Ми самі вкладаємо сенс в речі. Тарсіша для тебе має один сенс, а для мене інший. Цей берег для Сарафа має свій сенс, для мешканців

Агарті свій. Так само і життя. Один живе заради золота, і воно є його сенсом життя, а інший живе заради влади, і влада є його сенсом. Але само по собі життя не має сенсу, якщо ти в нього його не вкладеш. Поки ви робите наступний вдих. Хтось робить свій останній. Перестаньте скаржитися, цінуєте життя.

– Тоді що ти вкладаєш у своє життя?

Сатана подивився на ченця. Він здавався йому таким юним, але вже дуже відважним юнаком.

– Для мене життя – це свобода. Я міняю своє життя, коли захочу і, як захочу, тоді, як ти обмежений лише однією роллю. Вчора я полонений, сьогодні капітан! – Повторив свою фразу Сатана

– А завтра Цар Світу? – Закінчив за нього Дітар.

Сатана знову засміявся.

– Так, або навіть чернець. – Відповів капітан. – Життя – це гра і я впевнений, в ній можна виграти.

– Але можна і програти. – Сказав Дітар.

– Все відносно. – Спокійним голосом сказав Сатанаель. – Твоя поразка – це моя перемога. Навіть час для кожного з нас тече по-різному і, потрапивши сюди, ти в цьому переконався. Думаєш, ти зможеш побачити своїх минулих друзів? – Капітан зробив паузу, чекаючи відповіді ченця, але Дітар промовчав.

Чернець з капітаном піднялися на місток і дивилися в далечінь. Берег придбав чіткі контури. Гострі скелясті хреб-

ти нагадували стіну. Їх висота і розташування не давали так просто підібратися до берега. З води бачилися камені і невеликі проблиски суші.

– Бачиш ці рифи? – Вказав пальцем Сатана на валуни біля берега.

Чернець примружив очі і побачив багато маленьких і великих шматків скелі з гострими краями.

– Та бачу. – Відгукнувся Дітар

– Минулого разу я розбив тут свій корабель "Ковчег". Ми намагалися підплисти ближче, але тут немає ніяких причалів чи бухт, тільки каміння.

– Тому зараз ми пливемо туди на човнах. – Вимовив чернець і повернув голову в бік туману, що насувався. – А це що? – Запитав Дітар, вказуючи на каламутну хмару, що рухалася в їх бік.

Туман був блакитного відтінку, і своєю густотою він прямо – таки поглинав усе. Повільно рухаючись у бік берега, він наближався до корабля.

– Ці невеликі хмари часто з'являються біля берега. – Відповідав Сатана. – Але потрапляти в такий туман не варто. На них діють "дзеркала" і, потрапивши в такий туман, твій час перекинеться з ніг на голову. Може піти швидше, а може повільніше. Важко сказати.

Чернець не відривав погляд від туману. Він зачарував Дітара. Сатана помітив це і вирішив скористатися моментом. Він покинув місток непомітно і тихо попрямував до своєї

каюти.

Хлопання об воду відвернули Дітара, і коли він озирнувся, то капітан зник. Його це вже не бентежило, Сатана вмів пропадати без сліду. Човни спускали на воду. Агіас керував процесом навантаження і стежив, щоб нічого не забули.

– Ми попливемо перші. – Сказав Агіас, побачивши поруч свого друга. – Я не хочу плисти позаду всіх і пропустити найцікавіше.

– Я вдячний, що ти тут, Агіас. – Подякував Дітар. – Тобі дістанеться бажане. А, ще ти краще за будь – кого зможеш керувати боєм, якщо знадобиться.

– Ну, а якщо ми не впораємося, в чому я сумніваюся, то ви прийдете до нас на допомогу.

– Дочекайся мене! – Почувши ці слова Агіас, обдарував свого друга широкою посмішкою.

– Так вже і бути – Сарафа для тебе прибережу. – Сказав Агіас.

Чернець зробив серйозне обличчя і Дітар зрозумів, що воно означало.

– Адже ми не повернемося з цього берега? – Холодно вимовив Агіас.

– Я так далеко не загадую. – Відповів Дітар.

– Від долі не втічеш.

– Не треба від неї тікати, Агіас. – Підбадьорював його друг. – Треба її прийняти. А прийняти свою долю означає, взяти її в свої руки. А в такі руки, як в тебе, я б і свою долю

віддав.

Чернець посміхнувся і поплескав Дітара по плечах.

– Якщо моя доля, вбивати ящерів, – засміявся чернець, – то я сам за нею побіжу.

– Це судно нікуди не попливе. – Переконливо сказав Дітар. – Ми з тобою виплутувалися з багатьох колотнеч, але вибратися з-під землі, буде не простим випробуванням.

Черговий звук перервав бесіду ченців. Шлюпки були спущені на воду і готові. Ченці занурилися в першу і поплили. Агіас подивився вгору, а Дітар на свого друга.

– Побачимося на березі. – Крикнув чернець, і погріб веслами в бік суші, хвилі погойдували шлюпку з ченцями.

Наступний човен вже вантажився і Дітар не втрачаючи часу, пішов в каюту капітана. Сатана був "слизьким", і Дітар не хотів випускати його із вигляду надовго. Адже його поведінка і манери були підозрілими і насторожували.

– Чому він взагалі погодився плисти. – Роздумував чернець, крокуючи по палубі в бік капітанової каюти.

Знову ті ж двері скрипнули, і чернець зробив крок до кімнати. Стукатися він не збирався, але цього разу його чекав сюрприз. В каюті було темно. Зайшовши в середину, чернець нічого не бачив. Він потер очі руками, сподіваючись, що це допоможе. Невеликий силует з'явився в темряві. Він пройшов ближче і знову потер очі. Як тільки зір до нього повернувся, чернець побачив на підлозі, пов'язану Тарсішу. Руки

і ноги дівчини були skutі мотузкою, а в роті був шматок ганчірки, що не давав їй покликати на допомогу.

Вона була при тямі і, побачивши свого коханого, її очі наповнилися сльозами. Дітар був в шоці.

– Вона весь цей час була на кораблі! – Зазвучало на думці в ченця. – Це Сатана вдарив мене по голові та викрав її!

Дітар не міг змиритися з думкою, що він сам доставив її на цьому кораблі до ящерів. Він підбіг до неї і в цей момент двері зачинилися. Чернець обернувся на звук і отримав черговий удар по голові.

Сатана ховався за дверима і коли чернець зайшов, він скористався моментом. Дітар втрачав свідомість.

– Ох, Дітар. – Насміхався Сатана. – Не так складно постукати перед тим, як увійти. Ти не захотів стукати, тому я стукнув тебе.

Тарсіша спробувала закричати, але вийшло лише мукання.

– Не бійся, Дарина, – звернувся капітан до дівчини, – він не помер. Навіщо мені його вбивати, я нікого не вбиваю, а він ще згодиться.

Він нахилився і закинув її собі на плече. Дівчина вивалася і намагалася вдарити його, але Сатана не звертав на це ніякої уваги. Насвистуючи в своїй грайливій манері, він поніс її до останнього човна, що залишився. Знайомий свист, доносився до Дітара, але чув він його все менше, і згодом настала тиша.

Три човни пливли до суші. Агіас і кілька ченців були майже біля самого берега, за ним, метрах в ста, пливли інші ченці, і в самому кінці шлюпка з двома пасажирами – Сатана і пов'язана Дарина. Він кинув її в човен, не піклуючись про її м'яке приземлення, падаючи, дівчина вдарилася головою і втратила свідомість. Капітанові, це було тільки на руку. Вони відплили від судна на деяку відстань, але до берега, ще було пристойно.

Тримаючись за голову і шатаючись, Дітар вийшов з каюти. В голові дзвеніло. Пам'ять відновлювалася фрагментами. Навкруги нікого не було. Дітар озирнувся в пошуках човна, але не залишилося жодного. Він підійшов до корми і побачив вдалині Сатану.

– Відпусти Тарсішу! – Закричав з всієї сили чернець.

– Ну яка це Тарсіша, – прокричав у відповідь капітан Сатана, – це Дарина! Донька царя Соломона! Законна спадкоємиця на трон! Хто з нею одружиться, той стане наступним Царем Світу!

– Ти зрадник!

– А ось і ні. Ми домовилися, що я доставлю тебе на цей берег, і ти тут. Ти хотів врятувати Тарсішу і ось! – Відпустивши весла, він показав на дівчину, що лежала, в човні. – Рятуй же її! Я виконав свою частину договору.

– Я вб'ю тебе! – Продовжував кричати Дітар.

– Спробуй. – Поправив його Сатана. – Я не потерплю ще

однієї невдачі! Тільки не тут!

– Не тут, так в іншому місці. – Сказав Дітар і вже збирався пірнути у воду і плисти за шлюпкою, як голос Сатани зупинив його.

– Краще тобі залишитися на судні, чернець. – Кричав він, спливаючи все далі. – Для твого ж добра, Дітар!

– Що?

– Подумай, як ти рятуватимеш своїх друзів з цього проклятого берега. На чому? Рятуй корабель – ззаду туман!

Чернець обернувся і зрозумів, що блакитний туман вже занадто близько, частина корабля вже почала пропадати в ньому. Він був густим і щільним, що робило його фізично відчутним. Дітар знову обернувся на спливаючий човен з Тарсішею, вона була вже занадто далеко. Шум весел все ще доносився до ченця, але кожного разу він ставав тихіше, а коли туман поглинув і ченця, то і зовсім затих.

Хмара туману приховала судно і ченця в своїх обіймах. Ні світло, ні звук не могли пробитися через його густоту. Дітар намагався роздивитися шлях до каюти, але не міг побачити навіть власні руки. Тримаючись за перила, він спробував намацати хоть щось. В вухах задзвеніли різні голоси. Дітар впав на підлогу. Звук перетворився на гул і він бачив, як у тумані іноді сяяли синюваті блискавки.

– Що відбувається? – Питав себе чернець.

Дітар лежав на підлозі і чекав коли туман розсіється. Піс-

ля розповіді Сатани про ці хмари, він міг опинитися зовсім у незвіданому місці. Через хвилину Дітар зумів розгледіти дерев'яну підлогу, а потім і свої руки.

– Туман йде. – Завірів себе чернець і підвів голову.

Дійсно, хмара проходила далі і Дітар поступово зміг роздивитися судно і його деталі. Він встав на ноги і вдивлявся на берег. Туман все ще заважав бачити так далеко, і суші не було, але розгледів жовто-червоні вогні. Берег рептилоїдів горів вогнем. Шлюпок більше не було. Ні Сатани, ні Тарсіши, ні Агіаса з ченцями.

– В тумані час перевертається з ніг на голову. – Згадав слова Сатани Дітар. – Де ж я тепер? Скільки часу пройшло? Що сталося?

Гучний звук перервав роздуми ченця. Позаду, сурмили в ріг, і чернець обернувся на джерело звуку. Перед ним з'явилася ціла флотилія військових кораблів. Сотня судів, пливли прямо до палаючого берега. Вони з'являлися зі всіх боків. Зліва, зправа, ззаду і навіть попереду. Раптом чернець виявився оточений.

– Друзі це або вороги? – Подумав чернець і забіг на капітанський місток. Воювати самотійно на цьому судні було неможливо, але і бігти було нікуди.

Такі люди, як Дітар не знали слова "здатися", тому чернець готувався стояти до кінця. Дітар придивився і побачив прапор, де Ханой Побідоносець вбиває змія. Чернець не встиг зміркувати, що відбувається. Вже через кілька хвилин

кораблі були зовсім поряд і готували свої абордажні крюки. Дітар витягнув свій меч і встав до штурвалу. Тепер він капітан, і без бою корабель не віддасть!

Глава 76

*"Чернець не покине поле бою, доки війна не закінчена".
Заповідь Сімдесят шоста. Кодекс Братства тибетських ченців.*

Флотилія розташувалася навколо судна ченця. Великі трищоглові кораблі стояли впритул, і Дітар міг бачити озброєних солдатів. Списи, сокири, мечі, луки і багато іншої зброї було в руках моряків. Вони явно були готові до будь-яких видів нападу. Не встиг чернець спуститися з містка, як на борту з'явився перший загін солдатів. Дітар приготувався до оборони, але воїни не нападали. Вони розбрелися по кораблю, обшукуючи його і займаючи різні рівні судна. За ними з'явилися інші і вже через кілька хвилин, корабель був забитий воїнами.

Чернець був на сторожі, але атакувати першим не збирався.

– Цей корабель наш єдиний шанс повернутися назад. – Роздумував Дітар. – Не можна допустити, щоб з ним щось трапилося.

Він окинув поглядом флотилію і ще раз здивувався кількості кораблів. Сотня, а може і більше військових судів насувалася, як хмара на берег рептилій.

– Чернець! – Окликнув Дітара один з солдатів.

Дітар промовчав.

– Ти тут один? – Знову запитав його солдат.

– А ти знайшов ще когось? – Перепитав Дітар.

– Ханой чекає тебе! – Знову повідомив солдат, і чернець розслабився.

– Ви армія Агарти?

– Саме так. Ящери заплатять за те, що зробили з Соломоном.

Дітар підійшов до солдатів, не ховаючи своєї зброї.

– І далеко зараз Ханой? – Поцікавився новий капітан судна.

– На своєму кораблі. – Відповів моряк. – Ми проведемо тебе.

Солдати спустилися в невеликий човен. Дітар сів поруч. Моряк погріб у бік найпершого корабля. Він був більше інших і йшов попереду, ведучи за собою армію. Три великі щогли тримали вітрила білого кольору. Висота судна була метрів до десяти, довжина не менше шістдесяти. Він містив у собі більше солдатів та вантажів, ніж будь – який інший корабель. Підгрібаючи впритул до його борту, моряк склав весла і голосно свиснув. Вгорі з'явилася лиса голова, яка тут же зникла.

Після неї в ченця полетіла мотузка, від якої йому прийшлося ухилитися.

– Підіймайся! – Сказав йому солдат, Дітар схопився за кі-

нець і подерся вгору, впираючись ногами в борт судна.

Слідом за ним поліз матрос і його напарник. Виявившись на палубі, він одразу потрапив в обійми Ханоя. Потужними руками командир війська притиснув ченця до себе і зробив кілька хлопань по спині.

– Ти саме вчасно. – Сказав Дітар.

Ханой випустив його з обіймів і сказав:

– Справжній чоловік, давши слово, завжди тримає його.

– Але чому ти передумав? – Здивувався чернець. – Адже ти не хотів плисти!

– Потрібно завжди приймати сторону своїх. – З посмішкою сказав Ханой і додав. – Але це ми обговоримо потім, між собою.

– На раді я бачив, що в тебе вже є план. Авраал був правий, коли говорив, що тобі не потрібні наші поради, що ти сам вирішуєш.

– Свої найпохмуріші часи життя я переживав в повній самотності. – Відповів Цар Світу.

Чернець згадав про те, що сталося перед тим, як він потрапив у туман і помінявся в обличчі.

– Скільки часу минуло?

– Менше дня, я відразу попрямував за вашим кораблем.

– Чому ти був такий впевнений, що я встигну врятувати Сатану і, тим більше, що він погодиться плисти? – Знову здивувався чернець.

Ханой посміхнувся:

– Мені потрібний був капітан, і він у мене був. Сатана провів нас через Підземне море. Мені б він точно відмовив, а ти впорався. Я своїх ніколи не кидаю.

– Ви б і не дали йому померти, одже, кат чекав коли я його зупиню?

– Звичайно. А за удари батога – особлива вдячність. Кат би і так його відпустив.

– Старі борги. – Пробурмотів чернець. – Тарсіша була на його кораблі!

– Я це теж знаю. Нічого не відбувається без мого відома. Я рад, що все сталося саме так, як сталося.

Настала пауза. Дітар мовчав. Він відчував, що його використали і ризикували Тарсішею заради особистих амбіцій.

– Сатана і Ханой. – Подумав чернець. – Вони один одного варті.

– Ти хочеш мені щось сказати?

Дітар видихнув:

– Накажіть кораблям остерігатися туману. Він міняє хід часу.

– Хмм... – Зазвучало з вуст Царя. – То "Хуві" – це туман?

– Я не знаю. Вірити небилицям Сатани або ні, вирішувати вам. "Хуві" це чи ні, але цей туман небезпечний.

– Чому ти був на кораблі один? – Раптом запитав його Ханой.

– Сатана! – Лише відповів чернець.

Ханой злегка посміхнувся і кивнув головою.

– Я потрапив в цей туман і мій час не змінився. Але він змінився на березі! Залишилося тепер дізнатися, скільки часу пройшло там. – Сказав Дітар, показуючи рукою на берег.

Ханой вдивлявся в берег, що наближався. Спалахи вогню освітлювали повітря над скелями.

– Що ж там відбувається? – Роздумував Ханой.

– Агіас і ченці вже давно там. – Сказав Дітар, неначе прочитав думки командира.

– Що ж, тоді треба їм допомогти. – Відповів Ханой і віддав наказ готуватися до висадки.

– Передусім, потрібно скласти подальший план дій.

– Це зробимо по прибуттю. Якщо ти кажеш, що туман такий небезпечний, то думаю, не варто затримуватися на воді.

Безліч воїнів веслували до суші. Шум ударів весел об воду заглушав звук моря. Вони, як зграя ворон, летіли до своєї здобичі. Солдати відпливали від кораблів, тоді як перші шлюпки вже добиралися берега. Все море, видиме з берега, було заповнене воїнами Агарті. Човни, один за одним, підпливали до берега, обминаючи скелі, що стирчали з води, і вивантажували солдатів на і так заповнений берег. Темний пісок був втоптаний важкими чоботами моряків. Свої шлюпки вони витягували на сушу і складали одна на одну, щоб звільнити місце для причалу.

Ханой і Дітар були в числі перших, що ступили на землю рептилій, після ченців і Сатани. Загони Ханоя швидко

оглянули найближчі зарості джунглів на наявність засідок чи слідів пасток, але все виявилось чисто.

Коли велика частина людей вже була на березі, Ханой дістав карту і розстелив її на плоскому зрізі каменю.

– Зараз ми тут. – Показав пальцем командир. – Відомостей про цю місцевість не так вже і багато, тому карта досить приблизна.

Солдати збиралися навколо нього і уважно слухали. Шум метушливих моряків, що тягнули з моря свої човни їм ніяк, не заважав. Людей ставало все більше.

– Першочергове завдання – розвідати місцевість. – Продовжував Ханой. – Ми на території ворога, а значить перевага на їх стороні.

– Треба знайти Агіаса і ченців. – Сказав Дітар. – Ми втратили час. Можливо вже йде бій.

– Бій з ящерами складно вести так довго. Якщо це був невеликий загін, то навряд чи ми знайдемо навіть їх тіла. – Підтримав його інший солдат. – Скільки їх було?

– Було півтора десятка ченців і десь десяток людей Сатани. – Відповів Дітар.

Солдати зробили сумні обличчя. Їх вигляд видавав їх думки, і чернець це помітив.

– Один тільки Агіас коштує вашої половини! – Різко сказав Дітар. – Недооцінюйте сили моїх друзів, вони живі і я в цьому впевнений.

Голос ченця звучав переконливо, але солдати насилу мог-

ли повірити, що двадцять чоловік витримають бій з армією Сарафа.

– Вважатимемо, що вони живи. – Сказав Ханой на захист Дітара. – Ми їх шукатимемо, але якщо це буде безуспішно... – Він зробив паузу і його голос зазвучав тихіше. – Якщо ні, то просто підемо далі.

Дітар нічого не сказав. Стан справ не дозволяв проявляти слабкість духу. Війна вимагає жертв і смерть близьких не має бути причиною поразки.

– Поселення рептилій знаходиться за цим хребтом – він перевів свій палець вище по карті і зупинив його на невеликому візерунку в плані міста. – Тут ми зустрінемо активний опір, тому важливо зайти зі всіх флангів, щоб взяти їх в кільце.

Солдати, яким було видно карту, і що вона зображувала, кивали головою, погоджуючись зі словами командира. Ті, хто стояв позаду, могли лише чути те, про що говорить Ханой.

– Ящери дуже сильні, вони б'ються грубим загостреним металом і завжди атакують в лоб.

– Але їх розміри вражають. Три метри проти моїх двох, а то і менше. – Говорив матрос.

– Якщо ти боїшся загинути, то пливи назад. – Відповів йому Ханой.

Всі навкруги мовчали. Ханой піднявся на камінь, щоб його було видно зі всіх боків.

– Ми пливли сюди, щоб наші рідні не пізнали того, що пізнаємо тут ми. Для того, щоб на нашому березі, не пролилася жодна крапля крові. Ми помремо тут і тут же поховаємо рептилій. Ви будете героями, але багато героями посмертно. Готові, піти на це?

– Дааа! – Зазвучало в натовпі.

– Готові, стояти до кінця?

– Дааа! – Знову кричали воїни.

– Тоді я битимуся з вами до останнього. Поки останній з вас зможе тримати меч, я свій не опушу. Ми будемо битися разом і разом отримаємо перемогу.

Ханой зістрибнув з каменю і кругом пролунав солдатський шум. Воїни стукали зброєю, сурмили в ріг і вигукували військовий клич.

– Ханой Побідоносець принесе нам ще одну перемогу. В нього немає страху, тобто і у нас його теж нема.

Воїни Ханоя пробираючись крізь зарості джунглів, прорубували собі шлях вперед. Дерев та кущі спліталися між собою в щільну зелену стіну, і рухатися було складно. Кілька годин руху в напрямку до поселення ящерів привели їх до першої знахідки. Чотири тіла ящерів лежали в купі накріті широкими пальмовими листами. Швидше за все, це був один із загонів розвідників, які стежили за берегом. Недалеко звідси, у рептилій була шахта, по здобичі сировини для виробництва заліза.

Гірська порода берега була багата ресурсами, тому його охороняли дуже ретельно. Дітар озирнувся навколо і його погляду попався слід. Пом'ята трава і зламані гілки вказували на рух людей. Ящери залишали великий слід, і земля вминалася під їх вагою набагато глибше. Дітар свиснув, і до нього підбігли кілька солдатів.

– Вони були тут. – Ствердно сказав Дітар. – Треба рухатися далі.

Воїни кивнули, і попрямували по сліду. Тисячна армія розтягнулася на сотні і сотні метрів. Поглиблюючись в гущавину, вони пройшли вже кілька кілометрів.

– Джунглі повинні скоро закінчитися. – Подумав він і пішов далі. – І взагалі звідки тут дерева? Це берег скель і каменів.

Ханой виявився правий, і за годину густина лісу значно зменшилася, і солдати почали, виходить на поле. Трава під ногами вже була суха. На полі лежали величезні камені. Вони були розкидані хаотично по всій площі. Через поле йшла стежка, витоптана їх попередниками. Попереду горіли вогні. Яскраво жовте полум'я освітлювало далечінь. Дітар вдивлявся, там явно йшов бій, а це означало лише одне – ченці ще живі!

Довга лінія озброєних солдатів йшла назустріч армії Сарафа. Огинаючи валуни, воїни дісталися до лінії оборони. Ченці побачили армію, що наближається. Агіас вдивлявся,

чекаючи побачити свого друга серед інших воїнів.

– Рад тебе бачити, Дітар! – З посмішкою заговорив чернець.

– Я теж, брат! – Відповів Дітар – Що у вас тут відбувається?

Агіас витер обличчя долонею, змахнув краплі поту з лоба.

– Нещодавно все горіло справжнім полум'ям. Повітря просочилося димом і гаром. Наш загін вже півдня стирчить тут в каміннях за валунами, в очікуванні тебе. Зараз затишшя, після чергового бою.

– Стільки часу пройшло, а мільйона рептилій не видно? – Перепитав Дітар.

– Так. Вбили пару десятків тварюк, але нічого особливого. – Кивнув Агіас. – Де ж ти так затримався?

– Я потрапив у туман, – пояснив чернець, – в ньому час рухається хаотично, для мене пройшло не більше п'яти хвилин.

Агіас хотів було здивуватися, але був занадто втомленим для цього.

– Ми тут теж потрапили в туман після вогняних куль, які здіймають хмари із землі і пилу. Вони виходять по кілька штук звідти. – Розсміявся Агіас і показав рукою вперед. – На війні час теж рухається хаотично.

– Що найстрашніше на війні? – Запитав чернець свого друга.

– Це моменти за п'ять хвилин до атаки. Вони завдовжки

у вічність. Ти сидиш і кажеш: “Ханой, допоможи мені вижити”.

Солдат ставало все більше. Вони розпитували ченців, про останні події, і ті ділилися.

– Ми знаходимося на самій межі із замком Сарафа, і тут пахне смертю та сіркою. Періодично окремі загони рептилоїдів намагаються прориватися, але ми відкидаємо їх.

– Багато у вас втрат? – Розпитували солдати.

– Не так вже і багато, тому, що нас самих не багато. Пару годин тому вогняною кулею знесло голову слугі Сатани, який подавав нам зброю і стріли. І дня не протягнув, бідолаха. Зараз все тихо. Вдалині часом у повітря здіймаються стовпи полум'я – вони щось випробовують з вогнем.

– Нова зброя?

– Або стара. Ми ж про них нічого не знаємо.

– Ну, а які плани у вас були? – Просив матрос. – Ви ж не могли знати, що прибуде ціла армія.

Ченці посміхнулися.

– Армія прибула ще до вас. – Маючи на увазі свій загін Братства. – Наш план – битися, а що буде потім, одному Ханойою відомо.

– Ви божевільні!

– І тому – все ще живі! – Відповів чернець. – У армії Сарафа є катапульти та великі арбалети. А також вогняні снаряди, які розлітаються на великі відстані і вбивають своїми уламками всіх навколо.

Прошло близько двох годин, були розставлені намети і підготовлені додаткові міцні споруди. Зброї і їжі вистачало на всіх. Вогнища горіли. Солдати Ханоя вже зайняли свої позиції і були готові до відображення атак ворога.

– Гадаю, що цього разу, ми до атаки вогнем готові. – Заявив Агіас.

– Що це за вогонь? – Поцікавився Ханой.

– Він горить дуже довго і лише червоним кольором. Вперше він на нас обрушився біля виходу з джунглів. – Чернець показав у той бік, звідки прийшла армія – там все вигоріло.

– Я не знаю, чим вони метають снаряди такої величини. – Продовжував Агіас. – Ми просто чуємо гул і бачимо, як летить метеорит нам на голови.

– У вас були ближні сутички з цими тварюками? – Запитав ченця Ханой.

– Так. – Відповів той. – Спочатку ми думали, що далі літаючих куль вони не підуть, але потім ми отримали несподіваний удар практично з тилу!

Ченці були втомленими і мовчали. Тільки в Агіаса, ще були сили на розмови.

– Як думаєш, Дітар, ми вийдемо з цієї бійні живими? – Запитав він свого друга. – Війна тільки недавно почалася, а в мене вже з'явилися сумніви.

– Про що ти кажеш? – Уточнив Дітар.

– В нас навіть стріл залишилося зовсім мало, як же ви

вчасно. Ханой не забув про наше існування.

На вулиці холодає, вітер посилюється, потрібно встроїти кілки в краї намету, щоб не здуло. Вогнище на вулиці вже потухло і тепер навкруги стало темно.

– Пізно вже, потрібно виспатися. – Агіас зняв чоботи і приліг.

– Армія прибула, тепер ми обов'язково впораємося. Як же ви тут цілий день протрималися? – Продовжував Дітар з сонним другом.

Агіас вже не відповідав на питання, мабуть зовсім заснув. Настала тиша. Мовчання різало вухо.

– Ти чуєш? – Запитав Агіас, різко вставши з ліжка і прислухавшись.

– Що? – Насторожився Дітар.

– Нічого, в тому і справа.

– І, правда, нічого. Ні звуку вибухаючих вогнів, ні блискавок, ні дзвону метала.

– Тоді треба спати. На війні кожна ніч може стати останньою. – Повідомив Агіас. І в цей саме момент різкий вибух оповістив про тривогу.

Солдати, як заведені, схопилися і, швидше натягнувши броню, шоломи на голови, луки в руки, побігли швидко назовні. Частина лучників вже почала стріляти в темряву. А там, в червоному полум'ї, з'явилися силуети ящерів, що бігли з лютим ревом. Один вже майже прорвався. Агіас підкинув свій заряджений арбалет і вистрілив. Стріла потрапила

йому в праве око.

– Не розгубив навички! – Підбадьорившись, засміявся Агіас.

Сховавшись за земляним насипом, воїни відстрілювалися з луків. Поки один заряджав, другий висовувався і пускав стрілу в тінь, що бігла в їх сторону. Вже кілька десятків трупів лежало на полі. Агіас перебігав від одних до інших, віддаючи накази і пояснюючи новачкам, що треба робити. В один з таких кидків він був поранений в ногу.

– Потрібно перев'язати, Агіас! – Крикнув крізь черговий вибух в небі, Дітар.

Той, відмовляючись, і міцніше стискаючи арбалет, побіг далі. Кілька силуетів з'явилися між деревами, в наступну мить дюжина палаючих сфер вогню обрушилася на укріплення. Земля посипалася на голови солдатів, хто не встиг сховатися, був вже мертвий.

– Не здавати позиції! – Кричав Ханой.

Солдати обстрілювали все, що рухалося в їх сторону.

– Скільки їх? – Запитували воїни, але відповіді не було.

Ченці встигали вести атаку з різних боків. Агіас повернувся до Дітара, його порвана штанина обливалася кров'ю, але чернець не звертав на це уваги.

– Твоя нога! – Помітив чернець.

Агіас не дивлячись у бік Дітара, лише махнув рукою.

– Доки на місці, нічого страшного.

– Закінчилося? – Видихнувши, запитав Дітар.

Агіас намагався віддихатися. Його груди роздувалися і випускали потоки повітря з ніздрів.

– Ненадовго. – Відповів Агіас.

– Думаєш, це не все?

– Ні, так починається кожну годину. Ці тварюки не сплять.

– Ви весь цей час не спали? – Здивувався чернець.

– Не спали.

– Треба щось робити! – Рішуче заявив Дітар.

– Ця війна ніколи не закінчиться... – Лише відповів Агіас

і почав перев'язувати рану.

Глава 77

*"Чернець терплячий і міцний, як тілом, так і духом".
Заповідь Сімдесят сьома. Кодекс Братства тибетських ченців.*

Бої з ящерами все легшали. Їх вилазки і нічні атаки, стали менш агресивними, а катапультивання вогняними кулями стало рідкістю. Армія на чолі з Ханоем просунулася глибоко в землі рептилій і вже впритул підійшла до міста і замку Сарафа. Ченці з воїнами тіснили ворога до стін. Місто було близько, його стіни були чорними, що дуже виділялося. Загони ворога ховалися в своєму притулку і збиралися тримати оборону. Ханой готувався до блискавичного штурму. Часу вичікувати – не було, пора було закінчувати цю війну.

Минулі перемоги сильно надихнули армію Агарті. Поки з ними Ханой Побідоносець, ніякі тварюки не зможуть взяти верх. Зараз вони вже рубали триметрових рептилій, як худобу. Втрати серед людей теж були відчутні, більше трьохсот солдатів було вбито. Кожен був готовий опинитися на місці загиблого заради перемоги у великій війні проти рептилоїдів.

– Діяти будемо швидко. – Говорив Ханой. – Хоч місто і може бути повне сюрпризів, але поки що наші сили перева-

жують.

– Може, братимемо місто облогою? – Виступив один з солдатів. – Кілька днів облоги, ослаблять рептилій, і ми понесемо менше втрат при прориві.

– Ящери можуть жити без їжі місяцями. – Відповів Цар Світу. – Взяти їх змором набагато складніше. Швидше ми самі ослабнемо, доки чекатимемо, а ось вони зможуть придумати план до відступу, або ще гірше – до контратаки.

Солдат мовчки, кивнув головою, не маючи більше заперечень.

– Наше прибуття – вже несподіванка для тварюк. Ми висадилися на їх берег, а тепер зайдемо до них у двір без стука.

План Ханоя був простий. Брати місто цілком і відразу. Атакувати будуть з чотирьох сторін. Без зволікань військо вийшло на місто. Почався штурм. Воїни попрямували на ворота. Їх ніхто не охороняв. Вони зустріли лише два десятки рептилоїдів. Солдати, без особливих зусиль залізли на стіни і ввійшли до міста. Ящерів виявилось дуже мало. Місто було покинуте або ж ... їх могла чекати пастка. Пару десятків тіл лежали перед містом і десятків за стіною.

– Невже це все? – Думали солдати.

Ханой теж був здивований тому, що рептилій більше не залишилося.

– Сараф блефував. – Припустив Дітар.

– До чого ти хилиш? – Запитав Ханой.

– Він говорив, що їх мільйони, щоб залякати нас, а на-

справді їх пару сотень.

Ханой провів своєю рукою по підборіддю. Він не міг, повірити в це, але факти вказували на істинність слів ченця.

– В місті мають бути ще ящери. – Сказав Цар. – Візьміть їх під варту, але не вбивайте. Вони нам будуть потрібні живими.

Ченці вийшли на вулицю, що вела до центрального замку Сарафа. Пройшовши по кам'янистій дорозі, вони потрапили на площу з великим фонтаном. Величезний простір крутив голову. Навколо не було нічого, крім невеликого зеленого острівця, де росло розмашисте дерево, яке сягало корінням у фонтан, водна споруда по центру і дорога до замку позаду нього.

Фонтан був розміром з невелике озеро. Він був врівень із землею і явно не дуже глибокий. Навколо води були візерунчасті парапети зі зміями, що звивалися і повзали то у воді, то по землі. Поряд з ним стояв Сатана і Тарсіша. Вона все ще була пов'язана і дуже слабка. Дітар побачивши її, відразу кинувся до неї. Сатана штовхнув дівчину у бік ченця і Дітару довелося ловити її. Схопивши за талію, він притиснув її до себе. Тарсіша майже втратила свідомість. Чернець поклав її на землю і кинувся за Сатаною, але Ханой встиг схопити його за рукав.

– Не зараз. – Сказав Цар Світу.

– А коли? – Крикнув чернець. – Він зло. Я вб'ю його, і це

буде кращим подарунком цьому світу.

– Всьому свій час. Якщо б я його вбив тоді, то ми б сюди не допливли.

– Але, якщо б ти його вбив тоді, нам би не було сенсу сюди плисти – Соломон був би живий.

Ханой постарався втихомирити ченця поглядом.

– Він не небезпечний зараз. Судити його буде народ Агартти, а не ми.

Дітар послухав Ханоя, але тільки тому, що він Цар Світу і його командир. Дітар подивився Сатані прямо в очі.

– Ти труп. – Говорив погляд ченця.

Сатана був спокійний. Події, як завжди, проходили повз нього. В нього було своє життя, паралельне цьому світу.

– Це фонтан безсмертя. – Вимовив Сатанаель. – На великій зброї, такі ж знаки, як на фонтані. Але я їх не розумію. Ця мова мертва. – Він помахав тризубцем, який тримав у лівій руці.

– Ти вкрав його в мене на кораблі!

– Ти правий. – Ствердно похитав головою Сатана, залишаючись у своїх роздумах. – Я не розумію, як це працює?

Сатана кинув тризубець до ніг ченця:

– Тоді покажи нам, чернець, як користуватися цим пристроєм. – Глузливо вимовив Сатана.

– Ворота Поміжсвіту. – Вказав Дітар на цей фонтан. – Древні книги Шамбали, були перекладені циганами та мною прочитані. Автори стародавніх книг стверджують, що Воро-

та Богів існували завжди. Саме "завжди", а не до перших людей.

– В книгах була відповідь? – Обережно запитав Ханой.

– Так. Фонтан – це портал, а тризубець – це ключ. – І дбайливо підняв артефакт.

– Двері і ключ! Ніщо один без одного, а разом це одне ціле! Як же все просто! Чому я цього не зрозумів раніше! – Радісно прокричав Сатана і вдивлявся у воду.

На площі поступово почали збиратися солдати. Ченці вже всі були тут і спостерігали, що відбувається.

– А це – Дерево Пізнання. Його місія – зберігати і розкривати таємниці. Воно може звільнити все, що приховано, а може і сховати те, що лежить на видноті.

Всі перевели свій погляд на Дітара. Ханой теж чекав від нього дій і чернець не підвів. Він пройшовся навколо фонтану в напрямку дерева.

– Десь тут. – Роздумував вголос Дітар. – Воно має бути на самому видимому місці.

Він робив вже друге коло, повільним кроком огинаючи фонтан.

– Ну ж бо... Покажися! – Продовжував думати чернець. – Голки небесні. – Прозвучало в голові у ченця, і він сунув руку під воду, намацавши на стінці сліди надряпаних написів, що прикривали могутні корені великого дерева. – Це зараз портал лежить, а раніше він стояв.

Чернець подивився у воду і прочитав напис, що розпли-

вався у хвилях. "Розчиняй і згушуй" – Свідчив напис.

Він подивився на Сатану, який так намагався зачепити ченця своїми словами, і обдарував його зтяжною посмішкою.

– Велику частину свого життя ченці проводять за книгами. – Повідомив Дітар Сатані, що насміхався, і вставив тризубець у корінь дерева.

Вода в фонтані засвітилася, випустивши промінь світла угору. Величезний промінь було видно здалека. Він так високо злетів, що можливо міг пробитися в зовнішній світ і далі. Дерево тут же розквітло і забарвилось синіми квітками. Сатана був зачарований такою красою.

– Тут росте дерево безсмертя, яке цвіте і приносить плоди раз в шість тисяч років. – Говорив Дітар. – На цьому дереві кругле листя і червоні гілки, сині квіти і червоні плоди. Ті, хто покуштували їх, набувають вічної молодості. Те саме відбувається і з тими, хто вип'є з фонтану вічного життя, вода дає початок Підземній річці Безсмертя.

Він цитував стародавнє писання, що оповідало про джерело Безсмертя. Сатана був здивований не менше інших. Він і справді його знайшов, але не знав, як їм користуватися, а тепер чернець відкрив йому цю таємницю.

– Люди, брали в руки змії, і проходили через Ворота Поміжсвіту, і ставали людьми ящерами. Їх тіло давало їм силу на будівництво всього, що ти не можеш пояснити. – Сказав

Дітар, заворожено дивлячись углиб води. – Потім, ключ до Воріт – великий артефакт Тризубець, був викрадений. Тоді Давид і пішов на його пошуки, покинув Підземний Світ, і побудував ДаАрію.

– Проїшло надто багато часу. – Сказав Агіас ченцям. – А коли Ханой знайшов Тризубець, вже було важко врятувати ящерів, адже це була справжня війна. Місія полягала не в тому, щоб знищити ящерів, а щоб врятувати. Але можливість бути безсмертними, затуманювала розум людей. Ті, хто колись досягали цих гір, розповідали, що там знаходяться небожителі і еліксир, що дарує безсмертя. Серед правителів не було такого, хто не бажав знайти Кайлос.

– Колись давно, перед замком, було виблискуюче джерело з фонтаном, і сотні рептилоїдів, по черзі пили його воду. – Не звертаючи ні на кого увагу, говорив чернець. – Над джерелом росли гарні квіти, а звук від фонтану зачаровував.

Агіас почувши слова Дітара, взяв в руку змію і ввійшов до фонтану. Він хотів перевірити історію, і це була єдина можливість. Стільки легенд вже стали дійсністю в нього на очах. Переконатися в правдивості цих оповідей він захотів особисто. Він занурився в воду з головою, і зник в яскравому сяйві порталу. Всі дивилися, затамувавши подих. Його не було кілька хвилин і мовчання почало вриватися тихим, хвилюючим перешіптуванням.

Голова Агіаса з'явилася з води, і він зробив глибокий вдих. Його зовнішній вигляд був не таким, як раніше. Він

перетворився на рептилоїда. Чернець вийшов з води і з'явився перед своїми друзями. Довга зубаста щелепа, високий зріст, зелена шкіра, хвіст і потужна мускулатура, тепер, це було його власне тіло. Він відчував надзвичайну силу і впевненість. Потужність текла по його жилах, і ченці могли бачити це в його очах, що горіли.

– Він ящер! – Заговорили ченці. – Що тепер з ним робити?

– Нічого. – Відповів Дітар. – Все може працювати в обидві сторони.

– Як двері? – Ставили питання ченці.

– Той, хто дає, може і забирати. – Лише відповів чернець і продовжив дивитися на свого друга.

Той знову пірнув у воду, окропивши нею, натовп, що стояв поруч. Його знову не було кілька хвилин, а потім його людські руки вхопилися за край фонтану і він виліз назовні в вигляді колишнього Агіаса.

Ханой побачивши, то що сталося з Агіасом був вражений.

– Це можливо! – Подумав Цар Світу.

Він, не втрачаючи часу, віддав наказ заводити у фонтан всіх спійманих рептилоїдів.

– Вони повинні "звільнитися"! – Сказав Ханой. – Стати звичайними чоловіками і жінками. Наш обов'язок їх врятувати!

Воїни побігли виконувати наказ командира і вести всіх, кого змогли знайти. Солдати вели рептилій до фонтану, ті чинили опір, але сил вирватися з полону вже не було. Їх за-

хисників вбили, а самих ведуть, як вони думали, в рабство. Через десять хвилин, перших з полонених рептилій, було перетворено на людей. Вони виринали з води, і падали знесилені на землю. Вони давно не користувалися людськими тілами, і вже забули, як це ходити на таких тоненьких ногах.

Ченці допомагали їм підвестися і відводили в сусідні будинки, де ті могли прийти до тям після перетворення.

Сатана, Дітар і Ханой залишилися самі.

– Ви можете змінити їх зовнішність, але не нутро. – Почав розмову Сатана. – Я покажу тобі, коли справи стануть зовсім погані, ці люди, зжеруть один одного і вас разом.

– Раніше ти думав про інших, а тепер про себе. – Із сумом помітив Ханой.

– Ні. – Заперечував той. – Я не змінився, просто ви ніколи не знали мене.

– А що ж тоді?

– Нічого. Я завжди був тим, ким мені треба було, а ви бачили лише мою гру.

– Я знаю про тебе досить. – Рішуче відповідав Ханой. – Граючи в незнайому гру, ніколи не роби першого ходу. Я стежив за тобою.

– Але не встежив. – Перервав його Сатана. – Вона все ж померла.

– Ні тобі, ні мені немає виправдання. – Ханой намагався, не залучатися до розмови, але Сатана саме цього і бажав. – Бережи спокій, навіть коли в середині бушує шторм. – Нага-

дував собі Цар Світу, доки Сатана колов його фразами і помилками минулого. – В цьому світі можна шукати все, крім любові і смерті. Бурі затихнуть, клятви забудуться. Потрібно вміти переносити те, чого не можна уникнути.

– Слова придумали для брехні, а правду говорять вчинки.

– Твої вчинки, Сатана про тебе не говорять, вони кричать про тебе. Ти руйнуєш все, що потрапляє тобі в руки. Того вечора, я подивився їй в очі. Скільки ж печалі, скільки ж туги було в них. "Врятуй", кричали вони. Очі кричали, а вона посміхалася. Навіть таку чарівну квітку, як Ануш, ти теж наважився згубити.

– Вона присягалася мені. Казала, що буде до кінця, але...

– Оратор замовк. Він усміхнувся. – Люди міняються, і часто вони стають тими, ким говорили, що ніколи не будуть.

В Дітара більше не було сил чекати і слухати голос цієї підступної людини. Єдиний звук, який він зараз хотів би почути, – звук металу. Його меч вже був у руці.

– Твій час прийшов. – Сказав він Сатані.

– Час просто приходить. Він не може бути чийось.

Ханой більше не зупиняв ченця і Дітар це відчув:

– Я виконаю наш з тобою договір і заберу твоє життя.

Капітан посміхнувся.

– Ти "спробуєш" забрати моє життя. – Поправив він ченця.

Сказавши це, Сатана спробував побігти в бік замку, але Дітар його швидко наздогнав.

– Агіас! – Окликнув друга Дітар. – Дай нам два мечі.

Чернець дістав мечі, ті, що викував Мріадр і кинув їх другу. Дітар з легкістю впіймав їх, і підкинув один Сатані.

– Це буде чесний бій. – Сказав чернець.

– Ти хоч користуватися вмієш цією штуковиною? – Поцікавився Сатана, міцно стиснувши рукоять свого меча.

Він оглянув меч і здивувався його якості. Сталь була незвичайною, а рукоять робила його легким і швидким.

– Ченці не сперечаються, хто краще володіє мечем. – Лише відповів Дітар. – Тому що дізнатися про це можна тільки один раз.

Погляд, що кинув на нього Дітар, неможливо було підробити – ненависть. Чернець кинувся з мечем на свого супротивника. Іскри від клинків, що схрестилися, розсипалися на заціпенілих від жаху присутніх. Удари мечів були блискавичні, випадки і стрибки чудові – два великі майстри билися.

Дітар був здивований побачити такий талант у людини, яка ніколи не вбивала. Вже кілька хвилин тривав цей поєдинок. Бійці не поступалися один одному, але позначилися рани і вік Сатани – він став більше захищатися, клинок Дітара вже наніс подряпину на його обличчі. Смертельна сутичка, перемістилася до фонтану. Ніхто не втручався, як ніхто і не міг передбачити результат бою.

– Дітар! – Раптом почувся жіночий голос.

Якраз в цю мить, меч Сатани опустився, відкриваючи нападаючому шию. Дітар вже не міг стримати випадку, лише

трохи повернув клинок навзнаки. Але удар у голову Сатани був такий сильний, що він рухнув прямо у фонтан. Всі затамували подих і сподівалися, що він потоне. Але їх очікування не виправдалися. Величезних розмірів рептилія з'явилася з фонтану. З його пащі текла слина, а очі були налиті кров'ю. Синьо – зелена шкіра виблискувала в променях фонтану. Ступивши своєю великою, ящеровою ногою на парапет, Сатана вийшов з води. Всі тут же кинулися з мечами на ящера.

Цього разу в Сатани не було шансів. Десятки мечів почали рубати тіло, намагаючись завалити звіра. Безліч нанесених ран робили Сатану лютіше. Він розкидав натовп своїми потужними лапами, але ким би не був Сатана, його супротивником були кантрі ченці, а вони сильніше рептилоїдів. Чоловіки рубали його, і ящер вже стікав кров'ю. Його рухи ставали все повільніші, і сили закінчувалися. Вони повалили його на парапет фонтану і пронизали його лускату броню.

Своїм хвостом, він спробував відкинути Дітара убік, але той перестрибнув його і наблизився до ворога впритул. Їх погляди зійшлися. Сатана завмер. В грудях стирчав клинок. Дітар пронизав наскрізь серце ящера і, вийнявши меч, штовхнув тіло в фонтан. Тіло Сатанаеля, що занурювалося на дно, знову стало людським, але він був вже мертвий.

Дітар знову був поряд з нею. Поряд з тією, яку так сильно любив. Вони стояли біля фонтану і дивилися один на одного.

Скільки ще розлук і випробувань їм належить пережити?

– Більше жодної! – Присягався собі чернець.

Тарсіша не бачила нічого крім його погляду. Ніжного і сильного. В нього немає ні страху, ні сумніву.

– Він насправді кохає! Він за мною до краю і за край!

– Я йшов за тобою. Ти світло, за яким я йшов.

– Стільки часу пройшло.

– Зі всіх подарунків, що мені принесло життя, ти найцінніший. Ти мій скарб.

Дівчина не стримувала сльози. Говорити вона не могла і просто уткнулася йому в груди і пригорнулася до нього. Все закінчилося. Всі страхи і випробування позаду. Тепер вони разом, по-справжньому разом. Сьогодні ніхто не зможе їх розлучити. Ніхто не зможе, а якщо і спробують, то їх чекатиме доля Сатани.

Розвідники доповіли Ханою про замок Сарафа. Дорога до нього не охоронялася, та і поряд з ним не було жодного стражника.

– Я нічого не зміг побачити. – Переляканим тремтячим голосом сказав слуга Цареві Світу.

– Ніхто їх не бачив. Але вони є. Вони близько. – Голос іншого воїна став нервовішим.

– Якщо ти сюди потрапив, то ти вже приречений. Це обитель приречених. Звідси ще ніхто не виходив. – Говорив перший дозорець, намагаючись описати атмосферу в замку Ца-

ря Сарафа. – Абсолютна тиша. І ніхто нічого не бачить і не чує.

Ханой з іншими ченцями відправився в замок. Його армія готувалася до штурму і планувала йти слідом за своїм Царем. Ханой хотів особисто зустрітися з ящером. Сараф чекає його.

– Тут непроглядна пільма. – Сказав Дітар.

– Нічого не видно, хіба можна вести бій в такій темряві? – Запитав його Агіас.

Вони змогли потрапити лише до коридору, але зробити далі хоч крок ніхто не вирішувався.

– Треба запалити смолоскипи. – Запропонував Ханой.

– З вогнем у руках складніше битися і нас буде помітніше в темряві. – Заперечив Дітар.

– Ти пропонуєш йти наосліп? – Здивувався Цар.

– Не зовсім.

Дітар попросив у Агіаса флакон, який той взяв у некромантів. Чернець вийняв з кишені пляшку і передав її другу. Той відкупорив і спустошив її вміст.

– Це зілля дозволяє бачити в темряві. – Пояснив Дітар. – Я поведу вас, а ви будьте готові виконувати мої накази.

Дітар став першим, хто поведе людей в замок Сарафа. Першим, хто поведе Братство. Зараз він став Главою Братства, взявши на себе таку відповідальність. Ханой благословив ченця на це ще тоді, коли тільки зустрів, але чекав коли хлопець сам візьме на себе цю роль.

Зір ченця став чутливим. Темрява розступилася, і він побачив все ясно, як вдень. Перше, що кинулося йому в очі – це сині квіти. Він звернув на них увагу, і згадав Іраель. Всі в Монастирі знають, про улюблені квіти Іраель. Її слова, які вона любила повторювати, згадалися ченцеві: "Я знаю, що змогла б полюбити цю спину, або будь – яку іншу, і ті очі надовго, напевно назавжди, але я відвертатимуся".

Чернець посміхнувся і попрямував вперед. Всі йшли неквапливим кроком, стараючись, не відбитися він заgonу і не заблукати в лабіринтах темного замку. Морок тут відчувався від вдиху, відчувався шкірою і навіть на смак. Гіркий і терпкий. Тиша кращий союзник темряви і це найжахливіше. В тиші шепіт найсильніших страхів людини стає голосніше і голосніше. Цей шепіт став биттям серця, а страх заповонив вени. Лише звук кроків розбавляв цю безмовність, що було порятунком для ченців.

Дітар йшов, намагаючись робити якомога менше поворотів, щоб можна було швидко відступити. Вся армія за ним не могла увійти в цю пійтму, тому потрібно розраховувати тільки на свої сили. Чернець потрапив до найбільшого залу. Він різко зупинився, зробивши лише кілька кроків на середину, і схопив Ханоя, поваливши його на землю.

– Що сталося? – Перелякано заговорили ченці.

– Ми на місці. – Відповів Дітар.

Звуки мечів пролунали, і загін приготувався до бою. Во-

ни, як і раніше не бачили, але були готові битися.

– Скільки їх? – Запитав Ханой, встаючи з підлоги і в поспіху оголяючи свою зброю.

– Мабуть все-таки мільйон. – Спокійно відповів чернець.

– Що? – Перепитав Ханой.

Дітар мовчав. Він пройшов убік і, діставши з сумки запальні камені, запалив найближчий смолоскип. Мізерний клаптик світла промайнув по залі. Дітар пройшов ще далі, і запалив ще кілька. Загін почав розрізняти об'єкти і бачити нариси приміщення. Чернець продовжував запалювати вогні, все більше і більше освітлюючи зал.

– Ось означає де їх мільйон! – Сказав вголос Ханой.

По всьому залі була розкидана земля, а в самому центрі був тунель, що вів під землю, в який трохи не провалився Цар Світу. Його діаметр був близько десяти метрів, а в глибину... це був тунель, який вів під Підземним Морем в Агарту.

– Весь цей час ящери копали тунель, під морем. – Сказав Ханой, не приховуючи свого здивування.

– І веде їх Сараф в столицю, в якій майже не залишилося армії. – Додав Дітар.

– Нас обдурили ці жахливі тварюки. – Вирвалося у Агіаса.

– О так. – Відповів Дітар. – Сараф і Сатана обвели нас навколо пальця.

– В нас немає часу. Ми втратили цілий день на цьому березі. Нам пора повертатися і захистити свій дім. – Сказав

Цар Світу Ханой. – Всі на кораблі! Ми відпливаємо в Агарту.

Загін негайно повернув на вихід з цього замку.

– Пора йти додому, мій друг. – Нарешті подав голос Агіас до Дітара і поплескав його по плечі.

У вухах ченця звучали слова Сарафа, сказані їм на прийомі у Соломона:

– "Мільйон", "Нас мільйон".

Глава 78

"Той, хто пильно і без страху дивиться в п'ятьму – першим побачить світло". Заповідь Сімдесят восьма. Кодекс Братства тибетських ченців.

Гарячковий поспіх змусив всіх вантажитися на судна. Воїни квапливо збирали зброю і залишки припасів. Всі військові трофеї забрали з собою, залишивши лише те, що неможливо було понести. Берег рептилоїдів залишався в розрусі і вогні. Не було часу ховати тіла, вони залишилися лежати на місці своєї загибелі. Всі хто міг битися, вже пливли на човнах до кораблів. Вітрила вже були розкриті і намагалися зловити швидкий вітер. Ханой взяв всіх ченців на свій корабель. Він швидкоспішно відпливав першим.

Цар Світу ніколи не ховався за спинами своїх людей, навпаки, він як захисник, завжди був попереду. Він готовий був битися за кожного жителя Агарті, і не лише битися, але й померти.

Кораблі спішно розверталися назад. Маршрут не прокладався заздалегідь, робити це було нікому. Сатана був мертвий, і тепер можливості вибрати безпечний шлях не було. Флот плів навпростець через центр Підземного моря, так швидше. Всі страхи і сумніви були відкладені убік. Море бу-

ло хвилююче, не менше армії Ханоя. Його хвилі з великою силою розгойдували судна. Додому поспішали всі.

– Коли я плив на цей берег, я уявляв собі бійню. – Говорив Агіас.

– Так. – Підтримував бесіду Дітар. – Тепер за битвою ми пливемо назад.

– Ящери обхитрили нас. Сподіваюся, ми встигнемо все виправити.

– Помирати на рідній землі все ж приємніше, ніж на чужині.

– А де наша рідна земля? – Запитав його Дітар.

Такі розмови були на кожному кораблі. Багато хто плив в один бік і прощався зі своїми сім'ями назавжди, а зараз вони повернуться і зустрінуться з ними, а можливо побачать мертвими. Часу чекати – не було. Кораблі нестримно рухалися в Агарту.

Берег залишився позаду. Сильний вітер швидко розігнав флот, і кораблі пливли з максимальною швидкістю. Небокрай вже поглинув землі рептилій і суда зашли в найглибші води. Воїни мовчали і чекали. Історії про жахливих чудовиськ в цих місцях були відомі кожному. Якщо прислухатися, можна почути різні звуки морських глибин. Все це наганяло страх на команду. Але від “Хуві” не було ніякого порятунку.

– Подейкують, що це величезний восьминіг. – Шепотілися

в трюмі ченці. – Його щупальця завдовжки в сто метрів, а голова розміром з Царський палац.

– Ні, ні! – Заперечували інші воїни. – Це величезний кит, який відкривши свою пащу, може поглинути два, а то і три кораблі зараз.

Члени Братства сиділи на бочках, оточені складом речей у мішках. Ліхтар, що висів над головою, із засвіченою свічкою в середині, проливав світло на трюм. Судно розгойдувалося від швидкості, і обличчя ченців то освітлювалися, то пропадали в тіні.

– Я чув, що “Хуві” – це величезний ящер. – Водний дракон, з кігтями і гострими зубами, якими він здатний перегризти скелі. Він вивергає такий потік води зі своєї пащі, який зносить все на своєму шляху.

Сильний гуркіт і звук зіткнення повалив всіх на підлогу, а лампа впала і трохи не підпалила собою найближчий мішок. Корабель в щось врізався і зупинився. Вони встали на ноги і переглянулися. Один з них нахилився і підняв ліхтар, він все ще горів.

– Що це? – Квапливо запитав Дітар.

– Це воно! – З жахом відповів чернець, і всі побігли на палубу подивитися на монстра.

Іноді страх поступається місцем цікавості, а в цей раз і почуттю обов'язку. Флот таких розмірів, без зусиль впорається з будь-яким монстром, але тільки, якщо страх не скує кожного окремо. Всі побігли на корму.

– Що сталося?

– Ми врзалися в корабель. В них щось сталося з вітрилом, і вони встали.

Ченці видихнули.

– Може і немає ніякого чудовиська. – Посміхалися ченці, повертаючись назад.

– Зате є сліпі штурвальні. – Пожартував Агіас і всі голосно засміялися.

На подив Ханоя, Дітара і інших ченців, переплисти центр моря їм вдалося спокійно. Багато хто подумав, що жахливі історії це лише вигадки. Що все це легенди та казки, якими капітани залякують своїх матросів. Їм дуже швидко вдалося повернутися, і берег Агати вже виднівся. Ханой дивився в підзорну трубу. Ящери ще не напали, тобто він з армією встиг.

– Я зараз бачу цікаве видовище. – Повідомив Цар Світу. – Я зараз бачу своє воїнство, але воно, ще не вступає в бій, воно в ночі, перед світанком, перед великою битвою. І я бачу це військо, величезне військо, яке зайняло висоту, яке зміцнилося, розбилося табором, щоб підготуватися до останньої битви. Я бачу вогнища, навкруги безліч вогнищ.

Всі ченці уважно слухали свого засновника Братства.

– Це шатри нашого Царя. Це шатри війська. – Сказав Нісан Авраал.

– Я маю бути серед них. Я повинен розпалювати ці вогні. –

Із загадковим і задумливим видом вимовив Ханой.

Агіас теж вирішив поділитися своїм баченням.

– Я бачу багато воїнів Царя, які сидять навколо вогнищ, – заговорив чернець, – відчувається, що час перевалив далеко за північ. Тут завжди ніч, але ця буде особливою.

– Ми встигли! Ще не пізно! – Підтримував бесіду Авраал.

Цар Світу стояв на палубі, спрямувавши погляд за межі морської гладі:

– В них немає страху, в них є твердість духу і віра, що перемога за ними. – Він говорив це дуже спокійно, але з величезною силою. Його слова передавали сильні почуття капітана. – Але, я чую і бачу в їх серцях також і біль. Біль втрати. Біль, що когось немає поруч. Біль за тих, хто разом з ними повинен був сидіти біля багаття.

– Це сам Цар, зі свого серця переливає їм свою любов. – Говорив старий Авраал. – І все, що треба зараз цим воїнам, це не нове знання, не нові стратегії, їм потрібний Захисник і Побідоносець. В якому, військо впевнене і почувається непереможним. Те, що Цар вселяє в їх серця прямо зараз – це любов. Це любов, без якої вони не зможуть вступити в цю останню, найжорстокішу битву. Його любов до тих, хто сьогодні загине. Його любов до тих, хто не згоден, до тих, хто не розуміє, що сплнув. Його любов до тих, хто переможе.

Його любов – це прийняття. Те, що забезпечить перемогу, в цьому смертельному бою. Його любов безмежна, і вона зараз йде прямо з його серця, в найсильнішу армію у всесвіті,

яка може змітати незліченні полчища ворога. Ця армія перемеле будь-яке воїнство ворога, ця армія помазана. В ній сила Ханоя.

Цар Світу обернувся до ченців і подивився в очі Главі Братства. Той впевнено дивився у відповідь. Ханой зробив невеликий уклін головою і перевів свій погляд на Дітара.

– Чи навчився ти любити? – Запитав його Цар.

– Чи навчився я любити? – Перепитав Дітар, тримаючи за руку Тарсішу.

– Як я люблю. – Уточнив Ханой.

– Гадаю, що ні. – Відповів Дітар. – Любов у кожного своя.

– Скільки б людина не пізнала любові, їй все одно буде мало. Любов нескінченна. Тому вчитися любити, теж можна нескінченно. Любити – означає діяти.

– Час – мудрий вчитель, але, на жаль, він вбиває своїх учнів. – Втрутився в розмову Авраал. – Є час вчитися, а є час вчити. Не можна просто мати знання, треба ними ділитися. Так само і любов. Її треба віддавати.

– Час вбиває всіх. – Сказав Дітар.

Ханой часто говорив:

– Той, хто пильно, без страху і терпляче дивиться в пітьму – першим побачить світло.

Агіас стояв поряд з Надішею:

– Загибель не страшна герою! – Сказав він.

– Вінець мужності – скромність. – Сказав Ханой, дивлячись на ченця.

Надіша посміхнулася і відповіла Цареві замість Агіаса:

– Скромність це не про нього. Божевілля – так, а ось скромність...

Ханой посміхнувся. Він підійшов ближче до Агіаса.

– Ти хочеш померти? – Запитав він ченця.

Агіас похитав головою, що означало "ні".

– Ти не хочеш помирати, ти хочеш вбити щось в середині себе. Це не ти Агіас, це те, що в тобі. Твій біль і твої страхи. Той, кому нічого втрачати, нічого не має, але ти...

Ханой подивився на дівчину, що стояла поруч з Агіасом:

– Але ти маєш дуже багато!

– Два мудрі вчителі: життя і час. – Додав Авраал. – З одного боку життя показує, як треба цінувати час, а час, як треба цінувати життя.

Вітер вщух. До берега залишалося з десяток кілометрів. На березі виднівся величезний маяк, побудований на честь Царя Давида, який освітлював шлях до земель Агарті. Величне видовище, яким мало хто встиг насолодитися, бо всі були спантеличені негайним поверненням додому. Нетерпіння матросів було чутно здалека. Вони були готові самі стрибати в воду і штовхати корабель, щоб той плив швидше. Цар Світу був більше терплячий, ніж його солдати. В його серці було більше смиренності, ніж у когось. Він вмів чекати і вмів діяти.

– Що з тобою Дітар? – Люблячим голосом запитав його

Нісан.

– Всі ці слова: про вчення і любов, про життя і смерть, про добро і зло. – Відповідав чернець. – Хіба всім призначено це зрозуміти?

– Ця можливість є у кожного. Але не кожен цього бажає.

– Я не впевнений, що заслужив це. Вас – Братство, і все, що з ним пов'язано. Всі ці знання і цю силу, що вони несуть у собі. Я нічим не кращий за інших.

– Ти не можеш, просто не маєш права цінувати себе менше, ніж Ханой тебе цінує. – Відповів йому Авраал. – Це не смиренність, це навпаки гордість. Ось, що це означає.

Дітар замислився над словами батька Авраала. Його мудрість завжди біла в ціль. Чернець не раз переконувався в цьому. Шум хвиль навкруги і бризки солоної води. Чернець озирнувся навколо. Все це було зараз для нього.

– Доступно кожному. – Подумав чернець. – Кожному, хто готовий за це дякувати. Кожному, хто готовий це прийняти.

Авраал відносився до Дітара, як до сина. Він був дуже добрим учнем і швидко навчався. Набагато швидше, ніж всі ченці, яких знав старий.

– В тобі є дух переможця. – Заговорив Авраал після невеликої паузи. – В тебе немає шансу програти, в тебе немає можливості програти. Але в тебе є твоє рішення, яке залежить тільки від тебе. Я хочу від тебе одного – смиренності до Ханоя. Ось, до чого повинно прагнути наше Братство, не дивлячись ні на що.

Цікаво, що самих безсмертних Ханой розглядає, як шанованих у минулому смертних, що отримали тут безсмертя.

– Братство живе завдяки вам. – Відповів йому Дітар.

– Ні. – Заперечив старий. – Воно живе, завдяки Ханую.

Агіас стояв на тому ж місці. Слова Ханоя луною проносилися в його голові. На очах виступали сльози. Він зрозумів, що так далі не можна продовжувати жити. Йому немов бракувало цих слів, тим більше від засновника їх Братства. Він міцно притиснув Надішу до себе, а вона обвила його своїми руками, притулившись ще ближче. Ханой подивився на Дітара і Тарсішу, а потім обернувся убік Агіаса з Надішею. Він зробив легку посмішку і покивав головою. Він немов благословив їх:

– Боріться за любов до останнього подиху, захищайте і бережіть її, не дозволяйте їй померти, і ні в якому разі не вбивайте її. Іншої може і не бути.

Шум, попередив про те, що вони біля самого берега. Ченці збиралися вже розійтися.

– Ви відчуваєте біль, коли вас зраджують? – Несподівано запитала Іраель.

– А, як мене можуть зрадити? – Здивовано запитав Ханой.

– Вас не можна зрадити?

– А, як? – Запитав він. – В мене немає очікувань. Якщо ви, наприклад, захочете мене зрадити, то я буду непроти, тому, що я і не чекаю, що ви будете мені вірні.

Сказавши це, настала тиша. Він зробив кілька кроків у бік дівчини і потім додав:

– Кожна людина, яку ти зустрічаєш, б'ється в битві, про яку ти не знаєш ні-чо-го. Не чекайте від людей нічого і не будете розчаровані.

– Клятви були порушені, обіцянки були не стримані. – Сказала Іраель, але так тихо, що Цар вже не почув.

– Немає нічого неможливого, коли Ханой з тобою. – Втішав її Авраал – Ми ніколи не самотні. Про нас завжди хтось пам'ятає, а ми пам'ятаємо про них. Навіть найсамотніша людина на планеті улюблена кимось.

Земля була в лічених метрах. Готували якорі та канати, і воїни збиралися до висадки. Несподівано для всіх світла стало менше, неначе велетенська тінь накрила їх. З боку моря насувалася величезна хвиля, немов цунамі. Висоту її складно було оцінити, бо рухалася вона дуже швидко. Велика маса води обрушилася на судна, руйнуючи їх. Кілька кораблів одразу пішли на дно, і залишки команди намагалися виплисти з-під уламків. Багато суден було сильно пошкоджено. Їх щогли впали, вітрила порвалися, а дерев'яна обшивка репнула.

Вони повільно тонули. Загальна паніка почалася в армії.

– Всім на човни. Висаджуємося на берег. – Негайно віддав наказ Ханой.

– Що робити з кораблями? – Запитували його матроси.

– Рятувати кораблі – сенсу немає. Вони своє відслужили.

– Але Цар! – Намагався посперечатися моряк.

– Ніяких "але"! – Крикнув Цар Світу Ханой. – Ця деревина не коштує ваших життів. Всі на берег!

Воїни вистрибували в рятувальні човни і веслували до суші. Перші висадилися на берег і допомагали наступним солдатам витягувати човни і речі з води. Як тільки вода заспокоїлася, паніка стихла. Ніхто не міг зрозуміти причину цієї хвили. Судна йшли під воду.

Нове хвилювання води притягнуло увагу Ханоя, і він подивився вдалину моря. Піднялася нова хвиля і величезне морське чудовисько промайнуло під кількома кораблями, чим розвалило їх. Уламки розліталися в різні боки. Друга хвиля зуміла потопити частину шлюпок, і багато хто добрався до берега вплав, залишивши свою зброю і припаси на корм риbam. Корабель Ханоя був наступним.

"Хуві" завдало удару по кораблю, чим поламало його на кілька частин. Від удару пішла ще хвиля, що відкинула судно до берега. Тварюка бушувала. Своїми щупальцями вона топила кораблі, і бризки піднімалися вгору, обрушуючись дощем на людей на березі. Люди тікали в глиб міста, рятуючись від чудовиська. "Хуві" було занадто близько.

Армія збиралася. Ханой чекав всіх, а поряд з ним було Братство. Землетрус, який почався після ударів монстра, зруйнував найближчі будівлі. На поверхні землі почали утворюватися тріщини, будівлі повністю провалювалися під

землю. Піднялися клуби пилу.

– Рухаємося в місто! – командував Ханой. – Треба зібратися з силами, щоб зупинити це чудисько. Рятуйте мешканців.

– Дивиться! – Закричали солдати.

Ханой обернувся. З розвалин миттєво вилазили рептилоїди. Тунель, який вони викопали, привів їх до берега Агарті. Ті, хто встигав першим піднятися на поверхню, відразу вступали в бій з людьми. Справжня війна почалася вже на землі Агарті.

Загони людей збиралися разом і чинили опір ящерам. Одні допомагали пораненим, інші, жителям міста рятуватися. Ченці швидко зорієнтувалися і сконцентрували всі сили на тріщинах, з яких ліз ворог. Величезні рептилії не жаліли нікого. Вони з несамовитою люттю рвалися вгору.

Все закрутилося, світ перекинувся кілька разів і послідував другий удар. Нова хвиля накинута на берег. Дома змивало, розвалені будівлі виносило водою в море. Люди бігли. Запанував хаос. Уламки будинків, що летіли, відкинули Ханоя назад. Цього разу спиною об землю. Звуки пропали, їх місце зайняв дзвінкий гул у голові. В очах потемніло. Останнє, що побачив Ханой, був величезний рептилоїд, той самий Сараф, що виривався з-під землі, піднімаючи її дибки.

– З – під землі. – Промайнула думка в голові Царя. – Вони все ж вийшли з – під землі. Тому їх і не помітили розвідники. Вони йшли під Підземним Морем, і вийшли назовні в

Останню мить.

Думки змішалися, потухли. Очі Ханоя закотилися.

Глава 79

"Якщо в грудях ченця, ще є повітря, то разом з останнім видихом він повинен забрати, як мінімум, ще одне життя ворога".

Заповідь Сімдесят дев'ята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Місто перетворилося на поле бою. Кров проливалася на кожному розі. Братство, практично у повному складі, з'явилося попереду. Ченці буквально розкидали частину ящерів, і змогли оточити тунель, через який вони з'являлися. Величезна діра в землі, схожа на зміїну нору, продовжувала вивергати тварюк назовні. Братство продовжувало їх стримувати. Дев'ять кантрі ченців рубали своїми мечами без зупинки, стримуючи натиск ящерів. Вони самі накинулися на рептилоїдів з такою несамовитою люттю, яку складно уявити в людській істоті.

Звірина паща, що відкрилася, накинулася на Дітара. Чернець був нижчий зростом і міг атакувати лише його торс. Спритними рухами свого клинка, він надрізував сухожилля рептилії, і та не могла рухатися з колишньою швидкістю. Перший ящір впав на коліна і зі злісною усмішкою заволав. Його рев залякував багатьох, але супротивник не піддався.

Ящір одразу був вбитий мечем Дітара прямо в серце.

– Відмінний удар. – Почув Дітар голос Агіаса.

– Великий – не означає спритний! – Сказав він у відповідь, і відразу почав атакувати наступного.

Не встигла пролитися на землю його чорна кров, як перед ченцями з'явилися наступні. Знову перед очима замигтіла гостра сталь, прагнуча крові ченця. Хвилини йшли за години. Межі дня і ночі стерлися, бої йшли без передиху. Люди втомилися, вони не готові були до такого випробування.

– Не відступати! – Кричали ченці солдатам. – Бігти вам нікуди, зараз смерть всюди. Треба тримати їх тут, їм не можна прорватися до міста!

Ящери не знали жалості. Вони розривали свою жертву навпіл, ламали кістки і крушили черепи. Ворог ліз з – під землі і намагався рухатися до найближчих вулиць. Ченці не могли покинути свій рубіж і тому далі солдати справлялися своїми силами. Крики і дзвін броні було чути навкруги. Стогони вмираючих і сльози поранених. Прокляття і благання. Загибель панувала всюди. Ящерів ставало все більше.

Ханой розплющив очі, лежачи під завалами уламків. Навколо нього йшли запеклі сутички. Дзвін у голові не дав йому різко піднятися. Він обернувся набік і підвівся. Спиною боліла, але Цар не надав цьому значення. Вставши на ноги, він кинув погляд на звіра, що мчав на нього, і приготувався. Той направив свій спис на Царя і мріяв проткнути його. Ханой

вчасно відійшов у бік, пропустив перед собою ящера і схопив спис обома руками. Ворог потягнув зброю вгору, намагаючись повернути його собі, але разом з ним підкинув Ханоя наверх.

Цар виявився на рівні очей рептилії і одним ударом встромив йому тризубець в горло. Ворог впав за мертво, забризкавши Ханоя кров'ю. Командир швидко оглянув поле бою. Ящери заповнили все навкруги. Воїни Агарті і не думали відступати, вони були готові збудувати стіни з трупів, не даючи шляху до міста чудовиськам. Ченцям доводилося ділитися на команди по двоє і ділити між собою територію. Вони відмінно працювали в парі, прикриваючи один одного. Дев'ять чоловік були потужніші, ніж сотня воїнів.

– Ось, що означає бути кантрі ченцем! – Подумав Цар Світу, дивлячись на своє Братство.

Ворогів було все більше і більше. Воїни згущувалися, тримаючи оборону. Несподівано спалах світла осяяв поле бою, і натовп солдатів розлетівся в різні боки. На тому місці, де вони стояли, спалахнуло полум'я. Вогняні кулі летіли у воїнів, і їм доводилося відступати. Ченці наодинці не могли стримувати натовп ящерів, і сили їх закінчувалися. Результат битви вирішувала поява Сарафа. Він відкидав десятки людей за раз, звільняючи дорогу своїм воїнам. Його вогняні атаки не можна було відбити або сховатися від них.

Одна з таких куль прилетіла в бік ченців, розкидавши їх. З

діри повалили тварюки, не отримуючи ніякого опору. Дітар розплющив очі і побачив чотириметрове чудовисько. Він був у два рази вище за звичайну людину. Воістину жахливе видовище з'явилося перед ними. Воно теж його побачило, повернуло свою величезну сіру голову та вискалилося, демонструючи гострі зуби. Спис його виблискував вогняним напруженням, в очах клубочилася п'ятьма.

Було видно, що він зміг підпорядкувати собі вогонь, а це означало, що люди не зможуть другий раз знищити їх вогнем.

Ніхто з солдат Ханоя не побіг. Дізнавшись про появу Сарафа, армія негайно спрямовувалася назустріч ворогові, що стирав з лиця землі все, що вставало на його шляху. Над рядами воїнів вгору злітали стяги, ревли бойові труби, грізна армія йшла до тунеля. Мешканці Агарті з надією і страхом поглядали на військо, що вирушало на смерть. Жах, який прийшов до них у домівки, лякав їх до смерті. Діти, не переставали плакати, чуючи крики і вибухи. Жінки в жаху притискали їх до себе так, немов прощалися зі своїми чадами.

Вони вірили, що Ханой зможе вберегти своїх підданих від цієї біди. Він був їх єдиною і останньою надією.

Побідоносець мчався на коні, в руках у нього був тризубець. Ось, що означає влада. Він перестрибнув піших ченців і попрямував прямо в центр бою, де бушував Сараф. Навкруги лежали купи мертвяків, просочуючи землю своєю кров'ю. Цар Світу увірвався в сутичку на скаку, змусивши ящерів

розступитися. В сідлі його зріст був майже, як у ворога. Рептилії не носили шоломи, і голова в них була завжди відкрита. Ханой вже зніс голови не одному рептилоїду. Ченці були поруч, намагаючись стримувати головного ящера. Багато було поранених, які ледве стояли на ногах.

Дітар подивився на Ханоя з тризубцем в руці.

– За допомогою тризубця, як ключа до фонтану, можна врятувати людей, які замкнуті в тілах цих чудовиськ. – Думав він. – Ось тільки зараз мене ніхто не слухатиме, в це складно повірити. Зараз розпал битви на виживання між двома різними і одночасно однаковими цивілізаціями.

Ханой мчався на Сарафа. Він наблизився дуже близько, але Сараф своїм величезним мечем, вибив з – під нього коня. Ханой встиг зіскочити, і в останню мить направив тризубець в груди Сарафа. Летівши в повітрі на великій швидкості, він був недосяжний. Ящер не встигав ухилитися. Цар Світу приземлився на Сарафа, встромивши в нього тризубець. Неймовірної сили удар змусив обладунки репнути.

– Ваша ніжна зброя, для мене ніщо! – Прокричав ящер, схопившись за тризубець двома руками, впустивши свій меч.

Ханой тільки і тримався обома руками за нього, адже ногами він не діставав землі. Сараф радісно ревів.

– Ваш час закінчується.

– Наш час тільки починається! – Проголосив Ханой. – Епоха слави і надії!!!

– Тобі пощастило вбити мого батька. Не вважай це своєю

заслугою. Його роки давалися взнаки. На його смерті ти зробив собі ім'я, але сьогодні я доведу, що ти такий же черв'як, як і будь – яка інша людина.

Ящер двома руками взявся за крайні голки тризубця. Сараф напружився настільки сильно, що йому вдалося їх відламати, чим знищив той єдиний ключ, який міг його врятувати. Ящер облизнув гострі голки і відкинув їх в сторони. Вони з неймовірною швидкістю полетіли в ченців. Легкий біль пробігся по тілу Дітара, голка потрапила йому прямо в бік і на сорочці виступила червона лінія крові.

– Ти назвав себе Царем Світу! – Продовжував говорити ящер. – Але цей світ належить мені.

– Навіть твоє життя скоро перестане тобі належати! – Завірив його Цар. – Бо я заберу його так само, як і життя твого батька.

В цей момент, Ханой в руках тримав вже те, що залишилося від тризубця. Зброя, втративши дві голки, перетворилася на спис з однією, але найгострішою. Ханой замахнувся і встромив спис в Сарафа, чим зміг пробити нагрудник ворога. Ящір заревів. Крик Царя Сарафа притягнув увагу всіх ящерів. Ханой загнав спис прямо в серце свого ворога і цей крик був його останнім. Він одразу впав на коліна. Він помирав. Ось тільки його смерть не зупинила його армію, як сподівався Ханой.

Істоти, побачивши загибель свого ватажка, з ще більшою жорстокістю стали накидатися на людей, не шкодуючи сил.

Дітар бачив, як Ханой завдав смертельного удару в серце Сарафа своїм списом.

– Тризубця більше немає. – Звучало в голові ченця. – Ящери приречені? Як тепер їм допомогти?

Вороги ні на мить не зупинилися, і стримувати їх біля входу в тунель було складніше.

– Ще мить, і вони прорвуться! – Кричав Агіас. – Треба щось зробити.

Дітар обернувся і подивився на сторону моря. “Хуві” продовжувало топити кораблі, яких майже не залишилося. В парі сотнях метрів від нього був величезний маяк.

– Відступаємо! – Крикнув Дітар.

Ченці на мить сторопіли, але тут же відійшли. Він, миттєво побіг у бік моря, і ченці покорилися, залишивши свою лінію оборони, всі спрямувалися за ним. Дітар знав, наскільки це важливо – вірити. Він не пояснював свої команди, і просто їх віддавав. А вони виконували.

– Ти правий, це не наша війна. – Говорив Агіас продовжуючи бігти за своїм другом. – Забирати всю славу і перемогу собі ми не можемо. Вони самі повинні вирвати її з лап рептилій. Сподіваюся, ти знаєш, що робиш!

– Тому ми і йдемо за ним. – Відгукнулися на ходу інші члени Братства.

Дітар зупинився біля самого маяка. Тут не було нікого. Всі сили Агарти зараз стримували натиск ворога.

– Нам треба оточити маяк. – Заговорив Дітар. – Його дерев'яна опора досить вразлива, і нам треба її зруйнувати. Прибери опору і все рухне. Завдавайте ударів по його дерев'яній кладці.

Ченці переглянулися.

– Ми зараз знищимо спадщину Давида! – Подумали ченці. Їх завдання було – обрушити маяк в море.

– Починаємо негайно! – Скомандував Дітар, і всі швидко зайняли позиції навколо основи вежі.

Своїми мечами вони завдавали ударів по дерев'яному маяку, немов рубали величезне дерево. Лише виконуючи завдання, ченці зрозуміли задумку Дітара. Майже через хвилину маяк нахилився в бік моря. Дітар зробив кілька останніх ударів, що і звалило маяк. Маяк впав в море, видавши гучний звук сплеску. Він впав з такою силою, що під його вагою земля не витримала і провалилася, обрушившись на тунель ящерів. Дітар бачив, як "Хуві", з силою понеслося до місця розлому. Вода хлинула в підземний хід, затягуючи чудовисько.

– Скільки б там не було рептилоїдів, воно їх знищить. – Посміхнувся Агіас.

– Дуже зручно зіштовхнути двох ворогів між собою. – Говорили ченці.

– Як тільки виграємо війну – Ханой побудує новий маяк! – Сказав Дітар. – Шлях рептилій закритий, більше з тунеля ніхто не вилізе, залишилося тільки добити тих, що вгорі.

– Геніальний план, мій друг. Раз їх не можна знищити вогнем, одже, нехай тонуть у воді. Правда, маяк шкода. – Поплескав Агіас по спині друга.

Бої тривали. Нових ящерів вже не було, але ті, що встигли вилізти – повинні померти. Ханой зі своїми воїнами успішно давав відсіч істотам. Ці землі не бачили битв жорстокіших. Ящерам не було шляху назад. Вони билися востаннє. Втрачати вже було нічого, і навіть власне життя вже нічого не варте.

Ханой був тим, хто однією своєю присутністю міг розвіяти будь – який страх своїх воїнів. Його впевненість і сила, не давали засумніватися в можливості перемогти. Братство поспішило на допомогу до Ханоя.

– Знову пліч – о – пліч! – Сказав Ханой, побачивши ченців.

– Знову і до кінця! – З посмішкою відповів Дітар.

Солдати добили вмираючих ящерів і підбирали поранених людей. Останні удари. Останні подихи і останні краплі крові, пролиті в цій битві, оповістили про кінець. Тих, що вижили було трохи, але ті, хто зумів зберегти собі життя під горою трупів, запам'ятали цей день назавжди. Дітар заглянув у тунель, і побачив вус чудовиська. Земля здригалася від його рухів. Було ясно, що "Хуви" застрягло в тунелі.

– Всі сюди. – Наказав чернець, і до тунеля прибігли всі ченці та кілька десятків солдатів.

– Зарубаємо тварюку, поки вона знерухомлена! – Знову сказав Дітар, і воїни почали атакувати чудисько.

Нові поштовхи землетрусів повернулися з ще більшою інтенсивністю. "Хуві" намагалося вибратися з тунеля, але безуспішно.

– Якщо воно так смикатиме, ми всі провалимося під землю. – Помітив Агіас.

– Це кінець. – Сказав Дітар і потрапив прямо в точку. Знадобилася більше тисячі ударів, що б "Хуві" завмерло. Останній ворог був мертвий.

Вони перемогли і цього дня. Врешті – решт, вороги не витримали такого натиску і були знищені. Ніхто не радів перемозі того дня. Ніхто не міг зрозуміти, що сталося. Бій був настільки жахливим, що згодом, Цар Світу – Ханой, заборонив вписувати це діяння в літопис. Проявивши колосальну сміливість, вміння вести бій, завзятість і силу, Братство пішло до храму. Вони просто робили те, що були повинні. Одне було відомо точно – серця їх вже не такі, як раніше. Зараз вони попрямували до Авраала і своїх жінок, які ховалися в храмі.

– Все це було схоже на сон. – Відповів йому Дітар. – В якийсь момент мені здалося, що ящер проковтнув нашого солдата живцем.

– Вони звіри, а ми люди. – Помітив чернець.

– Вони теж люди, тільки в ящеровій шкурі. Ми могли їм

допомогти. Ти ж сам перетворювався на ящера, туди і назад.

– Так. – Погодився Агіас. – Але Сараф знищив єдиний ключ до їх порятунку.

– Він вирішив за весь свій народ. Сараф знав про фонтан і про його властивості, але вирішив не врятовувати свій народ рептилій. Якби вони всі повернули собі вигляд людей, то навряд чи змогли б існувати, як окрема нація. Всі вони, рано чи пізно підкорилися би Цареві Світу. А так, Сараф був їх царем, і вирішив за всіх, чим і згубив їх.

Братство підходило до храму. Висічений в скелястій місцевості він мав протяжність в десятки кілометрів. До будівлі вела стежка, то піднімаючись, то опускаючись. Зовсім скоро вони прийшли до останніх сходинок, що вели прямо до воріт. Дітар біг вгору, ніби до нього повернулося щось цінне. Втома вже давалася взнаки, але найстрашніше вже позаду. Смерть знову пройшла повз нього, вже вкотре.

Дітар оступився, зробив крок, другий, і коли йому вже здалося, що він відновив рівновагу, піщаний насип обрушився вниз, примушуючи Дітара розмахувати руками в спробі втриматися і не зірватися вниз по східцях. Світ закрутився, чернець не втримався і впав на сходинки, скотився вниз на кілька метрів. Чернець лежав і, притиснувши руку до свого правого боку, дозволив собі тихий приглушений стогін. Дітар прикрив очі від гострого болю. Раніше непомітна рана набиралася кров'ю, яскраво – червоною, що бігла крізь пальці.

– Нічого, – подумав Дітар, – справлявся з речами і гірше. Очі самі по собі злипалися. Дітару здавалося, що він не дихає, і навіть біль відступила. Над ним схилився Агіас.

– Хочу... – Несподівано навіть для себе вимовив Дітар, а потім повторив тремтячим голосом, що зривався. – Я дуже хочу чаю...

– Перепрошую... ? – Здивувався Агіас і подумав, що це Ханой на нього так вплинув, адже чай – це улюблений напій Злітаючого Дракона – Ханоя.

Дітар кинув погляд на свій живіт, і до горла підступила нудота. Від падіння, з рани сочилася кров, повільно але безперервно.

– Тримайся. – Сказав Агіас.

Він дістав з кишені сині квіти, які зірвав біля фонтану на тому березі. Пелюстки переливалися різними відтінками індиго, на темному світінні Підземного Світу вони були прекрасні і, до здивування ченця, не зів'яли.

– Ось, це повинно допомогти. Воно зупинить кров. – Протягнув він Дітару кілька бутонів якоїсь невідомої рослини синього кольору.

– Що це? – Поцікавився чернець.

– Вибору в нас немає, так що... – М'яко вимовив Агіас, який тримав обійнявши свого друга.

Двері храму відчинилися, і з нього вибігли жінки. Дітар, насилу розірвав сорочку, прикусив губу, дивлячись на дов-

гий і місцями дуже глибокий поріз. Він притиснув бутони синього кольору і прикрив очі, чекаючи відчути біль, але несподівано від рани почало розходитися приємне оніміння.

– Голова, напевно, може крутитися, але впевнений, що це допоможе. – Агіас сидів на сходинці з другом на руках.

– Так я, ще не помер? – Запитав Дітар і почухав місце навколо рани. Оніміння від живота піднімалося до грудей, а разом з ним приємне розслаблення. Одна пелюстка, просочена кров'ю, злетіла з – під сорочки Дітара на руку. Вона прикрила собою татуювання чотирьох цифр. Коли чернець його струсив – то звернув увагу, що і татуювання зникло. А це означало, що він зцілюється.

До них підбігла Тарсіша:

– Ні – ні, мій любий, ти живіший за всіх живих. – Дівчина обійняла його. – І саме для того, щоб так залишалося і надалі, нам треба поговорити з Авраалом.

Дітару ставало легше, і через кілька хвилин, він спробував піднятися. Поруч йшов Ханой. В нього не було ні зброї, ні охорони. Він йшов, як гідний Цар і Переможець, що не має страху. Небезпеки більше не було. В нього був голий торс, а на спині можна було бачити татуювання "Страху немає".

– Йти можеш? – Запитав Ханой, подивившись на Дітара зверху до низу.

– Звичайно можу, як тут не піти! Якщо сам Цар мені говорить йти! – Гордо вимовив Дітар, хоча слабкість в ногах, ще була.

– Це добре, я проведу. – Ханой простягнув йому свою руку і додав. – Ми ж з тобою друзі. – Чарівна посмішка блиснула на обличчі Царя, і чернець взяв його за руку.

Дітару знадобилися всі сили, щоб встати. Опинившись на ногах, він пішов за Ханоем. Десять метрів вгору по сходинах привели його до місця. Біля входу в храм стояла Іраель:

– Нісан Дітар, вітаю вас з перемогою.

Всі були вражені, почувши ці слова. Ченці зупинилися, утворюючи натовп на невеликому майданчику біля входу.

– Ти щось плутаєш. – Відповів їй Дітар, простягнувши один синій бутон, який був у його крові.

Її улюблені квіти. Символ любові – в краплях символу смерті.

– Нісан Дітар? – Запитала вона, хоча на питання, це походило в останню чергу.

Дітар просто не знав, що йому робити, але навіть погляд цієї строгої дівчини підпорядковував своїй волі і позбавляв будь – якої можливості чинити опір.

– Іраель, він же тобі вже відповів! – Втрутилася Тарсіша, намагаючись захистити і без того змученого чоловіка. – Скажи краще, де Авраал?

– Нісан. – Говорила дівчина, ніби пробувала цей статус на смак. – Останній раз, коли я його бачила, він слухав гімн Дарії і спілкувався з титанами. Авраал обрал тебе наступним нісаном.

– Спілкувався? Вірно? – З благанням запитав здивований

Дітар у строгої дівчини, відчуваючи, як все його нутро замерло в очікуванні відповіді на це начебто просте питання.

Іраель мовчазно кивнула і зайшла в середину храму.

Герої підійшли до сплячих гігантів. Біля них, на підлозі лежав Авраал. Поряд з ним були служителі храму. Вони оточували ченця і тримали в руках свічки.

– Мабуть він вирішив залишитися тут. – Сказав Ханой, підійшовши ближче до старого. Дітар встав поруч і дивився на обличчя Авраала.

– Він живий? – Запитав чернець.

– Вони всі живі. – Відповів Цар. – Вони доторкнулися до таємниці вічності.

Позаду них почувся шум і Дітар обернувся. Всі ченці опустилися перед ним на одне коліно, на знак поваги.

– Вітаємо тебе, Нісан Дітар. – Вимовили ченці в один голос.

– Зачекайте. – Запанікував чернець. – Що ви...?

Ханой торкнувся Дітара і той подивився на нього.

– Я ввіряю тобі Братство, Дітар. – Сказав він. – Ти гідний.

– Але я навіть... – Намагався щось сказати чернець.

– Прийми це ні, як нагороду, а як місію. Я вірю, що ти впораєшся.

Дітар оглянув своїх друзів. Вони всі схилили голови перед ним, новим Главою Братства.

– Я Нісан. – Припустив у своїй голові чернець. – Чому

Авраал так зробив? Чому пішов?

Він намагався заспокоїти себе і знайти причину того, що відбувається. Він закрив очі і зробив кілька вдихів. Поки він стояв нерухомо, на його плечі звалився новий тягар. Ханой надів на нього мантию Авраала. Чернець розплющив очі. Ченці постали перед ним, дивлячись йому в очі. Нісан Дітар провів свій погляд по кожному і зупинився на останньому. Останнім був Агіас. Він посміхався ширше за всіх. Дітар теж не зміг стримати посмішку. Тепер він був Глава Братства. Тепер він став батьком кожному ченцеві і захисником Братства.

– Я хочу повернутися. – Сказав Дітар.

– Якщо ти підеш, – відповів йому Ханой, – ти зрозумієш, там багато чого змінилося. Скільки минуло, як ти думаєш часу, як ти прийшов сюди?

– Близько трьох днів.

– Близько 30 років, – завірив його Ханой, – стільки, пройшло відколи ти попав у Підземний Світ. Час не торкнувся вас, і кожен зберіг свій вік, але вгорі воно йшло, як і раніше.

– Ти пробув там так довго, але залишився молодим, як і раніше? – Запитав Дітар, і почав роздумувати про стан "соматі".

– Так, зовні, але в середині я постарів на сотні років. – Відповів йому Цар.

Вони спустилися вниз, Дітар підійшов до ченців. Вони одразу кинулися його обіймати. Він був такий молодий, але вже

став Нісаном. Одночасно він був їх кращим другом і наставником. Він взяв за руку Тасішу і більше не збирався відпустити.

– Ми повернемося додому. – Сказав він їй.

– Знаю. – Відповіла дівчина.

– Ти впевнений, що хочеш відвести Братство назад? – Запитав його Цар.

– Так. – Твердо вирішив чернець.

– Якщо ти звідси підеш, то ніколи більше я тебе не побачу, мій друг.

– Значить почувеш про мене. – Посміхнувся Дітар, будучи наполегливіше. – Ми йдемо. Наше місце там.

Слова Ханоя були просякнуті батьківською любов'ю і опікою. Він був засновником Братства і вчителем всіх ченців, але тепер він став і гарним другом для кожного.

– Тоді я дам вам найшвидших коней, щоб ви не втрачали часу, і швидко дісталися до Кайлос.

– Дякую мій Цар. – Вклонився Дітар.

– Сатана мертвий, а Ануш я все одно не відпустив. Я люблю її. Я відновлю кораблі, і знову вирушу на той берег. Я буду шукати відповіді на свої запитання.

– В чому тривога?

– Хочу її повернути. Мені треба розібратися, що таке "реінкарнація".

– Якщо я щось дізнаюся, то постараюся залишити підказку, я напишу про це книгу для тебе. – Посміхнувся Дітар і

подивився на Тарсішу.

Ханой посміхнувся і пішов до виходу.

– Прощай, Нісан Дітар. – Сказав Цар Світу Злітаючий Дракон Ханой. – Через дві тисячі років мене знову побачать. Можливо, зустрінуть і твоїх нащадків.

Ханой вийшов за двері, і лише звук його кроків долинав до ченців.

Глава 80

"Ханой завжди переможе зло, а Ануш його благословить".

Заповідь Восьмидесята. Кодекс Братства тибетських ченців.

Знову сонячне світло засліпило очі Братства. Вони вийшли з надр землі, і знайома стежка повела їх додому. Довгий шлях на батьківщину, не такий втомливий, як дорога на чужину. Дітар вів Братство назад у Монастир. Похід зайняв цілий місяць. Ханой забезпечив їх усім необхідним, щоб їх шлях був максимально швидким і безпечним. Провізія, коні, зброя і теплі речі були необхідними у цій подорожі. Братство поверталось додому. Жителі Агарії втомилися від переходів і воєн. Вони мріяли побачити рідну домівку, рідні дерева, траву і хмари над головою, стіни Білокам'яного, дахи будинків Тигрового і широке блакитне озеро за пагорбами. Надія гріла їх серця, не даючи їм замерзнути в холодні ночі. Агарія звала їх. Домівка була близько.

Гірські хребти змінилися пагорбами, а потім рівнинами. Густі ліси і поля були куди прекрасніше, ніж снігові вершини. Знайомі дерева з їх розмашистими кронами, густі ягідні

кущі, що росли вздовж стежок і різні птахи, з їх солодким і дзвінким співом.

– Ці дерева були набагато нижчі. – Помітив Агіас.

– Так, а цих сіл тут взагалі не було. – Сказав інший чернець, показавши в бік небосхилу, де виднілося невідоме поселення.

– Скільки часу їм знадобилося, щоб заселити ці місця? – Запитав Агіас.

– Тридцять років. – Спокійно відповів Глава Братства. – Будьте готові побачити багато нового. Світ міг змінитися, і не в кращу сторону.

– Ти думаєш, що Монастир...

– І це теж. – Відповів Дітар. – Ми покидали свій дім не з найприємніших причин. Була війна і хто знає, як все закінчилося.

Загін ченців рухався по широкій дорозі. Різні подорожні і вершники зустрічалися на їх шляху.

– Звідки стільки людей? – Подумав Дітар. – Ці місця були мало кому відомі.

Віз з товаром проїхав повз загін, піднявши пил. Ченці закашлялися.

– Сподіваюся, на місці Монастиря не зробили базар! – Заявив Агіас, прикриваючи рукавом обличчя.

– Або, що гірше! – Підтримав інший чернець.

Глава Братства подивився крізь пил вдалину дороги.

– Краще нехай там буде мертва земля, чим спаплюжена. –

Вимовив Дітар і загін пішов слідом за возом.

Дорога ставала жвавою. Поселень і невеликих стоянок, на зразок таверн, ставало більше. Земляна дорога стала кам'яною і привела ченців у Агарію. Це більше не було те маленьке поселення ченців, що ховалося від світу, і було таємним для всіх. На місці озера, через яке Андрогін вів свою армію – розкинулося місто. Тепер, це місце більше не було секретом, зараз воно відкрите для паломництва, і з усього світу люди приїжджають сюди, щоб торкнутися своїми стопами священної землі Агарії.

Навіть бібліотека Шамбала була відкопана і більше не приховувала себе під тоннами землі. Її вікна, вперше за багато років, впустили в свої пустки сонячні промені. Братство повільно ввійшло до міста, оглядаючи все навкруги. Коли вони йшли, селища Тигрове і Білокам'яне більше нагадували руїни, а зараз це процвітаючі міста.

– Як це можливо? Пішов – руїни, повернувся – хороми! – Говорив Агіас і сміявся.

Ченці були раді повернутися додому і побачити його процвітання. Перед ними з'явився один їх духовних центрів всієї Індії.

– Цигани хороші будівельники. – Відмітив Дітар. – Вони зуміли за тридцять років, відновити все, що зруйнував Андрогін і його військо.

– І не просто відновити, але і побудувати нове.

Жителі міста обходили загін ченців стороною, поглядаючи на них з цікавістю. Вони пройшли по головній вулиці, вивчаючи нове місто, на місці Агарійського озера. Нові широкі вулиці і великі площі, гарні будівлі, житлові будинки, великі храми і сади.

– Ви звідки, мандрівники? – Почули ченці від перехожих.

– Ми з цих самих місць. – Відповів Дітар. – Нас давно не було і відтоді тут багато чого змінилося. Я Дітар, Глава Братства ченців і захисників Агарії.

Перехожий здивувався, почувши слова ченця. Він окинув його своїм поглядом, бажаючи переконатися, що дійсно його бачить.

– Дітар... – Пробурмотів він. – Згідно з відданнями, батько Авраал багато років тому відвів Братство в безпечне місце – Підземний Світ. Там, де не буває світла, там, де не буває посухи влітку і морозів взимку.

– Ваші віддання не брешуть. – Відповів йому Дітар. – Це місце, про яке ти говориш, – Підземна країна Агарта, в ньому ховається молодість без старості і життя без смерті. Той, що повернувся звідти, буде так само молодий, як і що спустився туди.

Перехожий нічого не відповів на слова Дітара. Він просто відвернувся від нього, визнавши божевільним, і пішов своєю дорогою.

Братство розбрелося по місту у пошуках свого дому і

друзів, що залишилися живими. Дітар йшов вглиб поселення, насолоджуючись процвітанням Монастиря. Він почув мелодію, що доносилася з оселі. Ця музика була такою за-спокійливою і до болю знайомою. Чернець пішов за звуком і побачив невисокий двоповерховий будинок, з маленьким двориком. Кам'яні стіни тримали дерев'яний дах з ще одним поверхом. Дітар наблизився ближче і зайшов у двір. Підійшовши до дверей, він злегка штовхнув їх, і вони відразу відчинилися. Звук став гучнішим.

– Невже... – Задумливо вимовив чернець і зробив крок в середину.

Мелодія кликала його далі. Чернець пройшов по дому та заглянув в одну з кімнат. Там на ліжку лежав старий, сивий, каліка. Це був Андрогін.

– Берсерки не вбили його? Як він вижив? – Пролетіло в голові Дітара.

Старий лежав, накрившись ковдрою, і грав на дудці. Дітар відразу впізнав її. Це та сопилка, що врятувала їм життя в битві за Білокам'яний. З її допомогою, вдалося викликати величезну кількість тварин на погибель ідусів. Це було диво.

Вони дивилися один на одного. Андрогін впізнав ченця з першого погляду, він же зовсім не змінився. Обоє були в повному здивуванні. Цю зустріч, неможливо було чекати. Тільки зараз Дітар відчув різницю – скільки пройшло часу, поки його не було.

За Дітаром відкрилися двері, і ввійшов ще один старий. Це був циганський Барон Міха. Він неабияк постарів, і стояти на ногах йому допомагала тростина. Його вигляд відразу говорив про те, що він циган, та не простий циган, а Барон. Виблискуючі вишивки на жилеті, довгі лунги і сандалі з дорогої шкіри. Навіть його тростина була з гравіюванням і майстерно вирізаною, фігурною рукояттю. Він подивився на Дітара і відразу признав його. Вони посміхнулися і обнялися. Це була довгоочікувана зустріч. Андрогін перестав грати на сопілці, і прохрипів:

– Цього не може бути.

Міха подивився на нього і той замовк. Циган зберігав життя індусові, тільки для того, що б той мучився.

– Ну що, важко було воювати з найбільшою і могутньою силою Підземного Світу? – Запитав Міха ченця.

Дітар посміхнувся.

– Не знаю, ми ніколи не воювали проти Тибетських ченців. – Відповів Дітар, і вони обоє посміхнулися.

– Ха-ха-ха! – Демонстративно посміявся Андрогін. – Тибетські ченці – ще ті воїни.

Міха підійшов до ліжка, і вдарив своєю тростиною:

– Заткнися, індус. Якщо людина має свою думку – значить, він має свободу. А ти вічний мій раб. Твого слова тут ніхто не запитував.

Андрогін стиснув губи і опустив голову, не сказавши більше ані слова.

– Вийдемо краще на вулицю. – Циган кивнув головою і взявши Дітара під руку, вивів за двері.

Прогулянка по місту продовжилася в компанії старого друга. Дітару не звично було бачити Міху таким старим. І все навкруги здавалося таким новим, але рідним. Старий йшов повільно, переставляючи свою тростину і спираючись на неї, щоб тримати рівновагу. Стук дерева об кам'яне мощення дороги, ритмічно попадав у розмову.

– Андрогін вижив, – розповідав Міха, – Берсерки поламали йому хребет і той не рухався і був без свідомості, ось вони і визнали його мертвим.

– Як ти його знайшов? – Запитав чернець, йдучи поряд із старим.

– Коли ми повернулися в Монастир, тут було все зруйновано. Частина індусів виживала в розвалинах, користуючись нашими припасами і дровами. Їх армія була розбита, а для дороги додому не у всіх знайшлися сили. Серед них був і Андрогін. Вони його підібрали і доглядали за ним.

– Індуси любили свого полководця. – Помітив Дітар.

– Або, навпаки. – Заперечив Міха. – Якщо б любили, то прикінчили б його на місці, а так... – Циган зробив паузу. – ...А так він потрапив до мене.

– Що ви з ними зробили?

– Спочатку були сутички, але їх було мало, так що вони здалися зовсім швидко. – Продовжив розповідь старий, кро-

куючи по вулицях міста. – Ми дозволили їм залишитися. Вони стали корисними робітниками і допомагали на будівництві і відновленні Монастиря. Все ж вони його і зруйнували.

– Кожен платить за свої діяння. – Помітив Дітар.

– Це точно. – Кивнув циган. – Я хоч і маленька людина, але за мною справедливість.

Двоє дійшли до площі, на якій збиралися паломники. Їх було близько ста чоловік. Вони протиснулися повз натовп і повернули в невеликий провулок, намагаючись уникнути шуму і метушні.

– Я так розумію, що ти замість Авраала тепер? – Акуратно запитав старий ченця.

– Той, хто знає – не говорить, той, хто говорить – не знає. – Задумливо відповів Дітар.

Міха посміхнувся відповіді ченця.

– Ти впевнений, що готовий бути Главою Братства?

– Як пахне троянда? – Запитав Дітар. – Розкажи мені про це.

Міха не сказав ні слова. Він знав, але промовчав, адже не було однозначної відповіді. Пройшовши в тиші, кілька хвилин, Міха подумав і відповів:

– Навіть якщо ти не впевнений, то я впевнений, що ти готовий бути Главою Братства!

– Останні тридцять років, для цього Монастиря ти був Главою. – Сказав Дітар. – Ти був кантрі ченцем, і твої заслуги перед Братством дуже великі.

– Я дуже радий, що не підвів вас. – Відповів циган. – Того дня, коли Агіас передав мені мантию, він сказав: "Зроби так, щоб я не пошкодував".

– І ти зробив. – Промовив своє слово Нісан Дітар. – Ніхто не пошкодував. Це було правильне рішення.

Людне місто залишилося позаду. Дітар і Міха йшли за межі міста. Під ногами вже була звичайна земля, а не кам'яний тротуар. Дерев ставало більше, і дихати хотілося глибше. Дітар звернув увагу на сад, до якого вони підійшли. Це був один з садів Монастиря, в якому Міха намагався зібрати різні види рослин. Цей заповідник, як і сам Монастир, служив місцем, де збиралися абсолютно різні народи. В духовному світі немає відмінностей, і це місце стало центром істинної духовності.

Міха не міг не помітити вираз обличчя Дітара, коли вони підійшли до такої краси.

– Повертаючись з Кайласа, ми принесли з собою багато золота. – Пояснював Циганський Барон. – Гори щедро нас обдарували, і я зрозумів, на що ми його повинні витратити.

– Все, що нам дає всесвіт, дає для того, щоб ми поділилися. – Сказав Дітар. – Ті, хто діляться, отримують ще більше, а ті, хто скупилися, залишаться ні з чим. Чим більше береш – тим менше маєш.

Міха, слухаючи слова Дітара, згадував старого Авраала. Той був дуже мудрий і передав свої знання своїм учням. Див-

лячись на Дітара, можна було побачити, наскільки добрим учителем був Авраал.

– Я повернув своє золото, що було в Андрогіна. Він був не балакучий спочатку, але я вмю знайти підхід до людей.

– З чого ти розпочав? – Поцікавився чернець.

– Перше, що ми зробили – відновили те, що було втрачено. Стіни, житлові будинки, казарми. Всім потрібна була безпека, їжа і дах. Я зосередився на цьому. До нас приходили люди і знаходили тут свій дім. Ситі і одягнені, вони, куди кращі працівники, ніж вмираючі з голоду.

– Це точно. Людина не думає про великі справи, коли її шлунок порожній, вона думає про їжу.

– Коли з цим проблем не стало, ми почали відбудовувати сам храм. Спочатку той, що був, а потім побудували і інші. Вівтарі, сади, будинки для ночівлі, з'явилися вже пізніше, коли людей ставало все більше і більше. Вони притягувалися до цього місця, як до магніта. Спочатку я хвилювався, що ми не зможемо прихистити всіх, але ж в результаті... – Міха розкинув руки і окинув місце навкруги.

Дітар подивився уважніше. Куполи храмів були позолоченими. Навкруги росли пишні дерева різних видів. Були і ті, що приносили плоди, які потім роздавали паломникам у храмі. Місце тішило очі і душу.

– Чутки про це місце швидко розліталися. – Знову заговорив Міха. – Настав інший час для Монастиря. Ховатися вже не було від кого, а зберігати таємниці нікому. За остан-

ні десять років ми розширили Білокам'яний, тому що число мешканців скоро перевалить за кілька тисяч. За містом є поля, біля озера є млин і кошари. Ми вирощуємо їжу і залишається навіть на продаж, що допомагає сусіднім поселенням розвиватися. Я мрію, що б кожен в цій країні міг отримати те, що отримали ми.

– Це хороша мрія, мій друг. – Відповів йому Дітар. – Ми обов'язково допоможемо тобі її втілити. Ми завжди билися за мир, а його треба було будувати. Пролита кров коштує менше, ніж коли вона тече по венах. Ти багато що змінив у цьому світі, не лише селища і міста, ти допоміг змінитися людям, а це найважливіше.

Сонце, рухаючись, відкидало тіні на будинки, час вже перевалив за полудень. Обідня пауза зробила місто тихішим. Ринки закривалися, люди розходилися по домівках. Винні і м'ясні крамниці теж робили перерву. Робітники заходили в таверни і замовляли найбільшу тарілку юшки з перепічками і склянкою вина. Жінки забирали дітей додому, ховаючи від пекучого сонця. Паломники вдавалися до молитов та медитацій в храмах і біля вівтарів. Навіть природа робила перерву. Птахи вже не так щебетали, а вітер вщухав.

Міха повів Дітара за межі Білокам'яного по дорозі до головного Монастиря Агарії. Покидаючи ці стіни, Дітар пригадав, як захищав їх багато разів і, як втрачав біля них своїх братів. Тепер вони стали символом миролюбності, і вони бу-

ли так само білі, як раніше. Дорога була не довгою, але і поспішати не хотілося. Прогулюючись вздовж полів і квіткових лугів, ченці продовжували розмовляти.

– Я дуже радий, що вирішив повернутися сюди. – Говорив Дітар. – Коли ми поверталися додому, то думали, що зустрінемо розруху і убогість, але все виявилось, навпаки.

– Цигани і ченці жили пліч-о-пліч сотні років і наші цінності стали загальними, наші традиції стали загальними, а тепер і люди, і народ у нас один.

– Ти Циганський Барон, але став кантрі ченцем. Я теж циган, але зараз ношу мантию Нісана. – Говорив Дітар впевнено і спокійно. Він перейняв ораторську навичку в Авраала і був відмінним натхненником. – Нам важливо пам'ятати хто ми, і цінувати ким стали.

Міха йшов поруч і кивав головою. Він був старим, а Дітар досить молодим чоловіком, який проявляв свою мудрість. Циганський Барон знав Дітара, ще хлопцям і бачив весь його шлях становлення. Він був дуже радий, що юнак зміг стати чоловіком і завоювати та виправдати довіру Братства.

– Я пам'ятаю тебе на самому початку шляху, і пам'ятаю себе в твоєму віці. – Говорив циган ченцеві. – Ти правий, нам важливо завжди пам'ятати себе і також пам'ятати найголовніше – наші традиції.

– А, що найголовніше? – Запитав у нього співрозмовник.

– Сім'я! – Відповів старець.

Дітар мовчав. Їх дорога тривала, і звуки навколишньої

природи розбавляли тишу. Чернець замислювався, а циган просто насолоджувався компанією хорошого друга. Є такі друзі, з якими приємно навіть помовчати, не порушувати момент ні важкими бесідами, не ставити питання і не просити, що б вислухали, а просто бути. Так вони пройшли кілька десятків метрів перш, ніж Дітар заговорив.

– Я згадую, як Агіас вчив мене тому, що наші Боги – це земля, на якій ми будуємо дома і вирощуємо їжу. Наші святилища – це наші домівки, наші сім'ї і наш Монастир, який завжди готовий прихистити нас і потурбуватися. Наш вчитель – це природа і саме життя, а наші святі – це наші предки. Наша сім'я – це весь світ і це найцінніше, що є в ньому.

– Багато хто не має цінності. – Відповів Міха, уважно вислухавши Дітара. – Точніше думають, що не мають, але, як ми знаємо "святе місце – порожньо не буває". Цінності нашого Братства, Кодекс – це те, що говорить про нас усьому світу. Мандрівники приходять сюди і бачать людей, які цінують життя, як своє, так і чуже, цінують природу і її дари, і це їм подобається. Не наші слова кажуть про нас, а наші дії.

– Але і не лише дії, але і наші помилки. – Посміхнувся Дітар.

Міха теж широко посміхнувся і додав:

– А помилки говорять про нас ще більше, і не завжди погане. Людина, яка ніколи не помилялася, викличе більше підозр, ніж та, що помилилася вже багато разів.

– І той, хто не помилявся, помилиться в майбутньому.

Таке життя. Вчитися доведеться або добровільно, або життя само навчить. Не буває випадкових людей в нашому житті. Друг, ворог, родич або просто швидкоплинний знайомий приносить у наше життя щось своє, чому іноді відразу ми не надаємо значення. Кожна людина – вчитель, а кожне його слово або вчинок – урок.

– Дітар, твій вчитель був дуже добрий. Про нього часто говорять і дуже шанують в Агарії.

Дітар згадав Авраала. Його сиву бороду і глибокі очі.

– Чому він не повернувся з вами? – Запитав Міха. – Він живий?

Дітар кивнув головою.

– Мені здається зараз він живіший, ніж колись. – Відповів чернець. – Авраал прийняв рішення залишитися і передати Братство до молодих рук. Покоління змінює покоління.

– Шкода, що моє покоління ні ким змінити. – Із сумом згадав свого сина Міха. – Після його смерті я був спустошений. Злість з'їдала мене, і я не знав, як жити далі. Але тепер, ви всі мої діти і я вас люблю. Цей Монастир моя сім'я і кожен тут свій.

– Все склалося, як треба. – Втішав чернець старого, поклав руку на його плече.

Половина шляху була пройдена. Поля не припинялися, і на дорозі завжди можна було когось зустріти. Старому було складно ходити так далеко, і Дітар запропонував йому при-

сісти на траву, але циган відмовився.

– Якщо я сяду зараз, то потім не встану. Краще вже дійти до кінця. – Говорив Міха.

Дітар не став наполягати, і вони йшли далі.

– Ми відкопали бібліотеку і книги. Багато з того, що було – знищено, але дещо вціліло. – Розповідав Міха. – Я часто згадував Підземний Світ і ченців, які туди спустилися. Я шукав записи в стародавніх книгах, і читав із захватом про ті місця. Прадавні індійські віддання згадують про те, що цивілізація Нагів була могутня, ще на зорі людства вони мешкали під міфічною горою Кайлас. Переселившись в Підземний Світ, наги спорудили собі чудові палаци, блискучі золотом і коштовними каміннями.

Деякі наги були зі зміїним тулубом і людською головою. Так, майже скрізь відзначається, що наги були надзвичайно отруйним створіннями, їх укуси та дихання вважалися смертельними. Наги були надзвичайно розумні і хитрі.

– Коли я читав ці історії, я не вірив. – Сказав Дітар. – Підземний Світ здавався міфом, а рептилії розмірами з коня – вигадкою. Але я побачив це на власні очі.

– Ви перемогли цих тварюк? – Поцікавився старий.

– Цей знаменний бій, відомий кожному ченцеві. Ціна за перемогу була заплачена сповна.

– А Сатана і його люди?

– Маркус мертвий, Сатана теж. – Відповів чернець. – Він бився проти людей, бажав стати Царем Світу і правити Агар-

тою. Але був повержений.

– Виходить зло переможено. – Напівпошепки вимовив Міха.

– Так, переможено. – Лише відповів Дітар. – Тепер воно тільки в людських серцях.

Глава 81

"Дав слово – тримай".

Заповідь Вісімдесять перша. Кодекс Братства тибетських ченців.

Монастир Агарії був повністю відновлений. Фортеця, розбита армією індусів, пережила свої гірші часи і, як птах фенікс повстала з попелу, ще в гарнішому вигляді. Ті, хто переступали поріг Монастиря, потрапляли в таємниче "місто" повне витіюватих візерунків, що леденять душу, статуй неземних чудовиськ. Та різних високих будівель з позолоченими, багатоступінчастими дахами.

Монастир був не лише культовою спорудою, а ще і важливим центром громадського життя. На його великій території були дзвіниці, вівтарі, площі для громадських зборів, сади для прогулянок, бібліотеки, галереї, а також школи і лікарні. В середині майже кожної будівлі можна було виявити скульптурне, або настінне зображення Ханоя, зображення персонажів взяті з міфів і легенд ченців, які зберігали святість цих місць безліч років.

Міха і Дітар вже підходили до воріт Монастиря, які тепер були відкриті завжди. Будь – який паломник або стражденний міг прийти в це місце і отримати порятунок від страж-

дань. Місто, що пережило стільки болю, тепер стало місцем лікування.

– Війна з індусами принесла свої плоди. – Сказав Дітар, дивлячись на Монастир. – Якщо б вони не знищили тут все, то не було б необхідності будувати наново.

– Війна – обернулася несподівано добре для багатьох. – Відповів циган. – Цар, що пролив стільки крові, тепер бореться за мир.

– Ти про Ашоку? – Перепитав чернець.

– Так. – Спокійно протягнув Міха. – Дійсно, Ашока був переможцем, і Калінга стала його, але скільки довелося заплатити за це? Цар сам описував свою перемогу: "Сто п'ятдесят тисяч чоловік було викрадено звідти, сто тисяч вбиті на місці і набагато більше того померло". Одна справа воювати зі свого шатра, а зовсім інша бути воїном у битві. Сотні битв пройшли перед очима Ашоки, і в якийсь момент його серце відчуло скорботу і ганьбу.

– Востаннє, коли я його бачив, у нас була розмова. – Говорив Дітар. – Він знав про ящерів та Підземний Світ, і я пообіцяв, що зупиню їх.

Старий ні краплі не здивувався словам Глави Братства. Він лише злегка погойдував головою і слухав.

– Того дня він не здався мені таким тираном, яким всі його описують. – Продовжував чернець. – Він був переможцем, але почував себе враженим. Страждання, викликане війною, не закінчується на полі битви. Калінгська війна, яка була йо-

го не першою війною, стала останньою!

Дітар зайшов на територію Монастиря Агарії. Кількість людей вражала. Сотні мешканців, сотні паломників і сотні воїнів, що охороняли порядок. Серцем Монастиря був великий храм, заввишки в тридцять метрів, а то і більше, який виднівся з всіх боків. Міха вів Дітара прямо туди, продовжуючи свою розмову.

– Цар відчував смуток перемоги, якої він набув за рахунок такого великого страждання. – Звучав голос старого в шумі натовпу людей, що проходили повз. – З таким глибоким розкаянням, він не зміг залишатися там далі. Він привів свою армію назад в Паталіпутру з важким серцем.

– Ашока залишився Царем після цього?

– Так. Відмовлятися від влади він не хотів. – Відповів Міха. – Він вирішив направити всі свої зусилля, всю свою владу і багатство на поширення Дхарми. Він говорив: "В своєму зав'язанні в питаннях самоудосконалення, намагайтеся не переходити розумних меж. Найбільш успішними стануть для вас дії, спрямовані до виховання самодисципліни і самоконтролю. Пам'ятайте: перш ніж доводити свою силу і правоту іншим, доведіть їх самому собі. Ви не зможете зробити справжнього впливу на оточення, не будучи по-справжньому впевненими в собі. Станьте лідером, і люди охоче визнають вас такими".

Для багатьох він був лідером, спочатку військовим, а те-

пер і духовним.

Дітар уважно слухав слова цигана, і перед його очима малювалася картина. Він згадував обличчя Царя і слова Наргізи про те, що Ашока вбивця і його треба зупинити. Йдучи в Підземний Світ, Дітар не міг і подумати, що Ашока сам себе зупинить.

– Життя йде, де б ти не був. – Подумав чернець. – Доки я там бився з ящерами, він був тут і бився з ненавистю.

– Як давно Ашока почав поширювати своє вчення? – Запитав вже вголос Дітар.

– Це сталося відразу після Калінгської війни. Перше, що він зробив – це здійснення паломництва. Ашока розпочав його з відвідування Самбодхи, святого місця, де медитували багато святих.

– Чому саме паломництво? – Здивувався Нісан Дітар.

– Люди кажуть, щоб зустрічати ченців, і робити святим підношення. Ашока хотів зустрітися з людьми і проповідувати закон Дхарми, розмовляти про неї і вивчати її. Це принесло спокій душі Ашоці, якого часто відвідували спогади про агонію, яку він бачив на полі битви біля Калінги. Він повністю відмовився від насильства, і проповідував доброту та любов.

– І довго він так мандрував?

Старий посміхнувся.

– Він досі мандрує. Звільнивши час від воєн, він присвятив його миру. Відколи він осягнув Дхарму, його серце стало

притулком співчуття і любові до життя. Він навіть перестав полювати на тварин і заборонив вбивати звірів для царської кухні.

Дітар прекрасно розумів, про що говорить Міха. Ту цінність, яку придбав Ашока через стільки років, ченців Братства навчали з дитинства. Багато хто вважав їх жорстокими, але ченці застосовували силу тільки з потреби і ніколи заради задоволення. Тільки будучи сильним, ти можеш захищати справедливість.

– З всіх перемог, перемога Дхарми найвища. – Сказав Глава Братства циганові. – Так вчив нас Авраал. Можна завоювати частину землі мечем, але серця людей можна підкорити тільки добротою, любов'ю і співчуттям. Перемога за допомогою зброї – приносить швидкоплинну радість, а перемога Дхарми приносить вічне щастя.

– Мабуть Ашока теж зрозумів цю істину.

Ченці прибули в самий центр Монастиря. Високий храм був оточений величним садом і невеликими прибудовами. Інтер'єр цієї будівлі був багатий на різьблені вікна і двері, а стеля і стіни покриті розписами сцен з міфології і легенд. Будівля трималася переважно на колонах, що поступово звужувалися до верху. Вона було оточена колонадою і мала білі стіни, вікна і двері червоного кольору, та черепичний дах, прикрашений зображеннями драконів і змій, які охороняють від злих духів.

Саме в цьому храмі проходили найважливіші події. До-

рога до нього була викладена білим камінням, вздовж якої були розставлені стовпи з ліхтарями, що освітлювали шлях вечірньої пори. Навкруги зелень і безліч квітів, в цьому місці піклувалися не лише про людей, але і про природу.

Подорожні підійшли ближче. Біля храму сиділи віруючі паломники, що медитували. Звук гонгу іноді переривав їхні молитви і люди покидали храм, поступаючись місцем іншим. Міха нарешті вирішив відпочити після довгої дороги. В саду для них знайшлося відповідне місце під тінню дерева, що приховало їх голови від яскравого сонця.

– Після свого повернення, насамперед я планував відвідати Ашоку. – Сказав Дітар, зайнявши місце на лавці, поряд із старим циганом. – Тепер я хочу з ним поговорити ще більше.

– Це буде не важко. – Лише відповів Міха.

– Ти знаєш, де він може бути?

– О, так.

– І де ж? – З цікавістю розпитував чернець.

– Він якраз прибув в Агарію за кілька днів до вашого повернення. Всесвіт сам вас зводить, можеш не турбуватися.

Почувши це, Дітар встав на ноги. Його немов пробило струмом.

– Чому ти тільки зараз про це сказав?

– А чому ти тільки зараз про це запитав? – Посміхнувся старий.

Дітар нічого не відповів. Старий мило посміхався і вказав рукою в бік ченця, що наближався. Несподівано для Дітара

поруч з'явився Агіас. Він помітив Міху і Дітара, коли вони підходили до храму та послідував за ними. Вони йшли повільно, і Агіас не наважувався заважати їх бесіді, а просто йшов поруч. Випадково Агіас почув деякі уривки.

– Ашока тут? – Запитав він, наблизившись до ченців.

– Агіас? Що ти тут робиш?

– Те саме, що і ти. – Відповів чернець. – Мене більше цікавить, що ми робитимемо далі.

Дітар на хвилину замислився, закривши очі.

– Ми зустрінемося з Ашокою. – Прозвучав голос Глави Братства. – Потрібні всі кантрі ченці.

Агіас посміхнувся, знову відчувши цей незабутній смак пригоди.

– До твого щастя, вони теж тут.

Дітар обернувся до цигана і попросив його про послугу:

– Ти можеш передати Ашоці, що я чекаю його.

Міха видихнув і зі смиренністю відповів:

– Ти думаєш зараз час для цього?

– Так! – впевнено відповів Нісан Дітар.

– Тоді добре! – Відповів старий і, вставши на ноги, попрямував до храму, обережно переставляючи свою тростину.

Вони залишилися вдвох з Агіасом. Поряд з ним Дітар не почував себе головним, він був йому другом і братом в першу чергу, і тільки потім вже Главою Братства.

– Ти віриш Ашоці? – запитав у нього Агіас. – Після всього,

що він зробив.

– Людина, що зробила велике зло, виявляється, може робити і велике добро. – Відповів йому Дітар. – Ашока велика людина і я хочу в цьому переконатися.

– Тоді навіщо тобі кантрі ченці, якщо, це все одно буде твоїм рішенням?

– Так, але кантрі ченці – це головна сила Братства. – Заявив Нісан. – Я хочу, щоб всі почули мою розмову з Ашокою.

Пекуче сонце спускалося все нижче. Вечір був близько. Шум у Монастирі змінився на молитовну тишу. Спокій повис у повітрі. Життя в Білокам'яному і Тигровому теж заспокоювалося до вечора. Сім'ї збиралися після довгого дня, щоб побути разом. Свічки запалювалися біля віктарів, і ліхтарі на стовпах починали освітлювати вулиці. Відколи ченці пішли в Підземний Світ, світ поверхневий мінявся без їх участі. Духовність не покинула ці землі, а притягнула нових ченців. Дітар був задумливий після розмови з Міхою.

Нове положення світу і діяння Ашоки справили на ченця велике враження. Сьогодні на його плечах доля Братства і його люди чекають від нього вказівок. Він сидів в саду і чекав Міху з Ашокою.

Почувся звук кроків, а точніше шелестіння плетених тапочок по кам'яних плитах. Це йшов Цар у супроводі циганського Барона. Він був без охорони і меча. Ашока присягнувся,

що він ніколи знову не візьме в руки зброю, і що він ніколи не повторить скоєне. І це було клятвою залізної людини.

– Намасте! – Вимовив Цар, підійшовши до Дітару. – Ом.

– Намасте! – Відповів йому чернець. – Ом.

Це було стародавнє вітання, яке використовували йоги, коли зустрічали духовно реалізованих людей. А так само, це було їх паролем. Вони складали долоні разом і торкалися спочатку свого лоба, а потім грудей. Цей жест означав: "Всією концентрацією свого розуму і любов'ю свого серця, я вітаю Тебе". Востаннє, коли Дітар бачив Ашоку, той був молодий і гарний. Зараз же, перед ним стояв сивий чоловік зі зморщеним обличчям. Його одяг став скромніший, але все одно говорив про те, що ця людина не бідняк.

На тканині стало менше золотих нашивок, на пальцях більше не було перстнів, а на поясі не висіла зброя.

– Цар Ашока. – Представив Міха свого супутника.

Той з посмішкою подивився на Дітара і злегка кивнув головою.

– А це мій хороший друг, Нісан Дітар. – Вказав рукою на ченця.

Дітар теж кивнув на знак поваги. А потім підійшов до Царя і взяв його за руку. Нагадав йому їх таємне рукостискання. Ашока впізнав його. Його ім'я пробудило спогад, про воїна якого принесли в його шатер, одного з небагатьох, хто вижив в битві за Хіч-Каре. Тоді Наргіза його називала іншим ім'ям, але незабаром цар здогадався, хто він насправді. Риси

обличчя Дітара були, як і раніше молоді. Його волосся, як і раніше чорне, а очі горіли вогнем.

Зовні він виглядав так само, як і в перший день їх зустрічі, але в середині... Ашока відчував, що перед ним стоїть людина, яка прожила, ціле життя.

– Я довго чекав нашої зустрічі, Дітар. – Заговорив з ним Ашока і посміхнувся. – Шукаючи тебе по всіх відомих і невідомих Монастирях, мені довелося стати паломником.

– Я теж чекав цієї зустрічі.

– Судячи з твоєї зовнішності, не так довго, як я. – Пожартував Цар, і Дітар теж посміхнувся.

– Я був у Підземному Світі і покінчив з ящерами. – Заявив чернець. – Я виконав обіцянку дану тобі.

– Це дуже хороша новина. – Відповів йому Ашока. – Я відразу так і подумав, коли чутки про появу рептилій припинилися. Ти виконав моє прохання, а я виконав твоє. Тепер я веду тільки одну війну – духовну.

– Ти багато зробив для цього світу, як поганого, так і доброго.

– Як добре, так і погане потрібно цьому світу. – Відповів Цар на слова Дітара. – Якби світ складався тільки з приємних речей, ніхто б не зміг насолодитися ними. Той, що не зазнав втрати – не випробує радості придбання, не знавши болю – не пізнає звільнення від неї, той хто не боявся померти – не оцінить життя належним чином.

– Ти пройшов цим шляхом і тепер ведеш по ньому ін-

ших. – Сказав йому Глава Братства. – Чи впевнений ти в тому, що робиш?

– Останні тридцять років, я наполегливо працював для поширення освіти. Були засновані школи і університети в різних містах моєї країни. Я розвивав сільське господарство, торгівлю і різні ремесла, які приносили добробут простому народу. Гроші з казни не спрямовувалися на армію, а були використані для надання медицини для людей. Важливо те, що мої дії спрямовані на благо всіх живих. Це не звільнить мене від моєї карми, але я до цього і не прагну. За свої помилки я розплачуся сповна, але, ні в якому разі не дозволю за них платити іншим. Люди не повинні страждати від свого Царя.

Ченці на чолі з Агіасом прийшли вчасно. Вони з'явилися несподівано, вставши позаду Дітара, їх було дев'ять. Бесіда Ашоки і Глави Братства обірвалася. Цар подивився на озброєних кантрі ченців.

– Хто ви? – Запитав він воїнів, але за них відповів Дітар:

– Це моє Братство. – Сказав Нісан і звернув увагу, що і друг Агіас, теж стоїть серед них. Це означало, що Міха повернув йому назад титул кантрі ченця.

Ашока не знав цих людей, він бачив їх вперше і те, що вони були озброєні, насторожувало його.

– Братство. – Вимовив Цар. – Братство дев'яти невідомих.

Ченці мовчали. Вони чекали наказу свого Глави, але Дітар

теж мовчав.

– Киньте свої мечі. – Наказав Ашока. – Я стою без зброї, вам нічого боятися.

– Киньте зброю в колодязь. – Повторив Дітар слова паломника. – Вони нам не згодяться. Війни закінчилися.

Кантрі ченці опустили свої мечі в колодязь, і звук сталі об каміння пролунав в саду.

– Тепер нашою зброєю будуть книги Ханоя. – Сказав Дітар і дістав одну з дев'яти книг, що зберігали ченці в себе. – Час битв пройшов. Братству треба влитися в новий світ, і тому, у вас буде новий Глава.

Після цих слів він обернувся до Ашоки.

– Шамбала зберігала в собі всі знання світу, і Ханой намагався зберегти їх від інших. Він написав дев'ять книг, в яких зібрав всі секрети і наказав Братству охороняти їх. Тепер зберігати цю таємницю будеш ти!

Нісан Дітар взяв свою мантию і протягнув її Цареві Ашоці. Ченці спостерігали за тим, що відбувалося, і як тільки паломник прийняв дар ченця, вони схилили голови і опустилися на коліно перед ним.

– Тепер Братство в твоїх руках, Ашока. – Сказав йому Дітар.

Все сталося занадто швидко, і йому треба було час, щоб повірити в усе це.

– Що це означає? – Розгублено вимовив Ашока.

– Це означає, що твоя любов стала сильніша за меч. Я гли-

боко зворушений твоєю великодушністю і самовідданістю. Тепер ми підпорядковуємося тобі.

Ашока ще раз подивився на присутніх. Спочатку на Дітара, а потім на кантрі ченців, що стояли перед ним. Він ще раз переконався, що вибрав правильний шлях. Ніхто не зміг перемогти Таємне Братство ченців ні мечем, ні стрілою. Всі, хто йшов до них з ненавистю – гинули від ненависті. Хто бажав їх знищити – був знищений ними. Але тепер Ашока прийшов до них з любов'ю і співчуттям – і отримав їх відданість і підпорядкування.

– Та буде так. – Погодився Цар. – Братство "Дев'яти невідомих".

Кантрі ченці підвелися в повний зріст, і Дітар встав поряд з ними. Вони настільки вірили Дітару, що ні в кого не виникло і думки сумніву в його рішенні. Всі його дії, навіть ті, які здавалися абсурдними, в результаті приносили перемогу. І ця дія була одною з таких.

– Чому так? – Пошепки запитав у нього Агіас.

– Ми воїни, а Ашока паломник. – Відповів Дітар. – Люди і світ змінилися. Народ повірив в нього і йде за ним. Але до чужого правителя в них буде недовіра. Так я позбавляюся від всіх труднощів, а Братство буде максимально корисне для світу. Ми втратили тридцять років і це кращий спосіб їх повернути.

Ашока надів мантию Нісана. Він відчув її силу і ту відповідальність, що поклав на свої плечі. Цар випробовував ве-

личезну вдячність ченцеві за довіру.

– Як сандалове дерево зношує себе, щоб дати прохолодну і ароматну пасту людям, як цукрова тростина дає свій приємний сік людям і стає тоненькою висохлою шкіркою, як свічка згорає повністю, але дає світло іншим, так і все моє життя буде присвячено благу інших. Я наполегливо працюватиму і навчатиму людей жити справедливо, по Дхармі, чесно і морально. Що б всі жителі цього світу могли жити вільно та спілкуватися, і не відчуваючи різниці між собою.

– Сказавши ці слова, Ашока сам схилив коліно перед ченцями, на знак глибокої поваги.

– Ми зберемося знову, а поки що нам всім треба відпочити.

На цьому зустріч ченців була закінчена, і Ашока повернувся в храм, де провів у молитві цілу ніч.

Сонце зайшло. Його червоне полум'я забарвило небосвід. Темні хмари пливли по небу, йдучи вдалину. Монастир затихав. Більше не було звуків співу, молитов і мантр, ударів дзвонів чи розмов ченців. Паломники і віряни відходили до сну в своїх гостинних домах. Були і ті, хто, розставивши намет, ночували на вулиці. Деякі навіть зовсім не лягали, а влаштувавшись у вівтаря, йшли в глибоку медитацію. Агіас і Дітар попрямували переночувати в храмі.

Проходячи по стежинах, освітленими ліхтарями, друзі відчували неймовірний спокій і умиротворення.

– Може тут все і відбудувалося по-новому, але я все одно відчуваю, що це мій будинок. – Сказав Агіас, розглядаючи вечірній Монастир.

– Тепер, це будинок для багатьох.

– Багато що змінилося. Наш Монастир, світ навколо нього, люди і навіть наше Братство.

– Тут ти правий, Агіас. Час рухається, щоб не відбувалося. Не в наших силах його міняти, нам лише дано вибирати, що робити у відведений для нас проміжок часу, який ми називаємо життям.

– Я б не повірив, що Ашока вибере шлях ченця, будучи таким кривавим імператором.

– Тому він і перестав ним бути, для того, щоб стати тим, ким він зараз є. Він керував величезною імперією, як здібний імператор, вмілий законодавець, герой, який не знав поразок. А тепер, як чернець серед царів і благородний проповідник Дхарми. Він став своїм власним вчителем і бажав тільки одного – бути справжнім учнем Дхарми. Він присвятив своє життя щастю і добробуту своїх людей.

– Добра риса будь-якого воїна – це твердість наміру. Ашока хороший воїн і він показав це в війні з Калінгою, а тепер покаже в війні за справедливість.

Дітар дуже глибоко поважав царя за його вчинки. Він був дуже радий, що Ашока перейняв цінності життя в самого кращого вчителя – у совісті. Багато хто шукає собі духовного наставника, не замислюючись над тим, що природа вже все

передбачила і вклала в людей здатність розрізняти. Розрізняти – що добре, а що погано. Що тимчасове, а що вічне. Що значиме, а що ні. Тільки слухаючи себе, людина може наслідувати Дхарму.

– Він далеко випередив свій час. – Знову почув голос Дітара його супутник. – Його приклад, це повчальний урок для сучасного світу. Могутній цар, який обернувся спиною до війни і насильства, прийняв послання світу і добра. Це те, чому вчив нас Ханой, і це те, чому тепер вчить Ашока.

Глава 82

"В Братстві всі ченці рівні. Якщо поранений – треба рятувати, якщо зрадив – треба покарати. Рівність і Єдність – основа Братства".

Вісімдесят друга. Кодекс Братства тибетських ченців.

– Любов подібна до квітки. Якщо квітка гарна і просто сподобалася, то ти її зриваєш, але якщо ти її любиш, то поливатимеш її і доглядатимеш за нею. Тарсіша для мене більше, ніж просто гарна жінка. Вона моя найближча людина. Я люблю її більш за все на цьому світі. – Роздумував Дітар і спрямовувався додому, щоб поговорити з коханою.

Його думки плуталися і стрибали з одного боку в інший. Братство, ченці, Ханой, Монастир – все це не давало йому спокою, але серед хаосу була одна думка, що пробралася глибше за інші.

– Я одружуся на ній! – сказав собі Дітар. – Все залишилося позаду. В світі більше немає війн. Братство в руках Ашоки і Агарія більше не ховається. Це відповідний час для створення сім'ї.

Чернець прискорив свій крок, сподіваючись застати свою кохану в будинку. Йому натерпілося побачити її і поділитися

всім, що в нього є. Цей день повинен стати найзначущим у його житті.

Тарсіша закрила двері і вийшла на вулицю. Її чекав Міха. Вдвох вони пішли в бік ринку, де дівчина вирішила закупити їжу і доглянути собі новий одяг, оскільки старий вже зносився в далеких походах. В руках вона несла плетений кошик для овочів. В ньому лежав невеликий мішечок з монетами. Старий циган задивився на гарну дівчину, і та трохи зніяковіла.

– Я ніколи не перестану захоплюватися твоєю красою, Тарсіша. – Сказав він їй, і побачив у відповідь чарівну посмішку.

– Мені здається, що для тебе я, все ще маленька дівчинка, яку ти носив на руках.

– Так і є! – Погодився Міха. – Діти завжди залишаються дітьми, а батьки – батьками. Ви з Дітаром мені, як рідні діти, і я дуже радий, що ви разом.

Тарсіша починала червоніти від слів старого цигана. Вона була досить скромною і милою дівчиною, незважаючи на її бесстрашність і рішучість. Навіть найгарніша квітка може мати колючки.

Вони йшли по вулицях міста, яке жило своїм життям. Тарсіша і її супутник рухалися до центру міста, огинаючи перехожих і іноді зупиняючись у продуктових крамниць, розглядаючи пропонований товар. Свіжі овочі, ранішній улов ри-

би, в'ялене м'ясо, гриби і інші продукти, починаючи від хліба і закінчуючи екзотичними спеціями, примушували очі розбігатися. Відколи Монастир був відкритий для всіх бажаючих, різноманітність товарів виросла, оскільки багато купців знайшли це місце дуже приємним для торгівлі.

Тарсіша не могла пройти повз магазини з тканинами. Тонкі бавовняні полотна, ніжні шовкові сорочки і різні сукні заповнювали вітрини.

– Я б хотіла подивитися те полотно. – Сказала дівчина циганові, вказавши на білосніжну тканину, що висіла на стіні.

– Мм... непогано! – Оцінив вибір Тарсіши Міха. – А як, що до того?

– Так, це теж мені подобається. – Відповіла, розглядаючи червонясту тканину в іншому кутку крамниці.

Вони побували в двох чи трьох крамницях по дорозі на ринок. Після всіх тих пригод, які з нею сталися, вона могла собі дозволити мирне життя. Де не буде втечі і зради, не буде болю і принижень, не буде втрати і жалю. Таке життя, про яке мріяв кожен.

– Відколи ти повернулася, я не міг не помітити твої зміни. – Трохи запинаючись, почав старий. – Так, зовні ви всі так само молоді, як тоді, але я кажу про інше.

Дівчина йшла попереду, зрідка повертаючи на цигана голову і посміхаючись.

– Про що ти говориш, любий Міха?

Барон підшукував потрібні слова. Він йшов, дивлячись

під ноги, але зараз високо підняв голову і подивився на Тарсішу.

– Це стосується вас з Дітаром. Я не помітив цього раніше, але зараз впевнений.

– Впевнений, в чому? – Грайливо запитала його циганка.

– В тому, що в вас буде дитина. – Радісно сказав Міха.

– Я б цього дуже хотіла. В майбутньому в нас буде багато дітей. – Почала мріяти дівчина, але старий її швидко перервав.

– Тарсіша, ти при надії.

Дівчина застигла на місці, почувши цю новину. Вона не сумнівалася в тому, що Міха прав. В старого цигана було око накидане на такі речі, і він завжди виявлявся правий. Вона стояла посеред вулиці, шум і метушня навкруги зникли. Її очі наповнилися сльозами. Старий підійшов ззаду і поклав свою руку на її плече. Дівчина тут же розгорнулася і обійняла Міху, заплакавши, ще сильніше.

– Сльози щастя, це найпрекрасніша річ на світі.

Тарсіша підняла голову і подивилася на старого. Її очі світилися, як зірки на небосводі.

– Любий Міха, я така щаслива!

Старий теж не зміг приховати радість, і Тарсіша помітила, як по його щоці потекла сльоза, яку Барон швидко витер.

Чернець підходив до будинку. Сонце вже було майже в zenіті, а він все ще ніяк не зустрівся з Тарсішею. Дітар прискорив крок, в надії відв'язатися від думок, що кружляли в

його голові.

– Ханой, дай мені сил, щоб пам'ятати і щоб забути. – Повторював собі чернець. Він задоволений, що завоював її, а вона рада, що він так думає. Рішення було прийнято.

– Це повинно статися, чим швидше. Вона буде щаслива, я обіцяю.

Чернець швидко забіг на поріг будинку і зупинився біля дверей. Він помітив, що його груди здіймаються від глибоких вдихів, а по тілу пробігає тремтіння.

– Це хвилювання? – Сам собі не повірив Дітар.

Він закрив очі і постарався зібратися. Кілька миттєвостей і серце стало стукати тихіше і повільніше. Чернець розплющив очі і ввійшов в середину будинку.

– Тарсіша! – Покликав він свою кохану. – Рідна!

У відповідь не було ні звуку. Чернець зробив кілька обережних кроків – нікого.

– Тарсіша! – Знову покликав її Дітар і знову у відповідь тиша.

В душі ченця пролетіла тривога.

– Де вона? Що могло статися? – Задавав він собі питання.

Роки, прожиті в постійній напрузі, давалися взнаки. Почуття небезпеки завжди слідкувало за п'ятами і примушувало ченця бути у всеозброєнні кожную мить життя. Дітар пройшовся по будинку в пошуках підказок, у голову закрадалися неспокійні думки, які він гнав від себе, як міг.

– Сьогодні саме той день, коли ми станемо ближчі, ніж

колись, і я не допущу, що б хтось, або щось, забрало її в мене.

Дітар вже починав відчувати злість і згадувати всіх, хто колись завдавав їй шкоди. Канібалів, циганів, Андрогіна і інших. Він вже дійшов до далекої кімнати будинку, як вхідні двері заскрипіли. Дітар одразу кинувся назустріч.

– Дітар! – Вигукнула дівчина, побачивши свого коханого. – Як добре, що ти вже тут!

Чернець подивився на Тарсішу і відчув полегшення. Вся тривога і занепокоєння розчинилися.

– Хвала Ханюю! "Це лише мої погані думки". – Сказав він вголос.

– Це ти про що? – Поцікавилася Тарсіша.

– Я прийшов, а тебе не було, ось і розхвилювався.

Тарсіша мило посміхнулася. Їй було приємно знати, що Дітар за неї хвилюється.

– Мені здається в твоїй голові занадто багато минулого. – Сказала вона і підійшла, поставивши на підлогу кошик з продуктами. – Світ вже не такий небезпечний, як раніше, і нам знадобиться час, щоб звикнути. Ти можеш бути спокійніший за мене. Тут, в Монастирі, я в безпеці.

– Ти права. – Погодився Дітар. – З цього дня все буде по-іншому. Я обіцяю.

Вона притиснулася до його грудей і відчула тепло.

– Так. Сьогодні день дуже важливий для нас.

Чернець здивувався, почувши від неї такі слова. Він вже подумав, що вона читає його думки і знає про те рішення,

яке він прийняв. Дітар зняв її руки зі своєї шиї і заглянув у чарівні очі.

– Тарсіша, кохана! Я хочу, щоб ти стала моєю дружиною. Бажаю, щоб ти була поруч кожну мить нашого життя. Була так близько, як це тільки можливо. Я не хочу тебе більше втрачати і не втрачу.

Дівчина не відривала очей від коханого. Його слова зігривали її душу. Нарешті це збудеться. Нарешті їх любов буде скріплена браком, і вони будуть разом назавжди. Ні Братство, ні індуси з їх війнами, ні Ханой і його царство, не змогли їм завадити, любов перемогла! З очей знову потекли сльози щастя, і вона згадала слова Міхи.

– Я теж цього бажаю, мій любий. Я не хочу більше чекати твого повернення, тепер я прагну, щоб ти не йшов. Твоя любов – це кращий подарунок для мене.

– А твоя, для мене. – Сказав Дітар і притиснув її до себе так сильно, що на мить показалося, що вони злилися в одну суть.

– В мене теж є для тебе новина. – Пошепки сказала Тарсіша. – У нас буде дитина.

Чернець відчув, як його ударило струмом. Від кінчиків волосся до самих п'ят, пробіг теплий потік енергії.

– ... дитина. – Повторив чернець, щоб переконатися, що йому не почулося.

– Я сьогодні гуляла з Михою, і він сказав, що я при надії. – Ще раз сказала циганка, але чернець вже не чув її слів, він

просто плакав.

Плакав, як ніколи. Тарсіша знала ці сльози, сльози щастя.

Весілля – це завжди свято. Союз, скріплений вірою, надією і любов'ю. Це коли ти перестаєш бути самотній. Шлях стосунків один і неважливо, це союз з Богом або людиною. Підсумок такого шляху – злиття. Це та єдність, де одно зливається з іншим повністю. Більше немає "я", є тільки "ми".

Дітар і Тарсіша повідомили Барону, про своє рішення одружитися, і той настільки швидко все підготував, що церемонія була призначена наступного дня. Цигани працювали весь день, готуючи Білокам'яне місто до церемонії. На центральній площі було призначено місце для гулянь. Стояли столи і лавки, бочки з вином і різні частування. Весілля було відкрите для всіх, і кожен мешканець міста був запрошеним гостем. Вже після обіду почали приходити люди і займати місця. Ченці, цигани, паломники, торговці, всі хто був зараз в місті, були присутніми на церемонії.

Міха стояв біля увітчаного пам'ятника Ануш. Сам циганський Барон був одягнений у візерунчастий сюртук і білосніжні штани. Старий виглядав святково, і можна було навіть подумати, що це його весілля.

Дітар з'явився першим. Чорна мантия переливалася на сонці. Він йшов впевненим кроком до вітваря з високо піднятою головою і серцем, переповненим коханням. Його брати ченці, циганський народ, духовні шукачі, які оселилися в

цих місцях, кожен зробив свій вклад в долю молодого ченця. Він пройшов шлях від цигана в шахті до Нісана таємного Братства тибетських ченців, і все це сталося завдяки підтримці кожного, а особливо завдяки Тарсіші. Дітар підійшов до Міхи, і привітав його поклоном голови.

Старий лише обдарував його посмішкою, і чернець став поруч.

– Ти виріс гідним чоловіком, Дітар. – Сказав йому Міха. – Ти єдиний, хто її гідний.

– Я тільки зараз зрозумів, що чоловіком мене робила не ця мантія або вміння битися, навіть не моя сила або хоробрість, а любов такої жінки, як Тарсіша. Тільки заради неї, я стаю хоробрим, тільки заради неї в мене з'являються сили, і тільки за неї я битимуся.

– Ваша зустріч з нею, воістину доленосна. Я завжди вірив, що ви будете разом, незважаючи ні на що. Вірив, а тепер знаю.

Їх бесіда обірвалася, коли серед людей прокотився гул вигуків. Чернець і циган повернули голови та побачили Тарсішу.

"Життя чоловіка можна вважати прожитим не даремно, якщо за нього хотіла вийти заміж, хоч би одна жінка". Ханой.

Вона їхала до вівтаря верхи на тигрові, якого поруч вів

Агіас. Її білосніжна сукня звисала з тварини, ледве торкаючись землі. Обличчя вона не ховала, воно було, як ніколи сяючим. Кожна лінія її тіла випромінювала гармонію. Кожен її рух – граціозність. Поряд з нею йшов великий воїн, який допоміг їй спуститися з тварини.

Дітар взяв руку нареченої, і вони разом підійшли до циганського Барона. Побачивши Дітара, дівчина знову пережила ту зустріч на центральній площі селища циганів. Вона подивилася в його блакитні очі і відчула, як затихла пристрасть, спалахнула в ній з новою силою. Міха обійняв Дітара та Тарсішу, і церемонія почалася.

– Вибирайте людину так, немов ви осліпнули. Закрийте очі і відчуйте, що ви думаєте про нього. – Почав свою урочисту промову Барон. – Те, що йде від серця, до серця і доходить. Чоловік з дружиною мають бути подібні до рук і очей: коли руці боляче – очі плачуть, а коли очі плачуть – руки витирають сльози.

Дітар милувався своєю нареченою, поки слова Міхи пролітали повз нього. Зараз весь світ для нього перестав існувати, була тільки вона. Люди навкруги з цікавістю спостерігали за церемонією і насолоджувалися красою дії. Голос цигана був дзвінким і сильним і його слова чули навіть найдаальші ряди.

– Чоловік не може втомитися. На його плечах завжди лежить відповідальність за свою сім'ю. – Продовжував Барон. – За жінку, за дітей, яких вона подарувала йому. Немає часу

на слабкість, втому і смуток. Є лише совість, честь, вірність, гордість і відповідальність.

Міха повернув голову до ченця.

– Дітар! – Звернувся він до нареченого. – Чи згоден ти бути тим, хто захищатиме життя і честь цієї дівчини? Бути тим, хто буде завжди поруч, які б складні часи не настали, піклуватися про неї і її духовні потреби?

– Я згоден! – Голосно вимовив чернець.

– Тоді пам'ятай: Воїн – це той, хто захищає. Тепер вся твоя сила і доблесть належить їй. Бережи її.

Дітар подивився в очі Міхи і побачив, наскільки серйозно циган відноситься до цих слів. Він зрозумів, що все його тіло, його розум і його дух злилися воедино, і він відчув неймовірну силу в середині себе.

– Я пам'ятатиму це завжди! – З ще більшою впевненістю відповів чернець і побачив, як Барон кивнув йому, даючи своє благословення.

– Любити це: слухати і розмовляти, віддавати і цінувати, ділитися і насолоджуватися, довіряти і прощати. Дружина – це душа сім'ї. Вона та, хто своїм існуванням прикрашає наш світ. Чоловік будує дім, а жінка робить з нього оселю. Вона найвірніша опора свого чоловіка і джерело натхнення у всі часи. Своєю любов'ю, опікою та ніжністю вона зігріває чоловіка і окриляє його.

Тепер Барон подивився на чудову Тарсішу.

– Тарсіша! Чи згодна ти стати Дітару дружиною і бути з

ним поруч, в здоров'ї і хворобі, радості і печалі, піклуватися про ваш дім? Ти згодна розділити з ним це життя і жити лише для нього?

Барон навіть не встиг закінчити, як дівчина відповіла:

– Згодна!

Вона сказала це так голосно, що сама здивувалася, а Дітар і Міха посміхнулися.

Молодятам подали гірлянди із квітів, і вони одягли їх один на одного.

– Твоя посмішка – моя єдина релігія. – Сказав Дітар, наблизившись. – Тебе робить моєю дружиною величезна любов і те, що ти завжди була на моєму боці, завжди підтримувала мене і оточувала турботою, і так буде завжди.

Після цього Дітар взяв Тарсішу за руку, і присутні почали аплодувати, співати пісні і грати на музичних інструментах, вигукуючи поздоровлення. Урочиста церемонія перейшла в святкування.

Вечір наставав непомітно. Вогні горіли на площі так яскраво, що здавалося, ніби день став довший в два рази і зараз сонце висить прямо над головою. Цигани веселилися і танцювали, ченці приєднувалися до них час від часу, тому що веселитися так, як вони, міг не кожен. Танці і спів, їжа і питво, сміх і сльози, все злилося в одну велику подію. Це було перше велике свято за довгі роки воєн і битв.

– Дітар, нарешті ти став сім'янином. – Кричали йому чен-

ці. – Йди до нас, ми хочемо випити за твоє здоров'я.

– Дякую брати. – Говорив їм чоловік і йшов в натовп, намагаючись відшукати свою Тарсішу.

Він протискувався крізь людей до столу, де сиділи циганські дівчата, в надії зустріти серед них свою дружину.

– Де Тарсіша? – Запитав чернець у дівчат за столом.

– Ой, вона пішла нещодавно до Міхи. – Відповіла одна циганка.

– А ти вже скучив? – Жартували вони. – Ще натішишся своєю коханою. Піди краще повеселися з друзями.

– Піду. – Відповів чернець і пішов до Міхи.

Барон сидів за головним столом у самому центрі. Він святкував більше інших. Навіть будучи в глибокій старості, Міха вмів веселитися і не відмовляв собі в задоволеннях.

– Дітар! – Зрадив Барон, побачивши поряд з собою ченця. – Ти, напевно, шукаєш Тарсішу? – З посмішкою на обличчі говорив Міха. Я тебе розумію. Я теж на своєму весіллі не міг намілуватися дружиною, я був готовий зарізати кожного, хто встав би між нами. – Сказавши це, він розсміявся і випив ще вина.

– Я радий, що хоч хтось мене розуміє. Добре, що я залишив зброю будинку, а то вже послідував би твоїй раді.

Міха знову засміявся. Цей день він чекав не менше, ніж Дітар, і його настрої був, як ніколи веселим.

– Напевно, твої друзі вирішили наслідувати давні традиції

і викрасти наречену. – Продовжував веселитися Барон. – Таку красуню, як Тарсіша багато хто хотів би викрасти, а особливо того дня, коли Дітар залишив свій меч.

– Це гірша з традицій які є! – Відповів Дітар. – Розлучати чоловіка і дружину в день весілля. Піду я все ж за своєю зброєю. – Пожартував чернець і Міха знову залився реготом.

– Одразу видно, що ти чернець. – Трохи віддихавшись, заговорив старий. – Крім "крадійства" нареченої, є ще один старовинний звичай.

Міха показав на порожні стільці, що стояли поруч. – "Прощання" з тими, хто не дожив до свята.

Обличчя Дітара змінилося на серйозне, він розумів, наскільки це важлива традиція для кожного, хто втрачав близьких людей.

– Зараз на цьому місці знаходиться мій син Маркітан. Він щасливий і посміхається... мій хлопчик... – Говорив Міха, стримуючи сльози, розглядаючи порожній стілець. – Я радий, що він сьогодні з нами, нехай хоч і в пам'яті, але з нами.

– А тут сидить Есін. – Раптом почувся голос Надіши. – А його дружина Ліберта в нього на руках.

Дітар різко обернувся і побачив перед собою Надішу з маленькою Гретою на руках.

– А тепер до них підійшли три великі ковалі. – Додав Агіас, приєднавшись до своєї супутниці. – Майстри своєї справи, яким ми вдячні за зброю у великій перемозі проти тварюк. Мріадр поведився, як герой і був для мене батьком.

Голос Агіаса став тихіше і настала тиша. Здавалося, що всі веселощі обходять їх стороною. Всі дивилися на Дітара.

– Анріс. – Назвав ім'я чернець, і уявив собі образ загиблого ченця того, що сидить на стільці поряд з циганом. – Ця історія розпочалася з нього! Дуже шкода, що він загинув так рано і не пройшов всі пригоди поряд зі мною! Він здогадувався про людей ящерів, а спуститися в Підземний Світ не зміг. Я немов прожив життя і за нього теж.

Дітар підняв голову і окинув стіл, за яким сидів Міха. З першого погляду він цього не помітив, за столом було багато стільців, але тільки всі вони були порожні. Барон віддав перевагу компанії старих друзів. Всі вони були тут. Навіть старий Авраал. Дітар немов відчув його присутність і його благословення.

Агіас підійшов ближче до ченця і обійняв його.

– Я бачив, як Тарсіша йшла з Іраель, напевно базікають десь. – Сказав йому друг. – Тобі краще побути сьогодні з нею, друзям ти приділив вже досить часу.

– Дякую. – Сказав Дітар і пішов, стримавши сльози в середині.

Чернець повернувся до свого місця за столом, де його чекала записка від Тарсіши. Маленький листок лежав прямо на тарілці, в яку він так і не поклав їжі. Дітар розгорнув послання і прочитав: "Йди додому, тебе там чекають". Але почерк був зовсім незнайомий, і Дітар відразу згадав слова Міхи про традицію з крадіємством нареченої.

– Без веселощів на весіллі не обійтися. – Сказав собі чернець і встав з-за столу.

Пробравшись через танцюючих людей, Дітар непомітно покинув весілля і попрямував додому. Пішовши з площі, чернець помітив, що вже глибокий вечір і в місті мало вогнів. По тихих і темних вулицях Білокам'яного міста, Дітар підійшов до будинку. У вікнах виднілося світло.

– Вона вдома! – З радістю подумав Дітар і зайшов у двір. – Нарешті ми зможемо побути в тиші.

Двері злегка скрипнули, і чернець виявився в середині. Повітря в приміщенні було набагато тепліше, ніж на вулиці. Дітар роззувся і пройшов до кімнати. Почуття затишку і спокою розслабили його. В голові була лише думка про неї. Весь день Дітар хотів лише притиснути її до себе так сильно, як тільки зможе. Тепер вона його на все життя. Стільки боротьби, стільки болю і розлуки було пережито заради цього дня, і від цього він ставав ще ціннішим. Чернець зупинився, в кімнаті стояла дівчина. Це була Іраель.

"Тобі дозволено кричати або плакати, але не здаватися. Тому, що я вірю в тебе". Невимовні слова Іраель своєму братові Анрісу.

– Цей день ти запам'ятаєш на все своє життя, я в цьому впевнена.

– Тарсіша – краще, що мені міг послати цей світ.

– А для мене значущий інший день. – Іраель пройшлася по кімнаті і зупинилася необертаючись. – День, коли ти вбив мого брата!

– Анріс?! – Вирвалося в Дітара від здивування.

– Так, Анріс! – Крикнула дівчина. – Ти вже і ім'я його майже забув.

Дітар постарався заспокоїти Іраель і зробив кілька кроків до неї.

– Мені шкода, але...

– Що, але...? – Обернулася до нього Іраель, очі її наливалися гнівом. – Але він був не Агіасом! Ти це мав на увазі.

– Я не розберу нічого, Іраель. Я думав, ти зрозуміла, що сталося тоді.

– Тоді я думаю, ти зрозумієш, що сталося зараз. – Злісно вимовила Іраель.

Її слова змусили Дітара напружитися.

– Що ти наробила? Де Тарсіша?

– Там де і мій брат, в землі! – Холодно сказала господарка таверни. – Ти не боровся за його життя. Ти вбив його. Я зробила теж саме. Я хочу, щоб ти відчув той біль, що і я, який назавжди оселився в моєму серці, зі смертю мого брата.

Чернець дивився в обличчя цій жінці і не міг повірити, що вона на таке здатна. Несамовита лють пронизала його, і він закричав:

– Де вона???

– Вона за будинком, поспіши, якщо хочеш встигнути по-

вернути її з того світу.

Дітар кинувся до виходу. Його босі ноги в'язнули у вологій холодній землі, але він продовжував бігти. Груди стискалися від страху, він кричав, звав свою кохану, але відповіді не було. Пробігаючи навколо будинку, Дітар повторював тільки одно слово: "Ні".

– Ні, ні, ні. Я не вірю. Тільки не це! – Говорив він собі, і поспішав щосили, на допомогу дружині.

У напівтемряві він побачив свіжу купу сирої землі. Світло з вікон частково освітлювало це місце. Поруч не було нічого, і Дітар почав відкопувати голими руками. Він відкидав сиру землю убік розгрібаючи насип.

– Вона ще жива. – Шепотів він собі. – Ще дихає, ще тут.

М'язи на руках Дітара ніколи не працювали з такою силою. Він напружувався всім тілом. Його мантия була вся у бруді. Всюди була земля. На одязі, у волоссі, в очах, під нігтями. Його скарб був закопаний тут і час закінчувався.

Потужними помахами він відкидав землю, доки його пальці не зачепилися за білу тканину. Це була сукня Тарсіши. Побачивши це, Дітар став рити ще швидше. Ось ще, шматок сукні. Більше і більше. Тепер із землі показався палець, а потім і вся рука.

– Все добре, все добре! – Заклинав Дітар. – Я вже тут. Все буде добре. Почекай ще мить, не йди.

Терпіння ченця кінчалося і він, схопивши за руку, почав тягнути її назовні. Земля піддалася і випустила зі своїх кай-

данів тіло Тарсіши, яке чернець тут же притиснув до себе. Вона була тут. Все залишилося позаду. Теплоота його зігріє кохану в холодній ночі. Він притиснув її сильніше, не бажаючи більше ніколи відпускати. Дітар чув стук серця. Воно билосся сильно і голосно. Удари йшли один за іншим, але йшли вони з грудей ченця, а не з грудей Тарсіши.

Чернець поклав її на землю і притулив вухо до її серця, воно не билосся. Тиша. Він почав трясти її, але було пізно. Дітар задихався. Він відмовлявся вірити в це.

– Ні, ні, ні. – Немов прокляття повторював він собі.

Він не міг здатися так просто. Смерть не розлучить їх цього дня. Чернець вдихнув повні груди повітря і, відкривши рот Тарсіші, вдихнув в неї кисень, після чого почав давити їй на груди, примушуючи її серце знову забитися. Знову і знову він повторював цю дію. Він вдихав так багато повітря, як міг і намагався з останніх сил повернути до життя свій скарб.

Народ на площі продовжував бенкетувати. Музика шуміла всю ніч. Вогні горіли не припиняючись. Міха зібрав людей, щоб повернути нареченого і наречену на весілля.

– Що ж це за бенкет з гостями і без молодят! – Говорив старий Барон.

Люди поступово починали збиратися біля столу Міхи, і вже були готові вирушити за ними. Агіас першим пішов у бік будинку Дітара. Не довелося довго чекати, як натовп циганів з музикою, вином і сміхом послідував за ним. Шумні

веселощі рухалися по вулицях Білокам'яного, святкуючи велику подію. Ніхто не поспішав, і в якийсь момент шумний хід розбрівся по всіх вулицях міста. Невеликі групки людей, залишалися в найближчих будинках на ночівлю, а інші продовжували веселощі окремо.

З величезного натовпу до будинку ченця дійшло менше половини. Хвіртка була відкрита, і люди йшли до будинку.

Міха йшов першим і, зупинившись, постукав в двері. Кілька секунд тиші і потім послідував наполегливіший стук, від якого двері самі відчинилися. Міха просто зайшов в середину і народ слідом за ним, відновивши шумні веселощі. Агіас підійшовши до ганку, помітив сліди від ніг на сирій землі. Чернець задивився. Почуття тривоги і небезпеки промайнуло в його голові. Він повільно пішов по сліду. Крок за кроком він покидав шумних циганів і йшов глибоко в темряву за будинок. Сліди вели його все далі і далі, доки він не побачив Дітара і Тарсішу.

Вони в обіймах, лежали на холодній землі. Шок від побаченого, змусив Агіаса зупинитися.

Галасливі цигани зовсім не вписувалися в ту картину, яку він спостерігав. Темна ніч, холодна сира земля, розкидана всюди, і чоловік, що обіймає свою мертву дружину. Агіас боявся зробити крок. Його тіло було немов залите свинцем. Зібравши всю силу, він відірвав ногу від землі і поставив її попереду, потім іншу. Підходячи все ближче і ближче, чернець відчував, як його серце вискакує з грудей. Дітар ридав,

ридав так гірко, як ніколи.

– А щастя було так близько. – Повторював він, собі притискаючи свою любов до грудей.

Від сліз його очі пекли, а груди не встигали вдихати кисень. В цей момент він помер разом з нею. Раптом світла стало більше, і Агіас побачив, як до них йдуть цигани з ліхтарями. Вони вели Іраель, вона сама зізналася і вказала їм, де шукати.

– О, ні. – Закричав Барон, побачивши білу сукню Тарсіши.

Агіас підійшов до друга. Той не припиняючи, ридав. Агіас не знав, що і сказати. Він не міг навіть і близько уявити, який біль зараз відчуває Дітар. Він подав йому руку, але чернець встав сам. Друг підтримав його і підвів до Міхи. В Дітара не було сил на ненависть, не було сил на гнів, тільки порожнеча. Все стало безглуздо. Життя, смерть, любов, ненависть... навіщо?

– Ні. – Продовжував кричати Дітар. – Її більше немає. Їх більше немає!

"В цьому світі ти можеш бути хоч героєм, хоч лиходієм – але для смерті, ти просто наступний у списку". Ханой Злітаючий Дракон засновник Монастиря тибетських ченців.

Дітар побачив Іраель. В цей момент він немов опритомнів.

Лють демона прокинулася в ньому, і Дітар попрямував до жінки. Іраель стояла на місці. Їй було страшно, так страшно, як ніколи. Збожеволілі від болю очі, дивилися їй прямо в душу.

– Я була останньою, з ким говорив Авраал перед тим, як залишитися з титанами. – Заговорила вона, змусивши Дітара зупинитися перед нею, на відстані кількох метрів. – Він довіряв мені, як своїй доньці, тому я завжди йому готувала їжу. Я завжди годувала Радугу Братства, і завжди на всіх була присутньою. Всі до мене звикли – мене ніхто не помічав. Він сказав, що наступним Главою Братства повинен стати Агіас.

– Але ти сказала, що я?

– Тому, що я ненавиджу Агіаса! Ти добив пораненого мого брата, а за нього був готовий віддати своє життя. Ти його врятував, а мого брата ні. В Братстві всі рівні! Тобі ніхто не надавав права вибирати – кому жити, а кому ні.

– Тарсіша – це твоя помста за брата?

Зараз він більше нагадував холоднокровного ката, який одним рухом може забрати життя. Цигани стояли поруч і, дивлячись на Дітара, мороз біг по шкірі в кожного. Всі розуміли, що він у будь – який момент може кинутися на Іраель, і ніхто з них не зможе його зупинити.

– Авраал знав, хто ти, ти – Цесаріон. – Продовжувала говорити Іраель. – Ти римлянин. Ти син Цезаря і Клеопатри. Авраал дав тобі друга, щоб той наглядав за тобою.

– Агіаса? – Здивувався Дітар.

– Так! Будь він проклятий!

Чернець повільно подивився на свого друга. По обличчю Агіаса було зрозуміло, що вона говорить правду. Він все знав.

– В тебе призначення, про яке ти навіть не здогадуєшся. Ти повинен добитися більше, ніж твій батько. Цезар проголосив себе Богом, а ти його син. Те, що зробив Ашока, а в цьому твоя заслуга, ніщо в порівнянні з тим, що повинен зробити ти! Але для цього тобі треба було стати вільним, а свобода – це коли нічого втрачати! Розумієш? Це коли ти вже все втратив! Авраал просив мене – тебе "звільнити". Що я і зробила. Тепер ти вільний, в тебе нічого немає!

Душа ченця просто розсипалася, як прах. Те місце, яке він вважав своїм домом і ті люди, що були йому друзями – виявилися зрадниками. Все його життя, суцільна ілюзія і гра. Він плакав. Його тіло здригалось, а розум відмовлявся в це вірити. Світ для нього перестав існувати, тільки біль, одна суцільна рана, що кровоточила.

– Ось твій лист, який я дала їй перед смертю. – Сказала Іраель, протягнувши листок ченцеві. – В мене він виявився від Орхана. Перед смертю Тарсіша його прочитала, так їй було легше тебе "звільнити".

"Ти повинна це знати. Коли залишаєшся один, замислюєшся про багато що. Між нами, нічого не було, особливо правди. Любові більше немає, залишилося лише почуття

обману. Любов твоя мені більше не потрібна, залишуся сам, як раніше. Живи і знай, що ти була улюблена і потрібна, а тепер, я для тебе мертвий, втім, як ти і хотіла".

Він впустив лист на землю.

Іраель подивилася на Агіаса, а потім на Міху:

– Тепер я готова померти.

Її тут же схопили цигани і відвели. Весь натовп, що був зовсім недавно такий шумний і радісний, зараз йшов, схиливши голови. Втрата ченця була незрівнянна. Одна мить між щастям і болем, одна мить між життям і смертю, одна мить мати все і втратити назавжди. Любов і смерть.

Ніхто не наважився підійти до Дітара. Ніхто не знав, як йому допомогти. Тепер він самотній. Люди йшли, залишивши після себе лише сліди на землі, і ченця, що плакав у остигаючого тіла. Дітар впав на коліна, а потім і на спину.

– Звільнити. – Повторив він собі. – Тарсіша. Тарсіша.

Дітар лежав, дивлячись на зірки. Повторюючи ім'я коханої, він мріяв про смерть. Мріяв про звільнення від цих мук, від цих страждань і від усього того, що люди називають життям. Він обіцяв оберігати її і не зберіг. Обіцяв піклуватися і не потурбувався. Що може маленька людина проти задуму всесвіту? Тільки змиритися. Змиритися з болем, змиритися з втратою, змиритися зі смертю. В його очах більше не було сліз. Вони були сухі. В його серці не було місця ні для кого, воно було зайняте нею.

– Тарсіша. – Знову пошепки покликав її Дітар і втратив свідомість.

В цю ніч Білокам'яне місто не могло заснути. Всі жителі оплакували Тарсішу. У вітваря Ануш було складено багато квітів. Біля вогню сидів Міха. Для нього втрата циганки була немов втрата доньки. Сьогодні він втратив всіх своїх дітей.

Агіас всю ніч охороняв Іраель. Їй не довго судилося пробути у в'язниці Білокам'яного. На світанку її виведуть на центральну площу і стратять. Вбивства не траплялося в цих місцях вже тридцять років. Дітар провів останню ніч зі своєю дружиною. Він шкодував, що завжди відтягував їхнє весілля, завжди боявся, завжди чекав кращого моменту. Зараз він розумів, що самий кращий момент в житті це – "зараз". Є тільки сьогодні.

З першими променями Іраель вивели і прив'язали до ганебного стовпа. Очі нещасної закривала чорна пов'язка. В десяти метрах від стовпа застигли, немов статуї ченці. На цій страті було багато спостерігачів. Згідно з циганським законом, тут мали бути присутніми її родичі, але в Іраель нікого не було. Вирок був беззастережним. Її повинні були закидати камінням до смерті. У всіх присутніх було по каменю в руці.

Як тільки Міха дав знак, першим вийшов Агіас. Він сказав:

– Іра... – Для нього вона втратила священну частину свого

імені "ель".

Розмахнувшись, він щосили шпурнув великий булижник в лоб дівчині. Вона миттєво впала мертвою. Хто знає, чи кинув він камінь з такою силою з ненависті або з жалю, прагнучи одним ударом припинити її страждання.

Сам Дітар не був присутнім на цій страті. З тієї ночі його ніхто більше не бачив, як і тіло Тарсіши. Він сам поховав її поряд з Ануш. Тільки зараз Дітар міг по – справжньому зрозуміти Ханоя. "Лише той, хто втратив все – вільний".

Вранці він покинув Монастир, і інші роки свого життя присвятив проповіді, пізнаної ним істини.

Частина 3

Глава 1

У кожного своя маска.

Презентація книги Ганни Шиян і показ нової чоловічої колекції "Чоловік має бути". Цей напис красувався на борді, що світився, на під'їзді до одного з найдорожчих ресторанів Парижу. Сьогоднішній вечір обіцяв багато новинок і захоплюючу шоу програму.

"Придбати книгу і подивитися показ мод можна буде вже сьогодні, на творчому вечорі Ганни Шиян у центрі Парижу". – Кричали заголовки новинних стрічок і радіоведучі. Список гостей був найрізноманітніший. Співаки і актори, письменники і художники, бізнесмени і люди, чиї імена були відомі на весь світ. Подія такого масштабу обіцяла гучний резонанс в культурних і світських кругах Франції.

"У шикарному ресторані "Вежа" в рамках, що вже стали традиційними для нової і дуже популярної Ганни Шиян, відбудеться презентація її першої книги про виховання підлітків. Сьогодні тут зібралися самі зоряні батьки зі своїми дітьми". – Впадали в очі пости в соцсетях і коментарях під

афішами на модних паризьких сайтах.

Настав вечір. На вході всім видавали однакові маскарадні маски білого кольору, щоб основна увага вказувала на презентацію книги, а не на публічних гостей. Кожен із запрошених, отримував на вході конверт, в якому схована сторінка з книги "Кодекс. Чоловік має бути", і на прикінці вечора за номерами сторінок, планувався розіграш самої книги з автографом письменниці. Еліта міста вже виходила у світ вогнів, показуючи всім свій розкішний стан у вигляді елегантних костюмів та ексклюзивних прикрас.

Офіціанти в білих сорочках ходили між столами, догоджаючи гостям. Все було ідеально, вечір на вищому рівні і всі чекали появи головних героїв для відкриття презентації і модного показу.

Чорний гелендваген мчав вечірніми вулицями Парижу, вогні нічного міста відбивалися від полірованої поверхні автомобіля. Поворот за поворотом, він скидав швидкість, але потім одразу наганяв її знову. Ніколас і Ганна поспішали.

– Ми затримуємося! – Хвилювалася дівчина.

– Ми не можемо запізнитися. Все розпочнеться тільки за нашої появи, тобто ми і встановлюємо час. – Ніколас був, як завжди впевненим в собі і розслабленим, відчувалося, що він контролює ситуацію.

– Добре, що ти поруч! – Тихо вимовила Ганна і поклала свою голову на його плечі. – Я хочу, щоб тобі сподобалося.

Я готувалася до цього дня півроку.

Так вони проїхали ще півмилі, і машина зупинилася біля ресторану. До них підійшов молодий хлопець і відкрив двері. Ніколас вийшов першим і подав руку своїй супутниці. Поділ її розкішної сукні злегка торкнувся землі, і вона немов злетіла, легкими кроками пройшлася по доріжці до головного входу, де їх зустрів ведучий вечора – високий молодий хлопець з пофарбованим у світлий колір волоссям, і гладко поголеними скронями. Він відкрив для них двері. Пройшовши до великого залу, вони потрапили під світло вогнів і погляди присутніх гостей, що приховували свої обличчя під масками.

Пролунав звук оплесків, ведучий, підхопивши свій мікрофон, представив героїв цього вечора :

– Велика таємниця життя: Жінки не шукають гарних чоловіків. Жінки шукають чоловіків, що мають гарних жінок. Найгарніша жінка сьогоднішнього вечора – Ганна Шиян!

Ганна заусміхалася, а далі ведучий представив її супутника:

– Якщо ти, відходячи від своєї машини, не обертаєшся хоч би раз – ти вибрав не ту машину. Чорна смуга в його житті – це лише смуга в його стилі. Той, хто доводить, що чорний колір зовсім не грубий, а навпаки, він до біса елегантний. Він пересувається виключно на Мерседесах. Головний чоловік нашого заходу, Ніколас Романов!

Ніколас широко посміхнувся, помахав рукою гостям. Зал

підтримав його оваціями. Вечір почався.

Ведучий продовжив:

– Для вашої зручності була обладнана не лише власна парковочная зона і причал, для можливості прийти на яхті, але і відкрита зона на свіжому повітрі.

Гості свята захоплено спілкувалися між собою. Розповідали про те, що в гардеробах їх сімей вже є речі бренду Ганни Шиян, які вони із задоволенням носять. Організатор заходу в оточенні світських красунь міркувала про те, як правильно і гарно можна одягати дітей, і пропонувала вивчати це мистецтво по прекрасних фотографіях, які були розміщені в гарно оформленому каталозі.

– Без культури одягу немає культури освіти. – Підтримав роздуми Ганни один дуже знаменитий французький актор, який славився своїм стилем одягу. – Дуже важливо не лише показати дітям моду, але і дати їм розуміння цінності цих речей. Їх якість і матеріал, це стовідсоткове попадання в стиль.

– І так само прищепити розуміння екологічності одягу. – Раптом заговорила панночка в червоному капелюшку. – Багато тканин роблять, мало не з пластика, що дуже погано впливає на шкіру. А після того, як річ зіпсувалася, її викидають, а це забруднює наше середовище.

Поки батьки міркували про моду, молодше покоління знайшло собі зайняття цікавіше. Всюди чувся радісний дитячий сміх. Одні малюки грали в салочки, бігаючи по про-

сторих залах ресторану, інші спостерігали за рибками в величезних акваріумах, треті юрбилися біля столика майстра аквагриму. Інші захоплено збирали намиста на подарунок мамі, так само, як і дочка міністра освіти, яку неможливо було відірвати від цього зайняття.

Групи людей розподілилися по всьому ресторану, гості прекрасно проводили час, знаходили цікавих співрозмовників і ділових партнерів, обговорювали нові ідеї та проекти.

Настала перша частина вечора. На екранах, у головній сцени ресторану, включився буктрейлер видання, який допоможе аудиторії максимально перейнятися змістом нової книги.

Доносився голос з динаміків:

– Письменник і дизайнер в одній особі, підкреслила, що своєю книгою "Кодекс. Чоловік має бути", вона хоче проявити увагу до взаємовідносин батьків і дітей. Кожен син по своєму схожий на свого батька, і в той же час і батько і син унікальні. Батько і син – це величезна сила, що поєднує в собі любов, силу та єдність. Гарно, коли батько з сином одягаються в одному стилі. Кожній дитині важливо перерости свого батька і стати собою, розкрити свою особистість.

На цю тему був підготовлений спеціальний показ нової колекції Ганни Шиян, яка і представила ексклюзивний одяг та аксесуари для хлопчиків і їх батьків. На встановленій сцені – подіумі з'явилися чоловіки поряд з ними йшли діти,

що виглядало дуже мило. Діти в модних нарядах проходили через зал, потішно наслідуючи дорослих, а атмосферу культурної події доповнила відома музична група, супроводжуюча показ. Діти артистично відігравали свої образи, що дуже подобалося гостям.

Моделі отримали захоплені овації публіки, і Ганна була дуже рада вдалому завершенню першої частини вечора.

Після невеликої паузи в гостей з'явилася можливість ближче розглянути представлену колекцію. Моделі в своїх нарядах спустилися до фотозони. Гості могли з ними фотографуватися на фоні великого банера з презентацією книги.

Все йшло саме так, як очікувалося за планом, всі були в захваті. Несподівано пропало світло і по ресторану прокотився шум. Для організаторів це був знак – початок другої частини показу. Миттєво з'явилися офіціанти, які винесли сотні палаючих свічок. Вони розставляли їх по спеціально підготовлених місцях.

Світське проведення часу може дуже легко затягнутися до світанку, тому програма слідувала точно по графіку. Сцена була підготовлена просто неба і ведучий оголосив:

– Хвилинку уваги! Наш прекрасний вечір продовжиться на вулиці. Представляю вашій увазі другу частину колекції від Ганни Шиян!

Атмосфера розрядилася і люди здогадалися, що це не випадковість.

Ганна відмовилася від нудних демонстраційних примі-

щень, незатишних банкетних залів і стандартних рішень. Моделі продовжили дефіле на свіжому повітрі – ідеальний вибір для демонстрації своїх fashion – новинок. Три білосніжні шатри різної місткості – для фуршета, напоїв і шоколадного фонтану.

Друга частина колекції проходила під егідою пісні "Колір Чорний", що дуже вписувалася в тему колекції. Вона мала 20 луків, що включали офіційний, вечірній, спортивний стилі і верхній одяг. Як і очікувалося, показ чорної колекції отримав багато позитивних відгуків.

Прохолодна погода нічного Парижу, світло будинків і зірок, зливалися в один великий парад вогнів. Літній двір ресторану "Вежа" був прикрашений ліхтарями та масляними лампами. Атмосфера була казково – чарівна. Багато пар вже танцювали під повільну мелодію. Ніколас і Ганна спостерігали, як проходить вечір. Її настрій був заразливим, і вона не могла приховувати свої емоції. Посмішка цієї гарної дівчини сяяла яскравіше за вогні, що оточували їх.

– Все чого я хотіла в житті, поряд з тобою стає реальним.

– Я тобою пишаюся. – З посмішкою відповів Ніколас. – Це кращий показ, який я колись бачив.

– В мене був хороший вчитель. – Підморгнула йому Ганна. – Краще тебе я не зустрічала. Хочу висловити всю свою вдячність цьому світу за зустріч з тобою.

Ніколас обійняв її за плече.

– Сьогодні все для тебе! Цей вечір прекрасний і ти головна героїня цієї пишноти. Твоя "чорна" колекція – дуже стильно!

Ганна любила, коли чоловіки робили їй компліменти, але так, як їх робив Ніколас, не робив ніхто. Коли він говорив, він не придумував розкішних слів або лестощів, він казав про це, як про звичайні речі. "Ти казкова", "Мені дуже подобається твій голос", "Я так не хочу відпустити твою руку" – все це було прямо і відкрито.

– Тобі подобається чорний?

Ніколас кивнув.

– А, як би ти описав цей колір, не використовуючи слово "чорний"?

– Ти перша!

– Я б описала його, як темрява. Як смерть, або, як безодня.

– Ні, ні, ні. – Запротестував він. – Чорний не про це. Це вічність! Це те, що не міняється. Якщо білий – це сукупність всіх кольорів, то чорний – їх повна відсутність. Він початок. Там, де немає нічого – є він. Він сам простір, він сам космос. Це колір глибини, коли ти дивишся в колодязь, це колір незвіданого. Всі вважають, що білий колір чистоти, але це не так. Білий можна забруднити, а чорний ніколи. Він завжди чистий.

Вона закрила очі і уявила все, про що говорив Ніколас.

Грав саксофон, мелодія розливалася в просторі, і вони закрутилися в танці.

– Ти неймовірна. – Повторював Ніколас, спостерігаючи за красою її рухів, кожен вигин, кожна лінія, кожен помах був ідеальний.

– Мені дуже сподобалося, як ти описав чорний! – Сказала пошепки на вухо Ганна. – А, як би ти описав "червоний"?

Ніколас знову заусміхався, продовжуючи грати з нею. Йому це до біса подобалося.

– Коли ти ведеш її за собою на танцпол, це колір її сукні. Коли вона шепоче тобі на вухо, це колір її губ. Коли ви займаєтеся коханням, це колір слідів, які вона залишає на твоєму тілі. Це колір тепла, яке ти випробовуєш, коли вона кладе свою долоню на твоє серце. Це колір її пульсу, коли вона чує тебе. Це зникаючий колір твого розбитого серця, коли ти дивишся в її очі останній раз. Це колір, який ти бачиш, коли вона йде.

– Я би просто сказала "колір крові".

– Хіба не колір любові? – Здивувався Ніколас.

– Пристрасті, але не любові!

– Адже любов і пристрасть – речі різні. Пристрасть виходить з внутрішньої порожнечі і потрібен хтось, щоб її заповнити. А любов ґрунтується на повноті. Ось коли ти повний – тоді ти можеш любити. Поки в середині ти потребуєш, ти не можеш давати, а любов – це віддача.

І настає момент, коли ти, подібно до того, як хмари переповнюються і не можуть більше стримувати в середині себе дощ, так і ти стаєш, переповнений внутрішньою завер-

шеністю, внутрішнім щастям і тобі тепер стає неможливо утримувати це у собі, і хочеться виплеснути, хочеться поділитися, хочеться віддати. І ось це бажання – не що інше, як любов.

– Я просто дивлюся на тебе з відкритим ротом. – Сказала Ганна, і притиснулася так міцно, що серця забилися в одному ритмі.

Він відчував її вдих і видих, запах її волосся і її шкіри. Цей танець з'єднав їх душі воедино, і лише тиша, що настала по закінченню музики, змусила його випустити Ганну.

– Це було чарівно, Ніколас! – Зітхнула дівчина. – Я ніколи цього не забуду.

– А я не дам тобі це забути!

Ганна посміхнулася і, відпустивши його руку, направилася убік гостей.

– Якщо ти не повернешся через десять хвилин, я піду за тобою!

Він спостерігав за нею у натовпі. Ганна була найдорогоціннішим його діамантом і носила в собі, ще цінніший шестимісячний скарб. Його скарб.

До світанку залишалися близько трьох годин. Вогнів ставало все менше, а шум машин, доносився рідше. В ресторані теж зменшилося метушні. Музика стала ще легшою і невимушеною, гості поступово розходилися. Ніколас вдихнув повітря повними грудьми і закрив очі.

– Чудова ніч. – Подумав він і відчув, пронизливий погляд в спину.

– Якщо ти є кимось тільки тоді, коли досягаєш успіху, то хто ти, коли терпиш поразку? – Почув Ніколас голос незнайомця біля свого вуха.

Хрипкий звук і частково обірвані закінчення слів вказували на акцент, але Ніколас не зміг визначити який саме. Від чоловіка віяв запах небезпеки. Він був вражений, наскільки тихо той зміг підійти, але нічого не відповів.

– Ти засмучений, і не знаєш чому. – Знову продовжив говорити незнайомиць. – Хоча знаєш, але не скажеш нікому.

– Хто ти? – Все ж вирішив запитати Ніколас.

– Я тебе знаю, а ти мене ні. Мені це підходить. Навіщо мені розкривати свої карти?

– А навіщо ховатися?

– Всі ми різні! Ось він, – невідомий протягнув руку через спину Ніколаса і вказав у бік ведучого, – ніхто за ним не стежить. Його життя нудне. За його голову не призначать нагороду. Він не заважає системі. Його ідеї не вкрадуть, вони нікому не потрібні. Його свободу не притискають. Він просто нею не користується.

– В кожного своя історія, після якої він став таким.

– Ось і в мене своя історія!

Ведучий помітив, як Ніколас з невідомим чоловіком звернули на нього увагу, і підійшов поспілкуватися. Але виявившись зовсім близько, незнайомиць в масці вийшов з-за спи-

ни Ніколаса і вихопив мікрофон.

– Дивися, як належить. – Сказав він, і пройшов до залу, починаючи свій виступ. – Я бачу тут тих, хто міняє історію. Я рад у цьому залі вітати всіх. Я знаю, ви люди з тієї категорії, кого чекає великий нереальний успіх. Я навчу вас бути успішними. Зі мною ви знайдете покликання. Тепер саме час, по залу пустити кошики для пожертвування. – Він обернувся і подивився на ведучого, що стояв, і додав. – Працює, як годинник.

Тут Ніколас вперше побачив незнайомця з іншого боку. Він був з ним одного зросту, дуже коротка стрижка, темне волосся і легка щетина. Зовнішність, як і в багатьох, але обличчя, хоч і приховано під маскою – вселяло страх.

– Всі релігії – гілки одного дерева, єдиної Релігії Мудрості. І всі народи повинні жити у взаємній довірі і повазі до релігій один одного. – Сказав Ніколас.

Ганна не хотіла втручатися в розмову, навіть не знаючи, що відбувається, змогла вловити напруженість і той негатив, що виходив від невідомого гостя. Довгоногий чоловік грубо впихнув мікрофон ведучому, що той ледве його втримав, і зупинився біля Ніколаса так близько, що буквально пару сантиметрів віддаляли їх обличчя один від одного.

– Ти посміхаєшся, а ти мене боятися повинен!

– Він вірянин! – Заступилася дівчина за Ніколса.

– І, що це означає? – Запитав чоловік, не відводячи погляд.

– А то, що крім Бога, він нікого не боїться. – Гордо заявила Ганна, взявши за руку Ніколаса.

Незнайомець відійшов убік, і вклав ведучому щось в руку і, шепнувши пару фраз на вухо, пішов повільним кроком з території ресторану в напрямку яхти. Як тільки він сховався з поля зору, ведучий підійшов до Ніколаса:

– Він сказав, що в нього є для мене сюрприз. – Сказав хлопець і миттєво став блідого кольору, як його волосся, від переляку. – Він поклав мені в руку гранату, шепнув, що вона бойова і спокійно пішов.

– Ця людина знає про мене більше, ніж я про нього. – Замислився Ніколас. – Він підготувався до цієї зустрічі, тобто я йому потрібний.

В кишені його піджака завібував кнопочковий телефон, на екрані – "номер не визначений". Без будь – яких коливань він приклав його до вуха.

– Якщо я пішов, не попрощавшись, значить, я не збирався йти. В твоїй кишені мій подарунок.

Ніколас поплескав по кишенях і виявив невелику дрібницю, розміром менше за пачку цигарок. Мабуть її підкинули йому, перед їх розмовою. Він обережно відкрив, там був чоловічий перстень.

А незнайомець продовжив:

– Це перстень Глави Братства Дев'яти Невідомих – Лео Еврана. Знайди бібліотеку, і я відпущу всіх членів Братства. – Після цих слів зв'язок обірвався.

Впродовж наступних двадцяти хвилин, ведучий стояв з гранатою в руках і молився всім богам, поки ресторан евакуювали. Як з'ясували сапери, це був муляж. Ганна була засмучена. Її вечір закінчився не так, як вона планувала. Коли ресторан спустів, Ганна і Ніколас опинилися на вулиці. До світанку було менше години, і небо світило все яскравіше, стираючи зірки з небосводу.

Ніколас ще раз подивився на перстень – старовинне срібне чоловіче кільце з великим малюнком цикади. Все почалося раніше, ніж він припускав. Хто міг дізнатися, що він став членом Братства, замість сера Альприма, менше доби тому?

Глава 2

Такий водій, як Лангре завжди знає підхід до машини, всі її тонкощі і капризи. Лангре вмів водити машину з дванадцяти років, і зараз його досвіду багато хто міг позаздрити. За сорок років водіння в нього не було жодної аварії. Йому подобалась швидкість, але борг і строге наслідування закону обмежували його. Часто, сидячи за кермом потужного авто, його переслідувало нав'язливе бажання втиснути педаль в підлогу і розігнатися до максимуму, змусивши двигун ревети. Зараз у нього теж було таке бажання, але обставини і машина були не відповідні.

Поруч сидів Стажер, уткнувшись у свій ноутбук. Вони проїхали вже добру сотню миль, і їх вже не раз відвідувало бажання зупинитися і відпочити в придорожній забігайлівці, хоча кожен з них розумів, що часу на це нема.

– Цей Ніколас, дуже цікава особа – відірвавшись від комп'ютера, сказав Стажер. – Я не можу зрозуміти, чому він віддав подарований айфон Ганні? До ув'язнення він не розлучався зі своїм телефоном, а лише через півроку повністю відмовився від нього.

– В'язниця – це окремий світ і те, що там відбувається, міняє людей! – Відповів йому Лангре, після чого смикнув коробку передач і додав газу.

Машина поїхала швидше і пейзажі за вікном пропливали повз. Сонце нагрівало дах і єдиним порятунком від спеки, був старенький кондиціонер в салоні, працюючий без пере-
диху.

– Вважаєте, з ним щось трапилося у в'язниці?

– Я в цьому впевнений, і хочу знати, що саме! Треба зібрати інформацію.

– Але все ж телефон! Як зараз без нього?

Лангре задумливо зітхнув. Іноді Стефан здавався йому зовсім молодим і нерозуміючим багато простих речей.

– Я з того покоління, яке велику частину життя прожило без таких технологій, як смартфони і інтернет. І я досі не заглибився в ці цифрові новинки, і не вважаю, їх життєво необхідними. Вони, поза сумнівом, допомагають і відкривають можливості, але все ж залишаються лише інструментом в руках людини. Це, як молоток, він виконує функцію забивати цвяхи, але за бажанням, цвях можна забити і чимось іншим, хоч каменем. Для Ніколаса телефон виконував функцію зв'язку з його "Бандою", але після видалення свого аккаунта він їх втратив.

Важливо дізнатися, де тепер він шукатиме допомогу.

– Все одно не розумію. – Досадував Стажер. – Із смартфону теж можна дзвонити. Навіщо ж обмежуватися кнопковим? Чому йому не потрібні інші можливості? Хто тепер йому допомагатиме?

– Вони швидше відволікають. Сам же знаєш, що телефон

з виходом в інтернет треба краще захищати від зломів і стежень. І його практичність теж поступається. Якщо йому знадобиться, він з легкістю викине свій кнопочвий і відразу купить інший.

– Гаразд, я мабуть, просто з вами погоджуся. Справа не в телефоні – справа у віці. В нас з вами різні погляди на цей світ і різні пріоритети. Це нормально.

– Ви не жили в нашій молодості, а ми не житимемо у вашій старості. Є те, що не змінити.

Вони в'їхали в невелике місто з маленькими будиночками і доглянутими газонами. Тут мешкала людина, яку їм потрібно було відвідати. Стефан, озирнувшись на всі боки, зрозумів, що вони майже на місці, і дістав з теки з паперами. На теці був напис "Справа № 6469". Він відкрив її і нашвидку пробігся по – написаному. Пожовклі сторінки вказували на вік цієї справи.

– Хлопець встиг багато накопити на себе за останнє десятиліття. – Роздумував вголос Стефан, перегортаючи сторінку то туди, то назад. – Він явно робив кар'єру.

– Тому він нам і потрібний. – Спокійно відповів Лангре.

– Дивлячись на таких кар'єристів, я ставлю питання: навіщо проводити дослідження на тваринах, якщо у в'язницях повно виродків? Ставте дослідження на них. Що тобі зробили миші або кролики?

Лангре усміхнувся, згадуючи себе в молодості, мабуть такі думки відвідують кожного, хто стикається з маніяками і

вбивцями.

– Якщо ми собі дозволятимемо ставити досліди на людях, нехай навіть на тих, кого складно назвати людиною, ми знецінимо значення людської істоти в суспільстві. Можна їсти тварин, але не людей. Можна полювати на тварин, але не на людей. Можна вбивати тварин, але не людей.

– Не думаю, що тварина менше хоче жити, ніж людина. Для мене цінність звіра вища за такого покидька, як цей тип.

– Твоє право. – Спокійно протягнув Лангре, чим і закрив цю тему, яка явно не привела б їх до розгадки нинішньої справи.

Машина зупинилася через два будинки від житла людини – по кличці "Циклоп". Перед тим, як припаркувати машину, вони зробили коло і оглянули будівлі і район, щоб розуміти, як діяти, якщо все піде не за планом.

– Я готовий! – Заявив Стефан і вже збирався вийти з машини, але Лангре його зупинив.

– Сподіваюся, твоя задумка спрацює!

– Спрацює. Мені повезло з вчителем. – Посміхнувся Стефан і поплескав по кишені, де була схована пляшка віскі. – Якщо людина п'яна, то вона завжди скаже правду.

Він вийшов і закрив двері, після чого Лангре від'їхав, залишивши Стефана одного перед будинком Циклопа. Той повільно підійшов до дверей, обережно ступаючи по бетонних плитах, що служили стежиною до ганку. Будинок був невеликим і в жалюгідному стані. Зелена трава газону була напо-

ловину всіяна бур'янами, а огорожа навколо будинку зовсім зруйнована. Навіть фарба на стінах облупилася, показавши стару деревину. Якби в цьому будинку не сидів сусід по камері Ніколаса, Стажер би ніколи не підійшов до нього. Двері були вже перед самим носом. Він постукав.

– Провалюйте! – Гаркнув голос через двері. – Я не буду у вас нічого купувати, і ні в яку секту вступати теж не буду.

– А, якщо я хочу у вас щось купити? – Жартівливо крикнув Стажер в самі двері.

– Біс візьми! – Лаявся голос з будинку, і Стефан почув кроки.

Двері відчинилися, і перед ним з'явився високий одноокий чоловік.

– Будинком я точно не помилився. – Подумав про себе Стажер.

– Ти хто такий? – Запитав Циклоп, дивлячись на хлопця біля дверей.

– Я з поліції! – Стажер швидко показав посвідчення і прослизнув в середину.

– Ти чого твориш, фрік?

– В мене є питання, на які ти допоможеш мені знайти відповіді.

– Навіщо мені це?

– Гарзд тобі. Давай поговоримо. Я знаю сто способів, як отримати те, що мені треба, але давай розпочнемо з віскі. Ти ж не хочеш, щоб тебе знову викликали до відділку.

Циклоп недовірливо дивився на хлопця, що ходив по його будинку. В повітрі відчувалася напруга, але Стефан вміло контролював ситуацію.

– Серйозно, ми просто поговоримо. – Сказав Стажер і показав пляшку віскі.

Чоловік закрив двері і повернувся до кімнати. Стефан вже сидів на дивані, поставивши на журнальний столик пляшку. Циклоп взяв стілець і поставив навпроти, щоб залишатися на відстані від поліцейського і мати можливість бігти в будь-який момент. Після цього він відійшов на кухню і повернувся вже з двома склянками.

– Буде що на закуску? – Поцікавився Стефан.

– Я не закушую. – Відповів здоров'як і відкупорив пляшку, наплескав собі половину склянки.

Стажер теж налив собі, але зовсім мало, що змусило Циклопа посміхнутися.

– Я прийшов поговорити, а для цього мені потрібен язик, що не заплітається. – Спробував виправдатися Стефан, але той не звернув на це ніякої уваги.

– Ось і говори! – Він закинув голову і влив собі в глотку весь вміст.

Стефан вирішив все ж почати розмову.

– Я вивчав твою справу. Багато цікавого і незрозумілого. Який в тебе був мотив злочину?

– Не знаю, я не співаю, коли вбиваю.

– А чому ти стріляв в нього 28 разів?

– Більше патронів не було! – Сказавши це Циклоп, оголив зуби в кривій посмішці і знову налив собі.

– Всі думають, що я весела людина, – раптом заговорив здоров'як – але в моєму житті було стільки болю, що вам навіть і не снилося.

– Мені здається, що кожен так може сказати про своє життя. У всіх були події, які ми розцінюємо, як гірше на планеті, але чи так воно?

– Що може знати про життя така розпещена дівчинка, як ти?

– Знає, як спілкуватися з такими відморозками, як ти! – Голос Стефана став суворіший.

Він не зводив погляд з Циклопа, спостерігаючи за його рухами. Стефан вивчав його і тягнув час, даючи спиртному вдарити в голову.

– Я тобі нічого не скажу! – Циклоп, зручніше всівся на стільці.

Стефан продовжував грати у свою гру, підбираючись до свого співрозмовника все ближче і ближче.

– Такі як ти, не міняються, навпаки, в'язниця вас робить загартованіше. Ви також продовжуєте жити злочинним життям, думаючи, що суспільство вам повинно. Ви все ще злочинці, тільки обережніші. Ти або говори по -доброму, або ж я буду твоєю тінню скрізь, де будеш ти. Твоїм друзям це точно не сподобається і навряд чи вони потім тобі повірять, що ти не знюхався з поліцією.

– Мої друзі раді поліції, адже вони законослухняні громадяни. – Циклоп сам не повірив своїм словам, і ледве стримав сміх.

– Якщо так, то добре. Може, тоді назвеш мені їх імена?

– В тебе на мене нічого немає, я чистий.

Його фраза обірвалася. Гучний звук пострілу, що пролунав, застав Циклопа зненацька. Ще один постріл. Куля пролетіла прямо через вхідні двері, залишивши отвір. Циклоп різко кинув погляд на Стажера і тут же вихопив пістолет, приклеєний скотчем до журнального столика. Стефан не злякався, він зберігав самовладання.

– Якщо ти прийшов мене вбити, то треба було це робити відразу. – Крикнув Циклоп і, знявши із запобіжника, наставив пістолет на хлопця, що сидів перед ним.

Лангре з'явився в найпотрібніший момент. Вибивши з ноги двері, він влетів до кімнати і взяв на приціл здоров'яка.

– Кинь пістолет! – Крикнув комісар. – Кидай, або я вистрілю.

Циклоп відпустив рукоять, і зброя повисла в нього на пальці. Стефан підстрибнув з крісла і вихопив пістолет, поки той не зробив дурницю і не натворив чого.

– Я той самий приклад того, як поступати не варто. – Пробурчав одноокий чоловік і підняв руки високо над головою.

Лангре кинув Стажерові кайданки і той, зайшовши зі спини, закував Циклопа і посадив назад на стілець.

– Ти казав у мене на тебе нічого немає, а ось тепер – є. І

незаконне зберігання зброї, і напад на поліцейського. Непоганий врожай.

План Стажера спрацював і тепер він насолоджувався перемогою. Він відразу розслабився і випробовував навіть деяку гордість перед Лангре, що зміг впоратися з цією роллю, тепер розговорити Циклопа буде зовсім просто.

– Цінності, як відбитки пальців, в кожного свої. – Заговорив Лангре, підійшовши ближче до нападаючого. – Твоя цінність – це життя, раз ти відразу кинувся за пістолетом. Я думав, буде щось оригінальніше.

– Ніколи не грайте зі мною. Ви поліцейські не краще нас. Так само обманюєте, вбиваєте і маніпулюєте.

– Ми граємо за вашими правилами. – Відповів йому комісар. – Ви ж наші правила порушуєте.

– І погодься, граємо ми краще за вас. – Додав Стажер до слів свого напарника і потягнув електронну цигарку.

– Палити шкідливо. – Спробував з сарказмом сказати Циклоп.

– Таким, як ти, бути шкідливо. А я – просто палю. – Стефан набрав повні легені пару і випустив їх прямо в бік Циклопа.

Лангре теж дістав свою пачку і, прочитавши напис: "паління вбиває", запалив і теж додав:

– Невже ніхто не зрозумів, помирають не від цигарок.

Через півгодини, Циклоп вже був готовий розповісти все,

що вимагав від нього Лангре. Всі і завжди стають лагідними, якщо на них одягнути кайданки.

– Що ти знаєш про Ніколаса Романова? – Почав допит Лангре.

– Знаю, що він сидів у в'язниці півроку.

– І ти сидів разом з ним. Тому ми зараз у тебе в гостях. Півроку він був там і півроку з ним відбувалися різні речі, я хочу знати які.

– Ви хочете, щоб я доніс вам на нього? Думаєте, я донощик?

Лангре наблизився впритул до нього і взяв за шию.

– Так, але мені плювати на ваші з ним справи на зоні. Ти знаєш, про що я запитую. Ніколас завів там знайомих, і я хочу знати, хто вони.

– Добре. Я розповім вам про Ніколаса і його "кар'єру" у в'язниці, але без деталей. На додаткові питання я відповідати не буду і повторювати двічі теж.

– Домовилися, – сказав Лангре, – але, якщо ти надумаєш жартувати, я зламаю тобі ребра при затриманні.

– Домовилися. – Повторив Циклоп і, витримавши коротку паузу почав розповідь. – Де панує братва, там закон безсилий. В нас інші закони і інші поняття. Кожен, хто потрапляє туди, повинен це затямити. Перший час багато хто потрапляє в різні ситуації від незнання або наївності, але цей хлопець виявився іншим. Він потрапив в наше крило і, як і інші новенькі повинен був пройти бесіду з головним.

– Як співбесіда? – Пожартував Стажер.

– Так, але тільки по – важливіше. Все залежить від того, як ти себе поставиш. Якщо покажеш себе слабаком, об тебе будуть ноги витирати, а якщо сильно зухвалим, то без зубів залишишся. Поважають тих, хто шанує поняття і шанованих людей.

– Давай ближче до справи! – Підганяв його Лангре. – Твоя тюремна романтика нехай залишиться при тобі.

Циклоп пирхнув і кивнув головою. Знову він почував себе на допиті і знову поліція смикає за свої ниточки, примушуючи його танцювати.

– Загалом, новенького приводять в окрему камеру, і головний ставить питання типу : "Хто такий?", "За що сів"? Після чого його промацують, запитуючи, яке місце він хоче займати у в'язниці, чи готовий підтримувати бунт, чи є в нього домовленості з поліцією і так далі. Звичайно ж, всі відповідають те, що хоче почути Васо.

– Васо? – Перервав розповідь Стажер.

– Так. Він злодій в законі. Все проходить крізь нього, і всі намагаються йому догодити. Ніколас пройшов "співбесіду" без проблем, і Васо особисто за ним наглядав. Я не знаю, про що вони базікали, але явно Ніколас був посвячений в якісь його справи.

– Романов і справді вміє заводити друзів. Здається, що він і на безлюдному острові знайде собі союзників серед черепак і ящерок.

– Швидше він шукав не союзників, а сходи вгору. Якось він сказав мені: "Якщо беззаконня не можна зупинити – його треба очолити". Я тоді не зрозумів, про що він говорив, але зараз...

– Що було далі? – Знову підганяв його комісар.

– Ніколас легко знаходив спільну мову з кожним, і міг допомогти в будь – якій ситуації. До його думки прислухалися, і він отримав прізвисько "Цар". В якийсь момент у Васо були проблеми, і Ніколас зміг за кілька хвилин вирішити всю ситуацію. На моїх очах, цей хлопець водив сірником по землі, зображуючи певну схему, після чого, його трохи на руках не носили. Я б сказав, що він мудрий не по своїх роках.

– Ще коротше! – Лангре квапив Циклопа доки той ходив по колу. Він умів заговорювати зуби, але Лангре цього дуже не любив. Йому потрібна інформація, і чим вона простіша – тим краще.

– Якщо ще коротше, то Васо завинив перед іншими злодіями в законі. Чи то не захотів ділитися, чи то ще що. За цей проступок, його раскороновали. Звичайно ж, він захотів повернути своє положення, а для цього треба було зробити багато чого. Такий шанс з'явився, коли у в'язниці почалися проблеми з начальником. Старий пішов на пенсію, а той, якого поставили на його місце, не хотів грати за правилами. Від цього страждали всі, і ми і наглядачі. В'язниця – це зовсім інший світ, і ті закони, що працюють тут, там безсилі.

Не говоритиму як, але Ніколас зумів вирішити це питан-

ня.

– Васо вбили?

– І так і ні, але старші поставили Ніколаса на його місце. Я знаю, що до нього прилітав на своєму літаку, найголовніший злочин в законі, по прізвиську "Перший". Вони кілька годин говорили на тюремному подвір'ї, поки нас тримали по камерах. Тепер Цар отримав не лише всі зв'язки Васо, але і заручився підтримкою Першого.

– Так би відразу. – Сказав Лангре і обернувся до виходу. – Мені потрібний номер телефону Першого і на цьому закінчимо.

Як тільки вони покинули будинок, у Лангре задзвонив телефон. Комісар взяв трубку.

– Як обстановка? – Запитав сер Альприм.

– Ніколас зумів повернути у в'язниці ідеальний злочин і зайняти місце злочинця Васо. Зараз я хочу дізнатися про стосунки між Першим і нашим Царем.

– Ідеальний злочин не той, який не розкритий, а той, який розкритий, але взяли не того. – Альприм відключився і Лангре, мовчки, сів в машину.

Глава 3

Події в ресторані "Вежа" притягнули увагу журналістів ще до того, як там сталася спроба теракту. Про цей вечір знав кожен парижанин, і багато провідних телеканалів хотіли отримати репортаж з місця події, але не всім це вдалося. Охорона отримала вказівку не пускати нікого без спеціального пропуску, щоб не було ніяких настирних папараці або радикалів, що намагалися зірвати захід. Але невідомий в масці, все ж проник на презентацію і зовсім не виділявся з натовпу.

В списках запрошених його знайти не зуміли і навіть камери не змогли його розпізнати серед гостей.

Вже на наступний ранок в мережі з'явилися фотографії ресторану, з якого виводять гостей, автомобілів поліції і швидкої допомоги, що стоять край дороги, але ніяк не гарного банкету або струнких моделей. Вечір закінчився зовсім несподівано і те почуття, в яке все забарвилось, витіснило всі приємні спогади про нього. Ніхто не писав про нову колекцію або про книгу, всі пости виходили з одним і тим же заголовком: "Спроба теракту в ресторані "Вежа".

Ніколас і Ганна повернулися до готелю. Вони були впевнені, що за ними стежать і тому намагалися бути обережніше і уважніше. Ганна відправилася в душ, Ніколас сидів у вітальні і слухав шум води через відкриті двері. Він тримав в

руках книгу з її фотографією на обкладинці. Дівчина немов це відчула:

– Без мене не читай.

– Але ти написала її без мене! – З посмішкою відповів Ніколас.

Вже через кілька хвилин Ганна заснула в нього на колінах, а ось він, цілу ніч не міг зімкнути очей.

Ранок був спокійним, в місті вихідний. Настав новий, зовсім звичайний день. Машини стояли в пробках на виїзді з міста, а центр був наданий повністю для пішоходів. Театри і галереї, філармонії, музеї та виставки відкривали свої двері для відвідувачів.

Ніколас і Ганна спустилися в невелике кафе на першому поверсі готелю, і під світло – померанчевою парасолькою, замовили каву. Ганна передала вчорашню коробку Ніколасу, він дістав перстень. Це було велике чоловіче срібне кільце з різьбленою, широкою шинкою. Відразу було видно, що це ручна робота, кільце виготовлене на замовлення. Він уважно його оглядав, роздивляючись навіть самі незначні деталі.

– Перстень із зображенням цикади. – Сказав він, вказавши на головний візерунок кільця. – У віруваннях древніх народів ця комаха асоціювалася з безсмертям.

– Так що, це "Кільце безсмертя"? – Запитала Ганна, не сильно вдаючись до мілких деталей.

– Можливо. Думаю, що це кільце – ключ до бібліотеки Братства Дев'яти Невідомих.

– А тепер виходить ти один з членів, раз у тебе є перстень?

– Схоже на те, і тепер мені треба знайти бібліотеку.

– І як ми дізнаємося, де вона знаходиться, в кого ми можемо запитати?

– Якби все було так просто. – Він знову замислився, засунув руку в кишеню і дістав телефон.

– Мені треба запитати... – В півголосу вимовив він, обертаючи в руках мобільний. – Підписників немає, як і користі від нього. – Вже про себе подумав Ніколас і прибрав в кишеню.

Ганна протягнула свою руку і торкнулася Ніколаса.

– Тобі не треба все робити власними силами, я поруч.

Він посміхнувся. Такі слова завжди допомагають. Він знав, що така дівчина як Ганна, варта всіх його підписників і навіть більше. Він поцілував її руку і знову почав роздумувати.

– Цикада – талісман Провансу: легенда про пообідній спів цикад.

– Прованс? Лавандовий – це мій улюблений колір. – Провалившись в мрії, говорила дівчина. – Я зараз же замовлю лавандовий латте.

Ніколас посміхнувся і продовжив:

– Прованс – це не лише лавандові поля і соняшники, що надихали Ван Гога. Ще це символ цього регіону Франції – співочі цикади, візитівка – так би мовити. В багатьох місцевих сувенірних крамницях можна побачити: листівки, таріл-

ки, магніти, біжутерію із зображенням цієї комахи.

– Це може бути цікавим дизайнерським рішенням. – Ганна любила такі маленькі деталі, які приносили в одяг свій особливий шарм. В свої колекції вона намагалася додавати оригінальні зображення або кольори, можливо, тому її одяг користувався такою популярністю.

– Крім того, зображеннями цикад в Провансі часто прикрашають скатертини і рушники, у формі цих комах тут виготовляють горщики для квітів та інше керамічне начиння і, до речі, тут вважається, що літо повністю вступило в свої права лише після того, як вдень в садах починає звучати всім добре знайомий скрекіт.

– Скрекіт – це, як спів? – Здивувалася Ганна, немов перший раз чує.

– Останнє твердження – всього лише результат спостережень жителів Провансу за поведінкою цикад. – Пояснив Ніколас. – Вони, дійсно, починають співати тільки після того, як температура повітря прогріється до 22-25 °С. Висока температура повітря потрібна цикадам для співу з двох причин. По -перше, цей процес віднімає в комах багато енергії, а тепле повітря є одним з її джерел. По – друге, при низькій температурі повітря мембрана, за допомогою якої вони видають характерні звуки, втрачає еластичність.

Власне, саме тому в найспекотніші літні години цикади співають сильніше, ніж ночами. В Провансі ж після обіду від їх скрекоту можна і зовсім оглохнути, адже ці комахи – най-

гучніші в світі. Тріск, що видається ними, може досягати 120 децибел, що порівнянно з силою звуку працюючого двигуна мотоцикла.

– Я б хотіла це почути. – Усмішливо відповіла Ганна. – Цілий хор цикад, що співають свою симфонію. Я думаю, мені це сподобається.

– В Провансі є древній переказ про скрекит цикад.

Їх бесіда призупинилася, як тільки поряд з їх столиком з'явився офіціант, тримаючи на підносі дві чашки кави з дивовижним ароматом.

– Ось ваше замовлення. – Сказав офіціант. – Пробачте за очікування, сьогодні багато відвідувачів в цей час.

– Зовсім не страшно. – З посмішкою відповіла дівчина і підтягнула до себе каву. – Ми навіть не помітили, як швидко пройшов час. Будьте добрі, ще лавандовий латте.

– Пару хвилин. Хороша компанія і приємна бесіда, іноді кращий спосіб скоротати час. – Так само привітно додав офіціант і подивився на Ніколаса. – Дякую за ваше розуміння.

Офіціант віддалився, і м'язи на обличчі Ніколаса розслабилися. Останнім часом він різко реагує на підкрадання з-за спини. Ганна відпила трохи і знову мило посміхнулася, серйозність Ніколаса їй передалася.

– Ти хотів розповісти легенду. – Нагадала Ганна своєму коханому.

– Так. Точно. Суть легенди в наступному.

"Одного прекрасного дня два дуже втомлених від небесних справ янгола вирішили відправитися з раю в Прованс, так би мовити, в заслужену відпустку. Вони з'явилися в одному з місцевих сіл пополудні і були неабияк здивовані тому, що там ніхто не працював: вулиці були порожні, а всі мешканці села з насолодою вдавалися до пообіднього сну. Тоді янголи вирішили заглянути до церкви, де виявили священника, що хропів прямо на лавці. Розитовхавши його, вони поставили пасторові закономірне питання:

– Що тут відбувається, і чому ніхто не працює?

Священик не злякався і не розгубився, він спокійно пояснив, що влітку пополудні в Провансі занадто спекотно, щоб займатися чимось іншим, крім сну. Коли ж денна спека, відступає, люди відправляються вечеряти: ввечері займатися справами нікому не хотілося.

Янголи вразилися такому стану справ, негайно повернулися на небеса і попросили Бога терміново щось зробити. Подумавши, вони спільно вирішили заселити Прованс комахами, які в найспекотніші години скрекотатимуть особливо голосно і таким чином, стануть заважати мешканцям спати в робочий полудень. Але план провалився. Жителі Провансу продовжували спати після обіду, а спів цикад став сприйматися ними, як звуки колискової".

– Сіеста. – Вигукнула дівчина. – Це ж історія про сіесту.

– Звичайно, сюжет народної легенди – наївний, але, як мо-

висься, казка брехня, та в ній натяк. Літній пообідній сон в Провансі є і до цього дня, адже сієста – не суто іспанський звичай. Більше того, в Провансі і сьогодні існує приказка: "Il ne fait pas bon de travailler quand la cigale chante" – "Недобре працювати, коли співають цикади".

– Виходить, що бібліотеку треба шукати в Провансі. А, як ми дізнаємося, де саме?

– Я думаю, що відповідь і є в цій відомій легенді. – Поставивши чашку на стіл, сказав Ніколас.

– Ти думаєш, церква?

– Так, ось тільки яка.

– Хіба їх так багато?

– Навіть занадто, я б сказав. Свого часу християнство мало колосальну владу. Тому таких храмів побудували багато.

– Шкода, що більше немає твоїх підписників, вони б швидко знайшли потрібну інформацію.

– Ось тут ти права, але лише наполовину. Банда в мене все ж є. – Ніколас дістав свій кнопковий телефон і, замислившись на секунду, ввів номер по пам'яті. – Є в мене один знайомий, який зможе нам допомогти.

Поки Ганна насолоджувалася променями сонця, Ніколас розмовляв по телефону. Він тримав у вуха трубку і кивав головою, уважно вбираючи інформацію.

– Ти думаєш це саме вона? – Почувся голос Ніколаса. – Тоді я спокійний. Дякую за допомогу. Передавай Васо від

мене вітання.

– Добрі новини? – Запитала його Ганна з цікавістю.

– Так, є один варіант. Церква Святого Жана Мальтійського.

– Чому саме ця? – Здивувалася дівчина, і в той же час здивувалася такій впевненій відповіді.

– Гадаю, що нам потрібна найстаріша. А це церква Святого Жана Мальтійського. Її побудували в тринадцятому столітті на місці каплиці і хосписа братства госпітальєрів. Одна з перших церков у Провансі, вона входила до складу Монастиря їх ордену, інша його назва – Орден Мальтійських лицарів, який розташовувався поза стінами Екс-ан-Прованса в оливковому гаю. В сімнадцятому столітті при розширенні міських стін, Монастир з церквою виявилися в середині міста. Землі Монастиря були продані місту, утворивши міський квартал Мазарин.

Церква також відома тим, що була усипальнею графів Провансу. Екс-ан-Прованс місто і комуна на південному – сході Франції в регіоні Альпи Блакитний Берег. Вона була побудована на місці колишнього римського форуму першого століття, яке у свою чергу, розташовувалося, згідно з переказом, на місці колишнього язичницького храму, присвяченого Аполлону.

– Якщо все так – то це сама відповідна церква для нас. Її історія багата на різні таємниці і секрети.

– Мій знайомий знає, де знайти найдостовірнішу інфор-

мацію, тому я впевнений, що він не помилився, вказавши нам саме на цю церкву.

– Що з нею зараз?

– Нині вона належить міністерству братства апостольських ченців. Ця будівля багато разів переходила з рук в руки, руйнувалася і відновлювалася.

– Виходить нам потрібно їхати туди. – Зраділа Ганна. – Що можна подивитися в Ексі?

Ніколас був радий її підтримці.

– Екс – знаменитий своїми фонтанами. Найбільший і найвідоміший знаходиться на бульварі Курей Мирабо, головній вулиці міста. Разом з десятком інших фонтанів, Екс славиться своєю архітектурою. Дзвіниці в Екс-ан-Провансі, а в ширшому сенсі в Провансі – кампаніли – виконані з кованого заліза. Це дозволяє сильним вітрам Містралю текти прямо крізь них, оскільки твердий камінь був би зруйнований силою вітру.

– Я б дуже хотіла з тобою побувати там!

– Коли все закінчиться, ми тільки і подорожуватимемо світом.

Поступово Ніколас і Ганна залишилися одні серед порожніх стільців. Ще півроку тому вони тримали в руках колоду карт і розгадували її таємницю, а зараз перед ними чоловічий перстень.

– Я все думаю про ту церкву, про яку ти розповідав. –

Несподівано серйозним тоном заговорила Ганна. – Наскільки я зрозуміла, вона належала ордену госпитальєрів.

– Або ж Мальтійському ордену – Додав Ніколас.

– Так. Адже це інші лицарі і інший Орден. Як вони пов'язані з Бібліотекою Братства Дев'яти Невідомих?

– Це дійсно інший Орден і я не знаю, як вони пов'язані, але зв'язок є, і це ще одне завдання.

– Якщо це товариство людей існує на землі вже стільки років, то складно повірити, що всього цього вони добилися без сторонньої допомоги.

– Мальтійський орден – лицарський релігійний орден Римсько-католицької церкви. Старіший в світі лицарський орден, існуючий досі. На сьогодні він має статус організації – спостерігача при ООН і в Раді Європи, що теж дивно для такого маловпливового співтовариства. Наскільки я пам'ятаю, він навіть є державою. Орден видає власні паспорти, друкує власну валюту і марки і має поштові угоди приблизно в половині країн.

– Виходить, що їх Орден і справді є цілою державою? Де він знаходиться?

– Так, тільки це карликова держава. Така, як Ватикан або Монако.

Фактично Орден є дуже впливовою структурою, але як вони цього добилися не зрозуміло. Зараз, Італія визнає існування Мальтійського ордену в якості суверенної держави, а також екстериторіальність його резиденції в Римі. Їх

Мальтійський палац або на Віа Кондотті, їх резиденція і Магістральна вілла на Авентині. Всі ці будівлі вважаються їхньою територією.

– Все одно не зрозуміло, яке відношення вони могли мати до Братства Ашоки?

– Тепер давай уявимо, що в Італії, є надійне місце, розміром в сто квадратних метрів, що офіційно вважаються державою – як на мене, це краще місце для бібліотеки. Ніхто не зможе просто так туди потрапити, навіть уряд інших країн.

– Я з тобою згідна. Це приголомшливо, як ти кільце з цикадою зміг зв'язати з мальтійським орденом.

– Так, нічого складного, дивися, тут в коробці лежало ще кілька мальтійських монет. – Ніколас вставив купюру в рахунок і встав з-за столу.

– Якщо відправимося прямо зараз – до вечора можемо бути вже там.

– Згодна!

Глава 4

Літак заходив на посадку. До землі залишалося сотня метрів, і всі пасажири були в передчутті завершення польоту. Кожен вже думав про те, як він виходитиме з літака, йти-ме по коридорах аеропорту і забиратиме свій багаж. Лангре і Стефан не виділялися серед пасажирів цього рейсу. Вони так само спокійно сиділи, поглядали в ілюмінатор і чекали, коли шасі торкнуться землі.

"Шановні пасажири, наш літак успішно здійснив посадку в аеропорту Фьюмичіно. Ласкаво просимо в Італію. Місцевий час 10:18. Температура повітря 31 градус за Цельсієм". Поки стюардеса виконувала свою роботу, видаючи шаблоно-но заготовлені фрази, люди вже покидали свої місця і рухалися до виходу. Стажер і Лангре поводитися інакше, вони не поспішали вийти першими, речей в них було мало. Невелика сумка Лангре і рюкзак Стефана, в якому він віз свій ноутбук. Поспіх їх не цікавив.

Найкращим другом Лангре – було терпіння, і він ніколи не зраджував йому.

– Не люблю я ці аеропорти. – Видав Стажер. – Суцільна бюрократія і торгівля.

– Гадаєш, це стосується тільки аеропортів?

– Згоден. Цього зараз скрізь вистачає, але ці місця пере-

вершили всі. Майже половина будівлі – це магазин, а друга половина – це бюрократи, які бачать тільки папірці.

– Якщо люди готові з цим миритися, означає все не так погано. Вже можна йти. Що там показує твій комп'ютер?

– Все так само. Ніяких змін.

– Гарзд. Розбиратимемося.

Через кілька годин двоє поліцейських йшли по вулицях Риму. Натовпи туристів в самий розпал обіду снували з кута в кут, роблячи сотні фотографій кожної будівлі. Рим і справді здатний здивувати своєю архітектурою. Древні амфітеатри, колони, фонтани з мармуру і пам'ятники святим. Стефан відкрив свій ноутбук і тут же закрив і поклав на місце.

– Все як і раніше. – Відзвітував він Лангре.

– Невже ми їх загубили? Чому люди не можуть просто залишатися на видноті. До чого ці ігри?

– Напевно, не люблять, коли за ними стежать. – В жартівливій манері відповів Стефан. – Хочуть побути наодинці і таке інше.

Лангре звів брови разом в похмурій гримасі і сказав:

– Добре якщо так, і ми не знайдемо їх тіла в кюветі.

Вони пробиралися в глиб міста. В цьому місці рідко буває безлюдно, хіба що пізно вночі. В літню пору року, Рим особливо прекрасний, але через свою спеку, все ж примушує місцевих поїхати в гори або до моря і надати своє улюблене місто туристам. Лангре йшов прямо, іноді запитуючи в Ста-

жера, який поворот наступний.

– Ми вже зовсім поряд. Треба піднятися трохи вище, і ми на місці. За мною! – Повторював Стефан кожні десять метрів, а вік Лангре підказував, що такі прогулянки не проходять безслідно, він вже відчував легке поколювання в колінах. Піднявшись на пагорб, вони вийшли на невелику площу, де юрбилася черга до воріт вілли.

– Це останнє місце, де був отриманий сигнал з телефону Ганни. Ви тільки подивіться, що перед нами! – Сказав Стажер і відразу ж додав. – Це знаменита Магістральна вілла Мальтійського ордену.

– Ордену? – Перепитав Лангре.

– Так. Мальтійський орден – найменша легітимна держава. Тут є одне дуже цікаве місце для туристів.

Поки Лангре міркував, що до чого, Стефан вказав йому на невеликі зеленуваті ворота, біля яких стояли люди.

– Вони бажають потрапити до середини?

– Ні – відповів Стефан. – Все не так просто. В цих дверях розташована діра від Піранезі. В цю діру, оформлену фігурною залізкою, не вставляються ключі, і вона не має відношення ні до одного замка. Спеціальний круглий отвір у воротах Вілли Пріората Мальти, ще у XVIII столітті запропонував виконати відомий архітектор Джованні Піранезі. Завдяки розташуванню вілли, через знамениту діру, видно території відразу трьох держав – Мальтійського ордену, Вати-

кану і Італії.

Вони і не прагнуть потрапити на прийом до князя чи великого магістра Мальтійського ордену. Мета туристів – заглянути в замочну щілину. Адже отвір цей знаменитий.

– Гадаєш, Ніколас і Ганна вирішили сюди прилетіти, щоб подивитися в діру?

– Я думаю лише те, що вони були в цьому місці. Сигнал пропав прямо тут і тому ми з вами стоїмо біля цих воріт.

– В Римі є ще будівля цього Ордену? – Поставив питання Лангре і потягнувся в кишеню за пачкою цигарок. – Це наша єдина зачіпка.

Поки Лангре палив, спостерігаючи за туристами, Стефан швидко шукав інформацію про Мальтійський орден і Рим. Випускаючи клуби диму, Лангре дозволив собі розслабитися і просто дивитися вдалечінь. Як би погано не відзивалися про паління інші, Лангре це мало хвилювало.

На ідеально чистому тротуарі, Лангре побачив під своїми ногами, невеликі шматочки скла. "Невже на цьому місці Ганна розбила свій телефон"? Він занурився в свої думки і почав уявляти, що могло тут статися.

– Є адреса. – Крикнув Стефан.

Комісар кинув недопалок в найближчу урну:

– Викликай таксі! – Сказав Лангре. – Не витрачатимемо час на прогулянки.

Віа Кондотті – старовинна вулиця в римському кварталі

моди. Вона починається від площі Іспанії, з її знаменитими Іспанськими сходами і фонтаном Баркачча, і йде до Віадель Корсо. На цій вулиці розташовані дорогі магазини одягу, взуття, парфюмерії, годинників, ювелірних і шкіряних виробів. Серед них, затишно влаштувалася будівля Мальтійського ордену. До воріт будинку за адресою Віа Кондотті, 68 підїхало жовте таксі. Стажер розплатився і вийшов з автомобіля.

Біля Мальтійського палацу стояли дві машини. Одна машина швидкої допомоги, біля якої кілька жінок і лікарів. Друга – це єдиний автомобіль "держави" з номерами: **"SMOM 00"**.

Вони підійшли до жінок, щоб запитати про Ніколаса і Ганну, але ті були перелякані, і складно було їх розговорити. Лангре відійшов убік, розглядаючи сліди від коліс на асфальті, подряпини на стінах і інші підозрілі сліди, які могли дати відповіді на те, що відбувається. Стажер подивився навкруги – туристи. Він вирішив взяти ситуацію в свої руки, і почав ляскати в долоні, щоб привернути увагу. Стефан і Лангре були впевнені, що тут щось сталося, але оточення боїться про це говорити, або ж просто не може.

– Хочу поговорити з вами про напади на жінок, про насильників у тому числі. – Почав свою мову Стажер, змусивши жінок і дівчат обернутися на його голос. Він знав, що тут знаходяться свідки, і зараз треба дізнатися, що вони ба-

чили. – Мене звуть Стефан, я поліцейський, спеціалізуюся на розслідуваннях про викрадення і насильство. Сьогодні я розповім вам про те, як діяти в критичних ситуаціях і убезпечити себе.

Пару слів і навколо нього вже стояло близько семи жінок, уважно слухаючи, про що він каже.

– Перше, на що звертає увагу насильник – зачіска. Вони люблять йти за жінкою з хвостиком, пучком, косою або будь-якою іншою зачіскою, за яку легко вхопитися. Почувши це, дві панночки з дуже довгим волоссям, взяли за свої локо-ни, уявивши, як груба чоловіча рука, схопила за них і потягнула убік. На їх обличчях був помітний страх, який вони намагалися приховати.

– Не бійтеся чинити опір. Якщо ви будете, хоч якось боротися і захищатися, вони розчаруються, оскільки швидко зрозуміють, що ви можете притягнути небажану увагу. Більшість дівчат цього не роблять, тому що бояться, але ви будьте хоробріші, це врятує вам життя.

– Але, хіба я зможу порівнятися по силі з чоловіком? – Вирішила запитати наймолодша з присутніх. – А раптом він мене покалічить, якщо я відбиватимуся.

– Навіть, якщо він зламає вам руку, це буде краще, ніж втратити життя. Також ви можете брати з собою предмети самооборони. Злочинці признавалися, що не стануть напада-ти на жінку з парасолькою або будь-яким іншим предметом, яким можна скористатися на безпечній відстані, не підпуска-

ючи близько насильника. Зазвичай насильники намагаються схопити жінку і швидко відтягнути її в місце, де ніким не будуть спіймані, тому треба ретельно вибирати свій маршрут, де таких місць не буде. Завжди намагайтеся бути на видноті.

– Якщо в мене немає парасольки, можуть підійти ключі? Вони досить гострі.

– Ключі до цих предметів не відносяться, оскільки ви маєте бути дуже близько до нападаючого, щоб використати їх, як зброю. Головна ваша мета – дати їм зрозуміти, що ви не варті їх часу і старань, якщо навіть ви з собою не маєте нічого відповідного, це не привід здаватися.

Все більше і більше людей приєднувалося до лекції Стефана, оточуючи його і ставлячи різні питання. Це була дуже слабка нитка, за яку вони чіплялися.

– Друге, на що дивиться насильник – це на жінок, що розмовляють по телефону, риються в сумці або зайняті чимось, оскільки їх легко застати зненацька і схопити.

– Але, що робити, якщо вже потрапив в таку ситуацію? Не всім нам вдається можливість ходити людними вулицями і носити з собою перцевий балончик.

Ця тема дуже сильно хвилювала пані, і здавалося, що деякі з них навіть потрапляли в схожі ситуації, що насправді не така вже і рідкість у наш час.

– Якщо вас хтось переслідує на вулиці або парковці, то не треба панікувати. Зупиніться і погляньте йому в обличчя. Поставте бұдь – яке ненав'язливе питання. Котра година?

Як пройти в центр, або все що завгодно. В цей момент ви його застанете зненацька і до того ж станете менш відповідною кандидаткою на роль жертви. Багато насильників признавалися, що залишать жінку в спокої, якщо вона закричить, або покаже готовність дати відсіч. Пам'ятайте! Вони шукають легку здобич.

– А, якщо це не викрадач або насильник, а грабіжник?

– Якщо грабіжник вимагає ваш телефон, гаманець або сумку, не передавайте їх йому, а відкиньте чимдалі. Поки він піде за ними, тікайте що є сили.

Доки Комісар вивчав територію, його напарник, спілкувався з дівчатами:

– Якщо у злочинця в руках зброя, але вас він не контролює – Біжіть! Стрілки влучають тільки в 4 із 100 тікаючих жертв. І навіть, якщо вас поранять, швидше за все, це не буде смертельно небезпечним пораненням. Тому біжіть!

Жінки вже починали перешіптуватися між собою і висловлювати слова вдячності офіцерам. Ті поради, що розповів їм Стефан, були дуже корисними і після цієї промови, кожна з них почувала себе в більшій безпеці, ніж раніше.

Лангре протиснувся до двох дівчат, що сиділи в автомобілі швидкої допомоги.

– Коли я щось запитую, краще відповісти правду, оскільки велика вірогідність, що я вже знаю відповідь. На цьому місці пропав чоловік і його вагітна супутниця.

Подруги переглянулися. Це застало їх зненацька, але по їх

реакції Лангре зрозумів, що потрапив в ціль. Тут явно сталося те, про що він думав, але тепер він хотів почути це від них.

– Вони тікали від машини. – Почала говорити одна з них. – Дівчина була вагітна, тому їх біг більше нагадував швидку ходьбу. Їм здалося, що вони відірвалися і в цьому місці вони зупинилися. Дівчина намагалася ввімкнути телефон, але мабуть він був зламаний.

– Телефон! – Підключилася до розмови друга. – Вона сама викинула його в ті кущі!

– Що з ними сталося?

Стажер, пішов по напрямку, куди вказала жінка, і знайшов телефон. Екран був розбитий вщент.

– Тепер зрозуміло, чому пропав сигнал! – Подумав про себе Стефан і, обернувшись до Лангре, показав йому розбитий телефон Ганни. Той схвально кивнув.

– Вам не треба боятися, просто розкажіть нам, що ви бачили, а ми зробимо решту.

– Так, так, добре. – Починала нервувати одна з оповідачок, згадуючи. – Вони стояли прямо на цьому місці. Потім біла машина, здається без номерів, просто вилетіла з-за рогу і різко загальмувала, видавши жакливий скрип своїми шинами. Автомобіль зупинився, з нього вистрибнули двоє і одразу запихнули дівчину та чоловіка в середину. Один з них вихопив у неї телефон і шпурнув убік. Машина зникла так само швидко, як і з'явилася тут. Все сталося так стрімко, я просто

була в шоці. – Дівчина вже починала задихатися і Лангре її зупинив.

– Цього більше, ніж досить. Ви нам дуже допомогли. Дякую за інформацію.

Лангре подумав, що вже пора б запалити. Він, як завжди, засунув руку в свою кишеню і намацав там пачку цигарок.

– Навкруги надто багато жінок – подумав він про себе і утримався. Він завжди намагався не палити в присутності пані, якщо була така можливість, звичайно.

В Стажера задзвонив телефон. Він не зронив ні слова, а коли розмова була закінчена, він підійшов до Лангре.

– Мені прислали документи по Ніколасу Романову. – Пробурмотів Стефан.

– Добре, і що там? – Відповів Лангре і, взявши під руку Стажера, відвів його убік, в надії відійти чимдалі від натовпу жінок і нарешті запалити.

– Погано. – Говорив Стефан. – Ніколас романів загинув три роки тому. Хлопець стояв на зупинці, в яку влетів джип. Ніколас помер через кілька тижнів в лікарні.

– А хто тоді Ловець Снів?

– Поняття не маю.

– Стоп! – Лангре все ж дістав цигарку і підпалив. – Хто тоді Ловець Снів? 15 років тому сім'я Романових потрапила в автокатастрофу. Його батьки загинули, а він п'є 12 років і чекає, поки його на зупинці не зіб'є джип. І в лікарні він помирає. Потім, хтось – Ловець Снів, бере його ім'я і на

протязі трьох років намагається помститися водієві автобуса Алексу Крамеру і іншим пасажирам. Потім він шукає елік-сир безсмертя і набирає в інстаграмі 300 млн. підписників.

– Так!

– А ми навіть не знаємо хто це? – Голос комісара ставав все голосніше. – Ти знаєш, що він перевів 10.000.000 євро для допомоги психіатричним лікарням Франції і Англії, а королева запропонувала йому титул сера, але він від нього відмовився.

– Смертельно хвора Ганна мало того, що видужала, так зараз від нього вагітна. І ми поняття не маємо хто він?

– Я не знаю.

– Ця людина стала членом найдревнішого, першого і таємного Братства Дев'яти Невідомих, а ми навіть не знаємо хто він?

– Цар. – Боязко відповів Стефан. – Після в'язниці, він став Цар.

– Він скрізь стає своїм, як таке можливе? – Лангре кинув цигарку на землю і придавив підошвою свого черевика. – Що робитимемо?

– Потрібно шукати слід. – Запропонував Стажер і показав рукою на камери спостереження біля найближчих магазинів.

– Шукати треба, але важливіше, не куди поїхали, а звідки приїхали.

Час обіду давно пройшов, а Стефан і Лангре не змогли собі дозволити навіть легкого перекусу. Лангре перебивався

цигарками, а настрій Стажера не дозволив йому і цього. Вони намагалися зібрати записи з найближчих камер спостереження, але ця витівка була безуспішною. Зате вдалося підключити телефон Ганни до ноутбука, і через кілька хвилин знайшлася остання фотографія – білий автомобіль, на якому не видно номерних знаків, але на дверях було зображення фірми "Losa standart infinin".

Потім вони встановили, що за годину до події, автомобіль прибув до приватного причалу цієї ж фірми, там швартувалася їхня яхта. Це стало наступним пунктом і зачіпкою.

– Сьогодні ми вже туди не поїдемо. Я впевнений, що зараз цієї яхти на місці немає. – Повідомив Лангре. – І якщо я зараз не поїм, то когось, пристрелю з голоду.

Стефану дуже сподобалася ця думка, і він тут же заліз у всесвітню мережу в пошуках хорошого ресторану в Римі.

– Я, звичайно, вибрав би піцерію якщо вже ми в Італії, але ціни тут вас не потішать.

– Знайди хоч щось. – Відповів йому Лангре і відійшов убік, щоб знову запалити.

В кишені завібрував телефон. Це був виклик від сера Альприма. Лангре сказав лише одну фразу:

– Їх викрали.

На тому боці повисла тиша. Лангре робив затягування за затягуванням, доки не почувалася відповідь Альприма:

– Вбити людину – не проблема. Проблема – влаштувати

його смерть, щоб не було підозр.

Глава 5

Яхта вийшла в море, покинувши затоку. Стометрове судно йшло по воді зі швидкістю в тринадцять вузлів, часом підскакуючи на хвилях. На ній знаходилося трохи більше двадцяти людей, включаючи Ніколаса, Ганну та чоловіка, який їх запросив на борт, хоч і таким нетрадиційним способом. Господар сидів за довгим дерев'яним столом, снідаючи в повній тиші. Навпроти – Ніколас з Ганною, їх руки і очі були зав'язані. Все, що вони могли чути, це звуки столових приладів, кроки по палубі і шум моря за бортом.

– Я не розмовляю вранці. – Чувся їм чоловічий голос. – Не знаю чому, але мене це дратує. Мені необхідно подумати про те, що мені снилося, або, як краще розпланувати день. Якщо мені дають спокійно поснідати одному, я стаю щасливою людиною.

Він закінчив і дав знак обслузі забрати тарілку із залишками їжі. Потім він наблизився до Ніколаса і сказав:

– Відсутність відповіді – теж відповідь. Якщо ви зрозумієте цю думку – уникнете багатьох розчарувань. – Чоловік зняв з їх очей пов'язки.

Підійшов охоронець і протягнув пляшку мінеральної води з наклейкою "Loza".

Охорона розв'язала Ганні руки, що б вона змогла взяти

склянку з водою.

– Я завжди домагаюся того, чого хочу. Я не змушую людини, не б'ю, не наказую їй, тому що знаю, що м'якість сильніша за твердість, вода сильніша за скелю, любов сильніша за страх. – Він розмовляв з Ганною, не звертаючи уваги на її супутника по сусідству.

Ніколас сказав:

– Як я можу боятися людини, яка дихає тим же повітрям, що і я?

Чоловік посміхнувся:

– Мене звать Казбек. – Він повернувся до свого столу і, взявши стілець, поставив його поряд з Ніколасом і Ганною. – Я хазяїн корпорації "LOZA". В світі, кожна 10 пляшка мінеральної води, належить мені. – Він посміхнувся, щоб показати свій статус і зробив паузу, під час якої подивився на берег:

– Я завжди перший. Ніхто не вірив в мене, тому я зміг.

Ніколас мовчав. Ганна дивилася вдалечінь, через плече їх нового знайомого, на море. Вона не відчувала страху, тому що її чоловік був поруч, а одже, все буде добре.

– Я розумію, що в кожного з нас різні погляди на життя. Одним керує помста, іншим слава, третім гроші і так далі.

Казбек дістав банківську карту і помахав нею перед лицем Ловця.

– Ось дивися. Всі наші документи і гроші на цій карті. Місцерозташування карти завжди можна легко впізнати, ма-

ючи відповідні пристрої. Людьми дуже легко керувати і дуже легко натиснути, але я інший. Гроші мене не цікавлять, влада теж. Чого варті тридцять мільярдів доларів, якщо на них не можна купити прогулянку в гори зі своїми батьками?

– Кожному треба, щоб у важкий момент хтось сказав: "Я поруч".

– Трапляється так, що ті, хто поруч – помирають. – Відповів Казбек.

Ніколас його доповнив:

– Людина помирає тоді, коли помирає останній спогад про нього.

Господар яхти посміхнувся. Їх бесіда вже почалася, а він все ходить навкруги.

Прислуга вже принесла чайник з окропом, кілька чашок і один невеликий заварник. Чоловік почав заварювати чай для своїх гостей, продовжуючи говорити:

– Легко перетворити будь-яку пропозицію на текст з Біблії. Досить просто вставити поворотні займенник і союзи. – Тут він підвів голову і подивився на Ганну з Ніколасом. – Ніколи так не пробували? Дуже просто. І вийшов я на кухню свою і включив чайник свій. І закипіла вода. І насипав я заварку в чашку свою і залив її водою. І заварився чай. І сказав я: це добре.

Казбек розсміявся. Він був дуже цікавою особою, яку було складно типувати. Навіть його голос міг звучати по – різному залежно від настрою. Взявши в руки дві чашки чаю,

він підійшов до своїх гостей. Дівчина відразу взяла її в руки, а Ніколас був все ще пов'язаний. Казбек заусміхався, і почав пити з його чашки маленькими ковтками.

– Гідний напій, ви так не вважаєте? Люди можуть однако-во любити, як міцний чай, так і міцний коньяк.

– Що тобі від нас потрібно? – Запитав його Ніколас.

– Сузір'я "Змієносця" руйнує всю систему астрології, ґрунтовану на числі дванадцять. Дванадцять – це закінчений цикл. А тринадцять – це кінець циклу. Тринадцять – неминуча смерть. Але про це знатимемо тільки ми.

– Не роби того, про що доведеться пошкодувати.

Казбек схмурнів:

– Все це життя – лише шлях до смерті. Якщо я чогось хочу, то це лише питання часу. Мені немає про що шкодувати.

Ганна відпила чай, кинула погляд на Казбека і він сказав:

– Час йде тільки вперед, і ви не повинні про це забувати.

Ви хочете вбити час, але він вбиває вас. Час, життя, смерть, самотність. Самотні вечори бувають різними. Іноді гадаєш, що ти нікому не потрібний. А іноді ніхто не потрібний тобі. Як не крути, як на початку шляху, так і в кінці – ти самотній.

– Просто ти не цінуєш те, що в тебе є, тому час змусив тебе цінувати те, що в тебе було. – Сказав Ніколас і немов потрапив у ціль, це змінило настроїв Казбека. Тепер посмішка на його обличчі не була такою безтурботною, а трансливала прикритий біль.

– Ти показник і приклад своїх батьків, своєї сім'ї, свого

народу і своєї релігії. – Продовжити говорити Цар. – Поводься гідно.

Казбек розсердився, почувши такі зухвалі слова:

– Я один! – Закричав він на всю палубу. – В мене нікого немає! Я собі і мати і батько, я і народ, і президент, я сам своя релігія і Бог.

Ніколас зрозумів, що справа в його батьках. Вони мертві.

– Потрібно вміти переносити те, чого не можна уникнути.

– Потрібно! – Голос Казбека так само швидко заспокоївся, як і спалахнув. – Я хочу повернути батьків. Я знаю, що це можливо, а решта мене не цікавить. Мені потрібні книги Братства.

– Не повертайся назад. Щастя там не буде.

Казбек подивився на Ганну і зробив вигляд, що нічого не чує.

– Щоб стати цікавою книгою, потрібно потрапити в круту палітурку. Старовинні книги одягали в дорогу шкіру, парчу, а іноді і в срібло. Ти мені допоміг вийти на їх слід. Так, мальтійський орден зберігає книги, але де? В середині маєтку їх немає. Що далі?

– Очевидно, в лицарів була причина дотримуватися цієї найсуворішої таємниці. Ти не один такий, хто хотів знайти їх, тобто їх методи виправдали себе. Інакше, навіщо справедливим і благородним воїнам робити секрет зі свого внутрішнього життя і приховувати книги Братства Дев'яти Невідомих?

– Ніколас, я ціную індивідуальність. Твій стиль набагато цікавіший, ніж мода.

– Стиль не підкоряється законам.

– Як і ти! Ти хлопець недурний, але зухвалий. Мені це подобається. Ось твій телефон. Мені потрібні книги.

Ніколасу розв'язали руки. Двоє великих охоронців, по команді Казбека підійшли ближче до Ніколаса.

– Я сказав, що ти не безглуздий, тому що впевнений, що ти розумієш своє положення, але і ризикувати я не можу, тому... – З цими словами він показав на двох здоров'яків по боках.

Цар взяв свій телефон, і почав набирати номер телефону по пам'яті.

– Марик, це Цар. Як ви там без мене?

Вислухавши відповідь, він продовжив:

– Потрібно завжди бути на стороні своїх, навіть, якщо вони трохи не праві. Але це ми обговоримо, потім.

Потім знову пауза.

– Я пам'ятаю, що твій дідусь професор історії. Мені потрібна його допомога. Я хочу знати, що належить Мальтійському ордену.

Мабуть на тому кінці сказали, що передзвонять, і Ніколас відключився.

– І, що у тебе є? – Запитав його Казбек, ледве він закінчив розмову по телефону.

– Треба почекати! – Серйозним тоном відповів Ніколас.

– Хіба ви не винюхували, що і де знаходиться? Мої люди знайшли вас якраз біля Мальтійського ордену.

– Площа Іспанії з Іспанськими сходами. – Почала згадувати і озвучувати Ганна. В неї була дуже гарна пам'ять, і вона могла відтворити картину їх прогулянки по Риму. – Після фонтану Баркачча, згори ліворуч, починається Віа Кондотті. Вхід в Палаццо Мальта. Праворуч від Палаццо Мальта – бутик "Джимі Чу", ліворуч – бутик "Ермес". Над в'їздом на територію суверенної держави – мальтійські прапори.

Літній привітний швейцар не поспішає закривати двері – дає туристам можливість сфотографувати територію суверенного двору і зробити крок на землю найменшої з країн. Країна – мініатюрна, а вілла – чимала. За високими стінами є "Джардіно сегрето" – таємний сад, і орденська церква Санта – Марія – дель – Приорат роботи того ж Піранезі.

Казбек зробив жест плечима, мол "ну це початок" і почав говорити, ходячи по яхті:

– Мої люди пронишпорили палац. В столиці Італії лицарі Білого Хреста осіли вимушено. Сам орден був заснований задовго до цього – В Єрусалимі в одному з госпіталів. Звідси і назва членів Ордену – госпітальєри. Вони займалися паломниками, бідними, хворими, та і зараз продовжують цю благородну справу, керуючись девізом "Збереження віри і допомога всім, хто потребує".

Після захоплення Святої землі мусульманами, Орден пе-

реніс свій двір і діяльність на острів Родос, а коли Мальту захопив Наполеон, лицари – іоаніти отримали притулок в Санкт – Петербурзі. В Суверенного ордена госпитальєрів у Римі два володіння. Окрім Магістрального палацу або "Палаццо Мальта", є ще Вілла Мальта, вона ж Вілла Приората, на пагорбі Авентин. Ви там теж бували.

– Одним з яскравих спогадів про мого друга, являється програш йому в шахи. – Немов щось згадавши, пробурмотів Ніколас – Не знайшовши в собі сили перенести поразку гідно, я дуже засмутився. Тоді він сказав, що гратиме лівою рукою, і на цей раз я отримав перемогу. Лише через багато років я зрозумів, наскільки важливим у моєму житті був той урок.

Казбек подивився на свого в'язня. Його слова здалися йому дуже знайомими, але все ж незрозумілими. Він продовжив:

– Мої люди так само обшукали форт. З 1998 року Орден також знову має форт Сант – Анджело на узбережжі Мальти. Республіка Мальта підписала з ними договір, в якому говориться про передачу форту на дев'яносто дев'ять років до рук Ордена. Таким чином, Орден формально може вважатися найменшою державою в світі. Територія Ордену хоч і не така велика, але все ж розкидана по частинах світу. Якщо хочеш сховати щось, віддай його їм, і ти ніколи це більше не побачиш. То скажіть же мені нарешті, де мені шукати книги?

– В будь-якому з цих місць! – Жартівливо відповів Ніко-

лас.

– Я шукав. – Голосно заявив Казбек. – А тепер твоя черга.

У Ніколаса задзвонив телефон. Казбек кивнув, і Ніколас поліз в кишеню та витягнув телефон назовні. Це дзвонили з в'язниці:

– Що у вас?

– Дещо знайшлося.

– Ти саме вчасно, викладай.

Розмова Ніколаса і його друга тривала хвилин десять. Казбек не спускав з нього очей, жадібно чекаючи інформації. Коли Ніколас закінчив, Казбек одразу заговорив.

– Щось цінне?

– Дуже. Є один дуже цікавий варіант, де шукати книги.

– Я тебе слухаю.

– Держава в один будинок. Госпітальєри – іоаніти, це не просто орден. Згідно з міжнародним правом, це "державна". Вона має Конституцію, прапор, герб і гімн, видає власні паспорти, гроші, марки і автомобільні номери. І йдеться зовсім не про сувеніри або іграшки. Паспорт Суверенного Мальтійського Ордену визнають у багатьох країнах; власник такого документу має право на безвізовий в'їзд до 32 держав. А фургони з характерним кодом SMOM на червоно-білій номерній панелі ми бачили навіть на вулицях Риму.

Казбек кивнув головою, погоджуючись зі словами Ніколаса, хоча він казав очевидні для нього факти.

– Багато хто сприймає Мальтійський Орден, як суверен-

ну державу, тобто вона не підлягає законам Італії. У Ордені є народ, як і в будь – якої іншої країни. За даними Ордену, його членами є 13 тисяч чоловік. Крім цього, в них є тисячі волонтерів і працівників міжнародних організацій. Їх державна релігія – католицизм. Форма правління – виборна монархія. Глава держави – Князь і Великий Магістр. Ця абсолютно повноцінна держава.

– Це все і так зрозуміло. – Перервав його Казбек. – Ти до чогось конкретного хилиш або просто мені заговорюєш зуби.

– Веду. – Спокійно відповів Ніколас. – Як у повноцінній державі в Мальтійського Ордену має бути армія. Наприкінці другої світової війни, коли був підписаний мирний договір, у ньому був пункт, який заборонив екс-фашистській Італії мати власні бомбардувальники і істотно обмежив кількість транспортних літаків. Для будь – якої країни це сильний удар, але італійці виявилися хитріші. Кілька транспортних літаків SM – 82, які при необхідності можна перетворити на бомбардувальники, були передані Суверенному Мальтійському Ордену.

Літаки були, мов би здані в оренду, але по факту, все ще були власністю Італії. Їх пофарбували і встановили символіку Мальтійського Ордену – білий, гострокутний хрест в червоному колі, але на крилах залишилася символіка Італії. Іноді ці літаки використовували і самі госпітальєри в своїх гуманітарних місіях. На початку 1950-х, коли влада союз-

них країн пом'якшила тяжкі умови мирного договору, Мальтійський Орден повернув літаки італійським ВПС.

Одна з цих машин, з символікою Ордена на фюзеляжі, зберігається в музеї історії військово – повітряних сил Італії.

Ця інформація вже більше сподобалася примхливому господарю яхти. Він підійшов до одного зі своїх охоронців і щось шепнув йому на вухо, після чого той пішов, а разом з ним і інша охорона.

Яхта різко зупинилася. Плавний хід судна перервав різкий поштовх, після якого швидкість зменшилася, а потім і зовсім стихла. На морі був штиль.

Казбек роздумував. Це було видно по руху його очей і по тому, як він жував свою губу. Ніколас чекав, коли він заговорить.

– Книги зберігаються в літаку, який в музеї? – Нарешті запитав той.

– А ти як думаєш?

Казбек знову взяв паузу і Ніколас вирішив її заповнити.

– І в якомуś моменті просто розумієш, що вже ніколи не буде, як раніше.

– Краща характеристика людини – це порівняння між тим, що він обіцяв і тим, що він у результаті зробив. – Сказав Казбек, показав охоронцям вести Ніколаса і Ганну до невеликого моторного човна, який ті вже підготували. – Бажаю вам удачі в пошуках моїх книг.

– Удача для невдах, а нам і гарної погоди вистачить.

Ніколас і Ганна, у супроводі двох охоронців спустилися в човен, і попрямували до берега.

– Я не знаю, як збираюся перемогти, але точно знаю, що програти не збираюся.

Ганна взяла його за руку.

– В нас все вийде.

– Я прикриватиму тебе, як бронезилет, ти прикриватимеш мене, як теплий плед. Більше не бійся.

Ганна притиснулася до Ніколаса, і на вухо запитала:

– Я так розумію, що в музеї книг немає?

Він посміхнувся, і ледве чутно сказав:

– Ні.

Глава 6

Робочий ранок завжди починається важко. Особливо, якщо ви слідчий і працюєте не по графіку, а з потреби. Багато співробітників поліції ночують на роботі, тому що не бачать сенсу або можливості повертатися додому. Біля кавового автомата, зібралася черга з чотирьох чоловік. Лангре і Стажер були одні з них. Лангре все ніяк не міг подружитися з автоматом, і місцеві колеги допомогли йому, стукнувши механізм, що заїв, у потрібному місці.

– Grazie. – Подякував Лангре молодому поліцейському, взявши стаканчик, пройшов по коридору.

Стажер йшов поряд з керівником місцевого відділення поліції. Влада люб'язно погодилася надати своїм іноземним колегам пару комп'ютерів для їх розслідування, в досить старому кабінеті з важкими дубовими дверима. Капітан дістав ключ і вставив його в замок. Той ніяк не піддавався, і лише виконавши кілька разів одні і ті ж самі рухи, пролунало клацання і двері відчини лися.

– Це приміщення повністю у вашому розпорядженні. – Сказав капітан і протягнув Лангре руку. – Будь-яка допомога вам буде надана по першій вимозі.

– Grazie. – Відповів Лангре і потиснув руку люб'язному капітану.

Стажер одразу почав підключати інтернет і вмошуватися за робочим столом. Лангре пройшовся по кімнаті. Білі стіни з двома картинами, два столи з принтером і досить старенькими комп'ютерами та кулер з водою. Все було дуже скромно.

– Хороше місце для роботи – це те, де крім роботи і зайнятися більше нічим.

– Згоден, це місце цілком зійде. – Відповів Стефан на слова свого напарника.

– Ти знаєш, з чого розпочати?

– В мене є ідеї. В мережі я себе почуваю, як риба у воді, і якщо у мене в голові вже сформувався запит, то решта питання часу.

– Добре, я тоді займуся цим позашляховиком, який зафіксували камери на вулиці Кондотті, можливо, вийде розпізнати його.

Комісар сів за стіл біля вікна і ввімкнув комп'ютер. Лангре не уявляв свій ранок без кави і цигарки, першу частину він вже виконав, пора було перейти до другої.

– Чим швидше почнемо, тим більше встигнемо накопати. – Сказав він сам собі і кликнув мишкою, запускаючи потрібне йому застосування.

Стефан переглядав нові записи і різні відомості від очевидців, і після довгих пошуків, наштовхнувся на історію, яка найбільше йому підходила. Він прочитав її кілька разів, а потім почав шукати різні фрагменти цієї події по фото і відео

тих днів.

– Ей, шеф! – Окликнув він Лангре. – Я вже дещо накопав, погляньте.

– Швидше, ніж я думав. – Відгукнувся Лангре.

– Все швидко, якщо знаєш, що шукати. – Посміхнувся Стефан і повернув екран свого комп'ютера так, щоб Лангре міг бачити те, що відбувається на моніторі. – Три роки тому, в Москві з'явилася "Людина без минулого".

Чоловік опритомнів в нічному лісі з мотузкою на шії. Вік років 30 – 35. Одягнений зовсім не по – зимовому. Спортивні штани, футболка, легка куртка. Він вийшов з лісу на околиці Москви, близько дванадцяти годин вечора 29-го грудня. Поруч проходило будівництво нежитлового об'єкту, і він пішов в його сторону, сподіваючись знайти там допомогу. До будівництва було близько кілометра, йому повезло зустріти сторожа. Тут є стаття, де потерпілий сам описує те, що відбувалося. – Стефан подивився на монітор і знайшов той момент, про який говорив. – Ось!

"Я опритомнів пізно ввечері посеред лісу біля вогнища. Одягнений я був легко, взуття не було, на шії мотузка. В голові був туман, я не пам'ятав нічого, як тут опинився і хто я. Було холодно і страшно. Я розумів, що треба рятуватися. Я намотав ганчірку собі на ноги, щоб йти по снігу. Я йшов по лісу намагаючись згадати хоч щось, але, на жаль, ні ім'я, ні адреси, ні що зі мною сталося. Я йшов на шум і світло до-

роги. Дуже довго йшов. Намагався зупинити проїжджаючі машини. Йшов, доки не побачив будівництво. Постукав, охоронець не хотів відкривати, потім помітив, що я босий, пустив в теплушку. Напоїв гарячим чаєм і викликав "швидку".

Стажер показав на екрані кілька фотографій цього чоловіка, його босі ноги, які були сфотографовані працівниками швидкої допомоги і те, як чоловік був одягнений. Лангре доки не давав ніяких коментарів, він уважно вникав, чекаючи розв'язки, а точніше того моменту, де ця історія зв'яжеться з їх історією.

– Сторож будівництва розповів, що спочатку прийняв чоловіка за п'янчужку, але потім зрозумів, що той тверезий. Він розповів, що хлопець був майже роздягнений і з обмороженими ногами. Тіло було покрито синяками, шишками і саднами, неначе його били. Невідомий був дуже ввічливий, і коли "швидка" його забирала, він вибачився, що доставив стільки клопоту. Потерпілого в ту ніч доставили в міську клінічну лікарню швидкої медичної допомоги номер один, де лікарі діагностували втрату пам'яті.

– Тобто в хлопця була амнезія? – Поцікавився Лангре.

– Я в термінах несильний. Тут написано про втрату пам'яті, а чим вона відрізняється від амнезії, я не знаю.

– Гарзд. – Махнув рукою комісар. – Неважливо, що там далі?

Стефан на хвилину повернувся до свого комп'ютера, і

знайшов там один з новинних репортажів, який він і показав Лангре.

– "Реаніматолог, що прибув на виклик, згадує, що в потерпілого були сильно обморожені ноги – говорила молода дівчина з монітора комп'ютера – безпам'ятний "невідомий" досі боїться, що їх ампутують. "Коли йшов, зовсім не відчував ніг. Думав, відріжуть. Обробили, перебинтували, сказали, що жити буду". – Поділився він, коли його запитували.

Далі на екрані з'явився кадр з лікарні, в якому гарна ведуча брала інтерв'ю у доктора з тієї ж лікарні.

– "Важких, вимагаючих інтенсивної терапії, загрозливих життю діагнозів у нього немає. Ми провели комп'ютерну томографію головного мозку, травм голови в нього не виявлено. За станом здоров'я він прямо зараз міг би йти додому, але він нічого не пам'ятає. Медики і співробітники поліції додали, що на асоціального, чоловік не схожий – при вступі він був акуратно підстрижений і гладко поголений. – Знову взяла на себе слово журналістка. – Зараз поліція відкрила справу по встановленню особи".

– "Зовні звичайний. Явно не бомж і не психічно хворий. – Розповідав, що з'явився в кадрі поліцейський. – Особи тих, що втратили пам'ять встановлюємо, так само, як померлих, – механізми пошуку ті ж: створюємо орієнтування зі всіма прикметами, звіряємо з базою розшукуваних осіб".

– Орієнтування з фотографіями чоловіка розмістять не лише в Московській області, їх також відправлять до сусід-

ніх регіонів. Поліцейські відмітили, що зазвичай або людина опам'ятовується, або знаходяться родичі, які допомагають відновити документи.

На цьому репортаж закінчився, і Стефан вимкнув відео.

– За словами головного лікаря, подібні пацієнти затримуються в лікарні до двох тижнів, а після, їх переводять в спеціалізовані пансіонати, або у будинки престарілих, ті що втратили пам'ять, знаходяться там, поки не з'являться родичі. За словами фахівців, головне в лікуванні таких пацієнтів – запастися терпінням. Потрібний час, щоб людина змогла хоч би щось згадати.

– Добре, а що далі? Який в цьому зв'язок? Ми перевірятимемо всі будинки престарілих, або що? – Досада Лангре відчувалася, він не розумів, що до чого, і Стефану це подобалося.

– Все зараз стане ясно. – Сказав Стажер і знову включив на моніторі статтю трирічної давності. – В той же час три роки тому, до тієї самої лікарні потрапив Ніколас Романов. За інформацією журналістів, 30-річний Ніколас Романов, потрапив у автокатастрофу – вилетів через лобове скло автомобіля, він знаходиться зараз в лікарні. Після огляду, фахівці залишили його в медичній установі. Лікарі стверджують, що у Ловця Снів зламана лицьова кістка, розбитий череп і численні садна із забиттями.

Травми настільки серйозні, що реабілітація може продовжитися кілька місяців. Він лежить у тій самій травматології,

що і невідомий.

– Здається, я тебе зрозумів. – Сказав Лангре. – Але Романов помер, а цей...?

– А цей пропав за кілька днів до виписки. Зник так само таємничо, як і з'явився. Що найдивовижніше, день смерті Ніколаса Романова збігається з днем зникнення невідомого.

Лангре встав зі стільця від здивування.

– Це точно не збіг. Як тобі вдалося?

– Я вибрав дату смерті Ніколаса, як відправну точку і почав шукати всіх дивних людей в радіусі цієї події. Попадалися різні варіанти, але не підходили з ряду причин, а коли я наштовхнувся на цю статтю, це був джекпот.

– Відмінна робота, Стефан. Є "невідомий" чоловік, який видає себе за Ніколаса Романова, але він все ще "невідомий". Як нам встановити його особу, якщо навіть за три роки російським співробітникам це не вдалося?

– Ніяк! – Спокійно відповів Стефан. – Ким би він не був, зараз він Ніколас Романов. Така людина навряд чи до цього користувалася своєю особою, можливо, теж жив під краденим ім'ям.

– Особу може він і вкрав, але його тіло – все ще його. – Сказав Лангре і теж повернув свій екран Стефану. – Ніколас Романов півроку тому потрапив до в'язниці – там перевірили відбитки його пальців – Вони відрізняються від тих, які взяли в Росії.

– Питання все ще залишається відкритим. Хто ховається

за ім'ям Ніколас Романов?

– Зробимо перерву. – Запропонував Лангре і кинув у смітник порожній стаканчик з – під кави.

Відкривши вікно, він провітрив кімнату від тютюнового диму і повернувся за комп'ютер. Стефан вже активно шукав рішення наступного пункту головоломки. Не минуло і півгодини, як знайшлася потрібна стаття.

– Відбитки пальців у кожної людини унікальні, тому вони є одним з найбільш ефективних засобів ідентифікації. Недавнє дослідження показало, що відбитки пальців також показують походження людини.

– По відбитках пальців можна встановити національну належність і простежити зв'язок з предками? – Уточнив Лангре в усміненого, як дитина, Стажера.

– Так, причому досить точно. Розробляються все нові методи, що дозволяють визначити його зовнішність, колір шкіри, пол, зріст, вагу і інші ознаки. За допомогою таких технологій, криміналісти зможуть скласти фоторобот людини, тільки по відбитку пальця.

– Про те, що відбитки пальців у будь – якої людини індивідуальні, відомо всім, але про такі методи я чую вперше.

– Так, технології летять вперед, і ми багато чого ще не знаємо. Те, що ще вчора здавалося фантастикою, завтра вже може бути реальністю. Тут написано, що таке дослідження виявляє великий інтерес для антропологів, зокрема тих, що

вивчають глобальні структури популяцій.

– Ааааа, – тямучо протягнув комісар – тоді гаразд. Ми всі пішли від мавп, а людям все ще потрібні докази.

– Мені здається, тут трохи про інше пишуть. Вивченням відбитків пальців займаються судові експерти і антропологи, використовуючи різні методики і не об'єднуючи свої виведення. В полі зору антропології знаходяться малюнки папілярного візерунка, так звані "деталі першого рівня", тоді, як криміналістика зосереджується на деталях другого і третього рівнів: закінченнях папілярних ліній, їх розгалуженнях і перетинах.

– Тобто, можна просто прислати їм відбиток, і вони тобі розкажуть хто ти такий?

– Нині можна зробити аналіз ДНК на етнічне походження, уточнити свою національність і знайти корені свого родоводу. Проте, тест на етнічне походження не дає відповіді, якої національності є людина. Адже національність – це поняття, швидше за все, політичне, ніж генетичне. Генетика може тільки вказати звідки коріння людини, в якому географічному районі мешкали його предки, до якої раси і етнічної групи належить досліджувана особа.

– Немає поганих націй – є погані люди. – Пробурмотів Лангре. – Так, що ти пропонуєш? Відправити їм відбиток Ніколаса, точніше цього невідомого і чекати, коли вони скажуть нам, що він араб або татар?

– Я вже зробив запит! – Із задоволеним обличчям заявив

Стефан. – Оскільки моя заява була зроблена з урядової адреси – вона розглядалася поза чергою і вже скоро має бути відповідь. О, а ось і вона! – ще більше зрадів Стажер, побачивши повідомлення на екрані комп'ютера. – Оооо! – обличчя Стефана показало здивування.

– Що там? – Запитав Лангре, вставши з-за свого столу і підійшовши до Стефана.

– Наш невідомий родом з Тибету! – Сказав Стефан і подивився на свого напарника, який особисто перечитував повідомлення від дослідницького центру.

– Тибет. – Повторив Лангре.

– Тибет – саме незаселене місце на Землі. Вчені дійшли висновку, що деякі куточки планети, зважаючи на екстремальні кліматичні умови і важку доступність можна назвати "незайманими", а саме незаселене місце на Землі – це гори Тибету. Мені дедалі більше цікавий цей невідомий, під ім'ям Ніколас Романов.

– Мені теж! Не здивуюся, якщо ще трохи, і ми знайдемо докази, що він з іншої планети або з Підземного Світу. Чому з ним пов'язано стільки питань і ніяких відповідей? Як можливо в двадцять першому столітті так приховати свою особистість?

– Можна, якщо він приховував її завжди! Довгий час Тибет був закритою країною, і потрапити туди було майже неможливо. Лише кілька років тому, ця територія відкрилася для відвідування. В Тибеті знаходиться більше 2 тис.

храмів і Монастирів – унікальна скарбниця культури і традицій Сходу. Ці землі були поза цивілізацією, і кожен вихідець звідти, міг вигадати собі будь-яку особистість, і можливості щось перевірити ще раз у нас немає, тому що на Тибеті все обривається.

Лангре знову запалив.

– Я теж дещо накопав на цей автомобіль!

– Він теж з Тибету? – Засміявся Стефан, але Лангре не звернув на його жарт уваги.

– Ні. В подібних ситуаціях єдиною зачіпкою зазвичай стає мальований портрет або фоторобот викрадача. Але навіть, якщо він у нас і був, то при типовій зовнішності, знайти людину у великому місті по такому опису майже неможливо.

– Хмм. – Замислився Стажер. – А що ж тоді?

– Недалеко від місця, де викрали Ніколаса і Ганну, виявилися три відеокамери. В об'єктив однієї з них потрапив поза шляховик, на якому сховалися викрадачі. Проте автомобіль рухався так, що розпізнати його номери виявилось неможливо. Але мені вдалося, розпізнати логотип фірми "Loza". Я пошукав і вийшов на людину на ім'я Казбек.

– В нас вийшов дуже продуктивний день!

– Так. – Не міг, не погодитися Лангре. – Тепер ми знаємо, що в Ніколаса, який після в'язниці став "Царем", – тибетські корені, і що його викрав Казбек "Лоза".

Стефан закрив свій ноутбук і сховав його в рюкзак.

– Які наші наступні дії?

– В Монако знаходиться його маєток. Можливо, він там тримає викрадених членів Братства. Нам потрібно це перевірити.

Глава 7

Ніколас і Ганна, у супроводі двох охоронців, підпливали до берега. Один з хлопців Казбека налягав на весла. Шум моря ставав сильніше. Хвилі розбивалися об землю, а пляжні чайки своїм гулом заповнювали весь дикий пляж. Човен плив досить спритно, весляр був явно професіоналом, і його статура це підтверджувала. Суша вже була виразно видна. Зарості кущів і високі дерева, закривали вид на море з боку дороги, а світлий пісок був невинно чистий, тому, що це місце було далеко від людей. Ніколас розглядав берег.

– Як тебе звать? – Запитав Ніколас весляра.

Той, не піднімаючи голови, пробурмотів своє прізвисько:

– Ракша.

– Я Ніколас Романов. Будемо знайомі. – Сказав Цар і, витягнувши свій телефон почав друкувати смс своєму другу: "Ракша".

Поки він був зайнятий своїм телефоном, човен зупинився. Берег був прямо перед ними. Поки Ракша витягав весла, другий охоронець подав руку вагітній Ганні. Після неї вийшов Ніколас, а слідом його новий знайомий. Всі попрямували до автомобіля, що стояв на узбіччі. Ганна звернула увагу, що в них під піджаками кобура, вони були озброєні.

– Що ви відчуваєте, стріляючи в людей? – Не боячись,

запитала Ганна.

– Віддачу. – Засміялися вони обоє.

В цей момент Ніколас отримав відповідь на повідомлення і прочитав її вголос:

– Твій молодший брат, – звернувся до Ракші, – перебуває в Російській в'язниці, за те, що побудував "фальшивий" кордон, і за гроші перевозив нелегалів. А перейшовши цей кордон, їх заарештовували прикордонники.

– Де ти це взяв? – Спитав його Ракша.

– Є зв'язки! – Відповів Ніколас.

Брат Ракші і справді відбував термін у Російській в'язниці за шахрайство. Незвичайну спробу шахрайства зафіксували російські прикордонники біля кордону з Фінляндією: громадянин однієї з країн СНД намагався переконати чотирьох уродженців Південної Азії, що перевів їх через кордон Росії і ЄС. Іноземці запропонували винагороду, більш ніж в 10 тис.євро. При цьому хлопець не планував виконувати зобов'язання. Він сам виготовив і встановив у лісі бутафорські прикордонні стовпи, до яких і повів мігрантів.

Спочатку, він вів їх по дорогах загального користування, потім по путівцях, а потім, навколо одного з озер Виборзького району. І лише потім, мігранти прийшли в ліс до місця призначення – "російсько – фінського кордону". Як відмічають російські прикордонники, суд визнав приїжджих з Азії винними в порушенні режиму перебування в РФ. Їм всім призначені адміністративні штрафи, з примусовим видво-

ренням з країни, а братові Ракші дали реальний термін по статті "шахрайство".

Після слів Ніколаса, посмішки з обличчь охоронців пропали так само, як і з'явилися. Вони до кінця не розуміли, яких в'язнів охороняли і тому зайві проблеми їм були не потрібні. Зараз він їх полонений, а завтра може навпаки.

– Найбільша помилка моїх ворогів – ворожнеча зі мною. – Голос Царя прозвучав дуже суворо і владно. – А тепер відвезіть нас в аеропорт.

Охоронці переглянулися і з ще серйознішими обличчями сіли в автомобіль. Ніколас і Ганна розмістилися на задньому сидінні, машина одразу рушила.

– Тактика переможця – переконати ворога в тому, що він робить все правильно. – Шепнув Ніколас на вухо своєї коханої, а та у відповідь мило заусміхалася і взяла його за руку. – Скоро все буде по – іншому. Я обіцяю.

Вона вірила йому. Все, що він їй говорив – збувалося і цього разу теж обов'язково здійсниться. Машина пролетіла по трасі і заїхала на територію аеропорту. Пасажири вийшли, після чого чорний позашляховик поїхав у тому ж напрямку, звідки прибув.

Ніколас провів Ганну до одного з приватних ангарів, де їх вже чекав "Перший". Він був найголовнішим "злочинцем у законі" і кращим другом Царя. Його літак вже виїжджав на

злітну смугу і готувався до вильоту.

– Ми його називаємо "Перший". – Почав пояснювати Ніколас Ганні, показуючи на чоловіка.

Це був дуже дорослий чоловік, про що говорили його зморшки і очі, він був практично лисий. Його високий зріст і щільна статура дуже гармонійно поєднувалися і викликали враження дуже сильної людини. З – під сорочки виднілися татуювання, які швидше за все, покривали велику частину його тіла. Людина на якого дивилася Ганна був Першим і це відчувалося. Його зовнішній вигляд говорив сам за себе.

– З таким статусом, або бути першим, або взагалі ніяким. – Боязко сказала дівчина.

– Тому що другий – це перший серед невдах. Я впевнений, що ти розумієш, друге місце безглузде.

Ганна зупинилася, і з тугою подивилася на свого чоловіка:

– В тебе була "Банда", а тепер бандити.

Ніколас прекрасно розумів її обурення, але був впевнений в своїх бандитах так само, як і у своїй "Банді" до цього.

– Нікого не бійся, вони такі ж люди, як і ти. До того ж це мої люди, а в людях я розбираюся.

Ніколас йшов поруч, не відпускаючи її руки.

– Пробач, що тобі доводиться зараз брати участь в усьому "цьому".

– Я прийняла тебе, разом з ось "цим" усім.

– Дякую. Мені було важливо це почути від тебе.

Ганна знову подивилася в його очі і серйозно запитала:

– Як ти дивишся на те, щоб кинути все прямо зараз і втекти?

– Страх – це почуття, а в мене такого почуття немає. – Відповів Цар після невеликої паузи і зупинився перед Першим.

Навкруги шуміли літаки, одні йшли на посадку, інші злітали в небо. Великий відкритий простір здавався нескінченним. Літак Першого був повністю готовий до зльоту і чекав лише пасажирів.

– Я завжди горою за тебе, навіть, якщо ти будеш не правий. – Привітав Перший Ніколаса і привітно обійняв його.

– І я за тебе! – Відповів Цар, міцно стискаючи свого друга в обіймах.

Виявившись так близько до нього, Ганна випробувала захоплення. Його рухи, міміка, голос, все випромінювало силу і впевненість. Дивлячись на цю людину, вона відчувала, що стоїть перед нащадком великих правителів. В особі Першого, вона побачила цілу касту.

– Спочатку прикрий свого брата. Потім розбирайся правий він або ні. – Сказав Перший, випустивши Ніколаса з обіймів. – Але я не терплю тих, хто сумніваються в мені.

– А є ті, хто сумніваються? – Запитав Ніколас і засміявся.

– Ні! – Розсміявся у відповідь Перший.

– Не шкодуєш, мій друг, що 20 років втратив за ґратами?

– Ні. Щось втратив, а щось знайшов. В цьому житті най-

головніше себе не втратити.

– Себе спочатку потрібно знайти.

– Радий, що ви тут. Поговоримо в дорозі, все вже готово. Прошу на борт. Нам летіти пару годин. – Сказав Перший, зайнявши своє місце. – Якщо ви голодні, я накажу принести обід. І взагалі, що тільки треба, одне слово, і я все влаштую.

– Дякую, мій дорогий. – Відповів Цар і почув, як турбіни літака загуділи, і повітряне судно почало свій шлях по злітній смузі.

Літак рухався по повітрю майже безшумно. Перевага приватних рейсів у тому, що час відправлення і посадки, в руках власника літака, і маршрут він вибирає собі сам. Ганна відстебнула ремінь і пересіла ближче до Першого, той мило посміхнувся і відклав свої справи убік.

– Ніколас багато про вас розповідав. – Почала бесіду Ганна.

– Люблю, коли гарним жінкам про мене розповідають. – Відповів Перший, і подивився через спину на Ніколаса, що сидів позаду, і посміхався.

– А, як ви з ним познайомилися?

– Ніколас розповів вам так багато, але не про це? – Здивувався Перший.

– Скажімо так, він розповідав цю історію по – своєму.

Тепер вже Ганна подивилася на Ніколаса, той все ще продовжував посміхатися.

– Коли Ніколас потрапив до в'язниці, він зміг звернути

увагу і вичислити поліцейських під прикриттям, які сиділи з нами і спілкувалися жестами на мові глухонімих. Він побачив, що вони використовують також жести військових. Ніколас зробив те, що не міг зробити до нього Васо. Це була велика справа для мене, і я відразу відмітив цього хлопця і налагодив з ним контакт. Я дуже ціную людей з головою на плечах, а Цар саме такий.

– Виходить ви з ним більше партнери, ніж друзі?

Перший замислився на хвилину і потім дав відповідь:

– Кращий партнер – це вірний друг! Я не бачу надійності в людях, яких цікавить тільки справа. Справи пропали, і людина теж пропала. Заводити треба друзів, а потім вже вони стануть вашими надійними партнерами не лише в роботі, а і по життю.

Тут вже Ніколас підсів до них і теж вирішив прийняти участь в розмові.

– В древні часи, союзи між країнами намагалися скріпити узами спорідненості. Простих ділових стосунків було недостатньо. Якщо подивитися трохи уважніше, то зверніть увагу, що в ті часи поняття чесності та вірності були куди значущі. Все це було необхідно для того, щоб стосунки між людьми міцніли. Слово чоловіка варто стільки, скільки варто його життя.

– Тільки не кажи мені, що ти збираєшся одружитися з ним. – Пожартувала Ганна, і вони обоє залилися гучним сміхом.

– Твоя жінка – це щось! – Крізь сміх, заявив Перший. – Бережи її як зіницю ока, вона твій найбільший скарб.

– Ти – як завжди прав! – Відповів Цар на слова Першого, і той поплескав його по плечі.

Політ тривав ще півтори години. Ганна все ж вирішила перекусити і попросила принести щось. Перший тут же кликнув стюардесу, і та миттю принесла кілька блюд на вибір. Ніколас і Перший дивилися на хмари у вікні ілюмінатора.

– Що ти знаєш про цей острів? – Запитав Перший, не відриваючи погляду від синього неба.

– Родос- четвертий за величиною острів в Греції. Його ще часто називають "перлиною Середземномор'я", оскільки він багатий природними красотами, історичними і археологічними пам'ятниками і, звичайно, цікавою історією. В більшості своїй піщаними пляжами, відкритими бухтами і мисами, – такими, як Зонари, Лардос або Фокас.

– Ну, це все географія, а що цікавого ти знаєш про Родос?

– Як і будь-яка частина Греції, він має багато міфів і легенд. Наприклад, за легендою був створений богом Сонця Геліосом, що вважався покровителем островитян. За переказами, під час розділу світу, Геліос був відсутній на Олімпі, виконуючи щоденні обов'язки по об'їзду небосхилу на золотій колісниці, і залишився без володінь. Засмучений Зевс-громовержець вирішив наново все поділити, але бог Сонця не захотів, ні з ким сваритися і створив сам свій шматочок

суші. Він опустил руки в морську безодню і підняв із дна жменю ґрунту.

Ця земля перетворилася на острів, названий на ім'я його улюбленої німфи Родос.

– Ха! – Зрадив Перший. – Це вже куди цікавіше.

– Химерні міфи і легенди, надають цьому райському куточку ще більшу чарівність, і навіть викликають іноді містичне здивування.

– З великої висоти ця місцевість дійсно нагадує велетенську жменю. – Повідомив Перший, вдивляючись в острів. – А що ти чув про таке чудо світу, як Колос Родоський, а? Це ж велетенська статуя цього бога, що створив острів.

– Колос Родоський одне з семи чудес стародавнього світу, що не витримало руйнівного землетрусу. – Почав розповідати Цар, як би цитуючи підручник історії. Ніколас був відмінним лектором і оратором. Його начитаність і гострий розум, були одними з найважливіших зброй, яким він не один раз користувався. – Образливо, коли такі речі руйнуються. Через сотні років ми втратимо і інші дари минулого, але це факт і його треба прийняти.

– Я б хотів його побачити на власні очі.

– Воістину велика споруда! Тільки подумай, статуя заввишки людського зросту в двадцять разів, це близько 36 метрів. Це, як статуя Христа-визволителя в Ріо. Скульптор працював над статуєю дванадцять років.

– Вміли ж люди працювати на той час. – Пробурчав Пер-

ший. – Зараз всі хочуть раніше з роботи піти, завдання трохи легше виконати.

– Технологічний прогрес заохочує людську лінь.

– Ті хлопці точно не були ледарями. Сліпити людську фігуру і поставити його на білий мармуровий постамент голими руками. Як це можливо?

Ніколас засміявся.

– Для того часу така будова була просто немислимою. Тоді не було таких технологій будівництва і складно уявити, як йому вдалося побудувати таке чудо світу. Впевнений, що в них був хороший скульптор.

– Тут ти правий, головне, щоб був результат, а як людина цього досягла вже не так важливо. Якщо він зумів побудувати тридцятиметрового мужика, то я його поважаю, але все ж шкода, що його творіння зникло.

– Гігант простояв всього шістдесят років. Потім від потужного землетрусу в нього підломилися коліна, і він був повержений на землю. Думаю, будь-яка будова цього не витримала б. Навіть зараз, ми втрачаємо пам'ятники архітектури через вплив природи.

– До нас не дійшло жодного детального опису цієї статуї, тому, як саме виглядав Колос Родоський залишається тільки здогадуватися. – З деяким смутком, вимовив Перший. – Бажання реконструювати Колоса у вигляді світлотехнічної інсталяції, або як культурно-розважальний центр давно розбухує уми любителів старовини. Зупиняє тільки чи-

мала вартість цих проектів, що досягає сотні мільйонів доларів.

– Просто замислися про те, що ти дивишся на той же місяць, на який дивилися колись Цезар, Клеопатра і Ісус. Є речі, які старше нас на мільярди років, і вони все ще доступні нашому погляду.

Перший продовжував розглядати острів з літака. Цар теж поглядав через його плече в ілюмінатор. В поле їхньої видимості потрапила фортеця, і Ніколас одразу сказав, що це за будова.

– В 1309 році острів опанували лицарі-госпітальєри, побудували тут свою головну цитадель – фортецю Родоса. Це одна з причин, чому він був так зацікавлений нею, і знав про неї багато фактів. – Після втрати хрестоносцями Святої землі, сюди була перенесена резиденція великого магістра Ордену. В кінці XV століття фортеця Родоса була найсучаснішою і неприступнішою з християнських фортець. Зараз же це просто музей і пам'ятник Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

– Іноді мені здається, що ти вже прожив тисячу років. – Сказав йому Перший. – Як стільки знань, містяться у твоїй голові?

– Я сам іноді дивуюся. – Не приховуючи посмішки, відповів Цар і продовжив дивитися на фортецю.

Ганна була задоволена обідом. Вона сиділа за столом осторонь і допивала гранатовий сік, поглядаючи на види за вік-

ном. До неї підійшов Перший і передав свій телефон.

– Це тебе. Він говорить, що твій друг. Не знаю, звідки в нього мій номер, але мабуть хлопець тямущий. – Сказав Перший і поклав перед нею телефон, після чого повернувся на своє місце.

Це був перший дзвінок з моменту викрадення, і вона трохи боялася брати трубку, але взявши себе в руки, все ж вирішила відповісти.

– Алло? – Запитала дівчина, приклавши телефон до вуха.

– Справжній Ніколас загинув три роки тому в лікарні. – Говорив голос Лангре. – Я вислав тобі кілька фото тіла в татуюваннях з моргу.

– Цього не може бути. Я в це не вірю.

– Моя справа сказати правду, а не примушувати вірити в неї. – Продовжував говорити комісар. – Не варто говорити "ця людина ніколи ні...". Сумнівайся в кожному. В справжнього Ніколаса була епілепсія.

– Зараз ви можете, говорити все що завгодно. – Не вірила Ганна і продовжувала сумніватися.

– Ми часто шкодуємо, що промовчали, знаючи, що сказати. Епілепсія – це захворювання мозку, напади можуть виникати в будь-який час доби. Ти бачила хоч раз напад у Ніколаса?

Дівчина мовчала.

– Так, звичайно, бувають випадки, коли напади в людей трапляються тільки уві сні. Виділяють навіть окремий

варіант – епілепсія сну. Цей тип епілепсії буває досить складно діагностувати, оскільки часто немає свідків цих нападів.

Ганна уважно подивилася на Ніколаса і, не відриваючи очей, згадувала кожну їх ніч разом. Тепер вона вже не могла бути така впевнена, що перед нею насправді не інша людина.

– Будь обережна! Я дізнаюся, хто поряд з тобою! – Закінчив свою розмову Лангре і повісив трубку.

Іншу частину шляху вони провели в тиші. Острів Родос привітно прийняв літак Першого, і вони приземлилися на приватній смузі аеродрому. Вийшовши на вулицю, Ніколас глибоко вдихнув свіже повітря Греції. Ганна спустилася слідом. Вона зовсім не змінилася після розмови з Лангре. Вона так само мило посміхалася і розглядала свого чоловіка.

– Ваш багаж теж успішно долетів. – Сказав Перший і витягнув сумки.

– Це дуже добре. – Відповів Ніколас і, взявши дві великі сумки, поніс їх до припаркованої машини. Старенький мерседес вже чекав своїх пасажирів.

– А, якщо в нас не вистачить сил перемогти, нехай мужність не дасть нам здатися. – Перший проводжав Ніколаса і Ганну та зупинився біля їх машини.

Ганна вже сиділа на пасажирському сидінні. Перший злегка нахилився і сказав їй у відкрите вікно:

– Хоробрих вам синів і скромних доньок.

Дівчина злегка почервоніла від зніяковіння і розпливлася

в посмішці.

– Я була рада знайомству з вами! Дякую вам за все.

– Взаємно! – Відповів Перший, і обійшовши машину по колу, зупинився поряд з Ніколасом.

– Якщо боїшся щось втратити, втрадь і більше не бійся. – Сказав йому Перший і обійняв свого друга.

– Не всяка втрата – втрата. – Відповів йому Цар. – Ча-
стенько – звільнення.

Глава 8

Лангре і Стефан нарешті прибули в місце призначення. Крихітна монархія біля кордонів Франції площею всього 2 кв. км, була центром тяжіння багатих і знаменитих, так само як і тих, хто прагнув такими стати або хоч би ненадовго прикинутися. Незважаючи на скромні розміри держави Монако, на його території є маса цікавих пам'яток, які розповідають про культуру і історичне минуле країни, такі як: Кафедральний собор, Князівський палац і казино Монте-Карло.

Розкіш і багатство – це слова синоніми для Монако. Якщо ви мрієте поніжитися на фешенебельних пляжах Лігурійського моря, видивляючись в натовпі олігархів, політиків і знаменитостей, то Монако саме відповідне для цього місце. Бізнесменів зі всього світу князівство притягує не лише стилем життя, але і особливою системою оподаткування. По суті, тут немає податку на прибуток, діючи тарифи настільки низькі, що Монако вважається "податковою гаванню".

Це місце ні крапельки не соромиться показувати всі свої принади на показ, і кожен, хто відвідував цю країну, міг у цьому переконатися.

Лангре зі Стефаном йшли до своєї мети по головній вулиці міста.

– Коли б не наше завдання! – Почав Стажер. – Я б вже

розтинав ці вулиці на ефектному кабріолеті, уявляючи себе князем Реньє.

– Ага. – Підтримав його напарник. – Жив би в одному з шикарних готелів і щоранку снідав в місцевому ресторані, сподіваючись, що постояльці приймуть за свого.

– Ну а ви, що б робили?

– Моя дружина завжди заслужувала більшого, ніж я їй давав. Я б із задоволенням привіз її сюди на відпочинок. Нам з нею давно пора розвіятися.

– Колись так і буде! – Зауспіхався Стефан. – Ще все життя попереду.

Лангре подивився на радісного Стажера і його суворий погляд ліг на хлопця, як валун.

– Або позаду! – Прозвучав голос комісара. – Викликай таксі, це місто явно не для нас, тому тут не затримуватимемося.

Стефан виконав наказ Лангре, викликав машину.

Жовте таксі їхало за місто до найелітнішого району Монте-Карло. Повз пролітали шикарні архітектурні споруди і дорогі ресторани. Вулиці виблискували чистотою і розкішшю. Стажер, відкрив свій ноутбук і почав шукати інформацію про Казбека. На екрані було багато різних статей з інтернету, відеороликів і фото, що рекламують його компанію або його самого.

– Цікава нам попалася рибка. – Сказав він, не відриваючись від монітора. – Офіційні джерела говорять про нього,

як про чесного бізнесмена, який вкладає свій капітал у проекти майбутнього.

– Але? – Запитав Лангре.

– Що "але"?

– В таких розмовах завжди є "але" – Пояснив Лангре. – Офіційні джерела – це ширма і всі про це знають.

– Тут ви, як завжди праві, Лангре. Тому я і шукав інформацію в усіх джерелах. Є різні форуми і сайти, до яких не дісталася рука цензури, а також є наша база, в якій теж часто можна знайти щось корисне.

– Був би він чистим, ми б до нього не їхали. – Впевнено сказав Лангре і був на сто відсотків правий. За своє життя він зустрів частіше бандитів, а не сумлінних людей і його інтуїція звикла розпізнавати брехню і підступність співрозмовників.

– Його кортеж ніколи не зупиняють, його всі поважають і бояться. Навряд чи він знає, що таке "затори". Він солідний бізнесмен та власник великої компанії, і це тільки офіційні відомості, але є і ті, які кажуть, що він не обмежився однією фірмою, а володіє десятком підприємств, записаних на імена його близьких спільників. Зрозуміло, в таких людей великі зв'язки, і Казбек не виключення. Кажуть, що він особисто знайомий з президентами кількох країн, але сам Казбек це заперечує.

– Так, улов хороший. Рибка велика та жирна.

– І як нам на нього вплинути? Що ми може зробити з лю-

диною, в якій такі зв'язки. – Стефан вже почав трохи нервувати, але його напарник був спокійний.

– Під час армійської служби, капітан зкликав роту та казав: на землю летить метеорит, і тільки ми можемо врятувати планету, тому приймаємо упор лежачи, і максимально починаємо штовхати планету чимдалі від її осі. І до слова, ми жодного разу не підвели людство.

– Це ви до чого?

– До того, що просто потрібно зосередитися на найближчу добу. Поменше думай про те, що буде і роби те, що можеш!

Стефану сподобалися слова комісара, і його серце забилося повільніше, скидаючи зайві обороти. Він продовжував перегортати інформацію на своєму ноутбучі, намагаючись зрозуміти свого нового "клієнта", якнайкраще.

– Недавно Казбек представив свій новий проект по транспортуванню води з північного полюса до Європи. – Почав ділитися свіжою інформацією Стефан, читаючи її прямо з сайту. – Як повідомляє журнал "Times": він планує використати для цього високошвидкісний потяг, який буде рухатися з середньою швидкістю близько 1000 км/год.

– Хіба це можливо? Потяги з такою швидкістю не ходять.

– Слухайте далі. – Квапливо сказав Стажер, і продовжив читати – Надшвидкісна підводна залізнична магістраль покриє відстань в 2000 км, і дозволить дістатися з найпівнічнішої точки нашої планети до Європи лише за пару годин. Концепцію високошвидкісної лінії розробила компанія

National Loza Water. Додатково інженери планують обладнати систему водопроводу нафтопроводом, щоб підвищити його універсальність.

Доки підводний тунель для швидкісних потягів існує лише на рівні концепції, але найближчим часом компанія National Loza Water проведе оцінку доцільності проекту.

– Ті, в кого є гроші і влада, дуже часто замахуються створити диво, але мало кому це вдається.

Стажер не звернув уваги, на коментар комісара, і просто продовжив читати.

– Раніше, їм вдалося довести до стадії реалізації інший амбітний і резонансний проект. Компанія відбуксирує до берегів материка айсберг з Антарктики, щоб потім витягнути з нього воду. Оригінальний метод боротьби з посухою обійдеться країні в \$50-60 млн. Організація вже запатентувала власну систему буксирування, а також технологію уповільнення танення льоду.

– Впевнений, що на цьому його амбіції не закінчаться. – Підвів підсумок Лангре. – Такі люди як він, бажають правити не лише нами, але і законами природи.

– В минулі часи людям це вдавалося. Людина не вмiла літати, але змогла придумати літак.

– Придумала. – Погодився Лангре. – І він літає, завдяки законам фізики.

Машина успішно об'їжджала інші автомобілі і летіла впе-

ред. Маєток мільярдера вже був близько і, зробивши кілька поворотів, шофер помчав по прямій.

– Крім великих компаній та проектів, Казбек має багато нерухомості. – Продовжував доклатати Стефан. – Окрім тієї вілли, куди ми зараз їдемо, в нього є ще будинки по всій Європі. Про його яхту навіть зняли передачу, як про найдорожчу яхту у світі. А його будинок. – Стефан повернув комп'ютер до Лангре, вивівши зображення на екран. – Нехай в кожного буде те, що набагато важливіше за гроші. Такий величезний палац не робить нікого щасливіше.

– Дорого не те, що грошей коштує, а те, що дуже страшно втратити.

– Казбеку цього не пояснити. – Із сумом сказав Стефан. – Вже пізно.

– В цьому житті нічого не буває пізно. Буває пізно, коли помер. А коли живий, треба боротися. Він така ж людина, як і ми з тобою, і в нього теж є страх.

– Люди найбільше бояться смерті, тому і придумали релігії, які переконують їх в замогильному житті, але, якщо твоя релігія веліла тобі вбивати, значить, твій Бог – Сатана.

Після невеликої паузи Стефан продовжив:

– Коли я вчився в університеті, один викладач викопав могилу для студентів, де ми могли помедитувати і подумати про майбутнє.

– А вони знають, як підбадьорити учнів. – З посмішкою вставив Лангре.

– Тільки лежачи в могилі, людина може подумати про майбутнє.

Машина різко зупинилася. Таксист привіз їх за адресою. Розплатившись, вони виявилися на вулиці, що вела до величезного маєтку.

Вілла Казбеку в стилі арт – декор, знаходилася поряд з пляжами Ларвотто. Це була одна з небагатьох вілл, яка була розташована відособлено і мала свій сад. Вся площа володіння більше п'ятисот квадратних метрів, а будинок мав чотири поверхи, один з яких був гаражем для п'яти автомобілів. Тут було все: величезна тераса, басейн, майданчик для гелікоптера і навіть свій невеликий причал, біля якого швартувалися знаменита яхта Казбека. Вони пішли по дорозі, яка привела їх до величезних, здавалося із золота – воріт.

Лангре штовхнув їх і вони виявилися не замкнені. Увійшовши на територію, вони відразу ж наштовхнулися на людей Казбека. З будинку вийшов охоронець.

– Ми б хотіли поговорити з твоїм босом. – Почав Лангре, але в охоронця були свої методи спілкування. Він дістав з кобури пістолет і направив його на комісара.

– Я зазвичай так не вчиняю, але мені просто заборонено пускати когось до будиноку. Не могли б ви покинути цю територію?

Вони повільно зробили крок назад до воріт.

– Зрозуміло, чому ворота були відчинені. – Думав про се-

бе Лангре. – Як тільки ми ввійшли на приватну територію, в них з'явилося законне право застосувати зброю, розцінюючи це, як вторгнення або напад.

Дійшовши до воріт, вони помітили ще одну дорогу, яка вела навколо будинку. Відразу вирішили оглянути віллу навколо і дізнатися, як краще підібратися до Казбека.

Прямо за будинком, було щось подібне до кладовища або швидше фамільного склепу. Воно розташувалося на невеликому пагорбі недалеко від вілли. Маленький палац з високими зведеннями і вітражними вікнами був оточений огорожею того ж кольору, що і будинок Казбека. Поряд зі склепом були і інші могили, але більше уваги привертала сімейна усипальня. Підійшовши ближче, Лангре розгянув напис біля входу в склеп: "Ми тут спимо, а ви живете. Ми вас чекаємо – і ви прийдете".

– Ласкаво просимо в місце, де слабкий стає сильним, а сильний стає скромним. – Прочитавши напис, додав Лангре.

– Той, хто втрачає гроші – втрачає мало. Той, хто втрачає друга – втрачає набагато більше. Той, хто втрачає віру – втрачає все. Без віри в життя після смерті, в кінці нічого не залишається. Чи не це найстрашніше?

– Страшніше – якщо кінця не буде. Якщо навіть смерть не зможе звільнити тебе, і ти так і народжуватимешся наново жити це життя. – Такі філософські розмови змусили Лангре потягнутися до цигарок.

– Може краще не тут? – З поваги до покійних, обережно

запитав Стефан.

– Вони мертві. – Відповів комісар і запалив сірник. – Їм точно все одно. Якщо тільки ти не думаєш, що вони зможуть повернутися звідти, і написати на мене скаргу.

Стефан обходив споруду по колу, доки його компаньйон палив.

– Не знаю як інші, але ці можуть воскреснути, принаймні, їм надали такий шанс. – Сказав Стажер, повернувшись у вихідну точку.

– Яку ще можливість?

– Ну... вся ця будівля зроблена, як безпечна труна!

– Безпечний для кого? – Продовжував засипати питаннями комісар свого молодого помічника.

Стефан зрозумів, що без пояснень цього разу не обійдеться, і вирішив почати спочатку.

– Історично – випадкове поховання людини, що знаходилася без свідомості або у летаргічному сні, і помилково вважали померлим, зустрічалося рідко. Проте, відомі випадки, коли людина оживала під час власного похорону – тому логічно було припустити, що були і ті, які опритомніли вже, будучи похованими. Ти насправді не помираєш, а просто засинаєш, але цей особливий стан дуже схожий на смерть.

– Я чув, що мафіозі ховали людей живцем, як покарання, але в тих випадках ніхто не був зацікавлений в тому, щоб вони вибралися.

– Проте Казбек, мабуть, дуже зацікавлений. Є випадки,

коли люди настільки боялися бути поховані живцем, що придумали хитрі пристосування. Такі ж використовуються і тут. Ці засоби дозволили б, похованому помилково, подати сигнал іншим людям або ж самотійно вибратися з могили.

Стефан повів Лангре навколо склепу і показав йому всі деталі, які вказували на те, що Казбек сподівався, що його рідні зможуть повернутися до життя.

– Вперше такі пристрої з'явилися під час епідемії холери в 19 сторіччі, деяких людей ховали живцем тому, що було важко визначити, чи мертва людина, чи просто знаходиться у важкому стані. Оскільки багато хворих боялися такого результату, була розроблена спеціальна труна з вентиляцією і дзвоном згори, від якого до труни спускався мотузок. Опритомнівши, людина могла подзвонити в дзвін, щоб його негайно відкопали.

Лангре почав роздивлятися склеп зі всіх боків. У склепі і в труні були зроблені невеликі вікна, щоб в туди проникало світло, а також трубка, яка забезпечила би батьків Казбека, свіжим повітрям. Замість того, щоб прибивати кришку труни цвяхами, її закрили на замок, він відкривається як зовні, так і з середини; таким же замком була обладнана і сама могила – склеп. В спеціальну кишеню савану людей, лежали два ключі – від кришки труни і від дверей склепу.

– Цей склеп мав сигнал тривоги, що активувався з труни, систему зв'язку на кшталт домофона, портативний ліхтарик. Ще, в трунах лежали мобільні телефони, із заряджени-

ми акумуляторами. Вони, повинні були надати шанс на самопорятунок, а його близьким – символічну можливість "зв'язку" з покійним. І оскільки їх не закопали, то нічого не завадить телефонному сигналу.

– Звідки ти це дізнався? – Раптом запитав Лангре, вражаючись дедуктивним здібностям Стефана. Той широко посміхнувся і показав свій телефон, на екрані якого світилася стаття по цей склеп.

– Батьки Казбека померли близько двадцяти років тому. Тоді він замовив цей склеп, і незабаром це місце стало привертати туристів, що і спонукало місцевих журналістів написати про нього статтю.

Сильні пориви вітру приносили з собою прохолоду морських хвиль. Спекотне середземноморське сонце яскраво освітлювало місто. Обідня тиша навівала сонливість і відчувалася втома. Стефан і Лангре стояли біля старого склепу, оточеного акуратно скошеною травою і гарно підстриженими кущами. Стефан дістав свою електронку, і Лангре за компанію запалив свою. Ледве помітний дим піднімався високо в небо. Лангре дивився з пагорба на віллу Казбека, і в його голову прийшла свіжа думка. Він першим порушив тишу.

– Поза сумнівом, вони мертві. Ці тіла, нарешті повинні бути поховані.

Стефан подивився на свого напарника і його мовчазний вигляд дав зрозуміти Лангре, що хлопець не розуміє, до чого

той хилить.

– В двадцять першому столітті, не можна сподіватися, що вони там оживуть і залишати їм для цього мобільні телефони. Ти сам, як думаєш?

– Я з вами згоден, але чому нас це повинно хвилювати? Це проблеми Казбека.

– Його проблеми – це наше рішення. – Заявив Лангре і кинув недопалок на землю, наступивши на нього ногою. – Якщо ми не можемо потрапити до Казбека, то зробимо так, щоб він сам до нас прийшов.

– Тому, що в нас буде те, що він боїться втратити! – Зрозумівши хід думок Лангре, закінчив Стажер. – Геніально! Але що, якщо він просто заявить у поліцію?

– Адже ти сам знаєш хто він такий. Вважаєш, він побажає, щоб людина, яка викрала тіла його батьків просто потрапила до в'язниці. Ні, він захоче особисто її придушити.

Лангре і Стажер знову обернулися обличчям до склепа, і перед ними з'явилася картина, як спеціальна служба розкриває склеп і забирає тіла.

– Ганна в небезпеці і треба її витягнути. – Сказав комісар і, подивившись на годинник, додав. – Я не бачу інших варіантів. Зараз дві години, до вечора нас вже тут бути не повинно. Дзвони нашим, без них ми не впораємося.

– Все буде набагато швидше. – Відповів Стажер, дістаючи телефон. – Він прорахував все для того, щоб його воскреслі батьки могли вибратися, але це нам спростить завдан-

ня. Спершу доведеться зламати замок. Навіть копати нічого не потрібно.

– Тим більше. Сподіватимемося, що це спрацює, і він з'явиться особисто. – Закінчив Лангре і пішов по дорозі до автомобіля.

Глава 9

Сірий мерседес перетинав перехресну дорогу біля під'їзду до міста. Пригальмувавши біля світлофора, водій чекав сигнал. Злегка відпустивши гальмо, машина рушила вперед, видавши гарчання і випустивши в повітря клуб диму. Пасажир, що сидів поруч, поглядав у вікно, роздивляючись людей, що ходили туди – сюди в робочу годину. Світлофор спалахнув зеленим, і автомобіль одразу рвонув уперед, не чекаючи роззяв, що відстали позаду. Дорога від аеропорта зайняла не більше години. Ніколас тримав кермо однією рукою, вправно вписуючись в кожен поворот і обгін. Іншою він підтримував Ганну, що сиділа поруч. Вона, здавалося б, задрімала, уклавши свій лоб на холодне скло.

– Ти зі мною? – Запитав її Цар, бажаючи переконатися, що вона не заснула.

Вона обернулася обличчям до коханого і ніжно посміхнулася.

– А хіба було по-іншому?

Перемкнувши передачу, машина завилала і рвонула швидше по практично порожній дорозі.

– В минулому, я частенько виїжджав за місто рано вранці, щоб насолодитися швидкістю і свіжим повітрям. З ранку не так багато машин, а сонце, що всходить, розливається світ-

лом по дорозі, вказуючи шлях. Як на мене, ранок – це найспокійніший час.

– Скільки було машин у твоєму житті?

– Багато. – Відповів їй Ніколас, навіть не намагаючись згадати точну кількість.

– А жінок?

Цар посміхнувся і глянув на Ганну. Вона безневинно дивилася на нього, граючи з ним в ігри. Такі питання завжди викривають, і правильних відповідей на них немає. Це знала вона, і це знав він, тому вирішив теж пограти.

– Завжди була тільки одна – кохана!

– А інші?

– Інші мені не потрібні.

– А зараз кохаєш?

– Завжди! – Впевнено сказав Ніколас, і машина вїхала в тунель, освітлений електричним світлом.

Перепади світла і тіні потрапляли в салон автомобіля. Обличчя Ніколаса то з'являлося, то зникало в світлі тунельних ламп. Він обернувся і вловив її погляд. Це був погляд людини, готової віддати себе без залишку, всю і повністю, до останньої краплі. Ганна спостерігала за ним, не відриваючи очей, але йому довелося подивитися на дорогу. Тунель закінчувався і ось -ось, старенький мерседес повинен був виїхати назовні. Ганна наблизилася до Ніколаса і ніжно поцілувала його в щоку, намагаючись не завадити йому.

– Щоб не сталося, я завжди буду з тобою. – Сказала вона

і тут же машина вискочила в промені сонця, що заповнили місто.

Місто Родос було одним з найбільших на острові. Воно розташувалося у дванадцяти кілометрах на північний схід від аеропорту "Диагорас", на узбережжі протоки Егейського моря. Старовинне місто збагатилося багатьма культурами за сотні років і зараз його вигляд був дуже вишуканим. Архітектура будинків була збережена і навіть деякі вулиці були вимощені камінням того часу. Виїхавши на одну з таких доріг, Цар зменшив швидкість, по місту було обмеження.

– Ти впевнений, що твоє життя – твої правила? – Запитала його Ганна.

– Так. – З посмішкою відповів Цар і, виїхавши на головну вулицю, він додав газу.

З того ж повороту слідом за ним виїхав чорний позашляховик, а з наступного провулка ще один. Спочатку вони їхали, як і інші машини, але незабаром Ніколас відмітив, що ці монстри їдуть за ними. Постаравшись це перевірити, він зробив кілька поворотів в сусідні закутки, будуючи хаотичний маршрут. Позашляховики все ще були позаду.

– В чому секрет твого спокою? – Ганна дивилася на всі боки, хвилюючись від переслідування, тоді як Ніколас почував себе, як на прогулянці.

– В повному прийнятті неминучого. Якщо вони тут, значить, гонитви не уникнути.

Ганна дістала з сумки свій блокнот. Розгорнувши його на порожній сторінці, дівчина почала водити олівцем по паперу, вимальовуючи витончені лінії. Ганна мовчала, лише кинула погляд на Ніколаса, як би фотографуючи його очі, і тут же почала далі малювати. Машина мчала на скаженій швидкості, і навіть враховуючи, що дороги на Родосі були хорошими, без трясіння не обходилося. Водій мерседеса вів машину прямо, але переслідувачі примушували його робити різкі повороти.

Ганна раз через раз стирала, намальоване олівцем, використовуючи гумку і починала знову вести лінію зрідка поглядаючи на свого коханого.

– Що ти робиш? – Поцікавився він, дивлячись на дії своєї супутниці.

– Я намагаюся намалювати тебе, але в мене нічого не виходить. Все що мені залишається, це плакати над карлючками, які не мають нічого спільного з тобою.

– Ти дуже мила. – З посмішкою вимовив Ніколас.

Машини почали обганяти. Їх терпіння закінчилося і Ніколасу довелося втиснути педаль газу сильніше, щоб відірватися від переслідувачів. Люди Казбека наближалися, і кожного разу мерседес встигав додати швидкості і віддалявся від наздоганяючих машин.

– Ніколас, я хочу знати, хто ти? – Раптом сказала Ганна.

Він подивився на неї бічним зором.

– Ти про що?

– Той комісар знайшов інформацію про те, що Ніколас Романов мертвий.

Цар зробив глибокий вдих. Він чекав цього питання, але не думав, що воно прозвучить у такій обстановці.

– Опануй терпінням, і ти заволодієш всім. – Відповів він, намагаючись не зачепити її почуття. – Я багато що втрачав, але тебе втрачати не хочу.

Центральна вулиця міста була широкою дорогою, в центрі якої була невелика ділянка землі, що розділяла смугу. Переслідувачі спробували притиснути Ніколаса, оточивши з двох сторін. Одна машина виїхала на землю, а інша почала тиснути його до бордюру. Мерседес повільно з'їхав убік, поки не протер бік, об бетонний забор, залишивши сильну подряпину. Ззаду наближався ще один позашляховик. Швидкість, з якою їхав Цар, була занадто висока, але відірватися він вже більше не міг. Різко вдаривши по гальмах, його машина скинула швидкість.

Автомобіль позаду нього, щоб уникнути зіткнення теж пригальмував, але ось двоє по боках не встигли зреагувати і виїхали вперед, відкривши для Ніколаса вільний проїзд. Шини заскрипіли по асфальту, і сірий мерседес різко сіпнувся вперед, вируливши на зустрічну смугу.

Дівчина обома руками трималася, щоб не вдаритися, а Цар намагався вести машину так, щоб не завдати шкоди Ганні і дитині. Був би він в машині один, його водіння було б куди агресивнішим. Їзда по зустрічній смузі на великій швид-

кості здивувала жителів Родоса. Багато хто сигналив і з'їжджав убік, намагаючись уникнути зіткнення, але йому було все одно. Він майстерно об'їжджав кожен автомобіль, що летів на зустріч, роблячи різкі повороти то вліво, то вправо.

Автомобілі Казбека не бажали так просто здаватися. Один за іншим вони виїхали на зустрічну смугу, доганяючи мерседес. Три машини проти однієї, в якій була вагітна жінка. Сили були явно нерівні. Ніколас обернувся. Одна з машин вже була зовсім поряд, і вже в наступний момент протаранила їх задній бампер. Машину хитнуло з боку в бік, і вона трохи не вилетіла на тротуар, пішоходи розбігалися в різні боки. Ганна закричала.

– Все під контролем. – Заспокоював її Ніколас. – Їх машини не такі гарні в маневрах, як наша, я знаю, що треба робити.

З цими словами він стиснув кермо ще міцніше і став вдивлятися вперед, вишукуючи відповідний момент. Як тільки на дорозі з'явилася вільна ділянка, Цар втопив педаль газу в підлогу і розігнав машину до максимуму, що дало йому можливість збільшити відстань від переслідувачів. Рев мотора і мерседес, що мчав на скаженій швидкості в центрі міста, привертав увагу перехожих. Таких лихачів в цих місцях ніколи не було, тому такий інцидент люди визнали вкрай небезпечним, через що і повідомили у поліцію. Перед Ніколасом виник автомобіль.

– Зараз! – Скомандував він сам собі, і вдарив по гальмах,

викрутивши кермо вліво мало не до упору.

Машина задріфтовала і жакливий скрип шин пролунав на всю вулицю. Повернувши мерседес на 180 градусів, він одразу втиснув газ. Трохи пробуксовуючи, автомобіль підкорився водієві і поїхав вперед, назустріч машинам Казбека, що пролітали мимо. Переслідувачі були в шоці від такого розвороту, втратили керування і дві з трьох машин на шаленій швидкості вилетіли убік, врізавшись з магазин. Одна машина поїхала далі по дорозі, маневруючи серед трафіку, що йшов назустріч.

– Це ненадовго затримає їх. – Сказав Ніколас і, скинувши швидкість, повернув на іншу вулицю.

– Це було жакливо! – Майже крізь зуби процідила Ганна. – Я вже була готова померти.

– Доки я поряд з тобою, ти не помреш. – Цар поклав свою руку на її живіт. – Твоє життя – це життя нашої дитини, і я відповідаю за вас обох.

– Одна зустріч з тобою перевернула все моє життя, але зараз я бачу, що все не так просто.

– В кожного своє пекло в душі, і називається воно – пам'ять. Я пережив багато жакливих речей, від яких намагаюся тебе вберегти. Повір мені – знати моє минуле ні до чого, досить того, що я тут зараз з тобою і готовий на все заради твого щастя.

На хвилину в машині настала повна тиша. Машина їхала по вулицях Родоса, ховаючись серед інших автомобілів.

– Я зрозуміла, що мав на увазі Перший. – Порушила тишу Ганна своїм солодким голосом, в якому зараз почулося деяке тремтіння. – Зупини машину.

– Що?

– Ти повинен зосередитися на Братстві. За мене не переживай.

– Ні, стривай.

Вона вже відстебнула ремінь безпеки, і в Царя не було іншого виходу, він зменшив швидкість до мінімуму. В цей момент з'явилася остання машина Казбека. Вона виринула з провулка і продовжила гонитву.

– Зупини зараз, або я вийду на ходу. – Серйозним тоном сказала Ганна, схопившись руками за ручку дверей.

Машина зупинилася. Вона вискочила з машини, грюкнувши дверима. Швидко озирнувшись навкруги, вона підняла камінь і шпурнула його у вітрину банку, що знаходився поруч. Цар мовчки сидів у машині, обмірковувавши її вчинок і згадуючи слова Першого. Тим часом з банку вийшла охорона, був чутний звук сигналізації. Ніколас зрозумів, що Ганна зараз дійсно буде в безпеці від людей Казбека. Вона була занадто розумна, щоб здійснювати дурниці. Чорний позашляховик наближався і Ніколас рушив вперед, залишивши Ганну в руках охоронців.

Сигналізація оглушила відвідувачів банку і перехожих, що були поруч. Охоронець тримав Ганну за руку. Вони дивилися, як мерседес сховався за поворотом.

– Чому він поїхав? – Звернувся до неї співробітник банку.

– Одне я знаю точно: якби я дійсно була дорога йому, він би ні за що і ніколи не дозволив мені піти. І вже точно не поїхав би сам.

В неї з'явилися сльози, однією рукою Ганна почала витирати їх з обличчя, іншою трималася за свій живіт.

– І чого ти плачеш? – Грубо поставив питання охоронець, заводячи її в середину. – Ти ж знала, як це все закінчиться. Ти все знала!

Ніколас продовжував відриватися від гонитви. До джипа підключилася поліція. Три автомобілі поліції Монако з сиренами, йшли по п'ятах за гонщиками. Цар однією рукою дістав свій телефон і по пам'яті набрав номер.

– Алло, що можна зробити без грошей? – Запитав він, як тільки на іншому кінці зняли трубку.

– Сказати рідним, як сильно ти їх любиш. – Почулася відповідь у динаміку мобільного телефону.

Гучна сирена поліцейських автомобілів заважала розмовляти, тому Ніколас говорив дуже голосно і чітко.

– Брати мають бути поруч, а не десь на зв'язку. – Голос старого приятеля викликав у Ніколаса посмішку, адже початок розмови нагадував деякий пароль.

– Брат, ти набери років через п'ять, приїду і допоможу, чим зможу. З цінного, і втратив тільки час.

– Ламбардаст, мені потрібна твоя допомога зараз. Я в Греції.

– Цар, найпотрібніші, як завжди далеко. Що в тебе там відбувається?

– Намагаюся втікти від гонитви. За мною хвіст, а тепер ще підключилися поліцейські. Допоможи позбавитися, хоч би від останніх.

– Дай мені пару хвилин, щоб зв'язатися з місцевою в'язницею. – Відповів йому товариш, сходу смекнувши, що треба робити.

– Нехай ніякі стіни не вб'ють у тобі людину. І немає іншої в'язниці, крім твоєї голови.

– Дякую, Цар. Все влаштуємо в кращому вигляді.

– Я знав, що на тебе можна розраховувати.

– Коли падаєш, не забувай про три речі: хто тебе штовхнув, хто тебе не підтримав, а хто просто стояв і дивився. Це згодиться, коли знову встанеш на ноги. Мені завжди кажуть – живи так, ніби завтра помреш. Якщо я так житиму, то наступного дня я потраплю до в'язниці. – Сказав чоловік в трубці, і додав свій фірмовий жарт. – Дайте мені автомат, і я висловлю свою думку.

– Потрібно завжди бути на стороні своїх. – Відповів Ніколас. – Ще раз дякую, я твій боржник.

На цьому розмова була закінчена, і Цар знову зміг двома руками вчепитися в кермо. Через двадцять хвилин машини поліції різко зменшили хід і сховалися в найближчому повороті. Ніколас повернув ручку і ввімкнув радіо. Ведуча передавала термінову новину.

– В Греції спалахнула критична ситуація у в'язницях. Ув'язнені відразу кількох тюрем, влаштували бунт через відсутність медичної допомоги. Вони вибралися на дахи, після смерті співкамерника, виражають своє невдоволення їх скрутним становищем і вимагають ліки та належну медичну допомогу.

– Нам потрібні лікарі. – Скаржився один з ув'язнених, оточений такими ж арештантами, які скандували свої вимоги людського відношення в місцях позбавлення волі. – Ми знаємо вже про три смерті. До сьогоднішнього дня ми не отримали ніякої інформації, чому це сталося.

По радіо йшла трансляція головного телеканалу Греції. Подія такого масштабу викликала сильний резонанс. Уряд не міг дозволити цим хвилюванням вийти з – під контролю, і вони кинули всі свої сили на підтримку порядку. Проїжджаючи по вулицях Родоса, Цар звернув увагу, що з вітрин магазинів йшов той же випуск новин і практично в кожному закладі, де, ще годину тому грала музика або йшла реклама по телебаченню, тепер показували термінові новини.

– Тут абсолютно немає медпрацівників. – Говорила мати одного з ув'язнених. – Їм не дозволено виходити на вулицю, вони абсолютно не отримують ніякого лікування. Мій син хворіє вже другий місяць, і йому не надали ніякої допомоги. Багато разів він звертався до наглядча, а той лише відмахувався від нього і погрожував палицею.

Жінку в сльозах різко перемкнули на інший кадр, щоб

уникнути зайвих негативних висловлювань про дію державних правоохоронних органів.

– За інформацією влади, в місцях позбавлення волі більше п'яти сотен чоловік нанесли собі каліцтва різного ступеня тяжкості. В'язниці Греції переповнені. – Підводила підсумки журналістка – влада намагається направити до них додатковий загін національної гвардії для відновлення контролю, а також по кілька санітарних автомобілів до кожної установи, для надання першої медичної допомоги, постраждалим у важкому стані. – Журналістка замовкла і на цьому випуск закінчився.

Цар повернув ручку приймача і зловив інший канал новин. З динаміка доносився чоловічий голос, що розповідав про унікальний злочин в Монако.

– Минулим вечором, було здійснено напад на конвой, що перевозив ексгумовані тіла батьків відомого мільярдера і власника компанії Loza. Невідомі перегородили шлях поліцейським машинам і викрали автомобіль із двома трунами. Осіб викрадачів встановити не вдалося. Поліція Монако веде розслідування, але доки ніяких зачіпок немає.

Ніколас вимкнув радіо. Ця новина його ні краплі не здивувала. Його обличчя перетворилося в легку посмішку, і в голові промайнула лише одна фраза:

– Все складається, якнайкраще.

Поліцейські машини розвернулися і перестали переслідую-

вати його, чорний позашляховик сховався разом з ними. Цареві вдалося відірватися від гонитви, завдяки своїм "бандитам" і всього одному дзвінку. Зараз він думав тільки про своє завдання. Його пунктом призначення був Палац великих магістрів на Родосі.

– Палац великих магістрів – важлива частина моєї місії. – Думав про себе Цар. – З якогось боку навіть добре, що Ганна залишиться тут, це куди безпечніше місце, ніж у нешкідливій фортеці.

Колись давно, більше 700 років тому, представники Лицарського Ордену контролювали величезну територію Середземномор'я, і вважалися вагомою військовою силою. Відтоді витекло дуже багато води, але мовчазні свідки тих далеких часів залишилися. Одне з наймасштабніших і яскравіших доказів існування Ордену – цей Палац. Згідно з переказом, фортеця була побудована на місці візантійських укріплень. А візантійці, в свою чергу, збудували їх на місці стародавнього язичницького храму присвяченого Геліосу, який вважався покровителем острова.

Сьогодні, замок Великих Магістрів – головна пам'ятка і гордість всього острова, але залишилися мало тих, хто знає про таємниці, які він у собі зберігає.

Ходять чутки, що десь у нескінченних кам'яних казематах лицарської твердині знаходяться древні руїни язичницького храму з його скарбами. Інші подекують про підземні

лабіринти, які є ще одним містом, в якому жило таємне співтовариство.

Цар вирулив вправо і, перемкнувши передачу, без зупинок помчав до фортеці. Його автомобіль їхав у бік моря. Відкривши вікно, він відчув, як в обличчя вдарило свіже морське повітря. Ніколас лише вдихнув його, як по тілу відразу розлився ніжний заспокійливий нектар. Занепокоєння було позаду. Вїхавши в старе місто, він відмітив, як на вулицях ставало людей все більше. Цар оглядав старі будинки і ринкові крамниці.

Старе місто – це не мертве місто – музей просто неба, це повне життя місто, має близько шести тисяч мешканців, які живуть і працюють в тих же будинках, де раніше жили лицарі св. Іоана.

Головною будовою старого Родоса була, звичайно – Фортеця Магістрів. Абсолютно кожного, хто вперше бачить цю споруду, вражає масштаб і потужність кріпосних стін. Здається, що взяти штурмом цю цитадель просто неможливо. Не менш дивовижні і інтер'єри, так званого палацу. Одних залів тут налічується близько двохсот. Звичайно, далеко не до кожного відкритий доступ, але нато вона і Магістерська Резиденція. Зали і галереї багато і щедро прикрашені неймовірними мозаїками, прекрасними фресками, гобеленами і дзеркалами. Зведення і стіни покриті майстерним кам'яним різьбленням, меблі – щонайтоншої ручної роботи.

Словом, Резиденція Великих Магістрів Госпітальєрів –

типовий палац багатого, впливового лицарського ордену. Через півгодини Цар зупинив машину і глянув на фортецю. Він був на місці.

Глава 10

*"Смерть не вибирає, перед нею всі рівні".
Ханой Злітаючий Дракон.*

Холодна ніч залишилася позаду, і свіже ранішнє повітря легко лоскотало в носі, приносячи з собою запах солоного моря. Навкруги стояла тиша. Не було ні вітру, який міг би поривами створювати гул, розбиваючись об стіни будівль, ні шелесту листя, ні лаю бездомних собак, що шукають собі їжу, ні птахів, що співають. Всі ще спали. Цар прикрив очі, насолоджуючись тихою ранковою атмосферою. Він любив ці миті. Його наздогнало почуття втоми і бажання заснути, від якого він з легкістю відмахнувся, продовжуючи слухати тишу нового дня.

– Зустрічати новий день разом із сонцем – це багато чого варте. – Роздумував він, занурюючись в середину себе. – Здавалося б, така подія щодня – одне і те саме, але, стати свідком її доводилося лише кілька разів у житті. А можливо і жодного.

Цар зняв піджак і кинув його на сусіднє сидіння. На ньому була тільки сорочка. Він загорнув рукави і доки думав, що робити далі, до машини йшли. Звуки човгаючих ніг по кам'яній дорозі доносилися до нього вже давно. Тепер же вони

були виразно чутні. Поряд із сірим мерседесом зупинилася людина. Це був Казбек. На ньому був дорогий костюм чорного кольору. Через лобове скло він оцінив татуювання на руках Ніколаса:

– Найнебезпечніші... – потім прокашлявся, щоб не говорити "злочинці" і додав. – Носять костюми і краватки, а не татуювання.

Він дуже любив носити аристократичний одяг, вважаючи, що він підносить його до числа особливих. Вірніше, до числа тих, хто вважає себе особливими. В Ніколаса завжди було зневажливе відношення до тих, хто ставив себе вище за інших.

– Найбільший друг і найбільший ворог людини – його уява. – Відповів йому Цар, через прочинене вікно.

– Ніколас, або, як там тебе зараз, Цар? Подякуй мені, що я взагалі пам'ятаю, як тебе звать.

Цар вийшов з машини і встав на повний зріст, дивлячись прямо в очі Казбека. Той повільно підняв руку і Цар побачив, що він стискає пістолет, який, тепер був спрямований прямо йому в обличчя.

– Дають – бери! – Жартівливо вимовив мільярдер і протягнув другу руку. – Не дають – відбери!

Цар витягнув з кишені свій телефон і вклав його в руку Казбека. Той, подякував кивком за слухняність, не приховуючи своєї ехидної посмішки.

– Настане момент, коли всі відвернуться від тебе. – Додав

Цар, дивлячись, як він, сховав його телефон собі до внутрішньої кишені піджака – Будь готовий.

Сміх Казбека зруйнував тишу, як валун, що впав у безтурботно спокійне озеро.

– Всяка людина тягнеться до себе подібного. – Відповів йому Казбек, посміхаючись. – Ти мене з собою не порівнюй.

Перші промені сонця досягли острова. Стали помітні трищини на старій фортеці і окреме листя на кронах дерев. Був чутний звук автомобілів, що наближалися, але їх не було видно. Вони, як віддалений шум водоспаду, зливалися з навколишнім світом.

– Сонце сходить для сміливців. – Вигукнув озброєний Казбек, вказуючи в бік світла, що проривався через небосхил.

– Значить, це не твій світанок. – Спокійно відповів йому Цар, не виражаючи ніякого хвилювання через те, що знаходився під прицілом.

– Я думаю, ти вже зрозумів, що я зроблю все, аби заслужити прихильність ... батьків...

– Я в цьому впевнений.

– Я не зупинюся ні перед чим на шляху до своєї мети, оскільки це вище благо.

– Не важливо, як поведуться інші. – Сказавши це, Цар зробив крок, уткнувшись лобом, в холодний метал ствола. – Головне, ти поведься гідно.

– Якщо на моєму шляху з'являться люди, я їх зупиню. – Казбек звів курок, і лише легке натиснення на спусковий гачок відділяло Царя від світу мертвих.

– Навіть трьох пальців буде багато, щоб злічити тих, у ко-
му я впевнений. – Заявив Цар. – Але в собі я впевнений, а
ось ти ні!

– Неважливо, – продовжував посміхатися Казбек – якщо
доведеться заподіяти іншим біль, то я зроблю це, адже все
це заради вищого блага.

– Не лізь на того, кого не зможеш осилити.

Цар дивився прямо в очі своєму суперникові. Зведений
курок пістолета, змусив би серце кожного забитися вдвічі
швидше, але він був спокійний. Скільки разів він вже поми-
рав і повертався? Скільки разів він бачив смерть в самих різ-
них її формах?

– Більше лякає, як виглядають злі вчинки, які могла би
вчинити людина, внаслідок обставин і образу думок. – Зву-
чав голос Царя. – Кращі лиходії щиро вірять у власні пропо-
віді, що робить їх переконливішими, адже вони вважають,
що вчиняють правильно.

Казбек повів Царя в середину фортеці, відчинив двері, і
пропустив його.

– Цар, хто такий Ніколас Романов?

– Всі таємниці і одкровення, які я тобі довіряю, будь до-
брий, понеси з собою в могилу.

– В музеї книг немає! – Із злістю сказав Казбек.

– Ні.

– Я був впевнений, що ти зробив те, про що я тебе просив, але ти вирішив пограти в ігри і обдурити мене. Скажу відразу: в тебе нічого не вийшло.

– Зробив. Ти шукав відповідь на своє питання, і я його знайшов. Ти перший почав грати і не залишив мені вибору.

– Секрет успіху в житті пов'язаний з чесністю і порядністю. Якщо в тебе немає цих якостей – то, на жаль.

Вони зайшли в порожній зал, з якого, через відчинені двері відкривався вид на вулицю. Біля входу зупинилася машина, здійнявши пил. З дверей з'явилася фігура – це був Стажер. За ним йшов Лангре і подав руку Ганні, вони ввійшли до залу і приєдналися до Казбека і Царя. Їх безцеремонність нікого не здивувала.

– Вночі, якийсь "невідомий" летів по острову із швидкістю 200км/годину. – Почав говорити Стефан. – Ледве його обігнав. – Хлопець розплився в посмішці, поглядаючи на Царя. – Ти так ганяєш, неначе безсмертний. – Продовжував сміятися Стажер. Він був радий, що встиг.

Цар дивився на Ганну, не звертаючи уваги на слова Стажера. Вона підійшла його обійняти, і навіть Казбек не став їм заважати.

Лангре дивлячись на цю сцену не зміг стриматися:

– Її характер виховуватиме твоїх дітей, а не її краса. –

Ніколас підняв очі і, не випускаючи Ганну з обіймів, глянув на Лангре. Вони обоє розуміли, про який характер йде мова.

Казбек вступив в розмову:

– Найобразливіше – це чекати, сподіватися, вірити, а потім зрозуміти, що це була безглузда витрата часу. – Він пішов убік, розглядаючи зал. Розписи на стелі, вказували на спроможність Ордену, а статуї і картини на любов до розкоші.

– Вони бажали отримати владу і контроль. – На секунду зупинившись, кинув Казбек в їх сторону. – Вони це і отримали.

Він ставно ходив від стіни до стіни, переводячи свій погляд з однієї на іншу:

– Цар, як ти здогадався, що Братство тут?

– Легко, це єдине місце, де їх не шукатимуть. Це їх будинок.

Казбек подивився на Лангре, ставлячи йому ті ж питання, але тільки поглядом.

– Люди на джипі "Loza" вчора викрали Ніколаса і Ганну в Італії. – Відповідав комісар. – І я перевірів твою фірму. Півроку тому, коли стали пропадати члени Братства Дев'яти Невідомих, ти відкрив своє представництво в Греції, саме на цьому острові. Я бачив твою бухгалтерію і зрозумів, навіщо ти найняв охорону.

Промені світанку пробивалися через скляні мозаїки і наближалися до Казбека:

– З кожною хвилиною, в нас все більше минулого і все

менше майбутнього. – З кепкуванням відмітив він, радіючи висхідному сонцю.

– Назви мені хоч одну річ в цьому світі, що не закінчується з часом?

– Всі ми колись помремо, Цар! Життя таке дивне, вчора ти був щасливий, а сьогодні... – Тут він знову направив заряджений пістолет на Ніколаса, але той навіть не подав вигляду.

– А сьогодні ти просто живий.

– Цар, яку відповідь ти знайшов? Скажи мені!

– Краще ти мені скажи, котра година?

Казбек дістав свій айфон і подивився на час.

– 05: 48.

– Коли тобі кажуть, що людина померла, ти не хочеш в це вірити. – Цар підійшов ближче до Казбека. – Ти не хочеш думати про те, що ти не побачиш її більше, не почуєш голос, не привітаєшся, не розповіси жарт, і ви не посмієтесь над ним разом. Ти все заперечуєш, але потім з часом, ти змиряєшся, входиш в реальність. Новина про смерть вибиває тебе з колії, але потім все стає, як завжди. Тільки тепер твоє "звичайне" вже без неї. Але в твоєму серці завжди житиме душа тієї людини, яка пішла.

Слова Царя змусили Казбека згадати про свою втрату. Йо-го батьки покинули цей світ, так і не попрощавшись з ним. Він не зміг бути поруч, коли вони помирали і сказати, як сильно їх любить. І що важливіше, не почути їх останні слова.

В Казбека, завібував телефон. Це був сигнал, про отримане смс повідомлення. Він подивився на екран. Годинник показував рівно шість ранку, там було сполучення з номером телефону, який в Казбека був підписаний "Мама". Сльози тут же з'явилися на його очах, і він почав читати:

"Я люблю тебе і дуже сильно сумую. Я вірю в тебе, і дуже тобою пишаюся. Я тебе приймаю. Ти молодець, і я ніколи не сумнівалася в тобі".

Лангре і Стажер відразу зрозуміли, що це повідомлення, написали люди Царя, які напали на перевезення тіл батьків Казбека. Вони і використали їх телефони для свого трюка.

Стажер нахилився і сказав Лангре, ледве чутно:

– Коли я помру, хочу, щоб мене кремували, а прах засипали в пісочні годинники.

Це викликало посмішку Лангре, але він стримався.

Ганна сказала:

– Моя мама, свого часу попросила мене, щоб я, після її смерті кремувала тіло, а попіл розвіяла над морем. Тоді вона житиме в кожній краплі води. І кожного разу, приходючи на берег, я зможу вшанувати її пам'ять без траурного антуражу, похоронних вінків і кладовищ, а просто дивитися на море і радіти красі.

– Хороша ідея, як мені здається. – Сказав Казбек, витираючи сльози, що котилися, по щоках.

Прийшло ще одно повідомлення. "Батько" показалося на екрані, і він одразу відкрив його, вже не стримуючи ридання:

"Пробач, що я не був присутнім у твоєму житті, що мою роль для тебе виконав хтось інший. Не думай, що ми з мамою залишили тебе. Ми так само любимо тебе і завжди поруч".

– Коли в мене буде син, я дам йому те, чого в мене не було. – Крізь сльози сказав Казбек, намагаючись позбавитися від кому в горлі.

Ганна спробувала його підтримати, взявши за руку.

– Діти не просять нас про народження. Ми самі приймаємо це рішення і тому ми повинні допомогти їм вижити в цьому світі. Дітям потрібно дати крила і коріння. Крила – щоб вони могли високо злетіти, а коріння – щоб їм завжди було куди повернутися.

Цар був радий, що він правильно винив. Казбек отримав повідомлення, яких йому так бракувало. Все життя він звинувачував себе і не міг знайти виправдань за те, що не вберіг найближчих і найдорожчих йому людей. Ця рана заподіювала йому стільки болю і ось зараз, людина, яка була його ворогом, забрала цей біль і оселила в його серці вдячність.

Казбек плакав. Він опустив свій пістолет:

– Дякую вам. Дякую!

Казбек провів їх до наступного залу. Велика широка кімната зі старими меблями, могла вмістити до ста чоловік. В

центрі розташовувався великий стіл. Комоди, книжкові полиці, збройові стенди, кілька картин і пара важких скринь. За столом сиділи вісім чоловік Братства Дев'яти Невідомих. Їх руки були пов'язані і, здавалося, їх чекала інша судьба, але цього разу доля над ними зглянулася.

Ніколас йшов поряд з Казбеком.

– Ти обов'язково повинен впоратися і прийняти себе. – Казав йому Цар. – Боляче падати? Підніматися теж боляче. Важко. Важко. Але ти повинен. Обов'язково. І нехай поруч завжди будуть ті, хто протягне тобі руку в цей момент. Хто не дозволить, щоб ти вдарився ще раз. Подивися навкруги. Чи багато таких людей в тебе? Де вони зараз? Можливо, ти щось упустив? Подумай. Згадай. І, якщо ще не пізно, повернися на початок. Туди, де все починалося. Наново. З нуля.

За їх спиною відкрилися ще раз вхідні двері, з гуркотом вдарившись об укоси. Ввійшов сер Альприм і повторив останню почуту фразу Царя:

– Де все починалося. Нуль. – І ще раз прокричав він. – Нуль!

– Ласкаво просимо. – Привітав його Лангре і тут же замовк.

Альприм дістав пістолет і направив на них:

– Я б з радістю, але я зі злістю!

Лангре здивувався. Він бачив багато що в своєму житті і вже думав, що ніщо його не здивує, але такого повороту, явно не чекав.

– Озираючись на всі боки, не забувай подивитися собі за спину.

Стажер теж був у шоці:

– Двадцять перше століття – це не привід бути ублюдком.

– Хлопець, ти бачив тільки те, що я хотів показати. – Відповів йому Альприм, гидливо подивився на нього, і потім знову звернувся до Лангре.

– Ти завжди знаєш, хто зрадник, але не хочеш вірити в це.

– Я напишу книгу, про тебе, де ти помреш на самому початку. – Продовжував говорити Стажер. – По – справжньому помреш.

– Я завжди вчиняю так, як вважаю потрібним.

Казбек перестав плакати і засміявся, дивлячись на те, що витворює Альприм. Той роздратовано подивився на нього і майже заволав:

– Чому ти посміхаєшся?

– З посмішкою і помирати легше. – Відповів Казбек, продовжуючи посміхатися.

– Де книги? – Кричав Альприм так, що луна двічі відбилася від стін і повторила його питання.

– Мені книги більше не потрібні. Я на тебе більше не працюю. Відпусти їх.

– Я ж домовився з тобою.

– Я всього доб'юся сам. Ти мені більше не потрібний. Все, що мені було необхідно, це віра моїх батьків і тепер вона в мене є. Завтра розпочну все з чистого аркуша.

– Але хто тобі обіцяв завтра? – Альприм вистрілив йому прямо в живіт, і Казбек впав, схопившись за рану.

Ганна спробувала кинутися до нього, але Альприм відразу направив на неї пістолет.

– Я думав, буде нове життя, а це мій останній день. – З цими словами Казбек помер, зберігши на своєму обличчі посмішку.

Альприм продовжував кричати до мертвого Казбека:

– Ти будеш забутий, ніби тебе ніколи і не було.

Ганна від жаху, прикрила рот руками. Цар дивився на тіло людини, яка ще кілька хвилин тому набула по – справжньому світу і спокою в серці, але доля не дозволила йому довго прожити з цим.

– Мрійник був вбитий своїми ж мріями. – Тихо вимовив Цар і схилив голову.

Альприм під дулом пістолета, повів всіх до таємного ходу. Всі члени Братства, Стефан і Лангре йшли один за одним.

– Людство продовжує шукати країну, яка кудись зникла.

– Ми цілком можемо припустити, що древні ченці ховали в печерах щось пов'язане не з твердою землею, а з височинною небесною. – Припустив Стажер.

– Все може бути! – Сказав Лангре.

Головною несподіванкою для "заручників" стали таємні двері підземного ходу, про які не знав ніхто. Ввійшовши, во-

ни виявили кімнату, зовсім невелику. Тут не було меблів і навіть стільців, тільки кам'яна підлога, віддавала свій холод, тим хто ввійшов. Від стін віяло вологою і вогкістю. В далекому кутку стояла величезна статуя ящероподібної людини з відкритою пащею. Там же було розміщено кілька картин, досить великих розмірів. Альприм повів всіх далі до сходів, що вели вгору. Йдучи повз, всі намагалися розгледіти, намальоване на полотнах.

На першому було зображено величне місто з його мешканцями, ім'я якому було – ДаАрія. На наступному було зображено інше місто. Це був Асгард, або як його сьогодні називають – Петербург. Остання картина була самою захоплюючою. На ній, зображався величезний ящер, такий само, як статуя, якого пронизував списом великий воїн.

Ганна йшла поряд із Царем не в змозі відірвати очей від величезної статуї ящера. Вона була охоплена жахом. Вбивство Казбека в неї на очах, дуже сильно змусило її замислитися про істинний страх смерті. Зараз вона боялася, боялася за нього. Адже він, здатний ризикувати собою і йти туди, куди не пішов би ніхто. Всі ці сумніви розвіялися, як тільки він обійняв її за плече. Навіть у тьмяному світлі вона могла бачити його спокійний погляд.

– Він поруч! – Прозвучало у неї в голові і тепло пробіглося по тілу.

– Все скоро закінчиться. – Шепнув їй Ніколас так, щоб інші не почули. – Я впевнений, наближається фінал.

– Ти так кажеш, неначе ми з тобою персонажі якоїсь книги або фільму.

– Думаю, життя кожної людини це окрема історія, яка заслуговує того, щоб про неї написали книгу.

– Наша з тобою, більше схожа на переказ про лицарські ордени середньовіччя, що володіли істиною і проводили свої збори і обряди присвячення в таємних підземних храмах, як ось цей. Дивно, що про Братство немає книги!

– Історії про це Братство немає в підручниках або інтернеті. – Відповідав їй Цар. – Але вона зв'язує окремі історичні події в єдиний послідовний процес. Вона заповнює білі плями на загальній карті, в літописах розквіту і руйнування цивілізацій. Але я впевнений, що наша з тобою книга не про Братство, а про любов. Про ту любов, яка готова пройти крізь віки і не втратити своєї сили. – Ніколас притиснув її до себе ще сильніше.

– Вона вміла кохати, а цей дар дається не кожному. – Говорив собі Цар. – Вона вміє соромитися і часто поправляти волосся, червоніти від своїх думок. Вона вміє сумувати, але при цьому випромінювати радість. Вона вміє сміятися від душі, осяюючи все навколо своєю посмішкою. Вона вміє любити, як ніхто в цьому світі, повністю віддаючись цьому. Любов – це коли спочатку серце завмирає, а потім починає битися в такт з серцем коханої. Від дотику її рук, від одного тільки дихання, крутиться голова і по тілу пробігає тремтіння. Любов буває різна.

Любиш батьків, як Бога. Любиш друзів, як себе. Але є любов до однієї жінки, до однієї єдиної. Її хочеться бачити, чути, відчувати постійно, тримати за руку, і не відпускати ні на мить. Перший час важко визнати, що ти любиш, але коли усвідомлюєш, то розчиняєшся в ній повністю і дякуєш всьому світу за цей дар.

Ганна поклала свою голову на плече коханого. Цар поцілував її в тім'я і закрив очі, вдихаючи запах її волосся.

– Я хочу все життя провести з тобою. Весілля. Діти. Коли тебе немає поруч, мені важко дихати. Ти стала моїм диханням. Ти стала тільки моєю!

Глава 11

Світанок на Родосі вже наступив, сонце почало будити місто. Світанок всі провели під дулом пістолета Альприма, який вів їх на дах будівлі.

– Знаєте, чому діалог з новим знайомим нагадує гру в карти? – Голосно запитав Альприм. – В кожного з вас є своя стратегія і козир у рукаві. Але результат партії в покер і розмови за чашкою кави, залежать ще і від уміння чути співрозмовника, вгадувати його наступний хід. Вони і підвищують ваші шанси на успіх і в картковій грі, і в перемовинах.

– Дивлячись на наш світ, можна сказати одне: в пеклі буде черга, з таких, як ти. – Відповів йому Лангре, зменшивши темп, за що отримав поштовх пістолетом в спину.

– Дізнатися про це, ти зможеш після своєї кончини. Ось скоро сам і переконаєшся, чи багато там таких, як я.

Стажер чув відповідь свого напарника.

– Якщо хтось з вас мене ховатиме, – сказав Стефан, – прохання, спочатку гарненько впевнитися, що я мертвий. Тому що, якщо я прокинуся в труні, це буде не дуже приємно.

– Ви говорите про смерть, неначе знаєте, що це таке. Загальновідоме, діти мої, часто ховає в собі багато невідомого. Ви бачите, лише верхівку крижини, яка, насправді, є величезною брилою, що ховає своє тіло в товщі води.

Вузький прохід гвинтових сходів розділив всіх, хто піднімався. З одного боку, це була можливість для втечі, але з іншої, будь-яка така спроба коштувала б, як мінімум, кількох життів, що для Братства було неприпустимо. Втрата хоча б одного члена – неможлива.

Глава Братства йшов ближче до Царя, розповідаючи йому про Альприма і його історію.

– Він домагався прийняття в Братство Дев'яти Невідомих, випробування якого були оповиті таємницею. Альприм дуже хотів бути прийнятим, хоча не мав поняття, що треба для цього зробити. Під час урочистого прийому я, як Глава Братства, відпустив з каплиці всіх інших братів і після деяких труднощів, змусив його плюнути на хрест, а після цього я сказав йому: "Піди, дурень, сповідуйся"! Альприм показав, що для нього "Мета виправдовує засоби", і був незадоволений. Нам не потрібні кар'єристи, готові заради власної вигоди міняти переконання.

Адже члени Братства завжди, своїм життям, доводили вірність піднесеним ідеалам не лише до релігії, але і до самої "Віри". Пройшло багато років, він отримав титул сера, він добре себе зарекомендував в колі шанованих людей, і якийсь чином отримав підтримку братів Братства. І тоді я дав йому ще один шанс. Він став одним з нас.

Альприм чув слова Еврана і прекрасно пам'ятав той випадок.

– Всі релігії були створені людиною, – крикнув Альприм, – якби якийсь Бог дійсно існував, тоді б не було такої відмінності між їх навчаннями, тому що всі релігійні тексти прийшли б з одного джерела.

Вони вийшли на дах. Яскраве світло відразу ж вдарило в очі і змусило прикрити рукою обличчя, що б хоч щось розгледіти. Всі вийшли на широкий, плоский дах, усипаний гравієм. Висота фортеці збільшувала огляд, і перед ними відкрився чудовий вид на місто і на море.

Стажер подивився вниз, і звернувся до Ганни:

– Боязнь закохуватися – це як боязнь висоти. Адже ми не висоти боїмося, а впасти.

Дівчина подивилася вниз. Було видно, як поліцейські машини з'їжджають і оточують фортецю, як в небі наближаються кілька гелікоптерів, і як роззяви сходяться подивитися на те, що відбувається.

Альприм підійшов до Царя, він цікавив його більше за всіх, старий не сумнівався, що йому вдалося знайти те, що він так довго шукав.

– Мені часто сняться сни, як я вмираю, – заговорив з ним Альприм, – але в цей момент я прокидаюся!

– Причина, з якої ти прокидаєшся, полягає в тому, що мозок не знає, що буде після смерті.

– Ніхто не знає. Я втомився так жити! Я хочу знати, що буде далі? Я впевнений, що в Братства є десята книга! Я її бачив випадково. Євангеліє від Дітара – "Реінкарнація"! Я

хочу знати, що після смерті?!

Цар слухав його і уважно спостерігав. Обличчя його горіло, голос тремтів, а очі бігали з боку убік. Цар побачив в ньому – одержимого фанатика, знання йому потрібні не для того, щоб звільнитися від кайданів, а щоб піднятися над іншими.

– Багато хто з нас ставив питання "Що є смерть"? – Відповів Цар. – Я не виключення. І знаєте, я отримав відповідь. Снилось мені, що я у смерті в прислужниках. Моє завдання було доглядати за душами тих, хто в комі. Все як у лікарні: душі лежать, як пацієнти, їх потрібно було мити, переодягати, чим я і займався. Смерть, у своєму класичному вигляді заходила до палати і дивилася на них. І я запитав у неї:

– "Коли ти їх забереш"?

– "Це не я вирішую, а вони – от як душа перестане боротися і здасться – ось тоді я беру її за руку". – Відповіла вона.

– Ти бачив її обличчя? – Запитала Ганна.

– Ні. Кожна людина, яку ви бачите уві сні, зустрічається в вашому реальному житті. Наш мозок не може створювати осіб.

– А що робити з тілом? – Знову запитав Альприм. – Закопати або спалити?

– Закопати! – Тут же відповів Лангре.

– По – твоєму, коли ви помрете, ваша душа буде на небесах?

– Так.

– А твоє тіло залишиться в могилі?

– Так.

– А де, дозвольте запитати, будете ви?

Лангре закурив і розвів руками. Відповіді у нього не було. Він ніколи не був філософом або знавцем релігій. Все життя він був логіком і реалістом, а не фантазером.

– Що тобі треба? – Голосно вимовив Цар. – Для чого все це?

Альприм підійшов до краю і теж поглянув вниз. Було високо, і він відчув, як його голова закрутилася.

– Я не бачу сенсу жити. – Повернув голову до Царя, відповів він. – Поясню: я не бачу сенсу в метушні, я не бачу сенсу в бізнесі та грошах, сім'ї, і так далі. Я часто молюся, читаю Біблію, тобто, досить наближений до Церкви. Але, ніби не до кінця, ніби в душі порожнеча. Хоча це і цілком логічно, людина поза раєм, завжди себе так почуває..., і я так почуваю себе вже, років п'ять. Це почуття схоже на самотність, але глибше і складніше. Живу за принципом – "Все одно помру".

Ніколас, вийшов до нього, і закрив собою Ганну, роблячи це швидше несвідомо, чим навмисно. Навіть зараз він все одно думав про неї.

– Це зовсім не дурниці, але є головне питання, на яке людина повинна відповісти в своєму житті. Бо жити без сенсу безглуздо.

– Чому всі релігії у всі часи визнають існування загробного світу? Чи не від того, що всі ми так боїмося померти? Так

боїмося забуття і невідомого?

– Напевно, свідомість людини не хоче ніяк змиритися з тим, що там, за межею немає нічого! – Лео Евран сказав колишньому братові, який сьогодні пішов на нього зі зброєю в руках. – Це просто вище за наше розуміння, це нормально: боятися смерті. Заперечення існування загробного світу перетворює життя на нісенітницю. Відсутність розуміння зовсім, не означає відсутності нерозуміння. Воно перебуває тільки з вірою.

– Що ж робити з тілом? – Знову і знову ставив питання Альприм, який, здавалося, божеволів. – Я прочитав сотні книг. В римлян, як і у греків, покійника ховали в землі або спалювали на похоронному вогнищі. І все ж немає однозначної відповіді. Кремація або поховання: як зробити правильний вибір?

Лангре повільно затягнувся димом, і випустивши його назовні заговорив:

– Нерідко рідним має відбутися непростий вибір: традиційне поховання або кремація. Питання вважається вирішеним, якщо покійний встиг перед смертю озвучити свою волю. Моя мама була християнкою, і ми все зробили по – християнські.

– Християнство. – Повільно повторив Альприм. – Індуси вірять, що звільнення дарується вогнем, з димом піднімається в небо звільнена безсмертна душа, а прах, опущений в річку Ганг, дозволяє досягти подвійного, гарантовано-

го порятунку, оскільки Ганг, раніше протікав у раю і впавши на землю, став еліксиром життя, що очищає живих і рятує мертвих. Християни не схвалюють кремацію. Згідно з біблійською легендою, Ісус Христос був похований в усипальні, а потім воскрес.

Православні вірять, що під час другого пришестя Господа – померлі, поховані в могилах, воскреснуть. Згідно з церковними законами, тіло повинно розкластися для того, щоб душа набула вічного життя. Але хіба все це не казки? Якщо Бог один, чому стільки суперечливих шляхів до нього?

– В той же час, церква не засуджує кремацію і ставиться до неї терпимо. – Уточнив Глава Братства. – Більшість священників відспівують померлих перед спалюванням. Тим паче, що у Біблії немає вказівок про те, як слід ховати покійних. В священному писанні йдеться лише про молитву після смерті, а вираз "з праху вийшов, на прах перетворився", може торкатися будь – якого способу поховання.

– Смерть – це лише питання часу, тому що тільки воно нас і вбиває. Час – це найбільша брехня в нашому житті. Хіба не ми його придумали? – Цар посміхнувся. Зараз Альприм був схожий на дитину, яка ставила нескінченне питання "чому". – Уявіть деяку гіпотетичну трубу, підвішену над землею, протяжністю з одного міста до іншого.

Альприм і інші уявили перед собою те, про що говорив Цар:

– Як ми можемо передати по ній інформацію?

Першою заговорила Ганна:

– Просто крикнути в неї, і через якийсь час, в повній відповідності із швидкістю звуку, нас почують на тому кінці.

– Ще ми можемо просто стукнути по ній, – відгукнувся Лангре, – звук вже поширюватиметься не по повітрю, а скажемо по металу.

– Ми можемо посвітити в трубу і тоді отримаємо передачу сигналу із швидкістю світла. – Озвучив свій варіант Стефан.

Альприм задумливо стояв з закритими очима, роздумуючи над словами Царя.

– Але є і четвертий варіант. – Сказав Цар. – Коли ми просто штовхнемо трубу, і сигнал в іншу точку поступить миттєво, оскільки другий кінець труби зрушиться саме так, як і перший. Ось так працює час у Всесвіті, виникаючи вмиль у будь-якій її точці. Мало того, Всесвіт для часу не що інше, як крапка, а це означає, що все це марення, з просторово – часовим континуумом теорії відносності Ейнштейна, можна закривати.

Формулу: $E=MC^2$ сприймати, як частковість, оскільки швидкість світла не найбільша швидкість у Всесвіті. Як ви розумієте час у нас дорівнює нулю, тобто яку швидкість не став, пройдений шлях теж дорівнюватиме нулю. Тобто крапка, між минулим і майбутнім і є сьогодні.

Після цього він звернувся до Альприма:

– Що ж таке час?

Він промовчав і тоді Ніколас просто продовжив:

– Це електрика, яка виникає вмить, а не біжить по дротах. Коли ви бачите блискавку, що вдарила в землю, або іскру, що проскочила, насправді ви бачите не електрику, а потік світла їм народжений. Це саме те, що і світло від далекої зірки, яке насправді всього лише минуле самої події. Насправді, час цей один і той же електрон, який є присутнім у Всесвіті, у всіх місцях одночасно. Електронів не існує багато, він один.

Який би електрон ми не штовхнули в будь-якій точці Всесвіту, це буде один і той же електрон. Але він має два стани – зарядки і розрядки. Матерія, руйнуючись, створює розрядку, формуючись – зарядку. Приблизно, як акумулятор: заряджаючись і розряджаючись.

Альприм почав розуміти. Його обличчя, неначе осяялося світлом знання. Він, збираючи різні частини отриманої інформації, формував нову теорію.

– Що є акумулятором?

– Вода, а точніше її різні форми. – Спокійно відповів Цар. – Наприклад, ефір – це теж вода, але що складається з елементів Ньютона і Коронія. На Землі це H_2O . Камінь це теж лід, все залежить від температури плавлення. Зарядка земної води – пониження температури і перетворення на лід, розрядка пароутворення. Камінь живе довше, внаслідок більш високих температур плавлення і пароутворення. Я зрозуміло пояснюю?

Альприм подивився на свої руки. Його вени були роздуті від міцного стискання рукоядки пістолета. Самі руки вигля-

дали старими і слабкими, але в них все ще текло життя.

– Якщо часу немає, то, що таке старіння? – Пробурмотів він, дивлячись на Царя.

– Віддача запасів часу матерією. Те ж і хвороби – неправильне витікання часу, внаслідок, якихось подій в минулому.

– А можна уповільнити старіння і впливати на хвороби?

– Можна. Пийте талу воду. Їй же промивайте рани. Згадуйте довгожителів тих, що живуть в горах – вони п'ють тільки талу воду, що містить великий запас часу. Безсмертя біологічне неможливе, оскільки воно пов'язане з розпадом багатьох елементів, з яких складається організм, це вся таблиця Менделєєва. Крім того, є установка на обов'язкове витікання часу з матерії. Це пов'язано з поняттям гріха, але не з релігійним розумінням його, а з питаннями віри. Повіриш – житимеш вічно.

Втім, це людині абсолютно не треба, оскільки її місія на Землі інша – очищення душі.

– Душа теж підвладна часу?

– Ні, не підвладна. Вона частина того, що нині фізики в квантовій теорії іменують сингулярністю. Тобто до того моменту, як на їх думку з'явився Всесвіт. Книга Буття описує не створення Всесвіту, а створення матеріального Всесвіту, до якого завжди існував інший, що називається ПОЧАТКОМ – він є і по сьогоднішній день. Ось на цьому початку і був створений Всесвіт з часом, названим в книзі СВІТЛОМ. Насправді – це енергія, яку: "де б ти не штовхнув, во-

на опиняється в будь – якому місці Всесвіту".

Найменша в світі істота впливає на долю Всесвіту не менше, ніж найбільша.

Дах фортеці мальтійського ордену на Родосі несподівано став місцем жвавої філософської лекції. Таємниці всесвіту вливалися в голови слухачів, як солодкий нектар, що звільняв від болю. Альприм був у замішанні. Він трясся від хвилювання, і присутні спостерігали за ним з деяким побоюванням.

– Це означає, що смерть – звільнення душі? – Раптом запитав він, ходячи по даху з одного боку в інший.

– Смерть – є розрив між духом і плоттю, або простіше – між душею і тілом. Після смерті плоті, душа людини переходить у світ вічності.

І тільки віра в безсмертя дає повноцінну відповідь на питання: навіщо я живу?

Альприм зупинився біля краю даху і поглянув вниз.

– Я зрозумів. Мені плювати, що буде з тілом.

Ніхто не встиг зміркувати, що сталося. Ганна видала гучний крик і прикрила руками очі. Всі застигли від шоку. Цар, рушив швидко вперед, але не встиг. Божевільний стрибнув вниз і розбився на смерть.

Ганна підійшла до Царя і притиснулася до нього. Цей день показав їй вже другу смерть, але ж він тільки почався. Кожен із загиблих, сьогодні шукав своє звільнення. Один від про-

вини перед батьками, другий від свого ж розуму, але і той і інший знайшли свій спокій в одному і тому ж – в смерті.

– Все закінчилося. – Шепнув він їй на вухо.

– Для них так, але не для нас.

Він відчував, як вона тремтить. Це було тремтіння не від холоду, а від шоку.

– Вони знайшли свої відповіді.

Поліції ставало все більше. Навколо фортеці стояли десятки автомобілів і сотні співробітників поліції. Всі чекали сигналу до штурму.

– Що робитимемо? – Підійшовши до Царя, запитав Лео Евран.

– Нічого. Все що ми могли – вже зробили.

– Ми не можемо дозволити поліції схопити нас всіх на цьому даху. Особи членів Братства не мають бути розкриті.

Цар посміхнувся:

– Тоді не розкривайте їх.

Серед поліцейських машин з'явилися сотні людей. По їх зовнішньому вигляду було видно, що це колишні ув'язнені. Вони проігнорували поліцейську заборону і попрямували до фортеці. Немов орда, вони пробивалися крізь вартових порядку і заповнювали всю площу. Лео Евран подивився на Царя і зрозумів, що означала його посмішка. Це було прикриття, для їх відступу. Він про все потурбувався. Члени Братства попрямували до сходів, за ними йшов Стефан і Ганна.

Ніколас збирався піти за нею, але Лангре затримав його за рукав.

– Ніколас Романов загинув три з половиною роки тому в Росії. – Заговорив швидко комісар. – Хто ти?

Цар зупинився.

– Я той, хто звільнений від народження і смерті.

– Нам відомо, що ти з Тибету. – Продовжував квапливо Лангре. – Ти зустрівся в лікарні з вмираючим хлопцем. Думаю, що він розповів тобі свою історію – про аварію батьків. Я бачив його фотографії, і хочу тобі сказати, що ви дуже схожі. Ти зробив татуювання, як у нього, окрім одного – ієрогліфів на спині, в Ніколаса такого не було. Мені довелося підключити самих кращих лінгвістів. Вони сказали, що це мова – Ватанаан, якій більше двох тисяч років, але і вони його не розгадали.

Потім ти знайшов винних у аварії 15 літньої давності, як ти на них сказав – "тварюк". Ти вкрав його особистість, і зробив це ідеально, але в Ніколаса була епілепсія, про яку ти не знав. Ти став Ловцем Снів і найпопулярнішим блогером у світі. А у в'язниці ти отримав прізвисько "Цар" і заручився підтримкою найголовнішого злодія у законі. Все так?

– Так. Це правда. – Відповів Цар. – Молодий хлопець помер в лікарні. Він розповів мені свою історію. І я знайшов 13 "тварюк", які 15 років жили безкарно. – Він зробив паузу, прислухаючись до шуму натовпу, після чого заговорив знову. – В лікарні я знаходився більше місяця. Важко говори-

ти про Ніколаса в минулому часі через 3,5 роки після його смерті, але рани його були несумісні з життям. Він два тижні був на морфії. Його діагноз був смертним вироком, що зломало б дух кожного, але не його. Ніколас, був спокійний і впевнений, що все буде добре.

Він не вірив, що смерть чергує біля його порогу з косою напоготів. Ці два тижні він був моїм кращим другом.

– Та все ж, то ти такий? Насправді! – Наполегливо повторив своє питання комісар.

– Дружи зі мною, бо війну ти не осилиш. Я один з Братства Дев'яти Невідомих. Я Цар.

Ця відповідь ніяк не задовольнила Лангре, і ця розмова дала зрозуміти, що він весь час рухався в правильному напрямку. Цар більше не сказав ні слова. Він пішов швидким кроком до сходів, залишивши Лангре одного на даху зі своїми думками.

На дах відчинилися двері, і почали заходити люди. Першим повернувся Стажер. Він не міг залишити Лангре одного і тому повернувся. Сотні чоловіків і жінок заповнювали дах фортеці. Ніхто не розумів, що відбувається, але людей було так багато, що вони втратили з поля зору і Царя, і Ганну, і всіх членів Братства. Над ними кружляв гелікоптер, який передавав інформацію про те, що відбувається в поліцейський штаб.

– Ціль впізнати не вдалося. – Прозвучало в рації головно-

го поліцейського. – Вони сховалися в натовпі невідомих.

Зовсім скоро по новинах передали про те, що сталося. Кожен телевізійний канал, кожна газета або радіо прагнули, якнайшвидше поділитися свіжою новиною. "Теракт на даху замку Мальтійського Ордену" – кричав заголовок одного з блогів. "Величезне стовпотворіння поряд із старовинною фортецею" – говорив ведучий новин. Вся увага міста була прикована до цієї події.

– На дах Мальтійського замку піднялися сотні людей, і поліція не змогла розпізнати серед них розшукуваних – звучав голос ведучого із динаміка старого мерседеса – дванадцять підозрюваних, зникли в невідомому напрямку, залишивши на даху двох співробітників французької поліції, які були заручниками в руках бандитів.

Поліція не змогла перешкодити втечі і зайнялася тілами двох вбитих у стін фортеці Мальтійського Ордену.

Цар повернув ручку радіо, і голос чоловіка стих. Додавши газу, він перемкнувся на іншу радіостанцію, і в салоні автомобіля заграла музика. Він поглянув на Ганну, тепер вона завжди буде поруч.

Глава 12

Після подій на Родосі пройшло близько трьох днів. Останні збори членів Братства були не зовсім вдалими. Смерть Казбека і сера Альприма, сотні людей, які допомогли сховатися Цареві і іншим членам Братства зараз здавалися дивним сном. Наступного дня, кожен з них отримав повідомлення:

Франція. Будинок Еврана. Полудень. Через три дні.

Цар теж отримав таке повідомлення, і вже знав, що потрібно робити. Він, був майстром перевтілення, і залишитися непоміченим або зникнути, для нього було легко. Кожен член Братства був ще однією таємницею, яку вони присягнулися зберігати. Після довгого часу, проведеного в полоні, їм потрібно було ретельніше ховатися. Розчинившись у натовпі, вони розчинилися по – справжньому. Навіть Глава Братства не знав, де вони можуть бути, знав тільки спосіб, як з ними зв'язатися. Дев'ять невідомих добиралися до місця з різних куточків світу.

В якомусь сенсі вони були безликими, і в той же час могли бути, ким завгодно. Цар вів свій мерседес по автобану в Париж. Він не став міняти машину, вирішивши, що ніхто не повірить у таку зухвалість, і шукатимуть будь-яку машину крім цієї. Через відкрите вікно, потік повітря розвивав його

волосся. Від яскравого сяючого сонця, його захищали темні окуляри. Все та ж біла сорочка зараз прикривала його татування. Він їхав майже з максимальною швидкістю, машина ревла, як дикий звір.

До місця зустрічі залишалося півгодини їзди, але Цар гнав так, що був на місці вже через десять хвилин.

Заміський будинок розташовувався на приватній території, далеко від міста в одному із заповідників. Ці землі часто викупляли багаті, щоб піти чимдалі від міської метушні і бути ближче до чистоти невинної природи. Навіть дорога тут була земляна, а не вистлана асфальтом. Кілька покажчиків, розташованих на головній дорозі, показували на з'їзд, по якому можна було дістатися до місця. Ганна спокійно спостерігала за тим, як Цар керує автомобілем, здійснюючи, іноді навіть божевільні маневри.

Її погляд вабила природа і те, як швидко вона міняє свій вигляд: поля, потім пагорби, а тепер ліси.

Цар повернув вліво і машину почало гойдати по вибоїстій дорозі. Ганну почало трясти і злегка вколисувати. Цар зменшив швидкість і трясіння припинилося.

– Звідки ти знаєш дорогу?

– Мені прислали координати. – З посмішкою відповів Цар.

– Коли ти тільки все встигаєш? – Ганна теж посміхнулася у відповідь.

Проїхавши близько кілометра, машина зупинилася біля самотнього будинку, захищеного огорожею заввишки метра в чотири. Кругом був ліс із буку, модрини і сосен. Ганна була в захваті від цього місця, як тільки машина зупинилася, одразу вийшла.

Цар відкрив багажник, дістав сумки і попрямував до воріт. Як тільки він потрапив в поле зору камер спостереження, ворота відкрилися, і вони ввійшли в середину. Територія маєтку була безлюдною і неймовірно тихою. Здавалося, що навіть птахи тут замовкають. Вони пройшли по стежці, що вела до головного входу. З боків росли густі кущі, які заповнювали простір до самої огорожі.

Зупинившись біля ганку, Цар поставив сумки на землю і розстебнув одну з них. В середині лежали книги Братства. Переконавшись, що все на місці він випрямився. Він відразу ж помітив здивовані очі Ганни. Їй не треба було говорити, він відразу зрозумів, про що вона хоче запитати. Всім своїм виразом обличчя вона транслиувала питання: "Де ти їх взяв"?

Цар посміхнувся:

- Не дивуйся ти так. Це не магія. Вони вже давно з нами. Пам'ятаєш нашу поїздку до Риму.
- Так. – Боязко кивнула Ганна, слухаючи голос Царя.
- Так от... Будівля Мальтійського Ордену, де нас викрали.
- Цього я ніколи не забуду. Це було жахливо.
- Але перед цим, я поспілкувався з однією людиною. Поряд стояв фургон. Одна з небагатьох машин з номерами ор-

дену. Вона часто виконує державні отримання і часто їздить по Європі, виконуючи роль кур'єра.

– Я пригадую. – Задумливо вимовила дівчина, відтворюючи картину тих днів. – Але ти поговорив з ним зовсім не довго. Я подумала, ти дізнаєшся адресу, і коли ти так швидко повернувся, я вирішила, що ми прийшли правильно.

– Найбільші справи творяться під носом у простих людей. – Розсміявся Цар. – Я показав перстень водієві автомобіля, і він одразу впізнав його. В той момент я все зрозумів. Краще місце для зберігання таємної бібліотеки – це транспорт. Він завжди міняє своє місце розташування і дізнатися, де він знаходиться складно, а навіть якщо і дізнався, то в кожную хвилину, його координати можна змінити. Водій пообіцяв, що передасть посилку, і я дав йому адресу Першого. Пізніше зв'язався з ним і попросив захопити їх з собою на Родос, а звідти вони потрапили до мене у багажник.

Ганна була одночасно вражена і шокована. Весь цей час книги були поряд з ними, і ніхто не здогадався просто їх обшукати.

– Хочеш щось сховати... – Посміхаючись, сказала Ганна.

– Так ... поклади на видне місце. – Закінчив відомий вираз Цар, оглянувши будинок.

Він постукав у двері, і ті відразу відчинилися. Здавалося, що будинок був живий і сам знав, кому і коли відкривати двері. По той бік порогу був темний коридор, який вів у суцільний морок. Цар сміливо ступив у в'язку темряву. Біля

далекої стіни спалахнуло світло. Цар йшов далі, не зупиняючись, не звертаючи ніякої уваги на те, що було навкруги. Його не цікавили ні меблі, ні колір шпалер, ні висота стелі. Хоча зовні будинок виглядав цілком багатим, і інтер'єр кімнат повинен був відповідати.

– Тепер я ще більше себе почуваю залученою до таємної організації. – Сказала Ганна, йдучи по тьмяно освітленому коридору. – Раніше мені здавалося це вигадками, але зараз я розумію, скільки існує людська цивілізація, стільки існують на землі і таємні товариства. Масони, тамплієри, розенкрейцери. Про них мало відомо, аж надто добре вони приховують свої таємниці. Може вони спеціально робили так, щоб вся їх діяльність, здавалася вигадками і чутками.

– Але безумовним чемпіоном по скритності, поза сумнівом, стало Братство Дев'яти Невідомих. – Підтримав він бесіду Ганни. – На сьогодні воно залишається найзагадковішим і маловивченим. Воно законспіроване настільки добре, що ось вже впродовж кількох століть історики і дослідники сперечаються: а чи існує союз "Дев'яти Невідомих" насправді?

– А чи існує? – Повторила питання дівчина, не могла повірити, що їх бачила.

Цар поглянув на неї, загадково посміхнувся і містичним голосом почав:

– Кажуть, що це якісь таємничі мудреці, чи то надзвичайно довгоживучі, чи то взагалі безсмертні. І займаються вони

двома речами, по – перше, коплять і освоюють всі досягнення, всіх без виключення наук на нашій планеті, а по – друге, стежать за тим, щоб ті або інші науково – технічні новинки не перетворилися у людей в знаряддя самовинищення. Ці мудреці, майже всепродивні і практично всемогутні.

Ганна дивилася на нього цікавим поглядом, бажаючи почути розв'язку. Він зробив паузу, після чого відповів:

– Союз "Дев'яти" – реальність, дуже хочеться вірити, що брати зуміють вберегти людство і від ядерних воєн, і від нейтронної зброї, і ще від багатьох страшних і небезпечних речей на землі. Якщо ж ні, тішитимемося тим, що цей міф, що дійшов до нас з глибини віків, вказує людству напрям, в якому треба рухатися.

Сміливим рухом, Цар схопив ручку дверей, штовхнув її вперед. Вона відкрилася, і світло кинулося заповнювати коридор за спиною Ганни і Ніколаса. Вони ввійшли до залу. Високі стелі здавалися вище за сам будинок, а люстра, що яскраво світилася, була просто білою кулею, що висіла над головами. В кімнаті не було столу, як це зазвичай буває в залах. Кругом були розставлені крісла, обернені в середину кімнати. Стіни прикрашали старі картини, на яких зображалася історія людства.

Тут було зображено падіння Римської Імперії, перший паровий потяг і перший літальний апарат. Були і картини знаменитих людей, таких, як Давинчи, Аккбара, Роджера Бэко-

на. Це приміщення зберігало в собі найглибші таємниці, які міняли хід історії людства. Жоден звук не покидав цю кімнату, жоден промінець світла або погляд не виходив за стіни, що обмежують зал.

Лео Евран стояв, інші місця були зайняті, було порожнє лише одне. Коли Цар увійшов, всі звернули на нього увагу, неначе його чекали і не сміли починати без його присутності. Ступаючи по м'якому килиму, він підійшов до Еврана, тримаючи сумки в руках. Той посміхнувся.

– А ось і ви – радісно привітав їх Глава Братства. – Можете зайняти вільні місця, і ми почнемо.

Евран поступився своїм місцем Ганні, і Цар сів поряд з нею.

– Всі ви знаєте, що... – Почав здалека свою мову Евран. – У всі часи, переможці займалися переписуванням історії, підлаштовуючи історичні моменти під себе. Тому знати істинну історію, дано не кожному. Поява нашого Братства, пов'язана з появою індійського правителя Ашоки. Він проводив політику об'єднання Індії, що загрузла в міжусобицях. Сповнений чистолюбства, він відправився завойовувати сусідню державу – Калінгу, що розташовувалася, між нинішніми Калькутою і Мадрасом.

Війна виявилася самою кровопролитною, тисячі вбитих повергли Ашоку в жах. – Тут він вказав картину, на якій була зображена одна з битв Ашоки за фортецю "Хіч – Каре".

– Після неї, Ашока відмовився від політики "вогню і ме-

ча" і вирішив підкорювати серця підданих світлом: якщо вже і об'єднувати Індію, то за законами боргу і благочестя. Бажаючи облагодіяти людей, Ашока заборонив використовувати творіння розуму у зло. Але були брати, які про це забували і вчиняли необачливо, вели цивілізацію до загибелі і не лише її, але і саме Братство. Такі шрами гоїлися дуже довго, і зараз Глава Братства хотів кожному нагадати про це.

– Цар Ашока створив організацію, члени якої повинні були оберігати людство від самих людей, а для цього їм самим треба було стати вище за це звання, стати надлюдиною, а це велика спокуса і всі ви про це знаєте.

Ганна оглядала присутніх, вони були дуже уважні.

– Існує переказ, – продовжив звучати голос Эвра на в залі, – що жахи війни справили на нього сильне враження, і він вирішив зробити все, щоб людський розум і знання ніколи не змогли бути спрямовані на знищення людства. Ашока розпорядився засекретити науку про минуле і майбутнє. Наша мета – не допустити, щоб відомості про важливі засоби знищення – потрапили в руки людей.

– Як ти бачиш – вони існують до цього дня. – Шепнув Цар у бік Ганни, а Евран продовжував свою промову.

– Зрозуміло, індійський цар розумів, що прогрес, як і людську думку, заборонити не можна. Тому він постарався переманити на свій бік найбільших учених, магів, астрологів і філософів того часу, а ми з вами це робимо сьогодні.

Тут Цар чемно підняв руку і, побачивши схвальний жест

Глави Братства почав :

– Ашока займався не лише наукою і знаннями, здатними знищити все живе, він так само ратував за співіснування різних релігійних груп, а не за загострення відносин між ними. "Нехай шанується і чужа секта. Якщо роблять так, то розвивають свою і допомагають чужій. Якщо поступають навпаки, то руйнують свою секту і шкодять чужій".

Цар процитував слова Ашоки і додав своє пояснення:

– Він в першу чергу став духовним правителем, а Братство спочатку було чернечою організацією, тобто духовною. Вони слідували дхарма, а дхарма містила низку правил праведного способу життя та поведінки, яким вони слідували. Згідно з едиктами, правила ці передбачали слухняність батькам, повагу до вчителів і старших, шанування шраманов і брахманів, добре відношення до рабів і слуг, друзів, родичів, щедрість милостині, стримування від марнотратства і скупості, невбивство живих істот і так далі.

Цар Ашока, набожний буддист і переконаний супротивник воєн, відмінно усвідомлював, яку силу мають знання та віра, і не міг допустити їх використання заради руйнування і кровопролиття.

– Занадто фантастично щоб бути правдою. – Висловилося Ганна, дивлячись на Царя.

– Братство змінилося з часів Ашоки. – Покірливо відповів Евран. – Слово "духовність" стало чужде нашим братам і тому почали траплятися такі події, як остання. – На остан-

ньому слові він зробив акцент. – Ми століттями охороняли від людей прогресивні знання і технології, вичікуючи, поки людство виявиться готовим до того, щоб правильно реагувати на нові відкриття і винаходи.

Братство прагнуло, щоб люди використали отримані знання, тільки на благо, але ніяк не в шкоду, а вийшло так, що ми самі стали приносити біду суспільству, допускаючи до своїх лав, таких людей, як Альприм.

– Вам все ж не вдалося врятувати світ від жорстокості, від воєн та епідемій. – Несподівано голосно заявила Ганна. – Якщо в вас була на те влада, чому ви дозволили світу пережити стільки болю?

Евран схилив голову перед такими правдивими звинуваченнями і тихо відповів:

– Так, траплялися трагедії в історії людства, не усьому ми змогли запобігти, але без нашої участі, їх було б в рази більше.

– Якщо ви взяли на себе відповідальність за знання, які маєте і ті, які приховуєте від людей, то ви у відповіді за те, що сталося через відсутність цих знань у суспільстві. – Продовжувала говорити Ганна. Її вигляд сильно змінився, здавалося, що вона виступала від імені всіх, що живуть на цій планеті.

– Ви планомірно та систематично знищували відомості існування великих цивілізацій старовини: алхімічні книги, що

детально описують реальні перетворення елементів, описи зустрічей з інопланетянами, праці по вищій магії, що дають владу над природними стихіями. Навіть археологічні відкриття, якщо вони наближають до розгадки справжніх таємниць минулого, часто вели до загибелі їх авторів. Більше того, вже зроблені відкриття часто безслідно зникають.

Така, наприклад доля тих, хто піднімає питання існування Підземного Світу Агарті і руїн ДаАрії на Північному Полюсі. Тих, хто піднімає питання про Ханоя Побідоносця і "тварюк" яких він переміг, і тих, хто допускає існування Царя Світу. Не кажучи вже про будівництво Петербургу і самого Ісаакіївського Собору.

– Так, це ми дали серові Альприму колоду карт і сказали, що в ній сховано безсмертя, яке його так цікавило. – Відповів Глава Братства, зробивши кілька кроків, щоб розім'яти ноги. – Монферан дійсно був найнятий Братством, щоб зробити те, що він зробив – реставрацію храму Сонця і його християнізацію. Зобразити Цезаря і його сина Ісуса в тому числі. Ви зіткнулися лише з малою частиною.

– І цієї частини вже досить! – Все з таким же натиском говорила Ганна. – Членом вашою організації був навіть Папа Римський. – Вона показала на одну з картин, що висіли на стіні із зображенням Сильвестра II, який свого часу був великим вченим – енциклопедистом, що збирав незвичайні рукописи, присвячені астрономічним інструментам, геометрії і музиці.

– Не лише Папа. – Посміхнувся Евран. – До Дев'яти Невідомих зараховують Леонардо да Вінчі, Роджера Бэкона і Парацельса. – Він вказав у бік картин на стіні. – Наприклад, Роджер Бэкон передбачив винахід телескопа, літака, автомобіля і телефону. А ідеї Леонардо да Вінчі про гвинтокрил, підводний човен, шарикопідшипники і гусеничний хід, були не зовсім його плодами уяви. Одним з членів Братства також був Акбар – падишах Індії з династії Великих Монголів, що жив у 16 столітті.

Свого часу він видав вражаючий указ, що проголошував свободу віросповідання, і відмінив страту за віровідступництво. Він зібрав при своєму дворі кращих вчених, практиків і філософів. Велика частина архівів після його смерті безслідно зникла, збігів у цьому світі не буває, ми їх виключаємо.

Ганна заворожено слухала Еврана. Його слова повністю обеззброювали її і шокували. В ній копалося невдоволення, протест, який ось – ось вирветься назовні.

– Ви маніпулюєте людьми, як маріонетками, підсовуючи їм недогризки, що залишилися після вашого банкету.

– Гроші робляться на тому, що постійно купується. – Після невеликої паузи все ж відповів Евран. – Одна з наших компаній, що виробляють електроустаткування, викупила і "заморозила" патент на "вічні" електричні лампочки, винайдені в кінці минулого століття. Фінансова машина повинна крутитися. Якщо люди не купуватимуть лампочки, вони захочуть купувати щось ще і тоді доведеться створювати нове,

те, до чого вони ще не готові. Вже нехай вони задовольняються малим і платять за ті, які перегорають щороку.

– Мабуть, з тих самих причин була вилучена і будь – яка інформація про найбільш значні винаходи геніального Ніколи Тесли. – Вступився за Ганну Цар. – Зокрема про "конвертер твердого стану", який перетворював енергію, з космічного простору – в електрику. – Було від чого затурбуватися нафтовидобувним компаніям і виробникам електроенергії. Таємні товариства зацікавлені в одноосібному володінні елітарним знанням і високими технологіями.

Несподівано обриваються, дослідження, що подають надію, безслідно зникають перспективні вчені, їх роботи кимось вилучаються з бібліотек, імена зникають з каталогів і довідкових видань. Де і на кого вони працюють?

– В ХІХ столітті про суспільство Дев'яти Невідомих, світу розповів Луї Жаколіо, французький консул у Калькуті при Наполеоні ІІІ, він мав доступ до безлічі секретних документів. Після себе він залишив бібліотеку рідкісних книг, присвячених великим таємницям людства. У 1927 році Талбот Менді стверджував, що суспільство Дев'яти Невідомих реально існує і кожен з його членів є хранителем однієї з Книг, присвяченою тій або іншій галузі знань. – Евран говорив про ці речі, як про щось абсолютно звичайне, ніби про погоду чи меню в ресторані.

– Світ знав про наше існування, багато хто нас шукав і знаходив. Писали про нас статті, вели розслідування. Якщо

ви вважаєте нас злом, то могли б зупинити, але ви так сильно зайняті собою, що вам плювати на інших. Ми робили все це не для себе, а для вас. Ми не ті, хто користується владою, ми ті, хто дає її. Наше завдання не підкорити ваш розум і волю, а навпаки звільнити від неуцтва, але всьому свій час. Цар встав і підійшов до Еврана. Він поставив на підлогу чорну сумку, і дістав десять книг. Обурення Ганни тут же помінялося на цікавість і трепет.

Ці книги, з-за яких їм довелося пережити стільки, тепер лежали прямо перед нею. Їх розмір був більше, ніж звичні книги, а вік залишив на них свої сліди, зробивши сторінки пожовклими і потріпаними. Всі затамували подих.

Прошло вже три дні з моменту подій на даху фортеці Родоса. Тіла Казбека та Альприма були опізнані і передані найближчим родичам для поховання. Поліція збирала будь – які відомості і свідчення, але їх було так мало, що тека з цією справою обмежилася однією сторінкою. Опитати всіх людей, що утворили величезний натовп, поліція не змогла, а ті одиниці, що потрапили до рук співробітників правоохоронних органів, не повідомили нічого виразного або конкретного, лише кілька розпливчатих фраз, за які не можна було зачепитися. Вся ця подія нагадувала більше постановочну виставу або черговий флешмоб, і коли б не два трупи, то поліція залишила би, все, як є. Швидше ця справа пролежить на полицях місцевого відділення поліції, а по закінченню терміну

переїде на постійне місце проживання до архіву, як і багато інших загадкових справ.

Заміський будинок Еврана рідко приймав відвідувачів. Його найближчі сусіди вважали його бізнесменом, що часто буває в роз'їздах і що вертається сюди під час своєї короткої відпустки. Решта часу за будинком доглядали слуги, підтримуючи його в чистоті. Коли до нього все ж заглядали люди, всі вважали, що це нарада директорів його компанії або ж просто зустріч старих друзів. Не було тих, хто міг його запідозрити в таємних змовах, маніпуляціях урядом, контролем фінансового ринку чи інших масштабних подіях. Не було тих, хто міг знати, що він Глава Братства Дев'яти Невідомих і що ті люди, які відвідують його, це мало не найвпливовіші люди на планеті, в чіїх руках лежить велика частина ресурсів і влади на всій землі.

– Перша книга присвячена техніці пропаганди і методам ведення психологічної війни. – Евран взяв книгу в руки і розкрив її, акуратно перегорнув перші сторінки. – Зі всіх наук, – він перевів свій погляд на чарівну Ганну, яка тепер так жадібно слухала, – найнебезпечніша – це наука про контроль над думками людей, тому що вона дозволяє керувати цілим світом. Коли ці знання просочилися в суспільство, їх почали масово використовувати для залучення людей в армію, і в недалекому майбутньому була розв'язана Перша світова

війна.

Політичні ігри стали витонченішими, і прості люди втрапили більшу частину своєї усвідомленої свободи. Зараз людина не може знати, які думки його власні, а які були їй нав'язані.

– Вбити тіло – це не так страшно, як вбити людину в середині цього тіла. – Боязко вимовила Ганна, відчуваючи на собі погляд Глави Братства. – В якийсь момент, всі ці страшилки про зомбі апокаліпсис стають реальнішими, коли розумієш, що ми вже зомбі.

Він нахилився за наступною книгою. Масивний рукопис опинився в його руках, і він знову розкрив її. Пожовклі сторінки перекладалися з одного боку в інший, края їх були вже нерівними від часу і частого використання.

– Друга книга присвячена фізіології. В ній описані способи, як вбити людину одним дотиком – смерть походить від зміни напряму нервового струму. Те, що вам відомо, як дзюдо – це теж просочування інформації з цієї книги. Багато східних єдиноборств стали ґрунтуватися на знаннях, описаних в ній. З чуток, одного разу Тибетський чернець повернувся з далекої подорожі, і навчив своїх соратників першим п'ятнадцяти прийомам, кожен з яких був смертельним.

– А хіба в цій книзі не було знань, які не вчили би людей вбивати?

– Людей не треба вчити вбивати. – Відповів Цар замість Еврана. – Це в них в крові. Люди жорстокі за своєю приро-

дою, хоч так і не вважають, але все ж залишаються тваринами. Навіть найінтелігентніша людина стане звіром, якщо йому дати зброю і дозволити вбивати.

– На жаль, так і є. – Погодився Евран. – Людина не знає свою природу і не приймає її. Ми часто заперечуємо в собі нашу тваринну суть, не звертаючи на неї увагу. Але коли, щось залишається без уваги – воно може вийти з – під контролю. Всі війни велися заради миру і благополуччя, але саме в цей час здійснювалося найбільше вбивств, насильства, грабежів і зрад. Саме людина – найнебезпечніший звір на нашій планеті.

– А ця книга може приносити благо? – З цікавістю запитала Ганна.

– Знання – це тільки знання. – З посмішкою відповів Глава Братства – Дії, що здійснюються нами – це вже інше. Знання не можуть бути хорошими або поганими, а ось наші дії так. В цій книзі написано про будову нашого тіла, до самих найдрібніших подробиць. Завдяки їй, у світі з'явилися такі науки, як анатомія, хірургія, травматологія і багато інших. Трансплантологія – сьогодні люди вміють пересаджувати серце і інші органи, знають, як вони працюють і чому люди хворіють.

Евран зробив паузу і подивився на своїх братів. В багатьох на обличчях був жаль.

– Але і ці знання придбали форму ненависті і насильства і це теж наша провина. – Евран поклав книгу на місце. – В цих

книгах є багато знань. Третя книга про мікробіологію, про структуру клітин і різних бактерій, а четверта про метали та їх властивості. Знання про хімію взяті з неї ж. Всі ці легенди про алхіміків, що перетворюють свинець на золото реальні. Сьогодні доступна лише частина інформації. Тільки уявіть, що б було, якби люди дізналися, що можна зробити вічний метал.

– Можна було б зробити якісну техніку, яка не ламатиметься! – Наївно подумала дівчина, але Евран її відразу спустив на землю.

– Зброя! – Грізно вимовив він. – Вони б робили з нього зброю і тільки. І в кого раніше з'явиться ця технологія, той намагатиметься отримати перевагу над іншими. Всі ці таємниці на те і таємниці, щоб бути прихованими від сторонніх очей. Світ багато до чого не готовий.

В його руках з'явилася п'ята книга. Він тримав її немов маленьку дитину. З такою ніжністю і трепетом.

– Це писання містить в собі вчення про всі засоби зв'язку. – Заявив Евран. – Земних і позаземних.

Від його слів по спині Ганни пробігли мурашки.

– "Позаземних". – Повторила вона собі.

– Так, ми не одні! – Евран уловив здивування дівчини і прекрасно її розумів. – Всесвіт величезний, щоб в ньому були тільки ми. В цій книзі написано, як підтримувати зв'язок з позаземними цивілізаціями.

– Були ті, хто входив в контакт з інопланетянами?

– Можна і так би мовити. Ти, напевно, чула історії про НЛО і про те, як інопланетні істоти викрадали людей для своїх дослідів. Звичайно ж, ми не могли допустити, щоб про це дізналися, і ми перетворили це все на міфи та казки. Тільки так, правда та, що лежить на видноті – може залишитися непомітною.

– Але, як вони могли прилітати сюди, якщо вони так далеко?

– Відповідь на це питання теж є. Шоста книга присвячена таємницям гравітації. В ній все про фізику і математику. Ця книга, відома історикам тільки з чуток, а написане в ній, вважають легендами. Кілька років тому, в Тибеті, у Лхасі, виявили деякі санскритські документи і послали їх для перекладу в університет Чандригарх. Доктор Руф Рейну з цього університету заявила, що ці документи містять інструкції по спорудженню міжзоряних космічних кораблів!

Їх спосіб пересування, сказала вона, був "антигравітаційним" і базувався на системі, аналогічній використаній в "лагхимі", невідомій силі "я", існуючою в психічній будові людини, "відцентрової сили досить, щоб здолати все гравітаційне тяжіння". Згідно з вченням індійських йогів, це та "лагхима", яка дозволяє людині левитувати.

Ті речі, що звучали в цій кімнаті, справляли на Ганну найсильніше враження. Водночас вона сильно злилася і розривалася від інтересу та захвату. Евран по черзі розповідав про кожну книгу і чому це так важливо. Він намагався пояснити

все це, що б вона розуміла, заради чого ризикувала життям. Весь той біль, через який вона пройшла, всі ті події, які залишили свої відбитки на її крихкому тілі були не даремні.

Цар, безперечно, зробив багато що для Братства, але ніхто не заперечуватиме, що за ним, як і за кожним великим чоловіком у цьому світі, стояла не менш велика жінка. Глава Братства розповів їй і про книги, що залишилися, які зберігали в собі такі знання як: сомнологія, зародження життя, простір – час і інші науки, які тільки зараз починають з'являтися в суспільстві.

Ганна подивилася на свого чоловіка і замислилася – "Ловець Снів", це адже насправді унікальна наука.

Остання книга – дев'ята, присвячена соціології і розповідає про закони еволюції суспільства. Вона дозволяє передбачати зародження, стадії розвитку і згасання. Завдяки цим знанням, Братство могло успішно вести свою діяльність, залишаючись в тіні і рухати суспільство до процвітання, хоч не завжди це було мирними способами. Коли Евран розповів про всі дев'ять книг, повисла довга пауза.

Цар весь цей час слухав, сидячи в кріслі і дивлячись на Еврана. Глава Братства здогадувався, чого він чекав, але чомусь вирішив, що той повинен сам про це сказати. Так і сталося.

– Залишилася десята книга. – Впевнено заявив Цар, неначе знав про її існування не з чуток. – "Реінкарнація" – Євангеліє від Дітара.

Лео Евран виявився правий.

– Так. – Відповів він Царю. – Дев'ять книг написані самим засновником Братства – Ханоем Побідоносцем, тут знання, які він виніс з Підземного Світу. А десяту книгу додав Дітар. Дві тисячі років назад, він був членом Братства. Потім Братство перейшло до Ашоки. На першій сторінці цієї книги написано, що цю книгу має право прочитати тільки його друг Ханой. Так, що жоден з нас її не читав.

Ганна поглянула на нього.

– Він не схожий на себе. – Думала дівчина. – Вперше в житті він не впевнений. Що ж такого в цій книзі і хто він, раз знає про неї?

Ці думки обірвалися кроками Еврана з книгою в руках. Цар одразу підійшов до нього, жадібно впивая свій погляд на писання Дітара. Лео Евран відкрив першу сторінку десятої книги і показав Цареві.

Починалася перша сторінка словами:

"Лише одному Ханойю належить честь і шана".

"Людство може прийти на Землю або піти в Підземне Царство, а планета існувала завжди".

Далі був текст, написаний рукою самого Дітара:

"Тоді, в кровопролитній війні між людьми і рептилоїдами, під час якої земля була "розколота", з кров'ю змішана, краплі крові були на кожному камінчику, перемогу отрима-

ли люди на чолі з Ханоем, а рептилоїди були знищені назавжди. Люди, що перемогли, забрали собі обидва світи: Надземний і Підземний".

"В нашу останню зустріч з Ханоем, ми попрощалися назавжди. Він пообіцяв мені, вийти з Підземного Світу, а я йому дізнатися, що таке "реінкарнація". Свого слова я додержав. Відповідь знаходиться в цій книзі. Вона повинна зберігатися в Братстві разом з іншими дев'ятьма книгами Ханоя, і її заборонено читати всім, крім Злітаючого Дракона Побідоносця. За дві тисячі років багато що зміниться, але можу сказати одне, що вам потрібно жити по Кодексу Честі Братства, і Ханой сам вас знайде".

Цар подивився на Еврана і інших. Ніхто з них, до цього моменту не відкривав цю книгу, тільки він зважився на такий вчинок. Його серце стукало, як сотні відбійних молотків, розгонячи кров по венах. В момент тиші, його стук було чутно іншим, такий глухий і різкий, як віддалене звучання барабана.

– Ця книга – все, що мені треба. – Сказав Цар. – Я шукав її так довго, і тепер вона в моїх руках.

Його перебив Глава Братства:

– Ти перший, хто відкрив її, тепер ти рівний Ханую. Прочитай же нам, про що вона оповідає.

Цар знову опустив погляд на пергамент і вглядався в бук-

ви.

– "Кодекс Братства" – Височів напис, даючи назву наступній главі.

Губи його заворушилися, і в кімнаті зазвучав могутній голос людини -рівній Ханюю:

– Вибери смерть, якщо запропонують зраду. Зради Братства не існує. Не можна визнавати його існування.

– Оберігати таємницю Братства ціною свого життя. Не зрадь Братство або його секрети. Ніколи не дізнавайся справжнього імені інших членів Братства.

– Будь готовий до того, що Глава Братства щодня може зажадати твоє життя. Поважай Главу Братства і виконуй його накази.

– Хто одного разу вкрав, той злодій назавжди. Не вкрати в інших членів Братства.

– Честь дорожча за життя. Не вбий іншого члена Братства.

– Кожен член Братства заслуговує на рівне відношення. Якщо він поранений – його треба рятувати, якщо він зрадив – його потрібно покарати. Рівність і Єдність – основа Братства. Живи по Кодексу – інакше накличеш на себе лють Ханюю.

– Дітар – це Ісус? – Раптом запитав Цар.

Лео Евран ствердно кивнув головою і дав знак людям, що сидять навколо нього. Члени Братства піднялися зі своїх стільців.

– Коли Братство було в небезпеці – ти його рятував. –

Говорив він Царю. – Тобі вдалося це зробити так, як написано в нашому Кодексі. Зараз ти сидиш в моєму кріслі і це не випадково. – Евран зняв з себе бордову мантію і зробив кілька кроків до Царя. – Ти самий гідний з нас і ближче за всіх до Ханоя. Ти втілює його вчення в життя і довів, що ті заповіді, що залишив нам він – це закони життя. Той, хто їх наслідує – стає Великим.

Цар підвівся і теж підійшов до Еврана. Він зняв з себе сорочку і залишився з голим торсом перед іншими членами Братства.

– З цієї самої хвилини, ти наш брат, ти наш батько і ти наш Цар. Ти один з Братства Дев'яти Невідомих. Тепер ти – саме Братство! – Евран дав йому мантію і він надів її. Всі члени Братства вимовили їх таємничу клятву і схилили голови перед Царем. В Ганни захватило дух. Так от виявляється хто він, її улюблений чоловік. Брати почали покидати кімнату, залишилися тільки Евран, Цар і Ганна. Тоді Евран знову звернувся до Царя:

– Моє ім'я стало відомим, я повинен покинути Братство і зникнути. Братство тепер у твоїх руках. Я ввіряю його тобі і впевнений, що це найправильніший вибір у моєму житті.

Цар обійняв його і подякував за довіру. Евран був радий передати повноваження, тепер Братство в надійних руках. І на його обличчі засіяла посмішка. Він вже збирався піти, але перед цим встиг шепнути Цареві пару фраз:

– На вулиці, в машині твої старі знайомі, думаю, пора тобі

з ними поговорити. – Евран говорив про машину Лангре, в якій він зараз сидів зі своїм напарником Стефаном і чекав, коли Цар вийде зі свого нового притулку.

– Ах, так. – Трохи не забув. – Цей будинок теж тепер ваш. Він повністю приведений в порядок і слуги вже отримали відповідні вказівки. Ліворуч по коридору спальня з каміном та ванною кімнатою, з неї вихід на прекрасну терасу. Будинок дуже затишний, в ньому ви будете щасливі.

Евран зник, залишивши Ганну наодинці зі своїм чоловіком, який закривши книгу, міцно притиснув її до себе, немов це було все його життя.

– Знаєш, де живе ідеальна жінка? – Запитав її Цар.

– Де?

– В книзі! – Посміхнувся він, а вона зробила вигляд, що не зрозуміла. – А знаєш, я думав, що вічний, але і я зламався. – Продовжував говорити він, роздумуючи про свою долю. – І рветься з минулого тонка нитка, яка так довго намагалася не рватися.

– Я страждаю без тебе. – Відповіла йому дівчина.

– Я ще нікуди не пішов. – З посмішкою сказав він.

– Так йди, ти заважаєш мені страждати. – З посмішкою відповіла Ганна і поцілувала його немов на прощання.

Вона вказала йому в бік воріт, де його чекав Лангре, а сама обернулася і пішла до ванної кімнати. А він вирішив вийти до своїх гостей, які так довго бажали з ним поговорити.

Обіднє сонце пробивалося крізь крони дерев. Тіні падали на землю, даючи освіжаючий спокій комахам і рослинам від спеки. Автомобіль стояв біля воріт маєтку. До нього підійшов чоловік і постукав по даху, чим показав, щоб вони виходили на вулицю. Стефан і Лангре вийшли.

Цар, махнув рукою, показуючи, щоб вони йшли за ним до будинку. На кухні вже працювала кавоварка. Гості сіли в очікуванні, і він сам налив їм каву, не зронивши ще не слова. Лангре був стриманий, і налаштований на ділову розмову:

– Хто ти?

– Я Глава Братства. – Спокійно відповів Цар, сідаючи навпроти них – І так само його засновник.

Стажер трохи зніяковів, і відразу кинув погляд на свого напарника, який був не менш приголомшений.

– Ти побудував Пітер? – Через хвилину запитав Лангре.

– Так. – Відповів Цар і відпив каву. – В це важко повірити. Я будував Асгард, Пітер це вже по – вашому.

Наступна пауза тривала ще довше. Цар спокійно дивився на своїх гостей. Стефан кілька разів відпив зі своєї чашки, а Лангре просто дивився на Царя.

– Ісаакіївський собор? – Знову запитав Лангре вже з деяким побоюванням.

– Так. – Прозвучала відповідь Царя. – При мені це був храм Сонця.

– Георгій Побідоносець?

– Так. Це теж я. Ось, тільки раніше мене звали Ханой

Злітаючий Дракон.

– Як це можливо? – Здивування комісара дійшло до піку.

Він вже встав зі свого місця, сам не зрозуміючи, навіщо це зробив. Все вищесказане, насилу могло знайти місце в його голові, і він вже був готовий на все, щоб тільки це безумство припинилося.

Цар пив каву, і вже зрозумів, що короткою правдою не відбудеться і потрібно буде розповісти все детальніше, зараз це було необхідно.

– Я вважаю треба внести більше деталей в мою історію. – Сказав він і, підвівшись зі свого місця, дотягнувся до заварника і налив собі ще пів чашки чорної рідини. – В свій час, я був звичайним будівельником, який мріяв стати архітектором. Моїм життям було воздвиження споруд і проведення будівельних робіт. В мене це добре виходило, і я любив свою справу. Завдяки цьому, я став творцем колоніального стилю, який ви – люди, так високо оцінили.

До цього дня, я бачу будинки, спроектовані по моїх нарисах або з використанням тих деталей, що я вирішив принести в архітектуру.

Потім почалася війна, і я став воїном. Таке трапляється і в ваш час, коли молодим людям доводиться призупинити своє мирне життя, свої плани і своє навчання, щоб віддати борг батьківщині і поборотися, якщо вже не за свободу своїх людей, то хоч би за власне життя. В моєму ж випадку, я зрозумів, що і це заняття дається мені дуже добре, в результаті

я став воїном і переможцем у багатьох битвах.

Під час великої війни, доля розпорядилася так, що я став вбивцею могутнього Царя Рептилій – Левіафана, який за кілька митей до своєї кончини, відправив на той світ нашого правителя. В той момент я став Ханом Побідоносцем.

Його розповідь немов ожила і втягнула Лангре і Стефана, в події тих далеких часів. Ось вони вже стоять, одягнувшись у обладунки посеред кам'янистого поля, усипаного тілами, і спостерігають за тим, як величезний ящер, в кілька людських ростов, розкидає по боках дрібних людей, позбавляючи їх життя. Вони спостерігають, як молодий воїн повергнув цього змія, і під тріумфування людей вознісся на трон Царя Світу, прийнявши цю роль з вдячністю. Від голосу Царя, реальність мінялася навколо них, і вони занурювалися в розповідь все глибше і глибше.

– Одного разу я покинув Підземний Світ. Я став чоловіком чудової Ануш і батьком дивовижної дочки Молитви. Разом ми заснували Братство і побудували Монастир. Моя дружина і дочка, стали для мене новим світом, який я не знав до цього. В ті часи я був щасливий. Щасливий, як ніколи більше. – Обличчя Царя зробилося сумним, і голос став помітно тихіший. – Потім я овдовів. Те, що дає нам всесвіт, він же має право і забрати. Я втратив їх. В одну мить і назавжди. Можливо, в ту мить я і сам помер, швидше за все так і сталося.

Я блукав по світу, повний відчаю і душевної порожнечі, я

йшов так довго, що здавалося, світ був зруйнований і відтворений наново сотню разів. Час для мене перестав існувати, втім, як і життя. Я сів на розвалинах старого корабля, щоб знайти відповідь. Я шукав її всюди, і в результаті залишилося лише одне місце, де я не подивився. Ця моя свідомість. Там вони ще були живі, і я намагався дотягнутися до них. Я знову і знову волав надра свого розуму до неї, і просив повернутися, але відповіддю мені була лише мертва тиша.

В цю тишу я вслуховувався годинами, днями, тижнями. Я слухав її так довго, що ввійшов у стан "соматі" і провів в ньому дуже багато років. Далі моє Братство, повернуло мене до життя. Пройшло багато часу, але для мене це була мить. Я повернувся туди, звідки прийшов, але повернувся, зовсім іншим. Підземний Світ – це дивовижне місце. Час там йде інакше. Провівши роки на поверхні і повернувшись назад, я дізнався, що пройшло лише кілька днів. Далі я бачив смерть друга, і справедливий суд над ворогом. Ще одну війну і ще одну перемогу.

Ящери мріяли помститися за вбивство Левіафана, а найбільше його син, Сараф, який став Царем цих тварюк. Я знову став воїном, і знову взяв меч, і знову повів людей за собою. Я виправдав дане мені ім'я і знову приніс перемогу і сам став Царем Світу, зайнявши трон Великого Давида.

– Але, як ти виявився тут? – Запитав Стефан, не помітивши того, що за всю розповідь, не випив ні ковтка.

– Здається, я знаю. – Заявив Лангре, і подивився на Царя,

як би просячи дозволу взяти слово. Той кивнув.

– Три з половиною роки тому він вийшов з Підземного Світу. Зустрів Ніколаса Романова, коли той був у лікарні. Ця історія про босоногого людину, що вийшла з лісу, цілком підходить. Ви з Ніколасом були схожі, як дві краплі води і для тебе це був гарний варіант, щоб залишатися непоміченим. Ти набив такі ж татуювання, як у нього і став блогером, Ловцем Снів і художником Алексом Крамером.

– Далі я вже зрозумів! – Немов ожив, відгукнувся Стажер. – Ви закохалися в Ганну, а Альприм зробив вас одним з членів цього Братства.

– А тепер я Глава Братства. – Сказав Ханой і встав з-за столу. – Я був ним на самому початку, став ним і тепер.

Лангре і Стефан теж встали.

– Я вийшов до вас не тому, що хотів вам все це розповісти, я вийшов попрощатися, а розповів про себе тому, щоб ми більше ніколи не побачимося. Я забираю Ганну і повертаюся додому.

Вони знову вийшли на вулицю. Ханой йшов позаду, а Лангре і Стефан мовчки рухалися до свого автомобіля. Було тихо. Відкривши двері, Лангре сів за кермо і вставивши ключ в запалення, завів двигун. Пролунав звук і мотор загудів, викидаючи дим з вихлопної труби. Стажер відкрив двері з боку пасажирів і зупинився, спрямувавши свій погляд на Ханоя.

– І це все було? – Запитав хлопець.

Ханой мовчки, дивився хлопцю в очі. Той чекав відповіді.

– Якщо ти не повірив моїй історії, хіба повіриш моїй відповіді?

Стефан посміхнувся. Така відповідь його цілком влаштувала.

– Можна вважати, що я все ж впіймав тебе, Ніколас Романов. – Сказав Лангре через відкрите вікно автомобіля. – Можу тепер нарешті спокійно вийти на пенсію.

Ханой обдарував його своєю посмішкою і нічого не відповів. Машина, трохи пробуксувавши по ґрунтовій дорозі, рушила вперед.

Вони поїхали, а господар повільно попрямував до будинку, де його чекала Ганна.

Глава 13

Ім'я Ануш персидського походження, і в перекладі означає "безсмертна".

Ханой повернувся до будинку. Дійшов до кінця коридору, і побачив перед собою велику спальню. Він чув шум води, що віддалено доходив до нього через двері. Цей звук, обволікав собою простір, і, здавалося б, виходив звідусіль.

Він трохи відкрив двері і пройшов до кімнати. В ній були хороші меблі і великі вікна, зашторені щільною тканиною. Великий стіл з червоного дерева стояв біля вікна, а на ньому лежала книга Дітара про реінкарнацію. Він підійшов до столу і поклав руку на книгу. На краю, ледве був видний напис "Тартарія", він миттєво згадав, що це означає: "Ді-Тар" і "Тар-сіша". Закривши очі, він прислухався.

– Деякий біль незабутній. – Він розплющив очі і знову окинув кімнату.

В каміні тихо догорали поліна. З причинених дверей чувся голос Ганни, вона все ще була в душі і мило наспівувала якусь мелодію. Ханой взяв зі столу книгу і сів у крісло біля самого каміна. Він дивився на вогонь. Маленькі язички полум'я, жадібно поїдали деревину, перетворюючи матерію на світло, яке відбивалося в очах Ханоя. Двома руками він

притиснув книгу до своїх грудей. На його очах виступили сльози. Він прошепотів:

– Ти так близько... моя Ануш.

Він обіймав книгу, немов у ній все його життя. Немов нічого, крім цього, ніколи не мало сенсу, і ось тільки зараз воно почало набувати його.

Ханой відкрив першу сторінку, і швидко її прочитав. Очі швидко забігали по чорнильних фразах, залітаючи в його розум і знаходячи в ньому розраду. Тепло стало заповнювати його серце. Щось дуже рідне поверталось додому, в його серце.

– Цар! – Раптом прокричала Ганна з ванни. – Давай виберемо тобі нове ім'я.

Він швидко закрив книгу і притиснув її до себе, ще міцніше і сильніше, немов її спробували в нього відняти. Якийсь інстинктивний страх змусив його це зробити. Книга хлопнула досить голосно, що здалося йому дивним. Дивним виявився не сам звук, а швидше його поведінка. Перша сторінка була прочитана, і йому хотілося, щоб час зупинився. Він був впевнений, що відповідь на питання, що так давно цікавило його, знаходиться перед ним. Притискаючи її до себе, сам не знаючи чому, він вже сумував за нею – своєю Ануш.

Він напружував м'язи рук і сильніше притискав книгу. Ханой ніколи не признається, що вона, любов всього його життя, живе на кожній з цих сторінок. Сльози котилися з його очей, він міг говорити тільки пошепки, бо в горлі вже стояв

КОМ.

– Я шукав тебе в кожному рядку, всіх прочитаних мною книг і зрозумів, що шукав не там. Ти знайшла мене сама. І не в рядках, а в правильно підібраній книзі.

Шум води припинився, і настала тиша. Зрідка потріскувало вугілля в каміні. Цар прислухався до биття серця і чув неймовірний біль та муки в кожному ударі. Орган кровотоку. Сльози, як краплі отрути, падали на його руки, що тримали книгу.

Донісся чудовий жіночий голос:

– Любий, ми з тобою були в Римі, Парижі, Лондоні, Пітері. Я так закохалася в це життя, життя з тобою, що більше не можу уявити собі іншого. Я мрію побувати з тобою скрізь. Мене вабить Індія своєю древньою культурою, Південна Америка, своїм колоритом і Африка своїм, здавалося б, важким життям. Мені б хотілося відправитися на Гаваї і зникнути з виду хоча б на місяць. Купити будинок на півночі Норвегії. Стрибнути з парашутом, зайнятися дайвінгом. Прочитати якомога більше книг і хоч одну написати. Хочу гнати на машині через цілий континент, зупиняючись на заправках і знайомитись з місцевими жителями. Нічого не боятися. Здійснювати те, про що мріяла з дитинства, і так боялася собі в цьому зізнатися. Я хочу звести храм і допомагати людям. Хочу відкрити благодійний фонд і врятувати хоча б кілька життів.

Ханой мовчав. Мовчав, тому що не міг вимовити ні слова. Від болю його сковувало. Він теж всього цього хотів і хотів цього по – справжньому.

– Хочу любити прекрасного чоловіка. – Продовжувала говорити Ганна. – Тебе, і бути матір'ю наших дивовижних дітей. Я хочу дожити до глибокої старості, і щоб ти був поруч. Мені здається, ти будеш симпатичним старичком. Якщо я проживу таке життя, то вже точно ні за чим не жалкуватиму.

Він слухав і ще сильніше притискав до себе книгу. Книга нічого не вимагає, нічого не дає і нічого не обіцяє. Він дивився в камін, а сльози все ще текли.

– Я тебе вигдав: сценарист, композитор, брехун, що записав тебе, як історію, жарт, ноти. – Він обернув свій шепіт до книги, і здавалося, книга уважно слухала. Він відчував, що вона була, як жива. – Як його продовження: разом з тобою я весь, як свою обіцянку: разом з тобою я хтось.

Зараз він з нею прощався. Він обіймав книгу, немов в ній було все його життя:

– Я нарешті відпускаю тебе. – Видавив він з себе, як останній подих. – Будь щаслива, моя кохана.

Ханой повільно опустив книгу в камін і поклав на червононе вугілля. Пішов легкий дим, і через мить спохопилося полум'я, яке почало забирати, запропонований йому дар. Він відпустив Ануш. Попрощався і відпустив. Кожне "назавжди" має термін.

Було тихо. Ніколас звернув увагу на дзвінку тишу у вухах.

Голова спустила. Занепокоєння і хвилювання пішло.

– Все кінчено. – Повторив він собі. – Тепер ти вільна.

Всі страждання, що він ніс всі ці роки, йшли від його прихильності до неї. Звільнившись з оков, він вдихнув повними грудьми. Сльози більше не текли, і лещата розтискали серце. Відпускати завжди важко, але це полегшує. Вільний лише той – кому нічого втрачати. Руки ще трохи трясло, і він дивився на вогонь, немов він сам зараз там згорає.

– Ганна! – Покликав він її і, не почувши відповіді, крикнув ще раз голосніше. – Ганна!

У відповідь була тиша, і він вже збирався попрямувати до ванни. Серце його забилося сильніше. Тривога почала охоплювати його серце. Тільки що він зробив вибір свого життя – між Ганною і Ануш.

– Ганна! – Кричав голосніше він.

Пролунав голос з ванни:

– Людина готова пожертвувати собою заради того, кого вона дійсно любить.

Ця фраза не звучала, як питання, вона була ствердною, тому він промовчав. Голос дівчини прозвучав якось інакше, і він призупинився, піддавшись роздуму.

– Що означає слово "самопожертвування"? – Замислився він, щось змінилося.

Дівчина вийшла. На ній був халат, а волосся зібране в рушник. Вона підійшла до нього і сіла поруч.

Вона продовжила:

– Самопожертвування – це особливе пожертвування, людина жертвує собою, своїми інтересами, заради єдиної мети, заради благополуччя інших, зречення самого себе заради чогось або когось.

Він кивнув, погоджуючись з її словами. Вони вдвох дивилися на вогонь, що доїдав останні сторінки книги, а вона говорила:

– Любов, в якості добровільного рабства припускає жертвування собою, але самопожертвування – це не віддати життя в ім'я любові, це абсолютне бажання служити коханій людині.

– Чому ти раптом говориш про це?

– Тому, що це важливо. – Відповіла вона. – Світ сильно цінує тих, хто віддавав свої життя заради великої мети. Найзнаменитіший приклад жертвовності – це, звичайно ж, приклад Христа. Згідно Біблії, він прийняв смерть на хресті для того, щоб врятувати людство. Його смерть стала спокутною жертвою за гріхи людей. Головна заповідь Ісуса в тому і полягає, щоб полюбити ближнього свого, як самого себе а, отже, прожити своє життя в турботі про інших людей і допомогти їм.

Істинна жертвовність ніколи не вимагає вдячності: все, що робиться для людей, робиться з відкритим серцем і абсолютне безкорисливо, тому що по -іншому просто не можливо.

Ханой мовчав. Тема розмови його трохи лякала і шокувала. Це було не схоже на Ганну.

– "Невже вона прочитала її, в той час, коли він виходив з будинку"? – Спалахнула в голові думка і тут же задзвеніла так голосно, що на якусь мить вибила його з реальності.

Приставка до імені "Ха" означає "позбавлений спокою".

– Ной, чи довго я спала? – Запитала дівчина коханого.

– Ти зовсім не спала. – Відповів він. – Ти просто жила іншим життям. Це означає, що ти прочитала книгу?

– Не я, а вона. – Ануш протягнула йому записку Ганни.

Ной взяв листок і прочитав вголос:

– "Будь щасливий з нею до кінця своїх днів". – Він підняв свої вологі очі і подивився на дівчину. – Цього не може бути, Ануш?

– Ти говорив їй все те, що колись говорив мені?

Ной промовчав.

– Серед сотень імен і осіб, навіть якщо тут немає тебе, я виберу твою тінь, я завжди вибирала тебе.

– Ти мені снилася, і я знав, що доки тебе не побачу – я не помру. Клеопатра говорила Цезарю, що вони були разом у минулому житті, мені здається, я розумію, як це.

– Вона боялася, що ти підеш на мої пошуки. Ганна прочитала книгу, написану Дітаром, або як ти вже зрозумів, їх сином, – Ісусом. Вона була готова віддати своє життя, аби ти був щасливим. Вона бачила, як тобі було важко, і як ти

за мною сумував. Ганна зробила те, що було написано в цій книзі : "Самопожертвування заради інших". Що б повернути людину із мертвих, його треба шукати серед живих. Тіло і особа помирає, але душа приходить знову в цей світ і отримує нове тіло і нове життя.

Ной більше не міг стримуватися, він кинувся обіймати свою кохану Ануш, яку втратив так давно. Тепер вони обіймали один одного. Він стискав її так міцно і так сильно, що вже не відчував межі між їх тілами. Тепер Ной знайшов спокій. Сльози знову лилися по його щоках. Вона теж плакала і притискала до нього ще сильніше. Книга в каміні зовсім догоріла і покрила своїм попелом тліюче вугілля. В кімнаті стало темніше. Лише маленький вогник, ще якимось борючись з пітьмою, що згущувалася навколо закоханих.

Ной звернув увагу на живіт Ануш, і вона тут же зрозуміла, про що він подумав.

– Нам треба вирушати за нашою донькою! – Тихо сказала вона йому.

Ной ковтнув від хвилювання. На його лобі виступили краплі поту, а очі спалахнули, почувши про Молитву. Про це він навіть не смів і мріяти. Знову побачити його маленьку дівчинку. Ной відчув ком у горлі. Небувалий прилив сил облив його, немов злива.

– Це можливо? – Квапливо запитав він. Останній вогник потух, і в кімнаті стало зовсім темно.

Ануш притулилася до нього:

– Так.

– Я готовий йти за тобою куди завгодно!

– Потрібно відправитися на той світ. – Вона поклала Ноя на килим і притиснулася до його губ, які не цілувала, цілу вічність.

Я обов'язково напишу продовження.

Євгеній Литвак

Я ділитимуся своїми думками в моєму профілі інста-
грамма.

Инста: @litvak _ evgenii

Так само ви можете зв'язатися зі мною

Пошта: vinnitsaoff@ukr.net

Пора закривати цю книгу і починати нову. Прощай.

Автор Євгеній Литвак

Автор Євгеній Литвак

© Всі права захищені

Епоха слави і надії

2008-2021